

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-PERSAN

PAR

J. B. NICOLAS

Ex Consul de France en Perse

TOME DEUXIÈME

L-Z

PARIS

MAISONNEUVE & CH. LECLERC, ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE 25

1887

NOUVELLES ÉDITIONS

3, Rue du Sabot, PARIS VIe

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-PERSAN

L

LA, art. féminin. En persan et en turc s'exprime par le nominatif même; — le monde, دنیا *dounia*; — la mer, دریا *dèria*; — la maison, خانه *khanè*.

LA, pron. relatif, آنرا *ân-ra*, او را *ou-ra*, او اش *ou ech*, pl. آنها را *ân-ha-ra*, ایشان را *ichan-ra*, شان را *chan-ra*; — je la vois, او را میبینم *ou-ra mi-binèm*, او میبینمش *mi-binèm-èch*; — je l'aime. دوستش میدارم *doust-èch mi-darèm*, او را دوست میدارم *ou-ra doust mi-darèm*, (آنرا *ânra* s'emploie plutôt pour les choses); — je les ai vendus, آنها را فروختم *ân-ha-ra fouroukhtèm*.

LA, adv., اینجا *în-dja*; — en parlant d'un lieu considéré comme différent de celui où l'on est, آنجا *ân-dja*; — de là, از آنجا *èz ân-dja*; — allez là, آنجا بروید *ân-dja be-rèvid*; — va t'en de là, از اینجا برو *èz în-dja bo-roû*; — là-bas, آن پایین *ân payîn*, آنجا *ân-dja*; — d'ici là, از اینجا تا *èz în-dja bè-ân-dja*, اینجا تا

آن از آن طرف, *èz in-dja ta ân-dja*; — do ce côté là, *ân tèrèf, èz ân tèrèf*.

LABEUR, s. m., کار *kar*.

LABIAL, E, adj., a. شفوی *chèfèvi*.

LABORATOIRE, s. m., کارگاه *kar-gah*. p. t. دستگاه *dèst-gah*, pr. t. *dèst-guiah*.

LABORIEUSEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*.

LABORIEUX, EUSE, adj. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, کار پرداز *kar pèrdaz*, a. سعی *sa'i*, مجدّد *moudjidd*, pr. t. *mudjidd*; — pénible, با زحمت *ba zèhmèt*.

LABOUR, s. m., شیر *chiar*, شخم *chokhm*.

LABOURABLE, adj. des 2 g., قبل شخم کردن *gabèlé chokhm kèrdèn*.

LABOURAGE, s. m., شیار کردن *fènné chiar kèrdèn*, شخم *chokhm-guèri*.

LABOURER, v. a., شیر کردن *chokhm kèrdèn*, شیار *chiar kèrdèn*.

LABOUREUR, s. m., برزگر *bèrzi-guèr*, شیار کننده *chiar-kou-nèndè*, شخم کننده *chokhm-kounèndè*, a. حارت *harès*, pr. t. *haris*, pl. حرّات *hourras*, فلاّح *fèllah*, pl. فلاّحان *fèllahan*.

LABYRINTHE, s. m., a. مغلطه *mèghlètè*, pr. t. *maghlata*.

LAC, s. m., دریاچه *dèriatchè*, a. غدیر *ghèdir*, pr. t. *ghadir*.

LACER, v. a., کمر بستن *kèmèr bèstèn*.

LACÉRER, v. a., پار کردن *parè kèrdèn*; — lacéré, e, دیده شده *dèridè-choudè*.

LACET, s. m., بند *bènd*, p. t. قیطان *qèitan*, pr. t. *qaïtan*.

LÂCHE, adj. des 2 g. qui n'est pas tendu, شل *chol*, سست *soust*; — poltron, بی غیرت *bi-ghèirèt*, دجبون *djèboun*.

LÂCHEMENT, adv., بستنی *bè-sousti*; — sans courage, به بی غیرتی *bè bi-ghèirèti*.

LÂCHER, v. a., شل کردن *chol kèrdèn*, سست کردن *soust kèrdèn*; — laisser aller tout à fait, سر دادن *sèr dadèn*, ول کردن *vèl kèrdèn*; — lâcher un prisonnier, اسیر برآ *èciri-ra âzad kèrdèn*.

LÂCHETÉ, s. f. poltronnerie, بی غیرتی *bi-ghèirèti*; — action basse, indigne, ا. زالت *rèzalèt*.

LACIS, s. m. réseau de fil de soie, شبکه ابریشمی *chèbè-kèyé èbrichoumi*; — terme d'anatomie, ا. شبکه *chèbèkèt-ouch-chèrayîn*.

LACONIQUE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *mukhtaçar*.

LACONIQUEMENT, adv., بايجاز *bè-hèrfé kèm*, بحرف کم *bè-idjaz*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

LACONISME, s. m., کم حرفی *kèm-hèrfi*, a. اختصار کلام *èkhtèçaré kèlam*, pr. t. *ikhtiçari kèlam*.

LACRYMAL, E, adj., متعلق باشک چشم *moutè'èllèq bè-èchké tchèchm*.

LACS, s. m. cordon délié, ريسمان باریک *rismané barik*, a. حبل رقیق *hèblé rèqiq*, pr. t. *habli raqiq*; — nœud coulant, کمند *kèmènd*; — piège, دام *dam*.

LACTÉE, adj. f. voie lactée, کهکشان *kèh-kèchan*.

LACTESCENT, *e*, adj., شیر مانند *manèndé chir*, شیر مانند *chir-manènd*.

LACTIFÈRE, adj. des 2 g. plante lactifère, گیاه شیردار *guiahé chir-dar*; — vaisseaux lactifères, ا. مجراً اللبن *mèdjra'-oul-lèbèn*.

LACUNE, *s. f.*, a. نقصان *nouqsan*, *pr. t. noqsan*, کسر *kèsr*.

LADRE, adj. des 2 g., avare, خسیس *khècis*, *pr. t. khacis*.

LADRIERIE, *s. f.* lèpre, *v.* ce mot; — fig. avarice sordide, *khècici*, ا. لآمت *lè'âmèt*, خستى *khèssèt*.

LAGUNE, *s. f.*, آبگیر *âb-guir*, برکه *bourkè*.

LAID, *e*, adj., بدگل *bèd-guèl*, زشت *zècht*, بدلقا *bèd-lèqa*.

LAIDERON, زن بدگل *zèné bèd-guèl*, دختر بدگل *doukhtèré bèd-guèl*.

LAIDEUR, *s. f.*, بدگلی *bèd-guèli*, زشتی *zèchti*.

LAIE, *s. f.*, گوراز ماده *gourazé madè*.

LAINÉ, *s. f.*, پشم *pèchm*, ا. صوف *souf*, *pr. t. sof*, *pl. èsvaf*.

LAINÉUX, EUSE, adj., پشمدار *pèchm-dar*.

LAINIER, *s. m.*, پشم فروش *pèchm-fourouch*.

LAÏQUE, adj. des 2 g., غیر ارکان دین *ghèiré èrkané dîn*, *p. t. dounièvi*.

LAISSE, *s. f.*, a. مرس *mèrès*.

LAISSER, *v. a.*, گذاشتن *gouzachtèn*; — donner, دادن *da-dèn*: — abandonner, وا گذاشتن *va gouzachtèn*, ترک کردن *tèrk kèrdèn*.

LAIT, *s. m.*, شیر *chir*, a. لبن *lèbèn*.

LAITAGE, *s. m.*, a. محلب *mouhèllèb*, *pr. t. muhallib*, *pl. mouhèllèbat*, *pr. t. muhallibat*.

LAITANCE, ou LAITE, s. f., a. لبنات *bènaté tèbèn*, pr. t. *bènati lèbèn*.

LAITERIE, s. f., a. محلّات مَحَلّات *mèhèllé mouhèllèbat*; — lieu où l'on vend le lait, دکان شیر فروشی *doukkané chir-fourouchi*.

LAITEUX, SE, adj., شیردار *chir-dar*.

LAITIER, IÈRE, s., شیر فروش *chir-fourouch*.

LAITON, s. m., برنج *brèndj*.

LAITUE, s. f., کاهو *kahou*; — sauvage, کاهوی دشتی *ka-houï dèchti*,

LAMANAGE, s. m., کشتی راه *bèlèdiyète rahé kèchti*.

LAMANEUR, s. m., کشتی در بندرات *bèlèdé rahé kèchti dèr bèndèrat*.

LAMBEAU, s. m., تکه *tèkè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*.

LAMBIN, E, adj., کند کار *kound-kar*.

LAMBINER, v. n., کند کاری کردن *kound-kari kèrdèn*, سهلاً کاری کردن *sèhlèn kari kèrdèn*.

LAMBRIS, s. m., زینت دیوار *zinète divar*.

LAMBRISSEUR, v. a., زینت دیوار را *divar-ra zinèt kèrdèn*, ou آراستن *àrastèn*.

LAME, s. f. table de métal fort plate, تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*; — le fer d'une épée, d'un couteau etc., تیغه *tighè*, ou تیغ *tigh*; — en termes de marine, vague; v. ce mot.

LAMENTABLE, adj. des 2 g., گریه انگیز *guèriè-ènguiz*, افسوس *èfsous-èfza*.

LAMENTABLEMENT, adv., بگریه *bè-guèriè*, a. حزیناً *hèzinèn*,
pr. t. *hazinèn*.

LAMENTATION, s. f., گریه *guèriè*, نوحه گری *noouhè-guèri*,
نالè *nalè*, زاری *zari*, a. نوحه *noouhè*, pr. t. *nècha*.

LAMENTER, (se); v. pron., شکایت کردن *chèkayèt kèr-*
dèn کردن ناله *nalè kèrdèn*, نوحه کردن *noouhè*
kèrdèn.

LAMINAGE, s. m., a. تصفیج *tèsfih*, pr. t. *tasfih*, صفح
الحديد *sèfh-oul-hèdid*.

LAMINER, v. a., تصفیج کردن *tèsfih kèrdèn* صفحه
سفر *sèfhè-sèfhè kèrdèn*; — laminer du plomb, سرب را
تصفیج کردن *sourb-ra tèsfih kèrdèn*.

LAMINEUR, s. m., کننده تصفیج *tèsfih-kounèndè*.

LAMINOIR, s. m., a. آلت تصفیج *âlèt-out-tèsfih*, آلت
âlèté tèsfih, pr. t. *âlèti tasfih*.

LAMPE, s. f., لیمپا *lèmpa*.

LAMPION, s. m., چراغمرشی *tchèragh-mouchi*.

LANCE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزرّاق *mèzraq*, pr. t. *mizraq*,
رمح *roumh*, pl. رمح *rèmah*, pr. t. *rimah*.

LANCER, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se lancer, خود را
انداختن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را زدن *khoud-ra*
zèdèn.

LANCETIE, s. f., نیشتر *nichtèr*, a. مبضع *mèbzè'*, pr. t.
mibza'.

LANCIER, s. m., نیزه‌دار *nèizè-dar*.

LANDE, s. f., a. زمین غیر مزروع *zèminé ghèiré mèzrou'*.

LANGAGE, s. m., زبان *zèban*, سخن *soukhèn*, a. لسان *lèçan*,
pr. t. *liçan*.

LANGE, s. m., قنداقه ou قنداقه *qoundaqè*.

LANGOUREUSEMENT, adv. en langueur, ضعیفانه *zè'ifanè*, pr. t. *za'ifanè*; — d'une manière langoureuse, و بعشوه *bè-'ouchvè-ou-naz*.

LANGOUREUX, se, qui est en langueur, ناتوان *na-tèvan*, درمانده *dèr-mandè*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*; — des yeux langoureux, حشم خمار آلود *tchèchmé khoumar-âloud*, چشم خمار *tchèchmé khoumar*, چشم مست *tchèchmé mèst*.

LANGOUSTE, s. f., خرچنگ دریائی *khèrtchènguè dèriayi*.

LANGUE, s. f., زبان *zèban*, a. نسان *lèçan*, pr. t. *liçan*, pl. السنه *èlcènè*, pr. t. *èlcinè*.

LANGUEUR, s. f., درماندگی *dèr-mandègui*, ناتوانی *na-tèvani*, a. فتنه *foutour*, pr. t. *futour*, کسالت *kèçalèt*; — peine qui vient de l'amour, درد عشق *dèrdé 'èchq*.

LANGUETTE, s. f., زبانۀ *zèbanè*.

LANGUIR, v. n. être consumé peu à peu, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*, درد بی درمان کشیدن *dèrdé bi-dèrman kèchidèn*; — en parlant des affaires, مهمل ماندن *mouh-mèl mandèn*, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

LANGUISSAMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

LANGUISSANT, e, adj., درماند *dèrdmènd*, سست *soust*, درمانده *dèr-mandè*, ناتوان *na-tèvan*, a. ضعیف *zè'if*, pr. t. *za'if*.

LANIÈRE, s. f., تسمه *tèsmè*, دوال *dèval*.

LANIFÈRE, adj. des 2 g., پشمدار *pèchm-dar*.

LANTERNE, s. f., a. فانوس *fanous*, pl. فوانیس *fèvanis*, et فانوسها *fanous-ha*.

LANTERNER, v. a. amuser par de vaines parole, معطل کردن *mè'èttèl kèrdèn*; — v. n. perdre son temps à des riens بی جا معطل ماندن *bi dja mè'èttèl mandèn*.

LANTERNERIE, s. f., یاوه گوئی *yavè, bi-houdègui*, یاوه گویی *yavè-gouyi*.

LANTERNIER, s. m., فانوس ساز *fanous-saz*; — fig., یاوه گو *yavè-gou*, بیهوده گو *bi-houdè-gou*.

LAPER, v. a., بشامیدن سنگی *bè-tèrzé sèg àchamidèn*.

LAPIDAIRE, s. m., سنگ تراش *sèng-tèrach*, جواهر تراش *djè-vahèr-tèrach*.

LAPIDATION, s. f., سنگساری *sèng-sari*.

LAPIDER, v. a., سنگسار کردن *sèng-sar kèrdèn*.

LAPIDIFIER, v. a., بسنگی منقلب کردن *sèng kèrdèn*, بسنگی *bè-sèng mounqèlèb kèrdèn*.

LAPIN, s. m., ونک *vènèk*, (vulg.) خرگوش سفید *khèr-gouché sèfid*.

LAPIS, ou lapis-lazuli, لاجورد *ladjvèrd*, سنگ لاجورد *sèng-gué ladjvèrd*.

LAPS, laps de temps, مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*.

LAQUAIS, s. m., خدمتکار *khèdmèt-kar* pr. t. *khizmèt-kar*, نوکر *nooukèr*.

LAQUE, s. f., لاک *lak*, vulg. لوك *leuk*, ou *louk*.

LAQUELLE, pron. relat. v. lequel.

LARCIN, s. m., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — la chose dérobée, دزدیده شده *tchizi douzdidè-choudè*, دزدی چیزی *tchizi douzdi*, a. مسروق *mèsrouq*, f. et pl. مسروقه *mèsrouqè*, pr. t. *mèsrouqa*.

LARD, s. m., چربی گراز *pihé khouk*, *tchèrbü gouraz*.

LARDER, v. a., پیه خوک گذاشتن *pihé khouk gouzachtèn*.

LARDON, s. m. aiguillette de lard, نازک پیه گراز *tèkèyé nazèké pihé gouraz*; — fig. mot piquant, حرف نیشدار *hèrfé nich-dar*, ا. نکته *nouktè*.

LARGE, adj. des 2 g., فراخ *fèrakh*, په‌ن *pèhn*, ا. عریض *'èriz*, pr. t. 'ariz; — terme de marine, prendre le large, از *èz kènar dour choudèn*; — en large, از *èz pèhnayi*, ا. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. 'arzèn.

LARGEMENT, adv., خیلی انبوه *bèciar*, خیلی *khèili*.

LARGESSE, s. f., فراخ‌دستی *fèrakh-dèsti*, جوانمردی *djèvan-mèrdi*, بخشش *bèkhchèch*.

LARGEUR, s. f., په‌نایی *pèhnayi*, ا. عرض *'èrz*, pr. t. 'arz.

LARGUER, v. a., ریسندگی بادیان را گذاشتن *risman-haï bad-ban-ra gouchadèn*.

LARME, s. f., اشک *èchk*, اشک چشم *èchké tchèchm*, ا. دمع *dèm'*, pl. دموع *dèmour*.

LARMOYANT, e, اشکریزان *èchk-rizan*, گریه کنان *guèriè-kou-nan*, گریه *guèrian*.

LARMOYER, v. n., اشکریختن *èchk-rikhtèn*, گریستن *guèris-tèn*, گریه کردن *guèriè kèrdèn*.

LARRON, NESSE, s., دزد *douzd*, ا. سارق *sarèq*, pr. t. sariq, pl. سراق *sourraq*.

LARYNX, s. m., نای کلو *naï guèlou*, ا. حنجره *hèndjèrè*, ou houndjourè.

LAS, SE, adj., خسته *khèstè*.

LASCIF, IVE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LASCIVEMENT, adv, با شهوت *ba chèhvèt*.

LASCIVETÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LASSANT, E, adj., خسته کننده *khèstè-kounèndè*, تعب آور *tè'èb-âvèr*, a. متعب *moutè'èb*, pr. t. *mut'ib*.

LASSER, v. a., خسته کردن *khèstè kèrdèn*; — se lasser, خسته شدن *khèstè choudèn*; — lassé, e, خسته شده *khèstè-choudè*, خسته *khèstè*.

LASSITUDE, s. f., خستگی *khèstègui*.

LATENT, E, adj. terme de méd., نهان *nèhan*.

LATÉRAL, E, adj., پهلویی *pèhlouyi*.

LATÉRALEMENT, adv., بسمت پهلو *bè-sèmté pèhlou*.

LATIN, E, adj., لاتین *latîn*; — en latin, لاتیَن *bè-zè-bané latîn*.

LATINISER, v. a., لاتینی کردن *latîni kèrdèn*.

LATINISTE, s. m., دانمندۀ زبان لاتین *latîn-dan*, دانمندۀ *danèndèyè zèbané latîn*.

LATINITÉ, s. f., a. لاتینیت *latîniyèt*.

LATITUDE, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — septentrionale, عرض شمالی *'èrzé chèmali*, pr. t. *'arzi chimali*; — méridionale, عرض جنوبی *'èrzé djènoubi*, pr. t. *'arzi djè-noubi*; — fig. espace, میدان *mèidan*, a. وسعت *vous'èt*, pr. t. *vus'at*.

LATRINES, s. f., pl. آبدست *âb-dèst*, a. متوضی *mèbrèz*, مبرز *moutèvèzza*, خلا *knèla*.

LATTE, s. f., پیواره *pèrvarè*.

LAUDANUM, s. m., a. خلاصۀ الافیون *khoulacèt-oul-èfioun*.

LAURIER, s. m., درخت غار *dèhmèst*, دَرخت غار *dèrèkhté*.

ghar, a. *ضفر zèfèr*, pr. t. *zafèr*; — fig. cueillir des lauriers, *ضفر يافتن zèfèr yaftèn*.

Laurier-rose, s. m., *خزهره khèr-zèhrè*.

Lavabo, s. m., *لگن lèguèn*.

Lavage, s. m. action de laver; v. ce mot.

Lavande, plante, s. f., *اسطوخودوس oustoukhoudous*, *شه شيه chah-èspèrmé roumi*, a. *خيرقي انبر khèirü-oul-bèrr*.

Lavandière, s. f., *رخت شوي rèkht chouï*, vulg. *رخت شور rèkht-chour*.

Lave, s. f., *ماده ريزان maddèyé rizan èz kouhé átèch-fèchan*.

Lavement, s. m., *امله emalè*, a. *هوقنه houqnè*, pr. t. *hoqna*, *احتقان èhtèqan*.

Laver, v. a., *شستن choustèn*, *شوييدن chouyïdèn*; — se laver, *خود را شستن khoud-ra choustèn*; — lavé, e, *شسته choustè*, a. *مغسل mèghsoul*, pr. t. *maghsoul*.

Laveur, euse, s., *شوينده chouyèndè*, vulg. *شور chour*.

Lavoir, s. m., *جاي شستن choustèn-gah*, *دجاي شستن djai choustèn*, a. *مغسل mèghsèl*, pr. t. *maghsèl*.

Lavure, s. f., *جر دَب tchèrk-ab*.

Laxatif, ive, adj., *شکرمان chèkèm-ran*, a. *مسهل moushèl*, pr. t. *mushil*.

Layette, s. f. coffre de bois, *معدوچه mèdjri*, *سندوخته sèndouqtchè*, a. *مخزن mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*; — linge d'un enfant nouveau né. *نوازم پوشش كودك تازه زاد lèvazèmé pouchèché koudèké tazè-zad*.

Lazzi, s. m., *اشرة مفلى ècharèyé mouqèllèdi*.

LE, art. m. V. la, article.

LÉ, s. m., تخته *tèkhtè*, لای *laï*, a. لفق *lèfèq*.

LÈCHEFRITE, s. f., تاوله *tavè*, pr. t. tava.

LÉCHER, v. a., لیسیدن *licidèn*.

LEÇON, s. f., a. درس *dèrs*.

LECTEUR, TRICE, s., خواننده *khanèndè*, قراعت کننده *qèra'èt-kounèndè*.

LECTURE, s. f., خواندن *khandèn*, a. قراعت *qèra'èt* pr. t. *qira'èt*, تلاوت *tèlavèt*; ce dernier mot se dit particulièrement en parlant de la lecture du Koran; — faire la lecture, کتاب خواندن *kètab khandèn*.

LÉGAL, e, adj., a. شرعی *chèr'i*, en parlant de la loi du clergé, — قانونی *qanouni*, en parlant de la loi civile.

LÉGALEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*; — d'après la loi civile, موافق قانون *bè-hècèbé qanoun*, a. موافق قانون *mouafèqé qanoun*, pr. t. *muvafiqi qanoun*.

LÉGALISATION, s. f., ثبت دیوانخانه *sèbté divan-khanè*, a. تصدیق شرعی *tèsdiqé chèr'i* pr. t. *tasdiqi chèr'i*.

LÉGALISER, v. a., به ثبت دیوانخانه رسانیدن *bè-sèbté divan-khanè rèçanidèn*; — légalisé, e, ثبت شده *sèbt-choudè*.

LÉGALITÉ, s. f., شرعی بودن *chèr'i boudèn*.

LÉGAT, s. m., نماشنه پاپ *fouroustadèyé pap*, پاپ گوماخته *goumachètèyé pap*.

LÉGATAIRE, s. m., a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

LÉGENDE, s. f. livre de la vie des saints, کتاب سیرت اولیا *kètabé sirètè ooulia*; — d'une médaille, خط پهل قدیم *khètté poulé qèdim*, خط سکه *khètté sèkkè*.

LÉGATION, s. f., a. سفارت *sèfarèt*; — la légation de France, a. سفارت فرانسه *sèfarète francè*.

LÉGER, ÈRE, adj., سبك *sèbouk*, ou سبک *sèbuk*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — d'esprit, مغز سبك *sèbouk-mèghz*, pr. t. *khafif*; — volage, سست پیمان *soust-peiman*, a. خفیف العقل *khèfif-oul-'èql*, pr. t. *khafif-ul-'aql*.

LÉGÈREMENT, adv., بسبکی *bè-sèbouki*, سبك *sèbouk*, a. خفیفاً *khèfifèn*, pr. t. *khafifèn*.

LÉGÈRETÉ, s. f., سبکساری *sèbouk-sari*, سبکی *sèbouki*, a. خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*.

LÉGION, s. f., گروه سپاه *guèrouhé sèpah*.

LÉGIONNAIRE, adj. et s. qui fait partie d'une légion, سپاهی *sèpahi*; — membre de la légion d'honneur, صاحب *sahèbé nèchané francè*.

LÉGISLATEUR, TRICE, s., برقرار کنندۀ قانون *bèr qèrar kou-nèndèyé qanoun*, a. واضع قانون *vaz'è qanoun*, pr. t. *vaz'i qanoun*.

LÉGISLATIF, IVE, adj., قانونی *qanouni*; — pouvoir législatif, اختیار قانون نبادن *èkhtiaré qanoun nèhadèn*, a. گویخت وضع قانون *gouvèté vèz'è qanoun*, pr. t. *gouvèti vaz'i qanoun*.

LÉGISLATION, s. f., وضع قانون *vèz'è qanoun*, a. وضع القانون *vèz'-oul-qanoun*, pr. t. *vaz'-ul-qanoun*.

LÉGISLATURE, s. f., اهل شریعت *èhalé chèr'i'èt*, pr. t. *èhali chèr'i'at*, ارباب شریعت *èrbabé chèr'i'èt*, pr. t. *èrbabi chèr'i'at*, وکلا شرع *voukèla'è chèr'*, pr. t. *vukela'i chèr'*.

LÉGISTE, s. m., a. فقيه *fèqih*, pr. t. *faqih*, pl. فقهها *fouqèha*,
pr. t. *fuqaha*, اهل شرع *èhlè chère'*, pr. t. *èhli chère'*.

LÉGITIMATION, s. f. action de légitimer. V. ce mot.

LÉGITIME, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, شرعى *chèr'i*;
— épouse légitime, زن عفى *zène 'èqdi*, زن
حلال *zène hèlal*, a. حليله *hèlilè*, pr. t. *halilè*; — juste,
fondé en raison, درست *droust*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*.

LÉGITIMEMENT, adv., موافق قانون *mourafèqé qanoun*,
a. شرعاً *chèr'èn*. بالحق *bèl-hèqq*, pr. t. *bil-haqq*.

LÉGITIMITÉ, s. f., a. حقیقت *hèqqiyèt*, مشروعیت *mèchrou'i-*
yèt, شرعى بودن *chèr'i boudèn*: — en parlant des en-
fants, حلالزادگی *hèlal-zadègui*.

LÉGITIMER, v. a., حلال کردن *hèlal-kèrdèn*.

LEGS, s. m., a. میراث *miras*, عبه *hèbè*; — pieux وقف *vèqf*,
pr. t. *vagf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

LÉGUER, v. a., عبه کردن *hèbè kèrdèn*. به حسب وصیت عبه
کردن *bè-hècèbè vèciyèt hèbè kèrdèn*; — en parlant
de legs pieux, وقف کردن *vèqf kèrdèn*.

LÉGUME, s. m. légumes verts., سبزهوات *s. bzèvat*, pr. t. *zèr-*
zèvat; — secs., a. حبوبات *houboubat*.

LÉGUMINEUX EUSE, adj., a. حبوباتى *houboubati*.

LENDEMAIN, s. m., فردای آن روز *fèrdaï àn rouz*.

LÉNIFIER, v. a., ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*.

LÉNITIF, IVE, adj., ملایم کننده *moulayèm-kounèndè*, a.
ملین *moulèiyèn*, pr. t. *mulèiyìn*.

LENT, E, adj., کند کرد *kound-kar*, کند حرکت *kound-hè-*
rèkèt.

LENTEMENT, adv., آهسته *ahèstè*, بآهستگی *bè-ahès-tègui*.

LENTEUR, s. f., آهستگی *ahèstègui*, a. بطنی *bèt'i*.

LENTICULAIRE, adj. des 2 g., a. عدستی الشكل *'èdèciî*, 'èdèciî-ouch-chèkl.

LENTILLE, s. f., نرسک *nèrsèk* (peu usité) a. عدس *'èdès*.

LENTISQUE, s. m., درخت سافز *dèrèkhtè saqèz*.

LÉOPARD, s. m., ببر *bèbr*.

LÈPRE, s. f., میستی *misti*, پیستی *pisti*, پيس *pis*, خوره *khourè* (peu usités) a. جذام *djouzam*, برص *bèrès*.

LÈPREUX, SE, adj., پیست *pist*, خوره *khourè*, گرفتار علت خوره *guèrèftaré 'èllètè khourè*, a. مجذوم *mèdjzoum*.

LÉPROSERIE, s. f., مریض خانه علت خوره *mèriz-khanèyé 'èllètè khourè*.

LEQUEL, m. laquelle f. pron. relatif, au pl. lesquels, lesquelles, که *kè*, pr. t. ki, a. آندی *èllèzi*; féminin, آنتی *èllèti*; — employé interrog. au nominatif, کدام *kou-dam*; à l'accusatif, کدامرا *koudam-ra*, pl. کدامها *kou-dam-ha-ra*.

LES, art. pl. V. la.

LÉSER, v. a., رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*; — lésé, e, زیان کرده *zian-kèrdè*, ضرر کشیده *zèrèr-kèchidè*.

LÉSINE, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, a. بخل خست *khèssèt*, بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSINER, v. n., خست کردن *khèssèt kèrdèn*.

LÉSINERIE, s. f., خسیسی *khècici*, a. بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSION, s. f., زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr* pr. t. *zarar*; — blessure, زخم *zèkhm*.

LESSIVE, s. f., آب خاکستری *âbê khakèstèri*, آب خاکست *âbê khakèstèr*.

LESSIVER, v. a., با آب خاکستر شستن *ba âbê khakèstèr choustèn*.

LEST, s. m., کشتی بارسنج *bar-sèndjè kèchti*.

LESTE, adj. des 2 g., چست *tchoust*, جلاک *tchalak*.

LESTER, v. a., گذاشتن بر کشتی بارسنج *bar-sèndj bèr kèchti gouzachtèn*.

LÉTHARGIE, s. f., a. سرسام *sèrsam*, سرد سراسم *sèrsamé barèd*, pr. t. *sèrsami barid*; — fig. négligence, خواب غفلت *khabé ghèflèt*, a. سبات *soubat*.

LÉTHARGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بذاخوشی سراسم *mou-tè'èllèg bè-na-khochi sèrsam*.

LETTRE, s. f. de l'alphabet, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*; pl. حروف *hourouf*; — écriture, a. خط *khèt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — épître, missive, ناعذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghèd*, نامه *namè*, a. مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. سیل *rèçayèl*, pr. t. *rèçaïl*, رقیمه *rèqimè*, مکتب *mèktoub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, تحریر *tèhrir*, pr. t. *tahrir*, pl. تحریرات *tèhrirat*; — lettre de recommandation, برات سفارشنامه *sèfarèch-namè*; — de change, برات *bèrat*; — amicale, کاغذ دوستانه *kaghèzé doustanè*, t. p. محبت نامه *mèhèbbèt-namè*, pr. t. *mouhabbèt-namè*; — impériale, فرمان *fèrman*; — de créance,

اعتماد نامه *d'ètèmad-namè*, pr. t. *i'timad-namè*; — écrire une lettre, کاغد نوشتن *kaghèz nèvèchtèn*, مراسله نوشتن *mouracèlè nèvèchtèn*.

LETTRE, E, adj., با سواد *ba-sèvad*, دانشمند *danèchmènd*.

LEUR, pron. pers. à eux, à elles, بایشان *bè-ân-ha*, بایشان *bè-ichan*; — je leur ai dit, بایشان گفتم *bè-ân-ha goftèm*; — leur maison, خانۀ ایشان *khanèyé ân-ha*, خانۀ ایشان *khanèyé ichan*.

LEURRE, S. f., گوشت مرغ شکری *gouchté mourghé chè-kari*; — fig., فریب *fèrib*.

LEURRER, V. a. fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*.

LEVAIN, S. m., مایۀ خمیر *mayèyé khèmir*, p. t. مایه *mayè*, خمیر *khèmir*, pr. t. *khamour*.

LEVANT, S. m., a. شرق *chèrq*, pr. t. *charq*, مشرق *mèchreq*, pr. t. *mèchriq*; — les contrées du Levant, a. ممالک شرقیه *mèmalèké chèrqiye*, pr. t. *mèmaliki charqiye*.

LEVANTIN, E, adj., a. عرقل شرق *chèrqi*, pr. t. *charqi*, عرقل شرق *èhlé chèrq*, pr. t. *èhli charq*.

LEVÉE, S. f., بر داشتن *bèr-dachtèn*, a. رفع *rèf*; — faire la levée d'un corps, d'un cadavre, جنازۀ بر داشتن *djènazè bèr-dachtèn*; — d'un siège, ترک محاصره کردن *tèrkè mouhacèrè kèrdèn*; — des troupes, تشون جمع کردن *gouchoun djèm' kèrdèn*; — la levée des troupes, جمع تشون *djèm'-àvèrïï gouchoun*.

LEVER, V. a., بر داشتن *bèr-dachtèn*, افراختن *èfrakhtèn*, برخواستن *bèr-khastèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*; — se lever, برخواستن *bèr-khastèn*, بلند شدن *boulènd choudèn*; — lève-toi, باشو

pa-choou, بلند شو, *bèr-khiz*, *boulènd choou*

LEVIER, s. m., اهرم *èhrèm*, a. مربعه *mèrbè'è*, pr. t. *marba'a*.

LEVIS, (pont), s. m., پلی که برداشته *tèkhètè-poul*, شود *pouli ké bèr-dachtè chèvèd*.

LEVRAUT, s. m., خرگوش *bètchèyé khèr-gouch*.

LÈVRE, s. f., لب *lèb*.

LEVRETTE, s. f., تازی ماده *taziï madè*.

LÉVRIER, s. m., تازی *tazi*.

LEVURE, s. f., کف آبجو *kèfé âb-djoou*.

LEXICOGRAPHE, s. m., لغت نویس *loughèt-nèvis*.

LEXICOGRAPHIE, s. f., علم لغت نویسی *loughèt-nèvici*, لغت *'ilmé loughèt*, pr. t. *'ilmi loghat*.

LEXIQUE, s. m., a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*.

LÉZARD, s. m., چلیپاسه *tchèlpacè*, سوسمار *sous-mar*.

LÉZARDE, s. f., شکاف *chèkaf*, a. شق *chèqq*, pr. t. *chaqq*, pl. شقوق *chouqouq*.

LÉZARDÉ, e, adj., شکافته *chèkafètè*.

LIAISON, s. f., پیوند *pèivènd*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*; — fig., a. رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*; — rapport, a. علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*, تعلق *tè'èllouq*, pr. t. *tè'alluq*.

LIANT, e, adj. souple, نرم *nèrm*, a. نیتین *lèiyin*; — affable, نرم خو *nèrm-khou*, a. ملايم الضبع *moulayèm-out-tèb'*, pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.

LIARD, s. m., پول سیاه *poulé siah*.

LIARDER, v. n., خست کردن *khèssèt kèrdèn*.

LIASSE, s. f., بسته کاغذ *bèstèyé kaghèz*.

LIBATION, s. f., شرابپاشی *chèrab-pachi*.

LIBELLE, s. f., رسالۀ مبنی بر طعنۀ کسی *rèçalèyé mèbni bèr tè'ènyé kèci*.

LIBELLER, v. a., تَکْرِیر کردن *tèhrir kèrdèn*.

LIBELLISTE, s. m., رسالۀ هاجوتیه *nèvicèndèyé rèçalèyé hèdjviyè*.

LIBÉRAL, e, adj., جوانمرد گشاده دست *gouchadè-dèst, djèvan-mèrd*, a. سختی *sèkhi*, pr. t. *sakhi*, کریم *kèrim*.

LIBÉRALEMENT, adv., بسخاوت *bè-sèkhavèt*.

LIBÉRALITÉ, s. f., جوانمردی *djèvan-mèrdi*, a. سخاوت *sèkha-vèt*, نرم *kèrèm*, جود *djoud*.

LIBÉRATEUR, TRICE, s., خلاص نجات دهندۀ *nèdjat-dèhèndè*, *khèlas-kounèndè*.

LIBÉRATION, s. f., رهایی *rèhayi*, a. خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

LIBÉRER, v. a., رها کردن *rèha kèrdèn*, رهایدن *rèhanidèn*;
— se libérer, v. pron., رها شدن *rèha choudèn*, رهایدن *rèhidèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — libéré, e, مخلص *rèhidè*, رها شده *khèlas-choudè*, a. مخلص *moukhlès*.

LIBERTÉ, s. f., آزادی *âzadi*, اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*;
— hardiesse, a. جسارت *djèçarèt*; — j'ai pris la liberté, کردم جسارت *djèçarèt kèrdèm*.

LIBERTIN, s. m., لوطی *louti*, جندۀ باز *djèndè-baz*, a. فحش *fahèch*, pr. t. *fahich*; — libertine, پُرده دریده *pèrdè-dèridè*, جندۀ *djèndè*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*.

LIBERTINAGE, s. m., لوطیگری *louti-guèri*, جندۀ بازی *djèndè-bazi*.

LIBRAIRE, s. m., کتابفروش *kètab-fourouch*, ا. صَحَاف *sèh-haf*, pr. t. *sahhaf*.

LIBRAIRIE, s. f., کتابفروشی *doukkané kètab-fourouchi*.

LIBRE, adj. des 2 g., آزاد *ázad*, ا. مختار *moukhtar*, مستقل *moustèqèl*, pr. t. *mustaqil*, مطلق العنان *moutlèq-oul-'ènan*, pr. t. *mutlaq-ul-'inan*.

LIBREMENT, adv. sans contrainte, باختیار *bè-èkhtiar*, ارادت *bè-heusné èradèt*, آزادی *bè-ázadi*; — sans égard, گستاخانه *goustakhanè*, pr. t. *kustakhanè*, بی پروا *bi pèrva*.

LICE, s. f., کشتی گیری *mèidané kouchti guiri*.

LICENCE, s. f. permission, اذن *èzn*, pr. t. *izn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازه *èdjazè*, اجازت *èdjazèt*, دستبر *dèstour*; — liberté excessive, گستاخی *goustakhi*; — dérèglement des mœurs, هرزگی *hèrzègui*, ا. فساد *fèçad*.

LICENCIÉ, s. m., درس دادن را گرفته *èzné dèrs dadèn-ra guèrèftè*.

LICENCIEMENT, s. m., ا. مرخصی *mourèkhkhèci*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn* et *izîn*; — licenciement des troupes, مرخصی قشون *mourèkhkhècii gouchoun*.

LICENCIER, v. a., از مرخص کردن *mourèkhkhès kèrdèn*, از خدمت معاف داشتن *èz khèdmèt mo'af dachtèn*.

LICENCIUSEMENT, adv., بی ادبانه *bi èdèbanè*.

LICENCIUEUX, EUSE, adj., خلاف رسوم ادب *bi-èdèb*, خلاف رسوم ادب *khèlafé rouçoumé èdèb*.

LICITATION, s. f., فروش در هتراج *fourouché dèr hèrradj*.

LICITE, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, مباح *mou-bah*, جائز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

LICITEMENT, adv., a. بطور حلال *bè-toouré hèlal*.

LICITER, v. a., در هتراج بفروش رسانیدن *dèr hèrradj bè-fourouch rèçanidèn*.

LICOU ou LICOL, s. m., افسار *èfsar*.

LICORNE, s. m., کرگدن آبی *kèrguèdèné àbi*.

LIE, s. f., لای *laï*, درد *dourd*, a. ثافل *safèl*, pr. t. *safil*; — de vin, درد شراب *dourdé chèrab*; — d'un bassin, زجن *lèdjèn*, غلیزن *ghèlijèn*; — du peuple, a. ازل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*, اسافل الناس *èçafèl-oun-nas*, pr. t. *èçafil-un-nas*.

LIÈGE, s. m., درخت پیبه *dèrèkhté pèmbè*.

LIEN, s. m., بند *bènd*, ریمان *risman*, a. قید *qèid*, pr. t. *qaid*; — chaine, زنجیر *zèndjir*, pr. t. *zindjir*.

LIER, v. a., بستن *bèstèn*; — lié, e, بسته *bèstè*, بسته شده *bèstè-choudè*.

LIERRE, s. m., ارغک *èrghèk*, پیچک *pitchèk*, a. عشقه *'èchèqè*.

LIEU, s. m., جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. امکانه *èmkènè*, موی *mè'èra*; — lieux d'aisance, آبدست *àb-dèst*, a. مبرز *mèbrèz*; — en premier lieu, نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvèlèn*; — au lieu de, بجای اینکه *bè-djaï in-ké*.

LIEUE, s. f., میل *mil*, فرانسه *milé francè*.

LIEUTENANCE, s. f., جانیشینی *dja-nèchini*, a. وکالت *vèka-lèt*, pr. t. *vèkialèt*.

LIEUTENANT, s. m., جا نشين *dja-nèchîn*, a. وکیل *vèkil*.

LIÈVRE, s. m., خرگوش *khèr-gouch*, a. ارنب *èrnèb*, pl. ارانب *èranèb*, pr. t. *èranib*.

LIGATURE, s. f., بسته بند *khèstè-bènd*, بند *bènd*.

LIGNE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khout-tout*; — d'écriture, a. سطر *sètr*, pr. t. *satr*, pl. سطور *soutour*; — ligne de conduite, رفتار *rèftar*, راه *rah*, a. तरीق *tèriq*, pr. t. *tariq*, سلوك *soulouk*; — de pêcheur, شست *chèst*; — en parlant de choses alignées, راسته *rastè*.

LIGNÉE, s. f., نژاد *nèjad*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èrlad*, نریت *zouriyèt*, نسل *nèsl*, سلسله *sèlsilè*, pr. t. *silsilè*.

LIGNEUX, EUSE, adj., چوبی *tchoubi*.

LIGNIFIER, (SE), v. pron., چوب شدن *tchoub choudèn*, به چوب منقلب شدن *bè-tchoub mounqèlèb choudèn*.

LIGUE, s. f., یکپیمانی *yèk-pèimani*, a. اتحاد *èttèhad*, pr. t. *ittihad*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*.

LIGUER, v. a., یکپیمان کردن *yèk-pèiman kèrdèn*, متحد کردن *mouttèhèd kèrdèn*; — se liguier, یکپیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجبهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متحد شدن *mouttèhèd choudèn*.

LILAS, s. m., یاس فرنگی *yacé frèngui*.

LIMACE, s. f., V. limaçon.

LIMAÇON, s. m., کجک *kèdjèk*, a. حلزون *hèlzoun*.

LIMAILLE, s. f., براده *bouradè*, سونش *sounèch*.

LIMBES, s. m. pl., a. بیرزخ *bèrzèkh*.

LIME, s. f., سوهان *souhan*, t. p. اک *èyè et èquiè*, a. مبرد *mèbrèd*, pr. t. *mibrèd*.

LIMER, v. a., سوهان زدن *souhan zèdèn*; — limé, e, سوهان زده *souhan-zèdè*.

LIMIER, s. m., سکی شکاری *sègué chèkari*.

LIMITATIF, IVE, adj., گزاندۀ حد *gouzarèndèyé hèdd*, تحدید کننده *tèhddid-kounèndè*.

LIMITATION, s. f., a. تحدید *tèhddid*, pr. t. *tahdid*, تعیین حدود *tè'èyiné houdoud*, pr. t. *ta'yini houdoud*.

LIMITATIVEMENT, adv., a. بطور محدود *bè-toouré mèhdoud*.

LIMITE, s. f., مرز *mèrz*, پایان *payan*, سرحد *sèr-hèdd*, a. حد *hèdd*, pr. t. *hadd*, pl. حدود *houdoud*.

LIMITER, v. a., گذاشتن حد *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*.

LIMITROPHE, adj. des 2 g., همسرحد *hèm-sèr-hèdd*, p. t. هم حدود *hèm-houdoud*.

LIMON, s. m., لای *lai*, گل *guèl*, لجن *lèdjèn*; — fruit, لیمو *limou*.

LIMONADE, s. f., شربت آبلیمو *chèrbètè ab-limou*.

LIMONADIER, IÈRE, شربتساز *chèrbèt-saz*.

LIMONEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*.

LIMPIDE, adj. des 2 g., ناب *nab*, a. صاف *saf*, زلال *zoulal*.

LIMPIDITÉ, s. f., صافی *safi*, a. صفوت *sèfvèt*, pr. t. *sifvèt*.

LIMURE, s. f. action de limer, سوهانزنی *souhan-zèni*; — limaille., V. ce mot.

LIN, s. m., بزرک *bèzrèk*, a. کتان *kètan*, pr. t. *kètèn*.

LINAIRE, s. m., کتان دشتی *kètanè dèchti*, نوشکیا *nouch-guiah*.

LINCEUIL, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفان *èkfan*.

LINÉAMENT, s. m., اثر چهره *ècèrè tchèhrè*.

- LINGE, s. m., رخت شستنی *roukhouté choustèni*.
- LINGÈRE, s. f., فروشندهٔ قماش سفید *fourouchèndèyé gou-maché sèfid*, a. بزاز *bèzzaz*.
- LINGERIE, s. f., a. où l'on vend le linge, بزازى *bèzzazi*,
دكان بزازى *doukkané bèzzazi*; — où l'on garde le linge,
صندوقخانه *sèndouq-khanè*.
- LINGOT, s. m., شمش *choumch*, a. سبیکه *sèbikè*.
- LINGUISTE, s. m., بسیار زبان‌دان *bèciar zèban-dan*.
- LINOTE, s. f., مرغ کتان خوار, *mourghé kètan-khar*, مرغ
کتان *mourghé kètan*.
- LION, ONNE, s., شیر *chir*, a. اسد *ècèd*, pl. اساد *âcad*; —
lionne, مادهٔ شیر *madè-chir*.
- LIONCEAU, s. m., بچهٔ شیر *bâtchèyé chir*.
- LIPPE, s. f., لب گنده *lèbé goundè*, لب کلفت *lèbé kou-louft*.
- LIPPÉE, s. f., a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*, V. bouchée.
- LIPPÉ, e, adj., لب گنده *goundè-lèb*.
- LIQUÉFACTION, s. f., آب شدن *âb choudèn*, گداز *goudaz*,
آبانه *èzabèt*.
- LIQUÉFIER, v. a., آب کردن *âb kèrdèn*, گداختن *goudakh-tèn*; — se liquéfier, آب شدن *âb choudèn*, گداخته
شدن *goudakhtè choudèn*.
- LIQUEUR, s. f., عنبریه *'èmbèriyè*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*;
— substance liquide, آب *âb*.
- LIQUIDATEUR, s. m., قطع کنندهٔ حساب *qèt'-kounèndèyé hèsab*.
- LIQUIDATION, s. f., تقریف حساب *tèfriqé hèsab*, a. قطع
حساب *qèt'é hèsab*, pr. t. *qat'i hişab*.

LIQUIDE, adj. des 2 g., آبکی *âbêki*, روان *rêvan*, a. مایع *mayê'*, pr. t. *maî'*, pl. مایعات *maî'at*.

LIQUIDER, v. a., تفریق حساب کردن *têfrigê hêçab kêrdên*, — liquidé, قطع حساب کردن *qêl'ê hêçab kêrdên*; — liquidé, e, مفروق شده *mêfrouq-choudê*.

LIQUOREUX, EUSE, adj., شیرین *chirîn*.

LIQUORISTE, s. m., عنبیّہ ساز 'عرف کش *'êrêq-kêch*, 'embè-riyê-saz.

LIRE, v. a., خواندن *khandên*, قرائت کردن *qêra'êt kêrdên*.

LIS, s. m., a. زنبق *zênbêq*, pr. t. *zanbaq*; — oignon de lis, پیاز زنبق *piazê zênbêq*.

LISÉRÉ, s. m., a. حاشیه *hachiê*.

LISÉRER, v. a., گذاشتن حاشیه *hachiê gouzachtên*.

LISEUR, SE, s., خواننده *khanêndê*.

LISIBLE, adj. des 2 g., خوانا *khana*.

LISIBLEMENT, adv. بخور واضح *bê-toouré vazêh*.

LISIÈRE, s. f., کنار *kênar*, کناره *kênarê*, دامن *damên*.

LISSE, adj. des 2 g., نیز *liz*.

LISSEUR, v. a., نایس زدن *licê zêdên*, مهره زدن *meuhrê zêdên*, نیز کردن *liz kêrdên*, صیقل کردن *sêiqêl kêrdên*.

LISSEUR, s. m., مهره زن *meuhrê-zên*.

LISSOIR, s. m., لیس *licê*, p. t. مهره *meuhrê*, a. مصقل *mês-qêl*, pr. t. *misqêl*.

LISTE, s. f., اواره *êvarê*, سیاهه *siahê*, a. دفتر *dêftêr*, pl. دفاتر *dêfatêr*, pr. t. *dêfatir*.

LIT, s. m., بستر *bêstêr*, رخت خواب *rêkhtê khab*; — faire

le lit, رخت خواب انداختن *rèkhté khab èndakhtèn*;

— garder le lit, بستری بودن *bèstèri boudèn*.

LITERIE, s. f., اسباب رخت خواب *èsbabé rèkhté khab*.

LITHARGE, s. f., مرداسنگ *mourda-sèng*, pr. t. *murdacènk*,
a. مړتک *mourtèk* ou *mèrtèk*.

LITHOGRAPHE, s. m., بر سنگ چاپی *nègarèndèyé*
bèr sènguè tchapi.

LITHOGRAPHIE, s. f., چاپ سنگی *tchapé sèngui*.

LITHOLOGIE, s. f., شنسائی سنگی *chènaçayii sèng*, a.
معرفت الاحجار *mè'èrèfèt-oul-èhdjar*.

LITIÈRE, s. f., تخت روان *tèkht-rèvan* ou *tèkhté rèvan*, pr.
t. *takhti rèvan*.

LITIGE, s. m., ستیزه *sètiz*, ستیزه *sètizè*, جنگی *djèng*, a.
منازعه *mounaz'è'*, pr. t. *munazi'a*, دعوا *dè'va*, pr. t.
da'ra.

LITIGIEUX, EUSE, adj. des 2 g. qui est ou qui peut être
contesté en justice, a. منزع فيه *mounazi'oun-fi-hi*, pr.
t. *munazi'un-fi-hi*; — qui se plaint dans les contestati-
ons, ستیزه انکیز *sètizè-ènguiz*.

LITTÉRAIRE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, f. et
pl. علمیه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*.

LITTÉRAL, E, adj., کلمه بکلمه *kèlèmè-bè-kèlèmè*, a. تحت
تلفظ *tèht-oul-lèfz*, pr. t. *taht-ul-lafz*, حرف بحرف *hèrf-*
bè-hèrf, pr. t. *harf-bè-harf*.

LITTÉRALEMENT, adv., on emploie les mêmes mots que
pour littéral. V. ce mot.

LITTÉRALITÉ, s. f., تحت انفضی بودن *tèht-oul-lèfzi*
boudèn.

LITTÉRATEUR, s. m., دانشمند *danèchmènd*, a. عالم *'âlèm*,
pr. t. *'âlim*, pl. علما *'oulèma*, عَلام *'oullam*, فاضل *fazèl*,
pr. t. *fazil*, pl. فضلا *fouzèla*.

LITTÉRATURE, s. f., دانشمندی *danèchmèndi*, a. علم
و معرفت *'èlm-ou-mè'èrèfèt*, pr. t. *'ilm-u-ma'rifèt*; — se
dit aussi de l'ensemble des produits littéraires d'une
nation, کتوب علمی *koutoubé 'èlmi*, pr. t. *kiutubi
'ilmi*.

LITTORAL, E, adj., واقع در کنار دریا *vaqè'é dèr kènaré dè-
ria*; — s. m. pays le long des côtes, ممالک کنار دریا
mèmalèké kènaré dèria.

LITURGIE, s. f., آیین نماز *âyiné nèmaz*, p. t. قداس شریف
gouddacé chérif, pr. t. *gouddaci chérif*.

LITURGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بآیین نماز *moutè'èl-
lèq bè-âyiné nèmaz*.

LIVIDE, adj. des 2 g., کبود *kèboud*.

LIVIDITÉ, s. f., کبودی *kèboudi*.

LIVRAISON, s. f., a. تسلیم *tèslim*, تحویل *tèhvil*; — faire
la livraison, تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن
tèslim kèrdèn.

LIVRE, s. m., a. کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, pl. کتوب *koutoub*,
pr. t. *kiutub*; — livre de compte, a. دفتر *dèftèr*, pl.
دفتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIVRE, s. f., poids, کرونکه *kèrvènkè*; — pièce de monnaie,
نیر *lirè*.

LIVRÉE, s. f., رسمی ملازمان *lèbaçé rèsmiï moula-
zèman*.

LIVRER, v. a., تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil*

lim kèrdèn; — abandonner, واگذاشتن *va-gouzachtèn*,
 se livrer, تسلیم شدن *tèslim kèrdèn*; — se livrer, خود را تسلیم کردن *khoud-ra tèslim kèrdèn*;
 — se livrer à ..., (s'occuper) مشغول شدن *mèchghoul choudèn*.

LIVRET, s. m., کتابچه *kètabtchè*.

LOBE, s. m., جگر گوشه *djèguèr-gouchè*, pr. t. *djiyèr-gouchè*.

LOCAL, s. m., جای *djaï*, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. مأوى *mè'èra*, مسکن *mèskèn*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakèn*.

LOCAL, e, adj., منحصر بمحصول بجای *mèkhsoucé bè-djaï*, ممکن *mounhècèr bè-mèkani*.

LOCALEMENT, adv., مخصوص جا *mèkhsoucé dja*, a. مخصوص مکان *mèkhsoucé mèkan*.

LOCALISER, v. a., جای مقرر کردن *djaï mouqèrrèr kèrdèn*.

LOCALITÉ, s. f. (particularité locale), اقتضای مکان *èqtèzaï mèkan*; — les lieux mêmes, جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *èmakèn*, محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*.

LOCATAIRE, s. des 2 g., کرایه نشین *kèrayè-nèchîn*, a. مستاجر *moustè'èdjèr*, pr. t. *mustè'èdjir*.

LOCATIF, IVE, adj., متعلق بکرایه نشین *moutè'èllèq bè-kèrayè-nèchîn*.

LOCATION, s. f., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t. *idjarè*, اجار *èdjar*, pr. t. *idjar*.

LOCH, s. m., کشتی ریسمان پیمایش راه *rismané pèima-yèché rahé kèchti*.

LOCHES, s. f., pl. a. دم النفاس *dèm-oun-nèfus*.

LOCOMOBILE, adj. des 2 g., قابل تغییر مکان *qabèlè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabili taghyiri mèkian*.

LOCOMOBILITÉ, s. f., a. قابلیت تغییر مکان *qabèliyétè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabiliyèti taghyiri mèkian*.

LOCOMOTIF, IVE, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

LOCOMOTION, s. f., a. حرکت *qouvvèyé hèrèkèt*, pr. t. *qouvèi harèkèt*, قوت حرکت *qouvèlé hèrèkèt*, pr. t. *qouvèti harèkèt*.

LOCOMOTIVE, s. f., جرخ بخار محرک کالسکه‌ای راه آهن *tchèrkhé boukhar mouhèrrèk kaliskè-haï rahé àhèn*.

LOCUTION, s. f., a. سخن *soukhèn*, اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, تعبیر *tè'èbir*, pr. t. *ta'bir*.

LOGARITHME, لگاریتمه *logharitmè*.

LOGE, s. f., کرایه *kèritchè*, کلبه *koulbè*, غرفه *ghourfè*.

LOGEABLE, adj. des 2 g., منزل کردن *mènzèl-kèrdèni*.

LOGEMENT, s. m., منزلگاه *mènzèl-gah*, خانه *khanè*, a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mègakèn*, pr. t. *mègakîn*.

LOGGER, v. a., منزل دادن *mènzèl dadèn*, جا دادن *dja dadèn*; — v. n. ou se loger, v. pron., منزل کردن *mènzèl kèrdèn*, نشستنی *mènzèl guèrèftèn*, نهشتنی *nèchèstèn*, ساکن شدن *sakèn choudèn*.

LOGEUR, s. m., کرایه نشین *hèrayè-nèchîn*.

LOGICIEEN, s. m., a. منطقی *mentèqi*, pl. منطقیون *mèntèqi-youn*, اهل منطق *èhlé mèntèq*, pr. t. *èhli mantiq*.

LOGIQUE, s. f., a. علم منطق *'èlmé mèntèq*, pr. t. *'ilmi mantiq*, منطق *mèntèq*, pr. t. *mantiq*.

LOGIQUEMENT, adv., از روی علم منطق *èz rouï 'èlmé mèntèq*.

LOGIS, s. m., خانه *khanè*, a. منزل *mènzel*, pr. t. *mènzil*, مسکن *mèskèn*, V. logement.

LOGOGRIPE, s. m., a. معما *mou'emma*.

LOI, s. f., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*; — sacrée, divine, a. شرع شریف *chèr'é chérif*, pr. t. *chèr'i chérif*; — règle, a. رسم قاعده *rèsm, qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*.

LOIN, adv., دور *dour*, a. بعید *bè'id*, pr. t. *ba'id*; — de loin, از دور *èz dour*.

LOINTAIN, s. m., دوری *douri*, a. بعد *bou'oud*, pr. t. *bou'd*.

LOINTAIN, E, adj. V. loin; — les pays lointains, a. ممالک بعید *mèmalèké bè'idè*, pr. t. *mèmaliki ba'idè*.

LOIR, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*, a. یربوع *yèrbou'*, زبابة *zèbabè*.

LOISIBLE, adj. des 2 g., روا *rèva*, a. جایز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.

LOISIR, s. m., وقت بی کاری *vèqté bi kari*, وقت فراغت *vèqté fîraghèt*.

LOMBES, s. m., pl. کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

LONDRES, nom de ville, لندن *lèndèn*.

LONG, LONGUE, adj., دراز *dèraz*, طولانی *toulani*, بلند *boulènd*, a. طویل *tèvil*; — à la longue, بمرور زمان *bè-mourouré zèman*; — en long et en large, a. طولاً و عرضاً *toulèn-ou-'èrzèn*; — les nuits sont longues, شبها بلنداند *chèb-ha boulènd-ènd*; — il signifie aussi lent, کند *kound*.

LONG, s. m., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGANIMITÉ, s. f., clémence de Dieu, a. امهال حق تعالی

èmhale hèqqé tè'âla, pr. t. *imhali haqqi tè'âla*; — patience, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, حلم *hèlm*, pr. t. *hilm*, تحمّل *tèhèmmoul*, pr. t. *tahammul*.

LONGE, s. f., دوال *douval*, تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *qayèch*.

LONGER, v. a., کنار رفتن *toulèn èz kènar rèftèn*.

LONGÉVITÉ, s. f., a. طول عمر *toulé 'eumr*.

LONGITUDE, s. f., a. طول *toul*; — longitude et latitude, a. عرض و طول *toul-ou-'èrz*, pr. t. *toul-u-'arz*.

LONGITUDINAL, e, adj., a. مستطیل *moustètil*.

LONGITUDINALEMENT, adv., طولاً *toulèn*.

LONGTEMPS, adv., وقت خیلی *khèili vèqt*, a. طول زمان *toul zèman*, pr. t. *touli zèman*.

LONGUEMENT, adv., a. بطول و تفصیل *òè-toul-ou-tèfsil*, a. تطویل *tètvilèn*.

LONGUEUR, s. f., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGUE-VUE, s. f., دوربین *dour-bîn*.

LOPIN, s. m. morceau de quelque chose, تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*; — morceau de ce qui se mange, a. نغمه *louqmè*, pr. t. *loqma*.

LOQUACITÉ, s. f., a. کثرت الکلام *kèsrèt-oul-kèlam*.

LOQUE, s. f., تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

LOQUET, s. m., دستگیره در *dèst-guirèyé dèr*.

LORD, s. m., لورد *lourd*, ou *lord*.

LORGNER, v. a., regarder du coin de l'œil, بگوشه چشم نگاه *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*; — regarder avec une lorgnette, با دوربین نگاه کردن *ba dour-biné dou-tchèchmi nègah kèrdèn*.

- LORGNETTE, s. f., دو چشمی *dour-biné dou-tchèchmi*.
- LORGNEUR, EUSE, s., نگاه کنند بگوشه چشم *nègah-kou-nèndèyé bè-gouchèyé tchèchm*.
- LORGNON, s. m., کوچک یک چشمی *dour-biné kou-tchèké yèk-tchèchmi*.
- LORIOT, s. m., مرغ گردو پرست *mourgué guèrdou-pèrèst*.
- LORS, adv., در وقت *dèr vèqt*, هنگام *hèngam*, ا. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حين *hîn*; — lors de son mariage, وقت *vèqté 'èrouci-èch*, ou *vèqté 'èrouci-ch*; — dès lors, از آن وقت *èz àn vèqt*.
- LORSQUE, adv., وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*; — lorsqu'il partit, وقتیکه عزیمت کرد *vèqti-ké 'èzimèt kèrd*, وقت رفتنش *vèqté rèftèn-èch*, وقت عزیمت نردنش *vèqté 'èzimèt kèrdèn-èch*.
- LOSANGE, s. f., a. شکل لوزی *chèklé louzi*, معین *mou'in*.
- LOT, s. m., بخش *bèkhch*, a. حقه *hèssè*, pr. t. *hissè* ou *hissa*, سهم *sèhm*; — fig., a. نصیب *nècib*, pr. t. *nucib*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *gismèt*.
- LOTÉRIE, s. f., لوتری *lotèri*, a. قرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*.
- LOTIR, v. a., تقسیم کردن *bèkhch kèrdèn*, بخش کردن *tèqsim kèrdèn*.
- LOTION, s. f., شوی و شست *choust-ou-chouï*, شستن *choust-èn*, a. وضوء *vouzou'*, pr. t. *vouzu'*.
- LOTUS ou LOTOS, میس *mèis*, لامشگر *lamèch-guèr*, لجنیس *lotos*, a. ذبق *nèbq*, سدر *sèdr*, pr. t. *sidr*; — sorte de jujube, ا. عناب *'ounnab*.

LOUABLE, adj. des 2 g., شایان تعریف *chayané tè'èrif*, سزوار تحسین *sèzavaré tèhsîn*, a. ممدوح *mèmdouh*.

LOUABLEMENT, adv., بنور ممدوح *bè-toouré mèmdouh*.

LOUAGE, s. m., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *édjarè*, pr. t. *idjarè*; — prendre à louage, کردن کرایه *kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, باجاره دادن *bè-édjarè dadèn*.

LOUANGE, s. f., ستایش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت *nè'èt*, pr. t. *na't*, ثنا *sèna*; — les mots, حمد *hèmd*, pr. t. *hamd*, ثنا *sèna*; — louange à Dieu, خدا را حمد و ثنا *khouda-ra hèmd-ou-sèna bada*.

LOUANGEUR, EUSE, s., ستابنده *sètayèndè*, سنا گوی *sèna-gouï*, a. مداح *mèddah*, un louangeur à gages, ستاینده اجرت *sètayèndèyé eudjrèt-guir*, مداح اجرتی *mèddahé eudjrèti*.

LOUCHE, adj. des 2 g., لوج *loutch*, چشم احوال *tchèchm-èhvèl*; — fig., a. مبهم *moubhèm*, مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkïouk*.

LOUCHER, v. n., چشم احوال داشتن *loutch boudèn*, *tchèchmé èhvèl dachtèn*.

LOUER, v. a. donner à louage, کرایه دادن *kèrayè dadèn*, بکرایه دادن *bè-kèrayè dadèn*, باجاره دادن *bè-édjarè dadèn*; — prendre à louage, کردن کرایه *kèrayè kèrdèn*, اجاره کردن *édjarè kèrdèn*; — loué, e. کرایه شده *kè-rayè-choudè*, باجاره داده شده *bè-édjarè dadè-choudè*.

LOUER, v. a. donner des louanges, ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèrdèn*, مدح کردن *mèdh kèrdèn*; — loué, e. ستوده شده *sètoudè-choudè*, a. ممدوح *mèmaouh*.

LOUEUR, s. m. qui donne à louage, کرایه دهنده *kèrayè-dèhèndè*, a. ماجر *moudjèr*, pr. t. *mudjir*; — qui donne des louanges., V. louangeur.

LOUIS, s. m. monnaie d'or, اشرفی فرانسه *èchrefi francè*.

LOUP, s. m., گرگ *gourg*.

LOUP-GAROU, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*.

LOUPE, s. f. tumeur, دامغول *damghoul*, a. سلعه *sèl'è*, pr. t. *sil'a*; — verre grossissant les objets à la vue, زره بین *zèrrè-bîn*.

LOURD, E. adj., سنگین *sènguîn*, گران *guèran*, a. ثقیل *sè-gil*, pr. t. *saqil*; — lent, کند حرکت *kound-hèrèkèt*, دند پا *kound-pa*.

LOURDAUD, E. adj., کند کار *kound-kar*, ناتراشیده *na-tèra-chidè*.

LOURDEMENT, adv., سخت *sèkht*, سنگین *sènguîn*; — tomber lourdement, سخت زمین خوردن *sèkht bè-zè-mîn khourden*.

LOURDERIE, s. f., بی عقلی *bi-'èqli*.

LOURDEUR, s. f. pesanteur. V. ce mot.

LOUTRE, s. f., سگ آبی *sègué âbi*, ou *sèg-âbi*.

LOUVE, s. f., گرگ ماده *gourg-madè*, گرگ *madinèyè* *gourg*.

LOUVETEAU, s. m., گرگ بچه *gourg-bètchè*, گرگ *bètchèyè-gourg*, ou گرگ بچه *bètchè-gourg*.

LOUVETER, v. n., کردن گرگ *bètchè kèrdènè gourg*.

LOUVETERIE, s. f., اسباب شکار گرگ *èsbabè chèkaré gourg*.

LOUVETIER, s. m., ریس شکار گرگ *rè'icé chèkaré gourg*.

LOYAL, E. adj. requis par la loi, ا. موافق قانون *mouva-*

fèqé qanoun, موافق قاعده *mouvafeqé qa'èdè*; — plein d'honneur, درست *droust*, راست گو *rast-gou*, ا. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*, اهل عرض *èhlé 'èrz*, pr. t. *èhli 'irz*.

LOYALEMENT, adv., از روی صدق *èz rouï sèdq*, بدرستی *bè-drousti*.

LOYAUTÉ, s. f., راستی *drousti*, راستی *rasti*, ا. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

LOYER, s. m., a. وجه اجاره *vedìhé èdjarè*, ا. اجاره *èdjarè*; — d'une maison, خانه اجاره *vedìhé èdjarèyé khane*.

LUBIE, s. f., دیوانگی *divanègui*, خیل دیوانه *khialé divanè*.

LUBRICITÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LUBRIQUE, adj. des 2 g., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LUBRIQUEMENT, adv., ب شهوت *ba chèhvèt*.

LUCARNE, s. f., در بچه پشت بام *dèritchèyé pouchté bam*.

LUCIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, با شعور *ba-chou'our*, با هوش *ba-houch*; — fig. signifie clair, net, lumineux, روشن *roouchèn*, هویدا *houvèida*, آشکار *âchkar*, pr. t. *âchikiar*, ا. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

LUCIDITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, ا. وضوح *vouzouh*.

LUCIFER, s. m. Satan, ا. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chè-yatîn*, ابلیش *èblis*, pr. t. *iblis*.

LUCIOLE, s. f., شبتاب *chèb-tab*.

LUCRATIF, IVE, adj., با فائده *ba-faïdè*, سود آور *soud-âvèr*, با منفعت *ba-mènfe'èt*.

LUCRE, s. m., سود *soud*, ا. منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *manfa'at*, نفع *nèf'*.

LUETTE, s. f., ملاژ *mèlajè*, ملاز *mèlazè*, ا. لهات *lèhat*, pl. لهوات *lèhvat*.

LUEUR, s. f., روشنائی *roouchènayi*, ا. لمعه *lèm'è*, pr. t. *lèm'a*.

LUGUBRE, adj. des 2 g., اندوه انگیز *heuzn'-èfza*, حزن افزا *èndouh-ènguiz*, ا. هزين *hèzin*, pr. t. *hazìn*, فاجع *fadjè'*, pr. t. *fadjì'*, فاجيع *fèdji'*; — voix lugubre, ا. حزين صدای *sèdai hèzin*.

LUGUBREMENT, adv., بکرن *bè-heuzn*, ا. حزیناً *hèzinèn*, pr. t. *hazinèn*.

LUI, f elle; pron. de la 3me pers., او *ou*, وی *vèi*; — lui-même ou elle même, خودش *khoud-èch*; — c'est lui, او است *oust*, خودش است *khoud-èch èst*; — c'est à lui, ou à elle, مال او است *malé oust*, از او است *èz oust*, او است *oust*; — dites-lui, بگوئیدش *bè-ou be-gouyid*, بگوئیدش *be-gouyid-èch*.

LUIRE, v. n., روشنائی دادن *dèrèkhchidèn*, روشنائی *roouchènayi* dadèn.

LUISANT, E, adj., درخشان *dèrèkhchèndè*, درخشند *dèrèkhchan*, ا. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'* براق *bèrraq*.

LUISANT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*, ا. جلا *djèla*.

LUMIÈRE, s. f., روشنائی *roouchènayi*, تابش *tabèch*, ا. نور *nour*, ضیا *zia*; — la lumière du soleil, روشنائی *roouchènayii âftab*, نور آفتاب *nouré âftab*; — connaissance, دانش *danèch*, ا. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — chandelle, bougie, چراغ *tchèragh*, ا. شمع *chèm'*; — on nous a laissé sans lumière, مارا بی

چراغ گذاشتند *ma-ra bi tchèragh gouzachtènd.*

LUMIGNON, s. m., سر چراغ *sèré tchèragh.*

LUMINAIRE, s. m., a. نَیِّر *nèiyir*; — les deux luminaires, نَیِّر اعظم *nèiyirèin*; — on appelle aussi le soleil نَیِّر اصغر *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*, et la lune نَیِّر اصغر *nèiyiré èsg hèr*, pr. t. *nèiyiri asghar*.

LUMINEUX, EUSE, adj., پرتوانداز *dèrèkhchan*, پرتو-*pèr-tou-èndaz*; — corps lumineux, a. اجرام نَیِّر *èdjamé nèiyiré*, pr. t. *idjrami nèiyiré*; — esprit lumineux, روشن ضمیر *roouchèn-zèmir*, pr. t. *rouchèn-zamir*.

LUNAIRE, adj. des 2 g., a. قمری *qèmèri*, pr. t. *qamari*.

LUNAIISON, s. f., ماه *mah*, گردش ماه *guèrdèché mah*.

LUNATIQUE, adj. des 2 g., وسواس *sooudayi*, سودائى *sooudayi*, *vèsvas*.

LUNDI, s. m., دو شنبه *dou-chèmbè*.

LUNE, s. f., ماه *mah*, a. قمر *qèmèr*; pr. t. *qamar*; — nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hilal*; — pleine lune, ماه چهارده *mahé tchèhar-dè*, a. بدر *bèdr*; — clair de lune, ماهتاب *mah-tab*.

LUNETTIER, iÈRE, s. qui fait des lunettes, عینکساز *'èinèk-saz*, qui en vend, عینک فروش *'èinèk-fourouch*.

LUNETTE, s. f., عینک *'èinèk*; — d'approche, دوربین *dour-bîn*.

LUSTRAGE, s. m., جلاگیری *djèla-guèri*, a. جلا *djèla*, pr. t. *djila*.

LUSTRATION, s. f., a. رسم تطهیر *rèsmé tètthir*, pr. t. *rèsmi tathir*.

LUSTRE, s. m. éclat que l'on donne à une chose, a. جلا *djèla*,

pr. t. *djila*; — au fig. éclat que donnent la parure et la beauté, a. رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnaq*, حسن *heusn*; — chandelier à plusieurs branches, آویزه *âviz*, آویزه *âvizè*.

LUSTER, v. a., جداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, a. مجلا *moudjèlla*.

LUSTRINE, s. f., پرند *pèrènd*, پرنیان *pèrnian*, a. حریر *hèrir*, استبرق *èstèbrèq*, pr. t. *istibraq*.

LUTH, s. m., a. عود *'oud*, pl. اعواد *è'èvad*.

LUTHÉRANISME, s. m., مذهب لوتر *mèzhèbé loutèr*, آیین *âyiné loutèr*.

LUTHÉRIEN, NE, adj., لوتر *oummèté loutèr*.

LUTIN, s. m., غیل بیابانی *ghoulé biabani*.

LUTINER, v. a., زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, ازار دادن *âzar dadèn*.

LUTTE, s. f., کشتی *kouchti*, و دار *guir-ou-dar*, a. مصارع *mouçarè'è*, pr. t. *muçara'a*; — combat, رزم *rèzm*, مبارزه *mouharèzè*, p. t. جنگ *djèng*, pr. t. *djènk*, a. محربه *mouharèbè*.

LUTTER, v. n., کشتی گرفتن *kouchti guèrèftèn*, مصارع *mouçarè'è kèrdèn*; — résister, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*; — au fig. faire des efforts, دست زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تقلا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

LUTTEUR, s. m., کشتی گیر *kouchti-guir*, p. t. پهلوان *pèhlè-van*, pr. t. *pèhluvan*, a. مصارع *mouçarè'*, pr. t. *muçarè'*.

LUXATION, s. f., استخوان از بندگاه *dèr âmèdèné èstoukhan èz bènd-gah*.

LUXE, s. m., خراف *khèrdjé guèzaf*, a. اسراف *èsraf*,

pr. t. *israf*; — objets de luxe, a. تجملات *tèdjèm-moulat*.

LUXER, v. a., استخوانیرا از بندگاه در آوردن *èstoukhani-ra èz bènd-gah dèr àvourdèn*.

LUXURE, s. f., a. شهوت *chèhvèt*, نفس *nèfs*.

LUXURIEUX, EUSE, adj. V. lascif.

LUZERNE, s. f., فسفسه *fèsfècè* (peu usité) اسپست *èspèst*, vulg. اسپرس *èsprès*, a. فصفسه *fèsfècè*.

LUZERNIÈRE, s. f., اسپستزار *èspèst-zar*.

LYCÉE, s. m., دبستان *dèbèstan*, a. دار لعلم *dar-oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*, مدرسه *mèdrècè*.

LYMPHATIQUE, adj. des 2 g., دارنده خلط آبکی *darèndèyè khèlté àbèki*; — vaisseaux lymphatiques, مجرای خلط آبکی *mèdjra'è khèlté àbèki*, a. مجراء خلط المائي *mèdjra'è khèlt-oul-may'i*; — fig., سست *soust*.

LYMPHE, s. f., خلط آبکی *khèlté àbèki*.

LYNX, s. m., a. وشق *vèchèq*.

LYBE, s. f., بربط *bèrbèt*, pr. t. *bèrbout*, a. مزهر *mèzhèr*, pr. t. *mizhèr*, pl. مزاهر *mèzahèr*, pr. t. *mèzahir*.

LYRIQUE, adj. des 2 g., a. غنوی *ghènèvi*, pr. t. *ghanèvi*.

M.

MA, pron. poss. f. V. mon.

MACARON, s. m., شیرینی بادام *chirini-badam*.

MACARONI, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyè frèngui*.

MACÉDOINE, nom de pays., مكدونيه *mèkèdouniè*, pr. t. *ma-kèdonia*.

MACÉRATION, s. f. mortification, a. ریاضت *riazèt*; — opé-

ration chimique, *khicidègui*, a. نقوع *nè-gou'*, pr. t. *nouqou'* نقع *nèq'è*, pr. t. *naq'a*.

MACÉRER, v. a. mortifier son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*; — faire tremper un corps dans un liquide, خيسانیدن *khisanidèn*, خيساندن *khisandèn*.

MACHEFER, s. m., ريم آهن *rimé àhèn*, توبال *toubal*, سايد *sayèd*.

MACHELIÈRE, adj. f. dent, دندان اسيا *dèndané âcia*, a. نadjèz *nadjèz*, pr. t. *nadjiz*, pl. نواجذ *nèvadjèz*, pr. t. *nèvadjiz*.

MACHER, v. a., جاويدن *djaridèn*, خاييدن *khayidèn*, a. مئزغ *mèzgh*, pr. t. *mazgh*; — mâché, e, خاييده *khayidè*, جاويده شده *djaridè-choudè*.

MACHEUR, s. m., خاينده *khayèndè*.

MACHIAVÉLISME, s. f., حيله کاری *hilè-kari*, a. حيله *hilè*, مکر *mikr*.

MACHINAL, e, adj., حركت بى اختيار *hèrèkètè bi èkhtiar*, a. حركت قسرى *hèrèkètè qisri*, pr. t. *harèkèti qisri*.

MACHINALEMENT, adv., بى اختيار *bi èkhtiar*, حركت فسرته *bè hèrèkètè qèsriyè*.

MACHINATION, s. f., دسيسه *dècicè*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

MACHINE, s. f., a. اسباب *èsbab*, a. منجنيق *mèndjèniq*, آلت *âlèt*, pl. آلات *âlat*, ادوات *èdèrat*.

MACHINER, v. a., اسباب فساد چيدن *èsbabé fèçad tchidèn*.

MACHINISTE, s. m., آلت ساز *âlèt-saz*, t. p. آلتگر *âlèt-guèr*.

MACHOIRE, s. f., زفر *zèfèr*, فك *fèk*, (vulg.) چنه *tchanè* et

آلواره *alvarè*, a. فقم *fèqm*, pr. t. *faqm*, au duel, فقمين *fèqmèin*, pr. t. *faqmèin*.

MAÇON, s. m., a. بئنا *bènna*.

MAÇONNAGE, s. m., a. کار بئنا *karé bènna*.

MAÇONNERIE, s. f., a. بتائی *bènnayi*.

MAÇONNER, v. a., بتایی کردن *bènnayi kèrdèn*.

MACREUSE, s. f., اوردك ابى *eurdèk-âbi*, چنگر *tchènguèr*.

MACULER, v. a., تکه دار کردن *tchèrk kèrdèn*, لکه‌دار کردن *lèkkè-dar kèrdèn*.

MADAME, s. f., خانم *khanoum*, بانو *banou*.

MADemoiselle, دختر خانم *doukhtèr-khanoum*.

MADONE, s. f., a. صورت حضرت مریم *sourètè hèzrètè mèrièm*.

MADRÉ, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MADRIER, s. m., تخته کلفت *tèkhtèyé koulouft*.

MADRIGAL, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزلیات *ghèzèliat* pr. t. *ghazèliat*.

MAGASIN, انبار *èmbar*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*.

MAGASINIER, s. m., انباردار *èmbar-dar*.

MAGE, s. m., مبد *mèdjous*, موبد *moubèd*, a. مغ *mough*, pl. مغان *moughan*.

MAGICIEN, NE, s., جادوگر *djadou-guèr*, سحر باز *sèhr-baz*, pr. t. *sihir-baz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

MAGIE, s. f., جادوگری *djadou-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihir*.

MAGIQUE, adj. des 2 g., جادوئی *djadouyi*, سحری *sèhri*;
— extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*,
غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

MAGISME, s. m., a. مجوسیت *mèdjouciyèt*.

MAGISTRAL, e, adj., حاکم وار *hakèm-var*.

MAGISTRALEMENT, adv., حاکمانه *hakèmanè*, pr. t. *haki-manè*.

MAGISTRAT, s. m., a. حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*; — en parlant des autorités municipales d'une ville, a. اعیان شهر *è'èyané chèhr*, pr. t. *a'yani chèhr*.

MAGISTRATURE, s. f., a. حکومت *houkoumèt*, pr. t. *huk-ioumèt*.

MAGNANIME, adj. des 2 g., صاحب اہیت *sahèbé oubhèt*, بلند ہمت *boulènd-hèmmèt*.

MAGNANIMENT, adv., بہ بلندی ہمت *bè boulèndiï hèm-mèt*, با اہیت *ba oubhèt*.

MAGNANIMITÉ, s. f., بلندی ہمت *boulèndiï hèm-mèt*, a. 'اولورvé ہمت *'oulourvé hèm-mèt*, pr. t. *'ulurvi himmèt*.

MAGNATS, s. m., pl. بررگن *bouzourgan*, a. اشراف *èchraf*.

MAGNÉSIE, s. f., مغزی *mèghnèzi*.

MAGNÉTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بقوة مغناطیس *mou-tè'èllèq bè-gouvèyè mènqatis*.

MAGNÉTISME, s. m., a. قوة مغناطیس *qouvèyè mènqatis*, ou مغناطیس *mèghnatis*.

MAGNIFICENCE, p. t. شکوہ *dèbdèbè*, شهنشہ *tèntènè*, چاکوہ *chèkouh*, a. جلال *djèlal*, جلالت *djèlalèt*, احتشام *èhtè-cham*, pr. t. *ihticham*. حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hach-mèt*; — en ture on emploie plus souvent le mot, سلطنت *sèltènèt*.

MAGNIFIQUE, adj. des 2 g., با شکوہ *ba-chèkouh*, شکوہ *ba-fer* و شکوہ.

ba-fèrr-ou-chèkough, a. *علي* *âli*, *محتشم* *mouhtèchèm*.

MAGNIFIQUEMENT, adv., *با شکوه* *ba chèkough*, *با فخر و شکوه* *ba fèrr-ou-chèkough*, *با احتشام* *bè-èhtècham*, *با جلال* *ba djèlal*, *با حشمت* *ba hèchmèt*.

MAGOT, s. m. gros singe, *بوزینه قوی* *bouzinèyé qèvi-hèikèl*.

MAHOMET, n. pr. a. *محمّد* *mouhèmmèd*.

MAHOMÉTISME, s. m., *دین اسلام* *diné èslam*, pr. t. *dini islam*, *دین محمّدی* *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muhèmmèdi*.

MAHOMÉTAN, E, adj., a. *محمّدی* *mouhèmmèdi*, *مسلمان* *mouhlèman*; — la nation mahométane, *امّت محمّدی* *oummètè mouhèmmèdi*, pr. t. *ummèti muhèmmèdi*.

MAI, s. m., *ماه پنجم سل فرنگیان* *mahé pèndjourné salé frènguian*, *ایار* *èyar*. pr. t. *ayar*.

MAIGRE, adj. des 2 g., *لاغر* *laghèr*; — jour maigre, *روز پرهیز* *rouzé pèrhiz*.

MAIGRE, s. m., *گوشت بی چربی* *gouchté bi-tchèrbi*.

MAIGREUR, s. f., *لاغری* *laghèri*, a. *نحافت* *nouhafèt*.

MAIGRELET, TE, adj., *اندکی لاغر* *èndèki laghèr*.

MAIGREMENT, adv. fig. petitement, *کم* *kèm*, *بقلّت* *bè-qèllèt*.

MAIGRIR, v. n., *لاغر شدن* *laghèr choudèn*.

MAIL, s. m., *چوگان* *tchoougan*, pr. t. *tchèvguian*, a. *صوگان* *sarlèdjan*.

MAILLE s. f., *چشمه* *tchèchmè*, *سوراخ* *sourakh*.

MAILLET, s. m., t. p. *توقف* *toqmaq*.

MAILLOT, s. m., *قنداقه* *qoundaqè*, a. *قماط* *qèmat*, pr. t. *qimat*.

MAIN, s. f., دست *dèst*, a. يد *yèd*, pl. ایادی *èyadi*; — une main de papier, يك دسته کاغذ *yèk dèstè-kaghèz*; — main-forte, یاورى *yavèri*; — prêter main-forte, یاورى کردن *yavèri kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*.

MAIN-D'ŒUVRE, کار *kar*, کار دست *karé dèst*, a. عمل يد *'èmelé yèd*, pr. t. 'amèli *yèd*.

MAIN-LEVÉE, s. f., a. كف يد *kèffé yèd*, pr. t. *kèffi yèd*, قصر يد *qèsré yèd*, pr. t. *qasri yèd*.

MAINT, e, adj., چندین *tchèndîn*, بسیار *bèçiar*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

MAINTENANT, adv., اکنون *èknoun*, a. حالا *hala*, الآن *èlân*, ou *èlân*.

MAINTENIR, v. a. tenir au même état, نگه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — soutenir qu'une chose est vraie, تأييد کردن *tè'èkid hèrdèn*, تأييد کردن *tè'èyid kèrdèn*.

MAINTIEN, s. m. conservation, پاس *pas*, نگهداری *nèyah-dari*, o. وقه *vèqayè*, pr. t. *viqayè*, حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*; — manière de se tenir, نمایش *nèmayèch*, a. وضع *vèz'* pr. t. *vaz'*, هيئة *hèi'èt*.

MAIRE, s. m., داروغه *daroughè*.

MAIRIE, s. f., داروغه گری *daroughè-guèri*; — maison du maire, خانه داروغه *khanèyé daroughè*.

MAIS, conj. adversative, ولی *vèli*, وليك *vèlik*, ليك *lik*, وليكن *vèlikèn*, a. اما *èmma*, لكن *lèkèn* ou لكن *lakèn*, pr. t. *lakîn*.

MAÏS, s. m., زرت *zourrèt*.

MAISON, s. f., خانه *khanè*, a. بيت *bèit*, pl. بيوت *bouyout* ;
— maison d'arrêt, زندان *zèndan*, خانه حبس *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, مكبس *mèhbès*, pr. t. *mahbès*.

MAISONNÉE, s. f., اهل خانه *èhlé khanè*.

MAISONNETTE, s. f., خانه كوچك *khanèyé koutchèk*.

MAÎTRE, s. m. chef, آقا *aga*, بزرگ *bouzourg* ; — professeur, a. معلم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim* ; — qui enseigne un métier, استاد *oustad*, vulg. اوستا *ousta* ; — propriétaire, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib* ; — maître de maison, صاحب خانه *sahèb-khanè* ; — maître des cérémonies, تشریفاتیچی *tèchрифattchi*.

MAÎTRESSE, s. f. V. maître ; — signifie aussi fille ou femme aimée de quelqu'un, جانانه *djananè*, a. معشوقه *mè'èchouqè*, pr. t. *ma'chouqa*, محبوبه *mèhboubè*.

MAÎTRISE, s. f., استادی *oustadi*.

MAÎTRISER, v. a. gouverner en maître, فرمانفرمایی کردن *fèrman-fèrmayi kèrdèn* ; — fig., رام کردن *ram kèrdèn*, مضبوط کردن *zèbt kèrdèn*, مضيع کردن *mouti' kèrdèn* ; — maîtrisé, e, a. مضيع *mouti'*, محكوم *mèhkoum*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*.

MAJESTÉ, s. f. grandeur suprême, عظمت *'èzèmèt*, pr. t. *'azamèt*, میابت *mouhabèt*, شوکت *chooukèt*, pr. t. *chèv-kèt*, جلال *djèlal* ; — titre donné aux souverains, اعلیکضرت *è'èla-hèzrèt*, pr. t. *a'la-hazrèt* ; — Sa Majesté le Roi, پادشاه *è'èla hèzrètè padèchah*, pr. t. *a'la-hazrèti padichah*.

MAJESTUEUSEMENT, با شکوه *ba chèkouh*, با جلال *ba djèlal*.

MAJESTUEUX, EUSE, adj., با مهابت *ba-mouhabèt*, با شکوه *ba-chèkough*.

MAJEUR, E, adj., رسیده *bè-hèddé boulough rè-cidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha* : — la majeure partie, a. اکثر *èksèr* ; — affaire majeure, کار مهم *karé mouhèmm*, a. امر مهم *èmré mouhèmm*, pr. t. *èmrî muhim* ; — par force majeure, اضطراراً *èztèrarèn*, pr. t. *iztirarèn*, لابداً *la-bouddèn*.

MAJEURE, s. f., a. کبرا *koubra* ; — la majeure et la mineure, کبرا و صغرا *koubra-ou-sèghra*, pr. t. *kubra-u-sighra*.

MAJOR, s. m., یاور *yavèr* ; — état-major, لشکر سرکردگان *sèr-kèrdèqunè lèchkèr*.

MAJORDOME, s. m., a. نذر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

MAJORITÉ, s. f., a. حد بلغ *hèddé boulough*, a. بلوغیت *bouloughiyèt* ; — la plus grande partie, a. اکثریت *èksèriyèt*.

MAJUSCULE, adj., a. حرف جلی *khètté djèli*, خف جلی *kèrfé djèli*.

MAL, s. m., بدی *bèdi*, a. شر *chèrr* ; — le Bien et le Mal, a. خیر و شر *khèir-ou-chèrr*, pr. t. *khàir-u-chèrr* ; — douleur, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja* ; — mal de tête, درد سر *dèrdè sèr* ; — perte, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar* ; — faire du mal, بدی کردن *bèdi kèrdèn* ; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn* ; — quel mal y a-t'il? چه عیب دارد *tchè 'èib darèd*, چه ضرر دارد *tchè zèrèr darèd* ; — il n'y a pas de mal, ضرر ندارد *zèrèr nè-darèd* ; — signifie aussi peine, travail, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*.

MAL, adv., بد *bèd*.

MALADE, adj. des 2 g., بیمار *bi-mar*, ناخوش *na-khoch*, a. مریض *mèriz*, pr. t. *mariz*.

MALADIE, s. f., بی ماری *bi-mari*, ناخوشی *na-khochi*, a. مریض *mèrèz*, pr. t. *maraz*, pl. امراض *èmraz*, علت *'èllèt*, pr. t. *'illèt*, pl. علل *'èlèl*, pr. t. *'ilèl*.

MALADIF, IVE, adj., دردمند *dèrdmènd*, بیمارغنج *bi-mar-ghèndj*, a. علل *'èlil*, pr. t. *'alil*.

MALADRESSE, s. f., خیره دستی *khirè-dèsti*, خامی *khami*.

MALADROIT, E, adj., خیره دست *khirè-dèst*, ناقابل *na-qabèl*, خام *kham*.

MALADROITEMENT, adv., بخیره دستی *bè-khirè-dèsti*, بطور *bè-toouré kham*, بخامی *bè khami*.

MALAISE, s. m., بی حالی *bi-hali*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçarèt*.

MALAISÉ, E, adj., دشوار *douchvar*, a. مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

MALAISÉMENT, adv., بدشواری *bè-douchvari*.

MAL-APPRIS, E, adj., بی تربیت *bi-tèrbiyèt*, بی ادب *bi-èdèb*.

MAL A PROPOS, adv., بی موقع *bi-moouqè'*.

MALAVISÉ, E, adj., بی اندیشه *bi-èndichè*, a. غافل *ghafèl*, pr. t. *ghafil*.

MALAXER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, مالیده نرم کردن *malidè-nèrm kèrdèn*.

MAL-BÂTI, E, بد ترکیب *bèd-tèrkib*.

MAL-CADUC, s. m., a. صرع *sèrè'*, pr. t. *sara'*.

MALCONTENT, E, adj., ناراضى *na-razi*, ناخشنود *na-khouch-noud*.

MÂLE, s. et adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — le mâle et la femelle, نر و ماده *nèr-ou-madè*; — fig. vigoureux, مردانه *mèrdanè*, a. قوى *qèvi*.

MALÉDICTION, s. f., a. لعن *lè'èn*, pr. t. *la'n*, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

MALÉFICE, s. m., جادوئى *djadouyi*, افسونگرى *èfsounguèri*.

MALENCONTRE, s. f., امر بد فرجام *èmrè bèd-fèrdjam*.

MALENCONTREUX, EUSE, adj., بد يمن *bèd-youmn*.

MALENCONTREUSEMENT, adv., بد بختانه *bèd-bèkhtanè*.

MALENTENDU, s. m., a. سهو *sèhr*, اشتباه *èchtèbah*, pr. t. *ich-tibah*.

MAL-ÊTRE, s. m., حالى بى *bi-hali*, بد حالى *bèd-hali*.

MALFAÇON, s. f., بد ترکیبى *bèd-tèrkibi*, بد قوارئى *bèd-qèvarèyi*, بد برشى *bèd-bourèchi*, بد *bouri* *ché bèd*.

MALFAIRE, v. n., بدى کردن *bèdi kèrdèn*.

MALFAISANCE, s. f., بدى *bèdi*, بد کارى *bèd-kari*.

MAL-FAIT, E, adj. en parlant des personnes, بد ترکیب *bèd-tèrkib*, بد قوار *bèd-qèvarè*; — en parlant des choses, بد ساخته *bèd-sakhtè*.

MALFAISANT, E, adj., زیانکار *zian-kar*, pr. t. *zian-kar*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MALFAITEUR, TRICE, s., بد کردار *bèd-kèrdar*, a. اهل فساد *èhle fèçad*, pr. t. *ahli fèçad*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

MAIFAMÉ, E, adj., بد نام *bèd-nam*.

MAIGRACIEUX, EUSE, adj., بد اخوار *bèd-ètvar*, p. t. خوریاد *khouriad*, pr. t. *khoriad*.

MAIGRÉ, prép., بر خلاف رای *bèr khèlafé rè'i*, a. علی رغم *'èla règhm*; — malgré lui, علی رغم او *'èla règhmé ou*; — nonobstant, با وجود *ba voudjoud*, وصف *ba vèsf*; — malgré la pluie. با وجود باران *ba voudjoudé baran*; — malgré cela, با وصف این *ba vèsfé in*.

MAIHABILE, adj. des 2 g., نا قابل *na-qabèl*, بی وقوف *bi-rouqouf*.

MAIHABLEMENT, adv., بی وقوفی *bè bi-rouqoufi*.

MAIHABLETE, s. f., بی وقوفی *bi-rouqoufi*.

MAIHEUR, s. m. mauvaise fortune, بد بخت نا سازگار *bèkhté na-sazègar*, بد بختی *bèkhté vajgoun*, وارزون *bèd-bèkhti*; — désastre, a. آفت *âfèt*, pl. آفات *âfat*. بد *bèla*.

MAIHEUREMENT, adv. d'une manière malheureuse, بد بختانه *bèd-bèkhtanè*, بد در حالت *dèr halètè bèd*; — par malheur, حیف که *hèif ké*, افسوس که *èfsous ké*.

MAIHEUREUX, EUSE, adj., بد بخت *bèd-bèkht*, فلکزده *fèlèk-zèdè*; — pauvre, بی نو *bi-bèrg-ou-nèra*, بی نو *bi-nèra*, a. فقیر *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*, مسکین *mèskîn*, pl. مساکین *mègakîn*; — funeste, آفت انگیز *âfèt-ènguiz*; — qui porte malheur, شوم *choum*, بد قدم *bèd-qèdèm*, بد یمن *bèd-youmn*, بد میمنت *bèd-mèimènèt*, a. منحوس *mènhus*; — vil, insolent, بی حیا *bi-hèya*, نا مرد *na-mèrd*, a. وقیح *vèqèh*, pr. t. *caqih*.

MALHONNÊTE, adj. des 2 g., grossier, *بی ادب bi-èdèb* : — sans probité, *نا درست na-droust*, *بی عرض و ناموس bi-èr-zou-na-mous*.

MALHONNÊTEMENT, adv. contre la bienséance, *بی ادبانه bi-èdèbanè*.

MALHONNÊTETÉ, s. f., *بی ادبی bi-èdèbi*.

MALICE, s. f., *بد ذاتی béd-zati*, *شیطنیت chèitènèt*, a. *حباثت khèbacèt*, pr. t. *khabacèt* ; — ruse, *سائوسی salouci*, a. *مکر mèkr*, pr. t. *makr*, *حیلè hilè*.

MALICIEUSEMENT, adv., *بے سائوسی bè-salouci*, *از روی بد èz rouï béd-zati*, *از روی خباثت èz rouï khèbacèt*.

MALICIEUX, EUSE, adj. méchant, *بد ذات béd-kich*, *بد ذات béd-zat*, *شیطان chèitan*, *کم kè'm*, a. *خبیث khèbis*, pr. t. *khabis* ; — rusé, *زیرک zirèk*, vulg. *zèrèng*, pr. t. *zèrèk*, a. *قلّاش qèllach*, pr. t. *qallach*.

MALIGNEMENT, adv., *از روی بد سگالی èz rouï béd-sègali*.

MALIGNITÉ, s. f., *بد سگالی béd-sègali*, *بد اندیشی béd-èndichì*, *بد ذاتی béd-zati*.

MALIN, IGNE, adj., *بد سگال béd-sègal*, *بد اندیش béd-èndich*, a. *خیبیت khèbis*, pr. t. *khabis* ; — fin, rusé, *زیرک zirèk*, vulg. *zèrèng*, *حیل باز hilè-baz*, *دسیس dècis*, a. *مکّر mèkkar*, pr. t. *makkiar*.

MALINGRE, adj. des 2 g., *زبون zèboun*, a. *ضعیف zè'ef*, pr. t. *za'if*.

MALINTENTIONNÉ, e, adj., *بد خواست béd-khah*.

MAL-JUGL, e, adj., a. *عدم صاكت حلم شرع 'èdèmé sìhhèté heukmé chér'*.

MALLE, s. f., جامه دان *djamè-dan*, a. صندوق *sèndouq*, pr.

t. *sandi*q ou *sandouq*, pl. صناديق *sènadèq*, pr. t. *sènadi*q.

MALLE-POSTE, s. f., چاپار *tchapar*, پوشته *pouchtè*, پست *post*.

MALLÉABILITÉ, s. f., a. ليانة *lianèt*.

MALLÉABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. مارن *lèyîn*, مارن *marèn*, pr. t. *marîn*.

MALLETIER, s. m., صندوقساز *sèndouq-saz*.

MALMENER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MAL-MIS, E, adj., بد رخت پوشیده *bèd-rèkht-pouchidè*.

MALPLAISANT, E, adj., بد آيند *bèd-âyènd*, a. غير متبوع *ghèiré mèthou'*, pr. t. *ghaïri mèthou'*.

MALPROPRE, adj. des 2 g., پليد *pèlid*, چيل *tchèpèl*, چرکن *tchèrkèn*, vulg. حرك *tchèrk*, a. كثيف *kècif*.

MALPROPREMENT, adv., بكتافت *bè-kèçafèt*.

MALPROPRETÉ, s. f., پليدى *pèlidi*, a. كثفت *kèçafèt*.

MALSAIN, E, adj. qui est sujet à être malade, ناخوش مزاج *na-khoch-mèzadj*; — qui est contraire à la santé, بد وخيم *bèd*, a. غير سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *ghaïri salim*, وخيم *vèkhim*, pr. t. *vakhim*; — air malsain, بد عواي *hèvaï* *bèd*, a. غير سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *havaï ghaïri salim*, وخيم *hèvaï* *vèkhim*, pr. t. *havaï vakhim*.

MALSÉANT, E, adj., ناشايسته *na-chayèstè*, نالايق *na-layèq*.

MAL-ONNANT, E, adj., نامقبل *na-mèqboul*.

MALTRAITER, v. a., رنجاندن *rèndjandèn*, بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*.

MALVEILLANCE, s. f., بد خواهی *bèd-khahi*.

MALVEILLANT, e, adj., بد خواه *bèd-khah*.

MALVERSATION, s. f., a. عمل خلاف *'èmlèl khèlaf*, pr. t. *'amèli khilaf*.

MALVERSER, v. n., عمل خلاف کردن *'èmlèl khèlafé kèrdèn*.

MAMAN, s. f., مامک *mamèk*, مادرک *madèrèk*.

MAMELLE, s. f., پستان *pèstan*.

MAMELON, s. m., bout du sein, لوله پستان *loulèyé pèstan*,
سره پستان *sèré pèstan*; — petite montagne, سر کوه *sèré kouh*,
کله کوه *kèllèyé kouh*; — تپه *tèpéh*.

MAMMIFÈRE, adj. des 2 g., پستاندار *pèstan-dar*.

MAMMIFORME, adj. des 2 g., بترکیب پستان *bè-tèrkibé pèstan*.

MANANT, s. m., روستا *rousta*, نا تراشیده *na-tèrachidè*.

MANCHE, s. f., آستین *âstîn*; — s. m., دسته *dèstè*, a. قبضه *qibzè*,
pr. t. *qabzè*.

MANCHE, (la), nom géogr., بوزاز انگلستان *boghazè ènglèstan*.

MANCHETTE, s. f., سر آستین *sèré âstîn*.

MANCHON, s. m., دست پوش *dèst-pouch*.

MANCHOT, e, adj., یکدست شکسته *yèk-dèst-chèkèstè*.

MANDANT, s. m., وکیل کننده *èkil-kounèndè*.

MANDAT, s. m., وکالت نامه *vèkalèt-namè*; — ordre de
payer, برات *bèrat*, حواله *hèvalè*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*,
pr. t. *hukm*.

MANDATAIRE, s. m., a. وکیل *èkil*, مأمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

MANDEMENT, s. m., فرمان *fèrman*, امر نامه *èmr-namè*, a.
تنبيه *tènbiéh*.

- MANDER**, v. a. faire savoir, پيغام دادن *pèigham dadèn*,
 اگاه ساختن *âgah sakhtèn* ou
 خبر دادن *khèbèr dadèn*; — faire venir, احضار کردن *êhzar kèrdèn*.
- MANDIBULE**, s. f., چانه زيرين *zèfèré zirîn*, vulg. چانه زيرين
tchanèyé zirîn.
- MANDOLINE**, s. f., ستار *sètar*, تنبور کوچک *tèmbouré
 koutchèk*.
- MANDRAGORE**, s. f. plante, استرنک مردم گيه *mèrdoum-guiah*, استرنک
èstèrèng, سترنگ *sètrèng* a. يبروح الصنم *yèbrouh-ous-
 sènèm*, بياروح *birouh*.
- MANÈGE**, s. m. lieu d'exercice de chevaux, ميدان تعليم
 مېدانته *mèidantè tè'èlimé èsp*, djèvèlan-gah; —
 l'exercice même, تعليم اسب *tè'èlimé èsp*; — ruse,
 شيوه *chivè*, a. فن *fènn*.
- MÂNES**, s. m., pl. روح مردگان *rouhé mourdèyan*, ارواح
èrvouh-oul-èmvat.
- MANGANÈSE**, s. f., سنگ مغنی *sènguè mèghni*.
- MANGEABLE**, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*, a. مأكول
mè'èkoul, pr. t. مأكول *mè'èkioul*, pl. مأكولات *mè'èkoulat*, pr.
 t. مأكولات *mè'èkioulat*.
- MANGEAILLE**, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a.
 طعام *to'am*, pr. t. طعام *ta'am*.
- MANGEANT**, e, adj., خوران *khouran*, خورنده *khourèndè*.
- MANGEOIRE**, s. f., آخور *âkhour*, آگند *âguènd*.
- MANGER**, v. a., خوردن *khourdèn*, a. اكل *èkl*, pr. t. اكل *akl*.
- MANGER**, s. m., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. طعام *ta'am*,
 pl. انعمه *èl'èchè*, pr. t. انعمه *it'imè*.
- MANGE-TOUT**, s. m., a. مبدّر *moubèzzèr*, pr. t. مبدّر *moubèzzir*.

MANGEUR, EUSE, s., بخوار bèciar-khar.

MANGLIER, s. m., a. تین ہندی tiné hendi, pr. t. tini hīndi.

MANIABLE, adj. des 2 g., نرم nerm, a. ملایم lèiyīn, moulayèm, pr. t. mulaīm.

MANIAQUE, adj. des 2 g., دیوانہ divanè, a. مائجنون mèdjnoun.

MANIE, s. f., دیوانگی divanègui, a. جنون djènoun.

MANIEMENT, s. m. action de manier, دستمانی pèrvās, dèst-mali, a. ملامسہ moulamècè; — mouvement du bras, de la jambe, جنبش djoumbèch, a. حرکت hèrèkèt, pr. t. harèkèt; — maniement des armes, استعمال èstè'èmalé èslèhè; — fig. en parlant des affaires, تمشیت کار tèmchiyètè kar, a. اداره èdarè, pr. t. idarè.

MANIER, v. a., toucher, دست مائیدن dèst malidèn. دست در کار داشتن pèrvacidèn; — diriger, کار را انداختن dèst dèr kar dachtèn, kar-ra rah èndakhtèn; — avoir à sa disposition, در دست داشتن dèr dèst dachtèn, دست گرفتن dèst guèrèftèn, بدست گرفتن bè-dèst guèrèftèn; — se servir adroitement d'une chose, درست عمل کردن èstè'èmal kèrdèn.

MANIÈRE, s. f., سان san, a. طور toour, pr. t. tavr, pl. اظوار ètvar, وجه vèdjh, تَرز tèrz, pr. t. tarz, قسم qèsm, pr. t. qism, pl. اقسام èqsam, اسلوب ousloub, pr. t. usloub, منوال mènval, pr. t. mīnval; — de cette manière, این قسم in qèsm, این سان in san, این طور in toour.

MANIÈRE, *e*, *adj.*, با تکلف *ba-tèkèllouf*, با چمخم *ba-tchèmkhèm*, *a*, متصنع *moutècènnè*'.

MANIFESTATION, *s. f.*, *a*, اظهار بروز *èbraz, bèrouz*, اظهار *èzhar*, *pr. t. izhar*, اعلام *è'èlam*, اعلان *è'èlan*, *pr. t. i'lan*.

MANIFESTEMENT, *adv.*, آشکارا *àchkara*.

MANIFESTE, *adj.* des 2 *g.*, آشکار *àchkar*, هویدا *houvèida*, *a*, ظاهر *zahèr*, *pr. t. zahir*, واضح *vazèh*, *pr. t. vazih*, عین *'èyan*.

MANIFESTE, *s. m.*, اعلامنامه *è'èlam-namè*, اعلان نامه *i'lan-namè*, بیان نامه *bèyan-namè*.

MANIFESTER, *v. a.*, عیان *houvèida kèrdèn*, بیان *è'yan kèrdèn*, آشکارا *àchkara kèrdèn*; — *se manifester*, خود را ظاهر کردن *khoud-ra zahèr kèrdèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, آشکار شدن *àchkar choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*; — *manifesté, e*, هویدا *houvèida-choudè*, ظاهر شده *zahèr-choudè*, *a*, مبتین *moubèiyèn*.

MANIGANCE, *s. f.*, فند *fènd*, رنک *rèng*, *pr. t. rènk*, *a*, تمهید مقدمه *tèmhidé mouqèddèmè*, *pr. t. tamhidi muqaddimè*.

MANIPULATION, *s. f.* action de manipuler, *V. ce mot*.

MANIPULER, *v. a.*, با دست درست کردن *ba dèst droust kèrdèn*.

MANIVELLE, *s. f.*, دسته *dèstè*.

MANNE, *s. f.* espèce de suc qui se recueille sur certains végétaux, شیر خشک *chir-khochk*, شیر خشت *chir-khècht*; — la nourriture que Dieu fit tomber du ciel pour les enfants d'Israël, *a*, من *mènn*; — la manne et

les cailles, مَن و سلوی mèn-n-ou-sèlva, pr. t. mèn-n-u-salva; — panier, سبد sèbèd.

MANNEQUIN, s. m. espèce de panier, سبد sèbèd; — figure, a. صورت مجسم sourètè moudjèssèm, pr. t. sourètè mudjèssèm.

MANŒUVRE, s. m., مزد بر mouzd-bèr, مزدور mouzdour, a. عمله 'èmlè, فعله fè'èlè.

MANŒUVRE, s. f., ter. de mar., tous les cordages d'un navire, ريسمانهای کشتی risman-haï kèhti, ريسمانهای بادبان risman-haï bad-ban; — art de gouverner un vaisseau, فنّ کشتی دادن fènnè hèrèkèt dadèn kèhti, a. صنعت بحریه sèn'ètè bèhriyè, pr. t. sana'uti bahriyè; — mouvement des troupes, مشق سرباز mèchqé sèr-baz, حرکت فشون hèrèkètè qouchoun.

MANŒVRER, v. n. ter. de mar. بادبانیهای کشتی را حرکت دادن badban-haï kèhti-ra kèrèkèt dadèn; — En parlant des troupes, مشق سربازی کردن mèchqé sèr-bazi kèrdèn.

MANŒVRIER, s. m., a. در فنّ بحریه ماهر dèr fènnè bèh-rü mahèr.

MANOIR, s. m., خانه khan'.

MANOUVRIER, s. m., a. عمله 'èmlè, a. اجیر 'èdjir.

MANQUE, s. m., بی bi, a. عدم 'èdèm, pr. t. 'adèm; — manque d'argent, بی پولی bi-pouli; — de vivre, a. فکندی qèhti; — de force, بی قوّتی bi-qouvèti; — de soin, a. غفلت ghèflèt, pr. t. ghaflèt, اعمل èhmal, pr. t. ihmal, عدم دقت 'èdèmè dèqqèt, pr. t. 'adèmi diqqat.

MANQUER, v. a. et n. faire une faute, خبط khèpt

kèrdèn, *کردن خطا khèta kèrdèn*, *غلط کردن ghèlèt kèrdèn*; — n'avoir pas, *نداشتن nè-dachtèn*; — manquer d'argent, *پول نداشتن poul nè-dachtèn*; — être sur le point de . . . j'ai manqué de, *کم مانده بود که kèm mandè-boud ké*; — ne pas réussir, *نشدن nè-choudèn*; — manquer de parole, *سر حرف خود نیستادن hèrfé khoud nè-istadèn*, *کلف وعده کردن khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — à son devoir, *لازمه خدمت خود را بجه lazèmèyé khèdmèté khoud-ra bè-dja nè-yâvour-dèn*; — le pied lui a manqué, *پایش لغزید pay-èch lèghzid*; — son fusil a manqué, *تفنگش در نفرست fèngsh dèr nè-rèft*; — il a manqué de respect, *بی بی bi-heurmèti kèrd*.

MANSARDE, s. f., *منزل زیر سام خانè mènzèlé ziré bamé khanè*.

MANSUÉTUDE, s. f., *تسودگی جن دل آرامی dèl-ârami*, *âçoudèguï djan*.

MANTE, s. f., *بالپوش سیاہ bala-pouché siah*, a. *احرام èhram*, pr. t. *ihram*.

MANTEAU, s. m., *بالپوش bala-pouch*; — figur, *پنهانè bèhanè*, a. *لباس lèbas*, pr. t. *libas*; — de cheminée, *بالای balaï boukhari*.

MANTELET, s. m., *بالپوش کوچک bala-pouché koutchèk*.

MANTILLE, s. f., *بالپوش زنانه bala-pouché zènanè*.

MANUEL, LE, adj., *کار دست karé dèst*, a. *معمول بالید mèmoul bèl-yèd*, pr. t. *ma'mouli bil-yèd*.

MANUEL, s. m., *کتابچه دعا kètabtchèyé do'a*, *کتابچه kè-tabchè*, a. *مجموعه mèdjimou'è*, pr. t. *madjimou'a*.

MANUELLEMENT, adv., با دست *ba dèst*.

MANUFACTURE, s. f., a. متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*; — lieu où se fabriquent les objets manufacturés, کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kïar-khanè*.

MANUFACTURER, v. a., در کارخانه ساختن *dèr kar-khanè sakhtèn*; — manufacturé, e, در کارخانه ساخته شده *dèr kar-khanè sakhtè-choudè*.

MANUFACTURIER, s. m., صاحب کارخانه *sahèbè kar-khanè*, p. t. کارخانه‌چی *kar-khanèdji*, pr. t. *kïar-khanèdji*.

MANUMISSION, s. f., آزاد کردن *âzad kèrdèn*.

MANUSCRIT, s. m., دست خط *dèst-khètt*, pr. t. *dèst-khatt*.

MANUSCRIT, e, adj., خطی *khètti*.

MANUTENTION, s. f. conservation, پاسداری *pas-dari*, نگهداری *nègah-dari*, a. محافظت *mouhafèzèt*, ou محافظه *mouhafèsè*, pr. t. *muhafaza*, سینت *sianèt*; — administration, مباشرت *moubachèrèt*, a. اداره *èdari*, pr. t. *idarè*.

MAPPEMONDE, s. f., کره ارض *nèqchèyé kourèyé èrz*.

MAQUEREAU, s. m., a. کیرج *kèrirèdj*; — celui qui fait le métier de procurer des femmes, t. p. میانجی *miandji*.

MAQUERELLAGE, s. m., جاکشی *djakèchi*.

MAQUIGNON, s. m., اسب فروش *èsp-fourouch*, جانباز *djan-baz*, فروشنده اسب *fourouchèndèyé èsp*.

MAQUIGNONNAGE, s. m., جانبازی *djan-bazi*.

MAQUIGNONNER, adv., کردن جانبازی *djan-bazi kèrdèn*.

MARABOUT, s. m. prêtre musulman, a. مرابط *mourabèt*, pr. t. *morabit*.

MARAI, s. m., چپ‌چله *tchèptchèlè*, بتلاق *bèllaq*.

MARASME, s. m., a. قحول *qouhoul*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, سَل *sèll*, pr. t. *sill*, ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*.

MARÂTRE, s. f., نا مادری *na-madèri*, اندر مادر *madèr-èndèr*, ماریه *marirè*.

MARAUD, s. m., چاچول *tchatchoul*, نا پک *na-pak*.

MARAUDE, s. f., دزدی در اصفاف اردو *douzdi dèr ètrafé ourdou*.

MARAUDER, v. n., دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*.

MARAUDEUR, s. m., سرباز دزد *sèr-bazé douzd*.

MARBRE, s. m., مرمر *mèrmèr*, سنگ مرمر *sènguè mèrmèr*.

MARBRE, v. a., مرمر نما کردن *mèrmèr-nèma kèrdèn*; — marbré, e, مرمر نما *mèrmèr-nèma*.

MARBRIER, s. m., مرمر تراش *mèrmèr-tèrach*.

MARBRIÈRE, s. f., مرمر معدن *mè'èdèné mèrmèr*.

MARCASSIN, s. m., بچه خوک جنگلی *bètchèyé khouké djènguèli*.

MARCHAND, s. m., سوداگر *sooudaguèr*, p. t. بازارگان *bazar-gan*, pr. t. بازارگان *bazirguian*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *toudjdar*; — place marchande, تجارتگاه *tèdjarèt-gah*, pr. t. *tidjarèt-guiah*.

MARCHANDER, v. a., چاند زدن *tchanè zèdèn*; — au fig. hésiter, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*.

MARCHANDISE, s. f., a. مال تجارت *malé tèdjarèt*, a. مال *mal*, pl. اموال *èmval*, متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*.

MARCHE, s. f., روش *rèvèch*, هروی *rèh-rèvi*; — d'un ouvrage,

a. سیاق *siaq*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sè-louk*, pr. t. *soulouk*; — en parlant des troupes, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — signifie aussi le chemin que l'on fait d'un lieu à un autre, راه *rah*; — un jour de marche, در راه بودن *dèr rah boudèn*; — marche d'escalier, پله پله *payè, pèllè*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHÉ, s. m., بازار *bazar*, a. سوق *souq*, pl. اسواق *èsraq*; — faire le marché, دردن قیمت را *qèimèt-ra tè kèrdèn*; — bon marché, ارزان *èrzan*; — le bon marché, ارزانی *èrzani*.

MARCHEPIED, s. m., پا تکیه *tèkiè-gahé pa*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHER, v. n., راه رفتن *rah rèftèn*; — faire marcher, راه انداختن *rah èndakhtèn*.

MARCHER, s. m., روش *rèvèch*.

MARCHEUR, EUSE, s., راه پیم *rah-pèima*, راه رو *rah-roou*, راه نور *rah-nèvèrd*.

MARCOUITE, s. f., خوابنده درختی *chakhé dè-rèkhti bè-zèmin khabandè*.

MARDI, s. m., سه شنبه *sè-chèmbè*, روز سه شنبه *rouzé sè-chèmbè*.

MARE, s. f., آبگیر *âb-guir*, چاله *tchalè*, تالاب *talab*.

MARÉCAGE, s. m., زمین پر گل و لای *zèminé pour guèl-ou-lai*, چهلچله *tchèptchèlè*, vulg. بتلاق *bètlaq*.

MARÉCAGEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*, پر گل و لای *pour guèl-ou-lai*.

MARÉCHAL, s. m. (ferrant), نعل بند *nè'èl-bènd*, pr. t. *na'l-band*, a. بیضر *bèitar*; — d'armée, سردار *sèr-dar*, سردار

کَلّ *sèr-daré koull*; — des logis, مباشر منازل *mou-bachèré mènazèlé lèchkèr*.

MARÉCHALERIE, s. f., نعل بندی *nè'èl-bèndi*.

MARÉE, s. f., a. جزر و مدّ *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-umèdd*; — toutes sortes de poissons frais, ماهی دریا *mahî dèria*.

MARGE, s. f., کنار *kènar*, a. حاشیه *hachiè*, عامش *hamèch*, pr. t. *hamich*; — écrire en marge, در حاشیه نوشتن *dèr hachiè nèvèchtèn*.

MARGER, v. a., حاشیه درست کردن *hachiè droust kèrdèn*, حاشیه گذاشتن *hachiè gouzachtèn*.

MARGINAL, e, adj., در حاشیه نشاندن *dèr hachiè nèvèchtè*, حاشیه *hachiè*.

MARGUERITE, s. f., fleur, گُلّ مینا *goulé mina*, p. t. غزار دانه *hèzar-danè*.

MARGUILLIER, s. m., مباشر فلیسا *moubachèré kliça*.

MARI, s. m., شوتی *chouï*, شوهر *choouhèr*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèrdj*.

MARIABLE, adj. des 2 g., a. ازدواج *qabèlé èzdèradj*.

MARIAGE, s. m., عروسی *'èrouci*, a. نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*, تَهْنِیْل *tè'èhhoul*, pr. t. *tè'èhhull*, تزویج *tèzèrvoudj*, ازدواج *èzdèradj*, pr. t. *izdivadj*.

MARIE, n. prop., مریم *mèrièm*; — la Sainte Vierge, حضرت *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrètè mèrièm*.

MARIÉ, e, adj., عروسی کردن *'èrouci-kèrdè*; — en parlant d'une femme, شوهر دار *choouhèr-dar*, شوهر رفته *choouhèr-rèftè*; — en parlant d'un homme, عیالدار *'èyal-dar*; — le marié, داماد *damad*; — la mariée, عروس *'èrous*.

MARIER, v. a., عقد نکاح 'èqdé nèkah bèstèn, عقد کردن èqd kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'une fille, عروسی کردن choouhèr dadèn; — se marier, عروسی کردن 'èrouci kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'un homme, زن گرفتن zèn guèrèftèn, زن کردن zèn kèrdèn; — en parlant d'une femme: شوهر کردن choouhèr kèrdèn, شوهر رفتن choouhèr rèftèn.

MARIN, s. m., اهل کشتی èhlé kèçhti, اهل دریا èhlé dèria, a. ملّاح mèllah.

MARIN, e, adj., دریائی dèriayi, a. بحری bèhri; — carte marine, نقشه دریا nèqchèyé dèria.

MARINADE, s. f., گوشت توی سرکه گرده gouchté touï sèrkè kèrdè.

MARINE, s. f. qui concerne la navigation, امور دریا oumouré dèria, a. بحریه oumouré bèhriyè, pr. t. umouri bahriyè; — puissance navale, چیزات جنگی djèhazaté djèngui; — le ministre de la marine, وزیر امور ریزیرè oumouré bèhriyè.

MARINER, v. a., خوابیدن سرکه توی سرکه کھا'اندین, خوابیدن سرکه توی آب نمک kèrdèn.

MARINIER, s. m., کشتیبن kèçhti-ban.

MARIONNETTE, s. f., عروسک جنبار, 'èrouçiké djoumban.

MARITALEMENT, adv., مثل شوهرانه choouhèranè, مثل شوهر choouhèr.

MARITAL, e, adj., شوهری choouhèri.

MARITIME, adj. des 2 g. qui est relatif à la mer, دریائی dèriayi, a. بحری bèhrii, pr. t. bahrii, بحریه bèhriyè, pr. t. bahriyè; — qui est près de la mer, کنار دریا

واقع *dèr kènaré dèria vaqè'*, a. ساحليّه *sahèliyè*, pr. t. *sahiliyè*; — les pays maritimes, a. ممالك ساحليّه *mèmalèké sahèliyè*, pr. t. *mèmaliki sahiliyè*, ممالك بحريّه *mèmalèké bèhriyè*, pr. t. *mèmaliki bahriyè*.

MARJOLAINE, s. f., فودنج *foudèndj*.

MARMAILLE, s. f., كودكان *koudèkan*.

MARMELADE, s. f., a. مربّا *mourèbba*.

MARMITE, s. f., ديك *dik*, پاتيله *patilè*.

MARMITON, s. m., اشپز شگرد *âchpèz-chaguèrd*.

MARMOT, s. m. petit garçon, كودك *koudèk*, طفل كوجكى *tèflè koutchèki*.

MAKMOTTE, s. f., موش موى *mouché kouhi*.

MAKMOTTER, v. n., دندنه كردن *dèndidèn*, دندنه كرده *dèndènè kèrdèn*, زیر لب حرف زدن *zire lèb hèrf zèdèn*.

MARMOTTEUR, EUSE, s., دندنه كننده *dèndènè-kou-nèndè*.

MAROC, nom de pays, a. مملكت فس *mèmlèkètè fas*.

MAROQUIN, s. m., سختيان *sèkhtian*, pr. t. *sakhtian*.

MAROQUINER, v. a., سختيان گونده ساختن *sèkhtian-gounè sakhtèn*,

MAROQUINERIE, s. f., سختيانسازى *sèkhtian-sazi*,

MAROQUINIER, s. m., سختيانساز *sèkhtian-saz*.

MAROTTE, s. f., ديوانى *divanègui*.

MAROUFLE, s. m., نابكار *na-bèkar*.

MARQUANT, E, adj., a. معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*, مشهور *mèchhour*, معتبر *mou'outèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*.

MARQUE, s. f., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت

'èlamèt, pr. t. 'alamèt, pl. علامات 'èlamat, pr. t. 'alamat.

MARQUER, v. a., نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*, نشان کردن *nèchan kèrdèn*.

MARQUETER, v. a., خال خل کردن *khal-khal kèrdèn*; — marqueté, e, خال خال *khal-khal*.

MARQUÉTERIE, s. f., ختم *khatèm*.

MARQUEUR, s. m., نشان کننده *nèchan-kounèndè*, نشان نذارند *nèchan-gouzarèndi*.

MARQUIS, ISE, s., مَرکی *mèrki*, pr. t. *marki*.

MARQUISAT, s. m., مَرکیزی *mèrkizi*.

MARRAINE, s. f., مادر تعمیدی *madèrè tè'èmidi*.

MARRI, IE, adj., پیشیمان *pèchiman*, a. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

MARRON, s. f., شاہ بلوط *chah-bèlout*, ou شابلوت *chabèlout*.

MARRONNIER, s. m., درخت شاہ بلوط *dèrèkhté chah-bèlout*; — sauvage, درخت بلوط *dèrèkhté bèlout*.

MARS, s. m. planète, بهرام *bèhram*, a. مَرّیخ *mèrrikh*; — troisième mois de l'année, p. t. مارت *mart*, فروردین *fèr-vèrdîn*, a. اذار *èzar*.

MARSEILLE, nom de ville, مَرسیلی *marsilia*.

MARSOUIN, s. m., ماحی نونس ریزه *mahii younècè rizè*.

MARTEAU, s. m., چکوج *tchakoutch*, ou تَکَکَکَوج *tchèkèkoutch*.

MARTELAGE, s. m., چکوج زنی *tchèkèkoutch-zèni*.

MARTELÉ, E, adj., چکوج خورده *tchèkèkoutch-khourdè*, ضرب مدقوق *zèrbé tchèkèkoutch khourdè*, a. مدقوق *mèdqouq*.

MARTELEB, v. a., چکوج زدن *tchèkèkoutch zèdèn*.

MARTELET, s. m., چکچک کوچک *tchèkoutché koutchèk*.

MARTIAL, e, adj., جنگی *djèngui*, a. حربی *hèrbi*, pr. t. *harbi*.

MARTINET, s. m., پوستی کوهی *pèrèstouï kouhi*.

MARTINGALE, s. f., تعلیمی *tè'èlimi*.

MARTRE, s. f., سمورک *sèmourèk*; — martre-zibeline, سمور *sémour*, pr. t. *samour*, a. ستور *sèmmour*.

MARTYR, e, s., a. شهید *chèhid*, pl. شهدا *chouhèda*.

MARTYRE, s. m., شهیدی *chèhidi*, a. شهادت *chèhadèt*.

MARTYRISER, v. a., شهید کردن *chèhid kèrdèn*; — tourmenter cruellement, عذاب کردن *'èzab kèrdèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — martyrisé, e, کشیده اذیت *èziyèt-kèchidè*.

MARTYROLOGE, s. m., دفتر اسامی شهدا *dèftèré èçamï chouhèda*.

MASCARADE, s. f., اشخاص تبدیل لباس کرده *èchkhacè tèbdilè lèbas kèrdè*, مسخرگی *mèskhèrègui*.

MASCULIN, e, adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zèkour*, pr. t. *zoukiour*; — terme de grammaire, a. مذکر *mouzèkkèr*; — masculin et féminin, a. مذکر و مؤنث *mouzèkkèr-ou-mou'ènnès*, pr. t. *muzèkkèr-u-muènnès*.

MASCULINITÉ, s. f., a. ذکوریت *zèkouriyèt*, pr. t. *zèkiou-riyèt*.

MASQUE, s. m., صورت مقوای *sourètè mouqavayi*; — personne masquée, شخص تبدیل لباس کرده *chèkhsè tèbdilè lèbas kèrdè*.

MASQUER, v. a., کسی را تبدیل لباس کردن *kèci-ra tèbdilè lèbas kèrdèn*; — cacher, پوشیدن *pouchidèn*, نهان

nèhan kèrdèn, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se masquer, تبدیل لباس شدن *tèbdilè lèbas choudèn*.

MASSACRE, s. m., a. قتل عام *qètlè 'âm*, pr. t. *qatli 'âm*.

MASSACRER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*.

MASSACREUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MASSAGE, s. m., مشتمال *mouchtè-mal*.

MASSE, s. f. amas de plusieurs parties de même ou de différente nature formant un corps, توده *toudè*, کود *koud*, a. کومه *koumè*, pr. t. *kiumè*; — en masse, en grande quantité, بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, فراوان *fèravan*, خرمین خرمین *khèrmèn-khèrmèn*; — en masse, formant un corps, un tout, یک پارچه *yèk-partchè*, توده *toudè*; — masse d'arme, گرز *gourz*.

MASSEPAIN, s. m., لوزینه *louzinè*.

MASSER, v. a. frictionner, مشتمال کردن *mouchtè-mal kèrdèn*; — réduire en masse, یکجا جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*, خرمین خرمین *khèrmèn kèrdèn*.

MASSIER, s. m., گرز دار *gourz-dar*.

MASSIF, IVE, adj., کلفت *koulouft*, قرص *qours*; — d'une seule pièce, یکپارچه *yèk-partchè*, p. t. یکپاره *yèk-parè*, a. مصمت *mousmèt*, pr. t. *musmit*; — fig. grossier, درشت *droucht*, کند *kound*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MASSUE, s. f., گرز *gourz*, a. عمود *'èmoud*, pr. t. *'amoud*.

MASTIC, s. m., کندرک *koundourèk*, علكه خاییدنی *'èlèké*

khayidèni; — composition pour coller, سرش *sèrèch*,
يلم *yèlèm*.

MASIFICATION, s. f., خايش *khayidègui*, خايش
khayèch.

MASTIQUER, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, چسپانیدن
tchèspanidèn.

MASURE, s. f., خرابه *khèrabèyi*, ویرانه *viranèyi*.

MÂT, s. m., دیرک *dirèk*; — de navire, ستون کشتی *sètouné*
kèchti.

MAT, e, adj., بی جلا *bi-djèla*, a. غیر مجلا *ghèiré mou-*
djèlla.

MAT, s. m. terme du jeu d'échec, مات *mat*.

MATAMORE, s. m., شجاعت فروش *choudja'èt-fèrouch*.

MATELAS, s. m., توشک *touchèk*, شادگونه *chadgounè*, نهال
nèhal.

MATELASSIER, s. m., لحافدوز *lèhaf-douz*.

MATELOT, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, a.
ملاح *mèllah*.

MÂTER, v. a., un vaisseau, ستون کشتی نصب کردن *sè-*
touné kèchti nèsb kèrdèn.

MATER, v. a., مات کردن *mat kèrdèn*.

MATÉRIALISME, s. m., a. الاعتقاد علی وجود الماده فقط *èl-*
è'tèqad 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-i'tiqad*
'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALISTE, s. m., a. المعتقد علی وجود الماده فقط *èl-*
mou'outèqèd 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-*
mou'taqil 'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALITÉ, s. f., a. ماتیت *maddiyèt*.

MATÉRIAUX, s. m. pl., مصالح بنائی *mèçalèhé bènnaïyî*, مصالح *mèçalèh*.

MATÉRIEL, LE, adj., a. مادی *maddî*, جسمانی *djèsmani*, pr. t. *djismanî*; — au fig. grossier, درشت *droucht*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MATÉRIELLEMENT, adv., a. جسماً *djèsmèn*, pr. t. *djismèn*.

MATERNEL, LE, adj., مدری *madèrî*, a. اُمّی *oummî*; — amour maternel, محبت مادرى *mèhèbbètè madèrî*.

MATERNELLEMENT, مادرانه *madèranè*.

MATERNITÉ, s. f., مدرى *madèrî*, a. والدیت *valèdiyèt*, pr. t. *validiyèt*, اُمّیت *oummiyèt*.

MATHÉMATICIEN, a. اهل علم ریاضی *èhlé 'èlmé riazî*, ارباب علم ریاضی *èrbaèé 'èlmé riazî*, pr. t. *èrbabî 'ilmi riazî*, a. ریاضی *riazî*, pl. ریاضیین *riaziyoun*.

MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ریاضی *mou-tè'èllèq bè-'èlmé riazî*, a. ریاضی *riazî*.

MATHÉMATIQUEMENT, adv., بحسب قاعدة علم ریاضی *bè-hècèbé qa'èdèyé 'èlmé riazî*.

MATHÉMATIQUES, s. f. pl., a. علم ریاضی *'èlmé riazî*, pr. t. *'ilmi riazî*, pl. ریاضیه علوم *'ouloumé riazîyè*, pr. t. *'ulumî riazîyè*.

MATIÈRE, s. f., a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — en matière de . . . در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*, درباره *dèr barèyé*.

MÂTIN, s. m., سَكى گله بان *sègué guèlè*, سَكى گله *sègué guèlè-ban*.

MATIN, s. m., صبح گاه *soubh-gah*, صبح دم *soubh-dèm*, a. صباح *sèbah*, pr. t. *sabah*, سحر *sèhèr*.

- MATINAL**, E, adj., سحر خیز *sèhèr-khiz*.
- MATINÉE**, S. f., سحرگاه *sèhèr-gah*, وقت سحر *vèqté sèhèr*,
a. صبح *soubh*.
- MATINES**, S. f. pl., a. صلاة السحر *sèlat-ous-sèhèr*, pr. t. sa-
lat-us-sahar.
- MATOIS**, E, adj., حيله باز *hilè-baz*, a. قلاش *qèllach*, pr. t. *gallach*.
- MATOU**, S. m., گربه نرينه *nèrinèyé gourgè*, گربه نر *gour-
bèyé nèr*.
- MATRICE**, S. f., دانه بچه *bètchè-dan*, زهدان *zèh-dan*, a. رحم *rèhèm*,
pr. t. *rahim* et *rahm*; — moule, a. قالب *qalèb*,
pr. t. *qalib*, vulg. *qaloub*.
- MATRICULE**, S. f., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.
- MATRIMONIAL**, E, adj., نکاحی *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.
- MATRONE**, S. f. sage-femme, V. SAGE-FEMME.
- MATURATIF**, IVE, a. دواي منصيح *dèvaï mounèzzèdj*, pr. t. *dèvaï munèzzidj*.
- MATURATION**, S. f., پزش *pèzèch*, a. انتصاج *èntèzadj*, pr. t. *intizadj*.
- MATURE**, S. f., دیرکهای کشتی *dirèk-haï kèchti*.
- MATURITÉ**, S. f., پختگی *poukhègui*, رسیدگی *rècidègui*,
a. نصیح *nèsdj*, pr. t. *nasdj*.
- MAUDIRE**, V. a., لعن کردن *lè'èn kèrdèn*, لعنت کردن *lè'è-
nèt kèrdèn*.
- MAUDIT**, E, adj., لعنت کرده شده *lè'ènèt kèrdè-choudè*, a. ملعون *mèl'oun*.

MAUGRÉER, v. n., داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*, کفر گفتن *koufr goftèn*.

MAURE, féminin. MAURESQUE, a. مغربتی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*.

MAUSOLÉE, s. m., دخمه *dèkhmè*, a. مرقد *tourbè*, مرقد *mèr-qèd*, pr. t. *marqad*.

MAUSSADE, adj. des 2 g., ترشروی *tourch-rouï*, بد اخم *bèd-èkhm*, بی مزه *bi-mèzè*.

MAUSSADERIE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*, بد اخمی *bèd-èkhmi*.

MAUVAIS, e, adj., بد *bèd*; — nuisible, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MAUVE, s. f., پنیرک *pènirèk*, گل خطمی *goulé khètmi*, a. ختازی *khèbbazi*.

MAUX, pl. de MAL, بلاها *bèla-ha*, مصیبتها *moucibèt-ha*, a. مصایب *mèçayèb*, pr. t. *mèçaïb*.

MAXILLAIRE, adj. des 2 g., حاندئی *tchanèyi*, زفری *zèfèri*.

MAXIME, s. f., a. اصل *ouçoul*, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'ïdè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'ïd*.

MAXIMUM, s. m., مرتبای منتهای *mountèhaï mèratèb*.

MAZETTE, s. f. mauvais petit cheval, یابو *yabou*; — joueur inhabile, بازی ندان *bazi-na-dan*.

ME, pron. pers., مرا *mèra*, خود مرا *khoudé mèra*, بمن *bè-mèn*, از من *èz mèn*; — il me voit, مرا می بیند *mèra mi-binèd*, il me parle, بمن حرف میزند *bè-mèn hèrf mi-zènèd*, il me l'a pris, از من گرفت *èz mèn guèrèft*.

MÉCANICIEN, s. m., a. ارباب علم جزر اتقل *èrbabé 'èlmé djèrré èsqa*, pr. t. *èrbabi 'ilmi djarri èsqa*.

MÉCANIQUE (LA), s. f., a. علم جڑ ائقال 'èlmé djèrré èsqal, pr. t. 'ilmi djarri èsqal.

MÉCANIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم جڑ ائقال moutè'èl-lèq bè-'èlmé djèrré èsqal.

MÉCANIQUEMENT, adv., a. باسباب bè-èsbab.

MÉCANISME, s. m., ترکیب اجزا tèrkibé èdjza, pr. t. tèrkibi èdjza, a. ترکیب الاجزا tèrkib-oul-èdjza.

MÉCHAMMENT, adv., بد بد منشى bè bèd-mènèchi, بد بد ذاتى bè bèd-zati.

MÉCHANCETÉ, s. f., بد منشى bèd-mènèchi, ا. شقاوت chèqavèt.

MÉCHANT, e, adj. mauvais, بد èd, ادبار èdbar; — méchant pays, مملکت بد mèmlèkèté bèd; — qui est enclin au mal, بد منشى bèd-mènèch, بد نهاد bèd-nèhad, بد ذاتى bèdzat, a. شقی chèqi, شہیر chérir; — qui manque de probité, نامرد na-mèrd, نا پاک na-pak, درست na-droust, a. فاسد facèd, pr. t. facid, مفسد moufsèd, pr. t. mufsid; — méchante intention, ا. نیت فاسدè niyèté facèdè, pr. t. niyèti facidè.

MÈCHE, s. f., a. فتیلè fèttilè, pr. t. fèttilè, فتیل fèttil, pr. t. fèttil,

MÉCOMPTE, s. m., سهو در حساب sèhv dèr hèşab, a. سهو الحساب sèhv-oul-hèşab, pr. t. sèhv-ul-hişab.

MÉCOMPTER, (se) v. pron., سهو در حساب کردن dèr hèşab sèhv kèrdèn.

MÉCONNAISSABLE, adj. des 2 g., ناشناختنی na-chènakhtèni.

MÉCONNAISSANCE, s. f., a. کفر نعمت koufré nè'èmèt.

MÉCONNAÎTRE, v. a., نشناختن *nè-chènakhtèn*; — méconnaître le bien qu'on vous a fait, کفر نعمت کردن *koufré nè'èmet kèrdèn*.

MÉCONTENT, E, adj., نا راضی *na-razi*, نا خشنود *na-khoch-noud*; — fâché, دلگیر *dèl-guir*, رنجیده *rèndjidè*.

MÉCONTENTEMENT, s. m., ناخشنودی *dèl-guiri*, ناخوchnoudi *na-khochnoudi*.

MÉCONTENTER, v. a., نا راضی کردن *na-razi kèrdèn*, دل شکستن *dèl chèkèstèn*.

MECQUE, (LA) nom de ville, a. مکه *mèkkè*.

MÉCRÉANT, s. m., a. کافر *kafèr*, pr. t. *kiafir*, pl. کفار *kouffar*.

MÉDAILLE, s. f., نشان سکه‌یی *nèchané sèkkèyi*, مدال *mèdal*; — ancienne monnaie, پول قدیم *poulé qèdim*, سکه قدیم *sèkkèyé qèdim*.

MÉDAILLON, s. m., سکه بزرگ *sèkkèyé bouzourg*.

MÉDECIN, s. m., a. ضبيب *tèbib*, pr. t. *tabib*, pl. اطبا *ètèbba*, حكيم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حكما *houkèma*.

MÉDECINE, s. f. art., ضبيبى *tèbibî*, a. طبابت *tèbabèt*.

MÉDECINE, s. f., potion, دوا *dèva*, a. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — purge, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

MÉDIAIRE, adj. des 2 g., میانى *miani*.

MÉDIAL, E, adj., a. وسط کلمه *vècèlé kèlèmè*, pr. t. *vècèti kèlèmè*.

MÉDIAT, E, adj., a. بواسطه *bè-vacètè*.

MÉDIATEMENT, adv., a. بواسطه *bè-vacètè*, a. بالواسطه *bèl-vacètè*, pr. t. *bil-vacitè*.

MÉDIATEUR, TRICE, s., میانجى *miandji*, a. واسطه *vacètè*,

pr. t. *vacita*, مصلح *mouslèh*, pr. t. *muslih*, pl. مصلحين
mouslèhîn, pr. t. *muslèhîn*.

MÉDIATION, s. f., a. توسط *tèvèssout*, وساطت *vèçatèt*.

MÉDICAL, e, adj., متعلق بعلم طب *moutè'èllèq bè-'èlmé tàbb*,
 a. طبى *tèbbi*, طبیه *tèbbiyè*.

MÉDICAMENT, s. m., دوا *dèva*, درمان *dèrman*, a. علاج *'èladj*,
 pr. t. *'iladj*.

MÉDINE, ville, a. مدینه منوره *mèdinè*, مدینه *mèdinèyè*
mounèvèrè, pr. t. *mèdinèi munèvèrè*.

MÉDIOCRE, adj. des 2 g., a. وسط *vècèt*, متوسط *moutèvès-*
sèt, pr. t. *mutèvèssit*.

MÉDIOCREMENT, adv., کم *kèm*, میانہ *mianè*, a. متوسطاً
moutèvèssètèn.

MÉDIOCRITÉ, s. f., a. وسط *vècèt*, حالت وسط *halètè vècèt*,
 اوسط *ooucèt*, pr. t. *èvsat*.

MÉDIRE, v. n., بد گوئی کردن *bèd-gouyi kèrdèn*, غیبت
 کردن *ghèibèt kèrdèn*.

MÉDISANCE, s. f., بد گوئی *bèd-gouyi*, a. غیبت *ghèibèt*, pr.
 t. *ghaïbèt*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*.

MÉDISANT, e, adj., بد گو *bèd-gouï*, بد گو *bèd-gou*, زشت
 یاد کن *zècht-yad-koun*.

MÉDITATIF, IVE, adj., اندیشه ناک *èndichè-nak*, اندیشه کنند
èndichè-kounèndè, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutè-*
fèkkir.

MÉDITATION, s. f., اندیشه *èndichè*, a. تفکر *tèfèkkour*, تأمل
tè'èmmoul, pr. t. *tè'èmmul*.

MÉDITER, v. n., تفکر کردن *èndichè kèrdèn*, تفکر
tèfèkkour kèrdèn.

- MÉDITERRANÉE**, s. f., دریای سفید *dèriaï sèfid*.
- MÉDIUM**, s. m., a. وسیله *vècilè*.
- MÉDULLAIRE**, adj. des 2 g., مغزی *mèghzi*.
- MÉFAIRE**, v. n., مرتکب عمل بد شدن *mourtèkèbé 'èmèlé béd choudèn*.
- MÉFAIT**, s. m., عمل بد *'èmèlé béd*, عمل قبیح *'èmèlé qèbih*, a. سؤال العمل *sou'-oul-'èmèl*.
- MÉFIANCE**, s. f., بد گمانی *béd-goumani*, a. عدم اعتماد *'èdèmé 'ètèmad*, a. سؤال الضیق *sou'-ouz-zènn*.
- MÉFIANT**, e, adj., بد گمان *béd-gouman*, a. سؤال الضیق *sou'è zènn*.
- MÉFIER (SE)**, v. pron., بد گمانی کردن *béd-goumani kèr-dèn*, امنیت نداشتن بد گمان بودن *béd-gouman bouden*, *ènniyèt nè-dachtèn*.
- MÉGARDE**, s. f., a. عدم دقت *'èdèmé dèqqèt*, a. غفلت *ghèf-lèt*, pr. t. *ghaflèt*.
- MÉGÈRE**, s. f., بد منش زن *zèné béd-mènèch*.
- MÉGISSERIE**, s. f., دبغی پیراعش پوست *pirahèché-poust*, دبغی *dèbbaghi*, a. دبغت ou دبغة *dèbbaghèt*.
- MÉGISSIER**, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبغ *dèbbagh*, pr. t. *dabbagh*.
- MEILLEUR**, e, adj., بهتر *bèhtèr*, a. اولی *ouula*, pr. t. *èvla* ; — le meilleur, بهترین *èz hèmè bèhtèr*, بهترین *bèhtèrîn*.
- MÉLANCOLIE**, s. f., مالیخولیا *malikh*, مالیخولیا *malikhoulia*, سودا *soouda*, سیاه صفرای *sèfraï-siah* ; — tristesse, اندوه *èndouh*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.
- MÉLANCOLIQUE**, adj. des 2 g., مالیخولیائی *malikhouliaïy*,

سودا زده *soouda-zèdè*, a. سوداوی *sooudavi*, pr. t. *sèv-davi*; — triste, اندوهکین *èndouhkhîn*, غمناک *ghèmnak*, a. مغمم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

MÉLANCOLIQUEMENT, adv. tristement, باندوه و غم *bè-èn-douh-ou-ghèm*.

MÉLANGE, s. m., آمیزش *àmizèch*, a. اختلاط *èkhtèlat*, pr. t. *ikhtilat*.

MÉLANGER, v. a., قاتی کردن *qati kèrdèn*, آمیختن *àmikh-tèn*, بهم آمیختن *bè-hèm àmikktèn*, بهم زدن *bè-hèm zè-dèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, a. مخلوط *mèkh-lout*, pr. t. *makhlout*.

MÉLASSE, s. f., درد شکر *dourdè chèkèr*.

MÉLÉE, s. f., کشاکش *kècha-kèch*, ستیزه *sètizè*, a. قتل *qè-tal*, pr. t. *qital*; — fig. contestation vive, a. مباحثه *moubahècè*, pr. t. *mubahacè*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadilè*.

MÊLER, v. a., بهم زدن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, قاتی کردن *qati kèrdèn*; — se mêler, دخیل شدن *mèkh-lout choudèn*; — fig., دخیل شدن *dèkhil choudèn*, مداخله کردن *moudakhèlè kèrdèn*; — mêlé, e, توئی اندر توئی *touï-èndèr-touï*, مخلوط شده *mèkh-lout-choudè*.

MÊLÈZE, s. m. arbrisseau, شربین *chèrbîn*.

MELLIFÈRE, adj. des 2 g., عسلدار *'ècèl-dar*.

MELLIFICATION, s. f., ترکیب یافتن *tèrkib yaftènè*, عسل شدن *'ècèl choudèn*.

MÉLISSE, s. f., بادرنجبویه *badrèngbouyè*, a. بقله اترجیه *bèqlèyè ètrèdjìè*

MÉLODIE, s. f., آهنگی *dhèng*, خوش آهنگی *khoch-dhèngui*,
 a. لحن *lèhn*, الحان *èlhan*, هزج *hèzdj*.

MÉLODIEUX, EUSE, adj., خوش آهنگی *khoch-dhèng*, خوش آواز *khoch-àvaz*.

MÉLODIEUSEMENT, adv., بخوش آوازی *bè-khoch-àvazi*.

MELON, s. m., خربزه *khèrbouzè*, a. بطیخ *bèttikh*; — melon d'eau, هندوانه *hèndèvanè*.

MELONNIÈRE, s. f., بوستان ou بوستان *boustan*.

MELOPÉE, s. f., a. قاعده لحن *qa'èdèyé lèhn*, pr. t. *qa'ïdèr lahn*.

MEMBRANE, s. f., پرده *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اغشیه *èghchiè*.

MEMBRANEUX, EUSE, adj., a. غشائی *ghèchayi*.

MEMBRE, s. m., a. عضو *'ouzv*, pr. t. *'izv* ou *'uzv*, pl. اعضا *è'èza*, pr. t. *a'za*.

MEMBRU, E, adj., کند اعضا *koundè-è'èza*.

MÊME, adj. des 2 g., همان *hèman*, همین *hèmn*, یکی *yèki*;
 — c'est le même, همان است *hèman èst*, همین است *hèmn èst*;
 — c'est la même chose, یکی است *yèkist*;
 — lui-même, elle-même, خودش *khoud-èch*;
 — moi-même, خدم *khoud-èm*;
 — toi-même, خدت *khoud-èt*;
 — nous-mêmes, خودمن *khoud-man*;
 — vous-mêmes, خودتان *khoud-tan*, خود شما *khoudè-chouma*;
 — eux-mêmes, خودشان *khoud-chan*.

MÊME, adv., هم *hèm*, a. حتی *hètta*;
 — quand même il me l'aurait dit, اگر هم بمن گفته باشد *èguèr hèm bè-mèn goftè-bachèd*;
 — être à même, قادر بودن *qadèr boudèn*, مستعد بودن *moustè'èdd boudèn*;
 — de même,

tout de même, هم چنین *hèm-tchènin*; — de même que, چنانکه *tchènan-ké*.

MEMENTO, s. m., یاد داشت *yad-dacht*.

MÉMOIRE, s. f., a. حافظه *hafèzè*, pr. t. *hafiza*, قوه حافظه *qouvèyé hafèzè*, قوه حافظه *qouvètè hafèzè*, pr. t. *qouvèti hafiza*.

MÉMOIRE, s. m. liste d'objets, état sommaire, یاد داشت *yad-dacht*, a. تذکره *tèzkèrè*; — écrit exposant une affaire, نوشته *nèvèchtèyi*, a. تقریر شرح *chèrh*, تقریر *tèqrir*; — facture, حساب سیاهه *siahèyé hèsab*, a. حساب *hèsab*, pr. t. *hèsab*.

MÉMORABLE, adj. des 2 g., ذکر کردنی *zèkr-kèrdèni*, a. واجب اندک *vadjèb-ouz-zèkr*, pr. t. *vadjib-uz-zikr*.

MÉMORIAL, s. m. V. **MÉMOIRE**, s. m.

MENACANT, e, adj., تهدید آمیز *tèhdid-âميز*, ترساننده *tèr-sanèndè*, a. مهتد *mouhèddèd*, pr. t. *muhèddid*.

MENACE, s. f., a. تهدید *tèhdid*, pl. تهدیدات *tèhdidat*.

MENACER, v. a., تهدید کردن *tèhdid kèrdèn*.

MÉNAGE, s. m. gouvernement domestique, اداره امر خانه *èdarèyé èmrè khanè*, خانه داری *khanè-dari*; — famille, اهل خانه *èhlè khanè*, a. عیال *'èyal*; — faire bon ménage, خوب گذران کردن *khoub-gouzèran kèrdèn*.

MÉNAGEMENT, s. m. égards, ملاحظه حال *moulahèzèyé hal*, نگاه داری *nègah-dariï khatèr*, a. مراعات *moura'at*, — précaution, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

MÉNAGER, v. a. user d'économie, خانه داری کردن *khanè-dari kèrdèn*, باندازه خرج کردن *bè-èndazè khèrdj kèr-*

dèn ; — avoir des égards, *moura'atè khatèr kèrdèn*, رعایت کردن *rè'ayèt kèrdèn* ; — se ménager, *mouraqèbé halé khoud boudèn*, مراقب حال خود بودن.

MÉNAGER, ÈRE, adj., خانۀ دار *khanè-dar*.

MÉNAGERIE, s. f., باغ وحش *baghé vèhch*, ا. بیت السباع *bèit-ous-sèba'*.

MENDIANT, E, s., گدا *guèdu*, ا. سایل *sayèl*, pr. t. *saïl*.

MENDICITÉ, s. f., گدائی *guèdayi*, دریوزۀ *dèriyouzè*.

MENDIER, v. n., گدائی کردن *dèriyouzè kèrdèn*, گدائی *guèdayi kèrdèn*.

MENÉE, s. f., کاری سیسۀ *dècicè-kari*, ا. سیسۀ *dècicè*, pl. تلبيسات *dèçayès*, pr. t. *dèçaïs*, تلبيس *tèlbiç*, pl. *tèlbiçat*.

MENER, v. a., *rah-noumaï kèrdèn*, راهنمائی کردن *kèrdèn* ; — au fig. bien conduire ses affaires, راه بردن *rah bourdèn*, از پیش بردن *èz pich bourdèn*.

MÉNÉTRIER, s. m., سازندۀ سخنانی *sazèndè*, سازندۀ *sazèndè dèyé dèhati*.

MENEUR, s. m. qui mène, برندۀ *bèrèndè* ; — fig. chef de parti, رئیس سفید *riché-sèfid*, بزرگ *bouzourg*, ا. رئیس *rè'is*.

MENINGE, s. f., ا. ام اندماغ *oumm-oud-dèmagh*.

MENOTTE, s. f. petite main, دست کوچک *dèstè koutchèk* ; — pl. fers, زنجیر دست *zèndjirè dèst*.

MENSONGE, s. m., دروغ *dourough*, ا. کذب *kèzb*, pr. t. *kizb*.

MENSONGER, ÈRE, adj., دروغ *dourough*, ا. کاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*.

- MENSTRUUEL**, LE, adj., متعلق باحيض زنان *moutè'èllèq bè-hèizé zènan*, a. حيضى *hèizi* pr. t. *haizi*.
- MENSTRUES**, S. f. pl , a. حيض *hèiz*, pr. t. *haiz*, طمث *tèms*, pr. t. *tams* ou *tims*.
- MENSUEL**, LE, adj., بهر ماه *bè-hèr mah*, p. t. ماهيانه *ma-hianè*, ماهى *mahi*, a. شهرى *chèhri*.
- MENTAL**, E, adj., a. ذهنى *zèhni*, خيالى *khiali*, pr. t. *kha-yali*, فكرى *fèkri*, pr. t. *fikri*; — en termes de religion, a. وجدانى *vedjdani*, وجدانيه *vedjdaniyè*; — restriction mentale a. تقيه *tèqiyè*.
- MENTALEMENT**, adv., از روى خيال *èz rouï khial*; — en termes de religion, a. وجدانا *vedjdànèn*, مراقب *mouraqèbèn*.
- MENTERIE**, S. f., حرفه‌ى دروغ *hèrf-haï dourough*.
- MENTEUR**, EUSE, S., دروغگو *dourough-gou*, a. كاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*; — très menteur, خيلى دروغگو *khèili dourough-gou*, a. كذاب *kèzzab*.
- MENTHE**, S. f., پودنه *poudnè*, a. نعنع *nè'na'* ou نعنه *nè'ènè*, pr. t. *na'nè*.
- MENTION**, S. f., a. ذكر *zèkr*, pr. t. *zìkr*.
- MENTIONNER**, V. a., مذکور داشتن *zèkr kèrdèn*, ذكر كردن *mèzkour dachtèn*; — mentionné e, ذكر كرده *zèkr kèrdè-choudè*, ذكر شده *mèzkour-choudè*, a. مذکور *mèzkour*, مذكور *mèzkourè*.
- MENTIR**, V. n., دروغ گفتن *dourough goftèn*.
- MENTON**, S. m., چانه *tchanè*, غبغب *ghèbghèb*, زنج *zènèkh*, زنجدان *zènèkh-dan*, a. نقن *zèqèn*, pr. t. *zaqan*.
- MENTOR**, S. m., راهنما *rah-nouma*, a. مرشد *mourchèd*, pr. t. *murchid*.

MENU, *e*, *adj.*, ریزه *rizè*, باریک *barik*, *a.* رقیق *rèqiq*, *pr. t.* *raqiq*.

MENUISERIE, *s. f.*, تجارتی *nèddjari*, درود گری *dèroud-guèri*, *a.* نجارت *nèdjarèt*.

MENUISER, *v. a.*, کردن تجارتی *nèddjari kèrdèn*.

MENCISIER, *s. m.*, درد گری *dèroud-guèr*, *a.* نجار *nèddjar*.

MÉPHITIQUE, *adj. des 2 g.*, *a.* وخیم *vèkchim*, *pr. t.* *vakhim*,
متعفن *moutè'èffèn*, *pr. t.* *muta'affin*.

MÉPHITISME, *s. m.*, *a.* وخامت *vèkhamèt*, تعفن *tè'èffoun*.

MÉPRENDRE, (*se*) *v. prod.*, اشتباه *sèhv kèrdèn*, سپو کردن *sèhv kèrdèn*,
خط کردن *khèbt kèrdèn*, *èchtèbah kèrdèn*.

MÉPRIS, *s. m.*, خواری *khari*, *a.* اهانت *èhanèt*, *pr. t.* *iha-nèt*, حقارت *hèqarèt*, *pr. t.* *hiqarèt*; — au mépris de,
بی ملاحظه *bi moulahèzè*, اعتد نکرد *è'tèna nè-kèrdè*.

MÉPRISABLE, *adj. des 2 g.*, خوار *khar*, *a.* ذلیل *zèlil*, مهین *mèhîn*,
mèhîn.

MÉPRISANT, *e*, *adj.*, استحقار کننده *èstèhqar-kounèndè*.

MÉPRISE, *s. f.*, خط *khèbt* et خط *khèpt*, *a.* سپو *sèhv*, اشتباه *sèhv*,
èchtèbah, *pr. t.* *ichtibah*, خف *khèta*, *pr. t.* *khata*, غلط *ghèlèt*,
pr. t. *ghalat*.

MÉPRISER, *v. a.*, خواری شمردن *èhanèt kèrdèn*, خوار *khari* *choumourdèn*,
بحقارت نگاه کردن *bè-hèqarèt nè-gah kèrdèn*, داخل آدم ندانستن *dakhèlé àdèm nè-danès-tèn*;
— méprisé, *o.* خوار *khari*, *a.* ذلیل *zèlil*, مهین *mèhîn*.

MER, *s. f.*, دری *dèria*, *a.* بحر *bèhr*, *pr. t.* *bahr*, *pl.* بحار *bèhar*;
— le bord de la mer, لب دری *lèbé dèria*, کنار *kènar*;
— les côtes de la mer, کنار دری *kènaré dèria*;
— ساحل *sahèl*, *pl.* سواحل *sèvahèl*.

MERCANTILE, adj. des 2 g., مستند داد و ستد *mèkhsoucé dad-ou-sètèd*, تجارتی *tèdjarèti*.

MERCENAIRE, s. m., مزدور *mouzdour*, ا. اجیر *èdjir*, pr. t. *adjir*.

MERCENAIREMENT, adv., با اجرت *ba eudjrèt*, بمزد *bè-mouzd*.

MERCERIE, s. f., سمساری *sèmsari*.

MERCI, s. f. miséricorde, ce mot ne s'emploie que dans ces phrases : crier merci, demander merci, زندهار خواستن *zènhar khastèn*, امان خواستن *èman kastèn*.

MERCI, s. m., شکر گذاری *choukr-gouzari*, a. تشکر *tèchèk-kour*, pr. t. *tèchèkkur*; — merci, je vous remercie, انتفات شما زید *èl-tèfaté chouma ziad*; — Dieu merci, شکر خدا را *choukr khouda-ra*, a. الحمد لله *èl-hèmdou-lillah*.

MERCIER, iÈRE, s., سمسار *sèmsar*.

MERCREDI, s. m., چهارشنبه *tchèhar-chèmbè*, ou tchar-chèmbè, pr. t. *tchar-chènèbè*.

MERCURE, s. m. la planète la plus proche du soleil, تیر *tir*, a. عنارد *'outarèd*, pr. t. *'outarid*; — vif argent, سیماب *sim-ab*, a. جیوه *djivè*, pr. t. *djiva*, زیبق *zibèq*, pr. t. *zibaq*.

MERCURIALE, s. f., سرزنش *sèr-zènèch*, نکوهش *nèkouhèch*, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

MERCURIEL, LE, adj., جیوه دار *djivè-dar*.

MERDE, s. f., گش *goh*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*, نجاست *nèdjacèt*.

MÈRE, s. f., مادر *madèr*, a. والده *valèdè*, pr. t. *validè*.

MÉRIDIEN, s. m., a. دایره نصف النهار *daïrèyé nèsf-oun-nèhar*.

MÉRIDIENNE, s. f., a. خط الطول *khètt-out-toul*, pr. t. *khatt-ut-toul*; — repos, خواب روز *khabe rouz*.

MÉRIDIONAL, e, adj., a. جنوبی *djènoubi*.

MÉRINOS, s. m. étoffe, مریнос *mèrinos*.

MÉRISIER, s. m. درخت آلبالو *dèrèkhté álou-balou*.

MÉRITANT, e, adj., سزاوار *sèzavar*, a. لایق *layèq*, pr. t. *la-ïq*, مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahaqq*, *mustahiqq*.

MÉRITE, s. m., هنر *hounèr*, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabilyèt*, لیاقت *liaqèt*, pr. t. *liaqat*.

MÉRITER, v. a., سزاوار بودن *sèzavar boudèn*, شایستگی *chayèstègui dachtèn*, مستحق بودن *moustèhèqq boudèn*; — on dit: cette nouvelle mérite confirmation, این خبر اعتبار ندارد *sèhhèté ïn khèbèr mouhtadj bè-tèsdiq èst ou ïn khèbèr è'tèbar nè-darèd*; — mérité, e, شایان *chayan*, سزاوار *sèzavar*, a. مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahaqq*.

MÉRITOIRE, adj. des 2 g., با ثواب *ba-sèrab*, a. ثواب *sèrab*.

MÉRITOIREMENT, adv., بضروری ثواب *èz rouï sèrab*, به-توورé *layèq*.

MERLE, s. m., تونا *touka*, سار سیاه *saré siah*.

MERVEILLE, s. f., a. معرکه *mè'èrèkè*, a. عجیبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — à merveille, بسیار خوب *bèciar khoub*, a. اعلا *è'èla*, pr. t. *a'la*.

MERVEILLEUSEMENT, adv., بضروری عجیب *bè-toouré 'èdjib*.

MERVEILLEUX, EUSE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*;

— f., عجبیه 'edjibè, pr. t. 'adjibè, — m., غریب ghèrib, pr. t. gharib; — f., غریبه ghèribè, pr. t. gharibè.

MES, pron. poss. pl., من mèn, بنده bèndè; — mes amis, قلمهای دوستهای من dousthaï mèn; — mes plumes, قلمهای من qèlèmhāï mèn ou بنده قلمهای qèlèmhāï bèndè.

MÉSALLIANCE, s. f., بی مناسبیت nèkahé bi mounacèbèt.

MÉSALLIER, v. a., عقد نا مناسب کردن 'eqdè na-mounacèb kèrdèn; — se mésallier, با کسی غیر مناسب ازدواج کردن ba kèci ghèiré mounacèb èzdèvadj kèrdèn.

MÉSAVENTURE, s. f., حادثه بد hadècèyé bèd, a. حادثه hadècèyé mènhoucè, pr. t. hadicèï mènhoucè.

MÉSESTIMER, v. a. n'avoir pas d'estime pour quelqu'un, معتبر نداشتن bè-hèçab nè yavourdèn, mou'outèbèr nè-dachtèn; — apprécier une chose au dessous de sa valeur, از اصل قیمت کمتر قیمت کردن èz èslé qèimèt kèmtèr-qèimèt kèrdèn.

MÉSINTELLIGENCE, s. f., بی اتفاقی 'èdèmé sazèch, a. بی-èttèfaq, عدم اتفاق 'èdèm-oul-èttèfaq, pr. t. 'adèm-ul-ittifaq, نفاق nèfaq, pr. t. nifaq.

MÉSOFFRIR, v. n., از قیمتش کمتر دادن èz qèimèt-èçh kèmtèr dadèn.

MESQUIN, e, adj., سیه دست sièh-dèst, سیه کاسه sièh-kacè, a. خسیس khècis, pr. t. khacis.

MESQUINEMENT, adv., بخستت bè-siah-dèsti, بسیار خستنی bè-khèssèt.

MESQUINERIE, s. f., a. خستت khèssèt.

MESSAGE, s. m., پیغام pèigham, پیام pèyam, a. خبر khèbèr, pr. t. khabèr.

MESSAGER, ÈRE, s. m., پیغام رسان *pèigham-bèr*, پیغام گماشته *pèigham-rèçan*, پیک *pèik*, گوماشته *goumachètè*, pl. گوماشتگان *goumachètègan*; — celui qui porte les lettres d'une ville à l'autre, à pied, پیاده *piadè*, ا. ساعی *sa'y*, قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*; — à cheval, چاپار *tchapar*.

MESSAGERIE, s. f., امر گماشته *èmre goumachètè*; — lieu d'où partent des voitures à jour fixe, محل کالسکه کرایه‌ئی *mèhèllè kalèskèyè kèrayèyi*.

MESSALINE, s. f., au fig. زن بی حیا *zèné bi hèya*, زن پرده *zèné pèrdè-dèridè*.

MESSE, s. f., ا. قداس *qouddas*.

MESSÉANT, e, adj., نا شایسته *na-chayèstè*, نا زیبنده *na-zi-bèndè*.

MESSEOIR, v. n., شایسته نبودن *chayèstè nè-boudèn*, نا زیبنده بودن *na-zibèndè boudèn*.

MESSIE, s. m., ا. مسیحا *mèciha*, المسیح *èl-mècih*.

MESURABLE, adj. des 2 g., قابل پیمایش *qabèlé pèimayèch*, ا. ممکن القیاس *moumkèn-oul-qias*, pr. t. *mumkîn-ul-qias*.

MESURE, s. f., پیمانه *pèimanè*, اندازه *èndazè*; — en termes de musique, ا. اصول *ouçoul*; — en termes de poésie, ا. وزن *vèzn*.

MESURAGE, s. m., گرفتن اندازه *guèrèftèné èndazè*, پیمایش *pèimayèch*.

MESURER, v. a., کزدن پیمانه *pèimanè kèrdèn*, پیمودن *pèimoudèn*, اندازه گرفتن *èndazè guèrèftèn*; — ses paroles, سنجیدن *sèndjidèn*.

- MESUREUR**, s. m., پیمایندè *pèimayèndè*, a. وزان *vèzzan*.
- MÉSUSER**, v. n., بی جا استعمال کردن *bi-dja èstè'èmal kèr-dèn*, عبث استعمال کردن *'èbès èstè'èmal kèrdèn*.
- MÉTACARPE**, s. m., a. مشت انید *moucht-oul-yèd*, pr. t. *mucht-ul-yèd*.
- MÉTAIRIE**, s. f., a. ملک *mèlk*.
- MÉTAL**, s. m., a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádìn* فلز *fèlèzz*, pr. t. *filizz*, pl. فلزات *fèlèzzat*, pr. t. *filizzat*.
- MÉTALLIQUE**, adj. des 2 g., a. معدنی *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèni*, f. et pl. معدنیّه *mè'èdèniyè*.
- MÉTALLISATION**, s. f., a. تکوین معادن *tèkviné mè'ádèn*, pr. t. *tèkvini ma'ádìn*.
- MÉTALLISER**, v. a., بـمعـدن معدنی کردن *mè'èdèni kèrdèn*, بـمعـدن *bè-mè'èdèn mounqèlèb kèrdèn*.
- MÉTALLURGIE**, s. f., a. علم المعادن *'èlm-oul-mè'ádèn*, pr. t. *'ilm-oul-ma'ádìn*.
- MÉTALLURGIQUE**, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم معادن *mou-tè'èllèq bè-'èlmè mè'ádèn*.
- MÉTALLURGISTE**, s. m., معدنچی *mè'èdèndji*, pr. t. *ma'dèndji*.
- MÉTAMORPHOSE**, s. f., a. استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*, تبدیل الشكل *tèbdil-ouch-chèkl*.
- MÉTAMORPHOSER**, v. a., بشکل دیگر در آوردن *bè-chèklé diguèr dèr àvourdèn*, تبدیل شکل کردن *tèbdilé chèkl kèrdèn*, مسخ کردن *mèskh kèrdèn*, a. تمسیخ *tèmsikh*;
— se métamorphoser, مسخ شدن *mèskh choudèn*, بصورت دیگر برگشتن *bè-sourètè diguèr bèr-guèchtèn*;

— métamorphosé, e, بر گشته از صورت اصلی *ez sourètè èsli bèr-guèchtè*, به شکل دیگر ور آمده *bè-chèklé diguèr vèr-àmèdè*, مسخ شده *mèskh-choudè*.

MÉTAPHORE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, استعاره *èstè'ârè*, pr. t. *istî'ârè*.

MÉTAPHORIQUE, adj. des 2 g., a. استعارى *mèdjazi*, استعارى *èstè'âri*, pr. t. *istî'âri*.

MÉTAPHORIQUEMENT, adv., از روی مجاز *ez rouï mèdjaz*, a. استعاراً *èstè'ârèn*, pr. t. *istî'ârèn*, مجازاً *mèdjazèn*.

MÉTAPHRASE, s. f., ترجمه تحت اللفظى *tèrdjournèyé tèht-oul-lèfzi*.

MÉTAPHYSICIEN, s. m., a. اهل علم معقولات *èhlé 'èlmé mè'è-qoulat*, pr. t. *èhli 'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUE, s. f., a. علم معقولات *'èlmé mè'èqoulat*, pr. t. *'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUEMENT, adv., از روی علم معقولات *ez rouï 'èlmé mè'èqoulat*, بحسب علم معقولات *bè-hècèbé 'èlmé mè'è-qoulat*.

MÉTAPLASME, s. m., a. تَكْرِيف *tèhrif*, pr. t. *tahrif*.

MÉTASTASE, s. f., a. عكس المادّة *'èks-oul-maddè*, pr. t. *'aks-ul-maddè*.

MÉTAYER, ÈRE, s., دار ملك *èdjarè-dar mèlk*.

MÉTEMPSYCOSE, s. f., a. التَّنَاسُخ *èl-tènaçoukh*, تناسخ *tènaçoukh*.

MÉTÉORE, s. m., a. علامت سماویّه *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*, pl. علایم سماویّه *'èlayèmé sèmaviyè*, pr. t. *'alayimi sèmaviyè*; — météores ignés, a. شهاب *chouhab*, pl. شهبان *chouhban*, ou شهبان *chouhban*.

MÉTÉOROLOGIE, s. f., a. علم علایم سماویة 'elmé 'èlayémé sè-maviyè, pr. t. 'ilmi 'alayimi sèmaviyè.

MÉTÉOROLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم علایم سماویة moutè'èllèq bè-'èlmé 'èlayémé sèmaviyè.

MÉTHODE, s. f., a. قاعدة qa'èddè, pr. t. qa'idè, اصول ouçoul, نظام nèzam, pr. t. nizam.

MÉTHODIQUE, adj. des 2 g., دار قاعدة qa'èddè-dar, با اصل ba ouçoul, از روی قاعدة èz rouï qa'èddè.

MÉTHODIQUEMENT, adv., از روی اصل èz rouï ouçoul, بقاعدة bè-qa'èddè.

MÉTICULEUX, EUSE, adj., ترسا tèrsa, vulg. ترسو tèrsou, a. خایف khayèf, pr. t. khaïf.

MÉTIER, s. m., پیشه pichè, a. صنعت sèn'èt, pr. t. sana'at, vulg. zana'at, pl. صنایع sènayè', pr. t. sanaï'; — machine, دستگاه dèst-gah, pr. t. vulg. tèzguiah, کارگاه kar-gah, pr. t. kiar-guiah.

MÉTIS, SE, adj., دورگی dou-règ, دورگی dou-règui.

MÈTRE, s. m., مترو mètro; — en poésie, وزن شعر vèznè ch'è'r, pr. t. vèzni ch'ï'r.

MÉTRIQUE, adj. des 2 g., en poésie, a. موزون moouzoun, pr. t. mèvzoun.

MÉTROMANE, s. m., دیوانه شعر divanèyé ch'è'r.

MÉTROMANIE, s. f., a. جنون الشعر djènoun-ouch-ch'è'r, pr. t. djunoun-uch-ch'ï'r.

MÉTROPOLE, s. f., a. شهر عمده chèhré 'eumde; — ville où il y a un siège archiépiscopal, شهر خلیفه نشین chèhré khèlifè-nèchîn.

MÉTROPOLITAIN, E, adj., متعلق بخلیفه moutè'èl-

lèq bè-khèlifè ; — S. archevêque, *خليفة khèlifè*.

METS, s. m., *خوردنی khourdèni*, *خورش khourèch*, *خوراك khourak*, a. *طعام tè'am*, pr. t. *ta'am*, pl. *اطعمه èt'ème*, pr. t. *èt'imè*.

METTABLE, adj. des 2 g., *پوشیدنی pouchidèni*.

METTRE, v. a., *گذاشتن gouzachtèn*, *گذاردن gouzardèn*, *نهادن nèhadèn*, *وضع کردن rèz' kèrdèn* ; — mettre en prison, *حبس کردن hèbs kèrdèn* ; — mettre le couvert, *سفره را انداختن soufrè-ra èndakhtèn* ; — mettre le pied à l'étrier, *پا برکاب گذاشتن pa bè-rèkab gouzachtèn* ; — mettre l'adresse, *عنوان نوشتن 'ounvan nèvèchtèn* ; — mettre sens dessus dessous, *زیر و زبر کردن zir-ou-zè-bèr kèrdèn* ; — mettre à part, *کنار گذاشتن kènar gouzachtèn*, *علیه گذاشتن 'èlè-hèddè gouzachtèn* ; — se mettre v. pron. se placer, *جا گرفتن dja quèrèftèn*, *نشینستن nèchèstèn* ; — mettre ses vêtements, *رخت پوشیدن rèkht pouchidèn* ; — se mettre en quatre, *تغلا کردن tèqèlla kèrdèn*, *احتمام کردن èhtèmam kèrdèn*.

MEUBLE, s. m., *اسباب خانه èsbabè khanè*.

MEUBLER, v. a., *تدارك اسباب خانه دیدن tèdarèké èsbabè khanè دیدن*, *خانده را فرش کردن khanè-ra fèrch kèrdèn*.

MEULE, s. f., *سنگ آسیا sènguè àcia*, vulg. *sènguè àciab*.

MEULIER, s. m., *سنگ آسیا ساز sènguè àcia-saz*.

MEUNIER, ière, s., *آسیا بان àcia-ban*, a. *طحان tèhhan*.

MEURTRE, s. m., a. *خون khoun*, *قتل نفس qètlè nèfs*.

MEUTRIER, ÈRE, s. et adj., کشنده *kouchèndè*, خونی *khouni*,
a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MEURTRIÈRE, s. f., کلوخ انداز *kèloukh-èndaz*.

MEURTRIR, v. a., آسيب رسانیدن *àcib rêçanidèn*, صدمه
سدمه *sèdmè zèdèn*; — se meurtrir, خوردن *sèdmè*
khourdèn; — meurtri, e, صدمه خورده *sèdmè-khourdè*.

MEURTRISSURE, s. f., آسيب *àcib*, a. صدمه *sèdmè*, pr. t.
sadmè.

MEUTE, s. f., گله سگ *guèlèyé sèg*.

MEZZO-TERMINE, s. m., a. حد وسط *hèddé vècèt*, pr. t.
haddi vaçat.

MI, particule qui signifie demi, نیم *nim*, a. نصف *nèsf*,
pr. t. *nisf*.

MIASMES, s. m. pl., a. متعفنہ *èbkhèrèyé moutè'èffènè*,
pr. t. *èbkharèi mutè'affinè*.

MIAULANT, e, adj., مواء *mèva-kounan*.

MIAULEMENT, s. m., مواء *mèva*.

MIAULER, v. n., مواء کردن *mèva kèrdèn*.

MICROCOSME, s. m., کونیا کوجک *douniaï koutchèk*.

MICROSCOPE, s. m., ذره بین *zèrrè-bîn*.

MIDI, s. m., a. ظهر *zohr*, pr. t. *zouhr*; — le midi, a. جنوب
djènoub, pr. t. *djunoub*; — vent du midi, باد جنوب
badé djènoub.

MIE, s. f., نمز نان *nèrmèyé nan*, مغز نان *mèghzé nan*.

MIEL, s. m., انگبین *ènguèbîn*, a. عسل *'ècèl*, pr. t. *'acèl*.

MIELLEUX, EUSE, adj., انگبین مانند *ènguèbîn-manènd*, مثل
مثل *mèslé 'ècèl*.

MIEN, NE, adj. poss. le mien, la mienne, مال من *malé mèn*,

خودم مال *malé khoudèm*; — les miens, les miennes,
خودم مال *malé khoudèm*.

MIETTE, s. f. les miettes de pain, ریزه های نان *rizèhaï nan*.

MIEUX, adv., به *bèh*, بهتر *bèhtèr*, ا. احسن *èhsèn*, pr. t. *ahsan*.

MIGNARD, E, adj., با عشوه و ناز *ba-'ouchvè-ou-naz*, با شیوه *ba-chivè*, ا. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*.

MIGNARDEMENT, adv., با عشوه و ناز *bè 'ouchvè-ou-naz*, بناز *bè-naz-fourouchi*.

MIGNARDER, v. a., ناز کردن *naz kèrdèn*.

MIGNARDISE, s. f., ناز *naz*, شیوه *chivè*, عشوه *'ouchvè*.

MIGNON, NE, adj., نازنین *nazènîn*, ا. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*.

MIGNONNEMENT, adv., نازکانه *nazèkanè*, ظریفانه *zèrifanè*, pr. t. *zarifanè*.

MIGNOTER, v. a., نوازش کردن *nèvazèch kèrdèn*.

MIGNOTISE, s. f., نوازش *nèvazèch*.

MIGRAINE s. f., درد سر *dèrdé sèr*.

MIGRATION, s. f., کوچ *koutch*, ترک دیار *tèrké diar*, pr. t. *tarki diar*, ترک وطن *tèrké vètèn*, pr. t. *tarki vatan*, ا. هجرت *hèdjrèt*, pr. t. *hidjrèt*.

MIJAURÉE, s. f., زن با عشوه و ناز *zèné ba 'ouchvè-ou-naz*.

MIJOTER, v. a., آغسته پختن *àhèstè poukhtèn*.

MIL, adj. num. qui ne s'emploie qu'en parlant de l'année, هزار *hèzar*.

MIL, s. m. millet V. ce mot.

MILAN, oiseau, جول *djoul*, غلبواج *ghèlivadj*.

MILICE, s. f. art de la guerre chez les anciens, فن جنگ *fen jangk*.

fènné djèng ; — troupe de gens de guerre, سپاه *sèpah*
 جنگیان *djènguian*, لشکر *lèchkèr*, قشون *qouchoun*, a.
 عسکر *'èskèr*, pl. عساكر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

MILICIEN, s. m., جنگی *djèngui*, مبارز *moubarèz*, قشون *ahl*
èhlé qouchoun.

MILIEU, s. m., میان *mian*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vaçat*,
 بین *bèin*.

MILITAIRE, s. m., سپاهی *sèpahi*, اهل نظام *èhlé nèzam*, اهل
 سيف *èhlé sèif*, pr. t. *ahli sèif*.

MILITAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بمر نظام *moutè'èllèq*
bè-èmre nèzam, متعلق بنظام *moutè'èllèq bè-nèzam*.

MILITAIREMENT, adv., موافق رسم نظام *mouvafèqé rou-*
çoumé nèzam.

MILLE, adj. num., هزار *hèzar*.

MILLE-FEUILLE s. f., قیسون *qèiçoun*.

MILLE-GRAINES, s. f. piment. V. ce mot.

MILLÉNAIRE, adj. des 2 g., عدد هزار *'èdèdé hèzar* ; — S.
 signifie mille ans, هزار سال *hèzar sal*.

MILLE-PERTUIS. s. m., هوفاریقون *houfariqoun*, a. رمان النهار
rèmmàn-oun-nèhar.

MILLE-PIEDS, s. m., چهل پا *tchèhèl-pa*, ou هزار پا *hèzar-pa*.

MILLÉSIME, s. m., a. تاریخ سته *tarikhé sèkkè*, pr. t. *ta-*
rikhi sikkè.

MILLET, s. m., ارزن *èrzèn*.

MILLIARD, s. m., دو هزار کور *dou hèzar kourour*.

MILLIÈME, adj. des 2 g., a. هزارم *hèzaroum* ; — S. هزار یک
hèzar-yèk.

MILLIER, s. m., هزار *hèzar*.

MILLION, s. m., دو کورر *dou kourour*, میلیون *milion*.

MILLIONNAIRE, s. et adj. des 2 g., صاحب میلیون *sahèbè milion*.

MIME, s. m., تقلید کننده *tèqlid-kounèndè*, a. مقلد *mou-qèllèd*, pr. t. *muqallid*.

MIMOLOGIE, s. f., a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taglid*.

MINARET, s. m., a. منار *mènare*, pr. t. *minare*.

MINAUDER, v. n., ناز جم خم کردن *tchèm-khèm kèrdèn*, ناز کردن *naz kèrdèn*, عشوه و ناز کردن *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

MINAUDERIE, s. f., عشوه و ناز *tchèm-khèm*, ناز *'ouchvè ou-naz*, pr. t. *'ichvè-u-naz*, شیهه و شیهه *chivè*, ناز *chivè-ou-naz*, pr. t. *chivè-u-naz*.

MINAUDIER, ère, adj., ناز کننده *nazèndè*, ناز *naz-kou-nèndè*.

MINCE, adj. des 2 g., باریک *barik*, نازک *nazèk*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*; — au fig. peu considérable, کم *kèm*, اندک *èndèk*, a. جزئی *djouz'i*.

MINE, s. f. air du visage, سیما *sima*, p. t. چهره *tchèhrè*, a. صورت *sourèt*, وجه *vèdjh*; — faire la mine, قهر کردن *qèhr kèrdèn*.

MINE, s. f. lieu d'où l'on tire les métaux, کان *kan*, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádìn*; — cavité, آغون *âhoun*, a. نقب *nèqb*, pr. t. *naqb*.

MINER, v. a., کاویدن *nèqb zèdèn*; — creuser, کاویدن *kavidèn*, کنندن *kèndèn*, حفر کردن *hèfr kèrdèn*.

MINÉRAL, e, adj., a. معدنی *mè'èdèni*, pr. t. *ma'dèni*.

MINÉRAL, pl. minéraux, s. m., a. فلز *fèlèzz*, pr. t. *foulouzz*, معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*.

MINÉRALISATION, s. f., فلز شدن *fèlèzz choudèn*.

MINÉRALISER, v. a., استحاله بفلز کردن *estèhalè bè-fèlèzz kèrdèn*.

MINÉRALOGIE, s. f., a. علم فلزات *'èlmé fèlèzzat*, pr. t. *'ilmi foulouzzat*, علم معادن *'èlmé mè'ádèn*, pr. t. *'ilmi ma'ádìn*.

MINÉRALOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم فلزات *moutè'èl-lèq bè-'èlmé fèlèzzat*.

MINÉRALOGISTE, s. m., داننده علم معادن *danèndèyé 'èlmé mè'ádèn*.

MINÉRAL, s. m. V. minéral, s. m.

MINEUR, s. m., معدنچی *mè'èdèntchi*; — art militaire نقيب زن *nèqb-zèn*.

MINEUR, E, adj., نابالغ *na-balègh*, pr. t. *na-baligh*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*, pl. صغار *soughar*.

MINEURE, s. f. terme de logique, a. صغرى *soughra*, majeure كبرى *koubra*.

MINIÈRE, s. f., جای معدن *djaï mè'èdèn*.

MINIATURE, s. f., میناکاری *mina-kari*, مینائی *minayi*.

MINIME, adj. des 2 g., اندك *èndèk*, کم *kèm*.

MINIMUM, s. m., کمتر نباشد از این *èz in kèmtèr nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*.

MINISTÈRE, s. m. emploi qu'on exerce, a. مأموریت *mè'è-mouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*; — entremise, a. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacitè*, وساطت *vèçatèt*; — ministère des affaires étrangères, وزارت دوحارجه *vèzarètè douvèlè-*

kharèdjè, ou *امور خارجه* *oumouré kharèdjè*; — de l'intérieur, *وزارت امور داخله* *vèzarète oumouré dakhèlè*; — les ministères en général, *وکلاى دولت* *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *rukèlaï dèvlèt*, *امنای دولت* *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*; — ministère de la guerre, *وزارت امور جنگ* *vèzarète oumouré djèng*; — de l'instruction publique, *وزارت علوم* *vèzarète 'ouloum*,

MINISTÉRIEL, LE, adj., *دولتی* *dooulèti*; — lettre ministérielle, *کاغذ وزارت* *kaghèzé dooulèti*, *کاغذ دولتی* *kaghèzé vèzarèt*.

MINISTRE, S. M., *دستور* *dèstour*, a. *ناظر* *vèzir*, *ناظر* *nazèr*, pr. t. *nazir*, *وکیل* *vèkil*, pl. *وکلا* *voukèla*; — les ministres, a. *وکلاى دولت* *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, *ارکان دولت* *èrkané dooulèt*, pr. t. *arkiani dèvlèt*, *امنای دولت* *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*, *رجل دولت* *rèdjale dooulèt*, pr. t. *ridjali dèvlèt*; — premier ministre, a. *صدر اعظم* *sèdr-è'èzèm*, pr. t. *sadri a'zam*; — ministre des affaires étrangères, *وزير مهم خارجه* *vèziré oumouré kharèdjè*, *وزير امور خارجه* *vèziré mouhamé kharèdjè*; — de la guerre, *وزير امور جنگ* *vèziré oumouré djèng*; — des finances, *وزير مائيه* *vèziré maliyé*; — de l'instruction publique, a. *وزير علوم* *vèziré 'ouloum*; — de la religion, a. *مشايخ دين* *mèchayèché dîn*, *ارکان دين* *èrkané dîn*; — plénipotentiaire, *وزير مختار* *vèzir-moukhtar*, a. *سفير* *sèfir*, pl. *سفرا* *soufèra*.

MINIUM, S. M., *سرنج* *sourèndj*, a. *زنجر* *zèndjèsr*, ou *زنجره* *zèndjèsrè*.

MINOIS, s. m., *چهره زيبا* *tchèhrèyé ziba*, صورت قشنگ *sou-rèté qèchèng*.

MINORITÉ, s. f., *كهنرى* *kèhtèri*; — le plus petit nombre, *ا. قلت العدد* *qèllèt-oul-'èdèd*, pr. t. *qillèt-ul-'adèd*.

MINUIT, s. m., *نصف شب* *nèsfè chèb*, *ا. نصف الليل* *nèsf-oul-lèil*, pr. t. *nisf-ul-lèil*.

MINUSCULE, s. et adj. lettre minuscule, *حرف كوچك* *hèrfé koutchèk*.

MINUTE, s. f., *ا. دقيقه* *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*.

MINUTIE s. f., *جزئى چيزى* *tchizi djouz'i*, pl. *ا. جزئات* *djouz'iat*.

MINUTIEUX, EUSE, adj., *ا. مدقق* *moudèqqèq*, pr. t. *mu-daqqiq*.

MINUTIEUSEMENT, adv., *بدقت مدققانه* *moudèqqèqanè*, *بدقت* *bè-dèqqèt*.

MI-PARTI, E, adj., *نيم* *nim*; — mi-partie blanche et noire, *نيم سفيد و نيم سياه* *nim-sèfid-ou-nim-siah*.

MIRABELLE, s. f., *آلوى سفيد* *àlouï sèfid*.

MIRACLE, s. m., *ا. معجزه* *mou'oudjèzè*, pr. t. *mu'djizè*, pl. *معجزات* *mou'oudjèzat*, pr. t. *mu'djizat*.

MIRACULEUSEMENT, adv., *ا. بمعجزه* *bè-mou'oudjèzè*.

MIRACULEUX, EUSE, adj., *ا. معجزه مانند* *mou'oudjèzè-ma-nènd*.

MIRE, s. f. petit bouton placé au bout d'une arme à feu, *ديد تفنگى* *didé toufèng*; — point de mire, *ا. مراد* *mou-rad*, *مرام* *mèram*, *مقصد* *mèqsèd*, pr. t. *maqsad*, *مقصود* *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*.

MIRER, v. a. viser, *بقراول نشانه گرفتن* *nèchanè guèrèftèn*, *بقراول*

بآینه نگاه کردن *bè-qèravoul rèftèn*; — se mirer, *bè-dîné nègah kèrdèn*.

MIRMIDON ou **MIRMYDON**, s. m., مردکۀ *mèrdèki*, *mèrdèkèyi*.

MIROIR, s. m., آیند *dîné*, pr. t. *dîna*.

MIROITERIE, s. f., آیند فروشی *aîné-fourouchi*.

MIROITIER, s. m. qui vent des miroirs, آیند فروش *dîné-fourouch*; — qui fait des miroirs, آینه ساز *dîné-saz*.

MISAINÉ, s. f. mat de misaine, ستون سر کشتی *soutouné sèrè kèchti*, ستون بزرگ کشتی *soutouné bouzourgué kèchti*.

MISANTHROPE, adj. et s. des 2 g., گریزان از آمیزش مردم *gou-rizan èz âmizèché mèrdoum*.

MISANTHROPIE, s. f., از مردم رَمیدگی *rèmidègui èz mèrdoum*, کنره جوئی از آمیزش مردم *kènarè-djouyi èz âmizèché mèrdoum*.

MISCELLANÉES, s. f., a. مجموعهٔ علوم متفرقه *mèdj mou'èyé 'ouloumé moulèfèrrèqè*, pr. t. *mèdj mou'î 'ouloumi moulèfèrriqè*.

MISCIBILITÉ, s. f., a. قابلیت امتزاج *qabèliyèt-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabiliyèt-ul-îmtizadj*.

MISCIBLE, adj. des 2 g., a. قابل امتزاج *qabèl-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabil-ul-îmtizadj*.

MISE, s. f., سرمایۀ فمار *sèr-mayèyé goumar*, پیل فمار *poulé goumar*; — portion d'argent mise dans une affaire, وضع شئی جهت *sèr-mayè*; — mise en vente, رخت پوشیدن *vèz'è chèi djèhèlé fourouch*; — manière de se vêtir, وضع رخت پوشش *vèz'è rèkht pouchidèn*, پوشش *pouchèch*.

MISÉRABLE, adj. des 2 g. indigent, *guèda*, *bi-nèva* بینوا, *moustèmènd*, *tèng-'èich* تنگی عیش, a. مسکین *mèskîn*, pl. *mègakîn* مساکین, *fîqir* فقیر, pr. t. *faqir*, pl. *fouqèra* فقرا, pr. t. *fouqara*; — mauvais, *na-droust* نادرست, *na-bè-kar* نا بکار.

MISÉRABLEMENT, adv., *bè bi-tchizi* به بی چیزى, *guèda-var*, p. t. *moustèmèndandè* مستمندانه.

MISÈRE, s. f., indigence, *tèng-dèsti* تنگدستى, *bi-tchizi* بی چیزى, *bi-nèvayi* بی نوائى, *touhi-dèsti* توبى دستى, a. فقر *fèqr*, pr. t. *fuqr*; — peine, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zah-mèt*, *'èzab* عذاب, pr. t. *'azab*, *mèhnèt* محنت; — bagatelle; c'est une misère, *tchizi nist* چیزى نیست, *qabèl nist* قابل نیست.

MISÉRÉRÉ, s. m., coliques de miséréré, t. p. *èlalous* *èlalous*.

MISÉRICORDE, s. f., a. *chèfèqèt* شفقت, pr. t. *chèfqat*, *mèrhèmèt* مرحمت, pr. t. *mèrhamèt*; — pardon, *pouzèch* پوزش, a. عفو *'èfv*, pr. t. *'af*; — miséricorde! interj., a. *aman* امان, pr. t. *aman*.

MISÉRICORDIEUSEMENT, adv., *èz rouï mèrhèmèt* از روی مرحمت.

MISÉRICORDIEUX, EUSE, adj., *ba-mèrhèmèt* با مرحمت, a. *rèhim* رحیم, pr. t. *rahim*, *hènnan* حنان, pr. t. *hannan*.

MISSEL, s. m., a. *kètab-oul-gouddas* کتاب انقذاس, pr. t. *kitab-ul-gouddas*.

MISSION, s. f., a. *mè'èmouriyèt* مأموریت; — envoyer en mission, *goumachèn* گماشتن, *mè'èmour kèrdèn* مأمور کردن.

MISSIONNAIRE, s. m., کیش مأمور بتلقین ایمان *kèchiché mè'émouré bè-tèlqiné iman*.

MISSIVE, s. f., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghat*, نامه *namè*, a. مکتوب *mèktoub*, pr. t. *mèktioub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. رسائل *rèsayèl*, pr. t. *rèçaïl*.

MITAINE, s. f., دستکش مشتک *dèst-kèché mouchèbbèk*, نیم دستکش *nim-dèst-kèch*.

MITE, s. f., بید *bid*.

MITIGATION, s. f., a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تعدیل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

MITIGER, v. a., تخفیف دادن *tè'èdil kèrdèn*, تعدیل کردن *tèkhfif dadèn*.

MITONNER, v. n., préparer une affaire doucement اعسته *àhèstè poukhtèn*.

MITOYEN, NE, adj., a. مشترک *mouchtèrèk*; — mur mitoyen دیوار مشترک *divaré mouchtèrèk*.

MITRAILLE, s. f., حریاره *tcharparè*.

MITRAILLER, v. a., جارپاره انداختن *tcharparè indakhtèn*, با جارپاره زدن *ba tcharparè zèdèn*.

MITRE, s. f., تاج متریه پونیت *tadjé khèlifè*, تاج خلیفه *tadjé mètrapolit*.

MITRÉ, E, adj., تاجدار *tadj-dar*.

MITRON, s. m., شکر دنا *chaguèrdé nanva*.

MIXTE, adj. des 2 g., آمیخته *àmikhtè*, a. مخلوط *mèkh-lout*, ممزوج *mènzoudj*, مرکب *mourèkkèb*.

MIXTION, s. f., آمیختگی *àmikhtègui*, a. اختلاط *èkhtilat*, pr. t. *ikhtilat*.

MIXTIONNER, v. a., آمیختن *âmikhtèn*.

MOBILE, adj. des 2 g., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*; — fig. caractère mobile, ناپایدار *na-paï-dar*, a. متلون المزاج *moutèlèvvèn-oul-mèzadj*, pr. t. *mutèlèv-rîn-ul-mizadj*.

MOBILE, s. m. corps qui est mû, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; — qui donne le premier mouvement, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*; — l'eau est le mobile de cette machine, این جرّخ آب است *mouhèrrèké in tchèrkh âb est*; — en parlant des affaires on emploie les mots: a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*.

MOBILIER, s. m., اسباب خانه *èsbabé khanè*.

MOBILITÉ, s. f., a. سهولت حرکت *sèhoulètè hèrèkèt*; — fig. mobilité de caractère, ناپایداری *na-paï-dari*, متلون مزاج *tèlèvrouné mèzadj*.

MODE, s. m. terme de gram., a. امثله *èmsèlè*, pr. t. *èm-silè*.

MODE, s. f. usage passager qui dépend du goût ou du caprice, سان *san*, a. تَرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, دأب *dè'èh*, رسم *rèsm*; — nouvelle mode, رسم تازه *rèsmé tazè*, باب *bab*.

MODÈLE, s. m., نمونه *nèmourè*; — exemple à suivre, سر مشق *sèré mèchq*, a. عبرت *'èbrèt*, pr. t. *'ibrèt*.

MODELER, v. a., نمونه گرفتن *nèmourè guèrèftèn*, نسخ داشتن *tèrh bèr-dachtèn*; — se modeler sur quelqu'un, عبرت گرفتن *'èbrèt guèrèftèn*.

MODÉRATEUR, TRICE, s., a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

MODÉRATION, s. f., a. حد اعتدال *hèddé è'tèdal*, a. اعتدال

è'tèdal, pr. t. *i'tidal*, حد الاعتدال *tè'ènni*, *hèddoul-è'tèdal*, pr. t. *hadd-ul-i'tidal*.

MODÉRER, v. a., کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تعديل *bè-hèddé è'tèdal àvourdèn*, خود داری کردن *tè'èdil kèrdèn*; — *se modérer*, خود را ضبط کردن *khoud-dari kèrdèn*, — *modéré*, e, به حد اعتدال رسیده *bè-hèddé è'tèdal rècidè*, آرام گرفته *àram-guèrèftè*, a. معتدل *mou'outèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

MODÉRÉ, e, adj. V. **MODÉRÉ** part. du verb. *modérer*.

MODÉRÈMENT, adv., به تنی *bè-tè'ènni*, باعتدال *bè-è'tèdal*.

MODERNE, adj. des 2 g., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدیده *djèdidè*.

MODESTE, adj. des 2 g., شکسته *heusn-pouch*, خاضع النفس *chèkèstè-nèfs*, pr. t. *chikièstè-nèfs*, a. متواضع *khazè'-oun-nèfs*, pr. t. *khazî'-un-nèfs*, محجوب *mèh-djoub*, pr. t. *mahdjoub*.

MODESTEMENT, adv., بشکسته نفسی *bè-chèkèstè-nèfsi*, بمعقولیت *mèhdjoubanè*, باآزم *bè-àzèrm*, *bè-mè'ègouliyèt*.

MODESTIE, s. f., آزرم *àzèrm*, شکسته نفسی *chèkèstè-nèfsi*, pr. t. *chikièstè-nèfsi*, حسن پوشی *heusn pouchi*, a. حجاب *hîdjab*, pr. t. *hidjab*, خضوع النفس *khouzou'-oun-nèfs*.

MODICITÉ, s. f., کمی *kèmi*, pr. t. *kièmi*, a. قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*.

MODIFICATIF, ive, adj., تعديل کننده *tè'èdil-kounèndè*, a. معتدل *mou'èddèl*, pr. t. *mu'èddil*; — qui change la

manière d'être, *تغییر دهندہ* *tèghyir-dèhèndè*.

MODIFICATION, s. f. action de modifier, de modérer, a. *تعديل* *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*, *تخفيف* *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*; — changement, a. *تغییر* *tèghyir*, pr. t. *taghyir*, *تغیّر* *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*.

MODIFIER, v. a. modérer, adoucir, *تخفيف دادن* *tèkhfif dadèn*, *بحدّ اعتدال در تعديل کردن* *tè'èdil kèrdèn*, *بحدّ اعتدال در* *bè-hèddé è'ètèdal dèr àvourdèn*; — corriger, changer, *تغییر دادن* *tèghyir dadèn*; — modifié, e, *تعديل شده* *tè'èdil-choudè*, *تغییر داده شده* *tèghyir-dadè-choudè*.

MODIQUE, adj. des 2 g., *کم* *kèm*, pr. t. *kièm*, a. *جزئی* *djouz'i*, *نیز* *nèzir*, *قلیل* *qèlil*, pr. t. *qalil*.

MODIQUEMENT, adv., *کم* *kèm*, pr. t. *kièm*, a. *جزئياً* *djouz'ièn*, *قلیلاً* *qèlilèn*, pr. t. *galilèn*.

MODISTE, s. f., *کلاه زفّاذه دوز* *koulah-zènanè-douz*.

MODULATION, s. f., *ترانه* *tèranè*, a. *نغمه* *nèghmè*, pr. t. *naqhmè*, pl. *نغمات* *nèghèmat*, pr. t. *naghamat*, *ترنم* *tè-rènnoum*, *مقام* *mèqam*, pr. t. *maqam*.

MODULER, v. a., *نغمه پردازتن* *nèghmè pèrdakhtèn*, *بمقام مختلف آواز خواندن* *bè-mèqamé moukhtèlèf àvazè khandèn* ou *ساز زدن* *saz zèdèn*.

MOELLE, s. f., *مغز* *mèghz*, a. *مخّ* *moukhkh*; — moelle allongée ou moelle épinière, *مغز پشت ماز* *mèghzhé pouchté-mazè*, *پشت ماز* *pouchté-mazè*, vulg. *پوختی ماز* *pouchté-mazou*, a. *نخاع* *noukha'* pl. *نخوع* *noukhou'*.

MOELLEUSEMENT, adv., *نرم* *nèrm*, *بنرمی* *bè-nèrmi*, a. *بملايمت* *bè-moulayèmèt*.

MOELLEUX, **EUSE**, adj. rempli de moelle, مغزدار *mèghz-dar* ;
— fig. tendre, نرم *nèrm*, a. ملايم *moulayèm*, pr. t. mu-
layim, لئين *lèiyin*.

MOELLON, s. m., سنگ ديوار *sènguè divar*.

MOEURS, s. f. pl., خوي *khoui*, a. خلق *khoulq*, pl. اخلاق *èkhlaq*, pr. t. *akhlaq*.

MOGOL, s. et adj., مغول *moghol*, جغتاي *djèghètai*, pr. t. *djaghatai*.

Moi, pron. de la 1ère pers., من *mèn*, بندد *bèndè* ; — moi-
même, خودم *khoud-èm* ; — à moi, بمن *bè-mèn*, مرا *mèra*,
به بندد *bè-bèndè* ; — dis moi, بگوئى *bè-*
mèn bou-gouï, dites moi, dites le moi, بگوئيد *bè-*
mèn bou-gouyid, بگو بمن *bè-mèn bou-gou* ; — c'est à
moi, ceci est à moi, اين از من است *in èz mèn èst*, ou
اين مال من است *in malè mèn èst* ; — quant à moi,
من که *mèn ké*, بمن باشم *mèn bachèm* ; — c'est moi,
منم *mèn-èm* ; — moi aussi, هم من *mèn hèm*, بنده هم
bèndè hèm.

MOINDRE, adj. comp., کمتر *kèmtèr* pr. t. *kièmtèr*, كوچكتر
koutchèktèr pr. t. *kutchuktèr* ; — le moindre, از همه
کوچکنر *èz hèmè koutchèktèr*, a. ادنا *èdna* ; — je n'ai
pas le moindre doute, حيق شبهه ندارم *hitch choubhè*
nè-darèm.

MOINE, s. m., کشيش *kèchich*, a. راعب *rahèb*, pr. t. *rahib*,
pl. رهبان *rouhban* ; — moine mahométan, a. زاهد *zah-*
hèd, pr. t. *zahid*, pl. زهدا *zouhèda*, pr. t. *zuhèda*.

MOINEAU, s. m., گندجشك *goundjèchk*.

MOINERIE, s. f., کشيشها *kèchichha*.

MOINS, adv., کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*; — au moins, *هیتچ نباشد hitch nè-bachèd*, a. *اقل èqèll*, pr. t. *aqall*; — à moins, کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*, ارزانتر *èrzanter*; — à moins que, مگر *mèguèr*, اینکه *mèguèr in-ké*, a. *آلا èlla*, pr. t. *illa*; — de moins, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — il y a un toman de moins, يك تومان كم است *yèk touman kèm èst*.

MOIRE, s. f., خارا *khara*, خارè *kharè*.

MOIRÉ, e, adj., موجدار *mooudj-dar*.

MOIRER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*.

MOIS, s. m., ماه *mah*, a. شهر *chèhr*, pl. شهر *chouhour*; — le premier du mois, ماه اول *èvvèlé mah*, ماه غرة *ghour-rèyé mah*.

MOÏSE, n. pr., a. حضرت موسی *mouça*, موسى *hèzrètè mouça*, pr. t. *hazrèti mouça*.

MOISIR, v. a. vulg., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن *pouciden*, بوز بستن *bouz bèstèn*; — moisi, e, بوز بسته *bouz-bèstè*, پوسیده *pouçidè*, a. متکرج *moutè-kèrrèdj*, pr. t. *mutèkèrridj*.

MOISSURE, s. f., بوز *bouz*, کره *kèrè*, plus usité: پوسیدگی *poucidegui*, a. کرج *kèrdj*.

MOISSON, s. f., a. غله *ghèllè*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*; — le temps de la moisson, وقت درو *vèqtè dèroou*; — faire la moisson, درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig., مداخل کردن *mèdakhèl kèrdèn*, جمع کردن *djèm'kèrdèn*.

MOISSONNER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig. V. MOISSON au fig.

MOISSONNEUR, EUSE, s., درو کنندۀ dèroou-kounèndè, a.
 حـاصـد hacèd, pr. t. hacid, حـصـاد houssad, pr. t.
 hussad.

MOITE, adj. des 2 g., نمناک nèmnaak.

MOITEUR, s. f., نم nèm, a. روتوبت routoubèt.

MOITIÉ, s. f., نیم nim, a. نصف nèsf, pr. t. nisf.

MOKA, nom de pays, قهوه یمن yèmèn; — café moka, قهوه یمنی
 qèhrèyé yèmèni; — nom de ville dans le yèmèn, مـحـا
 mokha.

MOLAIRE, adj. dent molaire, دندان آسیا dèndané ácia.

MOLDAVIE, nom de pays, مملکت بغداد boughdan, مملکت
 بغداد mèmlekètè boughdan; — la Valachie et la
 Moldavie, افلاق بغداد èflaq-boughdan, pr. t. iflaq-
 boghdan.

MÔLE, s. m., سنگ در دریا sèddi èz sèng dèr dè-
 ria, بند نکرده bèndé lènguèr-gah.

MOLÉCULE, s. f., a. جزء دقیق djouz'èl dèqiq, pr. t. djuz'è
 daqiq, pl. اجزاء دقیقه èdjza'èl dèqiqè, pr. t. èdjza'è da-
 qiqè, ذرّۀ zèrrè, pl. ذرات zèrrat.

MOLESTER, v. a., آزاریدن ázourdèn, آزار ییدن ázar kèrdèn,
 آزاریدن ezıyèt kèrdèn, آزاریدن tè'èddi kèrdèn,
 pr. t. tè'addi kèrdèn.

MOLLASSE, adj. des 2 g., شل chol, سست soust, نرم nèrm,
 a. ملایم moulayèm, pr. t. mulayim, لئین lèiyîn.

MOLLEMENT, adv. d'une manière molle, نرم nèrm, a. ملایم
 moulayèm, pr. t. mulayim; — faiblement, lâchement,
 بسستی bè-sousti.

MOLLESSE, s. f., نرمی nèrmi, a. ملاینت moulayènèt, pr. t.

mulayinèt, ملايمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*, رخوت *rèkhvèt*, pr. t. *rakhvèt*, ou *roukhvèt*; — manque de vigueur, سستى *sousti*.

MOLLET, s. m., le gras de la jambe, نرمه ساق *nèrmèyé saq*, ماهيچه پا *mahitchèyé pâ*.

MOLLET, TE, adj., نرم *nèrm*, ا. ليتي *lèiyîn*.

MOLLIFICATION, s. f., نرم کردن *nèrm kèrdèn*.

MOLLIFIER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*; — se mollifier, نرم شدن *nèrm choudèn*.

MOLLIR, v. n., نرم شدن *nèrm choudèn*, ملايم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulayim choudèn*; — fléchir, سست شدن *soust choudèn*.

MOMENT, s. m., دم *dèm*, ا. آن *ân*, لحظه *lèhzè*, pr. t. *lahza*, دقيقه *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*; — à tout moment, هر دم *hèr dèm*, هر آن *hèr ân*; — par moment, گاه گاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah*.

MOMENTANÉ, e, يك ايمى *yèk-dèmi*, يك آنى *yèk-âni*.

MOMENTANÉMENT, adv., اندك مدت *èndèk mouddèt*, يكدم *yèk-dèm*.

MOMIE, s. f., t. p. موميا *moumia*.

MON, pron. poss. f. ma, pl. mes, من *mèn*; — est toujours précédé d'un substantif dans les formes suivantes: م *èm*, pr. t. *im*, *oum*, *am*; — mon livre, کتاب من *kètabè mèn*, ou کتابم *kètab-èm*, pr. t. *kitaboum*.

MONACALEMENT, adv., كشيخانه *kèchichanè*.

MONACAL, e, adj., كشيشى *kèchichi*, a. رهبانى *rouhbani*, زاهدى *zahèdi*.

MONACHISME, s. m., a. رهبانيه *rouhbaniyé*.

MONARCHIE, s. f., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*; — monarchie absolue, سلطنت سرخودی *sèltènètè sèr-khoudi*, a. سلطنت مطلقه *sèltènètè moutlèqè*, pr. t. *saltanèti moutlaqa*.

MONARCHIQUE, adj. des 2 g., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطانی *soultani*.

MONARCHIQUEMENT, adv., از روی رسوم دولت سلطانی *èz rouï rouçoumè dooulètè soultani*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *mulukianè*.

MONARQUE, s. m., پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, a. سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

MONASTÈRE, s. m., خانگه *khanè-gah*, دیر *dèir*; — monastère musulman, a. نکیه *tèkiè*, صومعه *sooumè'è*, pr. t. *sèrmi'è*, pl. صوامع *sèvamè'*, pr. t. *savami'*.

MONASTIQUE, adj. des 2 g., a. رهبانی *rouhbani*, زاهدی *zahèdi*, pr. t. *zahidi*.

MONCEAU, s. m., توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, خروار *khèrvar*, a. کومه *koumè*.

MONDAIN, e, adj. en parlant des personnes, بعلايق دنیا *bè-'èlayèqé dounia dèl-bèstè*, دنیا پرست *dounia-pèrèst*; — en parlant des choses, a. دنیوی *dou-nièvi*.

MONDAINEMENT, adv., بدنیاستی *bè-dounia-pèrèsti*.

MONDE, s. m., جهان *djèhan*, a. دنیا *dounia*, pr. t. *dunia*, عالم *àlèm*; — ce monde-ci دنیا این *dounia ân*, — l'autre monde, دنیا آن *dounia ân*, a. آخرت *àkhèrèt*, pr. t. *àkhirèt*; — le nouveau monde, t. p. یکی دنیا *yèni-dounia*, vulg. *yèngui diunia*; — tout le monde, هر کس *hèr*

kès, خيلي همە کس *hèmè kès*; — beaucoup de monde, *khèili àdèm*; — venir au monde, زاييدن *za-yidèn*.

MONDER, v. a., پاك كردن *pak kèrdèn*, پاکيزه کردن *pakizè kèrdèn*; — mondé, e, پاك كرده *pak-kèrdè*, پاك شده *pak-choudè*.

MONDIFIER, v. a. پاك كردن *pak kèrdèn*.

MONÉTAIRE, adj. des 2 g., متعلق بستمه *moutè'èllèq bè-sèkkè*.

MONITEUR, s. m., اطلاع دهنده *khèbèr-dèhèndè*, اطلاع دهنده *ètèla'-dèhèndè*, pr. t. *ittila'-dèhèndè*, a. مخبر *moukh-bèr*, pr. t. *mukhbir*.

MONITION, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*.

MONNAIE, s. f., پيل پوله *poul*, petite monnaie, پوله خورده *poulé khourde*; — monnaie courante, پيل رانج *poulé rayèdj*; — hôtel des monnaies, a. زيرابخانه *zèrrab-khanè*; — fausse monnaie, پيل قلب *poulé qèlb*.

MONNAYAGE, s. m., ستمه زنى *sèkkè-zèni*.

MONNAYER, v. a., ستمه زدن *sèkkè zèdèn*.

MONNAYEUR, s. m., ستمه زن *sèkkè-zèn*; — faux monnayeur, فلبن *qèlb-zèn*.

MONOCLE, s. m., V. LORGNON.

MONOCORDE, s. m., ساز يکنار *sazé yèk-tar*.

MONOGRAMME, s. m., تنغرا *toughra*.

MONOLITHE, s. m., از سنگ يکپارچه مصنوع *èz sènguè yèk-partchè mèsnou'*.

MONOLOGUE, s. m., حرف يکنفرى *hèrfé yèk-nèfèri*.

MONOPOLE, s. m., حصر خريد و فروش در دست شاخص واحد

hèsré khèrid-ou-fourouch dèr dèsté chèkhsé vahèd, a.
احتكار *èhtèkar*, pr. t. *ihtikiar*.

MONOPOLISER, v. a., احتكار کردن *èhtèkar kèrdèn*, pr. t.
ihtikiar kièrdèn.

MONOSYLLABE, s. m., كلمة هجائي *kèlèmèyé yèk-hè-
djayi*, ou يك صوتي *yèk-soouti*.

MONOTONE, adj. des 2 g., qui est sur le même ton يك
بي زيرو *yèk soouti*, بي زيرو *bi zirou-bèm*; — qui pro-
voque l'ennui ملالت انگيز *mèlalèt-ènguiz*.

MONOTONIE, s. f., monotonie de sons آواز بي زيرو *ava-
zèyé bi zirou-bèm*, يك سياقي *yèk-sèyaqi*, a. وحدة
السياق *vèhdèt-ous-siaq*; — au fig. ennui ملالت
انگيزي *mèlalèt-ènguizi*, a. ملالت *mèlalèt*, ملال *mèlal*.

MONSEIGNEUR, s. m., آقای من *agaï mèn*, a. سيدي
sèiyidi.

MONSIEUR, s. m., صاحب *sahèb*, آقا *aga*.

MONSTRE, s. m., a. حيوان عجيب الخلقة *hèivané 'èdjib-
oul-khèlqèt*, pr. t. *haïvani 'adjaïb-ul-khilqat*.

MONSTRUEUSEMENT, adv. prodigieusement, خروار خروار
khèrrar-khèrrar, زياد *khèili ziad*, a. فوق الحد
foouq-oul-hèdd, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

MONSTRUEUX, EUSE, adj., a. عجيب الخلقة *'èdjib-oul-khèlqè*,
pr. t. *'adjaïb-ul-khilqa*, عجيبة الخلقة *'èdjoubèt-oul-
khèlqèt*, pr. t. *'adjoubèt-ul-khilqat*.

MONSTRUOSITÉ, s. f., laideur, غايت بدگلي *ghayèté bèd-
guèli*; — chose surprenante, a. عجيب *'èdjib*, pr. t.
'adjaïb.

MONT, s. m., کوه *kouh*, a. جبل *djèbèl*, pl. جبال *djèbal*,

pr. t. *djibal*; — le mont Sinaï, *touré sina*,
pr. t. *touri sina*.

MONTAGNARD, E. S., *کوهی مرد mèrdé kouhi*,
kouh-nèchîn, a. *جبلی djèbèli*.

MONTAGNE, S. F., *کوه kouh*. a. *جبل djèbèl*, pl. *جبال djèbal*,
pr. t. *djibal*.

MONTAGNEUX, EUSE, adj., *کوهستان kouhèstan*, *کوهسار kouh-sar*, a. *کثیر الجبال kècir-oul-djèbal*, pr. t. *kècir-ul-djibal*.

MONTANT, total d'un compte S. M., a. *جمع djèm'*, pr. t. *djam'*, a. *مبلغ mèblègh*, pr. t. *mèblagh*.

MONTANT, E, adj., *سرا بالا sèra-bala*; — un chemin montant, *راه سرا بالا rahé sèra-bala*.

MONT-DE PIETÉ, S. M., a. *بيت الرهن bèit-our-rèhn*, pr. t. *bèit-ur-rèhîn*.

MONTÉE, S. F., *سرا بالا sèra-bala*, *پله pellè*, *فراز fèraz*.

MONTER, V. N., *بالا رفتن bala rèftèn*; — établir, *جا بجا کردن dja-bè-dja kèrdèn*, *کوک کردن kouk kèrdèn*; — monter une montre, *ساعت کوک sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kiuk kièrdèn*; — monter à cheval, *اسب سوار شدن èsp sèvar choudèn*, *سوار شدن sèvar choudèn*; — monter sur le trône, *بر تخت شاهی bër tèkhté chahi nèchèstèn*, ou *جلوس کردن djèlous kèrdèn*; — hausser le prix, *بالا رفتن قیمت bala-rèftènè qèimèt*, *ترقی کردن قیمت tèrèqqi kèrdènè qèimèt*; — porter une chose en haut, *بالا بردن bala bourdèn*; — garnir, *آراستن àrastèn*, *تدارک دیدن tèda-rèk didèn*.

MONTICULE, s. m., پشته *pouchtè*; تپه *tépé*.

MONTRE, s. f., échantillon, نمونه *nèmourè*; — au fig. faire étalage, نمایش *nèmayèch*, a. اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; faire montre d'érudition, اظهار کمال کردن *èzharé kè-mal kèrdèn*, pr. t. *izhari kièmal kièrdèn*.

MONTRE, s. f. petite horloge portative, a. ساعت *sa'èt*, pr. t. *sa'at*.

MONTRER, v. a., نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *nèmoudèn*; — manifester, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — montrer du courage اظهار غیرت کردن *èzharé ghèirèt kèrdèn*, pr. t. *izhari ghàirèt kièrdèn*, رشادت کردن *èzharé rèchadèt kèrdèn*; — enseigner, یاد دادن *yad dadèn*, تعلیم نمودن *àmoukhtèn*, خود را حاضر ساختن *tè'èlim dadèn*; — se montrer, خود را zahèr sakhtèn, خود را نمودن *khoud-ra nè-moudèn*.

MONTUEUX, EUSE, adj., بنا عموار *na-hèm-var*, بلا و بیین *bala-ou payïn*, شیب و فراز *chib-ou-fèraz*.

MONTURE, s. f., مل سواری *malé sèvari*, a. مرکب *mèrkèh*, pr. t. *mèrkièh*.

MONUMENT, s. m., édifice, a. بنا *bina*, pr. t. *bina*; — ouvrage célèbre, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *âçar*; — souvenir, یادگار *yadi-gar*, pr. t. *yadi-guiar*; — tombeau, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pr. t. *turbè*.

MONUMENTAL, E, adj., از عجایب روزگار *namî*, 'èdjayèbé rouz-gar.

MOQUER (se), v. pron., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*,
استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour
kèrdèn*.

MOQUERIE, s. f., ریشخندی *rich-khèndi*, مسخرگی *mès-
khèrègui*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

MOQUEUR, EUSE, adj., ریشخند کننده *rich-khènd-kou-
nèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*.

MORAL, s. m., a. عقل *'èql*, pr. t. *'aqil*, حالت عقلیه *halètè
'èqliyè*, pr. t. *halèti 'aqliyè*.

MORAL, LE, adj. conforme a la morale, a. موافق رسوم *mouvafèqé rouçoumé heusné èkhlaq*,
حسن اخلاق *mouvafèqé 'èlmé èdèb*; — qui concerne
la morale, a. متعلق بحسن اخلاق *moutè'èllèq bè-
heusné èkhlaq*; — vertus morales, a. فضایل عقلیه *fè-
zayèlé 'èqliyè*, pr. t. *fazaïli 'aqliyè*; — force morale, a.
قوت عقلیه *gouvveyé 'èqliyè*, pr. t. *gouvveti 'aqliyè*,
قوت عقلیه *gouvveté 'èqliyè*, pr. t. *gouvveti 'aqliyè*.

MORALE, s. f., a. علم حسن اخلاق *'èlmé heusné èkhlaq*,
pr. t. *'ilmi husni akhlaq*, علم ادب *'èlmé èdèb*, pr. t.
'ilmi èdèb; — réprimande, سرزنش *nèkoughèch*,
sèr-zènèch, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — conseil, پند
pènd, a. نصیحت *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

MORALEMENT, adv. conforme à la morale, از روی حسن *èz rouï heusné èkhlaq*,
از روی علم ادب *èz rouï 'èlmé èdèb*,
موافق علم حسن اخلاق *mouvafèqé 'èlmé
heusné èkhlaq*; — moralement parlant, vraisemblable-
ment, a. بحسب استدلال *bè-hècèbé èstèdlalé 'èql*.

MORALISER, v. a., نصیحت کردن *pènd dadèn*,

nècihèt kèrdèn, pr. t. *nacihat kièrdèn*; — v. n., در باب اندیشیدن *dèr babé 'èlmé heusné èkhlaq èndichidèn*.

MORALISTE, s. m., a. اخلاق مؤلف علم حسن *mou'èlléfé 'èlmé heusné èkhlaq*.

MORALITÉ, s. f., réflexion morale, اندیشه در علم حسن *èndichè dèr 'èlmé heusné èkhlaq*, اندیشه در علم *èndichè dèr 'èlmé èdèb*, a. مضالعة ادبیه *moutalè'èyé èdèbiyè*, pr. t. *moutala'aï èdèbiyè*; — principe, a. حسن اوصول *heusn-oul-èkhlaq*, pr. t. *husn-ul-akhlaq*, اوصول ادبیه *oucoulé èdèbiyè*, pr. t. *ouçouli èdèbiyè*; — c'est un homme plein de moralité, صاحب حسن اخلاق *sahèbé heusné èkhlaq èst*.

MORBLEU! interjection, وای *vaï*, په *pèh*.

MORCEAU, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *par-tcha*, پاره *parè*; — à manger, a. لقمه *louqmé*, pr. t. *loqma*; — en parlant d'un morceau de terre, a. قضة *qè'l'è*, pr. t. *qit'a*; — passage d'un livre, a. فقره *fèqirè*, pr. t. *figrè*.

MORCELER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*, پارچه پارچه کردن *partchè-partchè kèrdèn*, pr. t. *partcha-partcha kièrdèn*.

MORCELLEMENT, s. m., تکه تکه شدن *tèkè-tèkè choudèn*.

MORDACITÉ, s. f., خورندگی *khourèndègui*; — fig. médisance aigre et piquante, نیش زنی *nich-zèni*.

MORDANT, s. m. en parlant de l'esprit, تیزی عقل *tiziï 'èql*; — qualité corrosive, گزندگی *guèzèndègui*, a. اکل *àkèl*, pr. t. *àkil*.

MORDANT, E, adj., گزندۀ *guèzèndè*.

MORDICANT, E, adj., سوزندۀ *souzèndè*, تند *tound*, ا. حذقی *hèzi*, pr. t. *hazi*.

MORDILLER, V. A., آهسته بدندان گرفتن *âhèstè bè-dèndan guèrèftèn*.

MORDORÉ, E, adj., سرخ سیر *sourkhé sir*, سرخ تند *sourkhé tound*.

MORDRE, V. A., گزیدن *guèzidèn*, گرفتن *dèndan guèrèftèn*, کاز گرفتن *kaz guèrèftèn*.

MORESQUE OU MAURESQUE, adj., a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghrèbi*.

MORFONDRE, V. A., تبرید کردن *sèrd kèrdèn*, تبرید *tèbrid kèrdèn*; — سرما خوردن *sèrma khourdèn*; — fig. perdre du temps à attendre, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

MORGUE, S. F., مغروری *mèghrouri*, ا. غرور *ghourour*.

MORGUER, V. A. braver, تهدید نگاه کردن *bè-ghourour-ou-tèhdid nègah-kèrdèn*.

MORIBOND, E, adj., در حالت نزع *dèr halètè nèz'*, در حالت مردن *dèr halètè mourdèn*.

MORICAUD, E, adj., سیاه چهره *siah-tchèhrè*.

MORIGÉNER, V. A., تأدیب ادب آموختن *èdèb àmoukhtèn*, تأدیب کردن *tè'èdih kèrdèn*.

MORNE, adj., دلتنگی *dèl-tèng*, ا. محزون *mèloul*, *mèhzoun*.

MOROSE, adj. des 2 g. difficile, d'humeur chagrine, بد *bèd-khouï*; — triste, دلتنگی *dèl-tèng*.

MOROSITÉ, s. f., mauvais caractère, بد خلقی *bèd-khoulqi*,
بد خوئی *bèd-khouyi*; — disposition à la tristesse,
دلتنگی *dèl-tèngui*.

MORPION, s. m., ا. شپش زهار *choupouché zèhar*.

MORS, s. m., دهانه *dèhanè* ou دهنه *dèhènè*.

MORSURE, s. f., آثار دندان *guèzidègui*, گزیدگی *dèndan*.

MORT, s. f., مرگ *mèrg*, a. موت *moout*, pr. t. *mèvt*, ممات
mèmat, اجل *èdjèl*, فوت *foout*, pr. t. *fèvt*, وفات *vèfat*;
— mettre à mort, کشتن *kouchtèn*.

MORT, E, s., مرده *àdèmé mourdè*, a. میت *mèiyit*.

MORT, E, adj., مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*, a.
متوقی *moutèvèffa*.

MORTAISE, s. f., گفتگی *kèftègui*, شکاف *chèkaf*.

MORTALITÉ, s. f., مرگ *mèrg*, فانی شدن *fani choudèn*, a.
فنا *fèna*.

MORTEL, LE, adj. qui cause la mort, کشنده *kouchèndè*, a.
قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, مهلك *mouhlèk*, pr. t. *muhlik*,
هالك *halèk*, pr. t. *halik*; — sujet à la mort, مردنی
mourdèni, a. فانی *fani*, ذابقة الموت *zaiqèt-oul-*
moout, pr. t. *zaiqat-ul-mèvt*; — péché mortel, گناه
gounahé kèbir; — ennemi mortel, دشمن
douchmènè khouni, دشمن جان *douchmènè*
djan.

MORTELLEMENT, adv. grièvement, مرگ تا بمرتبه *ta bè-mèr-*
tèbèyé mèrg, a. مهلكاً *mouhlèkèn*, pr. t. *muhlikèn*; —
excessivement, بسیار *bèciar*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t.
bè-chiddèt, بغایت *bè-ghayèt*.

MORTE-SAISON, s. f., کسادى *kèçadi*, وقت کسادى *vèqté kèçadi*.

MORTIER, s. m. vase pour piler, هاون *havèn*, vulg. *havèng*, pr. t. *havan*; — en terme d'artillerie, خنپاره *khoumparè*; — mélange de terre, de chaux, de paille etc., گُل *guèl*, pr. t. *guil*, کاه گُل *kah-guèl*, pr. t. *kiah-guil*

MORTIFIANT, e, adj., جانگداز *djan-goudaz*, جانسوز *djan-souz*, باعث غصه *ba'ècé ghousse*.

MORTIFICATION, s. f. action de mortifier son corps et ses sens, شکستگى نفس *chèkèstèguïï nèfs*, a. کسر نفس *kèsré-nèfs*, pr. t. *kèsri nèfs*, رياضت *riazèt*; — chagrin, دلسوزى *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. تکدير *tèkdir*, غصه *ghousse*, ألم *èlèm*; — humiliation, خوارى *khari*, a. تحقير *tèhqir*, pr. t. *tahqir*, ذلت *zèllèt*, pr. t. *zillèt*.

MORTIFIER, v. a. faire que la viande devienne plus tendre, بيات کردن *bèyat kèrdèn*; — causer du chagrin, دل سوزانیدن *dèl àzourdèn*, pr. t. *dil àzourdèn*, باعث غصه *dèl souzanidèn*, pr. t. *dil souzanidèn*, با'ècé ghousseyé kèci choudèn; — humilier, خوار کردن *khar kèrdèn*, ذليل کردن *zèlil kèrdèn*, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*; — se mortifier; devenir plus tendre (en parlant de la viande) بيات شدن *bèyat choudèn*; — affliger son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*, کسر نفس خود کردن *kèsré nèfsé khoud kèrdèn*, pr. t. *kèsri nèfsi khod kièrdèn*.

MORTUAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بميت *moutè'èllèq*

- bè-mèiyit; — drap mortuaire, a. كفن *kèfèn*.
MORUE, s. f., a. ماهى بقله *mahi-bèqlè*.
MORVE, s. f. humeur des narines, a. خلط بينى *khèlté bini*, خلم *khèlm*; — maladie des chevaux, كتو *kètoou*, a. رعام *rè'am*.
MORVEUX, **EUSE**, adj., خلمناك *khèlm-dèh*, خلمناك *khèlmnak*.
MOSAÏQUE, adj. des 2 g., a. موسى *moucèvi*.
MOSAÏQUE, s. f., ختم *khatèm*.
MOSCOVITE, adj. des 2 g., اهل موسكو *èhlé mosqoou*, pr. t. *èhli mosgov*.
MOSQUÉE, s. f., a. مسجد *mèsdjèd*, pr. t. *mèsdjid*, pl. مساجد *mèçadjèd*, pr. t. *mèçadjid*, جامع *djamè'*, pr. t. *djami'*, pl. جوامع *djèvamè'*, pr. t. *djèvamì'*.
MOT, s. m., سخن *soukhèn*, a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*, كلمه *kèlèmè*, pr. t. *kèlimè*, حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. ألفاظ *èlfaz*; — en un mot, كلمه ييك *yèk-kèlèmè*, a. خلاصه كلام *khoulacèyé kèlam*, pr. t. *khoulacèi kèlam*, a. الحاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*; — jeu de mots, a. جناس *djènas*, تنجيس *tèdjnis*.
MOTEUR, **TRICE**, adj., حرکت دهنده *hèrèkèt-dèhèndè*, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.
MOTEUR, s. m., V. **MOTEUR** adj.
MOTIF, s. m., a. سبب *sèbèb*, علت *'èllèt*, جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*, دليل *dèlil*; — puissant motif, a. سبب قوى *sèbèbé qèvi*, pr. t. *sèbèbi qavi*.
MOTION, s. f. action de mouvoir, a. حرکت *hèrèkèt*, V. **Mouvoir**; — ouverture d'une opinion, a. اظهار رأى *azhar rây*

èzharé rè'i, اظهار عقیده *èzharé 'èqidè*, عرض رأی *'èrzé rè'i*, pr. t. *'arzi ra'i*.

MOTIVER, v. a., بیان کردن *sèbèb-ra bèyan kèrdèn*.

MOTTE, s. f., کلوخ *kèloukh*.

MOTUS! interj., ساکت باش *soukout koun*, ساکت باش *sakèt bach*.

MOU, **MOI**, **MOLLE**, adj., نرم *nèrm*, a. ملایم *lèiyîn*, ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulayim*; — sans vigueur, سست *soust* pr. t. *sust*.

MOUCHARD, s. m., a. جاسوس *djaçous*, pl. جواسیس *djè-vacis*.

MOUCHARDER, v. n. espionner, جاسوسی کردن *djaçouci kèrdèn*.

MOUCHE, s. f., مگس *mèguès*; — à miel, a. زنبور *zèmbour*.

MOUCHER, v. a. moucher les chandelles, گل چراغ گرفتن *goulé tchèragh guèrèftèn*, سر چراغ گرفتن *sèré tchèragh guèrèftèn*; — moucher quelqu'un, se moucher, بینی پاک کردن *dèmagh pak kèrdèn*, بینی پاک کردن *bini pak kèrdèn*.

MOUCHERON, s. m., پیشه *pèchè*; — bout de la mèche d'une chandelle, گل چراغ *goulé tchèragh*.

MOUCHETÉ, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MOUCHETER, v. a., خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*.

MOUCHETTE, s. f., کلگیر *goul-guir*.

MOUCHOIR, s. m., دستمال *dèst-mal*.

MOUCHURE, s. f., گل چراغ گرفته شده *goulé tchèraghé guè-rèftè-choudè*.

MOUDRE, v. a., آسیا کردن *àcia kèrdèn*, آرد کردن *àrd kèrdèn*.

dèn, نرم کردن *nèrm kèrden*; — moulu, e, آرد کرده *ârd-kèrdè*, آرد شده *ârd-choudè*.

MOUE, s. f., گره بر *èkham*, تورش روئی *tourch-rouyi*, گره زده *guèrèh bèr èbrou zèdè*.

MOUETTE, s. f., مرغ آبی *mourgh-âbi*.

MOUHARREM, premier mois de l'année musulmane, a. محرم *mouharrèm*.

MOUILLAGE, s. m., مرسى *mèrsa*, لنگرگاه *lènguèr-gah*.

MOUILLE-BOUCHE, s. f. پیره ترش-جوتيه *gou-labii âb-dar*.

MOUILLER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrden*, تر کردن *tèr kèrden*; — v. n. jeter l'ancre, لنگر انداختن *lènguèr èn-dakhtèn*; — se mouiller, تر شدن *tèr choudèn*, خیس شدن *khicé âb choudèn*; — mouillé, e, نمناک *tèr, nèmnak*; — qui a jeté l'ancre, لنگر انداخته *lènguèr-èndakhtè*.

MOUILLURE, s. f., نمناک بودن *nèmnak boudèn*, تر بودن *tèr boudèn*.

MOULAGE, s. m. action de mouler, V. MOULER.

MOULE, s. m., a. قالب *qalèb*, pr. t. *qalib*.

MOULE, s. f., مديه *mèdia*.

MOULER, v. a. mettre dans le moule, توى قالب ریختن *touï qalèb rikhtèn*, با قالب ساختن *ba qalèb sakhtèn*; — prendre le moule, قالب گرفتن *qalèb guèrèftèn*, pr. t. *qalib guiriftèn*; — moulé, e, با قالب ساخته *ba qalèb sakhtè*.

MOULEUR, s. m., قالب ساز *qalèb-saz*, ریختگر *rikhtè-guèr*.

MOULIN, s. m., آسیا *âcia*, vulg. *âciab*, a. طاحون *ta-houn*.

MOULINAGE, s. m., action de mouliner, V. **MOULINER**.

MOULINER, v. a., ابریشم را چرخ کردن *èbrichoum-ra tchèrkh kèrdèn*.

MOULINET, s. m. machine pour fabriquer la monnaie, چرخ سکه زنی *tchèrkhé sèkkè-zèni*.

MOURANT, e, adj., مردنی *mourdèni*, آمدن به لب *djan bè-lèb àmèdè*, a. مشرف الموت *mouchrèf-oul-moout*, pr. t. *muchrif-ul-mèvt*.

MOURIR, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*, جان دادن *djan dadèn*; — faire mourir, کشتن *kouchtèn*; — mort, e, مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*; — mourir de mort subite, فوجاء کردن *foudja' kèrdèn*.

MOUSQUETAIRE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*, p. t. تفنگچی *toufèngtchi*, pr. t. *tufènkdi*.

MOUSQUETON, s. m., تفنگ سواری *toufèngué sèvari*, pr. t. *tufèngui sivari*.

MOUSSE, s. m. jeune matelot, شاگرد کشتیبان *chaguèrdé kèchti-ban*.

MOUSSE, s. f. plante, جل وزغ *djoule-vèzègh*, جل بک *djoulé bèg*, ایدمامیر *idèmamir*, a. طحلب *touhlèb*; — écume, کف *kèf*, pr. t. *kièf*.

MOUSSELINE, s. f., سمنغور *sèmènghour*.

MOUSSER, v. n., کف زدن *kèf kèrdèn*, کف کردن *kèf zèdèn*.

MOUSSEUX, EUSE, adj., کفدار *kèf-dar*.

MOUSSON, s. f., فصل باد *fèslé bad*, موسم باد *mooucémé bad*.

MOUSSU, e, adj., جل بگدار *djoulé bèg-dar*.

MOUSTACHE, s. f., سبیل *sèbil*, a. سبلة *sèblèt*, pl. سبال *sè-bal*, pr. t. *sibal*.

MOUSTICUAIRE, s. f., پشه دان *pèchè-dan*.

MOUSTIQUE, s. m., پشه *pèchè*.

MOÛT, s. m., شیرۀ انگور *chirèyé èngour*, p. t. شیرۀ *chirè*, pr. t. *chira*.

MOUTARDE, s. f., خردل *khèrdèl*, pr. t. *khardal*.

MOUTARDIER, s. m., vase à moutarde, خردندان *khèrdèl-dan*; — qui fait ou qui vend la moutarde, خردن ساز *khèrdèl-saz*.

MOUTON, s. m., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغنام *èghnam*, pr. t. *aghnam*; — viande de mouton, گوشت گوسفند *gouchté gousfènd*; — grosse pièce de bois pour enfoncer les pieux, t. p. طوقماق *toqmaq*.

MOUTONNER, v. n., نمودن *tèmèvvoudj kèrdèn*.

MOUTURE, s. f. action de moudre, V. MOUDRE; — salaire du meunier, اجرت آسیابان *èudjrèté ácia-ban*.

MOUVANT, e, adj., جنبان *djoumban*.

MOUVEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*, pl. حرکات *hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*; — le mouvement des corps célestes, a. حرکت اجرام سما *hèrèkètè èdjramé sèma*, pr. t. *harèkèti èdjrani sèma*; — mettre en mouvement, با حرکت آوردن *bè-hèrèkèt àvourdèn*.

MOUVOIR, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن

hèrèkèt dadèn; — se mouvoir, جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

MOYEN, s. m., چاره *tcharè*, a. وسیله *vècile*, واسطه *vacètè*,
pr. t. *vacita*, تدبیر *tèdbir*, pr. t. *tadbir*; — pouvoir,
puissance, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*. قدرت
goudrèt, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *iqtidar*.

MOYEN, NE, adj., میانه *mianè*, a. وسط *vècèt*, متوسط *mou-
tèvèssèt*, pr. t. *mutèvèssit*.

MOYENNANT, prép., با *ba*, بوسیله *bè-vècile*; — moyennant
deux toman, با دو تومان *ba dou touman*.

MOYEU, s. m. centre de la roue, غلتک ou غلطک *ghèltèk*,
غلتنک *ghèltèng*; — jaune d'oeuf, زردۀ تخم مرغ *zèrdèyè
tokhmé mourgh*.

MU, E, adj., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr.
t. *mutèharrik*.

MUABLE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi-soubat*, بی قرار *bi-qè-
rar*, a. متحرک *moutèhèvèl*, pr. t. *mutèhèvoil*.

MUCHILAGE, s. m., شیره نباتات *chirèyè nèbatat*, a. لعاب
lou'âb.

MUCHILAGINEUX, EUSE, adj., لعابدار *lou'âb-dar*.

MUCOSITÉ, s. f., a. لعابیت *lou'âbiyèt*.

MUE, s. f., موی ریزی *mouï-rizi*, تولک *toulèk*.

MUER, v. n., تولک کردن *toulèk kèrdèn*.

MUET, E, adj., بی زبان *bi-zèban*, لال *lal*, a. ابکم *èbkèm*;
— terme de gram., حرف ساکت *hèrfé sakèt*, pr. t.
harfi sakit.

MUFLE, s. m., پوزه *pouzè*.

MUFTI, s. m., مفتی *moufti*.

MUGIR, v. n., غويیدن *ghèrèvidèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*, نعره زدن *nè'èrè zèdèn*, نعره کشیدن *nè'èrè kèchidèn*; — (en parlant de la mer) خروش کردن *khourouch kèrdèn*.

MUGISSANT, e, adj., نعره زنان *nè'èrè-zènan*, pr. t. *na'arè-zènan*. غریوان *ghèrivan*; — (en parlant de la mer) خروشان *khourouchan*.

MUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, a. نعره *nè'èrè*, pr. t. *na'arè*; — de la mer, خروش *khourouch*; — le mugissement de la mer, خروش امواج دریا *khourouché èm-vadjé dèria*.

MUGUET, s. m. plante, برفک *bèrfèk*; — fig. زن دوست *zèn-doust*, زنباز *zèn-baz*.

MULÂTRE, ESSE, adj. et s., دو رنگی *dou-règui*, حبشی *hè-bèchi*, a. ملس *mèlès*.

MULE, s. f., ماحه فاطر *matchè-qatèr*.

MULET, s. m., قاطر *qatèr*, pr. t. *qatir*.

MULETIER, s. m., چاروا دار *tcharva-dar*, ou چارپا دار *tchar-pa-dar*, قاطرچی *qatèrtchi*, pr. t. *qatirdji*.

MULOT, s. m., موش دشتی *mouché dèhti*.

MULTIPLE, adj. des 2 g. terme d'arithm., a. عدد مضروب *'èdèdè mèzroub*, pr. t. *'èdèdi mazroub*; — par opposition à simple, a. كثير الشقوق *kècir-ouch-chouqouq*.

MULTIPLIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ضرب کردن *qabèlè zèrb kèrdèn*, a. ممکن الضرب *moumkîn ouz-zèrb*, pr. t. *mumkîn-uz-zarb*.

MULTIPLICANDE, s. m., terme d'arithm. nombre à multiplier par un autre, a. مضروب عليه *mèzrouboun 'alèi-hi*, pr. t. *mazroubun 'alèi-hi*.

- MULTIPLICATEUR**, s. m., terme d'arithm. nombre qui en multiplie un autre, a. مضروب *mèzrouboun bi-hi*, pr. t. *mazroubun bi-hi*.
- MULTIPLICATION**, s. f. terme d'arithm. augmentation en nombre, افزایش *èfzayèch*, a. تکثیر *tèksir*; — terme d'arithm., a. ضرب *zèrò*, pr. t. *zarb*, الضرب *èz-zèrb*, pr. t. *az-zarb*.
- MULTIPLICITÉ**, s. f., انبوهی *fèzouni*, فراوانی *fèravani*, embouhi, وفوری *vèfour*, بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرة *vèfrèt*.
- MULTIPLIER**, v. a., زیاد کردن *ziad kèrdèn*, وفور کردن *vèfour kèrdèn*, افزودن *èfzoudèn*; — terme d'arithm., ضرب کردن *zèrb kèrdèn*; — v. n. augmenter, زیاد شدن *ziad choudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.
- MULTITUDE**, s. f., وفرت *kèsrèt*, بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرة *vèfrèt*; — foule, ازدحام خلق *èzdèhamé khèlq*, کثرت *kèsrèt*, ازدحام مردم *kèsrèté mèrdoum*, a. جماعت *djèm'iyèt*, جمعیت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*, ازدحام *èzdèham*, pr. t. *iz-diham*.
- MUNICIPAL**, e, adj., a. ولایتی *vèlayèti*, pr. t. *vilayèti*, مخصوص ولایت *mèkhsoucè vèlayèt*, pr. t. *makhSouci vilayèt*.
- MUNICIPALITÉ**, circonscription de territoire; ville, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*; — corps municipal, a. ضابطان *zabètané vèlayèt*, pr. t. *zabitani vilayèt*, مشاورین *mouchavèriné vèlayèt*, ولایت *mouchavèriné vèlayèt*.
- MUNIFICENCE**, s. f., سخاوت *djèvan-mèrdi*, a. جوانمردی *sèkhavèt*, pr. t. *sakhavèt*, کرم *kèrèm*.

MUNIR, v. a., تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه کردن *tèhiyè kèrdèn*, تجهیز کردن *tèdjhiz kèrdèn*; — se munir, همراه خود برداشتن *hèm-rahé khoud bèr-dachtèn*.

MUNITION, s. f., مهمات قشون *mouhèmmaté qouchoun*, تدارك لوازم سپاه *tèdarèk lèvazémè sèpah*, pr. t. *lèvazimi sipah*, قشون مهمات حربیه *tèdarèké qouchoun*, a. حربیه *hèrbiyè*, pr. t. *muhimmati harbiyè*; — de bouche, توشه *touchè*, زاد *zad*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhayir*; — pain de munition, نان سربازی *nané sèr-bazi*.

MUNITIONNAIRE, s. m., ذخیره دار *zèkhirè-dar*, t. p. ذخیره جی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

MUQUEUX, EUSE, adj., خلم آلود *khèlm-âloud*, لعابدار *lou'âb-dar*, چسبان *tchèspan*.

MUR, s. m., دیوار *divar*, pr. t. *douvar*, a. حصار *hèçar*, pr. t. *hiçar*; — mur mitoyen V. MITOYEN.

MÛR, E, adj., پخته *poukhtè*, رسیده *rècidè*; — homme mûr, مرد پخته *mèrdé poukhtè*, پشکین آدم *pichkîn-âdèm*.

MURAILLE, s. f., V. MUR.

MÛRE, s. f., توت *tout*, mûre noire, توت شاه *chah-tout*.

MÛREMENT, adv., از روی تأمل *sèndjidè*, از روی *èz rouî*, باصابته انراى *bè-poukhtègui*, a. پختگی *tè'èmmoul*, بے-عقابت-اور-رے *bè-èçabèt-our-rè'i*, pr. t. *bè-içabèt-ur-rè'i*.

MURÈNE, s. f., مار ماهی *mar-mahi*, a. مرینه *èbou-mè-rinè*.

MURER, v. a., دیوار کشیدن *tighè kèrdèn*, دیوار *di-var* کعبه *kèchidèn*; — muré, e, تیغه کرده *tighè-kèrdè*.

MÛRIER, s. m., a. درخت توت *dèrèkhté tout*.

MÛRIR, v. a., پاختن *poukhtèn*, پاخته کردن *poukhtè kèr-dèn*, سانیدن *rèçanidèn*; — v. n., پاخته شدن *poukhtè choudèn*, رسیدن *rècidèn*; — mûri, e, رسیده *rècidè*, پاخته *poukhtè*.

MURMURE, s. m., دندنه *dèndènè*, a. مهامسه *mouhamècè*; — bruit léger des eaux qui coulent, زمزمه آب *zènzè-mèyé âb*.

MURMURER, v. n., دندیدن *dèndidèn*, مهامسه کردن *mouhamècè kèrdèn*; — (en parlant des eaux qui coulent) زمزمه کردن *zènzèmè kèrdèn*.

MUSARAIGNE, s. f., موش کوچک *mouché koutchèk*.

MUSARD, e, adj., ولگرد *vèl-guèrd*, هرزه گرد *hèrzè-guèrd*, آواره *âvarè*.

MUSARDERIE, s. f., آوارگی *âvarègui*.

MUSARDER, v. n., آواره گشتن *âvarè guèchtèn*.

MUSC, s. m., مشک *mèchk*, pr. t. *michk*, a. مسك *mèsk*, pr. t. *musk*.

MUSCADELLE, s. f., گلابی مشکى *goulabiï mèchki*.

MUSCADE, s. f., جوز هندى *djoouzé hèndi*.

MUSCADIER, s. m., درخت جوز هندى *dèrèkhté djoouzé hèndi*, pr. t. *dirakhti djoouzi hîndi*.

MUSCAT, s. et adj. m., مشکى *mèchki*, مشکين *mèchkin*, مشكبرى *mèchk-bouï*.

MUSCLE, s. m., رگ *règ*, ماهیچه *mahitchè*, a. عضله *'èzèlè*, pr. t. *'azalè*, pl. عضلات *'èzèlat*, pr. t. *'azalat*.

MUSCLÉ, e, adj., رگنهایش پیدا *règhaï-èch-pèida*.

MUSCULEUX, EUSE, adj., رگ رگ *règ-règ*, a. کثیرالعضل *kè-cir-oul-'èzèl*, pr. t. *kècir-ul-'azal*.

MUSCULAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بعضله *moutè'èllèq*
bè-'èzèlè.

MUSE, s. f., a. رب النوع صنایع *rèbb-oun-noou'é sènayè'*, pr.
t. *rabb-un-nèv'i sanayi'*; — fig. génie du poète, قوّة
شعر *gouvvedyé ch'èr-gouyi*.

MUSEAU, s. m., دهان پیرامون *pouramouné dèhan*, پوزه *pouzè*.

MUSÉE, s. m., دبستان علوم *dèbèstané 'ouloum*, موزه *musè*.

MUSELER, v. a., کعام بستن *kè'am bèstèn*.

MUSELIÈRE, s. f., بند دهان *bèndé dèhan*, a. کعام *kè'am*.

MUSER, v. n. V. MUSARDER.

MUSETTE, s. f., نای انبان *naï èmban*.

MUSICAL, E, adj., موسیقی *mouciqi*, pr. t. *muciqi*; —
art musical, علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi.

MUSICALEMENT, adv., از روی علم موسیقی *èz rouï 'èlmé*
mouciqi.

MUSICIEN, NE, s. qui exerce l'art de la musique, سازنده
sazèndè, رامشگر *ramèch-guèr*, خنیاگر *khènia-guèr* (en
parlant d'une musique militaire) موزیکانچی *mouzikan-*
tchi; — qui sait l'art de la musique, ارباب علم موسیقی
èrbabé 'èlmé mouciqi, pr. t. *èrbabi 'ilmi muciqi*.

MUSIQUE, s. f., art., علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi; — compagnie de musiciens, رامشگران *ra-*
mèch-guèran, سازندگان *sazèndègan*; — musique mi-
litaire, موزیکانچیها *mouziquantchi-ha*; — sons harmo-
nieux سازندگی *sazèndègui*; — maître de musique,
معلم علم موسیقی *mou'èllémé 'èlmé mouciqi*, pr. t. *mu'al-*
limi 'ilmi muciqi.

- MUSQUER, v. a., *بمشک معطر کردن* *bè-mèchk mou'èttèr kèrdèn*; — musqué, e, *مشکبو* *mèchk-bou*.
- MUSULMAN, E, adj., *مسلمان* *mouçoulman*, a. *مسلم* *mouslèm*, pr. t. *muslim*, pl. *مسلمین* *mouslèmin*, pr. t. *muslimin*; — religion musulmane, *دین اسلام* *diné èslam*, pr. t. *dini islam*.
- MUTABILITÉ, s. f., *نا پایداری* *na-pai-dari*, a. *عدم ثبات* *'èdèmé soubat*, pr. t. *'adèmi sèbat*.
- MUTATION, s. f., a. *تغیّر* *tèghèiyouur*, pr. t. *tèghaiyur*, pl. *تغیّرات* *tèghèiyouurat*, pr. t. *tèghaiyurat*, *تبدّل* *tèbèd-doul*, pl. *تبدّلات* *tèbèddoulat*.
- MUTILATION, s. f., *عضو بریدن* *'ouzv bouridèn*.
- MUTILER, v. a., *بریدن عضو* *kèltè kèrdèn*, *کلتّه کردن* *kèltè kèrdèn*, *عضو بریدن* *bou-ridènè 'ouzv*, *سقط کردن* *sèqèt kèrdèn*.
- MUTIN, E, adj., *نا فرمان* *na-fèrman*, *تمرد کننده* *tèmèrroud-kounèndè*, a. *متمرد* *moutèmèrrèd*, pr. t. *mutèmèrrid*.
- MUTINER (SE), v. pron., *نا فرمانی کردن* *na-fèrmani kèrdèn*, *عاصی شدن* *'àci chou-dèn*, *تمرد کردن* *tèmèrroud kèrdèn*; — mutiné, e, *عاصی شده* *'àci-choudè*.
- MUTINERIE, s. f., *نا فرمانی* *na-fèrmani*, a. *تمرد* *tèmèrroud*, pr. t. *tèmèrrud*.
- MUTISME, s. m. silence, a. *سکوت* *sèkout*, pr. t. *sukiout*; — état du muet, *بی زبانی* *bi-zèbani*, a. *بکم* *boukm*.
- MUTUEL, LE, adj., *از طرفین* *èz tèrèfèin*; — amour mutuel, a. *محبت طرفین* *mèhèbbètè tèrèfèin*, pr. t. *muhabbèti tarafèin*.
- MUTUELLEMENT, adv., a. *بالتطرفین* *bèt-tèrèfèin*, pr. t. *bit-*

tarafèin, بالمعاوضة *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'avèzè*,
مفاوضة *moufavarèzètèn*.

MYOPE, adj. des 2 g., كوته بين *koutèh-bîn*, نزدیکبین *nèz-dik-bîn*, a. قاصر البصر *qacèr-oul-bècèr*, pr. t. *qacir-ul-baçar*.

MYOPIE, s. f., كوته بينى *koutèh-bini*, كوتاه بينى *koutah-bini*.

MYOSOTIS, s. m. plante, مرزنگوش *mèrzen-gouch*, مرزنجوش *mèrzendjouch*, a. الغار اذن *èzèn-oul-far*.

MYRIADE, s. f., ده هزار *dèh hèzar*; — nombre indéfini, بی شمار *bi choumar*.

MYRIAMÈTRE, s. m., ده هزار مترو *dèh hèzar mètro*.

MYRRHE, s. f., مرّ مکی *mourré mèki*, a. مرّ صافى *mourré safi*, pr. t. *murri safi*.

MYRTE, s. m. arbrisseau, درخت مورد *dèrèkhté mourd*, pr. t. *dirakhti mourd*.

MYRTILLE, terme de botanique, مرّس *mèrs*.

MYSTÈRE, s. m., راز *raz*, a. سرّ *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*, حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

MYSTÉRIEUSEMENT, adv., زیر پرده *ziré pèrdè*, نهانی *nèhani*, a. خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*, مستوراً *mèstourèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*.

MYSTÉRIEUX, EUSE, adj. qui contient un sens caché, رمز آمیز *rènz-âmiz*, a. مرموز *mèrmouz*; — (pris en mauvaise part) سر پوشیده *sèr-pouchidè*, نهان *nèhan*, pr. t. *nihan*, زیر پرده *ziré pèrdè*, a. مستتر *moustètèr*, مکتوم *mèktoum*.

MYSTICITÉ, s. f., ا. عرفانیّت *'èrfaniyèt*, pr. t. *'irfaniyèt*,

عرفان 'èrfan, pr. t. 'irfan, تَهَرِّي بالاسرار الإلهي *tèhèrri bèl-èsraré èlahi*, pr. t. *tèharri bil-èsrari ilahi*.

MYSTICISME, s. m., a. اولو الالباب *zoouqé ouloul-èlbab*, pr. t. *zèvqi ulul-albab*.

MYSTIFICATEUR, s. m., ريشخند کنند *rich-khènd-kou-nèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*.

MYSTIFIER, v. a., ريشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*.

MYSTIQUE, s. m., a. اولو الالباب *ouloul-èlbab*, اهل ذوق *èhlé zoouq*, pr. t. *èhli zèvq*, عارف 'àrèf, pr. t. 'àrif, pl. عرفا 'ourèfa.

MYSTIQUE, adj. des 2 g. qui raffine sur les matières de religion, جوينده نکات ایمان *djouyèndèyé noukaté iman*, a. منتشر *moutèchèrrè'*, pr. t. *mutèchèrri'*; — théologien mystique, a. اولو الالباب *ouloul-èlbab*; — fig. allégorique, رمز آمیز *rènz-àmiz*, a. مرموز *mèrmouz*.

MYSTIQUEMENT, adv., a. رمزاً *rènzèn*.

MYTHE, s. m., افسانه *èfsanè*; — être imaginaire, a. معلوم *mè'èloum-oul-èsm mè'èdoum-oul djèsm*, pr. t. *ma'lum-ul-ism ma'dum-ul-djism*.

MYTHOLOGIE, s. f., افسانه *èfsanè*, رت النوع *èçatiré rèbb oun-noou'*, pr. t. *açatiri rèbb un-nèv'*.

MYTHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق باساطير رت النوع *moutè'èllèq bè-èçatiré rèbb oun-noou'*.

N.

NABAB, s. m. prince indien, a. نواب *nèvvab*, pl. de, نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*.

NACELLE, s. f., ناو *naou*, pr. t. *nav*, زورق *zoourèq*.

NACRE, s. f., a. صدف *sèdèf*, pl. اصداف *èsdaf*.

NACRÉ, E, adj., a. صدفي *sèdèfi*.

NADIR, s. m., opposé du zénith, a. النظير *èn-nèzir*, سمت *sèmt* الراس *our-ras*.

NAGE, s. f., شنا *chèna*, pr. t. *china*, شناب *chènab*, شناوری *chènavèri*; — être en nage, خیس عرق بودن *khicé 'èrèq boudèn*.

NAGEOIRE, s. f., جناح ماهی *djènahé mahi*.

NAGER, v. n., شنا کردن *chèna kèrdèn*, vulg. *chénoou kèrdèn*.

NAGEUR, SE, s., شنا کننده *chèna-kounèndè*, شناور *chè-chavèr*.

NAGUÈRE, adv., اندکی پیش از این *èndèki pich èz in*.

NAÏADE, s. f., a. رب انواع میا *rèbb-oun-noou'é mia*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i mia*.

NAÏF, IVE, adj., ساده دل *sadè-dèl*, pr. t. *sadè-dil*, ساده لوح *sadè-loouh*, pr. t. *sadè-lèvh*, صافی درون *safi-dèroun*.

NAIN, E, s., a. حنتا *hènta*.

NAISSANCE, s. f., زایش *zayèch*, pr. t. *zaïch*, زاد *zad*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *viladèt*, تولّد *tèvèlloud*; — extraction, noblesse, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, a. نسب *nècèb*; — commencement d'une chose, سر *sèr*, a. مبدأ *mèb-da'*, ابتداء *èbtèda*, pr. t. *ibtida*.

NAISSANT, E, adj. en parlant des plantes, نو رسته *noou-rèstè*, pr. t. *nèv-rèstè*, نو دمیده *noou-dèmidè*, pr. t. *nèv-dèmidè*; — en parlant des êtres animés, نو زاده *noou-zadè*, pr. t. *nèv-zadè*, زاییده *tazè-zayidè*.

NAÎTRE, v. n., متولد شدن *zayidè choudèn*, moutèvèllèd choudèn, بدنیا آمدن *bè-dounia àmèdèn* ; — se dit aussi des végétaux qui commencent à pousser. رویدن *rouyidèn*, رستن *rèstèn*, دمیدن *dèmidèn*, پیدا در آمدن *dèr àmèdèn* ; — au fig. être produit, ناشی شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, ناشی شدن *nachi choudèn*.

NAÏVEMENT, adv., از روی ساده لوحی *èz rouï sadè-loouhi*, بی ساختگی *bi-sakhtègui*.

NAÏVETÉ, s. f., بی ساختگی *bi-sakhtègui*, ساده لوحی *sadè-loouhi*, صفت اقلب *sèfvèt-oul-qèlb*, pr. t. *sifvèt-ul-qalb*

NANTISSEMENT, s. m., گرو *guèroou*, ا. رهن *rèhn*, pr. t. *rè-hîn*, امانت *èmanèt*.

NANTIR, v. a., رهن گذاشتن *guèroou dadèn*, رهن گرو ضبط کردن *rèhn gouzachtèn* ; — se nantir, برسم گرو ضبط کردن *bè-rèsmé guèroou zèpt kèrdèn*.

NAPTE, s. m., نفت *nèft*, ا. نفط *nèft*.

NAPPE, s. f., a. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*.

NARCISSE, s. m., نرگس *nèrguès*, pr. t. *nèrguis*.

NARCOTIQUE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*.

NARCOTISME, s. m., فتور *tèkhdir*, pr. t. *takhdir*, فتور *fètour*, خدر *khèdr*, pr. t. *khadr*.

NARD, s. m., نردین *nèrdîn*, plante aromatique,

NARGUE, s. f., اهانت *èhanèt*, pr. t. *ihanèt*, خواری *khari*, ا. استهقار *èstèhqar*, pr. t. *istihqar* ; — interj., په *pèh*.

NARGUER, v. a., اهانت کردن *èhanèt kèrdèn*, pr. t. *ihanèt kièrdèn*, بهقارت نظر کردن *bè-hèqarèt nèzèr kèrdèn*,

هَقِير شَمُردَن *hèqir choumourdèn*, بَكْسَاب نِیاوردَن *bè-hèçab nè-yavourdèn*.

NARINE, s. f., سَوْرَاخ بِنِی *sourakhé bini*.

NARQUOIS, E, s. et adj., هِلَه باز *hilè-baz*, فَرِیْبَنْد *fèribèndè*.

NARRATEUR, s. m., دَاسْتَانَسَرَا *dastan-sèra*, حَکَايَت کُنْد *hèkayèt-kounèndè*, ا. رَاوِی *ravi*, نَاقِل *naqèl*, pr. t. *naqil*.

NARRATIF, IVB, adj., حَکَايَتِی *hèkayèti*, pr. t. *hikiayèti*, دَاسْتَانِی *dastani*.

NARRATION, s. f., دَاسْتَان *dastan*, ا. رَوَايَت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*, pl. رَوَايَات *rèvayat*, pr. t. *rivayat*, حَکَايَت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, pl. حَکَايَات *hèkayat*, pr. t. *hikiayat*, نَقْل *nèql*, pr. t. *naql*.

NARRÉ, s. m., ا. حَکَايَت مَخْتَصِر *hèkayèté moukhtècèr*, pr. t. *hikiayèti mukhtaçar*.

NARRER, v. a., نَقْل کَرْدَن *nèql kèrdèn*, رَوَايَت کَرْدَن *rèvayèt kèrdèn*, حَکَايَت کَرْدَن *hèkayèt kèrdèn*.

NASAL, E, adj. qui appartient au nez, مَتَعَلَف بَه بِنِی *moutè'èllèq bè-bini*.

NASALEMENT, adv., اَز بِنِی *èz bini*, خَمَخْمَه گُذَرَنه *khèm-khèmè-gounè*.

NASARDE, s. f., تِلَنْگ *tèlèng*.

NASARDER, v. a., بَه بِنِی تِلَنْگ زَدَن *bè-bini tèlèng zèdèn*.

NASEAU, s. m., سَوْرَاخ بِنِی حِیَوَان *sourakhé biniü hèivan*.

NASILLARD, E, adj., اَز بِنِی حَرْف زَن *èz bini hèrf-zèn*, خَمَخْمَه کُنْد *khèmkhèmè-kounèndè*.

NASILLER, v. n., اَز بِنِی حَرْف زَدَن *èz bini hèrf zèdèn*, خَمَخْمَه کَرْدَن *khèmkhèmè kèrdèn*.

NASSE, s. f., سبد ماهیگیری *sèbèdè mahi-guiri*.

NATAL, E, adj., زاد بوم *zad-boum*, a. مولد *mooulèd*, pr. t. *mèvlid*, مسقط الرأس *mèsqèt-our-ras*.

NATATION, s. f., شناو *chènav*, pr. t. *chinav*, شنآوری *chènà-vèri*, pr. t. *chinavèri*.

NATIF, VE, adj., زاییده *zayidè*, متولد شده *moutèvèllèd-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*.

NATION, s. f., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *milèl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tèvaïf*, قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, pl. اقوام *èqvam*.

NATIONAL, E, adj., a. ملتى *mèllèti*, pr. t. *millèti*, a. ملتى *mèllii*, ملتیه *mèllètiyè*; — garde nationale, قشون گouchouné *rèdif*.

NATIONALITÉ, s. f., a. ملتیت *mèllètiyèt*, pr. t. *millètiyèt*.

NATIVITÉ, s. f., زایش *zayèch*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *vila-dèt*, میلاد *milad*, مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.

NATTE, s. f., حصیر *hècir*, pr. t. *hacir*; — en parlant de cheveux, زلف تابیده *zoulfé tabidè*.

NATTER, v. a. couvrir de nattes, حصیر انداختن *hècir èn-dakhtèn*; — tresser en nattes, حصیر بافتن *manèndé hècir baftèn*.

NATTIER, IÈRE, s., حصیر باف *hècir-baf*.

NATURALISATION, s. f., a. تبعیت *tèbè'iyèt*, تمّل *tèmèlloul*.

NATURALISER, v. a., خود قبول کردن *bè-tèbè'iyètè khoud qèboul kèrdèn*, در سلك ملت خود منسلک کردن *dèr sèlké mèllètè khoud mounsèlèk kèrdèn*, pr. t. *dèr silki millèti khod munsèlèk kièrdèn*; — se naturaliser,

شدن *tèbè'è choudèn*; — se dit aussi des choses,
بودمی شدن *boumi choudèn*.

NATURALISTE, s. m., داننده طبیعت *danèndèyè tè-
bi'ètè èchia*, a. عالم طبیعت موجودات *'àlèmé tèbi'ètè
mooudjoudat*, pr. t. 'àlimi tèbi'èti mèvdjoudat, اهل علم
èhlé 'èlmé tèbayè', pr. t. ahli 'ilmi tabaï'.

NATURALITÉ, s. f., a. ابنی بلدیت *bèlèdiyèt*,
bèlèdiyèt, pr. t. ibni bèlèdiyèt.

NATURE, s. f. l'univers, toutes les choses créées, a. عالم
'àlèm, موجودات *mooudjoudat*, pr. t. mèvdjoudat, کائنات
kaïnat, pr. t. kiaïnat; — caractère, complexion, سرشت
sèrècht, pr. t. siricht, p. t. خوی *khoui*, a. طبع *tèb'*, pr.
t. tab', ذات طبیعت *tèbi'èt*, pr. t. tabi'at, — les
naturels du pays, a. اهالی مملکت *èhalii mèmlekèt*, pr.
t. ahalii mèmlekèt.

NATUREL, s. m., خوی *khoui*, خو *khou*, a. طبع *tèb'*, pr. t.
tab', طبیعت *tèbi'èt*, pr. t. tabi'at.

NATUREL, LE, adj., سهرشتی *sèrèchti*, a. طبیعی *tèbi'i*, pr. t.
tabi'i, ذاتی *zati*, جبللی *djèbèlli*, pr. t. djibilli, فطری
fètri; — enfant naturel, حرامزاده *hèram-zadè*, a. ولد
vèlèdé zèna, pr. t. vèlèdi zina; — les parties natu-
relles, a. آلات انتناسل *àlat-out-tènaçoul*.

NATURELLEMENT, adv. par un principe naturel, a. بالطبع
bèt-tèb', pr. t. bit-tab', تبعاً *tèb'èn*, pr. t. tab'èn; —
par la seule force de la nature, خود بخود *khoud bè-
khoud*, pr. t. khod-bè-khod, بسهولة *bè-sèhoulèt*, a.
البتة *èlbètè*.

NAUFRAGE, s. m., غرق کشتی *ghèrqé kèchti*, pr. t. gharqi

kèchti; — faire naufrage, غرق شدن کشتی *ghèrq choudèné kèchti*.

NAUFRAGÉ, E, adj., غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*.

NAUFRAGER, V. N. V. NAUFRAGE.

NAUSÉABOND, E, adj., هراش انگیز *hèrach-âvèr*, هراش *hèrach-ènguiz*, قی آور *qèi-âvèr*.

NAUSÉE, S. F., هراش *hèrach*, بهم خوردن دل *bè-hèm khour-dèné dèl*, a. غثیان نفس *ghèciané nèfs*, pr. t. *ghiciani nèfs*.

NAUTIQUE, adj. des 2 g., متعلق بکشتی *dèriayi*, دریائی *moutè'èllèq bè-kèchti*, a. بحری *bèhriü*, pr. t. *bahriü*.

NAUTONIER, S. M., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, a. ملّاح *mèllah*.

NAVAL, E, adj., دریائی *dèriayi*, a. بحری *bèhriü*, pr. t. *bahriü*; — combat naval, جنگی بحری *djèngué bèhri*, a. محاربه بحریّه *mouharèbèyé bèhriyé*, pr. t. *muharèbèi bahriyé*.

NAVET, S. M., شلغم *chèlghèm*, pr. t. *chalghum*.

NAVETTE, S. F., مکو *mèkou*, pr. t. *mèkiou*, مکوک *mèkouk*, pr. t. *mèkiouk*.

NAVIGABLE, adj. des 2 g., ممکن رفتن *moumkèné rèftèné kèchti*, قابل مرور کشتی *qabèlé mourouré kèchti*.

NAVIGATEUR, S. M., مسافر دریا *mouçafèré dèria*, pr. t. *muçafirî dèria*.

NAVIGATION, S. F., سفر دریا *sèfèré dèria*.

NAVIGUER, V. N., از سفر دریا کردن *sèfèré dèria kèrdèn*, راه آب رفتن *èz rahé âb rèftèn*.

NAVIRE, s. m., کشتی *kèçhti*, جهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*,
a. سفینه *sèfinè*, pl. سفاین *sèfayèn*, pr. t. *sèfaïn*, سفن
soufoun, pr. t. *sufun*.

NAVRANT, e, adj., دلخراش *dèl-khèrach*, جانگداز *djan-goudaz*.

NAVRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — fig., غمناک
دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*, کردن *ghèmnak kèrdèn*,
pr. t. *dil suzanidèn*; — j'ai le cœur navré, دلم سوخت
dèl-èm soukht.

NAZARÉENS, s. et adj. pl., a. نصارا *nèçara*, pr. t. *naçara*.

NAZARETH, nom de ville, ناصرت *nacèrèt*, pr. t. *nacirèt*.

NE, particule négative, se rend par ن *nè*, م *mè*; — ne
prenez pas. نگیرید *nè-guirid*; — il n'aime pas, دوست
ندارد *doust nè-darèd*.

NÉ, e, adj., زایید *zayidè*, زاده *zadè*, a. مولود *moouloud*,
pr. t. *mèvloud*; — nouveau-né, نو زاده *noou-zadè*, pr.
t. *nèv-zadè*.

NÉANMOINS, adv., با این همه *ba vèsté ìn*, با این *ba*
ìn hèmè, با وجود این *ba voudjoudé ìn*, a. مع هذا *ma'-*
haza.

NÉANT, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*.

NÉBULEUX, EUSE, adj., ابر *èbr*, میغناک *mighnak*, a. مغیّم
moughèiyèm, pr. t. *mughaiyim*; — temps nébuleux,
ciel nébuleux, هواى ابر *hèvaï èbr*.

NÉCESSAIRE, s. m. le nécessaire, آنچه لازم است *ân-tché*
lazèm èst, a. ما یحتاج *ma-yèhtadj*; — sorte de boîte,
جعبه *djè'èbè*, مجبى *mèdjri*.

NÉCESSAIRE, adj. des 2 g., a. لازم *lazèm*, pr. t. *lazim*, اقتضا

èqtèza, pr. t. iqtiza, مقتضى mouqtèzi, pr. t. muqtazi,
 ضرور zèrou, pr. t. zarur, واجب vadjèb, pr. t. vadjib;
 — il est nécessaire, لازم است lazèm èst, pr. t. lazim
 èst, اقتضا میکند èqtèza mi-kounèd, pr. t. iqtiza
 mi-kounèd; — devenir nécessaire, لازم شدن lazèm
 choudèn.

NÉCESSAIREMENT, adv. infailliblement, لا جرم la-djèrèm, a.
 لا بداً la-bouddèn; — par une absolue nécessité, به
 ناگزیر na-gouzir, بـهـ ضرورت bè-hècèbé zèrouret,
 ناچار natchar, a. حسب الاقتضا hèsb-oul-èqtèza, pr.
 t. hasb-ul-igtiza, البته èlbètè.

NÉCESSITANTE, adj., مجبور کننده mèdjbour-kounèdè.

NÉCESSITÉ, s. f., ناگزیری na-gouziri, a. احتیاج èhtiadj, pr.
 t. ihtiadj, لزوم louzoum, حاجت hadjèt, ضرورت zèrou-
 ret, pr. t. zaruret, اقتضا èqtèza, pr. t. iqtiza; — quelle
 nécessité? چه حاجت tchè hadjèt, چه لازم tchè lazèm,
 چه ضرور tchè zèrou.

NÉCESSITER, v. a., مضطر ناچار کردن natchar kèrdèn,
 مجبور کردن mouztèr kèrdèn, pr. t. muztèr kèrdèn,
 mèdjbour kèrdèn.

NÉCESSITEUX, EUSE, adj., بی نیاز بی bi-tchiz, محتاج a.
 mouhtadj.

NEC PLUS ULTRA, s. m., منتهای مراتب mountèhaï mè-
 ratèb.

NÉCROLOGIE, s. f., دفتر مردگان dèftèrè mourdègan, a. دفتر
 اموات dèftèr-oul-èmouat, pr. t. dèftèr-ul-èmvat.

NÉCROMANCIE, s. f., جادوگری djadou-guèri.

NÉCROMANCIEN, NE, s., جادوگر djadou-guèr, p. t. ساحر باز

sèhr-baz, pr. t. sihir-baz, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

NECTAR, s. m., نوشابه *nouch-abè*, آب بهشتی *âbè bèhèchti*,
a. تسنیم *tèsnim*, p. t. آب حیات *âbè hèyat*, pr. t. *âbi*
hayat, آب کوثر *âbè kooucèr*, pr. t. *âbi kèvsèr*.

NEF, s. f., پیشگاه *pich-gahé* کلیسا *kèlîça*.

NÉFASTE, adj. des 2 g., نامیمن *na-mèimoun*, p. t. نامبارک *na-moubarèk*, a. شوم *choum*.

NÉFLE, s. f., اژنیل *èzguil*.

NÉFLIER, s. m., درخت اژنیل *dèrèkhté èzguil*.

NÉGATIF, IVE, adj., نفی کننده *nèfi-kounèndè*, a. نفی *nèfi*,
نافی *nafi*; — particule négative, a. حرف نفی *hèrfè*
nèfi, pr. t. *harfi nèfi*; — preuves négatives, a. دلائل
ذفیة *dèlayèlé nafiè*, pr. t. *dèlayili nafiè*.

NÉGATION, s. f., a. نفی *nèfi*, ردّ *rèdd*, انکار *ènkar*, pr. t. *inkiar*.

NÉGATIVEMENT, adv., بنفی *bè-nèfi*, a. بالنفی *bèn-nèfi*,
انکاراً *ènkarèn*, pr. t. *inkiarèn*.

NÉGLIGEMENT, adv., a. باعمل *bè-èhmal*, به بیقیدی *bè-bi-*
qèidi, بحضور *bè-toouré èhmal*, a. اعمالاً *èhmalèn*,
pr. t. *ihmalèn*, مهملاً *mouhmèlèn*.

NÉGLIGÉ, s. m. en negligé, رخت توی خانه پوشیده *rèkhté*
touï khanè pouchidè.

NÉGLIGÉ, E, adj., فروگذار کرده شده *fourou-gouzar kèrdè-*
choudè, مهمل گذاشته شده *mouhmèl gouzachtè-choudè*.

NÉGLIGENCE, s. f., بی پرویش *pèrvich*, (vieux) بی اهتمامی *bi-èhtèmami*,
فروگذاری *fourou-gouzari*, a. اعمال *èhmal*,
pr. t. *ihmal*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*,
تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

NÉGLIGENT, E, adj., بی اهتمام *bi-èhtèmam*, نا مقید *na-mouqèiyèd*, ا. متکاسل *mouhmèl*, pr. t. *muhmil*, متکاسل *moutèkacèl*, pr. t. *mutèkiacil*, مسامح *mouçamèh*, pr. t. *muçamih*.

NÉGLIGER, v. a., اہمال *fourou-gouzar kèrdèn*, اہمال کردن *èhmal kèrdèn*, بمسامحہ گذراندن *bè-mouçamèhè gouzèrandèn*, pr. t. *bè-muçamaha guzèrandèn*, مسامحہ کردن *mouçamèhè kèrdèn*; — négliger l'occasion, فرصت را فرصت را غنیمت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, فرصت را غنیمت *foursèt-ra ghènimèt nè-choumourdèn*, pr. t. *foursat-ra ghanimèt nè-chumurdèn*; — se négliger, خود را خود نبودن *dèr qèidé khoud nè-boudèn*, خود را پاییدن *khoud-ra na-payidèn*.

NÉGOCE, s. m., داد و ستد *khèrid-ou-fourouch*, داد او سِتَد *dad-ou-sètèd*, سوداگری *souda-guèri*, بازرگانی *bazèrgani*, a. تجارت *tèdjarèt*, pr. t. *tidjarèt*, بیع و شرا *bèi'-ou-chèra*, pr. t. *bèi'-u-chira*, و اعطاء *èkhz-ou-è'ta*, pr. t. *akhz-u-a'ta*.

NÉGOCIABLE, adj. des 2 g., قابل خرید و فروش *qabèlé khèrid-ou-fourouch*.

NÉGOCIANT, s. m., سوداگر *soouda-guèr*, pr. t. *sèvda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*, pr. t. *bazirguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تَجَّار *touddjar*.

NÉGOCIATEUR, TRICE, s. qui traite bien les affaires, کار پرداز *kar-pèrdaz*, pr. t. *kiar-pèrdaz*, ا. اهل مذاکره *èhlé mouzakèrè*, pr. t. *èhli muzakièrè*; — qui est chargé de traiter une affaire spéciale, میانجی *miandji*, a. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*.

NÉGOCIATION, s. f., art de négocier les grandes affaires, کارپردازی *kar-pèrdazi*, pr. t. *kiar-pèrdazi*, a. فنّ فنّ *fènné moukalèmè*, pr. t. *fènni mukialèmè*, فنّ فنّ *fènné mouzakèrè* pr. t. *fènni muzakièrè*; — se dit aussi en parlant des affaires particulières, مذاکره *mouzakèrè*, pr. t. *muzakièrè*, مکالمات *moukalèmat*, pr. t. *mukialèmat*; — l'affaire qu'on traite, مأموریت *mè'èmouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*.

NÉGOCIER, v. n. faire le négoce, داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*, خرید و فروش کردن *khèrid-ou-fou-rouch kèrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèrdèn*; — v. a. traiter une affaire, مذاکره داشتن *mouzakèrè dachtèn*, مذاکره کردن *mouzakèrè kèrdèn*, گفتگو کردن *goftè-gou kèrdèn*, گفت و شنود کردن *goft-ou-chènoud kèrdèn*; — négocier la paix, در باب مصالحه مذاکره کردن *dèr babé mouçalèhè mouzakèrè kèrdèn*, pr. t. *dèr babi muçalaha muzakèrè kièrdèn*.

NÈGRE, s. m., سیاه غلام *ghoulamé siah*, زنگی *zèngui*.

NÉGRERIE, s. f., زندان غلامان سیاه *zèndané ghoulamané siah*.

NÉGRIER, s. m., حامل غلامان سیاه *kèchtii hamèlè ghoulamané siah*.

NÉGRESSE, s. f., کنیز سیاه *kènzé siah*.

NÉGRILLON, s. m., بچه غلام سیاه *ghoulam-bètchèyé siah*.

NEIGE, s. f., برف *bèrf*, a. تلج *sèldj*, pl. تلوج *souloudj*.

NEIGER, v. imp., برف بریدن *bèrf àmèdèn*, برف میاید *bèrf mi-ayèd*.

NEIGEUX, EUSE, adj. saison neigeuse, موسم یف *mooucèmé*

bèrf; — qui annonce la neige, برفناک *bèrfnak*, a. مثلوج *mèsloudj*.

NENNI, particule négative, نه *nè*, خير نه *nè-khèir*, a. لا *la*, خير *khèir*, pr. t. *khàir*.

NÉNUFAR, s. m., نيلوفر *niloufèr*, نينوفر *ninoufèr*, ورتاج *vèrtadj*.

NÉOGRAPHIE, s. f., املاً تازه *èmla'é tazè*, a. املاً جديد *èmla'é djèdid*.

NÉOLOGIE, a. أحداث الفاظ جديد *èhdacé èlfazé djèdidè*, pr. t. *ihdaci èlfazi djèdidè*, أحداث الفاظ *èhdacé èlfaz*, pr. t. *ihdaci èlfaz*.

NÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., بالفاظ جديد *bè-èlfazé djèdidè*; — style néologique, انشأ بالفاظ جديد *èncha'é bè-èlfazé djèdidè*.

NÉOLOGUE, s. m., استعمال کننده الفاظ جديد *èstè'èmal-kounèndèyé èlfazé djèdidè*.

NÉOMÉNIE, s. f., nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, pr. t. *mahi nèv*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hilal*.

NÉOPHYTE, s. des 2 g., تازه بدینی هدایت شده *tazè bèdini hèdayèt-choudè*, a. مهتدی *mouhtèdi*.

NÉPHRALGIE, s. f., درد کمر *dèrdé kè mèr*, a. وجع کلا *vèdjè'è kèla*.

NÉPHRÉTIQUE, adj. des 2 g. colique néphrétique, qui a son siège dans les reins, درد کمر *dèrdé kè mèr*; — remède néphrétique, دواى درد کمر *dèvaï dèrdé kè mèr*.

NÉPTUNE, s. m., nom de divinité, ربّ التّوع دريا *rèbboun-noou'é dèria*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i dèria*.

NÉRÉIDES, s. f., nymphes de la mer, دختران دريا *doukhté-*

rané dèria, pr. t. *dokhtèrani dèria*, a. بنات البحر *bè-nat-oul-bèhr*, pr. t. *binat-ul-bahr*.

NERF, s. m., پى *pèi*, a. عصبه *'ècèbè*, ou عصبه *'ècèbèt*, pr. t. *'açabèt*, pl. اعصاب *d'acèb*, pr. t. *a'cib*, اعصاب *d'èçab*, pr. t. *a'çab*.

NERVEUX, EUSE, adj. plein de nerfs, پى دار *pèi-dar*, a. كثير *kècir-oul-d'èçab*, pr. t. *kècir-ul-a'çab*; — au fig. fort, پر زور *pour-zour*, a. قوى *qèvi*, pr. t. *qavi*.

NERVURE, s. f., شيرازى كتاب *chirazèyé kètab*, pr. t. *chirazèi kitab*.

NET, TE, adj. propre, پاک *pak*, تمیز *tèميز*; — clair, transparent, a. صاف *saf*, شفاف *chèsaf*.

NETTEMENT, adv., پاکیزه *pakizè*, بيا پاکیزه *bè-pakizègui*.

NETTETÉ, s. f., پاکیزه *pakizègui*, پاکى *paki* a. نضافت *nèzafèt*, ظہرت *tèharèt*.

NETTOIEMENT, NETTOYAGE, s. m. action de nettoyer, پاک کردن *pak kèrdèn*, a. تنظیف *tèthir*, pr. t. *tathir*, تنزيف *tènzif*, pr. t. *tanzif*.

NETTOYER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

NEUF, adj. numéral, نه *noh*, pr. t. *nouh*, a. تسعة *tècè'èt*, f. تسع *tècè'*.

NEUF, NEUVE, adj., نو *noou*, تازه *tazè*, a. جديد *djèdid*, f. et pl. جدید *djèdidè*.

NEUTRALEMENT, adv. terme de grammaire, لازماً *lazè-mèn*, pr. t. *lazimèn*.

NEUTRALISATION, s. f., a. ازاله *èzalè*, pr. t. *izalè*, ابطال *èb-tal*, pr. t. *ibtal*.

NEUTRALISER, v. a., بی تأثیر *na-boud kèrdèn*, نابود کردن

ازاله کردن *bi-tè'écir guèrdanidèn*, *èzale kèrdèn*.

NEUTRALITÉ, s. f., بی طرفی *bi-tèrèfi*.

NEUTRE, adj. des 2 g., بی طرف *bi-tèrèf*, pr. t. *bi-taraf*;
— être neutre, بی طرف بودن *bi-tèrèf boudèn*, pr. t. *bi-taraf boudèn*; — verbe neutre, ا. فعل لازم *fè'èlè lazèm*, pr. t. *fi'li lazim*, pl. افعال لازم *fè'alé lazèmè*, pr. t. *èf'ali lazimè*.

NEUVIÈME, adj. des 2 g., نهم *nohoum*, pr. t. *nouhoum*,
نهمین *nohoumîn*, pr. t. *nouhoumîn*; — un neuvième, نه یک *noh-yèk*.

NEUVIÈMEMENT, adv., نهماً *nohoumèn*, a. تاسعاً *tacè'èn*, pr. t. *taci'èn*.

NEVEU, s. m. fils du frère, برادر زاده *bradèr-zadè*; — fils de la sœur, خواهر زاده *khahèr-zadè*, p. t. همشیره زاده *hèm-chirè-zadè*; — nos neveux, nos descendants, ا. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*.

NÉVRALGIE, s. f., درد پی *dèrdé pèi*, a. وجع عصبی *vèdjè'é 'ècèbi*, pr. t. *vèdja'é 'açabi*, صداع *souda'*.

NÉVRALGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بدرد پی *moutè'èllèq bè-dèrdé pèi*.

NEZ, s. m., بینی *bini*, vulg. دماغ *dèmagh*.

Ni, part. conjonctive et négative, نه *nè*; — ni grand ni petit, نه بزرگ و نه کوچک *nè-bouzourg-ou-nè koutchèk*, pr. t. *nè-buzurg-u nè-kutchuk*; — ni de ce côté ni de l'autre, نه از این طرف و نه از آن طرف *nè èz in tèrèf-ou-nè èz àn tèrèf*, pr. t. *nè èz in taraf-vè-nè èz àn taraf*.

NIABLE, adj. des 2 g., انکار پذير *ènkar-pèzir*, انکار کردن *ènkar-kèrdèni*.

NIAIS, E, adj., مغر *touhi-mèghz*, pr. t. *tuhi-mèghz*, کم عقل *kèm-'èql*, pr. t. *kièm-'èql*, ابله *èblèh*.

NIAISEMENT, adv., بی عقلی *bè bi-'èqli*, با سفاقت *ba sè-fahèt*.

NIAISERIE, s. f., بیهوده کاری *bi-houdè-kari*, pr. t. *bi-houdè-kiari*, لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*, pl. لغویات *lèghviat*, pr. t. *laghriat*; — caractère d'un niais, بیهودگی *bi-houdè-gui*, بی مغزی *bi-mèghzi*.

NICHE, s. f. enfoncement dans un mur, طاقچه *tagtchè*; — petit réduit pour mettre un lit, خوابگاه کوچک *khab-gahé koutchèk*, pr. t. *khab-gahi kutchuk*; — tour de malice, فند *fènd*, رنگ *rèng*, a. مخاتله *moukhatèlè*, pr. t. *mukhatèlè*.

NICHÉE, s. f., مرغچه های یک آشیانه *mourgh-bètchè-haï yèk àchianè*.

NICHER, v. n., آشیانه کردن *àchianè kèrdèn*; — v. a. mettre, placer, گذاشتن *gouzachtèn*, نهادن *nèhadèn*; — se nicher, جا بجا شدن *dja-bè-dja choudèn*, قرار نشستن *qèrar guèrèstèn*, pr. t. *qarar guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

NICHOIR, s. m., جای آشیانه کردن *djaï àchianè kèrdèn*.

NICOTIANE, s. f. plante de tabac, V. TABAC.

NICOTINE, s. f., زهر توتون *zèhré toutoun*, pr. t. *zèhri tutun*.

NID, s. m., آشیانه *àchianè*, لانه *lanè*, a. وکر *vèkr*, pl. اوکار *ooukar*, pr. t. *èvkiair*, وکور *vèkour*, pr. t. *vukiour*.

NIÈCE, s. f., fille du frère, دختر برادر *doukhtèré bradèr*; — de la sœur, دختر همشیره *doukhtèré hèm-chirè*.

NIELLE, s. f., plante, سیاه‌دان *siçaroun*, سیاه‌دان *siah-danè*; — se dit aussi d'une plante qui croît dans les blés, دیو گندم *div-guèndoum*, a. شهنیز *chèhniz*; — maladie des grains, زنگ غله *zènguè ghèllè*, a. ارقان *èrquan*, pr. t. *argan*.

NIELLER, v. a. émailler en noir, سیاه قلم زدن *siah-qèlèm zèdèn*, سیاه سواد کردن *siah-sèvad kèrdèn*; — gâter par la nielle, زنگ زدن *zèng zèdèn*.

NIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *ïnkîar kièrdèn*.

NIGAUD, E, adj., تهي مغز *touhi-mèghz*, نودان *gooudèn*, نادان *na-dan*, a. احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*.

NIGAUDERIE, s. f., گودنی *gooudèni*, بی عقلی *bi-'èqli*, a. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamagat*.

NIL, s. m., fleuve, رود نیل *roudé nil*, a. نیل *nil*.

NILOMÈTRE, s. m., نیل مقياس *mèqiacé âbé nil*, pr. t. *mèqiaci âbi nil*.

NIPPES, s. f. pl., habits, meubles, رخت و پخت *rèkht-ou-pèkht*.

NIPPER, v. a., fournir de nippes, رخت و پخت دادن *rèkht-ou-pèkht dadèn*.

NIQUE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

NITRE, s. m., شوره *chourè*.

NITREUX, EUSE, adj., شوره دار *chourè-dar*, آلود شوره *chourè-âloud*.

NITRIÈRE, s. f., شورہ معدن *mè'dèné chourè*, زار شورہ *chourè-zar*.

NIVEAU, s. m., a. آلت تسويه *âlètè tèsviyè*, pr. t. *âlèti tès-viyè*, a. مقياس الاستوا *mèqias-oul-èstèva*, pr. t. *miqias-ul-istiva*; — état d'un plan horizontal, هموارى *hèm-vàri*, برابرى *bèra-bèri*, a. تسويه *tèsviyè*.

NIVELER, v. a. rendre uni, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*; — mesurer avec le niveau, با مقياس استوا اندازه گرفتن *ba mèqiacè èstèva èndazè guèrèftèn*.

NIVELLEMENT, s. m. action de niveler V. NIVELER.

NOBLE, adj. des 2 g. noble de naissance, عالى نژاد *'ali-nèjad*, pr. t. *'âli-nijad*, a. نجيب *nèdjib*, pl. نجبا *noudjèba*, pr. t. *nudjèba*; — distingué, e, ارجمند *èr-djournènd*, pr. t. *èrdjumènd*, a. شريف *chèrif*.

NOBLEMENT, adv., بنجابت *bè-nèdjabèt*, نجيبانه *nèdji-banè*, بشرافت *bè-chèrafèt*.

NOBLESSE, s. f. qualité, علو نژاد *'oulouvvé nèjad*, pr. t. *'ulurvi nijad*, اصل نژاد *èsl-zadègui*, a. علو النسب *'oulouv-oun-nècèb*, pr. t. *'uluvv-un-nècèb*, نجابت *nè-djabèt*, pr. t. *nidjabèt*; — élévation, والا تبارى *vala-tèbari*, بزرگوارى *bouzourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرافت *chèrafèt*, علو *'oulouv*, pr. t. *'uluvv*; — noblesse de caractère, a. علو اخلاق *'oulouvvé èkhlaq*, pr. t. *'uluvvi akhlaq*, شرافت اخلاق *chèrafètè èkhlaq*, pr. t. *chèrafèti akhlaq*.

NOCE, s. f., سور *sour*, عروسی *'èrouci*, a. تزوج *tèzèvvoudj*, pr. t. *tèzavvudj*, نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*; repas des

noces, مهمانی عروسی *mèhmanii 'èrouci*; — la nuit des noces, شب زفاف *chèbé zèfaf*.

NOCTAMBULE, s. des 2 g., راه رنده در خواب *rah-rèvèndèyé dèr khab*.

NOCTAMBULISME, s. m., راه رفتن در خواب *dèr khab rah rèftèn*.

NOCTURNE, adj. des 2 g., شبانه *chèbanè*, وقت شب *vèqtè chèb*.

NOËL, s. f., a. مولود حضرت عیسی *moouloudé hèzrètè 'iça*, pr. t. *mèvloudi hazrèti 'iça*.

NŒUD, s. m., گره *guèrèh*, a. عقده *'euqdè*, pr. t. *'ouqdè*, pl. عقود *'ouqoud*; — faire un nœud, گره بستن *guèrèh bèstèn*; — lien, a. رابطہ *rabètè*, pr. t. *rabita*, pl. روابط *rèvabèt*, pr. t. *rèvabit*.

NOIR, e, adj., سیاه *siah*, سیه *sièh*; — qui a les yeux noirs, چشم سیاه *tchèchmé siah*.

NOIR, s. m., رنگ سیاه *rèngué siah*.

NOIRÂTRE, adj. des 2 g., مایل بسیاهی *mayèl bè-siahi*.

NOIRCEUR, s. f., سیاهی *siahi*; — au fig. énormité d'un crime, زشتی *zèchti*, a. قبح *qoubh*.

NOIRCIR, v. a., سیاه کردن *siah kèrdèn*; — se noircir, سیاه شدن *siah choudèn*; — fig. se diffamer, رسوا شدن *rousva choudèn*.

NOIRCISSURE, s. f., لکه سیاه *lèkèyé siah*.

NOISE, s. f., ستیزه *sètizè*, t. p. غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghavgha*, a. مناظره *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*.

NOISETIER, s. m., درخت فندق *dèrèkhté fèndouq*, pr. t. *dirakhti fèndèk*.

NOISETTE, s. f., فندق *fèndouq*, pr. t. *fèndèq*.

NOIX, s. f., گردو *guèrdou*, a. جوز *djoouz*, pr. t. *djèviz*, pl. جوزات *djoouzat*, pr. t. *djèvzat*.

NOLIS, s. m., کشتی کرایه *kèrayèyé kèchti*.

NOLISER, v. a., prendre à louage, کشتی کرایه کردن *kèchti kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, کشتی بکرایه دادن *kèchti bè-kèrayè dadèn*.

NOM, s. m., نام *nam*, a. اسم *èsm*, pr. t. *ism*, pl. اسامی *èçami*; — quel est ton nom? اسمت چه چیز است *èsmèt tchè tchiz èst*; — nom substantif, a. اسم موصوف *èsmé mouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

NOMADE, adj. des 2 g., چادر نشین *tchadèr-nèchîn*, pr. t. *tchadir-nichîn*, صحرا نشین *sèhra nèchîn*, pr. t. *sahra-nichîn*, بادیه نشین *badiè-nèchîn*, a. بدوی *bèdèviï*, pl. بدای *bèdavi*.

NOMBRE, s. m., شمار *choumar*, شماره *choumarè*, a. عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*, pl. اعداد *è'èdad*, pr. t. *a'dad*; — nombre pair, جفت *djouft*; — impair, تک *tèk*; — un grand nombre, adj., بسیار *bèciar*, a. متعدد *moutè'èd-dèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBREUSEMENT, adv., بسیار *bèciar*.

NOMBREUX, SE, adj., بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, انبوه *èm-bouh*, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, a. کثیر *kècir*, وافر *vafèr*, pr. t. *vafir*, متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBRIL, s. m., ناف *naf*, a. سرة *sourrè*, pr. t. *surrè*, pl. سر *sourèr*, pr. t. *surèr*.

NOMENCLATURE, s. f., a. اسمی اشیا *tè'èyiné èçamiï*

èchia, pr. t. *ta'yini açamî èchia*, تعیین اسامی اجناس
tè'èyiné èçamî èdjnas, pr. t. *ta'yini açamî èdjnas*.

NOMINAL, E, adj. dénommé, باسم *bè-èsm*, باسمش *bè-èsm-èch*, a. باسمه *bè-èsmi-hi*, pr. t. *bi-ismi-hi*.

NOMINATAIRE, s. m., a. منصوب *mènsoub*.

NOMINATEUR, s. m., a. نسب کننده *nèsb-kounèndè*.

NOMINATIF, s. m. terme de grammaire, a. مرفوع *mèrfou'*, رفع *rèf'*, مبتدأ *moubtèda*, pr. t. *muhtèda*.

NOMINATIF, IVE, adj., a. اسم باسم *èsm-bè-èsm*, pr. t. *ism bè-ism*.

NOMINATION, s. f., a. مأمورية *mè'èmouriyèt*, نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*.

NOMMÉMENT, adv., اسمش ذکر کرده *èsm-èch zèkr-kèrdè*, pr. t. *ism-èch zikr-kièrdè*; — particulièrement, بویژه *bè-vijè* (peu usité) با خصوص *ba khouçous*, a. خصوصاً *khouchoucèn*, على الخصوص *'èlal-khouçous*, pr. t. *'alèl-khouçous*.

NOMMER, v. a., نامیدن *namidèn*, اسم گذاشتن *èsm gou-zachtèn*, تسمیه کردن *tesmiè kèrdèn*; — faire mention مذکور کردن *mèzkour kèrdèn*, pr. t. *mèzkiour kièrdèn*, ذکر کردن *zèkr kèrdèn*, pr. t. *zikr kièrdèn*; — désigner pour quelque emploi مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — se nommer, اسم خود را *èsmé khoud-ra gouftèn*; — avoir un nom, گفتن *èsmi dachtèn*; — comment vous nommez-vous? شما چه چیز است *èsmé chouma tchè tchiz èst*; — nommé, e, نامیده شده *namidè-choudè*, مأمور شده *moouçoum-choudè*; — à un emploi, مأمور

mè'émour-choudè, منصوب شده *mènsoub-choudè*.

NON, particule négative, نه *nè*, خیر *khèir*, نه خیر *nè-khèir*; — non seulement, نه تنها *nè-tènha*, ا. قطع النظر *qèt'-oun-nèzèr*.

NONAGÉNAIRE, adj. des 2 g., نود ساله *nèvèd-salè*.

NONANTE, adj. numéral, نود *nèvèd*.

NONANTIÈME, adj. ordinal, نودمین *nèvèdoumîn*, ا. تسعون *tès'oun*.

NON-AVENU, E, adj., a. بطل *batèl*, pr. t. batil, کان لم یکن *kan-lèm-yèkoun*.

NONCE, s. m., حضرت پاپ *iltchii hèzrètè pap*.

NONCHALAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*, pr. t. *bè-susti*, بالمسامحه *bè-kèçalèt*, بهمل *bè-èhmal*, a. بکسالت *bèl-mouçamèhè*, pr. t. *bil-muçamaha*.

NONCHALANCE, s. f., سستی *sousti*, pr. t. *susti*, a. کسالت *kèçalèt*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*, اهل *èhmal*, pr. t. *ihmal*.

NONCHALANT, E, adj. V. NÉGLIGENT.

NONCIATURE, s. f., سفارت ایدجی پاپ *sèfarètè iltchii pap*.

NON-CONFORMISTE, s. et adj., a. مختلف المذهب *moukh-tèlèf-oul-mèzhèb*, pr. t. *mukhtèlif-ul-mèzhèb*.

NON-CONFORMITÉ, s. f., a. عدم موافقت *'èdèmé mouvafèqèt*, pr. t. *'adèmi muvafaqat*.

NON-EXISTENCE, s. f., a. عدم *'èdèm*.

NON-ÊTRE, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*.

NON-JOUISSANCE, s. f., a. عدم تمتع *'èdèmé tèmèttou'* pr. t. *'adèmi tamattu'*.

NONOBTANT, prép., با این همه *ba in hèmè*, با وصف این

ba vèsfé in, با وجود این *ba voudjoudé in*, a. مع هذا *ma' haza*.

NON-OUVRÉ, E, ساخته نشده *sakhtè-nè-choudè*.

NON-SENS, s. m., چیزی بی معنی *bi-mè'èni*, بی معنی *tchizi bi mè'èni*, حرف بی معنی *hèrfé bi mè'èni*, a. کلام عديم المعنا *kèlamé 'èdim-oul-mè'èna*, pr. t. *kiè-lamé 'èdim-ul-ma'ana*.

NON-SUCCÈS, s. m., نبودن نتیجه *nè-choudèn*, *nè-boudèné nètiddè*.

NON-USAGE, s. m., عدم استعمال *'èdémé èstè'èmal*, pr. t. *'adèmi isti'mal*.

NON-VALEUR, s. f., بی حاصلی *bi-haçèl*, بی حاصل *bi-hacèli*.

NORD, s. m., a. شمال *chèmal*, pr. t. *chimal*; — nord-est, مشرق و بین شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèchrèq*; — nord-ouest, مغرب و بین شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.

NORMAL, E adj. qui sert de règle, سرمشق *sèré mèchq*; — état ordinaire d'un être, حالت اصلی *halète èsli*.

Nos, pron. poss. pl. ما *ma*; — nos écoles, مکتبهای ما *mèktèbhāi ma*.

NOTABLE, adj. des 2 g., بزرگ *bouzourg*; — en parlant d'une somme, کتلی *koulli*.

NOTABLEMENT, adv., بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*.

NOTAIRE, s. m., مکرر شرع *mouhèrrèrè chér'*, pr. t. *mu-harriri chér'*.

NOTAMMENT, adv., بویژه *bè-vijè* (peu usité) a. بخصوص *bè-khouçous*, a. خصوصاً *khouçoucèn*, pr. t. *khouçouça et khouçoucèn*.

NOTARIÉ, E, adj., دفتر محکمه قید شده *dèr dèftèré mèhkèmé qèid-choudè*.

NOTARIAT, s. m., a. کتابت احکام شرع *kètabèté èhkamé ckèr'*.

NOTE, s. f. marque, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*; — liste, سیاهه *siahè*; — compte, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*; — explication en marge d'un livre, a. حاشیه *hachiè*, pl. حواشی *hèvachi*, شرح *chèrh*.

NOTER, v. a., یاد داشت کردن *yad-dacht kèrdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*; — remarquer, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*.

NOTICE, s. f., a. رساله *rèçalè*, شرح *chèrh*.

NOTIFICATION, s. f., آگاہی *àgahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, اعلام *è'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *è'èlan*, pr. t. *i'lan*.

NOTIFIER, v. a., آگاہی دادن *àgahi dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, اخبار کردن *èkhbar kèrdèn*, اطلاع دادن *èttila' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*.

NOTION, s. f., آگاہی *àgahi*, a. وقوف *vouqouf*, خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*, معلومات *mè'èloumat*, pr. t. *ma'lumat*.

NOTOIRE, adj. des 2 g., هویدا *houvèida*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*.

NOTOIREMENT, adv., آشکارا *àchkara*, a. واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

NOTRE, pronom possessif, ما *ma*; — notre maison, خانه ما *khanèyé ma*; — le nôtre مال ما *malé ma*.

NOUE, s. f., تنبوشه *tèmbouchè*.

NOUER, v. a., گره بستن *guèrèh bèstèn*; — nouer amitié, عقد دوستی *doust choudèn*, بستن *èqdé dousti bèstèn*; — noué, e, بسته *bèstè*, بسته شد *bèstè-choudè*.

NOUEUX, EUSE, adj., گره دار *guèrèh-dar*.

NOUGAT, s. m., حلوائی بادام *hèlvaï badam*.

NOURRICE, s. f., دایه *dayè*.

NOURRICIER, s. m., شوهر دایه *choouhèré dayè*.

NOURRIR, v. a., پروردن *pèrvèrdèn*, خوراک دادن *khourak dadèn*, شیر دادن *to'am dadèn*; — allaiter, شیر دادن *chir dadèn*; — se nourrir, یافنی *pèrvèrèch yaf-tèn*, پرورده شدن *tè'am khourdèn*, تغذی *tèghèzza*.

NOURRISSAGE, s. m., پرورش *pèrvèrèch*.

NOURRISSANT, E, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, مغذی *mou-ghèzzi*.

NOURRISSON, s. f., شیر خواره *chir-kharè*, طفل شیر خوار *tèflé chir-khar*, pr. t. *tifli chir-khar*, a. راضع *razè'*, pr. t. *razi'*.

NOURRITURE, s. f., خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. غذا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. اغذیه *èghziè*, قوت *gout*, pl. اقوات *èqvat*, طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

Nous, pron. pers., ما *ma*, خودمان *khoudèman*; — nous l'avons pris, ما او را گرفتیم *ma ou-ra guèrèftim*; — entre nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — nous

irons, ما ميرهيم *ma mi-rèvim*, ou خواهيم رفت *ma khahim rèft*.

NOUVEAU, s. m., تازگي *tazègui*.

NOUVEAU, NOUVEL, LE, adj., تازه *tazè*, نو *noou*, pr. t. nèv, a. جديد *djèdid*; — de nouveau, adv., از نو *èz noou*, a. مجدداً *moudjèddèdèn*.

NOUVEAUTÉ, s. f. V. NOUVEAU, s. m.

NOUVELLE, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, حادثه *hadècè*, pr. t. *hadicè*, pl. حوادث *hèvadès*, pr. t. *havadis*; — une bonne nouvelle, مزه *moujdè*, pr. t. *mujdè*, خبر خير *khèbèré khèir*, pr. t. *khabèri khèir*; — quelle nouvelle? چه خبر تازه *tchèh khèbèré tazè darid*, pr. t. *tchi khabèri tazè darid*; — demander des nouvelles de quelqu'un, احوال پرسی کردن *èhval-poursi kèrdèn*; — il demande de vos nouvelles, احوال شما را ميپرسد *èhvalé chouma-ra mi-poursèd*, احوال شما است *poursané èhvalé choumast*; — nouvelle, histoire, داستان *dastan*, pr. t. *dacitan*, a. حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*.

NOUVELLEMENT, adv., تازه *tazè*, اين اندكى قبل از اين *èndèki qèbl-èz-in*, a. جديد *djèdid*, مؤخرأً *djèdidè*, mou'èkhkhèrèn.

NOUVELLISTE, s. m. qui est en quête de nouvelles, جويای اخبار *djouyaï èkhbar*, متجسس اخبار *moutèdjèsséè èkhbar*.

NOVATEUR, TRICE, s., ايجاد کننده *idjad-kounèndè*, ارباب بدعه *èrbabé bèd'èt*, a. مبلغ *moubdè'*, pr. t. *mubdi'*.

NOVATION, s. f., a. تبديل سند *tèbdilé sèndè*, pr. t. *tèbdili*

sènèd, تجديد سند *tèdjdidé sènèd*, pr. t. *tèdjdidì sènèd*.

NOVEMBRE, s. m., آذر ماه *àzèr-mah*, a. تشرین ثانی *tèchriné sani*, pr. t. *tèchrini sani*.

NOVICE, adj. des 2 g. apprenti, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*, a. مبتدی *moubtèdi*, pr. t. *mubtèdi*, تلمیذ *tèlmiz*; — qui a pris nouvellement l'habit religieux, a. مرید *mourid*, pr. t. *murid*; — peu exercé, تازه کار *tazè-kar*, نو آموز *noou-âmous*.

NOVICIAT, s. m., نوآموزی *noou-âmouzi*, شاگردی *chaguèrdi*.

NOYADE, s. f., action de noyer plusieurs personnes à la fois, V. NOYER v. a.

NOYALE, s. f. toile à voiles, کرباس بدلبان *kèrbacé bad-ban*.

NOYAU, s. m., خسته *khèstè*, هسته *hèstè*, حصه *hèssè*; — au figuré, principe, origine, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

NOYER, s. m., درخت گردو *dèrèkhté guèrdou*.

NOYER, v. a., غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — se noyer, غرق شدن *ghèrq choudèn*; — noyé, e, غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*, مستغرق *moustèghrèq*, pr. t. *mustaghraq*.

NU, e, adj., برهنه *bèrèhnè*, لخت *loukht*, a. عریان *'ourian*; — nu-tête, سر بی کلاه *sèr-èch bi koulah*, سه برهنه *sèr-bèrèhnè*; — nu-pieds, پا برهنه *pa-bèrèhnè*.

NUAGE, s. m., ابر *èbr*, میغ *migh*, a. سحاب *sèhab*, pr. t. *sahab*, pl. سحاب *souhoub*.

NUAGEUX, se, adj., ابرناک *èbrnak*.

NUANCE, s. f. degrés différents des couleurs, اختلاف

رنگها *èkhtèlafé rèng-ha*; — mélange de plusieurs couleurs, رنگ آمیزی *rèng-âmizi*; — différence presque insensible, فرق جزئی *fèrqé djouz'i*.

NUANCER, v. a., رنگ آمیزی کردن *rèng-âmizi kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*.

NUBILE, adj. des 2 g., بعد بلوغ رسیده *bè-hèddé bou-lough rècidé*, بعد تکلیف رسیده *bè-hèddé tèklif rècidé*, a. بالغ *balègh* pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha*.

NUBILITÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé boulough*, حد تکلیف *hèddé tèkhlif*, a. بلوغ *boulough*, بلوغیت *bouloughiyèt*.

NUDITÉ, s. f., برهنگی *bèrèhnègui*, a. عریقت *'ouriyèt*; — parties naturelles, a. عورة *'oourèt*, pr. t. *'avrèt*, pl. عورات *'oourat*, pr. t. *'avrat*.

NUE, s. f. V. NUAGE.

NUÉE, s. f. V. NUAGE; — au fig. multitude, گله *rémé*, گله *guèlè* ou گله *guèllè*, گروه *guèrouh*, a. کثرت *kèsrèt*, فوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfvadj*.

NUIRE, v. n., ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn* زبان رسانیدن *zian rècanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rècanidèn*, متضرر کردن *moutèzèrrèr kèrdèn*; — se nuire à soi-même, بخود ضرر زدن *bè-khoud zèrèr zèdèn*, pr. t. *bè-khod zarar zèdèn*; — mutuellement, بهمدیگر ضرر زدن *bè-hèm-diguèr zèrèr zèdèn*.

NUISIBLE, adj. des 2 g., زیان آور *zian-avèr*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

NUIT, s. f., شب *chèb*, a. لیل *lèil*, pl. لیل *lial*; — nuit

et jour, شب و روز *chèb-ou-rouz*; — de nuit, شبانه *chè-banè*, وقت شب *vèqté chèb*.

NUITAMMENT, adv. de nuit, V. NUIT.

NUL, LE, adj. aucun, pas un homme, هیچ کس *hitch kès*, احدی *èhèdi*; — d'aucune valeur, بی مصرف *bi-mès-rèf*, ا. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*.

NULLEMENT, adv., a. بهیچ وجه *bè-hitch vèdjh*.

NULLITÉ, s. f., a. عدم اعتبار *'èdèmé è'ètèbar*, a. بطلان *boutlan*, پوچ *poutch*.

NUMENT, adv., بی مکرو ریا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, بی ساختگی *bi mèkr-ou-ria*, بی ساختگی *bi sakhtègui*.

NUMÉRAIRE, s. m., پول نقد *poulé nèqd*, پول *poul*; — adj., اعتباری *qèimètè è'ètèbari*, pr. t. *qimèti i'ti-bari*.

NUMÉRAL, E, adj., a. حروف عددی *houroufé 'èdèdi*, عددی *'èdèdi*.

NUMÉRATEUR, s. m., شمارنده *choumarèndè*, a. عائد *'àdèd*, pr. t. *'àdid*.

NUMÉRATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*, عدد *'èdèd*, pl. اعداد *è'èdad*, pr. t. *a'dad*.

NUMÉRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعدد *moutè'èllèq bè-'èdèd*.

NUMÉRIQUEMENT, adv., بکسب عدد *bè-hècèbé 'èdèd*, a. عدداً *'èdèdèn*, pr. t. *'adèdèn*.

NUMÉRO, s. m., نمبر *noumrè*, a. رقم *rèqèm*, pr. t. *raqam*, عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*.

NUMÉROTER, v. a., عدد گذاشتن *'èdèd gouzachtèn*.

NUMISMATE ou NUMISMATISTE, s. m., سکۀ قدیم شناس *sèk-kèyé qèdim chénas*.

NUMISMATIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسکۀ قدیم *moutè'èl-lèq bè-sèkkèyé qèdim*.

NUNCUPATIF, se dit d'un testament fait de vive voix, a. وصیت شفاهی *vèciyètè chèfahi*.

NUPTIAL, E, adj., متعلق بعروسی *moutè'èllèq bè-'èrouci*, a. نکاحی *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.

NUQUE, s. f., پشت گردن *pouchté guèrdèn*, a. قفا *qèfa*, pr. t. *qafa*.

NUTRITIF, IVE, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, a. مغذی *mou-ghèzzi*.

NUTRITION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراک *khourak*.

NYCTALOPÉ, s. des 2 g., qui voit mieux la nuit que le jour. اخفش *èkhfèch*, بیننده در تاریکی *binèndè dèr tariki*, a.

NYCTALOPIE, s. f., در تاریکی دیدن *dèr tariki didèn*, ou بینا بودن *bina boudèn*.

NYMPHE, s. f., پری *pèri*, a. رب النوع *rèbb-oun-noou'*; — belle femme, حوری سرشت *zèné houri-var*, وار *houri-sèrècht*.

O

O! interj., ای خدا *èi khouda*, یا *ya*, ô mon Dieu! ای خدا *èi khouda-ya*.

OASIS, s. f., سبزه زار *sèbzè-zar*.

OBÉDIENCE, s. f., soumission, فرمانبری *fèrman-bèri*, فرمانبرداری *fèrman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t.

ita'at, طاعت *ta'èt*; — congé par écrit, رخصت نامه *roukhsèt-namè*.

OBÉIR, v. n., فرمانبری کردن *fèrman-bèri kèrdèn*, اطاعت *èta'èt kèrdèn*.

OBÉISSANCE, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*.

OBÉISSANT, e, adj., فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, a. مطيع *mouti'*, pr. t. *muti'*.

OBÉLISQUE, s. f., ستون سنگی *sètouné sèngui*, میل سنگی *milé sèngui*.

OBÉRÉ, e, adj., قرضدار *qèrz-dar*, a. مدیون مقروض *mèqrouz*, مديون *mèdioun*.

OBÉRER, v. a., قرضدار کردن *qèrz-dar kèrdèn*, بقرض انداختن *bè-qèrz èndakhtèn*.

OBÉSITÉ, s. f., فربهی *fèrbèhi*, pr. t. *fèrbihi*, غایت فربهی *ghayète fèrbèhi*.

OBJECTER, v. a., ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, اعتراض کردن *è'ètèraz kèrdèn*.

OBJECTIF, s. m., verre de lunette tourné du côté de l'objet qu'on veut voir, شیشه ته دوربین *chichèyé tèhé dour-bîn*, شیشه منظر دوربین *chichèyé mèzhèré dour-bîn*; — en philosophie, ce qui a rapport à l'objet, a. مقصود اصل *èslé mèqsoud*, pr. t. *asli maqsoud*; — qui est réel, حقیقت ماده *hèqiqèté maddè*.

OBJECTION, s. f., a. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*, ایراد *irad*.

OBJET, s. m. ce qui s'offre à la vue, چیزی *tchiz*, a. شی *chèi*, pl. اشیا *èchia*, سنه *nèsnè*; — cause d'une pas-

sion, d'une action, a. مظهر *mèzhèr*, pr. t. *mazhèr*; — être l'objet de la calomnie, مظهر افترا شدن *mèzhèrè èftèra choudèn*; — but, fin qu'on se propose, a. مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مرام *mèram*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharaz*.

OBJURGATION, s. f., سرزنش شدید *sèr-zènèché chèdid*, a. توبیخ *tooubikh*, pr. t. *tèvbikh*, تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

OBTATION, s. f., a. عدیّه *hèdiyè*, pr. t. *hadiyè*, pl. عدايا *hèdaya*.

OBLIGATION, s. f. engagement qui impose quelque devoir, a. قرض *qèrz*, pr. t. *garz*, واجب *vadjèbé*, pr. t. *vadjibè*, واجبۀ نمت *vadjèbèyé zèmmèt*, pr. t. *vadjibèi zimmèt*, فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, فريضه *fèrizè*, pr. t. *fariza*; — de servir, a. ممت *mènnèt*, pr. t. *minnèt*, ممنونیت *mèmnouniyèt*; — contrainte, a. مجبوریّت *mèdjbouriyèt*; — billet à terme, a. تمسک *temèssouk*, pr. t. *tè-mèssuk*, pl. تمسکات *tè-mèssoukat*, pr. t. *tè-mèssukiat*, سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*.

OBLIGATOIRE, adj. des 2 g., a. واجب *vadjèb*, pr. t. *vadjib*.

OBLIGÉ, e, adj. V. OBLIGER.

OBLIGEAMMENT, adv., بنوازش *bè-nèvazèch*, بمهربانی *bè-mèh-rèbani*, دلنوازانہ *dèl-nèvazanè*.

OBLIGEANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nivazi*, مهربانی *mèhrèbani*, pr. t. *mihrubani*, a. مروت *mou-rouvèl*, pr. t. *muruvèt*.

OBLIGEANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, خاطر پرور *khatèr-pèr-vèr*, مهربان *mèhrèban*.

OBLIGER, v. a. imposer l'obligation de, *الزام کردن* *èlzam kèrdèn*; — forcer, *ناچار کردن* *natchar kèrdèn*, *مجبور کردن* *mèdjbour kèrdèn*, *مضطر کردن* *mouztèr kèrdèn*; — rendre service, *ممنون کردن* *mèmnoun kèrdèn*; — obligé, ée, *ناچار* *natchar*, a. *مجبور* *mèdjbour*; — redevable d'un service, a. *ممنون* *mèmnoun*, p. t. *مئندار* *mènnèt-dar*, pr. t. *minnèt-dar*; — je vous suis bien obligé, *از شما خیلی ممنونم* *èz chouma khèili mèmnoun-èm*, *ممت دارم* *mènnèt darèm*, *بر گردنم ممت* *bèr guèrdèn-èm mènnèt darid*.

OBLIQUE, adj. des 2 g., *کج* *kèdj*, *خمیده* *khèmidè*, a. *منکني* *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

OBLIQUEMENT, adv., *کج* *kèdj*, *بطور* *bè-touré kèdj*, a. *منکنياً* *mounhènièn*, pr. t. *munhanièn*.

OBLIQUITÉ, s. f., *کجی* *kèdji*, *خمیدگی* *khèmidègui*, a. *مایلست* *mèmayèlèt*, *انکنا* *ènhèna*, pr. t. *inhina*.

OBLITÉRER, v. a., *مکو کردن* *mèhv kèrdèn*.

OBLONG, GUE, adj., *بلند* *boulènd*, a. *مستطیل* *moustètil*, pr. t. *mustètil*.

OBOLE, s. f., *پشیز* *pèchiz*.

OBREPTICE, adj. des 2 g., *بکتم حقیقت تکصیل شده* *bè-kètmé hèqiqèt tèhsil-choudè*.

OBREPTICEMENT, adv., a. *بکتم حقیقت* *bè-kètmé hèqiqèt*, pr. t. *bè-katmi haqiqat*.

OBSCÈNE, adj. des 2 g., *هرزه* *hèrzè*, *بی پرد* *bi-pèrdè*, *بی حیا* *bi-hèya*, a. *فاحش* *fahèch*, pr. t. *fahich*, *رافت* *rafès*, pr. t. *rafis*.

OBSCÉNITÉ, s. f., *بی شرمی* *bi-chèrmi*, *هرزگی* *hèrzègui*,

بی حیائی *bi-hèyayi*, a. فکش *fouhch*, pr. t. *fahch*.

OBSCUR, E, adj., تاریک *tarik*; — peu connu, a. مجهول *mèdjhoul*; — se dit aussi des couleurs, تیره *tirè*, تیره *tirè-rèng*, تار *tar*; — inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.

OBSCURCIR, v. a., تاریک کردن *tarik kèrdèn*; — s'obscurcir, تاریک شدن *tarik choudèn*.

OBSCURCISSEMENT, s. m., تاریکی *tariki*, تیرگی *tirègui*.

OBSCURÉMENT, adv., در تاریکی *dèr tariki*, تاریک *tarik*, تار *tar*; — au fig. inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.

OBSCURITÉ, s. f., تاریکی *tariki*, a. ظلمت *zoulmèt*.

OBSÉDER, v. a., être assidument auprès de quelqu'un, جزو لا ینفک شدن *djouzré la-younfèk choudèn*; — tourmenter, بستوه آوردن *bè-sètouh àvourdèn*.

OBSÈQUES, s. f., pl. تشريفات *tèchrefatè djènazè*.

OBSÉQUIEUX, EUSE, adj., بغایت توقیر کننده *bè-ghayèt tooouqir-kounèndè*, زیاده از حد احترام کننده *ziadè èz hèdd èhtèram-kounèndè*, a. موقر *mouvèqqèr*, pr. t. *muvaqqir*.

OBSÉQUIEUSEMENT, adv., بغایت توقیر *bè-ghayètè tooouqir*, pr. t. *bè-ghayèti tèvqir*.

OBSÉQUIOSITÉ, s. f., a. کثرت توقیر *kèsrètè tooouqir*, pr. t. *kèsrèti tèvqir*.

OBSERVABLE, adj. des 2 g., qui peut être aperçu, دیدنی *didèni*.

OBSERVANCE, s. f., a. رعایت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*.

OBSERVATEUR, TRICE, s. spectateur attentif, نگاه کننده

بدقت *nègah-kounèndèyé bè-dèqqèt*, pr. t. *nigah-kounèndèi bè-diqqat*, a. ناظر بالدقت *nazèré bèd-dèqqèt*, pr. t. *naziri bid-diqqat*; — qui obéit aux lois, رعایت *rè'âyèt-kounèndè*, pr. t. *ri'âyèt-kunèndè*, نگهدارنده *nègah-darèndè*; — qui observe les phénomènes de la nature, ا. رصد *rèssad*, pr. t. *rassad*. pl. رصدین *rèssadîn*, pr. t. *rassadîn*; — esprit observateur, ا. دقیق النظر *dèqiq-oun-nèzèr*, pr. t. *daqiq-un-nazar*.

OBSERVATION, s. f. action d'observer une règle, une loi, نگهداری *nègah-dari*, پاسداری *pas-dari*, a. حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*, رعایت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*; — remarque, ا. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*.

OBSERVATOIRE, s. m., رصدگاه *rècèd-gah*, pr. t. *raçad-guiah*, a. مرصد *mèrsèd*, pr. t. *marsad*, pl. مرصده *mèracèd*, pr. t. *mèracid*.

OBSERVER, v. a. accomplir, بجا آوردن *guèrèftèn*, به-dja àvourdèn, مجری داشتن *moudjra dachtèn*; — remarquer, دیدن بدقت *didèyé dèqqèt doukh-tèn*, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*.

OBSSESSION, s. f., action d'obséder, V. OBSÉDER.

OBSTACLE, s. m., خرسنگی *khèrsèng*, (vieux), a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mèvani'*, عایق *'âyèq*, pr. t. *'âyiq*, pl. عوایق *'èvayèq*, pr. t. *'avayiq*.

OBSTINATION, s. f., حرف نشنوی *khoud-rè'i*, خودرائی *nè-chènèvi*, ستیهندگی *sètihèndègui* (vieux) a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*, عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, لجاجت *lèdjadjèt*.

- OBSTINÉ, E, adj., *خودرأی* *khoud-rè'i*, *هرف نشنو* *hèrf-nè-chènoou*, *ستیهند* *sètihèndè* (vieux) a. *مصر* *moucèrr*, pr. t. *mucirr*, *لجوج* *lèdjoudj*, *عنود* *'ènoud*.
- OBSTINÉMENT, adv., *بلجاجت* *bè-khoud-rè'i*, *بَلْجَاجَت* *bè-lèdjadjèt*, *بأصرار* *bè-èsrar*, a. *بأصرار* *bèl-èsrar*, pr. t. *bil-israr*, *بأنعناد* *bèl-'ènad*, pr. t. *bil-'inad*.
- OBSTINER, (s'), v. pron., *لجاجت کردن* *lèdjadjèt kèrdèn*, *عناد کردن* *'ènad kèrdèn*, *اصرار داشتن* *èsrar dachtèn*, *ستیهیدن* *sètihidèn*, (vieux).
- OBSTRUCTIF, IVE, adj., *مسدود کننده* *mèsdoud-kounèndè*, a. *مسدود* *moucèddèd*, pr. t. *muçaddid*.
- OBSTRUCTION, s. f., *بستگی* *guèrèftègui*, *بستگی* *bèstègui*, a. *سد* *sèddè*, *سد* *sèdd*, *انسداد* *ènsèdad*, pr. t. *insidad*.
- OBSTRUER, v. a., *سد کردن* *guèrèftèn*, *بستن* *bèstèn*, *سد کردن* *sèdd kèrdèn*; — *s'obstruer*, *بسته شدن* *bèstè choudèn*, *مسدود شدن* *mèsdoud choudèn*, *گرفته شدن* *guèrèftè choudèn*; — *obstrué, e*, *بسته شده* *bèstè-choudè*, a. *مسدود* *mèsdoud*.
- OBTEMPÉRER, v. n., *اضاعت کردن* *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*, *امتثال کردن* *èmtèçal kèrdèn*, pr. t. *im-tiçal kièrdèn*.
- OBTENIR, v. a., *تأسیل کردن* *guèrèftèn*, *تأسیل* *tèhsil kèrdèn*.
- OBTUS, E, adj., a. *منفرج* *mounfèrèdj*, pr. t. *munfèridj*; — *angles obtus ou obtusangle*, a. *منفرجة الزوايا* *mounfè-rèdjèt-ouz-zèvaya*.
- OBUS, s. m., *گلوله خمپاره* *gouloulèyé khoumparè*.

OBUSIER, s. m., خمپاره *khoumparè*.

OBVIER, v. n., چاره پیدا کردن *tcharè pèida kèrdèn*, چاره کردن *tcharè kèrdèn*.

OCCASION, s. f., a. فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*, وسیله *vè-cilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — d'occasion, بد آور *bad-âvèr*, اتفاقی *ètètèfaqi*, pr. t. *ittifaqi*; — perdre l'occasion, فرصت را از دست دادن *foursèt-ra èz dèst dadèn* ou فوت کردن *foout kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.

OCCASIONNEL, LE, adj., a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *moudjih*, سبب *sèbèb*.

OCCASIONNELLEMENT, adv., a. اتفاقاً *ètètèfaqèn*, pr. t. *ittifaqa*.

OCCASIONNER, v. a., سبب شدن *ba'ès choudèn*, باعث شدن *sèbèb choudèn*.

OCCIDENT, s. m., باختر *bakhtèr*. خاور *khavèr*, ces deux mêmes mots signifient aussi Orient, d'après le Bourhané Qatè' a. مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*, غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*.

OCCIDENTAL, E, adj., خاوری *khavèri*, V. OCCIDENT, — a. غربی *ghèrbi*, pr. t. *gharbi*. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*; — les occidentaux, فرنگیها *frèngui-ha*.

OCCIPITAL, ■, adj., a. متعلق بقفا *moutè'èllèq bè-qèfa*.

OCCIPUT, s. m., پشت گردن *pouchté guèrdèn*.

OCCULTATION, s. f., پنهان شدن پشت ماه *pounhan choudèné pouchté mah*.

OCCULTE, adj. des 2 g., پوشیده *pouchidè*, نهانی *nèhani*,

a. مخفی *khèfiï*, pr. t. *khafïï*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

OCCUPANT, E, adj., a. متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutè-
çarrif*.

OCCUPATION, s. f., کار *kar*; — dans l'art militaire, action de s'emparer, بدست آوردن *bè-dèst àvourdèn*, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*; — en jurisprudence, habitation, a. اقامت *iqamèt*, pr. t. *iqamèt*; — avoir de l'occupation, avoir du travail, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

OCCUPER, v. a. donner du travail, مشغول داشتن *mèch-
ghoul dachtèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — habiter, اقامت کردن *eqamèt kèrdèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn* pr. t. *sakèn boudèn*; — terme de guerre, s'emparer, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*, بدست تصرف در آوردن *bè-dèstè tècèrrouf dèr àvourdèn*, تسخير کردن *tèskhir kèrdèn*; — s'occuper, مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*; — occupé, e, a. مشغول *mèchghoul*; — il est occupé, کار دارد *kar darèd*, مشغول است *mèchghoul èst*.

OCCURRENCE, s. f., a. اتفاق *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*, وقوع *vouqou'*, ظهورات *zouhourat*.

OCCURENT, E, adj., a. اتفاقی *ètètèfaqïï*, pr. t. *ittifaqïï*.

OCÉAN, s. m., دریای ماحیط *dèriaï mouhit*, a. بحر ماحیط *bèhré mouhit*, pr. t. *bahri mohit*, قاموس *qamous*.

OCÉANIE, E, adj., a. متعلق به بحر ماحیط *moutè'èllèq bè-bèhré mouhit*.

OCCUE, s. f., اوقه *oqqè*, pr. t. *oqqa*.

OCTAÈDRE, adj. des 2 g., هشت روبه *hècht-rouyè*.

OCTAVO (in) s. m., هشت ورقى *hècht-vèrèqè*, هشت *hècht-vèrèqi*.

OCTAVE, s. f., huitaine de jours هشت روزه *hècht-rouzè*.

OCTOBRE, s. m., آبان *âban*, a. تشرین اول *tèchriné èvvèl*, pr. t. *tèchrini èvvèl*.

OCTOGÉNAIRE, s. et adj. des 2 g., هشتاد ساله *hèchtad-salè*.

OCTOGONE, adj. des 2 g., هشت گوشه‌ئى *hècht-gouchèyi*, a. مومعممن الزوايا *moucèmmèn-ouz-zèvaya*.

OCTROI, s. m. concession, بخشایش *bèkhchayèch*, a. مساعد *mouça'èdè*, pr. t. *muça'adè*, انعام *èn'am*, pr. t. *in'am*; — droit perçu, راهدارى *rah-dari*, a. عواید *'èvayèd*, pr. t. *'avayid*.

OCTROYER, v. a., ارزانی داشتن *èrzani dachtèn*, التفات *èltèfat kèrdèn*, pr. t. *iltifat kièrdèn*, بخشیدن *bèkhchidèn*, احسان فرمودن *èhsan fèrmoudèn*, pr. t. *ihsan fèrmoudèn*.

OCLAIRE, adj. des 2 g. témoin oculaire, a. شاهد برأى *chahèdé-bè-rè'i-oul-'èin*; — s. m., verre de lunette placé du côté de l'œil, شیشه سر دوربین *chichèyé sèré dour-bîn*.

OCLAIREMENT, adv., a. برأى العین *bè rè'i-oul-'èin*, بالمعاینه *bèl-mou'ayènè*, pr. t. *bil-mu'ayinè*.

OCLISTE, s. m., چشم حکیم *hèkimé tchèchm*, a. کتّال *kèhhal*.

ODALISQUE, s. f., سیقه *siqè*, سلطان عثمانى *kha-cèguïï soultané 'osmani*.

- ODE, s. f., a. قصيده *qècidè*, pr. t. *qacidè*.
- ODEUR, s. f., بوى *bouï*, بو *bou*, a. رایحه *raïhè*, pr. t. *raïha*,
pl. روائح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*.
- ODIEUSEMENT, adv., بوجه شنيع *bè-toouré qèbih*,
bè-vèdjhé chènî, a. كريها *kèrikèn*.
- ODIEUX, SE, adj., a. مكروه *mèkrouh*, قبيح *qèbih*, pr. t. *qa-*
bih, شنيع *chènî*, pr. t. *chènî*.
- ODONTALGIE, s. f., درد دندان *dèrdé dèndan*.
- ODONTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد دندان *nasf'è dèrdé*
dèndan.
- ODORANT, E, adj., خوش بوى *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ODORAT, s. m., a. قوه شمه *gouvèté chammè*, pr. t. *gouv-*
vèti chammè, قوه شامه *gouvèyé chammè*, pr. t. *gouv-*
vèi chammè.
- ODORIFÉRANT, E, adj., خوش بوى *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ECUMÉNIQUE, adj., a. عمومى *'oumoumi*.
- ECUMÉNIQUEMENT, adv., a. عموماً *'oumoumèn*.
- ŒIL, s. m., pl. YEUX, چشم *tchèchm*, دیده *didè*, a. عين *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عيون *'ouyoun*; — coup d'œil, نگاهى *nègahi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — sous les yeux, زیر چشم *zirà tchèchm*.
- ŒDÉMATEUX, EUSE, adj., a. زو ورم الرخو *zou-vèrèm-our*
rèkhv, pr. t. *zou-vèrèm-ur-rakhv*.
- ŒDÈME, s. m., a. ورم الرخو *vèrèm-our-rèkhv*.
- ŒIL-DE-BŒUF, s. m., a. عين البقر *'èin-oul-hèqèr*, pr. t. *'aïn-*
ul-baqar.

ŒIL-DE-CHEVAL, s. m., a. زنجبیل شامی *zèndjèbilé chami*,
pr. t. *zèndjèbili chami*.

ŒIL-DE-CHAT, s. m., p. t. باباقوری *ôaba-qouri*.

ŒIL-DE-PERDRIX, s. m., a. عین سمکی *'èiné sèmeki*, pr. t.
'aïni sèmeki.

ŒILLADE, s. f., نگاهی *nègahi*, pr. t. *nigahi*, a. نظر *nèzèr*,
pr. t. *nazar*; — œillade amoureuse, غمزہ *ghèmzè*, pr.
t. *ghamzè*.

FILLET, s. m. fleur, میخک *mikhèk*, p. t. قرنفل *qèrènfoul*,
pr. t. *qaranfil*.

ŒSOPHAGE, s. m., a. بلعم *boul'oum*.

ŒUF, s. m., تخم مرغ *tokhmé-mourgh*, خایه *khayè*, a.
بیضه *bèizè*; — blanc d'œuf, سفیده تخم مرغ *sèfidèyé*
tokhmé mourgh, pr. t. *sèfidèi tokhmi mourgh*; — jaune
d'œuf, زرده تخم مرغ *zèrdèyé tokhmé mourgh*, pr. t.
zèrdèi tokhmi mourgh; — œufs sur le plat, p. t. نیم رو
nim-rou; — œuf à la coque, آبپز تخم مرغ *tokhmé*
mourghé âb-pèz.

ŒUVRE, s. f., کار *kar*, pr. t. *kia* a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*,
pl. عمل *'è mèl*, pr. t. *a'mal*; — mettre en œuvre,
بکار بردن *bè-kar bourdèn*, pr. t. *bè-kia* bourdèn, راه انداختن
rah èndakh-tèn; — production d'esprit, a. تألیف *tè'èlif*, pl. تألیفات
tè'èlifat; — œuvres poétiques, a. تألیفات منظومه *tè'èlifatè mènzoumè*,
pr. t. *tè'èlifati manzoumè*, تألیفات شعریه *tè'èlifatè chè'riyè*,
pr. t. *tè'èlifati chi'riyè*; — bonne œuvre, a. عمل خیر *'è mèlé khèir*,
pr. t. *'amèli khàir*, کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr.

t. *kiari ba sèvab*; — hors — d'œuvre, مزه *mèzè*.

OFFENSANT, E, adj., رنجاننده *rèndjanèndè*, باعث رنجش *ba'ècé rèndjèch*, شتم آمیز *rèndjè-àmiz*, p. t. *chèt-m-àmiz*.

OFFENSE, s. f., رنجش *rèndjèch*, هتك حرمت *hètké heurmèt*, ا. تقدير *tèkdir*, شتم *chèt-m*; — en terme de dévotion, péché, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, ا. خطا *khèta*, pr. t. *khata*.

OFFENSER, v. a., رنجانیدن *rèndjanidèn*, بی حرمتی کردن *bi-heurmèti kèrdèn*, هتك حرمت کردن *hètké heurmèt kèrdèn*; — offenser Dieu, pécher, گناه کردن *gounah pr. t. gunah kièrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — s'offenser, رنجیدن *rèndjidèn*, آزرده خاطر شدن *àzourdè-khatèr choudèn*.

OFFENSEUR, s. m., رنجاننده *rèndjanèndè*, تعرض کننده *tè'èrrouz-kounèndè*, pr. t. *tè'arruz-kunèndè*, ا. متعرض *moutè'èrrèz*, pr. t. *mutè'arriz*.

OFFENSIF, VE, adj., a. تعرضی *tè'èrrouzi*, pr. t. *tè'arruzi*, جارحه *djarèhé* pr. t. *djarihé*; — armes offensives, ا. آلات جارحه *àlaté djarèhé*, pr. t. *àlati djarihé*; — armes défensives, آلات تدافعی *àlaté tèdafè'i*, pr. t. *àlati tèdafè'i*.

OFFENSIVE, s. f. attaque, a. تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*; — prendre l'offensive, تعرض کردن *tè'èrrouz kèrdèn*, بمقام تعرض بر آمدن *bè-mèqamé tè'èrrouz bèr àmèdèn*.

OFFENSIVEMENT, adv., a. از روی تعرض *bè-tè'èrrouz*, بنوع تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*, ez rouï *tè'èrrouz*, بر وجه تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*,

a. طريق التعرّض 'èla tèriq-out-tè'èrrouz, pr. t. 'ala tariq-ut-tè'arruz.

OFFICE, s. m., charge, emploi, a. مأمورية mè'émouriyyèt, شغل choughl, منصب mènseb, pr. t. mansib, vulg. mansoub; — devoir, a. قرص qèrz, pr. t. qarz, وظيفه vèzifè, pr. t. vazifè, لازمه lazèmè, pr. t. lazimè; — prières publiques, a. نماز عام nèmazé'ámm, pr. t. namazi'ámm; — assistance, اياورى yavèri, اءنت è'ánèt, pr. t. i'ánèt; — bons offices, حسن عمت heusné hèmmèt, pr. t. husni himmèt; — garde-manger, چاشندان tchacht-dan, طعامدان tè'am-dan; — en terme diplom., مراسله رسمى mouracèlèyé rèsmi.

OFFICIAL, s. m., a. قاضى رعبان qaziï rouhban.

OFFICIALITÉ, s. f., a. قضا qèza, pr. t. qaza.

OFFICIANT, adj., m. كشيش نماز كنن kèchiché nèmaz-kounan.

OFFICIEL, LE, adj., a. رسمى rèsmi; — lettre officielle, كاغذ رسمى kaguèzé rèsmi.

OFFICIELLEMENT, adv., a. رسماً rèsmén.

OFFICIER, s. m., صاحب منصب sahèb-mènseb pr. t. sahib-mansab; — officier de bouche, شربتدار chèrbèt-dar; — les officiers militaires, صاحب منصبان نظام sahèb-mènsebànè nèzam.

OFFICIER, v. n., نماز ادا نماز كردن èda'é nèmaz kèrdèn نماز كردن nèmaz kèrdèn.

OFFICIEUSEMENT, adv., دوستانه doustané, pr. t. dostanè, محبتانه mouhèbbanè, pr. t. muhibbanè.

OFFICIEUX, SE, adj., مهربان mèhrèban, pr. t. mihru-

ban, خاطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*.

OFFRANDE, s. f. don qu'on fait à Dieu, a. زکات *zèkat*, pr. t. *zikiat*; — présent, don, ارمان *èrmèghan*, پیشکش *pich-kèch*, a. هدیه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*, pr. t. *hi-daya*; — sacrifice, a. قربان *qourban*.

OFFRE, s. f. action d'offrir, a. تکلیف *tèklif*, pr. t. *taklif*, عرض 'èrz, pr. t. 'arz.

OFFRIR, v. a., کردن تکلیف *tèklif kèrdèn*; — présenter, تقديم *tèqdim kèrdèn*; — offrir en sacrifice, قربان کردن *qourban kèrdèn*.

OFFUSQUER, v. a., پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, حایل شدن *hayèl choudèn*.

OGRE, s. m., دیو *div*, دد *dèd*.

OH, interj., اه *ah*, وای *vai*, های *hai*.

OIE, s. f., قاز *gaz*.

OIGNON, s. m., پیاز *piaz*.

OINDRE, v. a., روغن مالیدن *rooughèn malidèn*; — oint, e, روغن مالیده *rooughèn-malidè*, شده مالیده *bè-rooughèn malidè-choudè*.

OISEAU, s. m., پرند *pèrèndè*, مرغ *mourgh*, a. طیر *tèir*, pl. طيور *touyour*.

OISELER, v. a. terme de fauconnerie, dresser un oiseau pour la chasse, قوش را تعلیم شکار دادن *qouch-ra tè'èlimé chèkar dadèn*, pr. t. *qouch-ra ta'limi chikiar dadèn*, a. تعلیم الطیر بالصید *tè'èlim-out-tèir bès-sèid*, pr. t. *ta'lim-ut-taïr-bis-saïd*.

OISELEUR, s. m., قوشباز *qouch-baz*.

OISELET, s. m., مرغکی *mourghèki*.

OISELIER, s. m. qui élève des oiseaux, قوشچی *gouchtchi*,
pr. t. *gouchdji*.

OISELLERIE, s. f. action d'oiseler, V. OISELER.

OISEUX, se, adj, qui ne fait rien, بی‌هوده *bi-houdè-kar*,
pr. t. *bi-houdè-kiar*; — se dit des choses inu-
tiles, بی‌معنی *bi-mè'èni*, بی‌هوده *bi-houdè*, پوچ
poutch.

OISIF, IVE, adj., بی‌کار *bi-kar*, p. t. آواره *âvarè*.

OISILLON, s. m. V. OISELET.

OISIVEMENT, adv., بی‌کاری *bè-bi-kari*, pr. t. *bè-bi-kiari*,
آواره *âvarè*.

OISIVETÉ, s. f., بی‌کاری *bi-kari*, pr. t. *bi-kiari*, آوارگی
âvarègui.

OISON, s. m., قاز بچه *gaz-bètchè*.

OLÉAGINEUX, se, adj., روغن دار *roouguèn-dar*.

OLÉANDRE, s. m. sorte de laurier-rose. خرزهره *khèr-
zèhrè*.

OLFACTIF, IVE, adj., a. متعلق برایحه *moutè'èllèq bè-raïhè*.

OLIGARCHIE, s. f. فرمانروائی بزرگان *fèrman-rèvayü bou-
zourgan*, حکومت متشخصین *houkoumètè moutè-
chèkhhkhècîn*, pr. t. *hukiumèti mutèchakhhkhiçîn* a.
حکومت الخواص *houkoumèt-oul-khèvass*, pr. t. *huki-
umèt-ul-khavass*.

OLIGARCHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکومت بزرگان
moutè'èllèq bè-houkoumètè bouzourgan, pr. t. *mutè'al-
liq bè-hukioumèti bouzourgan*.

OLIVAISSON, s. f., موسم چیدن زیتون *mooucémè tchidèné
zèitoun*.

OLIVÂTRE, adj. des 2 g., رنگ زیتون *rènguè zèitoun*, p. t. زیتونی *zèitouni*.

OLIVE, s. f., a. زیتون *zèitoun*, pr. t. *zèitîn*; — huile d'olive, روغن زیتون *rooughènè zèitoun*, روغن زیت *rooughènè zèit*.

OLIVIER, s. m., درخت زیتون *dèrèkhté zèitoun*, pr. t. *di-rakhti zèifîn*.

OLYMPE, s. m., terme poétique, le Ciel, عرش برین *'èrché bèrîn*, آسمان *âsman*, pr. t. *âçuman*; — montagne, کوه *kouhé limpous*.

OLYMPIADE, s. f., سال مرور چهار *mourouré tchèhar sal*.

OMBILIC, s. m., ناف *naf*.

OMBILICAL, e, adj., متعلق بناف *moutè'èllèq bè-naf*.

OMBRAGE, s. m., سایه *sayè*, a. ظل *zèll*, pr. t. *zill*.

OMBRAGER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, سایه افکندن *sayè èfkèndèn*; — ombragé, e, سایه دار *sayè-dar*.

OMBRAGEUX, se, adj., رم کننده *rèm-kounèndè*, ترسان *tèrsan*.

OMBRE, s. f., سایه *sayè*, a. ظل *zèll*, pr. t. *zill*.

OMBRELLE, s. f., حتر زانه *tchètré zènanè*.

OMBREUX, se, adj., سایه دار *sayè-dar*.

OMBRER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, اظلال کردن *èzlal kèrdèn*.

OMELETTE, s. f., خاگینه *khaguinè*, omelette aux fines herbes *koukou*.

OMETTRE, v. a. oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, گذاشتن *nècian kèrdèn*; — mettre de côté, گذاشتن *gouzachtèn*, وا گذاشتن *va gouzachtèn*.

OMISSION, s. f., manquement, کاست *kast*, a. ذهول *zouhoul*,
قصور *qouçour*, فوت *foout*, pr. t. فەت *fèvt*, سهو *sèhv*.

OMNIBUS, s. m., گردونه عام *guèrdounèyé 'amm*.

OMNIPOTENCE, s. f., a. قوت مطلقه *qouvveté moutlèqè*, pr. t.
qouvveti moutlaqa, قدرت مطلقه *qoudrètè moutlèqè*,
pr. t. *qoudrèti moutlaqa*.

OMNISCIENCE, s. f., a. علم کل *'èlmé koull*, pr. t. *'ilmi*
kiull.

OMNIVORE, adj. des 2 g., همه چیز خوار *hèmè-tchiz-*
khar.

OMOPLATE, s. f., استخوان شانه *èstoukhané chanè*, a. کتف
kètft, pl. اکتاف *èktaf*.

ONAGRE, s. m., گور خر *gouré khèr*.

ON, pron. pers. indéfini, اند *ènd*; — on dit, میگویند *mi-*
gouyènd; — on mange, میخورند *mi-khourènd*; — on
a mangé, خورده اند *khourdè ènd*.

ONCE, s. f., واحد و عجده خود *chèch mèsqal-ou-hèdjde*
noukhoud, هشت درهم *hècht dèrhèm*, pr. t. *hècht*
dirhèm.

ONCLE, s. m., frère du père, برادر پدر *bradèré pèdèr*, pr.
t. *beradèri pèdèr*, a. عم *'èmm*, pr. t. *'amm*, عمو *'è mou*,
pr. t. *'amou*; — frère de la mère, برادر مادر *bradèré*
madèr, pr. t. *beradèri madèr*, a. دایی *dayi*.

ONCTION, s. f., روغن مالی *rooughèn-mali*, a. تدهین
tèdhîn.

ONCTUOSITÉ, s. f., a. دهنیت *dèhniyèt* ou *douhniyèt*, pr. t.
duhniyèt.

ONCTUEUX, SE, adj., چرب *tchèrb*, روغنی *rooughèni*.

ONDE, s. f., کوهه *kouhè*, pr. t. *kiuhè*, موج آب *moou-djèyé âb*, pr. t. *mèvdjèyé âb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

ONDÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.

ONDÉE, s. f., تاند بی دوام *barané toundé bi dèvam*, pr. t. *barani tundi bi dèvam*.

ONDOYANT, E, adj., موج زن *mooudj-zèn*, a. متموج *moutèmèv-vèdj*, pr. t. *mutèmèvvidj*.

ONDOYER, v. n. flotter, موج زدن *mooudj zèdèn*, تموج کردن *tèmèvvoudj kèrdèn*.

ONDULATION, s. f., موجزنی *mooudj-zèni*, a. تموج *tèmèvvoudj*.

ONDULATOIRE, adj. des 2 g., موج وار *mooudj-var*, موج مانند *mooudj-manènd*.

ONDULÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.

ONDULER, v. a., موج موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*, موج موج کردن *mooudj-mooudj kirdèn*, حین و خم دادن زلف *tchîn-ou-khèm dadèné zoulf*.

ONDULEUX, SE, adj. V. ONDULÉ.

ONÉRAIRE, adj. des 2 g., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, متکفل *moutèkèffèl*, pr. t. *mutèkiaffil*.

ONÉREUX, EUSE, adj., گرانبار *guèran-bar*, سنگین *sènguïn*, a. ثقیل *sèqil*, شاق *chaqq*.

ONGLE, s. m., ناخن *nakhoun*; — griffe des animaux, پنجه *pèndjè*.

ONGLÉ, E, adj., ناخندار *nakhoun-dar*.

ONGLÉE, s. f., سرما خوردگی سرانکشتن *sèrma-khourdè-guï sèré èngouchtan*.

ONGUENT, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

ONIROCRITIE, s. f., explication des songes, تعبیر خواب *tè'è-biré khab*, pr. t. *ta'biri khab*, a. تعبیر رویا *tè'èbiré rouya*, pr. t. *ta'biri rouya*.

ONTOLOGIE, s. f., a. علم تاجرید الوجود *'èlmé tédjrid-oul-voudjoud*, pr. t. *'ilmi tédjrid-ul-vudjoud*.

ONYX, s. m., سليمانی *solèimani*.

ONZE, adj. numéral, یازده *yazdè*.

ONZIÈME, adj. des 2 g., یازدهم *yazdèhoum*; — s. le onzième, یازده یک *yazdè-yèk*.

OPAQUE, adj. des 2 g., a. غیر شفاف *ghèiré chèffaf*, pr. t. *gha'iri chèffaf*, کثیف *kècif*, واجب ماوری *hadjèbè ma-vèra*, pr. t. *hadjibi ma-vèra*.

OPÉRA, s. m., اپره *opèra*.

OPÉRATEUR, s. m., a. جراح *djèrrah*.

OPÉRATION, s. f., کار *kar*, a. عمل *'èmèl*; — chirurgicale, عمل جراح *karé djèrrah*, pr. t. *kiari djèrrah*, عمل جراح *'èmèlé djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmèlé yèdi-djèrrah*.

OPÉRER, v. a., کردن *kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl kèrdèn*; — couper, بریدن *bouridèn*, بر ناخوشی *'èmèlé yèdi kèrdèn bèr na-khochi*; — produire un effet, تاثیر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

OPHITE, s. m., marbre, مرمر مصری *mèrmèré mèsri*, مرمر سبز *mèrmèré sèbz*.

OPHTHALMIE, s. f., درد چشم *dèrdé tchèchm*, a. رم *rèmed*.

OPHTHALMIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بچشم *moutè'èllèq bè-tchèchm*.

OPIAT, s. m., a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

OPILATION, s. f., V. Obstruction.

OPILER, v. a., V. Obstruer.

OPINANT, adj. m., اظهار رأى *èzharé rè'ï khoud kounèndè*.

OPINER, v. n., رأى خود را گفتن *rè'ï zèddèn*, *khoud-ra goftèn*, عقيدۀ خود را گفتن *'èqidèyè khoud-ra goftèn*.

OPINIÂTRE, adj. des 2 g., لجاجت *khoud-rè'ï*, لجاجت *lèdjadjèt-kounèndè*, ا. عنود *'ènoud*, لجوج *lèdjoudj*.

OPINIÂTRER, v. a., بعناد انداختن *bè-'ènad èndakhtèn*, بدجاجت وا داشتن *bè-lèdjadjèt ra dachtèn*; — s'opiniâtrer, v. pron. عناد کردن *'ènad kèrdèn*.

OPINIÂTRETÉ, s. f., لجاجت *lèddj*, ستیهش *sètihèch*, ا. *lèddj*, لجاجت *lèdjadjèt*, ا. عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

OPINION, s. f. sentiment, avis, ا. رأى *rè'ï*; — jugement que l'on porte, ا. اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*, ضيق *zènn*, عقيدۀ *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqäid*.

OPIUM, s. m., a. تریاق *tèriaq*, تریاک *tèriak*, افیون *âfioun*, pr. t. *âfiun*.

OPPORTUN, E, adj., با موقع *ba-moouqè'*, ا. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

OPPORTUNITÉ, s. f., a. مناسبت *mounacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*.

OPPOSANT, E, adj., ا. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, معارض *mou'arèz*, pr. t. *mu'ariz*.

OPPOSÉ, E, adj. contraire, ا. نقیض *nèqiz*, pr. t. *naqiz*, مخالف *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*,

pr. t. *mukhalif*; — vis-a-vis, رو برو *rou-bè-rou*.

OPPOSER, v. a., رو برو گذاشتن *rou-bè-rou gouzachtèn*, در مقابل گذاشتن *dèr mouqabèl gouzachtèn*; — objecter, تعرض کردن *dèr mouqabèl àvourdèn*, *tè'èrrouz kèrdèn*, pr. t. *tè'arruz kièrdèn*, اعتراض کردن *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *è'tiraz kièrdèn*; — s'opposer, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*, مخالفت کردن *moukhalèfèt kèrdèn*.

OPPOSITE, s. m., بر عکس *bèr 'èks*, a. نقيض *nèqiz*, ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*.

OPPOSITION, s. f., a. ممانعت *moumanè'èt*, pr. t. *muma-na'at*, تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*.

OPPRESSER, v. a., به تنگ آوردن *bè-tèng àvourdèn*, ثقلت *sèqlèt àvourdèn*; — accabler, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, آزاردن *àzourdèn*; — oppressé, pour opprimé, a. مظلوم *mèzloum*; — respiration oppressée, ضيق النفس *tèng-nèfès*, a. ضيق النفس *ziq-oun-nèfès*, pr. t. *ziq-un-nèfès*.

OPPRESSEUR, s. m., جفا بيشه *djèfa-bichè*, ستم کار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, جبار *djèbbar*.

OPPRESSIF, IVE, adj., جفا بيشدئی *djèfa-bichèyi*, p. t. *zoulm-kar*, ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*.

OPPRESSION, s. f. état de ce lui qui est oppressé, تنگنفسی *tèng-nèfèci*, a. ثقلت *sèqlèt*; — action d'opprimer, جفاکاری *djèfa-kari*, pr. t. *djèfa-kiari*, a. ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, ظلم *zoulm*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, جور *djoour*, pr. t. *djèrr*.

OPPRESSIVEMENT, adv., a. بظلم *bè-zoulm*.

OPPRIMER, v. a., ستم کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*, جور و جفا کردن *djoour-ou-djèfa kèrdèn*, pr. t. *djèvr-ou-djèfa kièrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدی کردن *tè'èddi kèrdèn*.

OPPROBRE, s. m., رسوائی *rosvayi*, pr. t. *rusvayi*, بدنامی *bèd-nami*, افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*, رزالت *rè-zalèt*.

OPTER, v. n., برگزیدن *bèr gouzidèn*, اختیار کردن *èkhtiar kèrdèn*, pr. t. *ikhtiar kièrdèn*, انتخاب کردن *èntèkhab kèrdèn*, pr. t. *intikhab kièrdèn*.

OPTICIEN, s. m. qui fait des lunettes, ساز دوربین *dour-bîn-saz*; — versé dans l'optique, داننده علم بصر *danèn-dèyé 'èlmé bècèr*.

OPTIMISME, s. m., همه اشیا را نیکو دانستن *hèmè èchia-ra nikou danèstèn*.

OPTIMISTE, s. et adj. des 2 g., همه چیز را نیکو داننده *hèmè tchiz-ra nikou-danèndè*, هر گونه حادثه را بر نیکی حمل *hèr gounè hadècè-ra bèr niki hèmèl-kounèndè*.

OPTION, s. f., اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

OPTIQUE, adj., متعلق بدیده *moutè'èllèq bè-didè*, a. نظری *nèzèrîi*, pr. t. *nazarîi*, بصری *bècèrîi*, pr. t. *baçarîi*.

OPTIQUE, s. f., علم البصر *'èlm-oul-bècèr*, pr. t. *'ilm-ul-baçar*.

OPULEMMENT, adv., با جلال *ba djèlal*.

OPULENCE, s. f., فراخدستی *tèvanguèri*, توانگری *tèvanguèri*, ا. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*.

OPULENT, e, adj., دولتمند *dooulètmenèd*, توانگر *tèvanguèr*.

pr. t. *dèvlètmènd*, a. غنى *ghèni*, pr. t. *ghani*, pl. اغنيا *èghnia*, pr. t. *aghnia*.

OPUSCULE, s. m., کتابچه *kètabtchè*, a. رساله *rèçalè*.

OR, conj., ولی *vèli*, a. لکن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

OR, s. m., زر *zèr*, طلا *tèla*, pr. t. *tila*; — d'or, از زر *èz zèr*, طلا *èz tèla*; — mine d'or, معدن طلا *mè'èdèné tèla*, pr. t. *ma'dèni tila*.

ORACLE, s. m., a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — réponse d'une divinité, جواب هاتف غیب *djivabé hatèfé ghèib*, pr. t. *djèvabi hatifi ghaïb*.

ORAGE, s. m. pluie violente, باران شدید *barané chèdid*; — en mer, a. طوفان *toufan*, هلاب *hèllab*; — fig. trouble, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*.

ORAGEUX, EUSE, adj., بارانی *barani*; — saison orageuse, موسم باران *mooucèmé baran*; — en parlant de la mer, a. طوفانی *toufani*; — au fig. sujet aux troubles, اختلال آمیز *èkhtèlal-àmiz*, آشوب آمیز *àchoub-àmiz*.

ORAISON, s. f. terme de grammaire, discours, سخن *soukhèn*, a. کلام *kèlam*, pr. t. *kièlam*, مقاله *mèqalè*, pr. t. *maqalè*; — prière, a. دعا *do'â*, pr. t. *dou'â*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*.

ORAL, E, adj., زبانی *zèbani*, a. شفاهی *chèfahi*, pr. t. *chi-fahi*.

ORANGE, s. f., پورتقال *portouqal*; — orange amère, نارنج *narèndj*, pr. t. *narèndj*.

ORANGER, s. m., درخت پورتقال *dèrèkhté portouqal*.

ORANGERIE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*.

ORANGEADE, s. f., شربت پورتقال *chèrbètè portouqal*.

ORANG-OUTANG, نسناس *nèsnas*.

ORATEUR, s. m., a. خطیب *khètib*, pr. t. *khatib*, pl. خطبا *khoutèba*, اهل كلام *èhlé kèlam*, pr. t. *èhli kièlam*.

ORATOIRE, s. m., عبادتگاه *djaï nèmaz*, عبادتگاه *'èba-dèt-gah*.

ORATOIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بخطیب *moutè'èllèq* *bè-khètib*, a. خطیبی *khètibi*; — art oratoire, فن *fènné khètabèt*, pr. t. *fènni khitabèt*.

ORATOIREMENT, adv., خطیبانه *khètihanè*.

ORBE, s. m., a. دور *doour*, pr. t. *dèrr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèrrè*.

ORBICULAIRE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèrrèr*, pr. t. *mudèrrir*, مستدير *moustèdir*.

ORBICULAIREMENT, adv., a. مستديراً *moustèdirèn*.

ORBITE, s. m., a. مدار *mèdar*; — l'orbite de Jupiter, مدار مشتری *mèdaré mouchtèri*, pr. t. *mèdari mouchtèri*.

ORCHESTRE, s. m. lieu où se tiennent des musiciens, مقام سازندگان *mèqamé sazèndègan*; — reunion des musiciens, سازندگان *sazèndègan*.

ORDINAIRE, adj. des 2 g., رسم شده *rèsm-choudè*, a. عادی *'adi*, معتاد *mou'tad*, pr. t. *mu'tad*, عادت *'adèt*, مألف *mè'èlouf*; — à l'ordinaire, d'ordinaire, بحسب عادت *bè-hècèbè 'adèt*, عادتاً *èz roui 'adèt*, a. عادتاً *'adètèn*, pr. t. *'adèta*; — commun, vulgaire, فرومایه *fourou-mayè*, پست رتبه *pèst-routbè*, a. عوام *'èvam*, pr. t. *'avam*.

ORDINAIRE, s. m. repas qu'on sert de coutume, خوراک عر *khòrak èr*.

روزه *khouraké hèr-rouzè*, nourriture *tè'amé yooumiyè*,
pr. t. *ta'ami yèvmiyè*.

ORDINAIREMENT, adv., a. أكثر اوقات *èksèré ouqat*,
pr. t. *èksèri èvqat*, a. عادة *'adètèn*, pr. t. vulg.
'adèta, غالب الاوقات *ghalèb-oul-ouqat*, pr. t. *ghalib-
ul-èvqat*.

ORDINAL, E, adj., a. مراتب الاعداد *mèratèb-oul-è'èdad*,
pr. t. *mèratib-ul-a'dad*.

ORDINAND, s. m., celui qui va recevoir les ordres sacrés,
داخل شونده در سلك كشيستان *dakhèl-chèvèndè dèr
sèlké kèchichan*.

ORDINANT, s. m., celui qui donne les ordres sacrés, خليفة
مختار باحسان مناصب *khèlifèyé moukhtar bè-èhsané
mènacèb*.

ORDINATION, s. f., رسم منصوب کردن كشيستان *rèsmé mèn-
soub-kèrdèné kèchichan*, a. توجيه مراتب رهبانيه *tooudjihé mèratèbé rouhbaniyè*, pr. t. *tèvdjihi mèratibi
rouhbaniyè*.

ORDONNANCE, s. f. arrangement, آراستگى *àrastègui*, a.
ترتيب *tèrtib*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, انتظام *èntèzam*, pr.
t. *intizam*; — acte émané de l'autorité, فرمان *fèrman*,
pr. t. *firman*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, اراده
èradè, pr. t. *iradè*; — par ordonnance impériale, حسب
همایون *bè-hècèbé fèrmané houmayoun*; — loi,
constitution, a. قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد
qèva'èd, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qè-
vanin*, pr. t. *qavanin*; — prescription du médecin,
تجویز طبیب *tèdjvizé tèbib*.

- ORDONNATEUR, TRICE**, s., آرینده *arayèndè*, a. مرتب *mou-rèttèb*, pr. t. *murèttib*.
- ORDONNER**, v. a. mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, ترتیب دادن *tèrtib dadèn*; — commander, فرمودن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*, فرمانش کردن *fèrmayèch kèrdèn*; — en termes de finances, حواله کردن *hèvalè kèrdèn*.
- ORDRE**, s. m. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a. ترتیب *tèrtib*, انتظام *èntèzam*, pr. t. *intizam*; — mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, فرمان *fèrman*, pr. t. *firman*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*; — corps qui compose un état, a. زمرة *zoumrè*, pr. t. *zumrè*, ضافه *taifè*; — règle, loi, a. قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'èdè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanin*, pr. t. *qavanin*; — sans ordre, بی نظم *bi nèzm*.
- ORDURE**, s. f. excrement, گده *goh*, a. فضله *fèzlè*; — immondices, زبیل *zèbil*, خس و خشک *khès-ou-khachak*; — balayures, خاکروبه *khak-roubè*.
- ORDURIER**, E, adj., گوه *hèrzè-gou*, هره *hèrzè*, a. فحاش *fèhhach*, pr. t. *fahhach*.
- OREILLE**, s. f., گوش *gouch*, a. سمع *sèm'*, pl. مسماع *mè-camè'*, pr. t. *mècamì*; — prêter l'oreille, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*, گوش کردن *gouch kèrdèn*.
- OREILLER**, s. m., روی متک *roui-moutèka*.
- ORFÈVRE**, s. m., زرگر *zèr-guèr*, a. صیغ *sèiyagh*.

ORFÈVRENERIE, s. f., زرگری *zèr-guèri*, a. صياغة ou صياغة *sèyaghèt*, pr. t. *syaghat*.

ORFRAIE, s. f., عقاب دریا *'ouqabè dèria*.

ORGANE, s. m. instrument, a. آلت *âlèt*, pl. آلات *alat*; — l'organe de la vue, آلت بصر *âlètè bècèr*, pr. t. *âlèti baçar*; — de la voix, آلت صوت *âlètè soout*, pr. t. *âlèti sèvt*; — moyen, entremise, a. واسطه *vècile*, واسطه *racèlè*, pr. t. *vacita*; — particulièrement la voix, آواز *âvaz*, a. صوت *soout*, pr. t. *sèvt*.

ORGANIQUE, adj. des 2 g., a. عامل بالآلات *'âmèlè bâl-âlat*, pr. t. *'âmili bil-âlat*.

ORGANISATION, s. f., a. ترتیب *tèrtib*, ترکیب *tèrkib*, تشکیل *tèchkil*, نظم *nèzm*.

ORGANISER, v. a., مرتب ساختن *tèrtib dadèn*, مرتب ساختن *mourèttèb sakhtèn*, برشته نظم در آوردن *bè-rèchtèyè nèzm dèr âvourdèn*; — organisé, e, ترتیب یافته *tèrtib-yaftè*, مرتب شد *mourèttèb-choudè*.

ORGANISTE, s. m. qui joue de l'orgue, ارغنون زن *èrghè-noun-zèn*; — facteur, ارغنونساز *èrghè-noun-saz*.

ORGASME, s. m., mouvement des humeurs, a. هیجان *hèyèdjian*, اول-èkhlat *oul-èkhlat*.

ORGE, s. f., جو *djoou*, a. شعیر *chè'ir*, pr. t. *cha'ir*.

ORGEAT, s. m., شربت بادام *chèrbètè badam*.

ORGIE, s. f., a. عیش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-u-'ichrèt*.

ORGUE, s. m. et au pl. s. f., a. ارغنون *èrghè-noun*, pr. t. *ar-ghanoun*.

ORGUEIL, s. m., باد غرور *badé ghourour*, مغروری *mèghrouri*,

pr. t. *maghrouri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*, غرور *ghourour*, تكبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkèbbur*; — noble orgueil, a. فخر *fèkhr*, pr. t. *fakhr*, افتخار *èf-tèkhar*, pr. t. *iftikhar*.

ORGUEILLEUSEMENT, adv., مغرورانè *mèghrouranè*, متكبرانه *moutèkèbbèranè*, با غرور *ba ghourour*, با کبر و نخوت *ba kèbr-ou-nèkhvèt*.

ORGUEILLEUX, SE, adj., a. متکبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.

ORIENT, s. m., باختر *bakhtèr*, خاور *khavèr* (d'après le Bourhané Qatè ces deux mots signifient aussi occident), a. مشرق *mèchrèq*, pr. t. *mèchriq*, شرق *chèrq*, pr. t. *charq*; — les affaires d'Orient, امور شرقیه *oumouré chèrqiyè*, pr. t. *oumourì charqiyè*.

ORIENTAL, E, adj., a. مشرقی *chèrqï*, pr. t. *charqi*, مشرقی *mèchrèqi*, pr. t. *mèchriqi*; — les pays orientaux, a. ممالک شرقیه *mèmalèké chèrqiyè*, pr. t. *mèmaliki char-qiyè*; — les langues orientales, a. اسنہ شرقیه *èlsè-nèyé chèrqiyè*.

ORIENTALISTE, s. m., داننده اسنہ شرقیه *danèndèyé èlsè-nèyé chèrqiyè*.

ORIFICE, s. m., دهنه *dèhènè*, دهن *dèhan*.

ORIFLAMME, s. f., a. علم اعظم *'èlèmé l'èzèm*, pr. t. *'èlèmi a'zam*.

ORIGAN, s. m. plante, خندر *khèlèndèr*, a. سعنر *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

ORIGINAIRE, adj. des 2 g., a. اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*; — il est originaire de France,

اصلش فرانسه است *èsl-èch fransè-èst*, ou simplement, فرانسه است *fransè èst*.

ORIGINAIREMENT, adv., در اصل *dèr èsl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORIGINAL, e, adj. qui n'a point de modèle, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, اصلتی *èslüi*, pr. t. *aslüi*; — bizarre, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, عجیب *'èdjayèb*, pr. t. *adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

ORIGINAL, s. m., نسخه اصلیه *nouskhèyé èsliyè*, pr. t. *nouskhèi asliyè*, نسخه اصلتی *nouskhèyé èslüi*, pr. t. *nouskhèi aslïi*.

ORIGINALEMENT, adv., بطوریکه تازگی دارد *bè-toouri-ké tazègui darèd*, بطور غریب *bè-toouré ghèrib*.

ORIGINALITÉ, s. f., تازگی *tazègui*, a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*.

ORIGINE, s. f., آغاز *ághaz*, a. مبدأ *mèbdè'*, منشأ *mènchè'*; — extraction, نژاد *nèjad*, a. اصل نسل *nèsl*, اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

ORIGINEL, le, adj. qui remonte à l'origine, نخستین *nèkhoustin*, پیشین *pichin*, a. اولی *èrvèli*, اصلتی *èslüi*, pr. t. *aslüi*.

ORIGINELLEMENT, adv., از پیش *èz pich*, از اولی *èz èrvèl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORION, s. m. constellation de l'hémisphère méridional, a. النجبار *èl-djèbbar*, جبار *djèbbar*, اننسف *èn-nècèq*, pr. t. *èn-naçaq*.

ORISPEAU, s. m., گلابتون بدل *goulabètouné bèdèl*.

ORMAIE OU ORMOIE, نارونستان *narvènestan*.

ORME, s. m., نارون *narvèn*, ناروند *narvènd*, ناروان *narvan*.

ORMEAU, s. m., نارون كوچك *narvèné koutchèk*.

ORMIN, s. m. plante, a. خبة *khèbbèt*.

ORNE, s. m., sorte de frêne, درخت گنجشک *dè-rèkhtè zèban-goundjèchk*.

ORNEMENT, s. m., زيب *zib*, آرايش *àrayèch*, a. زينت *zinèt*.

ORNER, v. a., زينت دادن *zinèt dadèn*, زينت کردن *zinèt kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, آرايش کردن *àrayèch kèrdèn*;
— orné, e, زيور آراسته *bè-zivèr-àrastè*, زينت شده *zinèt-choudè*, a. مزين *mouzèiyèn*.

ORNIÈRE, s. f., رد گردونه *redè guèrdounè*, رد کاسک *redè kalèskè*.

ORNITHOGALE, s. f. plante, a. بلبوس *bèlbous*.

ORNITHOLOGIE, s. f., علم طبيعت پرندگان *'èlmé tèbi'ètè pèrèndèyan*, a. علم طبایع طیور *'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. 'ilmi taba'i touyour.

ORNITHOLOGISTE, s. m., داننده علم طبایع طیور *danèndèyè 'èlmé tèbayè' tèyour*, a. ارباب علم طبایع طیور *èrbabè 'èlmé tèbayè'è tèyour*, اهل علم طبایع طیور *èhlé 'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. èhli 'ilmi tabayi'i touyour.

ORNITHOPODE, s. m., plante, a. رجل العصفور *redjl-oul-'ès-four*, pr. t. ridjl-ul-'asfour.

OROGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت کوه *vèsfé kèifiyètè kouh*, a. وصف احوال الجبال *vèsfé èhval-oul-djèbal*, pr. t. vasfi ahval-ul-djibal.

- ORPHELIN, *s.*, *بی پدر و مادر* *bi-pèdèr-ou-madèr*, *a.* یتیم *yètîm*, *pl.* یتام *itam*.
- ORTEIL, *s. m.*, *انگشت بزرگ پا* *èngouchté bouzourgué pâ*, *pr. t.* *ènguèchti buzurgui pa*.
- ORTHODOXE, *adj. des 2 g.*, *اهل ایمان* *èhlé iman*, *pr. t.* *èhli iman*, *a.* مؤمن *mou'oumèn*, *pr. t.* *mu'umîn*, *pl.* مؤمنین *mou'oumènîn*, *pr. t.* *mu'minîn*.
- ORTHODOXIE, *s. f.*, *a.* دین اصلی *diné èsliî*, *pr. t.* *dini asliî*, *دین حق* *diné hèqq*, *pr. t.* *dini haqq*.
- ORTHOGRAPHE, *s. f.*, *a.* املا *èmla*, *pr. t.* *imla*.
- ORTHOGRAPHIE, *s. f.*, *نقشه بنا* *nèqchèyé bèna*.
- ORTHOGRAPHIQUE, *adj. des 2 g.*, *a.* مخصوص املا *mèkh-soucé èmla*.
- ORTHOGRAPHER, *v. a.*, *باملا نوشتن* *bè-èmla nèvèchtèn*, *pr. t.* *bè-imla nivichtèn*.
- ORTIE, *s. f.*, *گزنه* *guèzènè*, *انجیره* *èndjèrè*.
- ORTOLAN, *s. m.*, *یلوه* *yèlvè*.
- ORVALE, *s. f.*, *plante*, *اشترغان* *ouchtourghan*.
- OS, *s. m.*, *استخوان* *èstoukhan*, *a.* عظم *'èzm*, *pr. t.* *'azm*, *pl.* عظام *'èzam*, *pr. t.* *'izam*.
- OSCILLATION, *s. f.*, *حرکت رقص ساعت* *hèrèkètè rèqqacé sa'èt*, *a.* نوسان *noouçan*, *pr. t.* *nèvsan*.
- OSCILLER, *v. n.*, *حرکت رقص ساعت کردن* *hèrèkètè rèqqacé sa'èt kèrdèn*, *آمد و رفت کردن* *àmèd-ou-rèft kèrdèn*.
- OSEILLE, *s. f.*, *ترشک* *tourchèk*, *a.* حماز *hoummaz*.
- OSER, *v. n.*, *جرات کردن* *djèçarèt kèrdèn*, *جرات کردن* *djour'èt kèrdèn*.

OSÉ, E, adj., بی پروا *bi-pèrva*, p. t. گُستاک *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, a. جُسر *djèçour*.

OSIER, s. m., قندرق *qèndèrèq*, pr. t. *qîndiriq*, قندره *qèndèrè*, pr. t. *qîndira*.

OSSELET, s. m., استخوان کوچک *èstoukhané koutchèk*; — jeu d'osselets, غاببازی *ghab-bazi*.

OSSEMENTS, s. m., pl. استخوانهای میت *èstoukhan-haï mèiyit*.

OSSEUX, EUSE, adj., استخواندار *èstoukhan-dar*.

OSSIFICATION, s. f., شدن استخوان *èstoukhan choudèn*.

OSSIFIER, v. a., باستخوان منقلب کردن *bè-èstoukhan mounqèlèb kèrdèn*; — s'ossifier, استخوان شدن *èstoukhan choudèn*; — ossifié, e, استخوان شده *èstoukhan-choudè*.

OSSU, E, adj., دارنده استخوان گنده *darèndèyè èstoukhané goundè*.

OSTENSIBLE, adj. des 2 g., qu'on peut montrer, نشان دانی *nèchan-dadèni*, که توان نشان داد *ké tèvan nèchan dad*; — qui tombe sous les sens, نمایان پیدا *pèida*, *nèma-yan*, p. t. آشکار *âchkar*, pr. t. *âchikiar*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*.

OSTENSIBLEMENT, adv., آشکارا *âchkara*, pr. t. *âchikiara*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*.

OSTENSOIR, s. m., ظرف قربانی *zèrfé qourbani*.

OSTENTATION, s. f., خودنمایی *khoud-nèmayi*, a. تَفَخُّر *tèfèkhhour*, pr. t. *tèfukhhur*.

OSTÉOLOGIE, s. f., وصف کیفیت استخوان *vèsfé kèifiyèlè èstoukhan*.

OSTRACÉ, E, adj., صدقدار *sèdèf-dar*.

OTAGE, s. m., گرو *guèroou*, a. رهن *rèhn*, pr. t. *rèhîn*, pl. ارهان *èrhan*, pr. t. *irhan*.

OTALGIE, s. f., douleur d'oreille, درد گوش *dèrdé gouch*, a. وجع الاذن *vèdj'-oul-ouzèn*.

OTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد گوش *nafe'è dèrdé gouch*.

ÔTER, v. a., بر داشتن *bèr dachtèn*; — faire cesser, faire passer, بر ظرف کردن *bèr tèrèf kèrdèn*, دفع کردن *dèf' kèrdèn*; — s'ôter, برخواستن *bèr khastèn*, خود را کنار کشیدن *khoud-ra kènar kèchidèn*; — ôté, e, بر داشته شده *bèr dachtè-choudè*.

OTTOMAN, E, adj., عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*; — l'Empire Ottoman, ممالك عثمانیّه *mè-malèkè 'osmaniyè*, pr. t. *mèmaliki 'osmaniyè*.

OTTOMAN, E, adj., عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*.

OTTOMANE, s. f., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفة دیوان *soffèt*, دیوان *divan*.

OÙ, conj., با *ya*.

OÙ, adverbe de lieu, en quel lieu? کجا *koudja*, در کجا *dèr koudja*; — où est-il? کجاست *koudjast*, در کجا میروید? *dèr koudjast*; — où allez vous? کجا میآید *koudja mi-rèvid*; — d'où venez-vous? از کجا میآید *èz koudja mi-àyd*.

OUAILLE, s. f., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغانم *èghnam*.

OUAIS! interj., وای *vai*

- OUATE, s. f., ساوېس *savis* (vieux) پنبه *pèmbè*
- OUATER, v. a., با پنبه گذاشتن *pèmbè gouzachtèn*, با پنبه دوختن *ba pèmbè doukhtèn*; — ouaté, e, با پنبه دوخته *ba pèmbè doukhtè*, استر کرده *èstèr-kèrdè*.
- OUBLI, s. m., فراموشی *fèramouchi*, a. نسیان *nècian*, pr. t. *nician*.
- OUBLIER, v. a., فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*; — s'oublier, sortir de la mémoire, فراموش شدن *fèramouch choudèn*; — s'oublier soi-même, خود را فراموش کردن *khoud-ra fèramouch kèrdèn*; — oublié, e, فراموش شده *fèramouch-choudè*.
- OUBLIEUX, SE, adj., فراموشکار *fèramouch-kar*, کم حافظه *kèm-hafèzè*.
- OUEST, s. m., a. غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*, مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*; — vent d'ouest, باد مغرب *badé mèghrèb*, pr. t. *badi maghrib*; — du sud-ouest, باد مابین *badé ma-bèiné djènoub-ou-mèghrèb*; — du nord-ouest, باد مابین شمال و مغرب *badé ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.
- OUF ! interj., او ف *ouf*, وای *vaï*.
- Oci, particule d'affirmation, آری *âri*, a. بله *bèli*.
- Oci-DIRE, s. m., a. خبر افواهی *khèbèrè éfvahi*.
- OUIE, s. f., a. قوّه سامعه *qouvveté samè'è*, pr. t. *qouvveti sam'i'a*, قوّه سامعه *qouvveté samè'è*, pr. t. *qouvveti sam'i'a*.
- OUIR, v. a., شنیدن *chènidèn*, pr. t. *chinidèn*, استماع کردن *èstèma' kèrdèn*, pr. t. *istima' kièrdèn*; — écouter, گوش *gouch dadèn*, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*; — ouï, e, شنیده شده *chènide-choudè*, a. مسموع *mèsmou'*.

- OURAGAN, s. m., کولاک *koulak*, a. طوفان *toufan*.
- OURDIR, v. a., بافتن *baftèn*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; —
 au fig., تمهید مقدمه چیدن *tèmhidé mouqèddémè tchidèn*; — ourdi, e, بافته *baftè*, a. منسوج *mènsoudj*.
- OURLER, v. a., لب بر گردان *nèvèrd kèrdèn*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan doukhtèn*.
- OURLLET, s. m., لب بر گردان *nèvèrd*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan*.
- OURS, s. m., خرس *khèrs*.
- OURSE, s. f., ماده خرس *khèrsé madè*, ماده خرس *madè-khèrs*.
- OURSIN, s. m., خارپشت آبی *khar-pouchté âbi*.
- OURSON, s. m., خرس بچه *bètchèyé khèrs*, خرس بچه *khèrs-bètchè*.
- OUTARDE, s. f., شاست *chast*.
- OUTIL, s. m., افزار *èfzar*, a. آلات *âlèt*, pl. آلات *âlat*, اسباب *èsbab*.
- OUTILLER, v. a., تدارك افزار دیدن *tèdarèké èfzar didèn*, اسباب دادن *èsbab dadèn*, فراهم آوردن *èsbab fè-ra-hèm àvourdèn*.
- OUTRAGE, s. m., دشنام *douchnam*, pr. t. *ducknam*, بی حرمتی *bi-heurmèti*, a. شتم *chètm*, زالت *rèzalèt*, pr. t. *rizalèt*, فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch*.
- OUTRAGEANT, TE, adj., زالت آمیز *chètm-âميز*, زالت آمیز *rèzalèt-âميز*.
- OUTRAGER, v. a. — de paroles, دشنام دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*; — de fait, زنبیل کردن *rèzil kèrdèn*; — outragé, e, زالت کشیده *rèzalèt-kèchidè*.

OUTRAGEUSEMENT, adv., بدشنام *bè-douchnam*, برذالت *bè rèzalèt*.

OUTRAGEUX, EUSE, adj., دشنام آمیز *douchnam-àmiz*, ذالت آمیز *rèzalèt-àmiz*.

OUTRANCE (à) adv., بی غایت *bi ghayèt*, بشدت *bè-chèd-dèt*, pr. t. *bi-chiddèt*, a. فوق الغایه *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèeq-ul-ghayè*.

OUTRE, s. f., خشک *khik*, مشک *mèchk*.

OUTRE, prép. au delà, آن طرف *ân tèrèf*; — outre-mer, آن طرف دریا *ân tè-rèfè dèria*; — en outre, outre cela, علاوه بر این *'èlarè bèr ìn*; — outre-mesure, از اندازه بیرون *èz èndazè bi-roun*, زیاد از حد *ziadè èz hèdd*.

OUTRÉ, E, adj., از حد گذشته *èz hèdd biroun*, از حد بیرون *èz hèdd gouzèchtè*, a. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèeq-ul-hadd*; — irrité, زیاد غضبناک *ziad ghèzèbnak*.

OUTRECUIDANCE, s. f., گستاخی *goustakhi*, a. جسارت *djèçarèt*.

OUTRECUIDANT, E, adj., گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, a. جسور *djèçour*.

OUTRÉMENT, adv., زیاد از حد *ziad èz hèdd*, a. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèeq-ul-hadd*.

OUTREMER, s. m., رنگ لاجورد *rènguè ladjirèrd*.

OUTREPASSER, v. a., از حد تجاوز کردن *èz hèdd tèdja-vouz kèrdèn*.

OUTRE-MESURE, adv., از اندازه بیرون *èz èndazè biroun*, از حد بیرون *èz hèdd biroun*.

OUTRER, v. a. accabler, از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*;

— offenser avec excès, *بشئت رنجاندن* *bè-chèddèt rèndjandèn*, pr. t. *بستوح آوردن* *bè-sètouh àvourdèn*; — outré, e, exagéré, excessif, *از پا افتاده* *èz pa ouftadè*, pr. t. *èz pa uftadè*; — outré de colère, *بشئت غضبناك* *bè-chèddèt ghèzèbnak*, pr. t. *بغایت کج خلق* *bè-ghayèt kèdj-khoulk*.

OUVERT, E, adj. en parlant d'un pays, *باز* *baz*, *واز* *vaz*; — intelligent, franc, *روشن دل* *roouchèn-dèl*.

OUVERTEMENT. adv., *اشکارا* *achkara*, a. *عیاناً* *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*.

OUVERTURE, s. f. fente, *شکاف* *chèkaf*, pr. t. *رخنه* *chikiaf*, *فرجه* *rèkhne*, a. *فرج* *fourdjè*, pl. *فرج* *fouroudj*, commencement d'une chose, *آغاز* *àghaz*, a. *فاتحه* *fatèhè*, pr. t. *فتاح* *fatiha*, *افتتاح* *èftètah*, pr. t. *iftitah*; — action d'ouvrir, *گشایش* *gouchayèch*, a. *فتح* *fèth*.

OUVRABLE, adj. des 2 g. jour ouvrable, *روز کار کردن* *rouzé kar kèrdèn*, *روز کار* *rouzé kar*.

OUVRAGE, s. m. travail, *کار* *kar*, a. *عمل* *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — de fortification, a. *استحكامات* *èstèhkamat*, pr. t. *istihkiamat*; — ouvrage d'esprit, a. *کتاب* *kètab*, pr. t. *کتاب* *kitab*, *تألیف* *tè'èlif*.

OUVRAGER, v. a., *زینت دادن* *zinèt dadèn*.

OUVRAGÉ, E, adj., *پیر کار* *pour-kar*.

OUVRANT, E, adj., à porte ouvrante, *در هنگام باز شدن* *hèngamé baz choudèné dèr*.

OUVREUR, SE, s., *باز کننده* *baz-kounèndè*, *دربان* *dèr-ban*, a. *فاتح* *fètah*, *فتح* *fatèh*.

- OUVRER, v. a., کار کردن *kar kèrdèn*; — ouvré, e, کار *kar-kèrdè*, a. معمل *mè'émoul*, pr. t. *ma'moul*.
- OUVRIER, IÈRE, s., کارگر *kar-guèr*, a. عامل *'àmèl*, pr. t. *'àmil*, pl. عمله *'èmèlè*.
- OUVRIR, v. a., گشادن *gouchadèn*, باز کردن *baz kèrdèn*, *va kèrdèn*, a. فتح *fèth*; — commencer, inaugurer, شروع کردن *chourou' kèrdèn*, افتتاح کردن *èftè-tah kèrdèn*; — ouvert, e, گشاده *gouchadè*, باز *baz*, a. مفتوح *mèftouh*; — s'ouvrir, شدن گشاده *gouchadè choudèn*, وا شدن *va choudèn*.
- OUVROIR, s. m., کارگاه *kar-gah*, pr. t. *kiar-guiah*, دستگاه *dèst-gah*, pr. t. *dèst-guiah*, vulg. دستگاه *dèzguiah*.
- OVAIRE, s. m., تخمدان *tokhm-dan*, a. خصیة النساء *kho-cièt-oun-nèça'*.
- OVALE, adj. des 2 g., به ترکیب تخم مرغ *bè-tèrkibè tokhmé mourgh*, a. بیضاوی *bèizavi*.
- OVIPARE, adj. des 2 g., از تخم حاصل میشود *èz tokhm hacèl mi-chèvdèd*.
- OXUS, fleuve d'Asie, جیهون *djèihoun*, pr. t. *djioun*.
- OVATION, s. f., آیین بندی *dyïn-bèndi*.
- OXYCRAT, s. m., sorte de boisson, آب و سرکه *ab-ou-sèrkè*.
- OXYGÈNE, s. m., اوكسیژن *oksijèn*.
- OXYGONE, adj. des 2 g., qui a les angles aigus, حاد الزوايا *hadd-ouz-zèvaya*.
- OXYMEL, s. m., liqueur faite de miel et de vinaigre, سرکه انگبین *sèrkè-ènguèbîn*, pr. t. *sirkiè-ènguèbîn*, vulg. سکنجبین *sèkèndjèbîn*.

Oxysaccharum, s. m., mélange de sucre et de vinaigre,
سرکه با قند *sèrkè ba qènd*.

P.

PACAGE, s. m. pâturage, چرگاه *tchèra-gah*.

PACAGER, v. n. faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چراندن *tchèrandèn*.

PACHA, s. m., پاشا *pacha*.

PACIFICATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*,
نشاننده فتنه *nèchanèndèyè fètnè*, a. مصلح *mouslèh*,
pr. t. *muslih*.

PACIFICATION, s. f., آشتی *ächti*, دفع اختلال *dèf'è èkhtè-lal*,
pr. t. *dèf'i ikhtilal*, خوابیدن فتنه *khabidènè fètnè*,
pr. t. *khabidèni fitnè*.

PACIFIER, v. a., دفع آشوب کردن *ächti dadèn*,
dèf'è àchoub kèrdèn; — se pacifier, آرام گرفتن *àram guèrèftèn*,
آشتی کردن *fètnè nèchèstèn*, آشتی *ächti kèrdèn*; — pacifié, e, فتنه نشسته *fètnè-nè-chèstè*.

PACIFIQUE, adj. des 2 g., صلح دوست *soulh-doust*; — tranquille, آرام *àram*, a. راحت *rahèt*,
pr. t. *rahat*.

PACIFIQUEMENT, adv., آشتی و صلح از روی *èz rouï soulh-ou-ächti*, a. صلحاً *soulhèn*.

PACOTILLE, s. f., خرده مرده *kourdè-mourdè*.

PACTE, s. m., پیمان *pèiman*, a. قول *qooul*, pr. t. *qavl*,
میثاق *miçaq*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*,
مقاوله *mouqavèlè*.

PACTISER, v. n., عهد بستن 'èhd bèstèn.

PAGANISME, s. m., بت پرستی bout-pèrèsti.

PAGE, s. m., غلام بچه ghoulam-bèchè.

PAGE, s. f., a. صفحه sèfhè, pr. t. safha, صکیفه sèhifè, pr. t. sahifè.

PAGINER, v. a., اعداد صکیفه ها نوشتن è'èdadé sèhifè-ha nèvèchtèn.

PAGNE, s. m., فوطه foutè, pr. t. foutu.

PAGODE, s. f., بتکده bout-kèdè.

PAÏEN, NE, s., بت پرست bout-pèrèst.

PAILLARD, adj. m., شپوت پرست chèhvèt-pèrèst.

PAILLARDISE, s. f., شپوت پرستی chèhvèt-pèrèsti.

PAILLASSE, s. f., بکده آکنده douchègué bè-kah àkèndè; — bouffon, مسخره mèskhèrè.

PAILLASSON, s. m., حمیر کفش پت کن kèfch-pak-koun, هعیر کفشکن hècìré kèfch-kèn.

PAILLE, s. f., کاه kah.

PAILLETTE, s. f., برز زر rizèyé zèr.

PAILLEUR, s. m., کافروش kah-fourouh, a. علاف 'èllaf.

PAILLEUX, EUSE, adj., سوزندار souzèn-dar.

PAIN, s. m., نان nan, a. کبیر khoubouz; — pain de sucre, کله قند kèlèyé qènd.

PAIR, adj. m., همرتبه هم-sèr, همشان hèm-chè'n, hèm-routbè, همتا hèm-ta, a. مثل mèsl, pr. t. misl, pl. امثال èmsal, قرین qèrîn, pr. t. qarîn, pl. اقراں èqran, pr. t. aqran, نظیر nèzir, pr. t. nazir; — signifie aussi deux par deux, pair ou impair; دجفت یا تک djouft ya tèk; — en terme de commerce, a. مساوی mouçavi.

PAIR, s. m. en parlant des paires de France, a. وکیل ملت *vèkilè mèllèt*, pr. t. *vèkili millèt*, pl. وکلای ملت *vou-kèlaï mèllèt*; — dans le sens d'égal on emploie les mêmes adjectifs que ci-dessus.

PAIRE, s. f., جفت *djouft*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*; — une paire de pistolets, یک جفت ضیاعچه *yèk djoufté tèpantchè*.

PAISIBLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, بی قیل و قال *bi-qil-ou-qal*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*.

PAISIBLEMENT, adv., آرامی *bè-ârami*, آرام *âram*.

PAÎTRE, v. n., چریدن *tchèridèn*, چرا کردن *tchèra kèrdèn*; — faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*. *tchèrandèn*.

PAIX, s. f., آشتی *âchti*, a. صلح *soulh*, مصلحه *mouça-lèhè*, pr. t. *muçalaha*; — tranquillité, آسودگی *âçoudègui*, p. t. آسایش *âçayèch*, pr. t. *âçayich*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*; — faire la paix, آشتی کردن *âchti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*; — vivre en paix, بآسودگی نذران کردن *bè-âçoudègui gouzèran kèrdèn*.

PAL, s. m., میخانه جدر *mikhé tchudèr*, a. وتد *vètèd*, pl. اوتاد *ooutad*, pr. t. *èvtad*.

PALAIS, s. m., اعمارت *'èmarèt*, pr. t. *'imarèt*, pl. عمارات *'èmarat*, pr. t. *'imarat*; — palais impérial, سرای همایون *sèraï houmayoun*; — le palais de la bouche, گام *gam*, a. حنک *hènèk*, pl. احناک *èhnak*.

PALAN, s. m. terme de marine, اسباب جرّ انتقال *èsbabé djèrré èsçal*, pr. t. *èsbabi djèrri èsçal*, آلت جرّ انتقال *âlètè djèrré èsçal*, pr. t. *âlèti djèrri èsçal*.

PALANQUE, s. f., استحكامات از میخ چوبین *èstèhkamaté èz mikhé tchoubîn*.

PALANQUIN, s. m., تخت روان *tèkhté rèvan*, pr. t. *takhti rèvan*.

PALASTRE, s. m., boîte d'une serrure, a. لوحه قفل *loou-hèyé goufl*.

PALATALE, adj. f. (consonne), a. حروف نطعیه *houroufé nèl'iyè*, pr. t. *houroufi nèl'iyè*.

PALE, s. f. — d'une écluse, سد آب *sèddé àb*; — d'aviron, سر اسفل فہ *sèré èsfèlé fèh*.

PÂLE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, رنگ رو پریده *rèngué rou pèridè*, رنگ رو سفید شده *rèngué rou sèfid-choudè*; — en parlant des astres, تیر، تار *tar*, تیر، تیرو *tirè*, بی فروغ *bi-fourough*; — en parlant des choses, رنگ پرزمرده *pèjmourdè-rèng*, رنگ کم *kèm-rèng*, pr. t. *kièm-rèng*.

PALÉE, s. f., rangée de pieux, سد از میخ چوبین *sèddé èz mikhé tchoubîn*.

PALEFRENIER, s. m., مهتر *mèhtèr*.

PALÉOGRAPHIE, s. f., a. علم خطوط قدیم *èlmé khoutouté qèdim*.

PALET, s. m., سنک نازک و مدور *sèngué nazèk-ou-mou-dèvrèr*.

PALETOT, s. m., پالتو *palto*.

PALETTE, s. f., رنگ نقاشان *tèkhtè-rèngué nèqqachan*, pr. t. *takhta-rèngui nèqqachan*.

PÂLEUR, s. f., رنگ پریدگی *pèridèguïi rèngué rou*, رنگ سفیدی *sèfidïi rèngué rou*; — en parlant

des choses, کم رنگی *kèm-rèngui*, pr. t. *kièm rèngui*.

PALIER, s. m., سر پله *sèré pèllè*.

PALINGÉNÉSIE, s. f., بحالت اولی برگرداندن *bè-halèté èv-
vèli bèr guèrdandèn*, ا. الرجاء الى اصله *èrdja èla
èslèh*.

PALINODIE, s. f., ا. نکیل *nèkoul*, pr. t. *nukioul*.

PÂLIR, v. n., رو رنگ پیریدن *pèridènè rèngué rou*, سفید
رو شدن رنگی *sèfid choudènè rèngué rou*; — rendre
pâle, رو بیراندن *rèngué rou pèrandèn*; — pâli, e,
رو پیریده *rèngué rou pèridè*.

PALIS, s. m. V. PIET.

PALISSADE, s. f., چپر سنگر *tchèpèr sènguèr*.

PALISSADER, v. a., سنگر بستن *sènguèr bèstèn*.

PALISSER, v. a., شاخ درختانرا بدیوار چسباندن *chakhé
dèrèkhtan-ra bè-divar tchèspandèn*.

PALLADIUM, s. m. a., حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*, حارس
harès, pr. t. *haris*.

PALLIATIF, v. a., adj. remède palliatif, a. دواى مسکن *dè-
raï moucèkkèn*, pr. t. *davaï mucèkkîn*.

PALLIATION, s. f., a. تسکین *tèskîn*, تخفیف *tèkhfif*, pr. t.
takhfif.

PALLIER, v. a. déguiser, پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن
sètr kèrdèn; — pallier le mal, دردرا تخفیف دادن
dèrd-ra tèkhfif dadèn.

PALMA-CHRISTI, s. m., V. RICIN.

PALME, s. f., درخت خرما *chakhèyé dèrèkhté
khourma*; — au fig. victoire, a. ظفر *fèth*, فتح *zèfèr*,
pr. t. *zafèr*, نصرت *nousrèt*.

PALME, s. m. paume de la main, کف دست *kèfé dèst*;
— mesure, وجب *vèdjèb*.

PALMIER, s. m., درخت خرما *dèrèkhté khourma*, a. نخل *nèkhl*, pr. t. *nakhl*.

PALMITE, s. m., moelle des palmiers, مغز درخت خرما *mèghzé dèrèkhté khourma*, pr. t. *mèghzi dirakhti khourma*, a. جمار اندخل *djèmar-oun-nèkhl*.

PALPABLE, adj. des 2 g., مکسوس بدست *mèhsous bè-dèst*, پرواس پزیر *pèrvas-pèzir*, a. مکسوس بالمس *mèhsous bèl-lèms*, pr. t. *mahsous bil-lèms*; — très-évident, آشکارا *houvèida*, روشنی *roouchèn*, آشکارا *àch-kara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, واضح *vazih*, pr. t. *vazih*.

PALPABLEMENT, adv., بدست مکسوس *bè-dèst mèhsous*, بنور مکسوس *bè-toouré mèhsous*.

PALPER, v. a., پرواسیدن *bè-dèst guèrèstèn*, گرفتن *pèrvacidèn*, لامسه کردن *dèst soudèn*, *la-mècè kèrdèn*.

PALPITANT, e, adj., خفیف کنان *tèpèch-kounan*, a. خفیف *khafèq*, pr. t. *khafiq*.

PALPITATION, s. f., تپش ou تپش *tèpèch*; — palpitation de cœur, خلبان القلب *tèpèché qèlb*, a. خلبان القلب *khèldjan-oul-qèlb*, pr. t. *khalèdjan-ul-qalb*.

PALPITER, v. n., تپیدن *tèpidèn*, a. اختلاج *èkhtèladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

PALUS, s. m. V. MARAIS.

PÂMER, (se), v. pron., غشیان کردن *ghèch kèrdèn*, a. غشیان *ghèchian*, pr. t. *ghachian*; — از خنده غش کردن *èz khèndè ghèch kèrdèn*.

PAMOISON, s. f., *بی خودی* *bi-khoudi*, pr. t. *bi-khodi*, *غش* *ghèch*, a. *غشبیان* *ghèchian*, pr. t. *ghachian*.

PAMPE, s. f., *برگ غله* *bèrgué ghèllè*.

PAMPHLET, s. m., *هجو نامه* *hèdjv-namtchè*.

PAMPRE, s. m., *رز سبز* *chakhèyé rèzé sèbz*.

PAN, s. m. partie d'un vêtement, *دامن* *damèn*, a. *ذیل* *zèil*; — partie de quelque chose, *پارچه* *partchè*, a. *حقت* *hèssè*, pr. t. *hissè*.

PANACÉE, s. f., *دوای عموم امراض* *dèvaï 'oumoumé èmràz*.

PANACHE, s. m., *پیر سر کله* *pèré sèré koulèh*, *جقه* *djèqqè*.

PANACHER, v. n. et SE PANACHER, *رنگارنگ شدن* *rènga-rèng choudèn*, *انوان شدن* *èlvan choudèn*.

PANADE, s. f., *آش نان* *âché nan*.

PANADER (SE), *خرامان راه رفتن* *khouraman rah rèflèn*.

PANAIS, s. m., *زردک دشتی* *zèrdèké dèchti*.

PANARIS, s. m., *خوی درد* *khouï-dèrd*, a. *داحس* *dahès*, *داحوس* *dahous*.

PANCARTE, s. f., *اعلان نامه بر دیوار حسیانده* *è'èlan-namè bèr divar tchèspandè*.

PANCRÉAS, s. m., a. *نوز المعده* *loouz-oul-mè'èdè*, pr. t. *lèvz-ul-mi'dè*.

PANDORE, s. f. la boîte de Pandore, *منبع جمیع بلاعا* *mèmbè'è djèmi'è bèla-ha*.

PANÉGYRIQUE, s. m., *ستایش* *sètayèch*, a. *مدح* *mèdh*, *نعت* *nè'èt*, pr. t. *na't*.

PANÉGYRISTE, s. m., *مدح کننده* *sètayèndè*, *مدح* *mèdh-kounèndè*, a. *مداح* *mèddah*, *ناعت* *na'èt*, pr. t. *na'it*, pl. *نعات* *nè'ât*, pr. t. *na'at*.

- PANER, v. a., نان کوبیده پاشیدن *nané koubidè pachi-dèn*; — pané, e, نان کوبیده پاشیده *nané koubidè pachidè*; — eau panée, نان آب *abé nan*.
- PANETIÈRE, s. f., نان تبره *toubreyé nan*.
- PANIER, s. m., زنبیر *zèmbîr*, ou زنبیل *zèmbil*, سبد *sèbèd*, s. سله *sèllè*, pl. سلال *sèlal*.
- PANIFICATION, s. f., نان شدن *nan choudèn*.
- PANIQUE, s. f., هراس بی جا *hèracé bi dja*.
- PANNE, s. f. terme de marine, mettre en panne, شل کردن *chol kèrdènè bad-bané kèchti*.
- PANNEAU, s. m. pièces de bois dans une bordure, تخته *tèkhtèyé rècèti*; — piège, دام خرگوش *damé khèr-gouch*.
- PANNEAUTER, v. n., دام انداختن *dam èndakhtèn*, ou گذاشتن *gouzachtèn*.
- PANORAMA, s. m., تماشاگاه دورنما *tèmacha-gahé dour-nèma*, p. t. نظرگاه دورنما *nèzèr-gahé dour-nèma*, pr. t. nazar-guiahi dour-numa.
- PANSAGE, s. m., تیمار اسپ *timaré èsp*.
- PANSE, s. f., شکم *chèkèm*.
- PENSEMENT, s. m., action de penser V. PENSER.
- PANSER, v. a., مرهم بستن *mèrhèm bèstèn*, ضماد بستن *zèmad bèstèn*; — panser un cheval, اسپ تیمار کردن *èsp timar kèrdèn*.
- PANSU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.
- PANTALON, s. m., شلوار *chèlvar*; — de femme persane, چاقشر *tchaqchour*, ou چاقچر *tchaqtchour*.

PANTELANT, E, adj. V. PALPITANT.

PANTHÈRE, s. f., بوز *youz*, پارس *pars*.

PANTIÈRE, s. f., دام *dam*.

PANTIN, s. m., صورت مقوّا *sourètè mouqèvva*.

PANTOGRAPHE, s. m., آنت صورتکشی *àlètè sourèt-kèchi*.

PANTOIEMENT, s. m., تنگنغی مرغان *tèng-nèfiï mourghan*.

PANTOMÈTRE, s. m., a. انکفة المقدير *mèqias-oul-kaffèt-oul-mèqadir*, pr. t. *miqias-ul-kiaffèt-ul-mèqadir*.

PANTOMIME, s. m. acteur, مقتد باش *mouqèllèdè bè-ècharè*.

PANTOMIME, s. f., تةلید باشاره *tèqlidè bè-ècharè*, a. مز *rènz*, pr. t. *ramz*.

PANTOUFLE, s. f., پا افرار *pa-èfzar*.

PAON, s. m., طاوس *tavous*.

PAONNEAU, s. m., ضاوس بچه *tavous-bètchè*.

PAPA, s. m., بابا *baba*, پدر *pèdèr*.

PAPAL, E, adj., متعلق پپ *moutè'èllèq bè-pap*.

PAPAUTÉ, s. f., پپاثری *papa-guèri*.

PAPE, s. m., پپ *pap*.

PAPEGAI, s. m., espèce de perroquet, طوطی مقوّاى *toutiï mouqèvrayi*.

PAPELARD, s. m., سالوس *salous*.

PAPELARDISE, s. f., سالوسی *salouci*.

PAPERASSE, s. f., کاغذهای باطله *kaghèz-haï batèlè*.

PAPETERIE, s. f. fabrique de papier, کاغذ سازی *kar-khanèyé kaghèz-sazi*, pr. t. *kiar-khanèï kiaghaz-sazi*; — le commerce du papier, کاغذ فروشی *kaghèz-fourouchi*.

- PAPETIER, s. m. celui qui fait le papier, کاغذ ساز *kaghèz-saz*; — celui qui vend du papier, کاغذ فروش *kaghèz-fourouch*.
- PAPIER, s. m., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghaz*, a. قرطاس *qèrtas*, pr. t. *qirtas*; — papier-monnaie, پول کاغذ *poulé kaghèz*.
- PAPILLON, s. m., پروانه *pèrvanè*.
- PAPILLONNER, v. n., هر دم بجیزی مایل شدن *hèr-dèm bètchizi mayèl choudèn*, از شاخی بشاخی جستن *èz chakhi bè-chakhi djèstèn*.
- PAPILLOTAGE, s. m., حرکت بی اختیار چشم *hèrèkètè bi èkhtiaré tchèchm*.
- PAPILLOTE, s. f., کغذی زلف بر آن پیچیده *kaghèzi zoulf bèr àn pitchidè*.
- PAPILLOTER, v. n. — des yeux, پیریدن چشم *pèridènè tchèchm*, بی اختیار حرکت کردن چشم *bi èkhtiar hèrèkèt kèrdènè tchèchm*; — v. a. papilloter les cheveux, les mettre en papillotes, گیسو بر کاغذ پیچندن *guiçou bèr kaghèz pitchandèn*, زلف را بر کاغذ تاب دادن *zoulf-ra bèr kaghèz tab dadèn*.
- PAPISME, s. m., پنداری *tèrèf-dariï pap*.
- PAPISTE, s. et adj. des 2 g., مرید پند *mouridé pap*, کتولیک *katoulík*.
- PAPYRUS, s. m., a. سعد *sou'oud*, pr. t. *sou'd*, pl. سعادی *sou'ádi*.
- PÂQUES, s. f., روز احیاء حضرت عیسی *rouzé èhyaé hèzrètè 'iça*; — œufs de Pâques, تخم مرغ رنگ کرده *tokhmé mourghé rèng-kèrdè*.

PAQUEBOT, s. m., کشتی بخار نامه بر *kèchtü boukharé namè-bèr*.

PAQUET, s. m., بسته *bèstè*, p. t. بوجچه *boughtchè*, pr. t. *boghtcha*; — faire son paquet, کوچ کردن *koutch kèrdèn*.

PAR, prép. de lieu et de temps, از *èz*, a. من *mèn*, pr. t. *mîn*; — par mer, از روی آب *èz rouï âb*; — par terre, از اینجا *èz rouï khochki*; — par ici, از اینجا *èz in-dja*; — dans le sens de avec, به *bè* ou ب *bè*; — par force, بزور *bè-zour*; — dans le sens de chaque, هر *hèr* (s'exprime plus souvent par un ی d'unité à la fin du mot): — par an, هر سال *hèr sal*, ou سالی *sali*, a. سنوی *sènevî*, سنویه *sènevîyè*; — par jour, روزی *rouzi*; — avec le sens de dans, در *dèr*, توی *touï*; — dans le sens de par, از طرف *èz tèrèfé*; — par hasard, اتفاقی *èttafâqî*, pr. t. *ittifaqèn*; — parce que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, pr. t. *zira-ki*; — par dessus, بالا *bala*, از بالا *èz bala*.

PARA, s. m., پاره *parè*, pr. t. *para*.

PARABOLE, s. f., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, تمثيل *tèm-sil*, pl. تمثيلات *tèmsilat*.

PARABOLIQUE, adj. des 2 g., a. تمثیلی *tèmsili*, تمثالی *tèmsali*, pr. t. *timsali*.

PARABOLIQUEMENT, adv., از روی تمثال *èz rouï tèm-sal*.

PARACHÈVEMENT, s. m., a. اتمام *èt-mam*, pr. t. *itmam*, تتمिम *tèt-mim*.

PARACHEVER, v. a., تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — parachevé, تکمیل شده *tèkmil-choudè*.

PARACHRONISME, s. m., تاریخ را پیش انداختن *tarikh-ra pich èndakhtèn*, تاریخ قدیم را جدید کردن *tarikhé qèdim-ra djèdid kèrdèn*.

PARACLET, s. m., a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*.

PARADE, s. f., نمایش *nèmayèch*, pr. t. *nèmayich* a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.

PARADIGME, s. m., terme de grammaire, a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*.

PARADIS, s. m., فردوس *fèrdoous*, pr. t. *firdèrs*, بهشت *bè-hèch'*, pr. t. *bihicht*, a. دژننّت *djènnèt*, pr. t. *djinnèt*, pl. دژنان *djènan*, pr. t. *djinan*, ou دژنات *djènnat*, pr. t. *djinnat*.

PARADOXAL, e, adj., a. روبة عقل خلاف *khèlafé rèvièyé 'èql*.

PARADOXE, s. m., a. مغایرت عقل عمومی *moughayèrètè 'èqlé 'oumoumi*, pr. t. *moughaïrètè 'aqli 'oumoumi*.

PARAFE, et mieux **PARAPHE**, s. m., a. صحیح *sèhh*, pr. t. *sahh*.

PARAFER, et mieux **PARAPHER**, صحیح گذاشتن *sèhh gou-zachtèn*.

PARAGE, s. m., a. حوائی دریا *hèvaliü dèria*, a. ناحیة الباهر *nahiyèt-oul-bèhr*, pr. t. *nahiyèt-ul-bahr*; — qualité de la naissance, a. نسب *nècèb*, درجه *dèrèdjè*, رتبة *routbè*; — lieu, a. ناحیه *nahiè*, pl. نواحی *nèvahi*.

PARAGOGUE, s. f., terme de grammaire, در علاوه حرف *dèr àkhèré kèlèmè*.

PARAGOGIQUE, adj. des 2 g., terme de grammaire, در آخر کلمه *dèr àkhèré kèlèmè nèrsé* زیادی نوشته شده *ziadi nèvèchtè-choudè*.

PARAGRAPHE, s. m., a. فقره *fèqèrè*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fouçoul*.

PARAÎTRE, v. n., پیدا شدن *pèida choudèn*, پدیدار شدن *pèdidar choudèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, pr. t. *zahir choudèn*; — faire paraître, نمودن *nèmourèn*, بعرضه *zahèr kèrdèn*, pr. t. *zahir kièrdèn*, ظهور آوردن *bè-'èrècèyé zoughour àvourdèn*; — avoir l'air, avoir l'apparence; il paraît que, ظاهر اینکه *zahèr-èch in-ké*, چنین معلوم است که *tchènnin mè'èloum-èst ké*; — il me paraît ainsi, چنین مینماید *bè-nèzèré mèn tchènnin mi-nèmayèd* ou میند *mi-âyèd*.

PARALLÈLE, s. m. comparaison, a. مقایسه *mouqayècè*, pr. t. *mouqaïcè*, تشبیه *tèchbih*, تطبیق *tètbiq*, pr. t. *tatbiq*; — mettre en parallèle, تشبیه کردن *tèchbih kèrdèn*, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PARALLÈLE, adj. des 2 g., a. متساوی *moutèvazi*, متساوی *moutègari*; — cercle parallèle, دایره متوازی خط استوا *daïrèyé moutèvaziï khètté èstèva*.

PARALLÈLEMENT, adv. a. متوازماً *moutèvazièn*, متساوياً *moutègarièn*.

PARALLÉLIPIPÈDE, s. m., a. جسد متوازی السطوح *djècèdè moutèvazi-oul-soutouh*, pr. t. *djècèdi mutèvazi-us-soutouh*.

PARALLÉLISME, s. m., a. توازی *tèvazi*, موازات *mouvazat*, تساوی *tègari*.

PARALOGISME, s. m., faux raisonnement, a. فیهاس کاذب *giacé kazèb*, pr. t. *giaci kiazib*, رأی باطل *rè'è'i batèl*, pr.

t. *rè'îi batil*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khiali batil*.

PARALLÉLOGRAMME, s. m., a. شکل متوازی الاضلاع الممتدبلة *chèklé moutèrazi-oul-èzla'-oul-moutèqabèlè*, pr. t. *chèkli mutèrazi-ul-azla'-ul-mutèqabilè*.

PARALYSER, v. a. rendre paralytique, مفلوج کردن *mèf-loudj kèrdèn*, افلیج کردن *èflidj kèrdèn*; — au fig. rendre inutile, بی ثمر کردن *èkhlal kèrdèn*, بی اثر کردن *bi-èèr kèrdèn*, بی-سهم گردانیدن *bi-sèmèr guèrdanidèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*; — paralysé, e, a. مفلوج *mèfloudj*.

PARALYSIE, s. f., a. فلج *fèldj*, استرخ *èstèrkha*, pr. t. *is-tirkha*.

PARALYTIQUE, adj. des 2 g., a. مفلوج *mèfloudj*, افلیج *èf-lidj*, pr. t. *iflidj*.

PARANT, e, adj., qui orne, زینت دهنده *zinèt-dèhèndè*, a. مرتبی *mouzèiyèn*, pr. t. *muzèiyîn*.

PARANYMPHE, s. m. discours solennel, a. معقل *mèqal*, pr. t. *maqal*, خطبه *khouthè*, pr. t. *khotba*; — celui qui chez les anciens conduisait la mariée chez son époux, عروسبر *'èrous-bèr*.

PARAPET, s. m. d'un pont, دیوار نب پل *divarè nèbè poul*; — d'un fort, کنج قلعه *kounguèrèyè qèl'è*.

PARAPHIMOSIS, s. m., a. انتفخ العلقه *èntèfakh-oul-qèlfèt*, pr. t. *întifakh-ul-qalfèt*.

PARAPHRASE, s. f., a. تعبیر *tèfsir*, تفسیر *chèrh*, شرح *tè'è-bir*, pr. t. *ta'bir*.

PARAPHRASER, v. a., تفسیر کردن *tèfsir kèrdèn*, شرح کردن *chèrh kèrdèn*, *tèfsir kèrdèn*.

PARAPHRASEUR, EUSE, s., *کننده شرح chèrh-kounèndè, a. شارح charèh, pr. t. charih.*

PARAPHRASTE, s. m., *شرح نویس chèrh-nèvis, a. شارح charèh, pr. t. charih.*

PARAPLUIE, s. m., *چتر tchètr.*

PARASANGE, s. m., *فرسنگ fèrsèng, vulg. فرسخ fèrsèkh, pr. t. fèrsakh.*

PARASÉLÈNE, s. f., *reflet de la lune à travers un nuage, عکس ماه 'èksé mah.*

PARASITE, s. m., *کاسه کجا نیم kacè-lis, کاسه کجی kacadja bèrèm, a. طفیلی toufèili.*

PARASOL, s. m. V. PARAPLUIE.

PARATONNERRE, s. m., *میل آهنی دافع رعد milé àhèniî dafè'è rè'èd, pr. t. mili àhèniî dafi'î rè'd میل مقناطیس milé mèqnatis.*

PARAVENT, s. m., *پرده جارچوبه دار, در ساره, dèr-sarè, tchar-tchoubè-dar.*

PARBLEU! interj. *در این چه حرف dèr ïn tchè hèrf.*

PARC, s. m. lieu où l'on enferme les moutons, *آغل àghèl, pr. t. àghil; — parc d'artillerie, توپخانه toup-khanè, pr. t. top-khanè; — jardin entouré d'une enceinte, باغ bagh.*

PARCAGE, s. m., *مذت توقف گوسفندان در چراگاه, mouddètè tèvèqqoufé gousfèndan dèr tchèra-gah, pr. t. muddèti tèvèqqufi gousfèndan dèr tchèra-guiah.*

PARCELLE, s. f., *تکه کوچک tèkèyé koutchèk, a. ذرè zèrrè, pl. ذرات zèrrat.*

PARCE QUE, locution conjonctive, *زیرا zira, زیرا zira-ké.*

pr. t. *zira-ki*, چونکه *tchoun-ké*, pr. t. *tchoun-ki*; — par ce que (en trois mots), از آنچه *èz ân-tchè*, pr. t. *èz ân-tchi*; — par ce que vous avez dit il est évident que از آنچه گفته اید معلوم میشود که *goftè-id mè'èloum mi-chèvèd ké*, pr. t. *èz ân-tchi gouftè-id ma'loum mi-chèvèd ki*. ou گفته شما معلوم از گفته شما معلوم *èz goftèyé chouma mè'èloum mi-chèvèd ké*.

PARCHEMIN. s. m., پوست حیوانی *pousté hèivani*, ارق *rèqq*, pr. t. *raqq*.

PARCHEMINERIE, s. f., کارخانه ارق سازی *kar-khanèyé rèqq-sazi*.

PARCHEMINIER, s. m., ارق ساز *rèqq-saz*.

PARCIMONIE, s. f., تنگ چشمی *tèng-tchèchmi*, ا. خست *khèssèt*, بخل *boukhl*, امساک *èmsak*.

PARCIMONIEUX, se, adj., تنگ چشم *tèng-tchèchm*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*.

PARCOURIR, v. a., سیر کردن *guèrdèch kèrdèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — parcourir des yeux, مرور نگاه کردن *nègah kèrdèn*, مرور کردن *mourour kèrdèn*.

PARDON. s. m., بخشایش *amourzèch*, پوزش *pouzèch*, بخشایش *bèkhchayèch*, pr. t. *bakhchayich*, a. عفو *'èfo*, pr. t. *'afv*, مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt*; — demander pardon, پوزش خواستن *amourzèch khastèn*, استغفار کردن *pouzèch khastèn*, پوزیدن *pouzidèn*, استغفار کردن *èstèghfar kèrdèn*, pr. t. *istighfar kièrdèn*; — en style familier on dit: pardon, je vous demande pardon,

بخشید *bè-bèkhchid*, معذورم بدارید *mè'èzour-èm bè-darid*, عفو بفرمایید *'èfv bè-fèrmayid*.

PARDONNABLE, adj. des 2 g., بخشیدنی *bèkhchidèni*, عفو پذیر *'èfv-pèzir*.

PARDONNER, v. a., گذشت کردن *bèkhchidèn*, گوزعت کردن *gouzècht kèrdèn*, آمرزیدن *âmourzidèn*; — excuser, معذور داشتن *mè'èzour dachtèn*, pr. t. *ma'zour dachtèn*; — pardonné, e, آمرزیده *âmourzidè*, a. مغفور *mèghfour*, pr. t. *maghfour*; — excusé, معذور شده *mè'èzour-choudè*, a. معاف شده *mè'af-choudè*, a. معذور *mè'èzour*, pr. t. *ma'zour*.

PARÉGORIQUE, adj. des 2 g. synonyme d'anodin. V. ANODIN.

PREIL, LE, adj., همتا *hèm-ta*, مانند *manènd*, جفت *djouft*, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. امثال *èmsal*; — égal, pareil, s., a. قرین *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقربان *èqran*; — sans pareil, بی همتا *bi-hèm-ta*, p. t. بی نظیر *bi-nèzir*, pr. t. *bi-nazir*, بی مثل *bi-mèsl*, pr. t. *bi-misl*.

PREILLEMENT, adv., همچنین *hèm tchènîn*, a. کذاک *kè-zalèk*, pr. t. *kè-zalik*; — moi pareillement, من همچنین *mèn hèm tchènîn*.

PREMENT, s. m. action de parer, آرایش *ârayèch*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*; — bande d'étoffe qui borde la manche, سب استین *sèré âstîn*.

PARENCHYME, s. m., a. جوهر المعی *djoouhèr-oul-mè'i*, pr. t. *djèvhèr-ul-ma'ï*.

PARENT, E, s., خویش *khich*, خویشاوند *khichavènd*, a.

قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, a. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*, pl. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*.

PARENTÉ, s. f., a. خویشاوندی *khichi*, *khichavèndi*, a. قرابت *qèrabèt*, pr. t. *qarabèt*.

PARENTHÈSE, s. f., a. جمله معترضه *djoumlèyé mou'outèrèzè* pr. t. *djumlèï mu'tarizè*.

PARER, v. a. orner, آرایش دادن *àrastèn*, آرایش *àrayèch dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*; — se parer, خود را آراستن *khoud-ra àrastèn*; — paré, e, آراسته *àrastè*, زینت یافته *zinèt-yafte*.

PARER, v. a. éviter, د کردن *rèd kèrdèn*, دفع کردن *dèf kèrdèn*; — paré, e, دفع شد *dèf'-choudè*, a. مندفع *moundèfè*, pr. t. *mundèfi*.

PARÈRE, s. m., a. قایل تاجر *qooulé tadjèr*, pr. t. *qarli tadjir*, قایل تاجّر *qooulé touddjar*, pr. t. *qarli tuddjar*.

PARESSE, s. f., a. کاهلی *kahèli*, تنبلی *tèmbèli*, a. تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

PARRESSER, v. n. faire le paresseux, کردن تنبلی *tèmbèli kèrdèn*.

PARESSEUX, se, adj., کاهل *kahèl*, pr. t. *kiahil*, p. t. تنبل *tèmbèl*, a. کسل *kècèl*, pr. t. *kècil*.

PARFAIRE, v. a., تمل کردن *tèmam kèrdèn*.

PARFAIT, e, adj. accompli, achevé, رچا *rèça* ce mot est devenu vieux, a. تمام *tèmam*, تام *tamm*, دمل *kamèl*, pr. t. *kiamil*, تکمیل *tèkmil*; — bien fait, bien, خیلی خوب *khèili khoub*.

PARFAITEMENT, adv. d'une manière parfaite, خیلی خوب *khèili khoub*, بسیار خوب *bèciar khoub*; — d'une ma-

nière complète, بطور کامل *bè-toouré kamèl*, a. بالکمال *bèl-kèmal*, pr. t. *bil-kièmal*.

PARFILER, v. a., séparer la soie de l'or dans une étoffe, نخ نخ کشیدن *nèkh-nèkh kèchidèn*.

PARFOIS, adv., گاهی *gahi*, گاه گاه *gah-gah*, a. بعض کتره *bè'èzé kèrrè*, pr. t. *ba'zi kèrrè*, بعض *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*.

PARFUM, s. m., بوی خوش *bouï hhoch*, رایحه خوب *raïhèyé khoub*, a. رایحه نایبه *raïhèyé lèiyèbè*, pr. t. *raïhaï taïyibè*, عطر *'ètr*, pr. t. *'utr*, pl. عطریات *'ètriat*, pr. t. *'atriat*.

PARFUMER, v. a. répandre une bonne odeur, خوش بو کردن *khoch bou kèrdèn*, معطر خوش بودادن *khoch bou dadèn*, mou'èttèr *sakhtèn*; — chasser le mauvais air en brûlant des parfums, بخور کردن *boukhour kèrdèn*; — parfumé, e, qui a une bonne odeur, خوش بو *khoch-bou*, خوش رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mou'attar*; — qui a été parfumé, بخور شده *boukhour-choudè*.

PARFUMEUR, SE, s. m., a. عطر *'èttar*, pr. t. *'attar*.

PARFUMOIR, s. m., بخوردان *boukhour-dan*, a. مَجْمَر *mèdj-mèr*, pr. t. *midjmèr*.

PABI, s. m., گرو *guèroou*, a. نذر *nèzr*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, بحث *bèhs*, pr. t. *bahs*.

PABIER, v. a., نذر بستن *nèzr bèstèn*, شرط بستن *chèrt bèstèn*.

PARIÉTAIRE, s. f., p'ante, سرش *sèrèch*.

PARIÉTAL, e, pl. PARIÉTAUX, os pariétal, استخوان کاسه

èstoukhané kacèyé sèr, a. *جمجمه djèmdjèmè*.

PARIEUR, SE, s., *نذر کوند nèzr-kounèndè*.

PARIS, nom de ville, *پاریس paris*.

PARISIEN, NE, adj., *پاریسی parici*.

PARITÉ, s. f., *هرا-هیری bèra-bèri*, a. *مساوات mouçavat*, pr. t. *muçarat*, *تسوی tèsari*; — comparaison, a. *مثل mècèl*, pl. *امثال èmsal*, *تمثال tèmsal*, pr. t. *timsal*.

PARJURE, s. m. faux serment, *دروغ سوئندèدè dourough*, *قسمه دروغ qècèmè dourough*, pr. t. *qaçami dourough*; — serment violé, *سوئند شکیستè soouguèndè chèkèstè*, pr. t. *sèrguèndi chikièstè*, *نقزè سوئند nèqzè soouguènd*; — qui commet un parjure, *سوئند شکن soouguènd chèkèn*, pr. t. *sèrguènd-chikèn*.

PARJURER, (SE) v. pron., *دروغ سوئند دد kèrdèn*, *دروغ سوئند یاد کوردèn soouguènd yad kèrdèn*, *دروغ قسمه خوردèn qècèm khourdèn*; — violer son serment, *سوئند سوئند شکیستن soouguènd chèkèstèn*, *نقزè عید کدèn nèqzè 'èhd kèrdèn*.

PARLAGE, s. m., V. VERBIAGE.

PARLANT, E, adj., a. *ناتق natèq*, pr. t. *natiq*.

PARLEMENT, s. m., a. *مجلس وکلای ملت mèdjilècé vou-kèlaï mèllèt*.

PARLEMENTAIRE, s. m., *گوماخته goumachtè*, *خبر رسان khè-bèr rèçan*.

PARLEMENTER, v. n., *گفت و شنید کردèn goft-ou-chenoud kèrdèn*, *گفتگو کردèn goftè-gou kèrdèn*, *مکالمات داشتن moukalèmat dachtèn*.

PARLER, v. n. et a. *گفتن hèrf zèdèn*, *خبر زدن*.

soukhèn goftèn. تکلم کردن *tèkèlloum kèrdèn*; — discourir, صحبت کردن *souhbèt kèrdèn*, pr. t. *sohbèt kièrdèn*; — parler français, parler en français, فرانسه *francè hèrf zèdèn*; — parlez-vous français? *francè hèrf mi-zènid*.

PARLER, s. m. langage, گوئی *soukhèn-gouyi*.

PARLERIE, s. f., V. VERBIAGE.

PARLEUR, SE, s., بسیار حرفزن *bèciar hèrf-zèn*, *bèciar-gou*.

PARLOIR, s. m., اوض صحبت *outaqé souhbèt*, pr. t. *otaqi sohòèt*.

PARMI, prép., میان *mian*, در میان *dèr mian*, a. بین *bèin*, *ma-bèin*; — parmi nous, مین حیدمن *miané khoudèman*; — parmi eux, میان خوششان *miané khoudchan*.

PARNASSE, s. m. au figuré la poésie, a. شعر *chè'èr*, pr. t. *chi'r*, réunion des poètes, a. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chou'ara*.

PARODIE, s. f., a. هجو *hèdjé*.

PARODIER, v. a., هجو کردن *hèdjé kèrdèn*.

PAROISSE, s. f., a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

PAROISSIAL, E, adj., a. متعلق بمحله *moutè'èllèq bè-mèhèllè*.

PAROISSIEN, NE, s., habitant d'une paroisse a. ساکن محله *sakèné mèhèllè*, pr. t. *sakini mahallè*, اهل محله *èhlé mèhèllè*, pr. t. *èhli mahallè*; — s. m. livre de prières, کتاب دعا *kètabé do'â*.

PAROLE, s. f., سخن *soukhèn*, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*, قول *qooul*, pr. t. *qavl*, pl. اقوال *èqval*, pr. t. *aqval*; — promesse, a. وعد *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*; — donner sa parole, حرف دادن *hèrf dadèn*, وعد کردن *vè'èdè kèrdèn*, بر سر حرف خود استادن *bèr sèré hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *bèr sèri harfi khod istadèn*; — manquer de parole, بر سر حرف خود خستادن *bèr sèré hèrfé khoud nè-yèstadèn*, خلف وعد *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — faculté de parler, a. قوت *qouvèyé natîqè*, pr. t. *qouvèi natiqa*, قوت *qouvèté natîqè*, pr. t. *qouvèti natiqa*, نطق *noutq*.

PARONOMASE, s. f., a. معرفت اللفظ *mouqarèneté èlfaz*, pr. t. *muqarinèti èlfaz*.

PARONOMASIE, s. f., a. مشبیهت اللفظ *mouchabèhèté èlfaz*, pr. t. *muchabèhèti èlfaz*.

PAROXISME, s. m., شدت درد *chèddèté dèrd*, a. شدت مرض *chèddèté mèrèz*, pr. t. *chiddèti maraz*, احتداد مرض *èhtèdadé mèrèz*, pr. t. *ihtidadi maraz*.

PARQUE, s. f. au figuré, la mort, مرگ *mèrg*, a. اجل *èdjèl*, pr. t. *èdjal*; — les ciseaux de la Parque, مفراص احل *mîgrazi èdjèl*, pr. t. *magrazi èdjal*.

PARQUER, v. a., بغ گذاشتن *toûi bagh gouzachtèn*.

PARQUET, s. m., تخته فرش *tikhtè-fèrch*; — endroit où se tiennent les avocats, وکلائی نشیمن *nèchimèn-gahé voukèlaï chér'*; -- les officiers même du ministère public, a. وکلائی شرع *vouqèlaï chér'*, pr. t. *vukèlaï chér'*.

PARQUETAGE, s. m. action de parqueter, V. **PARQUETER**.

PARQUETER, v. a., تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*,
pr. t. *takhta-fèrch kièrdèn*.

PARRAIN, s. m., پدر تعمید *pèdèré tè'èmid*.

PARRICIDE, s. m. celui qui tue son père, پدرکش *pèdèr-kouch*,
قاتل پدر *qatèlé pèdèr*; — crime que commet
le parricide, پدرکشی *pèdèr-kouchi*, a. قتل اب *qètl-
ul-èb*, pr. t. *qatl-ul-ab*.

PARSEMER, v. a., پاشیدن *pachidèn*, افشاندن *èfchandèn*,
نذر کردن *nèçar kèrdèn*.

PARSI, s. m., V. **GUÈBRE**.

PART, s. f., بهره *bèhrè*, بخش *bèkhch*, a. حقه *hèssè*, pr. t. *hissè*, pl. حصص *hècès*, pr. t. *hiças*, سهم *sèhm*, pr. t. *sahm*, pl. اسبم *èsham*, pr. t. *asham*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*; — côté, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*, pl. جوانب *djèvanèb*, pr. t. *djèvanib*; — de votre part, از طرف شما *èz tèrèfé chouma*, pr. t. *èz tarafi chouma*; — de toutes parts, از هر طرف *èz hèr tèrèf*, pr. t. *èz hèr taraf*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*; — à part, سوا *sèva*, a. علیحدّه *'èlè-hèddè*, pr. t. *'ala-haddè*, خلوت *khèlrèt*, pr. t. *khal-rèt*; — faire part, خبر دادن *ayah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, اطلاع دادن *ètèla' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — prendre part, دخیل شدن *dèkhil choudèn*, حقّه دار بودن *hèssè-dar boudèn*, pr. t. *hissè-dar boudèn*. شراکت داشتن *chèrakèt dachtèn*; — part, lieu, جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*; — quelque part, جی *djaï*, یک جای *yèk djaï*.

PARTAGE, s. m., بخش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*; — portion V. **PART**; — sort, a. قسمت *qès-mèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*.

PARTAGER, v. a., بخش کردن *bèkhch kèrdèn*, قسمت کردن *qès-mèt kèrdèn*, تقسیم کردن *tèqsim kèrdèn*; — partager en deux, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

PARTANCE, s. f., a. عزیمت *'èzimèt*, pr. t. 'azimèt, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*.

PARTANT, adv., بهنگام *bèna-bèr in*, لاحقاً *la-djèrèm*.

PARTENAIRE, s. m., داری شریک *dèr bazi chèrik*.

PARTERRE, s. m., parterre de fleurs, گولستان *goulèstan*, pr. t. *gulistan*, گلزار *goul-zar*, pr. t. *gul-zar*; — partie d'une salle de spectacle, سهنہ نمشا *sèhné tè-macha-khanè*.

PARTI, s. m. réunion de plusieurs personnes contre d'autres, گروہ *guèrouh*, a. فرقه *firqè*, pr. t. *firqu*; — prendre le parti de تهرهف داری کردن *tèrèf-dari kèrdèn*; — résolution, a. عزم *'èzm*, pr. t. 'azm, تصمیم *tèsnim*, عزم *djèzm*; — prendre son parti, عزم را *'èzm-ra djèzm kèrdèn*; — expédient, راه *rah*, a. تدبیر *tèdbir*; — profession, genre de vie, راه *rah*, a. تربیت *tèriqèt*, pr. t. *tarigut*; — tirer parti, جلب فایده کردن *djèlbé faïdè kèrdèn*, صرفه کردن *sèrfe kèrdèn*.

PARTIAL, e, adj., طرفدار *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*, طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, a. معصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

PARTIALEMENT, adv., بهتقصیب *bè-tèrèf-guir*, بتعصب *bè-tè'èssoub*, از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*.

PARTIALITÉ, s. f., *تەرەف‌گىرى* *tèrèf-guiri*, *دجانبدارى* *djanèb-dari*, a. *تعصب* *tè'ssoub*, pr. t. *tè'assub*, *تەڭەھۇب* *tèçahoub*, pr. t. *tèçahub*.

PARTICIPANT, e, adj., *هەم‌بەز* *hèm-baz*, *ئەنبەز* *ènbaz*, *بەھرە‌مەند* *bèhrè-mènd*, p. t. *هەسسە‌دار* *hèssè-dar*, pr. t. *hissè-dar*, a. *شەرىك* *chèrik*, pr. t. *charik*, *موشەرىك* *moucharèk*, pr. t. *mucharik*.

PARTICIPATION, s. f., *هەم‌بەزى* *hèm-bazi*, *ئەنبەزى* *ènbazi*, *دجانبدارى* *hèssè-dari*, a. *شەرىكتە* *chèrakèt*, *ئەشتەراك* *èchtèrak*, pr. t. *ichtirak*.

PARTICIPE, s. m. *participe actif*, a. *ئەسمە فاعل* *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — *passif*, *ئەسمە مفعول* *èsmé mèt'oul*, pr. t. *ismi mèt'oul*.

PARTICIPER, v. D., *ئەنبەز شەرىك* *ènbaz choudèn*, *بەھرە‌مەند شەرىك* *bèhrè-mènd choudèn*, *بەھرىك بۇدەن* *chèrik boudèn*.

PARTICULARISER, v. B., *بە تەڭەسەل بەيەن* *bè tèfsil bèyan kèrdèn*, *مۇڧەسسەلەن بەيەن* *moufèssèlèn bèyan kèrdèn*.

PARTICULARITÉ, s. f., *كەڭەڧيەتە دىقۇەر* *kèifiyète diguèr*, *كەڭەڧيەتە مەڭەسسۇس* *kèifiyète mèkhsous*, *كەڭەڧيەتە ئەلا-هەددە* *kèifiyète 'èla-hèddè*; — en parlant des particularités d'une affaire, a. *دەڭىقە* *dèqiqè*, pr. t. *daqiqu*, pl. *دەڭاڧىق* *dèqayèq*, pr. t. *daqaiq*.

PARTICULE, s. f., *petite partie*, a. *دجوز* *djouz*, pr. t. *djuz*, pl. *ئەدجزا* *èdjza*; — terme de grammaire, a. *هەرف* *hèrf*, pr. t. *harf*.

PARTICULIER, s. m., *ئەسى* *kèci*, *شەڭخەى* *chèkhci*; — en particulier, *خەلۇت* *khèlvèt*, *دەر خەلۇت* *dèr khèlvèt*; — en secret, *مەھرەمانە* *mèhrèmanè*, *دەر خەڧىە* *dèr khoufiyè*.

PARTICULIER, *e*, *adj.* *a.* خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*,
pr. t. *makhsous*.

PARTICULIÈREMENT, *adv.*, *a.* مخصوصاً *mèkhsoucèn*, *pr. t.*
makhoucèn.

PARTIE, *s. f.*, *portion*, *a.* پارè, لَکْهْتَه *lèkhtè*, تَکَه *tèkè*,
pr. t. *tikè*, *t. p.* پارتچه *partchè*, *pr. t.* *partcha*, *a.* جَزْءَ
djouz', *pr. t.* *djuz'*, *pl.* اِجْزَاءَ *èdjza*, قِطْعَه *qèl'è*, *pr. t.*
qil'a, حَقْصَه *hèssè*, *pr. t.* *hissè*; — une partie, تَکَه
yèk tèkè, *pr. t.* *yèk tikè*; — les parties du corps,
اجْزَاءُ بَدَنِ *èdjzai bèdèn*, ou اَعْضَاءُ بَدَنِ *è'èzui
bèdèn*, *pr. t.* *a'zai bèdèn*; — les parties du discours,
اجْزَاءُ کَلَامِ *èdjzai kèlam*; — partie de plaisir, *a.* عِيشَ
'èich; — jeu, بَازِي *bazi*; — côté, سَوِي *soui*, *a.* نَظَرِ
tèrèf, *pr. t.* *taraf*, سَمْتِ *sèmt*, دِجْهَتِ *djìhèt*, *pr. t.* *djìhèt*,
pl. دِجْهَاتِ *djìhat*, *pr. t.* *djìhat*; — les quatre parties
du monde, حَبَرِ جَنَّتِ اَلْاَلَمِ *tchèhar djìhaté 'àlèm*, *a.*
دِجْهَاتِ اَرْبَعَةِ اَلَمِ *djìhaté èrbè'èye 'àlèm*, *pr. t.* *djìhati
èrbè'èyi 'àlèm*; — plaideur, *a.* مَدْعِي *moudi'*, خَصْمَ
knèsm; — les deux parties, *a.* نَظَرِ فِیْنِ *tèrèf-èin*, *pr. t.*
tarafèin; — les deux parties belligérantes, دَوْلَتِیْنِ
dooulètèinè mouharèbèin, *pr. t.* *dèvlètèini mu-
harèbèin*; — les deux puissance contractantes, دَوْلَتِیْنِ
مُعَاهِدَتِیْنِ *dooulètèinè mou'ahèdètèin*, *pr. t.* *dèvlètèini
mu'ahidètèin*; — la plus grande partie, بَیْشَرِش *bich-
tèr-èch*, *a.* اَکْثَرِ *'èksèr*; — en partie, اِنْدَکِ *èndèki*, قَدْرِ
qèdri, *a.* بَعْضِ *bil'izi*, *pr. t.* *ba'zi*.

PARTIEL, *le*, *adj.*, *a.* جُزْئِي *djouz'ii*; — éclipse partielle,
خُسُوفِ جُزْئِي *khouçoufè djouz'ii*, *pr. t.* *khuçoufi djuz'ii*.

PARTIELLEMENT, adv., کم کم *kèm-kèm*, جزء جزء *djouz'-djouz'*, a. جزياً *djouz'ièn*.

PARTIR, v. n., رفتن *rèftèn*, روانه شدن *rèvanè choudèn*, عازم شدن *âzèm choudèn*, راه افندان *rah ouftadèn*; — à partir d'aujourd'hui, امروز از تاریخ امروز *èz tarikhé èmrouz*.

PARTISAN, s. m., هوادار *hèva-dar*, هواخواه *hèva-khah*, t. p. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, طرفگیر *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*.

PARTITION, s. f., تقیيع موسیقی *tè'èlifé moucigi*.

PARTOUT, adv., جا جا *hèmè-dja*, هر جا *hèr-dja*; — aller partout, رفتن همه جا *hèmè-dja rèftèn*; — il met son nez partout, بیرون میگذارد *bè-hèr èmri moudakhèlè mi-kounèd*.

PARURE, s. f., آرایش *ârayèch*, پیرایه *pirayè*, زیور *zivèr*, زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*, pl. تزئینات *tèzèiyounat*.

PARVENIR, v. n., رسیدن *rècidèn*, واصل شدن *racèl choudèn*; — parvenu, e, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl choudè*.

PARVENU, s. m., پست به منصب رسیده *èz routhèyè pèst bè-mènsèb rècidè*.

PARVIS, s. m., جلو خان کلیسا *djèloou-khané kliça*, a. دهلیز *dèhliz*.

PAS, adv. de négation., نه ou ن *nè*, نه ou م *mè*; — n'allez pas, نروید *nè-rèvid*; — il n'est pas venu, نیامده *nè-yâmèd*, نیامده است *nè-yâmèdè-èst*; — ne viens pas, نیآ *nèyâ*, میآ *mèyâ*; — pas un, هیچ یک *hitch yèk*,

دانه ندارد *hitch yèki*; — il n'y en a pas un, *danèyi nè-darèd*, هیچ یکدانه نیست *hitch yèk-danè nist*.

PAS, s. m. mouvement du pied en avant, گام *gam*, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*, vulg. *adèm*, pl. قدوم *qou-doum*, خضو *khètèrèt*, pr. t. *khatvèt*, pl. خضوات *khètè-vat*, pr. t. *khatèrat*; — retourner sur ses pas, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*; — faire un faux pas, لغزش پ *lèghzidèné pâ*, لغزش پ *lèghzèché pa*; — au fig. faire une faute, خبط کردن *khèpt kèrdèn*, سهو *pâ-lèghz kèrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — le pas, préséance, a. تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*; — mauvais pas, passage périlleux, جی با خطر *djaï ba-khètèr*.

PASQUIN, s. m. bouffon, مسخره *mèskhèrè*, a. خراز *hèzzal*.

PASQUINADE, s. f., مسخرگی *mèskhèrègui*.

PASSABLE, adj. des 2 g., بد نیست *bèd nist*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *raçat*.

PASSABLEMENT, adv., بد نه *bèd-nè*; — il a passablement fait cela, این را بد نکرد *in-ra bèd nè-kèrd*.

PASSADE, s. f., آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*.

PASSAGE, s. m. action de passer, گذر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, a. مرور *mourour*, pr. t. *murour*, عبور *'ouhour*; — lieu par où l'on passe, گذرگاه *gouzèr-gah*, pr. t. *guzèr-guiah*, راه *rah*, جی عبور *djaï 'ouhour*, a. معبر *mè'èbèr*, pr. t. *ma'bèr*, pl. معابر *mè'âbèr*, pr. t. *mè'âbir*; — droit qu'on paye, راهداری *rah-dari*; — passage, cita-

tion d'un auteur, a. فقير *fèqèrè*, pr. t. *fiqra*, pl. فقرات *fèqèrat*, pr. t. *fiqrat*.

PASSAGER, ÈRE, adj., گذر *dèr gouzèr*, بی بی *bi-bèqa*, a. فانی *fani*.

PASSAGER, ÈRE, s., a. رنند *rèrèndè*, a. مسافر *mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. مسافریں *mouçafèrîn*, pr. t. *muçafirîn*, عبر *'âbèr*, pr. t. *'âbir*, pl. عبرین *'âbèrîn*, pr. t. *'âbirîn*.

PASSAGÈREMENT, adv., a. مسافرد *mouçafèrètèn*, pr. t. *muçafirètèn*.

PASSANT, s. m., رنند و آید *rèrèndè-ou-âyèndè*, pl. رندگان *rèrèndègan-ou-âyèndègan*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, pl. مترددین *moutèrèddèdîn*; -- en passant (part. prés.), حین گذر *hiné gouzèr*, وقت عبور *rèqtè 'oubour*.

PASSATION, s. f., حجت نوشتن *houddjèt nèrèchtèn*, pr. t. *huddjèt nirichtèn*.

PASSAVANT, s. m. permis de la douane, a. جواز *djèroz*; -- passage établi entre deux vaisseaux, گذرگاه *gou-zèr-gah*.

PASSE, s. f. canal étroit entre des rochers, تنگنای *tèng-naï*; -- supplément qu'on ajoute à une monnaie qui n'a plus sa valeur nominale, کسر پیل *kèsré poul*, pr. t. *kièsri poul*; -- position favorable, a. حالت *halèt*, فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*.

PASSÉ, s. m., از یاد گذشته *èyamé gouzèchtè*, ماضی *zèmané mazi*, p. t. زمان سابق *zèmané sabèq*, pr. t. *zèmani sabiq*, a. الماضی *èl-mazi*; -- dans les temps

PASSÉS, گذشته در زمان *dèr zèmané gouzèchtè*.

PASSE-CARREAU, s. m., اوتوی خیت *outouï khèiyat*.

PASSE-CHEVAL, s. m., دذر اسپ *navèyé gouzèré èsp*,
pr. t. *navèï guzèri èsp*.

PASSE-DEBOUT, s. m., a. جواز *djèraz*.

PASSE-DROIT, s. m. grâce accordée contre l'usage ordinaire, a. مساعد *mouça'èdè*, pr. t. *muça'èdè*; — injustice qu'on fait à quelqu'un en lui préférant pour un grade quelqu'un qui a moins de titres que lui, ناق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*, a. ظلم *zoulm*.

PASSÉE, s. f., وقت مرور مرغان *vèqtè mourouré mourghan*,
pr. t. *vagti mourouri mourghan*.

PASSEMENT, s. m., نوار *nèvar*, a. شریط *chèrit*.

PASSEMENTIER, s. m., علف بند *'èlaqè-bènd*, a. شرط *charèt*,
pr. t. *charit*.

PASSE-PARTOUT, s. m., بلند در جای متعدد *klidé dèrhai mout'èddèd*.

PASSE-PORT, s. m., تذکره نامه *gouzèr-namè*, تذکره *tèz-kèrèyé rah*.

PASSER, v. n., گذشتن *gouzèchtèn*, pr. t. *guzèchtèn*, گذر *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn*, رد شدن *rèd choudèn*; — passer pour . . . avoir la réputation de, مشهور بودن *mèch-hour boudèn*, شهرت داشتن *cheuhrèt dachtèn*; — passer de la tête, oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, از *èz* خاتیر رفتن *khatir rèstèn*, pr. t. *khatir rèstèn*; — v. a. passer l'eau, از آب رد شدن *èz àb rèd choudèn*; — le temps, وقت را گذرانیدن *vèqt-*

ra gouzèrandèn, گذراندن وقت *gouzèrandèné vèqt*, pr. t. *guzèrandèni vaqt*; — passer au fil de l'épée, طعمه کردن *teu'eumèyé chèmchir kèrdèn*; — faire couler à travers un linge ou un tamis, پالودن *paloudèn*, پالاییدن *palayidèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*; — omettre, گذاشتن *gouzachtèn*, کنار گذاشتن *kènar gouzachtèn*; — passer (se dit des choses qui perdent leur beauté) پیرمرد شدن *pèjmourde choudèn*; — se passer, s'écouler, گذشتن *gouzèchtèn*, در گذر بودن *dèr gouzèr boudèn*; — arriver, survenir, واقع شدن *vaqè' choudèn*, pr. t. *vaqì' choudèn*, بوفوع پیوستن *bè-veqou' pèivèstèn*; — ce qui s'est passé avant nous, آنچه قبل از ما بوفوع پیوست *ân-tché qèbl èz ma bè-veqou' pèivèst*, pr. t. *ân-tchi qabl èz ma bè-veqou' pèivèst*; — se passer de quelque chose, s'en priver, خود را محروم کردن *khoud-ra mèhroum kèrdèn*, از خود باز گرفتن *khoud baz guèrèftèn*; — passer une lettre de change, قبیل خواند کردن *hèvalè kèrdèn*; — être admis, reçu, قبیل شدن *qèboul choudèn*; — au fig. surpasser en mérite, تفوق گذشتن *gouzèchtèn*, برتری یافتن *bèrtèri yaftèn*, گذشته پیدا کردن *tèfèvrrouq pèida kèrdèn*; — passé, e, گذشته *gouzèchtè*.

PASSEUR, s. m. V. MOINEAU.

PASSE-TEMPS, s. m., a. مشغولیت *mèchghouliyèt*.

PASSIBLE, adj. des 2 g., قابل تحمل درد و رنج *qabèlé tè-hèmmoulé dèrd-ou-rèndj*; — qui doit subir une peine, مستحق جزا *moustèhèqqé djèza*, pr. t. *mustahaqqi djèza*.

PASSIF, IVE, adj. qui souffre l'action, a. مفعول *mèf'oul*;

— par extension, qui n'agit pas, عمل بی *bi-'è mèl*, بی

کار *bi-kar*; — en terme de grammaire, participe passé,

a. اسم مفعول *èsmé mèf'oul*, pr. t. *ismi maf'oul*; — actif,

اسم فاعل *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — dette pas-

sive, وام *cam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qou-*

rourz, دين *dèin*, pl. ديون *diyoun*, pr. t. *duyoun* — det-

tes actives, a. طلب *tèlèb*, متطلب *mètloub*, pr. t. *mat-*

loub, pl. متلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*.

PASSION, s. f. souffrance de Jésus-Christ, ذبح و محبت

rèndj-ou-mèhnètè hèzrètè 'iça, pr. t. *rèndj-a-mihnèti hazrèti 'iça*; — affection violente, درد

درد *dèrdè 'èchq*; — mouvement de l'âme, احوای

حرور *hèraï nèfs*, pr. t. *harai nèfs*, نفسانی

hèrsé nèfsani, pr. t. *hersi nèfsani*, غم *hèrès*; —

aimer avec passion, از دل و حسن دوست داشتن

èz dèl-ou-djan doust dachtèn.

PASSIONNÉMENT, adv., بشدت است *bè-chèddètè 'èchtiaq*.

بمعشوقه تمام *bè-hèrècè tèmam*, همه *bè-*

'èchqè hèr-tchè tèmam-tèr.

PASSIONNER, v. a. donner un caractère animé, بدرجه

بدرجه *bè-dèrdèdjèqè 'èchq-ou-hèrès bèr*

àtourdèn; — exciter la passion de ... برانگیختن *bè-*

hèrès àtourdèn; — se passionner, مبتلا شدن

moubtèla choudèn, بشدت عشق *chiftè choudèn*, مبتلا

bè-chèddètè 'àchèq choudèn, pr. t. *bè-chiddèt 'àchiq*

choudèn; — il est passionné pour cette femme, مبتلا

moubtèlaï 'èchqè in zèn èst,

شد *chiftèyé djèmalé in zèn choud*,
 است دیوانه *divanèyé in zèn èst*; — s'emporter,
 مبتلاى *bè-ghèzèb àmèdèn*; — passionné, e,
 شد عشق *moubtèlaï dèrdé 'èchq choudè, a.*
 مفتون *mèftoun*.

PASSIVEMENT, adv. V. PASSIF.

PASSOIRE, s. f. sorte de tamis, پالا *tourchi-pala*,
 پالوانه *palranè, palavan*, vulg. چلو صافکن *tchè-*
loou saf-koun.

PASTEL, s. m. crayon fait de couleurs pulvérisées, مداد
 رنگ *mèdadé rènga-rèng*, رنگ آمیز قورشون *rèng-àmiz*
gourchoun qèlèmi.

PASTÈQUE, s. f., هندوان *hèndèranè*.

PASTICHE, s. m., تقلید نصیری *tèqlidè tèsviri*.

PASTEUR, s. m., شبن *chèban*, گله بان *guèllè-ban*, p. t.
 چوبان *tchouban*, pr. t. *tchoban* a. راعى *ra'i*, pl. رعات
rè'ât, pr. t. *rè'ât*; — fig., a. رعبان *rouhban*.

PASTILLE, s. f., a. حب *hèbh*, pr. t. *habb*, حبه *hèbbè*,
 قورس *qours*, pl. اقراص *èqras*; — pastilles odoriféran-
 tes, حبه حبهى معطر *hèbbè-haï mou'èttèr*; — bonbon, نقل
nouql.

PASTORAL, e, adj., چوبانى *tchoubani*, شبنى *chèbani*.

PASTORALEMENT, adv. au fig., از روی رهبانیت *èz rouï*
rouhbaniyèt.

PAT, s. m., terme du jeu d'échees, پاجم *âtchmèz*.

PATACHE, s. f., کشتى بارکش *kèchtïï bar-kèch*.

PATAQUÈS, s. m., a. مغلطه كلام *mèghlètèyé kèlam*, pr. t.
maghlatèï kièlam.

- PATARAFFE, s. f., a. خَتَّ مَغْشِش *khètté mèghchouch*, خَتَّ مَهْشِش *khètté mouhèrvèch*, pr. t. *khatti muhèrvèch*.
- PATATE, s. f., سِبْ زَمِينِي *sibé zèmini*.
- PATAUD, e, adj., دَنده *goundè*, a. غَلِيزْ نَجْتَه *ghèliz-out djèssè*.
- PATAUGER, v. n., تَوِي دَل وَاي رَاه رَفْتَن *toûi guèl-ou-lai rah rèftèn*.
- PÂTE, s. f., a. خَمِير *khèmîr*.
- PÂTÉ, s. m., بَوْرِكْ *bourèk*; — pâté de perdrix, بَوْرِكْ دِيكْ *bourèké kèbk*.
- PATELIN, e, s. et adj., رَوْبَه صِفَت *roubah-sifit*.
- PATELINAGE, s. m., رَوْبَه بَزِي *roubah-bazi*, رَوْبَه صِفَتِي *roubah-sifiti*.
- PATELINER, v. n., رَوْبَه بَزِي دَر وَرْدَن *roubah-bazi dèr àcourdèn*.
- PATELINEUR, se, s. V. PATELIN.
- PATENT, e, adj., a. شَرْعِي *chér'i*, قَانُونِي *qanouni*.
- PATENTE, s. f., فَرْمَان *fèrman*.
- PATENTER, v. a., فَرْمَان مَرْحَمَت كَرْدَن *fèrman mèrhîmèt kèrdèn*, ou تَعْفَت كَرْدَن *illèfat kèrdèn*; — patenté, e, سَاهِبْ فَرْمَان *sahèbé fèrman*.
- PATER, s. m., a. prière des chrétiens, دَعَا *do'a*, pr. t. *dou'a*, تَشْبِيح *tèshih*.
- PATÈRE, s. f., دَل مَحْ پَرْدَه *goul-mikhé pèrdè*.
- PATERNEL, le, adj., پَدَرِي *pèdèri*, پَدَرَانَه *pèdèranè*, a. اَبَوِي *èbèvi*.
- PATERNELLEMENT, adv., پَدَرَوَار *pèdèr-rar*, p. t. پَدَرَانَه *pè-dèranè*.

PATERNITÉ, s. f., پدری *pèdèri*, a. اوبتت *oubouvèt*, pr. t. *ubuvvèt*.

PÂTEUX, SE, adj., خميروار *khèmîr-var*, مانند خمير *manèndé khèmîr*.

PATHÉTIQUE, adj. des 2 g., دلسوز *dèl-souz*, رقت انگيز *rèq-qèt-ènguiz*.

PATHÉTIQUEMENT, adv., دلسوزانه *dèl-souzanè*, برقت انگيزى *bè-rèqqèt-ènguizi*.

PATHOLOGIE, s. f., كيفيت امراض *bèhsé dèr kèi-fiyèté èmrâz*, a. وصف امراض *vèsfé èmrâz*, pr. t. *vasfi èmrâz*.

PATHOLOGIQUE, adj. des 2 g., مخصوص وصف امراض *mèkh-soucé vèsfé èmrâz*.

PATHOS, s. m., V. GALIMATIAS.

PATIBULAIRE, adj. des 2 g., مخصوص ندار *mèkhsouci bè-dar*.

PATIENTEMENT, adv., بشکيبائى *bè-chèkibayi*, بصبر *bè-sèbr*, بتحمل *bè-tèhèmmoul*, a. تكملا *tèhèmmoulèn*, pr. t. *tè-hammulèn*.

PATIENCE, s. f., شکيبائى *chikibayi*, شکيب *chèkib*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèham-mul*; -- prendre patience, شکيب کردن *chèkib kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*, تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*, pr. t. *tèhammul kièrdèn*.

PATIENT, E, adj., شکيبا *chèkiba*, شکيبند *chèkibèndè*, a. صابر *sabèr*, pr. t. *sabir*, صبور *sèbour*, pr. t. *sabour*.

PATIENT, s. qui souffre les injures ou les coups sans rien dire, a. مفعول *mèf'oul*, متزروب *mèzroub*, pr. t. *mazroub*;

— pour désigner un condamné, *هكلم شدة بقتل* *heukm-choudèyé bè-qètl*, *ماككوم بقتل* *mèhkoumé bè-qètl*, a. *مأجرم مأكوم عليه* *moudjrémè mèhkoum 'èlèih*, pr. t. *mudjrimi mahkoum 'alèihi*.

PATIENTER, v. n., *صبر كردن* *chèkibidèn*, *تکمل کردن* *tèhèmmoul kèrdèn*.

PATIN, s. m. sorte de soulier fort que portaient les femmes, a. *پا افزار آعین* *nè'èlèïn*, pr. t. *na'lèïn*; — chaussure dont on se sert pour glisser, *پا افزار آعین نیز خوردن* *pa èfszaré àhènïn djèhètè liz khourdèn*, vulg. *کفش یخ بازی* *kèfché yèkh-bazi*.

PATINER, v. a., *دست مینیدن* *dèst zèdèn*, *دست زدن* *dèst zèdèn*, *دست مالیدن* *malidèn*.

PATINER, v. n., *روی یخ نیز خوردن* *rouï yèkh liz khourdèn*, vulg. *یخ بازی کردن* *yèkh-bazi kèrdèn*.

PÂTIR, v. n., *جفا مکنیت کشیدن* *mèhnèt kèchidèn*, *جفا کشیدن* *djèfa kèchidèn*, *آذیت کشیدن* *èziyèt kèchidèn*.

PÂTIS, s. m., *حراثت* *tchèra-gah*.

PÂTISSER, v. n., *نان روغن پختن* *nané rooughèni poukhtèn*.

PÂTISSERIE, s. f., *نان روغن* *nané rooughèni*, t. p. *بورک* *bourèk*.

PÂTISSIER, iÈRE, s., *نان روغن پز* *nané rooughèni-pèz*, *بورک پز* *tourèk-pèz*; — boutique de pâtissier, *دکان بورک* *doukkané bourèk-pèz*.

PÂTISSOIRE, s. f., table de pâtissier, *تخته خمیر* *tèkhtèyé khèmîr*.

PATOS, s. m., *زبان دهقانی* *zèbané dèhati*, *زبان دهانی* *zèbané dèhqani*.

PATRAQUE, s. f., machine usée, کار افتاده *alété ez kar ouftadè*.

PÂTRE, s. m. V. **PASTEUR**.

PATRIARCAL, e, adj., مخصوص خلیفه *khèlifèyi*, *mèkhsoucè khèlifè*; — maison patriarcale, خانه خلیفه *khanèyé khèlifè*.

PATRIARCAT, s. m., خلیفه گری *khèlifè-guèri*.

PATRIARCHE, s. m., a. خلیفه *khèlifè*, pl. خلفا *khoulèfa*.

PATRICIEN, NE, adj. et s., بکراده *bèk-zadè*, pr. t. bèi-zadè.

PATRIE, s. f., زادبوم *zadèboum*, a. وطن *vètèn*, pr. t. vatan; — amour de la patrie, a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. hubbi vatan, حب انوطن *houbb-oul-vètèn*.

PATRIMOINE, s. m., میراث پدری *miracè pèdèri*, مال مروثی *malé moouroucî pèdèr*.

PATRIMONIAL, e, adj., a. مروثی *moourouci*, pr. t. mèvrouci.

PATRIOTE, s. et adj. des 2 g., دوستدار وطن *doust-daré vètèn*, موتهbbe وطن *mouhèbbé vètèn*.

PATRIOTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق به حب وطن *mou-tè'èllèq bè-houbbé vètèn*, مهزه حب وطن *mèhzé houbbé vètèn*.

PATRIOTIQUEMENT, adv., از روی حب وطن *èz roui houbbé vètèn*.

PATRIOTISME, s. m., a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. hubbi vatan.

PATRON, NE, s. saint dont on porte le nom, a. ولی *vèli*, pl. اولیا *ooulia*, pr. t. èelia; — protecteur, پشت پناه *pouchté pènah*; — maître de la maison, صاحبخانه

sahèb-khanè; — modèle, نمونه *nèmourè*, a. صورت *sou-rèt*, قالب *galèb*, pr. t. *galib*.

PATRONAGE, s. m., a. حمایت *houmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PATRONNER, v. a., protéger, کمرن *houmayèt kèrdèn*.

PATRONYMIQUE, adj. des 2 g., nom commun à tous les descendants d'une race, نام نایقه *namé taifè*.

PATROUILLE, s. f., کزمه *quèzmè*, a. عبس *'ècès*, pr. t. *'acès*.

PATROUILLER, v. n., (peu usité) کزمه رفتن *quèzmè rëf-tèn*; — v. a. agiter de l'eau bourbeuse, آب جرك بنه *âbé tchèrk bè-hèm zèdèn*.

PATTE, s. f., دست و پای حیوانات *dèst-ou-paï hèivanat*.

PATTU, e, adj., پای پر دار *paï-pèr-dar*.

PÂTURAGE, s. m., چراگاه *tchèra-gah*, چمن *tchèmèn*.

PÂTURE, s. f., خورده *khouridèni*, خوراک *khourak*, ضعمه *tèu'eumè*, pr. t. *teu'mè*.

PÂTURER, v. n., چریدن *tchèridèn*.

PÂTUEUR, s. m., (peu usité), چراننده *tchèranèndè*.

PÂTUROX, s. m., مچ پا *moutché pa*, a. راسغ *rousgh*, pl. ارساغ *èrsagh*.

PAUME, s. f. — de la main, کف دست *kèfé dèst*; — balle à jouer, گوی *gouï*, تپه *toupè*.

PAUPIÈRE, s. f., مژه *mèjè*, pl. مژگان *mèjgan*, موی پلك *mouï pèlèké* *tchèchm*.

PAUSE, s. f., لنگ *lèng*, درنگ *dèrèng*, a. مکث *mèks*, pr. t. *maks*.

PAUVRE, adj. des 2 g., بی نوا *bi-nèra*, تنگدست *tèng-dèst*,

a. فقير *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — s. mendiant, گدا *guèda*.

PAUVREMENT, adv., به بی نوائی *bè-tèng-dèsti*, به بی نوائی *bè-bi-nèvayi*, t. p. فقیرانه *fèqiranè*, pr. t. *faqiranè*.

PAUVRESSE, s. f., زن بی نوا *zèné bi-nèva*, زن گدا *zèné guèda*.

PAUVRET, TE, s., بیچاره *bi-tcharè*.

PAUVRETÉ, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, بی نوائی *bi-nèvayi*, a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*, فاقه *faqè*, pr. t. *faqu*.

PAVAGE, s. m., سنگ فرش *sèng-fèrch*.

PAVANER, (SE) v. pron., متکبرانہ راه رفتن *moutèkèbbèranè rah rèstèn*, pr. t. *mutèkèbbiranè rah rèstèn*, غوسوار راه رفتن *tuous-var rah rèstèn*.

PAVÉ, s. m. chemin pavé, سنگ فرش *sèng-fèrch*, آبیانه *àjjanè*, (vieux); — morceau de pierre, سنگ *sèng*.

PAVEMENT, s. m. action de paver, V. PAYER.

PAVER, v. a., سنگ فرش کردن *sèng-fèrch kèrdèn*.

PAVEUR, s. m., سنگ فرش کننده *sèng-fèrch-kounèndè*, آبیانه گم *àjjanè-guèr*.

PAVILLON, s. m., سناجق *bèidèq*, pr. t. *bèidaq*, سناجق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*, بیری *bèirèq*, pr. t. *baïraq*, a. آبیه *'èlèm*, pr. t. *'alèm*, نوا *lèra*, pr. t. *lira*, pl. آبیه *èlviyè*; — espèce de tente, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*; — petit bâtiment, کولاه فرنگی *koulah-frèngui*.

PAVOISER, v. a., با بیدقهای رنجانگ آراستن *ba bèidèq-hai rènga-rèng àrastèn*, کشتی آراستن *kèchti àrastèn*.

PAVOT, s. m., کونار *kouknar*, a. خشخاش *khèchkhach*, pr. t. *khachkhach*.

PAYABLE, adj. des 2 g., کارسازی کردنی *kar-sazi-kèrdèni*, ادا کردنی *èda-kèrdèni*.

PAYANT, E, adj., کارسازی کننده *kar-sazi-kounèndè*, پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYE, s. f. salaire, a. موابج *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علفه *'ouloufè*, معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*.

PAYEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, مہم ساری *mouhèmm-sazi*, ادا *èda* ندیدہ *tè'èdiè*; — faire un payement, کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*.

PAYER, v. a., پول دادن *poul dadèn*, کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*, ادا کردن *èda kèrdèn*.

PAYEUR, EUSE, s., پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYS, s. m., دیار *diar*, کشور *hèchvèr*, pr. t. *kichvèr*, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. مملک *mèmalèk*, pr. t. *mèmalik*.

PAYSAGE, s. m., a. بقعہ *bouq'è*, pr. t. *bouq'a*, pl. بقع *bouqa'*, pr. t. *biqua'*; — tablau, صورت بقعہ *sourètè bouq'è*.

PAYSAGISTE, s. m., a. مصوّر بقعہ *mouèccèrè bouqa'*, pr. t. *muçarriri bouqa'*.

PAYSAN, NE, s., دهقان *dèhqun*, دهاتی *dèhati*.

PAYS-BAS, nom de pays, مملکت فلانک *mèmlèkètè fè-lèmènk*.

PÉAGE, s. m., راهداری *rah-dari*.

PÉAGER, s. m., راهداری *rah-dar*.

PEAU, s. f., پوست *poust*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

PEAUSSERIE, s. f. commerce des peaux, پوست فروشی *poust-fourouchi*.

PEAUSSIER, s. m. celui qui vend les peaux, پوست فروش *poust-fourouch*; — celui qui les prépare, V. CORROYEUR.

PECCABLE, adj. des 2 g., قابل گناه *qabèlé gounah* *kèrdèn*.

PECCADILLE, s. f., گناه جزئی *gounahé djouz'i*, گناه خفیف *gounahé khèfif*.

PÉCHÉ, s. m., گناه *gounah*, pr. t. *gunah*, a. معصیت *mè'è-ciyèt*, pr. t. *ma'ciyèt*, pl. معاصی *mè'âci*, ذنب *zènb*, pl. ذنوب *zounoub*.

PÊCHE, s. f., fruit, هلو *houlou*.

PÊCHE, s. f. action de pêcher, صید ماهی *sèidé mahi*, ماهیگیری *mahi-guiri*.

PÊCHER, v. n., commettre une faute, گناه کردن *gounah kèrdèn*, معصیت کردن *mè'èciyèt kèrdèn*.

PÊCHER, v. a., prendre du poisson, ماهی گرفتن *mahi guè-rèftèn*, pr. t. *mahi guiriftèn*, ماهی صید کردن *mahi sèid kèrdèn*.

PÊCHER, s. m. arbre, درخت هلو *dèrèkhté houlou*.

PÊCHERIE, s. f., lieu où l'on pêche, محل ماهیگیری *mè-hèllé mahi-guiri*.

PÊCHEUR, PÊCHERESSE, s., گناهکار *gounah-kar*, pr. t. *gunah-kiar*.

PÊCHEUR, EUSE, s., ماهیگیر *mahi-guir*, a. صیاد السمک *sèiyad-ous-sèmek*.

PÉCORE, s. f., a. bête, حیوان *hèivan*, pr. t. *haïvan*; — au fig. personne stupide, مرد بی مغز *mèrdé bi-mèghz*, a. ابله *èblèh*.

PECTORAL, E, adj. bon pour la poitrine, نافع سينه *nafe'dé sinè*; — qui concerne la poitrine, متعلق بسينه *mou-tè'llèq bè-sinè*.

PÉCULAT, s. m., vol commis par un administrateur, دزدی *dousdi malé divan*.

PÉCULE, s. m., پول پس اندازی *poulé pès èndazi*, پول اندوخته *poulé èndoukhtè*.

PÉCUNIAIRE, adj., پولی *pouli*, نقدی *nèqdi*; — amende pécuniaire, جریمه پولی *djèrimèyé pouli*.

PÉCUNIEUX, EUSE, adj. (peu usité), پولدار *poul-dar*, صاحب پول *sahèbé poul*.

PÉDAGOGIE, s. f., آموزش کودکان *âmourzèché koudèkan*, تعلیم اطفال *tè'èlimé ètfal*.

PÉDAGOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآموزش کودکان *mou-tè'llèq bè-âmourzèché koudèkan*.

PÉDAGOGUE, s. m., آموزنده کودکان *âmourzèndèyé koudèkan*, معلم اطفال *mou'èllémé ètfal*.

PÉDANT, E, adj., غنر فروش *hounèr-fourouch*.

PÉDANTER, PÉDANTISER, v. n. (très-peu usité), غنر فروختن *hounèr fouroukhtèn*.

PÉDANTERIE, s. f., غنر فروشی *hounèr fourouchi*, pr. t. *hounèr-fourouchi*.

PÉDANTESQUE, adj. des 2 g., غنر فروشی آمیز *hounèr-fourouchi-âmiz*.

PÉDANTESQUEMENT, adv., بهنر فروشی *bè-hounèr-fourouchi*.

PÉDANTISME, s. m. V. PÉDANTERIE.

PÉDÉRASTE, s. m., بچه باز *bèlchè-baz*.

PÉDÉRASTIE, s. f., بچه بازی *bèlchè-bazi*.

PÉDESTRE, adj. des 2 g. statue pédestre, بوت سر پا *bouté sèré pa*, مجسمه از سر تا پا یعنی تمام *moudjèssèmèyi èz sèr ta pa id'èni tèmam*; — exercice à pied, پیاده *piadè*.

PÉDESTREMENT, adv., پیاده *piadè*.

PÉDICULAIRE, adj. des 2 g. maladie de la peau, داء القمل *da'oul-qèml*, ناج خروس *qouml*; — s. f. plante, زلف عروس *tadjé khourous*, pr. t. *tadji khoros*, زولف عروس *zoulfé 'èrous*.

PÉDICULE, s. m. terme de botanique, بیخ ساقی *bikhé saqé youl*.

PÉDICURE, s. m., حکیم درد پ *hèkimé dèrdé pa*.

PÉDOMÈTRE, s. m., مقیاس مسافت *mèqiacé mèçafèt*, pr. t. *maqiaci mèçafèt*.

PÉDON, s. m. (peu usité) courrier à pied, پیاده *piadè*, a. قاصد *qarèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PÉGASE, s. m., a. براغ *bouraq*.

PEIGNE, s. m., شانه *chanè*.

PEIGNÉE, s. f., کوتک *keutèk*.

PEIGNER, v. a., شانه کردن *chanè kèrdèn*; — peigné, e, شانه کرده *chanè-kèrdè*.

PEIGNIER, s. m., qui fabrique ou qui vend des peignes, ساز شانه *chanè-saz*, فروش شانه *chanè-fourouch*.

PEIGNOIR, s. m., a. قدیفه *qèdifè*.

PEIGNURE, s. f., سر میان دندانهای شانه مانده *mouï sèr miané dèndan-haï chanè mandè*.

PEINDRE, v. a., کشیدن *kèchidèn*, نقش کردن *nèqch kèrdèn*; — peindre un homme, صورت آدم کشیدن *sou-rète àdèm kèchidèn*; — décrire, بیان کردن *bèyan*.

kèrdèn; — couvrir simplement avec des couleurs, رنگ کردن *rèng zèdèn*, رنگ کردن *rèng kèrdèn*.

PEINE, s. f. fatigue, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, مشقت *mèchèqqèt*, pr. t. *mèchaqqat*; — sentiment de quelque malaise dans le corps ou dans l'esprit, درد *dèrd*, رنج *rèndj*, a. کدر *kèdèr*, کدورت *kèdourèt*, غم *ghèm*, pr. t. *gham*, غصه *ghoussè*, ألم *èlèm*, pl. آلام *àlam*; — punition, a. تذبیب *tèmbih*, a. سیاست *siacèt*, تذبیب *tè'dib*, جزا *djèza*; — ne vous-donnez pas la peine, زحمت نکشید *zèhmèt nè-kèchid*; — ce n'est pas la peine, به زحمتش نمیآرد *bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; — à peine, اگر همین *hèmīn èguèr*; — se donner de la peine, زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*.

PEINER, v. a. ou faire de la peine, غمگین کردن *ghèm-kīn kèrdèn*, متأم کردن *moutè'èllèm kèrdèn*; — peiné, e, اندوهگین *èn-douh-kīn*, غمگین *ghèm-kīn*, غمت *ghè'mnak*, مغمم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*, محزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — être peiné, غمگین *ghèm-kīn boudèn*; — cela me fait de la peine, افسوس از این حیفم میآید *èz īn hèif-èm mi-áyèd*, ou میخورم *èfsous mi-khourèm*.

PEINTRE, s. m., نگارنده *nègarèndè*, a. نقاش *nèqqach*, pr. t. *naqqach*, محتر *moucèssèr*, pr. t. *mucèssèr*, pl. محترین *moucèssèrīn*.

PEINT, e, adj., رنگ کرده *nèqch-kèrdè*; — mis en couleur, رنگ زده *rèng zèdè*.

PEINTURAGE, s. m., رنگرزی *rèng-zèni*.

PEINTURE, s. f. l'art de peindre, نقاشی *nèqqachi*; — se

prend pour ouvrage de peinture, نگار *nègar*, pr. t. *ni-guiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*; — couleur, رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*.

PEINTURER, v. a., رنگ زدن *rèng zèdèn*.

PEINTUREUR, s. m., رنگزن *rèng-zèn*.

PELADE, s. f., a. دا الثعلب *da'ous-sè'lèb*.

PELAGE, s. m., رنگ مو *rèngué mou*.

PÊLE-MÊLE, adv., مخلوط بهم *mèkhlout bè-hèm*, توی هم *touï hèm*.

PELER, v. a. ôter la peau, پوست کندن *poust kèndèn*; — ôter le poil, موی کندن *mouï kèndèn*; — pelé, e, qui a la peau ôtée, پوست کنده *poust-kèndè*; — qui a le poil ôté, مویش کنده *mouï-èch-kèndè*, مو کنده *mou-kèndè*.

PÉLERIN, e, s., a. حاجی *hadji*, pl. حجاج *houddjadj*, pr. t. *huddjadj*.

PÉLERINAGE, s. m., زیارت *ziarèt*, a. حج *hèddj*, pr. t. *haddj*.

PÉLICAN, s. m., موره *mourè*, a. رخ *rèkhèm*, pr. t. *rakham*, سقا *sèqa*, pr. t. *saga*.

PELISSE, s. f., پوستین *poustîn*.

PELLE, s. f., پارو *parou*.

PELLETERIE, s. f., پوستین دوزی *poustîn-douzi*.

PELLETIER, s. m., پوستین دوز *poustîn-douz*.

PELLICULE, s. f., پوست نازک *pousté nazèk*, پوست باریک *pousté barik*.

PELOTE, s. f., کلاه *kèlabè*, غلوله *ghouloulè*, قنوله *qènoulè*, گروه *guèrouhè*; — pelote de neige, برف گروه *guèrouhèyé bèrf*.

PELOTER, v. n. jouer à la paume, (peu usité) توپبازی کردن *touïbâzi kerdèn*.

toup-bazi kèrdèn, pr. t. *top-bazi kèrdèn*; — maltraiter de coups, زدَن *zèdèn*. کَوتَک زدَن *koutèk zèdèn*, pr. t. *kieutèk zèdèn*; — maltraiter de parole, فحش دادن *feuhch dadèn*.

PELOTEUR, s. m., joueur de paume, تَویبازی کنندِه *toup-bazi-kounèndè*.

PELTON, s. m., balle de paume, گَروِه *guèrouhè*, تَویِه *toupiè*, *toupè*, تَوی *toup*; — petite pelote, کَلابَه کُچَک *kèlabèyè koutchèk*; — petit corps de gens de guerre, نَروِه *guèrouhé sèr-baz*, a. فُوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfradj*.

PELTONNER, v. a., بر نلابه پیچندن *bèr kèlabè pitchandèn*; — se pelotonner, گَروِه گَروِه جَمع شدن *guèrouh guèrouh djèm' choudèn*.

PELOUSE, s. f., سَبزِه سَبزِه *sèbzè*, رار سَبزِه *sèbzè-zar*.

PELU, e, adj., مودار *mou-dar*, پَر مِی *pour-mouï*, V. POILU.

PELUCHE, s. f., شِیافدار *qoumaché chias-dar*.

PELUCHÉ, e, adj., شِیافدار *chias-dar*.

PELUCHER, v. n., شِیافدار شدن *chias-dar choudèn*.

PELURE, s. f., تَرَاشِه *tèruchè* پوست *poust*, a. قَشَر *qèchr*, pr. t. *qichr*, قَشَرِه *qèchrèt*, pr. t. *qichrèt*.

PÉNAL, e, adj., a. قِصاصی *qèçaci*, pr. t. *qicaci*.

PÉNALITÉ, s. f., a. حُدُود شَرعیّه *qèças*, pr. t. *qicàs*, هُودُودِ چَهر'یّه *houdoudé chèr'iyè*, pr. t. *houdoudi chèr'iyè*.

PENARD, s. m., vieillard libertin, پیر شَهوت پَرست *piré chèhèt-pèrèst*.

PÉNATES, s. m. pl. pays, patrie, a. وَطَن *vèlèn*, pr. t. *vatan*.

PENAUD, E, adj., a. حیران *hèiran*, pr. t. *haïran*.

PENCHANT, s. m. terrain qui va en penchant, شیب *chib*,
نشیب *nèchib*, سرآزیر *sèra-zir*; — inclination naturelle
de l'âme, a. میل *mèil*.

PENCHANT, E, adj., خمیده *khèmidè*, خم شده *khèm-choudè*.

PENCHEMENT, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, ا. حنایت *hè-*
nayèt, pr. t. *hinayèt*.

PENCHER, v. a., خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdj*
kèrdèn; — v. n. et se pencher, v. pron. خم شدن *khèm choudèn*,
کج شدن *kèdj choudèn*; — être porté
à quelque chose, میل کردن *mèil kèrdèn*, مایل شدن
mayèl choudèn, pr. t. *maïl choudèn*; — penché, e,
خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*.

PENDABLE, adj. des 2 g., بدار کشیدنی *bè-dar kèchidèni*.

PENDAISON, s. f., بدار کشیده شدن *bè dar kèchidè*
choudèn.

PENDANT, s. m. le pareil, جفت *djouft*, همتا *hèm-ta*, تایی
taï, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*.

PENDANT, prép., در *dèr*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حین *hîn*;
— pendant l'hiver, در زمستان *dèr zè mèstan*; — pen-
dant que, زمانیکه *zèmani-ké*, وقتیکه *vèqti-ké*, در اثنا *dèr*
èsa.

PENDANT, E, adj., آویخته *avikhtè*, آویزان *avizan*, a. معلق
mou'èllèq, pr. t. *mou'allaq*.

PENDANTS, d'oreilles, s. m., گوشواره *gouch-varè*.

PENDRE, v. a. suspendre, attacher une chose en haut,
آویختن *avikhtèn*, آویزان کردن *avizan kèrdèn*; — at-
tacher à un gibet, بدار کشیدن *bè-dar kèchidèn*; —

v. n. descendre trop bas, آویخته شدن *āvikhtè chou-dèn*, فرو هشتن *fourou hèchtèn*, pr. t. *furou hichtèn*; — v. n., آویخته شدن *āvikhtè choudèn*, آویزان بودن *āvizan boudèn*; — pendu, e, آویخته *āvikhtè*, آویزان *āvizan*, a. معلق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

PENDULE, s. m., poids suspendu dont les oscillations sont régulières, رقص ساعت *rèqqacé sa'èt*.

PENDULE, s. f., ساعت مجلسی *sa'ète mèdjlici*.

PÊNE, s. m., بانه قفل *mèdèng*, زبانه قفل *zèbanèyé qoufl*.

PÉNÉTRABILITÉ, s. f., a. نفوذ قابلیت *qabèliyètè noufouz*, pr. t. *qabiliyèti nufouz*, a. قابلیت النفوذ *qabèliyèt-oun-noufouz*, pr. t. *qabiliyèt-un-nufouz*.

PÉNÉTRABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *noufouz-pèzir*, a. النفوذ ممکن *moumkèn-oun-noufouz*, pr. t. *mumkîn-un-nufouz*.

PÉNÉTRANT, e, adj., a. نافذ *nafèz*, pr. t. *nafiz*.

PÉNÉTRATIF, ive, adj., a. سریع التأثير *sèri'-out-tè'ècir*, سریع *sèri-oun-noufouz*.

PÉNÉTRATION, s. f., action de pénétrer, V. PÉNÉTRER; — au fig. sagacité, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*.

PÉNÉTRER, v. a., گذر کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, گذشته *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*; — pénétré, e, نفوذ کرده *noufouz-kèrdè*, pr. t. *nufouz-kièrdè*; — pénétrer, v. n., توی رفتن *touï rèf-tèn*, داخل شدن *dakhèl choudèn*.

PÉNIBLE, adj. des 2 g., پر زحمت *pour-zèhmèt*, با زحمت *ba-zèhmèt*.

PÉNIBLEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*, به زحمت *bè zèhmèt*.

PÉNINSULE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PÉNITENCE, s. f. repentir, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*, توبه *tooubè*, pr. t. *tèvbè*, vulg. *teubè*; — austérité qu'on s'impose, ا. کفارت *kèfarèt*, ریاضت *ria-zèt*; — punition, ا. جزا *djèza*, قصاص *qèças*, pr. t. *qiças*.

PÉNITENT, E, adj., توبه کار *tooubè-kounèndè*, کار *tooubè-kar*, pr. t. *tèvbè-kiar*.

PENNAGE, s. m. plumage, پر بال *pèré bal*.

PENNE, s. f., شاعیر *chah-pèr*.

PENSANT, E, adj., صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, ا. ذوی *zouï-oul-èfkar*, نی فکر *zèvi-ul-èfkiar*, pr. t. *zèvi-ul-èfkiar*, نی فکر *zi-fèkr*, pr. t. *zi-fikr*.

PENSÉE, s. f., اندیشه *èndichè*, ا. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — opinion, ا. عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — fleur, بنفشه فرنگی *bènèf-chèyé frèngui*.

PENSER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*; — croire, اعتقاد داشتن *è'tèqad dachtèn*, pr. t. *i'tiqad dachtèn*, خیال داشتن *khial dachtèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*.

PENSEUR, s. m., صاحب اندیشه *èndichè-kounèndè*, ا. صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, فکیر *fèkkir*, pr. t. *fikkir*, کثیر الفکر *kècir-oul-fèkr*, pr. t. *kècir-oul-fikr*.

PENSIF, IVE, adj., اندیشناک *èndichnak*, ا. متفکر *moutèfèk-kèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

- PENSION**, s. f. revenu annuel, a. مستمری *moustèmèrri*, a. معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*, علفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, a. تتعین *tèl'in*, pr. t. *ta't'in*; — maison d'éducation, دبستان *dèbèstan*, pr. t. *dabistan*, a. مكتب *mèk-tèb*; — ce qu'on donne pour être logé et nourri, اجرت *eudjrètè khanè-ou-khourak*, پول کرایه *poulé kèrayè-ou-khourak*.
- PENSIONNAIRE**, s. des 2 g. élève, شائرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*; — qui reçoit une pension, صاحب مستمری *sahèbé moustèmèrri*; — qui paye pension, مستاجر *moustè'èdjèré mèskèn-ou-tè'âm*.
- PENSIONNAT**, s. m., مکتبخانه *mèktèb-khanè*, a. مكتب *mèk-tèb*, مدرسه *mèdrècè*.
- PENSIONNER**, v. a., برقرار کردن *moustèmèrri bèr qèrar kèrdèn*.
- PENTADACTYLE**, adj. des 2 g., پنج انگشتی *pèndj-èn-gouchti*.
- PENTAGLOTTE**, adj. des 2 g., در پنج زبان *dèr pèndj zèban*.
- PENTACORDE**, s. m., lyre à cinq cordes, بربط پنج سیمی *bèrbètè pèndj-simi*.
- PENTAGONE**, adj. des 2 g., پنج گوشه‌ئی *pèndj-gouchèyi*.
- PENTAPHYLLE**, à cinq feuilles, adj. des 2 g., پنج برگه *pèndj-bèrguè*.
- PENTATEUQUE**, s. m., a. تورات *toourat*, pr. t. *tèvrat*.
- PENTE**, s. f., شیب *chib*, شیب *nèchib*, سرازیر *chiv*, سرازیر *sèra-zir*.
- PENTECÔTE**, s. f., روز نزول روح القدس *rouzé nouzoulé rouh-oul-qoudous*.

PÉNUITIÈME, avant-dernier adj. des 2 g., a. قبل الآخر *qèhl-oul-âkhèr*, pr. t. *qabl-ul-âkhir*.

PÉNURIE, s. f., نیستی *nisti*, a. قحط *qèht*, pr. t. *qaht*.

PÉPIE, s. f., بند زبان مرغان *bènd-zèbané mourghan*.

PÉPIER, v. n., جاویدن *tchavidèn*.

PÉPIN, s. m., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*.

PÉPINIÈRE, s. f., تخمدان *tokhm-dan*.

PÉPINIÉRISTE, s. m., پرستدار تخمدان *pèrèst-daré tokhm-dan*.

PERCALE, s. f., چلوارى *tchèlvàri*.

PERÇANT, E, adj. qui perce, سنبین *soumban*, خنده *khè-lèndè*, سوراخکن *sourakh-koun*, a. ثاقب *saqèb*, pr. t. *sa-qib*; — qui se fait vivement sentir, ساخت *sèkht*, a. شدید *chèdid*, مؤثر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'èssir*; — un esprit perçant, a. فکر ثاقب *fèkré saqèb*, pr. t. *fikri saqib*.

PERCE, (EN), adv., سوراخش وا شده *sourakh-èch va-choudè*; — mettre en perce, پیرا سوراخ کردن *pip-ra sourakh kèrdèn*.

PERCÉ, E, adj., سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

PERCE-BOIS, s. m., کرم جوب *kèrmé tchoub*.

PERCÉE, s. f., a. منفذ *mènfez*.

PERCEMENT, s. m., سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*.

PERCE-MEULE, s. m., a. برطیل *bèrtil*.

PERCE-OREILLE, s. m., گوشخارک *gouch-kharèk*.

PERCEPTEUR, s. m., تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*, a. محصل *mouhèssèl*, pr. t. *muhassil*.

PERCEPTIBILITÉ, s. f., a. امکان تحصیل *èmkane tèhsil*, pr. t. *imkiani tahsil*; — qualité de ce qui peut être aperçu, امکان دیدن *èmkane didèn*, a. قابلیت رويت *qabeliyète rouyèt*, pr. t. *qabeliyèti rouyèt*.

PERCEPTIBLE, adj. des 2 g., تحصیل کردنی *tèhsil-kèrdèni*, a. ممکن التّاحصيل *moumkèn-out-tèhsil* pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*; — qui peut être aperçu, دیدنش ممکن *didèn-èch moumkèn*, a. ممکن انرويت *moumkèn-our-rouyèt*, pr. t. *mumkîn-ur-rouyèt*.

PERCEPTION, s. f., a. تحصیل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*; — sentiment que produit l'impression d'un objet, احساس *èhsas*, pr. t. *ihsas*.

PERCEB, v. a., سفتن *souftèn*, pr. t. *suftèn*, اجدہ کردن *âdjèdè kèrdèn*, سنبیدن *soumbidèn*, pr. t. *sumbidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — passer à travers, گزشتن *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*, pr. t. *nufouz kièrdèn*; — percé, e, سفته *souftè*, pr. t. *suftè*, سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*, pr. t. *masqoub*.

PERCEVOIR, v. a., گرفتن *guèrèftèn*, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*.

PERCHE, s. f., چوب *tchoub*, تیر *tir*.

PERCHER v. n., بر بدواز نشستن *bèr bèd-vaz nèchèstèn*, بر شاخه درخت نشستن *bèr chahhèyé dèrèkht nèchèstèn*, pr. t. *bèr chakhèi dirakht nichèstèn*.

PERCHOIR, s. m., بدواز *bèd-vaz*, آه *âdè*.

PERCLUS, e, adj., ترغده *tèrghèdè*, a. مخبول *mèkhboul*, مختل *moukhèbbèl*, pr. t. *mukhabbèl*.

PERÇOIR, s. m. sorte d'instrument qui sert à percer les tonneaux *مته mètèh*, a. *بزأل bèzal*, *مثقّب mèsqèb*, pr. t. *masqab*.

PERCUSSION, s. f., *خوردن بهمدیگر khourdèné bè-hèm-di-guèr*, *بهمزدگی bè-hèm-zèdègui*, a. *مصادمه mouçadèmè*.

PERDABLE, adj. des 2 g. au jeu, *باختنی bakhtèni*, *باختنش bakhtèn-èch moumkèn* pr. t. *bakhtèn-èch mum-kîn*; — qui peut s'égarer, *گم شدنی gôm'-choudèni*, pr. t. *gum-choudèni*.

PERDANT, e, adj., *بازندè bazèndè*.

PERDITION, s. f. dissipation, dégat, *تباهی tèbahi*, a. *اسراف èsraf*, pr. t. *israf*, *تلف tèlèf*, *اتلاف ètlaf*, pr. t. *itlaf*; — état d'un homme hors du salut, a. *ذلالèt zèlalèt*, *ضلّت zèllèt*.

PERDRE, v. a., *گم کردن gom kèrdèn*, *مفقود mèsqoud kèrdèn*; — la vie, *مردن mourdèn*; — l'occasion, *فرصت را فووت foursèt-ra èz dèst dadèn*, *فرصت را فووت foursèt-ra foout kèrdèn*, pr. t. *fursat-ra fèvt kièrdèn*; — la tête, *گیج شدن guidj choudèn*, *دیوانه divanè choudèn*; — la santé, *ناخوش شدن na-khoch choudèn*; — le chemin, *راه را گم کردن rah-ra gom kèrdèn*; — ruiner, *خراب کردن khèrab kèrdèn*, pr. t. *khirab kièrdèn*. *تمام کردن tèmam kèrdèn*; — au jeu, *باختن bakhtèn*; — se perdre, *گم شدن gom choudèn*; — perdu, e, *گم شده gom-choudè*, *مفقود شده mèsqoud-choudè*.

PERDREAU, s. m., *فره fèrè*.

PERDRIX, s. f., *کبک kèbk*.

PÈRE, s. m., پدر *pèdèr*, a. والد *valèd*, pr. t. *valid*, اب *èb*;
— grand père, نیا *nia*; — père et mère, پدر و مادر *pèdèr-ou-madèr*; — père de famille, مرد عیالدار *mèrdé 'èyal-dar*.

PÉRÉGRINATION, s. f., a. غربت *ghourbèt*.

PÉRÉGRINITÉ, s. f., بیگانگی *biganègui*, a. غربت *ghourbèt*,
pr. t. *ghourbat*.

PÉREMTION, s. f., ابطال حق مراغه بعد از مرور زمانی *èbtalé hèqqé mourafè'è bè'èd èz mourouré zèmani*.

PÉREMPTOIRE, adj. des 2 g., قطع کنند *qèt'-kounèndè*, a.
قاع *qatè'*, pr. t. *qati'*, مسکت *mouskèt*, pr. t. *muskit*.

PÉREMTOIREMENT, adv., قطعاً *qèt'è*, a. بنور قنعی *bè-toouré qèt'i*,
qèt'èn.

PERFECTIBILITÉ, s. f., رسیدن بحد کمال *qabèli-yèté rècidèné bè-hèddé kèmal*, a. قابلیت اکمال *qabèli-yèt-oul-kèmal*.

PERFECTION, s. f., a. حد کمال *hèddé kèmal*, pr. t. *haddi kièmal*, کمال *kèmal*.

PERFECTIONNEMENT, s. m., a. تکمیل *tèkmil*, pr. t. *takmil*,
اکمال *èkmal*, pr. t. *ikmal*.

PERFECTIONNER, v. a., اوردن بحد کمال *bè-hèddé kèmal àvourdèn*, اکمال کردن *èkmal kèrdèn*, تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — se perfectionner, رسیدن بحد *bè hèddé kèmal rècidèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*.

PERFIDE, adj. des 2 g., خیانتکار *khianèt-kar*, a. خاین *khayīn*.

PERFIDEMENT, adv., خیانت از روی خیانت, *èz rouï khianèt*, خیانت کرده *khianèt-kèrdè*.

PERFIDIE, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PERFORATION, s. f., a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*.

PERFORER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, ثقب کرده *sèqb kèrdèn*.

PERI, s. f., پری *pèri*.

PÉRICARDE, s. m. enveloppe du cœur, پرده دل *pèrdèyé dèl*, ا. غشاة انقلب *ghèchavèt-oul-qèlb*, pr. t. *ghachavet-ul-qalb*.

PÉRICLITER, v. n., در خطر بودن *dèr khètèr boudèn*.

PÉRICRÂNE, s. m., membrane qui couvre le crâne, پرده کاسه *pèrdèyé kacèyé sèr*, a. سحاق *sèmhaq*, pr. t. *simhaq*.

PÉRIGÉE, s. m., point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée de la terre, ا. حضيض *hèziz*, pr. t. *haziz*.

PÉRIHÉLIE, s. m., a. point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée du soleil, سمت الشمس *sèmt-ouch-chèms*.

PÉRIL, s. m., بیم *bim*, a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatarè*.

PÉRILLEUSEMENT, adv., با خطر *ba khètèr*, بمخاطره *bè-moukhatèrè*.

PÉRILLEUX, EUSE, adj., با خطرناك *khètèr-nak*, با خطر *ba-khètèr*.

PÉRIMER, v. a., باطل شدن بمرور زمان *batèl choudènè bé-mourouré zèman*.

PÉRIMÈTRE, s. m., دورادور *dooura-doour*, pr. t. *dèvra-dèvr*,
a. اطراف *ètraf*.

PÉRIODE, s. f., cours d'un astre, گردش *guèrdèch*, a. pr.
t. *guirdèch*, دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوران *doouran*, pr.
t. *dèvran*; — espace de temps, a. وقت *vèqt*, pr. t. *va-*
qit, مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*, زمان *zèman*; — d'une
fièvre, a. نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*, ou نوبت *nooubèt*,
pr. t. *nèrbèt*.

PÉRIODIQUE, adj. des 2 g., نوبتی *nooubèti*, a. متناوب *mou-*
tènaveb, pr. t. *mutènavib*.

PÉRIODIQUEMENT, adv., نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبت *bè-*
nooubèt, a. بانمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*.

PÉRIOSTE, s. m., membrane qui couvre les os پرده استخوان *pèrdèyé èstoukhan*, a. قشرة العظام *qèchrèt-oul-'èzam*, pr.
t. *qichrèt ul-'izam*.

PÉRIPATÉTICIEN, NE, s. et adj., a. مشائی *mècha'i*, pl.
مشائیین *mècha'iyoun*.

PÉRIPATÉTISME, s. m., a. مذهب مشائیین *mèzhèbé mè-*
cha'iyoun, pr. t. *mazhabi mècha'iyoun*.

PÉRIPÉTIE, s. f., a. تغییر حال *tèghèiyouré hal*, pr. t. *tèghaï-*
yuri hal, pl. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaï-*
yuri halat.

PÉRIPHRASE, s. f., a. افاده کلام *èfadèyé kèlam*, pr. t. *ifadèi*
kièlam.

PÉRIPHRASE, v. n., کلام کردن *èfadèyé kèlam kèrdèn*,
pr. t. *ifadèi kièlam kièrdèn*.

PÉRIPLE, s. m., گردش در سواحل *guèrdèché kèchti*
der sèvahèl.

PÉRI-PNEUMONIE, s. f., a. ذات الريح *zat-our-riè*.

PÉRIE, v. n. prendre fin, فانی شدن *tèmam choudèn*, فانی شدن *fani choudèn*, تلف نابود شدن *na-boud choudèn*, تلف شدن *tèlèf choudèn*, هلاک شدن *hèlak choudèn*; — faire périr, tuer, کشتن *kouchtèn*, هلاک کردن *hèlak kèrdèn*, اعدام کردن *è'dam kèrdèn*; — péri, e, نابود شده *na-boud-choudè*, فانی شده *fani-choudè*.

PÉRISSABLE, adj. des 2 g., فناپذیر *fèna-pèzir*, p. t. ناپایدار *na-paï-dar*, a. فانی *fani*.

PÉRISTALTIQUE, adj. des 2 g., a. حرکت دیبیبیة الامعاء *hè-rèkètè débibi-yèt-oul-èm'a*, pr. t. *harèkèti débibi-yèt-ul-èm'a*.

PÉRISTYLE, s. m., ستونۀ ستونها *rèstèyè soutoun-ha*, قطار ستونها *qètarè soutoun-ha*.

PÉRITOINE, s. m., صفاق غشای شحمیه *ghècha'è chèkèmbè*, a. صفاق *sèfaq*, pr. t. *sifaq*, ثرب الصفاق *sèrb-ous-sèfaq*, pr. t. *sarb-us-sifaq*.

PERLE, s. f., مروارید *mourvarid*, a. درّ *dourr*, لؤلؤ *lou'lou*, pr. t. *lu'lu*.

PERLÉ, e, adj., بمروارید آراسته *bè-mourvarid-àrastè*.

PERMANENCE, پایداری *paï-dari*, a. قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*, استمرار *èstèmrar*, pr. t. *istimrar*, دوام *dèvam*, بقا *bèqa*, pr. t. *baqa*.

PERMANENT, e, adj., پایدار *paï-dar*, بر قرار *bèr qèrar*, pr. t. *bèr qarar*, a. باقی *baqi*, pr. t. *baqi*, مستمرّ *moustè-mèrr*, pr. t. *mustèmirr*, مستديم *mustèdim*.

PERMÉABILITÉ, s. f., a. قابليّة النفوذ *qabèli-yèt-oun-nou-fouz*, pr. t. *qabili-yet-un-nufouz*.

PERMÉABLE, adj. des 2 g., نفوذ نشف پذير *nèchf-pèzir*, نفوذ پذير *noufouz-pèzir*.

PERMETTRE, v. a., انن دادن *dèstour dadèn*, انن *èzn dadèn*, pr. t. izin dadèn, مرخص کردن *mourèkhhkhès kèrdèn*, رخصت دادن *roukhsèt dadèn*, pr. t. roukhsat dadèn; — se permettre, جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*; — permis, e, جايز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

PERMIS, s. m., رخصت نامه *roukhsèt-namè*, ا جواز *djèvaz*.

PERMISSION, s. f., دستور *dèstour*, ا. انن *èzn*, pr. t. izin, رخصت *roukhsèt*, pr. t. roukhsat, اجازت *èdjazèt*, pr. t. idjazèt.

PERMUTATION, s. f., t. p. دكش *dèyich*, ا. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*.

PERMUTER, v. a., دكش کردن *dèyich kèrdèn*, t. p. دكش کردن *dèyich kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

PERNICIEUSEMENT, adv., با ضرر *bè-guèzèndègui*, بضرر *ba zèrèr*.

PERNICIEUX, EUSE, adj., گزند رسن *guèzènd-rèçan*, ا. مضر *mouzèrr*, pr. t. muzirr.

PÉROBITUM, adv., ا. من جهة الوفات *mèn djèhèt-oul-vèfat*, pr. t. mìn djihèt-ul-vèfat.

PÉRONÉ, s. m., os de la jambe, ا. ضنبوب *zènboub*, pl. ضنابيب *zènahib*.

PÉRORAISON, s. f., ا. ختمه كلام *khatèmèyé kèlam*, pr. t. *khatèmèi kièlam*.

PÉRORER, v. n , ب ضمضراق حرفزدن *ba tèmtèraq hèrf-zèdèn*.

PERPENDICULAIRE, adj. des 2 g., راسټ *sèr bè-bala*, راسټ *rast*, a. عمودی *'emoudi*, pr. t. *'amoudi*.

PERPENDICULARITÉ, a. عمودیت *'emoudiyèt*, pr. t. *'amoudiyèt*.

PERPENDICULAIREMENT, adv., a. عموداً *'emoudèn*, pr. t. *'amoudèn*; V. **PERPENDICULAIRE**.

PERPÉTRATION, s. f., a. ارتکاب *èrtèkab*, pr. t. *irtikiab*.

PERPÉTRER, v. a., مرتکب شدن *mourtèkèb choudèn*, pr. t. *murtèkib choudèn*.

PERPÉTUATION, s. f., a. بقا *bèqa*, ادامه *èdamèt*, pr. t. *idamèt*.

PERPÉTUEL, LE, adj., جاودان *djavèdan*, pr. t. *djavidan*, جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*, جاوید *djavid*, vulgairement همیشه‌ئی *hèmichèyi*, a. ابدی *èbèdî*, دائماً *da'imi*, سرمدی *sèrmèdî*, مخلّد *moukhèllèd*, pr. t. *mukhèllid*.

PERPÉTUELLEMENT, adv., همیشه *hèmichè*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الدوام *'èlèd-dèvam*, باستمرار *bèl-ès-tèmrar*, pr. t. *bil-istimrar*.

PERPÉTUER, v. a., جاودان کردن *djavèdan kèrdèn*, دائمی *da'imî*, ابدی کردن *èbèdî kèrdèn*; — se perpétuer, جاودانی شدن *djavèdani choudèn*, ابدی شدن *èbèdî choudèn*.

PERPÉTUITÉ, s. t., جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*; — à perpétuité, جاوید برای همیشه *bèraî hèmichè*, جاوید *djavid*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الابد *'èlal-èbèd*, pr. t. *'alal-èbèd*.

PERPLEXE, adj. des 2 g., سرگردان *sèr-guèrdan*, معطل

و سرگردان *mè'èttèl-ou-sèr-guèrdan*, a. متردد *moutèrèd-dèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

PERPLEXITÉ, s. f., سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تردید *tèrdid*, تردد *tèrèddoud*.

PERQUISITION, s. f., جستجو *djoustè-djou*, a. تفتیش *tèf-tich*, تفتیس *tèdjèssous*, تفتیس *tèfèhhous*, pr. t. *tè-fahhus*.

PERRON, s. m., پله خارجی *pèllèyé kharèdji*.

PERROQUET, s. m., طوطی *touti*

PERRUCHE, s. f., مده طوطی *touti madè*.

PERRUQUE, s. f., موی سر مصنوعی *mouï 'àriyèti*, موی عاریتی *mouï sèr mèsnou'i*.

PERRUQUIER, s. m., سازنده موی عاریتی *sazèndèyé mouï 'àriyèti*; — barbier, دلاک *dèllak*.

PERSAN, e, s. et adj., اهل فارس *èhlé pars*, اهل فارس *èhlé fars*, ایرانی *irani*; — la langue persane, زبان فارسی *zèbané farsî*.

PERSE, nom de pays, ایران *farsèstan*, ایران *iran*; — toile peinte, قلمکار *qèlèm-kar*, pr. t. *qalèm-kîar*; — on appelle aussi perse l'indienne, چیت *tchit*.

PERSÉCUTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

PERSÉCUTER, v. a., آزار کردن *èziyèt kèrdèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*, تعذیب کردن *zoulm kèrdèn*, تعذیب کردن *tè'èddi kèrdèn*; — persécuté, e, اذیت کشیده *èziyèt-kèchidè*, a. مظلوم *mèzloum*.

PERSÉCUTEUR, TRICE, s., اذیت کننده *bi-dad-guèr*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, ستم کننده *sètèm-kounèndè*, pr. t.

sitèm-kounèndè, ظلم کنند zoulm-kounèndè, a. ظالم zalèm, pr. t. zalim.

PERSÉCUTION, s. f., بیدادگری bi-dadguèri, آزار ázar, a. اذیت èziyèt, pr. t. aziyèt, جور djoour, pr. t. djèvr, ظلم zoulm, pr. t. zulm, جفا djèfa, تعدی tè'èddi, pr. t. tè'addi.

PERSÉE, s. m. constellation boréale, a. الفارس èl-farès, pr. t. èl-faris.

PERSÉVÉRAMMENT, adv., بیاداری bè-paï-dari, باستاندگی bè-èstadègui, pr. t. bè-istadègui, مداومت bè-moudavè-mèt, pr. t. bè-mudavèmèt, a. بالمدامة bèl-moudavèmèt, pr. t. bil-mudavèmèt.

PERSÉVÉRANCE, s. f., بیاداری paï-dari, استادگی èstadègui, pr. t. istadègui, a. مداومت moudavèmèt, pr. t. muda-vèmèt, مواظبت mouvazèbèt.

PERSÉVÉRANT, e, adj., استادگی کنند èstadègui-kounèndè, پایدار paï-dar, ثابت قدم sabèt-qèdèm, pr. t. sabit-qadèm, a. مداوم moudavèm, pr. t. mudavim, مواظب mouvazèb, pr. t. muvazib.

PERSÉVÉRER, v. n., پایداری کردن paï-dari kèrdèn, استادگی کردن èstadègui kèrdèn, pr. t. istadègui kèrdèn, ثابت بودن sabèt-qèdèm boudèn, pr. t. sabit-qadèm boudèn, مداومت کردن moudavèmèt kèrdèn.

PERSICOT, s. m., boisson spiritueuse, عرق هسته هلو èrèqé hèstèyé houlou.

PERSIENNE, s. f., غلبکن ghèlhè-kèn, پنجره مشبک pèndjèrè mouchèbbèk.

PERSIFLAGE, s. m., خند خردی khèndè-khèrichi, pr. t.

khèndè-khirichi, ریشی خند *khèndè-richi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *iztihza*.

PERSIFLEUR, EUSE, s., خریش خند *khèndè-khèrich*, pr. t. *khèndè-khirich*, ریشخند کنند *rich-khènd-kounèndè*, استهزا کنند *èstèhza-kounèndè*, pr. t. *istihza-kunèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*, pr. t. *mustèhzi*.

PERSIFLER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — *persiflé*, e, ریشخند شد *rich-khènd-choudè*.

PERSIL, s. m., جعفی *djè'èfèri*.

PERSISTANCE, s. f., a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

PERSISTER, v. n., اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*, اصرار داشتن *èsrar dachtèn*, pr. t. *istadègui kièrdèn*.

PERSONNAGE, s. m. homme remarquable, شخص بزرگوار *chèkhsé bouzourg-var*; — une personne, کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*.

PERSONNALISER, v. a. dire des personnalités, اسم شخص *èsmé chèkhs bourdèn*, pr. t. *ismi chakhs bourdèn*.

PERSONNALITÉ, s. f., a. ce qui appartient essentiellement à la personne, شخصیت *chèkhsiyèt*, pr. t. *chakhsiyèt*; — égoïsme, a. انانیت *ènaniyèt*.

PERSONNE, s. f., کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*; — en personne, خودش *khoud-èch*, pr. t. *khod-èch* a. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, بنفسه *bèn-nèfs*, pr. t. *bîn-nèfs*, بی نفسه *bè-nèfsèh*, pr. t. *bi-nèfsi-hi*; — pron. indéf. m. aucun, nul., کسی *hitch kès*, هیچ *kèci*; — personne n'est

venu, کسی نیامد *kèci nè-yâmèd*; — il n'y a personne, کسی نیست *kèci nist*. هیچ کس نیست *hitch kès nist*; — terme de grammaire, 1ère personne, ا. متکلم *moutèkèllèm*, pr. t. *mutèkèllim*, 2me personne, مخاطب *moukhatèb*, pr. t. *moukhatab*, 3e personne, غایب *ghayèb*, pr. t. *ghaïb*.

PERSONNEL, s. m., a. اتباع *ètba'*, pr. t. *itba'*, le personnel de la légation, سفارت اتباع *ètba'è sèfarèt*, pr. t. *itba'i sèfarèt*.

PERSONNEL, LE, adj., خود *khoud*, pr. t. *khod*, a. شخصی *chèkhsi*, pr. t. *chakhsi*; — très-occupé de lui-même, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, خودپسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*.

PERSONNELLEMENT, adv., خود *khoud*, خودش *khoud-èch*, a. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, شخصياً *chèkhsièn*, pr. t. *chakhsièn*.

PERSONNIFICATION, s. f. action de personnifier, V. PERSONNIFIER.

PERSONNIFIER, v. a., مجسم کردن *moudjèssèm kèrdèn*, بصورت شخص در آوردن *bè-sourètè chèkhs dèr àvourdèn*.

PERSPECTIF, IVE, adj., دور نما *dour-nèma*, نمایش *nè-mayèch*.

PERSPECTIVE, s. f., art de la perspective, a. علم مرأییه *'èlmé mouraïyè*, pr. t. *'ilmi muraïya*.

PERSPICACE, adj. des 2 g., دیدور *didè-vèr*, بینا *bina*, a. ذکی *zèki*, pr. t. *zaki*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*.

PERSPICACITÉ, s. f., دیدوری *didè-vèri*, بینائی *binayi*, a.

زکا *zèka*, pr. t. *zikia*, زکاوَت *zèkavèt*, pr. t. *zikiavèt*,
 فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*.

PERSPICUÏTÈ, s. f., clarté, netteté d'un discours, (peu usité),
 اشکار بوندن *èchkar boudèn*, pr. t. *achikiar boudèn*,
 ا وضوح *vouzouh*, pr. t. *vuzouh*.

PERSPIRATION, s. f., a. عرق غير مكسوس *'èrèqé ghèiré*
mèhsous, pr. t. *'araqi ghàïri mahsous*.

PERSUADANT, e, adj. V. PERSUASIF.

PERSUADEUR, v. a. porter à croire, معتقد کردن *meu'eutè-*
qèd kèrdèn, pr. t. *mou'tèqid kièrdèn*, الزام کردن *èl-*
zam kèrdèn; — décider quelqu'un à faire quelque
 chose, راضی کردن *razi kèrdèn*; — se persuader,
 پندداشتن *pèndachtèn*, pr. t. *pîndachtèn*, اعتقاد داشتن
è'tèqad dachtèn, pr. t. *i'tiqad dachtèn*; — persuadé,
 e, a. معتقد *meu'eutèqèd*, pr. t. *mou'taqid*, ملزم *moulzèm*.

PERSUASIBLE, adj. des 2 g., الزامش ممکن *èlzam-èch*
moumkèn.

PERSUASIF, IVE, adj., الزام کننده *èlzam-kounèndè*, معتقد
meu'eutèqèd-kounèndè, a. ملزم *moulzèm*, pr. t. *mulzim*.

PERSUASION, s. f. action de persuader V. PERSUADEUR, —
 ferme croyance, a. اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*.

PERTE, s. f., زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, خسارت
khèçarèt, pr. t. *khaçarèt*, مضرت *mèzèrrèt*, pr. t. *ma-*
zarrat; — au jeu, باخت *bakht*; — à perte, ضرر کرده
zèrèr-kèrdè, pr. t. *zarar-kièrdè*; — la perte de la vie,
 فوت عمر *tèlèf choudèné 'eumr*, a. فوت عمر *foouté 'eumr*, pr. t. *fèvti 'umr*; — la perte des biens,

از دست رفتن املاک *èz dèst rèftèné èmlak*; — la perte du temps, a. فوت فرصت *foouté foursèt*, pr. t. *fèvti fursat*; — en pure perte, سرا سر ضرر *sèra-sèr zèrèr*, pr. t. *sèra-sèr zarar*, بی فائده *bi-faïdè*; — à perte de vue, ناپدید *na-pèdid*.

PERTINEMENT, adv., چنانکه شاید و باید *tchènan-ké chayèd-ou-bayèd*, pr. t. *tchunan-ki chayèd-u-bayèd*, a. کما ینبغی *kèma yènbèghi*.

PERTINENT, E, adj., شایسته *chayèstè*, سرا *sèza*, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

PERTUIS, s. m. passage étroit entre deux îles, تنگنای *tèng-naï dèria*, رهگذر تنگی *rèh-gouzèré tèngui*; — trou d'un bassin, زیرآب حوض *zir-âbe hoouz*.

PERTUISANE, s. f. V. HALLEBARDE.

PERTURBATEUR, TRICE, s., آشوب انگیز *âchoub-ènguiz*, a. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERTURBATION, s. f., آشفتگی *âchouftègui*, آشوب *âchoub*, هردج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, a. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, فساد *fèçad*, ولوله *vèlvèlè*.

PERVERS, E, adj. méchant, تباہکار *tèbah-kar*, بد کردار *bèd-kèrdar*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERVERSION, s. f., بد کاری *bèd-kari*, pr. t. *bèd-kiari*, تباہکاری *tèbah-kari*, pr. t. *tèbah-kiari*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

PERVERSITÉ, s. f., بد کرداری *bèd-kèrdari*, a. فساد *fèçad*, فسق *fèsq*, pr. t. *fisq*.

PERVERTIR, v. a., گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, فاسد کردن *facèd guèrdanidèn*, *efsad kèrdèn*.

PESAMMENT, adv., به سنگینی *bè-sènguini*, به گرانى *bè-guè-rani*.

PESANT, e, adj., سنگین *sènguîn*, a. ثقیل *sèqil*, pr. t. *saqil*.

PESANTEUR, s. f., سنگینی *sènguini*, گرانى *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلت *sèqlèt*, pr. t. *saqlèt*, ثقالت *sèqalèt*, pr. t. *saqalèt*.

PESÉE, s. f., کشش *kèchèch*, سنج *sèndj*, a. وزن *vèzn*.

PÈSE-LIQUEUR, s. m., میزانه مایعات *mizané maï'ât*, pr. t. *mizani maï'ât*.

PESER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — examiner, رسیدن *rècidèn*, گور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — v. n. avoir du poids, سنگین بودن *sènguîn boudèn*; — cela pèse beaucoup, این خیلی سنگین است *în khèili sènguîn-èst*; — pesé, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*, سنجیده *sèndjidè*.

PESEUR, s. m., ترازو دار *tèrazou-dar*, قیانه دار *qèpan-dar*, pr. t. *qapan-dar*.

PESON, s. m., قیانه *qèpan*.

PESSIMISME, s. m., همه چیز را بد دانستن *hèmè tchiz-ra bèd danèstèn*.

PESSIMISTE, s., همه چیز را بد داننده *hèmè tchiz-ra bèd-danèndè*, همه چیز را به بدی حمل کننده *hèmè tchiz-ra bè-bèdi hèm-l-kounèndè*.

PESTE, s. f., a. طاعون *ta'oun*.

PESTER, v. n., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*.

PESTIFÈRE, adj. des 2 g., qui communique la peste, طاعون *ta'oun-àvèr*.

PESTIFÉRÉ, e, adj., مبتلا بناخوشی طاعون *moubtèla bènakhochiï ta'oun*.

PESTILENCE, s. f., a. عفونت هوا *'oufounètè hèva*, pr. t. *'ufounètèi hava*.

PESTILENT, e, adj., طاعونی *ta'ouni*, طاعون *ta'oun-àloud*.

PESTILENTIEL, LE, adj. V. PESTILENT.

PET, s. m., گوز *gouz*, تیز *tiz*, a. ضرب *zèrt*, pr. t. *zart*, ضربه *zèrtè*, pr. t. *zarta*.

PÉTALE, s. f., برگ گل *bèrgué goul*.

PÉTARADE, s. f., گوز پیدریبی *gouzidèné èsp*, گوز پیدریبی *gouzé pèi-dèr-pèi*.

PÉTARD, s. m., طرّقه *tèrèqqè*.

PÉTARDIER, s. m., ساز طرّقه *tèrèqqè-saz*.

PÉTAUDIÈRE, s. f., جای هرج و مرج *djaï hèrdj-ou-mèrdj*.

PÉTÉCHIES, s. f., taches pourprées causées par la fièvre, لکه‌های سرخ بر جلد بدن *lèkè-haï sourkh bèr djèldé bèdèn*, a. حصبات *hèsbat*.

PÉTER, v. n., گوزیدن *gouzidèn*, تیز دادن *tiz dadèn*.

PÉTEUR, EUSE, s., گوزنده *gouzèndè*, تیز دهند *tiz-dè-hèndè*.

PÉTILLANT, e, adj., جرقه کننده *djèrèqqè-kounèndè*; — qui brille, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, a. بَرّاق *bèrraq*.

PÉTILLEMENT, s. m., جرقة *djèrèqqè*.

PÉTILLER, v. n. en parlant du feu, جرقة کردن *djèrèqqè kèrdèn*; — en parlant des liquides, جوش زدن *djouch zèdèn*; — briller, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

PETIT, s. m. se dit des animaux nouvellement nés, بچه *bèchè*, برّ *bèrrè*; — faire des petits, بچه کردن *bèchè kèrdèn*.

PETIT, e, adj., کوچک *koutchèk*, pr. t. *kutchuk*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*; — court, کوتاه *koutah-qèdd*, کوتاه *koutah*, قصه *qèssè*; — petit à petit, جسته جسته *djèstè-djèstè*, رفته رفته *rèftè-rèftè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PETITESSE, s. f., کوچکی *koutchèki*; — bassesse, فرومایگی *fourou-mayègui*.

PETITEMENT, adv. en petite quantité, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — étroitement, به تنگی *bè-tèngui*.

PETIT-FILS, s. m., پسر زاده *pècèr-zadè*, فرزند زاده *fèrzènd-zadè*, نوه *nèvè*.

PETIT-GRIS, s. m., سنجاب *sèndjab*.

PETIT-LAIT, s. m., آب دوغ *àb-dough*, a. شورتقه *chèroutqè*,
V. LAIT.

PETITE-VÉROLE, s. f., آبله *àbèlè*, a. جدري *djèdri*.

PÉTITION, s. f., عرضداشت *'èrzè-dacht*, pr. t. *'arzou-dacht*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'ariza*.

PÉTITIONNAIRE, s. m., صاحب عریضه *sahèbè 'èrizè*, a. عارض *'àrèz*, pr. t. *'àriz*.

PÉTRÉE, Arabie pétrée, nom de pays., a. حجاز *hédjaz*,
pr. t. *hidjaz*.

PÉTRIFIANT, e, adj., a. مکتبّر *mouhèddjèr*, pr. t. *mu-*
haddjir.

PÉTRIFICATION, s. f., سنگ شدن *sèng choudèn*, a. تکتبّر
tèhèddjour, pr. t. *tèhaddjur*.

PÉTRIFIER, v. a., بر آوردن *bè-sourètè sèng dèr*
avourdèn, متکبّر گردانیدن *moutèhèddjèr guèrdani-*
dèn, pr. t. *mutèhaddjir guèrdanidèn*; — se pétrifier,
سنگی شدن *sèng-choudèn*; — pétrifié, a. سنگی شده
sèng-choudè, a. متکبّر *moutèhèddjèr*, pr. t. *mutè-*
haddjir.

PÉTRIN, s. m., coffre où on pétrit le pain, تغار *lavèk*,
نانوائی *tègharé nanvayi*.

PÉTRIR, v. a., خمیر کردن *khèmir kèrdèn*; — pétri, e,
خمیر شده *khèmir-choudè*.

PÉTRISSAGE, s. m. action de pétrir, V. PÉTRIR.

PÉTROLE, s. m., a. نفت *nèft*, pr. t. *naft*.

PETTO (IN) adv., en secret, در دل *dèr dèl*, a. فی الضمیر *fiz-*
zèmir.

PÉTULAMMENT, adv., a. بهت المزاج *bè-hèddèt-oul-mèzadj*,
pr. t. *bè-hiddèt-ul-mizadj*.

PÉTULANCE, s. f., تیزی *tizi*, تندى *toundi*, pr. t. *tundi*,
تندى مزاج *toundiï mèzadj*, pr. t. *tundiï mizadj*, a.
هتت الطبع *hèddèt-out-tèb'*, pr. t. *hiddèt-ut-tab'*.

PÉTULANT, e, adj., تند خو *tound-khou*, آتش مزاج *âtèch-*
mèzadj.

PEU, adverbe de quantité, اندک *èndèk*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*; — c'est peu, کم است *kèm-èst*, pr. t. *kièm-èst*, کم است این *in kèm-èst*, pr. t. *in kièm-èst*; — tant soit peu, un peu, اندکی *èndèki*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, قدری *qèdri*, pr. t. *qadri*; — en peu de mots, a. مختصراً *moukhtècèr kèlam*, a. مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*; — peu après, اندک بعد از *èndèk bè'èd èz in*, pr. t. *èndèk ba'd èz in*; — attendez un peu, قدری صبر کنید *qèdri sèbr kounid*, pr. t. *qadri sabr kounid*; — à peu près, a. تقريباً *tèq-ribèn*, pr. t. *taqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takh-minan*; — peu s'en est fallu que, کم مانده که *kèm mandè ké*, pr. t. *kièm mandè ki*; — peu à peu, جسته جسته *djèstè-djèstè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PEUPLADE, s. f., a. قبيله *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. قبایل *qè-bayèl*, pr. t. *qabaïl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*.

PEUPLE, s. m., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *mèlal*, قوم *qooum*, pr. t. *qèvm*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*, خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*.

PEUPLER, v. a., آباد کردن *abad kèrdèn*, آبادان کردن *abadan kèrdèn*, معمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, pr. t. *ma'-mour kièrdèn*; — se peupler, آباد شدن *abad choudèn*; — peuplé e, آباد *abad*, آبادان *abadan*, a. معمور *mè'è-mour*, pr. t. *ma'mour*.

PEUPLIER, s. m., صنوبر *sènooubèr*, تبریزی *tèbrizi*, a. خور *khèvvèr*.

PEUR, s. f., ترس *tèrs*, بیم *bim*, هراس *hèras*, a. خوف

khoouf, pr. t. *khauf*, رعب *rou'b*; — avoir peur, ترس *tèrs dachtèn*, داشتن *tèrsidèn*; — faire peur, از ترس اینکه *tèrsanidèn*; — de peur que, ترسۀ اینکہ *tèrsé in-ké*, مبادا کہ *mèbada ké*.

PEUREUX, EUSE, adj. craintif, timide, V. TIMIDE.

PEUT-ÊTRE, adv., شاید *chayèd*, احتمال دارد کہ *èhtèmal darèd ké*, pr. t. *ihimal darèd ki*, p. t. بلکه *bèlké*, pr. t. *bèlki*.

PHAGÉDÉNIQUE, adj. des 2 g., a. ulcère rongeur, اگل *èk-kal*, pr. t. *èkkial*.

PHALANGE, s. f. corps de troupe, فوج سلاح پوش *fooudjé sèlah-pouch*, pr. t. *fèvdji silah-pouch*; — os des doigts, انگشتها *èstoukhané èngoucht-ha*; — sorte d'araignée, پ. ت. رتیل *routèil*.

PHALÈNE, s. f., پروانه شب *pèrvanèyé chèb*.

PHARAON, n. pr. roi d'Egypte, فرعون *fèr'oun*, pr. t. *fir'oun* et *fira'oun*.

PHARE, s. m., فانوس بندر *fanoucé bèndèr*; — tour de phare, برج فانوس بندر *bourdjé fanoucé bèndèr*.

PHARISIEN, s. m., a. فریسی *fèrici*, pl. فریسیون *fèriciyoun*; — au fig. hypocrite, V. HYPOCRITE.

PHARMACEUTIQUE, adj. des 2 g., دوا سازی *mèkh-soucé dèva-sazi*.

PHARMACIE, s. f. art de préparer les remèdes, دوا سازی *dèva-sazi*; — lieu où les remèdes se préparent, دوا خانه *dèva-khanè*.

PHARMACIEN, s. m., دواساز *dèva-saz*.

PHARMACOPÉE, s. f., کتاب دواسازی *kètabé dèva-sazi*.

PHARYNX, s. m., حنجره *sèré guèlou*, a. سِر گِلو.

hèndjèrè, pl. حناجر *hènadjèr*, pr. t. *hanadjir*.

PHASE, s. f., a. صفحة *sèfhè*, pr. t. *safhè*, صفح *sèfh*, pr. t. *safh*, pl. صفحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*.

PHÉBUS, s. m., nom d'Apollon, au fig. le soleil, آفتاب *âf-tab*, آفتاب عالم‌تاب *âftabé 'âlèm-tab*, a. نبیر اعظم *nèiyiré 'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*.

PHÉNIX, s. m. oiseau fabuleux, t. p. قوقنوس قوقنس *qouq-nous-qouqnous*, a. عنقا *'onqa*, pr. t. *'anqa*; — au fig. rare, unique, يگانه *yèganè*, pr. t. *yèkanè*, بی مانند *bi-manènd*, بی نظیر *bi-nèzir*.

PHÉNOMÈNE, s. m. dans la nature, علامت سماویة *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*; — au fig. chose extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjaïb*, عجيبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*.

PHILANTROPE, s. m., مردم دوست *mèrdoum-doust*, a. محب الناس *mouhèbb-oun-nas*, pr. t. *mouhibb-un-nas*.

PHILANTROPIE, s. f., دوستداری مردم *doust-dariï mèrdoum*, a. محبتت الناس *mouhèbbèt-oun-nas*, pr. t. *muhabbèt-un-nas*.

PHILANTROPIQUE, adj. des 2 g., متعلق بمحبتت مردم *moutè'èllèq bè-mouhèbbèté mèrdoum*.

PHILOLOGIE, s. f., علم لغت و انشا *'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودات *moudjèvvèdat*.

PHILOLOGIQUE, adj., متعلق بعلم لغت و انشا *moutè'èllèq bè-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودی *moudjèvvèdi*.

PHILOLOGUE, s. m., صاحب علم لغت و انشا *sahèbé 'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *sahibi 'ilmi loghat-u-încha*, اهل علم لغت و انشا *èhlé-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *èhli 'ilmi loghat-u-încha*.

PHILOMÈLE, s. f. en poésie rossignol, V. ROSSIGNOL.

PHILOSOPHALE, (pierre), a. كيميا *kimia*.

PHILOSOPHE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danich-mènd*, a. حكيم *hèkim*, فيلسوف *filèçouf*, pr. t. *fèilèçouf*, اهل حكمة *èhlé hèkmèt*, pr. t. *èhli hikmèt*.

PHILOSOPHER, v. n., بکست حکمتی کردن *bèhsé hèkmèti kèrdèn*.

PHILOSOPHIE, s. f., a. حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

PHILOSOPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکمت *moutè'èl-lèq bè-hèkmèt*, a. حکمتی *hèkmèti*, pr. t. *hikmèti*, فيلسوفی *filèçoufi*, pr. t. *fèilèçoufi*.

PHILOSOPHIQUEMENT, adv., از روی حکمت *èz rouï hèkmèt*, pr. t. *èz rouï hikmèt*, p. t. حکیمانه *hèkimanè*, فيلسوفانه *filèçoufanè*.

PHILOSOPHISME, s. m., a. حکمت کاذبه *hèkmèté kazèbè*, pr. t. *hikmèti kiazibè*.

PHILOTECHNIE, s. f., a. صنایع و فنون *houbbé founoun-ou-sènayè'*, pr. t. *hubhi funoun-u-sènaï'*.

PHILTRE, s. m. breuvage propre à exciter la passion, دوائی شهوت انگیز *dèvaï 'èchq ènguiz*, عشق انگیز *dèvaï chèhvèt-ènguiz*, a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

PHIMOSIS, s. m., a. ضيق الغلفة *ziq-oul-ghèlfèt*, pr. t. *ziq-ul-ghalfèt*.

PHLÉBOTOMIE, s. f., saignée, a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.

PHLÉBOTOMISER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*.

PHLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. ممکن الالتهاب *moumkèn-ul-èltèhab*, pr. t. *mumkîn-ul-iltihab*.

PHLOGOSE, s. f. terme de médecine, سوزش *souzèch*, a. التهاب *èltèhab*, pr. t. *iltihab*.

PHOSPHORE, s. m., فسفور *fosfor*, خوسوز *khoud-souz*, بی آتش روشن میشود *bi âtèch roouchèn mi-chèvèd*.

PHRASE, s. f., a. عبارت *'èbarèt*, pr. t. *'ibarèt*, pl. عبارات *'èbarat*, pr. t. *'ibarat*, جمله *djoumlè*.

PHTHISIE, s. f., a. سل *sèll*, pr. t. *sill*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, دأ السل *da'-ous-sèll*.

PHTHISIQUE, adj., a. مسلول *mèsloul*.

PHYLACTÈRE, s. m., a. amulette, حرز *hèrz*, pr. t. *hirz*, تعویذ *tè'èviz*, pr. t. *ta'viz*, pl. تعویذ *tè'âviz*.

PHYLANTE, s. f. plante, آمله *âmèlè*, a. املاج *èmlèdj*, امج *èmèdj*.

PHYLITIS, s. f. plante, a. الايل لسان *lèçan-oul-il*, pr. t. *liçan-ul-il*.

PHYLLON, s. m. plante, a. حشيشة الين *hèchihèt-oul-lîn*, pr. t. *hachichèt-ul-lîn*.

PHYSICIEN, s. m., a. اهل علم طبيعيات *èhlé 'èlmé tèbi'iyat*, pr. t. *èhli 'ilmi tabi'iyat*, pl. طبيعيين *tèbi'iyoun*.

PHYSICO-MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم *moutè'èllèq bè-'èlmé tèbi'iyè-ou-riaziye*.

PHYSIOGNOMONIE, s. f., a. علم قیافت *'èlmé qiyafèt*, pr. t. *'ilmi qiyafèt*.

PHYSIOLOGIE, s. f., علم ترکیب اجزای حیوانی *'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani*, pr. t. *'ilmi tarkibi adjaï haïvani*, علم بنیت حیوانی *'èlmé bouniyèté hèivani*, pr. t. *'ilmi bouniyèti haïvani*, علم بنوت *'èlmé bounouvvèt*, pr. t. *'ilmi bunuovvèt*.

PHYSIOLOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم ترکیب اجزای *moutè'èllèq bè-'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani*.

PHYSIOLOGISTE, s. m., اهل علم بنیت حیوانی *èhlé 'èlmé bouniyèté hèivani*, pr. t. *èhli 'ilmi buniyèti haïvani*.

PHYSIONOMIE, s. f., رو *rou*, t. p. سیما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. لقا *lèqa*, pr. t. *liqa*, وجه *vèdjh*; — art de juger par l'inspection des traits, synonyme de physiognomonie
V. PHYSIOGNOMONIE.

PHYSIONOMISTE, s. m., سیما شناس *sima-chènas*, pr. t. *si-ma-chinas*, اهل علم قیافت *èhlé 'èlmé qiyafèt*, pr. t. *èhli 'ilmi qiyafèt*.

PHYSIQUE, s. f., علم طبیعی *'èlmé tèbi'i*, pr. t. *'ilmi tabi'i*, علم طبیعیات *'èlmé tèbi'iyat*, pr. t. *'ilmi tabi'iyat*.

PHYSIQUE, s. m. extérieur d'une personne, a. هیئت *hèi'èt*, pr. t. *hi'èt*; — constitution naturelle, a. بنیت *bouniyèt*.

PHYSIQUE, adj. des 2 g., a. طبیعی *tèbi'yi*, pr. t. *tabi'yi*, طبیعیه *tèbi'iyè*, pr. t. *tabi'iyè*; — cause physique, a. علت طبیعیه *'èllèté tèbi'iyè*, pr. t. *'illèti tabi'iyè*.

PHYSIQUEMENT, adv., بحسب علم طبیعی *bè-hècèbé 'èlmé tèbi'yi*, a. حسب الطبیعت *hèsb-oul-tèbi'èt*, pr. t. *hasb-ul-tabi'at*, طبعاً *tèb'èn*, pr. t. *tab'èn*.

PIACULAIRE, adj. des 2 g., qui a rapport à l'expiation (peu usité) a. متعلق بکفارت *moutè'èllèq bè-kèfarèt*, pr. t. *mutè'alliq bè-kèfarèt*,

PIAFFER, v. n., بازی کردن اسب در یک دایره *bazi kèrdènè* *èsp dèr yèk daïrè*, چالاکی کردن اسب *tchalaki kèrdènè èsp*.

PIAFFEUR, s. m. (se dit d'un cheval), اسب بازیکن *èspé bazi-koun*.

PIAILLER, v. n., چاو چاو کردن *tchav-tchav kèrdèn*.

PIAILLERIE, s. f., چاو چاو *tchav-tchav*, فغان *fèghan*. pr. t. *fighan*.

PIAILLEUR, SE, s., فغان کننده *fèghan-kounèndè*, pr. t. *fighan-kunèndè*.

PIANISTE, s. m., پیانو زن *piano-zèn*.

PIANO s. m., پیانو *piano*.

PIASTRE, s. f., غروش *ghrouch*.

PIC, s. m. instrument de fer, کولنگ ou کوننگ *koulèng*, pr. t. *kulung*; — mesure turque, a. ذراع *zèra'*, pr. p. *zèr'*, pr. t. *zira'*; — montagne très-haute, کوه بلند *kouhé boulènd*, pr. t. *kuhi bulènd*, a. تود *tooud*, pr. t. *tavd*, pl. اطواد *ètavad*; — partie d'une montagne qui s'élève en pointe, سر کوه *sèré kouh*, تیغ کوه *tighé kouh*, کوه کله *koullèyé kouh*, قلّه *qoullè*; — espèce d'oiseau qui se cramponne au tronc des arbres, درخت سنبه *dè-rèkht-soumbè*, pr. t. *dirakht-sumbè*, دارب *dar-bour*; — à pic, locution adverbiale, سرابالا *sèra-bala*, a. عموداً *'èmoudèn* pr. t. *'amoudèn*.

PICA, s. m., a. وحم *vèham*, pr. t. *vaham*.

PICHOLINE, s. f., espèce d'olive confite, زيتون ريزه *zèitouné rizeh*, t. p. خرده زيتون *khèrdè-zèitoun* ou *khourdè-zèitoun*.

PICORÉE, s. f., t. p. يغما *yèghma*.

PICOT, s. m., ريزه چوب بکنده چسپيده *rizeh-tchoubé bè-koundè tchèspidè*, چوبپيار *tchoub-parè*.

PICOTEMENT, s. m., گزگز *guèzguèzè*.

PICOTER, v. a., گزگز کردن *guèzguèzè kèrdèn*; — en parlant des oiseaux, نوک زدن *noouk zèdèn*, pr. t. *nèvk zèdèn*, منقار زدن *mènqar zèdèn*, pr. t. *mīnqar zèdèn*; — picoté, e, نوک زده شده *noouk-zèdè-choudè*, pr. t. *nèvk zèdè-choudè*, ضرب منقار مرغان خورده *zèrbé mènqaré mourghan khourdè*, pr. t. *zarbi mīnqari mourghan khourdè*; — picoté de petite vérole, آبله دار *âbèlè-dar*.

PICOTERIE, s. f. taquinerie, حرفهای دلخراش *hèrfhai dèl-khèrach*.

PICOTIN, s. m., پیمانۀ جو *pèimanèyé djoou*.

PIE, s. f., کشک *kèchkèrèk*, عکّه *'èkkè*.

PIE, (œuvre), adj. fém., کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr. t. *kiari ba sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

PIÈCE, s. f., morceau, portion, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, t. p. پار *parè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — chambre d'un appartement, اوطاق *outaq*, pr. t. *otaq*; — une pièce de canon, توپ *toup*, ou توپ *toup*, pr. t. *top*; — pièce de monnaie, پول *poul*; — tonneau, پيپ *pip*; — acte, pièce de théâtre, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*; — une pièce de drap, يك توب ماهوت *yèk toupé mahout*; — pièce d'eau,

a. حوض *hoouz*, pr. t. *havouz*; — en parlant de têtes de bétail, a. رأس *rè's*, pr. t. *ras*; — une pièce d'or, پول طلا *poulé tēla*, pr. t. *pouli tīla*.

PIED, s. m., پا *pa*; — mesure, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*; — pied d'une montagne, دامنه کوه *daménèyé kouh*; — pieds d'animaux qu'on fait cuire, پاچه *patchè*; donner des coups de pied, لگد زدن *lèguèd zèdèn*, pr. t. *lèkèd zèdèn*; — un coup de pied, لگد *lèguèd*, pr. t. *lèkèd*, پاسار *paçar*, پاسپار *paspar*; — aller à pied, پیاده رفتن *piadè rèftèn*, pr. t. *pèyadè rèftèn*; — lâcher pied, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *fīrar kièrdèn*; — mettre une armée sur pied, قشون بر پا کردن *gouchoun bèr pa kèrdèn*; — de pied ferme, پیاداری *bè-paï-dari*, ثابت قدم *sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*; — gens de pied, پیادگان *piadè-gan*, pr. t. *pèyadègan*; — fou'er aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*, ou پا مل کردن *pa-mal kèrdèn*.

PIED-D'ALOUETTE, ou delphinium, زبان در قفا *zèban dèr qèfa*.

PIED-DE-CHAT, s. m. plante, پنجه گربه *pèndjèyé gourbè*.

PIED-DE-LIÈVRE, s. m., a. رجل الارنب *rèdjīl-oul-èrnèb*, pr. t. *ridjl-ul-èrnèb*

PIED-DE-LION, s. m. plante, a. رجل الاسد *rèdjīl-oul-ècèd*, pr. t. *ridjl-ul-ècèd*

PIÉDESTAL, pl. piédestaux, s. m., پایه *payè*.

PIÉDOUCHE, s. m. petit piédestal V. PIÉDESTAL.

PIÈGE, s. m., تله *tèlè*, دام *dam*; — au fig., پمين *kè-mīn*, کمین گاه *kè-mīn-gah*, pr. t. *kè-mīn-guiah*.

PIERRAILLE, s. f., سنگهای ریزه *sènghaï rizè*.

PIERRE, s. f., سنگ *sèng*; — pierre à fusil, t. p. سنگ *sèng*; — pierre de touche, سنگ *sèng*; — pierre-ponce, سنگ *sèng*; — pierre-ponce, سنگ *sèng*; — pierre-ponce, سنگ *sèng*; — pierre-ponce, سنگ *sèng*; — pierres précieuses, گوهر *goouhèr*, pr. t. *gouhèr*, a. *djèvahèr*, pr. t. *djèvahir*, مجوهرات *moudjoouhèrat*, pr. t. *mudjèvhèrat*.

PIERRÉE, s. f., کاریز *kariz*, راه آب *rahé âb*, a. قنات *qènat*, pr. t. *qanat*, pl. قنات *qènèvat*, pr. t. *qanavat*.

PIERRERIES, s. f. pl. V. PIERRES PRÉCIEUSES.

PIERRETTE, s. f., سنگ کوچک *sèng koutchèk*, pr. t. *sèngui kutchuk*.

PIERREUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

PIERRIER, s. m., توپ کوچک *toupé koutchèk*.

PIERROT, s. m. moineau, گنجشک *goundjèchk*; — bateleur, a. مقلد *mouqèllèd*, pr. t. *muqallid*.

PIÉTÉ, s. f., پارسائی *parsayi*, دینداری *dîn-dari*, a. تعبّد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*, دیانت *dianèt*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*.

PIÉTINER, v. n. remuer les pieds, پای جنباندن *pai djoumbandèn*; — fouler aux pieds, پا مال کردن *paï-mal kèrdèn*.

PIÉTON, s. m., پیاده *piadè*, pr. t. *pèyadè*, رو پیاده *piadè-roou*, pr. t. *pèyadè-rèv*, رنده پیاده *piadè-rèvèndè*, a. قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PIÈTRE, adj. des 2 g. mesquin, بد *bèd*, بی مصرف *bi-mèsrèf*.

PIEU, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*.

PIEUSEMENT, adv., به تدین *bè-tèdèiyoun*, بدیانت *bè-dianèt*, متعبدانه *moutè'èbbèdanè*.

PIEUX, EUSE, adj., دیندار *din-dar*, عبادتکار *'èbadèt-kar*, pr. t. *'ibadèt-kiar*, پارسا *parsa*, a. متدین *moutèdèiyèn*, pr. t. *mutèdèiyîn*; — fondation pieuse, وقف *vèqf*, pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

PIGEON, s. m., کبوتر *kèboutèr*, حمامه *hèmamè*, pr. t. *hamamè*, pl. حمامات *hèmamat*, pr. t. *hamamat*.

PIGEONNEAU, s. m., کبوتر بچه *bètchèyé kèboutèr*, کبوتر بچه *kèboutèr-bètchè*.

PIGEONNIER, s. m., خانه کبوتر *kèboutèr-khanè*, خانۀ کبوتر *khanèyé kèboutèr*.

PIGNOCHER, v. n., (familier), بی اشتها خوردن *bi èchtèha khourdèn*.

PIGNON, s. m., چلغوزه *hèstèyé kadj*, هستۀ کاج *tchèl-ghouzè*.

PILASTRE, s. m., ستون چهار گوشه *soutouné tchèhar-gouchè*.

PILAU, s. m., پلاو *pèlav*, pr. t. *pilav*.

PILE, s. f. amas, توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, a. کومه *koumè*; — mettre en pile, روی هم گذاشتن *rouï hèm gouzachtèn*.

PILER, v. a., کوفتن *kouftèn*, کوبیدن *koubidèn*; — pilé, e, کوبیده شد *koubiaè-choudè*, کوبیده *koubidè*.

PILIER, s. m., پاییز *pazir*, پشتیبان *pouchti-ban*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

PILLAGE, s. m., تاخت *takht*, تاراج *taradj*, t. p. یغما *yèghma*, a. غارت *nèhb*, غارت *gharèt*.

PILLARD, *e*, *adj.*, غارتگر *gharèt-guèr*, کننده *taradj-kounèndè*, *a.* نههاب *nèhhab*.

PILLER, *v. a.*, تاخت و تاراج کردن *takht-ou-taradj kèrdèn*, یغما کردن *takht-ou-taz kèrdèn*, تاخت و تاز کردن *yèghma kèrdèn*, *pr. t.* *yaghma kièrdèn*; — pillé, *e*, یغما شده *yèghma-choudè*, غارت شده *gharèt-choudè*, *a.* منهوب *mènhoub*.

PILLERIE, *s. f.* V. PILLAGE.

PILLEUR, *s. m.* V. PILLARD.

PILON, *s. m.*, دستۀ هاوَن *dèstèyé havèn*.

PILORI, *s. m.*, قیِّق *qapouq*.

PILORIER, *v. a.* mettre au pilori, پای قایق گذاشتن *pai qapouq gouzachtèn*; — au fig. diffamer, رسوا کردن *rèsva kèrdèn*.

PILOTAGE, *s. m.* ouvrage de pilotis, V. PILOTIS; — art de conduire un navire, راه نمائی کشتی *rah-nemaïyi kèchti*.

PILOTE, *s. m.*, راه نمای کشتی *rah-nemaï kèchti*, بلد *bèlèd*.

PILOTER, *v. a.* enfoncer des pilotis, میخ چوبین بر زمین کوفتن *mikhé tchoubîn bè-zèmîn kouftèn*; — terme de marine, راه نمائی کردن *rah-nemayi kèrdèn*.

PILOTIS, *s. m.*, میخ چوبین بر زمین کوفته *mikhé tchoubîn bèr zèmîn kouftè*, *a.* نصب الاوتاد *nèsb-oul-ooutad*, *pr. t.* *nèsb-ul-èvtad*.

PILULE, *s. f.*, *a.* حبّ *hèbb*, *pr. t.* *habb*, *pl.* حبوب *houboub*.

PIMBÊCHE, *s. f.*, (familier), ناز فروش *naz-fourouch*.

PIMENT, *s. m.*, پیپر *bibèr*, فلفل فرنگی *fèlfèlé frèngui*.

PIN, *s. m.*, درخت کاج *dèrèkhté kadj*; — graine de pin, V. PIGNON.

PINACLE, s. m., sommet d'un édifice, بالاي عمارت *balai 'ëmarèt*; — au fig. mettre au pinacle, بعَيَوق رسانيدن *bè-'ouyyouq rèçanidèn*, زياد از حد مدح کردن *ziad èz hëdd mèdh kèrdèn*.

PINCE, s. f. bout du pied de certains animaux, سر ناخن *sèré nakhouné hëivanat*; — les dents de devant du cheval, شيره *chirè*; — tenaille, انبر *ëmbour*.

PINCÉ, e, adj. maniéré, a. متصنع *moutècènnè'*, pr. t. *mutaçanni'*.

PINCÉE, s. f., سر انگشت *bè-qèdré sèré èngoucht*.

PINCEAU, s. m., قلم نقاشی *qèlèmé nèqqachi*.

PINCER, v. a., نشکنج گرفتن *nèchkoundj guèrèftèn*; — arrêter, گزفتن *guèrèftèn*.

PINCETTE, s. f., ماشه *machè*, انبر *ëmbour*.

PINÇON, s. m., marque qui reste quand on a été pincé, اثر نشکنج *ècèré nèchkoundj*.

PINDARISER, v. n., faire montre d'éloquence (peu usité), اظهار بلاغت فروشى کردن *bèlaghèt-fèrouchi kèrdèn*, اظهار بلاغت کردن *èzharé bèlaghèt kèrdèn*, a. تفصیح *tèfès-souh*, pr. t. *tèfassuh*.

PINDARISEUR, s. m., qui fait montre d'éloquence, (peu usité), متفصیح فروش *bèlaghèt-fèrouch*, a. متفصیح *moutèfèssèh*, pr. t. *mutèfassih*.

PINEAU, s. m., انگور سیاه *èngouré siah*.

PINQUE, s. f., کشتی بارکش *kèchtii bar-kèch*.

PINSON, s. m., oiseau, گیبو *gui*, کیبو *kibou*, گیبو *guibou*.

PINGRE, s. m., avare, مرد خسیس *mèrdé khècis*.

PINTADE, s. f., مرغ مصری *mourghé mèsri*.

PINTE, s. f., پیمانه می *pèimanèyé mèi*.

PIOCHE, s. f., کلنگ *koulèng*.

PIOCHER, v. a., زمین کندن *zèmin kèndèn*, کاویدن *ka-vidèn*.

PIOCHEUR, EUSE, s. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, pr. t. *kar-kun*.

PIONNIER, s. m., زمین کن *zèmin-kèn*, حفر کننده *hèfr-kounèndè*.

PION, s. m. pièce du jeu d'échecs, پیاده *piadè*.

PIPE, s. f., چبوق *tchèbouq*, pr. t. *tchoubouq*; — fumer la pipe, چبوق کشیدن *tchèbouq kèchidèn*.

PIPEAU, s. m. flûte champêtre, نی شبان *nèyé chèban*.

PIPEAUX, s. m. pl., شاخه‌های دبق آلود *chakhèhaï dèbèq-àloud*.

PIPÉE, s. f., شکار با دبق کردن *chèkar ba dèbèq kèrdèn*, pr. t. *chikiar ba dèbèq kièrdèn*, با دبق پرندۀ گرفتن *ba dèbèq pèrèndè guèrèftèn*, با دبق پرندۀ صید کردن *ba dèbèq pèrèndè sèid kèrdèn*.

PIPER, v. a., با دبق مرغ صید کردن *ba dèbèq mourgh sèid kèrdèn*; — au fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*.

PIPERIE, s. f., دغلی *dèghèli*.

PIPEUR, s. m., دغل *dèghèl*, t. p. حیلۀ کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

PIQUANT, E, adj., خلندۀ *khèlèndè*; — piquant au goût, تند *tound*, pr. t. *tund*; — offensant, mot piquant, حرف نیشدار *hèrfé nich-dar*.

PIQUANT, s. m., خار *khar*.

PIQUE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزراق *mèzraq*, سنان *sènan*, pr. t.

sinan, pl. اسنان *èsnan*; — brouillerie, دلگیری *dèl-guiri*.

PIQUER, v. a., خلانیدن *khèlanidèn*, خلیدن *khèlidèn*, آژیدن *Agidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — mordre, en parlant de certains animaux, گزیدن *guè-zidèn*, vulg. دندان گرفتن *dèndan guèrèstèn*; — au fig. offenser, رنجاندن *rèndjandèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — se piquer, se sentir offensé, رنجیدن *rèndjiden*; — se piquer de, se glorifier de quelque chose, ادعا کردن *èddè'a kèrdèn*; — piqué, e, خلیده *hhèlidè*, آژیده *Agidè*; — offensé, رنجیده *rèndjidè*, دل آزرده *dèl-àzourdè*.

PIQUET, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*; — en parlant des troupes, گروه *guèrouh*, جوقه *djouqè*.

PIQUETTE, s. f., شراب بد *chèrahé bèd*.

PIQUEUR, s. m. qui dirige une meute de chiens, تازیبان *tazi-ban*; — homme qui surveille, qui dirige, (peu usité) a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

PIQUIER, s. m., نيزه دار *nèize-dar*.

PIÛRE, s. f. خلیدگی *khèlidègui*.

PIRATE, s. m., راهزن دریا *rah-zènè dèria*, دزد دریا *douzdé dèria*.

PIRATER, v. n., در دریا دزدی کردن *dèr dèria douzdi kèrdèn*.

PIRATERIE, s. f., در دریا دزدی *douzdi dèr dèria*.

PIRE, adj. comp. des 2 g, بدتر *bèd-tèr*.

PIRIFORME, adj. des 2 g., به ترکیب گلابی *bè-tèrkibé goulabi*.

PIROGUE, s. f., ناوله *navè*.

PIROUETTE, s. f. jouet, فرفرهه *fèrfèrèk*, فرفرهه *fèrfèrè*; — tour entier du corps qu'on fait en se tenant sur la pointe d'un seul pied, چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *tchèrk khourdenè bèr sèrè yèk pa èstadè*.

PIROUETTER, v. n., چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *bèr sèrè yèk pa èstadè tchèrk khourden*.

PIS, s. m., پستان حیوانات *pèstane hèivanat*.

PIS, adv. comp., بدتر *bèd-tèr*; — de pis en pis, de mal en pis, بدتر اندر بدتر *bèdtèr èndèr bèdtèr*; — au pis aller, هیچ نباشد *hitch nè-bachèd*; — il n'y a rien de pis que cela, چیزی از این بدتر نیست *hitch tchiz èz in bèdtèr nist*.

PISCINE, s. f. bassin, a. حوض *hoouz*, pr. t. havouz; — vivier, حوض ماهی *hoouzé mahi*.

PISSAT, s. m., پیشاب *pichab*, شاش *chach*, a. بول *booul*, pr. t. bèvl.

PISSEMENT, s. m., اختیار شاش *chaché bi èkhtiar*.

PISSEUR, v. n., درار کردن *chach kèrdèn*, درار کردن *èdrar kèrdèn*; — en parlant des chevaux, انداختن *ab èndakhtèn*.

PISSEUR, EUSE, بسیار شاش کننده *bèciar chach kou-nèndè*.

PISSOIR, s. m., جای شاش کردن *djaï chach kèrdèn*, a. مبال *mèbal*.

PISSOTER, v. n., چسته شاشیدن *djèstè-djèstè chachidèn*.

PISTACHE, s. f., پسته *pèstè*, a. فستق *fèstèq*.

PISTACHIER, s. m., درخت پسته *dèrèkhté pèstè*, pr. t. *di-rakhti pèstè*.

PISTE, s. f., رد پا *rèdé pa*, اثر پا *ècèré pa*.

PISTIL, s. m., ناف شکوفه *nafé goul*, ناف شکوفه *nafé chou-koufè*.

PISTOLET, s. m., تپانچه *tèpantchè*, t. p. پشتو *pèchtoou*, pr. t. *pichtèv*.

PISTON, s. m., میل دسته *mil*, دسته *dèstè*; — le piston d'une pompe, میل طولمبه *milé touloumbè*.

PITANCE, s. f., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

PITEUSEMENT, adv., بظوریکه دل آدم میسوزد *bè-toouri-ké dèlé àdèm mi-souzèd*, ترحم انگیزانه *tèrèhhoum-èn-guizanè*.

PITEUX, EUSE, adj., سزای ترحم *sèzaï tèrèhhoum*, شایسته *chayèstèyé rèhm*.

PITIÉ, s. f., a. رحم *rèhm*, pr. t. *rahm*, ترحم *tèrèhhoum*, pr. t. *tèrahhum*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — avoir pitié, لودن *rèhm kèrdèn*; — sans pitié, بی رحم *bi rèhm*.

PITON, s. m., حلقه دار میخ *mikhé hèlqè-dar*.

PITOYABLE, adj. des 2 g., رقت انگیز *rèqqèt*, qui fait pitié, رقت انگیز *rèqqèt-ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*, مرحمت انگیز *mèrhèmèt-ènguiz*; — mauvais, méprisable, بسیار بد *bèciar bèd*, نا مربوط *na-mèrbout*, a. ردی *rèdi*; — il se dit aussi pour enclin à la pitié, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihru-ban*, صاحب رحم *sahèbé rèhm*.

PITOYABLEMENT, adv., رقت انگیزانه *rèqqèt-ènguizanè*; —

d'une manière qui excite le mépris, بسیار بد *bè-ciar bèd*.

PITTORESQUE, adj. des 2 g., شایان نقش کردن *chayané nèqch kèrdèn*, نگار, شایان نقش *chayané nèqch-ou-nègar*.

PITTORESQUEMENT, adv., بطوریکه شایان نقش و نگار است *bè-toouri-ké chayané nèqch-ou-nègar èst*, pr. t. *bè-tèvri-ki chayani naqch u-niguiar est*.

PITUITE, s. f., humeur lymphatique, a. بلغم *bèlghèm*, pr. t. *balgham*, نخاعة *noukha'èt*, pr. t. *noukha'at*, نخامة *noukhamèt*.

PITUITAIRE, adj. des 2 g., a. بلغمی *bèlghèmi*, pr. t. *balghami*.

PITUITEUX, EUSE, adj., بلغمدار, نخاعة دار *noukha'èt-dar*, *bèlghèm-dar*.

PIVERT, s. m., سبزک *sèbzèk*, کاسکینه *kaskinè*,

PIVETTE OU PIVOINE, s. f. fleur, گل صد تومانی *goulé sèd-toumani*.

PIVOT, s. m., میل *mil*, a. قطب *qoutb*, pl. اقطاب *èqtab*, pr. t. *aqtab*.

PIVOTER, v. n. tourner sur un pivot, دور میل گردیدن *doouré mil guèrdidèn* ou چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

PLACAGE, s. m., چسپاندن صفحه *tchèspandènè sèfhè*.

PLACARD, écrit qu'on affiche, اعلام نامچه بر دیوار چسپانده *è'èlam-namtchèyé bèr divar tchèspandè*, ورقه بدیوار چسپانده *vèrèqè bè-divar tchèspandè*.

PLACARDEE, v. a., ورقه بدیوار چسپاندن *vèrèqè bè-divar tchèspandèn*.

PLACE, s. f., جا *dja* ou جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. mahall, مکان *mèkan*, pr. t. mèkian, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. amakîn, مقام *mèqam*, pr. t. maqam; — mettre chaque chose à sa place, هر چیز را بجایش گذاشتن *hèr tchizi-ra bè-djaï-èch gouzachtèn*; — faire place, جا دادن *dja dadèn*; — service, emploi, جاء *djah*, a. مأموریت *mè'èmouriyèt*, خدمت *khèdmèt*, pr. t. khid-mèt ou khizmèt, منصب *mènsèb*, pr. t. mansab; — forteresse, a. قلعه *qèl'è*, pr. t. gal'è; — marché. بازار *ba-zar*; — place publique, میدان *mèidan*.

PLACEMENT, s. m., پل بمنفعت دادن *dadènè poul bè-mèn-fè'èt*; — occasion de vendre, مجال فروش *mèdjalè fourouch*.

PLACER, v. a., جابجا *bè-djaï gouzachtèn*, گذاشتن *dja bè-dja kèrdèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. nihadèn; — placer de l'argent, پل بمنفعت دادن *poul bè-mèn-fè'èt dadèn*; — placer une personne, lui trouver un emploi, کسی مأموریت پیدا کردن *bèraï kèci mè'èmouriyèt pèida kèrdèn*; — se placer, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. nichèstèn.

PLACET, s. m., a. عریضه *'èrizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. 'arzou-hal.

PLAFOND, s. m., a. سقف *sèqf*.

PLAFONNER, v. a., سقف ساختن *sèqf sakhtèn*.

PLAGE, s. f., لب دریا *lèbé dèria*, کنار دریا *kènaré dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. sahil, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. sèvahil.

PLAGIAIRE, s. m., درن تألیفات مردم *douzdé tè'èlifaté*

mèrdoum, a. منتحل mountèhèl, pr. t. muntèhil.

PLAGIAT, s. m., دزدی تألیفات مردم douzdiï tèt'èlifaté mèrdoum, a. انتحال èntèhal, pr. t. ìntihal.

PLAIDANT, E, adj., qui plaide un procès, مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè, a. مخاصم moukhacèm, pr. t. moukhacim, pl. مخاصمین moukha-cèmîn, pr. t. moukacimîn.

PLAIDER, v. n., مرافعه کردن mourafè'è kèrdèn, مرافعه داشتن mourafè'è dachtèn.

PLAIDEUR, EUSE, s., مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè; — qui aime à plaider, مرافعه دوست mourafè'è-doust.

PLAIDOIRIE, s. f. action de plaider, a. مرافعه mourafè'è, pr. t. murafa'a; — art de plaider, فن مرافعه fènné mourafè'è, pr. t. fènni murafa'a.

PLAIDOYER, s. m., a. تقرير مرافعه tèqriré mourafè'è, pr. t. taqriri murafa'a.

PLAIE, s. f., ریش rich, زخم zèkhm, pr. t. zakhm; — au fig., a. مصیبت mouchibèt, pl. مصایب mèçayèb, pr. t. mècayib, بلا bèla.

PLAIGNANT, E, adj., گله‌مند guèlèmènd, pr. t. guilèmènd, شکایت گله guèlè-kounèndè, pr. t. guilè-kunèndè, عارض 'àrez, عارضی chækayèt-kounèndè, a. شاکی chaki, مدعی moudde'i, pr. t. 'àriz, مدعی moudde'i.

PLAIN, E, adj. uni, هموار hèmvar; — de plain-pied de même degré ou de même étage, هم‌دیگر متساوی moutèçaviï hèm-diguèr, a. متساوی moutèçavi, pr. t. mutèçavi, مستوی moustèvi.

PLAINDEE, v. a., دل سوختن *dèl soukhtèn*, pr. t. *dil soukhtèn*, غم خوردن *ghèm khourdèn*, pr. t. *gham khourdèn*; — je le plains, غم اورا میخورم *ghèmé ou-ra mi-khourèm*, بر احوالش بدم میسوزد *bèr əhval-əch dèl-əm mi-souzèd*, pr. t. *bèr əhval-əch dil-əm mi-souzèd*; — se plaindre, شکایت کردن *guèlèməndi kèrdèn*, شکوه کردن *chèkayèt kèrdèn*, pr. t. *chikiayèt kièrdèn*, تأسف خوردن *chèkvè kèrdèn*; — regretter, تأسف خوردن *té'èssouf khourdèn*; — se lamenter, ناله کردن *nalè kèrdèn*, نوحه کردن *noouhè kèrdèn*, pr. t. *nèvhè kièrdèn*, نالیدن *nalidèn*.

PLAINE, s. f., بیابان *biaban*, دشت *dècht*, a. صحرا *sèhra*, pr. t. *sahra*.

PLAINTE, s. f. gémissément, زاری *zari*, ناله *nalè*; — exposé d'un grief, گله *guèlè*, شکایت کردن *guèlèməndi*, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, شکوه *chèkvè*.

PLAINTIF, IVE, adj. qui se lamente, نالان *nalàn*; — qui a l'accent de la plainte, a. حزین *hèzīn*, pr. t. *hazīn*.

PLAINTIVEMENT, adv., زاری و ناله *bè nalè-ou-zari*.

PLAIRE, v. n., پسندیدن *pècèndidèn*, خوش آمدن *khoch àmèdèn*, پسند طبع شدن *pècèndé tèb' choudèn*; — cela m'a plu, این را پسندیدم *īn-ra pècèndidèm*, از این *zè īn khoch-əm àmèd*; — se plaire à . . . خوش آمدن *khoch àmèdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — s'il vous plait, التفت بفرمایید *èltèfat bè-fèrmayid*, pr. t. *iltifat bè-fèrmayid*; — s'il plait à dieu, اقر خدا *əguèr khouda khahèd*, a. انشاء الله *èn-cha' allah*, pr. t. *īn-cha' allah*; — plutôt à Dieu, کاشکه *kach-ké*, pr.

t. *kiachki*; — plaise à Dieu, *khouda bə-khahèd*, pr. t. *khoda bə-khahèd*; — à Dieu ne plaise, *khouda nè-kounèd*, a. معاذ الله *ma'az allah*.

PLAISAMMENT, adv. d'une manière agréable, *bə-khochi*, بطور خوش *bə-toouré khoch*; — ridiculement, *bə-toouré hédjv*, بطور مسخرگی *bə-toouré mèskhèrègui*.

PLAISANCE, s. f., lieu de plaisance, *tèfèrroudj-gah*, pr. t. *tèfarrudj-guah*.

PLAISANT, e, adj., خوش آیند *khoch-âyènd*, a. مقبول *mèqboul*, pr. t. *maqbul*; — risible, خنده آور *khèndè-âvèr*, a. مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*; — ridicule, مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*.

PLAISANTER, v. n., خوشطبعی *choukhi kèrdèn*, بيشخند کردن *khoch-tèb'i kèrdèn*; — railler, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, rich-khènd *kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

PLAISANTERIE, s. f., شوخی *choukhi*, لاف *lagh*, a. هزل *hèzl*, مزاحه *moumazèhè*, pr. t. *mumazaha*; — raillerie, استهزا *tèmèskhour*, rich-khèndi, a. *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

PLAISIR, s. m., لذت *lèzzèt*, pr. t. *lèzzèt*, محظوظیت *mèhzouziyèt*, pr. t. *mahzouziyèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*; — divertissement, خوشگذرانی *khoch-gouzèrani*, a. التفتات *tèfèrroudj*, pr. t. *tèfarrudj*; — grâce, ائتفات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, کرم *kèrèm*, لطف *loutf*; — faites-moi le plaisir de . . . التفت بفرمایید *èltèfat bə-fèr-mayid*, بکنید لطف *loutf bə-kounid*; — avec plaisir,

بچشم *bè-tchèchm*, اطاعت *bèndègui-ou-èta'èt*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — faire plaisir, ممنون کردن *khochnoud kèrdèn*, مینون کردن *mèmnoun kèrdèn*; — par plaisir, برای ذوق *bè-raï zoouq*, pr. t. *bèraï zèvq*, برای کیف خود *bèraï kèifé khoud*, pr. t. *bèraï kèifi khod*, برای حظ نفس خود *bèraï hèzzé nèfsé khoud*.

PLAN, s. m. dessin d'un bâtiment, نقشه *nèqchè*, a. رسم *rèsm*, طرح *tèrh*; -- surface, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. صفاحات *soutouh*, صفاکه *sèfhè*, pr. t. *safha*, pl. صفاکات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*; — plan horizontal, صفاکه افقی *sèfhèyé oufouqi*, pr. t. *safhaï oufouqi*; — plan vertical, صفاکه عمودی *sèfhèyé 'èmoudi*, pr. t. *safhaï 'amoudi*.

PLAN, e, adj., هموار *hèm-var*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*, مسطح *moucèttèh*, pr. t. *muçattah*.

PLANCHE, s. f., تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*.

PLANCHÉIER, v. a., garnir de planches, تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*; — planchéié, e, تخته فرش برده *tèkhtè-fèrch-kèrdè*.

PLANCHER, s. m. partie basse d'une chambre, تخته فرش *tèkhtè-fèrché outuq*, pr. t. *takhta-fèrchi otaq*; — la partie haute, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*, pl. سقفوف *souqouf*.

PLANCHETTE, s. f., کوچک تخته *tèkhtèyé koutchèk*, pr. t. *takhtayi kutchuk*.

PLANÇON, ou **PLANTARD**, s. m., branche à replanter, قلمه *qèlèmé*.

PLANE, ou PLATANE, s. m., چنار *tohènar*.

PLANE, s. f. instrument tranchant, لیس لیس *licè*, لیزه *lizè*.

PLANER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*; — considérer de haut, بلند مشاهدہ کردن *bè-nèzèré boulènd mou-chahèdè kèrdèn*.

PLANER, v. a. polir, (peu usité), بیسه زدن *bicè zèdèn*, پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

PLANÉTAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بسیاره *moutè'èllèq bè-sèiyarè*.

PLANÈTE, s. f., دزدمه *dèzdèmè*, هر باست *hèrbast*, (peu usités), a. سیاره *sèiyarè*.

PLANISPHERE, s. m., کره ارض *nèqchèyé mou-cèffèhé kourèyé'èrz*, pr. t. *naqchèi muçaffahi kurèi'arz*, کره مصفح *kourèyé moucèffèh*, pr. t. *kurèi muçaffah*.

PLANIMÉTRIE, s. f. art de mesurer les surfaces planes, a. علم مساحت سطوح *'èlmè mèçahètè soutouh*, pr. t. *'ilmi mèçahati soutouh*.

PLANT, s. m., قلمه *qèlèmè*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*, pl. اغراس *èghras*.

PLANTAGE, s. m. action de planter, نشاندن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, نشا *nècha*, pr. t. *nicha*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*.

PLANTAIN, s. m. nom de plante, نبات خوشه دار *nèbatè khouchè-dar*.

PLANTARD, s. m. V. PLANÇON.

PLANTATION, s. f. V. PLANTAGE; — se prend aussi pour plant. V. PLANT.

PLANTE, s. f., گیاه *guiah*, بوتہ *boutè*, ا. نبات *nèbat*, pl. نباتات *nèbatat*; — plante du pied, کف پا *kèfé pa*, pr. t. *kèfi pa*.

PLANTER, v. a., نشانیدن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, pr. t. *kiachtèn*; — planté, e, نشاندہ *nèchandè*, pr. t. *nichandè*, کاشته *kachtè*, pr. t. *kiachtè*, a. مغروس *mèghrous*, pr. t. *maghrous*.

PLANTEUR, s. m., درخت نشانده *nèchandèyé dèrèkht*, a. غارس *gharès*, pr. t. *gharis*.

PLANTOIR, s. m., آلت کاشتن *àlètè kachtèn*, pr. t. *àlèti kiachtèn*, آلت نشانیدن درخت *àlètè nèchandèn dèrèkht*, pr. t. *àlèti nichandèn dirakht*.

PLANTON, s. m., a. ملازم *moulazèm*, pr. t. *mulazim*.

PLANURE, s. f., تراشۀ چوب *tèrachèyé tchoub*, pr. t. *tèrachèr tchoub*.

PLAQUE (de fer) s. f., تختۀ آهنی *tèkhtèyé àhèni*, a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èlvah*.

PLAQUER, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, ورقه چسپانیدن *vèrèqè tchèspandèn*; — plaquer un soufflet, سیلی زدن *sili zèdèn*; — plaqué, e, چسپانده *vèrèq-tchèspandè*; — plaqué d'argent, ورقۀ نقره چسپانده *vèrèqè nouqrè tchèspandè*.

PLASME, s. m., گرد زمرّد *guèrdé zoumroud*.

PLASTIQUE adj. des 2 g., a. مصوّر *moucèvvèr*, pr. t. *muçavvir*.

PLASTRON, s. m., جوشن *djoouchèn*, pr. t. *djèvchèn*, a. صدريّه *sèdriyè*.

PLASTRONNER, (se), mettre un plastron, جوشن پوشیدن *djoouchèn pouchidèn*.

PLAT, s. m., دوری *doouri*, pr. t. *dèvri*, a. طباق *tèbaq*, pr. t. *tabaq*, pl. اطباق *èbaq*, صحن *sèhn*, pr. t. *sahn*, pl. صحنون *souhoun*; — plat profond, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

PLAT, e, adj., تخت *tèkht*, پخش *pèkhch*, پخت *pèkht*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*; — pays plat, مملکت دیار بی کوه *mèmlèkètè hèm-var*, diaré *bi-kouh*; — dénué de saveur, بی مزه *bi-mèzè*, نمک *bi-nèmèk*.

PLATANE, s. m., چنار *tchènar*.

PLAT-BORD, s. m., دیوار کشتی *divaré kèchti*.

PLATEAU, s. m., قهوه سینی *qèhvè-sini*, pr. t. *qahvè-sini*, مدمعه *mèdjimou'è*, vulg. *mèdjimè'*; — terrain élevé, تپه *tèpè*; — fond de balance, ترازو *kèffèinë* *tèrazou*, pr. t. *kèffèïni tèrazou*.

PLATE-BANDE, s. f., کنار خیابان *kènaré khiaban*, کنار باغچه *kènaré baghtchè*.

PLATE-FORME, s. f. toit de maison en Orient; terrasse, بام *bamé khanè*, پشت بام *pouchté bam*, a. سطح *sèth*, pl. سطوح *soutouh*; — art militaire, توپ *sèkouï toup*.

PLATE-LONGE, s. f., تسمه *tèsimè*, t. p. قایش *qaïch*.

PLATEMENT, adv., به بی مزگی *bè bi mèzègui*.

PLATINE, s. f., platine d'un fusil, چقماق *tchèqmaq*, pr. t. *tchaqmaq*.

PLATINE, s. m. sorte de métal, طلائی سفید *tèlaï sèfid*, pr. t. *tilaï sèfid*.

PLATITUDE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*.

PLATON, nom propre, a. افلاطون *èflatoun*.

PLATONICIEN, NE, adj. qui se rapporte à Platon, a. افلاطونى *èflatouni*.

PLATONIQUE, adj. des 2 g., a. افلاطونى *èflatouni*.

PLATONISME, s. m., a. مذهب افلاطون *mèzhèbè èflatoun*,
pr. t. *mèzhèbi iflatoun*.

PLÂTRAGE, s. m., گچکاری *guèdj-kari*.

PLÂTRAS, s. m., نخاله ديوار *noukhalèyé divar*.

PLÂTRE, s. m., گچ *guèdj*.

PLÂTRER, v. a., گچ مالیدن *guèdj malidèn*, بگچ اندودن
bè-guèdj èndoudèn; — au figuré, cacher quelque chose
sous des apparences peu solides, گچل مالی کردن
guèl-mali kèrdèn.

PLÂTRERIE, s. f. V. PLÂTRIÈRE.

PLÂTREUX, EUSE, adj., گچ آلود *guèdj-àloud*.

PLÂTRIER, s. m., گچ پز *guèdj-pèz*.

PLÂTRIÈRE, s. f., گچ معدن *mè'èdèné guèdj*.

PLAUSIBILITÉ, s. f., a. معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qouliyèt*, مناسب *mounacèbèt*.

PLAUSIBLE, adj. des 2 g., مقرون بصواب *mèqroun bè-sèvab*,
موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a. معقول *mè'èqoul*, pr. t.
ma'qoul.

PLAUSIBLEMENT, adv., a. موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a.
معقولا *mè'èqoulèn*, pr. t. *ma'qoulèn*.

PLÉBÉIEN, NE, adj., a. عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t.
'èvamm-un-nas.

PLÉIADES, s. f. pl. constellation, پروین *pèrvîn*, a. سورتیا
sou-rèiya.

- PLEIN**, *a.* adj., *پُر* *pour*, *انباشتہ* *èmbachtè*, *a.* *مملو* *mèmlou*, *مشاحون* *mèchhoun*; — *plein jusqu'au bord*, *لبالب* *lèba-lèb*, *مالامال* *mala-mal*; — *entier*, *a.* *تَمَّ* *tamm*, *تَمَل* *tèmam*, *pr. t. tamam*, *کامل* *kamèl*, *pr. t. kiamil*; — *la pleine lune*, *ماه چهارده* *mahé tchèhar-dè*, *a.* *بدر* *bèdr*; — *à pleines mains*, *خرمن خرمن* *khèrmèn-khèrmèn*; — *en plein hiver*, *در عین زمستان* *dèr 'èiné zè-mèstan*, *pr. t. dèr 'aïni zè-mèstan*, *در وسط زمستان* *dèr vècètè zè-mèstan*, *pr. t. dèr vaçati zè-mèstan*; — *en plein été*, *در وسط تابستان* *dèr vècètè tabèstan*.
- PLEINEMENT**, *adv.*, *کامل بنحور* *bè-toouré kamèl*, *pr. t. bè-tèvri kiamil*, *a.* *تَمَاماً* *tèmamèn*, *بالتام* *bèl-tèmam*, *pr. t. bit-tèmam*.
- PLÉNIÈRE**, *adj.*, *a.* *assemblée plénière*, *عمومی* *'oumoumi*, *عام* *'amm*.
- PLÉNIPOTENTIAIRE**, *s. m.*, *a.* *مختار* *moukhtar*, *a.* *مرخص* *mourèkhkhès*, *pr. t. murakhkhas*; — *ministre plénipotentiaire*, *وزیر مختار* *vèzir-moukhtar*.
- PLÉNITUDE**, *a.* *فزونى* *fezouni*, *a.* *افراط* *èfrat*, *pr. t. ifrat*, *طغیان* *toughian*, *غلبه* *ghèlèbè*; — *plénitude d'humeurs*, *a.* *طغیان اخلاط* *toughiané èkhlat*, *pr. t. toughiani ikhlat*; — *en parlant de la puissance des grands*, *a.* *کمال* *kèmal*.
- PLÉONASME**, *s. m.*, *حرف زیادی* *hèrfé ziadi*, *a.* *لفظ زاید* *lèfzé zayèd*, *pr. t. lafzi zaid*.
- PLEURANT**, *a.* adj., *گریان* *guèrian*, *pr. t. guirian*, *a.* *باکی* *baki*.
- PLEURS**, *s. m. pl.* *larmes*, *آشک چشم* *achké tchèchm*; —

plainte, gémissement, گریه *guèriè*, pr. t. *guiriè*, گریه و زاری *guèriè-ou-zari*, pr. t. *guiriè-u-zari*, نوحه *noouhè*, pr. t. *nèohè*, مویه *mouyè*.

PLEURER, v. n., گریستن *guèriè kèrdèn*, گریستن *guèristèn*, pr. t. *guiristèn*.

PLEURÉSIE, s. f. inflammation du poumon, برسام *bèrsam*, ذات سینہ پهلوی *sinè-pèhlou*, درد پهلوی *dèrdé pèhlou*, ا. ذات الجنب *zat-oul-djèmb*.

PLEURÉTIQUE, adj. des 2 g., برسامی *bèrsami*.

PLEUREUR, EUSE, s., همیشه گریه کننده *guèriè-kounèndè*, هیمیشه گریان *hèmichè-guèrian*.

PLEUREUSE, s. f., گریه کننده باجرت *guèriè-kounèndèyè* *bè-eudjrèt*.

PLEUREUX, EUSE, s. m., (vulgaire) گریان *guèrian*.

PLEURNICHER, v. n., دروغی گریه کردن *douroughi guèriè kèrdèn*.

PLEURO-PNEUMONIE, s. f., ا. ذات الجنب مع ورم جنب ریه *zat-oul-djèmb mè'è vèrèmé djèmbé riè*, pr. t. *zat-ul-djènb ma'a vèrèmi djènb riè*.

PLEUTRE, s. m. homme sans courage, مرد بی زهره *mèrdé bi-zèhrè*, مرد بی غیرت *mèrdé hi-ghèirèt*; — avare, a. خسیس *khècis*.

PLEUVOIR, v. imp., باریدن *baridèn*, باران آمدن *baran àmèdèn*; — il pleut, باران میآید *baran mi-àyèd*.

PLÈVRE, s. f. terme d'anatomie, ا. غشاء الجنب *ghècha'-oul-djèmb*.

PLEXUS, s. m. terme d'anatomie, ا. شبكة الاعصاب *chè-bèkèt-oul-è'gab*.

PLI, s. m.; تا *ta*, لاى *laï*, شكن *chèkèn*, pr. t. *chikèn*, شكنج *chèkèndj*; — se dit d'une lettre, پاكټ *pakèt*, ا. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

PLIABLE, adj. des 2 g., لا كردنى *la-kèrdèni*, لا كردنش *la-kèrdèn-èch* *âçan*.

PLIAGE, s. m. action de plier, V. PLIER.

PLIANT, s. m., كه دو لا ميشود *sèndèliü ké dou la mi-chèvèd*.

PLIANT, e, adj., نرم *nèrm*, خم شدن *khèm-choudèni*, V. PLIABLE.

PLIER, v. a., تا کردن *ta kèrdèn*, لا کردن *la kèrdèn*; — courber, خم کردن *khèm kèrdèn*; — au figuré, assujettir, accoutumer, عادت دادن *âdèt dadèn*, عادی کردن *âdi kèrdèn*; — v. n., خم شدن *khèm choudèn*; — au figuré, reculer, céder; V. RECULER; — plié, e, خم شده *ta-choudè*, لا شده *la-choudè*; — incliné, خم شده *khèm-choudè*, خمیده *khèmidè*, ا. منحنی *moun-hèni*, pr. t. *munhani*.

PLIEUR, se, s., لا کننده *la-kounèndè*.

PLIOIR, s. m., اسباب تا کردن کاغذ *èsbabé ta kèrdèné kaghèz*.

PLISSER, v. a., شكن چين چين کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*, شكن کردن *chèkèn kèrdèn*, pr. t. *chikièn kièrdèn*; — se plisser, چين چين شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — plissé, e, چين چين شده *tchîn-tchîn*, چين چين شده *tchîn-tchîn-choudè*.

PLISSURE, s. f. manière de faire les plis, طرز چين چين *tèrzé tchîn-tchîn kèrdèn*.

PLOMB, s. m., سرب *sourb*; — de chasse, t. p. ساجمه *satchmè*; — à plomb, loc. adv., a. عمودياً *'emoudièn*, pr. t. *'amoudièn*.

PLOMBAGINE, s. f. mine de plomb, معدن سرب *mè'd-dèné sourb*.

PLOMBAGE, s. m. action de plomber, V. **PLOMBER**.

PLOMBER, v. a., بسرب اندودن *bè-sourb èndoudèn*, بسرب *bè-sourb guèrèftèn*, pr. t. *bè-sourb guiriftèn*; — appliquer un sceau de plomb sur des ballots de marchandises, مهر سربی زدن *mohré sourbi zèdèn*, pr. t. *meuhré surbi zèdèn*; — attacher du plomb, سرب *sourb tchèspandèn*; — plombé, e, بسرب *bè-sourb èndoudè*, بسرب گرفته *bè-sourb guè-rèftè*, pr. t. *bè-sourb guiriftè*, a. مرسوص *mèrsous*.

PLOMBERIE, s. f. art. de fondre le plomb, سرب گدازی *sourb-goudazi*; — lieu où l'on fond le plomb, کارخانه سربریزی *kar-khanèyé sourb-rizi*.

PLOMBEUR, s. m., مهر سربی زن *meuhré sourbi zèn*.

PLOMBIER, s. m., سربریز *sourb-riz*, سربگداز *sourb-goudaz*, pr. t. *surb-gudaz*.

PLONGEANT, e, adj., a. هابط *habèt*, pr. t. *habit*, منهبط *mounhèbèt*, pr. t. *munhèbit*.

PLONGÉE, s. f. (peu usité), شیب *chib*, t. p. شیو *chiv*, a. هبطه *hèblèt*.

PLONGEON, s. m. oiseau aquatique, مرغ *magh*, a. مائکون *mayèkoun*.

PLONGER, v. a., بآب فرو بردن *ghoutè dadèn*, *bè-ab fourou bourdèn*; — plonger v. n. et se plonger,

v. pron. بَاب فِرو رفتن *ghoutè khourdèn*, بَـدَبْ fourou rèftèn.

PLONGEUR, s. m., خور *ghoutè-khour*, ا. غَوَّاص *ghèvas*, pr. t. *ghavvas*.

PLOYABLE, adj. des 2 g. V. PLIABLE.

PLOYER, v. a. V. PLIER; — se ployer v. pron. céder, V. CÉDER.

PLUIE, s. f., باران *baran*, بارندگی *barèndègui*, ا. مطر *mè-tèr*, pl. امطار *èmtar*.

PLUMAGE, s. m., پَر *pèr*.

PLUMASSEAU, s. m. balai de plume, V. PLUMEAU; — petit bout de plume, تَکَـئَـهٔ پَر *tèkèyé pèr*; — terme de chirurgie; tampon de charpie, سَـرَـبَـنَـدِی از تَفتیک *sèr-bèndi èz tèftik*.

PLUMASSERIE, s. f., پَر فروشى *pèr-fourouchi*.

PLUMASSIER, ÈRE, s., پَر فروش *pèr-fourouch*.

PLUME, s. f., پَر *pèr*; — les plumes d'un oiseau, پَر پرنده *pèré pèrèndè*, پَر مرغ *pèré mourgh* pr. t. *pèri murgh*; — pour écrire, ا. قلم *qèlèm*, pr. t. *qalèm*; — gens de plume, ا. اهل قلم *èhlé qèlèm*. pr. t. *èhli qalèm*.

PLUMEAU, s. m., جاروب از پَر *djaroub èz pèr*.

PLUMER, v. a., پَر کردن *pèr kèndèn*.

PLUMET, s. m., جَـغَـهٔ *djèghè*, آخار *àkhar*; — plumes dont on fait les plumets, ت. پ. جَـگَـرَـنَـهٔ *djèguèrnè*.

PLUMEUX, EUSE, مودار *mou-dar*.

PLUMITIF, s. m., ا. مَسْـوَدَـةٔ حَـکْمِ شَـرْعِی *moucèvvèdèyé*. هَـکْمَـةٔ چَـرْ'ی *heukmé chér'i*, pr. t. *mucèvvèdèi hukmi chér'i*.

PLUPART, s. f. la plupart, زیادی *ziadi*, ا. اکْثَر *èksèr*; —

la plupart du temps, a. اکثر اوقات *èksèré ouqat*, pr. t. *èksèri èvqat*.

PLURALITÉ, s. f., بسیاری *bèciari*, زیادتی *ziadèti*, a. کثرت *kèsrèt*.

PLURIEL, s. m., a. جمع *dièm'*, pr. t. *djèmi'*.

PLUS, adv. de comparaison, بیش *bich*, بیشتر *bich-tèr*, افزونتر *èfzoun-tèr*; — lorsqu'il précède un adjectif on ajoute simplement à la fin la particule *tèr*; — exemple: il est plus grand que vous, از شما بزرگتر است *èz chouma bouzoug-tèr-èst*, زیاده *ziadè*; — plus, le plus, la plus, les plus, ترین *tèrîn*; — le plus petit, کوچکترین *koutchèk-tèrîn* pr. t. *kutchuk-tèrîn* ou کوچکتر *èz hèmè koutchèk-tèr*, pr. t. *èz hèmè kutchuk-tèr*; — de plus en plus, هر دم بیشتر *hèr dèm bich-tèr*; — plus que par le passé, بیش از پیش *bich èz pich*; — il y a plus, de plus, outre cela, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — tout au plus, همین اکر باشد *hèmîn èguèr bachèd*, mountèhai مرتب *mountèhai mèratèb*, pr. t. *mountèhai mèratib*, mountèha مرتها; — plus ou moins, کم و بیش *kèm-ou-bich*, pr. t. *kièm-u-bich*, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *taqribèn*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminèn*; — ni plus ni moins, کم و زیاد *bi kèm-ou-ziad*, pr. t. *bi-kièm-u-ziad*, نه کم و نه زیاد *nè-kèm-ou-nè-ziad*; — plus tôt, زودتر *zoud-tèr*; — au plus tôt, هر چه زودتر *hèr-tchè zoud-tèr moumkèn chèvèd*; — plus tard, بعد از این *dir-tèr*, بè'èd *èz in*; — avec la négative, دیگر *diguèr*; — je ne le ferai plus, دیگر نمیکنم *diguèr nè-mi-kounèm*; —

d'autant plus que, به خصوص *bè-khouçous ké.*

PLUSIEURS, adj. pl. des 2 g., چندین *tchèndîn*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid.*

PLUS-QUE-PARFAIT, s. m., a. ماضی اتم *maziï ètèmm.*

PLUS TÔT, adv. V. PLUS.

PLUTÔT, adv., marquant la préférence, بهتر *bèh-tèr*, زودتر *zoud-tèr*, اولی به تریق *bè-tèrigé ooula*, a. اولی *ooula*, pr. t. *èvla*, انساب *ènsèb.*

PLUVIALE, adj. f. eau pluviale, آب باران *àbé baran.*

PLUVIEUX, EUSE, adj., باران پر *pour-baran*; — saison pluvieuse, فصل بارندگی *fèslé pour-baran*, فصل بارندگی *fèslé barèndègui*; — le temps est pluvieux, هوا باران است *hèva baran èst.*

PNEUMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بهوا *moutè'èllèq* *bè-hèva.*

PNEUMATOCÈLE, s. f. maladie du poumon, بادگند *badègound*, a. دبه *dèbbè.*

PNEUMATOLOGIE, s. f. terme didactique, بحث در مواد روحانیه *bèhsé der mèvadé rouhaniyè.*

PNEUMATOPHALE, s. f., بادگند ناف *badègoundé naf*, a. ادره السرة *èdrèt-ous-sourrè.*

PNEUMATOSE, s. f., باد معده *badé mè'èdè*, pr. t. *badi mi'dè*, اماس معده *àmacé mè'èdè*, a. انتفاخ معده *èntèfakhé mè'èdè*, pr. t. *întifakhi mi'dè.*

PNEUMONIE, s. f. maladie du poumon, a. ذات الریه *zat-our-riè.*

PNEUMONIQUE, adj. des 2 g., ذات الریه دوائی *dèvaï zat-our-riyè.*

POCHER, s. f., a. جيب *djib*.

POCHER, v. a. pocher les yeux, چشمرازم کردن *ichèchm-ra zèkhm kèrdèn*.

PODAGRE, s. m., a. نفرس پا *nèqrécé pa*.

POÊLE, s. m. fourneau, پیچ اروسى *pitché ourouci*, بخارى *boukharî dhèni*.

POÊLE, s. f. ustensile de cuisine, poêle à frire, تابه *tabè* (vulg.) *tavè*.

POÊLÉE, s. f. plein une poêle, بقدریک تابه *bè-qèdré yèk tabè*, pr. t. *bè-qadri yèk tabè*.

POÊLIER, s. m. fabricant de poêles, ساز بخارى آهنى *boukharî dhèni saz*.

POËLON, s. m., a. تابه کوچک *tabèyé koutchèk*.

POÈME, s. m., a. منظومه *mènzoumè*, pl. منظومات *mènzoumat*.

POÉSIE, s. f., art de faire des vers, فن شعر گوئی *fènnè ch'èr-gouyi*; — vers, a. شعر *ch'èr*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'ar*, pr. t. *ach'ar*.

POÈTE, s. m., a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chu'ara*.

POÉTIQUE, adj. des 2 g., a. شعرى *chè'èri*, pr. t. *chi'ri*.

POÉTIQUEMENT, adv., a. شاعرانه *cha'èranè*, pr. t. *cha'iranè*.

POÉTISER, v. a., شعرى کردن *chè'èri kèrdèn*; — v. n., شعر گفتن *chè'èr goftèn*.

POIDS, s. m. pesanteur, سنگینی *sènguini*, گرانی *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلات *sèqalèt*, pr. t. *sagalèt*; — ce que pèse une chose, سنج *sèndj*, کيل *kil*, a. وزن *vèn*; — morceau de métal qui sert à peser, سنگ ترازو *sènguè tèrazou*.

POIGNANT, *a.* adj., دلشکاف *dèl-chèkaf*, سخت *sèkht*, *a.* حد *hadd*.

POIGNARD, *s. m.*, دشنه *dèchnè*, *a.* خنجر *khèndjèr*, *pr. t.* *khandjar*, *pl.* خنجر *khènadjèr*, *pr. t.* *khènadjir*.

POIGNARDER, *v. a.*, با خنجر زدن *ba khèndjèr zèdèn*.

POIGNÉE, *s. f.*, مشت *moucht*; — d'un sabre, etc., دسته *dèstè*, *a.* قبضه *qèbzè*, *pr. t.* *gabza*.

POIGNET, *s. m.*, پیوندگاه دست *pèivènd-gahé dèst*.

POIL, *s. m.*, موی *mouï*, مو *mou*.

POILU, *a.* adj., مودار *mou-dar*.

POINÇON, *s. m.*, سنبه *soumbè*, *pr. t.* *sunbè*, قلم حکاکی *qèlèmé hèkkaki*, *pr. t.* *qalèmi hakkaki*, *a.* مثقب *mèsqèb*.

POINÇONNER, *v. a.* marquer, مهر زدن *mohr zèdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*.

POINDRE, *v. a.* piquer, آیدن *àgidèn*, خلیدن *khèlidèn*; — *v. n.* commencer à paraître, دم زدن *dèm zèdèn*, طلوع کردن *toulou' kèrdèn*; — en parlant du jour, طلوع کردن *toulou' kèrdèné soubh*.

POING, *s. m.*, مشت *moucht*, گره کرده *moucht guèrè-kèrdè*; — donner un coup de poing, مشت زدن *moucht zèdèn*.

POINT, *s. m.* piqure qui se fait dans l'étoffe avec une aiguille, سوزنزی *souzèn-zèni*; — ouvrage de tapisserie, سوزندوزی *souzèn-douzi*; — petite marque qui se fait sur le papier avec une plume, *a.* نقطه *nouqtè*, *pr. t.* *noqta*; — endroit fixe, *a.* مرکز *mèrkèz*, *pr. t.* *mèrkèz*; — le principal d'une question, *a.* نکته *nouktè*, *pr. t.* *nokta*, دقیقه *dèqiqè*, *pr. t.* *daqiqà*, *pl.* دقائق *dè*

gayèq, pr. t. *daqaiq* ; — état, situation, a. حال *hal*, حالت *halèt* ; — il n'est pas en bon point, حالش *hal-èch khoub nist* ; — arriver à point, خوب نیست *hal-èch khoub nist* ; — arriver à point, رسیدن *bè-vèqt rəcìdèn*, pr. t. *bè-vaqit rəcìdèn* ; — degré, période, a. مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib* ; — au dernier point, در غایت مراتب *dèr ghayètè mèratèb* ; — de point en point, مری مری *mouï bè-mouï* ; — de tout point, a. کاملاً *kamèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, کلیتاً *koulliètèn* ; — point du jour, سفید *sèfidè-dèm*, بامداد *sèpidè-dèm*, بامداد *bamdad*, دم صبح *dèmè soubh*, a. فجر *fèdjir*.

POINT, adv., هیچ *hitch*, a. اصلاً *èsla*, pr. t. *asla* ; — il n'y a point d'argent, هیچ پول نیست *hitch poul nist* ; — point du tout, a. اصلاً و قطعاً *èsla-ou-qèt'a*, pr. t. *asla-vè-qat'a*.

POINTAGE, s. m. action de compter les points, V. COMP-TER, action de pointer un canon, V. POINTER.

POINTE, s. f., سر *sèr*, نوك *noouk* ; — pointe du jour, سفید *sèfidè-dèm*, بامداد *sèpidè-dèm*, a. فجر *fèdjir*, شفق *chèfèq*, pr. t. *chèfaq*.

POINTER, v. a. diriger vers un point, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*, pr. t. *nichanè guiriftèn*, قراول رفتن *qèravoul rèftèn*, pr. t. *qaravoul rèftèn*.

POINTEUR, s. m., توپچی نشانہ گیر *touptchii nèchanè-guir*, pr. t. *toptchii nichanè-guir*.

POINTILLAGE, ou mieux POINTILLÉ, s. m., نقضہ کاری *nouqtè-kari*, a. تنقط *tènèqqout*.

POINTILLER, v. a. faire des points avec le crayon ou le

burin, etc., نوخته کاری کردن *nouqtè-kari kèrdèn* pr. t. *noqta-kiari kièrdèn*; — v. n. piquer quelqu'un par des mots désobligeants, مضمون نیش زدن *nich zèdèn*, مضمون گفتن *mèzmoun goftèn*.

POINTILLERIE, s. f., مجادلۀ بی جا *moudjadèlèyé bi dja*, s. مجادلۀ باطله *moudjadèlèyé batèlè*, pr. t. *mudjadèlè batilè*.

POINTILLEUX, EUSE, adj. نیش زن *nich-zèn*, مضمونگو *mèzmoun-gou*; — susceptible, زود *zoud*, مشکل *zoud-rèndj*; — exigeant dans la société, مشکل پسند *mouchkèl-pècènd*.

POINTU, E, adj., تیز تیز *tiz sèr-èch tiz*, تیز نوک *tiz-noouk*.

POIRE, s. f. t. p. امروود *èmrouod*, ou ارمود *èrmoud*, pr. t. *ar-moud*, گلابی *goulabi*.

POIRÉ, s. m., آب گلابی *âbé goulabi*.

POIREAU, s. m., گندانه *guèndèna*, گندانه *guendanè*.

POIRÉE, bette, s. f. nom de plante, (beta vulgaris) V. BETTERAVE.

POIRIER, s. m., درخت گلابی *dèrèkhté goulabi*, pr. t. *dirakhti gulabi*.

POIS, s. m. petits pois, خنجر *khoullèr*, بسله *bèslè*; — pois chiches, نخود قزوینی *noukhoudé qèzvini*, pr. t. *noukhoudi qazvini*.

POISON, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, s. سم *sèmm*, pl. سموم *sèmour*.

POISSARDE, s. f., زن ماهی فروش *zèné mahi-fourouch*, au figuré, grossière, V. GROSSIER.

POISSER, v. a. enduire de poix, بقییر اندودن *bè-gir èndou-dèn*; — salir, چرک کردن *tchèrk kèrdèn*.

POISSON, s. m., ماهی *mahi*, a. سمک *sèmek*, pl. اسمک *èmak*.

POISONNERIE, s. f., ماکل ماهی فروشى *mèhèllé mahi-fourouchi*.

POISSONNEUX, EUSE, adj., پیر ماهی *pour-mahi*.

POISSONNIER, IÈRE, s., ماهی فروش *mahi-fourouch*.

POITRAIL, s. m., سینۀ اسب *sinèyé èsp*.

POITRINAIRE, adj. des 2 g., گرفتار درد سینۀ *guèrèftaré dèrdé sinè*.

POITRINE, s. f., سینۀ *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*.

POIVRE, s. m., فلفل *fèlfèl*.

POIVRE, v. a., فلفل پاشیدن *fèlfèl rikhtèn*, فلفل ریختن *fèlfèl pachidèn*; — poivré, e, فلفل پاشیده *fèlfèl-pachidè*, فلفل ریخته *fèlfèl-rikhtè*.

POIVRETTE, s. f., بیبر نبت *bibèr-nèbat*.

POIVRIER, s. m. arbrisseau, درخت فلفل *dèrèkhté fèlfèl*, pr. t. *dirakhti fèlfèl*.

POIVRIÈRE, s. f., فلفلدان *fèlfèl-dan*.

POIX, s. f., قیر *gir*, a. زفت *zèft*, pr. t. *zift*.

PÔLAIRE, adj. des 2 g., قطبی *qoutbi*.

PÔLE, s. m., قطب *qoutb*; — le pôle du Monde, قطب عالم *qoutbé 'alèm*, pr. t. *qoutbi 'alèm*; — pôle nord, قطب شمالی *qoutbé chèmali*, pr. t. *qoutbi chimali*; — pôle sud, قطب جنوبی *qoutbé djènoubi*, pr. t. *qoutbi djènoubi*.

POLÉMARQUE, s. m., سردار سپاه *sèr-daré sèpah*, t. p. سرهسکر *sèr'èskèr*, pr. t. *sèraskier*.

POLÉMIQUE, s. f., art qui appartient à la dispute, فتن بحث *fènné bèhsé 'èlmiyè*, pr. t. *fènni bahsi 'ilmiyè*;
— dispute par écrit, بحث مكتوبى *bèhsé mèk-*
toubi.

POLÉMIQUE, adj. des 2 g., متعاق بمباحثه مكتوبى *mou-*
tè'èllèq bè-moubahècèyè mèktoubi.

POLI, E, adj. luisant, پرداخت شده *pèrdakht-choudè*, جلا *djèla-choudè*, صيقل زد *sèiqèl-zèdè*; — civil,
با ادب *ba èdèb*, a. مؤتب *mou'èddèb*.

POLICE, s. f. ordre, règlement de police, a. نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, ضابطه *zabètè*, pr. t. *zabita*; — administration qui exerce la police, کلانتری *kèlanteri*, احتساب *èhtèssab*.

POLICER, v. a. mettre l'ordre, نظم دادن *nèzm dadèn*; —
civiliser, تربیت کردن *tèrbiyèt kèrdèn*.

POLICHINELLE, s. m., a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*,
مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*.

POLIMENT, s. m., a. جلا *djèla*, pr. t. *djila*.

POLIMENT, adv., با ادب *ba èdèb*, p. t. ادبانه *èdèbanè*.

POLIR, v. a., پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, صيقل زدن *sèiqèl zèdèn*.

POLISSEUR, EUSE, s., پرداخت کننده *pèrdakht-kounèndè*,
جلاگر *djèla-guèr*, pr. t. *djila-guèr*, a. صقل *sèqqal*, pr. t. *saqqal*.

POLISSOIR, s. m., a. صيقل *sèiqèl*, pr. t. *saiqal*, مصقله *mès-*
qèlè, pr. t. *masqala*.

POLISSON, m., s. et adj. petit garçon malpropre qui joue
dans les rues, گرزگرد *hèrèzè-guèrd*; — qui est trop

libre dans son langage, هرزه درای *hèrzè-dèraï*, هرزه گوی *hèrzè-gouï*.

POLISSONNER, v. n. en parlant des enfants, ول گردیدن *vel guèrdidèn*; — en parlant des personnes trop libres dans leur langage, هرزه گوئی کردن *hèrzè-gouyi kèrdèn*.

POLISSONNERIE, s. f., tour de polisson, parole de polisson, هرزه درائی *hèrzè-dèrayi*, هرزه گوئی *hèrzè-gouyi*.

POLISSURE, s. f., V. **POLIMENT**. s. m.

POLITESSE, s. f., اَدَب *édèb*.

POLITIQUE, s. f. art de gouverner un état, رسم مملکتداری *rèsmè mèmlèkèt-dari*, a. اِدَارَةُ مَلِك *èdarèyé moulk*, pr. t. *idarèï mulk*; — système, اَمُورِ مَلِكِ تَدْبِير *tèdbirè oumouré moulk*, pr. t. *tèdbiri umouri mulk*, اصول *ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *ouçouli mu'amèlati duvèl*, پُولِیتِیْقَه *politiqua*; — conduite, رَا *rah-ou-sèbké oumour*, a. سَبْكِ اَمُورِ تَدْبِير *tèdbir, sèlk*, سُولُوك *soulouk*.

POLITIQUE, adj. des 2 g., دولتی *dooulèti*, pr. t. *dèvlèti*, مَوْتَلَقْ بَه پُولِیتِیْک *moutè'èllèq bè-poulitik*; — discours politique, حَرْفِ دولتی *hèrfé dooulèti*, pr. t. *harfi dèvlèti*.

POLITIQUEMENT, adv. d'après les règles de la politique, از روی اصول معاملات دول *èz rouï ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *èz rouï uçouli mu'amèlati duvèl*; — d'une manière fine et adroite, با تدبیر *ba tèdbir*, باوِستادی *bè-oustadi*, pr. t. *bè-ustadi*.

POLITIQUEUR, v. n., حرف دولتی زدن *hèrfé dooulèti zèdèn*, pr. t. *harfi dèvlèti zèdèn*.

POLLICITATION, s. f., a. تَعَهَّد *tè'èhhou*d, pr. t. *tè'ahhud*.

POLLUER, v. a., نَجَس كَرْدَن *nèdjès kèrdèn*; — se polluer, مَحْتَلَم شدن *mouhtèlèm choudèn*.

POLLUTION, s. f. profanation, نَجَس كَرْدَن *nèdjès kèrdèn*; — pollution nocturne, a. اِحْتِلَام *èhtèlam*, pr. t. *ihtilam*; — avoir des pollutions ou des pollutions nocturnes, مَحْتَلَم شدن *mouhtèlèm choudèn*.

POLOGNE, pays., لهستان *mèmlèkète lèh*, لهستان *lèhèstan*.

POLONAIS, E, s. et adj., اهل *èhlé lèh*.

POLTRON, NE, s., بی ذل *bi-dèl*, بی زهره *bi-zèhrè*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*.

POLTRONNERIE, s. f., بی دلی *bi-dèli*, بی غیرتی *bi-ghèirèti*.

POLYACANTHE, adj. des 2 g. arbuste épineux, بسیار خاردار *bèciar khar-dar*.

POLYANTHÉ, E, adj., پیر شکوفه *pour-chekoufè*, پیر گل *pour-goul*.

POLYCARPE, adj. des 2 g., پیر میوه *pour-mivè*.

POLYÈDRE, s. m., a. کثیر الصفحات *kècir-ous-sèjhat*, pr. t. *kècir-us-safhat*.

POLYGAME, s. et adj., زنهای متعدده *darèndèyé zèn-haï moutè'èddèdè*, a. کثیر النکاح *kècir-oun-nèkah*, pr. t. *kècir-un-nikiah*; — en parlant d'une femme polyandre, شوهرهای متعدده *darèndèyé choouhèr-haï moutè'èddèdè*.

POLYGAMIE, s. f., a. کثرت نکاح *kèsrètè nèkah*, pr. t. *kès-rètè nikiah*, تعدد نکاح *tè'èddoudé nèkah*, pr. t. *tè'ad-dudi nikiah*.

POLYGARCHIE, s. f., حکومت کثرت مردم *houkoumèttè kèsrètè mèrdoum*.

POLYGLOTTE, s. des 2 g., زبانهای متعدده *danèndèyè zèban-haï moutè'èddèdè*, صاحب زبانهای مختلفه *sahèbè zèban-haï moukhtèlèfè*; — adj., بزبانهای مختلفه *bè-zèban-haï moukhtèlèfè*; — dictionnaire polyglotte, لغت زبانهای مختلفه *loughètè zèban-haï moukhtèlèfè*, pr. t. *loghati zèban-haï mukhtalifè*.

POLYGONE, adj. des 2 g., a. كثير الزوايا *kècir-ouz-zèvaya*.

POLYGRAPHE, a. مؤلف كثير التاليف *mou'èllèfè kècir-out-tè'èlif*.

POLYGRAPHIE, a., كثر تصنیفات *kèsrètè tèsnifat*, pr. t. *kèsrèti tèsnifat*.

POLYMATHE, s. m., a. صاحب معارف مختلفه *sahèbè mou'-arèfè moukhtèlèfè*.

POLYMATHIE, s. f., a. علم معارف مختلفه *'èlmè mou'arèfè moukhtèlèfè*.

POLYNÉSIE, s. f., a. كثرة الجزایر *kèsrèt-oul-djèzayèr*, pr. t. *kèsrèt-ul-djèzair*.

POLYONYME, adj. des 2 g., a. ذو اسماء كثيرة *zou èsmaè kècirè*, pr. t. *zoui èsmaï kècirè*.

POLYPE, s. m., هزار پلی آبی *hèzar-paï àbi*.

POLYPODE, s. m. plante capillaire, بسفایج *bèsfayèdj*, pr. t. *bèsfaïdj*, a. اضراس الکلب *èzras-oul-kèlb*, pr. t. *az-ras-ul-kièlb*.

POLYSPERME, adj. des 2 g., هر تخم *pour-tokhm*.

POLYSYLLABE, adj. des 2 g., a. کلمه کثیره الاجزا *kèlèmèyè kècirèt-oul-èdjza*, pr. t. *kèlèmèi kècirèt-ul-èdjza*.

POLYTECHNIQUE, adj. des 2 g., a. كثير العلم *kècir-oul-'ouloum*.

POLYTHÉISME, s. m., a. شرك *chèrk*, pr. t. *chirk*.

POLYTHÉISTE, s. des 2 g., a. مشرك *mouchrèk*, pr. t. *much-rik*, pl. مشركيون *mouchrèkiyoun*, pr. t. *muchrikiyoun*.

POMMADER, v. a., روغن مالیدن *guïcou-ra rooughèn malidèn*.

POMMADE, s. f., روغن گیس *roougnène guis*.

POMME, s. f., سیب *sib*, a. تفاح *tèffah*; — pomme de terre, مینی سیب *sibè zèmini*; — pomme d'amour, V. TOMATE; — au fig. pomme de discorde, مایه نفاق *mayè nèfaq*, pr. t. *mayèi nifag*, a. سبب فساد *sèbèbè fècad*, pr. t. *sèbèbi fècad*.

POMMÉ, s. m., شیر سیب *chirèyé sib*.

POMMEAU, s. m. d'une épée, دو کمه دسته شمشیر *doukmèyé dèstèyé chèmchir*; — d'une selle, کوهه زین *kouhèyé zïn*, قریس *qèrbous*.

POMMELÉ, e, adj., سرخن خاندان *sourkhouné khal-dar*, pr. t. *surkhouni khal-dar*.

POMMER, v. n., پیچیدن *pitchidèn*; — pommé, e, پیچیده *pitchidè*.

POMMERAIE, s. f. lieu planté de pommiers, سیستان *si-bèstan*.

POMMETTE, s. f. os de la joue, رخساره استخوان *èstoukhané roukh-sarè*.

POMMIER, s. m., درخت سیب *dèrèkhté sib*.

POMPE, s. f. instrument, ناسوس *naçous*, p. t. طلوعیه *touloumbè*, pr. t. *touloumba*.

POMPE, s. f. somptuosité, دېدېه *dèbdèbè*, کړ و فَر *kèrr-ou-fèr*, دارات *darat*, ا. جلال *djèlal*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hichmèt*, موكب *mooukèb*, pr. t. *mèvkièb*, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*, ا. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *sallanèt*; — pompe funèbre, ا. تشريفات جنازه *tèchrisfatè djènazè*, pr. t. *tachrifati djènazè*.

POMPER, v. a., با طلومبه آب کشیدن *ba toulounbè àb kèchidèn*.

POMPEUSEMENT, adv., با دېدېه *ba dèbdèbè*, کړ و فَر *kèrr-ou-fèr*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*.

POMPEUX, EUSE, adj., با جلال *ba djèlal*, با دېدېه *ba dèb-dèbè*.

POMPIER, s. m. qui fait les pompes, تولومبه ساز *toubounbè-saz*; — qui fait agir les pompes, تولومبه کش *toulounbè-kèch*.

POMPON, s. m., زيب و زبور زنان *zib-ou-zivèré zènan*.

POMPONNER, v. a., زبور بستن *zivèr bèstèn*; — se pomponner, زبور بستن *zivèr bèstèn*.

PONANT, s. m., a. مغرب *ghèrb*, le Ponant et le Levant مغرب و مشرق *mèghrèb-ou-mèchrèg*.

PONÇAGE, s. m., مالش با سنگ پا *malèché ba sènguè pa*.

PONCE, adj. V. **PIERRE-PONCE**.

PONCEAU, adj. des 2 g., قرمزی تند *qèrmèziï tound*, pr. t. *qarmiziï tund*.

PONCER, v. a., با سنگ پا جلا کردن *ba sènguè pa djèla kèrdèn*.

PONCTION, s. f., شکستن *chèkaftèné chèkèèm*, pr. t. *chikiaftèni chikièm*.

PONCTUALITÉ, s. f., a. عدم تخلف *'èdèmé tèkhèllouf*, a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *dıqqat*.

PONCTUATION, s. f., a. وضع نقاط *vèz'é nouqat*, a. تنقيط *tèngit*, pr. t. *tanqit*.

PONCTUEL, LE, adj., وفا کننده *bè-vè'èdè vèfa-kou-nèndè*, با دقت *ba dèqqèt*, a. صادق القول *sadèq-oul-gooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*.

PONCTUELLEMENT, adv., بی تخلف *bi-tèkhèllouf*, pr. t. *bi-tèkhalluf*, a. بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*, p. t. مدققانه *moudèqqèqanè*, pr. t. *mu-daqqiqanè*.

PONCTUER, v. a., گذاشتن نقطه *nouqtè gouzachtèn*.

PONDÉRABLE, adj. des 2 g., ممکن موازنه *moumkènè mèva-zènè*, سنجیدنی *sèndjidèni*.

PONDÉRATION, s. f., a. موازنة الاشكال *mèvazènèt-oul-èchkal*, pr. t. *mèvazènèt-ul-èchkial*.

PONDEUSE, adj. f., زیاد تخم کننده *pour-tokhm*, زیاد تخم *ziad tokhm kounèndè*.

PONDRE, v. n., تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT, s. m., پل *poul*, pr. t. *pul*, a. جسر *djèsr*, pr. t. *djisir*, pl. جسور *djèçour*; — pont de bateaux, پل تخته *tèkhtè-poul*, pr. t. *takhta-pul*; — pont-volant, کله *kèlèk*; — pont-levis, پل دستی *tèkhtè-poulé dèsti*, pr. t. *takhta-puli dèsti*; — pont de navire, روی کشتی *rouï kèhti*; — vaisseau à trois ponts, کشتی جنگی *kèhtiï djènguïï sè-tèbèqèyi*.

PONTÉ, *m*, adj., پوشدار *pouch-dar*.

PONTE, *s. f.*, تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT-EUXIN, nom de géogr. *p. t.* بحر سیاه *bèhré siah*.

PONTIFE, *s. m.*, کشیش بزرگ *bouzourgué kèchichan*,
خلیفه *khèlifè*; — le Souverain Pontife, پاپ *pap*.

PONTIFICAL, *e*, adj., کشیش مخصوص *mèkhsoucè*
kèchiché bouzourg.

PONTIFICALEMENT, *adv.*, برسم خلیفه *bè-rèsmé khèlifè*, *pr. t.*
bè-rèsmi khalifè.

PONTIFICAT, *s. m.*, رتبه پاپ *routbèyé pap*, *a.* خلافت *khè-*
lafèt.

PONTON, *s. m.*, کلهک *kèlèk*.

PONTONNAGE, *s. m.*, راهداری رودخانه *rah-dariï roud-khanè*.

PONTONNIER, *s. m.* qui reçoit le droit de pontonnage, راهداری,
رودخانه *rah-daré roud-khanè*; — soldat chargé du
service des pontons, کلهک ساز *kèlèk-saz*.

POPE, *s. m.*, کشیش روسیه *kèchiché rouciè*.

POPULACE, *s. f.*, خلق ادنای *èdnaï khèlq*, *a.* اسافل انناس
èçafèl-oun-nas, *pr. t.* *èçafil-un-nas*.

POPULAIRE, *adj.* des 2 *g.* qui a rapport au peuple, *a.*
متعلق بخلق *moutè'èllèq bè-khèlq*, *pr. t.* *mutè'al-*
liq bè-khalq; — qui se fait aimer du peuple, خلق
پسند *khèlq-pècènd*, *a.* جانب انقلب عوام الناس *djasèb-*
oul-qouloubé 'èvamm-oun-nas.

POPULAIREMENT, *adv.*, *a.* مثل عوام انناس *mèslé 'èvamm-*
oun-nas.

POPULARISER, *v. a.*, میان خلق نشر کردن *miané khèlq*
خودرا پسند خلق *nèchr kèrdèn*; — se populariser,

کردن *khoud-ra pècèndé khèlq kèrdèn*, pr. t. *khod-ra pècèndi khalq kièrdèn*, جذب قلوب خلق کردن *djèzbé gouloubé khèlq kèrdèn*.

POPULARITÉ, s. f. crédit parmi le peuple, عوام پسندی *'èvam-m-pècèndi*, a. قبول عامه *qèboulé 'ammè*, pr. t. *qabouli 'ammè*, اعتبار بین الناس *è'èlèbaré hèn-oun-nas*, pr. t. *i'tibari bèn-un-nas*; — conduite propre à gagner la faveur du peuple, a. جلب قلوب خلق *djèlbé gouloubé khèlq*, جلب حسن ظن عامه *djèlbé heusné zènné 'ammè*.

POPULATION, s. f., مردم *mèrdoum*, pr. t. *mèrdum*, a. نفس *nèfs*, pr. t. *nafs*, pl. نفوس *nèfous*, pr. t. *noufous*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*; — quelle est la population de cette localité? اين محل چه قدر ميشود *nèfoucé in mèhèll tchè qèdr mi-chèvèd*.

POPULEUX, EUSE, adj., پر جمعيت *pour-djèm'iyèt*, آباد *abad*, a. معمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

PORACÉ, E, adj., گندنا رنگ *guèndèna-rèng*.

PORC, s. m., گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*, خوک *khoulk*, a. خنزير *khènzir*, pr. t. *khünzir*, pl. خنازير *khènazir*, pr. t. *khinazir*.

PORC-ÉPIC, s. m., اسگر *ousgour*, pr. t. *usgur*, سيخول *sèi-khoul*, سغرنه *soughèrnè*, شكنه *chèknè*.

PORC-MARIN, s. m., آبى گراز *gourazé abi*.

PORCELAINE, s. f., چيني *tchini*, t. p. فغفور *fèghfour*, pr. t. *faghfour*.

PORCHE, s. m., a. دهليز *dèhliz*, pl. دهاليز *dèhaliz*.

PORCHER, s. m., خوكبان *khoulk-ban*.

PORÉ, s. m., سوراکهای جلد بدن *sourakh haï djèldé bè-dèn*, a. مسام *mèçamm*, مسامات *mèçammat*.

POREUX, EUSE, adj., a. ذو منافز *zou-mènafèz*, مسامات *zou-mèçammat*.

POROSITÉ, s. f., a. مسامیة *mèçammiyèt*.

PORPHYRE, s. m., سنگ ساق *sèngué soumaq*.

PORREAU, s. m. V. POIREAU.

PORT, s. m., بندر *bèndèr*, لنگرگاه *lènguèr-gah*, سنار *sè-nar*, a. مرسا *mèrsa*, pl. مراسی *mèraci*.

PORTABLE, adj. des 2 g., برداشت *tèvan-bèr-dacht*, برداشتنی *bèr-dachtèni*, حمل پذیر *hèml-pèzir*.

PORTAGE, s. m., a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*.

PORTAIL, s. m., در بزرگ *dèré bouzourg*.

PORTANT, E, adj. bien portant, ou bien portante, تندرست *tèn-droust*, a. صلیح و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr. t. *sa-hih-u-salim*; — mal portant, بی حال *bi-hal*, بی مزاج *bi-mèzadj*.

PORTATIF, IVE, adj. V. PORTABLE.

PORTE, s. f. در *dèr*, a. باب *bab*, pl. ابواب *èbvab*; — la Sublime Porte, ou Porte Ottomane, باب علی *babé 'ali*, pr. t. *babi ali*, باب همایون *babé houmayoun*, pr. t. *babi humayoun*.

PORTÉ, E, adj. enclin. à, a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*.

PORTE-AIGUILLE, s. m. terme de chirurgie, ست سوزن *dèstèyé souzèn*; — petit portefeuille contenant des aiguilles, سوزندان *souzèn-dan*.

PORTE-ARQUEBUSE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*.

PORTE-CRAYON, s. m., مداد دان *mèdad-dan*.

PORTE-DRAPEAU, s. m., علمدار *bèidèq-dar*, بیدقدار
'èlèm-dar.

PORTÉE, s. f. totalité des petits que la femelle met bas,
يك شكم *yèk chèkèm*, pr. t. *yèk chikèm*; — distance à
laquelle peuvent porter les armes à feu, a. میدان
- mèidan, منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*; — la portée du
canon, گله توب *mèidané goullyé toup*, pr. t.
mèidani gullèi top; — en parlant de l'étendue de
l'esprit, پایه اندازه *payè èndazè*; — ce que peut faire
une personne, a. اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; — ce
n'est pas à ma portée, در اقتدار من نیست
dèr èqtèdaré mèn nist, pr. t. *dèr igtidari mèn nist*.

PORTE-ÉPÉE, s. m., کمر بند شمشیر *kèmèr-bèndé chèmchir*,
pr. t. *kèmèr-bèndi chimchir*.

PORTE-ENSEIGNE, ou porte-étendard, علمدار *'èlèm-dar*,
بیدقدار *bèidèq-dar*.

PORTE-FAIX, s. m., a. حمل *hèmmal*, pr. t. *hammal*.

PORTE-FEUILLE, s. m., جزو کش *djouzv-kèch*, t. p. جزودان
djouzv-dan pr. t. *djiz-dan*.

PORTE-MALHEUR, s. m., بد قلم *bèd-qèdèm*.

PORTE-MANTEAU, s. m., جامه دان *djamè-dan*.

PORTE-MONNAIE, s. m., کیسه پول *kicèyé poul*.

PORTE-MOUCHETTE, s. m., زیر گلگیر *zirà goulguir*.

PORTE-PLUME, s. m., دسته قلم *dèstèyé qèlèm*.

PORTER, v. a., حمل برداشتن *bèr-dachtèn*, بردن
همل کردن *hèml kèrdèn*; — se porter, روانه شدن *rèvanè*
choudèn, رفتن *rèftèn*, عزیمت کردن *'èzimèt kèrdèn*; —

se porter bien, سالم بودن *salèm boudèn*, pr. t. *salim boudèn*; — se porter mal, احوال نداشتن *èhval nè-dachtèn*, pr. t. *ahval nè-dachtèn*, بد حال بودن *bèd-hal boudèn*; — avoir de l'inclination, مایل بودن *mayèl boudèn*, pr. t. *maïl boudèn*; — (en parlant des arbres) produire, بار دادن *bar dadèn*, میوه دادن *miwè dadèn*.

PORTEUR, EUSE, s., بر دارنده *bèrèndè* بر دارندة *bèr-darèndè*, a. حمل *hamèl*, pr. t. *hamil*; — porteur d'eau, سقا *sèqqa*, pr. t. *saqqa*.

PORTE-VOIX, s. m., انبوبة مکالمه *emboubèyé moukalèmè*, pr. t. *èmbubèi mukialèmè*.

PORTIER, E, s., دربان *dèr-han*.

PORTIÈRE, s. f. d'une voiture, کالسکه *dèritchèyé kalèskè*; — rideau, پرده *pèrdè*.

PORTION, s. f., بخش *bèkhch*, رسد *ricèd*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissa*, سهم *sèhm*, pl. اسهام *èsham*; — certaine quantité de nourriture, خوراک معین *khouraké mou'-èiyèn*, خوراک یک نفر *khouraké yèk nèfèr*, a. تعیین *ta'yîn*, pl. تعیینت *ta'yinat*.

PORTIQUE, s. m., چارطاق *tchar-taq*, a. رواق *rèvaq*, pl. ارواق *èrvaq*.

PORTRAITURE, s. f., فنّ صورتکشی *fènné sourèt-kèchi*.

PORTRAIT, s. m., a. صورت *sourèt*, تصویر *tèsvir*, pr. t. *tas-oir*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. تمائیل *tèmacil*; — portrait du Roi, تمثال همایون *tèmsalé houmayoun*, pr. t. *timsali humayoun*, تصویر همایون *tèsviré houmayoun*, pr. t. *tasviri humayoun*.

POSAGE, s. m. V. **POSE**.

POSE, s. f. terme d'archit., گذاشتن سنگ *gouzachtèné* *sèng*; — attitude, طرز استادن *tèrzé éstadèn*, طرز حالت *tèrzé nèchèstèn*, a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, *halèt*.

POSÉ, e, adj., آرام *âram*, سنگین *sènguîn*, با وقار *ba vèqar*, پخته *poukhtè*.

POSÉMENT, adv., آهسته *âhèstè*.

POSER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — poser ou déposer les armes, سپر انداختن *sèpèr èndakh-tèn*, سلاح انداختن *sèlah èndakhtèn*, pr. t. *silah èndakhtèn*; — v. n. demeurer un certain temps, استادن *éstadèn*, pr. t. *istadèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*; — se poser (en parlant des oiseaux) نشستن *nèchèstèn*; — posé, e, گذاشته شده *gouzachtè-choudè*; — (en parlant des oiseaux) نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSEUR, s. m., گذارنده *gouzarèndè*.

POSITIF, IVE, adj., راست *rast*, a. یقین *yèqîn*, pr. t. *yaqîn*, محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *muhaqqaq*, صریح *sèrih*, pr. t. *sarih*.

POSITION, s. f. terrain choisi, جا *dja*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, محل *mèhèll*, pr. t. *mahall*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*; — au fig. situation, a. حال *hal*, حالت *halèt*.

POSITIVEMENT, adv., بطور صریح *bè-toouré sèrih*, a. محققاً *mouhèqqèqèn*, pr. t. *muhaqqaqèn*, صریحاً *sèrihèn*, pr.

t. *sarihèn*, على التحقيق 'èlat-tèhqi, pr. t. 'alat-tahqi.

POSSÉDÉ, *e*, s. et adj., جنى *djènni*.

POSSÉDER, *v. a.*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. *dèr tècarruf dachtèn*, متصرف بودن *moutècèrrèf boudèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*, صاحب بودن *sahèb boudèn*; — se posséder, خود را *khoud-ra zèbt kèrdèn*.

POSSESSEUR, *s. m.*, دارا *dara*, دارندة *darèndè*, *a.* صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, ملك *malèk*, pr. t. *malik*, متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutècarrif*, pl. متصرفون *moutècèrrèfoun*, pr. t. *mutècarrifoun*.

POSSESSIF, *adj. pronom possessif. a.* ضمير منسوب *zèmiré mènsub*, pr. t. *zamiri mènsub*.

POSSESSION, *s. f., a.* تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tècarruf*, تملك *tèmèllouk*, ملكيت *moulkiyèt*; — entrer, se mettre en possession, ضبط کردن *tècèrrouf kèrdèn*, ضبط کردن *zèbt kèrdèn*.

POSSIBILITÉ, *s. f., a.* امکان *èmkàn*, pr. t. *imkian*.

POSSIBLE, *adj. des 2 g., a.* ممکن *moumkèn*, pr. t. *mumkèn*, قبل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est possible, ممکن است *moumkèn-èst*, pr. t. *mumkîn-èst*; — ceci n'est pas possible, این ممکن نیست *în moumkèn nist*, pr. t. *în mumkîn nist*; — je ferai mon possible, آنچه از دستم بر آید *ân-tché èz dèst-èm bèr àyèd khahèm kèrd*; — autant que possible, اتمقدر *hètt-èl-mèqdour*, pr. t. *hatta-al-maqtour*, على قدر *'èla-qèdr-èl-mèqdour*, pr. t. *'ala qadr-ul-maqtour*.

POSTE, s. m. fonction, a. منصب *mènsèb*; — poste militaire, corps de garde, قراولخانه *qèravoul-khanè*.

POSTE, s. f. bureau, چاپارخانه *tchapar-khanè*, پست *post*; — courrier, چاپار *tchapar*.

POSTER, v. a., جا دادن *dja dadèn*, گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*; — se poster, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*; — posté, e, جا گرفته *dja-guèrèftè*, pr. t. *dja-guiriftè*, نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSTÉRIEUR, e, adj., پسین *pècîn* a. لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*, مؤخر *mou'èkhkhèr*.

POSTÉRIEUREMENT, adv., بعد از این *pès èz ìn*, ba'ed *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, مؤخرأ *mou'èkhkhèrèn*.

POSTÉRIORITÉ, s. f., a. تأخر *tè'èkhhour*.

POSTÉRITÉ, s. f., فرزندان *fèrzèndan*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èolad*, ذریعت *zouriyèt*, خلف *khèlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*.

POSTHUME, adj. des 2 g., بعد از فوت پدر بدنیا آمده *bè'èd èz foouté pèdèr bè-dounia àmèdè*.

POSTICHE, adj. des 2 g., ساخته *sakhtè*, a. عملی *'èmèli*, مصنوعی *mèsnou'i*, عاریتی *'àriyèti*.

POSTILLON, s. m., چاپار شاگرد *tchapar-chaguèrd*, pr. t. *tchapar-chaguird*.

POST-SCRIPTUM, s. m., کاغذ مضمون ضمیمه *zèmimèyé mèz-mouné kaghèz*, t. p. حاشیه *hachiè*.

POSTULANT, e, adj., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

POSTULER, v. a., خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*,
خواهشمند بودن *khahèchmènd boudèn*, آرزو داشتن *âr-
zou dachtèn*.

POSTURE, s. f., a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, هیئت *hèi'tèl*.

POT, s. m., آوند *avènd*, a. ظرف *zèrf*, pl. ظروف *zourouf*; —
pot à fleur, کوزه گل *kouzèyé goul*, کوزه *kouzè* pr. t.
kuzè; — pot de chambre, شاشدان *chach-dan*, t. p.
بولدان *booul-dan*, pr. t. *bèvil-dan*; — pot de terre,
tasse pour boire, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

POTAGE, s. m., شوربا *chourba*.

POTABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*.

POTAGER, s. m., باغ سبزی کاری *baghé sèbzi-kari*.

POTASSE, s. f., شخار *chèkhar*, قلیا *qèlia*, vulg. قلیاب *qèliab*.

POTEAU, s. m., ستون *sètoun*, p. t. دیرک *dirèk*.

POTÉE, s. f., با قدر یک آوند *bè-qèdré yèk avènd*.

POTELÉ, e, adj., فربه *fèrbèh*, گندله *goundèlè*, پر گوشت *pour-goucht*.

POTENCE, s. f., دار *dar*.

POTENTAT, s. m., پادشاه عالی تبار *padèchahé 'âli-tèbar*.

POTENTIEL, LE, adj., a. عامل بالقوه *'âmèlè bèl-gouvèdè*, pr.
t. *'âmili bil-gouvèdè*.

POTERIE, s. f. vaisselle, کوزه موزه *kouzè-mouzè*; — art,
کوزه گری *kouzè guèri*.

POTERNE, s. f., a. در نهانی *dèrè nèhani*.

POTIER, s. m., کوزه گر *kouzè-guèr*.

POTIN, s. m. cuivre jaune, مس *mès*, p. t. برنج *brèndj*, pr.
t. پیریندج *pirindj*, a. نحاس *nèhas*.

POTION, s. f., a. شربت *chèrbèt*, مشروب *mèchroub*. pl.
مشروبات *mèchroubat*.

POTIRON, s. m., کدو *kèdou*.

POU, s. m., شپش *choupouch*.

POUACRE, adj. des 2 g., (peu usité) ادبار *èdbar*, a. نجس
nèdjès, pr. t. *nèdjis*.

POUAH! interj. په *pèh*, t. p. پوف *pouf*.

POUCE, s. m., شست *chèst*, a. ابهام *èbham*.

POUDRE, s. f. poussière, گرد خاک *guèrdè-khak*, گرد *guèrd* ;
— poudre à canon, باروت *barout*.

POUDRER, v. a., گرد پاشیدن *guèrd pachidèn*.

POUDREUX, EUSE, adj., گرد آلود *guèrd-àloud*, آغشته غبار
àghouchtè-ghoubar.

POUDRIER, s. m. qui fait la poudre, باروتساز *barout-saz* ;
— sablier, ریگدان *rig-dan*.

POUDRIÈRE, s. f. fabrique, باروتخانه *barout-khanè*, کارخانه
khar-khanèyé barout, pr. t. *kiar-khanèï barout* ;
— boîte, جعبه باروت *djè'èbèyé barout*.

POUFFER, v. n. pouffer de rire, از خنده غش کردن
khèndè ghèch kèrdèn.

POUILLER, v. a., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن
fohch dadèn ; — se pouiller, همدیگر را فکش دادن
hèm-diguèr-ra fohch dadèn.

POUILLES, s. f. pl., دشنام *douchnam*, a. فکش *fohch*, pr. t.
fahch ou *fouhch*.

POUILLEUX, EUSE, adj., شپشدار *choupouch dar*, pr. t.
chupuch-dar.

POULAILLER, s. m., مرغ خانگی *lanèyé mourghé kha-*

nègui; — marchand de volaille, مرغ فروش *mourgh-fourouch*.

POULAIN, s. m., کُره *kourrè*.

POULARDE, s. f., مرغ فربه *mourghé fèrbèh*, مرغ بزرگ *mourghé bouzourg*.

POULE, s. f., مرغ خانگی *mourghé khanègui*.

POULET, s. m., خروس بچه *djoudjè*, خروس *kherous-bèlchè*.

POULETTE, s. f., مرغی *mourghèki*, جوجه *djoudjè*.

POULEVRIN, s. m., باروت آتشخانه *barouté àtèch-khanè*.

POULICHE, s. f., کُره مادیان *kourrè-madian*.

POULIE, s. f., غلتک *ghèltèk*, غرغر *ghèrghèrè*.

POULINER, v. n., زائیدن مادیان *zayidèné madian*.

POULINIÈRE, s. f., مادیان ایلخی *madiané ilkhi*.

POULIOT, s. m. plante, پودنه *poudnè*, پودنک *poudnèk*, پودنج *poudèndj*.

POULPETON, s. m., کوفته *kouftè*, pr. t. *kiuftè*.

POULS, s. m., a. نبض *nèbz*, pr. t. *nabz*, *nabiz*; — tâter le pouls, نبض گرفتن *nèbz guèrèftèn*.

POUMON, s. m., شش *chouch*, a. ریه *riè*.

POUPARD, s. m., در قونداقه *tèflèki dèr qoundaqè*.

POUPE, s. f., پس کشتی *pècé*, عقب کشتی *'èqèbé kèchti*, کشتی *kèchti*.

POUPÉE, s. f., عروسک *'èroucèk*.

POUPON, NE, s., گردرو *tèflèki guèrdè-rou*.

POUR, prép., برای *bèraï*, a. جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*; — pour vous, شما برای *bèraï chouma*; — pour que, برای *bèraï in-ké*, جهت اینکه *djèhètè in-ké*, pr. t.

djihèti in-ki; — pour cela, باین جهت *bè-in djèhèt*,
pr. t. *bè-in djihèt*; — en échange, بجای *bè-djaï*, a.
عوض *'èvèz*.

POURBOIRE, s. m., a. انعام *èn'am*, p. t. بخشش *bèkhchèch*,
pr. t. *bakhchich*.

POURCEAU, s. m., خوک *khouk*, گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*,
t. p. طوگز *donouz*.

POURCHASSER, v. a., از عقب دیدن *èz 'èqèb dèvidèn*.

POURFENDRE, v. a., دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*, شقه
کردن *chèqqè kèrdèn*.

POURPARLER, s. m., گفت و شنود *goft-ou-chenoud*, pr. t.
gouft-u-chenoud, گفتگو *goftè-gou*, a. مکالمه *moukalèmè*,
pr. t. *mukialèmè*.

POURPIER, s. m., خرفه *khourfè*, کلنگه *koulènguèk*.

POURPOINT, s. m., نیم تنه *koulèdjèyé nim-tènè*.

POURPRE, adj. des 2 g. de couleur rouge foncé, ارغوانی
èrghévani, pr. t. *arghuvani*; — s. m. maladie de la
peau, a. حصبه *hèsbè*, pr. t. *hasba*; — couleur, رنگ
rènguè èrghèvan.

POURPRÉ, e, adj., ارغوانی *èrghévani*, pr. t. *arghuvani*,
رنگی *èrghèvani-rèng*, pr. t. *arghuvani-renk*.

POURQUOI, adv., چرا *tchèra*, جهت *bè-tchè djèhèt*,
pr. t. *bè tchi djihèt*, علت *bè-tchè 'èllèt*; — c'est
pourquoi, این است که *in-èst ké*.

POURRIR, v. a., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن
pouciden; — pourri, e, پوسیده شده *poucide-choudè*.

POURRITURE, s. f., پوسیدگی *poucidegui*, a. فساد *fèçad*, pr.
t. *fiçad*.

POURSUITE, s. f., دنبالروی *doumbal-rèvi*, پیروی *pèi-rèvi*, a. تعقب *tè'âqoub*, pr. t. *tè'âqub*, تعقیب *tè'qib*, pr. t. *ta'qib*, pl. تعقیبات *tè'âqibat*, pr. t. *ta'qibat*; — en termes de palais, procédure, a. منالیه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, pl. منالیات *moutalèbat*, pr. t. *mutalibat*; — cesser les poursuites, ترك مطلبه کردن *tèrké moutalibè kèrdèn*.

POURSUIVANT, s. m., خواهان *khahan*, a. طائب *talèb*, pr. t. *talib*; — celui qui exerce des poursuites, a. محقل *mouhèssèl*, pr. t. *muhassil*.

POURSUIVRE, v. a., دنبال رفتن *doumbal rèftèn*, پی رفتن *pèi rèftèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*.

POURTANT, conj., با وجود این همه *ba in hèmè*, با وجود این *ba roudjoudé in*, با وصف این *ba vèsfé in*, a. لکن *lakèn*, pr. t. *lakîn*, مع هذا *ma' haza*, مع ذلك *ma' zalèk*, pr. t. *ma' zalik*.

POURTOUR, s. m., گرداگرد *guèrda-guèrd*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

POURVOIR, v. n. tenir ordre à quelque chose, برشته نظم *bè-rèchtèyé nèzm âvourdèn*, pr. t. *bè-richtèr nazm âvourdèn*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, جابجا کردن *tèrtib dadèn*; — v. a. munir, garnir, موجود ساختن *mooudjoud sakhtèn*, pr. t. *mèvdjoud sakhtèn*, تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه دیدن *tèhiyè didèn*.

POURVOIRIE, s. f., انبار ذخیره *èmbaré zèkhirè*.

POURVOYEUR, s. m., انباردار *èmbar-dar*, t. p. ذخیره جی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

POURVU QUE, conj., بشرطیکه *bè-chèrti-ké*.

POUSSE, s. f., شاخه نو رسته *djanè*, چانه *chakhèyé noou-rèstè*.

POUSSÉE, s. f., تنه *tènè*.

POUSSER, v. a., پست کردن *pèst kèchidèn*, پست *pèst kèrdèn*, تنه زدن *tènè zèdèn*; — faire marcher, تحريك کردن *tèh-rik kèrdèn*; — exciter, روييدن *rouyidèn*, سبز شدن *sèbz choudèn*, نمو کردن *noumouv kèrdèn*, رشد *rouchd kèrdèn*.

POUSSIÈRE, s. m., گرد ذغال *guèrdé zoghal*.

POUSSIÈRE, s. f., گرد خاک *guèrdé khak*, pr. t. *guirdi khak*, a. غبار *ghoubar*.

POUSSIN, s. m., جوجه تازه از تخم در آمده *djoudjè tazè èz tokhm dèr àmèdè*.

POUSSIF, ive, adj., تنگ نفس *tèng-nèfès*.

POUTRE, s. f., شاعثير *chah-tir*, تير *tir*.

POUTRELLE, s. f., تير کوچک *tiré koutchèk*.

POUVOIR, v. a. et n., يارا داشتن *tèvanèstèn*, يارا *yara dachtèn*, قادر بودن *qadèr boudèn*, قدرت داشتن *qou-drèt dachtèn*.

POUVOIR, s. m., توانائی *tèvanayi*, يارا *yara*, a. قدرت *qou-drèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *quvèt*, قوت *qouvèt*, pr. t. *igtidar*, تسلط *tècèllout*, pr. t. *tècèllut*; — avoir en son pouvoir, در اختيار خود داشتن *dèr èkhtiaré khoud dachtèn*, pr. t. *dèr ikhtiyari khod dachtèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*; — cela n'est pas en mon pouvoir, اين از دايره قوت *in èz daïrèyé qouvèlé mèn biroun-èst*, است

از دستم بر نمیآید *in èz dèst-èm bèr nè-mi-âyèd*;
 — faculté d'agir pour un autre, دستور *dèstour*, a.
 رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, ان *èn*, pr. t. *izn*,
 et *izîn*.

PRAGMATIQUE, ou Pragmatique Sanction, قانوننامه دینیّه *qanoun-namèyè diniyè*, pr. t. *qanoun-namèi diniyè*.

PRAIRIE, s. f., علفزار *tchèmèn*, 'èlèf-zar.

PRALINE, s. f., نقل بادام *nouqlé badam*.

PRALINER, v. a., با فند سرخ کردن *ba qènd sourkh kèr-*
dèn, ou قاورمه کردن *qaourmè kèrdèn*.

PRATICABLE, adj. des 2 g. qui peut être employé, بکار
 آمدنی *bè-kar àmèdèni*, pr. t. *bè-kiar àmèdèni*, استعمالش
 ممکن *èstè'èmal-èch moumkèn*, pr. t. *isti'mal èch-mum-*
kîn; — chemin praticable, راه ممکن العبور *rahé moum-*
kèn-oul-'oubour; — qui peut être exécuté, اجرایش
 ممکن *èdjraï-èch moumkèn*, a. اجرا ممکن *moumkèn-*
oul-èdjra, pr. t. *mumkîn-ul-idjra*.

PRATICIEN, s. m., از روی تجربه عمل کننده *èz rouï tèdj-*
roubè 'èmèl-kounèndè.

PRATIQUE, s. f., a. اجرا *èdjra*, pr. t. *idjra*, عمل *'èmèl* pr. t.
'amèl; — mettre en pratique, بعمل آوردن *bè-'èmèl*
âvourdèn, اجرا کردن *èdjra kèrdèn*; — chaland, a.
 مشتری *mouchtèri*; — connaissance, expérience, a.
 تجربه *tèdjroubè*.

PRATIQUE, adj. des 2 g., a. عملی *'èmèli* pr. t. *'amèli*.

PRATIQUEMENT, adv., از روی تجربه *èz rouï tèdjroubè*,
 از روی عمل *èz rouï 'èmèl*, a. عملاً *'èmèlèn*, pr. t. *'amèlèn*.

PRATIQUER, v. a., عمل کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl*

kèrdèn; — fréquenter, *مماشات کردن mèmachat kèrdèn*, *آمیزش کردن amizèch kèrdèn*.

PRÉ, s. m., V. PRAIRIE.

PRÉALABLE, adj. des 2 g., *نخست evvèl kar*, *اول کار evvèl kar*, *مقدم mouqèddèm*, *اقدام eqdamé oumour*, pr. t. *aqdèmi oumour*.

PRÉALABLEMENT, adv., *پیش از همه pich èz hèmè tchiz*, *در اول امر dèr evvèlé èmr*, p. t. *اول با اول evvèl-bè-evvèl*.

PRÉAMBULE, s. m., *دباجه dibatchè*, a. *مقدمه mouqèddèmè* pr. t. *muqaddèmè*, pl. *مقدمت mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PRÉAU, s. m., *حیاط زندان hèyaté zèndan*.

PRÉCAIRE, adj. des 2 g., *بی استقرار bi-èstèqrar*, p. t. *بی بی bi-soubat*, pr. t. *bi-sèbat*.

PRÉCAIREMENT, adv., *بی استقراری bè bi èstèqrari*, pr. t. *bè bi istigrari*, *بنور عاریت bè-toouré 'àriyèt*, pr. t. *bè-tèvri 'àriyèt*, a. *بلا استقرار bè-la èstèqrar*, pr. t. *bi-la istigrar*.

PRÉCAUTION, s. f., a. *احتیاط èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, *حذر hè-zèr*, pr. t. *hazèr*.

PRÉCAUTIONNER, v. a. (peu usité), *مخفوف داشتن mèhfouz dachtèn*; — se précautionner, *در احتیاط بودن dèr èhtiat boudèn*, pr. t. *dèr ihtiat boudèn*, *با احتیاط بودن ba èhtiat boudèn*, *در حذر بودن dèr hèzèr boudèn*; — précautionné, e, a. *مخفوف mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — avisé, prudent, *با احتیاط ba èhtiat*, a. *حازم hazèm*, pr. t. *hazim*.

PRÉCÉDEMMENT, adv., پیش از این *pich èz in*, a. سابقاً *sa-bèqèn*, pr. t. *sabiqèn*, مقدماً *mouqèddèmèn*, pr. t. *muqaddèma*.

PRÉCÉDENT, e, adj., پیشین *pichin*, a. قبل *qèbl*, pr. t. *qabl*, سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*.

PRÉCÉDENT, s. m., a. سابقه *sabèqè*, pr. t. *sabiga*, امثال *èmsal*.

PRÉCÉDER, v. a., پیش رفتن *pich rèftèn*, پیش افندان *pich ouftadèn*, جلو افتادن *djèloou ouftadèn*.

PRÉCEINTE, s. f., دور نشتی *doouré kèchti*.

PRECEPT, s. m. règle, a. فاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèra'èd*, pr. t. *qava'id*; — commandement, a. حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. احکام *èhkam*, pr. t. *èhkiam*.

PRÉCEPTEUR, s. m., آموزنده *âmourzèndè*, آموز *âmourz*, آموزگار *âmourzgar*, a. مدرّس *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, معلّم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*, pl. معلّمین *mou'èllèmîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PRÉCEPTORAL, le, adj., مخصوص آموزنده *mèkhsoucè âmourzèndè*, a. معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCEPTORAT, s. m., a. تدریس *tèdris*, معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCESSION, s. f. (des équinoxes), a. رجعة النقط الاستوا *rèdj'èt-oun-nougout-oul-èstèva*, pr. t. *ridj'at-un-nougout-ul-istiva*.

PRÊCHE, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÊCHER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*.

PRÊCHEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉCIEUSEMENT, adv., باهتمام تمام *bè-èhtèmamé tèmam*, pr. t. *bè-ihitimami tamam*.

PRÉCIEUX, EUSE, adj., گرانبها *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, گرانمایه *guèran-mayè*; — fig. chéri, a. عزیز *'èziz*, pr. t. *'aziz*; — affecté, نكلف آمیز *tèkèllouf-â Miz*, ناز کننده *naz-kounèndè*.

PRÉCIPICE, s. m., مغاک *mèghaq*, a. ورطه *vèrtè*, pr. t. *varta*.

PRÉCIPITAMMENT, adv., بهشتاب *bè-chètab*, باستعجال *bè-èstè'èdjâl*, pr. t. *bè-isti'djal*, بعجله *bè 'èdjèlè*, a. عجلته *'èdjèlètèn*.

PRÉCIPITATION, s. f., شتاب *chètab*, pr. t. *chitab*, a. عجله *'èdjèlè*, pr. t. *'adjèlè*, استعجال *èstè'èdjâl*, pr. t. *isti'djal*.

PRÉCIPITÉ, s. m., ته نشین *tèh-nèchîn*, pr. t. *tèh-nichîn*, p. t. دورد *dourd*, pr. t. *durd*.

PRÉCIPITÉ, e, adj., a. مستعجل *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*.

PRÉCIPITER, v. a., از فراز به نشیب پرت کردن *pèrt kèrdèn*, از فراز انداختن *èz fèraz bè-nèchib èndakhtèn*; — se précipiter, پرت شدن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را انداختن *pèrt choudèn*; — se précipiter sur, حمله آوردن *hèmlè âvourdèn*, هجوم آوردن *houdjoum kèrdèn*, خود را انداختن *khoud-ra èndakhtèn*; — au fig. précipiter, presser les choses, دستپاچه کردن *chètab kèrdèn*, دستپاچه شدن *dèst-patchè choudèn*, دستپاچگی کردن *dèst-patchègui kèrdèn*, تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*; — précipité, e, پرت شده *pèrt-choudè*.

PRÉCIPUT, s. m. avantage accordé à l'un des cohéritiers,

در حق یکی از ورثه *mouça'èdè dèr hèqqé yèki*
 علاوه مواجب, traitement supplémentaire,
 'èlavèyé mèvadjèb.

PRÉCIS, E, adj., a. معین *mou'èiyèn*, pr. t. *mu'aïyin*,
 مقرر *mouchèkhkhès*, pr. t. *muchakhkhas*,
 مقررر, pr. t. *muqarrar*.

PRÉCIS, S. M., a. مجمل *moudjmèl*, pr. t. *mudjmil*, اجمال
 'èdjmal, pr. t. *idjmal*, خلاصه *kholacè*, مختصر *moukh-*
 'tècèr, pr. t. *mukhtaçar*.

PRÉCISEMENT, adv., a. بی کم و زیاد *hi kè'm-ou-ziad*, همین *hè-*
 'mîn, a. تمام *tèmam*; — c'est précisément cela, همین
 است بی کم و زیاد *hèmîn est bi kè'm-ou-ziad*.

PRÉCISION, S. F., a. تدقیق *tèdqiq*, pr. t. *tadqiq*, دقت
 'dèqqèt, pr. t. *dıqqat*.

PRÉCITÉ, E, adj., a. مذکور *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مزبور
 'mèzbour.

PRÉCOCE, adj. des 2 g., پیش رس *pich-rès*, a. باکور *bakour*;
 — hors de temps, بی وقت *bi-vèqt*, a. غیر موقع *ghèiré*
 'moouqè', pr. t. *ghaïri mètqè'*.

PRÉCOCITÉ, S. F., رسیدن از وقت پیش *pich èz vèqt rəcıdèn*.

PRÉCOMPTER, V. A., از حساب موضوع کردن *èz həcab moou-*
 'zou' kèrdèn, ou کم کردن *kèm kèrdèn*, ou تنزیل کردن
 'tènzil kèrdèn.

PRÉCONÇU, E, adj. conçu, accepté d'avance, a. تصدیق
 قبل وقوع *tèsdiqé qèbl-èl-veqou'*, pr. t. *tastiqi qabl-ul-*
 'vouqou'; — accepté sans examen, a. تصدیق بلا تصور
 'tèsdiqé bè-la tècèvvour, pr. t. *tastiqi bi-la tèçavvur*.

PRÉCONISATION, S. F., a. تصدیق قابلیت *tèsdiqé qabèliyèt*,

pr. t. *tastiqi qabiliyèt*, استعداد *tèsdiqé èstè'-èdad*, pr. t. *tastiqi isti'dad*, تصديق اهليت *tèsdiqé èhliyèt*, pr. t. *tastiqi èhliyèt*.

PRÉCONISER, v. a. déclarer qu'un prélat a les qualités requises, تصديق اهليت کردن *tesdiqé èhliyèt kèrdèn*; — louer excessivement, زیاده از حد ستودن *ziadè èz hèdd sètoudèn*.

PRÉCONISEUR, SE, s., ستابنده از حد زیاده *ziadè èz hèdd sètayèndè*.

PRÉCURSEUR, s. m., مزه آور *moujdè-âvèr*, a. مبشر القدوم *moubèchchèr-oul-qoudoum*

PRÉCÉDÉ, E, adj., قبل و ثبات کرده *qèbl vèfat-kèrdè*.

PRÉCÉDER, v. n., پیش مردن *pich mourdèn*, اول مردن *èvrèl mourdèn*.

PRÉDÉCESSEUR, s. m., پیشین *pichîn*, a. سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*, سلف *sèlèf*, pl. اسلاف *èslaf*.

PRÉDESTINATION, s. f., a. تقدیر *tèqdir*, pr. t. *taqdir*, قدر *qèdèr*, pr. t. *qadèr*.

PRÉDESTINER, v. a., مقدر کردن *mouqèddèr kèrdèn*, a. مقدر *mouqèddèr*, pr. t. *muqaddir*.

PRÉDÉTERMINATION, s. f., a. هدایت ربّنی *èlham-ou-hèdayètè rèbbani*, pr. t. *ilham-u-hèdayètè rèbbani*.

PRÉDÉTERMINER, v. a., با حکم ازلی بامری و داشتن *bè heukmé èzèl bè-èmri va dachtèn*, a. هدایت کردن *èlham-ou-hèdayèt kèrdèn*; — prédéterminé, e, از اول *èz èzèl mouqèddèr-choudè*, pr. t. *èz èzèl muqaddar-choudè*.

PREDICAMENT, s. m., a. رتبه مخلوقات *routbèyé mèkhlouqat*.

PRÉDICATEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉDICATION, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'-èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÉDICTION, s. f., غیب گوئی *ghèib-gouyi*, a. خبر الغیب *khèbèr-oul-ghèib*, pr. t. *khàbèr-ul-ghaïb*, pl. اخبار *èkhbar-oul-ghèib*, pr. t. *akhbar-ul-ghaïb*.

PRÉDILECTION, s. f., زیادتى میل *ziadèti mèil*, a. ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*.

PRÉDIRE, v. a., از غیب خبر دادن *èz ghèib khèbèr dadèn*, pr. t. *èz ghaïb khàbèr dadèn*.

PRÉDISPOSITION, s. f., حالت آمادگى *halète âmadègui*.

PRÉDOMINANT, e, adj., زیر دست *zèbèr-dèst*, a. غلب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*.

PRÉDOMINATION, s. f., زیردستى *zèbèr-dèsti*, a. غلبه *ghèlèbè*, غالبیت *ghalèbiyèt*.

PRÉDOMINER, v. n., زیردستى داشتن *zèbèr-dèsti dachtèn*, مسلط بودن *moucèllèt boudèn*, pr. t. *muçallit boudèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*, غلب بودن *ghalèb boudèn*, pr. t. *ghalib boudèn*.

PRÉÉMINENCE, s. f., برترى *bèrtèri*, a. تفرق *tèfèrrouq*, pr. t. *tèfarruq*, تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*, فضل *fèzl*, pr. t. *fazl*, فضيلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

PRÉÉMINENT, e, adj., برتر *bèrtèr*, a. فايق *fayèq*, pr. t. *faïq*, افضل *èfzèl*, pr. t. *afzal*.

PRÉÉTABLIR, v. a., از اول معین کردن *èz èvvèl mou'èiyèn kèrdèn*, از اول قرار گذاشتن *èz èvvèl qèrar gouzachtèn*, ou از اول قرار داده شده *dadèn*; — préétabli, e, از اول قرار داده شده *èz èvvèl qèrar dadè-choudè*.

PRÉEXISTANT, *m.*, *adj.*, از اوّل موجود *èz èvvèl mooudjoud*, *pr.* t. *èz èvvèl mèvdjoud*.

PRÉEXISTENCE, *s. f.*, *a.* وجود منقّدم *voudjoudé moutèqèd-dèm*, *pr. t.* *vudjoudi mutèqaddèm*.

PRÉEXISTER, *v. n.*, پیش موجود بودن *pich-mooudjoud boudèn*, *pr. t.* *pich-mèvdjoud boudèn*, مقدم موجود بودن *mouqèddèm mooudjoud boudèn*.

PRÉFACE, *s. f.*, دیباجه *dibatchè*, *pr. t.* *dibadjè*, *a.* مقدمه *mouqèddèmè*; — introduction, *a.* فاتحه *fatèhè*, *pr. t.* *fatiha*.

PRÉFECTURE, *s. f.*, *a.* محلّ حکومت *mèhèllé houkoumèt*; — jurisdiction, *a.* ایالت *èyalèt*.

PRÉFÉRABLE, *adj.* des 2 g., ترجیح بیهتر *bèhtèr*, چایان ترجیح *chayané tèrdjih*, *a.* ارجح *èrdjèh*, اولی *ooula*, *pr. t.* *èvla* et *oula*.

PRÉFÉRABLEMENT, *adv.*, از روی ترجیح *èz rouï tèrdjih*.

PRÉFÉRENCE, *s. f.*, *a.* ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*, *pr. t.* *ridjhan*.

PRÉFÉRER, *v. a.*, ترجیح دادن *tèrdjih dadèn*, *a.* ترجیح *mourèdjèh*.

PRÉFET, *s. m.*, *a.* حاکم *hakèm*, *pr. t.* *hakim*, والی *vali*.

PRÉFINIR, *v. a.* terme de jurisp. کاردن *vèqt-ar mou'èiyèn kèrdèn*.

PRÉFIXE, *adj.* des 2 g., *a.* معین شده *mou'èiyèn-choudè*, *a.* معین *mou'èiyèn*, مقتر *mouqèrrèr*.

PRÉFIXION, *s. f.*, *a.* تعیین وقت *tè'èyiné vèqt*, *pr. t.* *ta'yini vaqt*.

PRÉJUDICE, *s. m.*, گزند *guèzènd*, *p. t.* زیان *zian*, *a.* ضرر

zèrèr, pr. t. *zarar*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*,
غدر *ghèdr*, pr. t. *ghadr*.

PRÉJUDICIABLE, adj. des 2 g., سبب زیان *sèbèbè zian*,
زیان رسان *zian-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *mu-
zirr*.

PRÉJUDICIER, v. n., زیان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر
رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*.

PRÉJUGÉ, s. m. croyance sans examen, اعتقاد باطل
è'tèqadé batèl, pr. t. *i'tiqadi batil*, pl. اعتقادات باطله
è'tèqadaté batèlè, pr. t. *i'tiqadati batilè*, خیال واقعی
khialé vahi, pr. t. *khiali vahi*; — ce qui a été jugé
auparavant dans un cas semblable, حکمی که سابقه دارد
heukmi ké sabèqè darèd, pr. t. *hukmi ki sabiqè darèd*;
— signe de ce qui arrivera, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-
chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, عنوان *'ènvàn*,
pr. t. *'inran*.

PRÉJUGER, v. a., از روی قیاس حکم کردن *èz rouï qias
heukm kèrdèn*, غور رسی نکرده حکم کردن *ghoour-rèci
nè-kèrdè heukm kèrdèn*; — prévoir par conjecture,
پیش از حدس کردن *èngachtèn*, قیاس *hèds kèrdèn*,
کردن *qias kèrdèn*.

PRÉLASSER, (se), v. pron., اظهار وقار و تمکین کردن *èzharé
vèqar-ou-tèmkîn kèrdèn*.

PRÉLAT, s. m., کشیش بزرگ *kèchiché bouzourg*, خلیفه
khèlifè.

PRÉLATION, s. f., حق منصب پدیر *hèqqé mènsebè pèdèr*.

PRÉLATURE, s. f., a. رتبه خلافت *routbèyé khèlafèt*, pr. t.
rutbèi khilafèt.

PRÊLE, s. f. vulg. queue de cheval, plante, a. ذنب الخيل *zènèb-oul-khèil*.

PRÉLEVER, v. a., روبش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*.

PRÉLÈVEMENT, s. m., a. افراز *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

PRÉLIMINAIRE, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqadèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*; — adj. des 2 g., a. مقتم *mouqèddèm*, pr. t. *muqaddèm*.

PRÉLIMINAIREMENT, adv., a. اولاً *èvèl*, اولاً *èvèlèn*, pr. t. *èvèla*.

PRÉLUDE, s. m. terme de musique, سر آهنگ *sèr-àhèng*, a. مقدمه اللحون *mouqèddèmèt-oul-lèhn*, pr. t. *muqadèmèt-ul-lahn*; — au fig. ce qui sert d'entrée, a. ابتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*, مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRÉLUDER, v. n., شروع کردن *chourou' kèrdèn*.

PRÉMATURÉ, e, adj., پیش از موسم *pich-rès*, رسیده *pich èz mooucèm rècidè*, a. باكوره *bakourè*; — se dit aussi des affaires, نا بهنگام *na-bè-hèngam*, pr. t. *na-bè-hènguam*, بی موقع *bi moouqè'*.

PRÉMATURÉMENT, adv., پیش از وقت *pich èz vèqt*, pr. t. *pich èz vaqit*.

PRÉMATURITÉ, s. f., پیش رسی *pich-rèci*, V. PRÉCOCITÉ,

PRÉMÉDITATION, s. f., پیش اندیشی *pich-èndichi*.

PRÉMÉDITER, v. a., پیش اندیشی کردن *pich-èndichi kèrdèn*.

PRÉMIÈRES, s. f. pl., نبر nou-bèr, a. باکورè bakourè.

PREMIER, e, adj., نخستین nèkhoustin, pr. t. noukhoustin, a. اول èvèl.

PREMIÈREMENT, adv., نخست nèkhoust, a. اولاً èvvèlèn, pr. t. èvvèla, ou èvvèlèn.

PRÉMISSÉS, s. f. pl., a. مقدمات البرهان mouqadèmat-oul-bourhan.

PRÉMOTION, s. f., a. انشاء الاهی èlqa'è èlahi, pr. t. ilqa'è ilahi.

PRÉMUNIR, v. a., تدارك اسباب تحفظ ددین tèdarèké ès-babé tèhèffouz didèn, محفوظ داشتن mèhfouz dachtèn; — se prémunir, خود را محفوظ داشتن khoud-ra mèhfouz dachtèn, نتیجه اسباب حفظ خود دیدن tèhiyèyé èsbabé hèfzé khoud didèn.

PRENABLE, adj. des 2 g., تسخير کردنى guèrèftèni, تèskhir-kèrdèni.

PRENANT, e, adj., گیرنده guirèndè, a. قابض qabèz pr. t. qabiz, اخذ àkhèz, pr. t. àkhiz.

PRENDRE, v. a., گرفتن guèrèftèn, pr. t. guiriftèn, اخذ àkhz kèrdèn; — prendre un bâton, يك حوب èkhoub guèrèftèn, pr. t. yèk tchoub guiriftèn; — prendre le thé, چای خوردن tcha'è khourdèn; — prendre médecine, دوا خوردن dèva khourdèn; — prendre les armes, سلاح پوشیدن sèlah pouchidèn, pr. t. silah pouchidèn, مسلح شدن mouchèllèh choudèn, pr. t. muçallah choudèn; — prendre garde, حذر کردن hèzèr kèrdèn, pr. t. hazèr kièrdèn, بر حذر بودن bèr hèzèr boudèn, pr. t. bèr hazèr boudèn, احتیاط کردن

èhtiat kèrdèn; — prendre feu, آتش گرفتن *âtèch guèrèftèn*; — prendre la fuite, گریختن *gourikhtèn*, فرار *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*, هزیمت کردن *hèzimèt kèrdèn*; — prendre en considération, معتبر دانستن *meu'eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*. منظور داشتن *mènzour dachtèn*; — prendre sur soi, گرفتن گرفتن *bèr 'eukdè guèrèftèn*, گرفتن *guèrdèn guèrèftèn*, pr. t. *guirdèn guiriftèn*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — prendre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*; — prendre le parti de quelqu'un, کسی را طرفدار گرفتن *tèrèfè kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *tarafi kèci-ra quiriftèn*; — prendre sous sa protection, زیر حمایت خود گرفتن *ziré hèmàyètè khoud guèrèftèn*; — s'en prendre à quelqu'un, کسی حمل کردن *bè-guèrdènè kèci hèmèl kèrdèn*; — prendre, dérober, دزدیدن *douzzdidèn*, pr. t. *duzzdidèn*; — prendre possession, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*; — prendre patience, شکیبایی کردن *chèkibayi kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*; — v. n. prendre racine, ریشه گرفتن *richè guèrèftèn*, ou simplement, گرفتن *guèrèftèn*; — (en parlant des liquides), انبسته شدن *èmbèstè choudèn*, یخ بستن *yèkh bèstèn*, ou یخ چسپیدن *yèkh kèrdèn*; — se prendre, s'attacher, چسپیدن *tchèspidèn*; — pris, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, pr. t. *guiriftè-choudè*.

PRENEUR, EUSE, s., گیرنده *guirèndè*, اخذ کننده *èkhz-kounèndè*, a. آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRÉNON, s. m., a. لَقَب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. اَنْقَاب *èlqab*.

PRÉNOTION, s. f. connaissance superficielle, a. اَطْلَاعِ جَزْئِي *èttila'è djouz'i*, pr. t. *ittila'i djuz'i*, اِلْمَ عِلْمِ اَجْمَلِي *èlme èdjmalî*, pr. t. *'ilmi idjmalî*.

PRÉOCCUPATION, s. f. état d'un esprit très-occupé d'un objet, a. اِسْتِغْرَاقِ ذَهْنِ *èstèghraqé zèhn*, pr. t. *istighraqi zihn*; — prévention de l'esprit, پَرِيْشَانِي ذَهْنِ *pèrichanîi zèhn*.

PRÉOCCUPER, v. a., بَفْكَرِ اِنْدَاخْتَنِ *bè-fèkr èndakhtèn*, مَتَفَكَّرِ كَرْدَنِ *moutèfèkkèr kèrdèn*, pr. t. *mutèfakkir kièrdèn*; — prévenir l'esprit de quelqu'un, ذَهْنِ پَرِيْشَانِ *zèhn pèrichan kèrdèn*, اَغْلَاقِ اِنْدَهْنِ كَرْدَنِ *èghlaq-ouz-zèhn kèrdèn*, pr. t. *ighlaq-uz-zèhn kièrdèn*; — se préoccuper, بَفْكَرِ اَوْتَادَنِ *bè-fèkr ouftadèn* ou رَفْنِ *rèf-tèn*, اِنْدِيْشْنَكِ شَدَنِ *èndichnak choudèn*, مَسْتَغْرَقِ بِحَرِ *moustèghrègué bèhré fèkrèt choudèn*, pr. t. *mustèghraki bahri fikrèt choudèn*, مَتَفَكَّرِ شَدَنِ *moutèfèkkèr choudèn*.

PRÉOCCUPÉ, e, adj., اِنْدِيْشْنَاكِ *èndichnak*, a. مَتَفَكَّرِ *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfakkir*.

PRÉOPINANT, s. m., در اظهَارِ رَأْيِ خُودِ سَبْقَتِ كُنَنْدِه *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt-kounèndè*, pr. t. *dèr izhari rè'i khod sabqat-kunèndè*.

PRÉOPINER, v. n., در اظهَارِ رَأْيِ خُودِ سَبْقَتِ كَرْدَنِ *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt kèrdèn*.

PRÉPARATIF, s. m., اِْتِدَارَكِ *tèdarèk*, pr. t. *tèdarik*, تَهْيِه *tèhiyè*; — faire des préparatifs, اِْتِدَارَكِ دِيْدَنِ *tèdarèk*

didèn, pr. t. *tèdarik didèn*, اسباب آماده کردن *èsbab àmadè kèrdèn*.

PRÉPARATION, s. f. action de préparer, de se préparer, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*, آماده کردن *àmadè kèrdèn*, آماده شدن *àmadè choudèn*; — en parlant d'aliments, پخت و پز *poukht-ou-pèz*; — de médicaments, ترکیب ادویه *tèrkibé èdviè*.

PRÉPARATOIRE, adj. des 2 g., کننده آماده *àmadè-kou-nèndè*, a. مهیّی *mouhèiyi*; — qui précède, a. مقدم *mou-qèddèm*, pr. t. *muqaddim*.

PRÉPARER, v. a., مهیّا کردن *àmadè kèrdèn*, *mouhèiya kèrdèn*, pr. t. *muhèiya kièrdèn*, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*; — préparé, e, آماده *àmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*; — se préparer, آماده شدن *àmadè choudèn*, خود را حاضر کردن *khoud-ra hazèr kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hazir kièrdèn*.

PRÉPONDÉRANCE, s. f., زیروستی *zèbèr-dèsti*, pr. t. *zibèr-dèsti*, a. تفوّق *tèfèrrouq*, pr. t. *tèfavvuq*, استیلا *èstila*, pr. t. *istila*.

PRÉPONDÉRANT, e, adj., زیروست *zèbèr-dèst*, pr. t. *zibèr-dèst*, a. فایق *fayèq*, pr. t. *fayiq*, متفوّق *moutèfèrrèq*, pr. t. *mutèfèrriq*.

PRÉPOSER, v. a., گماشتن *goumachtèn*, مأمور کردن *mè'è-mour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — préposé, e, گماشته *goumachte*, گماشته شده *goumachte-choudè*, a. مأمور *mè'èmour*, pr. t. *mè'mour*.

PRÉPOSITION, s. f., a. حرف جرّ *hèrfé djèrr*, pr. t. *harfi djèrr*.

PRÉPUCE, s. m., خروسك *khèroucèk*, خروسه *khèroucè*, a. غلفة *ghoulfèt*.

PRÉROGATIVE, s. f., a. امتياز *èmtiaz*, pr. t. *imtiàz*, pl. امتيازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiàzat*.

PRÈS, prép., نزدك *nèzdik*, نزد *nèzd*, پهلو *pèhlou*, a. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — à peu près, a. تقريبا *tèqribèn*, pr. t. *taqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminan*.

PRÉSAGE, s. m., a. فال *fal*, تفاءل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*.

PRÉSAGER, v. a., فال گرفتن *fal gu'rèftèn*, pr. t. *fal gu-riftèn*, تفاعل کردن *tèfa'oul kèrdèn*, a. تفاعل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*.

PRESBYTE, s. m., دوربين *dour-bîn*, از دور بیننده *èz dour binèndè*.

PRESBYTÉRAL, E, adj., متعلق بکشیس *moutè'èllèq bè-kèchich*.

PRESBYTÈRE, s. m., خانه کشیش *khanèyé kèchich*.

PRESCIENCE, s. f., a. علم غیب *'èlmé ghèib*, pr. t. *'ilmi ghaïb*.

PRESCRIPTIBLE, adj. des 2 g., ابطال پذیر بعد از مرور زمان *èbtal-pèzir bè'èd èz mourouré zèmané mou'èiyèn*.

PRESCRIPTION, s. f. manière d'acquérir la propriété d'une chose par une possession non interrompue pendant un temps fixé par la loi, a. استحقاق علی التصرف بمرور *èstèhqaqé 'èlat-tècèrrouf bè-mourour-oul-vèqt-oul-mou'èiyèn*, pr. t. *istihqaqi 'alèt-tèçarruf bè-mourour-ul-vagt-ul-mu'aïyèn*; — extinction d'une dette, ابطال دین بعد از مرور زمانی *èbtalé dèin bè'èd èz*

mourouré zèmani; — ordonnance d'un médecin, a. *تاجویز حکیم* *tèdjoizé hèkim*; — ordre, commandement, *فرمان* *fèrman*, pr. t. *firman*, a. *حکم* *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. *احکام* *èhkam*, pr. t. *èhkiam*, امر *èmr*, pl. *اوامر* *èvamèr*, pr. t. *èvamir*.

PRESCRIRE, v. a., *فرمودن* *fèrmoudèn*, *حکم کردن* *heukm kèrdèn*.

PRÉSEANCE, s. f., *پیشدستی* *pich-dèsti*, a. *تصدّر* *tècèd-dour*, pr. t. *tèçaddur*, *تقدّم* *tèqèddum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRÉSENCE, s. f., a. *حضور* *houzour*; — en votre présence, *در حضور شما* *dèr houzouré chouma*.

PRÉSENT, E, adj. le temps présent, *ابن زمان* *în zèman*, *زمان* *zèmané hal*, a. *حال* *hal*; — adj., a. *حاضر* *hazèr*, pr. t. *hazir*, *موجود* *mooudjoud*, pr. t. *mèvdjoud*; — être présent, *حاضر بودن* *hazèr boudèn*, pr. t. *hazir boudèn*, *حضور داشتن* *houzour dachtèn*; — à présent, *اکنون* *èknoun*, a. *حالا* *hala*, *الآن* *èlân*; — jusqu'à présent, *تا اکنون* *ta èknoun*, *تا حالا* *ta hala*, a. *السی الآن* *èla-èlân*, pr. t. *ila-èlân*.

PRÉSENT, s. m. don., (d'un inférieur à un supérieur), *پیشکش* *pich-kèch* — (d'un supérieur à un inférieur), a. *انعام* *èn'âm*, *خلعت* *khèl'èt* — (d'égal à égal), *ارمغان* *èrmèghan*, a. *تعارف* *tè'arouf*, a. *هدیه* *hèdiyè*, pl. *هدایا* *hèdaya*.

PRÉSENTABLE, adj. des 2 g. en parlant des choses, *قابل نشان دادن* *qabèlé nèchan dadèn*, pr. t. *qabili nichan dadèn*, a. *قابل عرض* *qabèlé 'èrz*, pr. t. *qabili 'arz*; — en parlant des personnes ou des choses, *سزاوار حضور*

سزاوره *sèzavaré houzour bourdèn*, pr. t. *sèzavari huzour bourdèn* لايق معرفتي *layèqé mou'èrrèfi*, pr. t. *layiqi mu'arrifi*.

PRÉSENTATEUR, TRICE, s., تقديم کننده *tèqdim-kounèndè*, عرض کننده *'èrz-kounèndè*.

PRÉSENTATION, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*, تقديم *tèqdim*, pr. t. *taqdim*, معرفتي *mou'èrrèfi*, pr. t. *mu'arrifi*, V. PRÉSENTER.

PRÉSENTEMENT, adv., همين دم *hèmîn dèm*, اکنون *èknoun*, ا. الان *èlân*, حالا *hala*.

PRÉSENTER, v. a présenter aux grands personnages, بحضور برين *lè-houzour bourdèn*; — à ses égaux, معرفتي کردن *mou'èrrèfi kèrdèn*, pr. t. *mu'arrifi kièrdèn*, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*, pr. t. *taqdim kièrdèn*; — se présenter, بحضور رفتن *bè-houzour rèstèn*, حضور رفتن *houzour rèstèn*; — se présenter à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr rəcìdèn*, pr. t. *bè-khatir rəcìdèn*, بخاطر آمدن *khatèr àmèdèn*, آمدن *bè-khatèr àmèdèn*; — montrer, نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *nèmoudèn*, pr. t. *numoudèn*.

PRÉSERVATIF, IVE, adj., حفظ کننده *hèfsz-kounèndè*, a. حفظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*.

PRÉSERVATION, s. f., پاس داری *pas dari*, نگهداری *nè-gah-dari*, pr. t. *niguiah-dari*, a. صیانت *sianèt*, محافظت *mouhafèzèt* ou محافظه *mouhafèzè*, pr. t. *muhafazat et muhafaza*.

PRÉSERVER, v. a., پاسداشتن *pas-dachtèn*, نگهداشتن *nè-gah-dachtèn*, pr. t. *niguiah dachtèn*, مکفطت کردن

mouhafèzèt kèrdèn; — préservé, e, پاسداشته شده *pas-dachtè-choudè*, a. مەڤون *mèçoun*, pr. t. *maçoun*, محفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*.

PRÉSIDENCE, s. f., a. ریاست *sèdarèt*, pr. t. *sadarèt*, ریاست *riacèt*.

PRÉSIDENT, s. m., صدر نشین *sèdr-nèchîn*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rou'èça*.

PRÉSIDER, v. a. et n., صدر نشینی کردن *sèdr-nèchini kèrdèn*, ریاست کردن *dèr sèdr nèchèstèn*, ریاست *riacèt kèrdèn*.

PRÉSUMPTIF, IVE, adj. héritier présumptif du trône, a. ولی عهد *vèli-'èhd*, pr. t. *vèli-'ahd*.

PRÉSUMPTION, s. f. opinion fondée sur des apparences, ظن *gouman*, pr. t. *guman*, پنداری *poundari*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, pl. ظنون *zounoun*, pr. t. *zunoun*; — opinion trop avantageuse de soi-même, خود پسندی *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*, زیاده *ziadè-sèri*, a. عجب النفس *'èdjèb-oun-nèfs*, pr. t. *'adjaïb-un-nafs*, غرور *ghourour*.

PRESOMPTUEUSEMENT, adv., از روی خود پسندی *èz rouï khoud-pècèndi*, از روی غرور *èz rouï ghourour*.

PRÉSUMPTUEUX, EUSE, adj., بادیبر *ziadè-sèr*, سر *bad-bèr*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, نفاج *nèffadj*.

PRESQUE, adv., نزدیک *nèzdik*, p. t. همان *hèman*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — c'est presque fini, نزدیک است

نزدیک باتمام *nèzdik-èst tèmam bè-chèvèd*, تمام بشود
nèzdik bè-èt-mam-èst است.

PRESQU'ÎLE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PRESSAGE, s. m., فشار فشردگی *fèchourdègui*, فشار *fèchar*, a.
 تعصیر *tè'ècir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSANT, e, adj., اصرار کننده *èsrar-kounèndè*; — urgent,
 a. فووتی *foouti*, a. مجبر *moubrem*, pr. t. *mubrim*, مجبر
moudjèr, pr. t. *mudjir*; — urgent, a. فووتی *foouti*,
 pr. t. *fèrti*, ضروری *zèrouri*, pr. t. *zarouri*, p. t. بجّد
bè-djèdd.

PRESSE, s. f. machine à imprimer, چرخ چاپخانه *tchèrkhé*
tchap-khanè, a. ملزمه *mèlzèmè*; — machine avec la-
 quelle ou presse toutes sortes de choses, منگنه *mèn-*
guènè, چرخست *djèndèrè*, چرخست *tchèrkhoust*; —
 foule, cohue, مردم انبوهی *èmbouhii mèrdoum* a. ازدحام
èzdèham, pr. t. *izdiham*.

PRESSÉ, e, adj., دستپاچه *dèst-patchè*, a. مستعجل *mous-*
tè'djèl, pr. t. *musta'djil*, V. PRESSER.

PRESSSENTIMENT, s. m., گواهی دل *guèvahii dèl*, a. حس
 کردن *hèds kèrdèn*.

PRESSER, v. a., فشردن *fèchourdèn*, فشار دادن *fèchar da-*
dèn, فشاردن *fèchardèn*; — hâter, کردن
dèst-patchègui kèrdèn, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*,
 تعجیل کردن *tè'djil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*; —
 approcher une chose ou une personne d'une autre,
 نزدیک بهمدیگر کردن *nèzdik bè-hèm-diguèr kèrdèn*,
 پهلوی هم آوردن *pèhlouï hèm àvourdèn*; — se presser,
 نزدیک بهمدیگر شدن *nèzdik bè-hèm-diguèr choudèn*,

نشستن *pèhlouï hèm nèchèstèn*; — se hâter, شتاب کردن *chètab kèrdèn*, pr. t. *chitab kièrdèn*, تعجیل کردن *dèst-patchè choudèn*, *tè'djil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*; — pressé e, شتابنده *chètabèndè*, pr. t. *chitabèndè*, مستعجل *dèst-pachè*, a. *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*; — en parlant d'affaires, ا. فونتی *foouti*, pr. t. *fèrti*; — en parlant des fruits qui ont été pressés, فشردۀ شده *fèchourdè-choudè*.

PRESSEUR, SE, s., منکنده جی *mènguènèdji*.

PRESSIER, s. m., چاپزن *tchap-zèn*.

PRESSION, s. f., سنگینی *sènguini*, فشار *fèchar*; — la pression de l'air, فشار هوا *sènguiniü hèva* *fècharé hèva*.

PRESSIS, s. m., آب گوشت فشردۀ *ábé gouchté fèchourdè*, عصارۀ گوشت *'èçarèyé goucht*.

PRESSOIR, s. m., چرخست *tchèrkhoust*, t. p. جندره *djèndèrè*, منگنه *mènguènè*, a. معصره *mè'ècèrè*, pr. t. *ma'cèrè*,

V. PRESSE

PRESSURAGE, s. m., فشردگی *fèchourdègui*, a. تعصیر *tè'è-cir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSURER, v. a. exprimer le suc V. PRESSER dans ce sens, — au fig., زیادتی کردن *ziadèti kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

PRESSUREUR, s. m., فشارنده *fècharèndè*, a. عصار *'èssar*, pr. t. *'assar*, مقصر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'assir*.

PRESTANCE, s. f., نمایش *nèmayèch*, نمود *nèmoud*, a. منظر *mènzèr*, هتۀ *hèi'èt*.

PRESTATION, s. f. prestation de serment, سوگند خوردن *soouguend khourdèn*.

PRESTE, adj. des 2 g., جلد *djèld*, چست *tchoust*.

PRESTESSE, s. f., جلد دستی *djèldi*, جلد دستی *djèld-dèsti*, چستی *tchousti*.

PRESTEMENT, adv., جلد *djèld*, چست *tchoust*, pr. t. *tchust*, زود *zoud*.

PRESTIDIGITATEUR, s. m., حقه باز *hoqqè-baz*.

PRESTIDIGATION, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGE, s. m., سیمب کاری *simia-kari*; — au fig., چشم بندی *tchèhm-bèndi*, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGIEUX, EUSE, adj., سیمب کار *simia-kar*, pr. t. *simia-kiar*, سیمب آسا *simia-âsa*, چشم بند *tchèhm-bènd*, سحر آمیز *sèhr-âميز*, pr. t. *sihr-âميز*, p. t. *sèhr-kar*, pr. t. *sihr-kiar*.

PRÉSUMABLE, adj. des 2 g., انگار کردنی *èngar-kèrdèni*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*.

PRÉSUMER, v. a., انگار کردن *èngar kèrdèn*, انگاشتن *èngachtèn*, *èngar kèrdèn*, ضحّ کردن *zènn kèrdèn*, pr. t. *zann kièrdèn*, گومان داشتن *gouman dachtèn*, pr. t. *guman dachtèn*; — *présumé*, e, انگاشت شده *èngachtè-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

PRÉSUPPOSER, v. a., از اول فرض کردن *èz èvvèl fèrz kèrdèn*, قبل از وقوع *mouqèddèm fèrz kèrdèn*, مقدم فرض کردن *qèbl èz vougou' fèrz kèrdèn*, pr. t. *qabl èz ruqou' farz kièrdèn*; — *présupposé*, e, از اول فرض شده *èz èvvèl fèrz-kèrdè-choudè*.

PRÉSUPPOSITION, s. f., فرض پیش از وقوع *fèrzé pich èz*

vouqou', فرض قبل الوقوع *fèrzé qèbl-ul-vouqou'*, pr. t. *farzi qabl-ul-vouqou'*.

PRÉSURE, s. f., مایهٔ پنینر *mayèyé pènir*.

PRÉT, s. m., وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qourouz*, عاریه *'àriyèt*, عاریه *'àriyè*.

PRÊT, e, adj., آماده *âmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*, مهیا *mouhèiya*.

PRÉTENDANT, e, s., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طالب *tèllab*.

PRÉTENDRE, v. a. soutenir qu'on a droit à une chose, ادعا کردن *èddè'à kèrdèn*; — v. n. aspirer à une chose, خواهان بودن *khahan boudèn*, طالب بودن *talèb boudèn*, pr. t. *talib boudèn*.

PRÉTENDU, e, adj. douteux, faux, دروغی *douroughi*, a. جعلی *djè'èli*, pr. t. *dja'li*; — soi-disant, گویند *gou-yènd*.

PRÉTENDU, e, s. futur époux, نامزد *nam-zèd*, داماد *damad*; — la prétendue, عروس *'èrous*.

PRÉTENTIEUX, EUSE, adj., پیر ادعا *pour-èddè'à*.

PRÉIENTION, s. f., a. ادعا *èddè'à*, pr. t. *iddi'à*, مدعا *moud-dè'à*, pr. t. *muddè'à*.

PRÊTER, v. a., وام دادن *vam dadèn*, (peu usité) قرض دادن *qèrz dadèn*, برسم عاریه دادن *bè-rèsmè 'àriyé dadèn*; — prêter à intérêt, پول بمنفعت دادن *poul bè-mènfe'èt dadèn*, pr. t. *poul bè-mènfa'at dadèn*; — prêter secours, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, یاری کردن *yavèri kèrdèn*; — prêter l'oreille, کمک کردن *keumèk kèrdèn*; — prêter گوش, گوش دادن *gouch kèrdèn*, گوش کردن *gouch dadèn*;

— prêter serment, یاد کردن *yèmin yad kèrdèn*,
 سوگوهند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèguènd*
khordèn, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm*
khordèn; — se prêter à, گراییدن *guèrayidèn*, راضی
 شدن *razi choudèn*; — v. n. s'étendre en tirant, و
 دراز شدن *ra choudèn*, دراز شدن *dèraz choudèn*, pr. t.
diraz choudèn.

PRÉTÉRIT, s. m., a. فعل ماضی *fè'èlé mazi*, pr. t. *f'i'li*
mazi.

PRÉTÉRITION, s. f. omission, a. زهول *zehoul*, pr. t. *zuhoul*,
 V. OMISSION.

PRÊTEUR, SE, s., وام دهندۀ *vam-dèhèndè*, قرض دهندۀ
qèrz-dèhèndè.

PRÉTEXTE, s. m., بهانه *bèhanè*, a. عذر *'euzr*, pr. t. *'uzr*.

PRÉTEXTER, v. a., بهانه آوردن *bèhanè àvourdèn*, عذر
 آوردن *'euzr àvourdèn*; — chercher un prétexte, پی
 بهانه گشتن *pèiyé bèhanè guèchtèn*.

PRÊTRE, s. m., کشیش *kèchich*.

PRÊTRISE, s. f., کشیشی *kèchichi*.

PREUVE, s. f. ce qui établit la vérité d'un fait, a. برهان
bourhan, pr. t. *burhan*, pl. براهین *bèrahîn*, دلیل *dèlil*,
 pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*; — démonstration,
 اثبات *èsbat*, pr. t. *isbat*, سند *sèndèd*; — preuve évi-
 dente, a. دلیل واضح *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*;
 — preuve convaincante, دلیل مثبت *dèlilé mousbèt*,
 pr. t. *dèlili musbit*; — preuves judiciaires, a. ادله
 شرعیۀ *èdèllèyé chér'iyè*, pr. t. *adillèr chér'iyè*.

PRÉVALOIR, v. n., برتری داشتن *bèrtèri dachtèn*, فایز

آمدن *fayèq àmèdèn*, pr. t. *fayiq àmèdèn*; — se prévaloir, tirer avantage, بهرمند شدن *bèhrèmènd choudèn*, گرفتن *èstèfadè kèrdèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, فائده کردن *fa'idè kèrdèn*.

PRÉVARICATEUR, TRICE, s., خیانت کننده *khianèt-kou-nèndè*, خیانتکار *khianèt-kar*, ا. خایس *khayèn*, pr. t. *khayîn*.

PRÉVARICATION, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PRÉVARIQUER, v. n., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*.

PRÉVENANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nèvazi*, دلجوئی *dèl-djouyi*, pr. t. *dil-djouyi*, خاطر خاثر *khatèr pèrvèri*, p. t. *hèmmètè bi-niaz*, pr. t. *himmèti bi niaz*, ا. التفت *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, اکرام *èkram*, pr. t. *ikram*.

PRÉVENANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, pr. t. *dil-nevaz*, دلجو *dèl-djou*, pr. t. *dil-djou*, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihruban*, خاطر پیرور *khatèr pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*; — agréable, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, محبوب انقلب *pècèndidè*, p. t. *khoch*, ا. محبوب انقلب *mèhboub-oul-gouloub*, pr. t. *mahboub-ul-gouloub*.

PRÉVENIR, v. a. devancer, پیش رسیدن *pich rècidèn*; — être le premier à faire ce qu'un autre voulait faire, آگاه کردن *sèbqèt kèrdèn*; — avertir, آگاه دادن *àgah kèrdèn*, pr. t. *àguiah kièrdèn*, اطلاع دادن *ètterà' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, مخبر کردن *moukh-bèr kèrdèn*; — prévenu, e, آگاه *àgah*, p. t. *khèbèr-dar*, pr. t. *khabèr-dar*; — en termes de procédure, متهم شده *mout-*

tèhèm-choudè, pr. t. muttèhim-choudè, a. متهم mouttèhèm, pr. t. muttèhim.

PRÉVENTION, s. f., ظن بى گومان بى پا goumané bi pâ, سبب zènné bi sèbèb.

PRÉVISION, s. f. conjecture, a. احتمال èhlèmal, pr. t. ihtimal; — prévoyance, پیش بینی pich-bini.

PRÉVOIR, v. a., وقوع استدلال کردن qèbl èz vouqou' èstèdlal kèrdèn, pr. t. qabl èz ruqou' istidlal kièrdèn, عاقبت اندیشی پیش بینی کردن pich-bini kèrdèn, 'dqèbèt-èndichi kèrdèn, pr. t. 'dqibèt èndichi kièrdèn, a. قبل الظهور استدلال èstèdlal qèbl-èz-zouhour, pr. t. istidlal qabl-uz-zouhour.

PRÉVÔT, s. m., باشى bachi, a. نقيب nèqib, pr. t. naqib; — prévôt des marchands, تاجر باشى tadjèr-bachi, pr. t. tadjir-bachi, ou ملك التجار mèlèk-out-touddjar, pr. t. mèlik-ut-tuddjar.

PRÉVÔTAL, e, adj. qui a rapport au prévôt, a. متعلق به moutè'èllèq bè-nèqib; — sans appel, ا. قنعى qèl'i, pr. t. qat'i.

PRÉVÔTALEMENT, adv., a. بحكم قضعى bè-heukmé qèl'i, pr. t. bè-hukmi qat'i.

PRÉVÔTÉ, s. f., a. نقابت nèqabèt, pr. t. niqabèt.

PRÉVOYANCE, s. f., عاقبت اندیشی 'dqèbèt-èndichi, pr. t. 'dqibèt-èndichi, مال اندیشی mè'al-èndichi, a. بصيرت bècirèt.

PRÉVOYANT, e, adj., عاقبت اندیش پیش 'dqèbèt èndich, pr. t. 'dqibèt-èndich, اهل بصيرت mè'al-hîn, a. èhlè bècirèt, pr. t. èhli bècirèt.

PRIAPISME, s. m., نعوذ دايمي *nou'ouzé daïmi*, pr. t. *nu'ouzi daïmi*, a. علة النعوذ *'ellèt-oun-nou'ouz*, pr. t. *'illèt-un-nu'ouz*.

PRIE-DIEU, s. m., جانماز *dja-nèmaz*, جای نماز *djaï nèmaz*, p. t. نمازگاه *nèmaz-gah*, pr. t. *namaz-guiah*.

PRIER, v. a. demander des grâces à Dieu, دعا کردن *do'a kèrdèn*; — faire la prière, نماز کردن *nèmaz kèrdèn*, pr. t. *numaz kièrdèn*; — prier quelqu'un au sujet de quelque chose, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*, توقع کردن *tè-vèqqou' kèrdèn*, pr. t. *tèvèqqu' kièrdèn*, خواعشمنند شدن *khahèchmènd choudèn*, pr. t. *khahichmènd choudèn*, خواعش داشتن *khahèch dachtèn* ou کردن *kèrdèn*, pr. t. *khahich dachtèn* ou *kièrdèn*; — je vous prie, je vous en prie, از شما التماس دارم *èz chouma èltèmas darèm* ou شما را التماس میکنم *chouma-ra èltèmas mi-kounèm*, pr. t. *chuma-ra iltimas mi-kunem*, از شما از شما خواعش دارم *èz chouma khahèch darèm*, pr. t. *èz chouma khahich darèm*, از شما خواعشمندم *èz chouma khahèchmènd-èm*; — prié, e, کرده شده *èltèmas kèrdè-choudè*, pr. t. *iltimas kièrdè-choudè*; — invité, دعوت *dè'èrèt-choudè*, pr. t. *da'rèt-choudè*.

PRIÈRE, s. f. demande à titre de grâce, نیاز *niaz*, خواعش *khahèch*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, تمنا *tè-mènna*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*; — terme de culte, درود *dèroud*, a. نماز *nèmaz*, pr. t. *namaz*, دعا *do'a*, pr. t. *dou'a*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*, pl. صلوات *sèlèvat*, pr. t. *salavat*.

PREUR, s. m., پیر طریقت *piré tèriqèt*.

PREURÉ, s. m., جماعت کشیشان *djèma'èlé kèchichan*, pr. t. *djèma'ati kèchichan*.

PRIMAIRE, adj. des 2 g., نخستین *nèkhoustîn*, pr. t. *nu-khoustîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, pr. t. *ibtidayi*, a. *اول èvèl*;
— école primaire, مدرسه مبتدیان *mèdrècèyé moub-tèdian*, pr. t. *mèdrècèi mublèdian*.

PRIMAT, s. m., ریش سفید کشیشان *rich-sèfidé kèchichan*.

PRIMAUTE, s. f., سروری *sèrvèri*, a. ریاست *riacèt*.

PRIME, s. f., a. عطیہ *'ètiyè*, pr. t. *'atiyè*; — de prime abord, اول از *èz èvèl*.

PRIMER, v. n., تقدّم داشتن *bèrtèri dachtèn*, تفرّق داشتن *tèqèddoum dachtèn*, pr. t. *tèqaddum dachtèn*, تفريق داشتن *tèfèvvouq dachtèn*.

PRIMEUR, s. f., موسم میوه نوبر *mooucémé mivèyé noou-bèr*,
اول موسم میوه *èvèl mooucémé mivè*; — au pl fruits
précoces, نوبر *noou-bèr*, a. باکوره *bakourè*, pr. t. *bakiourè*.

PRIMEVÈRE, s. f., گل اول بهار *goulé èvèlé bèhar*.

PRIMITIF, IVe, adj., پیشین *pichîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, a. اولی *èvèli*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*.

PRIMITIVEMENT, adv., در اصل *èz èsli*, از اصل *èz èvèl*, از اول *èz èsli*,
در اصل *dèr èsli*, a. عن اصل *'èn èsli*, pr. t. *'an èsli*, فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-èsl*.

PRIMO, adv., a. اولاً *èvèlèn*.

PRIMOGENITURE, s. f., نخستزادگی *nèkhoust-zadègui*; —
droit de primogéniture, حق نخستزادگی *hèqqé nè-khoust-zadègui*, a. حق کبرالسق *hèqqé kèbr-ous-sènn*,
pr. t. *haqqi kibr-us-sinn*.

PRIMORDIAL, *e*, adj., *a*. اصلی *èslî*, pr. *t. aslî*.

PRIMORDIALEMENT, *adv.*, *a*. اصلاً *èslèn*, اصلياً *èslîèn*, pr. *t. aslîèn*.

PRINCE, *s. m.* souverain, شهریار *chèhriar*, pr. *t. chèhèriar*,
خدیو *khèdiv*, p. *t.* شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. *t.*
padichah, *a*. سلطان *soultan*, pr. *t. sultan*, pl. سلاطین
sèlatîn pr. *t. salatîn*; — celui qui possède une souve-
raineté en titre, دجا نشین *dja-nèchîn*, pr. *t. dja-nichîn*,
a. امیر *émir*, pl. امرا *eumèra*, pr. *t. umèra*; — prince du
sang, شاهزاده *chah-zadè*, پادشاهزاده *padèchah-zadè*, pr.
t. padichah-zadè.

PRINCESSE, *s. f.*, شاهزاده خانم *chah-zadè-khanoum*, pr. *t.*
chah-zadè-hanoum.

PRINCIER, *e*, adj. de prince ou de princesse, متعلق
موتەللەق بە-شاهزادە *moutè'èllèq bè-chah-zadè*; — digne d'un
prince, شایان شاهزادە *chayanè chah-zadè*.

PRINCIPAL, *e*, adj., سر *sèr*, ویژه *vijè*, *a*. عمدە *'oumdè*, اصل
èsl, pr. *t. asl*.

PRINCIPALEMENT, *adv.* surtout, بویژه *bè-vijè*, به-خصوص
bè-kheçous, *a*. خصوصاً *kheçoucèn*, pr. *t. khouçouça*,
على الخصوص *'èlèl-kheçous*, pr. *t. 'èlal-khouçous*.

PRINCIPALITÉ, *s. f.*, *a*. ریاست *riacèt*.

PRINCIPAT, *s. m.*, *a*. سلطنت *sèltènèt*, pr. *t. saltanat*.

PRINCIPAUTÉ, *s. f.* dignité, *a*. حکومت *houkoumèt*, pr. *t.*
hukioumèt, رتبة امیری *routbèyé émiri*, pr. *t. rutbèt*
émiri; — pays gouverné par un prince, *a*. ایالت *aya-*
lèt, pr. *t. ayalèt*, مملکت *mèmlèkèt*; — les deux prin-
cipautés, مملکتین *mèmlèkètèin*.

PRINCIPE, s. m. première cause, a. *'ellèlé èsli*,
pr. t. *'illèti asli*, مبداء *mèbda'*; — maxime, a. *اصول*
ouçoul, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'îdè*, pl. *قواعد* *qèva'èd*,
pr. t. *qava'îd*; — principe de morale, a. *اصول اخلاق*
ouçoulé èkhlaq, pr. t. *uçouli akhlaq*.

PRINTANIER, E, adj., بهاری *bèhari*.

PRINTEMPS, s. m., بهار *bèhar*, pr. t. *bahar*, فصل بهار *fèslé*
bèhar, pr. t. *fasli bahar*, a. ربيع *rèbi'*.

PRIORITÉ, s. f., a. تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRIS, E, adj., گرفته شده *guerèstè-choudè*, گیر آمده *guir-*
àmèdè.

PRISABLE, adj. des 2 g., estimable, شایان *chayan*, شایسته
chayèstè, p. t. سزاوار *sèzavar*, a. لایف *layèq*, pr. t.
layiq.

PRISE, s. f. action de prendre, گرفتن *guèrèstèn*, a. اخذ
èkhz, pr. t. *akhz*, ضبط *zèbt*, pr. t. *zabt*; — conquête,
a. فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, pr. t. *futuhât*,
تسخیر *tèskhir*, pr. t. *taskhir*; — la chose qu'on a
prise, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنائم
ghènayèm, pr. t. *ghanayim*; — lâcher prise, از دست
دادن *èz dèst dadèn*, ول کردن *vèl kèrdèn*; — prise de
possession, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tècarruf*; — que-
relle, ستیز *sètiz*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*.

PRISÉE, v. a. action de priser, V. PRISER.

PRISER, v. a., mettre le prix à une chose, قیمت گذاشتن
qèimèt gouzachtèn, pr. t. *qimèt guzachtèn*, نرخ گذاشتن
nèrkx gouzachtèn, قیمت کردن *qèimèt kèrdèn*, pr. t.
qimèt kièrdèn; — estimer, محترم داشتن *meuhlèrèm*

dachtèn, pr. t. *mouhtèrèm dachtèn*, معتبر دانستن *meu'-eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*; — v. n. aspirer du tabac par le nez, کشیدن انفیّه *ènfiyè kèchidèn*.

PRISEUR, s. m. qui fait la prisee, قیمت گذار *qèimèt-gouzar*, pr. t. *qimèt-guzar*, معین کنندۀ قیمت *mou'èiyèn-kounèndèyé qèimèt*, pr. t. *mu'aïyèn-kunèndèï qimèt*; — qui prend du tabac, کش انفیّه *ènfiyè-kèch*.

PRISME, s. m., a. مشور *mèchvèr*, pr. t. *michvèr* ou مشور *moouchour*, pr. t. *mèvchour*, pl. مواشیر *mèvachir*.

PRISON, s. f., زندان *zèndan*, pr. t. *zīndan*, حبس خانۀ *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, محبس *mèhbès*; — mettre en prison, زندانی کردن *zèndani kèrdèn*, pr. t. *zīndani kièrdèn*, زندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*.

PRISONNIER, e, s. qui est en prison, زندانی *zèndani*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — pris à la guerre, دستگیر *dèst-guir*, a. اسیر *ècir*, vulg. *yècir*, pl. اسرا *oucèra*.

PRIVATIF, IVE, adj., a. حرف النفی *hèrf-oun-nèfi*, pr. t. *harf-un-nèfi*.

PRIVATION, s. f., a. محرومی *mèhroumi*, a. حرمان *hèrman*, pr. t. *hirman*, محرومیّت *mèhroumiyèt*, pr. t. *mahroumiyèt*.

PRIVATIVEMENT, adv., a. باستثنا *bè-èstèsna*, pr. t. *bè-istisna*, a. بالاستثنا *bèl-èstèsna*, pr. t. *bil istisna*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsoucèn*.

PRIVAUTÉ, s. f., familiarité, تکلیفی بی *mountèhāi bi tèklifi*.

PRIVÉ, *e*, adj. qui est simple particulier, شخص متعارف *chèkhsé moutè'aréf*; — apprivoisé, آموخته *âmoukhîé*, خانگی *khanègui*; — en lieu privé, خلوت *djâi khèlvet*.

PRIVÉMENT, adv., V. FAMILIÈREMENT.

PRIVER, *v. a.*, محروم داشتن *mèhroum dachtèn*, محروم کردن *mèhroum kèrdèn*, pr. t. *mahroum kièrdèn*; — se priver, محروم خود را *khoud-ra mèhroum dachtèn*, ou محروم شدن *kèrdèn*, محروم شدن *mèhroum choudèn*; — s'abstenir, اجتناب کردن *èdjîenab kèrdèn*, pr. t. *idjîinab kièrdèn*, پرهیز کردن *pèrhiz kèrdèn*; — privé, *e*, a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mâhroum*.

PRIVILÈGE, *s. m.*, امتیاز *èmtiaz*, pr. t. *imtiâz*, pl. امتیازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiâzat*.

PRIVILÉGIÉ, *e*, adj., صاحب امتیاز *sahèbé èmtiaz*, pr. t. *sahibi imtiâz*.

PRIVILÉGIER, *v. a.* (peu usité), امتیاز دادن *èmtiaz dadèn*.

PRIX, *s. m.*, ارزش *èrzèch*, p. t. بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *semèn*, pl. اتمان *èsman*; — diminuer le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-ra kèm kèrdèn*; — estime que l'on fait d'une chose, a. قدر *qèdr*, pr. t. *qadr*; — il n'en connaît pas le prix, قدرش را نمیداند *qèdrèch-ra nè-mi-danèd*; — récompense, a. اجرت *oudjrèt*, pr. t. *udjrèt*; — prix fixe, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, معین *qèimèté mou'èiyèn*, pr. t. *qimèti mu'aïyèn*; — quel en est le prix ? قیمتش چه چیز است *qèimèt-èch tchè-tchiz-èst*, pr. t. *qimèt-èch tchi-tchiz-èst*; — cela

n'a pas de prix, این قیمت ندارد *in qèimèt nè-darèd*.

PROBABILITÉ, s. f., a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, pl. احتمالات *èhtèmalat*, pr. t. *ihimalat*.

PROBABLE, adj. des 2 g., احتمال دارد *èhtèmal darèd*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est probable, احتمال دارد *èhtèmal darèd*, احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, pr. t. *ihimal mi-rèvèd*, a. یاحتمل *yahtèmèl*, pr. t. *yahtèmil*.

PROBABLEMENT, adv., احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, دور نیست *dour nist*.

PROBANTE, adj. f., raison probante, ثابت کننده *sabèt-kou-nèndè*, pr. t. *sabit-kiunèndè*, a. مثبت *mousbèt*, pr. t. *musbit*.

PROBATIF, IVE, adj. V. PROBANTE.

PROBATION, s. f., a. مدت امتحان *mouddètè èmtèhan*, pr. t. *muddèti imtihan*.

PROBATOIRE, adj. des 2 g. acte probatoire, فرمان مبنی بر اثبات استعداد شاگرد *fèrmanè mèbni bèr èsbatè èstè'dadé chaguèrd*.

PROBE, adj. des 2 g., درست *droust*, پاکدامن *pak-damèn*, a. صالح *salèh*, pr. t. *salih*.

PROBITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, درستى *drousti*, pr. t. *drusti*.

PROBLÉMATIQUE, adj. des 2 g. qui est douteux, a. مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*; — dont on peut soutenir l'affirmative et la négative, a. ممکن اثبات و انفی *moumkèn-oul-èsbat-oun-nèfi*, pr. t. *munkîn-ul-isbat rèn-nèfi*.

PROBLÉMATIQUEMENT, adv., اثبات و نفی *bè-sourèté*
nèfi-ou-èsbat.

PROCÉDÉ, s. m. manière d'agir, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sou-louk*, pr. t. *sulouk*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*; — méthode, a. دستور العمل *dèstour-oul-'è mèl*, pr. t. *dès-tour-ul 'amèl*. تئرز *tèrz*, اصول *ouçoul*, pr. t. *uçoul*.

PROCÉDER, v. n. provenir tirer origine, ناشی شدن *nachi choudèn*, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — agir, عمل کردن *'è mèl kèrdèn*, pr. t. *'amèl kièrdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*, مبادرت کردن *moubadèrèt kèrdèn*; — manière de se comporter, رفتار کردن *rèftar kèrdèn*, سلوك کردن *soulouk kèrdèn*, pr. t. *sulouk kièrdèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*, pr. t. *harèkièt kièrdèn*.

PROCÉDURE, s. f., a. مرافعة *mourafè'è*, pr. t. *murafa'a*, pl. مرافعات *mourafè'ât*, pr. t. *murafa'ât*.

PROCÈS, s. m., a. دعوى ou دعوا *dè'èta*, pr. t. *da'va*, pl. دعاوى *dè'âvi*, pr. t. *da'âvi*; — procès-verbal, تكمير *tèhriré sourèté hal*, pr. t. *tahriri sourèti hal*.

PROCESSIF, IVE, adj., (peu usité), مرافعة دوست *mourafè'è-doust*.

PROCESSION, s. f., كوئبه *kooukèbbè*.

PROCESSIONNELLEMENT, adv., ب كوئبه *ba kooukèbbè*, pr. t. *ba-kèvkèbbè*.

PROCHAIN, s. m., nos semblables, هم جنس *hèm-djèns*, pr. t. *hèm-djïns*, a. ابن جنس *èbné djèns*, pr. t. *ibni djïns*, pl. أبناء جنس *èbna'è djèns*, pr. t. *ibnaï djïns*, قرین *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقربان *èqran*, pr. t. *aqran*.

PROCHAIN, *e*, adj. qui est près, نڤزديك *nèzdik*, *a*. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — se dit aussi du temps, آينده *âyèndè*, *a*. اتيه *atiè*; — la semaine prochaine, هفتة *hèftèyé* *âyèndè*.

PROCHAINEMENT, adv., بعد از اندك مدت *bè'èd èz èndèk mouddèt*, *a*. عنقريب *'èngèrib*, pr. t. *'anqarib*, قريباً *qè-ribèn*, pr. t. *qaribèn*.

PROCHE, adj. des 2 g., نڤزديك *nèzdik*, *a*. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — proches, s. m. pl., proches parents, خویش *khich*, pl. خویشان *khichan*, خویشاوند *khichavènd*, pl. خویشاوندان *khichavèndan*, *a*. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*, قوم *qooum*, pr. t. *qarm*; — adv., de proche en proche, رفته رفته *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-tèdrıdıj*.

PROCLAMATION, s. f. écrit contenant ce que l'on proclame, اعلام نامه *è'èlam-namè*, pr. t. *i'lam-namè*; — ce que l'on adresse au peuple, à l'armée, اعلام باآواز بلند *è'èlam bè-âvazé boulènd*, pr. t. *i'lam bè-âvazi bulènd*, اعلام بندا *è'èlam bè-nèda*.

PROCLAMER, v. *a*. publier à haute voix, باآواز بلند اعلام *bè-âvazé boulènd è'èlam kèrdèn*, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, vulg. *djar kèchidèn*; — divulguer, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, فاش کردن *fach kèrdèn*.

PROCRÉATION, s. f., *a*. تولید *tooulid*, pr. t. *tèvlid*, تکوین *tèkoïn*, ولادت *vèladèt*.

PROCRÉER, v. *a*., اولاد پیدا کردن *ooulad pèida kèrdèn*, pr. t. *èvlad pèida kièrdèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèr-*

dèn; — procréé, e, زائیده شده; *zaïdè-choudè*, a. مولود *moonloud*, pr. t. *mèvloud*.

PROCURATION, s. f., a. وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*; — acte, وكالتنامه *vèkalèt-namè*, pr. t. *vèkialèt-namè*.

PROCURER, v. a., رسانیدن *rèsanidèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*; — se procurer, گنیر آوردن *guir àvourdèn*, تحصیل کردن *tèhsil kèrdèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*.

PROCUREUR, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. وكلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*: — fondé de pouvoirs dans une communauté religieuse, وكيل شرعی *vèkilè chèr'i*, pr. t. *vèkili char'i*; — procureur général, وكيل مطلق *vèkilè moullèq*, pr. t. *vèkili mullaq*.

PRODIGALEMENT, adv., a. باسراف *bè-èsraf*.

PRODIGALITÉ, s. f., اباد دستی *bad-dèsti*, a. اسراف *èsraf*, pr. t. *israf*.

PRODIGE, s. m., a. معرکه *mè'èrèkè*, معجزه *meu'eudjèzè*, pr. t. *mu' djizè*, عجبده *'èdjoubè*.

PRODIGIEUSEMENT, adv., a. بطور عجیب *bè-toouré 'èdjib*; — infiniment, زیاد از حد *ziad èz hèdd*, بغایت *bè-ghayèt*, a. فوق انغید *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

PRODIGIEUX, EUSE, adj., ندیده و نشنیده *nè-didè-ou-nè-chènidè*, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, ou mieux, عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*.

PRODIGUE, adj. des 2 g., اسراف کننده *bad-dèst*, اسراف کونند *èsraf-kounèndè*, pr. t. *israf-kiunèndè*, هزینه خرج *hèrzè-khèrdj*, a. مبذّر *moubèzzèr*, pr. t. *mubèzzir*, مسرف *mousrèf*, pr. t. *musrif*.

PRODIGUER, v. a., اسراف کردن *èsraf kèrdèn*, pr. t. *israf kièrdèn*, تبذير کردن *tèbzir kèrdèn*, تلف کردن *tèlèf kèrdèn*; — prodiguer son bien, مال خود را تلف کردن *malé khoud-ra tèlèf kèrdèn*, pr. t. *mali khodra-ra tèlèf kièrdèn*; — au fig. prodiguer ses soins. صرف همت کردن *sèrfé hèmmèt kèrdèn*, pr. t. *sarfi himmèt kièrdèn*.

PRODITOIREMENT, adv. trompeusement, از روی خیانت *èz rouï khianèt*.

PRODROME, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRODUCTEUR, TRICE, s., a. مؤبد *mouvèllèd*, pr. t. *muvèllid*, féminin, مؤبدè *mouvèllèdè*, pr. t. *muvèllidè*; — cause productrice, a. علت مؤبد *'èllètè mouvèllèdè*, pr. t. *'illètè muvèllidè*; — en parlant de ceux qui créent les produits agricoles ou industriels, عمل آورنده *'èmèl-àvèrèndè*, pr. t. *'amèl-àvèrèndè*.

PRODUCTIF, IVE, adj., حاصل خیز *hacèl-khiz*, حاصل پر *pour-hacèl*, باردار *bar-dar*, p. t. محصولدار *mèhsoul-dar*, pr. t. *mahsoul-dar*.

PRODUCTION, s. f., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*, pr. t. *mahsoulat*; — de l'esprit, a. تالیف *tè'èlif*, pr. t. *tèèlif*, pl. تالیفات *tè'èlifat*, pr. t. *tèèlifat*.

PRODUIRE, v. a. engendrer, donner naissance, بوجود آوردن *bè-voudjoud àvourdèn*, زاییدن *zayidèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèrdèn*, pr. t. *tènaçul kièrdèn*; — se dit des choses qui naissent de la terre, بار دادن *bar*

dadèn, دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*,
 باعث *miwè dadèn*; — causer, occasionner,
 دادن *ba'ès choudèn*, سبب شدن *sèbèb choudèn*; —
 exposer à la vue, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz*
kièrdèn; — rapporter, سود آوردن *soud àvourdèn*, مداخل
 داشتن *mèdakhèl dachtèn*; — se produire, ظاهر شدن
 ظهور کردن *zouhour kèrdèn*.

PRODUIT, s. m. V. PRODUCTION.

PROÉMINENCE, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*,
 برجستگی *bèr djèstègui*.

PROÉMINENT, e, adj., برآمده *bèr àmèdè*,
 برجسته *bèr djèstè*, بلند *boulènd*.

PROFANATEUR, TRICE, s., پلید کننده *pèlid-kounèndè*,
 نجس کننده *nèdjès-kounèndè*, a. مدّس *moudènnès*,
 pr. t. *mudannis*; — profanateur des choses saintes,
 مدّس اشیاء مبارکه *moudènnècè èchia'è moubarèkè*.

PROFANATION, s. f. action de profaner, V. PROFANER.

PROFANE adj. et s. des 2 g., هتک حرمت کننده اشیاء مبارکه
hètèk-heurmèt-kounèndèyè èchia'è moubarèkè, a. مہین
 اندین *mohîn-oud-dîn*, pr. t. *muhîn-èd-dîn*; — se dit
 aussi de ce qui n'appartient par à la religion, غیر
 متعلّق بامور دینیّه *ghèirè moutè'èllèq bè-oumouré diniyè*,
 pr. t. *ghaïri mutè'alliq bè-umouri diniyè*, غیر متعلّق
 بدین *ghèirè moutè'èllèq bè-dîn*; — ignorant, نادان
na-dan, a. جاهل *djahèl*, pr. t. *djahil*, pl. جهلا *djou-*
hèla, pr. t. *djuhèla*; — se dit de ceux qu'on ne veut
 pas admettre dans une société, بیگانه *biganè*, a. اجنبی
èdjnèbi.

PROFANE, v. a., *هتك حرمت اشياء مبارکه* *hètk-heur-mèté èchia'é moubarèkè kèrdèn*, *توهين دين* *toou-hiné dīn kèrdèn*, pr. t. *tèvhini dīn kièrdèn*; — faire un mauvais usage des choses précieuses, *بی جا صرف* *bi dja sèrf kèrdèn*, pr. t. *bi dja sarf kièrdèn*, *حرام کردن* *hèram kèrdèn*, pr. t. *haram kièrdèn*.

PROFECTIF, **IVE**, adj. terme de palais, a. *موروث من الابا* *moourous mèn-èl-èba vèl-èdjdad*, pr. t. *mèvrouous mīn-èl-aba vèl-èdjdad*.

PROFÉRER, v. a., *گوشتن* *goftèn*, *بیان آوردن* *bè-zèban àvourdèn*, *تقریر کردن* *tèqrir kèrdèn*; — proférer une parole, *يك سخن گفتن* *yèk soukhèn goftèn*.

PROFES, **ESSE**, adj. et s., qui a prononcé des vœux religieux, *نذر کننده* *nèzr-kounèndè*.

PROFESSER, v. a. avouer, *گواهی دادن* *guèvahi dadèn*, pr. t. *gouvahi dadèn*, *اقرار کردن* *èqrar kèrdèn*, pr. t. *iqrar kièrdèn*, *مقرر شدن* *mouqèrr choudèn*; — exercer, *مشغول بودن* *mèchghoul boudèn*; — professer la médecine, *طبابت کردن* *tèbabèt kèrdèn*, *مشغول طبابت بودن* *mèchghoulé tèbabèt boudèn*; — enseigner, *درس دادن* *dèrs dadèn*, *معلمی کردن* *mou'èllèmi kèrdèn*, pr. t. *mu'allimi kièrdèn*; — professer une doctrine, *معتقد بمذهبی بودن* *mou'outèqèdé bè-mèzhèbi boudèn*, *پیروی طریقتی کردن* *pèi-rèvī tèriqèti kèrdèn*, pr. t. *pèi-rèvī tariqati kièrdèn*.

PROFESSEUR, s. m., *آموزنده* *àmouzèndè*, *آموزگار* *àmou-zègar*, a. *مدرس* *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, pl. *مدرسین* *moudèrrècīn*, *معلم* *mou'èllèm*, pr. t.

mu'allim, pl. معلّمين *mou'èllemîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PROFESSION, s. f. déclaration. اقرار *guèvahi*, a. اقرار *èq-rar*, pr. t. *igrar*; — état, پیشه *pichè*, a. صنعت *sèn'èt*, pr. t. *sana'at*, vulg. زنا'at, pl. صنایع *sènayè'*, pr. t. *sanat'*, حرفت *hèrfèt*, pr. t. *hirfèt*, pl. حرف *hèrèf*, pr. t. *hirèf*, شغل *chougl*.

PROFESSORAT, s. m., a. معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*, آموزگاری *âmouzgarî*, a. تدریس *tèdris*, مدارسست *mou-darècèt*, pr. t. *mudaricèt*.

PROFIL, s. m., نیم رخ *nim-roukh*.

PROFILER, v. a., نیم رخ کشیدن *nim-roukh kèchidèn*.

PROFIT, s. m., سود *soud*, a. نفع *nèf'*, pr. t. *naf'*, فائده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *favaïd*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منفعت *mèn'fè'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منفعت *mènafè'*, pr. t. *mènafi'*; — avoir du profit, منفعت *mèn'fè'èt kèrdèn*, ou داشتن *dachtèn*; — sans profit, بی بهره *bi bèhrè*, بی منفعت *bi mèn'fè'èt*, بی فائده *bi faïdè*.

PROFITABLE, adj. des 2 g., با فائده *ba faïdè*, a. نفع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفید *moufid*.

PROFITER, v. n., سود کردن *soud kèrdèn*, نفع کردن *nèf' kèrdèn*, منفعت کردن *mèn'fè'èt kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt ra ghènimèt choumourdèn*.

PROFOND, e, adj., ژرف *gèrf*, گود *gooud*, a. عمیق *'èmiq*, pr. t. *'amiq*, قعیر *qè'ir*, pr. t. *qa'ir*; — au fig. profond sommeil, خواب گران *khabè guèran*, pr. t. *khabè guiran*, خواب سنگین *khabè sènguîn*.

PROFONDÉMENT, adv., عميقاً *bè-toouré gèrf*, a. 'emiqèn, pr. t. 'amiqèn.

PROFONDEUR, s. f., گویدی *gooudi*, a. عمق *'oumq*.

PROFUSÉMENT, adv., بافزونى *bè-èfzouni*, فراوان *fèravan*,
pr. t. *firavan*, انبوه *èmbouh*, a. مبدوراً *mèbzourèn*, كثيراً *kècirèn*.

PROFUSION, s. f., فزونى *fezouni*, فراوانى *fèravani*; — en
profusion, بسيار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, خیلی *khèili*, a.
کثیر *kècir*.

PROGÉNITURE, s. f., a. نسل *nèsl*, pl. انسال *ènsal*, اولاد
ooulad, pr. t. *èvlad*.

PROGRAMME, s. m., اخبار نامه *èkhbar-namé*, اعلام نامه
è'èlam-namè.

PROGRÈS, s. m., پیش رفتن *pich-rèft*, پیش رفتن *pich rèf-
tèn*, a. ترقی *tèrèqqi*, pr. t. *tèraqqi*; — faire des pro-
grès, پیش رفتن *pich rèftèn*, ترقی کردن *tèrèqqi
kèrdèn*.

PROGRESSIF, IVE, adj., پیش رونده *pich-rèvendè*, a. مقبل
mouqbèl, pr. t. *muqbil*, متقدم *moutèqèddèm*, pr. t.
mutèqaddim.

PROGRESSION, s. f., پیشرفت *pich-rèft*, a. حرکت استقامیه
hèrèkètè èstèqdamiyè, pr. t. *harèkièti istiqdamiyè*,
حرکت اقبالیه *hèrèkètè èqbaliyè*, pr. t. *harèkièti iq-
baliyè*.

PROGRESSIVEMENT, adv., رفتہ رفتہ *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-
tèdridj*, a. بالتدریج *bèl-tèdridj*, pr. t. *bit-tèdridj*, مقبلاً
mouqbèlèn, pr. t. *muqbilèn*.

PROHIBER, v. a., قلعن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, pr. t. *ga-*

daghan kièrdèn, نهی کردن *mèn' kèrdèn*, نهی کردن *nèhi kèrdèn*; — prohibé, e, قدغن شده *qèdèghèn-choudè*, pr. t. *qadaghan-choudè*, a. ممنوع *mèmnou'*.

PROHIBITIF, IVe, adj., کننده منع *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *manì'*.

PROHIBITION, s. f., قدغن *qèdèghèn*, a. منعیّت *mèn'*, ممنوعیت *mèmnou'iyèt*.

PROIE, s. f., نخچیر *nèkhtchir*, pr. t. *nakhtchir*, شکار *chèkar*, pr. t. *chikiar*, a. صید *sèid*; — butin, پروه *pèrvè*, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*; — au fig. être en proie, گورفتار بودن *guèrèftar boudèn*, pr. t. *guiriftar boudèn*, مبتلا بودن *moubtèla boudèn*, pr. t. *mublèla boudèn*.

PROJECTILE, s. m., a. قذیفه *qèzifèt*, pr. t. *qazifèt*, pl. قذیفات *qèzifat*, pr. t. *qazifat*; — boulet, گوله *goulè*, pr. t. *gulè*.

PROJECTION, s. f. action de jeter, انداختن *èndakhtèn*, a. رمی *rèmi*; — action d'imprimer un mouvement a un projectile, a. تحریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*.

PROJET, s. m. dessein, intention, a. قصد *qèsd*, نیت *niyèt*, pr. t. *qasd*; — arrangement des moyens pour exécuter ce qu'on médite, a. تدبیر *tèdbir*, pl. تدابیر *tèdabir*, تدبیرات *tèdbirat*; — premier dessein de quelque chose mis par écrit, a. مستوده *moucèvvèdè*, لایحه *laïhè*, pl. لوایح *lèvayèh*, pr. t. *lètaïh*; — plan, نقشه *nèqchè*, a. طرح *tèrh*, رسم *rèsm*.

PROJETER, v. a. former un dessein, نیت کردن *niyèt kèrdèn*, قصد کردن *qèsd kèrdèn*, pr. t. *qasd kièrdèn*, عزم

طرح انداختن *'èzm kèrdèn*; -- tracer un plan, نقشه کشیدن *tèrh èndakhlèn*, نقشه کشیدن *nèqchè kèchidèn*; — se projeter, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مشرف بودن *mouch-rèf boudèn*.

PROLÉGOMÈNES, s. m. pl., a. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *mouqaddèmat*, pl. de مقدمه *mouqèddèmè*.

PROLEPSE, s. f. fig. de rhétor. exposition et réfutation par avance d'une objection, a. استنباح لسؤال المقدّر *èstèdjvabé lè-sou'al-oul-mouqèddèr*, pr. t. *istidjvabi li-sou'al-ul-mouqaddèr*.

PROLIFIQUE, adj. des 2 g., بسیار زاینده *bèciar-zayèndè*.

PROLIXE, adj. des 2 g., دراز سخنی *dèraz-soukhèn*, pr. t. *diraz-sukhèn*, بسیار گو *bèciar-gou*, pr. t. *biciar-gou*, a. كثير الكلام *kècir-oul-kèlam*, pr. t. *kècir-ul-kièlam*, مفصل *moufèssèl*, pr. t. *mufèssil*.

PROLIXEMENT, adv., با حرف بسیار *ba hèrfè bèciar*, بضیل *bè-toulé soukhèn*, a. تطویل *tètvoilèn*.

PROLIXITÉ, s. f., ضیل سخن *toulé soukhèn*, a. تطویل کلام *tètvoilé kèlam*, pr. t. *tutvili kièlam*.

PROLOGUE, s. m., دیباجه *dibatchè*, a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PROLONGATION, s. f., درازی مدت *dèrazii mouddèt*, ضیل *toul kèchidèn*; — délai, مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROLONGEMENT, s. m., امتداد *èmtèdad*, pr. t. *imtidad*, استطاله *èstètālè*, pr. t. *istitalè*.

PROLONGER, v. a., طول دادن *toul dadèn*, مطول کردن *mou-*

tèvvèl kèrdèn; — donner un délai, مهلت دادن *muh-lèt dadèn*; — se prolonger, بطول انجامیدن *bè-toul èndiamidèn*, طول کشیدن *toul kèchidèn*; — prolongé, e, امتداد یافته *èmtèdad-yafètè*.

PROMENADE, s. f., گردش *guèrdèch*, گشت *guècht*, a. سیر *sèir*; — aller à la promenade, گردش رفتن *guèrdèch rèftèn*; — lieu de promenade, جای گردش *djaï guèrdèch*, سیرگاه *sir-gah*.

PROMENER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, گرداندن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*; — se promener, گردش کردن *guèrdèch kèrdèn*, pr. t. *guirdèch kièrdèn*, گشتن *guèchtèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*; — en se promenant, گردش کنان *guèrdèch kounan*.

PROMENEUR, EUSE, s. گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, سیر کننده *sèir-kounèndè*.

PROMESSE, s. f., a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, pl. مواعد *mèva'èd*, pr. t. *mèva'id*; — faire des promesses, حرف دادن وعده *vè'èdè kèrdèn*, حرف *hèrf dadèn*.

PROMETTEUR, EUSE, s., وعده کننده *vè'èdè-kounèndè*, a. واعد *va'èd*, pr. t. *va'id*.

PROMETTRE, v. a., وعده دادن *vè'èdè kèrdèn*, وعده *vè'èdè dadèn*; — faire espérer, امیدوار کردن *oumid-var kèrdèn*; — se promettre, امیدگرا وعد کردن *hèmdiguèr-ra vè'èd kèrdèn*; — espérer, امید داشتن *oumid dachtèn*; — promis, e, وعده شده *vè'èdè-choudè*, a. موعود *moou'oud*, pr. t. *mèv'oud*.

PROMIS, E, V. FIANCÉ.

PROMINENCE, s. f., بلندی *boulèndi*, a. ارتفاع *èrtèfa'*, pr. t. *irtifa'*.

PROMINENT, E, adj., بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè'*, pr. t. *murtèfi'*.

PROMINER, v. n. (peu usité), بلند شدن *boulènd choudèn*.

PROMISCUITÉ, s. f., هم توی *touï hèm*, هرج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, آمیزش *àmizèch*.

PROMISSION, s. f. (terre de), a. أرض الميعاد *èrz-oul-mi'ad*, pr. t. *arz-ul-mi'ad*.

PROMONTOIRE, s. m. V. CAP.

PROMOTEUR, TRICE, s. qui donne la première impulsion, a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*; — qui a le soin principal d'une affaire, مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, a. نازر *nazèr*, pr. t. *nazir*, ناظم *nazèm*, pr. t. *nazim*.

PROMOTION, s. f., وصول برتبه *vouçoulé bè-routbè*, رسیدن به منصب *vouçoulé bè-mènsèb*, رسیدن *rècidènè* *bè-mènsèb*, a. نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*. توجیه *tooudjih*, pr. t. *tèvdjih*, pl. توجیهات *tooudjihat*, pr. t. *tèvdjihat*.

PROMOUVOIR, v. a., منصوب دادن *mènsèb dadèn*, منصوب کردن *mènsoub kèrdèn*.

PROMPT, E, adj. qui va vite, زود *zoud*, a. سریع *sèri'*; — actif, diligent, کارگذار *kar-gouzar*, pr. t. *kiar-guzar*, چاکست *tchoust*, pr. t. *tchust*, چالاک *tchalak*, چاپک *tchapouk*; — esprit prompt, تیز فهم *tiz-fèhm*, a. سریع *sèri'* *oul-fèhm*.

PROMPTEMENT, adv., زود *zoud*, با سرعت *ba sour'èt*, جلد *djèld*, a. سريعاً *sèrî'èn*.

PROMPTITUDE, s. f., زودی *zoudi*, جلدی *djèldi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

PROMULGATION, s. f., a. افشا *èfcha*, pr. t. *ifcha*, شیع *chiou'*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*.

PROMULGUER, v. a., اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *î'lam kièrdèn*, انتشار کردن *èntèchar kèrdèn*, pr. t. *intichar kièrdèn*; — promulguer une loi, اعلام صدور قانونی را *è'èlam kèrdèn* ou انتشار *soudouré qanouni-ra è'èlam kèrdèn* ou شیع یافتن *èntèchar kèrdèn*; — promulgué, e, شیع یافته *chidou'-yafte*, منتشر شده *mountèchèr-choudè*.

PRÔNE, s. m., a. وعظ *è'èz*, pr. t. *ra'z*, خطبہ *khoutbè*.

PRÔNER, v. a., وعظ کردن *è'èz kèrdèn*, pr. t. *ra'z kièrdèn*, موعظه کردن *moon'èzè kèrdèn* pr. t. *mèr'izè kièrdèn*; — louer avec excès, زیاد از حد تعریف کردن *ziad èz hèdd tè'èrif kèrdèn*.

PRÔNEUR, SE, s. qui fait un prône, a. واعظ *è'èz*, pr. t. *ra'iz*; — qui loue avec exagération, a. مدّاح *mèddah*.

PRONOM, s. m., a. ضمیر *zèmir*, pr. t. *zamir*, pl. ضمایر *zèmayèr*, pr. t. *zamaïr*; — pronom de la 1ère personne, a. ضمیر متکلم *zèmiré moutèkèllèm*, pr. t. *zamiri moutèkèllim*, — de la seconde personne, ضمیر مخاطب *zèmiré moukhatèb*, pr. t. *zamiri mukhatab*, — de la 3me personne, ضمیر غایب *zèmiré ghayèb*, pr. t. *zamiri ghaïb*; — pronom relatif, ضمیر عطف *zèmiré 'ètèf*, pr. t. *zamiri 'atf*; — pronom possessif, ضمیر وصف *zèmiré vèsf*, pr. t. *zamiri vèsf*.

PRONOMINAL, E, adj., a. متعلق بضمایر *moutè'èllèq bè-zèmayér.*

PRONONCÉ, S. m., a. صدور حکم *soudouré heukm*, pr. t. *sudouri hukm.*

PRONONCÉ, E, adj. bien marqué, نمایان *nèmayan*, a. مبین *moubèiyèn.*

PRONONCER, V. a., تلفظ کردن *tèlèffouz kèrdèn*; — réciter, dire, بزرگان آوردن *bè-zèban àvourdèn*, تقریر کردن *tèqrir kèrdèn*, گفتن *gostèn.*

PRONONCIATION, S. f., a. تلفظ *tèlèffouz*, pr. t. *tèlaffuz.*

PRONOSTIC, S. m. marque, signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'ilamèt*, دلالت *dèlalèt*; — conjecture, a. استخراج مستقبلاست *èstèkhradjé moustèqbèlat*, pr. t. *istikhradjî mustaqhilat.*

PRONOSTIQUER, V. a., استدلال کردن قبل از ظهور *èstèdlal kèrdèn qèbl èz zehour*, خبر دادن قبل از ظهور *qèbl èz zehour khèbèr dadèn.*

PRONOSTIQUEUR, S. m., خبر دهنده قبل *ghèib-gou*, خبر وقوع *khèbèr-dèhèndèyè qèbl èz vouqou'*, pr. t. *khabèr-dèhèndèi qabl èz vuqou'.*

PROPAGANDE, S. f., جماعت نشر کننده انوار دین *djéma'ètè nèchr-kounèndèyè ènvaré dīn.*

PROPAGATION, S. f., تکثیر نسل *fezouniî zayèch*, ذریه *tèkèssouré nèsl-ou-zourriyè*; — en parlant de la lumière, du son, etc., a. نشر *nèchr*, pr. t. *nachr*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*, اشتها *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*; — propagation de la foi, انتشار انوار دین *èntècharé ènvaré dīn*, pr. t. *intichari ènvari dīn.*

PROPAGER, v. a. multiplier par la génération, زاد و کړن *zèh-ou-zad kèrdèn*, زایدن *zayidèn*; — au fig. étendre, accroître, زیاد کردن *ziad kèrdèn*, منتشر کردن *mountèchèr kèrdèn*, pr. t. *muntèchar kièrdèn*; — propager la foi, انوار دین نشر کردن *èncarè dīn nèchr kèrdèn*, pr. t. *èncari dīn nèchr kièrdèn*; — se propager, نشر شدن *nèchr choudèn*.

PROPENSION, s. f. میل بمرکز *mèil bè-mèrkèz*; — au fig. penchant, a. میل *mèil*.

PROPHÈTE, s. m., پیغمبر *pèighèm-bèr*, pr. t. *pèigham-bèr*, a. نبی *nèbi*, pl. انبیا *ènbia*, رسول *rèçoul*.

PROPHÉTESSE, s. f., a. نبیّه *nèbiyèt*.

PROPHÉTIE, s. f., پیغمبری *pèighèm-bèri*, a. نبوت *nou-bouvtèt*.

PROPHÉTIQUE, adj. des 2 g., پیغمبری *pèighèm-bèri*, pr. t. *pèigham-bèri*, a. نبوی *nèbèvi*.

PROPHÉTIQUEMENT, adv., بطور پیغمبر *bè-toouré pèighèm-bèr*, پیغمبر آسا *pèighèm-bèr àça*.

PROPHÉTISER, v. a., پیغمبری کردن *pèighèm-bèri kèrdèn*, pr. t. *pèigham-bèri kièrdèn*; — annoncer une chose quelconque à l'avance, از غیب گفتن *èz ghèib goftèn*, غیب گفتن *ghèib goftèn*.

PROPHÉTISME, s. m. V. **PROPHÉTIE**.

PROPICE, adj. des 2 g. se dit proprement en parlant de Dieu, a. موفّق *mouvèffèq*, pr. t. *muvèffiq*; — en turec et en persan on emploie plus souvent le substantif, توفیق *tooufiq*, pr. t. *tèvfiq*, — Dieu nous soit propice, خدا ما را توفیق بدعد *khouda ma-ra tooufiq bè-*

dèhèd; — en parlant des choses on emploie en persan le mot *مِيمون* *mèimoun*, en arabe, *موافق* *mouvafeq*, pr. t. *muvafig*, *مساعد* *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

PROPORTION, s. f. convenance, *زيبندگي* *zibèndègui*, a. *تناسب* *tènaçoub*, pr. t. *tènaçub*, *منسبت* *mounacèbèt*, pr. t. *munacèbèt*; — en parlant de statues ou d'œuvres d'art, *اندام* *èndam*; — symétrie, *اندازه* *èndazè*, a. *قرينه* *qèrinè*, pr. t. *qarinè*.

PROPORTIONNALITÉ, s. f., V. **PROPORTION**.

PROPORTIONNÉ, e, adj. *اندامش درست* *bè-èndazè*, *ندام-èch droust*.

PROPORTIONNEL, le, adj., *باندازه يکديگر* *hèm-sèndj*, *باندازه يکديگر* *bè-èndazèyè yèk-diguèr*, a. *متناسب* *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

PROPORTIONNELLEMENT, adv., *باندازه نظر* *nèzèr bè-èndazè*, *باندازه نظر* *nèzèr bè-èndazèyè yèk-diguèr*, pr. t. *nazar bè-èndazèi yèk-diguèr*, a. *بالنسبت* *bèn-nèsbèt*, pr. t. *bîn-nisbèt*.

PROPORTIONNÉMENT, adv., *بفراخور* *bè-fèrakhour*, *بفراخور* *bè-èndazè*; — proportionnellement à son mérite, *بفراخور* *bè-fèrakhouré liaqèt-èch*, pr. t. *bè-fèrakhori lèyaqèt-èch*, V. **PROPORTIONNELLEMENT**.

PROPORTIONNER, v. a., *در همسندج کردن* *hèm-sèndj kèrdèn*, *در همسندج کردن* *dèr èndazè mounacébé yèk-diguèr kèrdèn*; — conformer, *تطبیق کردن* *tètbiq kèrdèn*.

PROPOS, s. m., *سخن* *soukhèn*, pr. t. *sukhèn*, a. *دلام* *kè-lam*, pr. t. *kièlam*, *قول* *qooul*, pr. t. *qavul*, pl. *اقوال* *èqval*,

pr. t. *aqral*; — il signifie aussi vain discours, حرف هَرْفَه *hèrfé vèl*, pr. t. *harfi vèl*, زَجْ *jaj*, حرف هَرْفَه پُوتْچ *hèrfé poutch*, pr. t. *harfi putch*, جَفَنگی *djèfèng*, ا. خَلَط کَلَام *khèlté kèlam*, pr. t. *khalti kièlam*, خَلَطِیَات *khèltiat*, pr. t. *khaltiat*, تَرَرَهَات *tèrrèhat*; — à propos, بَاَج *bè-dja* بَمَوْقِع *bè-moouqè*, pr. t. *bè-mèvqi*; — mal à propos, hors de propos, بی بی جا *bi dja*, بی مَوْقِع *bi moouqè*; — à propos de . . . , دَر خَصْوَص *dèr khouçous*; — à propos, j'ai oublié de vous dire, بَارِی فَرَامُوش کَرْدِه *bari feramouch kerdè boudèm bè-chouma be-gouyèm ké*; — il est à propos, مَنَاسِبَ اسْت *mounacèb èst ké*, pr. t. *munacib-èst ki*, جَا دَارَد کِه *dja darèd ké*, بَاَجَا اسْت *bè-djast*; — de propos délibéré, ا. قَصْدًا *qèsdèn*, pr. t. *qastèn*, عَمْدًا *'èmdèn*.

PROPOSABLE, adj. des 2 g., تَکْلِیف کَرْدَنِ *tèklif-kèrdèni*, pr. t. *taklif-kièrdèni*.

PROPOSER, v. a. mettre en avant, بَمِیَان آوَرْدَن *bè-mian àcourdèn*; — offrir, تَکْلِیف کَرْدَن *tèklif kèrdèn*; — se proposer, عَزْم دَاشْتَن *'èzm dachtèn*, نِیَّت کَرْدَن *niyèt kèrdèn*.

PROPOSITION, s. f. discours qui affirme ou qui nie quelque chose, ا. قَضِیَه *qèziyè*, pr. t. *qaziè*, pl. قَضَايَا *qèzaya*, pr. t. *qazaya*, ا. تَکْلِیف *tèklif*.

PROPRE, adj. des 2 g. qui appartient à quelqu'un, خُود *khoud*, pr. t. *khod*; — c'est mon propre fils, پَسَر خُودَم *pèsèr khoud-èm èst*, pr. t. *pucèri khod-èm èst*; — voir de ses propres yeux, بَیْچِشَم خُود دِیدَن *bè-tchèchmé khoud didèn*, pr. t. *bè-tchèchmi khod didèn*;

— amour propre, (pris en bonne part) a. *ghèirèt*, pr. t. *ghairèt*, اعتزاز نفس *è'tèzazé nèfs*, pr. t. *i'tizazi nèfs*; — (en mauvaise part) *khoud-pè-cèndi*, a. عجب النفس *'oudjb-oun-nèfs*; — terme de grammaire, nom propre, a. اسم خاص *èsmé khas*, pr. t. *ismi khas*; — qui convient, *chayan*, سزا *sèza*, a. لایق *layèq*, pr. t. *layiq*; — qui peut servir, ceci est propre à . . . , *in bè-karé flan tchiz mi-khourèd*, pr. t. *in bè-kiari fulan tchiz mi-khorèd*; — qui est net, *pak*, ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*, نظیف *nèzif*. Le sens propre d'un mot, a. اصل *èsl*, *asl ma'nü kiè-lèmè*, معنى *èsl-mè'ènnü kèlèmè*, pr. t. *asl ma'nü kiè-lèmè*; — le sens propre et le sens figuré, a. معنى *mè'ènnü hèqiqi vè mè'ènnü mèdjazi*.

PROPRE, s. m., a. خاصیت *khaciyèt*, خاصه *khassè*; — le propre de l'oiseau est de voler, خاصیت پرندہ پریدن *khaciyètè pèrèndé pèridèn-est*.

PROPREMENT, adv. précisément, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, خاصه *khacètèn*; — c'est proprement ce que cela veut dire, اصل معنی همین است *èsl-mè'ènnich hèmîn-èst*, اصل معنی آن همین است *èsl-mè'ènnü ân hèmîn-èst*; — avec propreté, پاکیزگی *bè-pakizègui*, پاکیزه *pa-kizè*, پاک *pak*.

PROPRET, TE, adj., پاک *pak*, a. تمیز *tèميز*.

PROPRETÉ, s. f., پاک *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, a. طهارت *tèharèt*.

PROPRIÉTAIRE, s. des 2 g., a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*,

صاحب خانه *malèk*, pr. t. *malik*; — d'une maison, *sahèb-khanè*.

PROPRIÉTÉ, s. f., a. ملك *moulk*, pl. املاك *èmlak*, مال *mal*, pl. اموال *èmràl*; — vertu particulière des plantes, etc. a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *kha-çaiş*; — la propriété de l'aimant, خاصیت مقناطیس *khacietà mèqnatis*.

PROBATA (AU), adv., a. غرما *ghourèma*.

PROROGATION, s. f., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROROGEE, v. a., امانت دادن *meuhlèt dadèn*, بتعویق *bè-tè'èviq èndakhtèn*.

PROSAÏQUE, adj. des 2 g., a. نثری *nèsri*.

PROBATEUR, s. m., نثر نویس *nèsr-nèvis*.

PROSCRIPTION, s. f. condamnation à mort, a. حکم بقتل *heukmé bè-qitl*; — abolition, a. ابطال *èbtal*, pr. t. *ib-tal*, نسخ *nèskh*.

PROSCRIRE, v. a. condamner à mort, حکم بقتل کردن *heukm bè-qètl kèrdèn*, pr. t. *hukm bè-qatl kièrdèn*; — éloigner, اخراج کردن *biroun kèrdèn*, *èkh-radj kèrdèn*, pr. t. *ikhradj kièrdèn*, نفی کردن *nèfi kèrdèn*; — au fig. abolir, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

PROSCRIT, e, adj. condamné à mort, حکم بقتل شده *heukm bè-qètl choudè*; — exilé, نفی شده *nèfi-choudè*.

PROSE, s. f., a. نثر *nèsr*.

PROSÉLYTE, s. des 2 g., تازه ایمان آمده *tazè bè-iman àmèdè*, a. مهتدی *mouhtèdi*, pr. t. *muhtèdi*, pl. مهتدیین

mouhtèdioun, pr. t. *muhtèdioun*; — partisan, هوادار *hè-va-dar*, pr. t. *hava-dar*, هواخواه *hèva-khah*, pr. t. *hava-khah*, ا. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, پ. ت. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*.

PROSÉLYTISME, s. m., غيـرت در هدایت مردم *ghèirètè dèr hèdayètè mèrdoum*.

PROSODIE, s. f., ا. علم عروض *'èrouz*, pr. t. *'arouz*, علم عروض *'èlmé 'èrouz*, pr. t. *'ilmi 'arouz*.

PROSODIQUE, adj. des 2 g., ا. متعلق بعروض *moutè'èllèq bè-'èrouz*.

PROSPECTUS, s. m., اعلام نامه *è'èlam-namè*.

PROSPÈRE, adj. des 2 g., باور *yarèr*, ميمون *mèimoun*, ا. مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*, موافق *mouvafèq*, pr. t. *muvasiq*.

PROSPÉRER, v. n. être heureux, بختيار بودن *bèkhtiar boudèn*, کامرانی کردن *kam-rani kèrdèn*, pr. t. *kiam-rani kièrdèn*, خوش بخت بودن *khoch-bèkht boudèn*; — réussir, پیش رفت داشتن *pich-rèft dachtèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*, پیش رفتن *pich rèftèn*, رواج داشتن *rèvadj dachtèn*.

PROSPÉRITÉ, s. f., بختياری *bèkhtiyari*, pr. t. *bakhtiyari*, خوش بختی *khoch-bèkhti*, ا. اقبال *èqbal*, pr. t. *iqbal*, سعادت *se'ádèt*, pr. t. *sa'ádèt*.

PROSTERNATION, s. f., جبین بر زمین نیاز *sèr-feroud*, سجده *djèbîn bèr zèminé niaz*; -- adoration, ا. سجده *sèdjèdè*, pl. سجدات *sèdjat*.

PROSTERNEMENT, s. m., ا. رکوع *rekou'*, pr. t. *rekiou'*, سجد *soudjoud*.

PROSTERNER (se), *دژببڼ بېر زېمین نیاز نه‌لادن* *djèbbîn bèr zè-miné niaz nèhadèn*; — en parlant de Dieu, *ساجده* *sèdjde kèrdèn*.

PROSTITUÉE, s. f., *دژندې* *djèndè*, *روسپی* *rouspi*, pr. t. *rospi*, a. *فاحشه* *fahèchè*, pr. t. *fahichè*, *قحبه* *qèhbè*, pr. t. *qahbè*, ou *qahpè*.

PROSTITUER, v. a., *بېرنا کاري واداشتن* *bè-zèna-kari va dachtèn*, pr. t. *bè-zina kiari va dachtèn*, *جاکشی کردن* *djakèchi kèrdèn*; — se prostituer, *خودرا بېرنا کاري* *khoud-ra bè-zèna-kari èndakhtèn*, *دژندې* *djèndè choudèn*, *دقحبې* *qèhbègui kèrdèn*, pr. t. *qahbègui ou qahpègui kièrdèn*; — prostitué, o., *دژندې-چودې* *djèndè-choudè*, *روسوا شده* *rous-va-choudè*.

PROSTITUTION, s. f., *دقحبې* *qèhbègui*, *فاحشه نړۍ* *fahè-chè-guèri*.

PROSTRATION, s. f., *بې قونې* *bi qouvrèti*, a. *ضعف* *zè'èf*, pr. t. *za'f*, *ارالده قوت* *èzalèyé qouvrèt*, pr. t. *izalèi quvvet*.

PROTE, s. m., *دختر چي‌ځنده* *nazèré tchap-khanè*.

PROTECTEUR, TRICE, s., *دحميت کونده* *hèmayèt-kounèndè*, a. *حمي* *hami*.

PROTECTION, s. f., a. *دحميت* *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*; — sous sa protection, *دزير حمايت او* *zire hèmayètè ou*, *ددر تکت حمايت او* *dèr tèhtè hèmayètè ou*, pr. t. *dèr tahti himayèti ou*.

PROTECTORAT, s. m., *دحمايتگري* *hèmayèt-guèri*, a. *حمايت* *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PROTÉGER, v. a., *دحميت کړدن* *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-*

mayèt kièrdèn, اعانت کردن *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — protégé, e, adjectif et substantif, حمايت کرده شده *hèmayèt kèrdè-choudè*, a. محمی *mèhmi*, pr. t. *mahmi*.

PROTESTANT, e, adj. et s., پروتستان *proutèstan*. ou *protèstan*.

PROTESTANTISME, s. m., آیین پروتستان *âyiné protèstan*, مذهب پروتستان *mèzhèbé protèstan*.

PROTESTATION, s. f. déclaration, a. عرض مدعا *'èrzé moud-dè'd*, pr. t. *'arzi muddè'd*, اظهار مدعا *èzharé mouddè'd*, pr. t. *izhari muddè'd*; — promesse, a. تعهد *tè'èhhouđ*, pr. t. *tè'ahhud*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, وعد *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — déclaration par laquelle on proteste contre quelque chose, a. ردّ قبل *rèdd. 'èdèmé qèboul*, pr. t. *'adèmi qaboul*, پروتست *protèst*.

PROTESTER, v. n. promettre, کردن تعهد *tè'èhhouđ kèrdèn*, pr. t. *tè'ahhud kièrdèn*, اظهار وعد *vè'èdè kèrdèn*, کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — déclaration juridique contre quelque chose, ردّ کردن *rèdd kèrdèn*, قبل نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, پروتست *protèst kèrdèn*, a. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*.

PROTÊT, s. m., سند شرعی مکتوبی بر عدم قبول برات *sè-nèddè chér'i mouhtèri bèr 'èdèmé qèboulé bèrat*.

PROTOCOLE, s. m., formulaire pour la rédaction des actes publics, a. کتاب امثله تحریرات شرعیّه *kètabé èmsè-lèyé tèhriratè chér'iyè*, pr. t. *kitabi èmsilèr tèhrirati char'iyè*; — registre des délibérations d'une confé-

rence, صورت تقریرات مجلس *sourète tèqiraté mèdjès*, دفتر مجلس *dèftèrè mèdjès*.

PROTOTYPE, s. m., نسخه نکستین *nouskhèyé nèkhoustîn*, اصلیه نسخه *nouskhèyé èsliyè* pr. t. *nuskhèi asliyè*.

PROTONOTAIRE, s. m., a. مکتبر اول *mouhèrrèré èvèl*, pr. t. *muharriri èvèl*.

PROTUBÉRANCE, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, برجستگی *bèr djèstègui*.

PROUE, s. f., پیش روی کشتی *pichroui kèhti*, سر نشتی *sèré kèhti*.

PROUESSE, s. f., ابر غیرت *bèhadèri*, pr. t. *bahadouri* بهادری *bèhadèri*, *ècèré ghèirèt*.

PROUVER, v. a., باثبات رسانیدن *sabèt kèrdèn*, ثابت کردن *bè-èsbat règanidèn*; — prouvé, e, ثابت شده *subèt-choudè*, a. ثابت *sabèt*, pr. t. *sabit*.

PROVENANCE, s. f., a. مَحْصُولَات اجنبیه *mèhsoulaté èdjnèbiyé*; — source, محلّ حاصل *djaï houçoul*, محلّ حاصل *mèhèllé houçoul*, a. منشأ *mènchè*, منبع *mèmbè*, pr. t. *mènba*.

PROVENANT, e, adj., حاصل شده *bè-èmèl àmèdè*, بعمل آمده *bè-èmèl àmèdè*, حاصل *hacèl-choudè*, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, مَحْصُول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, ناشی *nachi*.

PROVENIR, v. n., بعمل آمدن *bè-èmèl àmèdèn*, ناشی شدن *hacèl choudèn*, حاصل شدن *nèch'èt kèrdèn*; — provenu, e, حاصل شده *hacèl-choudè*, ناشی شده *nachi-choudè*, بعمل آمده *bè-èmèl-àmèdè*.

PROVENU, s. m., a. ماحصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*.

PROVERBE, s. m., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, ضرب مثل *zèrbè mècèl*, pr. t. *zarbi mècèl*.

PROVERBIAL, e, adj., a. مثلى *mècèli*, pl. امثالى *èmsali*.

PROVERBIALEMENT, adv., مثل از روی *èz rouï mècèl*.

PROVIDENCE, s. f., قدرت خدا *qoudrètè khouda*, قدرت الهی *qoudrètè èlahi*, pr. t. *qoudrèti ilahi*, قدرت الهیه *qoudrètè èlahiyè*, pr. t. *qoudrèti ilahiye*.

PROVIDENTIEL, LE, adj., از قدرت الهی *èz qoudrètè èlahi*, pr. t. *èz qoudrèti ilahi*.

PROVIGNAGE, s. m. V. PROVIGNEMENT.

PROVIGNEMENT, s. m. action de provigner, V. PROVIGNER.

PROVIGNER, v. a., زرا خوابندن *chakhèyé rèz-ra khabandèn*; — v. n. زياد شدن *ziad choudèn*, افزودن *èfzoudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.

PROVIN, s. m., شاخ رز بزمین خوابانده *chakhè rèz bè-zè-mîn khabandè*.

PROVINCE, s. f., a. دیار *diar*, بوم *boum*, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, ایالت *èyalèt*, pl. ایالات *èyalat*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالک *mèmalék*, pr. t. *mèmalik*.

PROVINCIAL, e, adj., عمل ایالت *èhlè èyalèt*, pr. t. *èhli èyalèt*.

PROVISEUR, s. m., ریش سفید مدرسه *rich-sèfidè mèdrècè*, ناظر محتب خانه *nazèré mèktèb-khanè*, pr. t. *naziri mèktèb-khanè*.

PROVISION, s. f., توشه *touchè*, پرواز *pèrvazè* (plus usité) آذوقه *dzouqè*, a. زاد *zad*, ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayér*, pr. t. *zakhaïr*.

PROVISIONNEL, LE, adj. V. PROVISOIRE.

PROVISIONNELLEMENT, adv. V. PROVISOIREMENT.

PROVISOIRE, adj. des 2 g., a. موقتى *mouvèqqèti*, pr. t. *muraqqati*.

PROVISOIREMENT, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *muraqqatèn*.

PROVOCATEUR, TRICE, s., انگیزنده *ènguiz*, انگیزنده *èngui-zèndè*, تحریک کننده *tèhrik-kounèndè*, a. محرک *mou-hèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

PROVOCATION, s. f., a. اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تحریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*; — invitation, incitation, a. دعوت *dè'èrèt*, pr. t. *da'vèt*.

PROVOQUER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*; — inviter au combat, باجنگ دعوت کردن *bè-djèng dè'èvèt kèrdèn*.

PROXÉNÈTE, s. m., جاکش *djakèch*, کس کش *kous-kèch*, a. قواد *qèrrad*, pr. t. *qarrad*.

PROXIMITÉ, s. f., نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *qourb*.

PRUDE, adj. et s. des 2 g., عفت فروش *'èffèt-ferouch*, pr. t. *'iffèt-furouch*.

PRUDEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, با حزم *ba hèzm*, با احتیاط *bè-èhtiat*, p. t. *'èqèlanè*, pr. t. *'èqilànè*.

PRUDENCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. حزم *hèzm*, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihhtiat*.

PRUDENT, E, adj., هوشیار *houchiar*, با حزم و احتیاط *ba hèzm-ou-èhtiat*.

PRUDERIE, s. f., عفت فروشی *'èffèt-ferouchi*.

PRUD'HOMME, s. m., a. اهل خبرة *èhlé khèbrè*, pr. t. *ahli khibrè*.

PRUNE, s. f., آلو *âlou*, ألوجة *âloutchè*.

PRUNEAU, s. m., ألوى خشك *âlouï khochk*.

PRUNELLE, s. f., مرمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *merdoumèki tchèchm*, a. حدقة العين *hèdèqèt-oul-'èin*, pr. t. *hadaqat-ul-'aïn*.

PRUNIER, s. m., درخت آلو *dèrèkhté âlou*.

PRURIT, s. m., خارش *kharèch*, a. حكة *hèkkèt*, pr. t. *hikkèt*.

PRYTANÉE, s. m. collège, دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*.

PSALMISTE, s. m. auteur de psaumes, a. مؤلف مزامير *mou'-èllèfé mèzamir*, pr. t. *mu'èllifi mèzamir*; — le prophète David, a. حضرت داود *hèzrètè daroud*, pr. t. *hazrati davoud*.

PSALMODIE, s. f., a. تزمير *tèzmir*.

PSALMODIER, v. a., ترمير کردن *tèzmir kèrdèn*, ترتيل کردن *tèrtil kèrdèn*.

PSALTÉRION, s. m., سننور *sèntour*.

PSAUME, s. m., a. مزمور *mèzmour*, pl. مزامير *mèzamir*, زبور *zèbour*.

PSAUTIER, s. m., کتاب مزامير حضرت داود *kètabé mèzamiré hèzrètè daroud*, a. زبور *zèbour*.

PSEUDONYME, s. m., اسم جعلی *èsmé djè'èli*, اسم غير *èsmé ghèir*.

PSORE, s. m. terme de méd. V. GALE.

PSORIQUE, adj. des 2 g. terme de méd., a. جربى *djèrèbbi*, V. GALEUX.

PSOROPHTALMIE, s. f., a. جرب العين *djèrèb-oul-'èin*.

PSYCHÉ, s. f., a. دولاڤ اينه دار *doulabé dîné dar*.

PSYCHOLOGIE, s. f., a. علم كيفيت نفس *'èlmé kèisiyètè nèfs*,
a. علم احوال روح *'èlmé èhvoulé rouh*, pr. t. *'ilmi ahvalli
rouh*, علم احوال نفس *'èlmé èhvulé nèfs*, pr. t. *'ilmi ah-
valli nèfs*.

PSYCHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم احوال نفس
moutè'llèq bè-'èlmé èhvulé nèfs, pr. t. *mutè'alliq bè-
'ilmi ahvalli nafs*.

PTARMIQUE, s. m. plante, a. دواء معتنس *dèva'è mou'èttès*,
pr. t. *dèvaï mu'attis*.

PTOLÉMÉE, nom propre, a. بتليموس *bèttlimous*.

PTYALAGOGUE, adj. des 2 g., a. مسيل الريق *dèva'è
moucil-our-riq*, pr. t. *dèvaï mucil-ur-riq*.

PUAMMENT, adv., بضر بد بوى *bè-tonouré bèd-bouï*.

PUANT, e, adj., بد بوى *bèd-bouï*, فرغند *fèrghèndè*, pr. t.
farghandè.

PUANTEUR, s. f., بد بوئى *bèd bouyi*, a. نتنت *nètanèt*,
عفونت *'oufoundèt*.

PUBÈRE, adj. des 2 g., ابلوغ رسیده *bè-hèddé bou-
lough rècidè*, pr. t. *bè-haddi bulough rècidè*, a. بالغ
balègh, pr. t. *baligh*.

PUBERTÉ, s. f., ابلوغ حد *hèddé boulough*, pr. t. *haddi
bulough*, a. ابلوغ حد *hèdd-oul-boulough*, بلوغيت
bouloughiyèt, pr. t. *buloughiyèt*.

PUBIS, s. m., زحار *zèhar*, a. عانه *'ànè*.

PUBLIC, IQUE, adj., شامل عموم مردم *chamélé 'oumoumé
mèrdoum*, pr. t. *chamili 'umoumi mèrdoum*, شامل

چامه‌کس *chamèlé hémè-kès*; — généralement connu, چهره‌یافتنه *cheuhrèt-yafte*, pr. t. *chuhret-yafte*, a. موله‌واتر *moulèvatèr*, pr. t. *mulèvatir*, مشهور *mèchhour* (en ture vulgaire *mèchour*), شایع *chayè*, pr. t. *chaï*; — édifices publics, عمارات دولتی *'èmaraté dooulèti*, pr. t. *'imarati dèvlèti*; — les charges publiques, تکالیف *tèkalifè divani*, pr. t. *tèkialifi divani*, a. تکالیف *tèkalifè miriyè*, pr. t. *tèkialifi miriyè*; — femme publique, جنده *djèndè*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahicha*, روسپی *rouspi*, pr. t. *rospi*, V. PROSTITUTE; — parler en public, در حضور خاص و عام حرف زدن *dèr hou-zouré khas-ou-'amm hèrf-zèdèn*, على ملا اناس تکلم *'èla mèla-oun-nas tèkèlloum kèrdèn*; — rendre public, اشاعه کردن *ècha'è kèrdèn*, pr. t. *icha'a kièrdèn*.

PUBLIC, s. m., مردم *mèrdoum*, a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, ناس *nas*, عباد الله *'èbad-oullah*, pr. t. *'ibad-ullah*.

PUBLICATION, s. f., فاش شدن *fach choudèn*, a. اعلام *d'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *d'èlan*, pr. t. *i'lan*, اشاعه *ècha'è*, pr. t. *icha'a*, شیوع *chiou'*, pr. t. *chuyou'*.

PUBLICISTE, s. m. qui écrit sur le droit public, قانون *qanoun-nèvis*; — qui est versé dans cette science, داننده رسم و قوانین *danèndèyè rèsme houqouq-ou-qèvanîn*, pr. t. *danèndèi rèsme houqouq-u-qavanîn*, از رسم حقوق و قوانین آگاه *èz rèsme houqouq-ou-qèvanîn àgah*.

PUBLICITÉ, s. f., اعلانیت *'èlaniyèt*, شهرت *cheurdèt*, a. علانیت *'ilaniyèt*.

PUBLIER, v. a., انتشار کردن *fach kèrdèn*, انتشار *èntè-char kèrdèn*, pr. t. *èntichar kièrdèn*, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *è'lam kièrdèn*, شایع کردن *chayè' kèrdèn*, pr. t. *chai' kièrdèn*.

PUBLIQUEMENT, adv., در حضور خاص و علم *dèr houzourè khas-ou-'am*, آشکارا *achkara*, روی مردم *dèr piché rouï mèrdoum*.

PUCE, s. f., کیک *kik*.

PUCEAU, s. m., زن ندیده *zèn-nè didè*, ا. بکر *bèkr*, pr. t. *bikr*.

PUCELAGE, s. m., دوشیزگی *douchizègui*, ا. بکارت *bè-karèt*.

PUCELLE, adj. et s. f., دختر *doukhtèr*, pr. t. *dokhtèr*, دشیزه *douchizè*, ا. باکره *bakèrè*, pr. t. *bakirè*.

PUCERON, s. m., شپش نباتات *choupouché nèbatat*, pr. t. *chupuchi nèbatat*.

PUDEUR, s. f., آرم *azèrm*, شرم *chèrm*, ا. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, عار *'ar*, حیا *hèya*, pr. t. *haya*.

PUDIBOND, s. adj., شرمناک *chèrmnak*, با حیا *ba hèya*, ا. مستحیی *moustèhyi*.

PUDICITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, ا. عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*, عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PUDIQUE, adj. des 2 g., پاکدامن *pak-damèn*, پاک *pak*, ا. عقیف *'èfif*, pr. t. *'afif*.

PUDIQUEMENT, adv., از روی پاکدامنی *èz rouï pak-damèni*, با عفت *ba 'èffèt*.

PUER, v. n., بد بوی دادن *bèd bouï dadèn*, تعفن کردن *tè'èffoun kèrdèn*.

PUÉRIL, *e*, adj. qui appartient à l'enfance, بچه‌گانه *bè-tchèganè*; — frivole, پوچ *poutch*, ا. باطل *batèl*, pr. t. *batil*, لغو *lègho*, pr. t. *lagho*.

PUÉRILEMENT, adv., وار بچه *bètchè-var*, مانند طفل *ma-nèndé tèfl*.

PUÉRILITÉ, *s. f.*, بچگی *bètchègui*, کودکی *koudèki*, pr. t. *kiudèki*.

PUERFÉRALE, adj. *f.* fièvre puerpérale, حمًا ولادت *houm-maè cèladèt*, pr. t. *hummaï viladèt*.

PUGILAT, *s. m.*, مشت زنی *moucht-zèni*.

PULNÉ, *e*, adj., بعد بدنیا آمدن *bè'èd bè-dounia àmèdè*, بعد زائیده شده *bè'èd zaïdè-choudè*.

PUIS, adv., پس از این *pès èz ïn*, بعد از این *bè'èd èz ïn*, ا. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, بعده *bè'èdè-hou*, pr. t. *ba'-dè-hou*.

PUISAGE, *s. m.* action de puiser, V. **PUISER**.

PUISARD, *s. m.*, کَرِيز *kariz*, pr. t. *guiariz*.

PUISER, *v. a.* puiser de l'eau, آب کشیدن *àb kèchidèn*, آب گرفتن *àb guèrèftèn*, pr. t. *àb guiriftèn*; — au fig., استخراج کردن *èstèkhradj kèrdèn*, pr. t. *istikhradj kièrdèn*, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*.

PUISQUE, conj., چون *tchoun*, حالا که *hala-ké*, p. t. چونکه *tchoun-ké*, pr. t. *tchoun-ki*.

PUISSAMMENT, adv., زورمندانه *zourmèndanè*, بطور قوی *bè-touré qèvi*, pr. t. *bè-tèvri qèvi*, بوقت تمام *bè-gouvètè tè-mam*, ا. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*; — extrêmement, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, خیلی *khèili*, p. t. بغایت *bè-ghayèt*.

PUISSANCE, s. f. pouvoir, force, يارا *yara*, توانايى *tèvanayi*, pr. t. *touvanayi*, a. قدرت *qoudrèt*, pr. t. *qudrèt*, قوت *qouvvèt*, pr. t. *quvvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; — état souverain, a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول *douvèl*, pr. t. *duvèl*; — les puissances étrangères, a. دول خارجه *douvèlè kharèdjè*, pr. t. *duvèli kharidjè*, دول اجنبیه *douvèlè èdjnèbiyé*, pr. t. *duvèli èdjnèbiyé*; — les puissances alliées, دول متفقہ *douvèlè mouttèfèqè*, pr. t. *duvèli muttèfika*; — les puissances amies, دول متحابه *douvèlè moutèhabbè*, pr. t. *duvèli mutèhabbè*; — en termes de philosophie ce qui est opposé à l'acte, قوت *qouvvèt*, قوت *qouvvèt*; — réduire la puissance à l'acte, از قوت به فعل آورتن *èz qouvvèt bè-fè'èl àvourdèn*, pr. t. *èz quvvèt bè-fa'l àvourdèn*.

PUISSANT, E, adj., توانا *tèvana*, pr. t. *touvana*, a. قادر *qadèr*, pr. t. *qadir*, قوي *qèvi*, pr. t. *qavi*, ني قدرت *zi-qoudrèt*; — tout-puissant, همه چيز قادر *bè-hèmè-tchis qadèr*, pr. t. *bè-hèmè-tchis qadir*; — le Tout-Puissant, خدا *khouda*, pr. t. *khoda*, a. الله *allah*.

PUITS, a. m., چاه *tchah*, a. بئر *bèir*, pr. t. *bir*, pl. ابار *èbar*, pr. t. *abar*.

PULLULER, v. n., زياد شدن *èfzoun choudèn*, زياد شدن *ziad choudèn*.

PULMONAIRE, qui appartient au poumon, متعلق به شش *moutè'èllèq bè-chouch*; — a. f. plante, ا. حشيشة الرثه *hèchichèt-our-rîè*.

PULMONIE, a. f., ریه شش *na-khochiè rîè*, ریه شش *vd-rèmè chouch*, a. داء ریه *da'-our-rîè*.

PULMONIQUE, adj. des 2 g., گُرفتار ناخوشی رته *guèrèftarè na-khochi riè*.

PULPE, s. f., گوشت میوه *gouchté mivè*, a. لب *loubb*, pr. t. *lubb*.

PULPEUX, SE, adj., گُشتدار *goucht-dar*.

PULSATIF, IVE, adj., douleur pulsative, a. وجع نابض *vè-djè'e nabèz*, pr. t. *vèdja'i nabiz*.

PULSATION, s. f., حرکت نبض *tèpèché nèbz*, حرکت نبض *hèrèkèlé nèbz*.

PULVÉRISATION, s. f. action de pulvériser V. PULVÉRISER.

PULVÉRISER, v. a., گردن خاک نرم کردن *khaké nèrm kèrdèn*, گردن *guèrd kèrdèn*, سفوف کردن *soufouf kèrdèn*, pr. t. *sufouf kièrdèn*; — anéantir, نابود کردن *na-boud kèrdèn*, معدوم ساختن *mè'èdoug sakhtèn*, pr. t. *ma'doug sakhtèn*; — pulvérisé, e, گرد شده *guèrd-choudè*.

PUNAIS, E, adj., گنده بینی *guèndè-bini*.

PUNAISE, s. f., ساس *sas*.

PUNAISIE, s. f., گندبینی *guèndè-bini*, a. داء الخشام *da'oul-khècham*.

PUNCH, s. m., پونچ *pountch*.

PUNIQUE, adj. des 2 g. mauvaise foi, بی وفا *bi vèfa*, نادرست *na-droust*, a. غکار *ghèddar*.

PUNIR, v. a., تنبیه کردن *gouch-mal kèrdèn*, تنبیه کردن *tèmbih kèrdèn*, تادیب کردن *tè'èdib kèrdèn*, اجزا *bè-djèza rèçanidèn*; — puni, e, تنبیه شده *tèmbih-choudè*.

PUNISSABLE, adj. des 2 g., شایسته تنبیه *chayèstèyé tèm-*

bih, مستحق تائب *moustèhèqqé tè'dib*, pr. t. *mus-tahagqi tèédib*.

PUNISSEUR, s. m., جزا تنبيه کننده *tèmbih-kounèndè*, دهنده *djèza-dèhèndè*.

PUNITION, s. f., بادفرا *bad-fèra* ou بادفره *bad-fèrè*, (vieux) ا. تنبيه *tèmbih*, ا. تائب *tè'dib*, pr. t. *tèédib*, قصاص *qèsas*, pr. t. *qìsas*, سياست *siacèt*.

PUPILLAIRE, adj. des 2 g., ا. متعلق به یتیم *moutè'llèq bè-yètim*.

PUPILLE, s. des 2 g., ا. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*; — s. f. la prunelle de l'œil, مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdumèki tchèchm*.

PUPITRE, s. m., کیرخ *kèirèkh*, p. t. رحل *rèhl*, pr. t. *rahl*, رحله *rèhlè*, pr. t. *rahlè*.

PUR, e, adj. sans mélange, ا. خالص *khalès*, pr. t. *khalis*, صاف *saf*; — sans tache, پاک *pak*, ا. ناهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — exact, correct, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

PCRÉE, s. f., لهد کرده *lèh-kèrdè*; — purée de lentilles, مردمک نه کرده *mèrdjoumèké lèh-kèrdè*.

PUREMENT, adv. vivre purement, بعفت و عصمت عمر بسر *bè-'èffèt-ou-'èsmèt-'eumr bè-sèr bourdèn*; — écrire purement, پاکیزه نوشتن *pakizè nèvèchtèn*, pr. t. *pakizè nitichtèn*; — exprès, ا. مخصاً *mèhz*, مخصاً *mèhzèn*, مجبوراً *moudjèrrèd*, pr. t. *mudjèrrèd*, مجبوراً *moudjèrrèd-dèn*; — dans le langage des arts, exactement, بی نقص *bi nèqs*, ا. بلا قصور *bè-la gouçour*; — purement et simplement, ساده *sadè*, بی قید و شرط *bi qèid-ou-chèrt*.

PURETÉ, s. f., پاکى *paki*, پاکیزگى *pakizègui*, a. خلوص *khelous*, pr. t. *khoulous*, صفت *sèfvèt*, pr. t. *zafvèt*; — exemption de fautes, vertu, بى قصورى *bi gouçouri*, a. عديم نقص *'èdèmé nèqs*, pr. t. *'adèmi naqs*; — chasteté, عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PURGATIF, s. m., شکران *chèkèm-ran*, کارکن *kar-koun*, دواى کارکن *dèvaï kar-koun*, pr. t. *davaï kiar-kun*, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*, pl. مسهلات *moushèlat*, pr. t. *mushilat*.

PURGATIF, IVE, adj., کارکن *kar-koun*, شکران *chèkèm-ran*, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

PURGATION, s. f. évacuation causée par un purgatif, a. اسهال *èshal*, pr. t. *ishal*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amel*, تنقيّه *tènqiyè*; — remède qu'on prend, V. PURGATIF.

PURGATOIRE, s. m., برزخ *bèrzèkh*, a. اعراف *è'èraf*, pr. t. *a'raf*.

PURGER, v. a., تنقيّه کردن *tènqiyè kèrdèn*, pr. t. *tanqiyè kièrdèn*, مسهل دادن *moushèl dadèn*, pr. t. *mushil dadèn*; — en parlant des métaux, پاک کردن *pak kèrdèn*, قل گذاشتن *qel gouzachtèn*; — se purger, مسهل خوردن *moushèl khourdèn*, pr. t. *mushil khordèn*.

PURIFICATION, s. f., پاکسازى *pak-sazi*, a. تطهير *tèthir*, pr. t. *tathir*, تصفيّه *tèsfiyè*, pr. t. *tasfiè*; — en parlant des métaux on emploie les mots, قال *qal*, امحاض *èmhas*, pr. t. *imhas*.

PURIFIER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, تصفيّه کردن *tèsfiyè kèrdèn*, pr. t. *tasfiyè kièrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودن *paloudèn*; — se purifier, پاک شدن *pak chou-*

POTANISME, s. m., جندہ گری *djèndè-guèri*, قحبگی *qèh-bègui*.

PUTASSERIE, s. f., جندہ بازی *djènadè-bazi*, قحبہ بازی *qahbè-bazi*, pr. t. *qahpa-bazi*.

PUTASSIER, s. m., جندہ باز *djèndè-baz*, قحبہ باز *qahbè-baz*, pr. t. *qahpa-baz*.

PUTATIF, IVe, adj., a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*, موهوم *moouhoum*, pr. t. *mèvhoun*.

PUTRÉFACTION, s. f., پوسیدگی *pouciddègui*, گند *guènd*, a. تعفن *tè'èffun*, pr. t. *tè'affun*.

PUTRÉFIER, v. a., پوسانیدن *guèndanidèn*, پوسانیدن *pouçanidèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, pr. t. *facid kièrdèn*; — se putréfier, گندیدن *guèndidèn*, گندیده *guèndidè choudèn*, فسد شدن *pouciden*, فسد شدن *facèd choudèn*, pr. t. *facid choudèn*; — putréfié, e, گندیده *guèndidè*, گندیده شد *guèndidè-choudè*, a. متعفن *moutè'èffèn*, pr. t. *mutè'affan*.

PUTRIDE, adj. des 2 g., گندیده *guèndidè*, a. عفنی *'oufounni*, pr. t. *'afinni*; — fièvre putride, a. حمای عفنی *hoummaï 'oufounniyè*, pr. t. *hoummaï 'afinniye*.

PUTRIDITÉ, s. f., گندگی *guèndègui*, a. عفونت *'oufounèt*, pr. t. *'ufunèt*.

PYGNÉE, s. m., V. NAIN.

PYLOBE, s. m., a. فم المعدة *fèmm-oul-mè'èdè*, pr. t. *fèmm-ul-mi'dè*.

PYRAMIDAL, e, adj., اهرام مانند *èhram-manènd*, a. اهرامی *èhramiï-ouch-chèkl*, pr. t. *ahramiï-uch-chèkèl*.

PYRAMIDE, s. f., ستون سنگی *soutouné sèngui*, از ستون

soutouné ez sèng, a. هم *hèrèm*, pl. اهرام *èhram*,
pr. t. *ahram*.

PYRÈTHRE, s. m. plante, a. عود القرح *'oud-oul-qèrh*.

PYROTECHNIE, s. f., اتشبازی *àtèch-bazi*.

PYROTECHNIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآتشبازی *moutè'âl-lèq bè-àtèch-bazi*.

PYROTIQUE, adj. des 2 g., سوزان *souzan*, سوزند *souzèndè*,
a. محرق *mouhèrrèq*, pr. t. *muharriq*.

PYREHONISME, s. m., a. مذهب اهل الشكوك *mèzhèbè èhl-ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi èhl-uch-chukioug*.

PYTHAGORE, n. pr. a. فیثاغورس *fitaghourès*, pr. t. *fitaghorous*.

PYTHAGORISME, s. m., آیین فیثاغورس *âyiné fitaghourès*,
pr. t. *âyini fitaghorous*.

PYTHONISSE, s. f., ارافت *èrrafèt*, pr. t. *arrafèt*.

Q

QUADERNES, carmes ou carnes, jeu de trictrac, دو چهار *dou-tchèhar*,
djouft-tchèhar.

QUADRAGÉNAIRE, adj. des 2 g., چهل سانه *tchèhèl-salè*,
tchèhèl-salègui.

QUADRANGULAIRE, adj. des 2 g., چهار گوشه‌ئی *tchèhar-gouchèyi*,
tchèhar-gouchè, a. زوایا *zou èrbè' zèvaya*.

QUADRATURE, s. f., a. تربیع *tèrbî*; — la quadrature du
cercle, a. تربیع دایره *tèrbî'é daîrè*.

QUADRIFOLIUM, s. m., چهار برگه *tchèhar-bèrguè*.

QUADRILATÈRE, s. m., شکل چهار پهلو *chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRISYLLABE, adj. des 2 g., چهار هجائی *tchèhar-hè-djayi*.

QUADRIENNAL, E, adj., چهار ساله *tchèhar salè*, چهار ساله گئی *tchèhar-salègui*.

QUADRILATÈRE, adj. des 2 g., چهار پهلو *tchèhar-pèhlou*;
— S. M. UN quadilatère, چهار پهلو شکل *chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRUPÈDE, S. ET adj., چهار پا *tchèhar-pa*, چار پا *tchar-pa*.

QUADRUPLE, adj. des 2 g., چهار چندان *tchèhar tchèndan*,
چهار قدر *tchèhar qèdd*, pr. t. *tchèhar qadd*, چهار قدر *tchèhar qèdr*, pr. t. *tchèhar qadr*, چهار مقابل *tchèhar mouqabèl* pr. t. *tchèhar muqabil*.

QUADRUPLER, V. A., چهار چندان کردن *tchèhar tchèndan kèrdèn*.

QUAI, S. M., سنگ بست کنار آب *sèng-bèsté kènaré âb*, pr. t. *sèng-bèsti kiènarî âb*.

QUALIFICATIF, IVE, adj., a. وصفی *vèstîi*, pr. t. *vasfiî*.

QUALIFICATION, S. F., نام *nam*, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*,
pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*.

QUALIFIER, V. A., اسم گذاشتن *èsm gouzachtèn*, موصوف کردن *moouçouf kèrdèn*, pr. t. *mèvçouf kièrdèn*; — se qualifier, خود را صفت دادن *khoud-ra sèfèt dadèn*, pr. t. *khod-ra sifèt dadèn*, موصوف شدن *moouçouf choudèn*; — qualifié, e, موصوف شده *moouçouf-choudè*, pr. t. *mèrsouf-choudè*, a. موصوف *moouçouf*, pr. t. *mèrsouf*.

QUALITÉ, S. F., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*. اصل *èsl*, pr. t. *asl*; — cette indienne est de mauvaise qualité, جنس

این چیت بد است *djènsé in tchit béd-èst*, این اصلش بد است *in tchit èsl-èch béd-èst*; — cette qualité d'eau, این جنس آب *in djènsé ab*, pr. t. *in djînsi ab*; — mérite, talent, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*; — en terme de médecine, a. حاحیت *khariyèl*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khèçayis*; — inclination, habitude, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*, pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*, خصلت *khèslèt*, pr. t. *khasslèt*, pl. خصایل *khèçayèl*, pr. t. *khaçaïl*, شمیله *chèmilè*, pl. شمایل *chèmayèl*, pr. t. *chèmaïl*; — qualités naturelles, a. خصایل ذاتیه *khèçayèlè zatiyè*, pr. t. *khaçaïli zatiyé*; — noblesse, بزرگواری *bou-zourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرف *chèrèf*; — titre, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*, عنوان *ènvàn*, pr. t. *învàn*; — en qualité de باسم *bè-'èsmé*, بعنوان *bè-'ènvànè*; — il m'a pris en qualité de secrétaire, نیابت مرا قبل کرد *bè-'ènvànè niabèt mè-ra qèboul kèrd*, pr. t. *bè-'învànî niabèt mè-ra qaboul kièrd*.

QUAND, adv. lorsque, هنگامی که *hènga-mi-ké*; — quant il est allé, وقتیکه رفت *vèqti-ké rèft*, pr. t. *vaqti-ki rèft*; — quand partira-il? کی خواهد رفت *kèi khahèd rèft*, *tchè vèqt hèrekèt mi-kounèd*, pr. t. *tchi vaqt harèkièt mi-kunèd*; — quand, conj. quoique, گرچه *guèr-tchè*, pr. t. *guèr-tchi*, اگرچه *èguèr-tchè*, pr. t. *èyèr-tchi*; — quand même, اگر هم *èguèr hèm*; — jusqu'à quand? تا کی *ta kèi*.

QUANT, à adv., که *ké*, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr*

kheçous, pr. t. *dèr khouçous*; — quant à moi, *بندہ کہ* *bèndè ké*, pr. t. *bèndè ki*; — quant à cette affaire, *در باب این امر* *dèr babè in èmr*.

QUANTES, adj. toutes et quantes fois, *ہر وقت* *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*.

QUANTIÈME, adj. des 2 g., *چندمین* *tchèndoum*, *تچندومین* *tchèndoumèn*.

QUANTITÉ, s. f., a. مقدار *mèqdar*, pr. t. *miqdar*, pl. مقادیر *mèqadir*, کمیت *kèmiyèt*, قدر *qèdr*, pr. t. *qadar*; — beaucoup, grand nombre, *بسیار* *bèciar*, *اڻڀرو* *èmbouh*, *بسیار* *bèciar*, pr. t. *biciar*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, خیلی *khèili*, a. کثیر *kècir*, وفور *vèfour*; — multitude, abondance, فراوانی *fèravani*, فزونى *fèzouni*, بسیاری *bèciari*, pr. t. *biciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرت *vèfrèt*.

QUARANTAINE, s. f., عدد چهل *bè-qèdré tchèhèl 'èdèd*, *بہ چہل دانہ* *bè-qèdré tchèhèl danè*, pr. t. *bè-qadri tchèhèl danè*; — lazaret, قرنطنتہ *qèrantènè*, pr. t. *qarantina*, قراختین *qèrakhtîn*, pr. t. *qarakhtîn*.

QUARANTE, adj. num., چهل *tchèhèl*, a. اربعہ *èrbè'oun*, pr. t. *arba'oun*.

QUARANTIÈME, adj. des 2 g., چہلم *tchèhèloun*; — quarantième partie, چہل یک *tchèhèl yèk*.

QUART, s. m., چہار یک *tchèhar-yèk*, p. t. چاریک *tcharik*, pr. t. *tchèdirèk*, a. ربع *roub'*.

QUARTAUT, s. m., کوچک پپ *pipé koutchèk*, pr. t. *pipi kutchuk*.

QUARTIER, s. m. quatrième partie d'une chose V. QUART; — division d'une ville, a. محلہ *mèhèllè*, pr. t. *mahèllè*,

pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*; — camp d'une armée, لشکرگاه *lèchkèr-gah*, pr. t. *lèchkièr-guiah*, p. t. اردو *ourdou*, pr. t. *ordou*, a. معسكر *mè'skèr*, pr. t. *ma'askièr*; — traitement favorable qu'on accorde au vaincu, امان *èman*, pr. t. *aman*; — quartier d'hiver, قشلاق *qèchlaq*, pr. t. *qichlaq*.

QUARTINIER, s. m., ضبط محله *zabète mèhèllè*, pr. t. *zabiti mahallè*.

QUARTZ, s. m., سنگ چاقمق *sèngué tchaqmaq*.

QUARTO (IN), s. m., چهار ورقی *tchèhar-vèrèqi*.

QUASI, adv., مانند *manènd*, مثل اینکه *mèslé ïn-ké* pr. t. *misli ïn-ki*.

QUASI-DÉLIT, s. m., گناه مانند *gounah-manènd*.

QUARTENAIRE, adj. des 2 g., چهار عددی *tchèhar-'èdèdi*, اربعی *rouba'i*.

QUATORZE, adj. num., چهارده *tchèhar-dè*, اربعه عشره *èròè'èt 'èchèrè*.

QUATORZIÈME, adj. des 2 g., چهاردهم *tchèhar-dèhoum*; — un quatorzième, چهارده یک *tchèhar-dè yèk*.

QUATRAIN, s. m., رباعی *rouba'i*, pl. رباعیات *rouba'iyat*.

QUATRE, adj. num., چهار *tchèhar*, pr. t. *tchihar*, چار *tchar*; — faire le diable à quatre, معرکه کردن *mè'd-rèkè kèrdèn*, pr. t. *ma'rèkiè kièrdèn*, دنیا را بهم زد *dounia-ra bè-hèm zèdèn*.

QUATRE-VINGTS, adj. num., هشتاد *hèchtad*, ا. ثمانون *cè-manounè*; — quatre-vingt-dix, نود *nèvèd*, ا. تسعون *tès'ouné*, pr. t. *lis'ouné*.

QUATRE-VINGTIÈME, adj. des 2 g., هشتادم *hèchtadoum*.

QUATRIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèharoum*, a. رابع *rabè'*, pr. t. *rabi'*.

QUATRIÈMEMENT, adv., چهارمین *tchèharoumîn*, a. رابعاً *rabè'èn*.

QUATRIENNAL, E, adj., هر چهار سال يك دفعه *hèr tchèhar sal yèk dèf'è*.

QUATUOR, S. M., چهار فصلی *mouciqiï tchèhar-fèsi*.

QUE, pron. relat. که *ké*, pr. t. *ki*; — la maison que vous avez vue, که دیدید *khanèyè ké didid*, pr. t. *khanèi ki didid*, خانه که بنظر شما رسید *khanèyé ké bè-nèzèré chouma rècid*, pr. t. *khanèi ki bè-nazari chouma rècid*; — quelle chose? چه *tchè*, pr. t. *tchi*; — que ferez-vous? چه خواهید کرد *tchè khahid kèrd*, pr. t. *tchi khahid kièrd*; — signifie aussi pourquoi, چرا *tchèra*, pr. t. *tchira*; — que ne vous hâtez-vous? چرا *tchèra dèst-patchè nè-mi-chèvid*, دست‌پاچه نمیشوید *tchèra tè'djil nè-mi-kounid*, چرا تعجیل نمیکنید *tchira ta'djil nè-mi-kunid*; — combien! چه قدر *tchè qèdr*, pr. t. *tchi qadr*; — qu'elle est belle! چه *tchè qèdr zibast*, pr. t. *tchi qadr zibast*; — signifie aussi, mais en persan on emploie alors le mot بس *bès* que l'on place à la fin de la phrase; il ne dit que la vérité, حقیقت را میگوید و بس *hèqiqèt-ra mi-gouyèd-ou-bès*, pr. t. *haqiqèt-ra mi-guyèd-u-bès*; — s'emploie aussi pour terme de comparaison; il est plus heureux que moi, او از من

خوشبخت تر است *ou èz mèn khoch-bèkht-tèr-èst* ; —
 il est plus jeune que moi, او از من جوان تر است *ou èz mèn djèvan-tèr-èst* pr. t. *ou èz mèn djuvan-tèr-èst* ; —
 on dit aussi : que de fois je suis venu ! چندین دفعه *tchènd ou tchèndîn dèf'è àmèdèm*.

QUEL, LE, adj., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, کدام *koudam*, ou *kou-*
doum, pr. t. *kiudam*, چند *tchènd*, چه طور *tchè toour*,
 pr. t. *tchi taor* ; — quel est cet homme ? این آدم *în àdèm tchè-tchiz-èst*, pr. t. *în àdam*
tchi-tchiz-èst ou کیست این آدم *în àdèm kist* ; — quel
 est votre nom ? نام شما چه چیز است *namé chouma*
tchè-tchiz-èst, pr. t. *nami-chuma tchi-tchiz èst*, اسم شما
 چیست *èsmé chouma tchist*, pr. t. *ismi chuma tchist* ;
 — quel temps fait-il ? هوا چه طور است *hèva tchè toour-*
èst, pr. t. *hava tchi taor-èst* ; — quelle heure est-il ?
 چند ساعت است *sa'èt tchènd-èst*, ساعت میگذرد *tchènd sa'èt mi-gouzèrèd*, pr. t. *tchènd sa'at*
mi-guzèrèd ; — quel livre voulez vous ? چه کتاب
 کدام کتاب را میخواهید *tchè kètab mi-khahid*, pr. t. *kiudam kitab-ra*
mi-khahid ; — quel qu'il soit, quelle qu'elle soit, هر
 کدام باشد *hèr koudam bachèd*, pr. t. *hèr kiudam ba-*
chèd, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*, pr. t. *hèr tchi ba-*
chèd ; — se dit par exclamation, quel courage ! چه
 رشادتی *tchè rèchadèti*, چه شجاعتی *tchè cheudja'èti*,
 pr. t. *tchi chudja'ati* ; — quelle hardiesse ! چه جسارتی
tchè djècarèti, pr. t. *tchi djaçarèti*.

QUELCONQUE, adj. des 2 g. employé avec la négation,

هیتچ hitch, هیتچ چیز hitch tchiz; — il ne lui est resté chose quelconque, هیتچ چیز نمانده است bèraï ou hitch tchiz nè-mandè èst; — (sans négation) un homme quelconque, آدمی Adèmi, شخصی chèkhèsi, هر آدمی باشد hère Adèmi bachèd.

QUELQUE, adj. des 2 g. quelque chose, چیزی tchizi; — adressez vous à quelque autre personne, شما بشخص chouma bè-chèkhèsé diguèr roudjou' be-kounid; — quelques, چند tchènd, بعضی bè'èzi, pr. t. ba'zi; — quelques personnes, نفری چند nèfèri tchènd, بعضی اشخاص bè'èzi èchkhas, pr. t. ba'zi èchkhas; — quelque part, جای djaï; — allons quelque part, جای برویم djaï be-rèoim; — quel que, quelle que (en deux mots), en parlant des choses, هر چه hère tchè, pr. t. hère tchi, هر قدر hère qèdr, pr. t. hère qadr, en parlant des personnes, هر کس hère kès, pr. t. hère kiès, هر که hère ké, pr. t. hère ki, en parlant des personnes, هر کس hère kès, pr. t. hère kiès; — quel qu'il soit, quelle que soit la personne, هر که باشد hère ké bachèd; — quelle que soit la chose, هر چه باشد hère tchè bachèd; — quel que soit le soin que vous preniez, هر قدر سعی کنید hère qèdr sè'i be-kounid, pr. t. hère qèdr sa'i be-kunid.

QUELQUEFOIS, adv., گاهی gahi, pr. t. guiah, گاهگاه gah-gah, pr. t. guiah-guiah اوقات بعضی bè'èzi ouqat, pr. t. ba'zi èvqat, بعضی دفعه bè'èzi dèfè.

QUELQU'UN, E, adj., یکی یکی yèki, یکی از آنها yèki ès an-ha; — sans doute il en viendra quelqu'une, البته یکی

خواهد آمد *elbèttè yèki khahèd àmèd*; — signifie aussi une personne, کسی *kèci*; — y a-t-il quelqu'un chez lui ? پیش کسی هست *pich-èch kèci hèst*.

QUÉMANDER, v. n., نهانی گدائی کردن *nèhani guèdayi kèrdèn*.

QUÉMANDEUR, SE, S., نهانی گدائی کننده *nèhani guèdayi-kounèndè*.

QU'EN-DIRA-T-ON, S. m., حرف مردم *hèrfé mèrdoum*, pr. t. *harfi mèrdum*.

QUENOUILLE, S. f., دکران *doukran*, pr. t. *dukran*, کرتلان *kèrtlan*.

QUERELLE, S. f., a. ستیزه *sètizè*, ستیز *sètiz*, a. جدل *djèdèl*, مجادل *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadèlè*, pl. مجادلات *moudjadèlat*, pr. t. *mudjadèlat*, نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*, pl. منازعات *mounazè'dt*, pr. t. *munaza'dt*.

QUERELLER, v. a., ستیزیدن *sètizidèn*, ستیز کردن *sètiz kèrdèn*, دعوا کردن *dè'èva kèrdèn*, pr. t. *da'ava kièrdèn*; — se quereller, دعوا کردن با *ba hèm dè'èva kèrdèn*, pr. t. *ba hèm da'ava kièrdèn*.

QUERELLEUR, EUSE, S., ستیزه کار *sètizè-kar*, pr. t. *sètizè-kar*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منازع *mounazè'*, pr. t. *munazè'*.

QUÉRIR, v. a., آوردن *àvourdèn*; — allez quérir un tel, فلانکسرا بیاورید *flan-kès-ra bi-àvèrid*, pr. t. *fulan-kès-ra be-yàvèrid*.

QUESTEUR, S. m., a. ناظر اخراجات *nazèré èkhradjat*, pr. t. *naziri akhradjat*.

QUESTION, S. f., پرسش *poursèch*, pr. t. ; *vsich*, a. استفسار

èstèfsar, pr. t. *istifsar*, سؤال *so'al*, pr. t. *su'al*, مسله
mècèlè pr. t. *macèlè*.

QUESTIONNAIRE, s. m., کننده *chèkèndjè-kounèndè*.

QUESTIONNER, v. a., چوڤيا شدن *djouya choudèn*, پرسیدن *poursidèn*, سؤال کردن *so'al kèrdèn*, استفسار کردن *èstèfsar kèrdèn*.

QUESTIONNEUR, EUSE, s., بسیار سؤال کننده *bèciar so'al kounèndè*, a. كثير السؤال *kècir-ous-so'al*, pr. t. *kècir-us-su'al*.

QUESTURE, s. f., شغل نظارت اخراجات *choughlé nèzarètè òkhradjat*.

QUÊTE, s. f. action de chercher, جستجو *djoustè-djou*, a. تفتيش *tèftich*, تفحص *tèfèhhous*, pr. t. *tèfahhus*; — pour les pauvres, جمع آوری صدقات *djèm'-àvèrî sè-dèqat*.

QUÊTER, v. a. chercher, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پی گزیدن *pèi guèrdidèn*, تجسس کردن *tèdjès-sous kèrdèn*; — faire la quête, جمع کردن صدقه *sè-dèqè djèm' kèrdèn*.

QUÊTEUR, EUSE, s., جمع کننده صدقه *djèm'-kounèndèyè sèdèqè*.

QUEUE, s. f., دم *doum*, pr. t. *dum*, a. ذنب *zènèb*, pl. اذنب *èznab*; — la queue d'un cheval, دم اسب *doumé èsp*; — pan, دامن *damèn*, a. ذیل *zèil*; — faire queue, پشت پشت *pouchté hèm-diguèr èstadèn*; — dernier, la fin de quelque chose, سر پشت *pouchté sèr*, a. آخر *àkhèr*, pr. t. *àkhir*; — à la queue, سر پشت *pouchté sèr*, در عقب *dèr 'èqèb*.

QUEUE-DE-CHEVAL, prêle des marais, V. PRÊLE.

QUEUE-DE-POURCEAU, s. f. plante, a. شجرة الخنازير *chèmrèt-oul-khènazir*.

QUEUE-DE-BENARD, s. f., a. ذنب الثعلب *zènèb-ous-sè'èlèb*, pr. t. *zènèb-us-sa'lèb*.

QUI, pron. relat., كى *ké*, pr. t. *ki*; — l'homme qui vient, كىمىك ميايد *Adèmi-ké mi-àyèd*; — qui est-oe? كىست *kist* ou *ki-èst*; — qui est venu? كى آمد *ké àmèd*; — signifie aussi celui qui, كى آنكس *àn-kès ké*.

QUICONQUE, pron. ind. m. sing., هر كى *hèr ké*, هر كسىكه *hèr kèci-ké*, هر آنكه *hèr àn-ké*.

QUIESCENT, e, adj., a. ساكن *sakèn*, pr. t. *sakìn*; — lettre quiescente, حرف ساكن *hèrfé sakèn*, pr. t. *harfi sakìn*.

QUIET, e, adj. (vieux) آسوده *âçoudè*.

QUIÉTUDE, s. f., آسودگى *âçoudègui*, a. استراحت *âstèrahèt*, pr. t. *istirahat*, موسى *mèvèça*.

QUILLE, s. f., تير بنياد كشتى *tiré bouniadé kèchti*, pr. t. *tiri buniadi kièchti*; — pour jouer, چوب گوى بازى *tchoubé gouï-bazi*.

QUINCAILLERIE, s. f., خرازى *khèrrazi*.

QUINCAILLE, s. f. V. QUINCAILLERIE.

QUINCAILLIER, s. m., خرازى فروش *khèrrazi-feronch*, pr. t. *kharrazi-furouch*.

QUINDÉCAGONE, s. m., شكل پانزده گوشه *chèklé pansèdè gouchèyi*.

QUINQUAGÉNAIRE, adj. des 2 g., پنجاه ساله *pèndjah-salè*.

QUINQUENAL, e, adj., هر پنج سال *hèr pèndj sal*, پنج سال ميكشد *pèndj sal toul mi-kèchèd*.

QUININE, s. f., کنه کنه *kind-kinè*.

QUINQUINA, s. m., چوب کنه کنه *tchoubé kinè-kinè*, pr. t. *tchubi kina-kina*.

QUINQUET, s. m., ا. قندیل *qèndil*, pr. t. *qandil*, pl. قنادیل *qènadil*.

QUINT, s. m., پنج یک *pèndj-yèk*.

QUINTAL, s. m., قنطار *qèntar*, pr. t. *qantar*, pl. قنطایر *qènatir*, pr. t. *qinatir*.

QUINTEFEUILLE, plante, سرساک *sèrsad*, پنج انگشت *pèndj-èngoucht*.

QUINTESSENCE, s. f., a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — ee qu'il y a de plus parfait dans une chose, a. زده *soubdè*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulacè*.

QUINTEUX, RUSE, adj., کج خلق *kèdj-khoulq*, خشمناک *khèchmnak*.

QUINTUPLE, adj. des 2 g., a. پنج چندان *pèndj tchèndan*, پنج این قدر *pèndj in qèdr*.

QUINTUPLER, v. a., پنج چندان کردن *pèndj tchèndan kèrdèn*.

QUINZAINE, s. f., بقدر پانزده عدد *bè-qèdré panzdè 'èdèd*, pr. t. *bè-qadri panzdè 'èdèd*.

QUINZE, adj. num., پانزده *panzdè*, a. خمسة عشره *khèmsè 'èchèrè*.

QUINZIÈME, adj. des 2 g., پانزدهم *panzdèhoum*; — le quinzième d'une chose, پانزده یک *panzdè-yèk*.

QUINZIÈMEMENT, adv., پانزدهمین *panzdèhoumîn*, a. خمسة عشرأ *khèmsèt 'àchèrèn*.

QUIPROQUO, s. m. méprise V. MÉPRISE.

QUITTANCE, s. f., رسيڊ قبض *qèbzé-récid*, pr. t. *qabsi-récid*, رسيڊ *récid*.

QUITTANCEZ, v. a., رسيڊ نوشتن *qèbzé-récid nè-vèchtèn*.

QUITTE, adj. des 2 g., پاك *pak*, حساب پاك *hèçab-pak*, pr. t. *hiçab-pak*.

QUITTEMENT, adv., از الودگي دين مبرا *èz àloudèguï dèin moubèrra*.

QUITTER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn* رها کردن *rèha kèrdèn*, ترك کردن *tèrk kèrdèn*; — se séparer, جدا شدن *djèda choudèn*, pr. t. *djida choudèn*, مفاقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*, pr. t. *mufaraqat kièrdèn*; — quitter sa femme, la répudier, طلاق دادن *tèlaq dadèn*, pr. t. *tilaq dadèn*; — quitté, e, رها شده *rèha-choudè*, a. متروک *mètrouk*.

QUI-VA-LA ? terme de guerre, t. p. گلان کيم *guèlèn kim*.

QUI-VIVE ? V. QUI-VA-LA ?

Quoi, pron. rel., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, چه چيز *tchè tchiz*, pr. t. *tchi-tchiz*; — quoi de mieux ? چه بهتر *èz in tchè bèh-tèr*; — de quoi s'agit-il ? چه حرف *hèrf dèr tchè tchiz èst*; — sur quoi ? در چه *dèr tchè bab*, بابت *tchè babèt*; — à quoi cela sert-il ? اين بچه کار ميخورد *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — quoi ? que signifie cela ? اين يعنى چه *in yè'èni tchè*, pr. t. *in ya'ni tchi*; — quoi ? plait-il ? بلى *bèli*; — a quoi bon, چه مصرف *tchè mèsrèf*; — quoi que ce soit, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — je ne sais quoi, چه نميدانم *nè-mi-danèm tchè*; — à quoi

pensez vous? *در چه فکر هستيد* *dèr tchè fèkr hèstid*,
 pr. t. *dèr tchi fikr hèstid*; — *هر آينه* *hèr âinè*.
در هر صورت *dèr hèr sourèt*.

QUOIQUE, conj., *اگرچه* *èguèr-tchè*, pr. t. *èguèr-tchi*,
guèr-tchè, pr. t. *guèr-tchi*; — *quoi que* (en deux mots),
هر چه *hèr tchènd*, *چه* *hèr tchè*.

QUOLIBET, s. m., *ياوه گوئی* *yavè-gouyi*, *جفنگی* *djèfèng*,
 p. t. *ياوه* *yavè*.

QUOTE-PART, s. f., *رشد* *rècèd*, *بهره* *bèhrè*, a. *حقه* *hèssè*,
 pr. t. *hissè*.

QUOTIDIEN, NE, adj., *هر روزی* *hèr rouzi*, *روزه* *hèr rouzè*,
 a. *یومی* *yooumi*, pr. t. *yèmi*; — *fièvre quotidienne*,
روزه *tèbè* *hèr rouzi*.

QUOTITÉ, s. f., *رشد مقرر* *rècèdé mouqèrrèr*, *حقه معینه* *hèssèyé mou'èiyènè*.

R

RABÂCHAGE, s. m., *ژاز* *jaz*, *ياوه گوئی* *yavè-gouyi*,
 a. *تکرار الکلام* *tèkrar-oul-kèlam*.

RABÂCHER, v. a., *ژاز گوئی کردن* *jaz-gouyi kèrdèn*, *ياوه*
تکرار حرف کردن *tèkraré hèrf kèrdèn*, pr. t. *tèkrari harf kièrdèn*.

RABÂCHERIE, s. f. V. RABÂCHAGE.

RABÂCHEUR, EUSE, s., *ژاز گوئی* *yavè-gouï*, *ياوه* *jaz-gouï*.

RABAIS, s. m., *کاست قیمت* *kasté qèimèt*, a. *تنزل قیمت* *tènèzsoulé qèimèt*.

RABAISSEMENT, s. m., *کاست* *kast*, pr. t. *kiast*, *کاهش* *ka-*

hèch, pr. t. *kiahèch*, پستی *pèsti*, a. تنزیل *tènsil*, تنزل
tèndèssoul, pr. t. *tènaszul*.

RABAISSE, v. a., پایین تر کردن *pèst kèrdèn*, پایین کردن
payîn-tèr kèrdèn; — le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-
ra kèm kèrdèn*.

RABAT, s. m., یخه از کتان *yèkhâyé èz kètan*.

RABAT-JOIE, s. m., شادی *chadi-zèda*.

RABATTRE, v. a., پایین آوردن *payîn*
àvourdèn, انداختن پایین *payîn èndakhtèn*; — en par-
lant du prix, کم کردن *kèm kèrdèn*.

RABBIN, s. m., میشته *michtè*, معلم جهودان *mou'èllémé
djèhoudan*.

RABBINIQUE, adj. des 2 g., مخصوص میشته *mèkhsoucè
michtè*.

RABBINISME, s. m., آیین میشته *dyiné michtè*.

RABBINISTE, s. des 2 g., مقتدی آیین میشته *mouqtdèdï
dyiné michtè*.

RABÊTIR, v. a., حیوان در آوردن *bè-halètè hèivan
dèr àvourdèn*.

RÂBLE, s. m., پشت ماز *pouchté-mazè*, pr. t. *puchti-masè*,
پشت مزه *pouchté-mèzè*, vulg. گوشت رسته *gouchté
rèstè*, pr. t. *guchti rastè*.

RÂBLU, R, ou RÂBLÉ, R, adj., قوتدار *tènoumènd*,
gouvèt-dar.

RABONNIR, v. a., بهتر کردن (peu usité),
bèh-tèr kèrdèn; — v. n., devenir meilleur (peu usité),
بهتر شدن *bèh-tèr choudèn*.

RABOT, s. m., رنده *rèndè*.

RABOTER, v. a., کردن رند *rèndè kèrdèn*.

RABOTRUX, MUSE, adj. en parlant du bois qui est noueux,
گره دار *guèrèh-guèrèh*, pr. t. *guirih-guirih*, گره دار
guèrèh-dar, pr. t. *guirih-dar*; — inégal, ناموار *na-*
hèm-var.

RABOUGRI, E, adj., کج *kèdj-mèdj*.

RABOUGRIE, v. n., کج شدن *kèdj-mèdj choudèn*.

RABOUILLEE, s. f. V. TERRIER.

RABOUTIE, v. a., بهمدیگر وصل کردن *bè-hèm-diguèr vèsl*
kèrdèn.

RABROUER, v. a., رد کردن *rèdd kèrdèn*.

RACAILLE, s. f., a. ارانل انسان *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-*
un-nas.

RACCOMMODAGE, s. m. réparation, a. مرمت *mèrèmmèt*,
تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*; — prix de la réparation,
اجرت تعمیر *èudjrètè tè'èmir*.

RACCOMMODEMENT, s. m., آشتی *àchti*.

RACCOMMODEUR, SE, s., رفوگر *roufou-guèr*, وصل کنند *vèsl-*
kounèndè.

RACCOMMODER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust*
kièrdèn تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'-*
mir kièrdèn, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — signifie
aussi rapiéceter, وصله کردن *vèslè kèrdèn*, رفو کردن
roufou kèrdèn; — réconcilier, آشتی دادن *àchti da-*
dèn; — se raccommoder, آشتی کردن *àchti kèrdèn*.

RACCORD, s. m. liaison, a. وصل *vèsl*.

RACCORDLEMENT, s. m., وصل کردن *vèsl kèrdèn*.

RACORDER, v. a., بهم وصل کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*.

RACCOUPLER, v. a. V. ACCOUPLER.

RACCOURCISSEMENT, s. m., کوتاه شدن *koutah choudèn*, pr. t. *kiutah choudèn*.

RACCOURCIR, v. a., کوتاه کردن *koutah kèrdèn*, pr. t. *kiutah kièrdèn*, کوتاهتر کردن *koutah-tèr kèrdèn*, مختصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*; — se raccourcir, کوتاه شدن *koutah choudèn*, کوتاهتر شدن *koutah-tèr choudèn*; — raccourci, e, کوتاهتر شده *koutah-tèr-choudè*; — en raccourci, کوتاه اجمالاً *èdimalèn*, pr. t. *idjmalèn*, مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

RACCOUTUMER, (se), v. pron. V. ACCOUTUMER.

RACCROC, s. m., coup de raccroc, بخت در قمار *bèkht dèr goumar*, بخت ناکهان *bèkhtè naguèhan*, pr. t. *bakhti naguèhan*.

RACCROCHER, v. a. accrocher de nouveau, از نو آویختن *èz noon àvrikhtèn*; — se raccrocher, s'aider de, چسپیدن *tchèspidèn*; — regagner les avantages perdus, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

RACCROCHEUR, s. m., (peu usité), در قمار بختیار *dèr goumar bèkhtiar*.

RACCROCHEUSE, s. f., جندۀ کوجه گرد *djèndèyé koutchè-guèrd*, pr. t. *djèndèi kutchè-guird*. V. PROSTITUÉE.

RACE, s. f. en parlant des personnes, نژاد *nèjad*, a. نسل *nèsl*, آل *âl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsilè*; — en parlant des animaux, a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*.

RACHALANDER, v. a. V. ACHALANDER.

RACHAT, s. m., خرید دوباره *khèridè dou barè*; — déli-

vrance, رهایی *rèhayi*, a. خلاصی *khèlaci*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khilas*, نجات افتدا *èftèda*, pr. t. *iftida*, نجات *nèdjat*.

RACHETABLE, adj. des 2 g., از نو خریدنی *èz noou khèridèni*, pr. t. *èz nè khiridèni* از نو توان خرید *èz noou tèvan khèrid*.

RACHETER, v. a., دو باره خریدن *dou barè khèridèn*; — délivrer, نجات دادن *khèlaci dadèn*, نجات دادن *nèdjat dadèn*, رهانیدن *rèha kèrdèn*, رهانیدن *rèhani-dèn*; — se racheter, خود را رهانیدن *khoud-ra rèhanidèn*, هیدن *rèhidèn*.

RACHIS, s. m. terme d'anat. colonne vertébrale, مهره پشت *meuhrèyé poucht*.

RACHITIQUE, adj. des 2 g., شیر زده *chir-zèdè*, a. مفرقم *mouqèrqèm*.

RACHITIS, s. m. synonyme peu usité de rachitisme, V. RACHITISME.

RACHITISME, s. m., شیرزدگی *chir-zèdègui*.

RACINAL, s. m., شاختیر *chah-tir*, a. زافر *zafèr*, pl. زوافر *zè-vafèr*, pr. t. *zivafir*.

RACINE, s. f., ریشه *richè*, بیخ *bikh*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

RACLER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, خراشیدن *khèrachidèn*.

RACLOIR, s. m., لیسه *licè*, a. محلاً *mèhla'*.

RACLURE, s. f., تراشه *tèrachè*.

RACOLER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèflèn*, سرباز جمع کردن *sèr-baz djèm' kèrdèn*.

RACOLBUR, s. m., سربازگیر *sêr-baz-guir*.

RACONTAGE, s. m. V. BAVARDAGE.

RACONTER, v. a., حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-kiayèt kièrdèn*, روایت کردن *nèql kèrdèn*, *rèvayèt kèrdèn*, pr. t. *riyayèt kièrdèn*; — raconté, e, a. منقول *mènqoul*, کرده حکایت *hèkayèt-kèrdè*.

RACONTEUR, SE, s., حکایت کننده *hèkayèt-konnèndè*, a. نقل *naql*, pr. t. *naql*, راوی *ravi*.

RACORNIR, v. a., سفت کردن *sèft kèrdèn*; — se racornir, سفت شدن *sèft choudèn*; — racorni, e, سفت شد *sèft-choudè*.

RACORNISSEMENT, s. m., سفتی *sèfti*, a. صلابت *sèlabèt*, pr. t. *salabèt*.

RACQUITTER, v. a., تضمین کردن *tèlafi kèrdèn*, *tèzmîn kèrdèn*; — se racquitter, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*, تلافی ضرر کردن *tèlafî zèrèr kèrdèn*, pr. t. *tèlafî zarar kièrdèn*.

RACQUÉRIR, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst dèourdèn*, دو باره مالک شدن *dou barè malèk choudèn*, pr. t. *dou barè malik choudèn*.

RADE, s. f., لنگرگاه *lènguèr-gah*, a. مرسی *mèrça*, pl. مراسی *mèraci*.

RADÉAU, s. m., جاله *djalè*, کلک *kèlèk*.

RADER, v. a., کشتی را بلنگرگاه آوردن *kèhti-ra bè-lènguèr-gah dèourdèn*.

RADIATION, s. f. effet des rayons de la lumière sur les corps qui les reçoivent, تابش آفتاب *tabèché aftar*, a. ششعه *chè'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*.

RADIATION, s. f. action de rayer, a. ماکو *mèho*, pr. t. *maho*.

RADICAL, E, adj., a. جبلتی *zati*, pr. t. *asli*, اصلی *èslî*, pr. t. *asli*, *djèbèlli*.

RADIOALEMENT, adv., از اصلش *èz boun*, از بین *èz bikh*, *èz èsl-èch*, a. من الاصل *mèn-èl-èsl*, pr. t. *mîn-èl-asl*; — signifie aussi totalement, a. بکلی *bè koulli*.

RADICULE, s. f., ریشه کوچک *richèyé koutchèk*, pr. t. *richèyi kutchuk*.

RADIÉ, E, adj., a. مشعشع *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'-cha'*.

RADIEUX, EUSE, adj., پرتوانداز *pèrtouou-èndaz*, pr. t. *pèrtèu-èndaz*, تابنده *tabèndè*, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, مشعشع *bèrraq*, شعله *cheu'eulè-vèr*, a. براق *bèrraq*, *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'cha'*.

RADIOMÈTRE, s. m., میزان ارتفاع *mizané èrtèsa'*, pr. t. *mizani irtisa'*, a. میزان ال ارتفاع *mizan-oul-èrtèsa'*, pr. t. *mizan-ul-irtisa'*.

RADIS, s. m., ترب *tourb*; — petits radis, تربچه *tourbtchè*, pr. t. *turbtchè*.

RADOTAGE, s. m., زاز خایی *jaj-khayi*, حرف پوچ *hèrfé poutch*, حرف بیهوده *hèrfé bi-houdè*.

RADOTER, v. n., زاز خایی کردن *jaj-khayi kèrdèn*, حرف پوچ *hèrfé poutch zèdèn*.

RADOTERIE, s. f. V. **RADOTAGE**.

RADOTEUR, EUSE, s., زازخای *jaj-khai*, هرزه درای *hèrsè-dè-rai*, باوه گاو *yavè-gou*.

RADOUB, s. m., تعمیر کشتی *tè'miré kèchti*.

RADOUBER, v. a., کشتی تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèné kèçhti*.

RADOUBEUR, s. m., تعمیر کننده کشتی *tè'èmir-kounèndèyé kèçhti*.

RADOUCIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulayim kièrdèn*; -- se radoucir, ملایم شدن *moulayèm choudèn*; — radouci, e, ملایم شد *moulayèm-choudè*.

RADOUCISSEMENT, s. m., a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*.

RAFALE, s. f., باد شدید و کم دوام *badé chèdid-ou-kèmdèvam*.

RAFFERMIR, v. a., استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustuvar kièrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*, pr. t. *mustahkiam kièrdèn*, قوت دادن *qouvèt dadèn*, pr. t. *quvèt dadèn*; — se raffermir, استوار شدن *oustèvar choudèn*, استحکام یافتن *èstèhkam yaftèn*, pr. t. *istihkiam yaftèn*, قوت پذیرفتن *qouvèt pèzirouftèn*; — raffermi, e, قوت پذیرفته *qouvèt-pèzirouftè*, استوار شد *oustèvar-choudè*, استحکام یافته *èstèhkam yaftè*, pr. t. *istihkiam-yaftè*.

RAFFERMISSEMENT, s. m., استواری *oustèvari*, pr. t. *ustuvari*, قوت‌پذیری *qouvèt-pèziri*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*.

RAFFINAGE, s. m., صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودگی *paloudègui*, a. تصفیه *tèsfiè*.

RAFFINEMENT, s. m. excès de recherche, دقت جویی *dèq-qèt-djouyi*, pr. t. *diqqat-djouyi*, a. استدقاق *èstèddaq*, pr. t. *istiddaq*.

RAFFINER, v. a., از غل و غش پاک کردن *paloudèn*, *èz ghèl-ou-ghèch pak kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*;
— v. n. subtiliser, دقت جوئی کردن *dèqqèt-djouyi kèrdèn*; — se raffiner, پالوده شدن *paloudè choudèn*,
صاف شده *saf choudèn*; — raffiné, e, صاف شده *saf-choudè*, پالوده *paloudè*.

RAFFINERIE, s. f., کارخانه قندسازی *kar-khanèyé qènd-sazi*.

RAFFINEUR, se, s., تصفیه کننده *saf-kounèndè*, *tèsfiè-kounèndè*.

RAFFOLER, v. n., مفتون خنک شدن *khounng choudèn*, مفتون شدن *mèstoun choudèn*.

RAFFOLIR, v. n. (peu usité), دیوانه شدن *divanè choudèn*.

RAFLE, s. f., چوب خوشه انگور *tchoub-khouchèyé èngour*;
— au fig., پ کروی *pak-roubi*.

RAFLER, v. a., پاک کردن *pak bourdèn*, پاک کردن *pak-rouftèn*,
pr. t. *pak-rèftèn*.

RAFRAÎCHIR, v. a., تبرید خنک کردن *khounouk kèrdèn*, تبرید *tèbrid kèrdèn*;
— se rafraîchir, devenir frais, سرد شدن *khounouk choudèn*, سرد شدن *sèrd choudèn*;
— rafraîchi, c, خنک شده *khounouk-choudè*, pr. t. *khunuk-chudè*.

RAFRAÎCHISSANT, e, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RAFRAÎCHISSEMENT, s. m., شربت خنک *chèrbètè khounouk*,
pr. t. *chèrbèti khunuk*, شربت مبرّد *chèrbètè moubèrrèd*,
pr. t. *chèrbèti mubèrrid*; — pl. des rafraîchissements,

مشروبات مبرده *mèchroubaté moubèrrèdè*, pr. t. *mèch-rubati mubèrridè*.

RAGAILLARDIE, v. a., سر دماغ آورتن *sèré dèmagh àvourdèn*.

RAGE, s. f. hydrophobie, ديوانگي سڱ *divanèguï sèg*, a. داء اكلب *da'-oul-kèlb*, pr. t. *da'-ul-kièlb*; — au figuré, ديوانگي *divanègui*, a. جنون *djènoun*, pr. t. *djun-nonn*.

RAGOÛT, s. m., خورش اشنا انگز *khourèché èchtèha-ènguiz*, pr. t. *khorichi ichtiha-ènguiz*.

RAGOÛTANT, e, adj., اشنا انگيز *èchtèha-ènguiz*, pr. t. *ich-tiha-ènguiz*.

RAGOÛTER, v. a., اشنا آورتن *èchtèha àvourdèn*, pr. t. *ich-tiha àvourdèn*.

RAGRANDIR, v. a., بزرگتر کردن *bouzourg-tèr kèrdèn*; — se ragrandir, بزرگتر شدن *bouzourg-tèr choudèn*; — ragrandi, e, بزرگتر شده *bouzourg-tèr-choudè*.

RAGRÉER, v. a. donner la dernière main à un ouvrage de maçonnerie, ماله کشیدن *malè kèchidèn*, ماله کشي *malè-kèchi kèrdèn*; — rajuster, réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *druet kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'émir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*.

RAGRÉMENT, s. m. action de ragréer, V. RAGRÉER.

RAIE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khétout*, pr. t. *khutout*.

RAIE, s. f. poison, گربه ماهي *gourbè-mahi*.

RAIFORT, s. m., گهرز *guèh-zèk*, خرن *khèrèn* (pris du russe).

RAILLER, v. a., ريشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, خنده

استهزا کردن *khèndè-khèrich kèrdèn*, *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*; — v. n., شوخی کردن *choukhi kèrdèn*.

RAILLERIE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*; — plaisanterie, شوخی *choukhi*, pr. t. *chukhi*.

RAILLEUR, RUSE, s., ریشخند کننده *rich-khènd-kounèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*.

RAINETTE, s. f., V. REINETTE.

RAINURE, s. f., شکاف *chèkaf*, کاف *kaf*, a. حَزَّة *houzzè*, حَزَّة *houzzèt*.

RAIPONCE, s. f. plante, a. قمع انفاق *qèm'-oul-qaq*, pr. t. *qama'-ul-qaq*.

RAIS, s. m. pl. traits de lumière, a. شعاع *chou'a'*; — les rais de la lune, قمر شعاع *chou'a'é qèmèr*, pr. t. *chu'a'f qamar*; — rayon d'une roue, چرخ پَرَّه *pèrrèyé* *tchèrk*.

RAISIN, s. m., انگور *èngour*, رَز *rèz*, a. عنب *'ènèb*, pr. t. *'inèb*.

RAISINÉ, s. m., شیره انگور *mourèbbaï chirèyé èngour*.

RAISON, s. f., هوش *houch*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — droit, حق *hèqq*, pr. t. *haqq*; — il a raison, حق دارد *hèqq darèd*, حق بجانب او است *hèqq bè-djanèbé oust*, pr. t. *haqq bè-djanibi oust*; — preuve, a. دلیل *dèlil*, pl. دلایل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahèn*; — motif, a. سبب *sèbèb*, جهت *djèhèt*, pr. t. *djìhèt*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *mèodjib*; — à

plus forte raison, a. بطریق اولی *bè-tèriqè oula*, pr. t. *bè-tèriqè èla*; — sans raison, نا حق *na-hè qq*, pr. t. *na-haqq*; — sans raison, pour sans motif, بی سبب *bi sèbbè*, بی جهت *bi djèhèt*, pr. t. *bi djihèt*; — sans rime ni raison, بی جا *bi dja*, ول *èl*.

RAISONNABLE, adj. des 2 g., خوشیار *houchiar*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, ا. عاقل *'aqèl*, pr. t. *'aqil*; — juste, équitable, با انصاف *ba ènsaf*, pr. t. *ba ènsaf*, منصف *mounsèf*, pr. t. *munsif*; — convenable, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*, معقول *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — animal raisonnable, حیوان ناطق *hèivanè natèq*, pr. t. *haïvani natiq*.

RAISONNABLEMENT, adv., از روی خوشیاری *'èz rouï houchiari*, عاقلانه *'aqèlanè*, از روی خرد *èz rouï khèrèd*, pr. t. *èz rouï khirèd*; — convenablement, بطور مناسب *bè-toourè mounacèb*, pr. t. *bè-tèori munacib*; — passablement, بقدر کف *bè-qèdrè kèsaf*, pr. t. *bè-qadri kièsaf*.

RAISONNÉ, e, adj., اندیشیده *èndichidè*, سنجیده *sèn-djidè*.

RAISONNEMENT, a. m. faculté de raisonner, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, متفکر *moutèfèkkèrè*, pr. t. *mutèfakkirè*, قوت متفکر *qouèrèyè moutèfèkkèrè*, pr. t. *quèrè moutèfakkirè*, قوت متفکر *qouèllè moutèfèkkèrè*, pr. t. *quèllè moutèfakkirè*; — argument, a. دلیل *dè-lil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlail*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahin*.

RAISONNER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*, تأمل کردن *tè'mmoul*

kêrdên, pr. t. *tê'ëmmul kiêrdên*; — alléguer des prétextes, chercher des raisons, *dêlayêl dour-dên*, pr. t. *dêlayêl dour-dên*, *bêhanê djoustên*, *pêyê bêhanê guêchtên*.

RAISONNEUR, *se, s.*, جوی *bêhanê-djouï*, a. *فضول* *fezoul*.

RAJEUNIR, v. a., دو باره جوان *djêvan kêrdên*, *dou barê djêvan kêrdên*; — v. n. *redevvenir jeune*, جوان شدن *djêvan choudên*.

RAJEUNISSEMENT, s. m., نو جوانی *noou-djêvani*, pr. t. *nêv-djuvani*, دو باره جوانی *djêvaniî dou barê*, a. *شباب* *chêbabê* جدید *djêdid*.

RAJUSTER, v. a., از نو درست کردن *êz noou droust kêrdên*, pr. t. *êz nêv drust kiêrdên*, دو باره وصله کردن *dou barê rêslê kêrdên*; — ou simplement, درست کردن *droust kêrdên*, pr. t. *drust kiêrdên*.

RÂLE OU RÂLEMENT, s. m., خرخر *khêrkhêr*, a. *کیر* *kêrir*.

RALENTIR, v. a., آهسته کردن *âhêstê kêrdên*, *âhêstê-têr kêrdên*; — *ralentir sa marche*, آهسته تر راه *âhêstê-têr rah rêstên*; — au figuré, diminuer, کم کردن *kêm kêrdên*; — se ralentir, کم شدن *kêm choudên*, کسر پیدا کردن *kêsr pêida kêrdên*.

RALENTISSEMENT, adv., آهستگی *âhêstêgui*, کندگی *koundi*, a. *بنائت* *bêta'êt*; — au fig., سستی *sousti*, کم شدن *kêm choudên*.

RÂLER, v. n., خرخر کردن *khêrkhêr kêrdên*, خراک کردن *khêrak kêrdên*.

RALLIEMENT, s. m., دو باره بهم پیوستن *dou barè bè-hèm pèisèstèn*, از نو جمع شدن *èz noou djèm' choudèn*; — le ralliement des troupes, دو باره جمع شدن قشون *dou barè djèm'-choudèné gouchoun*.

RALLIER, v. a., دو باره فراهم آوردن *dou barè fèra-hèm àvourdèn*, دو باره جمع کردن *dou barè djèm' kèrdèn*; — rallier les troupes, قشون پراکنده را دوباره جمع کردن *gouchouné pèrakèndè-ra dou barè djèm' kèrdèn*; — rallié, e, دو باره جمع شده *dou barè djèm'-choudè*.

RALLONGEMENT, s. m., بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*, a. تطویل *tèvil*.

RALLONGER, v. a., درازتر بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*, درازتر ببلول کردن *dèraz-tèr kèrdèn*, pr. t. *diraz-tèr kièrdèn*, ببلول افزون *bè-toul èfzoudèn*; — rallongé, e, درازتر شده *dèraz-tèr-choudè*, pr. t. *diraz-tèr-choudè*.

RALLUMER, v. a., دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, دو باره افروختن *dou barè èfroukhtèn*; — au fig. rallumer la guerre, مجدداً نایره جنگ و جدال را *moudjèddèdèn naïrèyé djèng-ou-djèdal-ra mouchtè'èl kèrdèn*, مجدداً اشعل نایره حرب و قتال کردن *moudjèddèdèn èch'alé naïrèyé hèrb-ou-qètal kèrdèn*; — se rallumer, دو باره روشن شدن *dou barè roouchèn choudèn*, دو باره افروخته شدن *dou barè èfroukhtè choudèn*; — rallumé, e, دو باره روشن شده *dou barè roouchèn-choudè*.

RAMADAN ou **RAMAZAN**, s. m., a. رمضان *rèmezan*, pr. t. *ramazan*.

RAMADOUER, et mieux **AMADOUER**, V. **AMADOUER**; — se

ramadouër, نرم شدن *dou barè nèrm choudèn*
(peu usité) V. AMADOUER (s').

RAMAGE, s. m., آواز مرغان *avazè mourghan*, pr. t. *avasi murghan*, سپیل *sèpil*.

RAMAGER, v. n., آواز کردن مرغان *sèpil zèdèn*, *avaz kèrdènè mourghan*.

RAMAIGRIE, v. s., مجتداً لاغر کردن *moudjèddèdèn laguèr kèrdèn*; — v. n., مجتداً لاغر شدن *moudjèddèdèn laghèr choudèn*.

RAMAS, s. m., خرمن خرمین *khèrmèn*, توده *toudè*.

RAMASSÉ, e, adj., گنده *goundè*.

RAMASSER, v. s. accumuler, assembler ce qui est éparé,
خرمن خرمین کردن *khèrmèn-khèrmèn kèrdèn*, جمع کردن *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm' avourdèn*; —
prendre ce qui est à terre, بر داشتن *bèr-dachtèn*, از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*; — enlever, بر چیدن *bèr tchidèn*.

RAMASSEUR, EUSE, s., جمع کننده *djèm'-kounèndè*, pr. t. *djam'-kunèndè*.

RAMASSIS, s. m. V. RAMAS.

RAMAZAN, V. RAMADAN.

RAME, s. f. rame de papier, کاغذ بند *bèndé kaghèz*, pr. t. *bèndi kiaghaz*; — aviron, V. AVIRON; — petite branche pour soutenir les plantes, پازیر *pazir*, a. ضمن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

RAMBAU, s. m., شاخه درخت *chakhèyé dèrèkht*, pr. t. *chakhèi dirakht*.

RAMÉE, s. f., درخت های پیکیده *chakh-haï dè-*

rèkht bè-hèm pitchidè, pr. t. *chakh-haï dirakht bè-hèm pitchidè*.

RAMENDER, v. a. remettre en bon état, *دو باره اصلاح کردن* *dou barè èslah kèrdèn*, V. **AMENDER**; — v. n. devenir à meilleur marché, *ارزانتر شدن* *èrzan choudèn*, pr. t. *arzanter choudèn*.

RAMENER, v. a., *دو باره آوردن* *baz àvourdèn*, *دو باره آوردن* *dou barè àvourdèn*.

RAMER, v. n. tirer à la rame, *پارو کشیدن* *parou kèchidèn*, *خله کشیدن* *khèlè kèchidèn*; — v. a. soutenir des plantes avec des rames, *زیر نباتات ضامن گذاشتن* *zirà nèbatat zamèn gouzachtèn*, *پزیر گذاشتن* *pazir gouzachtèn*.

RAMETTE, s. f. petite rame de papier, V. **RAME**.

RAMEUR, s. m., *پارو کش* *parou-kèch*, *فه کش* *fèh-kèch*, *خله کش* *khèlè-kèch*.

RAMEUX, EUSE, adj., *بر شاخه* *pour-chakhè*.

RAMIER, s. m., *لبوتر جنگلی* *kèboutèré djènguèli*, pr. t. *kè-butèri djènguili*.

RAMIFICATION, s. f., a. *شعبه* *chou'oubè*, pr. t. *cha'bè* et *chu'bè*, pl. *شعبت* *chou'oubat*, pr. t. *cha'bat* et *chu'bat*; — en terme de bot., *شاخه زدن درختان* *chakhè zèdèné dèrèkhtan*.

RAMIFIER, (se), *شاخه زدن* *chakhè zèdèn*; -- au fig., *شعبه* *chou'oubè-chou'oubè choudèn*, pr. t. *chu'bè'-chu'bè choudèn*, *بشعبات عیدیه منقسم شدن* *bè-chou'oubaté 'èdidè mounqècèm choudèn*.

RAMILLES, s. f. pl., *شاخه های ریزه* *chakhè-haï rizè*.

RAMOINDRIR, v. a., کوچکتر کردن *kèm-tèr kèrdèn*, کوچکتر کردن *koutchèk-tèr kèrdèn*; — se ramoinrir, کوچک شدن *koutchèk choudèn*.

RAMOITIR, v. a., نمناک کردن *nèm kèrdèn*, نمناک کردن *nèmnak kèrdèn*.

RAMOLLIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulaïm kièrdèn*; — se ramollir, نرم شدن *nèrm choudèn*, ملایم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulaïm-choudèn*; — au fig., سست شدن *soust choudèn*; — ramolli, e, ملایم شده *moulayèm-choudè*; — au fig., سست شده *soust-choudè*.

RAMOLLISSANT, e, adj. terme de méd., دواى ملتين *dèvaï moulèiyèn*.

RAMONER, v. a., دودکش بخاریا پاک کردن *doud-kèché boukhari-ra pak kèrdèn*, pr. t. *dud-kièchi bokhari-ra pak kièrdèn*, دودکش رفتن *doud-kèch rouftèn*.

RAMONEUR, s. m., دودکشروب *doud-kèch-roub*.

RAMPANT, e, adj., خمینده *khizèndè*, مخند *mèkhèndè*, ا. دباب *dèbbab*.

RAMPMENT, s. m. action de ramper, خمیندگی *khizèndègui*.

RAMPER, v. n., خمیدن *khizidèn*, مخیدن *mèkhidèn*.

RAMPE, s. f. d'un escalier, دار آفرین *dar-âfèrin*; — pente, شیب *nèchib*, شیب *chib*.

RAMURE, s. f. bois d'un cerf, شاخ *chakhè mèral*, شاخ *chakhè guèvèzn*.

RANCE, adj. des 2 g. گندیده *guèndidè*.

RANCIR, v. n., گندیدن *guèndidèn*.

RANCISSURE, s. f., گندگی *guèndègui*.

RANÇON, s. f., قیمت اسیر *qèimètè ècir*, a. فدیہ *fèdiyé*, pr. t. *fidiyè*.

RANÇONNEMENT, s. m. action de rançonner V. RANÇONNER.

RANÇONNER, v. a., فدیه گرفتن *fèdiyé guèrèstèn*, pr. t. *fidiyé guiriftèn*.

RANÇONNEUR, SE, s., پهل گیرنده *poul-guirèndèyé bè-zour*, a. سلاب *sèllab*.

RANCUNE, s. f., کینه *kinè*, p. t. کین *kīn*, a. حقد *hèqd*, pr. t. *hiqd*, بغض *boughz*.

RANCUNIER, E, adj., کینه دار *kinè-dar*, بغضدار *boughz-dar*, a. حقد *hèqoud*, pr. t. *haqoud*.

RANG, s. m. ordre, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, a. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*; — dignité, e, درجه *djah*, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*, pl. رتبه *routèb*, pr. t. *rutèb*, مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib*.

RANGÉE, s. f., قنار *qètar*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*.

RANGER, v. a. mettre en ordre, به ترتیب گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*, ردیف گذاشتن *ridif gouzachtèn*; — mettre en rang, قنار گذاشتن *qètar gouzachtèn*; — mettre chaque chose à sa place, جای کردن *dja-bè-dja kèrdèn*; — se ranger, صف کشیدن *sèff kèchidèn*.

RANIMER, v. a., حیات تازه بخشیدن *hèyatè tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, زنده کردن *zèndè kèrdèn*; — redonner du courage, قوت قلب بخشیدن *qou-*

rètè qèlb bèkhchidèn, pr. t. *quvveti qalb bakhchidèn*.

RANULAIRE ou **RANINE**, adj. terme de méd., رڭ زير زبان *rè-gué ziré zèban*.

RAPACE, adj. des 2 g., رباينده *roubayèndè*; — au fig., آزمند *azmènd*, a. حريس *hèris*, pr. t. *haris*.

RAPACITÉ, s. f., ربايندگى *roubayèndègui*; — au fig., آز *az*, a. حرس *hèrs*, pr. t. *hirs*.

RAPATELLE, s. f., از موى پارچه *partchèyé èz mouï* *èsp bastè*.

RAPATRIAGE, s. m. réconciliation, V. **RÉCONCILIATION**.

RAPATRIEMENT, s. m. action de rapatrier, فرستادن بوطن *fouroustadèné bè-vètèn*, pr. t. *firistadèni bè-vatan*; — réconciliation V. **RAPATRIAGE**.

RAPATRIER, v. a. envoyer dans la patrie, بوطن فرستادن *bè-vètèn fouroustadèn*, pr. t. *bè-vatan firistadèn*; — réconcilier, V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier v. pron., بوطن بىر گشتن *bè-vètèn bèr-guèchtèn*, pr. t. *bè-vatan bèr-guèchtèn*; — rapatrié, o, فرستاده شده *bè-vètèn fouroustadè-choudè*, pr. t. *bè-vatan firistadè-choudè*.

RAPATRIER, v. a. réconcilier V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier, se réconcilier, V. **RÉCONCILIER**, (SE).

RÂPE, s. f., پينير تراش *pènrir-tèrach*, p. t. رنده *rèndè*.

RÂPER, v. a., تراشيدن *tèrachidèn*.

RAPETASSER, v. a., پينه دورى كردن *pinè-douzi kèrdèn*.

RAPETASSEUR, EUSE, s., پينه دوز *pinè-douz*.

RAPETASSER, v. a., كوچتير كردن *koutchèk-tèr kèrdèn*, pr. t. *kutchuk-tèr kièrdèn*; — v. n., كوچتير شدن *koutchèk-tèr choudèn*, pr. t. *kutchuk-tèr choudèn*.

RAPIDE, adj. des 2 g. تند *tound*, a. سریع *sèri'*.

RAPIDEMENT, adv., تند *tound*, pr. t. *toud*, زود *zoud*, a. سریع *sèri'èn*.

RAPIDITÉ, s. f., تندى *tonndi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

RAPIÉCER et **RAPIÉCETER**, v. a., وصله کردن *rèslè kèrdèn*, رقعہ دوختن *rouq'è doukhtèn*.

RAPIÉCETAGE, s. m. action de rapiéceter, پینہ دوزی *pind-douzi*.

RAPIÈRE, s. f., شمشیر بلند *chèmhîrè boulènd*, pr. t. *chim-chiri bulènd*.

RAPINE, s. f., action de ravir par violence, ریدگی *rou-boudègui*, pr. t. *ruboudègui*, بزور فرستی *bè-zour guè-rèstèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*; — pillage, volerie, دزدی *douzdi*, pr. t. *duzdi*, a. نهب *nèhb*, غنم *yèghma*, pr. t. *yaghma*, غارت *gharèt*.

RAPINER, v. a., دزدیدن *douzdiden*, نهب و غارت کردن *nèhb-ou-gharèt kèrdèn*.

RAPPAREILLER, v. a., هم‌دینس کردن *hèm-djèns kèrdèn*, pr. t. *hèm-djins kièrdèn*.

RAPPARIER, v. a., گفت کردن *djouft kèrdèn*.

RAPPEL, s. m., خواستن *khastèn*, a. احضار *ihzar*, pr. t. *ihzar*.

RAPPELER, v. a. appeler de nouveau, دوباره اواز کردن *dou barè âtoz kèrdèn*; -- faire revenir, بر گردانیدن *bèr guirdaniden*, pr. t. *bèr guirdaniden*; — faire revenir quelqu'un d'un lieu où on l'avait envoyé pour y exercer une fonction, احضار کردن *ihzar kèrdèn*, pr. t.

ihzar kièrdèn; — faire grâce à quelqu'un en le rappelant près de soi, بخشیدن *bèkhchidèn*, pr. t. *bakhchidèn*; — faire souvenir, یاد آوری کردن *yad-âverî kèrdèn*, بخاطر انداختن *bè-khatèr èndakhtèn*, pr. t. *bè-khatir èndakhtèn*; — se rappeler, بخاطر آمدن *bè-khatèr âmèdèn*, pr. t. *bè-khatir âmèdèn*, خاطر آمدن *khatèr âmèdèn*, pr. t. *khatir âmèdèn*; — je me le rappelle très bien, خوب خایم میآید *khoub khatèr-èm mi-âyèd*, خوب خایم است *khoub khatèr-èm èst*, pr. t. *khob khatir-èm èst*.

RAPPORT, s. m. produit, مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, a. محصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*; — récit, گزارش ou گزارش *gouzarèch*, بیعت *bèyanè kèi-flyèt*, بیعت تفصیل *bèyanè tefsil*, a. اینها *ènha*, pr. t. *inha*, افادہ *èfadè*, pr. t. *ifadè*, تقریر *tèqrir*, pr. t. *tagrir*; — conformité, زبندگی *zibèndègui*, a. مناسبت *monnacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, مطابقت *moutabèqèt*, pr. t. *mutabaqat*, موافقت *moucafèqèt*, pr. t. *macafaqat*; — relation, a. دخل *dèkhl*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nisbèt*, تعلق *tè'llouq*, pr. t. *tè'alluq*, علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*; — rapports d'amitié, مرادۀ دوستی *mouravèdèyè dousti*, دوستی *dousti*; — de commerce, a. معامله *mou'âmèlè*; — de parenté, نسبت خویشی *nèsbètè khi-chi*; — sous le rapport de ... در خصوص *dèr khouçous*, در باب *dèr hab*.

RAPPORTABLE, adj. des 2 g., a. مخصوص میراث *mèkh-soucé miras*.

RAPPORTER, v. a., باز آوردن *pès àvourdèn*, baz *àvourdèn*; — citer, بیان ماجرا *nèql kèrdèn*, بیان کردن *bèyanè ma-djra kèrdèn* pr. t. *bèyani ma-djèra kièrdèn*; — redire par malice ce qu'on a ouï dire, سخن حینى کردن *soukhèn-tchini kèrdèn*, pr. t. *sakhun-tchini kièrdèn*; — produire, دادن *dadèn*; — cet arbre rapporte de beaux fruits, این درخت خوب *in dèrèkht khoub mivè mi-dèhèd*, pr. t. *in dirakht khob mèirè mi-dihèd*; — faire rapporter à une origine, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*; — s'en rapporter à quelqu'un, اعتماد کردن *ètèmad kèrdèn*, pr. t. *ètïmad kièrdèn*, تسليم شدن *tèslim choudèn*; — joindre, افزودن *èfzoudèn*, رو گذاشتن *rou gouzachtèn*, علاوه کردن *'èlavè kèrdèn*, pr. t. *'alavè kièrdèn*, اتحقق کردن *èlhèq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*.

RAPPORTEUR, s. m., تفریر کننده *nèql-kounèndè*, *tègrir-kounèndè*.

RAPPORTEUR, EUSE, s. qui redit par malice ce qu'il a entendu ou vu, سخن حینى *soukhèn-tchîn*, pr. t. *sakhun-tchîn*, ا. *nèmmàn*, pr. t. *namman*, غمّاز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

RAPPRENDRE, v. a., دوباره آموختن *dou barè àmoukhtè choudèn*, از نو یاد گرفتن *èz noou yad guèrèstèn*, pr. t. *èz nèr yad guiristèn*.

RAPPROCHEMENT, s. m., نزدیک شدن *nèzdik choudèn* *bè-hèm-diguèr*, ا. *tègrib*, pr. t. *taqrib*.

RAPPROCHER, v. a. approcher de nouveau, باز نزدیکتر

نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*, ou simplement, نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*; — se rapprocher, s'approcher de nouveau, باز نزدیک آمدن *baz nèzdik àmèdèn*, ou شدن *choudèn*; — s'approcher de plus près, نزدیکتر *nèzdik-tèr àmèdèn*, ou شدن *nèzdik-tèr choudèn*.

RAPSODIE, et RHAPSODIE, s. f. vers détachés, a. اشعار *ech'aré moutèfèrrèqè*, pr. t. *ech'ari mutèfèrriga*; — mauvais ramas de vers, a. اضغاث الکلام *èzghas-oul-kèlam*.

RAPT, s. m., a. غصب المفوس *ghèsb-oun-nèfous*, pr. t. *ghasb-un-nufous*.

RÂPURE, s. f., تراند *tèrachè*, براد *bèradè*.

RAQUETTE, s. f., چوگون *tchoougan*, pr. t. *tchèvguian*.

RARE, adj. des 2 g., کم ب *kèm-yab*, pr. t. *kièm-yab*, a. نادر *nadèr*, pr. t. *nadir*; — se dit d'un corps dont les parties sont peu serrées, تنک *tounouk*, pour les liquides, آبکی *àbèki*, a. رفیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

RARÉFACTIF, IVE, adj., رفیق کنند *tounouk-saz*, رفیق کونند *rèqiq-kounèndè*.

RARÉFACTION, s. f., رفیق تنک شدن *tounouk choudèn*, رفیق شدن *rèqiq choudèn*.

RARÉFIANT, E, adj. terme de méd. V. RARÉFACTIF.

RARÉFIER, v. a., لطیف کردن *tounouk kèrdèn*, لطیف رفیق کردن *rèqiq kèrdèn*.

RAREMENT, adv., کم *kèm*, بندرت *bè-noudrèt*, a. نادراً *na-dèrèn*, pr. t. *nadirèn*.

RARETÉ, s. f. disette, a. قحطی *qèht*, pr. t. *qaht*, قحطی

qèhti, pr. t. *qahti*, قَهْتِ *qèllât*, pr. t. *qillèt*; — choses rares, كم ياب *tchizi kêm-yab*, pl. ا. نوادر *nèva-dèr*, pr. t. *nèvadîr*, نَدَرَات *nadèrat*, pr. t. *nadîrat*; — choses curieuses, ا. غريب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, pl. غَرَايِب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*, عَجِيْب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عَجَايِب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — qualité de ce qui arrive rarement, ا. نَدْرَت *noudrèt*, pr. t. *nèdrèt*.

RARISSIME, adj. des 2 g., كم ياب *bèciar kêm-yab*, خَيْلِي نَدْر *khèili nadèr*.

RAS, *e*, adj. qui a le poil rasé, مَوْى تَرَاشِيْدَة *mouï-tèrachidè*; — sans poil, مَوْى بِي *bi mou*; — qui a le poil court, مَوْى كَوْتَا *mouï-koutah*, pr. t. *mouï-kiutah*; — rase campagne, ا. حَكْرَاى صَف *sèhraï saf*, بِيَابَانِ هَمَوَار *biabanè hèm-var*.

RASADE, *s. f.*, پِيَايَة لَب-رِيز *pialèyé lèb-riz*.

RASEMENT, *s. m.*, ا. حَدَم *hèdm*, pr. t. *hadm*, اِنْهَدَام *ènhè-dam*, pr. t. *inhidam*.

RASER, *v. a.*, تَرَاشِيْدَنْ *tèrachidèn*, تَرَاشَ كَرْدَنْ *tèrach kèrdèn*; — abattre, بِا خَاكِ يَكْسَانِ كَرْدَنْ *ba khak yèk-san kèrdèn*, مَوْنَهْدَمْ كَرْدَنْ *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se raser, تَرَاشِيْدَة شَدَنْ *tèrachidè choudèn*; — se raser soi-même, خَوْدَرَا تَرَاشِيْلَنْ *khoud-ra tèrachidèn*; — rasé, *e*, تَرَاشِيْدَة *tèrachidè*, تَرَاشِيْدَة شَدَة *tèrachidè-choudè*; — abattu, *e*, بِا خَاكِ يَكْسَانِ شَدَة *ba khak yèk-san-choudè*, مَوْنَهْدَمْ شَدَة *mounhèdèm-choudè*, pr. t. *munhèdim-choudè*.

RASOIR, *s. m.*, سَتْرَه *tigh*, تَبِيغ *sèttèrè*.

RASSASIAINT, *e*, *adj.*, سیر کنند *sir-kounèndè*, *a.* میشیع *mouchbè'*, *pr. t.* *mouchbi'*.

RASSASIEMENT, *s. m.*, سیری *siri*, *a.* شبع *chèbè'*, *pr. t.* *chiba'*.

RASSASIER, *v. a.*, سیر کردن *sir kèrdèn*; — *se rassasier*, سیر شدن *sir choudèn*; — *rassasié*, *e*, سیر *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RASSEMBLEMENT, *s. m.* action de réunir, جمع آوری *djèm'-avèri*, *a.* اجتماع *èdjètèma'*, *pr. t.* *idjtima'*: — attroupe-
ment, *a.* جمعیت *djèm'iyèt*, ازدحام *èzdèham*, *pr. t.* *izdiham*.

RASSEMBLER, *v. a.*, جمع کردن *guèrd avourdèn*, *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; — *mettre en ordre*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, *bè-tèrtib gouzachtèn*; — *se rassembler*, گرد جمع شدن *guèrd àmèdèn*, *pr. t.* *guird àmèdèn*, *djèm' choudèn*; — *rassemblé*, *e*, گرد آمده *guèrd-àmèdè*, جمع شده *djèm'-choudè*, *a.* مجتمع *moudjtèmè'*, *pr. t.* *mudjtèmi'*.

RASSEOIR, *v. a.*, دو باره گذاشتن *dou barè bèr dja gouzachtèn*; — *se rasseoir*, دوباره نشستن *dou barè nèchèstèn*.

RASSÉRÉNER, *v. a.*, روشن کردن *saf kèrdèn*, صاف کردن *roouchèn kèrdèn*; — *se rasséréner*, صاف شدن *saf choudèn*, روشن شدن *roouchèn choudèn*; — *au figuré*, *rasséréner le visage de quelqu'un*, رو کردن *khèndè-rou kèrdèn* ou گردانیدن *khèndè-rou guèrdanidèn*.

Rassis, adj. en parlant du pain, t. p. بيلت *bèyat*; — participe passé du verbe rasseoir, mûri par la réflexion, پخته *poukhtè*; — assis de nouveau, دوباره نشسته *dou barè nèchèstè*.

RASSORTIR, v. a. assortir de nouveau, V. ASSORTIR.

RASSOTER, v. a. (peu usité) infatuer, شيفته کردن *chiftè kèrdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn*, مفتون کردن *mèftoun kèrdèn*, V. INFATUER; — se rassoter (peu usité), شيفته شدن *chiftè choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*, V. INFATUER (s'); — rassoté, e, مفتون شده *mèftoun-choudè*, a. مفتون *mèftoun*.

RASSURANT, e, adj., اطمینان قلب دهنده *ètminané qèlb dèhèndè*, pr. t. *ètminani qalb dèhèndè*, باعث اطمینان *ba'ècè ètminané qèlb*, باعث خنجرجمعی *ba'ècè khatèr-djèm'i*, pr. t. *ba'ici khatir-djèm'i*.

RASSURER, v. a. en parlant des choses, استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *usturac kièrdèn*, محکم کردن *meuh-kèm kèrdèn*; — au sens moral, اطمینان قلب دادن *ètminané qèlb dadèn*, pr. t. *ètminani qalb dadèn*, خاطرجمع *khatèr-djèm' kèrdèn*, بخت قلب بخشیدن *gouv-èttè qèlb bèkhchidèn*, pr. t. *qurvèti qalb bakhchidèn*; — se rassurer, اطمینان قلب حاصل کردن *ètminané qèlb hacèl kèrdèn*, خنجرجمع شدن *khatèr-djèm' choudèn*, مطمئن شدن *moutmèyèn choudèn*; — rassuré, e, en parlant des choses, استوار شده *oustèvar-choudè*, pr. t. *usturac-choudè*; — au sens moral, مطمئن شده *mout-mèyèn-choudè*.

RAT, s. m., موش *mouch*, a. فار *far*, pl. فیوان *firan*, فیرون *firon*.

RATATINER, (se), تَرَاجِيدَن *touroundjidèn*, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè choudèn*; — *ratatiné*, e, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè*.

RATE, s. f., سِپُز *soupourz*, pr. t. *supurz*, a. طَاحَل *tèhal*, pr. t. *tahal*.

RÂTEAU, s. m., خَاکِ کَش *khak-kèch*, گُزَا *guèrra*, بَنکَن *bèn-kèn*, pr. t. *bun-kièn*, a. مَسَوَات *mèsvat*, pr. t. *misvat*, مَسْفَلَه *mèsfèlè*, pr. t. *masfala*, مَنَسَقَه *mènsèqè*.

RÂTELER, v. a. ramasser, کَرَدَن *ba guèrra djèm' kèrdèn*; — *niveler*, هَمَوَارِ کَرَدَن *hèm-var kèrdèn*, بَا گُزَا هَمَوَارِ کَرَدَن *ba guèrra hèm-var kèrdèn*.

RÂTELEUR, s. m., گُزَا کَش *guèrra-kèch*.

RÂTELIER, s. m., اَخُور *àkhour*.

RATER, v. n., اَتَش نَغْرِفَتَن *âtèch nè-guèrèftèn*, pr. t. *âtèch nè-guiriftèn*; — au fig., نَشَدَن *nè-choudèn*, رَاسَت *rast nè-yâmèdèn*; — *cette affaire a raté*, اَیْنِ نَارِ نَشَد *in kar nè-choud*.

RATIERE, s. f., تَلَه *tèlè*.

RATIFICATIF, IVE, adj., تَصَدِیقِ کُنَنَدَه *tèsdiq-kounèndè*, pr. t. *tasdiq-kiunèndè*.

RATIFICATION, s. f., a. تَصَدِیقِ *tèsdiq*, pr. t. *tasdiq*; — lettre de ratification, تَصَدِیقِنَامَه *tèsdiq-namè*, pr. t. *tasdiq-namè*; — échanger les ratifications, تَصَدِیقِنَامَه عِزَا *tèsdiq-namè-hara moubadèlè kèrdèn*, pr. t. *tasdiq-namè-hàira mubadèlè kièrdèn*.

RATIFIER, v. a., تَصَدِیقِ کَرَدَن *tèsdiq kèrdèn*, اِمضَا کَرَدَن *èmza kèrdèn*; — *ratifié*, e, تَصَدِیقِ شَدَه *tèsdiq-choudè*.

RATION, s. f., *بادروزه bad-rouzè*, (devenu vieux) *جيره djirè*,
a. *تعيين tè'èyin*, pr. t. *ta'yîn*, pl. *تعيينات tè'èyinat*,
pr. t. *ta'yinat*.

RATIONNEL, le, adj. conforme à la raison, a. *موافق عقل mowafèqé 'èql*; — terme de géogr. horizon rationnel,
a. *منطقة الكرة mèntèqèt-oul-kourèt*, pr. t. *mîntaqat-ul-kurèt*.

RATISER, v. a. V. ATISER.

RATISSER, v. a., *تراشیدن tèrachidèn*; — terme de jardi-
nage, *هوار کردن hèm-var kèrdèn*, *پاک کردن pak kèrdèn*.

RATISSOIRE, s. f. V. RACLOIR.

RATISSURE, s. f., *براده bèradè*, *تراشه tèrachè*.

RATTACHER, v. a. attacher de nouveau, V. ATTACHER.

RATTEINDRE, v. a. V. ATTEINDRE.

RATTRAPER, reprendre, ressaisir, *دو باره گرفتن dou barè*
guèrèftèn, pr. t. *dou barè guiriftèn*, *از نو دستگیر کردن*
èz noou dèst-guir kèrdèn, *دو باره گیر آوردن dou barè guir*
àvourdèn; — rejoindre, *رسیدن rəciden*, *از عقب رسیدن*
èz 'èqèb rəciden.

RATURE, s. f., *خط بطلان کشیده khètté boutlan kè-*
chidè.

RATURER, v. a., *خط بطلان کشیدن khètté boutlan kè-*
chidèn.

RAUQUE, adj. des 2 g. voix rauque, *آواز درشت àvazé*
droucht, *صدای غلیظ sèdai ghéliz*.

RAVAGE, s. m., *خرابی khèrabi*, *ویرانی virani*, a. *تخریب*
tèkhrib, pr. t. *takhrib*.

RAVAGER, v. a., *خراب کردن viran kèrdèn*, *ویران کردن*

khèrab kèrdèn, pr. t. *kharab kièrdèn*; — ravagé, e, *ویران viran*, *خراب شده khèrab-choudè*, a. *خراب khèrab*, pr. t. *kharab*.

RAVALEMENT, s. m., *ماله کشی malè-kèchi*, *اندأو مالی èn-dav-mali*.

RAVALER, v. a. avaler de nouveau, *دو باره فرو بردن dou barè fourou bourdèn*, *دو باره بلع کردن dou barè bèl' kèrdèn*; — rabaisser, *حقیر khar kèrdèn*, *خوار کردن hèqir kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, *اندأو مالیدن èndav malidèn*, *با کاهگل اندودن ba kah-guèl èndoudèn*, pr. t. *ba kiah-guil èndoudèn*; — se ravaler, *خود را خوار کردن khoud-ra khar kèrdèn*, *خود را حقیر کردن khoud-ra hèqir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra haqir kièràèn*.

RAVAUDAGE, s. m., *رفو roufou*.

RAVAUDER, v. a., *عمله کردن roufou kèrdèn*, *وعلله کردن vèslè kèrdèn*.

RAVAUDERIE, s. f., *یاوه حرف بی هو ده hèrfé bi houdè*, *یاوه yavè*.

RAVAUDEUR, EUSE, s., *رفوگر roufou-guèr*; — au fig. diseur de balivernes, *یاوه گو yavè-gou*.

RAVE, s. f. V. RADIS.

RAVI, e, adj., *خوشحال khoch-vèqt*, *خوشوقت khoch-hal*, *خشنود khochnoud*, a. *بشدت مسرور bè-chèddèt mès-rour*.

RAVILIR, v. a., *خوار کردن khar kèrdèn*.

RAVIN, s. m., *آبکند àb-kènd*, *کال kal*; — chemin creux, *دره dèrè*.

RAVINE, s. f., سيلاب *sèil-ab*.

RAVIR, v. a., ربودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, بزور گرفتن *bè-zour guèrèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*, بزور ربودن *bè-zour rouboudèn*; — transporter de joie, بغایت مسرور *bè-ghayèt mèsrour kèrdèn*, خوشنود کردن *khoch-noud kèrdèn*, بغایت خوشوقت کردن *bè-ghayèt khoch-vèqt kèrdèn*, pr. t. *bè-ghayèt khoch-vagt kièrdèn*, دل ربودن *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*; — à ravir, بسیار خوب *khèili khoub*, pr. t. *khèili khob*, بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*.

RAVISER (se), v. pron., خود بر گشتن *èz rè'i khoud bèr guèchtèn*, از این صرافت افتادن *èz in sèrafèt ouf-tadèn*.

RAVISSANT, e, adj. qui enlève par force, رباینده *roubayèndè*, pr. t. *rubayèndè*, a. خاطف *khatèf*, pr. t. *khatif*; — qui charme, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, دلکش *dèl-kèch*, pr. t. *dil-kèch*, a. نازع القلب *nazè'-oul-qèlb*, pr. t. *nazi'-ul-qalb*, جذاب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qouloub*.

RAVISSEMENT, s. m. enlèvement par violence, ربودگى *rouboudègui*, pr. t. *ruboudègui*, a. اختلاس *èkhtèlas*, pr. t. *ikhtilas*, غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*, نهب *nèhb*, pr. t. *nahb*; — transport d'admiration ou de joie, دلربایی *dèl-roubayi*, pr. t. *dil-rubayi*, غایت خشنودی *ghayèté khochnoudi*, a. انجذاب القلوب *èndjèzab-oul-qouloub*, pr. t. *indjizab-ul-qouloub*; — en extase, مدهوش *mèd-houch*, a. انجذاب العقل *èndjèzab-oul-'èql*, pr. t. *indjizab-ul-'aql*.

RAVISSEUR, s. m., رباينده *roubayèndè*, غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, ا. غاصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, خطاف *khèttaf*, pr. t. *khattaf*.

RAVITAILLEMENT, s. m., تدارك ازوقه *tèdarèké àzouqè*, pr. t. *tèdariki àzuqè*.

RAVITAILLER, v. a., تدارك ازوقه ديدن *tèdarèké àzouqè didèn*.

RAVIVER, v. a. en parlant du feu, V. **ATISER**, دو باره شعله *dou barè cheu'eulè-vèr kèrdèn*, دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, pr. t. *dou barè rouchèn kièrdèn*; — en parlant des plantes, etc., حیات تازه بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احيا کردن *èhya kèrdèn*.

RAVOIR, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst-àvourdèn*, دو باره گير آوردن *dou barè guir àvourdèn*; — se ravoïr, از نوقوت پيدا کردن *èz noou gouvvèt pèida kèrdèn*.

RAYA, s. m., رعايا *rè'aya*.

RAYER, v. a. faire des raies, خط کشیدن *khètt-khètt kèchidèn*, pr. t. *khatt-khatt kèchidèn*; — effacer, خط بطلان کشیدن *khèttèè boutlan kèchidèn*, محو کردن *mèhv kèrdèn*, قلم کشیدن *qèlèm kèchidèn*, pr. t. *galèm kèchidèn*.

RAYON, s. m., تير افتاب *tirè pèrtoou*, pr. t. *pèrtèv*, شمع *chou'd'*; — rayon de miel, قرص انگبین *qoursé ènguèbîn*; — en termes de géométrie, demi diamètre d'un cercle, ا. نصف قطر *nèsfé qoutr*, pr. t. *nisfi qoutr*.

RAYONNANT, E, adj., پرتوانداز *pèrtoou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-*

ëndaz, پرتو افشان *pèrtoou-êfchan*, شیشه پاش *chè'èchè'è-pach*; — en parlant d'un visage qui exprime la joie, خندان *khèndan*.

RAYONNEMENT, s. m., پرتو اندازی *pèrtoou-ëndazi*, pr. t. *pèrtèv-ëndazi*, پرتو افشانی *pèrtoou-êfchani*, pr. t. *pèrtèv-êfchani*, a. لمعان *lèm'an*.

RAYONNER, v. n., پرتو انداختن *pèrtoou èndakhtèn*, ou افشاندن *êfchandèn*, نشر شعاع کردن *nèchr chou'd' kèrdèn*.

RAYURE, s. f. la façon dont une étoffe est rayée, نرزه راه راه، تهرزه راه بودن قماش *tèrzé rah-rah boudènè goumach*.

RÉACTIF, IVE, adj., بر عکس عمل کننده *bèr 'èks 'èmèl-kounèndè*, عامل بر عکس *àmèlé bèr 'èks*, بضد *àmèlé bè-zèdd*.

RÉACTION, s. f., عمل بر عکس *'èmèlé bèr 'èks*, pr. t. *'amèli bèr 'aks* عکس عمل *'èksé 'èmèl*, pr. t. *'aksi 'amèl*, a. عکس العمل *'èks-oul-'èmèl*, pr. t. *'aks-ul-'amèl*; — au fig., اخذ انتقام *èkhzé èntèqam*, pr. t. *akhzi ìntiqam*, a. مكافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*.

RÉACTIONNAIRE, adj. des 2 g., بر عکس حرکت کننده *bèr 'èks hèrèkèt-kounèndè*.

RÉAGIR, v. n., بر عکس عمل کردن *bèr 'èks 'èmèl kèrdèn*, pr. t. *bèr 'aks 'amèl kièrdèn*, a. انعكاس العمل *èn'èkas-oul-'èmèl*, pr. t. *in'ikias-ul-'amèl*.

RÉAJOURNEMENT, s. m., a. تأخير جديد *tè'èkhiré djèdid*,
V. AJOURNEMENT.

RÉAJOURNER, v. a., دوباره بتأخير انداختن *dou barè bè-tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉAL, pl. RÉAUX, s. m., t. p. رِيَال *rial*.

RÉALGAR OU RÉALGAL, s. m. arsenic rouge, زَرْنِيخ سرخ *zèrnikhé sourkh*.

RÉALISATION, s. f., صورت پذيرى *sourèt-pèzirî*, از قوه بفعل *èz qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, اجرای عمل *èdjraï 'èmèl*.

RÉALISER, v. a., از قوه بفعل آورتن *èz qouvè bè-fè'èl àvour-dèn*, مجبرا داشتن *moudjra dachtèn*; — se réaliser, از قوه بفعل آمدن *èz qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, pr. t. *èz quvè bè-fa'l àmèdèn*, صورت پذیرفتن *sourèt pèzirouftèn*, pr. t. *surèt pèzirèftèn*; — réalisé, e, صورت پذیرفته *bè-'èmèl àmèdè*, بعمل آمده *bè-'èmèl àmèdè*, pr. t. *surèt pèzirèftè*.

RÉALISME, s. m., اعتقاد على حقيقت الاشيا فقط *è'ètèqadé 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *i'tiqadi 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*.

RÉALISTE, s. m., a. المعتقد على حقيقة الاشيا فقط *èl mou'-outèqèd 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *èl-mou'taqid 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*, فيلسوف محقق *filouçoufé mouhèqqèq*, pr. t. *filiçoufi muhaqqiq*.

RÉALITÉ, s. f., a. حقيقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — en réalité, در حقيقت *dèr hèqiqèt*, a. حقيقتاً *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqètèn*, تحقيقاً *tèhqiqèn*, pr. t. *tahqiqèn*, صحيحاً *sèhihèn*, pr. t. *sahihèn*.

RÉAPPARITION, s. f. action de reparaître, a. ظهور مجدد *zouhouré moudjèddèd*, pr. t. *zuhouri mudjèddèd*.

RÉAPPEL, s. m., دوباره احضار کردن *dou barè èhzar kèr-dèn*, pr. t. *dou barè ihzar kièrdèn*, دوباره خواستن *dou barè khastèn*.

RÉAPPELER, v. a. appeler de nouveau, V. APPELER.

RÉAPPOSER, v. a. apposer de nouveau, V. APPOSER.

RÉASSIGNATION, s. f. seconde assignation, V. ASSIGNATION.

RÉASSIGNER, v. a. assigner de nouveau, V. ASSIGNER.

REBAISER, v. a., دو باره بوسیدن *dou barè boucidèn*, V. BAISER.

REBAISSER, v. a. baisser de nouveau, V. BAISSER.

RÉBARBATIF, IVE, adj., تروش روی *tourch-rouï*.

REBÂTIR, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, pr. t. *èz nèv bina kièrdèn*.

REBATTRE, v. a. battre de nouveau, V. BATTRE; — fig. répéter inutilement, تکرار گفتن *tèkrar goftèn*, V. RABÂCHER.

REBELLE, s. et adj., نافرمان *na-fèrman*, pr. t. *na-firman*, سرکش *sèr-kèch*, a. عاصی 'âci, pl. عصاة 'ouçat, pr. t. 'uçat, باغی *yaghi*.

REBELLER, (SE), v. pron., عاصی *yaghi choudèn*, شدن *'âci choudèn*.

RÉBELLION, s. f., یاغیگری *yaghi-guèri*, سر کشی *sèr-kèchi*, a. عصیان 'oucian, pr. t. 'ician.

RÉBÉQUER, (SE), v. pr., زیاندراری کردن *zèban-dèrazi kèrdèn*, گستاخانه جواب دادن *goustakhanè djèbab dadèn*.

REBIFFER (SE), v. pron. V. RÉBÉQUER (SE).

REBLANCHIR, v. a. blanchir de nouveau, V. BLANCHIR.

REBOIRE, v. a. boire de nouveau, V. BOIRE.

REBONDI, E, adj., گند *goundè*.

REBONDIR, v. n., جهیدن *djèhidèn*, جستن *djèstèn*.

REBONDISSEMENT, پرتاب *pèrtab*, جستن *djèstèn*.

REBORD, s. m., پروز *pèrvèz*, لب برگردان *lèb bèr guèrdan*,
p. t. کنار *kènar*.

REBORDER, v. a., دوباره سجاف دوختن *dou barè sèdjaf doukhtèn*.

REBOUCHER, v. a., سر گزفتن دوباره *dou barè sèr guèrèftèn*,
pr. t. *dou barè sèr guiriftèn*, گزفتن دوباره *dou barè guèrèftèn*.

REBOUILLIR, v. n. bouillir de nouveau, V. BOUILLIR.

REBOURS, s. m., واژگونى *vajgouni*, ا. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*;
— à rebours, واژگونه *vajgounè*, بر عكس *bèr 'èks*,
a. بالعكس *bèl-'èks*, pr. t. *bil-'aks*.

REBOURS, e, adj. peu traitable, V. REVÊCHE.

REBOUTEUR, s. m. synonyme de renoueur, V. RENOUEUR.

REBOUTONNER, v. a. boutonner de nouveau, V. BOUTONNER.

REBRIDER, v. a. brider de nouveau, V. BRIDER.

REBROUILLER, v. a. brouiller de nouveau, V. BROUILLER.

REBROUSSER, v. a., بر گردانیدن *bèr 'èks bèr guèrdanidèn*,
pr. t. *bèr 'aks bèr guirdanidèn*; — rebrousser
chemin, بر گشتن *bèr guèchtèn*.

REBROYER, v. a. broyer de nouveau, V. BROYER.

REBRUNIR v. a. brunir de nouveau, جلا کردن دوباره *dou barè djèla kèrdèn*.

REBUFFADE, s. f., درشتى *drouchti*, pr. t. *druchti*, سختگیرى
sèkht-guiri.

RÉBUS, s. m., a. معتمى *mou'èmma*, pr. t. *mou'amma*.

REBUT, s. m., a. رد *rèdd*, دفع *dèf*; — se dit de ce qui
reste, پس مانده *pès-mandè*.

REBUTANT, E, adj., نغرت انگیز *nèfrèt-ènguiz*.

REBUTER, v. a., از خود دور کردن *èz khoud dour kèrdèn*,
pr. t. *èz khod dour kièrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*; —
décourager, dégoûter, بی رغبت کردن *bi règhbèt kèr-*
dèn, pr. t. *bi raghbèt kièrdèn*.

RECACHER, v. a. cacher de nouveau, V. CACHER.

RECACHETER, v. a. cacheter de nouveau, V. CACHETER.

RÉCALCITRANT, E, adj., سرکش *sèr-kèch*, a. متمرد *moulèmèr-*
rèd, pr. t. *mutèmèrrid*.

RÉCALCITRER, v. n., سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرد
کردن *tèmèrroud kèrdèn*.

RÉCAPITULATION, s. f., ذکر مکرر باختصار *zèkré moukèrrèr*
bè-èkhtèçar.

RÉCAPITULER, v. a., دو باره ذکر کردن *moukhtècè-*
rèn dou barè zèkr kèrdèn, pr. t. *mukhtaçarèn dou barè*
zìkr kièrdèn.

RECARDER, v. a. carder de nouveau, V. CARDER.

RECASSER, v. a. casser de nouveau, V. CASSER.

RECÉDER, v. a. céder de nouveau, V. CÉDER.

RECEL, s. m. V. RECÈLEMENT.

RECÈLEMENT, s. m., پنهان نهفتگی *nèhouftègui*, a. پنهان
کردن *pounhan kèrdèn*.

RECÉLER, v. a., نهفتن *nèhouftèn*, pr. t. *nuhouftèn*, پنهان
کردن *pounhan kèrdèn*, pr. t. *pènhàn kièrdèn*.

RECÉLEUR, EUSE, s., محافظ *mouhafèzé douzd*, محافظ
اشیای مسروقه *mouhafèzé èchiaï mèsrouqè*, pr. t. *mu-*
hafizi èchiaï mèsruqè.

RÉCEMMENT, adv., تازه *tazè*; — il est arrivé récem-

ment, تازه وارد شده است *tazè varèd choudè èst*.

RECENSEMENT, s. m., شمار سر *sèr-choumar*, شماره *choumarè*, a. تعداد *tè'èdad*, pr. t. *tè'dad*.

RECENSER, v. a., سر شماری کردن *sèr-choumari kèrdèn*, شماردن *choumourdèn*.

RÉCENT, e, adj., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*; — nouvelles récentes, تازه خبرهای *khèbèr haï tazè*, pr. t. *khàbèr-haï tazè*.

RECÉPAGE, s. m., بيش تاك از *bourèché tak èz bikh*.

RECÉPER, v. a., تاك را از بيش بریدن *tak-ra èz bikh bou-ridèn*.

RÉCÉPISSÉ, s. m., قبض رسيد *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*, رسيد *rècid*.

RÉCEPTACLE, s. m., a. محل اجتماع *mèhèllé èdjètèma'*, pr. t. *mahalli idjtima'*.

RECEPTION, s. f., a. وصول *vouçoul*; — après la réception de votre lettre, بعد از وصول کاغذ شما *bè'èd èz vouçoulé kaghèzé chouma*, pr. t. *ba'd èz vuçouli kiaghazi chuma*, بعد از رسيدن کاغذ شما *bè'èd èz rècidènè kaghèzé chouma*; — accueil, پذيرايى *pèzirayi*, a. تلقى *tèlèqqi*, pr. t. *tèlaqqi*.

RECETTE, s. f., a. داخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, دخل *dèkhl*, pr. t. *dakhl*, واردات *varèdat*, pr. t. *varidat*, ايراد *irad*, pl. ايرادات *iradat*; — recette pour guérir un mal, نسخه طبیب *nouskhèyé tèbib*, pr. t. *nuskhèi tèbib*, نسخه دوا *nouskhèyé dèva*.

RECEVABLE, adj. des 2 g., قبول کردنى *qèboul-kèrdèni*, pr. t. *qaboul-kièrdèni*, پذيرفتنى *pèzirouftèni*, pr. t.

pèzirèftèni, a. القبول ممکن *moumkèn-oul-qèboul*, pr. t. *mumkîn-ul-qaboul*.

RECEVEUR, s. m., تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*.

RECEVOIR, v. a., ستادن *sètadèn*, pr. t. *sitadèn*, گرفتن *guè-rèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — se dit de ce qui est envoyé ou adressé à quelqu'un; — il y a long-temps que je n'ai pas reçu de ses nouvelles, مدت است وصول خبر نرسید *mouddètist èz ou bèraï mèn khèbèr nè-rècid*; — toucher ce qui est dû, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*; — recevoir quelqu'un, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*; — reçu, e, قبول شده *qèboul-choudè*, مقبول افتاده *mèqboul-ouftadè*, a. مقبول *mèqboul*.

RECHANGE, s. m., t. p. يدك *yèdèk*, يدکی *yèdèki*.

RECHANGER, v. a. changer de nouveau, V. CHANGER.

RÉCHAPPER, v. n., رهایی *rèhidèn*, نجات یافتن *nèdjat yaftèn*.

RECHARGER, v. a. charger de nouveau, V. CHARGER.

RECHASSER, v. a. chasser de nouveau, V. CHASSER.

RÉCHAUD, s. m., آتشدان *âtèch-dan*, منقال *mènqal*, منغال *mènghal*.

RÉCHAUFFER, v. a., گرم کردن *guèrm kèrdèn*; — se réchauffer, گرم شدن *guèrm choudèn*; — réchauffé, e, گرم کرده *guèrm-kèrdè*, pr. t. *guièrm-kièrdè*, گرم شده *guèrm-choudè*.

RÉCHAUFFOIR, s. m. V. RÉCHAUD.

RECHAUSSE, v. a. chausser de nouveau, V. CHAUSSER.

RÊCHE, adj. des 2 g., درشت *droucht*, زیر *zèbr*.

RECHERCHE, s. f., جستجو *djoustè-djou*, پژوه *pèjouh*, پژوهش *pèjouhèch*, a. تفحص *tèfèhhou*, pr. t. *tèfahhus*, تفتيش *tèdjèssous*, pr. t. *tèdjèssus*, تفتيح *tèftich*.

RECHERCHER, v. a. chercher de nouveau, دوباره جستجو *dou barè djoustè-djou kèrdèn*, V. CHERCHER; — chercher avec soin, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پی گشتن *pèjouhidèn*, رسیدن *rècidèn*, *pèi guèchtèn*; — tâcher de se procurer طالب بودن *talib boudèn*, pr. t. *talib boudèn*, خواهان بودن *khahan boudèn*; — être recherché, مرغوب بودن *mèrghoub boudèn*, pr. t. *marghoub boudèn*, مطلوب بودن *mètlob boudèn*; — recherché, e, a. مرغوب *mèrghoub*, pr. t. *marghoub*, مطلوب *mètlob*, pr. t. *matlob*.

RECHIGNER, v. n., اخم کردن *èkhm kèrdèn*.

RECHOIR, v. n., (devenu vieux), دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, افتادن *dou barè ouftadèn*, V. CHOIR.

RECHUTE, s. f., دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, V. CHUTE; — rechute d'une maladie, عود ناخوشی *'ooudé na-khochi*, pr. t. *'oudi na-khochi*, عود مرض *'ooudé mèrèz*, pr. t. *'oudi maraz*.

RÉCIDIVE, s. f., مکرر مرتکب گناهی شدن *moukèrrèr mour-tèkèbé gounahi choudèn*, a. تکرر الخطا *tèkèrrour-oul-khèta*.

RÉCIDIVER, دوباره مرتکب گناه شدن *dou barè mourtèkèbé gounah choudèn*, همان عمل را دوباره کردن *hèman 'èmèl-ra dou barè kèrdèn*.

RÉCIF, s. m., *خرسنگ دریا khèrsèngué dèria*, *رسته کوه*,
رسته کوه در دریا rèstèyé kouh dèr dèria, a. *رصف*, *rècèf*.

RÉCIPÉ, s. m. ordonnance de médecin, V. RECETTE et ORDONNANCE.

RÉCIPiendaire, s. m., *دو طلب doou-tèlèb*, a. *طالب talèb*,
 pr. t. *talib*, pl. *تَلَّاب tèllab*.

RÉCipient, s. m., *زیر انبیق tèchté ziré èmbiq*, a.
ضرف zèrf.

RÉCIPROCATION, s. f., a. *مکافات moukafat*, pr. t. *mukiafat*,
 V. RÉCIPROCITÉ.

RÉCIPROCITÉ, s. f., *معامله بمثل mou'âmèlè bè-mèsl*, pr. t.
mu'âmèlè bè-misl.

RÉCIPROQUE, adj. des 2 g., *از طرفین èz tèrèfèin*.

RÉCIPROQUEMENT, adv., *از طرفین èz tèrèfèin*, a. *بالمعاوضه*
bèl-mou'âvèzè, pr. t. *bil-mu'âviza*, *بالمفاوضه bèl-moufa-*
rèzè, pr. t. *bil-mufaviza*.

RÉCIT, s. m., *گزارش gouzarèch*, *داستان dastan*, a. *نقل*
nèql, pr. t. *naql*, *حکایت həkayèt*, pr. t. *hikayèt*,
روایت rèvayèt.

RÉCITATEUR, s. m., *از بر گوینده èz bèr gouyèndè*.

RÉCITATIF, s. m., a. *غناي غير موزون ghènaï ghèiré moou-*
zoun, pr. t. *ghinaï ghairi mèozoun*.

RÉCITATION, s. f. action de réciter, V. RÉCITER.

RÉCITER, v. a. dire ce qu'on sait par cœur, *از بر گفتن èz-*
bèr goftèn; — raconter, *حکایت کردن həkayèt*
kèrdèn.

RÉCLAMATION, s. f. demande, *خواهش khahèch*, a. *مطالبه*
moutalèbè, pr. t. *mutalibè*, *طلب tèlèb*, pr. t. *talèb*; —

action de revendiquer, a. اّاعا' èddè'd; — action de s'élever contre, a. اعتراض è'ètèraz, pr. t. i'tiraz, مخالفّت moukhalèfèt, pr. t. mukhalifèt.

RÉCLAME, s. f. terme d'imprimerie, پا صفحه pa-sèfhè, pr. t. pa-safhè, a. تعقّیبة tè'èqibèt, pr. t. ta'qibèt; — article dans les journaux, a. اعلام è'èlam, pr. t. i'lam, اعلان è'èlan, pr. t. i'lan.

RÉCLAMER, v. a., خواستن khastèn, خواهش کردن khahèch kèrdèn, V. DEMANDER; — revendiquer, مطالبه کردن moutalèbè kèrdèn, pr. t. mutalibè kièrdèn; — redemander, پس خواستن pès khastèn, استرداد کردن èstèrdad kèrdèn, pr. t. istirdad kièrdèn; — s'opposer, اعتراض è'ètèraz kèrdèn, pr. t. i'tiraz kièrdèn, مخالفّت کردن moukhalèfèt kèrdèn, pr. t. mukhalifèt kièrdèn.

RÉCLINANT, adj., خمیده khèmidè.

RÉCLINER, v. n., خم شدن khèm choudèn, خمیده شدن khèmidè choudèn; — récliné, e, خمیده khèmidè, V.

INCLINER, v. n.

RECLOUER, v. a. clouer de nouveau, V. CLOUER.

RECLURE, v. a., زندانی کردن zèndani kèrdèn, حبس کردن hèbs kèrdèn; — reclus, e, زندانی zèndani, a. محبوس mèhbous, pr. t. mahbous; — qui ne sort pas de chez lui, در اوطاق را بر خود بسته dèré outaq-ra bèr khoud bèstè.

RECLUS, E, s. qui a fait vœux de réclusion, a. منزوی mounzèvi.

RÉCLUSION, s. f. détention, a. حبس hèbs, pr. t. habs; — demeure d'un reclus, گوشه انزوا gouchèyé ènzèva, pr. t. kouchèi ènziva.

RECOGNER, v. a. cogner de nouveau. V. COGNER.

RECOIN, s. m., کُنچ *koundj*, p. t. گوشه *gouchè*, pr. t. *kouchè*, a. زاویه *zaviè*, pl. زوایا *zèvaya*; — au fig. recoins du cœur, a. مکنونات *mèknounaté khatèr*, pr. t. *mèknunati khatir*.

RECOIFFER, v. a. coiffer de nouveau. V. COIFFER.

RECOLEMENT, s. m. vérification, واریسی *va-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

RECOLER, v. a. vérifier, واریسیدن *rèd rècidèn*, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqiğ kèrdèn*, pr. t. *tahqiğ kièrdèn*.

RECOLLER, v. a. coller de nouveau. V. COLLER.

RÉCOLTE, s. f., درو *dèroou*, a. حصاد *hèçad*, pr. t. *haçad*; — produit, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, ماحصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. ماحصولات *mèhsoulat*.

RÉCOLTER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*.

RECOMMANDABLE, adj. des 2 g., شایان اعتبار *chayané è'ètè-bar*, a. واجب الاعتبار *vadjèb-oul-è'ètèbar*, pr. t. *vadjib-ul-i'tibar*.

RECOMMANDATION, s. f., سفارش *sèfarèch*, a. توصیه *toouciyè*, pr. t. *tavsiyè*; — lettre de recommandation, سفارشنامه *sèfarèch-namè*, t. p. توصیه نامه *toouciyè-namè*, pr. t. *tèv-siyè-namè*.

RECOMMANDER, v. a. dans le sens d'ordonner, فرمودن *fèrmoudèn* (en parlant de soi il est plus poli d'employer les verbes: گفتن *goftèn*, pr. t. *gouftèn*, سفارش کردن *sèfarèch kèrdèn*, سپردن *soupourdèn*, pr. t. *supourdèn*);

prier d'être favorable, سفارش کردن *sèfarèch kèraèn*,
 توصیه کردن *toouciyè kèrdèn*, pr. t. *tèvsiyè kièrdèn*; —
 se recommander à Dieu, بخدا توکل کردن *bè-khouda*
tèvèkkoul kèrdèn.

RECOMMENCEMENT, s. m., سر از نو, *èz sèr*, نو از نو, *èz noou*, a. تجدد
tèdjèddoud.

RECOMMENCER, v. a., سر گرفتن از نو, *èz sèr guèrèftèn*, pr. t.
èz sèr guiriftèn, نو شروع کردن *èz noou chourou' kèr-*
dèn, pr. t. *èz nèv chourou' kièrdèn*, دوباره آغاز کردن
dou barè âghaz kèrdèn, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*;
 — v. n., تازه بتازه شدن *tazè bè-tazè choudèn*, نو شروع
èz noou chourou' kèrdèn, مجدّد شدن *mou-*
djèddèd choudèn, V. COMMENCER.

RÉCOMPENSE, s. f., پاداش *dèrèstan*, (vieux), پاداش
padach, a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, عوض
'èvèz, pr. t. *'ivaz*, تلافی *tèlafi*; — au fig. peine dûe à
 une mauvaise action, بادره *bad-fèrè*, (vieux), a. جزا
djèza; — signifie aussi chose donnée à un inférieur
 pour sa peine, انعام *èn'am*.

RÉCOMPENSER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی
tèlafi kèrdèn, عوض دادن *'èvèz dadèn* (en parlant
 d'un inférieur auquel on donne quelque chose pour sa
 peine, انعام دادن *èn'am dadèn*).

RECOMPOSER, v. a. en parlant d'écriture, از نو انشاء کردن
èz noou èncha' kèrdèn, pr. t. *èz nèv incha' kièrdèn*; —
 terme de chimie, دوباره ترکیب کردن *dou barè tèrkib*
kèrdèn, دوباره ساختن *dou barè sakhtèn*, V. COMPOSER.

RECOMPOSITION, s. f., ترکیب تازه *tèrkibé tazè*; — a. ترکیب

جديد *tèrkibé djèdid*, pr. t. *tèrkibi djèdid*, V. COMPOSITION.

RECOMPTER, v. a., دوباره شمردن *dou barè choumourdèn*, V. COMPTER.

RÉCONCILIABLE, adj. des 2 g., آشتی پذیر *ächti-pèzir*, a. قابل اصلاح *qabelé èslah*, pr. t. *qabili islah*, قابل مصالحه *qabelé mouçalèhè*, pr. t. *qabili muçalaha*.

RÉCONCILIATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*, a. مصلح *mouslèh*, pr. t. *mouslih*, pl. مصلحون *mouslèhoun*, pr. t. *mouslihoun*, et مصلکین *mouslèhîn*, pr. t. *mouslihîn*.

RÉCONCILIATION, s. f., آشتی *ächti*, a. صلح *soulh*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*, مصالحه *mouçalèhè*, pr. t. *muçalaha*.

RÉCONCILIER, v. a., آشتی دادن *ächti dadèn*, اصلاح دادن *èslah dadèn*; — se réconcilier, آشتی کردن *ächti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*.

RECONDUCTION, s. f. tacite reconduction, a. تمديد المهلت *tèmdid-oul-meuhlèt lèl-èstèdjarè bè-la tèdjdid-ous-sènèd*, pr. t. *tèmdil-ul-muhlèt lil-istidjarè bi-la tèdjdid-us-sènèd*.

RECONDUIRE, v. a., مشايعت کردن *mouchaï'èt kèrdèn*, V. CONDUIRE.

RECONDUITE, s. f., a. تشييع *tèchyi'*, مشايعت *mouchaï'èt*, pr. t. *muchaï'at*.

RECONFIRMER, v. a. confirmer de nouveau, V. CONFIRMER.

RÉCONFORT, s. m. consolation, V. CONSOLATION.

RÉCONFORTATION, s. f., قوت باخشی *quouvèt-bèkhchi*, pr. t. *quouvèt-bakhchi*.

RÉCONFORTER, v. a., قوت دادن *qouvvet dadèn*.

RECONNAISSABLE, adj. des 2 g., شناختنی *chènakhtèni*, a. ممکن تشخیص *moumkèn-out-tèchkhis*, pr. t. *mum-kîn-ut-tachkhis*.

RECONNAISSANCE, s. f. action de reconnaître, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, شناسایی *chènaçayi*, pr. t. *chinaçayi*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — gratitude, سپاس *sèpas*, نعمت شناسی *nè'èmèt-chènaci*, pr. t. *nî'mèt-chinaci*, a. شکران نعمت *choukrané nè'èmèt*, pr. t. *chukrani nî'mèt*; — témoigner de la reconnaissance, اظهار سپاس کردن *èzharé sèpas kèrdèn*, pr. t. *izhari sipas kièrdèn*, اظهار امتنان کردن *èzharé èmtènan kèrdèn*, pr. t. *izihari imtinan kièrdèn*; — examen détaillé, واریسی *va-rèci*, a. استطلاع *èstèlla'*, pr. t. *istitla'*, استکشاف *èstèkchaf*, pr. t. *istikchaf*; — aveu, a. اقرار *èqrar*, pr. t. *igrar*, اعتراف *è'ètèraf*, pr. t. *i'tiraf*; — acte par écrit, رسید قبض *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*.

RECONNAISSANT, e, adj., نعمتشناس *nè'èmèt-chènas*, pr. t. *nî'mèt-chinas*, سپاسدار *sèpas-dar*, pr. t. *sipas-dar*, a. شاکر *chakèr*, pr. t. *chakir*, متشکر *moutèchèkkèr*, pr. t. *mutèchèkkir*.

RECONNAÎTRE, v. a., شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, تشخیص دادن *tèchkhis dadèn*; — avouer, اقرار *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, اعتراف کردن *è'ètèraf kèrdèn*, pr. t. *i'tiraf kièrdèn*; — en termes de guerre, استکشاف کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*; — être reconnaissant, منت داشتن

mènnèt dachtèn, pr. t. *minnèt dachtèn*; — reconnu, e, شناخته شده *chènakhtè-choudè*, pr. t. *chinakhtè-choudè*, a. معروف *mè'èrouf*, pr. t. *ma'rouf*, معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*; — certifié, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — avoué, a. مسلم *moucèllèm*, pr. t. *mu-callam*.

RECONQUÉRIR, v. a., دوباره تسخير کردن *dou barè tèskhir kèrdèn*, دوباره باکینه تصرف در آوردن *dou barè bè-hitèyè tècèrrouf dèr àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-hitèi tècarruf dèr àvourdèn*.

RECONSTRUCTION, s. f., بنای تازه *bènaï tazè*, pr. t. *binai tazè*, V. CONSTRUCTION.

RECONSTRUIRE, v. a. construire de nouveau, V. CONSTRUIRE.

RECONVENTION, s. f., احداث الدعواء على المدعى *èh-das-ul-dè'èva 'èlèl-mouddè'i*, pr. t. *ihdas-ul-da'va 'alal-muddè'i*.

RECOPIER, v. a. copier de nouveau, V. COPIER.

RECOUILLEMENT, s. m., پیدچیدگی *pitchidègui*.

RECOQUILLER, v. a., پیمچ پیمچ کردن *pitch-pitch kèrdèn*; — se recoquiller, پیمچ پیمچ شدن *pitch-pitch choudèn*; — recoquillé, e, پیمچ پیمچ *pitch-pitch*, پیدچید *pitchidè*.

RECORDER, v. a., از بر کردن *èz bèr kèrdèn*.

RECORRIGER, v. a. corriger de nouveau, V. CORRIGER.

RECORS, s. m., a. معاون محصل *mou'avèné mouhèssèl*, pr. t. *mu'avini muhassil*.

RECOUCHER, v. a. coucher de nouveau, V. COUCHER; — se recoucher, دوباره خوابیدن *dou barè khabidèn*.

RECoudre, v. a. coudre de nouveau, V. COUDRE.

RECOULER, v. n., دوباره جاری شدن *dou barè djari choudèn*.

RECUPER, v. a. couper de nouveau, V. COUPER.

RECOURBER, v. a., کج کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdî kèrdèn*; — se recourber, خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — recourbé, e, خمیده *khèmidè*.

RECOURIR, v. n. courir de nouveau, V. COURIR; — demander du secours, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*, امداد خواستن *èmdad khastèn*, pr. t. *imdad khastèn*; — se réfugier, آلتجا آردن *èltèdja àvourdèn*, pr. t. *iltidja àvourdèn*, پناه آردن *pènah àvourdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RECOURS, s. m. action de rechercher de l'assistance, استعانہ *èstè'ânè*, pr. t. *isti'ânè*, استمداد *èstèmdad*, pr. t. *istimdad*; — refuge, پناه پوخت *pouchté pènah*, پناه *pènah*, a. آلتجا *èltèdja*, pr. t. *iltidja*, ملجأ *mèldja'*; — action de recourir, ارجعت *roudj'èt*.

RECouvrable, adj. des 2 g., a. ممکن التحصيل *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*.

RECouvrement, s. m., a. تاحصيل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*.

RECouvrer, v. a., دوباره بدست آردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دوباره گزیر آردن *dou barè guir àvourdèn*, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*.

RECouvrir, v. a. V. COUVRIR.

RECracher, v. a. cracher de nouveau, V. CRACHER.

RÉCRÉANCE, s. f., a. تمتع موقتى *tèmettou'é mouvèqqèti*, pr. t. *tèmettu'i muvaqqati*, تمتع موقت *tèmettou'é mouvèqqèt*.

RÉCRÉATIF, IVE, adj., فرح بخش *fèrèh-bèkhch*, a. مفرح *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RÉCRÉATION, s. f., تماشا *tèmacha*, a. تفریح *tèfèrroudj*, تفريح *tèfrih*, ارتياح *èrtiah*, pr. t. *irtiah*.

RECRÉER, v. a. créer de nouveau, V. CRÉER.

RÉCRÉER, v. a. divertir, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*;
— se récréer, تماشا مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, تماشا کردن *tèmacha kèrdèn*, تفریح کردن *tèfèrroudj kèrdèn*, pr. t. *tèfarrudj kièrdèn*.

RÉCRÉPIMENT, s. m. action de récrépir, V. RÉCRÉPIR.

RÉCRÉPIR, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*.

RECREUSER, v. a. creuser de nouveau, V. CREUSER.

RÉCRIER (SE), v. pr., فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

RÉCRIMINATION, s. f., a. معاتبه *mou'âtèbè*, ملامت *mèlamèt*, ضعی *tè'èn*, pr. t. *ta'n*.

RÉCRIMINATOIRE, adj. des 2 g., ملامت آمیز *mèlamèt-â Miz*, ضعی آمیز *tè'èn-â Miz*, pr. t. *ta'n-â Miz*.

RÉCRIMINER, v. n., معاتبه کردن *mou'âtèbè kèrdèn*, ملامت *mèlamèt kèrdèn*, با عتاب بمقام تلافی بر آمدن *ba 'ètab bè-mèqamè tèlafi bèr àmèdèn*, pr. t. *ba 'itab bè mèqami tèlafi bèr àmèdèn*.

RÉCRIRE, v. a. écrire de nouveau, V. ÉCRIRE.

RECROÎTRE, v. n. croître de nouveau, V. CROÎTRE.

RECROQUEVILLER, (se), پيچيده شدن *pitchidè choudèn*,

V. RECOQUILLER (se).

RECROTTER, v. a. crotter de nouveau, V. CROTTER; —
se recrotter, دوباره گل آلود شدن *dou barè guèl-âloud choudèn*.

RECRU, e, adj. harassé de fatigue, بگاييت خسته شده *bè-ghayèt khèstè-choudè*.

RECRUESCENCE, s. f., d'une maladie, 'ooudé عود ناخوشی *na-khochi*, بدتر شدن حالت *bèd-tèr choudèn halèt*, بعد از به بودی بدتر شدن *bè'èd èz bèh-boudi bèd-tèr choudèn*.

RECRUE, s. f., تازه سرباز گرفتن *tazè sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *tazè sèr-baz guiriftèn*; — une recrue, سرباز جديد *sèr-bazé djèdid*.

RECRUTEMENT, s. m. action de recruter, V. RECRUTER.

RECRUTER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *sèr-baz guiriftèn*.

RECRUTEUR, s. m., سرباز گیر *sèr-baz-guir*.

RECTA, adv. mot pris du latin, خلاف درست *droust*, بی *bi khèlaf*, a. تمام *tèmam*, بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*.

RECTANGLE, adj. des 2 g., a. مثلث قايم الزوايا *moucellècé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *mucèllèci qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGLE, s. m., a. شكل قايم *chèklé gayèm*, pr. t. *chèkli qaïm*, a. شكل قايم الزوايا *chèklé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGULAIRE, adj. des 2 g., a. قايم الزوايا *gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *qaïm-uz-zèvaya*.

RECTEUR, s. m., ريس مدرسه *rè'icé mèdrècé*.

RECTIFICATION, s. f., a. تصحيح *tèshih*.

RECTIFIER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*, pr. t. *islah kièrdèn*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*.

RECTILIGNE, adj. des 2 g., a. مستقيم الخطوط *moustèqim-oul-khoutout*, pr. t. *mustaqim-ul-khoutout*.

RECTITUDE, s. f., راستی *drousti*, راستی *rasti*, a. سداد *sèdad*, استقامت *èstèqamèt*, pr. t. *istiqamèt*.

RECTO, s. m., روی صحیفه *rouï sèhifè*.

RECTORAL, E, adj., a. مخصوص رئیس مدرسه *mèkhsoucé rè'icé mèdrècè*.

RECTORAT, s. m., a. ریاست مدرسه *riacètè mèdrècè*, pr. t. *riacèti mèdrècè*.

RECTUM, s. m., a. معاء مستقیم *mè'âé moustèqim*, pr. t. *mî'âï mustaqim*, pl. أمعاء مستفیمة *èm'âé moustèqimè*.

REÇU, s. m., رسید *rècid*, قبض رسید *qèbzé rècid*.

RECUEIL, s. m., جنگ *djoung*, a. مجموعه *mèdjimou'è*, pr. t. *mèdjimou'a*.

RECUEILLEMENT, s. m., a. جمعیت خاطر *djèm'iyètè khatèr*, pr. t. *djèm'iyèti khatir*.

RECUEILLIR, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, چیدن *tchi-dèn*, جمع کردن محصولات *djèm'-kèrdènè mèhsoulat*, pr. t. *djam'-kièrdèni mahsoulat*; — recevoir chez soi, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *gaboul kièrdèn*.

RECUIRE, v. a., cuire de nouveau, V. CUIRE.

RECU, s. m. V. RECUADE.

RECU LADE, s. f., عقب نشینى 'èqèb-nèchini, پس روی pès-rèvi, a. رجعت roudj'èt, pr. t. ridj'at.

RECU LÉ, e, adj., دور dour, a. بعید bè'id, pr. t. ba'id.

RECULEMENT, s. m. V. RECU LADE.

RECU LER, v. n., عقب رفتن pès rèftèn, عقب رفتن 'èqèb rèftèn; — v. a., عقب نشانیدن pès kèchidèn, عقب نشانیدن 'èqèb nèchandèn; — reculé, e, پس کشیده شده pès kèchidè-choudè.

RECU LONS, (A), adv., aller en marchant à reculons, عقب راه رفتن 'èqèb rah rèftèn.

RÉCU PÉRER, (se), v. pron., تلافی ضرر کردن tèlafii zèrèr kèrdèn.

RÉCU RE, v. a. V. ÉCURER.

RÉCU SABLE, adj. des 2 g., ردّ کردنی, rèdd-kèrdèni, pr. t. radd-kièrdèni.

RÉCU SATION, s. f., a. ردّ, rèdd.

RÉCU SER, v. a., ردّ کردن, rèdd kèrdèn, قبول نکردن qèboul nè-kèrdèn.

RÉDACTEUR, s. m., انشا کننده èncha-kounèndè, نویسندè nèvicèndè, a. کاتب katèb, pr. t. kiatib, منشی moun-chi, مؤلف mou'èllèf, pr. t. mu'èllif.

RÉDACTION, s. f., a. انشا èncha, pr. t. ïncha, تألیف tè'èlif.

REDAN SER, v. n. danser de nouveau, V. DANSER.

RÉDARQUER, v. a. (terme vieilli), عیب گرفتن 'èib guè-rèftèn.

REDDITION, s. f., a. تسلیم tèslim; — reddition d'une place, تسلیم حصار tèslimé hèçar, pr. t. tèslimi hiçar.

REDEMANDER, v. a. réclamer, باز خواستن *baz khastèn*, دو باره مطالبه کردن *dou barè moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *dou barè mutalibè kièrdèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — refaire une question, دو باره *dou barè* استفسار کردن *èstèfsar kèrdèn*, pr. t. *dou barè istifsar kièrdèn*, دو باره سؤال کردن *dou barè so'al kèrdèn*.

REDÉMOLIR, v. a. démolir de nouveau, V. DÉMOLIR.

RÉDEMPTEUR, s. m., رها کننده *rèha-kounèndè*, نجات دهندۀ *nèdjat-dèhèndè*, ا. ناجی *nudji*.

RÉDEMPTION, s. f., رهایی *rèhayi*, افتدای نفس *èftèdaï nèfs*, pr. t. *iftidaï nèfs*, ا. نجات *nèdjat*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

REDEVABLE, adj. des 2 g., قرضدار *qèrz-dar*, بدعکار *bèdèhkar*, دادنی *dadèni*, ا. مقروض *mèqrouz* pr. t. *maqrouz*, مدیون *mèdioun*; — au fig., مت دار *mènnèt-dar*, ا. ممنون *mèmnoun*.

REDEVANCE, s. f., ا. خراج *khèradj*, جزیه *djèziè*, pr. t. *djiziè*.

REDEVANCIER, ÈRE, s., خراج بدۀ *khèradj-bèdè*.

REDEVENIR, v. n. devenir de nouveau, V. DEVENIR.

REDEVOIR, v. a., باقی ماندن قرض *baqi mandènè qèrz*.

RÉDHIBITION, s. f., ا. ابطال بیع *èbtalé bèi'*, pr. t. *ibtali bèi'*.

RÉDHIBITOIRE, adj. des 2 g., ا. مبطل البیع *moubtèl-oul-bèi'*, pr. t. *mubtil-ul-bèi'*.

RÉDIGER, v. a., نأیف کردن *èncha kèrdèn*, تءلیف کردن *tè'èlif kèrdèn*.

RÉDIMER (se), v. pron., بپول خود را خلاص کردن *bè-poul khoud-ra khèlas kèrdèn*.

REDINGOTE, s. f., کولچه *koulèdjè*, قباى فرنگى *qèbaï frèngui*.

REDIRE, v. a., مکرر گفتن *dou barè goftèn*, دو باره گفتن *moukèrrèr goftèn*.

REDISEUR, EUSE, s., غماز *soukhèn-tchîn*, a. غمماز *ghèmmaz*, تمام *nèmmam*.

REDITE, s. f., مکرر سخن *soukhèné moukèrrèr*.

REDONDANCE, s. f., کثرت سخن *kèsrèlé soukhèn*, a. حشو *hèchv*, pl. حشویات *hèchvîat*.

REDONDANT, e, adj., a. زاید *zayèd*, pr. t. زاید *zaid*, لفظ زاید *lèfzé zayèd*, pr. t. لافزی زاید *lafzi zaid*.

REDONDER, v. n. (vieux), زاید بودن *soukhèné zayèd* *boudèn*.

REDONNER, v. a. donner de nouveau, V. DONNER.

REDORER, v. a. dorer de nouveau, V. DORER.

REDOUBLEMENT, s. m., زیاد شدن *ziad choudèn*, افزونی *èf-zouni*, a. زیادتر *tèzayoud*, pr. t. زیادتر *tèzayud*, از زیاد *èzdiad*, pr. t. از زیادتر *izdiad*.

REDOUBLER, v. a., دو چندان کردن *èfzoudèn*, دو چندان کردن *dou tchèndan kèrdèn*; — remettre une doublure, از نو استر *èz noou èstèr doukhtèn*.

REDOUTABLE, adj. des 2 g., ترسناک *tèrsnak*, هولناک *hooul-nak*, pr. t. هویل-ناک *hèvil-nak*, دهشت انگیز *dèhchèt-ènguiz*, a. هایل *mèkhouf*, مهیب *mouhib*, مخوف *mèkhouf*, pr. t. ماکهوف *makhouf*, هایل *hayèl*, pr. t. هایل *haïl*.

REDOUTE, s. f., a. قلعهء خارجی *qèl'èyé kharèdji*, pr. t. قلعهء خارجی *gal'aï kharidji*.

REDOUTER, v. a., ترسیدن *tèrsidèn*, هراس داشتن *hèras dachtèn*, خوف داشتن *khouof dachtèn*.

REDRESSEMENT, s. m. action de redresser V. **REDRESSER**.

REDRESSER, v. a., راست کردن *boulènd kèrdèn*, راست کردن *rast kèrdèn*; — remettre dans le droit chemin, راهنمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*.

REDRESSEUR, s. m. — de torts, a. حامی مظلومین *hamiï mèzloumîn*; — celui qui blâme et reprend ce que les autres font, عیبجو, عیبگیر *'èib-djou*, a. عیباب *'èiyab*, pr. t. *'aïyab*.

RÉDUCTIBLE, adj. des 2 g., کم کردنش ممکن *kèm kèrdè-nèch moumkèn*, pr. t. *kièm kièrdèn-èch mumkîn*, a. ممکن التقليل *moumkèn-out-tèqlil*, pr. t. *mumkîn-ut-taqlil*.

RÉDUCTIF, IVE, adj., اختصار کم کنندہ *kèm-kounèndè*, اختصار کننده *èkhtèçar-kounèndè*.

RÉDUCTION, s. f., کاست *kast*, کم شدن *kèm choudèn*, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تقليل *tèqlil*, pr. t. *taqlil*, تنقیص *tènqis*, pr. t. *tanqis*.

RÉDUIRE, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — soumettre, subjuguier, زیر اطاعت آوردن *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*; — contraindre, ناچار کردن *na-tchar kèrdèn*, مضطرر *mèdjbour kèrdèn*, مجبور کردن *mouztèrr kèrdèn*; — restreindre, مناکصر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhaçar kièrdèn*.

RÉDUIT, s. m., کُنج *koundj*, گوشه *gouchè*, p. t. عزلتگاه *'èz-lèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guah*.

RÉDUPLICATIF, IVE, adj., a. تکریری *tèkriri*; — particule réduplicative, a. حرف التضعیف *hèrf-out-tèz'if*, pr. t.

harf-ut-taz'if; — verbe réduplicatif, a. فعل مضاعف *fè'èlé mouza'èf*, pr. t. *fi'li muza'if*.

RÉDUPLICATION, s. f., a. تَكَرِير *tèkrir*, مضاعفة *mouza'èfèt*, pr. t. *muza'afèt*.

RÉÉDIFICATION, s. f., a. تَجْدِيدِ عِمَارَت *tèdjdidé 'èmarèt*, pr. t. *tèdjdidî 'imarèt*.

RÉÉDIFIER, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, V. ÉDIFIER.

RÉEL, LE, adj., رَاسِت *rast*, a. حَقِيقِي *hèqiqi*, pr. t. *haqiqi*, صَحِيح *sèhih*, pr. t. *sahih*.

RÉÉLECTION, s. f., دو باره انتخاب *èntèkhabé dou barè*, V. ÉLECTION.

RÉÉLIGIBLE, adj. des 2 g., دو باره انتخاب کردنى *dou barè èntèkhab-kèrdèni*, pr. t. *dou barè ìntikhab-kièrdèni*, V. ÉLIGIBLE.

RÉÉLIRE, v. a., دو باره انتخاب کردن *dou barè èntèkhab kèrdèn*.

RÉELLEMENT, adv., رَاسْتِي *bi hèmè tchiz*, همه چیز *rasti*, a. فِي الْحَقِيقَةِ *fil-hèqiqè*, pr. t. *fil-haqiqà*.

RÉENGENDRER, v. a. engendrer de nouveau, V. ENGENDRER.

RÉEXAMINER, v. a. examiner de nouveau, V. EXAMINER.

RÉEXPORTATION, action d'exporter de nouveau, V. EXPORTATION.

RÉEXPORTER, v. a. exporter de nouveau, V. EXPORTER.

REFÂCHER, v. a. fâcher de nouveau, V. FÂCHER.

REFAIRE, v. a., دو باره درست کردن *dou barè droust kèrdèn*, از نو ساختن *èz noou sakhtèn*.

REFAUCHER, v. a. faucher de nouveau, V. FAUCHER.

RÉFECTION, s. f., a. *مِرْمَتِ* *mèrèmmèt*, *تعمير* *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*.

RÉFECTOIRE, s. m., *سفره خانه* *soufrè-khanè*.

REFEND, s. m. mur de refend, *دیوار درونی* *divaré dèrouni*;
— bois de refend, *چوبی ضولاً آرد کرده* *tchoubi toulèn èrrè-kèrdè*.

REFENDRE, v. a. fendre de nouveau, V. FENDRE.

RÉFÉRÉ, s. m., a. *اعلام* *i'èlam*, pr. t. *i'lam*.

RÉFÉRER, v. a. rapporter une chose à une autre, *اسناد* *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*, *حمل کردن* *hèml kèrdèn*, *نسبت دادن* *nèsbèt dadèn*, pr. t. *nisbèt dadèn*;
— v. n. faire un rapport, *بیان عرض کردن* *bèyan èrz kèrdèn*, *کیفیت کردن* *bèyanè kèifiyèt kèrdèn*; — se référer, avoir rapport, *نسبت داشتن* *nèsbèt dachtèn*, pr. t. *nisbèt dachtèn*; — s'en référer à, *استناد کردن* *èstènad kèrdèn*, pr. t. *istinad kièrdèn*, *رجوع کردن* *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RÉFÉRENDIAIRE, s. m., *رساننده عریضه* *'èrizè-rèçan*, *ابلاغ کننده عریضه* *èblagh-kounèndèyè 'èrayèz*, pr. t. *iblagh-kunèndèi 'araiz*, a. *مبلغ* *moublègh*, pr. t. *mubligh*.

REFERMER, v. a., *دو باره بستن* *baz bèstèn*, *دو باره باز بستن* *barè bèstèn*.

REFERRER, v. a., *دو باره نعل کردن* *dou barè nè'èl kèrdèn*,
V. FERRER.

RÉFLÉCHI, e, qui a de la réflexion, *صاحب اندیشه* *sahèbé èndichè*; — ce qui est fait avec réflexion,

اندیشیده *èndichidè*, باندیشه *bè-èndichè*.

RÉFLÉCHIR, v. a. renvoyer, répercuter, رت کردن *rèdd kèrdèn*, — v. n. réverbérer, rejaillir, پس انداختن *pès èndakhtèn*; — عکس انداختن *'èks èndakhtèn*; — réfléchi, e, مoun'èkès-choudè, منعکس شده *moun'èkès* pr. t. *mun'akiès*.

RÉFLÉCHIR, v. n. penser mûrement, اندیشیدن *èndichidèn*, تأمل کردن *tè'èmmoul kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*.

RÉFLÉCHISSANT, e, adj. qui fait rejaillir un corps, عکس انداز *'èks-èndaz*, ا. عاكس *'akès*, pr. t. *'akis*; — qui fait des réflexions, اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *moutè-fèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

RÉFLÉCHISSEMENT, s. m., a. انعکاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*.

REFLET, s. m., a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*.

REFLÉTER, v. a., عکس ضیا *'èks èndakhtèn*, انداختن *'èksé zia èndakhtèn*.

REFLEURIR, v. n., دو باره شکوفه کردن *dou barè chèkoufè kèrdèn*, دو باره گل کردن *dou barè chukioufè kièrdèn*, دو باره گل کردن *dou barè goul kèrdèn*.

REFLEXIBILITÉ, s. f., a. قابلیتة الانعکاس *qabèliyèt-oul-èn'èkas*, pr. t. *qabiliyèt-ul-in'ikias*.

RÉFLEXIBLE, adj. des 2 g., عکس پذیر *èks-pèzir*, a. ممکن *moumkèn-oul-èn'èkas*, pr. t. *mumkîn-ul-in'ikias*.

RÉFLEXION, s. f. méditation, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkîar*, تفکر *tèfèkkour*,

pr. t. *tèfèkkiur*, تأمل *tè'èmmoul*, pr. t. *tè'èmmul*; — réverbération, a. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*, انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*.

REFLUER, v. n., بر عکس جاری شدن *bèr 'èks djari choudèn*.

REFLUX, s. m., a. جزر و مد *djèzr*, le flux et le reflux, جزر و مد *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*.

REFONDRE, v. a. remettre à la fonte, دوباره ریختن *dou barè rikhtèn*; — fondre de nouveau, دوباره آب کردن *dou barè âb kèrdèn*, دوباره گذاختن *dou barè gou-dakhtèn*; — au fig. donner une meilleure forme, بقلب دیگر در آوردن *bè-qalèbè diguèr dèr âvourdèn*, pr. t. *bè-qalibi diguèr dèr âvourdèn*, وضع دیگر ساختن *vèz'è diguèr sakhtèn*, V. FONDRE.

REFONTE, s. f. action de refondre, V. FONTE.

RÉFORMABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذیر *èslah-pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, نظم پذیر *nèzm-pèzir*, a. قابل التنظيم *qabèl-out-tènzim*, pr. t. *qabil-ut-tanzim*.

RÉFORMATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, نظم جدید دهنده *nèzmé djèdid dèhèndè*, a. مجدد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉFORMATION, s. f., a. تجدید الانتظام *tèdjdid-oul-èntèzam*, pr. t. *tèdjdid-ul-întizam*.

RÉFORME, s. f., نظم تازه *nèzmé tazè*, pl. a. تنظیمات *tènzimat*, اصلاحات *èslahat*.

RÉFORMER, v. a. rétablir dans l'ancienne forme, از نو نظم *èz noou nèzm dadèn*, pr. t. *èz nèv nazm dadèn*, مجدداً برشته نظم آوردن *moudjèddèdèn bè-rèchtèyè*

nèzm àvourdèn, pr. t. *mudjèddèdèn bè-richtèi nazm àvourdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*; — former de nouveau, از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*; — se réformer, دوباره درست شدن *dou barè droust choudèn*.

REFOULER, v. a. fouler de nouveau, دوباره پامال کردن *dou barè pa-mal kèrdèn*, دوباره مالش دادن *dou barè mal-èch dadèn*; — au fig., پس نشاندن *pès nèchandèn*, pr. t. *pès nichandèn*, عقب نشانیدن *'èqèb nèchandèn*, pr. t. *'aqab nichandèn*.

REFOULOIR, s. in., سنبۀ توب *soumbèyé toup*, a. مذك *mèddèk*.

RÉFRACTAIRE, adj. des 2 g., نافرمان *sèr-kèch*, سرکتش *na-fèrman*; — peu fusible, دیر گداز *dir-goudaz*, مشکل گداز *mouchkhèl-goudaz*.

RÉFRACTER, v. a., قطع کردن شعاع *qèt' kèrdèné choud'*, a. قطع الشعاع *qèt'-ouch-choud'*, pr. t. *qat'-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, منکرف کردن *mounhè-rèf kèrdèn*.

RÉFRACTION, s. f., a. تقاطع الشعاع *tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *tèqatì'-uch-choud'*, انکسار الشعاع *ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *inkiçar-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, a. تکریف *tèhrif*.

REFRAIN, s. m., a. ترنم *tèrènnoum*, pr. t. *tèrènnum*, pl. ترنمات *tèrènnoumat*; — au fig., ورد زبان *vèrdé zèban*, pr. t. *viridi zèban*.

RÉFRANGIBILITÉ, s. f., قابلیتۀ انکسار الشعاع *qabèliyèt èn-kèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabiliyèt inkiçar-uch-choud'*.

RÉFRANGIBLE, adj. des 2 g., a. قابل انكسار الشعاع *qabèl ènkèçar-ouch-chouâ'*, pr. t. *qabil inkiçar-uch-chouâ'*, قابل تقاطع الشعاع *qabèl tèqatè'-ouch-chouâ'*, pr. t. *qabil tèqati'-uch-chouâ'*.

REFRAPPER, v. a. frapper de nouveau, V. FRAPPER.

RÉFRÉNER, v. a., ضبط کردن *zèbt kèrdèn*; — se réfréner, خودرا نگاه داشتن *khoud-ra nègah dachtèn*, pr. t. *khod-ra niguiyah dachtèn*, خودرا ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉFRIGÉRANT, e, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RÉFRIGÉRATIF, IVE, adj. V. RÉFRIGÉRANT.

RÉFRIGÉRATION, s. f., a. تبريد *tèbrid*.

RÉFRINGENT, e, adj., a. ماکثر الشعاع *mouhèrrèf-ouch-chouâ'*, pr. t. *muharrif-uch-chouâ'*.

REFRIRE, v. a. frire de nouveau, V. FRIRE.

REFROGEMENT, s. m. ou RENFROGEMENT, avoir l'air re-frogné ou renfrogné, ترش رویی *tourch-rouyi*, اخم *èkhm*, a. عبوسه *'ouboucèt*, pr. t. *'ubucèt*, V. RENFROGEMENT.

REFROGNER (se), v. pron., ترش اخم کردن *èkhm kèrdèn*, ترش رویی کردن *tourch-rouyi kèrdèn*.

REFROIDIR, v. a., سرد کردن *sèrd kèrdèn*, تبريد کردن *tèbrid kèrdèn*; — se refroidir, سرد شدن *sèrd choudèn*, بروت کسب کردن *bèroudèt kèsb kèrdèn*, pr. t. *buroudèt kièsb kièrdèn*; — v. n. et se refroidir, v. pron. prendre froid, چاهیدن *tchahidèn*, vulg. *tchaidèn*, سرما خوردن *sèrma khourdèn*, pr. t. *sèrma khordèn*; — refroidi, e, سرد شده *sèrd-choudè*, چاهیده *tchahidè*,

vulg. *tchaïdè*; — indisposé par le froid, سرما خورده *sërma-khourdè*, pr. t. *sërma-khordè*.

REFROIDISSEMENT, s. m., سردی *sèrdi*, a. برودت *bèroudèt*, pr. t. *buroudèt*; — indisposition, سرما خوردگی *sërma-khourdègui*, جاعیدگی *tchahidègui*, vulg. *tchaïdègui*, جاعیمان *tchahiman*.

REFROTTER, v. a. froter de nouveau, V. FROTTER.

REFUGE, s. m., پناهگاه *pènah-gah*, pr. t. *pènah-guah*, a. ملجاء *mèldja*'.

RÉFUGIÉ, e, s. et adj., پناه آورده *pènah-âvourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

RÉFUGIER (se), v. pron., پناه بردن *pènah bourdèn*, بست بست *bèst nèchèstèn*; — réfugié, e, بست نشسته *bèst-nèchèstè*, پناه برده *pènah-bourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

REFUS, s. m., عدم پذیرایی *'èdèmé pèzirayi*, pr. t. *'adèmi pèzirayi*, a. عدم قبول *'èdèmé qèboul*, pr. t. *'adèmi qahoul*, رَدّ *rèdd*, اِبا *èba*, pr. t. *iba*.

REFUSER, v. a., نپذیرفتن *nè-pèzirouftèn*, اِبا کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, رَدّ کردن *rèdd kèrdèn*, دریغ کردن *dèrigh kèrdèn*; — refusé, e, رَدّ شده *rèdd-choudè*, قبول نشده *qèboul-nè-choudè*, pr. t. *qaboul-nè-choudè*, مقبول نیفتاده *mèqboul-nè-youftadè*; — se refuser, خود مصایقه کردن *bè-nèfsé khoud mouzaïgè kèrdèn*.

REFUSEUR, EUSE, s., رَدّ کننده *èba-kounèndè*, رَدّ نکردن *rèdd-kounèndè*.

RÉFUSION, s. f. en terme de procédure, remboursement des

frais d'un procès, a. ادای مصارف *èdaï mèçarèf*, pr. t. *idaï mèçarif*.

RÉFUTABLE, adj. des 2 g., رت کردنى *rèdd-kèrdèni*, رتش ممکن *rèdd-èch-moumkèn*.

RÉFUTATION, s. f., a. رت کلام *rèddé kèlam*, pr. t. *rèddi kièlam*, a. جرح *djèrh*, رت الکلام *rèdd-oul-kèlam*.

RÉFUTER, v. a., رت کردن کلام *rèddé kèlam kèrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*.

REGAGNER, v. a., دوباره اندوختن *dou barè èndowkhtèn*, باز تحصیل کردن *baz tèhsil kèrdèn*; — en parlant du jeu, دوباره بردن *dou barè bourdèn*.

REGAIN, s. m. second foin, خصبیل ثانى *khècilé sani*.

RÉGAL, s. m., جشن مهمانى *djèchn mèhmani*, a. ضیافت *ziafèt*; — présent, e, هدیه *hèdiyè*.

RÉGALE, adj. f. eau régale, تیزآب *tiz-âb*.

RÉGALEMENT, s. m., هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, a. تسویه *tèsviyè*.

RÉGALER, v. a., جشن کردن *djèchn kèrdèn*, مهمانى کردن *mèhmani kèrdèn*, pr. t. *mihmani kièrdèn*, ضیافت کردن *ziafèt kèrdèn*; — par extension amuser, خوشدل کردن *khoch-dèl kèrdèn*, pr. t. *khoch-dil kièrdèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — mettre de niveau, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

RÉGALIEN, NE, adj., پادشاهى *padèchahi*, شاهانه *chahanè*, a. ملوکى *moulouki*, سلطانتى *soultani*.

REGARD, s. m., نگاه *nègah*, pr. t. *niguiah*, نگرش *nèguèrèch*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, pl. انظار *ènzar*.

REGARDANT, s. m. spectateur, نگاه کننده *nègah-kounèndè*,

تماشا کنندہ *témacha-kounèndè*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

REGARDANT, E, adj., دقت گیرنده *dèqqèt-guirèndè* pr. t. *dìqqat-guirèndè*.

REGARDER, V. a., نگاه کردن *nègah kèrdèn*, pr. t. *niguiah kièrdèn*, نظر نگریستن *nèguèristèn*, pr. t. *niguiristèn*, نظر کردن *nèzèr kèrdèn*, pr. t. *nazar kièrdèn*; — concerner, راجع بودن *radjè' boudèn*; — cela ne me regarde pas, این دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*.

REGARNIR, V. a. garnir de nouveau, V. GARNIR.

RÉGENCE, S. f., ولایت و دالت سلطنت *vèkalète sèltènèt*, a. ولایت السلطنت *vèlayèt-ous-sèltènèt*, pr. t. *vilayèt-us-saltanèt*.

RÉGÉNÉRATEUR, TRICE, S., از نو ایجاد کننده *èz noou idjad-kounèndè*, pr. t. *èz nèv idjad-kunèndè* a. مجدد *mou-djèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉGÉNÉRATION, S. f., دوباره پیدا شدن *dou tarè pèida choudèn*, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, دوباره موجود شدن *dou barè moondjoud choudèn*, pr. t. *dou barè mèvdjoud choudèn* a. تجدید *tèdjdid*, تجدید *tèdjèddoud*.

RÉGÉNÉRER, V. a. donner une nouvelle existence, دوباره *dou barè* تجديد *bè-vèdjoud àvourdèn*, دوباره وجود آوردن *tèdjdid kèrdèn*; — se régénérer, دوباره تجديد *dou barè bè-vèdjoud àmèdèn*.

RÉGENT, E, S., ولی سلطنت *vèlîi sèltènèt*, pr. t. *vèlîi saltanèt*.

RÉGENTER, v. n., دادن *dèrs dadèn*.

RÉGICIDE, s. m. assassinat d'un roi, قتل پادشاه *qètlé padèchah*; — celui qui tue un roi, قاتل پادشاه *qatèlé padèchah*.

RÉGIE, s. f., a. مباشرت *moubachèrèt*, اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

REGIMBER, v. n. ruer, کُرد زدن *lèguèd zèdèn*; — au fig. résister, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرّد کردن *tè-mèrroud kèrdèn*.

RÉGIME, s. m. règle dans la manière de vivre, پیرهیز *pèr-hiz*; — en parlant d'un gouvernement, a. وضع حکومت *vèz'è houkoumèt*, pr. t. *vèz'è hukioumèt*, طرز حکومت *tèrzé houkoumèt*, سبک حکومت *sèbké houkoumèt*, pr. t. *sèbki hukioumèt*, رسم حکومت *rèsmé houkoumèt*; — en parlant d'un ancien ou d'un nouveau régime, a. رسم *rèsm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, نظم *nèzm*; — le nouveau régime, رسم تازه *rèsmé tazè*, نظم تازه *nèzmé tazè*, a. نظام جدید *nèzamedjèdid*, pr. t. *nizami djèdid*; — rameau de palmier chargé de ses fruits, خوشه خرما *khouchèyé khourma*.

RÉGIMENT, s. m., a. فوج *fooudj*, pl. افواج *èfvadj*.

RÉGION, s. f., a. کشور *kèchvèr*, a. اقلیم *èqlim*, pr. t. *iqlim*, pl. اقالیم *èqalim*, قطر *qètr*, pr. t. *qatr*, pl. اقطار *èqtar*, pr. t. *aqtar*.

RÉGIR, v. a., حکومت کردن *houkoumèt kèrdèn*.

RÉGISSEUR, s. m., a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ضابط *zabèt*, pr. t. *zabit*, امین *èmin*.

RÉGISTRE, s. m., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dè-fatir*.

RÉGISTRER, mieux ENREGISTRER, v. a., در دفتر قید کردن *dèr dèftèr qèid kèrdèn*, ou ثبت کردن *sèbt kèrdèn*, V.

ENREGISTRER.

RÈGLE, s. f. instrument, سطر آرا *sètr-âra*, pr. t. *satir-âra*, a. مسطر *mèstèr*, جدول *djèdvèl*; — principe, a. قاعدہ *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصول *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*, اوçoul, pr. t. *uçoul*; -- bon ordre, a. نظم *nèzm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, pl. نظامات *nèzamat*, pr. t. *nizamat*; — coutume, a. عادت *'âdèt*, رسم *rèsm*; — usage religieux, آیین *âyîn*; — au plur. règles, menstrues, a. حیض *hèiz*, pr. t. *haïz*.

RÈGLEMENT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*.

RÈGLEMENT, adv., به ترتیب *bè tèrtib*, با نظم *ba nèzm*.

RÈGLEMENTAIRE, adj. des 2 g., بر وفق قانون *bèr vèfqè qanoun*, a. قانونی *qanouni*.

RÉGLER, v. a. tirer des lignes, با سطر آرا خط کشیدن *ba sètr-âra khètt kèchidèn*, pr. t. *ba satir-âra khatt kèchidèn*; — au fig. diriger suivant certaines règles, رابطه *rabètè* دادن *dadèn*, در آردن *bè-sèlké èntèzam dèr âvourdèn*, pr. t. *bè-silki întizam dèr âvourdèn*; — réglé, e, خط کشیده *khètt-kèchidè*; — mis en règle, منتظم شده *mountèzèm-choudè*, a. منتظم *mountèzèm*.

RÉGLETTE, s. f., آرای چاپزن *sètr-âraï tchap-zèn*, pr. t. *satir-âraï tchap-zèn*.

RÉGLISSE, s. f., شیرین بیان *chirîn-bian*, a. سوس *sous*.

- RÉGNANT, *e*, adj., بر تخت شاهی نشسته *èl'an bèr tèkhté chahi nèchèstè*.
- RÈGNE, *s. m.*, پادشاهی *padèchahi*, *a.* سلطنت *sèltènèt*, *pr. t.* *saltanèt*.
- RÉGNER, *v. n.*, پادشاهی کردن *padèchahi kèrdèn*, سلطنت کردن *sèltènèt kèrdèn*.
- RÉGNICOLE, *s. m.*, بومی *boumi*, *a.* اهل مملکت *èhlé mémle-kèt*, *pr. t.* *èhli mémle-kèt*, *pl.* اعلی مملکت *èhalî mèmle-kèt*.
- REGONFLEMENT, *s. m.* en parlant des eaux, بلند شدن آب *boulènd choudèné àb*, طغیان آب *toughiané àb*; — action de regonfler, *V. GONFLEMENT*.
- REGONFLER, *v. n.*, طغیان کردن آب *toughian kèrdèné àb*; — gonfler de nouveau, *V. GONFLER*.
- REGORGEMENT, *s. m.*, *a.* طغیان *toughian*; — de la bile, *a.* اخلاط *toughiané èkhlat*, *pr. t.* *toughiani akhlat*.
- REGORGER, *v. n.* s'épancher hors de ses limites, لبریز شدن *lèb-riz choudèn*; — être fort abondant, فراوان بودن *fè-ravan boudèn*, *pr. t.* *firavan boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, *pr. t.* *biciar boudèn*.
- REGRATTER, *v. a.* gratter de nouveau, *V. GRATTER*.
- REGRATTIER, *s. m.* petit marchand, خرده فروش *khourdè-fèrouch*.
- REGRET, *s. m.*, افسوس *èfsous*, دریغ *dèrigh*, ارمان *èrman*, *a.* حسرت *hèsrèt*, تأسف *tè'èssouf*; — repentir, پشیمانی *pèchimani*, *a.* ندامت *nèdamèt*; — à regret, بافسوس *bè-èfsous*.
- REGRETTABLE, *adj.* des 2 g., شایان تأسف *chayané tè'ès-*

souf, a. واجب التأسف *vadjèb-out-tè'èssouf*, pr. t. *va-djib-ut-tè'èssouf*.

REGRETTER, v. a., نأسف *èfsous khourdèn*, خوردين *tè'èssouf khourdèn*.

RÉGULARISER, v. a., برشته انتظام کشیدن *bè-rèchtèyé èn-tèzam kèchidèn*, منظم کردن *nèzm dadèn*, منظم کردن *mounèzzèm kèrdèn*.

RÉGULARITÉ, s. f., حسن ترتیب *heusné tèrtib*, a. انتظام *èntèzam*, pr. t. *intizam*, رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*.

RÉGULATEUR, TRICE, s., ناظم *nèzm-dèhèndè*, نازم *nazèm*, pr. t. *kazim*; — le régulateur d'une montre, ميزان ساعت *mizané sa'èt*.

RÉGULIER, e, adj., با قاعده *ba qa'èdè*, pr. t. *ba qa'idè*, بضابطه *bè-zabètè*, a. منتظم *mountèzèm*, pr. t. *muntèzim*, مرتب *mourèttèb*; — verbe régulier, a. فعل قیاسی *fè'èlé qiaci*, pr. t. *fi'li qiaci*, ou فعل سالم *fè'lé salèm*, pr. t. *fi'li salim*.

RÉGULIÈREMENT, adv., از روی قاعده *èz rouï qa'èdè*, pr. t. *èz rouï qa'idè*, رابطه و بنظم *bè-nèzm-ou-rabètè*, a. منتظماً *moutèzèzèmèn*, pr. t. *muntèzimèn*; — règlement, V. RÉGLEMENT.

RÉHABILITATION, s. f., برگشت بحالت اول *bèr-guèchté bè-halètè èvvèl*.

RÉHABILITER, v. a., اولی باز آوردن *bè-halètè èvvèli baz àvourdèn*.

REHAUSSEMENT, s. m. action de rehausser, بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*.

REHAUSSER, v. a., بلندتر کردن *bala-tèr bourdèn*, بولند-تèر کèrdèn; — au fig. faire paraître davantage, بیشتر و نمود کردن *bichtèr va nèmoud kèrdèn*; — exagérer, مبالغه کردن *moubalèghè kèrdèn*, pr. t. *mubalagha kièrdèn*.

RÉIMPORTATION, s. m. action d'importer de nouveau, V. **IMPORTATION**.

RÉIMPORTER, v. a. importer de nouveau, V. **IMPORTER**.

RÉIMPOSER, v. a. imposer de nouveau, V. **IMPOSER**.

RÉIMPOSITION, s. f., مالیات تازه *guèzité tazè*, مالیات تازه *maliaté tazè*, باج تازه *badjé tazè*.

RÉIMPRESSION, s. f., بسمه چاپ مکتر *tchapé moukèrrèr*, بسمه مکتر *bèsmèyé moukèrrèr*.

RÉIMPRIMER, v. a., دو باره چاپ کردن *dou barè tchap kèrdèn*, دو باره بسمه کردن *dou barè bèsmè kèrdèn*, طبع کردن *tèb' kèrdèn*.

REIN, s. m. glande qui sépare du sang les matières salines, گورده *gourdè*, a. کلیه *kouliè*, pr. t. *kuliyè*; — au pl. se dit du bas de l'épine du dos, کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

REINE, s. f. femme de roi, زن پادشاه *zèné padèchah*, عیلا پادشاه *'èyalé padèchah*; — princesse qui de son chef possède un royaume, a. ملکه *mèlèkè*, pr. t. *mèlikè*; — reine-mère, والدۀ شاه *valèdèyé chah*; — au jeu d'échecs, reine, a. فرزین *fèrzîn*.

REINE-CLAUDE, s. f., آلوی زرد *alouï zèrd*.

REINE-DES-PRÉS, ou **ULMAIRE**, plante, a. لحية التيس *lèhi-yèt-out-tis*.

REINETTE, s. f., نوعی از سیب *noou'i èz sib*.

RÉINFECTER, v. a. infecter de nouveau, V. INFECTER.

RÉINSTALLATION, s. f. action d'installer de nouveau, V. INSTALLATION.

RÉINSTALLER, v. a. installer de nouveau, V. INSTALLER.

REINTÉ, e, adj., qui a de forts reins, کلفت کمر *koulouft-kèmèr*.

RÉINTÉGRATION, s. f. action de réintégrer, دو باره مالک *dou barè malèk choudèn*, a. تمليک مکرر *tèmliké moukèrrèr*, pr. t. *tèmliki mukièrrèr*.

RÉINTÉGRER, v. a., دو باره بتصرف دادن *dou barè bè-tècèrrouf dadèn*; — dans la prison, دو باره حبس کردن *dou barè hèbs kèrdèn*.

RÉINTERROGATION, s. f., a. سوال مکرر *sou'alé moukèrrèr*, pr. t. *sou'ali mukièrrèr*, V. INTERROGATION.

RÉINTERROGER, v. a. interroger de nouveau, V. INTERROGER.

RÉINVITER, v. a. inviter de nouveau, V. INVITER.

RÉITÉRATIF, IVE, adj., تکرار کننده *tèkrar-kounèndè*.

RÉITÉRATION, s. f., a. تکرار دکرر *tèkrir*, تکرار *tèkrar*, تکرر *tè-kèrrour*.

RÉITÉRER, v. a., تکرار کردن دو باره *dou barè kèrdèn*, تکرار کردن *tèkrar kèrdèn*; — il faut réitérer la saignée, دو باره فصد را تکرار *dou barè bayèd fèsd kèrd*, فصد را تکرار *fèsd-ra tèkrar bayèd kèrd*; — réitéré, e, مکرر شده *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

REJAILLIR, v. n., جستن *djèstèn*, خیز کردن *khiz kèrdèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

REJAILLISSEMENT, s. m., جستن *djèstèn*, a. فوران *fèvèran*,

V. JAILLISSEMENT.

REJET, s. m., a. عدم قبول *'èdémé qèboul*, pr. t. 'adèmi qaboul, a. رَدّ *rèdd*.

REJETABLE, adj. des 2 g., قبول نکردنی *qèboul-nè-kèrdèni*, رَدّ کردنی *rèdd-kèrdèni*, a. غیر مقبول *ghèiré mèqboul*, pr. t. *ghāiri maqboul*.

REJETER, v. a. jeter une seconde fois, دوباره انداختن *dou barè èndakhtèn*; — jeter dehors, pousser hors de دفع کردن *dèf' kèrdèn*, بیرون انداختن *biroun èndakhtèn*; — ne point accepter, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, pr. t. *qaboul nè-kièrdèn*, رَدّ کردن *rèdd kèrdèn*, اِبا *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*; — rejeter la faute sur quelqu'un, کسی انداختن *tìqsir-ra bè-guèrdèné kèci èndakhtèn*.

REJETON, s. m., شاخه نورسته *chakhèyé noou-rèstè*, ستاک *sètak*.

REJOINDRE, v. a. réunir des parties séparées, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, انتیام دادن *èltiam dadèn*; — atteindre, رسیدن *rècidèn*, ملحق شدن *moulhèq choudèn*; — se rejoindre, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, ملحق شدن *bè-hèm rècidèn*, رسیدن *moulhèq choudèn*.

RÉJOUIR, v. a., دلشاد کردن *chad kèrdèn*, خوشوقت کردن *dèl-chad kèrdèn*, pr. t. *dil-chad kièrdèn*, ملاحظه کردن *khoch-vèqt kèrdèn*, مسرور کردن *khochnoud kèrdèn*, خوشوقت شدن *mèsroure kèrdèn*; — se réjouir, شاد شدن *chad choudèn*, خوشوقت

khoch-vèqt choudèn, مسرور شدن *mèsrourou choudèn*, محظوظ شدن *mèhzouz choudèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*, خوشنود شدن *khochnoud choudèn*.

RÉJOUISSANCE, s. f., جشن *djèchn*, شادمانی *chad-mani*, a. ضرب *tèrèb*, سرور *sourour*.

RÉJOUISSANT, E, adj., مسرت افزا *tèrèb-ènguiz*, انگیز *mècèrrèt-èfza*, ضربناک *tèrèbnak*, a. مفرح *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RELÂCHE, s. m. repos, آرام *âram*, a. استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — interruption, a. فاصله *facèlè*, pr. t. *facilè*; — sans relâche, بی آرام *bi âram*, بی فاصله *bi facèlè*; — interruption d'un travail, a. تعطیل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*.

RELÂCHE, s. f. terme de marine, lieu propre à relâcher, آرامگاه کشتی *âram-gahé kèchti*; — arrêter le cours de la navigation, لنگ *lèng*, a. مکث *mèks*, توقف *tè-vèqqouf*.

RELÂCHÉ, E, adj. lâché, ول کرده شده *vèl-kèrdè-choudè*, سر داده *sèr-dadè*; — détendu, سست شده *soust-choudè*, شل شده *choul-choudè*; — relâché dans ses mœurs, a. فاحش الاخلاق *fahèch-oul-èkhlaq*, pr. t. *fahich-ul-akhlaq*; — relâché du corps, مبتلای روش شکم *moub-tèlaé rèvèché chèkèm*.

RELÂCHEMENT, s. m., سستی *sousti*, a. رخاوت *rèkhavèt*, استرخا *èstèrkha*, pr. t. *istirkha*.

RELÂCHER, v. a., سست کردن *soust kèrdèn*, شل کردن *choul kèrdèn*; — remettre en liberté, سر دادن *sèr dadèn*, آزاد کردن *âzad kèrdèn*; — en

termes de marine, مکث *tèvèqqouf kèrdèn*, شل کردن *mèks kèrdèn*; — se relâcher, se détendre, شل شدن *choul choudèn*; — agir avec moins de vigueur, سست شدن *soust choudèn*.

RELAIS, s. m. un ou plusieurs chevaux de rechange, اسب محلت *èspé yèdèk*; — lieu où l'on met les relais, محلت اسب *mèhèllé èspé yèdèk*.

RELANCER, v. a. lancer de nouveau, V. LANCER; — terme de chasse, دوباره پا کردن *dou barè pa-kèrdèn*.

RELAPS, E, adj., رافض شده *dou barè rafèz-choudè*, V. HÉRÉTIQUE.

RELATER, v. a., روایت کردن *nèql kèrdèn*, روایت کردن *rèvayèt kèrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

RELATIF, IVE, adj., a. متعلق *moutè'èllèq*, pr. t. *mutè'al-liq*, دایر *mènsoub*, — pronom relatif, a. ضمیر منسوب *zèmiré mènsoub*, pr. t. *zamiri mansoub*; — adj. relatif, a. اسم منسوب *èsmé mènsoub*, pr. t. *ismi mansoub*, ou معضوف *vi'ètouf*, pr. t. *ma'touf*.

RELATION, s. f. rapport d'une chose à une autre, a. مناسبت *mounacèbèt*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nispèt*; — liaison. آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*, a. مماشات *moumachat*, pr. t. *mumachat*, اوفت *oulfèt*, مؤالفت *mou'alèfèt*, pr. t. *mualifèt*; — récit, گزارش *gouzarèch*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, روایت *rèrayèt*, pr. t. *ricayèt*.

RELATIVEMENT, adv., به نظر *nèzèr bè*, نسبت به *nèsbèt bè*, pr. t. *nispèt bè*, a. نسبتاً *nèsbètèn*, pr. t. *nispètèn*, نظراً *nèzèrèn*, pr. t. *nazarèn*; — relativement à.... در باب

dèr bab, در خصوص *dèr khouçous*; — relativement à cela, در باب این *dèr babé in*.

RELAYER, v. a. laver de nouveau, V. LAVER.

RELAXATION, s. f. terme de médecine, relaxation des nerfs, *soust choudéné pèiha*, pr. t. *sust choudèni pèiha*, a. ارتخا الاعصاب *értékha-oul-è'èçab*, pr. t. *irtikha-ul-a'çab*; — action de relaxer un prisonnier, V. RELAXER.

RELAXER, v. a., اسیر را آزاد کردن *éciri-ra ázad kèrdèn*, سر دادن *sèr dadèn*, مطلق العنان کردن *moutlèq-oul-'ènan kèrdèn*.

RELAXÉ, E, adj. terme de médecine., سست شده *soust-choudè*, a. مرخا *mourkha*.

RELAYER, v. a., بنوبت بکار وا داشتن *bè-nooubèt bè-kar va dachtèn*, pr. t. *bè-nèrbèt bè-kiar va dachtèn*; — v. n. prendre des chevaux de relais, اسب عوض کردن *èsp 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *èsp 'avaz kièrdèn*.

RELÉGATION, s. f. exil. V. EXIL.

RELÉGUER, v. a. exiler, V. EXILER.

RELENT, s. m., بد مزگی گوشت در جای نمناک مانده *bèd mèzèguïi gouchté dèr djaï nèmnaak mandè*; — viande qui sent le relent, گوشت بد بو *gouchté bèd-bou*.

RELEVAILLIS, s. f. pl., a. قیام نفسا *qiamé nèfsa*, pr. t. *qiami nèfsa*.

RELEVÉ, s. m. ouvrage d'un maréchal ferrant, نعلبندی *nè'èl-bèndi*; — relevé de compte, a. صورت حساب *sou-rèté hèçab*.

RELEVÉ, E, adj. qu'on a relevé après une chute, سر پا کرده

séré pa kèrdè, بلند کرده *boulènd-kèrdè*; — élevé, بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè'*, pr. t. *murtèfi*; — au fig. de condition élevée, a. جلیل الشأن *djèlil*, *djèlil-ouch-chè'n*; — des pensées relevées, a. افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*.

RELEVÉE, s. f., a. وقت صرف عصر *tèrèfè 'èsr*, a. وقت العصر *vèqt-oul-'èsr*, pr. t. *vaqt-ul-'asr*.

RELÈVEMENT, s. m., بالا بردن *boulènd kèrdèn*, بالا بردن *bala bourdèn*, a. رفع *rèf'*.

RELEVER, v. a., سرپا کردن *boulènd kèrdèn*, سرپا کردن *séré pa kèrdèn*; — v. n. de maladie, از ناخوشی خلاص شدن *èz na-khochi khèlas choudèn*, pr. t. *èz na-khochi khalas choudèn* شفا یافتن *chèsa yaftèn*; — se relever, پا شدن *pa choudèn*, بلند شدن *boulènd choudèn*; — relever une sentinelle, قرار عوض کردن *qèravoul-ra 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *qaravoul-ra 'avaz kièrdèn*.

RELIEF, s. m., بر جستگی *bèr djèstègui*; — au fig. a. جاوه *djèlvè*, pr. t. *djilvè*, رونق *roounèq*, pr. t. *rètnaq*.

RELIER, v. a. lier une seconde fois, دوباره بستن *dou barè bèstèn*, V. LIER; — coudre ensemble des cahiers de livres, جلد کردن *djèld kèrdèn*, pr. t. *djild kièrdèn*, مجلد کردن *moudjèllèd kèrdèn*; — relié, e, جلدی کرده *djèld-kèrdè*, جلد شده *djèld-choudè*, a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllèd*.

RELIEUR, s. m., a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllid*.

RELIGIEUSEMENT, adv., پارساوار *parsavar*, بددیانت *bè-dianèt*, a. دیانتاً *dianètèn*.

RELIGIEUX, EUSE, adj. qui appartient à la religion, متعلق

بدین *moutè'llèq bè-dîn*, a. دینی *dini*, دینیّه *diniyè*;
— pieux, پارسا *parsa*, دیندار *dîn-dar*, a. متدین *mou-*
tèdèiyèn, pr. t. *mutèdèyîn*.

RELIGIEUX, EUSE, s., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. *rahib*, رهبان *rouhban*.

RELIGION, s. f., کیش *kich*, آیین *âyîn*, a. دین *dîn*, pl. ادیان *édian*, مذهب *mèzhèb*, pl. مذاهب *mèzahèb*, pr. t. *mè-*
zahib; — la religion chrétienne, عیسی *âyiné hèzrètè 'iça*, pr. t. *âyini hazrèti 'iça*, a. دین *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, عیسی *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, دین محمدی *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muham-*
mèdi; — foi, a. ایمان *iman*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*, تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*.

RELINER, v. a. limer de nouveau, V. LIMER.

RELIQUAIRE, s. m., تن مبارکه *zèrfé bèqayai tènè moubarèkè*.

RELIQUAT, s. m., بقیّه حساب *baqiî hèçab*, باقی *bèqiyèyé hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*; — d'une maladie, بقیّه نساخوشی *bèqiyèyé na-khochi*, مرض *bèqiyèyé mèrèz*, pr. t. *bèqiyèi maraz*; — d'un dîner, باز ماندّه *baz-mandèyé ziafèt*.

RELIQUATAIRE, s. m., باقیدار *bagi-dar*.

RELIQUE, s. f., بقیّه تن مبارک *bèqiyèyé tènè moubarèk*, بقیّه بدن مبارک *bèqiyèyé bèdèné moubarèk*, pr. t. *baqiyèi bè-*
dèni mubarèk.

RELIRE, v. a., دوباره خواندن *dou barè khandèn*.

RELIURE, s. f., a. جلد کتاب *djèldé kètab*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

RELOGER, v. a. loger de nouveau, V. LOGER.

RELOUER, v. a. louer de nouveau, V. LOUER.

RELUIRE, v. n., درخشیدن *dèrèkhichidèn*, pr. t. *dirakh-chidèn*, پرتو انداختن *pèrtou èndakhtèn*, pr. t. *pèrtèv èndakhtèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

RELUISANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, درخشند *pèrtou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-èndaz*, درخشند *dèrèkhchèndè*, pr. t. *dirakhchèndè*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, براق *bèrraq*.

RELUQUER, v. a., بگوشه چشم نگاه کردن *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*.

RELUQUEUR, se, s., بگوشه چشم نگاه کننده *bè-gouchèyé tchèchm nègah kounèndè*.

RELUSTER, v. a. lustrer de nouveau, V. LUSTER.

REMÂCHER, v. a. mâcher de nouveau, V. MÂCHER.

REMAÇONNER, v. a. maçonner de nouveau, V. MAÇONNER.

RÉMAILLER, v. a. émailler de nouveau, V. ÉMAILLER.

REMANDER, v. a. mander de nouveau, V. MANDER.

REMANGER, v. a. manger de nouveau, V. MANGER.

REMANIEMENT, s. m., ساخت مکرر *sakhté moukèrrèr*, pr. t. *sakhti mukiarrar*.

REMANIER, v. a., دوباره دست زدن *dou barè dèst zèdèn*, دوباره لمس کردن *dou barè lèms kèrdèn*; — en parlant de certains ouvrages, از نو ساختن *èz noou sakhtèn*; — les réparer, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, *tè'èmir kèrdèn*.

REMARCHANDER, v. a. marchander de nouveau, V. MARCHANDER.

REMARIER, v. a. marier de nouveau, V. MARIER.

REMARQUABLE, adj. des 2 g. digne d'être remarqué, دیدنی *didèni*, دقت شایان *chayané dèqqèté nèzèr*, pr. t. *chayani diqqati nazar*, a. واجب النظر *vadjèb-oun-nèzèr*, pr. t. *vadjib-un-nazar*; — qui se fait remarquer, a. ممتاز *moumtaz*.

REMARQUE, s. f. observation, a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*; — signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*. pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*.

REMARQUER, v. a. marquer de nouveau, دوباره نشان کردن *dou barè nèchan kèrdèn*, گذاشتن *dou barè nèchan gouzachtèn*; — observer, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*, pr. t. *mulahaza kièrdèn*, مشاعده *mouchahèdè kèrdèn*; — distinguer, فرق کردن *fèrq kèrdèn*, تمیز دادن *fèrq gouzachtèn*, گذاشتن *tèميز dadèn*; — se faire remarquer, کسب امتیاز کردن *kèsbé èmtiaz kèrdèn*, ممتاز بودن *moumtaz boudèn*; — remarquer, faire attention, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*, pr. t. *diqqat kièrdèn*.

REMBALLER, v. a. emballer de nouveau, V. EMBALLER.

REMBARQUEMENT, s. m. action d'embarquer de nouveau, V. EMBARQUEMENT.

REMBARQUER, v. a. embarquer de nouveau, V. EMBARQUER; — se rembarquer, s'embarquer de nouveau, V. S'EMBARQUER.

REMBARRER, v. a. repousser vivement, بطور سخت ردّ

کردن *bè-toouré sèkht rèdd kèrdèn* ou دفع کردن *dèf' kèrdèn*.

REMLAI, s. m., بخاک انباشته *bè-khak-èmbachtè*.

REMLAYRE, v. a., با خاک پر کردن *ba khak pour kèrdèn*,
انباشتن بخاک *bè-khak èmbakhtèn*.

REMOÎTEMENT, s. m., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gouzachtèn*.

REMOÎTER, v. a., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gouzachtèn*.

REMBOURREMENT, s. m. action de rembourrer, V. REMBOURRER.

REMBOURRER, v. a., انباشتن پر کردن *pour kèrdèn*,
èmbachtèn.

REMBOURSABLE, adj. des 2 g., ادا کردنى *èda-kèrdèni*,
pr. t. *ida-kièrdèni*, ادایش ممکن *èdaï-èch-moumkèn*,
pr. t. *idaï-èch-mumkîn*.

REMBOURSEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, ادا *èda*, تأديه *tè'èdiè*.

REMBOURSER, v. a., کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*, ادا کردن *èda kèrdèn*.

REMBRUNIR, v. a., سیاهتر *tirè-rèng kèrdèn*, رنگ کردن *siyah-tèr kèrdèn*; — سیاه شدن *se rembrunir*,
siyah choudèn; — *rembruni*, e, سیاه شده *siyah-choudè*.

REMBRUNISSEMENT, s. m., سیاه شدن *siyah choudèn*, تیره رنگ شدن *tirè-rèng-choudèn*.

REMEDE, s. m., درمان *dèrman*, دارو *darou*, ا. دوا *dèva*, pl. *èdvoiè*,
علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — au fig., چاره *tcharè*, ا. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — il n'y a point de

remède, چاره ندارد *tcharè nè-darèd*; — quel remède à cela? چاره چیست *tcharè tchist*.

REMÉDIER, v. n., مداوا کردن *moudava kèrdèn*; — au fig., چاره کردن *tcharè kèrdèn*; — il y faut remédier, چاره اش را باید کرد *tcharè-èch-ra bayèd kèrd*.

REMÊLER, v. a. mêler de nouveau, V. MÊLER.

REMÉMORATIF, IVE, adj., اظهار کننده *èkhtar-kounèndè*, اور بخاطر *bè-khatèr àvèr*, یاد آور *yad-àvèr*.

REMÉMORER, v. a., یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*.

REMENER, v. a., باز پرس پرس کردن *pès bourdèn*, باز پرس کردن *baz bourdèn*.

REMERCIER, v. a., تشکر کردن *tèchèkkour kèrdèn*, pr. t. *tèchèkkur kièrdèn*, اظهار رضامندی *èzharé rèzamèndi kèrdèn*, pr. t. *èzhari rizamèndi kièrdèn*, شکر کردن *choukr kèrdèn*; — on emploie aussi dans le langage usuel en persan, pour dire je vous remercie, les mots : لطف شما زیاد *èltèfaté chouma ziad*, مرحمت شما زیاد *loutfé chouma kèr nè-chèvèd*, کم نشود *mèrhèmèté chouma ziad*, سلامت باشید *sèlamèt bachid*, ممنونم کردید *mèmnoun-èm kèrdid*.

REMERCIEMENT, s. m., a. اظهار رضامندی *èzharé rèzamèndi*, pr. t. *èzhari rizamèndi*, اظهار ممنونیت *èzharé mèm-nouniyèt*, a. تشکر *tèchèkkour*, pl. تشکرات *tèchèkkourat*, شکران *choukran*, شکر *choukr*.

REMETTRE, v. a. mettre une chose au même endroit où elle était, خود گذاشتن *bè-djaï khoud gouzachtèn*, pr. t. *bè-djaï khod guzachtèn*; — rendre, پس دادن *pès dadèn*; — consigner, تحویل دادن *tèhvil dadèn*,

بعده تأخير *tèslim kèrdèn*; — différer, انداختن *bè 'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*; — remettre les fautes, les péchés, بخشیدن *bèkhchidèn*, عفو کردن *'èfo kèrdèn*, pr. t. *'afv kièrdèn*; — se remettre, شفا یافتن *chèfa yaftèn*, comme reduplicatif du verbe mettre, V. METTRE; — remettre sous les yeux, دوباره نشان دادن *dou barè nèchan dadèn*; — remettre dans son esprit, se remettre dans l'esprit, se remettre quelqu'un ou quelque chose, s'en souvenir, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*; — remettre quelqu'un, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*; — remettre sur le tapis, دوباره میان آوردن *dou barè bè-mian àvourdèn*; — se remettre entre les mains de quelqu'un, خود را بدست اخیار کسی *khoud-ra bè-disté èkhtiaré kèci tèslim kèrdèn*, pr. t. *khod-ra bè-dèsti ikhtiarì kièci tèslim kièrdèn*.

REMEUBLER, v. a. meubler de nouveau V. MEUBLER.

REMINISCENCE, s. f., یاد *yad*, خاطرنشان *khatèr-nèchan*, a. *khoutour*.

REMISE, s. f. action de remettre, a. تحویل *tèhvil*; — terme de commerce, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*; — grâce qu'on fait à un débiteur, گذشت *gouzècht*, pr. t. *guzècht*, a. موعف *mou'áf*; — remise dans le prix, a. حق السعی *hèqq-ous-sè'i*, pr. t. *haqq-us-sa'i*, حق انقدم *hèqq-oul-qèdèm*, pr. t. *haqq-ul-qadèm*; — abri pour les voitures, کالسکه خانه *kalèskè-khanè*; — se dit aussi d'une voiture de louage, کالسکه کرایه *kalèskèyé kèrayè*.

REMISER, v. a, گذاشتن *touï kalèskè-khanè gouzachtèn.*

RÉMISSIBLE, adj. des 2 g., بخشیدنی *bèkhchidèni*, عفو کردنی *'èfv-kèrdèni.*

RÉMISSION, s. f., آمرزش *âmourzèch*, ا. عفو *'èfv*, pr. t. 'af', مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt.*

REMAILOTTER, v. a. remettre dans son maillot, V. EMMAILOTTER.

REMANCHER, v. a. emmancher de nouveau, V. EMMANCHER.

REMMENER, v. a., بردن *bourdèn*, همراه خود بردن *hèm-rahé khoud bourdèn*, pr. t. *hèm-rahi khod bourdèn*; — emmenez cet homme, این مرد را خود ببرید *in mèrd-ra hèm-rahé khoud bè-bèrid*, ou simplement, این مرد را ببرید *in mèrd-ra bè-bèrid.*

REMÔLE, s. m. (très peu usité) گردآب *guèrd-âb*, pr. t. *guird-âb.*

REMONTAGE, s. m. action de remonter un cours d'eau, بتراف منبع رودخانه رفتن *bè-tèrèfé mènbe'è roud-khanè rèftèn.*

REMONTE, s. f. action de remonter une rivière, V. REMONTAGE; — chevaux pour le service de l'armée, اسب جهت سوار نظام *èspé djèhèté souvaré nèzam*, pr. t. *èspi djihèti suvari nizam.*

REMONTER, v. n., دوباره بالا رفتن *dou barè bala rèftèn*; — à cheval, دوباره سوار شدن *dou barè sèvar choudèn*; — v. a. remonter un fleuve, مقابل جریان آب رودخانه رفتن *mouqabèlé djèrèyané âbé roud-khanè rèftèn*; —

une montre, ساعت كوك کردن *sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kuk kièrdèn*.

REMONTRANCE, s. f. paroles de blâme, نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — avertissement, سفارش *sèfarèch*, a. تنبيه *tèmbih*, pr. t. *tanbih*; — observation, plainte, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, pl. شکایات *chèkayat*, pr. t. *chikiayat*; — représenter les inconvénients d'une chose, a. محاذير *mèhazir*, نصیحت *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

REMONTRER, v. a. montrer de nouveau, V. MONTRER; — faire des remontrances, حالى کردن *hali kèrdèn*, نصیحت دادن *nècihèt dadèn*.

REMORA OU REMORE, obstacle, s. m. au fig., a. مانع *mand'*, pr. t. *man'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *marani'*, عائق *'âyèq*, pr. t. *'âiq*, pl. عوائق *'èvayèq*, pr. t. *'avaïq*.

REMORDRE, v. a. mordre de nouveau, V. MORDRE.

REMORDS, s. m., پشیمانی *pèchimani*, a. ندامت *nèdamèt*; — de conscience, a. نفس لوامة *nèfsè lèvramè*, pr. t. *nèfsi lèvramè*.

REMORQUER, v. a., کشیدن *kèchti yèdèk kèchidèn*, با کشیدن *ba kèchti yèdèk kèchidèn*.

REMORQUEUR, s. et adj., بدک کش *yèdèk-kèch*.

REMOUCHER, v. a. moucher de nouveau, V. MOUCHER.

REMOUDRE, v. a. moudre de nouveau, V. MOUDRE.

REMOUILLER, v. a. mouiller de nouveau, V. MOUILLER; — se remouiller, V. SE MOUILLER.

RÉMOULADE, s. f., خورش با خردل *khourèché ba khèrdèl*.

RÉMOULAGE, s. m., سبوس ارد بلغور *souboucé êrdé boul-ghour*.

RÉMOULEUR, s. m., تيز کنندۀ کار *tiz-kounèndèyé kard*,
pr. t. *tiz-kunèndèï kiard*.

REMOUS, s. m. terme de marine, tournoiement des eaux,
پیچ خوردن آب *pitch khourdèné âb*.

REMPAILLAGE, s. m. action d'empailler de nouveau, V.
EMPAILLAGE.

REMPAILLER, v. a. empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAQUETER, v. a. emballer de nouveau, V. EMPA-
QUETER.

REMPARER, v. a., درامن محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*,
خود را گذاشتن *dèr èmn gouzachtèn*; — se remparer, خود را
محفوظ داشتن *khoud-ra mèhfouz dachtèn*, خود را
محافظت کردن *khoud-ra mouhafèzèt kèrdèn*, V. s'EM-
PARER.

REMPART, s. m., بارو *barou*, دیوار قلعه *divaré qèl'è*, سور
sour, pl اسوار *èsvar*, pr. t. *asrar*.

REMPLAÇANT, s. m., جای نشین *dja-nèchîn*, نشستہ
bè-djaï-èch-nèchèstè.

REPLACEMENT, s. m., عوض جای نشینی *dja-nèchini*, ا. عوض
'èvèz, pr. t. *'ivaz*.

REPLACER, v. a. remplacer quelqu'un, جای کسی را گرفتن
djaï kèci-ra guèrèftèn, pr. t. *djaï kièci-ra guiriftèn*,
بجای کسی نشستن *bè-djaï kèci nèchèstèn*, pr. t. *bè-
djaï kièci nichèstèn*, عوض کسی نشستن
kèci nèchèstèn; — fournir une chose à la place d'une
autre, بجاایش گذاشتن *bè-djaï-èch gouzachtèn*,

دادن 'èvèz-èch dadèn, pr. t. 'avaz-èch dadèn.

REMPAGE, s. m. action de remplir un tonneau qui n'est pas plein, پر کردن pour kèrdèn.

REMPLE, s. m., لب جامه نو گرتنه lèbé djamè tou-guèrèftè, لب بر گردان lèb bèr-guèrdan, a. خمین khèbn, pr. t. khabn, قطبته qètabèt, pr. t. qitabèt.

REMPLEUR, v. a., لب جامه نو پچیدن lèbé djamè tou pi-tchidèn, لب جامه را تو گرتن lèbé djamè-ra tou guèrèftèn, لب بر گردان دوختن lèb bèr guèrdan doukhtèn, pr. t. lèb bèr guirdan doukhtèn; — remplié, e, لب جامه lèbé djamè tou-guèrèftè.

REMPLEIR, v. a. emplir de nouveau, دوباره پر کردن dou barè pour kèrdèn; — emplir, rendre plein, پر کردن pour kèrdèn, مملو میگردان mèchhoun kèrdèn, مملو کردن mèmloù kèrdèn; — remplissez ce verre, این را پر کنید èstèkan-ra pour kounid; — remplir un ordre, exécuter, بجا آوردن bè-dja àvourdèn, مجری moudjra dachtèn; — remplir son devoir, لازمه لازمèyè zèmmètè khoud-ra bè-dja àvourdèn; — remplir sa promesse, بوعده خود وفا bè-vè'èdèyè khoud vèfa kèrdèn, pr. t. bè va'dèi khod vèfa kièrdèn.

REMPLISSAGE, s. m. la chose dont on remplit, آکنش àkè-nèch, a. حشو hèchv, pr. t. hachv, pl. حشویات hèchvîat, pr. t. hachvîat; — action de remplir, آکندهگی àkèn-dègui, a. تشکین tèchhîn.

REMPLOYER, v. a. employer de nouveau, V. EMPLOYER.

REMPLEUR, v. a., دوباره پر نصب کردن dou barè pèr nèsb

kèrdèn; — se remplumer, دو باره پر بر آوردن ou در آوردن *dou barè pèr bèr àvourdèn* ou *dèr àvourdèn*; — au fig. rétablir ses affaires, کار و بار خود را دو باره درست کردن *kar-ou-baré khoud-ra dou barè droust kèrdèn*; — reprendre de l'embompoint, دو باره بحال آمدن *dou barè bè-hal àmèdèn*; — remplumé, e, دو باره پر در آورده *dou barè pèr dèr àvourdè*; — au fig., دو باره باجبال آمده *dou barè bè-hal àmèdè*.

REMPORTER, v. a., باز بردن *baz bourdèn*, پس بردن *pès bourdèn*, V. EMPORTER; — remporter la victoire, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, pr. t. *zafèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*.

REMUAGE, s. m., حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, a. تحریک *tèhrik*; — des liquides, بهم زدن *bè-hèm zèdèn*.

REMUANT, e, adj., بی آرام *bi âram*, جنبان *djoumban*, بی قرار *bi qèrar*, a. کثیر الحركة *kècir-oul-hèrèkèt*, pr. t. *kècir-ul-harèkièt*.

REMUE-MÉNAGE, s. m., زیر و زبر *zir-ou-zèbèr*, بهمزدگی اسباب *bè-hèm-zèdèguiï èsbab*.

REMUEMENT, s. m., جنبش *djoumbouch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*.

REMUER, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, جنباندن *djoumbandèn*; — v. n. et se remuer, v. pron., جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

REMUEUR, EUSE, s. qui remue, حرکت کننده *hèrèkèt-kou-nèndè*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; —

qui remue le blé, باد دهنده گندمرا *bad-dèhèndèyè*
guèndoum-ra.

REMUEUSE, s. f., پرستار طفل *pèrèstaré tèfl*.

RÉMUNÉRATEUR, TRICE, s., پاداش کننده *padach-kounèndè*,
 مكافات دهنده ou کننده *moukafat-dèhèndè* ou *kou-
 nèndè*.

RÉMUNÉRATION, s. f., پاداش *padach*, a. مكافات *moukafat*,
 pr. t. mukiafat, مجازات *moudjazat*, pr. t. mudjazat,
 اجرت *oudjrèt*.

RÉMUNÉRATOIRE, adj. des 2 g., a. عوض اجرت *'èvèzé oudj-
 rèt*, بدل مكافات *bèdèlé moukafat*, pr. t. bèdèli mu-
 kiafat.

RÉMUNÉRER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی کردن
tèlafî kèrdèn.

RENAISSANCE, s. f., حیات تازه *hèyaté tazè*, pr. t. hayati tazè,
 زایش تازه *zayèché tazè*, a. تجدید حیات *tèdjdidé hèyat*,
 pr. t. tèdjdidî hayat, تجدّد حیات *tèdjèddoudé hèyat*,
 pr. t. tèdjèddudî hayat, a. احيا *èhya*, pr. t. ihya; — la
 renaissance des lettres, a. احياء العلوم والمعارف *èhya-
 oul-'ouloum vèl-mè'arèf*, pr. t. ihyaîl-ul-'ouloum vèl-
 mè'arif.

RENAISSANT, e, adj., دوباره زایده شده *dou barè zaïdè-
 choudè*; — en parlant de verdure, تازه دمیده *tazè-dè-
 midè*, حیات تازه یافته *hèyaté tazè yaftè*, pr. t. hayati
tazè yaftè.

RENAÎTRE, v. n., دوباره زایده شدن *dou barè zaïdè chou-
 dèn*, دوباره بوجود آمدن *dou barè bè-voudjoud
 àmèdèn*.

RÉNAL, *e*, adj. voisin des reins, کمری *kèmeri*, *a.* کلایی *kèlayi*.

RENARD, *s. m.*, روباه *roubah*, *a.* ثعلب *sè'èlèb*, *pr. t.* sa'lèb, *pl.* ثعالب *sè'âlèb*, *pr. t.* sè'âlîb.

RENARDEAU, *s. m.*, روباه بچه *bètchèyé roubah*, روباه بچه *roubah-bètchè*.

RENARDIER, *s. m.*, روباه صیاد *sèiyadé roubah*.

RENARDIÈRE, *s. f.*, روباه غل *ghalé roubah*.

RENCAISSAGE, *s. m.* action de rencaisser, *V.* ENCAISSAGE.

RENCAISSER, *v. a.* remettre dans une caisse, *V.* ENCAISSER.

RENCHAÎNER, *v. a.* enchaîner de nouveau, *V.* ENCHAÎNER.

RENCHÉRIR, *v. a.* rendre plus cher, گرانتر کردن *guèrantèr kèrdèn*; — *v. n.* devenir plus cher, گرانتر شدن *guèrantèr choudèn*; — *renchéri*, *e*, گرانتر شده *guèrantèr-choudè*.

RENCHÉRISSEMENT, *s. m.*, *a.* ترقی قیمت *tèrèqqiï qèimèt*, *pr. t.* tèraqqïï qimèt.

RENCLOUER, *v. a.* *V.* ENCLOUER.

RENCOGNER, *v. a.*, بکنجی تپاندن *bè-koundji tèpandèn*, *pr. t.* bè-gundji tèpandèn.

RENCONTRE, *s. f.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست *rast amèdèn*, *a.* تصادف *tèçadouf*, مصادف *mouçadèf*; — *aller à la rencontre*, رفتن *èstèqbal rèftèn*, *pr. t.* istiqbal rèftèn, باستقبال رفتن *bè-èstèqbal rèftèn*, *pr. t.* bè-istiqbal rèftèn.

RENCONTRER, *v. a.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست آمدن *rast amèdèn*, تصادف کردن *tèçadouf kèrdèn*, *pr. t.* tèçaduf kièrdèn.

RENDEZ-VOUS, s. m., a. وقت ملاقات *tè'èyiné vèqté*
moulaqat, a. میعاد ملاقات *mi'âdé moulaqat*, pr. t. *mi'âdi*
moulaqat; — endroit, lieu où l'on doit se rendre,
 محل ملاقات *djaï moulaqat*, محل ملاقات *mèhèllé*
moulaqat.

RENDORMIR, v. a., دوباره خواباندن *dou barè khabandèn*;
 — se rendormir, دوباره خواب رفتن *dou barè khab*
rèftèn.

RENDOUBLER, v. a., دوباره کردن *dou la kèrdèn*, V. DOUBLER.

RENDRE, v. a. restituer, پس دادن *pès dadèn*, رت کردن
rèdd kèrdèn; — rendre compte, بیان کردن *bèyan kèr-*
dèn, تفصیل گفتن *tèfsil goftèn*, حلی کردن *hali kèr-*
dèn; — rendre ses comptes, حساب دادن *hèçab dadèn*,
 pr. t. *hiçab dadèn*. ادای حساب کردن *èdaï hèçab kèr-*
dèn, pr. t. *idaï hiçab kièrdèn*, حساب پرداختن *hèçab*
pèrdakhtèn, pr. t. *hiçab pèrdakhtèn*; — rendre le salut,
 جواب سلام گفتن *rèddé sèlam kèrdèn*, رت سلام کردن
djèvabé sèlam goftèn, جواب سلام دادن *djèvabé sèlam*
dadèn; — rendre grâce à Dieu, حمد خدا را کردن *hèmdé*
khouda-ra kèrdèn, شکر خدا را گفتن *khouda-ra choukr*
gouftèn ou شکر خدا را کردن *chukré khouda-ra kèrdèn*;
 — rendre visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — dans
 le sens de rendre les visites, بازدید کردن *baz-did kèr-*
dèn, بازدید رفتن *baz-did rèftèn*; — rendre à un en-
 droit, transporter, رسانیدن *rèçanidèn*, نقل کردن *nèql*
kèrdèn; — rendre témoignage, گواهی دادن *guèvahi*
dadèn, pr. t. *gouvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt da-*
dèn; — rendre le sens d'un passage, traduire, ادا کردن

èda kèrdèn, pr. t. *ida kièrdèn*, ترجمه کردن *tèrdjoumè kèrdèn*; — rendre, en parlant d'un discours, نقل کردن *nèql kèrdèn*; — rendre la place, قلعه را تسلیم کردن *qèl'è-ra tèslim kèrdèn*; — rendre l'âme, جان دادن *djan dadèn*, جان کندن *djan kèndèn*; — rendre justice, احقاقی *ènsaf dadèn*; — rendre la justice, قبی کردن *èhqaqè hèqq kèrdèn*; — vomir, استغراغ کردن *qèi kèrdèn*, *èstèfragh kèrdèn*, pr. t. *istifragh kièrdèn*, vulg. بالا آوردن *bala àvourdèn*; — produire, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*; — se rendre, aller, رفتن *rèftèn*, رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*; — devenir, شدن *choudèn*; — se rendre malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — se soumettre, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*.

RENDU, E, adj. très fatigué, بغایت خسته *bè-ghayèt khèstè*, pr. t. *bè-ghayèt khastè*, کوفته *kouftè*; — restitué, پس داده شده *pès dadè-choudè*; — arrivé, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*, pr. t. *vacil-choudè*, a. واصل *vacèl*, pr. t. *vacil*.

RENDUIRE, v. a. enduire de nouveau, V. ENDUIRE.

RENDURCIR, v. a., سخت تر کردن *sèkht-tèr kèrdèn*; — rendurci, e, سخت تر شده *sèkht-tèr-choudè*, V. ENDURCIR.

RÊNE, s. f., جلو *djèloou*, a. عنان *'ènan*, pr. t. *'inan*.

RENÉGAT, s. m., بر گشته *èz dīn bèr-guèchtè*, a. مرتد *mourtèdd*.

RENEIGER, v. n. neiger de nouveau, V. NEIGER.

RENETTE, s. f., سمتراش *soum-tèrach*, a. معضاد البيطار *mè'è-zad-oul-bèitar*, pr. t. *mi'zad-ul-baïtar*.

RENETTER, v. a., سم تراشیدن *soum tèrachidèn*.

RENETTOYER, v. a. nettoyer de nouveau, V. NETTOYER;
— se renettoyer, V. SE NETTOYER.

RENFAÏTER, پاشتم بام را تعمیر کردن *pouchté bam-ra tè'èmir kèrdèn*.

RENFERMER, v. a. enfermer de nouveau, دوباره حبس *dou barè hèbs kèrdèn*; — enfermer, حبس کردن *hèbs kèrdèn*; — contenir, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, گنجیدن *goundjidèn*; — comprendre, مشتمل بودن *mouchtèmèl boudèn*, pr. t. *muchtèmil boudèn*, عبارت بودن *mouhtèvi boudèn*, شامل بودن *'èbarèt boudèn*, pr. t. *'ibarèt boudèn*, حاوی بودن *chamèl boudèn*, havi boudèn; — restreindre, منحصّر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhacir kièrdèn*; — se renfermer, در بر خود بستن *dèr bèr khoud bèstèn*; — se cacher, پنهان شدن *pounhan choudèn*, pr. t. *pènhan choudèn*; — renfermé, e, محبوس شده *mèhbous-choudè*, pr. t. *mahbous-choudè*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; -- contenu, گنجیده *goundjidè*, pr. t. *gundjidè*; — compris, a. مشتمل *mouchtèmèl*, pr. t. *muchtèmil*; — restreint, a. منحصّر *mounhècèr*, pr. t. *munhacir*.

RENFLEMENT, s. m., آماس *âmas*, vulg. باد *bad*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

RENFLER, v. n., آماس کردن *âmas kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*.

RENFORCEMENT, s. m., ژرفی *jèr fi*, گودی *gooudi*, ا. عمق *'oumq.*

RENFORCER, v. a. enfoncer de nouveau, V. ENFONCER.

RENFORCEMENT, s. m., ا. ازدیاد قوت *èzdiadé qouvvet*, pr. t. *izdiadi quvvèt.*

RENFORCER, v. a., مستحکمتر کردن *qèvi-tèr kèrdèn*, مoustèhkèm-tèr kèrdèn, ب قوت افزودن *bèr qouvvet èszoudèn*; — envoyer des renforts, امداد فرستادن *èmdad fèrèstadèn*, pr. t. *imdad firistadèn*, چریک فرستادن *tchèrik fèrèstadèn*; — se renforcer, قویتر شدن *qèvi-tèr choudèn*, قوت پیدا توانا تر شدن *tèvana-tèr choudèn*, قوت پيدا *qouvvet pèida kèrdèn*; — renforcé, e, قویتر شده *qèvi-tèr-choudè.*

RENFORMIR, v. a. un mur, دیوار را تعمیر کردن *divari-ra tè'mir kèrdèn*; — renformi, e, mur renformi, دیوار *divaré mèrèmmèt-choudè.*

RENFORMIS, s. m., تعمیر دیوار *tè'miré divar.*

RENFORT, s. m., چریک *tchèrik*, یاورى *yavèri*, ا. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad.*

REFROGNER (se), V. SE REFROGNER.

RENGAGER, v. a. mettre de nouveau en gage, V. ENGAGER; — se rengager, s'engager de nouveau, V. s'ENGAGER.

RENGAGEMENT, s. m. action de rengager, V. RENGAGER et ENGAGER.

RENGAÎNER, v. a., دو باره در نیام گذاشتن *dou barè dèr niam gouzachtèn.*

RENGORGER (3e), v. pron., تکبر کردن *tèkèbbour kèrdèn*,

pr. t. *tèkèbbur kièrdèn*, تفکّر کردن *tèfèkhhkhour kèrdèn*, pr. t. *tèfakkhur kièrdèn*.

RENGRAISSER, v. a., دو باره فربه کردن *dou barè fèrbèh kèrdèn*, pr. t. *dou barè fèrbih kièrdèn*, دو باره جاق کردن *dou barè tchaq kèrdèn*; — v. n. et se reengraisser, دو باره جاق شدن *dou barè fèrbèh choudèn*, دو باره جاق شدن *dou barè tchaq choudèn*.

RENHARDIR, v. a., دو باره دلیر کردن *dou barè dèlir kèrdèn*, دو باره بصر غیرت آوردن *dou barè bè.sèrè ghèirèt àvourdèn*; — se renhardir, دو باره دلیر شدن *dou barè dèlir choudèn*.

RENIABLE, adj. des 2 g., انکار کردنی *ènkâr-kèrdèni*, pr. t. *înkîar-kièrdèni*.

RENIEMENT, s. m., ا. انکار *ènkâr*, pr. t. *înkîar*, جحد *djèhd*.

RENIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *înkîar kièrdèn*, جحد کردن *djèhd kèrdèn*; — renié, e, انکار کرده *ènkâr-kèrdè-choudè*, pr. t. *înkîar-kièrdè-choudè*, انکار شده *ènkâr-choudè*.

RENIEUR, se, s., انکار کننده *ènkâr-kounèndè*, a. منکر *moukèr*, pr. t. *munkir*.

RENIFLEMENT, s. m. action de renifler, a. تشخیص *tèchkhîr*, pr. t. *tachkhîr*.

RENIFLER, v. n., چوڭ بینى را فرو کشیدن *tchèrké bini-ra fourou kèchidèn*.

RENIFLEUR, se, s., فرو کش چوڭ بینى, *fourou-kèché tchèrké bini*, a. شکار *chèkhhkhar*.

RENIVELER, v. a. niveler de nouveau, V. NIVELER.

RENNE, s. m., گوزن *guèvèzn*.

RENOIRCIR, v. a. noircir de nouveau, V. NOIRCIR.

RENOM, s. m. V. RENOMMÉE.

RENOMMÉ, e, adj., نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

RENOMMÉE, s. f., آواز نام و ننگ *avazèyé nam-ou-nèng*, a.

صیت *sèit*, شهرت *cheuhrèt*; — grande renommée, a.

جليله شهرت *chouhrèté djèlilè*, pr. t. *cheuhrèti djèlilè*;

— bonne renommée, نيك نامی *nik-nami*, a. صیت

جميل *sèité djèmil*, pr. t. *sèiti djèmil*; — mauvaise re-

nommée, بدنامی *bèd-nami*.

RENOMMER, v. a. nommer de nouveau, réélire, دوباره نصب

dou barè nèsb kèrdèn, کردن *dou barè mènsub kèrdèn*.

RENONCEMENT, s. m. action de renoncer, V. RENONCER et

RENONCIATION.

RENONCER, v. n., ترك کردن *dèst kèchidèn*, دست کشیدن

tèrk kèrdèn, روگردان شدن *rou-guèrdan choudèn*,

گذاشتن *gouzachtèn*.

RENONCIATION, s. f., دست کشیدن *dèst kèchidèn*, دست

دوتا داشتن *dèst koutah dachtèn*, pr. t. *dèst kutah*

dachtèn, a. ترک *tèrk*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*,

فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

RENONCULE, s. f. (plante), گل عروس *goulé 'èrous*, pr. t.

guli 'arous.

RENOUÉ, e, adj., از نو بسته *èz noon bèstè*.

RENOUEMENT, s. m. action de renouer V. RENOUER.

RENOUER, v. a., دوباره عقد کردن *èz noou bèstèn*, از نو بستن

dou barè 'èqd kèrdèn, pr. t. *dou barè 'aqd kièrdèn*; —

renouer un nœud, دو باره عقدہ بستن *dou barè 'euqdè bèstèn*; — au fig. renouer la conversation, صحبت را از سر گرفتن *seuhbèt-ra èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *sohbèt-ra èz sèr guiriftèn*; — renouer un traité, تجدید معاهده *tèdjdidé mou'âhèdè kèrdèn*, pr. t. *tèdjdidì mu'âhidè kèrdèn*; — renouer l'amitié, دوستی تجدید کردن *tèdjdidé dousti kèrdèn*.

RENOUEUR, EUSE, s., شکسته بند *chèkèstè-bènd*, a. مجبّر *moudjèbbèr*, pr. t. *mudjèbbir*.

RENOUELER, v. a., تجدید کردن *tazè kèrdèn*, *tèdjdid kèrdèn*; — recommencer, از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, باز آغاز کردن *baz âghaz kèrdèn*; — renouvelé, e, تازه شده *tazè-choudè*, a. متجدّد *moutèdjèddèd*, pr. t. *mutèdjèddid*.

RENOUVELLEMENT, s. m., a. تجدّد *tèdjèddoud*, pr. t. *tèdjèddud*; — accroissement, augmentation, a. ازدیاد *èzdiad*, pr. t. *izdiad*, تزايد *tèzayoud*.

RÉNOVATEUR, TRICE, s., تازه کننده *tazè-kounèndè*, a. مجدّد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉNOVATION, s. f., a. تجدید *tèdjdid*.

RENSEIGNEMENT, s. m., آگاهی *âgahi*, pr. t. *âguiahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, اطلاع *ètèlèlâ'*, pr. t. *ittilâ'*, استعمال *ètèl'èlam*, pr. t. *istè'lâm*, استحصار *ètèlhzar*, pr. t. *istihzar*.

RENSEIGNER, v. a., دوباره آموختن *dou barè âmoukhtèn*; — donner des renseignements, آگاهی دادن *âgahi dadèn*, اطلاع دادن *ètèlèlâ' dadèn*, pr. t. *ittilâ' dadèn*; — se renseigner, خبر گرفتن *djouya choudèn*, جوابا شدن

khèbèr guèrèftèn, pr. t. *khabèr guiriftèn*, استعلام کردن
èstè'èlam kèrdèn, pr. t. *istî'lam kièrdèn*; — renseigné,
 e, *دو باره اموخته* *dou barè âmoukhtè*; — qui a pris
 des renseignements, *اطلاع یافته* *ètlèla'-yastè*, pr. t. *it-tila'-yastè*,
مستأخر شده *âgah-choudè*, *مستأخر شده* *moustèhzèr-choudè*, pr. t. *mustahzar-choudè*.

RENTE, s. f., *سود* *soud*, a. *مداخل* *dèkhl*, *مداخل* *mèdakhèl*,
 pr. t. *mèdakhil*, *عایدہ* *'âyèdè*, pl. *عواید* *'èvayèd*, pr. t.
'araïd, *ایراد* *irad*.

RENTER, v. a., *برقرار کردن* *'âyèdè bèr qèrar kèrdèn*,
 pr. t. *'âdè bèr qorâr kièrdèn*.

RENTIER, ÈRE, s., *صاحب عایدہ* *sahèbé 'âyèdè*, *دارنده واردات*
darèndèyè varèdat.

RENTRAIRE v. a., *رفو کردن* *bè-hèm doukhtèn*,
رفو کردن *roufou kèrdèn*.

RENTRAITURE, s. f., *دوخت درزش ناپیدا* *doukhtè dèrz-èch-na-pèida*.

• RENTRANT, adj. m., a. *داخل* *dakhèl*, pr. t. *dakhil*, fém.,
داخله *dakhèlè*, angle rentrant, *زاویه داخله* *zarièyè da-
khèlè*, pr. t. *zarièi dakhilè*.

RENTRAYEUR, EUSE, s., *رفوگر* *rèst-kounèndè*,
رفوگر *roufou-quèr*.

RENTREE, s. f., *دو باره اجتماع اهل مجلس* *dou barè èdjitè-
ma'è èhlè mèdjilès*, pr. t. *dou barè idjtima'i èhli mèdjilis*;
 — à la rentrée, a. *حین ورود* *hiné rouroud*, *حین دخول*
hiné doukhoul.

RENTRE, v. n., *دو باره داخل شدن* *dou barè dakhèl chou-
dèn*, pr. t. *dou barè dakhil choudèn*; — rentrer chez

soi, بخانه برگشتن *bè-khanè àmèdèn*, *bè-khanè bèr guèchtèn*; — rentrer en charge, دوباره منصوب شدن *dou barè mènsoùb choudèn*; — rentré, e, داخل شده *dou barè dakhèl-choudè*; — dans le sens de rentré chez soi, بخانه برگشته *àmèdè*, *bè-khanè bèr guèchtè*.

RENVAHIR, v. a. envahir de nouveau, V. ENVAHIR.

RENVELOPPER, v. a. envelopper de nouveau, V. ENVELOPPER.

RENVENIMER, v. a. V. ENVENIMER.

RENVERSE, (à la) loc. adv., پشت بر زمین *poucht bèr zèmin*.

RENVERSEMENT, s. m., واژگونى *vajgouni*, زیر و زبر *zir-ou-zèbèr*.

RENVERSER, v. a., بزمین انداختن *èndakhtèn*, *bè-zèmin èndakhtèn*; — détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *kharab kièrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — mettre sens dessus dessous, زیر و زبر کردن *zir-ou-zèbèr kèrdèn*; — retourner, وارونه کردن *varounè kèrdèn*, *vajgoun kèrdèn*; — se renverser, پشت افتادن *rou bè-poucht ouftadèn*; — renversé, e, بزمین افتاده *bè-zèmin-ouftadè*, pr. t. *bè-zèmin-ouftadè*; — dans le sens de détruit, a. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*, منهدم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*; — dans le sens de retourné, واژگون *sèr-nègoun*, pr. t. *sèr-nigoun*, *vajgoun*, a. منکوس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

RENVL, s. m. ce qu'on met par dessus l'enjeu, دو *doou*.

RENVIER, v. a., *دو کردن* *doou kèrdèn*.

RENOI, s. m., *پس فرستادن* *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — signe qui renvoie à une citation, a. *اشاره* *ècharè*, pr. t. *icharè*, *اشاره* *ècharèt*, pr. t. *icharèt*. *راۛه* *raddè*; — note marginale, a. *حاشیه* *hachiè*, pl. *حواشی* *hèvachi*, pr. t. *havachi*; — répercussion, a. *انعکاس* *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*; — congé, a. *رخصت* *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, *اجازت* *èzn*, pr. t. *izn*, *اجازت* *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*; — renvoi de la voix, *پژواک* *pèjvak*, *نوف* *nouf*, a. *عکس صدا* *'èksé sèda*, pr. t. *'aksi sada*.

RENOYER, v. a., *دو باره فرستادن* *dou barè fèrèstadèn*, pr. t. *dou barè firistadèn*, *دو باره ارسال داشتن* *dou barè èrsal duchtèn*; — faire reporter, *پس فرستادن* *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — renvoyer un domestique, *نوگویرا بیرون کردن* *nooukèri-ra biroun kèrdèn*; — remettre à un autre temps, *بوقت دیگر انداختن* *bè-vèqté diguèr èndakhtèn*, *تاخیر انداختن* *bè-'èuh-dèyè tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉORDONNER, v. a. ordonner de nouveau, V. **ORDONNER**.

REPAIRE, s. m., *غار حیوانات درنده* *gharé hèivanaté dè-rèndè*.

RÉPAISSIR, v. a., *دو باره انبسته کردن* *dou barè èmbèstè kèrdèn*, *از نو غلیظ کردن* *èz noou ghèliz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv ghaliz kièrdèn*; — se répaissir, *دو باره انبسته شدن* *dou barè èmbèstè choudèn*; — répaissi, e, *دو باره انبسته شده* *dou barè èmbèstè-choudè*.

REPAÎTRE, v. n., *خوردن* *khourdèn*, pr. t. *khordèn*, *غذا خوردن* *ghèza khourdèn*; — se repaître, *غذا خوردن*.

ghèza khourdèn; — repu, e, غذا خورده *ghèza-khourdè*,
pr. t. *ghèza-khordè*.

RÉPANDRE, v. a., ريختن *rikhtèn*, a. سفل *sèfk*; — arroser, پاشیدن *pachidèn*; — répandre de l'argent, پول شيوع *poul èfchandèn*; — se répandre, يافتن *chiou' yaftèn*, منتشر شدن *mountèchèr choudèn*; — être versé, ريخته شدن *rikhtè choudèn*; — répandu, e, versé, ريخته شده *rikhtè-choudè*; — connu, شيوع یافته *chiou' yaftè*; — arrosé, پاشیده شده *pachidè-choudè*.

RÉPARABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذير *tè'èmir-pèzir*, اصلاح پذير *èslah pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, تلافی پذير *tèlafi-pèzir*, a. ممکن التلافی *moumkèn-out-tèlafi*, pr. t. *mum-kèn-ut-tèlafi*.

REPARAÎTRE, v. n., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره ظاهر شدن *dou barè zahèr choudèn*, pr. t. *dou barè zahir choudèn*, دوباره ظهور کردن *dou barè zehour kèrdèn*, pr. t. *dou barè zuhour kièrdèn*.

RÉPARATEUR, TRICE, s., اصلاح کننده *èslah-kounèndè*, pr. t. *islah-kunèndè*.

RÉPARATION, s. f., a. تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, pl. تعمیرات *tè'èmirat*, pr. t. *ta'mirat*, مرمت *mèrèmmèt*, pl. مرمات *mèrèmmat*; — réparation d'honneur, اترصيه *tèrziè*.

RÉPARER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, تلافی کردن *tè'èmir kèrdèn*; — réparer les dommages, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

REPARLER, v. n., دو باره حرف زدن *dou barè hèrf zèdèn*, V. PARLER.

REPARTIE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, مجابوه *moudjavèbè*.

REPARTIR, v. n., دو باره رفتن *dou barè rèstèn*, راه *rah*, dou *barè rah oustaçèn*, pr. t. *dou barè rah uftadèn*; — il signifie aussi retourner, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, V. PARTIR.

REPARTIR, v. a. et n., بی تأمل جواب دادن *bi tè'èmmoul djèvab dadèn*.

RÉPARTIR, v. a., partager, distribuer, بخش بخش کردن *bèkhch-bèkhch kèrdèn*, *bakhch-bakhch kièrdèn*, قسمت *qèsmèt kèrdèn*, pr. t. *qismèt kièrdèn*.

RÉPARTITION, s. f., بخشش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*, pl. تقسیمات *tèqsimat*.

REPAS, s. m., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

REPASSAGE, s. m., اوتوزنی *outou-zèni*; — action d'aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*.

REPASSER, v. n., گذشته *dou barè gouzèchtèn*, دو باره گذر کردن *dou barè gouzèr kèrdèn*, pr. t. *dou barè guzèr kièrdèn*, دوباره رد شدن *dou barè rèd choudèn*, V. PASSER; — v. a. aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*; — repasser du linge, اوتوزدن *outou zèdèn*, pr. t. *utu zèdèn*, اوتو کردن *outou kèrdèn*, pr. t. *utu kièrdèn*.

REPASSEUR, s. m. qui repasse, اوتوزن *outou-zèn*; — qui aiguisse, تیز کننده *tiz-kounèndè*.

REPASSEUSE, s. f., زن اوتوزن *zèné outou-zèn*.

REPAVER, v. a. paver de nouveau, V. PAYER.

REPAYER, v. a. payer de nouveau, V. PAYER.

REPÊCHER, v. a., از توی آب بیرون آوردن *èz touï àb biroun àvourdèn*.

REPEIGNER, v. a. peigner de nouveau, V. PEIGNER.

REPEINDRE, v. a. peindre de nouveau, V. PEINDRE.

REPENDRE, v. a. pendre de nouveau, V. PENDRE.

REPENTANCE, s. f., ارمان *èrman*, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*.

REPENTANT, e, adj., پشیمان *pèchiman*, ا. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

REPENTIR, s. m., V. REPENTANCE.

REPENTIR (se), v. pron., پشیمان شدن *pèchiman choudèn*, پشیمانی خوردن *pèchimani khourdèn*, pr. t. *pèchimani khordèn*.

REPERCER, v. a. percer de nouveau, V. PERCER.

RÉPERCUSSIF, IVE, adj. terme de méd., باندرون زننده *bè-èndèroun-zènèndè*.

RÉPERCUSSION, s. f., برکشت *bèr-guècht*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*, ا. انعکاس ائی انداخل *èn'èkas èlad-dakhèl*, pr. t. *in'ikias ilad-dakhil*.

RÉPERCUTER, v. a. en parlant des humeurs, اخلاط را بدرون *èkhlat-ra bè-dèrouné bèdèn bèr guèr-danidèn*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*; — répercuté, باندرون برکشته *bè-èndèroun-zèdè*, باندرون زد *bè-èndèroun bèr guèchtè*.

REPERDRE, v. a. perdre de nouveau, V. PERDRE.

REPÈRE, s. m., point de repère, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*,
a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*,
pr. t. *'alamat*.

RÉPERTOIRE, a. فهرست *fèhroust*, pr. t. *fihrist*.

RÉPÉTER, v. a., باز گفتن *baz goftèn*, دو باره گفتن *dou barè goftèn*, مکرر گفتن *moukèrrèr goftèn*; — répéter dix fois la même chose, يك چيز را ده دفعه گفتن *yèk tchi-zi-ra dèh dèf'è goftèn*; — en parlant d'une montre qui sonne les heures, زنگ زدن *zèng zèdèn*; — redemander, پس خواستن *pès khastèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — répéter sa leçon, l'apprendre par cœur, از بر کردن *èz bèr kèrdèn*; — répété, e, مکرر شده *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

RÉPÉITEUR, s. m., a. مدرس تازی *moudèrrècé sani*, pr. t. *mudèrrici sani*.

RÉPÉTITION, s. f., تکرار سخن *tèkraré soukhèn*, pr. t. *tèkrari sukhèn*; — montre à répétition, ساعت زنگزن *sa'ètè zèng-zèn*, pr. t. *sa'ati zèng-zèn*.

REPÉTRIR, v. a. pétrir de nouveau, V. PÉTRIR.

REPEUPLEMENT, s. m., دو باره معمور شدن *dou barè mè'è-mour choudèn*, آبادی تازه *âbadîi tazè*.

REPEUPLER, v. a. peupler de nouveau, V. PEUPLER.

RÉPIT, s. m., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*; — donner du répit, مهلت دادن *meuhlèt dadèn*.

REPLACER, v. a., خود گذاشتن *dou barè bè-djaï khoud gouzachtèn*.

REPLANTER, v. a. planter de nouveau, V. PLANTER.

REPLÂTRAGE, s. m., گُل مالی *guèl-mali*.

REPLÂTRER, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*, از نو کاغذ گُل کردن *èz noou kah-guèl kèrdèn*, pr. t. *èz nèr kiah-guèl kèrdèn*; — au fig., گُل منی کردن *guèl-mali kèrdèn*.

REPLET, ÈTE, adj., تنومند *tènoumènd*, چاق *tchaq*, گندله *goundoulè*, a. ملّاحم *moulèhhèm*, pr. t. *mulahham*, سمین *sèmin*.

RÉPLÉTION, s. f. abondance d'humeurs, a. طغیان الاخلاط *toughian-oul-èkhlat*; — excès d'embonpoint, تنومندی *tènoumèndi*.

REPLEURER, v. n. pleurer de nouveau, V. PLEURER.

REPLEUVOIR, v. impersonnel, pleuvoir de nouveau, V. PLEUVOIR.

REPLI, s. m., شکنج *chèkèndj*, شکن *chèkèn*, لای *laï*, a. منطوی *mèlva*, pr. t. *matva*.

REPLIER, v. a. plier de nouveau, V. PLIER.

RÉPLIQUE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèrab*, pl. اجوبه *èdjèrèbè*.

RÉPLIQUER, v. a., پاسخ دادن *paçoukh dadèn*, جواب دادن *djèrab dadèn*.

REPLONGER, v. a. plonger de nouveau, V. PLONGER.

RÉPONDANT, s. m., پایندان *payèndan*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*, کفیل *kèfil*, pl. کفلا *koufèla*.

RÉPONDRE, v. a. faire réponse, پاسخ دادن *paçoukh dadèn*, جواب دادن *djèrab dadèn*; — répondre par écrit, جواب نوشتن *djèrab nèvèchtèn*, pr. t. *djèrab nivichtèn*; — avoir la conformité, مطابقت داشتن *moutabèqèt dachtèn*,

موافق بودن *mouvafèq boudèn*, pr. t. *muvasiq boudèn*;
— être caution, ضامن شدن *zamèn choudèn*, pr. t. *za-
mîn choudèn*, کفیل شدن *kèfil choudèn*.

RÉPONSE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, pl. اجوبه
èdjvèbè; — réponse positive, جواب قطعی *djèvabé
qèt'i*, pr. t. *djèvabi qat'i*, جواب صریح *djèvabé sèrih*,
pr. t. *djèvabi sarikh*.

REPORTER, v. a., پس بردن *pès bourdèn*; — redire ce qu'on
a entendu ou vu, سخن جینی کردن *soukhèn-tchini
kèrdèn*; — rejeter sur, بگردن انداختن *bè-guèrdèn
èndakhtèn*, حمل کردن *hèml kèrdèn*, اسناد دادن *èsnad
dadèn*.

REPOS, s. m. privation de mouvement, a. سکون *sèkoun*,
pr. t. *sukioun*, سکونت *sèkounèt*, pr. t. *sèkiounèt*; —
cessation de travail, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*,
استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — être en repos,
آسوده بودن *rahèt boudèn*, pr. t. *rahat boudèn*, آسوده
آرام گرفتن *âçoudè boudèn*; — prendre du repos, آرام
گرفتن *âram guèrèftèn*, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr.
t. *istirahat kièrdèn*.

REPOSER, v. a., تکیه دادن *tèkiè dadèn*, تکیه کردن *tèkiè
kèrdèn*; — reposer sa tête sur un coussin, سر خود را
ببالینی *sèré khoud-ra bè-balini tèkiè da-
dèn*; — calmer, آرام دادن *âram dadèn*, تسکین کردن
tèskîn kèrdèn; — v. n., راحت نشستن *rahèt nèchès-
tèn*, pr. t. *rahat nichèstèn*; — dormir, خواب بودن
khâb boudèn, خوابیدن *khâbidèn*; — en parlant d'une li-
queur qui dépose, ته نشستن *tèh nèchèstèn*, pr. t. *tèh*

nichèstèn, a. رَسوب *rouçoub*; — se reposer, استراحت

èstèrahèt kèrdèn, pr. t. *istirahat kièrdèn*; — se

reposer sur quelqu'un, اَعْنَمَاد *è'ètèmad kèrdèn*,

pr. t. *i'timad kièrdèn*, اِسْتِنَاد *èstènad kèrdèn*,

REPOUSSANT, e, adj., اَكْرَاهِ *èkrah-ènguiz*, a. كَرْيِه *kèrih*.

REPOUSSEMENT, s. m., پَس زَدَن *pès zèdèn*, a. دَفْع *dèf'*.

REPOUSSER, v. a., رَت کردن *pès èndakhtèn*,

rèdd kèrdèn; — repousser l'ennemi, دَشْمَن رَا پَس

دَشْمَن رَا دَفْع کردن *douchmèn-ra pès nèchandèn*,

douchmèn-ra dèf' kèrdèn.

RÉPRÉHENSIBLE, adj. des 2 g., شَايَانِ سِر زَنْش *chayané sèr-*

zènèch, شَايِسْتَنَه مَوَاخَذَه *chayèstèyè mou'akhèzè*, a.

وَاجِبِ اَعْمَاخَذَه *vadjèb-oul-mou'akhèzè*, pr. t. *vadjib-ul-*

mu'akhaza.

RÉPRÉHENSION, s. f., نَكْوَهَش *nèkouhèch*, سِر زَنْش *sèr-zè-*

nèch, بَاَز خَوَاسْت *baz-khast*, a. مَوَاخَذَه *mou'akhèzè*, pr.

t. *mu'akhaza*, عَتَاب *'ètab*, pr. t. *'itab*, مَلَامَت *mè-*

lamèt.

REPRENDRE, v. a., پَس گِرَفْتَن *pès guèrèftèn*, pr. t. *pès gui-*

ristèn, بَاَز گِرَفْتَن *baz guèrèftèn*, pr. t. *baz guiriftèn*,

دُو بَارَه اَخَذَ کردن *dou barè èkhz kèrdèn*; — continuer

une chose qui a été interrompue, دُو بَارَه دَسْت گِرَفْتَن

dou barè dèst guèrèftèn, دُو بَارَه شَرْوعَ کردن *dou barè*

chourou' kèrdèn; — reprendre ses forces, دُو بَارَه

دُو بَارَه سِر قَوَّت *dou barè bè-hal àmèdèn*, دُو بَارَه اَمَدَن

dou barè sèré quouvèt àmèdèn, pr. t. *dou barè*

sèré quouvèt àmèdèn; — reprendre courage, دُو بَارَه سِر

dou barè sèré ghèirèt àmèdèn, pr. t. *dou barè sèri ghàirèt àmèdèn*; — reprendre son haleine, *nèfès kèchidèn*; — reprendre, trouver à redire, ایراد گرفتن, *irad guèrèftèn*, عیب گرفتن, *'èib guèrèftèn*, pr. t. *'aïb guiriftèn*, طعن کردن, *tè'èn kèrdèn*, pr. t. *ta'n kièrdèn*; — v. n. en parlant des plantes, دو باره سبز شدن, *dou barè guèrèftèn*, در مقلام, *dou barè sèbz choudèn*; — se reprendre, تصحیح بر آمدن, *dèr mèqamé tèshih bèr àmèdèn*; — repris, e, دوباره گرفته شده, *dou barè guèrèftè-choudè*, pr. t. *dou barè guiriftè-choudè*.

REPRÉSAILLE, s. f., بادفرا, *bad-fèrah*, pr. t. *bad-firah*, بادفر, *bad-fèr*, vieux, معامله بمثل, *mou'àmèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl*, a. مقابله بالمثل, *mouqabèlèt bèl-mèsl*, pr. t. *muqabilèt-bil-misl*, نلافی, *tèlafi*; — user de représaille, معامله بمثل کردن, *mou'àmèlè bè mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

REPRÉSENTANT, s. m., وکیل, *vèkil*, pl. وکلا, *voukèla*, pr. t. *vukèla*.

REPRÉSENTATIF, IVE, a. وکالتی, *vèkalèti*, pr. t. *vèkialèti*, وکیل, *vèkili*.

REPRÉSENTATION, s. f. exhibition, نماز, *nèmoudèn*, a. ابراز, *èbraz*, pr. t. *ibraz*, عرض, *'èrz*, pr. t. *'arz*; — peinture, image, نگار, *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. نقش, *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت, *sourèt*, pr. t. *surèt*, pl. صبر, *souvèr*, pr. t. *sivèr*, شبیه, *chèbih*; — belle apparence, حسن صورت, *heusné sourèt*, pr. t. *husni sourèt*; — imitation, a. تقلید, *tèqlid*, pr. t. *taglid*.

REPRÉSENTER, v. a. présenter de nouveau, دو باره باکضور *dou barè bè-houzour àvourdèn*; — exposer, نمودن *nèmodèn*, pr. t. *numoudèn*, نشان دادن *nèchan dadèn*, pr. t. *nichan dadèn*; — terme de jurisprudence, exhiber, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — représenter, être chargé d'une procuration, وکالت کردن *vèkalèt kèrdèn*, pr. t. *vèkialèt kèrdèn*; — mettre dans l'esprit, بخضر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*, pr. t. *bè-khatir àvourdèn*; — exprimer par le récit, بیان کردن *bèyan kèrdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — se représenter, se mettre dans l'esprit, تصور کردن *tècèvvour kèrdèn*, pr. t. *tèçavvur kièrdèn*.

RÉPRESSIF, IVE, adj., مانع کننده *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*.

RÉPRESSION, s. f., a. ممانعت *mèmanè'èt*, pr. t. *mumana'at*.

RÉPRIMABLE, adj. des 2 g., ممانع کردنى *mèn'-kèrdèni*, pr. t. *mèn'-kièrdèni*, a. واجب المنع *vadjèb-oul-mèn'*, pr. t. *vadjib-ul-mèn'*.

RÉPRIMANDE, s. f., نکوهش *nèkoughèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. مواخذة *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*, pl. تعزيرات *tè'èzirat*, pr. t. *ta'zirat*.

RÉPRIMANDER, v. a., نکوهش ملامت کردن *mèlamèt kèrdèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*.

RÉPRIMER, v. a., منع کردن *mèn' kèrdèn*, جلو گرفتن *djèloou guèrèftèn*.

REPRISE, s. f. action de reprendre, V. **REPRENDRE**; — con-

tinuation après l'interruption, *kar-ra* کارر; سر گرفتن *ez sèr guèrèftèn*, pr. t. *kiar-ra ez sèr guiriftèn*, دوباره *dou barè dèst guèrèftèn*; سه fois, a. دفعه *dèf'è*, pr. t. *dèf'a*, pl. دفعات *dèf'ât*, کتره *kèrrè*, pl. کرات *kèrrat*; — à plusieurs reprises, چندین دفعه *tchèndîn dèf'è*, a. بالدفعات *bèd-dèf'ât*, pr. t. *bid-dèf'ât*, مکرر *moukèrrèr*, pr. t. *mukièrrèr*.

RÉPROBATION, s. f., a. رَدّ *rèdd*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*; — malédiction, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

REPROCHABLE, adj. des 2 g., سزای نکوهش *sèzai nèkouhèch*, مستحق *chayèstèyè mèzèmmèt*, شایسته مذمت *moustèhèqqè mèlamèt*.

REPROCHE, s. m., نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*, ملامت *mèlamèt*, لوم *looum*, pr. t. *lèòm*, مذمت *mèzèmmèt*.

REPROCHER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*, نکوهیدن *nèkouhidèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*.

REPRODUCTIBILITÉ, s. f., قابلیت دو باره بعمل آمدن *qabèli-yètè dou barè bè-'èmèl àmèdèn*, pr. t. *qabiliyèti dou barè bè-'amèl àmèdèn*.

REPRODUCTIBLE, adj. des 2 g., دو باره بعمل آمدنش ممکن *dou barè bè-'èmèl àmèdèn-èch moumkèn*, قابل دو باره *qabèlé dou barè bè-'èmèl àmèdèn*, pr. t. *qabili dou barè bè-'amèl àmèdèn*.

REPRODUCTION, s. f., دو باره بعمل آمدن *dou barè bè-'èmèl àmèdèn*, دو باره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*; — la reproduction des

plantes, نباتات آمدن *dou barè bè-'èml àmèdèné nèbatat*, تجدید نباتات *tèdjdidé nèbatat*, pr. t. *tèdjèddi nèbatat*, ا. تجدد نبوت *tèdjèddoudé noubout*, pr. t. *tèdjèddudi nubout*; — action d'engendrer, a. تولید *tooulid*, pr. t. *tèvlid*; — la reproduction des êtres, ا. تولید کاینات *tooulidé kaïnat*, pr. t. *tèr-lidi kiaïnat*.

REPRODUIRE, v. a., دوباره بعمل آوردن *dou barè bè-'èml àvourdèn*, دوباره بوجود آوردن *dou barè bè-voudjoud àvourdèn*; — présenter de nouveau, دوباره ابراز کردن *dou barè èbraz kèrdèn*, pr. t. *dou barè ibraz kièrdèn*; — se reproduire, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*, دوباره بعمل آمدن *dou barè bè-'èml àmèdèn*; — en parlant des plantes, repousser, دوباره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*; — reproduit, e, دوباره بعمل آمده *dou barè bè-'èml àmèdè*.

REPROMETTRE, v. a. promettre de nouveau, V. **PROMETTRE**.

REPROUVER, v. a. prouver de nouveau, V. **PROUVER**.

RÉPROUVER, v. a., نپسندیدن *rèdd kèrdèn*, نپسندیدن قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*; — réprouvé, e, a. مردود *mèrdoud*.

REPTILE, s. m., خزنده *khizèndè*, خزنده *khèzèndè*, a. حشره *hèchèrèt*, pr. t. *hachèrèt*, pl. حشرات *hèchèrat*, pr. t. *hachèrat*.

REPU, s, adj., سیر شده *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RÉPUBLICAIN, AINE, adj., a. جمهوری *djournhourî*, pr. t. *djournhourî*.

RÉPUBLIQUE, s. f., a. جمهور *djounhour*, pr. t. *djumhour*.

RÉPUDIATION, s. f., a. طلاق *tèlaq*, pr. t. *talaq*.

RÉPUDIER, v. a., طلاق دادن *tèlaq dadèn*.

RÉPUGNANCE, s. f., آزیغ *azigh*, a. کراهت *kèrahèt*, نفرت *nèfrèt*, اکراه *èkrah*, pr. t. *ikrah*.

RÉPUGNANT, E. adj. qui répugne, انگیز اکراه *èkrah-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*; — contraire, opposé, a. ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*, منافق *mounafi*.

RÉPUGNER, v. n. avoir de la répugnance, اکراه داشتن *èkrah dachtèn*, pr. t. *ikrah dachtèn*, نفرت کردن *nèfrèt kèrdèn*; — être opposé, contraire, منافق بودن *mounafi boudèn*, pr. t. *munafi boudèn*, ضدیت داشتن *zèd-diyèt dachtèn*.

REPULLULER, v. n. pulluler de nouveau, V. PULLULER.

RÉPULSIF, IVE, adj., دفع کننده *dèf'-kounèndè*, a. دافع *dafè'*, pr. t. *dafi'*, رادع *radè'*, pr. t. *radi'*.

RÉPULSION, s. f., a. دفع *dèf'*, pr. t. *daf'*, رد *rèd'*, pr. t. *rad'*.

RÉPUTATION, s. f., نام و ننگ *nam*, نام-ou-nèng. a. شهرت *cheuhrèt*; — bonne réputation, نیک نامی *nik-nami*, a. شهرت جمیل *cheuhrètè djèmilè*, pr. t. *chuh-rèti djèmilè*; — mauvaise, بد نامی *bèd-nami*, a. شهرت قبیح *cheuhrètè qèbihè*, pr. t. *chuh-rèti qabihè*.

RÉPUTER, v. a., دانستن *danèstèn*, شمردن *choumourdèn*; — être réputé, شمرده شدن *choumourdè choudèn*; — cet homme est réputé savant, این مرد را عالم میدانند *èn mèrd-ra 'alèm mi-danènd*.

REQUÉRABLE, adj. des 2 g., خواستنی *khastèni*, خواهش کردن *khahèch-kèrdèni*.

REQUÉRANT, e, adj., خواهان *khahan*, مطالبه کنند *moutalèbè-kounèndè*, pr. t. *mutalibè-kunèndè*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

REQUÉRIR, v. a. prier de quelque chose, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*; — réclamer, demander en justice, مطالبه کردن *moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*, عارض شدن *'àrèz choudèn*, pr. t. *'àriz chudèn*; — devenir nécessaire, اقتضا کردن *èqtèza kèrdèn*, pr. t. *igtiza kièrdèn*.

REQUÊTE, s. f. demande par écrit, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'arizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*; — demande verbale, خواهش *khahèch*, نیاز *niaz*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, استدعا *èstèd'â*, pr. t. *istid'â*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*.

REQUIN, s. m., سگماهی *sèg-mahi*, سگ دریای *sègué dèria*, pr. t. *sègui dèria*.

REQUINQUER, (se), v. pron., خود را زینت کردن *khoud-ra zinèt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zinèt kièrdèn*, بزرک کردن *bèzèk kèrdèn*.

RÉQUIPER, v. a. équiper de nouveau, V. ÉQUIPER.

REQUIS, e, adj., a. مقتضی *mouqtèzi*, pr. t. *muqtazi*, مطلوب *mètloub*.

RÉQUISITION, s. f., خواهش *khahèch*, a. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, اقتضا *èqtèza*, pr. t. *igtiza*.

RESALUER, v. a. saluer de nouveau, V. SALUER.

RESCILLER, v. a. sceller de nouveau, V. SCILLER.

RECINDANT, e, adj., خواہش ابطال سند *khahèché èbtalé sèndèd*.

RESCINDER, v. a., باطل منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*.

RESCISION, s. f., cassation d'acte, a. ابطال نسخ *nèskh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RESCRIPTION, s. f., a. حوالہ *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

RESCRIT, s. m., نامه پادشاهی *namèyé padèchahi*, نامه *namèyé* *houmayoun*.

RÉSEAU, s. m., petit rets, دام کوچک *damé koutchèk*; — ouvrage de fil de soie etc. تور *tour*; — ensemble de lignes de fer, سنہ *rèstè*.

RÉSÉDA, s. m., رزدا *rèzèda*, a. فغو *fèghv*.

RÉSERVATION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *qouyound*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, pl. شروط *chourout*, pr. t. *churout*.

RÉSERVE, s. f. action de réserver, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, شرط *chèrt*, pl. شروط *chourout*; — les choses réservées, چیزی نگاہداشته شد *tchizi nègah-dachtèd-choudè*; — troupes de réserve, پشت بند قشون *poucht-bèndè gouchoun*, قشون يد کی *gouchouné yèdèki*; — circonspection, احتياط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*.

RÉSERVÉ, e, adj., با احتياط *ba èhtiat*, با حذر *ba hèsèr*, a. مکتز *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RÉSERVER, v. a., حفظ کردن *nègah dachtèn*, نگاه داشتن *hèfz kèrdèn*, pr. t. *hafz kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèh-fouz dachtèn*.

RÉSERVOIR, s. m. lieu où l'on amasse les eaux pour les distribuer, آبگیر *âb-guir*, برکه *bourkè*, t. p. استخر *ès-tèkhr*; — réservoir d'eau dans une ville ou dans une maison, آب انبار *âb-èmbâr*; — un bassin, احوص *hoouz*, pr. t. *havouz*, pl. حياض *hèyaz*.

RÉSIDENT, e, نشين *nèchîn*, a. ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*, مقيم *mouqim*.

RÉSIDENCE, s. f., نشيمن *nèchimèn*, جای اقامت *djaï èqamèt*, pr. t. *djaï iqamèt*, a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mèçakîn*, محل اقامت *mèhèllé èqamèt*, pr. t. *mahalli iqamèt*.

RÉSIDER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *iqamèt kièrdèn*, اقامت داشتن *èqamèt dachtèn*, مقيم بودن *mouqim boudèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn*.

RÉSIDU, s. m. terme de commerce باقی منده *baqi-mandè*; — en termes de chimie, دود *dourd*, ته نشين *tèh-nè-chîn*, لای *laï*, a. دافل *safèl*, pr. t. *safil*.

RÉSIGNANT, s. m., واگذار کننده *va-gouzar-kounèndè*, a. فارغ *farègh*, pr. t. *farigh*.

RÉSIGNATAIRE, s. m., a. معرّف نه *mèfrough lè-hou*.

RÉSIGNATION, s. f. abandon, واگذار *va-gouzar*, a. ترک *tèrk*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*, استعفا *èstè'èfa*, pr. t. *ist'èfa*; — soumission au sort, a. رز *rèza*, pr. t. *riza*, تسلیمیت *tèslimiyèt*; — soumission à la volonté de Dieu, a. توکل *tèvèkkoul*; — patience, شکیبائی *chèki-bayi*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*.

RÉSIGNER, v. a., واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, واگذارشتن *va-gouzachtèn*, دست کشیدن *dèst kèchidèn*; — se résigner, رضا دادن *rèza dadèn*, pr. t. riza dadèn تسلیم کردن *tèslim choudèn*, تن در دادن *tèn dèr dadèn*, توکل کردن *tèvèkkoul kèrdèn*, pr. t. tèvèkkul kièrdèn; — resigné, e, واگذارشته شده *va-gouzachtè-choudè*; — à Dieu, رضا داده *rèza-dadè*, توکل بخدا کرده *tèvèkkoul bè-khouda kèrdè*, a. ممتوکل علی الله *moutèvèkkèl 'èlallah*, pr. t. mutèvèkkil 'alallah.

RÉSILIATION, s. f., a. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfeçakh*, pr. t. *infiçakh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RÉSILIER, v. a., فسخ کردن *fèskh kèrdèn*, a. منسوخ *mèn-soukh*.

RÉSINE, s. f., شلم *chèlèm* ou *chèlm*, a. صمغ *sèmgh*, pr. t. *samgh*, علك *'èlk*, pr. t. *'ilk*, pl. علك *'oulouk*; — se dit particulièrement de celle qui sort des pins et des sapins, راتیانج *ratianèdj*.

RÉSINEUX, EUSE, adj., شلم آلود *chèlèm-âloud*, شلمندك *chèlèmnak*, a. ذو علك *zou-'èlk*, pr. t. *zou-'ilk*.

RÉSIPISCENCE, s. f., توبه کاری *tooubè-kari*, pr. t. *teubè-kari*, a. توبه *tooubè*, pr. t. *teubè*; — venir à résipiscence, توبه کردن *tooubè kèrdèn*.

RÉSISTANCE, s. f. action par laquelle un corps résiste à l'action d'un autre corps, a. قوام *qèvam*, pr. t. *qavam*; — défense contre une attaque, a. مقابله *mouqavèlèl*.

RÉSISTER, v. n. ne pas céder au choc d'un autre corps ou aussi à l'injure du temps, قوام داشتن *qèvam dachtèn*;

— résister contre l'attaque, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, در مقابل استادن *dèr mouqabèl èstadèn*, pr. t. *dèr muqabil-istadèn*.

RÉSISTIBLE, adj. des 2 g., طاقت کردنی *taqèt-kèrdèni*, طاقتش ممکن *taqèt-èch-moumkèn*, pr. t. *taqut-èch-mumkîn* کردن مقاومت *mouqavèmèt-kèrdèni*, pr. t. *muqavèmèt-kièrdèni*.

RÉSOLU, E, adj. arrêté, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, ا. مصمم *moucèmmèm*;
— hardi, ا. جسور *djèçour*

RÉSOLUBLE, adj. des 2 g., انحلال پذیر *ènhèlal pèzir*, pr. t. *inhilal-pèzir*, ا. ممکن انحلال *moumkèn-oul-hèll*, pr. t. *mumkîn-ul-hall*.

RÉSOLUMENT, adv. avec une résolution arrêtée, ا. حکماً *heukmèn*, حتماً *hètmen*, البته *èlbètè*; — avec courage, جسورانه *djèçouranè*.

RÉSOLUTIF, IVE, adj., گدازنده *goudazèndè*, ا. محلل *mou-hèllèl*, pr. t. *muhallil*.

RÉSOLUTION, s. f. cessation totale de consistance, نداشتن *goudakhtèn*, آب شدن *âb choudèn*, ا. انحلال *ènhèlal*, pr. t. *inhilal*; — la résolution d'une difficulté, انحلال *ènhèlalé mouchkèli*, pr. t. *inhilali muchkili*;
— en termes de palais, cessation d'un bail, ا. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfeçakh*, pr. t. *înfiçakh*; — détermination, parti pris, ا. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, جزم *djèzm*, تصمیم *tèsnim*, pr. t. *tasmim*; — changer de résolution, تبدیل *èz in sèrafèt ouftadèn*, از این صرافت افتادن *tèbdilè niyèt kèrdèn*; — prendre une réso-

lution, عزم کردن 'èzm kèrdèn, pr. t. 'azm kièrdèn, عزم را جزم کردن mou-cèmmèm choudèn; — résolution, fermeté, courage, a. دجسارت djèçarèt, متانت mètanèt.

RÉSOLUTOIRE, adj., a. ناسخ nacèkh, pr. t. nacikh.

RÉSOLVANT, E, adj., گدازنده goudazèndè, حل کنندè hell-kounèndè, a. محلل mouhèllèl, pr. t. muhallil.

RÉSONNANCE, s. f., چرنگ tchèrèng, پژواک pèjvak, a. صدا sèda, شنیدن tènìn, pr. t. tanìn.

RÉSONNANT, E, adj., پژواک انداز pèjvak-èndaz, صوت انداز soout-èndaz.

RÉSONNER, v. n., پژواک کردن pèjvak kèrdèn, عکس صدا نویدن 'èksé sèda èndakhtèn ou دادن dadèn, noufidèn.

RÉSoudre, v. a. faire cesser l'union entre les parties d'un tout, منقلب کردن mounqèlèb kèrdèn, pr. t. munqalab kièrdèn; — résoudre un corps en poussière, جرمیرا بخاک منقلب کردن djèrmi-ra khak kèrdèn ou بـخاک منقلب کردن bè-khak mounqèlèb kèrdèn, pr. t. bè-khak mun-qalab kièrdèn, استحالہ کردن èstèhalè kèrdèn, pr. t. istihalè kièrdèn; — en parlant d'une question, d'une difficulté, گشودن guèchoudèn, حل کردن hell kèrdèn, pr. t. hall kièrdèn; — en termes de médecine, دفع dèf kèrdèn, رفع rèf kèrdèn; — en termes de droit, annuler, منسوخ کردن mènsoukh kèrdèn; — déterminer, قرار گذاشتن qèrar gouzachtèn, pr. t. qarar guzachtèn, تمام کردن tèsmim kèrdèn, تمام کردن tèmam kèrdèn, pr. t. tamam kièrdèn; — se résoudre,

شدن *choudèn*, منقلب شدن *mounqèlèb choudèn* ;
 — la glace se résout en eau, یخ آب میشود *yèkh âb mi-chèvèd*, یخ آب منقلت میشود *yèkh bè-âb moun-qèlèb mi-chèvèd* ; — se déterminer, عزم را جزم کردن *'èzm-ra djèzm kèrdèn*, محتم شدن *moucèmmèm choudèn*, pr. t. *muçammam choudèn* ; — résolu, e, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مقرر *mouqèrrèr*, pr. t. *muqarrar* ; — cassé, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, منفسخ *mounfèrèkh*, pr. t. *munfacikh* ; — en parlant d'un problème résolu, گشوده شده *gouchoudè-choudè*, حل شد *hèll-choudè*, a. منحل *mounhèll*, pr. t. *munhall* ; — en terme de médecine, qui a disparu sans suppurer, دفع شده *dèf'-choudè*, رفع شده *rèf'-choudè*.

RESPECT, s. m., a. حرمت *heurmèt*, pr. t. *hurmet*, احترام *èhtèram*, pr. t. *ihtiram*, pl. احترامات *èhtèramat*, pr. t. *ihtiramat*, تووقیر *toouqir*, pr. t. *tèrqir*, pl. تووقیرات *toouqirat*, pr. t. *tèrqirat*, تعظیم *tè'èzim*, pr. t. *ta'zim*, pl. تعظیبات *tè'èzimat*, pr. t. *ta'zimat*.

RESPECTABLE, adj. des 2 g., نامی *guèrami*, شایان حرمت *chayané heurmèt*, a. واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-ihitiram*.

RESPECTER, v. a., محترم کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *mouhtèrèm dachtèn*, تعظیم کردن *tè'èzim kèrdèn*, pr. t. *ta'zim kièrdèn* ; — respecté, e, a. محترم *mouhtèrèm*.

RESPECT'IF, IVE, adj., یددیک *yèk-diguèr*, a. ترفیعی *tèrèfèin*, pr. t. *tarafèin* ; — les droits respectifs, a. حقوق

hougouqé tèrefèin, pr. t. *huqouqi tarafèin*.

RESPECTIVEMENT, adv., از طرفین *èz tèrefèin*.

RESPECTUEUSEMENT, adv., با حرمت *bè-heurmèt*,
ba heurmèt, با احترام *bè-èhtèram*, pr. t. *bè-ihitiram*,
 بتوقیر *bè-toouqir*.

RESPECTUEUX, EUSE, adj., با ادب *ba heurmèt*,
ba èdèb, a. مؤتب *mou'èddèb*, pr. t. *mu'èddèb*; — un homme
 respectueux, مرد با ادب *mèrdé ba èdèb*; — manières
 respectueuses, اطوار ادبانه *ètvaré èdèbanè*, pr. t. *ètvari
 èdèbanè*.

RESPIRABLE, adj. des 2 g., a. ممکن انتنفس *moumkèn-out-
 tènèffous*, pr. t. *mumkîn-ut-tènaffus*.

RESPIRATION, s. f., دم *dèm*, a. تنفس *nèfès*, تنفس *tè-
 nèffous*.

RESPIRER, v. n., تنفس کردن *nèfès kèchidèn*,
tènèffous kèrdèn.

RESPLENDIR, v. n., درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakh-
 chidèn*, درخشان بودن *dèrèkhchan boudèn*, pr. t. *di-
 rakhchan boudèn*, پرتو انداز بودن *pèrtèv-èndaz
 boudèn*.

RESPLENDISSANT, E, adj., پرتو انداز *dèrèkhchan*,
pèrtèv-èndaz, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lamî'*, لمعان
lèm'an.

RESPLENDISSEMENT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*,
 pr. t. *dirakhchèndègui*, a. ششعد *ch'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*,
 ضیا *zia*.

RESPONSABILITÉ, s. f., a. مسؤلیت *mès'ouliyèt*, جواب *djè-
 vab*, تضمتن *tèzèmmoun*.

RESPONSABLE, adj. des 2 g., a. مسئول *mès'oul*, ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamîn*.

RESPONSIF, 1re, adj., متصتن جواب *moutèzèmmèné djèvab*,
pr. t. *mutèzammini djèvab*.

RESSAIGNER, v. a. saigner de nouveau V. SAIGNER.

RESSAISIR, v. a. et se ressaisir, دوباره گرفتني *dou barè*
guèrèftèn, دوباره بتصرف آوردن *dou barè bè-tècèrrouf*
àcourdèn.

RESSASSER, v. a., دوباره غریبال کردن *dou barè ghèrbal*
kèrdèn.

RESSAUT, s. m., V. SAILLIE.

RESSELLER, v. a. remettre la selle à un cheval, V. SELLER.

RESSEMBLANCE, s. f., a. شباهت *chèbahèt*, pr. t. *chèbahat*,
مشابهت *muchabèhèt*, pr. t. *muchabihat*.

RESSEMBLANT, e, adj., مانند *manènd*, a. شبیه *chèbih*, مشابه
mouchabèh, pr. t. *muchabih*.

RESSEMBLER, v. n., مانند بودن *mandèn*, مانند بودند *manènd*
boudèn, شبیه داشتن *chèbih dachtèn*, شباهت داشتن *chè-*
bahèt dachtèn; — cela ne ressemble à rien, این بهمیم
نمیماند *in bè-hitch nè-mi-manèd*.

RESSEMER, v. a., کفش را نو کردن *tèkhté kèsch-ra*
noou kèrdèn.

RESSEMER, v. a. semer de nouveau, V. SEMER.

RESSENTIMENT, s. m. renouvellement d'un mal, اثر درد *ècèré dèrd*,
a. اثر علت *ècèré 'èllèt*, pr. t. *ècèri 'illèt*; —
souvenir d'une injure, désir de vengeance, کین *kîn*,
کینه *kinè*, a. بoughz *boughz*; — garder un ressentiment,
کینه داشتن *kinè dachtèn*.

RESSENTIR, v. a., احساس کردن *hèss kèrdèn*. احساس کردن *èhsas kèrdèn*; — se ressentir, garder rancune, کینه در داشتن *kinè dèr dèl dachtèn*.

RESSERRÉ, e, adj., تنگ *tèng*, کم وسعت *kèm-vous'èt*, a. ضيق *zìq*, pr. t. *zìq*.

RESSERREMENT, s. m., تنگی *tèngui*, a. تصبیق *tèzyig*; — resserrement de cœur, tristesse, دلتنگی *dèl-tèngui*; — — terme de médecine, V. CONSTIPATION.

RESSERRER, v. a., تنگ بستن *tèng bèstèn*; — lier plus fortement استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — rendre le ventre moins lâche, انقباض آوردن *èngèbaz àvourdèn*, pr. t. *ìngibaz àvourdèn*; — resserré, e, تنگ بسته *tèng-bèstè*, محکم بسته *meuhkèm-bèstè*.

RESSORT, s. m. élasticité, V. ÉLASTICITÉ — morceau de métal, فنر *fènèr*; — au fig. force, énergie, a. قوت *qouvvet*; — moyen de réussir, a. وسیله *vècilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaìl*, سبب *sèbèb*, pl. اسباب *èsbah*; — on dit: cela n'est pas de mon ressort, این در قوه من نیست *ìn dèr qouvveyé mèn nist*, این از دستم بر نمیآید *ìn èz dèst-èm bèr nè-mi-áyèd*, این دخل بمن ندارد *ìn dèkhl bè-mèn nè-darèd*; — en dernier ressort, a. عاقبت الامر *'àqèbèt-oul-èmr*, pr. t. *'àqibèt-ul-amr*.

RESSORTIR, v. n. être du ressort de quelqu'un, وابسته *va-bèstè boudèn*, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, تعلق داشتن *tè'lllouq dachtèn*, pr. t. *tè'alluq dachtèn*, تابع بودن *tabè' boudèn*, pr. t. *tabì' boudèn*; — sortir de nouveau, V. SORTIR.

RESSORTISSANT, E, adj., وابسته *va-bèstè*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

RESSOUDER, v. a. souder de nouveau, V. SOUDER.

RESSOURCE, s. f., چاره *tcharè*, درمان *dàrman*; — sans ressource, infortuné, بیچاره *bi-tcharè*. بینوا *bi-nèva*; — je n'ai pas de ressource, چاره ندارم *tcharè nè-darèm*.

RESSOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, V. SOUVENIR.

RESSOUVENIR, s. m. V. RESSOUVENANCE.

RESSOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*.

RESSUAGE, s. m. action de ressuer, V. RESSUER.

RESSUER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراوش کردن *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*, دم پس دادن *nèm pès dadèn*.

RESSUSCITER, v. a., زنده کردن *zèndè kèrdèn*, احب کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — au fig. renouveler, تجدید کردن *tèdjidid kèrdèn*, تازه کردن *tazè kèrdèn*, V. RENOUVELER.

RESSUSCITER, v. n., زنده شدن *zèndè choudèn*, حیات تازه *hèyaté tazè pèida kèrdèn*.

RESSUYER, v. a. essuyer de nouveau, V. ESSUYER.

RESTANT, E, adj., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*.

RESTAURANT, E, adj. qui restaure, قوت دهند *gouvvet-dè-hèndè*, a. مفتی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*; — remède restaurant, a. دوائی مفتی *dèvaï mouqèvvi*, pr. t. *dèvaï muqavvi*; — établissement d'un restaurateur, مهمنخانه *mèhman-khanè*.

RESTAURATEUR, TRICE, s., کونده *mè'èmour-kounèndè*, pr. t. *ma'mour kunèndè*; — en parlant des arts, رواج *rèvadj-dèhèndè*, a. مروج *mourèvvèdj*, pr. t. *mur-ravvidj*, موجد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*; — aubergiste, صاحب مهمانخانه *sahèbé mèhman-khanè*, pr. t. *sahibi mihman-khanè*.

RESTAURATION, s. f., a. تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, مرمت *mèrèmmèt*, ترمیم *tèrmim*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*; — restauration d'un état, تجدید نظم مملکت *tèdj-didé nèzmé mèmlèkèt*.

RESTAURER, v. a. réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — restaurer sa santé, خود را باکال آوردن *khoud-ra bè-hal àvourdèn*, تجدید صحت کردن *tèdjdidé sèhhèt kèrdèn*, pr. t. *tadjdidi sahhat kièrdèn*; — au fig., احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — restaurer les sciences, احیا کردن علم و معارف *èhya kèrdèné 'èlm-ou-mè'ârèf*; — se restaurer, قوت پیدا کردن *qouv-vèt pèida kèrdèn*, بسر قوت آمدن *bè-sèré qouv-vèt àmèdèn*.

RESTE, s. m., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*, بقیه *bèqiyè*, pr. t. *baqiyè*, pl. بغایا *bèqaya*, pr. t. *baqaya*; — le reste de la vie, a. بقیه عمر *bèqiyèyé 'eumr*, pr. t. *baqiyèi 'umr*.

RESTER, v. n., ماندن *mandèn*, باقی ماندن *baqi mandèn*; — il n'est rien resté, چیزی نمانده است *hitch tchiz nè-mandè-èst*; — demeurer, ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*.

RESTITUABLE, adj. des 2 g. qui doit être rendu, پس بحالت *pès-dadèni*; — qui peut être rétabli, بحالت اولش آوردن ممکن *bè-halètè èvvèl-èch àvourdèn moum-kèn*, pr. t. *bè-halèti èvvèl-èch àvourdèn mumkîn*, اصلاح پذیر *èslah-pèzir*.

RESTITUER, v. a. remettre dans son premier état, rétablir, اصلاح بحالت اولی آوردن *bè-halètè èvvèli àvourdèn*, پس کردن *èslah kèrdèn*; — rendre ce qui a été pris, پس دادن *pès dadèn*. رد کردن *rèdd kèrdèn*.

RESTITUTION, s. f. restitution d'un texte, d'un passage, تصحيح آوردن بحالت اولی *àvourdènè bè-halètè èvvèli*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*, a. تصحيح *tèshih*, pr. t. *tashih*, پس اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*; — action de rendre, پس دادن *pès dadèn*; — faire restitution, V. **RESTITUER**, dans le sens de rendre.

RESTREINDRE, v. a., انقباض آوردن *èngèbaz àvourdèn*, pr. t. *ingibaz àvourdèn*, قېمتن کردن *qèbz kèrdèn*; — au fig. diminuer, limiter, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, کاست کردن *kast kèrdèn*, pr. t. *kiastr kièrdèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*; — restreint, e, a. محدود *mèhdoud*, pr. t. *mahdoud*.

RESTRICTIF, IVE, محدود کننده *tèhdid-kounèndè*, a. محدود *mouhèddèd*, pr. t. *muhaddid*, مفيد *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*.

RESTRICTION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *qou-you'd*; — sans restriction, بي قيدى *bi hitch qèidi*, بدون قيد *bè-douné qèid*, a. بلا قيد *bè-la qèid*, pr. t. *bi-la qaïd*.

RESTRINGENT, *e*, adj., a. قابض *qabèz*, pr. t. *qabiz*, V.

ASTRINGENT.

RÉSULTANT, *e*, adj., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منتج *mountèdj*.

RÉSULTAT, s. m., a. نتایج *nètìdjè*, pl. نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètàìdj*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*.

RÉSULTER, v. n., a. نتیجه بخشدن *nètìdjè bèkhchidèn*, pr. t. *nètìdjè bakhchidèn*, حاصل شدن *hacèl choudèn*, لازم آمدن *lazèm àmèdèn*.

RÉSUMÉ, s. m., a. اختصار *èkhtèçar*, pr. t. *ikhtìçar*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *khoulacè*.

RÉ-SUMER, v. a., a. مختصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kèrdèn*, مجمل کردن *moudjmèl kèrdèn*, pr. t. *mudjmil kèrdèn*, اختصار کردن *èkhtèçar kèrdèn*, pr. t. *ikhtìçar kèrdèn* — se résumer, حرفاً کوتا کردن *hèrf-ra koutah kèrdèn*, pr. t. *harf-ra kutah kèrdèn*.

RÉSURRECTION, s. f., زنده شدن *zèndè choudèn*, a. احیاء *èhya*, pr. t. *ihya*, قیامت *qèyamèt*, pr. t. *qiamèt*.

RÉTABLIR, v. a., بحالت اول آوردن *bè-halètè èvvèl àvourdèn*, دوباره بحال *sa santé*, تازگی کردن *tazè kèrdèn*; — دوباره *dou barè bè-hal àmèdèn*; — ses forces, دوباره *dou barè bè-sèré gouvvet àmèdèn*; — remettre en ordre, دوباره *dou barè bè-rèchtèyè nèzm àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-richtèi nazm àvurdèn*; — rétabi, e, آورده شده *bè-halètè èvvèl àvourdè-choudè*.

RÉTABLISSEMENT, s. m. action de rétablir, V. RÉTABLIR et ÉTABLISSEMENT.

RETAILLE, s. f., morceau, تکه tèkè, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

RETAILLER, v. a. tailler de nouveau. V. TAILLER.

RETAPER, v. a., درست کردن *tè'èmr kèrdèn*, دروست *droust kèrdèn*.

RETARD, s. m., دير *dir*, a. تأخير *tè'èkhir*; — sans retard, بي تاخير *bi tè'èkhir*, a. بلا تاخير *bi-la tè'èkhir*, pr. t. *bi-la tè'èkhir*.

RETARDATEUR, s. m., دير کند *dir-koune'ndè*, پس ماند *pès-mandè*, عقب ماند *'eqib-mandè*.

RETARDEMENT, s. m., a. تأخير *tè'èkhir*, pr. t. *tè'èkhir*.

RETARDER, v. a., تاخير انداختن *bi-tè'èkhir èndakhtèn*, بعد از تاخير انداختن *bi-'euhdèyè tè'èkhir èndakhtèn*, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. n., تاخير افتادن *bi-'euhdèyè tè'èkhir ouftadèn*, دير کردن *dir kèrdèn*; — en parlant d'une montre. کند کردن *koune'nd kèrdèn*, کند بودن *koune'nd boudèn*; retardé, v. دير کردن *dir-kèrdè*, تاخير کرد *tè'èkhir kèrdè*.

RETEINDRE, v. a., دو باره رینگ کردن *dou barè ring kèrdèn*.

RETENDRE, v. a. tendre de nouveau, V. TENDRE.

RÉTENDRE, v. a. étendre de nouveau, V. ÉTENDRE.

RETENIR, v. a., نگهداشتن *nèyah-dachtèn*, پيش خود نگاه داشتن *piché khoud nèyah-dachtèn*, pr. t. *piché khod niguah-dachtèn*; en parlant de l'eau qu'on retient avec des écluses, گرفتني *guèrèftèn*, pr. t. *gui-*

raftèn, راه آب گرفتن *rahé âb guèrèftèn*; — retenu, e, نگاهداشتنه شد *nègah-dachtè-choudè*; — retenir dans sa mémoire, در خاطر نگاه داشتن *dèr khatèr nègah dachtèn*; — par cœur, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, زیر خود را ضبط کردن *èz-bèr kèrdèn*; — se retenir, خود را زبث کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉTENTION, s. f., بند *bènd*; — rétention d'urine, شاشبند *choch-bènd*, a. احتباس انبیل *èhtèbas-oul-booul*, pr. t. *ihtibas ul-bèrl*.

RÉTENTIONNAIRE, s. m. terme de jurisprudence. a. مختلس *moukhtèlès*, pr. t. *mukhtolis*.

RETENTIR, v. n. صدا کردن *sèda kèrdèn*, غریو انداختن *ghèriv èndakhtèn*.

RETENTISSANT, e, adj., صدا کردن *sèda-kounan*, ولوله انداز *rèlvèlè-èndaz*.

RETENTISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, a. صدا *sèda*, ولوله *rèlvèlè*.

RETENIUM, s. m. article que les juges n'expriment pas dans un arrêt qu'ils rendent, a. شرط ضمنی *chèrté zèmnü*, pr. t. *charti zèmnü*; — ce qu'on retient en soi-même, a. مبرام مخفی *mèramé mèkhfi*, pr. t. *mèrami mukhfi*, مبرام خفی *mèramé khèfi*, pr. t. *mèrami khafi*.

RETENU, e, adj., خود دار *khoud-dar*, a. مکتروز *mouhtèrèz*, pl. t. *mukhtèrèz*.

RETENUE, s. f., خود داری *khoud-dari*, خویشتنداری *khich-tèn-dari*, a. حزم *hèzm*, حزامت *hèzamèt*, pr. t. *hazamèt*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

RÉTICENCE, s. f., ا. کتم *kètm*.

RÉTICULAIRE, adj. des 2 g , شبكه وار *chèbèkè-var*, شبكه *chèbèkè*, a. مشبك *mouchèbbèk*.

RÉTIF, IVE, adj., بدخو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*, حروى *hèroun*. pr. t. *haroun*.

RÉTINE, s. f., شبكه منبغه چشم *chèbèkèyè tìbèqèyè tchèchm*, pr. t. *chabakaï tabagaï tchèchm*.

RETIRADE, s. f., استحكام پشت قلعه *èstèhkamé pouchté qèl'è*.

RETIREMENT, s. m., در عمه كشیده شدن *dèr hèm kèchidè choudèn*, توراوندجیدن *touroundjiden*.

RETIRÉ, E, adj., جى ننبسى *djaï tènhayi*; — homme retiré, دوشه دشين *tènha-nèchîn*, گوشه نèchîn.

RETIRER, v. a. tirer de nouveau, V. TIRER; — tirer à soi, کشیدن *kèchidèn*, جذب کردن *djèzh kèrdèn*; — tirer quelque chose d'un lieu où cette chose avait été, در آوردن *dèr àvourdèn*, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*; — percevoir, recueillir, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*; — au fig. retirer sa parole, از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr-quèchtèn*, pr. t. *èz harfi khoud bèr-quèchtèn*, از حرف خود نکول کردن *èz hèrfé khoud noukoul kèrdèn*; — se retirer, se tenir en arrière, خود را پس *khoud-ra pès kèchidèn*; — se retirer du service, ترک خدمت کردن *tèrké khèdmèt kèrdèn*, pr. t. *tarki khèdmèt kèrdèn*, از خدمت دست کشیدن *èz khèdmèt dèst kèchidèn*, استعفا کردن *èstè'èfa kèrdèn*, pr. t. *isti'fa kèrdèn*; — se retirer du monde, ترک دنیا *tèrké dounia kèrdèn*; — se retirer, s'en aller,

رفتن *rèftèn*; — retiré, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*;
— sorti, در آورده شده *dèr àvourde choudè*; — retiré
du service, ترک خدمت کرده *tèrké khèdmèt kèrdè*,
استعفا کرده *èstè'èfa kèrdè*, pr. t. *istî'fa-kièrdè*; — re-
tiré du monde, ترک دنیا کرده *tèrké dounia kèrdè*, منزوی
شده *mounzèvi-choudè*.

RETomBER, v. n. tomber de nouveau, V. TomBER; — re-
tomber malade, نكس کردن *nouks kèrdèn*.

RETONDRE, v. a tondre de nouveau, V TONDRE.

RETORDEMENT, s. m., دوباره ناب دادن *dou barè tab dadèn*.

RETORDEUR, EUSE, s., ابریشم ریس *èbrichoum-ris*, pr. t. *ibrichum-ris*.

RETORDRE, v. a. tordre de nouveau, V. TORDRE.

RÉTORQUER, v. a., بدلائل مدعی انبات مدعی خود کردن *bè-dèlayèlè mouddè'i èsbatè mouddè'âi khoud kèrdèn*.

RETORS, E, adj., چندین دفعه تاب خوردن *tchèndîn dèf'è tab-khourdè*.

RÉTORSION, s. f. action de rétorquer, V. RÉTORQUER.

RETOUCHE. s. f., a. تصحیح *tèshih*, pr. t. *tashih*, مرمت *mèrèmmèt*.

RETOUCHER, v. a. toucher de nouveau, V. TOUCHER; —
corriger, درست کردن *droust kèrdèn*.

RETOUR, s. m., بر نشستن *bèr guèchtèn*, a. مراجعت *moura-
djè'èt*, pr. t. *muradja'at*, رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,
معاودت *mou'ávèdèt*; — ce qu'on donne en sus, سر *sèr*;
-- réciprocité, a. تفریبن *tèrèfein*, pr. t. *tarafein*,
معامله بمثل *mou'àmèlè bè-mèsl*, مقابله *mouqabèlè*, pr.
t. *muqabilè*.

RETOURNE, گزاشته وارونه *guèndjèfèyè varounè gouzachtè*.

RETOURNER, v. n., برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, معاودت کردن *mou'âvèdèt kèrdèn*, pr. t. *mu'âvèdèt kièrdèn*, انصراف کردن *ènsèraf kèrdèn*, pr. t. *insiraf kièrdèn*; — retourner sur ses pas : en ture et en persan, on emploie les mêmes mots que ci-dessus.

RETOURNER, v. a., برگرداندن *bèr guèrdandèn*, وارونه *varounè kèrdèn*.

RETRACER, v. a. tracer de nouveau, V. TRACER; — se retracer, یاد کردن *yad kèrdèn*, بخاطر آوردن *bè-khatèr âvourdèn*.

RÉTRACTATION, s. f., خوف خود نه نشستن *èz bèrfè khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, ا. نكول *noukoul*, pr. t. *nukioul*.

RÉTRACTER, v. a., خوف خود نه نشستن *èz bèrfè khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, نكول کردن *noukoul kèrdèn*.

RÉTRACTATION, s. f. terme de médecine, برگردان خود نه کشیدن *bèr khoud kèchidègui*, pr. t. *bèr khod kèchidègui*, گزیدن *touroundjidègui*.

RETRAIRE, v. a. terme de palais, مال فروختن *malé fouroukhhtë-ra pès guèrîftèn*, pr. t. *mali fu-roukhhtë-ra pès guirîftèn*.

RETRAIT, s. m. action de retraire, V. RETRAIRE.

RETRAITE, s. f., برگشتن *bèr guèchtèn*, ا. عودت *'ooudèt*, pr. t. *'avdèt*, انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, انعطاف *èn'ètaf*,

pr. t. *in'itaf*, العنان *èt f'oul-'ènan*, pr. t. *'atf-ul-'inan*; — éloigné du monde, گوشه نشینی *gouchè-nè-chini*, ترک دنیا *tèrké dounia*, a. عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*, انزوا *inzèra*, pr. t. *inziva*; — lieu de retraite, عزلتگاه *'èzlèt gah*, pr. t. *'euzlèt-guiah*; — asile, refuge, نشیمن گاه *djaï-bèst*; — retraite de voleurs, نیشیمن علوفه *nèchimèn-gahé douzdan*; — pension, a. علوفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, مستمیری *moustèmèrri*, وضعیفه *vèzifi*; — battre la retraite, زدن تپل اصراف *tèblé èn-siraf zèdèn*.

RETRAITÉ, E, adj., دارنده مستمیری *darèndèyé moustèmèrri*.

RETRANCHEMENT, s. m., action de couper, بریده شدن *bouridi chondèn*, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, انقطاع *ènqèta'*, pr. t. *inqita'*; — terme de fortification, سنگر *sènguèr*, a. منبرس *mèrès*, pr. t. *mètaris*, pl. متارس *mètarès*, pr. t. *mètaris*.

RETRANCHER, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — ôter, enlever, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — terme de guerre, سنگر بستن *sènguèr bèstèn*; — se retrancher, se restreindre, بر خود منحصر کردن *bèr khoud mounhècèr kèrdèn*; — en terme de guerre, تاختن کردن *moutèhèssèn chondèn*, متحصن شدن *tèhèssoun kèrdèn*.

RETRAVAILLER, v. a. travailler de nouveau, V. TRAVAILLER.

RETRAYANT, E, s. et adj., استرداد کننده مال فروخته

را *èstèrdad-kounèndèyé malé fouroukh-tè-choudè-ra*.

RÉTRÉCIR, v. a., کم عرض کردن *tèng kèrdèn*, کم تنگ کردن *kèm-'èrz kèrdèn*, تنگتر کردن *tèng tèr kèrdèn*; -- v. n. et se rétrécir, تنگ شدن *tèng choudèn*, فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*; -- rétréci, e, تنگ شده *tèng-choudè*, فاهم آمده *fa-hèm-àmèdè*; -- au fig. esprit rétréci, a. عقل ذقص *'èqlé naqès*, pr. t. 'aqli naqis.

RÉTRÉCISSEMENT, s. m., بهم فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*, بهم تنگ شدن *bè-hèm kèchudè choudèn*, تنگتر شدن *tèng choudèn*, کم عرض شدن *kèm-'èrz choudèn*, pr. t. *kièm-'arz choudèn*.

RETEMPER, v. a. tremper de nouveau V. TREMPER; -- au fig. donner de la vigueur, از نوویّت دادن *z noou gouvvèt dadèn*.

RÉTRIBUTION, s. f., a. مواجب *mèradjèh*, pr. t. mèradjib, اجرت *adjrèt*.

RÉTRIBUER, v. a., اجرت مواجب دادن *mèradjèh dadèn*, اجرت دادن *adjrèt dadèn*.

RÉTROACTIF, IVE, adj., گذشته زمان عامل به *'àmèlè bè-zè-mané gouzèchtè*, a. عمل علی الماضي *'àmèl 'èlal-mazi*, pr. t. 'àmil 'alal-mazi.

RÉTROACTION, s. f., a. عمل علی انماضی *'èmèl 'èlal-mazi*, pr. t. 'amèl 'alal-mazi.

RÉTROAGIR, v. n., گذشته معمل داشتن *bè-zèmané gouzèchtè m'è'moul dachtèn*.

RÉTROCÉDER, v. a., دو باره وا گذاشتن *dou barè va-gou-zachtèn*.

RÉTROCESSION, s. f. action de rétrocéder, V. RÉTROCÉDER.

RÉTROGRADATION, s. f., a. رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,

V. RÉTROGRADER.

RÉTROGRADE, adj. des 2 g., پس روند *pèst-rèrèndè*, عقب
'èqèb-rèrèndè.

RÉTROGRADER, v. n., عقب رفتن *pèst rèftèn*, رفتن
'èqèb rèftèn, pr. t. 'aqab rèftèn, پس نشستن *pèst nè-
chèstèn*, pr. t. *pèst nichèstèn*.

RETROUSSEMENT, s. m., a. تشمير *tèchmir*, V. RETROUSSER.

RETROUSSER, v. a., بالا کُرفتن *bala guèrèftèn*, pr. t. *bala
guiriftèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd
kièrdèn*, بالا کشیدن *bala kèchidèn*, تشمير کردن
tèchmir kèrdèn, pr. t. *tachmir kièrdèn*.

RETROUSSIS, s. m., بر کشته *lèb bèr guèchtè*.

RETROUVER, v. a. trouver de nouveau, V. TROUVER.

RETS, s. m., دام *dam*, a. حباله *hèbalèt*, pr. t. *hibalèt*, pl.
حبال *hèbayèl*, pr. t. *habaïl*; — tendre des rets, دام
گذاشتن *dam gouzachtèn*, ou دام نهادن *dam nèhadèn*,
pr. t. *dam nihadèn*.

RÉTUDIER, v. a. étudier de nouveau, V. ÉTUDIER.

RÉUNION, s. f., پیوستگی *pèivèstègui*, a. جمع *dièm'*, pr. t.
djam', انجمن *èltiam*, pr. t. *iltiam*; — rassemblement
de personnes, انجمن *èndjournèn*, pr. t. *èndjumèn*, a.
مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjlis*, جمعیت *djèm'iyèt*, pr.
t. *djam'iyèt*, جماعت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*; — ac-
cord, یکرنگی *yèk-rèngui*, یکجهتی *yèk-djèhèti*, pr. t.
yèk-djìhèti, a. اتفاق *ètèfaq*, pr. t. *ittifaq*, اتحاد
èt-tèhad, pr. t. *ittihad*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *mufa-
faqat*; — la réunion des esprits, موافقت افکار *mouvafè-*

gèté èfkar, pr. t. *muvasaqati èfkîar*; — adjonction, همراهی *hèm-rahi*, a. انضمام *enzèmam*, pr. t. *inzimam*, التتحاق *èltèhaq*, pr. t. *iltihaq*.

RÉUNIR, v. a. joindre ce qui était désuni, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, انضمام دادن *èltiam dadèn*, pr. t. *iltiam dadèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, pr. t. *vast kièrdèn*; — rassembler ce qui était éparé, جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*; — réconcilier, آشتی دادن *àhti dadèn*; — joindre, ضم کردن *zèmm kèrdèn*, انحقاق کردن *èlhaq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*; — se réunir, se rapprocher, se joindre, بهم پیوسته شدن *bè hèm pèivèstè choudèn*, انضمام پذیرفتن *èltiam pèzirouftèn*, pr. t. *iltiam pèzirèftèn*; — se rassembler dans un lieu, به-هم-مدشتر جمع شدن *yèk-dja djèm' choudèn*, رسیدن *bè hèm-diguèr rəcìdèn*; — se réconcilier, آشتی کردن *àhti kèrdèn*; — s'accorder, اتفاق کردن *ètèfaq kèrdèn*, pr. t. *ittifaq kièrdèn*, موافقت شدن *mouftèfèq choudèn*, pr. t. *muttèfèq choudèn*; — réuni, e, جمع شده *djèm'-choudè*, بهم پیوسته شده *bè hèm pèivèstè-choudè*.

RÉUSSIR, v. n., از عهده بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, مورد حاصل کردن *mourad hacèl kèrdèn*, pr. t. *murad hacil kièrdèn*, چودن *choudèn*; — il n'a pas réussi, از عهده اش بر نیامد *èz 'euhdè-èch bèr nè-yàmèd*; — cela n'a pas réussi, نشد *nè-choud*.

RÉUSSITE, s. f., a. حسن نتیجه *heusné nètìdjè*, pr. t. *husni nètìdjè*; — la réussite d'une affaire, حسن نتیجه امری *heusné nètìdjèyè èmri*, حصول مقصد *houçoulé mèqsoud*.

REVALOIR, v. a., در مقام تلافی بر آمدن *dèr mèqamé tèlafi bèr àmèdèn*.

REVANCHE, s. f., a. تلافی *tèlafi*, انتقام *èntèqam*, pr. t. *inti-qam*, مقبله *mouqabèlè*, pr. t. *muqabilè*; — prendre sa revanche, کردن تلافی *tèlafi kèrdèn*, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

REVANCHER, v. a., (peu usité), یآوری *yavèri kèrdèn*, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, پشتداری کردن *poucht-dari kèrdèn*; — se revancher, مدافعه کردن *moudafè'è kèrdèn*; — rendre la pareille, معامله بمثل کردن *mou'âmèlè bè-mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'âmilè bè-misl kièrdèn*.

RÉVASSER, v. n., خواب پربشان دیدن *khabé pèrichan didèn*.

RÊVE, s. m., خواب *khab*, a. روبا *rouya*, حلم *houlm*, pl. *èhlam*, pr. t. *ahlam*; — au fig., a. خیال *khial*, pr. t. *khaïal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khaïalat*.

REVÊCHE, adj. des 2 g. âpre au goût, زمخت *zoumoukht*, a. عفس *'èfès*; — au fig., بد خو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*.

RÉVEIL, s. m., بیداری *bidari*.

RÉVEILLE-MATIN, s. m., زنگدار ساعت *sa'ète sèng-dar*, pr. t. *sa'ati sèng-dar*, ساعت بیدار کننده *sa'ète bidar-kounèndè*.

RÉVEILLER, v. a., از خواب بیدار کردن *bidar kèrdèn*, — au fig. renouveler, کردن *èz khab bidar kèrdèn*; — au fig. تازه کردن *tèdjdia kèrdèn*, v. ce mot; — se réveiller, s'éveiller, بیدار شدن *bi-dar choudèn*, از خواب بیدار شدن *èz khab bidar chou-*

dèn; — au fig. sortir de l'indolence, از خواب غفلت *z khabé ghèflèt bidar choudèn*; — se renouveler, تازه شدن *tazè choudèn*, متجدد شدن *moutèdjèddèd choudèn*, pr. t. *mutèdjèddid choudèn*; — réveillé, e, بیدار *bidar*.

RÉVÉLATEUR, TRICE, s., خبر دهنده *khèbèr dèhèndè*, pr. t. *khabèr-dèhèndè*.

RÉVÉLATION, s. f. action de révéler, V. RÉVÉLER; — il signifie aussi inspiration divine, ا. الهم *èlham*, pr. t. *ilham*, pl. الهامات *èlhamat*, pr. t. *ilhamat*, وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*, وحى ربانى *vèhiyé rèbbani*, pr. t. *vahï rabbani*.

RÉVÉLER, v. a. découvrir une chose qui était secrète, فاش کردن *fach kèrdèn*; — révéler, e, فاش شده *fach choudè* افشا شده *èfcha-choudè*.

REVENANT, s. m., a. روح المیت *rouh-oul-mèiyit*.

REVENANT, e, adj. qui plaît, qui est agréable (peu usité dans ce sens, دپسند *dèl-pècènd*, pr. t. *dil-pècènd*, دلچسب *dèl-tchèsp*, مطبوع *mètbon'*).

REVENANT-BON, s. m., a. profit, avantage fortuit, مداخل *mèdakhèl*.

REVENDEUR, EUSE, s., کهنه فروش *keuhnè-fourouch*, a. دلال *dèllal*.

REVENDICATION, s. f., a. طلب *tèlèh*, pr. t. *talèh*, استرداد *èstèrdad*, pr. t. *istirdad*.

REVENDIQUEUR, v. a., پس خواستن *pès khastèn*, استرداد *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*, مطالبه کردن *moutalèbè kèrdèn*.

REVENDEUR, v. a., *دو باره فروختن* *dou barè fou-roukhtèn*.

REVENIR, v. n., *دو باره آمدن* *baz àmèden*, *دو باره آمدن* *barè àmèden*; — retourner, *بر گشتن* *bèr guèchtèn*, *مراجعت کردن* *mou-radjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*; — revenir sur ses pas, *بر گشتن* *bèr guèchtèn*; — revenir sur l'eau (proverbe) *دو باره کار خود را ساختن* *dou barè karé khoud-ra sakhtèn*; — en parlant des troupes, revenir à la charge, *دو باره هاجم آوردن* *dou barè houdjoum àvourdèn*; — au fig. revenir à la charge, *مکرر کردن* *moukèrrèr kèrdèn*, pr. t. *mukièrrèr kièrdèn*, *اصرار کردن* *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*; — à combien cela revient-il ? *ارزش این چه قدر است* *èrzèché ìn tchè qèdr-èst*, pr. t. *èrzèchi ìn tchi qadr-èst*; — être à l'avantage de quelqu'un, *حاصل شدن* *hacèl choudèn*, pr. t. *hacil choudèn*; -- que vous en revient-il ? *از این برای* *èz ìn bèraï chouma tchè hacèl*, pr. t. *èz ìn bèraï chouma tchi hacil*; — revenir à la santé, *بکل* *bè-hal àmèden*; — revenir à soi, *بهوش آمدن* *bè-houch àmèden*; — en parlant des plantes, repousser, *دو باره سبز شدن* *dou barè rouyidèn*, *دو باره سبز شدن* *dou barè sèbz choudèn*; — revenir à l'esprit, *بخطا بر آمدن* *bè-khatèr àmèden*; — revenu, e, *بر گشته* *bèr guèchtè*, *باز آمده* *baz-àmèdè*.

REVENTE, s. f., *فروش مکرر* *fourouché moukèrrèr*, pr. t. *fou-rouchi mukièrrèr*.

REVENU, s. m., *بهره* *bèhrè*, a. *مداخل* *mèdakhèl*, pr. t. *mè-*

dakhil, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*, واردات *varèdat*,
pr. t. *varidat*.

REVENUE, s. f., شاخهی نورسته *chakh-haï noou-rèstè*,
رشتاک *rèchtak*.

RÊVER, v. n., در خواب دیدن *khab didèn*, خواب دیدن *khab didèn*;
— méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*;
— être distrait, ذهن پریشان بودن *zèhn- pèrichan boudèn*;
— être dans le délire, dire des choses extra-
vagantes, هذیان گفتن *hèzian goftèn*.

RÉVERBÉRATION, s. f., a. عکس نور *'èksé nour*, pr. t.
'aksi nour, انعکاس ضیا *èn'èkacé zia*, pr. t. in'ikia-
ci zia.

RÉVERBÈRE, s. m. miroir d'une lampe, آینهٔ عکس انداز *âinè 'èks-èndaz*,
âinèyè 'èks-èndaz, pr. t. *âinèi 'aks-èndaz*; — lanterno,
a. فانوس *fanous*.

RÉVERBÉRER, v. a., عکس انداختن *'èks endakhtèn*.

REVERDIR, v. a., دوباره رنگ سبز زدن *dou barè rèngué sèbz zèdèn*;
— v. n., دوباره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*.

RÉVÈREMENT, adv., با حرمت *ba heurmèt*.

RÉVÉRENCE, s. f., احترام *heurmèt*, اَظْهَرَم *èhtèram*, pr. t. *ihtiram*;
— mouvement en se baissant pour saluer, سر فرود *sèr-feroud*, ا. *khouzou'*,
تواضع *tèrazou'*, pr. t. *tèvazu'*; — titre d'honneur, a. *âli-djénab*,
جناب فضيلة مآب *djénabé fèzilèt-mèâb*, pr. t. *djénabi fazilèt-mèâb*.

RÉVÉRENCIEUSEMENT, adv., ادبانه *èdèbanè*, با ادب *ba èdèb*,
از روی ادب *èz rouï èdèb*.

RÉVÉRENCIEUX, se, adj., با ادب *ba édèb*, a. مؤتَب *mou'-'èddèb*.

RÉVÉREND, e, adj., شایان آزر *chayané àzèrm*, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*, واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*.

RÉVÉRENDISSIME, adj. des 2 g., a. جلیل الاحترام *djèlil-oul-èhtèram*, pr. t. *djèlil-ul-ihitram*.

RÉVÉRER, v. a., داشتن محترم *mouhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — révééré, e, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*.

RÉVERIE, s. f., a. استغراق اندعن *èstèghraq-ouz-zèhn*, pr. t. *istighraq-uz-zihn*; — idée extravagante, خیال بی پا *khialé bi pa*, خیال بی مأل *khialé bi mè'al*, a. خیال خیالات باطل *khialé batèl*, pr. t. *khaïali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khaïalati batilè*.

REVERS, s. m. coup d'arrière main, زنش به پشت دست *zènèché bè-pouchté dèst*; — le dessus de la main, پشت دست *pouchté dèst*; — le côté opposé à l'effigie d'une médaille, پشت سده *pouchté sèkkè*, pr. t. *puchti sikkè*; — la seconde page d'un feuillet, پشت ورق *pouchté vèrèq*, a. ظہر *zèhr*; — sens contraire, وارونه *varounè*, a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*; — au fig. disgrâce, وازگونی بخت *bèr-guèchtèné bèkht*, vajqouniï *bèkht*.

RÉVERSIBLE, adj. des 2 g., انتقال پذیر *èntèqal pèzir*, pr. t. *ëntiqal-pèzir*, ممکن انتغالش *èntèqal-èch-moum-kèn*, pr. t. *ëntiqal-èch-mumkîn*, a. راجع *radjé*, pr. t. *radji'*, عاید *'âyèd*.

RÉVERSION, s. f., a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *intiqal*, عاید 'ayèd, pr. t. 'àid.

REVÊTEMENT, s. m., دیوار *divar*; — revêtement du fossé, دیوار خندق *divaré khèndèq*.

REVÊTIR, v. a. habiller, رخت پوشاندن *rèkht pouchandèn*, رخت دادن *rèkht dadèn*, pr. t. *rakht dadèn*; — revêtir ou se revêtir, پوشیدن *pouchidèn*; — revêtir le sabre, شمشیر بکمر بستن *chèmhchir bè-kèmèr bèstèn*, pr. t. *chimchir bè-kièmèr bèstèn*; — revêtir, garnir d'un revêtement, سنگر بندی کردن *senguèr-bèndi kèrdèn*; — revêtu, e, habillé, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملتبس *moulèbbès*, pr. t. *mulèbbis*; — garni de revêtement, اطرافش سنگر بسته *ètraf-èch senguèr-bèstè*; — au fig. orné, زینت کرده *zinèt-kèrdè*, a. مزین *mouzèiyèn*, متحلی *moutèhèlli*, pr. t. *mutèhalli*.

RÊVEUR, EUSE, adj., اندیشه گرفتار فکر و *guèrèftaré fèkr-ou-èndichè*, pr. t. *guiriftari fikr u-èndichè*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

REVIREMENT, s. m. action de revirer, برگشت *bèr-guècht*.

REVIRER, v. n. terme de marine, برگردانیدن *bèr-guèrdanidèn*.

RÉVISER, v. a., دوباره واریسی کردن *dou barè va-rèci kèrdèn*.

RÉVISEUR, s. m., واریسی کننده *varèci-kounèndè*, a. ممیز *moumèiyèz*, pr. t. *mumèiyiz*.

RÉVISION, s. f., واریسی مجدد *va-rèci moudjèddèd*.

REVIVIFICATION. s. f., terme de chimie, معدنی را با حالت اصلی بر آوردن *mè'èdèni-ra bè-halètè èsli bèr èvourdèn*.

REVIVIFIER, v. a., بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn*.

REVIVRE, v. n., دوباره زند شدن *dou barè zèndè choudèn* ;
— faire revivre, دوباره زنده کردن *dou barè zèndè kèrdèn*, بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn* ;
— renouveler, تازه کردن *tazè kèrdèn*, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*.

RÉVOCABLE, adj. des 2 g., منسوخ شدنی *mènsoukh-choudèni*, نسخ پذیر *nèskh-pèzir*, ابطال پذیر *èbtal-pèzir*,
pr. t. *ibtal-pèzir* ; — qui peut être destitué, عزل پذیر *'èzl-pèzir*, pr. t. *'azl-pèzir*, a. ممکن العزل *moumkèn oul-'èzl*, pr. t. *mumkîn-ul-'azl*.

RÉVOCATION, s. f. action de révoquer, a. نسخ ابطال *nèskh, èbtal*, pr. t. *ibtal*, عزل *'èzl*, pr. t. *'azl*.

RÉVOCATOIRE, adj. des 2 g., منسوخ کننده *mènsoukh-kounèndè*, a. نسخ ناسخ *nacèkh*, pr. t. *nacikh*, مبطل *moubtèl*, pr. t. *mubtil*.

REVOIR, v. a. voir de nouveau, V. VOIR.

RÉVOLTANT, e, adj., وحشت انگیز *vèhchèt-ènguiz*, نفرت *nèfrèt-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*, عنیف *'ènif*, pr. t. *'anif*.

RÉVOLTE, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*.

RÉVOLTER, v. a., بشورش انگیزیدن *bè-chourèch ènguikh-tèn*, بیاغیگری انگیزیدن *bè-yaghi-guèri ènguikhtèn*,
بعضیان تحریک کردن *bè-'ècian tèhrik kèrdèn*, pr. t. *bè-'ician tahrik kièrdèn* ; — indigner, آردن *bè-ghezèb àvourdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn* ; — se

révolter, سر از اطاعت *sèr-kèchi kèrdèn*, سرکشی کردن *sèr èz èta'èt pitchidèn*, پیچیدن *yaghi choudèn*, عاصی شدن *'âci choudèn*, عصیان کردن *'âci choudèn*; — s'emporter, به غضب آمدن *bè-ghèzèb àmè-dèn*; — révolté, عاصی شده *yaghi-choudè*, ا. عاصی *'âci*, pr. t. *'âci*, pl. عصات *'ouçat*.

RÉVOLU, E, adj., تمام شده *bè-âkhèr-rècidè*, باخر رسیده *tèmam-choudè*, منقضی شده *mounqèzi-choudè*, ا. منقضی *mounqèzi*, pr. t. *munqazi*.

RÉVOLUTION, s. f. retour d'une planète ou d'un astro quelconque, a. دور *doour*, pr. t. *dèrr*, pl. دوران *doou-ran*, pr. t. *dèrran*; — révolution périodique, a. دور *doourèyè*, *mounavèbè*, pr. t. *dèvrèi mounavèbè*; — révolution des planètes, دور سیارگان *doourèyè sèiyarègan*; — révolution du temps, ا. انقلاب *ènqè-labé zèman*, زمان *pr. t. inqilabi zèman*; — trouble, شورش *chourèch*, بهم خوردن اوضاع دولت *bè-hèm khourdènè oouza'è dooulèt*, pr. t. *bè-hèm khordènè èrza'i dèvlèt*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*; — changement, ا. تغییر *tèghyir*, *tèghèiyour*, pr. t. *tèghèiyur*, pl. تغیرات *tèghèiyourat*, تبدیل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

RÉVOLUTIONNAIRE, s. m., شورش کننده *chourèch-kou-nèndè*, انگیز اختلال *èkhtèlal-ènquiz*, pr. t. *ikhtilal-ènquiz*, ا. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

RÉVOLUTIONNER, v. a., شورش برپا کردن *chourèch bèr pa*

kèrdèn, انگیختن شورش *chourèch ènguikhtèn*, افساد کردن *èfsad kèrdèn*.

REVOMIR, v. a. vomir de nouveau, V. VOMIR.

RÉVOQUER, v. a. destituer, عزل کردن *'èzl kèrdèn*, pr. t. *'azl kièrdèn*, معزول کردن *mè'èzoul kèrdèn*; — annuler, باطل کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*, pr. t. *batil kièrdèn*; — révoquer en doute, متشکک بودن *chèk dachtèn*, شبهه داشتن *moutèchèkkèk boudèn*, *cheubhè dachtèn*.

REU, E, adj., تصحیح شده *droust-choudè*, درست شده *tèshih-choudè*.

REVUE, s. f., تفتیش واری *rècidègui*, واریش *varèci*, a. تفتیش *tèftich*; — inspection des troupes, سان قشون *sané gouchoun*.

RÉVULSIF, IVE, adj. terme de médecine, بر گرداننده *bèr guèrdanèndè*, pr. t. *bèr guirdanèndè*, a. صارف *sarèf*, pr. t. *sarîf*.

RÉVULSION, s. f., بر گشتن *bèr guècht*, در گشتن *bèr guèchtèn*, a. انصراف *ènsèraf*, pr. t. *însiraf*, تحویل نمود *tèh-vil-oul-mèrad*.

REZ-DE-CHAUSSEE, s. m., روی زمین *rouï zèmin*, a. وجه الارض *rèdjh-oul-èrz*, pr. t. *rèdjh ul-arz*.

RHABILLAGE, s. m. correction insuffisante d'un mauvais ouvrage, گُلِ منی *guèl-mali*, pr. t. *guil-mali*, a. مرمت *mèrèmmèt*.

RHABILLER, v. a. habiller de nouveau, V. HABILLER; — il signifie aussi raccommoder, درست کردن *droust kèr-*

dèn, كرين ملى. guèl-mali kèrdèn, pr. t. guil-moli kièrdèn.

RHAPONTIC, s. m. plante, V. RHUBARBE.

RHÉTEUR, s. m., a. اهل علم كلام èhlé 'èlmé kèlam, pr. t. èhli 'ilmi kièlam, اهل علم بيان èhlé 'èlmé bèyan, pr. t. èhli 'ilmi biyan.

RHÉTORICIEN, s. m., a. معلم علم كلام mou'èllémé 'èlmé kèlam, pr. t. mu'allimi 'ilmi kièlam, معلم علم بيان mou'èllémé 'èlmé bèyan, pr. t. mu'allimi 'ilmi biyan.

RHÉTORIQUE, s. f., a. علم كلام 'èlmé kèlam, pr. t. 'ilmi kièlam, علم بيان 'èlmé bèyan, pr. t. 'ilmi biyan.

RHINOCÉROS, s. m., كركدن kèrguèdèn, a. قاتل الغيل qatèl oul-fil, pr. t. qatil-ul-fil.

RHODODENDRON, s. m., خرزهره khèr-zèhrè, a. شجرة الغار chédjèr-oul-ghar.

RHODOMEL, s. m., انگبین گل سرخ ènguèbiné goulé sourkh

RHOMBE, s. m., a. معين mou'in.

RHOMBOÏDE, s. m. parallélogramme oblique, a. مبيه بالمعين chèbih bèl-mou'in.

RHUBARBE, s. f., رنوند حینی rivèndé tchini; — rhubarbe des moines ou rhapondic, ربواس rivas, a. اخليج èkh lidj, pr. t. akhlidj.

RHUM, s. m., روم roum.

RHUMATISMAL, e, adj., متعلق بدرد مفاصل moutè'èllèq bè dèrdé mèsfacèl.

RHUMATISME, s. m., درد مفاصل dèrdé mèsfacèl, a. وجع المفاصل vèdjè' oul-mèsfacèl, pr. t. vèdja'-ul-mèsfacil, ريح طيار rihé tèiyar, pr. t. rihi taïyar.

RHUME, s. m., a. زكام *zoukam*, pr. t. zukiam, نزله *nèzlè*,
pr. t. nuzlè.

RHUS, s. m. sumac, V. SUMAC.

RHYTHME, s. m., a. cadence, وزن *vèzn*, pl. اوزان *ouzan*, pr.
t. èvzan.

RHYTHMIQUE, adj. des 2 g., a. وزنی *vèzni*.

RIANT, E, adj., رو خنده *khèndè-rou*, خندان *khèndan*, a.
بشاش *bèchchach*, بسیم *bècim*.

RIBAMBELLE, s. f., قطار *qètar*.

RIBAUD, E. adj. en parlant d'un homme, باز جنده *djèndè-
baz*; — en parlant d'une femme, جنده *djèndè*, a.
فاحشه *fahèchè*, قحبه *qèhbè*, pr. t. *qahpè*, V. PROS-
TITUÉE.

RIBAUDERIE, s. f., باز جنده *djèndè-bazi*.

RIDOTE, s. f., a. عیش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-
u-'ichrèt*.

ILIBOTER, v. n., (familier), عیش و عشرت کردن *'èich-ou-
'èchrèt kèrdèn*.

RIC-A-RIC, adv., (terme familier) avec une exactitude ri-
goureuse, همین و بس *hèmin ou-bès*.

RICANEMENT, s. m., زهر خند *zèhr-khènd*, a. مهانف *mèha-
nèfè*.

RICANER, v. n., زهر خند کردن *zèhr-khènd kèrdèn*.

RICANERIE, s. f. V. RICANEMENT.

RICANEUR, EUSE, s., زهر خند کننده *zèhr-khènd-kounèndè*,
a. مهانف *mèhanèf*, pr. t. *mèhanif*.

RICHARD, s. m., بغایت توانگر *bè-ghayèt tèvanguèr*, خیلی
دولتمند *khèili dooulètmènd*.

RICHE, adj. des 2 g., *tèvanguer*, دولتمند *dooulèt-mènd*, a. غنى *ghèni*; — en parlant d'un pays, آبادان *abadan*, آباد *abad*, a. معمر *mè'mour*, pr. t. *ma'mour*; — une langue riche, وسیع زبان *zèbané vèci'*, زبان *zèbané fècih*; — d'un grand prix, گران بها *guè-ran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذیقیمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*.

RICHEMENT, adv., باحشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*, با شکوه *ba chekouh*, pr. t. *ba choukouh*, باحتشام *bè-èhtècham*, pr. t. *bè-ihitcham*.

RICHELLE, s. f., *tèvangueri*, دولتمندى *dooulèt-mèndi*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*, ثروت *sèrrèt*, مال *mal*; — état prospère, آبادى *âbadi*; — abondance, فراوانى *fèrovani*, pr. t. *firavani*, a. بركت *bèrèkèt*, pr. t. *bèrè-kièt*; — la richesse d'une langue, وسعت زبان *vous'èté zèban*, pr. t. *vus'ati zèban*.

RICIN, s. m., ou Palma-christi, بيدنجير *bidèndjir*, vulg. روغن ترچك *guèrtchèk*; — huile de ricin, روغن بيدنجير *rooughèné guèrtchèk*, *rooughèné bidèndjir*, pr. t. *roughèni bidèndjir*, vulg. روغن چراغ *rooughèné tchéragh*, pr. t. *roughèni tcharagh*.

RICOCHE, s. m., جستن سنگ روی آب *djèstèné sèng roui ab*.

RIDE, s. m., اشكنه *èchkènè*, ازنگ *âjèng*, چين *tchîn*, a. غضن *ghèzn*, pr. t. *ghizn*, pl. غصون *ghouzoun*.

RIDEAU, s. m., پردہ *pèrdè*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, ستر *sètr*.

RIDER, v. a., چين چين کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*; — se

rider, چين چين شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — ridé, e, چين چين شده *tchîn-tchîn choudè*, استكنه شده *èchkènè-choudè*.

RIDICULE, adj. des 2 g., تمسخر شايان *chayané tèmèskhour*, سزاوار استهزا *sèzavaré èstèhza*, pr. t. *sèzavari istihza*, واجب خندنى *khèndèni*, pr. t. *khandèni*, ا. واجب هجو *vadjèb-oul èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*, هجو *hèdjè*; — tourner en ridicule, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*, ريشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — ridicule, s. m., مسخر گى *mèskhèrègui*, pr. t. *maskharagui*, ا. سخريه *soukhriyè*.

RIDICULEMENT, adv., از روى ريشخندى *èz rouï rich-khèndi*, از روى استهزا *èz rouï tèmèskhour*, تمسخر *rouï èstèhza*.

RIDICULISER, v. a., هجو تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, هجو کردن *hèdjè kèrdèn*, استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*.

RIEN, s. m., عيىم *hitch*, ا. لا شى *la chèi*; — ce n'est rien, چيزى نىست *tchizi nist*; — il n'y a rien, چيزى ندار *hitch nè-darèd*, چيزى ندار *tchizi nè-darèd*, چيزى نىست *tchizi nist*; — je ne dis rien, چيزى نمىگويم *tchizi nè-mi-gouyèm*.

RIEUR, EUSE, s. qui rit, خنده کننده *khèndè-kounèndè*, ا. ضاحك *zèhhak*, pr. t. *zahhak*; — qui aime à rire, خنده دوست *khèndè-doust*.

RIGIDE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, a. متصلب *moutècèllèb*, pr. t. *mutègallib*.

RIGIDEMENT, adv., بسختى *bè-sèkhti*.

RIGIDITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. صلابت *sèlabèt*.

RIGOLE, s. f., فرکن *fèrkèn*, جوی *djouï*, راه آب *rahé áb*, pr. t. *rahi áb*.

RIGORISME, s. m., سختی در دین *sèlabèt dèr dîn*, سختی در دین *sèkhti dèr dîn*, a. صلابت دینیّه *sèlabètè diniyè*, pr. t. *salabèti diniyè*.

RIGORISTE, s. m., سخت در اصول دین *sèkht dèr ouçoulé dîn*, a. متصلّب فی الدین *mutècèllèb-fid-dîn*, pr. t. *mutèçallib-fid-dîn*.

RIGOREUSEMENT, adv., بشدت *bè-sèkhti*, بشدت *bè-chèd-dèt*, a. شدیداً *chèdidèn*.

RIGOREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*.

RIGUEUR, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدّت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

RIMAILLER, v. n., کردن قافیه بندی *qafiè-bèndi kèrdèn*.

RIMAILLEUR, EUSE, s., شاعر بی قافیه بند *qafiè-bènd*, *cha'rèré bi pa*.

RIME, s. f., سرواده *sèrvadè*, a. قافیه *qafiè*, pl. قوافی *qèvafi*, pr. t. *qavafi*.

RIMER, v. n., مقفی بودن *qafiè dachtèn*, مقفی بودن *qèffa boudèn*, pr. t. *muqaffa boudèn*, سرواده داشتن *sèrvadè dachtèn*; — v. a. faire des vers, mettre en vers, بنظم آوردن *chè'r goftèn*, pr. t. *chi'r gouftèn*, *bè-nèzm àvourdèn*; — rimé, c. سرواده دار *sèrvadé-dar*, (il est devenu vieux) مقفی دار *qafiè-dar*, a. مقفی *mouqèffa*, pr. t. *muqaffa*.

RIMEUR, s. m. V. RIMAILLER.

RINCER, v. a. en parlant de verres, *توی آب کشیدن tout*
ab kèchidèn, شستن choustèn.

RINÇURE, s. f., *آب چرك آب tchèrk-ab, شسته*
ché zèrfé choustè.

RIPOSTE, s. f., پاسخ *paçoukh, ا. جواب djèvab.*

RIPOSTER, v. n. et a., پاسخ دادن *pacoukh dadèn, ا. جواب*
دادن djèvab dadèn.

RIRE, v. n., *خنده کردن khèndidèn, khèndè*
kèrdèn; — se pâmer de rire, غش کردن ez
khèndè ghèch kèrdèn; — rire aux éclats, قهقهه کردن
qèhqèhè kèrdèn, pr. t. qahqaha kièrdèn; — plaisanter,
خنداندن choukhi kèrdèn; — faire rire, خندانیدن
khèndandèn, khèndanidèn; — se rire de
quelqu'un (se moquer de lui), ریشخند کردن rich-
khènd kèrdèn, تمسخر کردن tèmèskhour kèrdèn, pr. t.
tèmèskhur kièrdèn.

RIRE, RIS, s. m., *خنده khèndè, ا. ضحك zèhk, pr. t. zihk,*
ou zahk.

RISÉE, s. f., *خنده مردم khèndèyé mèrdoum; — devenir*
la risée du monde باعث خنده مردم ba'ècé khèn-
dèyé mèrdoum choudèn.

RISIBILITÉ, s. f., *خنده قهقهه qouvrèyé khèndè.*

RISIBLE, adj. des 2 g. qui a la faculté de rire, (peu usité
 dans ce sens) *خنده کننده khèndè-kounèndè, ا. ضاحك*
zahèk, pr. t. zahik; — qui est propre à faire rire, خنده
خور khèndè-âvèr, خنداننده khèndanèndè; — digne de
moquerie, ریشخند کردن rich-khènd-kèrdèni, ا. واجب
واجب vadjèb-cil-èstèhza, pr. t. vadjib-ul-istihza.

RISQUABLE, adj. des 2 g., بمخاطره انداختنى *bè-moukhatèrè èndakhtèni*.

RISQUE, s. m., a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatara*.

RISQUER, v. a., بمخاطره انداختن *bè-moukhatèrè èndakhtèn*; — se risquer, خود را بمخاطره انداختن *khoud-ra bè-moukhatèrè èndakhtèn*.

RISSOLÉ, s. m., گمشت برشته *gouchté bèrèchté*.

RISSOLER, v. a., برشته کردن *bèrèchté kèrdèn*.

RIT ou **RITE**, s. m., (usité surtout au pluriel RITES) cérémonies religieuses, آیین *âyîn*, a. منسك *mènsèk*, pl. مناسك *mènacèk*, pr. t. *mènacik*.

RITUALISTE, s. m., کتاب آیین نویس *kètabé âyîn-nèvis*, a. مؤلف کتاب مناسك *mou'èllèfé kètabé mènacèk*, pr. t. *mu'èllifi kîtabi mènacik*.

RITUEL, s. m., a. کتاب مناسك *kètabé mènacèk*, pr. t. *kîtabi mènacik*.

RIVAGE, s. m. bord de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, لب دریا *lèbé dèria*, ساحل دریا *sahèlè dèria*, pr. t. *sahili dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahil*.

RIVAL, E, s., همخواه *hèm-khah*, همدلب *hèm-tèlèb*, a. رقیب *rèqib*, pr. t. *raqib*, pl. رقبا *rouqèba*.

RIVALISER, v. n., دعوی برتری کردن *dè'èvî bèr-tèri kèrdèn*, رقیب شدن *tèfazoul kèrdèn*, تفاضل کردن *choudèn*.

RIVALITÉ, s. f., a. رقابت *rèqabèt*.

RIVE, s. f. V. **RIVAGE**.

RIVER, rabattre la pointe d'un clou v. a., پيرچين كردن *pèrtchîn kèrdèn*.

RIVERAIN, s. m., ساحل نشين *sahèl-nèchîn*.

RIVIÈRE, s. f., رود *roud*, رودخانه *roud-khanè*, a. نهر *nèhr*, pl. انهار *ènhar*.

RIXE, s. f., ستيز *sètiz*, ستيزه *sètizè*, غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghavgha*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*, دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*; — débat, مناقشه *kècha-kèch*, a. مجادله *moudjadèlè*, مناقشه *mounaqèchè*.

RIZ, s. m., برنج *brèndj*, pr. t. *birîndj*; — riz brut, شلتوك *chèltouk*, a. رز *rouzz*.

RIZIÈRE, s. f., برنجزار *brèndj-zar*, شلتوك *chèltouk*; — dans le Ghilan, برنجار *brèndjar*, بىجار *bèdjar*.

ROB, s. m., a. رت *roubb*, pl. روب *rouboub*.

ROBE, s. f. habit de femme, رخت زنانه *rèkhté zènanè*, pr. t. *rakhti zènanè*, زيرجامه زنانه *zir-djamèyé zènanè*, اثواب *toumban*, a. ثوب *sooub*, pr. t. *sètb*, pl. ثياب *èsrab*, لباس *lèbas*, pr. t. *libas*, pl. البسه *èl-bècè*, pr. t. *èlbicè*, كسوه *kèsrè*, pr. t. *kisrè*; — les gens de robe, V. MAGISTRAT.

ROBIN, s. m. V. TAUREAU.

ROBINET, s. m., شير *chir*, a. مخرق *mèkhrèq*, pl. مخارق *mèkharèq*, pr. t. *mèkhariq*.

ROBORATIF, IVE, adj., qui fortifie, a. مقوى *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*, pl. مقويات *mouqèvviat*, pr. t. *mouqavviat*, V. FORTIFIANT.

ROBUSTE, adj. des 2 g., توانا *tèvana*, ننومند *tènoumènd*,
قوی بنیه *qèvi-bouniè*.

Roc, s. m., سنگ خارہ *khèrsèng*, سنگی خارہ *sèngué kharè*,
a. صخرہ *sèkhrèt*, pr. t. *sakhrèt*, pl. صخرات *sèkhrat*,
pr. t. *sakhrat*.

ROCAILLE, s. f., سنگ ریزہ *sèngué rizè*.

ROCAILLEUR, s. m., سازندہ اسباب از سنگ ریزہ *sazèndèyè*
èshab èz sèngué rizè.

ROCAILLEUX, EUSE, adj., سنگلانی *sèng lakh*.

ROCAMBOLE, s. f., espèce d'ail doux, سیرکوهی *siré*
kouhi.

ROCHE, s. f. V. Roc.

ROCHER, s. m. V. Roc.

ROCHEUX, EUSE, adj., سنگلانی *sèng-lakh*.

ROCOCO, adj. et s. m., (familier), رسم قدیم *rèsmé qèdim*.

RÔDER, v. n., گشتن *guèchtèn*, گردیدن *guèrdidèn*, ضواف
کردن *tèvaf kèrdèn*.

RÔDEU, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, pr. t.
guirdèch-kunèndè, گرد شب *chèh-guèrd*.

RODOMONT, s. m., باد پیران *bad-pèr*, باد پیر *bad-bèr*,
bad pèrran, لاف زدن *laf-zèn*, a. فیتاش *fèiyach*, pr. t. *fiyach*,
فشار *fèchchar*.

RODOMONTADE, s. f., باد پیری *bad-pèri*, لاف زنی *laf-zèni*,
فشار *fèchr*.

ROGATIONS, s. f. pl. prières publiques, دعای مردم *do'aï*
mèrdoum, دعای خلق *do'aï khèlq*, a. مناجات *mouna-*
djat, pr. t. *munadjat*.

ROGATOIRE, adj. des 2 g. (commission rogatoire), حوالہ

هڤالڤه هڪمه هڪم بهاكم ڊيگڙ
kémé diguèr.

ROGATON, s. m. reste de viande, گوشت پس مانده *gouchté pès-mandè*; — fig papier inutile objet de rebut, بي
 مصرف *bi mèsrèf.*

ROGNE, s. f., gale invétérée, گڙ *guèr*, a. جرب مزمن *djèrbé mouzmèn*, pr. t. *djèrbi muzmîn*

ROGNE-PIED, s. m., ستراش *soum-tèrach*, pr. t. *sum-tè-rach*, سونتراج *sontradj.*

ROGNER v. a., تراشيدن *tèrachidèn*, ڪنار تراشيدن *kènar tèrachiden.*

ROGNEUR, LE, s., پولتراش *poul-tèrach*, پول بر *poul-bour.*

ROGNEUX, EUSE, adj. qui a la rogne, جربدار *djèrèb-dar.*

ROGNON, s. m., ڪلبه *koulbè.*

ROGNONNER, v. n. grommeler, V. GROMMELER.

ROGNURE, s. f., تراشه *tèrachè*, براده *bouradè.*

ROGOMME, s. m. eau de vie, V. EAU DE VIE.

ROGUE, adj. des 2 g., a. متڪبر *montèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour.*

ROI, s. m., شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*,
 شهريار *chèhriar*, خديو *khèdiv*, a. ملك *mèlèk*, pr. t. *mè-lik*, pl. ملوك *moulouk*, سلطان *soultan*, pr. t. *sultan*, pl.
 سلانين *sèlatin.*

ROIDE OU RAIDE, adj. des 2 g., سفت *sèft*, خشك *khochk*,
 ڪشيد *kèchidè.*

ROIDEUR OU RAIDEUR, s. f., ڪشيدگي *kèchidègui*, سفتي
sèfti.

ROIDIR OU RAIDIR, v. a., ڪشيدن *kèchidèn*, سفت ڪردن

sèft kèrdèn; — v. n. et se raidir, کشیده شدن *kèchidè choudèn*, سفت شدن *sèft choudèn*.

RÔLE, s. m. liste, آواره *avarè*, a. فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*, دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*, جریده *djèridè*, pl. جراید *djèrayèd*, pr. t. *djèraïd*; — feuillet d'écriture, a. ورقه *vèrèqè*, pr. t. *varaqu*, ورق *vèrèq*, pr. t. *varaq*, pl. اوراق *oouraq*, pr. t. *èvràq*; — rôle d'acteur, نسخه شبیه آورنده *nouskhèyè chèbih àvèrèndè*; — à tour de rôle, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, pr. t. *nèchè-bè-nèchè* بنوبه *bè-nooubè*, a. بالمناوبه *bèl-mouna-èbè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — au fig. bien jouer son rôle, از عهد به آمدن *èz 'èuhèdè bèr àmèdèn*, درست جنبیدن *droust djoumbidèn*, pr. t. *drust djunbidèn*, اوستادی کردن *oustadi kèrdèn*.

ROMAIN, s. et adj., رومانی *roumayi*; — l'Eglise Romaine, کاتولیک *áyiné katoulík*.

ROMAINE, s. f. balance, قیسن *qèpan*; — espèce de salade, کاهو *kahou*.

ROMAN, s. m., حکایت عاشق و معشوق *hèkayète 'àchèq-ou-mè'èchouq*, افسانه *èfsanè*.

ROMANCE, s. f., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazil*.

ROMANCIER, s. m., افسانه نویس *èfsanè-nèris*.

ROMANESQUE, adj. des 2 g., افسانه گونه *èfsanè-gounè*, t. p. مثال گونه *mèçal-gounè*, pr. t. *maçal-guiounè*.

ROMANESQUEMENT, adv., بصورت افسانه *bè-sourètè èfsanè*.

ROMARIK, s. m., a. اکلیل الحبیل *èklil-oul-djèbèl*.

ROME, capitale de l'Italie, روم *roum*, روما *rouma*.

ROMPEMENT, s. m. de tête, درد سر *dèrdè sèr*.

ROMPRE, v. a., شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*, خرد *khourd kèrdèn*; — au fig. rompre ses chaînes, رهیدن *rèhidèn*, خود را خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, pr. t. *khod-ra khalas kièrdèn*, نجات یافتن *nèdjat yaftèn*; — détruire, annuler, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, pr. t. *qat' kièrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — rompre l'amitié, قطع دوستی کردن *qèt'é dousti kèrdèn*, pr. t. *qat' i dusti kièrdèn*, قطع موقت کردن *qèt'é nèvèddèt kèrdèn*; — rompre un traité, نقض عهد کردن *nèqzè 'èhd kèrdèn*, pr. t. *naqzi 'ahd kièrdèn*; — v. n., ترك علفه کردن *tèrké 'èlaqè kèrdèn*; — se rompre, شکسته شدن *chèkèstè choudèn*, pr. t. *chikièstè choudèn*, شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*; — s'accoutumer, عادی شدن *'ádi choudèn*, عادت کردن *'adèt kèrdèn*; — rompu, e, شکسته *chèkèstè*, pr. t. *chikièstè*; — détruit, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, باطل *batèl*, pr. t. *batil*.

RONCE, s. f., درخت تمش *dèrèkhtè tèmèch*, تمش *tèmèch*, vulg. تمشك *tèmèchk*, a. علیق *'èliq*, pr. t. *'aliq*; — au figuré, en parlant d'un chemin plein de ronces, خارزار *khar-zar*.

ROND, e, adj., گرد *guèrd*, pr. t. *guird*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèrvèr*, مستدير *mustèdèr*, pr. t. *mustèdir*.

ROND, s. m., جنبر *tchèmbèr*, a. دایره *daïrè*, pl. دوائر *dèvayèr*, pr. t. *dèvair*.

RONDE, s. f., گزمه *guèzmè*.

RONDEAU, s. m., a. قصیده *qècidè*.

RONDELET, **ETTE**, adj., گندله *goundoulè*, تعلقه *touqoulè*.

RONDELLE, s. f., سپر کوچک *sèpèré koutchèk*.

RONDEMENT, adv. uniment, هموار *hèm-var*; — promptement, زود *zoud*, جلد *djèld*; — franchement, sans façon, بی تکلیف *bi tèklif*, بی تکلیفانه *bi tèklifanè*, بیسانت *bè-bècatèt*.

RONDEUR, s. f., گرد بودن *guèrd boudèn*, گردی *guèrdi*, a. استداره *èstèdarè*, pr. t. *istidarè*, کرویّت *kourèviyèt*; — la rondeur de la terre, کرویّت زمین *kourèviyètè zèmin*, گرد بودن زمین *kourèvi boudènè zèmin*, گرد بودن زمین *guèrd boudènè zèmin*.

RONDIN, s. m. bois rond à brûler, چوب ژرد *tchoubé guèrdè*.

ROUND-POINT, s. m., جایی گرده *djaï guèrdè*.

RONFLANT, e, adj. bruyant, با طمطراق *ba toumtouraq*.

RONFLEMENT, s. m., کرش *kèrèch*, بختست *boukhkhoust*, خراک *khèrak*, خراخه *khèrakhèr*, خراخه *khèr-khèr*, a. غطيط *ghètit*, pr. t. *ghatit*, فتح *fèkhkh*.

RONFLER, v. n., کرش کردن *boukhkhoustèn*, کرش *kèrèch*, *kèrden* (plus usité) خراخه کردن *khèrakhèr kèrdèn*, خراخه کردن *khèrkhèrè kèrdèn*.

RONFLEUR, EUSE, s., خراخه *kèrèch-kounèndè*, خراخه *khèrkhèrè-kounèndè*, a. فتح *fèkhkhakh*, غطط *ghèttat*, pr. t. *ghattat*.

RONGER, v. a., خائیدن *khayidèn*, جویدن *djèvidèn*.

RONGEUR, EUSE, adj., خائنده *khayèndè*, a. آكل *èkkal*, pr. t. *èkkial*; — au fig. le ver rongeur, دغدغه درون *dègh-dèghèyé dèroun*, دغدغه قلب *dèghdèghèyé qèlb*, pr. t. *daghdaghài qalb*, حسرت درون *hèsrètè dèroun*, pr. t. *hasrèti dèroun*.

ROQUET, s. m., سَكْ كُوجَك sègué koutchèk.

ROQUETTE, s. f. (plante), تَرَه تِيزَك tèrè-tizèk, كِيكِيَش kikich,
t. p. كِيْغِير kiguir, دِجِرْدِجِر djèrdjèr, pr. t. djirdjir. a.
دِجِرْدِجِر djirdjir.

ROSAGE OU ROSAGINE, ou oléandre, V. LAURIER-ROSE.

ROSAIRE, s. m., a. تَسْبِيْح tèsbih.

ROSAT, adj. des 2 g. vinaigre rosat, سِرْكَه كَل سِرَخ sèrkèyé
goulé sourkh.

ROSÂTRE, adj. des 2 g., رَنْگ كَل سِرَخ rèngué goulé sourkh,
گُولِي gouli, a. وَرْدِي vèrdi.

ROSBIF, s. m., كَبَاب كُوشْت گَاو kèbabé gouchté gaou, pr. t.
kièbabi guchti gav.

ROSE, s. f., گُولَه سِرَخ goulé sourkh, a. وَرْد vèrd. pl. وَرَاد vè-
rad, اَوْرَاد ourad, pr. t. èrad.

ROSE, adj. des 2 g., گُول فَاَم goul-fam, گُولِي گُولِي goul-
rèng, pr. t. gul-rèng, لَهْ اَلْفَاَم lè'èlfam, pr. t. la'al-
fam, گُول گُون goul-goun, pr. t. gul-gun; — s., رَنْگ كَل
رَنْگَه گُولَه سِرَخ rèngué goulé sourkh, pr. t. rèngui guli sourkh.

ROSÉ, e, adj. V. ROSE, adj.

ROSEAU, s. m., نَی نَی nèi, نَی nài.

ROSÉE, s. f., شَبْنَم chèb-nèm, جَالَه jalè. •

ROSERAIE, s. f., گُول زَار goul-zar, pr. t. gul-zar, گُولِسْتَان
lèstan, pr. t. gulistan.

ROSETTE, s. f. petite rose, گُولَه سِرَخ كُوجَك goulé sourkhé
koutchèk; — encre rouge, مَوْرَه كَب سِرَخ mourèkkèbé
sourkh; — décoration, رُوسَت rosèt, كَه بَافْتَه گِه
guirèhé bastè ké 'elamèt-ni-
chan èst.

ROSIER, s. m., درخت گل سرخ *dèrèkhté goulé sourkh*, a.
شجر الورد *chédjèr-oul-vèrd*.

ROSSE, s. f., يابو *yabou*.

ROSSEB, v. a., کوتک زدن *sekh t zèdèn*, سخت زدن *keutèk zèdèn*.

ROSSIGNOL, s. m., هزار داستان *hèzar dastan*, pr. t. *hèzar dacitan*, a. بلبل *boulboul*, pr. t. *bulbul*, pl. بلابل *hèla-bèl*, pr. t. *bèlabil*, عندليب *'èndèlib*, pr. t. *'andèlib*, pl. عنادل *'ènadèl*, pr. t. *'anadil*.

ROSSOLIS, s. m. liqueur, a. عنبريه *'embèriyè*, pr. t. *'an-bèriyè*.

RÔT, s. m. rôti, V. RÔTI.

ROT, s. m., آروغ *àrough*; — faire un rot, آروغ زدن *àrough zèdèn*.

ROTATION, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, حرکت *hèrèkètè* بر مرکز خود *bèr mèrkèzé khoud*, pr. t. *hèrèkièti bèr mèrkièzi khod*, a. دوران *doouran*, pr. t. *dèrran*; — mouvement de rotation, a. حرکت دوريه *hèrèkètè doou-riyè*, pr. t. *harékèti dèvriyè*.

ROTER, v. n., آروغ زدن *àrough zèdèn*.

RÔTI, s. m., کباب *kèbab*.

ROTIN, s. m. plante, نى هندى *nèi hèndi*.

RÔTIR, v. a., بریان کردن *bèrian kèrdèn*, pr. t. *burian kièr-dèn*, کباب کردن *kèbab kèrdèn*; — v. n., کباب شدن *kèbab choudèn*, سوختن *soukhtèn*; — rôti, e, بریان شده *bèrian-choudè*, کباب شده *kèbab-choudè*.

RÔTISSERIE, s. f., کباب پزى *doukkané kèbab-pèzi*, pr. t. *dukkiani kièbab-pèzi*.

RÔTISSEUR, SE, s., کباب پز *kèbab-pèz*.

RÔTISSOIRE, s. f., کبابپزی اوجاق *oudjaqé kèbab-pèzi*, pr. t. *odjaqi kèbab-pèzi*.

ROTONDE, s. f., کلاه فرنگی *koulah-frèngui*, بناى مدور *bènaï moudèvrèr*.

ROTONDITÉ, s. f. V. RONDEUR.

ROTULE, s. f., a. رصف *rèzf*.

ROTURE, s. f., فرومانگی *fourou-mayègui*, a. سفالت النسب *sèfalèt-oun-nècèb*.

ROTURIER, ÈRE, adj., فرومايه *fourou-mayè*, a. دنى النسب *dèniï-oun-nècèb*.

ROTURIÈREMENT, adv., بفرومايگی *bè-fourou-mayègui*, عوامانه *èramandè*.

ROUAGE, s. m., چرخها *tchèrkha*.

ROUAN, adj. m. cheval rouan, dont le poil est mêlé de gris, de blanc et de bai, اسپ چپار *èspé tchèpar*, pr. t. *èspi tchapar*, اسپ ایش *èspé èbrèch*.

ROUANE, s. f., t. p. دامغه *damghè*, pr. t. *damgha*.

ROUANER, v. a., دامغه زدن *damghè zèdèn*, pr. t. *damgha zèdèn*, بداغ نشان کردن *bè-dagh nèchan kèrdèn*, pr. t. *bè-dagh nichan kièrdèn*.

ROUCOULEMENT, s. m., بغهغو *bèghbèghou*, a. روح الحمام *rouh-oul-hèmam*.

ROUCOULER, v. n., بغهغو کردن *bèghbèghou kèrdèn*.

ROUE, s. f., غلتک *ghèltèk*, چرخ *tchèrkha*.

ROUÉ, E, adj. qui a subi le supplice de la roue, بچرخه *bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èn-dakhtè-choudè*; — roué de coups, کتک خورده *koutèk-*

khourdè, pr. t. *keutèk-khordè*; — roué de fatigue, *khèili khèstè*.

ROUELLE, s. f., گردۀ تکه *tèkèyé guèrdè*.

ROUER, v. a. infliger le supplice de la roue, *بچرخه* *bè-tchèrkhhèyé chèkèndjè èndakhtèn*; — rouer de coups, *بشدت کتک زدن* *bè-chèddèt kou-tèk zèdèn*, pr. t. *bè-chiddèt keutèk zèdèn*; -- au fig. être roué de fatigue, *زیاد خسته کوفته شدن* *kouftè choudèn*, *زیاد خسته شدن* *ziad khèstè choudèn*.

ROUET, s. m., چرخه *tchèrkhhè*, لابه *kèlabè*, لافه *kèlafè*, a. دولاب *doulab*.

ROUGE, s. m., رنگ سرخ *rènguè sourkh*, a. لون احمر *loounè èhmèr*, pr. t. *lèrni ahmèr*; — fard, غارز *ghazè*, سرخاب *sourkh-âb*.

ROUGE, adj. des 2 g., سرخ *sourkh*, گلفام *goul-fam*, pr. t. *gul-fam*.

ROUGEÂTRE, adj. des 2 g., مایل بسرخ *mayèl bè-sourkhi*, a. احرانی *èhmèrani*.

ROUGAUD, s. adj., سرخ چیره *sourkh-tchèhrè*.

ROUGEOLE, s. f., سرخچه *sourkhhtchè*, سرخک *sourkhèk*, a. حصبه *hèsbè*, pr. t. *hasba*.

ROUGET, s. m., سرخ ماعی *mahii sourkh*, سرخ ماحی *sourkh-mahi*.

ROUGEUR, s. f., سرخی *sourkhi*, a. حمرة *houmrèt*.

ROUGIR, v. a., قرمز رنگ سرخ زدن *rènguè sourkh zèdèn*, قرمز کردن *qèrmèz kèrdèn*, pr. t. *qirmiz kièrdèn*; — v. n., سرخ شدن *sourkh choudèn*, قرمز شدن *qèrmèz choudèn*; — avoir honte, خجالت کشیدن *khèdjalèt kè-*

chidèn, pr. t. *khadjalèt kèchidèn*, حیا کردن *hèya kèr-dèn*; — faire rougir de honte, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*, خجل کردن *khèdjèl kèrdèn*.

ROUILLE, s. f., زنگ *jèng*, زنگ *zèng*, زنگار *zèngar*, موریانه *mourianè*.

ROUILLÉ, e, adj., زنگ *zèng*-زده *zèng-zèdè*, زنگ گرفته *zèng-guèrèftè*, pr. t. *zèng-guiriftè*, موریانه خورده *mourianè-khourdè*, pr. t. *murianè-khordè*.

ROUILLER, v. a., زنگ *zèng* زدن *zèdèn*; — se rouiller, زنگ گرفتن *zèng guèr èftèn*.

ROUILLEUX, EUSE, adj., زنگ *mourianè-rèng*.

ROUILLURE, s. f., زنگ *zèng*, موریانه *mourianè*, زنگ *jèng*.

ROUIR, v. a., (se dit du chanvre), کنودان خیسانیدن *ko-noudan khiçanidèn*.

ROULAGE, s. m. facilité de rouler, سهولت گردش *souhoulètè guèrdèchè kalèskè*, pr. t. *souhoulèti guirdèchi kialèskè*; — transport des marchandises, حمل و نقل *hèml-ou-nèqlè èmtè'è ba guèrdounè*, pr. t. *haml-u-naqli èmtè'è ba guirdunè*.

ROULANT, e, adj., گردان *guèrdan*, pr. t. *guirdan*, غلطان *ghèltan*, pr. t. *guiltan*.

ROULEAU, s. m., لوله *loulè*, a. طومار *toumar*, pl. طوامیر *tè-vamir*; — cylindre, گردنه *guèrdènè*, وردنه *verdènè*, a. محلاج *mèhladj*, pr. t. *mihladj*; — rouleau de lingère, کدین *koudin*, کدینه *koudinè*, کدنگ *koudèng*; — de jardinier, غلتنبان *ghèltè-ban*, بام غلطان *bam-ghèltan*, a. ملاسه *mèllacè*.

ROUEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, غلط *ghèlt*.

ROULER, v. a., غلطانیدن *ghèltanidèn*, pr. t. *guiltanidèn*, گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*; — plier en rond, لوله کردن *loulè kèrdèn*; — se rouler, خود را غلطانیدن *khoud-ra ghèltanidèn*, pr. t. *khod-ra ghiltanidèn*; — v. n. غلطیدن *ghèltidèn*.

ROULETTE, s. f., چرخ کوچک *tchèrkhek*, کوتچک *koutchèk*.

ROULEUR, s. m., شپشه تاز *chèpèchèyé tak*.

ROULIER, s. m., کرایه دهنده گردونه *kèrayè-dèhèndèyé guèrdounè*.

ROULIS, s. m., حرکت کشتی از راست به چپ و بر عکس *hèrèkètè kèhti èz rast bè-tchèp ou-bèr 'èks*.

ROUPIE, s. f., goutte d'eau qui pend du nez, چکه بینی *tchèkèyé bini*.

ROUPILLER, v. n., sommeiller (terme familier) چرت زدن *tchort zèdèn*, پینکی کردن *pinèki kèrdèn*.

ROUPILLEUR, **KUZE**, s., چرت زن *tchort-zèn*.

ROUSSÂTRE, adj. des 2 g., بزردي میل *bè-zèrdi mayèl*, pr. t. *bè-zèrdi mail*.

ROUSSEUR, s. f., زردی *zèrdi*.

ROUSSIR, v. a., زرد گونه کردن *zèrd-gounè kèrdèn*; — brûler légèrement, درشته کردن *bèrèhti kèrdèn*.

ROUTE, s. f., راه *rah*, جاده *djaddè*, ا. تریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, pl. طرق *touroug*.

ROUTIER, s. m. livre indicateur des chemins, کتاب منازل *kètabè mènazèlé 'èrzé rah*; — celui qui sait bien les routes, بلد *bèlèd*.

ROUTINE, s. f., عادت *âdèt*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*, a.

تدرّب بالممارسه *tèdèrroub bèl-mèmarècè*, pr. t. *tèdèrrub bil-mèmarècè*; — faire une chose par routine et non par la science acquise, از روی عادت کردن نه از کاریز *kari-ra èz rouï 'âdèt kèrdèn nè èz rouï 'èlm*, pr. t. *kiari-ra èz rouï 'âdèt kièrdèn nè èz rouï 'ilm*.

ROUTINER, v. a., از روی عمل یاد دادن *èz rouï 'èmèl yad dadèn*, عادت دادن *'âdèt dadèn*; — se routiner, عادت کردن *'âdèt kèrdèn*, عادی شدن *'âdi choudèn*.

ROUTINIER, ÈRE, s., عمل کننده *èz rouï 'âdèt 'èmèl-kounèndè*, عادت کرده *'âdèt-kèrdè*, a. عمل بالممارست *'âmèlèl bèl-moumarècèt*, pr. t. *'âmili bil-mumarècèt*.

ROUVIEUX OU ROUX-VIEUX, s. m., شیرینه *chirinèk*, شیرین *chirinè*, a. عرّة *'èrrèt*, pr. t. *'arrèt*.

ROUVERIN, adj. m. fer rouverin, آهن پرتک *âhèné pour tèrèk*.

ROUVRIER, v. a., از نو باز کردن *èz noou baz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv baz kièrdèn*, از نووا کردن *èz noou va kèrdèn*; — se rouvrir, دوباره از نووا شدن *èz noou va choudèn*, دوباره *dou barè va choudèn*; — ouvert, دوباره *dou barè va-choudè*.

ROUX, OUSSE, adj., زرد *zèrd*, زرد رنگ *zèrd-rèng*, زردفام *zèrd-fam*, a. اصغر *èsfèr*.

ROYAL, E, adj., پادشاهی *padchahi*, pr. t. *padichahi*, شاهی *chahi*, شهریاری *chèhriari*, pr. t. *chèhèriari*, a. سلطانی *soultani*, pr. t. *sultani*.

ROYALEMENT, adv., بطوریکه شاهان را سزد *bè-toouri-ké chahan-ra sèzèd*, شاهانه *chahanè*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *muloukianè*, پادشاهانه *padchahanè*, pr. t. *padi-chahanè*.

ROYALISME, s. m., پادشاهى *djanèb-dariï padchah*,
pr. t. *djanib-dariï padichah*.

ROYALISTE, adj. et s. des 2 g., طرفدار پادشاه *tèrèf-darè padchah*, pr. t. *taraf-dari padichah*, خواغان شاه *kha-hané chah*, pr. t. *khahani chah*.

ROYAUME, s. m., a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèrlèt*, pl. دول *dou-vel*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t. *mè-malik*.

ROYAUTÉ, s. f., پادشاهى *padchahi*, تاجدارى *tadj-dari*,
a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*.

RU, s. m., راه آب *rahé âb*, جو *djou*.

RUADE, s. f., لُگْد *lèguèd*.

RUBAN, s. m., نوار *nèvar*, a. شربط *chèrit*, pr. t. *chirit*.

RUBANIER, IÈRE, s., نوارباف *nèvar-baf*.

RUBICOND, E, adj., سرخ روى *sourkh-rouï*.

RUBIS, s. m., a. ياقوت *yaqout*, pl. بواقيت *yèraqit*, pr. t. *yavaqit*, ياقوت سرخ *yaqouté sourkh*; — rubis-balais, a. لعل *lè'l*, pr. t. *la'l*.

RUBRIQUE, s. f. espèce de terre rouge, گل سرخ *guèlé sourkh*.

RUCHE, s. f., گواره *guèvarè*, a. کواره *kèvarè*, pl. کوارات *kè-varat*.

RUDE, adj. des 2 g. âpre au toucher, زبر *zèbr*, درشت *droucht*, pr. t. *drucht*, a. احش *èhrèch*, pr. t. *ahrèch*;
— âpre au goût, تند مزه *tound-mèzè*, pr. t. *tund-mèzè*,
دژن *dèjèn*, a. خشن *khèchèn*, pr. t. *khachîn*; — difficile, دشوار *douchvar*, pr. t. *duchvar*, a. مشکل *mouch-kèl*, pr. t. *muchkil*.

RUDEMENT, adv., سخت *sèkht*, بساختی *bè-sèkhti*, بشدت *bè-chèddèl*.

RUDESSE, s. f., سختی *sèkhti*, درشتی *drouchti*.

RUDIMENT, s. m., (employé surtout au pluriel), a. اصول *ouçoul*, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

RUDOYER, v. a., سخت گیری *drouchti kèrdèn*, کردن *sèkht-guiri kèrdèn*.

RUE, s. f., کوچه *koutchè*.

RUE, s. f., plante, سداب *sèd-âb*.

RUELLE, s. f., كوچه *koutchèyé koutchèk*, pr. t. *kutchèi kutchuk*.

RUER, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se ruér sur quelqu'un, خود را بروی کسی انداختن *khoud-ra bè-roui kèci èndakhtèn*.

RUER, v. n., لگد زدن *lèguèd zèdèn*.

RUFIES, s. m., (terme bas), جاکش *djakèch*, لحافکش *lèhaf-kèch*.

RUGIR, v. n., غریویدن *ghèrividèn*, غریبدن *ghouridèn*, غریبدن *ghourridèn*.

RUGISSANT, e, adj., غریوان *ghèrivan*, غریو کنان *ghèriv-kou-nan*, غریان *ghourran*.

RUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, صدای شیر *sèdaï chir*, a. هدیر *hèdir*.

RUINE, s. f. déperissement, ویرانی *virani*, خرابی *khèrabi*, pr. t. *kharabi*, a. انهدام *ènhèdam*, pr. t. *ènhidam*; — endroit ruiné, ویرانه *viranè*; — tomber en ruines, رو بخرابی داشتن *khèrab choudèn*, *rou*

bè-khèrabi dachtèn, pr. t. rou *bè-kharabi dachtèn*.

RUINER, v. a., *ویران کردن* *viran kèrdèn*, *خراب کردن* *khè-rab kèrdèn*, *منهدم کردن* *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se ruiner, *خودرا خراب کردن* *khoud-ra khèrab kèrdèn*, *خراب شدن* *khèrab choudèn*, *منهدم شدن* *mounhèdèm choudèn*; — ruiné, e, *خراب شده* *khèrab-choudè*, *ویران شده* *viran-choudè*, *منهدم شده* *mounhèdèm-choudè*, *ویران* *viran*, a. *منهدم* *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*.

RUINEUX, **EUSE**, adj. qui menace ruine, *روی بانهدام* *rouï bè-ènhèdam*, pr. t. *rouï bè-ïnhidam*, *مشرف باخرابی* *mouchrèf bè-khèrabi*; — qui cause la ruine, *باعث* *ba'ècè khèrabi*, pr. t. *ba'ici kharabi*, *موجب* *mooudjèbé khèrabi*, pr. t. *mèvdjibi kharabi*.

RUISSEAU, s. m., *جوى* *djou*, *جوى* *djouï*.

RUISSELANT, e, adj., *روان* *rèvan*, a. *ساييج* *djari*, *جارى* *sa-yèdj*, pr. t. *saïdj*.

RUISSELER, v. n., *روان بودن* *rèvan houdèn*, *روان شدن* *rèvan choudèn*, *جارى شدن* *djari choudèn*.

RUM, s. m., ou mieux **RHUM**, *عرق شکر* *'èrèqè chèkèr*, pr. t. *'araqi chèkèr*.

RUMEUR, s. f., *گفتگو* *goftè-gou*, *شماطه* *chèmatè*, a. *قيل و قال* *qil-ou-qal*, pr. t. *qil-u-qal*.

RUMINANT, e, adj., *نشخور* *nèchkhèvèr*.

RUMINATION, s. f., action de ruminer, *نشخار* *nèchkhar*, a. *جړه* *djèrrè*.

RUMINER, v. n., *نشخار کردن* *nèchkhar kèrdèn*; — au fig., *درست اندیشه کردن* *droust èndichè kèrdèn*; — ruminé,

e, نشخوار *nèchkhar*, گویش *guèvich*, a. جرّ *djèrrè*, pr. t. *djarre*.

RUPTURE, s. f., شکستگی *chèkèstègui*, pr. t. *chikièstègui*, انکسار *chèkèst*, pr. t. *chikièst*, a. کسر *kèsr*, شکست *ènkèçar*, pr. t. *inkiçar*; — la rupture d'un os, شکستگی استخوان *chèkèstèguii èstoukhan*, pr. t. *chikièstèguii os-toukhan*; — en parlant d'une action, بهم خوردن *bè-hèm khourdèn*, گسستن *gouçoustèn*, pr. t. *goucistèn*, a. فسح *fèskh*, قطع *qèl'*, pr. t. *qat'*, نقص *nèqz*, pr. t. *naqz*; — la rupture de la paix, بهم خوردن صلح *bè-hèm khourdèné soulh*; — rupture de relations, قطع مراده *qèl'é mouravèdè*, pr. t. *qat'i muravèdè*.

RURAL, e, adj., متعلق بدّهات *moutè'èllèq bè-dèhat*, pr. t. *mutè'allig bè-dèhat*.

RUSE, s. f., چاپلوسی *tchaplouci*, کنبوره *kèmbourè*, a. حيله *hilè*, pl. حيل *hièl*, مکر *mèkr*; — user de ruse, حيله کردن *hilè kèrdèn*, چاپلوسی کردن *tchaplouci kèrdèn*.

RUSÉ, e, adj., چالوس *tchaplous*, حيله باز *hilè-baz*, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

RUSER, v. n. user de ruse V. **RUSE**.

RUSSE, adj. et s. des 2 g., روس *rous*, اوروس *ourous*.

RUSSIE, pays, مملکت روس *mèmlèkètè rous*, ou روسیه *rouciyè*.

RUSTAUD, ■, روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

RUSTICITÉ, s. f., تراشیدگی *na-tèrachidègui*, درشتی *drouchtì*, روستایی *roustayi*.

RUSTIQUE, adj. des 2 g., دهاتی *dèhati*, a. بدوی *bèlèvi*.

RUSTIQUEMENT, adv., بطور دهاتی *bè-toouré dèhati*,
نا تراشیده *bè-toouré na-tèrachidè*.

RUSTRE, adj. et s. m., درشت خو, *droucht-khou*,
نا تراشیده *na-tèrachidè*.

RUT, s. m., وقت گشنی حیوانات, *vèqté guèchniï hèivanat*,
pr. t. *vaqti guèchniï haivanat*.

S

SA, pron. poss. f. V. SON.

SABBAT, s. m., a. سبت *sèbt*, pr. t. *sabt*; — au fig. bruit,
a. صدا *sèda*.

SABÉISME, s. m., کواکب پرستی *âyiné kèvakèb-pèrèsti*,
a. مجوسیت *mèdjouciyèt* مجوسی *mèdjouci*, صبو *sè-*
bouvè.

SABINE, s. f. (plante), a. ابله *èbhèl*.

SABLE, s. f., ریگ *rig*, a. رمل *rèml*, pl. رمل *roumal*.

SABLER, v. a., ریگ پاشیدن *rig pachidèn*.

SABLEUX, EUSE, adj., ریگدار *rig-dar*, ریگناک *rignak*,
rig-àloud, a. مرمول *mèrmoul*.

SABLIÈRE, s. m., ریگدان *rig-dan*, pr. t. *rik-dan*; — espèce
d'horloge, ساعت ریگ *sa'été rig*.

SABLIÈRE, s. f., ریگ معدن *mèddèné rig*.

SABLON, s. m., نرم ریگ *rigué nèrm*, ماسه *macè*,
nèrm-rig.

SABLONNER, v. a., با ماسه پاک کردن *ba macè pak kèrdèn*,
با ریگ نرم پاک کردن *ba rigué nèrm pak kèrdèn*, V.
SABLER.

SABLONNEUX, EUSE, adj., ریگناک *rignak*, ریگزار *rig-zar*, ریگستان *riguèstan*.

SABOT, s. m., کفش پا افزار چوبین *pa-èfzaré tchoubîn*, کفش چوبین *kèfché tchoubîn*; — sabot de cheval, a. سافر *hafèr*, pl. حوافر *hèvafer*.

SABOTIER, ÈRE, s., پا افزار چوبین سازنده *sazèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*; — la personne qui en porte, پوشنده *pouchèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*, pr. t. پوشنده *puchèndèi pa-èfzari tchoubîn*.

SABRE, s. m., شمشیر *chèmhchir*, a. سیف *sèif*, pl. میوف *sèyouf*, pr. t. *suyouf*.

SABRER, v. a., با شمشیر *bè-chèmhchir zèdèn*, با شمشیر زدن *ba chèmhchir zèdèn*; — se sabrer, با شمشیر یکدیگر را *ba chèmhchir yèk diguèr ra zèdèn*, pr. t. *ba chim-chir yèk diguèr-ra zèdèn*.

SABREUR, s. m., شمشیرزن *chèmhchir-zèn*.

SAC, s. m., جوال *djouval*, pr. t. *djuval*, جوال *tchouval*; — sac à mettre de l'argent, کیسه پول *kicèyé poul*; — sac de nuit, یکلنگه *khourdje yèk-lèngue*; — pillage یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma* a. غارت *gharèt*; — livrer, mettre une ville à sac, شهر را *chèhri-ra takht-ou-taz kèrdèn*, ou تاراج کردن *taradj kèrdèn*.

SACCADE, s. f., تکان *tèkan*.

SACCADER, v. a., اسب را سخت کشیدن *djèlooué èsp-ra sèkht kèchidèn*.

SACCAGEMENT, s. m., تاراج *taradj*, تاخت و تاز *takht-ou-taz*, یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma*, V. SAC.

SACCAGER, v. a., تاخت و تاز کردن *takht-ou-taz kèrdèn*; —
saccagé, e, غارت تاخت و تاز شده *takht-ou-taz-choudè*, غارت
شده *gharèt-choudè*.

SACCAGEUR, s. m., تاز کننده *takht-ou-taz-kou-
nèndè*, a. ناهب *nahèb*, pr. t. *nahib*.

SACCHARIFÈRE, adj. des 2 g., plante saccharifère, شکر دار
chèkèr-dar.

SACCHARIN, e, adj., شکری *chèkèri*.

SACERDOCE, s. m., کیشی *kèchichi*, a. رهنیت *rouhba-
niyèt*.

SACERDOTAL, e, adj., متعلق بزمرة رهبانان *moutè'llèq bè-
zoumrèyé rouhbanan*.

SACHÉE, s. f., بقدر يك جوال *bè-qèdré yèk djoural*.

SACHET, s. m., کیسه کوچک *kicèyé koutchèk*, pr. t. *kicèi
kutchuk*.

SACOCHE, s. f., خرج *khourdj*, pl. خرجین *èkhradj*,
khourdjin.

SACRAMENTAL, e, ou SACRAMENTEL, LE, adj., a. تقدیسی
tèqđici, pr. t. *taqđici*.

SACRAMENTALEMENT, adv., از روی تقدس *èz roui tè-
qèddous*.

SACRE, s. m., a. تقدیس *tèqđis*, pr. t. *taqđis*.

SACRÉ, e, adj. saint, respectable, a. مفتس *mouqèddès*,
pr. t. *muqaddas*, مبارك *moubarèk*; — qui a reçu l'onc-
tion sainte, مسح شده *tèqđis-choudè*, a. مسح
mèmsouh.

SACREMENT, s. m., ایزدی *ckè'irèyé èizèdi*, pr. t.
cha'irèi izèdi, a. مناسك مقدسه *mènacèké mouqèddècè*,

شعيرة الله *chè'irèt-oullah*, pr. t. *cha'irèt-oullah*, pl. شعائر الله *chè'ayèr-oullah*, pr. t. *chè'aïr-oullah*; — le Saint Sacrement, l'Eucharistie, a. نبيكة مقدسة *zèbihèyé mouqèddècè*, pr. t. *zèbihaï mouqaddacè*.

SACRER, v. a., کردن تقدیس *tèqdis kèrdèn*, v. n. V. JURER et BLASPHEMER.

SACRIFICATEUR, s. m., کننده قربانی *qourbani-kounèndè*, ذبح کننده *zèbh-kounèndè*, a. ذابح *zabèh*, pr. t. *zabih*.

SACRIFICE, s. m., a. قربان *qourban*, pl. قرباين *qourabîn*; — immolation, a. ذبح *zèbh*; — de la messe, a. قداس *qouddas*, فدا *qoudas*; -- action de se sacrifier, privation qu'on s'impose, a. فدا *fèda*, قربان *qourban*; — faire le sacrifice de sa vie, فدای جان کردن *fèdaï djan kèrdèn*, جان فدا کردن *djan fèda kèrdèn*; — abandon volontaire. a. ترك *tèrk*, فراغت *fèraghèt* pr. t. *firaghat*.

SACRIFIER, v. a., قربان کردن *qourban kèrdèn*; — immoler, ذبح کردن *zèbh kèrdèn*; — au fig.. فدا کردن *fèda kèrdèn*, قربان کردن *qourban kèrdèn*; — se sacrifier, خود را فدا کردن *khoud-ra fèda kèrdèn*, قربان شدن *qourban choudèn*.

SACRILÈGE, s. m. crime qui consiste à profaner les choses sacrées, a. کفر *koufr*, pr. t. *kufr*, تحديف *tèhdif*; — commettre un sacrilège, کفر کردن *koufr kèrdèn*; — celui qui commet un sacrilège, a. کافر *kafèr*, pr. t. *kiafir*.

SACRISTAIN, s. m., خازن اسباب کلیسا *khazèné èsbabé kliça*.

SACRISTIE, s. f., خزانه اسباب کلیسا *khèzanèyé èsbahé kliša*, pr. t. *khizanèi èsbabi kliša*, جامه گاه کلیسا *djamè-gahé kliša*, pr. t. *djamè-gahi kliša*.

SAFRAN, s. m., زعفران *djèçad*, a. زعفران *zè'èfran*, pr. t. *za'fran*, pl. زعفران *zè'afèr*, pr. t. *zè'afir*.

SAFRANER, v. a., زعفران زدن *zè'èfran zèdèn*; — safrané, e, زعفران زده *zè'èfran-zèdè*.

SAFRE, adj. des 2 g., گولوی بسیار خوار *òèciar-khar*, شکم خواره *chèkèm-kharè*.

SAGACE, adj. des 2 g., باریک اندیش *barik èndich*, با فراست *ba fèracèt*, pr. t. *ba firacèt*, a. بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, ذکی *zèki*.

SAGACITÉ, s. f., باریک اندیشی *barik-èndichi*, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, زکات *zèkavèt*, pr. t. *zèkiavèt*, فتنانیت *fètanèt*, pr. t. *fitanèt*.

SAGE, adj. des 2 g., عوشار *houchiar*, دانا *dana*, a. عاقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*, pl. عقلا *'ouqèla*.

SAGE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خرمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

SAGE-FEMME, s. m., ماماچه *mamatchè*, a. قابله *qabèlè*, pl. قوابل *qèvabèl*.

SAGEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, عاقلانه *'àqèlandè*, pr. t. *'àqilandè*.

SAGESSE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*, خود داری *dèrayèt*; — modération, retenue, حزم داری *khoud-dari*, a. حزم *hèzm*, pr. t. *hazm*, حزمیت *hèza-*

mèt, pr. t. hazamèt, احتياط èhtiat, pr. t. ihtiat; —
connaissance, دانش danèch, دانشمندی danèchmèndi,
a. معرفت mè'èrèfèt, pr. t. ma'rifèt, علم 'èlm, pr. t. 'ilm;
la sagesse incréée, a. عقل ازلî 'èqlé èzèli, pr. t. 'agli èzèli.

SAGITTAIRE, s. m., a. القوس برج bourdj-oul-qoous, pr. t.
burdj-ul-qavs.

SAGOUIN, s. m., a. بوزینه bouzinè, كوچك mèimouné
koutchèk.

SAIGNANT, E, adj., خونی khounin.

SAIGNÉE, s. f., a. فصد fèsd, pr. t. fasd.

SAIGNEMENT, s. m., امدن خون amèdèné khoun, چکیدن
tchèkidèné khoun.

SAIGNER, v. a., خون گرفتن khoun guèrèftèn, pr. t. khoun
guiriftèn, فصد کردن fèsd kèrdèn, pr. t. fasd kièrdèn;
— se faire saigner, بخون بگیرند dadèn ké
khoun be-guirènd; — v. n., خن چکیدن tchèki-
dèné khoun, امدن خون amèdèné khoun; — saigner
du nez, خون از بینی amèdèné khoun èz bini; —
saigné, e, خون گرفته khoun-guèrèftè, a. مفصود
mèfsoud.

SAIGNEUR, s. m., فصد کنند fèsd-kounèndè, a. فصاد fès-
sad, حجام hèdjdam.

SAIGNEUX, EUSE, adj., بخون آغشته bè-khoun-aghouchtè,
بخون آلودè bè-khoun-àloudè.

SAILLANT, E, adj., بر جسته bèr djèstè.

SAILLIE, s. f. sortie, جستن djèstègui, جستن djèstèn, a.
فوران fèvèran; — trait d'esprit, a. نکته nouktè, pr. t.
nuktè, لطیفè lètifè.

SAILLER, v. a. saillir une femelle, (se dit d'un cheval ou d'un taureau), گشنی کردن *guèchni kèrdèn*, جفت *djouft choudèn*; — v. n. sortir avec impétuosité, جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

SAIN, **SAINÉ**, adj., تندرست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*; — exempt de défauts, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

SAINDOUX, s. m., روغن خوک *rooughèné khouk*.

SAINEMENT, adv., بتندرستی *bè-tèn-drousti*, بسلامت *bè-sèla-mèt*, a. سالمنا *salèmèn*, pr. t. *salimèn*; — avec justesse, از روی عقل سلیم *èz rouï 'èqlé sèlim*; — juger sainement. از روی عقل سلیم حکم کردن *èz rouï 'èqlé sèlim heukm kèrdèn*.

SAINFOIN, s. m., فسفسه *fèsfècè*, اسپست *èspèst*, vulg. اسپرست *èsprèst*.

SAINT, e, adj. essentiellement pur, پاک *pak*, a. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — consacré, a. مبارک *moubarèk*, pr. t. *mubarèk*, مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddas*; — le Saint-Esprit, a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*; — la Sainte Trinité, a. اقلیم ثلاثه مقدسه *èqanimé sèlècèyé mouqèddècè*, pr. t. *èqanimi sèlècèï muqaddacè*; — les Lieux-Saints, a. اماکن مبارکه *èmakènè moubarèkè*, pr. t. *èmakini mubarikè*, امکنه مقدسه *èmkènèyé mouqèddècè*, pr. t. *èmkinèï muqaddacè*; — les livres saints, a. کتب شریفه *koutoubé chérifè*, pr. t. *kutubi chérifè*, کتب مبارکه *koutoubé moubarèkè*, pr. t. *kutubi mubarèkè*; — un saint, une sainte, a. ولی الله *vèli*, ولی الله *vèli-oullah*,

pl. اوليا *ouulia*, pr. t. *èulia*; — la Sainte-Vierge, a. حضرت مريم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*; — les saints apôtres, a. حضرات هواريون *hèzèraté hèvari-youn*, pr. t. *hazèrati havariyoun*.

SAIEMENT, adv., بتقدس *bè-toouré moubarèk*, بتقدوس *bè-tèqèddous*, a. مبارک *moubarèkèn*.

SAINTETÉ, s. f., شرافت *chèrafèt*, پاكى *paki*, مباركى *moubarèki*, a.

SAÏQUE, s. f., کشتى بارکش *kèchtii bar-kèch*.

SAISIE, s. f., ضبط ديوان *zèpté divan*.

SAISIR, v. a. prendre tout d'un coup, ربودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, دفتن *dèf'tèn*, گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *daf'atèn guiriftèn*; — saisir quelqu'un au collet, يخته *yèkhèyé kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *yèkhèi kèci-ra guiriftèn*; — saisir l'occasion, فرصت را غنيمت *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*; — retenir par autorité, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — au fig. attaquer, گرفتن *guèrèftèn*; — la fièvre m'a saisi, تب مرا *tèb mèra guèrèft*; — comprendre, فهمیدن *fèh-midèn*, منتقل شدن *mountèqèl choudèn*; — se saisir, گرفتن *guèrèftèn*, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*, pr. t. *zapt kièrdèn*; — saisi, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, ضبط شده *zèpt-choudè*.

SAISSABLE, adj. des 2 g., ممکن ضبط کردن *moumkèné zèpt kèrdèn*, pr. t. *mumkini zapt kièrdèn*, قابل ضبط کردن *qabèlé zèpt kèrdèn*.

SAISSANT, e, adj. qui saisit, en parlant du froid, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شديد *chèdid*; — froid saisis-

sant, حیرت *sèrmaï sèkht*; — étonnant, حیرت افرا *hèirèt-èfza*.

SAISISSEMENT, s. m., a. دهشت *dèhchèt*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*; — éprouver un saisissement, دهشت حیران *dèhchèt kèrdèn*, حیران کردن *hèirèt kèrdèn*, حیران ماندن *hèiran mandèn*.

SAISON, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fouçoul*, موسم *mooucèm*, pr. t. *mèvsim*, pl. مواسم *mèvacèm*, pr. t. *mèvacim*; — la saison des roses, گل سرخ *mooucèmé goulé sourkh*, pr. t. *mèvsimi guli sourkh*; — les quatre saisons, a. فصل اربعه *fouçoulé èrbè'è*, pr. t. *fuçouli èrba'a*.

SALADE, s. f., سلطه *sèlètè*, pr. t. *salata*.

SALADIER, s. m., ظرف سلطه *zèrfé sèlètè*.

SALAIRE, s. m., a. اجرت *eudjrèt*, pl. اجور *oudjour*.

SALAISSON, s. f. action de saler, نمکپاشی *nèmèk-pachi*, نمکریزی *nèmèk-rizi*, a. تملیح *tèmlih*; — viandes salées, گوشت توی نمک پرورده *gouchté nèmèkîn*, گوشت نمکین *gouchté touï nèmèk pèrvèrdè*.

SALAMALEC, s. m., révérence, salut en arabe, a. سلام عليك *sèlam 'èlèik*.

SALAMANDRE, s. f., سمندر *sèmèndèr*.

SALANT, adj. m., نمکزار *nèmèk-zar*.

SALARIER, v. a., اجرت دادن *eudjrèt dadèn*; — salarié, e, صاحب مواجب *sahèbè mèvadjèb*.

SALAUD, e, s., چپل *tchèpèl*, چرکن *tchèrkèn*, چرک *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*, pr. t. *nodjis*, مردار *mourdar*.

SALE, adj. des deux g., پلید *pèlid*, ناپاک *na-pak*, a. مردار

mourdar; — au fig. obscène, *بی آزرم* *bi hêya*, *بی شرم* *bi âzèrm*, *بی عار* *bi chèrm*, *بی عار* *bi 'âr*, a. *فاحش* *fa-hèch*, pr. t. *fahich*.

SALÉ, s. m., *گوشت خوک بنمک پرورده* *gouchté khouk bè-nèmèk pèrvèrdè*.

SALÉ, e, adj., *نمکین* *nèmèkîn*, *شور* *chour*; — au figuré, obscène, V. OBSCÈNE.

SALEMENT, adv., *بعدم پاکیزگی* *bè 'èdèmé pakizègui*, *بکتافت* *bè-kèçafèt*.

SALEP, s. m., racine bulbeuse, a. *ثعلب* *sè'èlèb*, pr. t. *sa'lèb*, *صائب* *salèb*.

SALER, v. a., *نمک پاشیدن* *nèmèk rikhtèn*, *ریختن* *nèmèk pachidèn*.

SALETÉ, s. f., *پلیدی* *pèlidi*, *پلیدی* *pèlidègui*, *وزن* *vèjèn*, a. *دناست* *dènacèt*.

SALEUR, s. m., *نمکزن* *nèmèk-zèn*.

SALICINE, s. f., *جوهر بید* *djoouhèré bid*.

SALICOT, (plante), a. *شمار آبکر* *chèmar-oul-bèhr*, pr. t. *chèmar-ul-bahr*.

SALIÈRE, s. f., *نمکدان* *nèmèk-dan*.

SALIGAUD, e, adj. et s. V. SALAUD.

SALIGNON, s. m., *نمک قلبی* *nèmèké galèbi*.

SALIN, e, adj., *نمکین* *nèmèkîn*, *نمکدار* *nèmèk-dar*.

SALINE, s. f. *salaison*, *گوشت بنمک پرورده* *goucht bè-nèmèk pèrvèrdè*; — signifie aussi poisson salé, *ماهی شور* *mahii chour*; — lieu où l'on fabrique le sel, *نمکزار* *nèmèk-zar*, a. *مملعه* *mèmlèhè*.

SALIR, v. a., *چرک کردن* *tchèrk kèrdèn*, *پلید کردن* *pèlid*

kèrdèn, کثیف کردن *kəcif kèrdèn*; — au fig. *sañr* la réputation, بدنام کردن *bèd-nam kèrdèn*; — *sali*, e, چرك شده *tchèrk-choudè*.

SALISSANT, *e*, adj. qui *salit*, چرك كنده *tchèrk-kounèndè*, a. ملىوت *moulèvvès*, pr. t. *mulèvvis*; — qui se *salit* aisément, چرك بردار *tchèrk bèr-dar*.

SALISSURE, *s. f.* V. **SALETÉ**.

SALIVAIRE, adj. des 2 g., دشبيل خيودار *douchbèlè khiou-dar*, a. رضابيه غد *ghèdèdè rèzabiyè*, pr. t. *ghadèdi rizabiyè*.

SALIVATION, *s. f.*, سيلان ريش آب دهان *rizèché abé dèhan*, الريق *silan-our-riq*.

SALIVE, *s. f.*, آب دهان *abé dèhan*, لعاب دهان *lo'abé dèhan*, اخیو *khiou*, تفو *tèfou*, a. رضاب *rèzah*, pr. t. *rizab*, بساق *bouçaq*.

SALIVER, *v. n.*, جاری شدن آب دهان *djari choudèn abé dèhan*.

SALLE, *s. f.*, تالار *talar*; — salle à manger, سفره خانه *sofrè-khanè*; — salle de réception, تالار پذیرائی *talare pè-zirayi*.

SALMIGONDIS, *s. m.* V. **MÉLANGE**.

SALMIS, *s. m.*, فسناجان *fècèndjan*, vulg. فسوجن *fèçoudjèn*.

SALOIR, *s. m.*, ظرف نمك *zèrfé nèmek*.

SALOMON, nom pr. سليمان *solèiman*.

SALON, *s. m.*, تالار مهمنى *outaqè mèhmani*, pr. t. *otaqi mihmani*.

SALONIQUE, nom de ville, سلانيك *sèlanik*.

SALOPE, *s. f.* femme de mauvaise vie, جند *djèndè*, a.

- فاحشه** *fahèchè*, pr. t. *fahichè*; — qui est sale, V. SALE.
- SALOPEMENT**, adv., بطور كثيف *bè-toouré kècif*.
- SALOPERIE**, s. f., پليدى *pèlidi*, a. كثافت *kècafèt*, V. SA-
LETE; — discours ordurier, obscénité, حرف نا مربوط *hèrfé na-mèrbout*.
- SALORGE**, s. m., نمك *toudèyé nèmek*.
- SALPÊTRE**, s. m., شوره *chourè*, a. ملح البارود *mèlh-oul-ba-
roud*, pr. t. *milh-ul-baroud*.
- SALPÉTRIER**, s. m., شوره ساز *chourè-saz*.
- SALPÉTRIÈRE**, s. f., كارخانه شوره *kar-khanèyé chourè*, pr. t. *kiar-khanèï churè*.
- SALSEPAREILLE**, s. f., a. عشبہ *'ouchbè*.
- SALSIFIS**, s. m., سانسيفى *salsifi*.
- SALTIMBANQUE**, s. m., V. CHARLATAN.
- SALUBRE**, adj. des 2 g., a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*.
- SALUBRITÉ**, s. f., a. صحت *sèhhèt*, هنائت *hèna'èt*, pr. t. *hinayèt*.
- SALUER**, v. a., سلام کردن *sèlam kèrdèn*, سلام دادن *sèlam
dadèn*; — se saluer, بهمدیگر سلام دادن *bè-hèm-diguèr
sèlam dadèn*.
- SALURE**, s. f., شورى *chouri*, شور بودن *chour boudèn*, a. مدحیت *mèlhiyèt*.
- SALUT**, s. m., a. سلام *sèlam*; — rendre le salut, جواب *djèvabé sèlam dadèn*; — conservation, a. خلاص *sèlamet*; — délivrance, رهایی *rèhayi*, a. کمال *khèlas*, pr. t. *khalas*, نجات *nèdjak*; — la félicité éter-
nelle, a. فلاح *fèlah*, سعادت ابدی *sè'adèté èbèdi*, pr. t. *sa'adèti èbèdi*.

SALUTAIRE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, a. نافع *nafè'*,
pr. t. *nafi'*.

SALUTAIREMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, a. نافعاً *nafè'èn*,
pr. t. *nafi'èn*.

SALUTATION, s. f., a. سلام *sèlam*.

SALVE, s. f., شنلیک *chènlik*, تویپ اندازی *toup-èndasi*.

SAMARCANDE, ville de Transoxiane, a. سمرقند *sèmèrqènd*,
pr. t. *samarqand*.

SAMARITAIN, E, adj. et s., a. سامری *samèri*, pr. t. *samari*.

SAMEDI, s. m., شنبه *chèmbè*, روز شنبه *rouzé chèmbè*, pr. t. *rouzi chènbè*.

SAMESTRE, s. m., مرجان سرخ *mèrdjané sourkh*, pr. t. *mar-djani sourkh*.

SANAS, s. m., چلواری هند *tchèlvariï hènd*, pr. t. *tchal-variï hînd*.

SANCIE, v. n. terme de marine, بته دریا رفتن *bè-tèhé dèria rèftèn*, غرق شدن *ghèrq choudèn*.

SANCTIFIANT, E, adj., تقدیس کننده *tèqdis-kounèndè*, a. مقّس *mouqèddès*,
pr. t. *muqaddis*.

SANCTIFICATION, s. f., a. تقّس *tèqiddous*, pr. t. *tèqaddus*,
تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SANCTIFIER, v. a., مبارک کردن *moubarèk kèrdèn*, مقّس کردن *mouqèddès kèrdèn*,
pr. t. *muqaddas kièrdèn*, تقدیس کردن *tèqdis kèrdèn*; — sanctifié, e, تقدیس
کرده شد *tèqdis-kèrdè-choudè*.

SANCTION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tastig*, قبل *qè-boul*,
pr. t. *gaboul*, صاحه *sèhè*, pr. t. *saha*.

SANCTIONNER, v. a., تصدیق کردن *tèsdiq kèrdèn*, قبل *qè-boul*

qèboul fèrmoudèn, گذاشتن *sèhè gou-zachtèn*; — sanctionné, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*, pr. t. *tastiq-choudè*, رسیده *bè-sèhè rəcìdè*, a. مصدوق *mèsdouq*.

SANCTUAIRE, s. m., حرم شریف *hèrémé cherif*, pr. t. *harèmi chèrif*; — les deux sanctuaires de la Mecque et de Médine, حرمین شریفین *hèrèmèinë chèrifèin*, pr. t. *harèmèini chèrifèin*.

SANDAL OU SANTAL, s. m., صندل *sèndèl*, pr. t. *sandal*.

SANDARAQUE, s. f., gomme, سندروس *sèndèrous*, سندر *sèndèr*, a. زرنیخ احمر *zèrnikh èhmèr*.

SANG, s. m., خون *khoun*, a. دم *dèm*, دما *dèma*; — sang bilieux, خون صفراوی *khouné sèfravi*; — cracher le sang, خون تفو کردن *khoun toufou kèrdèn*; — répandre, verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون ریزی کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — effusion de sang, خون ریزی *khoun-rizi*, a. سفک الدم *sèfk-oud-dèm*; — race, extraction, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, خاندان *kha-nèdan*, a. نسل *nèsl*, pr. t. *nasl*; — un prince du sang, شاهزاده *chah-zadè*.

SANG-FROID, s. m., آرامی قلب *àramiï qèlb*, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. *ètminani qalb*, سکونت قلب *sou-kounètè qèlb*, pr. t. *sukiounèti qalb*.

SANG-DE-DRAGON, s. m. nom de plante, خون سیاوشان *khouné siavèchan*, a. عرق الحمره *'èrq-oul-houmrèt*, pr. t. *'irq-ul-humrèt*.

SANGIAC, s. m. gouverneur d'une province en Turquie, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*.

SANGLANT, *E*, adj., خون آلود *khoun-âloud*, خونین *khounnîn*, آغشته *bè-khoun-âghouchtè*.

SANGLE, *S. f.*, تنگی *tèng*, قولان *qolan*, قاي-ش *qalch*, *a.* شریحه *chèrihè*.

SANGLER, *V. a.*, تنگی کشیدن *tèng bèstèn*, تنگی کَشدن *tèng kèchidèn*; — au fig. appliquer des coups avec force, بشدت زدن *bè-chèddèt zèdèn*.

SANGLIER, *S. m.*, گراز جنگلی *gourazè djènguèli*.

SANGLOT, *S. m.*, خرویله *khèrvilè*, زار *zarè*, زاری *zari*, خزاره *khèrarè*, غرنی *ghèrèng*.

SANGLOTER, *V. D.*, زار گریستن *khèrvilè kèrdèn*, زار گَریستن *zar guèristèn*, pr. t. *zar guiristèn*, گریه و زاری کردن *guèriè-o-zari kèrdèn*, pr. t. *guiriè-u-zari kièrdèn*, خزاره کردن *khèrarè kèrdèn*.

SANGSUE, *S. f.*, زالو *zalou*, زلو *zèlou*, شلوك *chèlouk*, *a.* علق *'èlèq*; — poser, appliquer des sangsues, زلو انداختن *zèlou èndakhtèn*.

SANGUIN, *E*, adj., مزاج خونین *khounnîn-mèzadj*, pr. t. *khounnîn-mizadj*, *a.* مزاج دمی *dèmèvi-oul-mèzadj*; — couleur de sang, خون فام *bè-rèngué khoun*, فام *khoun-fam*.

SANGUINAIRE, adj. des 2 g., خونخوار *khoun-khar*, خونریز *khoun-riè*, *a.* سفاک *sèffak*.

SANGUINE, *S. f.* hématite, حَجَر الدَّم *hèdjir oud-dèm*; — sorte de pierre dont on fait les crayons rouges, سنگی *sèngué mèdèdè qèrmèz*.

SANGUINOLENT, *E*, adj., مخلوط بخون *mèkhlout bè-khoun*.

SANIE, s. f., زردآب *zèrd-âb*, a. صديد *sèdid*, pr. t. *sadid*, ا. مدد *meddè*.

SANIEUX, EUSE, adj., زرد آبی *zèrd-âbi*.

SANS, prép. exclusive, بی *bi*, بدون *bè-douné*, a. بلا *bè-la*, pr. t. *bi-la*, بغير *bè-ghèir*, pr. t. *bi-ghaïr*, من غير *mèn-ghèir*, pr. t. *mîn-ghaïr*; — sans pareil, نظير *bi nè-zir*, pr. t. *bi nazir*; — sans doute, شك *bi chèk*, بی شبهه *bi choubhè*; — sans espoir, امید *bi oumid*, ou نا امید *na-oumid*; — sans pudeur, آرم *bi âzèrm*, بی حیا *bi hèya*; — sans cœur, دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*.

SANTÉ, s. f., تندرستی *tèn-drousti*, a. صحت *'afiyèt*, سَهْهَتْ *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — s'informer de la santé de quelqu'un, demander de ses nouvelles, احوال پرسى *èhval-poursi kèrdèn*; — comment va la santé? احوال شما چه طور است *èhvalé chouma tchè toour èst*, pr. t. *ahvali chuma tchi tèvr èst*; — être en santé, en bonne santé, تندرست بودن *tèndroust boudèn*, صحيح *sèhik*, و سالم بودن *sèhik-ou-salèm boudèn*, pr. t. *sahih-u-salim boudèn*; — à votre santé, شما بسلامتى *bè-sèlamètîi chouma*; — je suis venu pour m'informer de votre santé, آمدم احوال پرسى شما را بکنم *àmèdèm èhval poursîi chouma-ra be-kounèm*.

SANTOLINE, s. f. plante, خريسانه *khèriçanèt*.

SANTON, s. m. moine musulman, a. ولي شيخ *chèikh*, ولى *vèli*.

SAPA, s. m. moût, شير انگور *chirèyé èngour*.

SAPAJOU, s. m., نوعى از ميمون *noou'i èz mèimoun*, pr. t. *nèv'i èz maïmoun*.

SAPÉ, s. f. action de saper, V. **SAPER**.

SAPER, v. a. creuser, کاویدن *kavidèn*, کندن *kèndèn*; —
au fig. détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*.

SAPÉUR, s. m., کلنگزن *koulèng-zèn*, زمین کن *zèmin-kèn*.

SAPHÈNE, f. f. veine du pied, رگ پا *règué pa*, a. صافن *safèn*.

SAPHIR, s. m., یاقوت لبود *yaqouté kèboud*, a. صغیر *sèfir*,
pr. t. *safir*.

SAPIN, s. m., صنوبر *sènooubèr*, pr. t. *sanoubèr*, درخت
صنوبر *dèrèkhté sènooubèr*, pr. t. *dirakhti sanoubèr*.
a. تنوب *tènnoub*, pr. t. *tunnub*.

SAPINIÈRE, s. f., صنوبرستان *sènooubèrèstan*, pr. t. *sanou-
bèristan*.

SAPONAIRE, s. f., اشنان *ouchnan*, a. غاسیل *ghaçoûl*,
صابونیت *sabouniyèt*.

SAPORIFIQUE, adj. des 2 g., مزه دهند *mèzè-dèhèndè*.

SARBACANE, s. f., توفک *toufèk*, فتنه *foutèk*, pr. t. *futèk*,
پفک *poufèk*.

SARCASME, s. m., نیش *nich*, نیشدار *soukhèné
nich-dar*.

SARCASTIQUE, adj. des 2 g., استهزا کننده *nich-zèn*,
èstèhza-kounèndè.

SARCELLE, s. f., اردک کوچک *eurdèké koutchèk*.

SARCLER, v. a., علف زیادتی کندن *'èlèfé ziadèti kèndèn*,
خشاوه کردن *khèchavè kèrdèn*, پازش کردن
khèv kèndèn.

SARCLEUR, **EUSE**, s., علفکن *'èlèf-kèn*, عاغ چین *'èlèf-tchîn*,

کندۀ خشاوہ *khèchavè-kounèndè*, خوکن *khèv-kèn*.

SARCLOIR, s. m., کنند *kènènd*, علفکن *'èlèf-kèn*.

SARCLURE, s. f., کندی زیادتی *'èlèf-haï ziadèti*
kèndè-choudè.

SARCOÈLE, s. f., غدة الخصى *dèjpèyé khayè*, a. غدة الخصى *ghouddèt-oul-khoucièt*.

SARCOCOLLE, s. f. gomme de Perse, انزروت *ènzèrout*, کنجدہ *koundjoudè*, کنجدک *koundjoudèk*, a. انزروت *'ènzèrout*, راتین *ratin*.

SARCOCOLIER, s. m., درخت انزروت *dèrèkhtè ènzèrout*, pr. t. *dirakhti ènzèrout*.

SARCO-ÉPIPLOCÈLE, s. m., بادگند *badguènd*, دبة خايه *dèbbèyé khayè*, a. فتق *fètq*, pr. t. *fatq*, ادرة *èdrè*.

SARCO-ÉPIPLOMPHALE, s. f., دبة ناف *dèbbèyé naf*.

SARCO-HYDROCÈLE, s. f., آبدار *dèbbèyé àb-dar*.

SARCOLOGIE, s. f., در کیفیت گوشت بدن *bèhsé dèr kèifyètè gouchtè bèdèn*.

SARCOME, s. m., ا عقلة *'èflèt*.

SARCOMPHALE, s. m., زوخ ناف *zoukhé naf*, سونول ناف *sou'-ouloulé naf*.

SARCOPHAGE, s. m. tombeau, دخمه *dèkhmè*, دخم *dèkhm*, ا. ضريح *zèrih*; — cercueil, a. تابوت *tabout*.

SARCOPHAGE, adj., گوشت سوز *goucht-souz*.

SARDINE, s. f., سماريس *sèmaris*, سردين *sèrdin*.

SARMENT, s. m., شاخ تاک *chakhèyé rèz*, شاخ تاک *chakhé tak*.

SARMENTEUX, EUSE, adj., رز پر شاخه *rèzé pour chakhè*, a. کثیر السرع *kècir-ous-sèr*.

SARRASIN, nom de peuple, arabe, a. شرقى *chèrqi*, pr. t. *charqi*; — sorte de blé, گندم سياه *guèndoumé siah*, pr. t. *guèndumi siah*.

SARRASINE, s. f. V. HERSE.

SARBAU, s. m., پوشش دهقانى *pouchèché dèhqani*, a. نیاده *lèbbadè*.

SARRIETTE, s. f., plante odorante, اوشه *euchè*, a. ستر *sè'è-tèr*, pr. t. *sa'tèr*, مرزه *mèrzè*.

SAS, s. m., گرمه بيز *guèrmè-biz*, تنك بيز *tènouk-biz*, ماشو *machou*, پروين *pèrvizèn*, a. منخل *mounkhèl*, pl. *mounakhèl*, pr. t. *munakhil*.

SASSE, s. f., برگشته *parouï lèb-bèr-guèchtè*.

SASSENAGE, s. m., سنگ توتيا *sèngué toutia*.

SASSER, v. a., tamiser la farine, بيختن *bikhtèn*, الك کردن *èlèk kèrdèn*.

SATAN, s. m., اهرمن *èhrèmèn*, اهريمن *èhrimèn*, pr. t. *ahri-man*, a. شيطان *chèitan*, pl. شياطين *chèyatîn*, ابليس *èblis*, pr. t. *iblis*, pl. ابليس *èbalis*.

SATANIQUE, adj. des 2 g., اهريمنى *èhrimèni*, a. شيطانى *chèitani*.

SATELLITE, s. m. homme armé qui est aux gages et à la suite d'un autre, ياور *yavèr*, همپا *hèm-pa*, a. معاون *mou'avèn*, pr. t. *mu'avîn*, انصب *ènsab*, pr. t. *ansab*; — terme d'astronomie, a. قمر *qèmèr*, pr. t. *qamar*, pl. اقمر *èqmar*, pr. t. *aqmar*.

SATIÉTÉ, s. f. réplétion, سیری *siri*, — jusqu'à satiété, تا سير شدن *ta sir choudèn*, تا آتم سير شود *ta àdèm sir chèvèd*; — réplétion jusqu'au dégoût, تا بگلو *ta*

bè-guèlou; — manger jusqu'à satiété, تا بگلو خوردن *ta bè-guèlou khourdèn*.

SATIN, s. m., اطلس *ètlès*, pr. t. *atlas*.

SATINADE, s. f., اطلس نما *ètlès-nèma*.

SATINAGE, s. m., مهره زنی *meuhrè-zèni*.

SATINER, v. a., مهره زدن *ètlès-nèma kèrdèn*, مهره زدèn *meuhrè zèdèn*.

SATIRE, s. f., جرشفت *djèrchèft*, ا. هجو *hèdjv*, هجويده *hèdjviyè*, pl. هجویت *hèdjviyat*.

SATIRIQUE, adj. des 2 g., جرشفت آمیز *djèrchèft-àmiz*, a. رساله هجويده *hèdjvi*; — ouvrage satirique, a. رساله هجويده *rèçalèyé hèdjviyè*, pr. t. *riçalèi hèdjviyè*.

SATIRIQUEMENT, adv., بطريق هجو *èz roui hèdjv*, بهتريق هجو *bè-tèriqé hèdjv*.

SATIRISER, v. a., هجو جرشفت کردن *djèrchèft kèrdèn*, هجو کردن *hèdjv kèrdèn*.

SATISFACTION, s. f., محظوظيت *khochnouidi*, a. مهزوزييه *mèhzouziyèt*, رضائيت *rèzaïyèt*, pr. t. *rizaïyèt*; — à la satisfaction des deux parties, برضايت طرفين *bè-rèzaï-yètè tèrèfèin*, برضاي طرفين *bè-rèzaï tèrèfèin*; — réparation, a. ترضيه *tèrziyè*.

SATISFAIRE, v. a., راضي خوشنود کردن *khochnoud kèrdèn*, راضي کردن *razi kèrdèn*; — satisfait, e, خوشنود *khochnoud*, راضي *razi*.

SATISFAISANT, e, adj., موجب خوشنودى *mooudjèbbè khochnouidi*, شافى باعث راضى شدن *ba'ècè rasi choudèn*, a. شافى *chafi*.

SATRAPE, s. m., حکمران *heukm-ran*, سرزبان *mèrz-ban*, a.

حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*, والى *vali*.

SATRAPIE, s. f., خوره *khourè*, خوره *khourè*, a. ایالت *èyalèt*;
— la satrapie de Sapor, خوره شاپور *khourèyé chapour*,
pr. t. *khurèi chapour*.

SATURATION, s. f. état de ce qui est saturé, V. SATURER.

SATURER, v. a., سیر کردن *sir kèrdèn*, مشبوع کردن *mèch-bou' kèrdèn*; — saturé, e, سیر شده *sir-choudè*,
سیر *sir*.

SATURNE, s. m., planète, کیوان *kèivan*, a. زحل *zouhèl*, pr.
t. *zuhal*; — l'anneau de Saturne, خاتم کیوان *khatèmè*
kèivan.

SATYRE, s. m., دیو مردم *div-mèrdoum*, دیو *div*.

SATYRIASIS, s. m. V. PRIAPISME.

SAUCE, s. f., آب خورش *khourèché ma'iyé*, خورش مائیه *khourèch*.

SALCER, v. a., تربت کردن *tèrit kèrdèn*.

SAUCIÈRE, s. f., ظرف خورش *zèrfé khourèch*.

SAUCISSE, s. f., چرغنده *tchèrghèndè*, چرغند *tchèrghènd*,
vulg. روده اکنده *roudèyé àkèndè*.

SAUCISSON, s. m., لکانه *lèkanè*, لکامه *lèkamè*, زناج *zounnadj*,
a. عصیب *'ècib*, pr. t. *'acib*; — terme d'artillerie, فشنگی
fèchèng, pr. t. *fichènk*.

SAUF, SAUVE, adj. sain et sauf, f. saine et sauve, تندرست
tèn-droust, pr. t. *tèn-drust*, بی عیب *bi 'èib*, a. سالم
salèm, pr. t. *salim*, و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr.
t. *sahih-u-salim*.

SAUF, prép. sans blesser, بی ادبی نباشد *bi èdèbi nè-ba-*

chéd; — avec réserve de, بشرطیکه *bè-chèrti-ké*,
مشرط بر اینک *mèchrou t bér in-ké*; — excepté, مگر
mèguèr, ا. *illa*, pr. t. *illa*.

SAUF-CONDUIT, s. m., گذرنامه *gouzèr-namè*.

SAUGE, s. f. plante, بهمن سرخ *bèhmèné sourkh*, بهمنین
bèhmènin, ا. بهمن احمر *bèhmèné èhmèr*, pr. t. *bahmani*
ahmèr.

SAUGRENU, e, adj., بی معنی *na-mèrbout*, بی معنی *bi*
mè'èni.

SAULE, s. m., درخت بید *dèrèkhté bid*, بید *bid*, pr. t.
dirakhti bid.

SAUMÂTRE, adj. des 2 g., شور مزه *chour*, شور مزه *chour-mèzè*.

SAUMON, s. m., آزاد ماهی *âzad-mahi*.

SAUMONNÉ, e, adj. truite saumonée, قزلاله *qèzèllalè*.

SAUMURE, s. f., آب نمک *âbé nèmek*, آب شور *âbé chour*.

SAUNAGE, s. m., نمک فروشی *nèmek-fourouchi*.

SAUNER, v. n., نمک ساختن *nèmek-sazi*, نمکساری *nèmek*
sakhtèn.

SAUNERIE, s. f., کارخانه نمک *kar-khanèyé nèmek*, pr. t.
kiar-khanèi nèmek.

SAUNIER, s. m., نمکساز *nèmek-saz*.

SAUNIÈRE, s. f., کنوج نمک *koun-*
doudjé nèmek, ظرف نمک *zèrfé nèmek*.

SAUPOUDRE, v. a., پاشیدن *pachidèn*.

SAUR, adj. m. hareng saur, شاه ماهی بوداده *chah-mahîi*
bou-dadè.

SAURAGE, s. m., تولک اول *toulèké èvvèl*.

SAURE, adj. des 2 g., زرد خاکستری *zèrdé khakèstèri*.

SAURER, v. a., میان دود خشک کردن *miané doud khochk kèrdèn*.

SAUSSAIE, s. f. lieu planté de saules, بیدستان *bidèstan*, pr. t. *bidistan*.

SAUT, s. m., جهش *goumbèd*, منجک *mèndjèk*, جستنی *djèstèn*, *djèhèch*.

SAUTELLE s. f., رز ریشه دار *chakhèyé rèzé richè-dar*, رز نهال *nèhalé rèz*.

SAUTER, v. n., جهیدن *djèhidèn*, بر جهیدن *bèr djèhidèn*, جستنی *djèstèn*, گنبد زدن *goumbèd zèdèn*; — sauter aux yeux, چشم آتم زدن *houvèida boudèn*, روشن بودن *tchèchmé àdèm zèdèn*, آشکارا *àchkara-ou-roouchèn boudèn*.

SAUTERELLE, s. f., ملخ *mèlèkh*, a. جراد *djèrad*, جراد *djè-radè*.

SAUTEUR, EUSE, s. et adj. qui saute, جهنده *djèhèndè*, گنبدزن *goumbèd-zèn*, a. وثاب *vèssab*; — ceux dont le métier est de sauter sur la corde, رنبرز *rècèn-baz*; — au fig. bavard ridicule, گویاوه *yavè-gou*, لغوزن *lèghn-zèn*, بیهوده *bihoudè-gou*; — p. t. لافزن *laf-zèn*, pr. t. *lafazan*.

SAUTILLANT, E, adj., جهنده *goumbèd-zènan*, گنبد زن *djèhèndè*.

SAUTILLEMENT, s. m., جهش *djèhèch*, منجک *mèndjèk*, a. قفز *qèfz*, pr. t. *qafz*.

SAUTILLER, v. n., جستنی *goumbèd zèdèn*, گنبد زن *djèstèn*.

SAUTOIR, s. m., شکل خاج *chèklé khadj*.

SAUVAGE, adj. et s. des 2 g., بیابانی *djènguèli*, *biabani*, a. وحشی *vèhchi*, pr. t. *vahchi*; — qui vient sans culture. خود رو *khoud-rou*, pr. t. *khod-rou*, a. وحدت گزین *bèrri*; — qui se plaît à vivre seul, *vèhdèt-gouzìn*, pr. t. *vahdèt-guzìn*.

SAUVAGEON, s. m., درخت خود رو *dèrèkhté khoud-rou*, pr. t. *dirakhti khod-rou*.

SAUVAGERIE, s. f., تنها وحدت گزینی *vèhdèt-gouzini*, *tènha-nèchini*.

SAUVAGIN, e, adj., goût sauvagin, a. طعمه وحشیه *tè'è-mèyé vèhchiyè*.

SAUVEGARDE, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *hi-mayèt*.

SAUVEGARDER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*; — sauvégarde, e, کمره شده *hèmayèt-kèrdè-choudè* a. محمی *mèhmi*.

SAUVEMENT, s. m. action de sauver, V. SAUVER.

SAUVER, v. a., نجات دادن *rèstègar kèrdèn*, *nèdjat dadèn*, خلاصی دادن *khèlas kèrdèn*, خلاص کردن *khèlaci dadèn*, ره کردن *rèha kèrdèn*; — se sauver, se tirer du péril, خود را ره کردن *khoud-ra rèha kèrdèn*, نجات یافتن *khoud-ra rèhanidèn*, *nèdjat yaftèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — fuir, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, در رفتن *dèr rèftèn*, گریختن *gourikhtèn*; — sauvé, e, رهیده *rèhidè*, خلاصی یافته *khèlaci yaftè*.

SAUVEUR, s. m., نجات رستگار کننده *rèstègar-kounèndè*.

نەدجەتە *nèdjat-dèhèndè*, a. ناجی *nadji*, مخلص *moukhèllès*, pr. t. *mukhallis*.

SAVANNEMENT, adv., خەرمەندانە *khèrèdmèndanè*, pr. t. *khirèdmèndanè*, دانەشمەندانە *danèchmèndanè*, pr. t. *danichmèndanè*, از روی علم *èz rouï 'èlm*; -- en connaissance de cause, دانەستە *danèstè*, pr. t. *danistè*.

SAVANT, E, adj. et s., دانشور *danèch-vèr*, pr. t. *danich-vèr*, دانا *dana*, دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خەرمەند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. عالم *'àlèm*, pr. t. *'àlim*, pl. علما *'oulèma*, عليم *'èlim*; -- bien informé, آگاه *àgah*, خبردار *khèbèr-dar*, a. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*, مطلع *mouttèlè*, pr. t. *muttali*.

SAVANTASSE, s. des 2 g., (familier) pédant, دانش فروش *danèch-fourouch*, pr. t. *danich-furouch*, a. متفاضل *moutèfazèl*, pr. t. *mutèfazil*.

SAVATE, s. f., پا افزار کهنه *pa-èfzaré keuhnè*, pr. t. *pa-èfzari kohnè*, کفش کهنه *kèfché keuhnè*, پاپوش کهنه *pa-pouché keuhnè*.

SAVATERIE, s. f., کفش فروشی کهنه بازار *bazaré kèuhnè-kèfch-fourouchi*.

SAVETIER, s. m., پینه دوز *pinè-douz*.

SAVEUR, s. f., مزه *mèzè*, a. طعم *tè'èm*, pr. t. *ta'am*.

SAVOIR, v. a., بولن آگاه *àgah boudèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*, خبر داشتن *khèbèr dachtèn*, pr. t. *khabèr dachtèn*, واقف بودن *vaqèf boudèn*, مخبر بودن *moukhbèr boudèn*, مطلع بودن *mouttèlè' boudèn*; -- savoir gré, ممنون داشتن *mènnèt dachtèn*, ممنون بودن *mèmnoun boudèn*; -- savoir par cœur, از بر دانستن

èz bèr danèstèn; — savoir mauvais gré, ممنون نبودن *mèmnoun nèboudèn*; — faire savoir, آگاه کردن *àgah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*; — faire savoir, annoncer publiquement, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*; — su, e, دانسته شده *danèstè-choudè*.

SAVOIR, s. m., دانشوری *danèch-vèri*, دانشمندی *danèch-mèndi*, خردمندی *khèrèdmèndi*, دانش دانائی *danayi*, دانش *danèch*, a. علم 'èlm, pr. t. 'ilm, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*.

SAVOIR, conj. ou, à savoir, a. یعنی *yè'èni*, pr. t. *ya'ni*.

SAVOIR-FAIRE, s. m., a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *istî'dad*, وفوف *vouqouf*, مهارت *mèharèt*, حذاقت *hèzaqèt*, pr. t. *hazaqat*.

SAVOIR-VIVRE, s. m., سبک حسن سلوک *sèbké heusné soulouk*.

SAVON, s. m., صابون *saboun*.

SAVONNAGE, s. m., action de savonner, V. SAVONNER.

SAVONNER, v. a., صابون زدن *saboun zèdèn*.

SAVONNERIE, s. f., کارخانه صابون *kar-khanèyé saboun*, pr. t. *kiar-khanèï saboun*.

SAVONNEUX, EUSE, adj., صابونی *sabouni*, بصابون آوده *bè-saboun-àloudè*.

SAVONNIER, s. m., صابونساز *saboun-saz*.

SAVOURER, v. a. goûter, ذائقه سپردن *tchèchidèn*, بذاائقه *bè-zaïqè soupourdèn*; — jouir d'une chose avec délice, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*.

SAVOUREUSEMENT, adv., چشمان چشمان *tchèchan-tchèchan*.

SAVOUREUX, EUSE, خوش مزه *khoch-mèzè*, خوش گوار *khoch-guèvar*, گوارا *guèvara*, خوش نغم *khoch-tè'èm*, لذیذ *lèziè*.

SAXATILE, adj. des 2 g., میان سنگی رسته *miané sèng rèstè*.

SAXIFRAGE, adj. des 2 g., plante, سنگی شکن *sèng-chèkèn*, سنگی مثانه شکن *sèngué mèçanè chèkèn*, pr. t. *sèngui miçanè chikièn*.

SBIKE, s. m., افس *'ècès*, pr. t. *'aças*.

SCABIEUX, EUSE, adj., گر مانند *guèr-manènd*, جربی *djèrbi*.

SCABIEUSE, s. f. plante, کتله *kètlè*.

SCABREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, دشوار *sakht*, *douchèar*, صعب *sè'èb*, مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

SCALÈNE, adj. des 2 g., مختلف الاضلاع *moucèl-lècé moukhtèlèf-oul-èzla'*, pr. t. *mucèllèci moukhtèlif-ul-azla'*.

SCALPEL, s. m., نیشتر *nich-tèr*, مبضع *mèbzè'*, pr. t. *mibza'*.

SCAMMONÉE, s. f., ا. سقمونیا *mèhmoudè*, *sèq-mounia*.

SCANDALE, s. m. occasion d'erreur et de péché, سبب گناه *sèbèbé gounah*, pr. t. *sèbèbi gunah*; — éclat fâcheux, رسوایی *rèsvayi*, فضیحت *fèzihèt*, pr. t. *fasihat*, افتضاح *èflèzah*, pr. t. *iftizah*.

SCANDALEUSEMENT, adv., بعدم شایستگی *bè-'èdèmé chayès-tègui*, به ضرر قبیح *bè-toouré qèbih*.

SCANDALEUX, EUSE, adj., موجب ضلّت مردم *mooudjèbé zèllètè mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi zillèti mèrdoum*, موجب مردم *mooudjèbé ribèyé mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi ribèi mèrdoum*, ا. موجب انريبه *mooudjèb-our-ribè*, pr. t. *mèvdjib-ur-ribè*, موجب الاقتضاح *mooudjèb-oul-èftèzah*, pr. t. *mèvdjib-ul-iftizah*.

SCANDALISER, v. a., بصلّت انداختن *bè-zèllèt èndakhtèn*, بد آموز کردن *bèd-âmouz kèrdèn*; — se scandaliser, آزرده شدن *àzourdè choudèn*, رنجيدن *rèndjidèn*; — scandalisé, e, رنجيده *rèndjidè*, آزرده خاطر شده *àzourdè-khatèr choudè*, pr. t. *àzurdè-khatir chudè*, بدش آمده *bèd-èch-àmèdè*.

SCANDER, v. a., تقطيع کردن شعر *tèqti' kèrdènè ch'èr*, pr. t. *taqti' kièrdèni ch'r*.

SCAPULAIRE, s. m., پوشش كشيشار *pouchèché kèchichan*; — se dit aussi de deux morceaux d'étoffe bénite, حمايل *hèmayèl*, pr. t. *hamayil*.

SCARABÉE, s. m., گوزد *gouzèd*, سرگئين گردان *sèrguïn-guèrdan*.

SCARAMOUCHE, s. m., V. BOUFFON.

SCARIFICATEUR, s. m., instrument de chirurgie, تيغ *tighè hédjamèt*.

SCARIFICATION, s. f., a. حجامت *hédjamèt*, pr. t. *hidjamèt* et *hadjamat*.

SCARIFIER, v. a., حجامت کردن *tigh zèdèn*, *hédjamèt kèrdèn*.

SCEAU, s. m., مهر *mohr* ou *meuhr*, pr. t. *muhur*, a. خاتم *khatèm*, pl. خواتم *khèvatèm*, pr. t. *khavatim*; —

garde des sceaux, مهردار *meuhr-dar*, pr. t. *muhur-dar*.

SCARLATINE, s. f., سر *sour*, a. شری *chèra*, مخمک *mèkh-mèlèk*, شوكه *choukè*; — attaqué de la scarlatine, گرفتار *guèrèflarè sour*, a. مشوک *mèchouk*.

SCÉLÉRAT, e, adj., بد سگال *bèd-sègal*, a. شقی *chèqi*, pr. t. *chaqi*, pl. اشیقیا *èchqia*.

SCÉLÉRATESSE, s. f., بدسگالی *bèd-sègali*, بدنفسی *bèd-nèfsi*, a. شقاوت *chèqavèt*, pr. t. *chaqavèt*, شناعت *chèna'èt*, pr. t. *china'at*.

SCELLÉ, s. m., مهر *meuhr* ou *mohr*, pr. t. *muhur*; — mettre, ou apposer les scellés, مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*.

SCELLEMENT, s. m. en termes de maçonnerie, V. SCELLER dans cette acception.

SCELLER, v. a., مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*, مهر مهور کردن *mèmhour kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, fixer dans le mur, بد دیوار کردن *bè-divar èstvar kèrdèn*, pr. t. *bè-divar ustovar kièrdèn*, بد دیوار نصب کردن *bè-divar nèsb kèrdèn*; — au fig. affermir, تشیید کردن *tèchyid kèrdèn*, استوار کردن *èstvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — scellé, e, مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, a. مهر مهور *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkhtoum*, pr. t. *makhtoum*.

SCELLEUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

SCÈNE, s. f. endroit où jouent les acteurs, بساط تماشا *bèçatè tèmacha-khandè*; — division d'une pièce de théâtre, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصلیل *fouçoul*; —

au fig. être en scène, *مطمح نظر مردم شدن* *moutmèhé nèzèré mèrdoum choudèn*; — se mettre en scène, *بمیدان آمدن* *bè-mèidan àmèdèn*; — spectacle, *تماشا* *témacha*; — faire une scène, *کاجخلقى کردن* *kèdj-khoulqi kèrdèn*, *معرکه کردن* *mè'èrèkè kèrdèn*.

SCÉNIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بتماشا خانه* *moutè'èllèq bè-témacha-khanè*.

SCEPTICISME, s. m., a. *مذهب اهل شك* *mèzhèbé èhlé chèkk*, pr. t. *mèzhèbi èhli chèkk*, a. *مذهب اهل الشكوك* *mèzhèbé èhl-ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi-èhl-uch-chuk-iouk*.

SCEPTIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الشك* *èhl-ouch-chèkk*.

SCEPTRE, s. m., *دبوس* *dèbous*, a. *دبوس عصا* *dèbbous, 'èça*; — le sceptre royal, *دبوس سلطنت* *dèboucé sèlt ènèt*, p. t. *عصای سلطنت* *'èçaï sèltènèt*.

SCHISMATIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الاعتزال* *chi'*, *èhl-oul-è'tèzal*, pr. t. *èhl-ul-i'tizal*.

SCHISME, s. m., a. *اعتزال* *è'tèzal*, pr. t. *i'tizal*.

SCHISTE, s. m., *سنگ نبقه طيفه* *sènguè tèbèqè-tèbèqè*, *سنگ ورق ورق* *sènguè vèrèq-vèrèq*.

SCIAGE, s. m., *اره کشى* *èrrè-kèchi*.

SCIATIQUE, adj. et s. f., *کجکوک* *kèhkou*, *کجکوک* *kèdjouk*, a. *عرق النسا* *'èrq-oun-nèça*, pr. t. *'irq-un-niça*; — douleur sciaticque, *درد کجکوک* *dèrdé kèhkou*, *درد عرق النسا* *'èrq-oun-nèça*, a. *وجع عرق النسا* *vedjè'è 'èrq-oun-nèça*, pr. t. *vedja'i 'irq-un-niça*.

SCIE, s. f., *اره* *èrrè*, a. *دستاره* *dèstèrè*, a. *منشار* *mènchar*, pr. t. *mìnchar*.

SCIEMMENT, adv., دانسته *danèstè*, a. علم عن *'èn 'èlmèn*, pr. t. *'an 'ilmîn*.

SCIENCE, s. f., دانش *danèch*, دانشگاهی *danayi*, دانشوری *danèch-vèri*, a. علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*.

SCIENTIFIQUE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, pl. علمیّه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*; — matières scientifiques, مواد علمیّه *mèvadé 'èlmiyè*, pr. t. *mèvadi 'ilmiyè*.

SCIENTIFIQUEMENT, adv., از روی علم *èz rouï 'èlm*, بحسب *bè-hècèbè qèva'èdé 'èlm*, a. علمیاً *'èlmièn*, pr. t. *'ilmièn*.

SCIÉR, v. a., ازه کردن *èrrè kèrdèn*; — scié, o, ازه کرده *èrrè-kèrdè*, ازه شده *èrrè-choudè*, a. منشور *mènchour*.

SCIEUR, s. m., کش *èrrè-kèch*, a. نشر *nèchchar*.

SCILLE OU SQUILLE, s. f. plante, سفادیکس *sèfadikous*, پیاز *piazé mouch*, a. بصل افار *bèsl-oul-far*, عنصل *'ounsoul*, pr. t. *'onsoul*.

SCINDER, v. a., دو نیم کردن *tèqsim kèrdèn*, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

SCINQUE, s. m., espèce de lézard, سقنقس *sèqèngous*, سقنقر *sèqèngour*.

SCINTILLATION, s. f., درخشندگی *pèrtèv-èfkèni*, پرتو افکنی *dèrèkhchèndègui*.

SCINTILLER, v. n., پرتو افکنیدن *pèrtèv èfkèndèn*, پرتو انداختن *pèrtèv èndakhtèn*, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*.

SCIOGRAPHIE, s. f., نقشهٔ درونی عمارت *nèqchâyé dèrounî 'èmarèt*.

SCION, s. m., سته نو *chakhèyé noou-rèstè*, pr. t. *chaklèi nèv-rèstè*.

SCISSILE, adj. des 2 g., qui peut être fendu, قابل شکافته *gabèlé chèkafè choudèn*.

SCISSION, s. f., جدایی *djèdayi*, a. تفرقه *tèfrèqè*, pr. t. *tèf-riga*, اختلاف *èkhtèlaf*, pr. t. *ikhtilaf*.

SCISSIONNAIRE, s. m., مخالفان *moukhalèfèt-kou-nèndè*.

SCISSURE, s. f., شکاف *chèkaf*, تراك *tèrak*.

SCIURE, s. f., سبوسه *sèboucè*, نشاره *nècharè*, چوب تراشه *tèrachèyé tchoub*.

SCLÉROPTALMIE, s. f., maladie de l'œil, a. صلابة الاجفان *sèlabèt-oul-èdjfan*.

SCLÉROTIQUE, s. f., membrane qui enveloppe l'œil, پرده *pèrdèyé hèdèqèyé tchèchm*, a. غشاء المقلة *ghècha'-oul-mouqlèt*.

SCOLAIRE, adj. des 2 g., a. مکتبی *mèktèbi*.

SCOLASTIQUE, adj. des 2 g., باکسب قاعده مکتبی *bè-hè-cèbé qa'èdèyé mèktèbi*.

SCOLASTIQUEMENT, adv., از روی قاعده مکتبی *èz roui qu'è-dèyé mèktèbi*.

SCOLIASTE, s. m., حاشیه شرح کننده *chèrh-kounèndè*, *hachiè-nèvis*, pr. t. *hachiè-nivis*, a. شارح *charèh*, pr. t. *charih*.

SCOLIE, s. f., a. حاشیه *hachiè*, شرح *chèrh*.

SCOLOPENDRE, ou LANGUE DE CERF, s. f., زنگی دارو *zèngui-darou*, بیکه کبر رومی *bikhé kèbré roumi*, حشيشة النکال *hèchichèt-out-sèqlinoun*, a. سقلىنوم *sèqlinoun*.

touhal; — insecte à plusieurs pieds, هزار پا *hèzar-pa*,
a. ابو اربعين *èbou-èrbè'in*.

SCORBUT, s. m., اسقربت *èsqorbout*, pr. t. *èsqorbut*, a.
فساد دم *fèçadé dèm*.

SCORBUTIQUE, adj. des 2 g., از جنس اسقربت *èz djènsé*
èsqorbout, اسقربتی *èsqorbouti*.

SCORDIUM, s. m., سیرمو *sirmou*, a. ثوم انجید *soum-oul-hiè*,
pr. t. *sèom-ul-hiè*.

SCORIE, s. f., اسقورون *èsqouroun*, ریم معادن *rimé mè'adèn*,
pr. t. *rimi ma'adèn*.

SCORIFICATION, s. f. action de scorifier, V. SCORIFIER.

SCORIFIER, v. a., ریم پاک کردن *èz rim pak kèrdèn*, ریم
از آهن جدا کردن *rim èz àhèn djèda kèrdèn*.

SCORPIOÏDE, s. m. V. CHENILLE.

SCORPIOJELLE, s. f., روغن کزدم *rooughèné guèjdoum*, روغن
عقرب *rooughèné 'èqrèb*.

SCORPION, s. m., کزدم *kèjdoum*, a. عقرب *'èqrèb*, pr. t. *'agrèb*,
pl. عقارب *'èqarèb*, pr. t. *'aqarib*.

SCORSONÈRE, s. f. plante, a. بلقک *bèlqèk*.

SCRIBE, s. m., نویسندہ *nèvicèndè*, a. کاتب *katèb*, pr. t.
kiatib.

SCROFULES, s. f. pl. V. ÉCROUELLES.

SCROFULEUX, EUSE, adj. a. خنازیری *khènaziri*, pr. t. *khou-*
naziri; — humeur scrofuleuse, a. خلط خنازیری *khèlté*
khènaziri, pr. t. *khilti khounaziri*.

SCROTUM, s. m., کیسه خایه *kicèyé khayè*, a. صفن *sèfn*,
pl. اصفان *èsfan*.

SCROTOCLE, s. f., دبه خایه *dèbèyé khayè*.

SCRUPULE, s. m., اضطراب *èztèrabé dèl*, pr. t. *istirabi dil*, پروا *pèrva*.

SCRUPULEUSEMENT, adv., بدقت *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

SCRUPULEUX, EUSE, adj. qui a des scrupules, با پروا *ba pèrva*, a. مضطرب القلب *mouztèrèb-oul-qèlb*, pr. t. *muztèrib-ul-qalb*; — minutieux, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudaqqiq*.

SCRUTATEUR, TRICE, adj., پژوهنده *pèjouhèndè*, a. کشف *kèchchaf*, مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mufètlich*.

SCRUTER, v. a., واری کردن *varèci kèrdèn*, پژوهیدن *pèjouhidèn*, استکشاف *djoustè-djou kèrdèn*, جستجو کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*, متفحص شدن *moutèfèhhès choudèn*, pr. t. *mutèfahhis choudèn*, استکناه کردن *èstèknah kèrdèn*, pr. t. *istiknah kièrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*.

SCRUTIN, s. m., a. فرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*.

SCULPTEI, v. a., کار کردن *kèndè-kari kèrdèn*, مجسم ساختن *mounèbbèt-kari kèrdèn*, *moudjècèm sakhtèn*.

SCULPTEUR, s. m., کارنده *kèndè-kar*, مجسم ساز *mounèbbèt-kar*, *moudjècèm-saz*.

SCULPTURE, s. f., کارنده *kèndè-kari*, مجسم کاری *mounèbbèt-kari*, a. فن النقر *fènn-oun-nèqr*, pr. t. *fènn-un-nagr*; — ouvrage sculpté, کار مجسم *mounèbbèt-kari*, کار مجسم سازی *karé mounèbbèt*, *moudjècèm-sazi*.

SE, pron. de la 3me personne des deux nombres et des

deux genres, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود را *khoud-ra*, pr. t. *khod-ra*, بخود *bè-khoud*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, pr. t. *khod-ra kouchtèn*; — se faire du mal, بدی کردن *bè-khoud bèdi kèrdèn*, pr. t. *bè-khod bèdi kièrdèn*.

SÉANCE, s. f. action de s'asseoir, نشست *nèchèst*, pr. t. *nichèst*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, a. جلوس *djèlous*, قعود *qou'oud*; — assemblée, انجمن *èndjoumèn*, pr. t. *èndjumèn*, a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdj-lis*, pl. مجلس *mèdjalis*, pr. t. *mèdjalis*; — tenir séance, در مجلس نشستن *dèr mèdjilès nèchèstèn*, pr. t. *dèr mèdjilis nichèstèn*; — lever la séance, ترك اجلاس *tèrké èdjlas kèrdèn*, pr. t. *tarki idjlas kièrdèn*, رفع مجلس *èz mèdjilès bèr-khastèn*, از مجلس برخواستن *rèf'è mèdjilès kèrdèn*, pr. t. *raf'i mèdjilis kièrdèn*.

SÉANT, participe présent du verbe inusité seoir, نشسته *nèchèstè*, a. جنس *djalès*, pr. t. *djalis*.

SÉANT, e, adj. qui sied, زبند *zibèndè*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*.

SEAU, s. m., دِل *doul*, دَنو *dèlv*.

SÉBACÉ, e, adj., پیه آلود *pih-àloud*.

SÉBESTE, s. m., سپستان *sèpèstan*, a. ضياء *dèbq*, دبق *dèbq*, اكلبه *ètba-oul-koulbè*.

SÉBESTIER, s. m., درخت سپستان *dèrèkhtè sèpèstan*, pr. t. *dirakhti sèpèstan*.

SÉBILE, s. f., شست چوبین *tàchtè tchoubîn*.

SEC, SÈCHE, adj., خشک *khochk*, a. یابس *yabès*, pr. t. *ya-bis*; — passer une rivière à pieds seca, پا تر نکرده

از رودخانه تذر کردن *pa tèr-nè-kèrdè èz roud-khanè*
gouzèr kèrdèn; — manger du pain sec (du pain seul),
 نان خالی خوردن *nané khali khourdèn*, pr. t. *nani*
khali khordèn; — être à sec, در خشکی بودن *dèr*
khochki boudèn; — au fig. être à sec (sans argent)
 بی پول بودن *bi poul boudèn*.

SÉC, s. m. le sec, خشکی *khochki*, a. یبوست *youboucèt*,
 pr. t. *yuboucèt*.

SÉC, adv., بطور برودت *bè-toouré bouroudèt*, pr. t. *bè-tèvri*
burudèt, خشک *khochk*.

SÉCABLE, adj. des 2 g., قابل بریده شدن *qabèlé bouridè*
choudèn.

SÉCANTE, s. f. terme de géométrie, a. خط قاطع *khèttè*
qatè, pr. t. *khatti qati*.

SÈCHE, s. f., poisson, ماهی مرکب *mahiï mourèkkèb*, p. t.
 سیبا *sèpia*, pr. t. *sipia*, سیبا *siba*.

SÈCHEMENT, adv. d'une manière froide, بطور خشک *bè-*
toouré khochk, pr. t. *bè-tèvri khochk*, بطور برودت *bè-*
toouré bouroudèt, pr. t. *bè-tèvri buroudèt*; — en lieu
 sec, در جای خشک *dèr djaï khochk*.

SÉCHER, v. a., خشکاندن *khochk kèrdèn*, خشکاندن *khochkandèn*,
 خشکانیدن *khochkanidèn*; — v. n., خشکیدن *khochkidèn*,
 خشک شدن *khochk choudèn*, خشک شده *khochk-choudè*, خشکیده
khochkidè.

SÉCHERESSE, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*,
 pr. t. *yaboucèt*.

SÉCHOIR, s. m., جای خشک کردن *djaï khochk kèrdèn*.

SECOND, *e*, adj., دوم *douvvoum*, pr. t. *duvvum*, دویم *douyoum*, a. ثانی *sani*.

SECONDAIRE, adj. des 2 g., a. متلاحق *montèlahèq*, pr. t. *mutèlahiq*, لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*; — en parlant des planètes qui tournent autour d'une autre, a. تبع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

SECONDE, *s. f.*, a. ثانیه *saniè*.

SECONDEMENT, در ثانی *dèr sani*, a. ثانیاً *sanièn*.

SECONDER, *v. a.*, همراهی کردن *yavèri kèrdèn*, همراهی *hèm-rahi kèrdèn*. دستگیری کردن *dèst-guiri kèrdèn*; — secondé, *e*, «شد» یاری *yavèri-kèrdè-choudè*, مظهر *mèzhèrè d'ânèt choudè*.

SECOUEMENT, *s. m.*, تکان *tèkan*, جنبش *djoumbèch*.

SECOUER, *v. a.*, حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت *hè-rèkèt dadèn*, جنبانیدن *djoumbanidèn*; — se secouer, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

SECOURABLE, adj. qui aime à secourir, دستگیر *dèst guir*, مدد رسان *mèdèd-rèçan*, a. معین *mou'in*; — qu'on peut secourir, قبل یاری *qabèlé yavèri*.

SECOURIR, *v. a.*, کمک کردن *yavèri kèrdèn*, کمک *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, اعانت *d'ânèt kèrdèn*.

SECOURS, *s. m.*, یاری *yavèri*, دستگیری *dèst-guiri*, کمک *keumèk*, a. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*, عین *'ooun*, pr. t. *'aen*, معاونت *mou'âvènèt*; — demander du secours, خواستن یاری *yavèri khastèn*, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*; — venir au secours, رسیدن بامداد *bè-èmdad rəcìdèn*, pr. t. *bè-imdad*.

rècidèn, بامداد آمدن *bè-âmdad âmèdèn*; — se prêter secours mutuellement, همدیگر را اعانت کردن *hèmdiguèr-ra è'anèt kèrdèn* ou معاونت کردن *mou'avènèt kèrdèn*, pr. t. *mu'avinèt kièrdèn*.

SECOURSSE, s. f., تکان *tèkan*, لرزش *lèrzèch*, جنبش *djourn-bèch*, ا. جفہ *rèdjfè*, pl. رجفات *rèdjfat*.

SECRET, s. m., راز *raz*, ا. سرّ *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, pr. t. *mahrèmanè*.

SECRET, ÈTE, adj., نهان *nèhan*, پنهان *pènhan*, پوشیده *pouchidè*, زیر پرده *zirè pèrdè*, ا. سرّی *sèrri*, pr. t. *sirri*, مخفی *khèfi*, pr. t. *khafi*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

SECRÉTAIRE, s. m. qui écrit les lettres d'un supérieur, نویسندہ *nèvicèndè*, میرزا *mirza*, ا. کاتب *katèb*, pr. t. *kiaitib*, pl. کتاب *kouttab*; — secrétaire de légation, d'ambassade, نایب سفارت *nayèbè sèfarèt*; — premier secrétaire d'ambassade, نایب اول سفارت *nayèbè èvvèlè sèfarèt*.

SECRÉTAIRERIE, s. f., اوضاع دفتر خانہ *dèftèr-khanè*, نویسندگن *outagè nèvicèndègan*.

SECRÉTARIAT, s. m. l'emploi, شغل نایب *choughlé nayèb*, pr. t. *chughli naïb*, نیابت *nèyabèt*; — le lieu, V. SECRÉTAIRERIE.

SECRÉTEMENT, adv., نهانی *nèhani*, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیہ *dèr khoufiè*, ا. سرّاً *sèrrèn*, pr. t. *sirrèn*, مخفیاً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*, خفیاً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*.

SÉCRÉTION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*, رشح *rèchh*.

SÉCRÉTOIRE, adj. des 2 g., جدا کنند *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SECTAIRE, s. m., a. رافضی *rafèzi*, pr. t. *rafizi*, pl. رافضیون *rafèzioun*, pr. t. *rafizioun*.

SECTATEUR, s. m., a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. توابع *tè-wabè'*, pr. t. *tèwabi'*.

SECTE, s. f., a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*, pl. فرق *fourouq*, pr. t. *furug*, ضایف *taïfè*, pl. ضوایف *tèvayèf*, pr. t. *ta-raïf*, زمره *zoumrè*, pr. t. *zumrè*.

SECTEUR, s. m., a. فاصل جـ *djouz'é facèl*, pr. t. *djuz'i facil*; — le secteur d'un cercle, دائرة فاصل *djouz'é facèlé daïrè*.

SECTION, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fèçoul*, pr. t. *fuçoul*; — chapitre premier, seconde section, باب *babè èvèl fèslé douvroum*; — en termes de géométrie, endroit où des lignes se coupent naturellement, a. قطع *qèl'*, pr. t. *qat'*, pl. قطوع *qoutou'*; — section linéaire, a. قطع الخطوط *qèl'-oul-khoutout*, pr. t. *qat'-ul-khoutout*; — division d'une ville, a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

SÉCULAIRE, adj. des 2 g., صد ساله *sèd-salè*, صد سال بصد *sèd-sal bè-sèd-sal*.

SÉCULARISER, v. a., دنیوی کردن *dounièvi kèrdèn*, pr. t. *dunièvi kièrdèn*.

SÉCULIER, ÈRE, adj., a. دنیوی *dounièvi*, pr. t. *du-*

nièvi, اهل دنیای èhlé dounia, pr. t. èhli dunia.

SÉCURITÉ, s. f., a. اطمینان ètminan, pr. t. itminan, امنیت
èmniyèt; — en sécurité, امن و امان dèr èmn-ou-
èman.

SÉDATIF, IVE, adj. V. CALMANT.

SÉDENTAIRE, adj. des 2 g., خانه نشین khanè-nèchîn, pr. t.
khanè-nichîn.

SÉDIMENT, s. m., لای laï, خرد khèrè, درد dourd, a. ثقل soufl,
رسوب rouçoub.

SÉDITIEUSEMENT, adv., بطور فتنه انگیزی bè-toouré fètnè-
ènguizi, بطور افساد bè-toouré èfsad, از روی عصیان èz
rouï 'ècian.

SÉDITIEUX, EUSE, adj., فتنه انگیز fètnè-ènguiz, a. مفسد
moufsèd, pr. t. mufsid, pl. مفسدین moufsèdîn, pr. t.
mufsidîn.

SÉDITION, s. f., شورش chourèch, یاغیگری yaghi-guèri, a.
فتنه fètnè, pr. t. fitnè, عصیان 'ècian, pr. t. 'ician, فساد
fèçud.

SÉDUCTEUR, TRICE, s., فریبنده fèribèndè, گمراه کننده gom-
rah-kounèndè, a. مضر mouzèll, pr. t. mouzill.

SÉDUCTION, s. f., گمراهی gom-rahi, فریب fèrib, فریفتگی
fèriflègui, a. اضلال èzlal, pr. t. izlal, اغوا èghva, pr. t.
ighva.

SÉDUIRE, v. a., faire tomber en faute, گمراه کردن gom-rah
kèrdèn, راه بدر بردن èz rah bè-dèr bourdèn; — trom-
per, گیل زدن fèriflèn, فریب دادن fèrib dadèn, گول زدن
goul zèdèn; — toucher, plaire, دل فریبی کردن dèl-fè-
ribi kèrdèn, pr. t. dèl-fèribi kièrdèn, دل بردن dèl bour-

dèn, دل رېسوندن *dèl ronboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*,
 جذب قلوب کرښ *djèzbé gouloub kèrdèn*; — être sé-
 duit, گول خورډن *goul khourdèn*, pr. t. *goul khordèn*,
 گمراه شدن *gom-rah choudèn*; — séduit, e, گول خورده *goul-khourdè*, فریفته
 گمراه شده *fèriflè-choudè*, *gom-rah-choudè*.

SÉDUISANT, e, adj., دېل-فریب *dèl-fèrib*, pr. t. *dil-fèrib*, دل
 دېز *dèl-aviz*, دېل-روبا *dèl-rouba*, a. جذب القلوب *djazèb-
 oul-gouloub*, pr. t. *djazib-ul-gouloub*.

SÉGRAIRIE, forêt possédée par indivis, s. f., بیشه مشترک
bichèyé mouchtèrèk

SÉGRAIS, s. m., جنگل علیحدہ *djènguèlé 'èlè-kèddè*.

SÉGRÉGATION, s. f., جدا کرښ *djèdu kèrdèn*, a. تفریق
tèfrîq.

SEIGLE, s. m., کنگران *kènguèran*, t. پ. چودار *tchavdar*, a.
 سنڦ *sènf*.

SEIGNEUR, s. m., خداوند *khoudavènd* pr. t. *khodavènd*,
 pl. خداوندان *khoudavèndan*, آغا *aga*, a. سید *sèiyid*,
 pl. سادات *sedat*, صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, pl. اصحاب
èshab, pr. t. *ashab*; — en parlant de Dieu, ایزد *èizèd*,
 pr. t. *isèd*, خداوند عالم *khoudavèndé 'alèm*, خدا
khouda, a. الله *allah*, رب *rèbb*; — le Seigneur des
 Seigneurs, a. رب الارباب *rèbb-oul-èrbab*; — le Grand-
 Seigneur, l'empereur des ottomans, سلطان روم *soul-
 tant roum*; — le Seigneur des mondes, a. رب العالمین
rèbb-oul-'alèmmèn.

SEIGNEURIAL, e, adj., آغای *agayé*, متعلق بآغا *moutè'èllèq*
 بآغا *bè-aga*, مخصوص بآغا *màkhgoué bè-aga*.

SEIGNEURIALEMENT, adv., مثل آقا *mèslé aga*.

SEIGNEURIE, s. f. droit, autorité, a. حق ملکیت *hèqqé mèlkiyèt*, pr. t. *haqqi milkiyèt*; — titre d'honneur, a. جناب *djénab*; — votre seigneurie, شما جناب *djénabé chouma*.

SEIN, s. m. partie du corps où sont les mamelles, سینه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*; — particulièrement les mamelles des femmes, پستان *pèstan*, pr. t. *pistan*; — donner le sein à un enfant, شیر دادن *tèfli-ra chir dadèn*; — ce qui est entre le vêtement et la poitrine, بغل *bèghèl*, pr. t. *baghl*; — ventre, entrailles, شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*; — milieu, centre, میان *mian*, a. وسط *vècèt*; — au sein de l'assemblée, در میان مجلس *dèr miané mèdj-lès*, pr. t. *dèr miani mèdjlis*; — le sein de l'Église, a. حوزه دین *hoouzèyé dîn*, pr. t. *havzèi dîn*.

SEINE, s. f., دام ماهی گیری *damé mahi-guiri*.

SEING, s. m., a. امضا *emza*, pr. t. *imza*; — mettre son seing, امضا کردن *emza kèrdèn*; — blanc-seing, سفید مهر *sèfid-meuhr*.

SEIZE, adj. numéral des 2 g., شانزده *chanzdè*.

SEIZIÈME, adj. ord. des 2 g., شانزدهم *chanzdèhoum*; — s. le seizième, شانزده یک *chanzdè-yèk*.

SÉJOUR, s. m., ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*, a. مکث *mèks*, اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*, توقف *tèvèqqouf*, pr. t. *tèvaqquf*.

SÉJOURNER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, ماندن *mandèn*.

SEL, s. m., نمک *nèmek*, a. ملح *mèlh*, pr. t. *milh*.

SÉLÉNITE, s. f., sorte de pierre. حاجر القمر *mèhœr*,
hèdjèr-oul-qèmèr, pr. t. *hadjèr-ul-gamar*.

SÉLÉNOGRAPHIE, s. f., باحث در جئونگى *bèhœd èr*
tchè-gounèguï mah.

SELLE, s. f., زين *zïn*, a. سرج *sèrdj*, pl. سروج *souroudj*; —
aller à la selle, کار کردن شکم *kar kèrdèné chèkèm*,
عمل کردن *fè'èl kèrdèn*, فعل کردن *'emèl kèrdèn*; — com-
bien de selles avez-vous eues? چند بار فعل کرده اید
tchènd bar fè'èl kèrdè-id.

SELLER, v. a., زين کردن *zïn kèrdèn*; — seller un cheval,
را زين اسب *èspi-ra zïn kèrdèn*; — sellé, e, زين
کردن *zïn-kèrdè*, زين شده *zïn-choudè*.

SELLERIE, s. f., زينخانه *zïn-khanè*; — ouvrage, زينسازى
zïn-sazi, a. سراجى *sèrradjî*.

SELLIER, s. m., زينساز *zïn-saz*, a. سراج *sèrradj*, pr. t.
sarradj.

SELOX, prépos., a. بعطفاد *bè-è'tèqad*, pr. t. *bè-è'tiqad*,
نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*; —
selon le temps, نظر بوقت *nèzèr bè-vèqt*, pr. t. *nazar*
bè-vaqt; — selon ses forces, نظر بقتش *nèzèr bè-*
qouvrèt-èch; — selon moi, بعطفاد من *bè-è'tèqadè*
mèn, ou بعنفاد بنده *bè-è'tèqadè bèndè*; — selon la
volonté, حسب الارادة *bè-hècèbè èradè*, a. حسب الارادة
hèsb-oul-èradè, pr. t. *hasb-ul-iradè*; — selon la possi-
bilité, بقدر امکان *bè-qèdrè èmkan*, pr. t. *bè-qadri im-*
kian, a. حسب الامكان *hèsb-oul-èmkàn*, pr. t. *hasb-ul-*
èmkàn; — selon le besoin, بكسب اقتضا *bè-hèrèbè*

èqtèza, a. حسب الاقتضا *hèsb-oul-èqtèza*, pr. t. *hasb-ul-igtiza*.

SEMAILLE, s. f., temps de semer, وقت تخم کاشتن *vèqtè tokhm kachtèn*, موسم زراعت *mooucèmé zèra'èt*, pr. t. *mèvsimi zèra'at*; — faire les semailles, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*, پاشیدن *tokhm pachidèn*; — action de semer, افشانی *tokhm-èfchani*, a. زرع *zèr'*; — semailles, graines semées, کاشته *tokhmé kachtè*, pr. t. *tokhmi kiachtè*.

SEMAINE, s. f., هفته *hèftè*; — la semaine prochaine, هفته آینده *hèftèyé àyèndè*; — la semaine passée, هفته گذشته *hèftèyé gouzèchtè*.

SEMBLABLE, adj. des 2 g., مانند *manènd*, بسان *bè-san*, djouft, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*. pl. امثال *èmsal*, نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مشابه *mouchabèh*, pr. t. *muchabih*, شبیه *chèbih*; — cette chose n'est pas semblable à l'autre, این چیز مانند آن نیست *in tchiz manèndé àn nist*, ou djoufté *àn nist*, ou بآن نمی ماند *bè-àn nè mi-manèd*; — il est semblable à celui là, djoufté *in-èst*; — qui n'a pas de semblable, بی مانند *bi manènd*, ندارد *manènd nè-darèd*, بی نظیر *bi nèzir*; — semblable à un torrent, مانند سیل *manèndé sèil*, pr. t. *manèndi sil*, مثل سیل *mèslé sèil*, pr. t. *misli sil*; — pris substantivement, a. بنی نوع *bèni noou'*, pr. t. *bèni nèr'*, ابناء جنس *èbna' djèns*, pr. t. *ibna'ï djîns*.

SEMBLABLEMENT, adv., و همچنین *vè hèm-tchènün*, a. هكذا *hèkèza*, pr. t. *hakaza*.

SEMBLANT, s. m., *nèmayèch*, a. صورت ظاهر *sourètè zahèr*, pr. t. *sourètì zahir*, حال ظاهر *zahèré hal*, pr. t. *zahiri hal*; — un semblant d'amitié دوستی ظاهری *doustiï zahèri*; — faire semblant de ne pas savoir, کردن تظاهر *tèdjahoul kèrdèn*, pr. t. *tèdjahul kièrdèn*; — faire semblant de dormir, خوابیدن و نمودن *khou-d-ra khabidè ra nèmour kèrdèn*.

SEMBLER, v. n. paraître, *bè-nèzèr àmèdèn*, pr. t. *bè-nazar àmèdèn*, نمودن *nèmourdèn*, چنين دانستن *tchènün danèstèn*, pr. t. *tchenün danistèn*; — ce vin me semble bon, این شراب بنظرم خوب می‌بند *in chèrab bè-nèzèrèm khoub mi-âyèd*, pr. t. *in charab bè-nazarèm khob mi-âyèd*; — il me semble que cela fut ainsi, چنين بنظرم می‌آید که این شراب بود *tchènün mi-danèm ke in toour boud*, چنين بنظرم می‌آید که این شراب بود *tchènün bè-nèzèr-èm mi-âyèd ké in toour boud*; — il me semble que . . . , چنين بنظرم می‌آید که *bè-nèzèr-èm tchènün mi-âyèd ké*, چنين می‌دانم که *tchènün mi-danèm ké*.

SÉMÉIOLOGIE, ou **SÉMÉIOTIQUE**, s. f., بحث در علامات امراض *bèhce dèr 'èlamaté èmràz*, a. بحث عن علامات الأمراض *bèhs 'èn èlamat-oul-èmràz*, pr. t. *bahs 'an 'alamat-ul-èmràz*.

SEMELLE, s. f., کفش *tèkhtè kèfch*.

SEMENCE, s. f., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*, a. بذر *bèzr*, pl. بذور *bèzour*; — sperme, آب منی *ab-mèni*, a. منی *mèni*.

SEMER, v. a., کاشتن *kachtèn*, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*,

pr. t. *tokhoum kiachtèn*, افشاندن *tokhm èfchan-dèn*; — au fig. répandre, distribuer, افشاندن *èfchan-dèn*, نشر کردن *nèchr kèrdèn*; — semer de faux bruits, اراجیف بافواہ *èradjif nèchr kèrdèn*, اراجیف نشر کردن *èradjif bè-èfvahé mèrdoum èndakhtèn*; — semé, e, کاشته شده *kachtè-choudè*, a. مبدور *mèb-zour*, مزروع *mèzrou'*.

SEMESTRE, adj., شش ماهه *chèch-mahè*.

SEMESTRE, s. m., مدت شش ماه *mouddètè chèch mah*, شش ماه *chèch-mah*.

SEMEUR, EUSE, s., افشان *tokhm-èfchan*, a. زارع *zarè'*, pr. t. *zari'*, pl. زراعیین *zèrra'în*, pr. t. *zarra'în*; — au fig. semeur de faux bruits, a. ناشر اراجیف *nachèrè èradjif*, pr. t. *nachiri èradjif*.

SEMI, adv., نیم *nim*, a. نصف *nèsf*, pr. t. *nisf*; — se joint toujours à un autre mot; — semi-officiel, نیم رسمی *nim-rèsmi*.

SÉMILLANT, E, adj., چالاک و جست *tchoust-ou-tchalak*, pr. t. *tchust-u-tchalak*.

SÉMINAIRE, s. m., کیشیشان مدرسه *mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINAL, E, adj., متعلق باب منی *moutè'èllèq bè-àbé mènè*.

SÉMINARISTE, s. m., کیشیشان شگرد مدرسه *chaguèrdé mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINATION, s. f., (peu usité) تخم ریزی نباتات *tokhm-riziî nèbatat*.

SEMIS, s. m. art de mettre en terre les semences, فن تخم افشانی *fènné tokhm-èfchani*; — plantation de plantes

ou d'arbrisseaux venant de graines, تمخدان *tokhm-dan*, pr. t. *tokhoum-dan*.

SEMOIR, s. m., كيسة تخم *kicèyé tokhm*.

SEMONCE, s. f. invitation faite dans les formes, دعوت *dè'èvèlé rèsmiyè*, pr. t. *da'vèti rèsmiyè*; — au fig. avertissement mêlé de reproches, réprimande, سرزنش *sèr-zènèch*, نکویش *nèkouhèch*, ا. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

SEMONCER, v. a. réprimander, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*, نکویش کردن *nèkouhèch kèrdèn*.

SEMOULE, s. f., برغل ریزه *bèrghoulé rizè*.

SEMPER-VIRENS, s. m., nom de plante vivace, همیشه سبز *hèmichè-sèbz*.

SEMPITERNEL, ELLE, adj., همیشه‌ئی *hèmichèyi*, دایمی *daïmi*, ا. دائم *daïm*.

SÉNAT, s. m., دیوانخانه بزرگن دولت *divan-khanèyé bou-zourgané dooulèt*, سنط *sènat*.

SÉNATEUR, s. m., اهل دیوانخانه ارکان دولت *əhlé divan-khanèyé èrkané dooulèt*, اجزای سنط *ədjzaï sènat*.

SÉNATORIAL, e, adj., متعلق بدیوانخانه دولت *moutè'èllèq bè-divan-khanèyé dooulèt*, متعلق بسنط *moutè'èllèq bè-sènat*.

SENÉ, s. m., سنا *sèna*, ا. سنمکی *sèna-mèki*.

SÉNEÇON, s. m. plante, ا. شیخ الربیع *chèikh-our-rèbi'*.

SÉNESTRE, adj. des 2 g., (peu usité) gauche, چپ *tchèp*, ا. یسار *yèçar*.

SÉNEVÉ, s. m., تخم خردل *tokhmé khèrdèl*.

SENS, s. m., a. faculté de sensation, حس *hèss*, pr. t. *hiss*,

hassè, pl. *هواس* *hèvas*, pr. t. *havas*; — les cinq sens, *پنجگانه* *hèvacè pèndjganè*, pr. t. *havaci pèndjguianè*, a. *خمس* *hèvacè khèmsè*, pr. t. *havaci khamsè*; — faculté de comprendre, *هوش* *houch*, a. *ادراك* *èdrak*, pr. t. *idrak*, *شعور* *chou'our*, pr. t. *chu'our*, *عقل* *'èql*, pr. t. *'aql*; — reprendre ses sens, *بهوش آمدن* *bè-houch àmèdèn*; — sens commun, a. *فهم* *fèhm*; — les sens, les plaisirs que les sens réclament, a. *نفس اماره* *nèfsè èmmarè*, pr. t. *nèfsi èmmarè*, *هوای نفس* *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*; — signification, a. *معنی* *mè'èni*, pr. t. *ma'na*; — le sens propre, *معنی حقیقی* *mè'èni hèqiqi*, pr. t. *ma'nii haqiqi*; — le sens figuré, *معنی مجازی* *mè'èni mè-djazi*; — opinion, a. *رای* *rè'i*, pr. t. *raï*, pl. *آرا* *àra*, *اعتقاد* *è'ètèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — à mon sens, *با اعتقاد من* *bè-è'ètèquadè mèn*, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENSATION, s. f., a. *حس* *hès*, pr. t. *hiss*, *احساس* *èhsas*, pr. t. *ihsas*, *اثر* *ècèr*, *تأثیر* *tè'ècir*; — faire sensation, *تأثر کردن* *tè'ècir kèrdèn*.

SENSÉ, E, adj., *هوشیار* *houchiar*, *بـ* *ba* *شعور* *chou'our*, a. *عقل* *'èql*, pr. t. *'àql*; — conforme à la raison, a. *موافق عقل* *mouva'fèqè 'èql*, pr. t. *muva'fiqi 'aql*, *معقول* *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — réponse sensée, a. *جواب* *djèvabè* *mè'èqoul*, pr. t. *djèvabi ma'qoul*.

SENSEMENT, adv., *عقلانه* *'èqlanè*, a. *موافق عقل* *mouva'fèqè 'èql*, pr. t. *muva'fiqi 'aql*.

SENSIBILITÉ, s. f., *تیزی حس* *tizii hès*, a. *سرعت حس* *sour'ète hès*, pr. t. *sur'ati hiss*; — sentiment d'hu-

manité, سوزش دل *souzèché dèl*, pr. t. *souzèchi dil*, a. *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — sentiment de tendresse, ملايمت قلب *moulayèmèlè qèlb*, pr. t. *mulaïmèti qalb*.

SENSIBLE, adj. des 2 g. qui se fait sentir, a. مؤثر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'èssir*, شديد التأثير *sèri'-out-tè'ècir*, حسدار *chèdid-out-tè'ècir*; — qui a du sentiment, حسدار *hèss-dar*, a. ذو حس *zou-hassè*, حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*; — qui est aisément ému, impressionnable, a. متثر *rèqiq-ul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*, متثر *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*; — qui tombe sous le sens, عيدا *houvèida*, pr. t. *huvèida*, روشن *roouchèn*, pr. t. *rouchèn*, آشکارا *achkara*, pr. t. *achikiara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SENSIBLEMENT, adv., محسوس *bè-toouré mèhsous*, pr. t. *bè-tacri mahsous*, آشکارا *achkara*, pr. t. *achikiara*, a. محسوساً *mèhsoucèn*, pr. t. *mahsoucèn*; — d'une manière qui affecte le cœur, از صميم قلب *èz sèmimé qèlb*, pr. t. *èz samimi qalb*, a. عن صميم القلب *'èn sè-mim-oul-qèlb*, pr. t. *'an samim-ul-qalb*.

SENSITIF, IVE, adj., حس دار *hèss-dar*, a. حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*, حس ذی *zi-hèss*, pr. t. *zi-hiss*.

SENSUALITÉ, s. f. attachement au plaisir, نفس پروری *nèfs-pèrvèri*, شهوت پرستی *chèhvèt-pèrèsti*, a. شهوانیت *chèh-vaniyèt*.

SENSUEL, ELLE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*, شهوت پرور *chèhvèt-pèrvèr*.

SENSUELLEMENT, adv., از روی شهوت پیرستنی, *èz rouï chèh-vèt-pèrèsti*, بغلبه شهوت *bè-ghèlèbèyé chèhrèt*.

SENTENCE, s. f. parole, maxime qui renferme un grand sens, قول معین, *soukhèné hèkimanè*, a قول محکم, *qooulé mou'oulèbèr*, pr. t. *qavli mu'tèbèr*, قول محکم, *qooulé hèkim*, pr. t. *qavli hakim*, pl. اقوال حکما *èqvalé hougèma*, pr. t. *aqvali hukèma*; — jugement rendu par des juges, ا حکم شرعی, *fètva*, فتویٰ *chèr'i*, pr. t. *hukmi char'i*; — prononcer une sentence, حکم صادر کردن, *heukm sadèr*, فتویٰ دادن *kèrdèn*, pr. t. *hukm sadir kièrdèn*.

SENTENCIEUSEMENT, adv., بطور تحکم *bè-toouré tèhèkkoum*, pr. t. *bè-tavri tèhèkkum*.

SENTENTIEUX, RUSE, adj., a. حیمی *heukmi*, pr. t. *hukmi*.

SENTEUR, s. f., بو *bou*, بوی *bouï*, a. رایحه *raïhè*, pl. رایح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*; — bonne senteur, خوشبو *khoch-bou*; — eau de senteur, آب عطر *àbé 'ètr*.

SENTIER, s. m., راه ننگ *rahé tèng*, درغاله *dèrghalè*.

SENTIMENT, s. m., a. حس *hèss*, pr. t. *hiss*, حسه *hassè*, قوت حس *qouvèyé hèss*, pr. t. *qouvèti hiss*, حسه *qouvèlé hassè*, pr. t. *qouvèti hassè*, حسه *qouvèyé hèssiyé*, pr. t. *qouvèti hissiyé*; — affection, sentiment de l'âme, ا عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — des sentiments nobles, ا عقاید جلیله *'èqayèdè djèlilè*, pr. t. *'aqaidi djèlilè*, افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*; — sentiment d'amour, ا محبت *mè-*

hèbbèt, pr. t. *muhabbèt*, عشق 'èchq, pr. t. 'ichq; — sentiment de haine, کین *kīn*, کینه *kinè*, a. بغض *boughz*; — sentiment naturel, a. میل جبلّی *mèilè djèbbèlli*, pr. t. *mèili djèbilli*, میل نیبعی *mèilè tèbi'i*, pr. t. *mèili tabi'i*; — avec le sentiment le plus pur, از روی کمال خلوص نیت *z rouï kèmalè khouloucè ni-yèt*; — sentiment, opinion qu'on a des choses, a. اعتقاد *è'èlèqad*, pr. t. *î'tiqad*, pl. اعتقادات *è'èlèqadat*, pr. t. *î'tiqadat*; — bon sentiment, a. حسن اعتقاد *heusné è'èlèqad*, pr. t. *husni î'tiqad*; — mauvais sentiment, سوء اعتقاد *sou'è è'èlèqad*, pr. t. *sou'i î'tiqad*; — selon mon sentiment, بے اعتقاد من *bè-è'èlèqadè mèn*, pr. t. *bè-î'tiqadi mèn*.

SENTIMENTAL, E, adj., نازک ذنبع *nazouk-tèb'*, a. رقیف *rèqiq-oul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*.

SENTINE, S. f., کاریز کشتی *karizè kèchti*.

SENTINELLE, S. f., نگهبان *didè-ban*, *nègah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پ. t. قراول *qèravoul*, pr. t. *qaraoul*, کشکچی *kèchouktchi*, pr. t. *kièchiktchi*; — faire sentinelle, قراول کشیدن *qèravoul kèchidèn*; — au fig. attendre, نگران بودن *nèguèran boudèn*, pr. t. *niguèran boudèn*, انتظار کشیدن *èntèzar kèchidèn*, pr. t. *întizar kèchidèn*.

SENTIR, V. a. recevoir une impression par le sens du toucher, حس کردن *hèss kèrdèn*, احساس کردن *èhsas kèrdèn*; — par le goût, flairer, بو کردن *bou kèrdèn*, بوییدن *houyidèn*, استشمام کردن *èstèchmam kèrdèn*, pr. t. *istichmam kièrdèn*; — V. n. répandre une odeur,

bou dadèn; — sentir bon, خوشبودان *khoch-bou dadèn*; — sentir mauvais, بدبودان *bèd-bou dadèn*; — cela sent bon, این خوشبو میدهد *in khoch-bou mi-dèhèd*, این خوشبو است *in khoch-boust*; — se sentir, خود را حس کردن *khoud-ra hèss kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hiss kièrdèn*; — senti, e, احساس شده *èhsas-choudè*, a. محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SÉOIR, v. n. peu usité dans le sens de être assis, tenir séance; ce mot ne s'emploie guère que dans le sens d'être convenable et ne se dit qu'à la 3me personne et au participe, زبیدن *zibidèn*, زبند بودن *zibèndè boudèn*; — cela ne vous sied pas, این بشما نمی‌سید *in bè-chouma nè-mi-zibèd*.

SÉPARABLE, adj. des 2 g., قابل جدا شدن *qabèlé djèda choudèn*, a. التفريق ممكن *moumkèn-out-tèfriq*, pr. t. *mumkîn-ut-tèfriq*.

SÉPARATIF, IVE, adj., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SÉPARATION, s. f., جدائی *djèdayi*, جدا شدن *djèda choudèn*, a. فراق *fèraq*, pr. t. *firaq*, مفارقت *moufarèqèt*, pr. t. *mufaraqat*; — mur de séparation, دیوار حایل *divaré hayèl*; — rupture, cessation d'amitié, بهم خوردن دوستی *hè-hèm-khourdèguï dousti*, a. قطع *qèl'é'èlaqèyé mèhèbbèt*, pr. t. *qat'i'alaqai muhabbèt*.

SÉPARÉMENT, adv., جدا از هم دیگر *djèdagane*, جدا از هم *djèda èz hèm-diguèr*, a. منفارماً *mounfarèqèn*, pr. t. *munfariqèn*, منفرداً *mounfèrèdèn*.

SÉPARER, v. a., از همدیگر جدا *djèda kèrdèn*, جدا کردن *èz hèm-diguèr djèda kèrdèn*, متفرق کردن *moutè-fèrrèq kèrdèn*, تفريق کردن *tèfrieg kèrdèn*; — se séparer, از همدیگر جدا شدن *djèda choudèn*, منفصل شدن *mounfècèl choudèn*; — s'éloigner l'un de l'autre, مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*; — séparé, e, جدا شده *djèda-choudè*, a. منفصل *mounfècèl*, pr. t. *munfaçal*, منفرق *mounfèrèq*, pr. t. *munfaraq*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEPT, adj. num., هفت *hèft*, a. سبع *sèb'*, pr. t. *sab'*.

SEPTANTE, adj. num., هفتاد *hèftad*, a. سبعون *sèb'ounè*, سبعين *sèb'inè*.

SEPTEMBRE, s. m., مهر *mèhr*, a. ايلول *èiloul*.

SEPTENAIRE, adj. qui contient, qui vaut sept, عدد هفت *'èddèdè hèft*.

SEPTENNAL, e, adj., هر هفت سال *hèr hèft sal*.

SEPTENTRION, s. m., a. شمال *chèmal*.

SEPTENTRIONAL, e, adj., a. شمالی *chèmali*.

SEPTIÈME, adj. ord. des 2 g., هفتم *hèftoum*, a. سابع *sabè'*, pr. t. *sabi'*; — a. la septième partie d'un tout, هفت يك *hèft-yèk*.

SEPTIÈMEMENT, adv., هفتمين *hèftoumîn*, a. سابعاً *sabè'èn*, pr. t. *sabi'èn*.

SEPTIQUE, adj. des 2 g., (terme de médecine) qui fait pourrir les chairs, گند کننده؛ گوشت بدن *guènd-kounèn-dèyè gouchté bèdèn*.

SEPTUPLE, adj. des 2 g., هفت چندان *hèft-tchèndan*.

SEPTUPLER, v. a., هفت چندان کردن *hèft-tchèndan kèrdèn*.

SÉPULCRAL, e, adj., مخصوص دخمه *mèkhsoucè dèkhmè*, pr. t. *makhsouci dakhmè*.

SÉPULCRE, s. m., گور *gour*, دخمه *dèkhmè*, pr. t. *dakhmè*, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, مرقد *mèrqèd*, pr. t. *marqad*.

SÉPULTURE, s. f., جی گور *djaï gour*, a. مدفن *mèdfèn*, pl. مدافن *mèdafèn*, pr. t. *mèdafîn*, مقبره *mèqbèrè*; — inhumation, a. دفن *dèfn*.

SÉQUESTRATION, s. f. action de séquestrer, V. SÉQUESTREER.

SÉQUESTRE, s. m., a. ضبط *zèpt*.

SÉQUESTREER, v. a., کستن ضبط *zèpt kèrdèn*; — séquestré, e, شده ضبط *zèpt-choudè*, a. مضبوط *mèzbout*, pr. t. *mazbout*; — v. pronominal, se séquestrer, وحشت *vèhdèt gouzidèn*, خود را حبس کردن *khoud-ra hèbs kèrdèn*.

SEQUIN, s. m., اشرفی *èchrèfi*, بجقلى *bèdjèqli*.

SÉRAIL, s. m., سرای *sèraï*, pr. t. *saraï*; — palais du Sultan, سرای پادشاهی *sèraï padchahi*, pr. t. *saraï padichahi*, سرای همیون *sèraï houmayoun*, pr. t. *saraï humayoun*.

SÉRAPHIN, s. m., فرشته بهنام *fèrèchtèyè bèhnam*, a. سرافیل *sèrafil*, اسرافیل *èsrafil*, pr. t. *israfil*.

SÉRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. اسرافیلی *èsrafilî*, pr. t. *israfilî*.

SERKIN, e, adj., روشن *roouchèn*, a. صاف *saf*.

SEREIN, s. m., rosée, زاله *jale*, شبنم *chèb-nèm*.

SÉRÉNADE, s. f., نوازندگی زیر پنجره کسی *nèvazèndègui zirè pèndjèrèyé kèci*.

SÉRÉ ISSIME, adj. des 2 g., والاتبر, *valaté-bar*, a. جلیل الشان *djèlil-ouch-chè'n*.

SÉRÉNITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, صافی *safi*, صفوت *sèfvèt*, pr. t. *safvèt*; — la sérénité de l'air, روشنی هوا *roouchèni hèva*.

SÉREUX, RUSE, adj., آبدار *âb-dar*, آبکی *âbèki*.

SERF, s. m. esclave, V. ESCLAVE.

SERGE, s. f. étoffe de grosse laine, V. LAINE.

SERGEANT, s. m., باشی *dèh-bachi*.

SERGEENTERIE, s. f., (peu usité) باشیگری *dèh-bachiguèri*.

SERGER OU SERGIER, s. m., پشمینه باف *pèchminè-baf*.

SERICOLE, adj. des 2 g., نوغانی *nooughani*, مخصوص نوغان *mèkhsoucè nooughan*.

SÉRICULTEUR, s. m., مشغول نوغان *mèchghoulé nooughan*, نوغان کنند *nooughan-kounèndè*.

SÉRICULTURE, s. f., نوغان *nooughan*, عمل اوریستن ابریشم *'èmèl âtourdèné èbrichoum*.

SÉRIE, s. f., رده *rèdè*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, a. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*.

SÉRIEUSEMENT, adv. d'une manière grave, بسنگینی *bè-sènguini*, بوقار *bè-vèqar*, pr. t. *bè-vaqar*, a. بالوقار *bèl-vèqar*, pr. t. *bil-vaqar*; — sans plaisanterie, بی همه *bi hèmè tchiz*, بی شوخی *bi choukhi*, a. جداً *djèd-dèn*, pr. t. *djiddèn*.

SÉRIEUX, RUSE, adj., سنگین *sènguïn*, با وقار *ba vèqar*, a. زو وقار *zou-vèqar*, رزین *rèzïn*.

SÉRIEUX, s. m., سنگینى *sènguini*, a. وقار *vèqar*. رزانت *rèzanèt*.

SERIN, INE, s., تىز *tèz*, a. صعو *sè'èv*; pr. t. sa'v, صعو *sè'èvè*, pr. t. sa'vè.

SERINETTE, s. f., ارغنون کوچک *èrghènouné koutchèk*, pr. t. *èrghènouni kutchuk*.

SERINGAT, ou SYRINGAS, ياس دشتى *yacé dèchti*.

SERINGUE, s. f. petite pompe portative, ابدوزك *âb-douzèk*, ابدوزك *âb-douzèk*; — instrument pour donner des lavements, a. حقنه *hoqnè*, pr. t. *hoqna*, عمانه *'èmalè*, pr. t. *'imalè*.

SERINGUER, v. a., با ابدوزك آب پاشيدن *ba âb-douzèk âb pachidèn*.

SERMENT, s. m., سوگند *soouguènd*, pr. t. *sèvguènd*, a. قسم *qècèm*, pr. t. *qacèm*, يمين *yèmîn*, pl. ايمان *iman*; — prêter serment, سوگند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguènd khordèn*, سوگند ياد کردن *soouguènd yad kèrdèn*, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm khordèn*.

SERMENTAIRE, ou Livèche, s. f., plante, اوشترغن *ouchtourghan*, انگدان رومى *ènguèdané roumi*, a. كاشم *kachèm*, pr. t. *kiachim*.

SERMENTÉ, e, adj., سوگند خورده *soouguènd-khourdè*, V. ASSERMENTÉ.

SERMON, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'izè*.

SERMONNAIRE, adj. des 2 g., شايان موعظه *chayané moou'èzè*.

SERMONNER, v. a., بی جا پند دادن *bi dja pènd dadèn*,
عظ کردن *'èbès vè'èz kèrdèn*.

SÉROSITÉ, s. f., آبکی بودن *àbèki boudèn*, a. مائية *maïyèt*.

SERPE, s. f., دهره *dèhrè*, a. مشذب *mèchzèb*.

SERPENT, s. m., مار *mar*, ازدر *èjdèr*, pl. ازدرها *èjdèrha* et
ازدها *èdjèha*, a. حية *hiyèt*.

SERPENTAIRES OU SERPENTINE, s. f. plante. سوف *louf*,
خبر القود *èzan-oul-fil*, خبز القود *fil-gouch*, a. انفيل *khoubz-oul-gouroud*; — s. m. constellation, a. حية *hiyèt*.

SERPENTER, v. n., چورن پیت *pitch khourdən*, چورن مار *tchoun mar khizidèn*.

SERPENTINE, s. f. V. SERPENTAIRES; — signifie également
une espèce de marbre nommé aussi porphyre ou
aphite, V. PORPHYRE.

SERPER, v. n., ننگ کشیدن *lènguèr kèchidèn*.

SERPETTE, s. f., دهره كوچك *dèhrèyé bagh-bani*, دهره باغبانی *dèhrèyé koutchèk*.

SERPILLIÈRE, s. f., کربس *kèrbas*.

SERPOLET, s. m., اوچه *ouchè*, ستر بری *sè'èlèré bèrri*; —
le serpolet cultivé, مرزه *mèrzè*, سوسمبر *soucèmbèr*, a.
شطریه *chètriyè*.

SERRE, s. f., نرنجستان *narèndjèstan*, گرم حنه *guèrm-khanè*; —
griffe des oiseaux de proie, چنگ *tchèng*, پنجه *pèndjè*.

SERREMENT, s. m., فشار *fèchar*.

SERRE-PAPIERS, s. m., اوراق تحریرات *outaqè tèhrirat*, pr.
t. otaqi tèhrirat.

SERRER, v. a., فشار دادن *fèchar dadèn*, فشردن *foxhour-dèn*, تنگ گرفتن *tèng guèrèftèn*, pr. t. *tèng guiriftèn*; — lier fortement, تنگ بستن *tèng bèstèn*; — au fig. serrer les liens d'amitié, روابط دوستی را محکم کردن *rèvabète dousti-ra meuhkèm kèrdèn*, pr. t. *rèvabiti dusti-ra mouhkièm kièrdèn*; — serrer, joindre, پهلوی پهلوی *pèhlouï hèm-diguèr gouzachtèn*; — se serrer, se presser les uns contre les autres, پهلوی پهلوی *pèhlouï hèm-djèm' choudèn*; — se serrer la taille, کمر خود را تنگ بستن *kèmèré khoud-ra tèng bèstèn*; — serrer, mettre à couvert, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — serrer le blé, les fourrages, etc., انبار کردن *èmbâr kèrdèn*; — serré, e, فشرده شده *fouchourdè-choudè*; — préservé, نگاهداشته شده *nègah-dachtè-choudè*, a. مخفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — serré, très-tiré, تنگ کشیده *tèng-kèchidè*, تنگ بسته *tèng-bèstè*.

SERRE-TÊTE, s. m., دستمال سر *dèst-malé sèr*.

SERRURE, s. f., فلخمه *fèlkhèmè*, (vieux) a. قفل *qoufl*, pl. اقفال *èqfal*, pr. t. *aqfal*.

SERRURERIE, s. f., چلنگری *tchèlènguèri*.

SERRURIER, s. m., چلنگر *tchèlènguèr*, pr. t. *tchilènguèr*.

SERTIR, v. a., سوار کردن *sèvar kèrdènè djèvahèr*, pr. t. *suvar kièrdèni djèvahir*.

SERTISSURE, s. f. action de sertir, V. **SERTIR**.

SERVAGE, s. m., زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. رقییت *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyat*.

SERVANT, adj., m. خدمتکار *khèdmèt-kar*, چاکر *tchakèr*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*.

SERVANTE, s. f., کنیز *kèniz*, a. خادمه *khadèmè*, pl. خادمت *khadèmat*.

SERVIALE, adj. des 2 g., خاتر پور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*, خاتر نواز *khatèr-nèvaz*, pr. t. *khatir-nevaz*, خیر خواہ *khèir-khah*, pr. t. *khaïr-khah*.

SERVICE, s. m., a. خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khidmèt*, vulg. *khizmèt*; — service militaire, خدمت نظام *khèdmètè nèzam*, pr. t. *khidmèti nizam*; — se consacrer au service de Dieu, مشغول عبادت شدن *mèchghoulé 'èbadèt choudèn*; — rendre service, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, در حق کسی همت کردن *dèr hèqqé kèci hèm-mèt kèrdèn*, pr. t. *dèr haqqi kièci himmèt kièrdèn*.

SERVIETTE, s. f., پیشگیر *pich-quir*, pr. t. vulg. *pèchguir*, a. مکرمه *mèhrèmè*.

SERVILE, adj. des 2 g., بندگان مانند *bèndè-manènd*, قیت *rèqqiyèt àmiz*, خوار *khar*, a. عبیدی *'èbidi*, pr. t. *'abidi*, سفیل *sèfil*, pr. t. *safil*.

SERVILEMENT, adv., بخواری *bè-khari*.

SERVILITÉ, s. f., خواری *khari*, a. سفلت *sèfulèt*.

SERVIR, v. a., نوکری کردن *tchakèri kèrdèn*, خدمت کردن *noukèri kèrdèn*, pr. t. *nouguèri kièrdèn*, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, خدمتکاری کردن *khèdmèt-kari kèrdèn*, pr. t. *khidmèt-kiari kièrdèn*; — servir Dieu, عبادت کردن *'èbadèt kèrdèn*, pr. t. *'ibadèt kièrdèn*; — en parlant d'un mets qu'on sert, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*; — servir le dîner, le sou-

per, etc., خوراك آوردن *khourak àvourdèn*; — servir de بجای بودن *bè-djaï boudèn*; — servir de père, بکار بودن *bè-djaï pèdèr boudèn*; — v. n., بخورند *bè-kar khourdèn*, pr. t. *bè-kiar khordèn*; — cela ne sert à rien, کار نمیخورد *in bè-hitch kar nè-mi-khourèd*, این بی مصرف است *in bi mèsrèf èst*; — à quoi cela sert-il? این چه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — se servir de بکار بردن *bè-kar bourdèn*, استعمال کردن *èstè'emal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — employer, mettre au service, استخدام کردن *èstèkhdam kèrdèn*, pr. t. *istikhdam kièrdèn*; — servez-vous, بفرمایید *bè-fèrmayid*.

SERVITEUR, s. m., چاکر *tchakèr*, نوکر *noukèr*, pr. t. *nouguèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khidmèt-kiar*, vulg. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadèmè*; — en termes de politesse, votre serviteur, نوکر شما *noukèré chouma*, pr. t. *nouguèri chouma*, بنده شما *bèndèyé chouma*.

SERVITUDE, s. f. état de celui qui est serf, زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. عبودیت *'ouboudiyèt*, اسیری *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyèt*; — captivité, رقییت *èciri*; — le joug de la servitude, حلقه بندگی *hèl-qèyé bèndègui*, a. ربقه رقییت *rèbqèyé rèqqiyèt*, pr. t. *ribqaï riqqiyèt*.

SÉS, adj. poss. V. SON.

SÉSAME, s. m., کنجد *koundjèd*, a. سسم *soucèm*; — huile de sésame, روغن کنجد *rooughèné koundjèd*, a. سیرج *sirèdj*.

SESBAN OU SESBANÉE, s. m. arbrisseau d'Egypte, a. سيسبان *sisban*.

SESSION, s. f., a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjilis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*.

SETIER, s. m., a. كيل *kil*, كيله *kilè*, pl. اكبال *èkial*.

SEUIL, s. m., در *dèmé dèr*, آستان *àstan*, a. عتبة *'ètèbèt*, pr. t. 'atèbèt, عتبة *'ètèbèt*.

SEUL, e, adj., تنها *tèn-ha*, يكتنه *yèk-tènè*, a. منفرد *mounfè-rèd*, pr. t. *mounfèrid*.

SEULEMENT, adv., همين *hèmîn*, p. t. عمان *hèman*, pr. t. *ha-man*, a. فقط *fèqèt*; — seulement un mot, همين يك *hèmîn yèk kèlèmé*; — non seulement, loc. adv., نه تنها *nè tèn-ha*.

SÈVE, s. f., آب نباتات *àbè nèbatat*, لعب نباتات *lou'àbè nèbatat*.

SÉVÈRE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, تند خو *tound-khou*, a. شديد المزاج *chèdid-oul-mèzadj*.

SÉVÈREMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*, a. شدیداً *chèdidèn*.

SÉVÉRITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

SÉVICES, s. m. pl. بد رفتاری *bèd-rèftari*, بد سلوکی *bèd-sè-louki*.

SÉVIR, v. n., سخت گرفتن *sèkhti kèrdèn*, سخت *sèkht guèrèftèn*, pr. t. *sakht guiriftèn*; — en parlant des choses, سخت کردن *chèddèt kèrdèn*, pr. t. *chiddèt kièrdèn*, طغیان کردن *toughian kèrdèn*; — le choléra sévit dans tel pays, وبا شکت میکند, در فلان مملکت

dèr flan mèmlèkèt vèba chèddèt mi-kounèd, pr. t. dèr fulan mèmlèkèt vèba chiddèt mi-kounèd ou شت دارد chèddèt darèd.

SEVRAGE, s. m. action de sevrer, V. SEVRER.

SEVRER, v. a., شیر بریدن *chir bouridèn*; — un enfant sevré, شیرش بریده شده *tèfli chir-èch bouridè-choudè*; — sevrer, au fig., مکروم کردن *mèhroum kèrdèn*; — sevré, e, از شیر بریده شده *èz chir bouridè-choudè*; — fig. privé, مکروم شده *mèhroum-choudè*, pr. t. *mahroum-choudè*.

SEXAGÉNAIRE, adj. des 2 g., شصت ساله *chèst-salè*, شصت سنگی *chèst-salègui*.

SEXDIGITAIRE, adj. des 2 g., شش انگشتدار *chèch-èngoucht-dar*.

SEXDIGITAL, e, adj., شش انگشتی *chèch-èngouchti*.

SEXE, s. m., a. جنس *djèns*, pr. t. *djïns*; — les deux sexes, a. جنسین *djènsèin*, pr. t. *djïnsèin*; — le sexe féminin, a. جنس مؤنث *djènsé mou'ènnès*, pr. t. *djïnsi mu'ènnès*; — le sexe masculin, a. جنس مذکر *djènsé mouzèkkèr*, pr. t. *djïnsi muzèkkièr*; — le beau sexe, زنان *zènan*, a. نسوان *nèsvan*, pr. t. *nisvan*, نسا *nèça*, pr. t. *niça*.

SEXTANT, s. m., a. سدس اندازة *soudous-oud-daïrè*, pr. t. *sudus-ud-daïrè*.

SEXTIL, e, adj., شصت درجه *bè-facèlèyé chèst dè-rèdjè*.

SEXTUPLE, adj. des 2 g., شش چندان *chèch-tchèndan*, a. مسکس *moucèddès*.

SEXTUPLER, v. a., شش چندان کردن *chèch-tchèndan kèrdèn*.

SEXUEL, LE, adj., a. جنسی *djènsi*, pr. t. *djïnsi*.

SI, conjonction conditionnelle, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi*, اگر *èguèr*, pr. t. *èyèr*, اگر شما *guèr*, pr. t. *guièr*; — si vous voulez, اگر شما *èguèr chouma bè-khahid*; — j'irai si le temps est beau, میروم اگر هوا خیب باشد *mi-rèvèm èguèr hèva khoub bachèd*; — s'il en est ainsi, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè in toour bachèd*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi in tèvr bachèd*; — autant, à tel point, بقدر *bè-qèdr*, pr. t. *bè-qadr*, این قدر *in qèdr*, pr. t. *in qadr*, بدرجه *bè-dèrèdjè*; — je ne suis pas si savant que vous, من بدرجه شما عالم نیستم *mèn bè-dèrèdjèyé chouma 'âlèm nistèm*; — il fait si froid que که این قدر سرد است *in qèdr sèrd èst ké*, pr. t. *in qadr sèrd èst ki*; — si, oui, بلی *bèli*, a. نعم *nè'èm*, pr. t. *na'am*.

SIBÉRIE, contrée, سبیر *sèbir*.

SICAIRE, s. m., آدم کش *adèm-kouch*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

SICCATIF, IVE, adj., خشك کننده *khochk-kounèndè*, a. محقق *moudjèffèf*, pr. t. *mudjèffif*.

SICCITÉ, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*.

SIDÉRAL, e, adj., متعلق باجرام سماوی *moutè'èllèq bè-èdj-ramé sèmavi*, pr. t. *mutè'alliq bè-èdjrami sèmavi*, a. نجومی *noudjoumi*.

SIDÉRITIS, s. f., plante, a. سیدریتیس *sidèritis*.

SIÈCLE, s. m., صد سال *sèd sal*, a. قرن *qèrn*, pr. t. *qarn*, pl. قرون *qouroun*; — espace de temps indéterminé, a. عصر *'èsr*, pr. t. *'asr*, pl. عصار *'ègar*, pr. t. *'açar*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqit*, زمان *zèman*, ایام *èiyam*; — le siècle d'Alexandre, a. عصر اسکندر *'èsré èskèndèr*, pr. t. *'asri iskèndèr*; — le siècle de la barbarie, a. ایام جهالت *èiyamé djèhalèt*, pr. t. *èiyami djèhalèt*.

SIÈGE, s. m., صندلی *sèndèli*, pr. t. *sandali*, کرسی *koursi*, pr. t. *kursi*; — endroit quelconque où l'on peut s'asseoir, نشیمن *nèchimèn*; — siège du gouvernement, دار السلطنة *dar-ous-sèltènèt*, pr. t. *dor-us-saltanèt*, مقر حکومت *mèqèrré houkoumèt*, pr. t. *maqarri hukioumèt*; — opération d'une armée pour prendre une place, a. محاصره *mouhacèrè*, pr. t. *muhaçara*, pl. محاصرات *mouhacèrat*, pr. t. *muhaçarat*; — mettre le siège, محاصره کردن *mouhacèrè kèrdèn*; — lever le siège, ترک محاصره کردن *tèrké mouhacèrè kèrdèn*, محاصره را موقف کردن *mouhacèrè-ra moouqouf kèrdèn*, pr. t. *muhaçara-ra mèvqouf kièrdèn*; — le Saint-siège, دولت پاپ *dooulète pap*, pr. t. *dèvlèti pap*.

SIÈGER, v. n., بر مسند نشستن *bèr mèsnèd nèchèstèn*, pr. t. *bèr misnèd nichèstèn*; — résider d'habitude, منزل داشتن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *mènzèl dachtèn*, pr. t. *mènzil dachtèn*, iqamèt kèrdèn, pr. t. *iqamèt kièrdèn*; — on dit : ce n'est pa là que siège le mal, جای درد این محل علت این نیست *djaï dèrd in nist*, محل علت این نیست

mèhèllé 'èllèt in nist, pr. t. *mahalli 'illèt in nist*.

SIEN, **NE**, adj. poss., ملا او *malé* ou خودش *malé khoud-èch*; — ce n'est pas mon livre, c'est le sien, کتاب من نیست ملا او است *kètabé mèn nist malé oust*; — souvent en persan, on répète le substantif avec l'iza-fèt, — ce n'est pas mon avantage, c'est le sien, صلاح من نیست صلاح او است *sèlahé mèn nist, sèlahé oust*; — s., les siens, ses parents, خیشانش *khichan-èch*, خاندانش *khanèdan-èch*; — en parlant des domestiques, des partisans, etc., منسوبانش *mènsouban-èch*, متعلقانش *moutè'èllèqan-èch*.

SIESTE, s. f., خواب بعد از نهار *khabé bè'èd èz nèhar*, pr. t. *khabî ba'd èz nahar*.

SIEUR, s. m., آقا *âga*, صاحب *sahèb*.

SIFFLANT, E, adj., سفیلندé *sèfilèndé*, ا. صافر *safèr*, pr. t. *safir*.

SIFFLEMENT, s. m., شخل *chèkhl*, هشیلک *houchpoulèk*, ا. صغیر *sèfir*, pr. t. *safir*.

SIFFLER, v. n., سفلیدن *sèflidèn*, شخلیدن *chèkhlidèn*, صغیر زدن *sefir zèdèn*; — v. a. désapprouver, صغیر مذمت کردن *sèfiré tè'èn zèdèn*, مژمژدن *mèzèmmèt kèrdèn*.

SIFFLET, s. m., نایلوں *naïlous*, موسیقار *mouciqar*, نایچ *nayètch*, ا. صفار *soffarè*.

SIFFLEUR, s. m., شخلزن *chèkhl-zèn*, صغیرزن *sèfir-zèn*, ا. صفار *sèffar*.

SIGILLÉE, E, adj., مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, ا. مهر *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkh-toum*, pr. t. *makhtoum*.

SIGNAL, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, pl. اشارات *ècharat*, pr. t. *icharat*; — donner le signal, نشان نمودن *nèchan nèmoudèn*, pr. t. *nichan numoudèn*, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*.

SIGNALEMENT, s. m., وصف شکل و سیما *vèsfé chèkl-ou-sima*, pr. t. *vasfi chèkl-u-sima*.

SIGNALER, v. a., وصف شکل و سیمای کسی کردن *vèsfé chèkl-ou-simaï kèci kèrdèn*; — annoncer par des signaux, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, pr. t. *icharè kièrdèn*; — se signaler, نامدار شدن *nam-dar choudèn*, شهرت *cheuhrèt yaftèn*; — signalé, e, نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

SIGNATAIRE, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*.

SIGNATURE, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SIGNE, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, دليل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — un bon signe, نشان خیر *nèchané khèir*, a. علامت خیر *'èlamèté khèir*, pr. t. *'alamèti khäir*; — signe évident, دليل *dèlil*, واضح *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*; — faire signe, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, ایما کردن *ima kèrdèn*.

SIGNER, v. a., قیل کشیدن *qooul kèchidèn*, pr. t. *qavl kèchidèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*, pr. t. *imza kièrdèn*; — signé, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-choudè*, a. ممضی *moumza*, pr. t. *mumza*.

SIGNET, s. m. signet d'un livre, علام کتاب *'èlamé kètab*, pr. t. *'alami kitab*.

SIGNIFIANT, E, adj., *دار معنی mè'èni-dar*, *با معنی ba mè'èni*,
 a. *معنوی mè'ènèvi*, pr. t. *ma'navi*, *مفید المعنی mou-*
fid-oul-mè'èni, pr. t. *mufid-ul-ma'ni*.

SIGNIFICATIF, IVE, qui exprime bien la pensée, a. *مبتین*
moubèiyèn, pr. t. *mubèiyîn*; — qui a un grand sens,
دار معنی mè'èni-dar.

SIGNIFICATION, s. f., a. *معنی mè'èni*, pr. t. *ma'ni*, *معنا*
mè'èna, pr. t. *ma'na*, pl. *معانی mè'èni*.

SIGNIFIER, v. a., *معنی داشتن mè'èni dachtèn*; — ce mot
 signifie cela, *این معنی این لفظ است mè'èni in lèfz*
in èst; — que signifie cela ? *این یعنی چه in yè'èni*
tchè, *این چه معنی دارد in chè mè'èni darèd*; — cela
 ne signifie rien, *این هیچ معنی ندارد in hitch mè'èni*
nè-darèd; — signifier, notifier, faire connaître par un
 acte formel, *رسماً اعلام کردن rèsmèn è'èlam kèrdèn*;
 — signifier par autorité de justice, *شروعاً اعلام کردن*
chèr'èn è'èlam kèrdèn; — signifié, e, *علام شده è'èlam-*
choudè.

SILENCE, s. m., *خاموشی khamouchi*, a. *سکوت sèkout*, pr. t.
sukiout, *صمت sèmt*, pr. t. *samt*; — faire silence, gar-
 der le silence, *خاموش ماندن khamouch mandèn*,
سکوت کردن sèkout kèrdèn; — silence! *خاموش kha-*
mouch, *خاموش باش khamouch bach*, *خاموش شو kha-*
mouch choou.

SILENCIEUX, EUSE, *کم حرف زن kè-m-hèrf-zèn*, *کم سخن kè-m-*
soukhèn, *کم صدا kè-m-sèda*.

SILENCIEUSEMENT, adv., *بی صدا bi sèda*.

SILEX, s. m., *سنگی چقماق sènguè tchaqmaq*.

SILIQUE, s. f., gousse, پوست پست *poust*, a. خروب *khèrroub*, pr. t. *kharroub*.

SILIQUEUX, EUSE, adj., پوستدار *poust-dar*.

SILLAGE, s. m., رد کشتی *rèdè kèchti*, ردۀ کشتی *rèdèyè kèchti*.

SILLER, v. a., راه شکافته را *ab dèria chèkaftè rah rèftèn*.

SILLON, s. m., شیار *chiar*.

SILLONNER, v. a., شیار کردن *chiaridèn*, شیار *chiar* کردن *kèrdèn*; — sillonné, e, شیار کرده *chiar-kèrdè*, شیار شده *chiar-choudè*.

SILo, s. m., a. مضموره *mètmourè*, plur. مطامير *mè-tamir*.

SIMAGRÉE, s. f., شيوه *chivè*, ناز *naz*, عشو و ناز *'ouchvè-ou-naz*, غمزۀ *ghèmzè*, a. عشوۀ *'ouchvè*, غنچ *ghèndj*, pr. t. *ghandj*; — faire des simagrées, ناز کردن و عشوۀ *'ouchvè-ou-naz* کردن *kèrdèn*.

SIMARRE, s. f., لباس دراز *lèbacé dèraz*, رخت بلند *rèkhté boulènd*.

SIMILAIRE, adj. des 2 g., همجنس *hèm-djèns*.

SIMILITUDE, s. f. comparaison, a. تمثيل *tèchbih*, تمثيل *tèmsil*; — ressemblance, a. مشابهت *chèbahèt*, مشابهت *mouchabèhèt*.

SIMILOR, s. m., زلنما *tèla-nèma*, زرنما *zèr-nèma*.

SIMONIAQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بكسب حرام *moutè'èl-lèq bè-kèsbé hèram*; — qui commet le crime de simonie, کسب حرام کنندۀ *kèsbé hèram kounèndè*, a. کسب حرام *kèssabè hèram*.

SIMONIE, s. f., کسب حرام *karé hèram*, کسب حرام *kèsbé hèram*, pr. t. *kièsbi haram*.

SIMPLE, adj. des 2 g. qui n'est point composé, ساده *sadè*, a. بسيط *bècit*, غير مرکب *ghèiré mourèkkèb*, pr. t. *ghaïri murèkkièb*; — sans ornement, ساده *sadè*; — sans malice, بی مکر و حيله *bi mèkr-ou-hilè*, ساده دل *sadè-dèl*, a. خالص الفواد *khalès-oul-fouvad*, pr. t. *khalis-ul-fuvad*; — simple, facile, آسان *âsan*; — niais, احمق *ahmèq*, ابله *èblèh*.

SIMPLE, s. m., a. مفردة *moufrédèt*, pr. t. *mufridèt*, pl. مفردات *moufrèdat*.

SIMPLEMENT, adv., ساده *sadè*, بطور ساده *bè-toouré sadè*; — sans cérémonie, بی تکلیف *bi tèklifanè*, بی تکلیف *bi tèklif*.

SIMPLICITÉ, s. f., ساده گوی *sadègui*; — niaiserie, حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

SIMPLIFICATION, s. f. action de simplifier V. SIMPLIFIER.

SIMPLIFIER, v. a., مختصر کردن *sadè kèrdèn*, مختصر کردن *mukhtaçar kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kièrdèn*; — faciliter, آسان کردن *âsan kèrdèn*, سهل کردن *sèhl kèrdèn*.

SIMULACRE, s. m. image, صورت *souèr*, pl. صور *souèr*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. تمثیل *tèmaci* — idole *bout*, pr. t. *put, pout*.

SIMULATION, s. f., نمایش *nèmayèch*, a. صحت ظاهره *sourètè zahèrè*, pr. t. *sourèti zahirè*.

SIMULER, v. a., زبر کاه کردن *âb zirè kah kèrn*, وانمود کردن *va nèn oud kèrdèn*.

SIMULTANÉ, e, در یک وقت بظهور پیوسته *dèr yèpèqt bè-*

zouhour-pèivèstè, در ايام آمدن *dèr yèk àn fè-rahèm-àmèdè*, در آن واحد پيدا شد *dèr àné vahèd pèida-choudè*, pr. t. *dèr àni vahid pèida-chudè*; — action simultanée, در آن واحد بظهور پیوسته *fè'èli dèr àné vahèd bè-zouhour pèivèstè*.

SIMULTANÉITÉ, s. f., موافقت الوقت *yèk-vèqti*, a. *mouvafèqèt-oul-vèqt*, pr. t. *muvafaqat-ul-vaqit*.

SIMULTANÉMENT, adv., در همان وقت *dèr yèk vèqt*, دفعه *dèr hèman vèqt*, pr. t. *dèr hèman vaqit*, a. *dèf'ètèn*, pr. t. *daf'atan*.

SINAI, s. m., mont, a. طور سینا *touré sina*, pr. t. *touri sina*, جبل سینا *djèbèlé sina*, pr. t. *djèbèli sina*.

SINAPISME, s. m., مرجم خردل *mèrhèmé khèrdèl*.

SINCÈRE, adj. des 2 g., درست *droust*, a. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*.

SINCÈREMENT, adv., صادقانه *èz rouï rasti*, از روی خلوص *sadèqanè*, از روی خلوص *èz rouï khoulous*.

SINCÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, پاکدرونی *pak-dèrouni*, a. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, خلوص *khoulous*.

SINCIPUT, s. m., فوق سر *foouqé sèr*, pr. t. *foouqi sèr*, a. مفرق *mèfrèq*, pr. t. *mèfrac*.

SINGE, s. m., بوزینه *bouzinè*, میمون *mèimoun*, a. قرد *qèrd*, pr. t. *qird*, pl. قرود *qouroud*.

SINGER, v. a., تقلید کردن *tèqlid khèmanidèn*, کاردن *kèrdèn*.

SINGERIE, s. f., مسخرگی *hèrèkètè mèimoun*, حرکت میمون *mèskhèrègui*.

SINGULARISER, v. a., بطور غریب شهرت دامن *bè-toouré ghè-rib cheuhrèt dadèn*; — se singulariser, بطور غریب مشهور شدن *bè-toouré ghèrib mèchhour choudèn*, خود را باطور غریبه مشهور کردن *khoud-ra bè-èlvare ghè-ribè mèchhour kèrdèn*.

SINGULARITÉ, s. f., a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*, عجاب *'oudjab*.

SINGULIER, s. m. terme de grammaire, a. مفرد *moufrèd*; — le singulier et le pluriel, a. مفرد و جمع *moufrèd-ou-djèm*, pr. t. *mufred-u-djèm*.

SINGULIER, ÈRE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*; — c'est une chose singulière, چیز است غریب *tchizist ghèrib*, pr. t. *tchizist gharib*, چیز است عجیب *tchizist 'èdjib*.

SINGULIÈREMENT, adv., بطور غریب *bè-toouré ghèrib*, بطرز عجیب *bè-tèrzé 'èdjib*, a. غریباً *ghèribèn*, pr. t. *gharibèn*, عجیباً *'èdjibèn*, pr. t. *'adjibèn*; — parler singulièrement, بطرز عجیب حرف زدن *bè-tèrzé 'èdjib hèrf zèdèn*.

SINISTRE, s. m., catastrophe, آسیب *acib*, a. آفت *afèt*, pl. آفات *afat*.

SINISTRE, adj. des 2 g., بدخرام *bèd-fèrdjam*, a. شوم *choum*.

SINISTREMENT, adv., بطور شوم *bè-toouré choum*.

SINON, conjonction, و اگر نه *èguèr nè*, pr. t. *èyèr nè*, و اگر نه *vè èguèr nè*, a. و الا *vè èlla*, pr. t. *vè illa*, فالا *fè-èlla*, pr. t. *fè-illa*.

SINUEUX, EUSE, adj., کج *kèdj*, پيچ اندر پيچ *pitch èndèr pitch*, a. معوج *mou'èvvèdj*.

SINUOSITÉ, s. f., کجی *kèdji*, پيچيدگی *pitchidègui*, a. انحناف *ènhènaf*, pr. t. *inhinaf*.

SINUS, s. m. terme de chirurgie, a. کيسه *kicè*, کيسه جراحه *kicèyé djèrahèt*, pr. t. *kicè djirahat*.

SION, s. m. montagne de Jérusalem, کوه قدس شريف *kouhé qoudsé chérif*.

SIPHON, s. m., انبوهه مصوصه *èmboubèyé mèmssoucè*; — à Chiraz on dit, کمر *kèmèr*, a. قصبه عققا *qèsbèt 'èqfa*, pr. t. *qasbat 'aqfa*.

SIRE, s. m. titre qu'on donne aux rois en leur parlant et en leur écrivant; les Persans emploient les phrases suivantes: شوم قربان *qourban-èt chèvèm*, قربان *qourban*; — oui Sire, بلی قربان *bèli qourban*, بلی قربانت *bèli qourban-èt chèvèm*.

SIRÈNE, s. f., دریایی پری *pèrîi dèriayi*, a. بنت البحر *bènt-oul-bèhr*.

SIRIUS, s. m. étoile de la constellation du grand Chien, a. شعری *chè'ra*, pr. t. *chi'ra*.

SIROP, s. m., a. شربت *chèrbèt*, pl. شروب *chouroub*; — sirop de roses, گل سرخ شربت *chèrbèté goulé sourkh*, pr. t. *chèrbèti guli sourkh*.

SIROTER, v. a., اشسته اشامیدن *ahèstè-ahèstè àchamidèn*, چشیده چشیده اشامیدن *tchèchidè-tchèchidè àchamidèn*.

SIRTES ou SYRTES, s. f. sables mouvants, ريگ روان *rigué rèvan*.

SIS, *s.*, adj., *a.* وقع *vagè'*, pr. t. *vagi'*.

SISON, *s.*, m. plante, *a.* قرة العيين *gourèt-ul-'èin*, pr. t. *gou-rat-ul-'aïn*.

SISTRE, *s.*, m. instrument de musique dont les anciens Egyptiens se servaient dans leurs cérémonies, *باتر* *batrè* (vieux) *دايره* *daïrè*, *a.* دف *dèff*, pl. دفوف *doufouf*.

SITE, *s.*, m., *جا* *dja*, *جای* *djaï*, *a.* موقع *moouqè'*, pr. t. *mèrqi'*, pl. مواقع *mèvaqè'*, pr. t. *mèvaqi'*, موضع *moouzè'*, pr. t. *mèvzi'*, pl. مواضع *mèvazè'*, pr. t. *mèvazi'*.

SITUATION, *s.*, f., *جا* *dja*, *a.* موقع *moouqè'*, pr. t. *mèrqi'*; — au fig., *a.* حال *hal*, حالت *halèt*; — la situation des affaires, حالت امور *halèté oumour*.

SITUER, *v.*, *a.* *جا دادن* *dja dadèn*, *a.* وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — situé, *e.* *جا داده شده* *vèz'-choudè*, *a.* *داده شده* *dadè-choudè*, *a.* موضوع *moouzou'* pr. t. *mèvzou'*, واقع *vagè'*, pr. t. *vagi'*.

SIX, adj. num., شش *chèch*.

SIXAIN, *s.*, m., *a.* شعر مسکس *chè'èré moucèddès*, pr. t. *chi'ri mucèddès*.

SIXIÈME, adj. ord. des 2 g., ششم *chèchoum*, *a.* سانس *sadès*, pr. t. *sadis*; — la partie d'un tout, شش یک *chèch yèk*, *a.* سدس *souds*.

SIXIÈMEMENT, adv., در ششم *dèr chèchoum*, *a.* سادساً *sadè-cèn*, pr. t. *sadicèn*.

SMILLE, *s.*, f., marteau, تیشه *tichè*.

SMILLER, *v.*, *a.* *با تیشه سوراخ کردن* *ba tichè sourakh kèrdèn*, *a.* *تیشه زدن* *tichè sèdèn*.

SMYRNE, nom de ville, ازمیر *èzmir*, pr. t. *izmir*.

SOBRE, adj. des 2 g., کم خوراک *kèm-khourak*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil-ul-èkil*; — sobre en paroles, کم سخن *kèm-soukhèn*, کم حرفن *kèm hèrf-zèn*, a. قليل الكلام *qèlil-ul-kèlam*, pr. t. *qalil-ul-kiè-lam*; — modéré, qui se contente de peu, a. اهل قناعت *èhlé qèna'èt*, pr. t. *ahli qana'at*.

SOBREMMENT, adv., بکم خوراکى *bè-kèm-khouraki*, بقناعت *bè-qèna'èt*.

SOBRIÉTÉ, s. f., امساک در غذا *èmsak dèr ghèza*, a. قناعت *qèna'èt*, pr. t. *qana'at*.

SOBRIQUET, s. m., پازنامه *patchnamè*, پازنامه *pojnamè*, (vieux) a. نَقَب *lèqèb*, pr. t. *laqab*.

SOC, s. m., گاو آهن *gar-àhèn*.

SOCIABILITÉ, s. f., a. استعداد تمدن *èstè'èdadé tèmèddoun*, pr. t. *isti'dadi tèmèddun*.

SOCIABLE, adj. des 2 g., انسپذیر *ouns-pèzir*, pr. t. *uns-pèzir*, قابل الفت پذیر *oulfèt-pèzir*, pr. t. *ulfèt-pèzir*, قابل مدنیت *qabèlé mèdèn:yèt*.

SOCIABLEMENT, adv., از روی حسن معاشرت *èz rouï heusné mou'achèrèt*.

SOCIAL, e, adj., متعلق باجماعت مردم *moutè'èllèq bè-djè-ma'èté mèrdoun*, pr. t. *mutè'alliq bè-djama'ati mèrdum*, مخصوص معاشرت مردم *mèkhçoucè mou'achèrèté mèrdoun*, pr. t. *makhsouci mu'acharati mèrdum*.

SOCIÉTÉ, s. f. assemblage d'hommes unis par la nature et les lois, a. مدنیت *mèdèn:yèt*, تمدن *tèmèddoun*, pr. t. *tèmèddun*, اجتماع الناس *èdjitèma'-oun-nas*, pr. t. *idj-tima'-un-nas*; — la société naturelle, a. اجتماع طبیعى

èdjlèma'è tèbî'i, pr. t. *idjlîma'i tubî'i*; — réunion des hommes; leur commerce, leur vie en commun, آمیزش *âmezîsch*, a. *amizèché mèrdoum bè-hèm-diguèr*, a. *mou'âchèrèt*, pr. t. *mu'âcharat*, oulfèt, pr. t. *ulfèt*; — une société commerciale, انبازی *èn-bazi*, chèrakètè tédjarètî, pr. t. *chara-kiètî tidjarètî*; — compagnie de personnes qui s'assemblent pour la conversation, le jeu, etc., بزم *bèzm*, èndjournèn, pr. t. *èndjumèn*, a. *mèdjilès*, pr. t. *mèdjilis*, pl. *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalîs*, جمعیت *djèm'iyèt*; — faire, former une société, انبازی شراکت *èmbazi kèrdèn*, embaz choudèn, شراکت کردن *chèrakèt kèrdèn*; — association de personnes réunies pour vivre selon les règles d'une institution ou d'un ordre religieux, گروه *guèrouh*, pr. t. *gurouh*, a. *zomrè*, pr. t. *zumrè*, pl. *زمرات* *zumat*, pr. t. *zumrat*, طایفه *taïfè*, pl. *tèvayèfr*, *tavaïf*, جمعیت *djèm'iyèt*; — société, action مدد *de-dagagner*, همراهی *hèm-rahi*, a. *rèfaqèt*, pr. t. *rafaqat*; — faire société à quelqu'un, lui tenir compagnie, همراهی کردن *hèm-rahi-ou-rèfaqèt kèrdèn*, pr. t. *hèm-rahi-u-rafaqat kièrdèn*.

SOCLE, s. m., پایه *payè*.

SOCQUE, s. m., پا افزار چوبین *pa-èfzarè tchoubîn*, کفش چوبین *kèfchè tchoubîn*.

SOCRATE, nom prop., سقراط *sègrat*.

SODOME, ville de Palestine, a. شهر لوط *chèhrè lout*, pr. t. *chèhèri lot*.

SODOMIE, s. f., بازی بچه *bètchè-bazi*, a. لواط *lèvatè-lèvat*.

SODOMISTE, s. m., باز بچه *bètchè-baz*, a. لوطی *louti*, سدومی *sodomi*.

SOEUR, s. f., همشیره *hèm-chirè*, خواهر *khahèr*; — ma *chère* sœur, همشیره عزیز من *hèm chirèyé 'èzizé mèn*; — belle-sœur, sœur de l'épouse, خواهرزن *khahèr-zèn*, خازنه *khaznè*; — sœur du mari, خواهر شوهر *khahèré choouhèr*; — sœur, a. اخت *oukht*, pl. اخوات *èkhèvat*, pr. t. *akhvat*.

SOFA OU SOPHA, s. m., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفا *sèffè*, pr. t. *soffa*.

SOI, pronom de la 3me personne, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود نفس *nèfsé khoud*, pr. t. *nèfsi khod*, خویش *khich*, خوشستن *khichtèn*; — chacun travaille pour soi, هر کس برای خود کار میکند *hèr kès bèraï khoud kar mikounèd*, هر کس در بند کار خویش است *hèr kès dèr bèndè-karé khich èst*; — à part soi, پیش خود *piché khoud* pr. t. *pichi khod*; — revenir à soi, بهوش باز *bè-houch baz àmèdèn*; — être chez soi, در خانه بودن *dèr khanèyé khoud boudèn*, در منزل خود *dèr mènzelé khoud nèchèstèn*.

SOIE, s. f., ابریشم *èbrichoum*, pr. t. *ibrichum*, a. حریر *hèrir*, pr. t. *harir*.

SOIERIE, s. f., (marchandise), قماش ابریشمی *qoumaché èbrichoumi*; — (commerce), تجارت ابریشم *tèdjarèt èbrichoum*; — (fabrique), کارخانه شعر بافی *kar-khanèyé chè'èr-bafi*.

SOIF, s. f., تشنگی *tèchnègui*, pr. t. *tichnègui*, a. عطش *'èlèch*, pr. t. *'atch*; — avoir soif, تشنه بودن *tèchnè boudèn*, pr. t. *tichnè boudèn*; — souffrir de la soif, درد تشنگی *dèrdé bi àbi kèchidèn*, pr. t. *dèrdi tichnè-gui kèchidèn*; — étancher la soif, کربن *dèf'è tèchnègui kèrdèn*; — au fig. soif de richesse, a. مال *hèrsé mal*, pr. t. *hirsi mal*; — soif de vengeance, حرص انتقام *hèrsé èntèqam*, pr. t. *hirsi èntiqam*.

SOIGNER, v. a., متوجه پیرستداری کردن *pèrèst-dari kèrdèn*, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, مقید بودن *mouqèiyèd boudèn*.

SOIGNEUSEMENT, adv., a. با احتیاط *bè-èhtèmam*, pr. t. *bè-ihli-mam*, بمواظبت *bè-dèqqèt*, pr. t. *bè-diqqat*, با دقت *bè-mouvazèbèt*, pr. t. *bè-murazibèt*.

SOIGNEUX, EUSE, adj., a. با اعتناء *ba èhtèmam*, pr. t. *ba ihtimam*, با دقت *ba dèqqèt*, pr. t. *ba diqqat*, a. کثیر *kècir-oul-èhtèmam*, pr. t. *kècir-ul-ihtimam*, مقید *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*, مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudaqqiq*.

SOIN, s. m., a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*, احتیاط *èhtèmam*, pr. t. *ihlimam*, مواظبت *mouvazèbèt*, pr. t. *muvarizibèt*, متوجه *tèqèiyoud*, pr. t. *tèqaiyud*; — avoir soin, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, pr. t. *mutèvèdjih choudèn*, با احتیاط داشتن *èhtèmam dachtèn*; — employer ses soins, بذل *bèzèlé sè'i-ou-èhtèmam kèrdèn*, کربن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOIR, s. m. après midi, a. عصر 'èsr, pr. t. 'asr, مسا mèça;
— ce soir, امروز عصری èmrouz 'èsri, pr. t. imrouz
'asri; — sur le soir, vers le soir, عصری طرف 'èsri, طرف
عصر tèrèfé 'èsr, pr. t. tarafi 'asr.

SOIRÉE, s. f. réunion, شب نشینی chèb-nèchini, pr. t. chèh-
nichini.

SOIT, conj., خواه khah; — soit qu'il parle, soit qu'il ne
parle pas, خواه حرف بنزد خواه حرف نزنند khah hèrf
bè-zènèd khah hèrf nè-zènèd; — soit! باشد bachèd.

SOIXANTAINE, s. f., بقدر شصت دانه bè-qèdré chèst danè,
بقدر شصت عدد bè-qèdré chèst 'èdèd, pr. t. bè-qadri
chast 'èdèd.

SOIXANTE, adj. num., شصت chèst, a. ستون sèttouné, pr. t.
sittouné.

SOIXANTE-DIX, adj. num., هفتاد hèftad, a. سبعون sèb'ouné.

SOIXANTIÈME, adj. ord., شصتم chèstoum, a. ستون sèttouné,
pr. t. sittouné; — la soixantième partie d'un tout,
شصت يك chèst-yèk.

SOL, s. m. monnaie V. Sou.

SOL, s. m. terrain, خاک khak, بوم boum, زمین zèmin, a.
ارض èrz, pr. t. arz, pl. اراضی èrazi, pr. t. arazi, قراپ
tourab.

SOLAIRE, adj. des 2 g., آفتابی àftabi, a. شمسی chèmsi,
fém. شمسیه chèmsiyè; — année solaire, سال شمسیه
salé chèmsiyé, a. سنه شمسیه sènèyé chèmsiyé, pr. t.
sènèi chèmsiyé.

SOLANUM, s. m. plante, vulg. douce-amère, a. عنب الذيب
'ènèh-cuz-zib.

SOLBATSU, *e*, adj., cheval qui a la sole du pied malade, *a*.
ظالع *zalè'*, pr. t. *zali'*.

SOLBATURE, *s. f.*, *a*. ظلاع *zoula'*.

SOLDAT, *s. m.*, سرباز *sèr-baz*.

SOLDATESQUE, adj. des 2 g., سربازی *sèr-bazi*, سرباز طور *sèr-baz-toour*.

SOLDATESQUE, *s. f.* les simples soldats, سربازان *sèr-basan*,
a. نفرات عسکریت *nèfèraté 'èskèriyè*, pr. t. *nèfèrati 'as-kèriyè*.

SOLDE, *s. f.* appointements, paye, *a*. مواجب *mèvadjèb*, pr.
t. *mèvadjib*, علوفه *'ouloufè*; — payer la solde, مواجب
مèvadjèb *dadèn*; — complément, reste de compte,
a. بقیة حساب *bèqiyèyé hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*,
باقی *baqi*, بقیة دین *bèqiyèyé dèin*, pr. t. *baqiyèi dèin*,
قصور *qouçour*.

SOLDER, *v. a.* payer ce qui est dû, مواجب دادن *mèvadjèb
dadèn*, مواجب نارسازی کردن *mèvadjèb kar-sazi kèr-
dèn*; — en termes de commerce, بقیة حساب را کار
bèqiyèyé hèçab-ra kar-sazi kèrdèn, pr. t. *baqiyèi hiçab-ra
kiar-sazi kièrdèn*, بقیة دین را ادا *bèqiyèyé dèin-ra èda kèrdèn*,
قطع حساب کردن *qèl'é hèçab kèrdèn*, pr. t. *qat'i hiçab kièrdèn*; — soldé,
e, قطع حساب شده *qèl'é hèçab choudè*, pr. t. *qat'i
hiçab choudè*, حساب مفروق شده *hèçab mèfrouq
choudè*.

SOLÉ, *s. f.*, espace de terrain ensemencé, زمین حایل *sè-
miné hayèl*, *a*. تحویل الارض *tèhvîl-oul-èrz*, pr. t. *tah-
vil-ul-arz*; — le dessous du pied du cheval, زیر سم *zîr sem*

زیر *zire soummé èsp*, a. صحن انکافر *sèhn-oul-hafèr*;
— poisson, ماهی پهن *mahiï pèhn*, a. سمک موسی *sè-
mèké mouça*.

SOLÉCISME, s. m., کلام غلط در ترکیب کلام *ghèlèt dèr tèrkibé
kèlam*, نحوی غلط *ghèlètè nèhvi*.

SOLEIL, s. m., خورشید *khourchid*, pr. t. *khorchid*, آفتاب
âftab, pr. t. *âfitab*, a. شمس *chèms*, pl. شمس *chou-
mous*, pr. t. *chumous*; — la lumière du soleil, نور آفتاب
nouré âftab, pr. t. *nouri âfitab*, روشنایی آفتاب
roou-chènayiï âftab, ضیای آفتاب *ziaï âftab*, pr. t. *ziaï âfi-
tab*, a. ضیا الشمس *zia-ouch-chèms*; — exposer au
soleil, گذاشتن در آفتاب *dèr âftab gouzachtèn*; —
éclipse de soleil, گرفتن آفتاب *guèrèftènè âftab*, pr. t.
guiriftèni âfitab, a. کسوف *kouçouf*, pr. t. *kuçouf*; —
soleil, fleur de tournesol, گل آفتابگردان *goulé âftab
guèrdan*, pr. t. *guli âfitab-guirdan*, آفتاب پرست
âftab-pèrèst.

SOLENNEL, LE, adj. avec pompe, با تشریفات *ba tèchrfat*,
با شکوه *ba choukouh*, با جلال *ba djèlal*; — en termes
de jurisprudence, synonyme de authentique, a. شرعی
chèr'i, قانونی *qanouni*, صحیح *sèhik*.

SOLENNELLEMENT, adv. publiquement, آشکارا *âchkara*,
اشکاره *âchkarè*, pr. t. *âchikiarè*; — avec pompe, با
با شکوه *ba choukouh*, با جلال و عظمت *ba djèlal-ou-tèntènè*,
— officiellement, a. رسماً *rèsmèn*.

SOLENNISATION, s. f., a. رسوم و تشریفات *rouçoum-ou-tèchri-
fat*, pr. t. *ruçoum-u-tèchrfat*.

SOLENNISER, v. a., رسوم تشریفات را اجرا کردن *rouçoumé*

tèchrisat-ra èdjra kèrdèn, با تشریفات بجا آوردن *ba tèchrisat bè-dja àvourdèn*; — solenniser une fête, عیدیرا با تشریفات گرفتن *'idi-ra ba tèchrisat guè-rèftèn*.

SOLENNITÉ, s. f., فَر, *fèr*, شڪو *choukouh*, pr. t. *chukiouh*, a. طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*; — réjouissance publique, جشن *djèchn*.

SOLFÈGE, s. m., موسیقی رقوم کتابچه *kètabtchèyé rou-goumé 'èlmé mouciqi*.

SOLFIER, v. a., از روی رقوم موسیقی سراییدن *èz rouï rou-goumé mouciqi sèrayidèn*.

SOLIDAIRE, adj. des 2 g. qui rend plusieurs co-obligés caution les uns des autres, شريك كندۀ اشخاصى *chèrik-kounèndèyé èchkhaci tchènd dèr kèfalètè mali*; — qui a une obligation, كفيل بما *kèfilè bè-mal*, a. كفيل بامل *kèfil-bèl-mal*, pr. t. *kèfil bil-mal*; — obligés mutuellement, كفيل همدیگر *kèfilè hèm-diguer*.

SOLIDAIEMENT, adv., بكفالت يكدیگر *bè-kèfalètè yèk-di guèr*, متكفل همدیگر *moutèkèffèlé hèm-diguer*.

SOLIDARITÉ, s. f., در كفالت مالی شراكت *chèrakèt dèr kèfalètè mali*, در حق يكدیگر كفالت *kèfalèt dèr hèqqè yèk-diguer*.

SOLIDE, adj. des 2 g. opposé à fluide, انبسته *èmbèstè*, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*, پایدار *soulb*; — qui résiste à l'action du temps, استوار *paï-dar*, استوار *oustear*, pr. t. *ustutar*, با دوام *ba dèvam*, a. مستحکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*, مستحکم *moustèh-*

kèm, pr. t. *mustahkèm*, قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*, متین *mètîn*; — au fig. raison solide, a. دلیل قوی *dèlilé qèvi*, pr. t. *dèlili qavi*; — un esprit solide, a. عقل متین *'èqlé mètîn*, pr. t. *'agli mètîn*; — on dit: un homme solide, مرد با استخوانی *mèrdé ba èstoukhani*, pr. t. *mèrdi ba ustoukhani*.

SOLIDEMENT, adv., بطور استوار *bè-toouré oustvar*, pr. t. *bè-tèvri ustuvâr*, بنحور مستحکم *bè-toouré moustèhkèm*, oustvar, pr. t. *ustuvâr*, پایدار *paï-dar*, a. محکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*.

SOLIDIFIER, v. a., غلیظ انبسته کردن *èmbèstè kèrdèn*, غلیظ گردانیدن *ghèliz guèrdanidèn*, سخت کردن *sèkht kèrdèn*.

SOLIDITÉ, s. f., پایداری *paï-dari*, استواری *oustvari*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*, قوت *qouvvet*, صلابت *sèlabèt*.

SOLILOQUE, s. m., سخنی که شاخص خود با خود گوید *soukhèni ké chèkhs khoud ba khoud gouyèd*, pr. t. *soukhèni ki chakhs khod ba khod gouyèd*, a. کلام المتکلم *kèlam-oul-moutèkèllèm* به-نفسه *bè-nèfsè-hè*, pr. t. *kèlam-èl-mutèkèllim bi-nèfsi-hi*.

SOLIPÈDE, adj. des 2 g., داندۀ یکسم *darèndèyè yèk soumîn*.

SOLITAIRE, adj. des 2 g., تنها نشین *tènha-nèchîn*, pr. t. *tènha-nichîn*, وحدت گزین *vèhdèt-gouzîn*, pr. t. *vahdèt-guzîn*, عزلت گزین *'èzlèt-gouzîn*, pr. t. *'azlèt-guzîn*, a. منزوی *mounzèvi*, pr. t. *munzavi*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*; — lieu solitaire, جای خلوت *djaï khèlvèt*,

pr. t. *djaï khalvèt*, بېغولده *bèighoulè*; — vie solitaire, تنها نشینی *tènha-nèchini*, pr. t. *tènha-nichini*, عزلت نشینی *'èzlèt-nèchini*, pr. t. *'azlèt-nichini*, a. تاجرد *tèdjèrroud*, pr. t. *tèdjèrrud*; — ver solitaire, ou ténia, کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفر *sèfèr*, pr. t. *safèr*, V. Ténia; — s. anachorète, عزلت نشین *'èzlèt-nèchîn*, pr. t. *'azlèt-nichîn*, خلوت نشین *khèlvèt-nèchîn*, pr. t. *khalvèt-nichîn*, a. زاهد *zahèd*, pr. t. *zahid*.

SOLITAIREMENT, adv., در تنهائی *tènha*, *dèr tènhayi*, a. منفرداً *mounfèrèdèn*, pr. t. *munfèridèn*.

SOLITUDE, s. f., خلوت تنهائی *tènha*, *khèlvèt-nèchini*, a. انزوا *ènzèva*, pr. t. *inziva*, عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*.

SOLIVE, s. f., تیر بام خانه *tiré bamé khanè*, pr. t. *tiri bami khanè*, فرسب *fèrsèb*.

SOLIVEAU, s. m., تیر کوچک *tiré koutchèk*, فرسب کوچک *fèrsèbé koutchèk*.

SOLLICITATION, s. f. action d'exciter, فزولش *foujoulèch*, فزولیدن *foujoulidèn*, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*, ترغیب *tèrghib*, pr. t. *targhib*, pl. ترغیبات *tèrghibat*, pr. t. *targhibat*, تشویق *tèchoiq*; — prière, demande pleine d'insistance, نیازمندی *niazmèndi*, خواهش *k hahèch*, a. رجا والتمس *rèdja-ou-èltèmas*, pr. t. *ridja-u-iltimas*, ابرام *èbram*, pr. t. *ibram*, استدعا *èstèd'a*, pr. t. *istid'a*, الحاح *èlhah*, pr. t. *ilhah*, pl. الحاحات *èlhahat*, pr. t. *ilhahat*; — soin qu'on prend pour le succès d'une affaire, تغلا *tèghèlla*, a. سعی *sè'i*, pr. t. *sa'i*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam* et *iqtam*, اهتمام *èhlèmam*,

pr. t. *ihitimam*, جد و جهد *djèdd-ou-djèhd*, pr. t. *djidd-u-djèhd*.

SOLLICITER, v. a. exciter, فزولیدن *foujoulidèn*, il est vieux, تحريك کردن *tèhrik kèrdèn*, تشويق کردن *tèchviq kèrdèn*, ترغيب کردن *tèrghib kèrdèn*, pr. t. *targhib kièrdèn*; — demander avec insistance, بایرام خواهشمند *bè-èbram khahèchmènd choudèn*, pr. t. *bè-ibram khahichmènd chudèn*, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, رجا و *èbram kèrdèn*, pr. t. *ibram kièrdèn*, استدعا کردن *rèdja-ou-èltèmas kèrdèn*, استعدا *èstèd'a kèrdèn*, pr. t. *istid'a kièrdèn*; — agir pour le succès d'une affaire, تغلا کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی کردن *dèst-ou-pa zèdèn*, سعي *sè'i kèrdèn*, اقام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOLLICITEUR, EUSE, s. qui sollicite, خواهش کننده *kha-hèch-kounèndè*, خواهان *khahan*, خواهشمند *khahèch-mènd*, a. مستدعی *moustèd'i*, راجی *radji*.

SOLLICITUDE, s. f., دلسوزی *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. همت *hèmmèt*, pr. t. *himmèt*, pl. هم *hèmèm*, pr. t. *himam*; — la sollicitude maternelle, دلسوزی مادر *dèl-souzii madèr*, pr. t. *dil-souzii madèr*, همت مادرانه *hèmmètè madèranè*, pr. t. *himmèti madèranè*.

SOLSTICE, s. m., a. تحویل شمس *tèhvilé chèms*, pr. t. *tah-vili chèms*.

SOLSTICAL, e, adj., متعلق بتحويل شمس *moutè'èllèq bè-tèhvilé chèms*, pr. t. *mutè'alliq bè-tahvili chèms*; — hauteur solsticale, ارتفاع آفتاب هنگام تحویل *èrtèfa'é àftab*

hèngamé tèhvîl, pr. t. irtifa'i âsîtab hêngami tahvîl.

SOLUBILITÉ, s. f., گداز *goudaz*, a. انحلال *ènhèlal*, pr. t. *înhîlal*.

SOLUBLE, adj. des 2 g. qui peut être résolu, گشودنی *gouchoudèni*, انحلال پذیر *ènhèlal-pèzir*, pr. t. *înhîlal-pèzir*; — qui peut se fondre, آب شدن *âb-choudèni*, گداز پذیر *goudaz-pèzir*, pr. t. *guduz-pèzir*, گداختنی *goudakhtèni*, a. ممکن الذوب *moumkèn-ouz-zooub*, pr. t. *mumkîn-uz-zèvb*.

SOLUTION, s. f. dénouement d'une difficulté, گشودگی *gouchoudègui*, گشوده شدن *gouchoudè choudèn*, a. حل *hèll*, pr. t. *hall*; — fin., résultat, a. نتيجه *nètîdjè*; — en termes de chimie, گداز *goudaz*, گداختن *goudakhtè choudèn*, a. تذيب *tèzvîb*, زوبان *zoouban*, pr. t. *zèrban*; — solution de continuité, séparation des parties, a. تفريق الاتصال *tèfèrrouq-oul-èttèçal*, pr. t. *tèfèrruq-ul-ittîçal*.

SOLVABILITÉ, s. f., يارای ادای دين *yarai'èdaï dèïn*, pr. t. *yarai'idaï dèïn*, قدرت ادای دين *goudrètè'èdaï dèïn*, pr. t. *goudrèti'idaï dèïn*.

SOLVABLE, adj. des 2 g., بدای دين توانا *bî-èdaï dèïn tèvana*, pr. t. *bè-idaï dèïn touvana*, مقتدر بادای دين *mouqtèdèr bè-èdaï dèïn*.

SOMATOLOGIE, s. f., traité des parties solides du corps humain, a. بحوث عن احوال البدن *bèhs 'èn èhval oul-bèdèn*, pr. t. *bahs 'an ahval-ul-bèdèn*.

SOMBRE, adj. des 2 g., تاریک *tarik*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*; -- nuit sombre, شب تاریک *chèbé tarik*;

— au fig. triste, اندوهکین *èndouhkîn* et *èndouhguîn*, غمگین *ghèmguîn*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

SOMBRER, v. n., وارونه و غرق شدن کشتی *varounè-ou-ghèrq choudèné kèchti*.

SOMMAIRE, s. m., a. مجمل *moudjmèl*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulaga*.

SOMMAIRE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *moukh-taçar*; — réponse sommaire, جواب *djèvabé koutah*, a. مختصر جواب *djèrabé moukh-tècèr*, pr. t. *djèvabi moukh-taçar*.

SOMMAIREMENT, adv., بطور اختصار *bè-toouré èkhtèçar*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *moukh-taçarèn*, على طريق *'èla tèriq-oul-èkhtèçar*, pr. t. *'ala tariq-ul-ikhtiçar*.

SOMMATION, s. f., a. acte par écrit, امر شرعى *èmre chér'i*, pr. t. *èmri char'i*; — sommation respectueuse, ا. تكليف *tèklif*; — cette place s'est rendue à la première sommation, این قلعه در اول تکلیف تسلیم شد *în qèl'è dèr èvèlè tèklif tèslim choud*.

SOMME, s. f. charge, fardeau, بار *bar*, a. حمولة *hèmoulè*, pr. t. *hamoulè*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*, pl. احمال *èh-mal*, pr. t. *ahmal*; — somme de blé, بار گندم *baré guèndoum*; — bête de somme, cheval, مل بارکش *malé bar-kèch*, مل چارپادار *malé tchar-pa-dar*, ou مل چاروادار *malè tcharva-dar*.

SOMME, s. f. quantité d'argent, a. مبلغ *mèblègh*, pr. t. *mèblagh*, pl. مبلغ *mèbalègh*, pr. t. *mèbaligh*; — une

somme de mille tomans, مبلغ هزار تومان *mèblaghé hà-zar touman*; — adv. somme toute, en somme, حاصلش *hacèl-èch*, a. حاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*, خلاصه *khoulacè*.

SOMME, s. m. sommeil, خواب *khab*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai fait un bon somme, خوب خوابی کردم *khoub khabi kèrdèm*.

SOMMEIL, s. m., خواب *khub*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai sommeil, خوابم میاید *khab-èm mi-âyèd*.

SOMMEILLER, v. n., ناویدن *navidèn*, پینکی کردن *pinèki kèrdèn*, vulg. چرت زدن *tchort zèdèn*.

SOMMELIER, ÈRE, s., شربتدار *chèrbèt-dar*.

SOMMELLERIE, s. f. lieu où on garde le vin, شربتخانه *chèrbèt-khanè*; — fonction. شربتداری *chèrbèt-dari*.

SOMMEI, v. a., فرمایش کردن *qèdèghèn kèrdèn*, قدغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — il l'a sommé de le payer, کرد پولش را بدهد *qèdèghèn kèrd poulèch-ra bè-dèhèd*; — envoyer un acte écrit de la part de la justice, رسماً اعلام کردن *rèsmèn è'èlam kèrdèn*.

SOMMET, s. m., قله *qoullè*, سر *sèr*, کله *kèllè*, a. راس *rèds*; — le sommet de la montagne, سر کوه *sèré kouh*, قله *qoullèyé kouh*; — le sommet de la tête V. SINCIPUT.

SOMMIER, s. m., cheval de somme, اسب بارکش *èspé bar-kèch*, یابو *yabou*.

SOMMIER, s. m. sorte de matelas, V. MATELAS.

SOMMITÉ, s. f., V. SOMMET.

SOMNAMBULE, s. et adj. des 2 g., راه رونده *rah-rèvèndèyé dèr khab*, a. سيار بالليل *sèiyar bèl-lèil naïmèn*, pr. t. *sèiyar bil-lèil naïman*; — se dit aussi d'une personne endormie par le moyen du magnétisme, پريدار *pèri-dar*.

SOMNAMBULISME, s. m. état du somnambule, حالت راه رونده *halète rah-rèvèndèyé dèr khab*.

SOMNIFÈRE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-âvèr*, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*, pl. منومات *mounèvvèmat*, pr. t. *munèvvimat*.

SOMPTUAIRE, adj. des 2 g. loi somptuaire, قانون حاوی بر *qanouné havi bèr moumanè'té èsrafé mèrdoum*.

SOMPTUEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèbdèbè*, با کتر و فتر *ba kèrr-ou-fèrr*, با جلال *ba djèlal*, با احتشام *ba èhtècham*, با دارات *ba darat*, a. بالاحتشام *bèl-èhtècham*, pr. t. *bil-ihitcham*.

SOMPTUEUX, EUSE, adj., نمایان *nèmayan*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*.

SOMPTUOSITÉ, s. f., دبدبه *dèb-dèbè*, کتر و فتر *kèrr-ou-fèrr*, دارات *darat*, a. عنوان *'ounvan*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hachmèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ihitcham*.

SON, sa, ses, pron. poss., او *ou*; — ce pronom s'exprime aussi par اش *èch* si le mot qui précède est terminé par un o et par, ش *èch*, si le mot est terminé par toute autre lettre — pour le pluriel on emploie les mots, شان *chan*, ایشان *ichan*, آنها *ànha*; — exemple: sa maison, خانه او *khanèyé ou*, خانه اش *khand-èch*; —

son livre, کتاب او *kètubé ou*, pr. t. *kitabi ou*, کتابش *kètub-èch*; — son père, پدرش *pèdèr-èch*; — ses maisons, خانه‌های او ou خانه‌های *khanèhaï ou*, خانه‌هایش *khanèhaï-èch*, pr. t. *khanèhach*.

SON, s. m. bruit, آواز *avaz*, آواز *avazè*, ا. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*, pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*, pr. t. *asvat*.

SON, s. m. la partie la plus grossière du blé, سبوس *sèbous*, pr. t. *soubous*, نخاله *noukhalè*.

SONDE, s. f., a. بلده *bèlèdè*, بلد *bèlèd*; — jeter la sonde, انداختن *bèlèdè èndakhtèn*; — en termes de chirurgie, سبار *sèbar*, a. میل *mil*, مسبار *mèsbar*, pr. t. *misbar*.

SONDER, v. a., با بلد *bèlèdè èndakhtèn*, اندازه گرفتن *ba bèlèdè èndazè guèrèftèn*, pr. t. *ba bèlèdè èndazè guiriftèn*; — au fig., غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*; — en parlant d'une plaie, سبار انداختن *sèbar èndakhtèn*, میل انداختن *mil èndakhtèn*.

SONDEUR, s. m., اندازه بلد *bèlèdè-èndaz*.

SONGE, s. m., گز *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, بوشاسب *bouchasb*, (ces deux mots sont vieux) خواب *khab*, a. روبا *rou'ya*, pl. روی *rouva*; — voir en songe, در خواب دیدن *dèr khab didèn*; — j'ai vu en songe, در خواب دیدم *dèr khab didèm*; — expliquer un songe, تعبیر خواب کردن *tè'èbiré khab kèrdèn*; — au fig. projet sans fondement, خیال بی پا *khialé bi pa*, a. خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

SONGE-CREUX, s. m., مستغرق خیالات' بیهوده *moustègh-rèqé khialaté bihoudè*.

SONGE-MALICE, s. m., بدسگال *bèd-sègal*.

SONGER, v. n. faire un songe, خواب دیدن *khab didèn*;
— penser, اندیشیدن *èndichidèn*, فکر کردن *fèkr kèr-dèn*, در فکر بودن *dèr fèkr boudèn*; — avoir quelque vue, نیت داشتن *niyèt dachtèn*, خیالی داشتن *khiali dachtèn*.

SONGEUR, EUSE, s. qui raconte les songes, نقل کننده *nèql-kounèndèyé khab*.

SONNA, s. f. recueil des traditions religieuses des musulmans sunnites, سته *sounnè*, pr. t. *sunnè*.

SONNAILLE, s. f., زنگ *zèng*, a. جرس *djèrès*.

SONNANT, E, adj. en parlant d'une horloge, زنگزن *zèng-zèn*, زنگدار *zèng-dar*; — espèces sonnantes, پهل نقد *poulé nèqd*.

SONNER, v. n. rendre un son, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — v. a. tirer du son d'une cloche, ناقوس زدن *naqous zèdèn*; — sonner, dans le sens de appeler, آواز کردن *âvaz kèrdèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — sonner de la trompette, شپور *chèipour zèdèn*; — sonner la retraite, طبل انصراف *tèblé ènsèraf zèdèn*, pr. t. *tabli ìnsiraf zèdèn*; — au fig. faire sonner bien haut une action, s'en vanter, رسانیدن *bè-'èiyouq rèçanidèn*.

SONNERIE, s. f. son de plusieurs cloches qui sonnent ensemble, صدای ناقوسها *sèdaï naqous-ha*; — d'une montre, زنگ ساعت *zèngué sa'èt*.

SONNET, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزليات *ghè-zèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

SONNETTE, s. f., a. زنگ *zèng*.

SONNEUR, s. m., ناقوسزن *nagous-zèn*.

SONORE, adj. des 2 g. qui rend des sons, صدا کننده *sèda-kounèndè*, a. طنان *tènnan*; — qui a un beau son, خوش صدا *khoch-sèda*, آواز صاف *âvazé saf*; — qui renvoie le son, عکس صدا انداز *'èksé sèda-èndaz*, عکس انداز صدا *'èks-èndazé sèda*.

SOPEUR, s. f., engourdissement voisin du sommeil et qui la précède, خواب آلودگی *khab-âloudègui*, a. سبات *sèbat*, pr. t. *sabat*.

SOPHISME, s. m., گفتار مغلطه آمیز *goftaré mèghlètè-â Miz*, a. مغالطه *mèghalètèt*.

SOPHISTE, s. m., گوینده سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-â Miz*.

SOPHISTICATION, s. f., دغلی *dèghèli*, a. زغل *zèghèl*.

SOPHISTIQUE, adj. des 2 g., مغلطه آمیز *mèghlètè-â Miz*.

SOPHISTIQUEUR, v. a., سخن دغلی کردن *dèghèli kèrdèn*, سخن مغلطه آمیز گفتن *soukhèné mèghlètè-â Miz gouftèn*.

SOPHISTIQUEURIE, s. f., (peu usité), سخن در مغلطه *mèghlètè dèr soukhèn*, a. مغالطه فی الکلام *moughalètèt fil-kèlam*, pr. t. *moughalatat fil-kièlam*.

SOPHISTIQUEUR, s. m., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, گوینده سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-â Miz*.

SOPORATIF, IVE, adj., خواب آورنده *khab-âvèr*, خواب آور

khab-âvèrèndè, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*,
V. SOPORIFIQUE.

SOPOREUX, EUSE, adj., اور سبات *soubat-âvèr*, a. مسبت
mousbèt, pr. t. *mousbit*.

SOPORIFÈRE, adj. des 2 g. V. SOPORATIF.

SOPORIFIQUE, adj. des 2 g., اور خواب *khab-âvèr*, خواب
khab-âvèrèndè, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*.

SORBE, s. f. fruit du sorbier, a. غبيرا *ghèbira*, V. CORNE.

SORBET, s. m., a. شربت *chèrbèt*.

SORBETIÈRE, s. f., moule à sorbet, قالب بستنی *qalèbè*
bèstèni.

SORBIER, s. m. V. CORNIER.

SORCELLERIE, s. f., افسونگری *èfsoun-guèri*, جادوگری *dja-*
dou-guèri.

SORCIER, ÈRE, s., جادوگر *djadou-guèr*, پری افسای *pèri-*
èfsaï, پریخان *pèri khan*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*,
pl. ساحرين *sahèrîn*, pr. t. *sahirîn*, féminin. ساحره *sahèrè*,
pr. t. *sahirè*.

SORDIDE, adj. des 2 g. vilain, sale, پلید *pèlid*, چرکین
tchèrkîn, ناپاک *na-pak*, مردار *mourdar*, a. کثیف *kècif*;
— au fig. avare, سیاهدست *siah-dèst*, a. بخیل *bèkhil*,
pr. t. *bakhil*, خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*.

SORDIDEMENT, adv., سیاهدستی *bè-siah-dèsti*, بخش
bè-khèssèt.

SORDIDITÉ, s. f., سیاهدستی *siah-dèsti*, a. خست *khèssèt*,
pr. t. *khissèt*, خساست *khèçacèt*, pr. t. *khaçacèt*, بخل
boukhl.

SORNETTE, s. f., سخن بی پا *hèrfé bi-houdè*, a. *soukhèné bi pa*, pr. t. *sukhèni bi pa*, a. *تَرَهَات* *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*.

SORT, s. m. la destinée considérée comme cause des événements de la vie, اختر *èkhtèr*, pr. t. *akhtèr*, بخت *bèkht*, pr. t. *bakht*, a. *طالع* *talè'*, pr. t. *tali'*, *فلك* *fèlèk*, *قضا* *qèza*, pr. t. *qaza*; — se soumettre au sort, بحکم *bè-heukmé qèza tèn dèr dadèn*, pr. t. *bè-hukmi qaza tèn dèr dadèn*; — sort, effet de la destinée, a. *قسمت* *qèsmèl*, pr. t. *qismèl*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*; — sort, manière de décider une chose par le hasard, a. *قرعه* *qour'è*, pr. t. *qour'a*; — tiré au sort, *قرعه انداختن* *qour'è èndakhtèn*; — jeter un sort sur quelqu'un, *افسونگری کردن* *èfsoun-guèri kèrdèn*, *نظر انداختن* *nèzèr èndakhtèn*, pr. t. *nazar èndakhtèn*, *جادویی کردن* *djadouyi kèrdèn*.

SORTABLE, adj. des 2 g., شایان *chayan*, شایسته *chayèstè*, a. *لائق* *layèq*, pr. t. *laïq*, مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

SORTE, s. f., جور *djoour*, pr. t. *djèrr*, گونه *gounè*, a. *نوع* *noou'*, pr. t. *nèv'*, pl. *انواع* *ènva'*, جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, pl. *اجناس* *èdjnas*, مقوله *mèqoulè*, pr. t. *maqoulè*; — de cette sorte, *از این جور* *èz in djoour*, جنس *djèns*, pr. t. *èz in djîns*; — de toute sorte, *از هر جور* *èz hèr djoour*; — manière, façon, a. *طرز* *tèrz*, pr. t. *tarz*; — une sorte de vêtement, *یک طرز لباس* *yèk tèrzé lèbas*; — en sorte que, de sorte que, *بطوریکه* *bè-toouri-ké*, *بنوعیکه* *bè-noou'i-ké*; — faire en sorte que, *طوری*

toouri kèrdèn, راهش را پیدا کردن, rah-èch-ra pèida kèrdèn.

SORTIE, s. f., بیرون رفتن, biroun àmèdèn, biroun rèftèn, a. خروج, khouroudj; — c'est aujourd'hui ma première sortie, امروز اول بیرون آمدن من است, èmrouz èvèl biroun àmèdèné mèn èst; — l'entrée et la sortie des marchandises, a. دخول و خروج امتعه, doukhoul-ou-khouroudjé èmtè'è, pr. t. doukhoul-u-khouroudji èmti'a, اخراج امتعه, èdkhal-ou-èkhradjé èmtè'è, pr. t. idkhal-u-ikhradjji èmti'a; — issue, راه, rahé biroun àmèdèn, a. مخرج, mèkhrèdj, pr. t. makhrèdj, pl. مخارج, mèkharèdj, pr. t. mèkharidj.

SORTILÈGE, s. m., افسونگری, èfsounguèri, عزایم خوانی, yèm-khani, سحر, sèhr, pr. t. sihr et sihir.

SORTIR, v. n., بیرون رفتن, biroun àmèdèn, biroun rèftèn; — sortir de la maison, از خانه بیرون رفتن, èz khanè biroun àmèdèn, èz khanè biroun rèftèn; — faire sortir, بیرون کردن, biroun kèrdèn, اخراج کردن, èkhradj kèrdèn; — sorti, e, biroun-rèftè.

SORTIR, v. a., بیرون آوردن, biroun àvourdèn, biroun kèrdèn, اخراج کردن, èkhradj kèrdèn, pr. t. ikhradj-kièrdèn.

SOT, TE, adj. et s., نادان, na-dan, گول, goul (peu usité) a. ابله, èblèh, احمق, èhmèq, pr. t. ahmaq, سفیه, sèfih, بهیم, bèhim.

SOTTEMENT, adv., بنادانی, bè-na-dani, با حماقت, bè-hèma-qèt, pr. t. bè-hamaqat.

SOTTISE, s. f., نادانی *na-dani*, ابله‌ی *èblèhi*, ا. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*; — paroles qui annoncent un manque d'esprit et de jugement, سخن بی معنی *sou-khèné bi mè'èni*, a. تره *tèrrè*, pr. t. *turrè*, pl. ترهات *tèr-rèhat*, pr. t. *turrèhat*; — impertinence, V. INJURE.

SOU, s. m., پوشیز *pèchiz*, پوشیزه *pèchizè*, پول سیاه *poulè siah*.

SOUBASSEMENT, s. m., دامن *damèn*, a. سدیله *sèdil*, تبلیطه *tèblitè*

SOUBRESAUT, s. m., جهش *djèhèch*, و خیز *djèst-ou-khiz*, تکان *tèkan*, a. فکزه *qèhzèt*, pr. t. *qahzèt*, pl. قکرات *qèhzat*, pr. t. *qahzat*.

SOUBREVESTE, s. f., نیم تنه بی آستین *nim-tènèyé bi àstîn*, pr. t. *nim-tènèi bi àcitîn*.

SOUCHE, s. f., بیخ درخت *bikhé dèrèkh*, بن درخت *bouné dèrèkht*, پای درخت *paï dèrèkht*; — au fig., sot V. SOT.

SOUCHET, s. m. terme de botanique, plante, زرد جوبه *zèrd-tchoubè*, a. سعد *sou'oud*.

SOUCI, s. m. fleur, گل جعفری *goulé djè'èfèri*.

SOUCI, s. m. soin avec inquiétude, اندیشه *èndichè*, a. هم *hèmm*, pl. هموم *houmoum*, pr. t. *humoum*, غایله *ghaïlè*, pl. غوایل *ghèvayèl*, pr. t. *ghavaïl*; — chagrin, اندوه *èndouh*, a. غم *ghèm*, pr. t. *gham*, pl. غموم *ghoumoum*, غصه *ghoussè*, قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*; — avoir des soucis, du chagrin, اندوه داشتن *èndouh dachtèn*, اندوه‌کین بودن *èndouhkèïn boudèn*, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

SOUCIER, (se), v. pron., در اندیشه بودن *dèr èndichè bou-dèn*, در قید بودن *dèr qèid boudèn*; — je ne m'en soucie pas, غصهٔ او را *ghoussè khourdèn*, در قیدش *ghoussèyé ou-ra nè-mi-khourèm*, نیستم *dèr qèid-èch nistèm*, در بندش نیستم *dèr bènd-èch nistèm*.

SOUCIER, v. a., (tombé en désuétude), غمناک کردن *ghèm-nak kèrdèn*.

SOUCIEUX, EUSE, adj., اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *mou-tèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*, مهموم *mèhmoum*, pr. t. *mahmoum*.

SOUCOUPE, s. f., زیر فنجان *ziré fèndjan*, نلبکی *nèlbèki*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

SOUDAIN, e, adj., ناگهانی *naguèhani*.

SOUDAIN, adv., یک دفعه *yèk dèf'è*, ناگهان *naguèhan*, همدن *hèman-dèm*, a. فی الحال *fil-hal*, فی الفور *fil-foour*, pr. t. *fil-fèvr*, فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*.

SOUDAINEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, a. علی الغفله *'èlal-ghèflè*, pr. t. *'alal-ghaflè*, فجئناً *foudj'ètèn*, pr. t. *fudj'ètan*.

SOUDAINETÉ, s. f., ناگهانی *naguèhani*, a. فجئنه *foudj'è*, pr. t. *fudj'è*.

SOUDAN, nom de pays, contrée de l'Afrique centrale, a. سودان *soudan*.

SOUDARD ou **SOUDART**, مرد جنگی آزموه *mèrdé djèng-àzmoudè*.

SOUDE, s. f. plante, اشنان *ouchnan*, le produit de cette plante, اشخار *èchkhar*, قلی *qèli*, pr. t. *qali*, قلیا *qèlia*,

pr. t. *qalia*, soude brute, قلیای قتی *qèliaï qoummi*,
pr. t. *qaliaï gummi*.

SOUDER, v. a., لکم کردن *lèhim kèrdèn*, لکم کردن *lèhèm kèrdèn*; — soudé, e, لکم شده *lèhim-choudè*.

SOUDIVISER, v. a. V. SUBDIVISER.

SOUDOYER, v. a. entretenir des gens de guerre, V. ENTRETENIR, dans ce sens — détourner quelqu'un de son devoir, à prix d'argent, V. CORROMPRE.

SOUDURE, s. f. composition qui sert à souder, بوره *bourè*, کبد *kèbd*, کفشیر *kèfchir*, a. لکم *lèhèm* et *lèhim*, pr. t. *lèhim*; — endroit soudé, جای لکم *djaï lèhèm*; — travail de celui qui soude, کاری لکم *lèhèm-kari*, pr. t. *lèhim-kiari*.

SOUFFLAGE, s. m., فوت فوت *fout*, ا. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

SOUFFLE, s. m., دم *dèm*, فوت ou فت *fout*, باد دهان *badé dèhan*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*; — respiration, a. نفس *nèfès*; — le souffle du vent, باد وزیدن *rèzidènè bad*; — le souffle du zéphyr, باد نسیم *nècimé badé sèba*, a. نسیم *nècim*.

SOUFFLER, v. n., دمیدن *dèmidèn*, فوت کردن *fout kèrdèn*, نفخ کردن *nèfkh kèrdèn*, pr. t. *nafkh kièrdèn*; — en parlant du vent, وزیدن *vèzidèn*; — le vent du Nord souffle, باد شمال میوزد *badé chèmal mi-vèzèd*; — il souffle un vent frais, باد خنکی میوزد *badé khounouki mi-vèzèd*; — souffler, respirer, نفس کشیدن *nèfès kèchidèn*; — souffler aux oreilles, parler bas à l'oreille, آهسته

âhèstè bè-gouch goftèn; — v. a. souffler une chandelle, *khamouch kèrdèn*, کشتن *kouchtèn*, چراغ را کشتن *tchèragh-ra kouchtèn*; — souffler le feu, *âtèch-ra fout kèrdèn*; — au fig. souffler, allumer le feu de la discorde, *naïrèyé nèfaq-ou-fètnè bèr èfroukh-tèn*; — au figuré, enlever, *guèrèftèn*, گرفتن *guiriftèn*, بودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*.

SOUFFLET, s. m. دم *dèmè*, دم *dèm*, a. منفاخ *mèn fakh*; — soufflet de forge, *dèmè âhèn-guèri*, آهنکری *pr. t. dèmi âhèn-guiri*; — coup du plat de la main, *tèpantchè*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*, a. لطمه *lèt mèt*, pr. t. *lat mèt*, pl. لطمات *lèt mat*, pr. t. *lat mat*; — donner un soufflet, *sili zèdèn*, سیلی زدن *sèllè zèdèn*; — recevoir un soufflet, *sili khourdèn*, سیلی خوردن *pr. t. sili khordèn*.

SOUFFLETER, v. a. **V. SOUFFLET.**

SOUFFLEUR, EUSE, s. qui souffle à quelqu'un ce qu'il doit dire, *rèçanèndèyé hèrf bè-âvazé khèfi*, حرف باواز خفی *pr. t. rèçanèndèi harf bè-âvazi khafi*; — qui souffle en respirant avec peine, *tèng-nèfès*, تنگنفس *a. bèhir*, بهیر *mèbhour*, مبهور *pr. t. mabhour*; — qui souffle avec la bouche, *dèm-zèn*, دمن *fout-kounèndè*, فت کننده *a. nèffakh*, نفاخ.

SOUFFRANCE, s. f., ناخوشی *na-khochi*, رنج *rèndj*, درد *dèrd*, a. مکنّت *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. مکن *mèhèn*, pr. t. *mihèn*, رحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, pl. زحمات *zèhèmèt*, pr. t. *zahmat*; — en souffrance, se dit d'une

dette en retard, a. تاخیر *tè'èkhir*, تعویق *tè'èviq*,
pr. t. *ta'viq*.

SOUFFRANT, E, adj., درذناک *dèrdnak*, رنجور *rèndjour*,
ناخوش *na-khoch*.

SOUFFRE-DOULEUR, s. m., زحمتکش *zèhmèt-kèch*, pr. t. *zah-
mèt-kièch*.

SOUFFRETEUX, EUSE, qui éprouve du malaise, بدحال *bèd-
hal*; — qui souffre de la misère, بی چیز *bi tchiz*, بی
بیچاره *bi nèva*, بی برگی و نوا *bi bèrg-ou-nèva*,
tcharè.

SOUFFRIR, v. n., رنجور بودن *rèndjour boudèn*, ناخوش
na-khoch boudèn, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*,
زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*, pr. t. *zahmèt kiè-
chidèn*; — il a beaucoup souffert, خیلی درد کشید
khèili dèrd kèchid, زحمت کشید *khèili zèhmèt
kèchid*, pr. t. *khèili zahmèt kièchid*; — souffrir, être
blessé dans sa modestie, dans ses affections etc.,
رنجیدن *rèndjidèn*, دل ازده شدن *dèl-àzourdè chou-
dèn*, pr. t. *dil-àzurdè choudèn*; — faire souffrir, tour-
menter, رنجانیدن *rèndjanidèn*, اذیت کردن *èziyèt
kèrdèn*; — occasionner la douleur, درد کردن *dèrd kèr-
dèn*, بر درد افزودن *bèr dèrd èfzoudèn*; — v. a. suppor-
ter, تاب آوردن *moutèhèmmèl choudèn*, متحمل شدن
tab àvourdèn, طاقت تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*,
آوردن *taqèt àvourdèn*, pr. t. *taqat àvourdèn*; — endu-
rer, درد را بصبر کشیدن *bè-sèbr kèchidèn*, pr. t. *bè-sabr kiè-
chidèn*; — souffrir la douleur, درد را بصبر کشیدن
dèrd-ra bè-sèbr kèchidèn, pr. t. *dèrd-ra bè-sabr kièchidèn*;

— souffrir, tolérer, ne pas empêcher, روا داشتن *rêva dachtèn*, جايز داشتن *djaïz dachtèn*; — permettre, دادن *èzn dadèn*; — souffrez que je vous dise, انى بدهيد خدمت شما عرض كنم *èzn bè dèhid khèd-mèté chouma 'èrz kounèm*; — admettre, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — cela ne souffre pas de doute, اين قبل شبهه نميکند *in qèboulé cheubhè nè-mi-kounèd*.

SOUFRE, s. m., کوگرد *kouguèrd*, pr. t. *kukurd*, a. کبريت *kèbrit*, pr. t. *kibrit*.

SOUFRER, v. a., بکوگرد اندودن *bè-kouguèrd èndoudèn*.

SOUHAIT, s. m., آرزو *ârzou*, a. تمنيات *tèmènna*, pl. تمنيات *tèmènniat*; — à souhait, بروفق مراد *bèr vèfqé mourad*; — faire des souhaits, آرزو کردن *ârzou kèrdèn*, آرزومند شدن *ârzoumènd choudèn*.

SOUHAITABLE, adj. des 2 g., آرزو کردنى *ârzou-kèrdèni*, از خدا خواستنى *èz khouda khastèni*.

SOUHAITER, v. a., از خدا خواستن *ârzou kèrdèn*, *èz khouda khastèn*, pr. t. *èz khoda khastèn*; — souhaiter la fête, مبارکبادى *tèbrik kèrdèn*, تبريك کردن *moubarèk-badi kèrdèn*, رسوم تبريك بجا آوردن *roucoumé tèbrik bè-dja àvourdèn*; — je vous souhaite une bonne fête, عيد شما مبارك باد *'idé chouma moubarèk bad*, عيد شما مبارك *'idé chouma moubarèk*; — souhaiter du bien à quelqu'un, خير کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khastèn*.

SOUILLER, v. a., نجس کردن *âloudè kèrdèn*, آلوده کردن *nèdjès kèrdèn*, ملوث کردن *moulèvvès kèrdèn*; — se

souiller, ملوث شدن *nèdjès choudèn*, الملوّث شدن *aloudè choudèn*; — se souiller de boue, بگل آلوده شدن *bè-guèl aloudè choudèn*, pr. t. *bè-guil-aloudè choudèn*; — se souiller de sang, بخون آغشته شدن *bè-khoun aghouchtè choudèn*; — souillé, e, نجس شده *nèdjès-choudè*, a. ملوث *moulèvvès*, دنس *dènès*, pr. t. *dènis*.

SOUILLOX, s. m., (vulg.) پليد *pèlid*, چرك *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*.

SOUILLEURE, s. f. tache, saleté, لکه *lèkè*, چرك *tchèrk*, a. لوث *loous*, pr. t. *lèvs*, دناسنت *dènacèt*; — au fig. ce qui est comparé à une souillure, a. کسر *kèsr*.

SOÛL, e, adj. rassasié, سير *sir*; — ivre, مست *mèst*, a. سكران *sèkran*; — être soûl, مست بودن *mèst boudèn*.

SOULAGEMENT, s. m. diminution, a. تخفيف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*; — un grand soulagement, a. تخفيف کثي *tèkhfifè koulli*; — donner, apporter du soulagement, تخفيف دادن *tèkhfif dadèn*; — éprouver du soulagement, تخفيف پيدا کردن *tèkhfif pèida kèrdèn*.

SOULAGER, v. a., بار را کم کردن *bar-ra kè m kèrdèn*, تخفيف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — en parlant d'une douleur, تسكين کردن *tèskîn kèrdèn*, pr. t. *taskîn kièrdèn*; — soulager la douleur de quelqu'un, درد کسی را تسكين کردن *dèrdé kèci-ra tèskîn kèrdèn*; — consoler, تسلي دادن *tècèlli dadèn*, pr. t. *tèçalli dadèn*; — soulagé, e, سبکتر شده *sèbouktèrchoudè*, تخفيف يافتن *tèkhfif-yafèt*, pr. t. *takhfif-yafèt*.

SOULANT, *a.*, adj., qui rassasie, سیر کنند *sir-kounèndè*, *a.* مouchbè', pr. t. *muchbi'*; — qui enivre, مست کنند *mèst-kounèndè*.

SOULARD, *a.*, s., شرابخور *chèrab-khar*, (vulg.) شرابخور *chèrab-khour*, دایم مست *daïm mèst*.

SOTLER, *v. a.* rassasier, سیر کردن *sir kèrdèn*; — enivrer, سیر کردن *mèst kèrdèn*; — se soûler, se rassasier, سیر شدن *sir choudèn*, خود را سیر کردن *khoud-ra sir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra sir kièrdèn*; — s'enivrer, مست شدن *mèst choudèn*.

SOULEUR, *s. f.* frayeur subite, هراس ناگهان *hèracé na-guèhan*.

SOULÈVEMENT, *s. m.* soulèvement de cœur, بهم خوردن دل *bè-hèm khourdèné dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dil*, منش گردا *mènèch-guèrda*, (vieux) *a.* غثیان *ghècian*, pr. t. *ghician*, جیشان نفس *djèichané nèfs*, pr. t. *djèichani nèfs*; — au fig. commencement d'une révolte, شورش *chourèch*, شوریدن خلق *chouridèné khèlq*, pr. t. *chouridèni khalq*, *a.* عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*; — le soulèvement des flots, بلند شدن امواج دریا *boulènd choudèné èmèvadje dèria*.

SOULEVER, *v. a.*, بر داشتن *bèr dachtèn*, از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd kièrdèn*; — au fig. exciter à la révolte, خلق را بختن *khèlq-ra bè-chourèch ènguikhtèn*, بختن *bè-fètnd-ou-chourèch tèhrik kèrdèn*, pr. t. *bè-fitnè-u-chourèch-tèhrik kièrdèn*; — exciter l'indignation, برآوردن *bè-ghèzèb èvourdèn*, pr.

t. *bè-ghazab àvourdèn* اوردن بهیجان *bè-hèyèdjan àvourdèn*; — se soulever, se lever, بلند شدن *boulènd choudèn*; — au fig. se révolter, علم عصیان بر افراشتن *'èlèmé 'ècian bèr èfrachtèn*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtèn*, عاصی شدن *'aci choudèn*, یاغی شدن *yaghi choudèn*; — soulever le cœur, بهم خورن دل *bè-hèm khourdènè dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dèl*; — le cœur lui soulève, بهم خورد دل *dèl-èch bè-hèm khourd*; — les flots se sont soulevés, امواج دریا بهیجان آمدند *èmvadjé dèria bè-hèyèdjan àmèdènd*; — soulevé, e, بر شده *bèr-dachtè-choudè*, بلند شده *boulènd-choudè*, a. مرفوع *mèrfou'*; — révolté, علم عصیان بر افراشته *'èlèmé 'ècian bèr èfrachtè*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtè*, عاصی شده *'aci-choudè*.

SOUPLIER, s. m., کفش پا افزار, *kèfch pa-èfszar*, موزه *mouzè*, پاپوش *papouch*.

SOULIGNER, v. a., زیر لفظ خط کشیدن, *zirà lèfz khèt kèchidèn*.

SOUMETTRE, v. a. réduire sous sa puissance, زیر اطاعت اوردن *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*, زیر برهقه اطاعت در اوردن *bè-rèbqèyé èta'èt dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-ribqai ita'at dèr àvourdèn*, مطیع فرمان کردن *mouti'è fèrman kèrdèn*, pr. t. *mouti'i firman kièrdèn*, مطیع کردن *tabè' kèrdèn*, pr. t. *tabi' kièrdèn*; — se soumettre, انقیاد کردن *mouti' choudèn*, انقیاد مطیع شدن *ènqiad kèrdèn*, pr. t. *inqiad kièrdèn*, تابع شدن *tabè' choudèn*; — consentir, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *gaboul kièrdèn*, راضی شدن *razi choudèn*; — se ren-

dre, se conformer, امتثال *tèslim choudèn*, *imtiçal kièrdèn*, pr. t. *imtiçal kièrdèn*; — soumis, o, اطاعت *bè-èta'èt àmèdè*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, ا. مطيع *mouti'*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, منقاد *mounqad*.

SOU MIS, E, adj., a. مطيع *mouti'*.

SOU MISSION, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, pr. t. *firman-bèr-dari*, ا. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, انقياد *ènqiad*, pr. t. *inqiad*.

SOU MISSIONNAIRE, s. m., در عهدہ گیرنده *dèr 'euhdè gui-rèndè*.

SOU MISSIONNÉ, E, adj., offert, a. معروض *mè'èrouz*, pr. t. *ma'rouz*.

SOU MISSIONNER, v. a., بر عهدہ خود گرفتن *bèr 'euhdèyé khoud guèrèftèn*.

SOU PAPE, s. f., زبانه طولمبه *zèbanèyé touloumbè*.

SOU PÇON, s. m., بد گمانی *bèd-goumani*, ا. سؤ ظن *sou'é zènn*, pr. t. *sou'i zann*, شبهه *choubhè*, pr. t. *chubhè*; — simple conjecture, گمان *gouman*, ا. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihhtimal*; — au fig. très-petite quantité, un soupçon, اندکی *èndèki*, جزئی *djouz'i*.

SOU PÇONNER, v. a., گمان بد بردن *goumané bèd bourdèn*, بد گمان شدن *goumané bèd kèrdèn*, بد گمان کردن *bèd-gouman choudèn*, سؤ ظن کردن *sou'é zènn kèrdèn*, pr. t. *sou'i zann kièrdèn*, داشتن *sou'é zènn dachtèn*, pr. t. *sou'i zann dachtèn*; — former une simple conjecture, چنين دانستن *tchènïn danèstèn*, pr. t.

tchunîn danistèn, گومان داشتن *gouman dachtèn*,
 گومان کردن *gouman kèrdèn*, *zènn kèrdèn*, pr. t. *zènn kièrdèn*,
 خیال کردن *khial kèrdèn*, pr. t. *khayal kièrdèn*,
 مظنه داشتن *mèzènnè dachtèn*; — soupçonné,
 در حقش سوؤظن شده *dèr hèqq-èch sou'è zènn choudè*,
 pr. t. *dèr haqq-èch sou'i zènn choudè*.

SOUPÇONNEUX, SE, adj., بد گومان *bèd-gouman*, بد ظن *bèd-zènn*.

SOUPE, s. f., شوربا *chourba*, آش *àch*.

SOUPENTE, s. f. espèce d'entresol, de faux plancher, a. مطمور *mètmourè*.

SOUPER, v. n., شام خوردن *cham khourdèn*, pr. t. *cham khordèn*,
 طعام شب خوردن *tè'âmè chèb khourdèn*, pr. t. *ta'âmi chèb khordèn*.

SOUPER OU SOUPÉ, s. m., شام *cham*, طعام شب *tè'âmè chèb*.

SOUPESER, v. a., وزن کردن *ba dèst tèkh-miné vèzn kèrdèn*.

SOUPEUR, EUSE, s., خوردۀ طعام شب *khourèndèyé tè'âmè chèb*.

SOUPIÈRE, s. f., ظرف شوربا *zèrfé chourba*.

SOUPIR, s. m., آه *àh*; — faire des soupirs, pousser des soupirs, آه کشیدن *àh kèchidèn*; — le dernier soupir, آخر نفس *dèmé àkhèr*, آخر نفس را تسلیم کردن *àkhèr-nèfès-râ tèslim kèrdèn*, دم آخر کشیدن *dèmé àkhèr kèchidèn*.

SOUPIRAIL, s. m., بادگیر *bad-guir*, بادخدا *badghèd*, بادغس *bad-ghès*.

SOUPIRANT, s. m. amoureux, amant, a. عاشق 'achèq, pr.

t. 'achiq, plur. عشاق 'ochchaq.

SOUPIRER, v. n., آه کشیدن *āh kèchidèn*; — soupirer après quelque chose, désirer ardemment, آرزو داشتن *arzou dachtèn*, آرزو کردن *arzou kèrdèn*.

SOUPLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, لطیف *lèiyîn*; — en parlant des personnes, چست *tchoust*, جلد *djèld*, a. سریع العطف *sèrî'-oul-'ètf*, pr. t. *sèrî'-ul-'atf*; — au fig. docile, نرم *nèrm-khou*, مطیع *moulayèm-out-tèb'*, pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.

SOUPLESSE, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*; — flexibilité du corps chez les êtres animés, چستی *tchousti*, چیرگی *tchirègui*, جلدی *djèldi*, چالاکي *tchalaki*, a. خفة البدن *khèffèt-oul-bèdèn*, pr. t. *khiffèt-ul-bèdèn*; — docilité, نرم خوئی *nèrm-khouyi*, ملایمت مزاج *moulayèmètè mèzadj*, pr. t. *mulaïmèti mizadj*, a. ملایمة الطبع *moulayèmèt-out-tèb'*, pr. t. *mulaïmèt-ut-tab'*.

SOURCE, s. f., چشمه *tchèchmè*, a. عین *'èin*, pr. t. 'aïn, pl. عیون *'ouyoun*; — lieu d'où proviennent en abondance certaines choses, معدن *mè'dèdèn*, pr. t. *ma'dèn*; — au fig. origine, cause, سبب *sèbèb*, منبع *mènèbè'*, pr. t. *mènba'*, pl. منابع *mènabè'*, pr. t. *mènabi'*, منشأ *mènchè'*.

SOURCIL, s. m., آبرو *èbrou*, pl. آبروان *èbrèvan*, آبروها *èbrou-ha*, a. حاجب *hadjèb*, pr. t. *hadjib*, pl. حواجب *hèvadjèb*, pr. t. *havadjib*.

SOURCILLER, v. n., ابرو حرکت دادن *èbrou-ra hèrèkèt da-dèn*, pr. t. *èbrou-ra harèkièt dadèn*, ابرو جنبانیدن *èbrou djoumhanidèn*.

SOURCILLEUX, se, adj. au fig. élevé, (se dit d'un mont) مرتفع *boulènd*, a. شافع *chahèq*, pr. t. *chahiq*, مورتفè *mourtèfè*, pr. t. *murtèfi*.

SOURD, e, adj., شوا *chèva*, کلياوè *kèliavè*, (vieux) کر *kèr*, a. اصم *ècèmm*, pr. t. *açamm*; — il est sourd et muet, هم کر و هم لال است *hèm-kèr-ou-hèm-lal èst*; — faire le sourd, ou faire la sourde oreille, کردن *va-nèmoud bè-kèri kèrdèn*, تصامم کردن *tèçamoum kèrdèn*, pr. t. *tèçamum kièrdèn*; — au fig. bruit sourd, صوت خفی *avazé khèfi*, pr. t. *avazi khafi*, a. خفی *soouté khèfi*, pr. t. *savti khafi*.

SOURDAUD, e, s. et adj., fam. سنگین گوش *sènguîn-gouch*, گرانگوش *guèran-gouch*.

SOURDEMENT, adv., بآواز خفی *bè-avazé khèfi*; — au fig. secrètement, بطور مخفی *bè-toouré mèkhfi*, در نهانی *dèr nèhani*, زیر پرده *zire pèrdè*, a. خفياً *khèfièn*, pr. t. *khafièn*.

SOURDINE, s. f., آلت کم کنند صدا *àlèt kè-m-kounèn-dèyé sèda*.

SOURDER, v. n., از زیر زمین بیرون آمدن *èz zire zèmmîn biroun àmèdèn*; — au fig. sortir, résulter, نتیجه بخشیدن *nètidiè bèkhchidèn*.

SOURICEAU, s. m., بچه موش *bètchèyé mouch*.

SOURICIÈRE, s. f., تله موش *tèlè mouch*, تله *tèlè*.

SOURIRE ou SOURIS, s. m., نم خنده *nim-khèndè*, a. تبسم *tèbèssoum*.

SOURIRE, v. n., تبسم nim-khèndè kèrdèn, خنده کردن
tèbèssoum kèrdèn.

SOURIS, s. m. V. SOURIRE, s. m.

SOURIS, s. f., موش mouch, a. فاره farè, pl. فیران firan.

SOURNOIS, e, adj., دو روئی dou-rouyi, درونپوشیده dèroun-
pouchidè, a. مبطن moubtèn, pr. t. mubtîn.

Sous, prép., زیر dèr zir, زیر zir, a. تحت tèht, pr. t.
taht; — sous votre autorité, زیر حکم شما ziré heukmé
chouma, pr. t. ziri hukmi chuma; — sous l'eau, زیر آب
ziré âb; — sous peu de temps, در اندک زمان dèr èndèk
zèman, a. عنقریب 'ènqèrib, pr. t. 'anqarib; — sous
main, زیر پرده ziré pèrdè, در نهانی dèr nèhani, pr. t.
dèr nihani, پوشیده pouchidè; — sous ce rapport, در
باب dèr ïn bab, در این خصوص dèr ïn khouçous;
— sous condition de . . . بشرطیکه bè-chèrti-ké, pr. t.
bè-charti-ki, مشروط براینکه mèchrouit bèr ïn-ké; — sous
prétexte, به بهانه bè-bèhanè.

Sous-AFFERMER, V. Sous-LOUER.

Sous-BAIL, s. m., اجاره از اجاره دار èdjarèyé èz èdjarè-
dar.

SOUSCRIPTEUR, s. m., امضا کننده èmza-kounèndè, pr. t.
imza-kunèndè.

Souscription, s. f., a. امضا èmza, pr. t. imza.

Souscrire, v. a., قبول کشیدن èmza kèrdèn, امضا کردن
qooul kèchidèn; — souscrire à, قبول کردن qèboul kèr-
dèn, pr. t. qaboul-kièrdèn, قبول داشتن qèboul dachtèn;
— souscrit, e, امضا شده èmza-choudè, pr. t. imsa-
chudè, a. ممضی mumza.

SOUS-CUTANÉ, s. adj., زیر پوست بدن *siré pousté bédèn*,
زیر جلد بدن *siré djéldé bédèn*.

SOUS-DÉLÉGUER, V. SUBDÉLÉGUER.

SOUS-DIACRE, s. m., نایب شتاس *nayébé chémmas*, pr. t. *naïbi chammas*.

SOUS-DIRECTEUR, s. m., وکیل ناظر *vèkilé nazèr*.

SOUS-ENTENDRE, v. a., از قرینه فهمیدن *èz qèriné fèhmi-dèn*, ضمناً فهم کردن *zèmnèn fèhm kèrdèn*.

SOUS-ENTENDU, s. m., a. معنی ضمنی *mè'èniï zèmni*, pr. t. *ma'naï zimni*; — terme de grammaire, a. لفظ مقدر *lèfzè mouqèddèr*, pr. t. *lafzi mouqaddar*, معنی مستتر *mè'èniï moustèlèr*, pr. t. *ma'naï mustèlèr*.

SOUS-ENTENTE, s. f., مراد مقصود نهانی *mèqsoudé nèhani*, مخفی *mouradé mèkhfi*.

SOUS-FERME, s. f. V. SOUS-BAIL.

SOUS-FERMER, v. a. V. SOUS-AFFERMER.

SOUS-GOUVERNEUR, s. m., نایب حاکم *nayébé hakèm*, pr. t. *naïbi-hakim*.

SOUS-INTENDANT, s. m., نایب ناظر *nayébé nazèr*, pr. t. *naïbi nazir*.

SOUS-LIEUTENANT, s. m., نایب دوم *nayébé douvroum*, pr. t. *naïbi duvroum*.

SOUS-LIEUTENANCE, s. f., شغل نایب دوم *choughlé nayébé douvroum*.

SOUS-LOCATAIRE, s. m., کرایه کننده از اجاره دار *kèrayè-kou-nèndè èz èdjardè-dar*, a. مستأجر مستأجر *moustè'èdjèrè moustè'èdjèr*.

SOUS-LOUER, v. a. donner à loyer une partie d'une maison

ou toute la maison déjà louée à un autre locataire,
 دادن بدیگری اجاره بے'ەد ەز ەدجارە
kèrdèn bə-diguəri ەdjarə dadèn; — prendre à loyer
 ce qui est déjà loué par un autre, از مستأجر اجاره
 کردن ەز moustè'ەdjèr ەdjarə kèrdèn, pr. t. ەز mustè'djir
idjarə kièrdèn.

SOUSSIGNÉ, E, adj., امضا کننده *émza-kounèndè*, pr. t. *imza-*
kunèndè, a. واضع الامضا *vazè'-oul-émza*, pr. t. *vazi'-*
ul-imza.

SOUSSIGNER, v. a., امضا کردن *émza kèrdèn*.

SOUSTRACCTION, s. f. action de soustraire, دزدی *douzdi*, a.
 سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — opération d'arithmé-
 tique, افراف *éfraz*, pr. t. *ifraz*.

SOUSTRAIRE, v. a., سرقت کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت
sèrqèt kèrdèn, pr. t. *sirqat kièrdèn*; — terme d'arith-
 métique, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*, pr. t. *mèvzou'*
kièrdèn, افراف کردن *éfraz kèrdèn*, pr. t. *ifraz kièrdèn*;
 — se soustraire, échapper, خود را در رفتن *dèr rèftèn*,
 رهیدن *rèhidèn*, خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*.

SOUTANE, s. f., لباس کشیش *lèbacé kèchich*, قباى کشیش
qèbaï kèchich.

SOUTENABLE, adj. des 2 g. qui se peut soutenir par de
 bonnes raisons, قابل تأييد *tè'èyid-kèrdèni*, تأييد کردنى
gabèlè tè'èyid; — qui se peut endurer, تحمل کردنى
tèhèmmoul-kèrdèni, تحملش ممکن *tèhèmmoul-èch*
moumkèn.

SOUTENANT, s. m. qui soutient une thèse, مؤيد مسئله
mou'èyèdè mès'èlè, pr. t. *mu'èyidi mès'ilè*.

SOUTÈNEMENT, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, ا. ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamîn*.

SOUTENIR, v. a., نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*; — appuyer, پشت دادن *poucht dadèn*; — protéger, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*; — secourir, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, اعانت *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *è'anèt kièrdèn*; — affirmer qu'une chose est vraie, تأیید کردن *tè'èyid kèrdèn*, تأکید کردن *tè'èkid kèrdèn*, pr. t. *ta'kid kièrdèn*; — résister, استنادن *èstadèn*, pr. t. *istadèn*, تحمل کردن *tè-hèmmoul kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, pr. t. *muqavèmèt kièrdèn*; — se soutenir, se tenir sur ses jambes, بر سر پا استادن *bèr sèré pa èstadèn*; — se soutenir, s'empêcher mutuellement de tomber, همدیگر را نگاهداشتن *hèm-diguèr-ra nègah-dachtèn*; — soutenu, استوار *nègah-dachtè-choudè*, *oust-ear*, pr. t. *ustuvar*, ا. محکم *mouhkèm*.

SOUTERRAIN, s. m., زیرزمین *zir-zèmin*, سرداب *sèrdab*.

SOUTERRAIN, e, adj., زیر زمین *zire zèmin*.

SOUTIEN, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, دستک *dèstèk*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTIRAGE, s. m., ریزش از ظرفی *rizèch èz zèr fi bè-zèr fi*.

SOUTIRER, v. a., ریختن *chèrab-ra èz khoumi bè-khoumi rikhtèn*.

SOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, ا. خاطر *khatèr*, pr. t. *khatir*.

SOUVENIR, s. m. V. **SOUVENANCE**.

SOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, در خاطر

داشتن *dèr khatèr dachtèn*, pr. t. *dèr khatir dachtèn*;
— faire souvenir, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*
اخطار کردن *èkhtar kèrdèn*, pr. t. *ikhtar kièrdèn*.

SOUVENT, adv., خیلی *khèili*, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*,
a. مکرر *moukèrrèr*; — le plus souvent, a. اکثر اوقات
èksèré ouqat, pr. t. *èksèri èvqat*.

SOVERAIN, s. m., پادشاه *padchah*, pr. t. *padichah*, شاه
chah, خسرو *khosrov*, خدیو *khèdiv*, pr. t. *khidio*, a.
سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatin*, ملك *mèlèk*, pr. t.
mèlik, pl. ملوك *moulouk*.

SOVERAIN, e, adj., از همه بالاتر *èz hèmè bala-tèr*, a. اعلا
d'èla, pr. t. *a'la*; — qui a rapport à l'autorité suprême,
پادشاهی *padchahi*, a. سلطانی *soultoni*

SOVERAINEMENT, adv., باحد کمال *bè-toouré d'èla*,
bè-hèddé kèmal; — juger souverainement, حکم قطعی
hèukmé qèt'i dadèn.

SOVERAINETÉ, s. f., a. قوت حکومت *gouvveté houkoumèt*,
pr. t. *gouvveti hukioumèt*, قوة حکومت *gouvveyé houkou-*
mèt, pr. t. *gouvveti hukioumèt*, سلطنت *sèltènèt*, pr. t.
saltanèt; — souveraineté absolue, a. حکومت مطلقه
houkoumète moutlèqè, pr. t. *hukioumèti moutlaqa*,
حکومت بالاستقلال *houkoumète bèl-èstèqlal*, pr. t. *hu-*
kioumèti bil-istiqlal; — la souveraineté d'un prince,
پادشاهی *padchahi*.

SOYEUX, se, adj., نرم مثل ابریشم *nèrm mèslé èbri-*
choum.

SPACIEUSEMENT, adv., با وسعت *ba vous'èt*, بخشایش
bè-gouchayèch.

SPACIEUX, EUSE, adj., پهه *pèhn*, گشاد *gouchad*, ا. وسیع *wsic*,
 ودهس', واسع *vace'*, pr. t. *vaci'*.

SPADASSIN, s. m., شمشیرزن *chèmhchir-zèn*.

SPAHI, s. m., سپاهی *sèpahi*.

SPARSILE, adj. des 2 g., ستاره‌ای *sètareh-haï* پرا-
 کندè.

SPASME, s. m., تشنج *tèchènnoudj*, pr. t. *tèchènnudj*,
 کشیدگی اعصاب *kèchidègusâ d'ècab*, ا. اختلاج *èkhtè-
 ladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

SPASMODIQUE, adj. des 2 g., ا. اختلاجی *èkhtèladji*, pr. t.
ikhtiladjii.

SPASMOLOGIE, s. f., کیفیت اختلاجات *bèhcè dèr
 kèifiyètè èkhtèladjat*.

SPATULE, s. f., مرهمکش *mèrhèmkèch*, ا. مبلق *mèblèq*,
 pr. t. *miblaq*.

SPÉCIAL, E, adj., ا. خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*, pr.
 t. *makhsous*.

SPÉCIALEMENT, adv., ا. خصوصاً *khousoucèn*, بخصوص *bè-
 khousous*, على الخصوص *'èlèl-khousous*, pr. t. *'alal-
 khousous*, خاصتè *khassètèn*.

SPÉCIALISER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*,
 pr. t. *muchakhhkas kièrdèn*.

SPÉCIALITÉ, s. f., ا. خصوصیت *khousouciyèt*, خصوص *khousous*.

SPÉCIEUSEMENT, adv., مانند حق *manèndé hèqq*, pr. t.
manèndi haqq.

SPÉCIEUX, EUSE, adj., مانند حق *hèqq-manènd*, pr. t.
haqq-manènd.

SPÉCIFICATION, a., تعيين *tèkhsis*, pr. t. *takhsis*, تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*.

SPÉCIFIER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*, تعيين کردن *tè'èyîn kèrdèn*.

SPÉCIFIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*, مختص *moukhtès*, pr. t. *moukhtas*.

SPÉCIFIQUEMENT, adv., a. باختصاص *bèl-èkhtèças*, pr. t. *bil-ikhtìças*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsucèn*.

SPÉCIMEN, s. m., نمونه *nèmounè*.

SPECTACLE, s. m., تماشا *tèmacha*, a. منظر *mènzèr*, pr. t. *manzèr*, منظره *mènzèrè*, pr. t. *manzarè*; — théâtre, تماشخانه *tèmacha-khanè*.

SPECTATEUR, TRICE, s., نگاهکننده *nègah-kounèndè*, تماشا کنند *tèmacha-kounèndè*, بیننده *binèndè*, a. ناظر *na-zèr*, pr. t. *nazir*, pl. نظار *nouzzar*.

SPECTRE, s. m., a. طیف *tèif*, ظل *zèll*, pr. t. *zill*, pl. ظلال *zèlal*, pr. t. *zilal*.

SPÉCULATEUR, TRICE, s., تدبیر کننده *tèdbir-kounèndè*, a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

SPÉCULATION, s. f., a. مطالعه *moutalè'è*, pr. t. *moutala'a*, pl. مطالعات *moutalè'at*, pr. t. *moutala'at*, تأمل *tè'm-moul*; — spéculation des astres, a. ترصد نجوم *tèrès-soudé noudjoum*, pr. t. *tèrèssudi nudjoum*.

SPÉCULER, v. n. méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*, مطالعه کردن *moutalè'è kèrdèn*, اندیشیدن *èndichidèn*; — en parlant de politique, de commerce, etc., تدبیر کردن *tèdbir kèrdèn*.

SPERMATIQUE, adj. des 2. g., a. نطفی *noutfi*; — vais-

seaux spermatiques, a. مجاری المنی *médjari-oul-mèni*.

SPERMATOLOGIE, s. f., بحث در کیفیت منی *bèhsé dèr kèifiyètè mèni*, a. بحث عن احوال المنی *bèhs 'èn èhval-oul-mèni*.

SPERME, s. m., a. منی *mèni*, نطفه *noutfè*.

SPHACÈLE, s. f., V. GANGRÈNE.

SPHACÉLÉ, e, adj. V. GANGRENÉ.

SPHÈRE, s. f., a. کره *kourè*, pl. کرات *kourat*; — la sphère, ou globe terrestre, کره زمین *kourèyé zèmin*, a. کره ارض *kourèyé èrz*, pr. t. *kurèi arz*.

SPHÉRICITÉ, s. f., a. کَرِیت *kouriyèt*.

SPHÉRIQUE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. کردی *kourèvi*.

SPHÉRIQUEMENT, adv., بصورت کردی *bè-sourètè kourèvi*, pr. t. *bè-surèti kurèvi*.

SPHÉROÏDE, s. m., کره مانند *djèrmé kourè-manènd*.

SPHINCTER, s. m., a. عضله مضيقه *'èzèlèyé mouzèiyèqè*, pr. t. *'azalèi mouzaïyiqà*; — le sphincter de la vessie, a. عضله مضيقه مثانه *'èzèlèyé mouzèiyèqèyé mèçand*, pr. t. *'azalèi mouzaïyiqai mèçand*.

SPHINX, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*, a. ابوالهول *èboul-hooul*, pr. t. *aboul-hèvl*.

SPINAL, e, adj., a. صلبی *soulbi*; — le nerf spinal, a. عصب صلبی *'ècèbé soulbi*, pr. t. *'açabi soulbi*.

SPINA-VENTOSA, s. m., a. سرطان غشاء مخی عظام *sèrètané ghècha'è moukhî 'èzam*.

SPINELLE, adj. et s., a. لعل *lè'lè*, pr. t. *la'l*.

SPIRAL, e, adj., پیچ وار *pitch-var*.

SPIRALE, s. f., a. حلزونی شکل *khètté hèlzouni ouch-chèkl*, pr. t. *khatti halzouni-uch-chèkil*.

SPIRE, s. f., a. دورۀ خط حلزونی *doourèyé khètté hèlzouni*, pr. t. *dèvrèi khatti halzouni*.

SPIRITUALISATION, s. f., a. استحالۀ الی الروح *èstèhalè èlar-rouh*, pr. t. *istihalè ilar-rouh*.

SPIRITUALISER, v. a., روحانی کردن *rouhani kèrdèn*, a. تحویل الی الروح *tèhvîl èlar-rouh*.

SPIRITUALITÉ, s. f., a. روحانیت *rouhaniyèt*.

SPIRITUEL, LE, adj. incorporel, a. روحانی *rouhani*, روحی *rouhi*; — qui a de l'esprit, هوشمند *houchmènd*, زیرک *zirèk*, عاقل *'âqèl*, زکی *zèki*, نکته دان *nouktè-dan*, a. *'âqil*, pr. t. *'âqil*.

SPIRITUELLEMENT, adv. en esprit, روحانیت *èz roui rouhaniyèt*, بطور روحانی *bè-toouré rouhani*, a. بالروح *bèr-rouh*, pr. t. *bir-rouh*; — avec esprit, بنکته دانی *bè-nouktè-dani*, از روی هوشمندی *èz roui houchmèndi*, از روی ذکاوت *èz roui zèkavèt*.

SPIRITUEUX, SE, adj., تند *tound*, pr. t. *tund*, پر جوهر *pour-djoouhèr*.

SPLANCHNIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بـمعاً *moutè'èllèq bè-mè'd*.

SPLANCHNOLOGIE, s. f., احوال معاً بحث *bèhsé dèr èh-valé mè'd*.

SPLEEN, s. m. dégoût de la vie, مایخولیا *malikhoulia*, a. سودا *souda*.

SPLendeur, s. f. éclat de lumière, درخشندگی *dèrèkh-chèndègui*, پرتو *pèrtov*; — beauté, a. رونق *roounèq*,

pr. t. *rènaq*; — pompe, magnificence, کوکبه *kooukèbè*,
 شکوه *choukouh*, pr. t. *chukiouh*, a. عظمت *'èzèmet*, pr. t.
'azamèt, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ichticham*, جلال *djè-*
lal, عنوان *'ounvan*.

SPLENDIDE, adj. des 2 g., با شکوه *ba choukouh*.

SPLENDIDEMENT, adv., با شکوه *ba choukouh*, با بدبده *ba*
dèbdèbè.

SPLÉNIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسپرز *moutè'èllèq bè-sou-*
pourz, a. طحالی *tèhali*, pr. t. *tihali*; — artère splé-
 nique, a. شریان طحال *chèrèyané tèhal*, pr. t. *chèrèyani*
tihal.

SPODE, a. توتیا *toutia*.

SPOLIATEUR, TRICE, s., برهنه کننده *bèrèhnè-kounèndè*,
 لخت کننده *loukht-kounèndè*.

SPOLIATION, s. f., دربی *douzdi*, a. غصب *ghèsb*, pr. t.
ghasb.

SPOLIER, v. a., غصب کردن *bèrèhnè kèrdèn*, غصب کردن *ghèsb kèrdèn*.

SPONGIEUX, SE, adj., اسفنج گونه *èsfèndj-vur*, اسفنج وار *ès-*
fèndj-gounè.

SPONTANÉ, E, adj., ناخواه *dèl-khah*, a. اختیاری *èkhtiari*,
 حرکت *pr. t. ikhtiari*; — mouvement spontané, a. حرکت
 اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkièti ikhti-*
ariyè.

SPONTANÉITÉ, s. f., a. اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

SPONTANÉMENT, adv., با اختیار *khoud-bè-khoud*, خود بخود
bè-èkhtiaré khoud, pr. t. *bè-ikhtiari khod*, باراه

بلاختیار *bè-èradèyé khoud*, pr. t. *bè-iradèï khod*, a. *bèl-èkhtiar*, pr. t. *bil-ikhtiar*.

SPORADIQUE, adj. des 2 g., a. *ghèiré mousri*, pr. t. *ghaïrï musri*.

SPUTATION, s. f., *toufou*.

SQUALE, s. m., *sèg-mahi*.

SQUELETTE, s. m., *bèdèné bi goucht*, بدن بی گششت *èstoukhané bèdèn*.

SQUINE, ESQUINE ou CHINA, racine médicinale, *tchoubé tchini*, چوب چینى, pr. t. *tcheupi tchini*.

SQUIRRE, s. m., terme de méd. tumeur, *vè-rèmé sèft-choudè*, ورم سفت شده.

SQUIRREUX, SE, adj., *sèft*, سخت, *sèkht*, a. *zou-sèlabèt*, نو صلابت, pr. t. *zou-salabèt*.

STABILITÉ, s. f., *paï-dari*, پایداری, *oustvari*, اوستواری, a. *èstèhkam*, استحکام, pr. t. *istihkiam*.

STABLE, adj. des 2 g., *paï-dar*, پیدار, *oustoar*, اوستوار, a. *moustèhkè*, مستحکم, pr. t. *mustahkiam*; — durable, *ba dèvam*, دوام.

STAGNANT, E, adj., *yèk-dja-mandè*, یکجا مانده, a. *ra-kèd*, رکد, pr. t. *rukid*.

STAGNATION, s. f., *yèk-dja mandèn*, یکجا ماندن, a. *rèkoud*, رکود, pr. t. *rukoud*.

STALLE, s. f., *sèndèli*, صندلی, *koursi*, کرسی.

STAMBOUL, ville, t. a. *èslam-boul*, اسلامبول, pr. t. *islam-bol*, استانبول, pr. t. *istambol*.

STANCE, s. f., a. *ènchoudèt*, انشودة, pl. *ènachid*, اناشید, pr. t. *anachid*.

STAPHISAIGRE, s. f. (vulg.) Herbe aux poux, plante, a. مويزج mèvizèdj, مويك mèvizèk.

STAPHYLIN, s. m., شپش حاصل choupouché hacèl, a. قمل goummèl.

STASE, s. f. terme de méd., a. حبس hèbs, pr. t. habs, احتبس èhtèbas, pr. t. ihtibas; — stase du sang, immobilité du sang, a. احتباس اندم èhtèbas-oud-dèm, pr. t. ihtibas-ud-dèm.

STATION, s. f. pause de peu de durée, لنگ lèng, a. مكث mèks; — lieu où l'on s'arrête, منزلگا mènzèl-gah, a. منزل mènzèl, pr. t. mènzil, pl. منازل mènazèl, pr. t. mènazil.

STATIONNAIRE, adj. des 2 g., يکجا استادè yèk-dja-èstadè, a. متوقف moutèvèqqèf, pr. t. mutèvaqqif, ساکن sakèn, pr. t. sakîn.

STATIONNER, v. n., ماندن mandèn, متوقف بودن moutèvèqqèf boudèn, مكث کردن mèks kèrdèn.

STATIQUE, s. f., علم موازنة الاجسام 'èlmé mouvazènèt-oul-èdjsam, pr. t. 'ilmi muvazènèt-ul-èdjsam.

STATISTIQUE, s. f., وصف احوال مملکت vèsfè èhvalè mèmèlèkèt, pr. t. vasfi ahvali mèmèlèkèt, علم احوال مملکت 'èlmé èhvalè mèmèlèkèt, pr. t. 'ilmi ahvali mèmèlèkèt.

STATUAIRE, s. m., صنم تراش sènèm-tèrach.

STATUE, s. f., صورت سنگی sourètè sèngui, a. صورت مجسم sourètè moudjèssèm, pr. t. sourèti mudjèssèm, مجسمه moudjèssèmè, صنم sènèm, pr. t. sanam, pl. اصنام ès-nam, pr. t. asnam.

STATUER, v. a., قرار دادن qèrar dadèn, pr. t. qarar dadèn,

مقرّر داشتن *mouqèrrèr kèrdèn*, *dachtèn*; — statué, e, قرار داده شده *qèrar-dadè-choudè*,
مقرّر شده *mouqèrrèr-choudè*.

STATU-QUO, s. m., a. احوال حالیّه *èhvalé haliyè*, pr. t. *ah-
vali haliyè*, کماکان *kèma-kan*, pr. t. *kama-kian*.

STATURE, s. f., اندام *èndam*, a. قامت *qamèt*, قد *qèdd*, pr.
t. *qadd*.

STATUT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t.
qavanîn.

STÉGANOGRAPHIE, s. f., علم نوشتن با حروف معهوده *'èlmé
nèvèchtèn ba houroufé mè'èhoudè*, pr. t. *'ilmi nivichtèn
ba hurufi ma'houdè*.

STELLAIRE, adj. des 2 g., متعلق بسترگان *moutè'èllèq bè-
sètarègan*, a. نجومی *noudjoumi*.

STELLIONAT, s. m. terme de droit, فروش غصبی *fèrouché
ghèsbi*, pr. t. *furouchi ghasbi*, a. بیع غصبی *bè'i'è ghèsbi*,
pr. t. *bè'i' ghasbi*.

STELLIONATAIRE, s. des 2 g., فروشنده بدزدی *fèrouchèndè
bè-douzdi*, a. البایع بالغصب *èlbayè'ou bèl-ghèsb*.

STÉNOGRAPHIE, s. m., خط مختصر نویس *khètté moukhtè-
cèr-nèvis*.

STÉNOGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvici*, pr. t.
ikhtīçar-nèvici.

STÉNOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بفق اختصار *moutè'èllèq bè-fènné èkhtèçar-nèvici*.

STENTOR, voix de stentor, a. صدای شدید *sèdaï chèdid*,
a. صوت شدید *soouté chèdid*, pr. t. *sèvti chèdid*.

STEPPE, s. f., دشت *dècht*, a. صحرّا *sèhra*, pr. t. *sahra*.

STÉRÉOGRAPHIE, s. f., a. رسم مجسمات *fènné rèsme moudjèssèmat*, pr. t. *fènni rèsmi mudjèssèmat*.

STÉRÉOMÉTRIE, s. f., a. فن تقطیع مجسمات *fènné tèqtî'e moudjèssèmat*, pr. t. *fènni taqtî'i mudjèssèmat*.

STÉRILE, adj. des 2 g., بی ثمر *bi hacèl*, حاصل بی ثمر *bi sè-mèr*, a. غیر مثمر *ghèiré mousmèr*, pr. t. *ghaïri musmir* ; — arbre stérile, حاصل درخت بی حاصل *dèrèkhté bi hacèl* ; — terre stérile, زمین بی حاصل *zèminé bi hacèl* ; — sans résultat, حاصل بی ثمر *bi hacèl*, بی ثمر *bi cèmèr* ; — en parlant d'une femme, استرون (vieux) زن *èstèroun (vieux) zèn* عاقر *zèné 'àqèrè*, زن عقیم *zèné 'èqimé* ; — année stérile, سال قحطی *salé qèhti*, خشکسال *khochk sal* ; — esprit stérile, a. طبع عقیم *tèb'è 'èqim*, pr. t. *tab'i 'aqim*.

STÉRILITÉ, s. f., بی حاصلی *bi hacèli*, a. عقم *'ouqr*.

STERNUM, s. m., سینه *loouhèyé sinè*.

STERNUATOIRE, adj. des 2 g., اشنوسه اور *'ètsé-àvèr*, اشنوسه اور *èchnoucè-àvèr*.

STIGMATE, s. m., آثار زخم *àçaré zèkhm*.

STIGMATISER, v. a., داغ کردن *dagh kèrdèn* ; — au fig. blâmer, نکوهش کردن *mèzèmmèt kèrdèn*, مذمت کردن *nèkoughèch kèrdèn*.

STIMULANT, e, adj., انگیزنده *ènguizèndè*, a. محرک *mouhèr-rèk*, pr. t. *muharrik*.

STIMULER, v. a., تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*, انگیزختن *ènguikhtèn*.

STIMULUS, s. m. terme de méd., a. دواى محرک *dèvaï mouhèrrèq*, pr. t. *dèvaï muharrik*.

STIPENDIAIRE, adj. des 2 g., *مواجب خوار* *mèvadjèb-khar*,
a. *موظف* *mouvèzzèf*, pr. t. *muvaZZaf*.

STIPENDIER, v. a., *اجرت دادن* *mèvadjèb dadèn*,
دادن *eudjrèt dadèn*.

STIPULANT, E, adj., *پیمان کننده* *pèiman-kounèndè*, a.
معهده *mou'âhèd*, pr. t. *mou'âhid*, pl. *معهدین* *mou'â-
hèdîn*, pr. t. *mou'âhidîn*.

STIPULATION, s. f., *پیمان* *pèiman*, a. *شرط* *chèrt*, pr. t.
chart, pl. *شروط* *chourout*, *عهد* *'èhd*, pr. t. *'ahd*, pl. *عهود*
'ouhoud.

STIPULER, v. a., *پیمان کردن* *pèiman kèrdèn*, *عهد بستن*
'èhd bèstèn, *تعهد کردن* *tè'èhhoud kèrdèn*, *شرط بستن*
chèrt bèstèn.

STOÏCIEN, E, adj., a. *تابع مذهب رواقیین* *tabè'è mèzhèbé
rèvaqiyoun*, pr. t. *tabî'i mèzhèbi rèvaqiyoun*.

STOÏCISME, s. m., a. *مذهب حکمای رواقیین* *mèzhèbé houkè-
maï rèvaqiyoun*, pr. t. *mèzhèbi hukèmaï rèvaqiyoun*;
— au fig. fermeté, austérité, a. *حالت رواقیت* *halètè
rèvaqiyèt*, pr. t. *halèti rèvaqiyèt*, *حل رواقیت* *halé rè-
vaqiyèt*, pr. t. *hali rèvaqiyèt*, *عزم* *'èzm*, pr. t. *'azm*.

STOÏQUE, adj. des 2 g., a. *رواقیونی* *rèvaqiyouni*.

STOÏQUEMENT, adv., a. *بضرر رواقیین* *bè-tèrzé rèvaqiyoun*, a.
کسر رواقیین *kèr-rèvaqiyoun*.

STOMACAL, E, adj., a. *مقری معده* *mouqèvvî mè'èdè*, a. *مقری
المعدة* *mouqèvvi-oul-mè'èdè*, pr. t. *muqavvi-ul-mi'dè*.

STOMACHIQUE, adj. des 2 g. qui fortifie l'estomac, V. STO-
MACAL.

STORAX OU STYRAX, *صمغ استرنک* *sèmghé èstèrènèg*, *صمغ*

سَمْغَه مَرْدُوم-غِيَا *sèmghe mèrdoum-guiah*, a. مِيْعَت *mi'èt*, pr. t. *mi'at*; — liquide, مِيْعَت رَوَان *mi'ète rèvan*, pr. t. *mi'ati rèvan*, a. مِيْعَت سَايِلَه *mi'ète saïlè*, pr. t. *mi'ati saïlè*; — arbre qui produit cette résine, اِسْتِرَنْغ *èstèrèneg*, مَرْدُوم-غِيَا *mèrdoum-guiah*, مَهْر-غِيَا *mèhr-guiah*, a. لُبْنَى *loubnè*, pr. t. *lubna*.

STORE, s. m., پَرْدَه پَنَاجِرَه *pèrdèyé pèndjèrè*.

STRABISME, s. m., اَحْوَالِ الْمَقْلَه *kèdjii mèqlè*, a. اَحْوَالِ الْمَقْلَه *èhèl-out-mèqlè*, pr. t. *ahval-ul-maqla*.

STRAMONIUM, s. m. (vulg.) pomme épineuse, plante, تَاتُورَه *tatourè*, a. شَجَرِ جُوزِ الْعَاتِل *chèdjèrè djoouz-out-macèl*, pr. t. *chèdjèri djècz-ul-macil*.

STRANGULATION, s. f. V. ETRANGLER

STRAS, s. m., اَلْمَاسُ مَصْنُوعِي *èlmacé mèsnou'i*.

STRASSE, s. f. rebut de la soie, پَسْ مَنَدَه اَبْرِشَم *pès-man-dèyé èbrichoum*.

STRATAGÈME, s. m., حِيْلَه دَرِ حَنْتِ *fènné djèng*, حِيْلَه دَرِ حَنْتِ *hilè dèr djèng*; — au fig. finesse, زِيْرَكِي *zirèki*, vulg. زِرَنْغِي *zèrèngui*, رَنْغِ *rèng*, a. حِيْلَه *hilè*.

STRATÉGIE, s. f., a. فَتْحِ مَكْرَبَه *fènné mouharebè*, pr. t. *fènni mouharèbè*.

STRATÉGIQUE, adj. des 2 g., مَتَعْلُوْ بَعْنِ حَنْتِ *moutè'èllèq bè-fènné djèng*.

STRATÉGISTE, s. m., دَانَنْدَه فَتْحِ مَكْرَبَه *danèndèyé fènné mouharèbè*.

STRATIFICATION, s. f., لَای بِرِ لَای *laï bèr laï*.

STRATIFIER, v. a. terme de chimie, لَای بِرِ لَای گُذَاشْتَن *laï bèr laï gouzachtèn*.

STRIBORD, s. m. V. TRIBORD.

STRICT, E, adj., سخت *sikht*, a. اکید *èkid*.

STRICTEMENT, adv., بطور سخت *bè-toouré sèkht*, a. اکیداً *èkidèn*.

STRIDENT, E, adj. bruit strident, a. صدای شدید *sèdai chèdid*.

STRIÉ, E, adj., a. خط خط *khètt-khètt*, pr. t. *khatt-khatt*.

STRIES, s. f. pl., a. خط خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*.

STRIURES, s. f. pl. V. STRIES.

STROPHE, s. f., a. فنعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, قطعات *qètè'ât*, pr. t. *qit'ât*.

STRUCTURE, s. f., ساخت *sakht*, a. عیّت *hè'èt*, pr. t. *hiyèt*, وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, ترکیب *tèrkib*.

STUC, s. m., مرمر مصنوعی *mèrmèré mèsnou'i*.

STUCATEUR, s. m., مرمر مصنوعی ساز *mèrmèré mèsnou'i-saz*.

STUDIEUSEMENT, adv., با مطنعه *ba moutalè'è*, با دقت *ba dèqqèt*.

STUDIEUX, SE, adj., اهتمام کنند *èhtèmam-kounèndè*, a, طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

STUPÉFACTIF, IVE, adj., a. مخدر *moukhèddèr*, pr. t. *mu-khaddir*.

STUPÉFACTION, s. f. terme de méd. engourdissement des membres, سستی *sousti*, pr. t. *susti*, کسرخ *kèrèkh*, کسرخ *kèrèkht*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*, V. ENGOURDISSEMENT ; — étonnement extraordinaire, شگفت *chèguèft*, pr. t. *chiguift*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*, تکهیر *tèhèiyour*, pr. t. *tèhaïyur*, بهت *bouht*, pr. t. *buhht*.

STUPÉFAIT, *e*, *adj.*, مات *mat*, در شگفت *dèr chèguèft*, *a.*
 حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*, متکیر *moutèhèiyèr*, *pr. t.*
mutèhaïyir, مبہوت *mèbhout*.

STUPÉFIANT, *e*, *adj.* مخدر *moukhèddèr*, *pr. t.* *mukhad-*
dir.

STUPÉFIER, *v. a.* terme de méd. engourdir, کرخت آوردن *kèrèkht àvourdèn*, بی حس کردن *bi hèss kèrdèn*; —
 au fig. causer une grande surprise, مات کردن *mat kèrdèn*, در حیرت انداختن *dèr hèirèt èndakhtèn*, *pr.*
t. *dèr haïrèt èndakhtèn*, بشگفت انداختن *bè-chèguèft èndakhtèn*, *pr. t.* *bè-chiguift èndakhtèn*, متکیر کردن *moutèhèiyèr kèrdèn*, *pr. t.* *mutèhaïyir kièrdèn*, مبہوت *mèbhout kèrdèn*; — stupéfié, *e*, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, *a.* حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*.

STUPEUR, *s. f.* terme de méd. engourdissement, کرخ *kè-rèkh*, کرخت *kèrèkht*, *a.* خدر *khèdèr*, *pr. t.* *khadir*; —
 au fig. grande surprise, شگفت *chèguèft*, *pr. t.* *chi-*
guift, *a.* حیرت *hèirèt*, *pr. t.* *haïrèt*, ذکیر *tèhèiyour*,
pr. t. *tèhaïyur*, بہت *bouht*, *pr. t.* *buht*.

STUPIDE, *adj.* des 2 g., نادان *na-dan*, مغر *touhi-mèghz*,
 کور دل *kour-dèl*, کالیو *kaliv*, *a.* ابلہ *èblèh*, احمق *èhmèq*,
pr. t. *ahmaq*, بلید *bèlid*.

STUPIDEMENT, *adv.*, بنادانی *bè-na-dani*, ابلہانہ *èblèhanè*,
 بحماقت *bè-hèmaqèt*.

STUPIDITÉ, *s. f.*, نادانی *na-dani*, بی شعوری *bi chou'ouri*,
 کور دلی *kour-dèli*, ابلہی *èblèhi*, *a.* حماقت *hèmaqèt*,
pr. t. *hamaqat*.

STYLE, s. m. sorte de poinçon, *قلم أهنى qèlémé ahèni*;
 — aiguille d'un cadran solaire, *عقبة ساعة شمسي 'èqrèbèyé sa'été chèmsi*; — au fig. manière d'écrire, a.
إنشا èncha, pr. t. *ìncha*; — on dit aussi en parlant
 du temps: nouveau style, *بەكسب تقويم جدید bè-hè-
 cèbé tèqvimé djèdid*; — vieux style, *بەكسب تقويم
 بە-هەجەبە tèqvimé 'ètiq*.

STYLER, v. a., *آموختن àmoukhtèn*, *ادات دادن 'adèt da-
 dèn*; — stylé, o, *آموخته شده àmoukhtè*, *آموخته شده
 àmoukhtè-choudè*.

STYLET, s. m., *دشنه سه پهلوی dèchnèyé sè-pèhlou*.

STYPTIQUE, adj. et s., a. qui a la vertu de resserrer, *قابض
 قابض qabèz*, pr. t. *qabiz*.

SU, s. m. connaissance d'une chose, *علم 'èlm*, pr. t. *'ilm*,
معرفة mè'èrèfèt, pr. t. *ma'rifèt*.

SUAIRE, s. m., a. *کفن kèfèn*, pl. *اکفان èkfan*.

SUANT, e, adj., *عرق کونان 'èrèq-kounan*, a. *متعرق moutè'èr-
 rèq*, pr. t. *mutè'arriq*.

SUAVE, adj. des 2 g., *خوش khoch*, d'un goût suave, *خوش
 خوش khoch-tè'èm*, pr. t. *khoch-ta'am*, *خوش مزه khoch-
 mèzè*, a. *لذیذ lèziz*.

SUAVITÉ, s. f., *خوش مزه گئی khoch-mèzègui*, a. *حلاوت hè-
 lavèt*, pr. t. *halavèt*, *عذوبت 'ouzoubèt*; — mélodie
 pleine de suavité, *آواز خوش avazé khoch*, *لحن پیر
 lèhné pour-hèlavèt*.

SUBALTERNE, adj. et s. des 2 g., *زیر دست ziré dèst*, *فرمان
 فرمان-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, *فرمانبر fèr-
 man-bèr*, pr. t. *firman-bèr*, a. *محکیم mèhkoum*, pr. t.

mahkioum, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, تحت الحكم *tèht-oul-hèukm*, pr. t. *taht-èl-hukm*.

SUBDÉLÉGATION, s. f., a. توكيل *tooukil*, pr. t. *tèvkil*, وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SUBDÉLÉGUER, v. a., وكيل کردن *vèkil kèrdèn*.

SUBDÉLÉGUÉ, e, s., a. وکیل *vèkil*, pl. ولا *voukèla*, نايب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUBDIVISER, v. a., چیزی تقسیم شده را دوباره تقسیم کردن *tchizi tèqsim-choudè-ra dou barè tèqsim kèrdèn*, تقسیم مکرر *tèqsimé moukèrrèr*; — subdivisé, e, دوباره تقسیم شده *dou barè tèqsim-choudè*.

SUBDIVISION, s. f., a. تقسیم مکرر *tèqsimé moukèrrèr*, pr. t. *taqsimi mukièrrèr*.

SUBINTRANTE, adj. f. fièvre subintrante, a. حماء متخللة *houmma'è mouttècèlèt-oun-nèvèbat*, pr. t. *hoummaï muttacilèt-un-nèvbat*.

SCIR, v. a., نشیدن *kèchidèn*, مظهر شدن *mèzhèr choudèn*, مoutabi'èt کردن *moutabi'èt kèrdèn*; — subir un examen, امتحان شدن *mèzhèré èmtèhan choudèn*; — subir la question, شکنجه کشیدن *chèkèndjè kèchidèn*; — subir la loi du destin, قدر متبعت *bè-heukmé qèza-ou-qèdèr moutabi'èt kèrdèn*.

SUBIT, e, adj., ناگهانی *naguèhani*, فوری *foouri*, a. فجائی *fèdj'i*.

SUBITEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, بيك ناگاه *bè-yèk nagah*, ناگاه *nagah*, pr. t. *naguiah*, a. فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*, على الفور *'èlèl-foour*, pr. t. *'alèl-fèvr*, فاجئاً *fèdj'ètèn*, pr. t. *fèdj'atan*.

SUBJECTIF, IVE, adj. terme de gram., a. ابتدایی *èbtèdayi*,
pr. t. *ibtidayi*; — qui a rapport au sujet, a. متعلق
ماتۀ moutè'èllèq bè-èsle maddè.

SUBJONCTIF, a., بنا الفعل للنصب *nèsb*, pr. t. *nasb*,
bèna-oul-fè'èl lèn-nèsb, pr. t. *bina-ul-fi'l lèn-nasb*.

SUBJUGUER, v. a., زیر فرمان خود کردن *zire fèrmané khoud*
kèrdèn, pr. t. *ziri firmani khod kièrdèn*, مقهور کردن
mèqhour kèrdèn, ضبط کردن *mouti' kèrdèn*, مطيع کردن
zèbt kèrdèn; — conquérir, فتح کردن *fèth kèrdèn*; —
subjugué, e, برقه اطاعت در آورده شده *bè-rèbqèyé èta'èt*
dèr àvourde choudè, مطيع شده *mouti'-choudè*, a.
محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

SUBLIMATION, s. f., a. تصعيد *tès'id*, pr. t. *tas'id*, تقطير
tèqtir, pr. t. *taqtir*.

SUBLIME, adj. des 2 g., بلند *boulènd*, a. جليل 'ali ع-لى
djèlil, رفيع *rèfi'* سامى *sami*.

SUBLIME, s. m., بلندى *boulèndi*, a. رفعت 'oulouvv علو
rèf'èt, pr. t. *rif'at*.

SUBLIMÉ, s. m., داراشکنه *darachkènè*.

SUBLIMENT, adv., بطور عالى *bè-toouré 'ali*.

SUBLIMER, v. a., تصعيد کردن *tès'id kèrdèn*, تقطير
tèqtir kèrdèn.

SUBLIMITÉ, s. f., ارتفاع *èrtèfa'*, علو 'oulouvv
pr. t. *irtifa'*, رفعت *rèf'èt*.

SUBLINGUAL, e, adj., زیر زبان *zire zèban*, a. تحت اللسان
tèht-oul-lèçan, pr. t. *taht-ul-liçan*.

SUBLUNAIRE, adj. des 2 g., a. بين الارض والقمر *bèin-oul-èrz-*
vèl-qèmèr, pr. t. *bèin-ul-arz-vèl-qamar*.

SUBMERGER, v. a., بآب فرو بردن *bè-âb fourou bourdèn*, غوطه دادن *ghoutè dadèn*, غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — submergé, e, غرق شده *ghoutè-khourdè*, غرق چوده *ghèrq-choudè*.

SUBMERSION, s. f., آب نغیان *toughiané âb*, سیلاب *sèilab*, a. غرق *ghèrqèt*.

SUBORDINATION, s. f., a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, تبعیت *tèbè'iyèt*, pr. t. *tabi'iyèt*.

SUBORDONNEMENT, adv., بصورت زیر دستی *bè-toouré zir-dèsti*, a. تابع *tabè'èn*, pr. t. *tabi'èn*.

SUBORDONNER, v. a., زیر دست کردن *ziré dèst kèrdèn*, محکم کردن *mèhkoum kèrdèn*, باطاعت آوردن *bè-ètaèt âvourdèn*; — en parlant des choses, منوط کردن *mènout kèrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*; — subordonné, e, en sous ordre, زیر دست *ziré dèst*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*; — qui dépend d'une chose, a. منوط *mènout*.

SUBORNER, v. a., اغوا کردن *gom-rah kèrdèn*, اغوا *éghva kèrdèn*; — suborner une fille, دختریرا اغوا کردن *doukhtèri-ra éghva kèrdèn*; — suborné, e, گمراه شده *gom-rah-choudè*.

SUBORNEUR, se, s., گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, اغوا کننده *éghva-kounèndè*.

SUBRÉCARGUE, s. m., نظر بار کشتی *nazèré baré kèchti*, pr. t. *naziri bari kèchti*.

SUBREPTICE, adj. des 2 g., از روی اشتباه بدست آورده *èz roui èchtèbah bè-dèst âvourdè*, باکیله تحصیل کرده *bè-hilè tàhsil-kèrdè*.

SUBREPTICEMENT, adv., باشتباهکاری *bè-èchtèbah-kari*, pr. t. *bè-ichtibah-kiari*.

SUBROGATION, s. f. action de subroger V. SUBROGER.

SUBROGER, v. a., وکیل کردن *vèkil kèrdèn*; — subrogé, e, a. وکیل *vèkil*, موکّل *mouvèkkèl*; — subrogé-tuteur, a. ناظر اوصی *nazèr-oul-vèci*, pr. t. *nazir-ul-vaci*.

SUBSÉQUEMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, بعد *bè'èd-èz-in*, a. بعد *bè'èdè-hou*, pr. t. *ba'dè-hou*.

SUBSÉQUENT, E, adj., پسین *pècîn*, آیند *âyèndè*.

SUBSIDE, s. m., خراج *khèradj*, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. تکلیف *tèklif*, pl. تکلیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*; — secours d'argent, a. اعانه نقدیه *è'ânèyè nèqdiyè*, pr. t. *è'ânèi naqdiyè*.

SUBSIDIAIRE, adj. des 2 g. terme de prat., a. مؤتد *mou'èk-kèd*, pr. t. *mu'èkkid*, مؤتد *mou'èyèd*, pr. t. *mu'èyid*, مؤقعی *mouqèvi*, pr. t. *mouqarvi*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

SUBSIDIAIREMENT, adv., در ثانی *dèr sani*.

SUBSISTANCE, s. f., گذران *gouzèran*, زندگانی *mayèyè* *zèndègani*, زاد *zad*, توشه *touchè*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. أرزاق *èrzaq*.

SUBSISTER, v. n., زیستن *zistèn*, جان باقی بودن *djan baqi boudèn*, موجود بودن *mooudjoud boudèn*, pr. t. *mèvdjoud boudèn*; — en parlant des lois, des coutumes, on emploie le mot, جاری *djari* ou باقی *baqi*; — cette loi subsiste encore, هنوز جاریست *èn qanoun hènouz djarist*; — pendant que les traités subsistent,

مادامیکه عهدنامهها باقی اند *ma-dami-ké'èhd-namè-ha baqi-ènd*.

SUBSTANCE, s. f. terme de philosophie, être qui subsiste par lui même, a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèchèr*; — substance spirituelle, a. جوهر روحانی *djoouhèrè rouhani*, pr. t. *djèchèrè rouhani*; — substance corporelle, جوهر جسمانی *djoouhèrè djèsmani*, pr. t. *djèchèrè djismani*; — se dit de toute sorte de matière, a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — substance compacte, a. ماده کثیفه *maddèyé kècifè*, pr. t. *maddèi kècifè*; -- substance liquide, ماده مائیه *maddèyé maïyè*, pr. t. *maddèi maïyè*; — ce qu'il y a de meilleur, de plus succulent dans une chose, شیر *chirè*, a. زبد *zoubdè*, pr. t. *zubdè*; — en substance, خلاصه *khoulacèyé kèlam*, pr. t. *khoulacèi kièlam*.

SUBSTANTIEL, l.e, adj. qui est nourrissant, مغذ دار *mèghz-dar*, پرونده *pèrvèrèndè*, پر قوت *pour-quouvet*; — essentiel, a. جوهری *djoouhèri*, pr. t. *djèchèri*.

SUBSTANTIELLEMENT, adv., باکیثیت جوهر *bè-hèiciyèlé djooouhèr*, a. من حیث الجواهر *mèn hèis oul-djoouhèr*, pr. t. *mìn haïs-ul-djèvhèr*.

SUBSTANTIF, s. m., a. اسم موصوف *èsmé moouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

SUBSTANTIVEMENT, adv., مانند اسم موصوف *manèndè èsmé moouçouf*.

SUBSTITUER, v. a., بجایش دیگری گذاشتن *bè-djaï-èch diguèri gouzachtèn*.

SUBSTITUT, s. m., a. نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, وکیل *vèkil*.

SUBSTITUTION, s. f., a. عوض 'èvèz, pr. t. 'ivaz, تبديل tèbdil.

SUBTERFUGE, s. m., گریز gouriz, راه گریز, rahé gouriz, pr. t. rahi guriz.

SUBTIL, E, adj., باریک barik, نازک nazèk, pr. t. nazik, a. دقیق dèqiq, pr. t. daqiq; — qui pénètre promptement, a. سریع انغوز sèrî-oun-noufouz; — au fig. très-adroit de la main, چیره دست djèld-dèst, تھیرہ دست tchirè-dèst, a. خفیہ انید khèfif-oul-yèd, pr. t. khafif-ul-yèd.

SUBTILEMENT, adv., مدققانہ moudèqqèqanè, pr. t. moudaqqiqanè, a. دقیقاً dèqiqèn, pr. t. daqiqan.

SUBTILISATION, s. f., a. تصعيد tès'id, pr. t. tas'id.

SUBTILISER, v. a., دقیق کردن barik kèrdèn, تدقیق dèqiq kèrdèn; — examiner minutieusement, تَدقیق tètqiq kèrdèn; — attraper, tromper, گول زدن goul zèdèn, فریب دادن fèrib dadèn.

SUBTILITÉ, s. f., نازکی nazèki, باریکی bariki; — adresse, dextérité, چیره دستی djèld-dèsti, تھیرہ دستی tchirè-dèsti, چستی tchousti; — ruse, a. حیلہ hilè; — raffinement, a. تَدقیق tètqiq, pr. t. tadqiq; — finesse, زیرکی zirèki, vulg. zèrèngui.

SUBVENIR, v. n., کمک کردن yavèri kèrdèn, کمک kèrdèn, امداد کردن èmdad kèrdèn, pr. t. imdad kièrdèn, اعانت کردن è'ânèt kèrdèn, pr. t. i'ânèt kièrdèn; — pourvoir à, suffire, رسیدن, رسیدن, کفایت kèfayèt kèrdèn, رسانیدن rèçanidèn.

SUBVENTION, s. f., اعانت پولی è'ânètè pouli.

SUBVERSIF, IVE, adj., مغشوش کننده mèghchouch-kou-

nèndè, خراب کنند *khèrab-kounèndè*, a. هادم *hadèm*,
pr. t. *hadim*.

SUBVERSION, s. f., واژگونی کار *vajgounii kar*, a. اغتشاش
èghètèchach, pr. t. *ighrichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t.
ikhtilal, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, انهدام *ènhè-*
dam, pr. t. *inhidam*.

SUBVERTIR, v. a., واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*, زیر و زبر
کردن *zir-ou-zèbèr kèrdèn*, مغشوش کردن *mèghèchouch*
kèrdèn, سرنگین کردن *sèr-nègoun kèrdèn*, pr. t. *sèr-ni-*
goun kièrdèn; — subverti, e, واژگون *vajgoun*, a. منکوس
mènkous, pr. t. *mènkious*.

SUC, s. m., آب *ab*, a. ما *ma*, عصاره *'ouçarè*; — le suc de
l'orange, آب نارنج *âbè narèndj*.

SUCCÉDER, v. n., بجای کسی نشستن *bè djai kèci nèchès-*
tèn, جای کسی گرفتن *djai kèci guèrèftèn*; — qui suit
une autre chose, تعاقب *èz pèi àmèdèn*, از پی آمدن
tè'âqoub kèrdèn, تتبع کردن *tètabou' kèrdèn*;
— recueillir l'héritage de quelqu'un par droit de pa-
renté, وارث شدن *varès choudèn*.

SUCCÈS, s. m., résultat bon ou mauvais, نتیجه *nètîdjè*, pl.
نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètâîdj*; — heureuse issue, a.
حسن نتیجه *heusné nètîdjè*, pr. t. *husni nètîdjè*; —
grand succès, a. نتیجه جلیل *nètîdjèyè djèlîlè*, pr. t.
nètîdjèi djèlîlè.

SUCCESSEUR, s. m., جانشین *dja-nèchîn*, a. خلف *khèlèf*,
pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*; — héri-
tier, a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

SUCCESSIF, IVE, adj., متعاقب *pèi-dèr-pèi*, a. پی در پی

moutè'âqèb, pr. t. *moutè'âqib*, متوالى *moutèvali*.

SUCCESSION, s. f., پى در پى بودن *pèi-dèr-pèi boudèn*, a. ميراث *tè'âqoub*, توالى *tèvali*; — hérédité, a. ميراث *miras*, ترکه *tèrèkè*, متروکات *mètroukat*, pr. t. *matroukiat*, مخلفات *moukhèllèfat*, pr. t. *moukhallifat*.

SUCCESSIVEMENT, adv., از عقب يکديگر *pèi-dèr-pèi*, اذ عقب *èz 'èqèbé yèk-diguèr*, a. متعاقباً *moutè'âqèbèn*, pr. t. *mutè'âqibèn*, متوالياً *moutèvalièn*, متواتراً *moutèvatèrèn*, pr. t. *mutèvatirèn*.

SUCCIN, s. m. ambre jaune, کهربا *kèh-rouba*.

SUCCINCT, e, adj., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukhtècèr*, pr. t. *moukhtaçar*, مجمل *moudjmèl*.

SUCCINCTEMENT, adv., بطور مختصر *bè-toouré moukhtècèr*, pr. t. *bè-tèvri moukhtaçar*, a. مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, مجملاً *moudjmèlèn*, اجمالاً *èdimalèn*, pr. t. *idimalèn*, على وجه الاجمال *'èla vèdjh-oul-èdjimal*, pr. t. *'ala vèdjh-ul-idjimal*.

SUCCION, s. f. action de sucer, مکيدگى *mèkidègui*, a. مضم *mèss*, pr. t. *mass*.

SUCCOMBER, v. n., وا ماندن *va mandèn*, تاب نياوردن *tab nè-yavourdèn*; — mourir, مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*.

SUCCULENT, e, adj., ابدار *âb-dar*.

SUCEMENT, s. m. V. SUCCION.

SUCER, v. a., مکيدن *mèkidèn*, مزيدن *mèzidèn*.

SUCEUR, s. m., مکنده *mèkèndè*, a. مصاص *mèssas*.

SUÇOIR, s. m., آلت مکيدن *âlètè mèkidèn*.

SUÇON, s. m., a. موضع مضم *moouze'è mèss*, pr. t. *mèvzè'i mèss*.

SUÇOTER, v. a., کم و پیدری مییدن *kèm vè pèi-dèr-pèi mèkidèn*.

SUCRE, s. m. sucre non raffiné, شکر *chèkèr*; — sucre raffiné, قند *qènd*, pr. t. *qand*; — 'sucre candi, نبات *nèbat*.

SUCRER, v. a., قند ریختن *qènd rikhtèn*, قند گذاشتن *qènd gouzachtèn*; — sucré, e, ریخته *qènd-rikhtè*.

SUCRERIE, s. f., کارخانه قند سازی *kar-khanèyè qènd-sazi*; — au pl. sucreries, شیرینی *chirini*.

SUCRIER, s. m., قنددان *qènd-dan*.

SUD, s. m., a. جنوب *djènoub*.

SUD-EST, s. m., a. بین الجنوب والشرق *bèïn-oul-djènoub vèl-chèrq*.

SUDORIFIQUE, adj. des 2 g., عرق اندیز *khèi-àvèr*, عرق *èrèq*; — 'èrèq-ènguiz, a. معرق *mou'èrrèq*, pr. t. *mou'arriq*.

SUD-OUEST, s. m., a. بین الجنوب والغرب *bèïn-oul-djènoub vèl-ghèrb*.

SUER, v. n., عرق کردن *khèi rikhtèn*, عرق ریختن *kèrdèn*.

SUEUR, s. f., خوی *khèi*, خو *khèv*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'arq*.

SUFFIRE, v. n., کافی بودن *kafi boudèn*, کفایت کردن *kèsfayèt kèrdèn*; — cela suffit, این کافیست *ïn kafist*, این کفایت میکند *ïn kèsfayèt mi-kounèd*; — cela ne suffit pas, این کافی نیست *ïn kafi nist*.

SUFFISAMMENT, adv., بقدر کفایت *bè-qèdrè kèsfayèt*, pr. t. *bè-qadri kièsfayèt*.

SUFFISANCE, s. f., a. کفایت *kèsfayèt*; — capacité, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, کفایت *kèsfayèt*; — présomp-

- tion, خود پسندی *khoud pècèndi*, a. غرور *ghourour*.
- SUFFISANT, E, adj., a. کافی *kafi*, pr. t. *kiafi*, وافی *vafi*; — présomptueux, خود پسند *khoud-pècènd*, a. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.
- SUFFOCANT, E, adj., خفه کننده *khèfè-kounèndè*, a. خائف *khanèq*, pr. t. *khaniq*.
- SUFFOCATION, s. f., خفگی *khèfègui*, a. اختناق *èkhtènaq*, pr. t. *ikhtinaq*.
- SUFFOQUER, v. a., خفه کردن *khèfè kèrdèn*; — v. n., خفه شدن *khèfè choudèn*; — suffoqué, e, خفه شده *khèfè-choudè*.
- SUFFRAGE, s. m., a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — à l'unanimité des suffrages, a. باتفاق السرای *bè-èttèfaq-our-rè'i*, pr. t. *bè-ittifag-ur-rè'i*; — approbation, a. قبل *qèboul*, pr. t. *qaboul*, تحسین *tèhsîn*, pr. t. *tahsîn*.
- SUGGÉRER, v. a., بذهن انداختن *bè-zèhn èndakhtèn*, القا *èlqa kèrdèn*.
- SUGGESTION, s. f., a. القا *èlqa*, pr. t. *ilqa*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تلقین *tèlqîn*.
- SUICIDE, s. m. action de se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*; — celui qui se tue, قاتل نفس خود *qatèlè nèfsè khoud*.
- SUIE, s. f., دوده *doudè*, a. سنج *sènadj*, pr. t. *sinadj*.
- SUIF, s. m., بیه *pih*, a. شاکم *chèhm*, pr. t. *chahm*.
- SUINT, s. m., عرق حیوانات *khèiï hèivanat*, خوی حیوانات *'èrèqé hèivanat*.
- SUINTEMENT, s. m., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- SUINTER, v. n., تراوش کردن *tèravèch kèrdèn*, تراویدن *tèravèch*

kèrdèn, شاریدن *cha-ridèn*, *tèrèchchouh kèrdèn*, ترشح کردن *kèrdèn*.

SUITE, s. f. cortège, همراهان *hèm-raham*, a. اتباع *èlba'*; — ceux qui viennent après, پس آیندگان *pès àyèndègan*, a. معاقبین *mou'âqèbîn*, pr. t. *mou'âqibîn*; — continuation, a. ما باقی *ma-bèqi*, ما باقی *ma-baqi*; — enchaînement, a. سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsili*, تسلسل *tècèlsoul*; — rangée, راسته *rastè*; — ordre, liaison, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, رابطه *rabètè* pr. t. *ra-bità*; — effet d'un événement, résultat دنباله *doumbalè*, a. عاقبت *'âqèbèt*, pr. t. *'âqibèt*, نتیجه *nètîdjè*; — à la suite, après, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, pr. t. *ba'd èz in*; — de suite, l'un après l'autre, سر پشت همدیگر *sèré pouchté hèm-diguèr*; — dans l'ordre où les choses doivent être rangées, به ترتیب *bè-tèrtib*; — de suite, tout de suite, sans retard, همین ساعت *hèmîn-sa'èt*, pr. t. *hèmîn-sa'at*, a. الان *èl-an*; — de suite, sans interruption, بی فاصله *bi facèlè*, a. بلا فاصله *bè-la facèlè*, pr. t. *bi-la facilè*.

SUIVANT, E, adj., پس از این *pès èz in*, a. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, بعد *ma-bè'èd*, pr. t. *ma-ba'd*; — le jour suivant, روز پس از این *rouzé pès èz in*, روز بعد *rouzé bè'èd*.

SUIVANT, prépos., نظربه *nèzèr bè*; — suivant l'opinion d'un tel, نظر به اعتقاد فلانکس *nèzèr bè-è'èlèqadè flan-kès*.

SUIVER ou **SUIFFER**, v. a. enduire de suif, پیه بکشتی *pîh bè-kèchti malidèn*.

SUIVRE, v. a., از عقب رفتن *dèr pèi rèftèn*, در پی رفتن *dèr pèi rèftèn*.

'èqèb rèftèn, از عقب آمدن, èz 'èqèb àmèdèn; — aller après quelqu'un pour l'attraper, پشت سر کسی افتادن, *pouchté sèré kèci ouftadèn*, تعاقب کردن, *tè'âqoub kèrdèn*; — suivre son chemin, راه خود را پیش گرفتن, *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*, pr. t. *rahi khod-ra pich guiriftèn*; — accompagner, همراه رفتن, *hèm-rah rèftèn*; — suivre une affaire, در کاری مداومت کردن, *dèr kari moudavèmèt kèrdèn*; — suivre l'exemple, suivre l'idée de quelqu'un, متابعت پیروی کردن, *pèi-rèvi kèrdèn*, متابعت کردن, *moutabè'tt kèrdèn*, pr. t. *mutabi'at kièrdèn*.

SUJET, TE, s. soumis à une autorité, فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, فرمانبر *fèrman-bèr*, a. رعیت, *rè'èyèt*, pr. t. *ra'iyèt*, pl. رعایا, *rè'âya*, pr. t. *ra'ya* تبعه *tèbè'è*, pr. t. *taba'è*; — il signifie aussi une personne, مرد, *mèrd*, a. آدم *âdèm*, شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*; — mauvais sujet, مرد بد *mèrdé béd*, شخص بد *chèkhsé béd*; — cause, a. سبب *sèbèb*, وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçail*; — matière, a. ماده *maddè*.

SUJET, TE, adj., مطیع فرمان *mouti'è fèrman*, a. محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*; — sujet par habitude, par nature, گرفتار *guèrèftar*, a. مبتلا *moubtèla*; — tout le monde est sujet à se tromper, هر کس قابل سهو و نسیان است, *hèr kès qabèlè sèhv-ou-nècian-èst*.

SUJETION, s. f., زیر دستى *zir-dèsti*, فرمان بردارى *fèrman-bèr-dari*, a. محکومیت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkoumiyèt*.

SULFATE, s. m., a. توتیا *toutia*, زاج *zadj*.

SULFURE, s. m. sulfure d'arsenic, زرنیک zèrnikh; — de mercure, شنجرف chèndjèrf.

SULFUREUX, SE, adj., بکوترد آلودè-kouguèrd àloudè, کوتردی kouguèrdi.

SULFURIQUE, adj. des 2 g. acide sulfurique, جوهر کوترد djoouhèré kouguèrd, pr. t. djèvhèri kuguèrd, روغن زاج rooughèné zadj.

SULTAN, s. m., سلطان soultan, pr. t. sultan, pl. سلاطین sèlatin.

SUMAC, s. m., a. ستاق soummaq.

SUPER, v. n. terme de marine, se boucher, بسته شدن bèstè choudèn.

SUPERBE, adj. des 2 g. orgueilleux, باد سب bad-sèr, با نخوت ba nèkhvèt, a. نفج nèffadj, متكبر moutèkèbbèr, pr. t. mutèkèbbir, مغرور mèghrour, pr. t. maghrour; — magnifique, بسيار خوب bèciar khoub, خیلی با شکوه khèili ba chèkouh, a. اعلا è'èla, pr. t. a'la.

SUPERBE, s. f., orgueil, باد سبى bad-sèri, a. نخوت nèkh-rèt, pr. t. nakhvèt, تكبر tèkèbbour, pr. t. tèkièbbur, كبر kèbr, pr. t. kibr.

SUPERBEMENT, adv. avec orgueil, با نخوت ba nèkhvèt, به نخوت bè-nèkhrèt; — magnifiquement, بسيار خوب bèciar khoub, pr. t. biciar khob, در کمال شکوه dèr kè-malé chèkouh, pr. t. dèr kèmalî chukiouh.

SUPERCHERIE, s. f., گول فريب goul, فريب fèrib, رنگ rèng, a. غبن ghèbn, pr. t. ghabn, حيله hilè, pl. حيل hièl.

SUPERFÉTATION, بر نطفه بسته شدن noutfè bèr noutfè bèstè choudèn.

SUPERFICIE, s. f., روى *rouï*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. سئونج *soutouh*.

SUPERFICIEL, LE, adj., a. ظاهرى *sèthi*, pr. t. *sathi*, zahèri, pr. t. *zahiri*.

SUPERFICIELLEMENT, adv., a. سطحياً *sèthiyèn*, pr. t. *sa-thiyèn*, au fig. sans réfléchir, V. LÉGÈREMENT.

SUPERFIN, E, adj., بسيار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, اعلأ فرد *fèrdé è'èla*, a. فوق الاعلا *foouq-oul-è'èla*, pr. t. *fèvq-ul-a'la*.

SUPERFLU, E, adj., زیادتى *ziadèti*, زيادى *ziadi*, a. زايد *zayèd*, pr. t. *zaid*, pl. زوايد *zèvayèd*, pr. t. *zavaïd*; — cela est superflu, زيادىست *in ziad-ist*, اين زايد *in zayèd-èst*; — inutile, بى مصرف *bi-mèsrèf*, بيهود *bi-houdè*; — ce qui est de trop, زيادتى *ziadèti*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*.

SUPERFLUITÉ, s. f., زيادتى *ziadèti*; — surabondance, فزونى *fouzouni*, انبوهى *èmbouhi*, a. كثرت *kèsrèt*.

SUPÉRIEUR, E, adj. qui est au dessus, بالاى *balayi*, زبرين *zèbèrîn*, a. فوقانى *foouqani*, pr. t. *fèvqani*; — la partie supérieure, طرف بالاى *tèrèfé balayi*; — élevé, بلند *boulènd*, a. رفيع *rèfi'*, اعلأ *è'èla*, pr. t. *a'la*, على *'àli*; — grade supérieur, جہ بلند *djahé boulènd*, منصب *mènsèbé 'àli*; — être supérieur en nombre, زياد بودن *hècèbé 'èdèd ziad boudèn*.

SUPÉRIEUR, E, s., supérieur d'un couvent, سر کرده *sèr-kèrdè*, ريش سفيد *rich-sèfid*, بزرگ *bouzourg*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rouèsa*.

SUPÉRIEUREMENT, adv. d'une manière supérieure, برتر *bèr-tèr*, بهتر *bèh-tèr*; — très-bien, بسیار خوب *bèciar khoub*, در منتهای خوبی *dèr mountèhaï khoubi*.

SUPÉRIORITÉ, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. تفوق *tèfèvvouq*, تفوّق *tèfèzzoul*, pr. t. *tèfazzul*.

SUPERLATIF, ive, adj. terme de gram., a. اسم تفضیل *èsmé tèfzil*, pr. t. *ismi tafzil*

SUPERLATIVEMENT, adv., بدرجۀ کمال *bè-dèrèdjèyé kèmal*, با بختور *bè-loouré è'èla*.

SUPERPOSER, v. a., گذاشتن *rou gouzachtèn*.

SUPERPURATION, s. f., روش شکم بی اندازه *rèvèché chèkèm bi èndazè*.

SUPERSTITIEUSEMENT, adv., از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*, از روی اعتقاد باطل *èz rouï è'èlèqadé batèl*, از روی جهلیت *èz rouï djèhliyèt*.

SUPERSTITIEUX, se, adj., a. مقید با اعتقادات باطله *mouqèi-yèdé bè-è'èlèqadaté batèlè*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

SUPERSTITION, s. f., a. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, جهلیت *è'èlèqadé batèl*, pr. t. *tè'ligadi batil*, *djèhliyèt*.

SUPPLANTER, v. a., کسی را گرفتن *djaï kèci-ra guè-rèftèn*.

SUPPLÉANT, e, adj., جا نشین *dja-nèchîn*, pr. t. *dja-nichîn*, a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUPPLÉER, v. a. ajouter ce qui manque, کسرش را دادن *kèsr-èch-ra dadèn*, کسر را تکمیل کردن *kèsr-ra tèkmil*

kèrdèn; — suppléer quelqu'un, بجای کسی نشستن *bè-djaï kèci nèchèstèn*, وکیل شدن *vèkil choudèn*; — v. n. réparer le manque, le défaut de quelque chose, تکمیل شدن تلافی شدن *tèlafi choudèn*; — supplée, e, تکمیل شده *tèkmil-choudè*, a. مکمل *moukèmmèl*.

SUPPLÉMENT, s. m., a. تتمه *tètèmmè*, pr. t. *tètimmè*.

SUPPLÉMENTAIRE, adj. des 2 g., a. علاوه *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*, ضمیمه *zèmimè*, pr. t. *zamimè*.

SUPPLIANT, E, adj., نیازمند *niazmènd*, ائتماس کننده *èltèmas-kounèndè*, a. متضرع *moutèzèrrè'*, pr. t. *mutèzarri'*; — se dit de ceux qui présentent des requêtes, a. مستدعی *moustèd'i*, pr. t. *mustèd'i*.

SUPPLICATION, s. f., نیاز *niaz*, a. ائتماس *redja-ou-èl-tèmas*.

SUPPLICE, s. m., a. عوقبت *'ouqoubèt*, pl. عوقبات *'ouqoubat*, سیاست *siacèt*; — vive douleur, درد *dèrd*, a. اذیت *èzi-yèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*.

SUPPLICIER, v. a., سیاست کردن *siacèt kèrdèn*, شرعاً بقتل رسانیدن *chèr'èn bè-qètl rèçanidèn*.

SUPPLIER, v. a., نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, باستکانت ائتماس کردن *bè-èstèkanèt èltèmas kèrdèn*, تضرع کردن *tèzèrrou' kèrdèn*.

SUPPLIQUE, s. f., عریضه *'èrizè*, p. t. عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou hal*.

SUPPORT, s. m., پازیر *pazir*, پایندان *payèndan*, پشتیبان *pouchti-ban*, a. مستند *moustènèd*, pr. t. *mustènèd*, ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*; — au fig. appui, aide, پشت *pouchté pènah*.

SUPPORTABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*, ممکن تحمل *moumkèné tèhèmmoul*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*.

SUPPORTABLEMENT, adv., بطوریکه تحمل توان کرد *bè-toou-ri-ké tèhèmmoul tèvan kèrd*.

SUPPORTER, v. a. soutenir, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, بر داشتن *bèr-dachtèn*; — endurer, تاب آوردن *tab âvourdèn*, طاقت کردن *tagèt kèrdèn*, pr. t. *tagat kièrdèn*, تحمل شدن *moutèhèmmèl choudèn*.

SUPPOSER, v. a., پنداشتن *poundachtèn*, pr. t. *pèndachtèn*, فرض کردن *fèrz kèrdèn*; — supposons que *fèrz kounim ké*; — j'ai supposé que *poundachtèm ké*, pr. t. *pèndachtèm ki*, خیل کردم *khial kèrdèm ké*.

SUPPOSITION, s. f., a. فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, قیاس *qias*; — par supposition, a. فرض *fèrzèn*, pr. t. *faraza*, بلفرض *bèl-fèrz*, pr. t. *bil-farz*.

SUPPOSITOIRE, s. m., شف *chaf*.

SUPPRESSION, s. f., بر داشتن *bèr dachtèn*, a. رفع *rèf*, دفع *dèf*, ابطال *èhtal*, pr. t. *ibtal*.

SUPPRIMER, v. a. empêcher de paraître, ردغن کردن *qèdè-ghèn kèrdèn*; — taire, passer sous silence, ذکر نکردن *zèkr nè-kèrdèn*, pr. t. *zìkr nè-kièrdèn*, نگفتن *nè-goftèn*; — retrancher, abolir, بر داشتن *èz mian bèr dachtèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

- SUPPURATIF**, **IVE**, **adj.**, پزندۀ ریم *pèzèndèyè rim*, a. مقیح *mouqèiyèh*, pr. t. *muqaiyih*.
- SUPPURATION**, **s. f.**, بهم رسیدن ریم *bè-hèm rècidèné rim*, a. تقیح *tèqèiyouh*, pr. t. *tèqaiyuh*, تفرح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.
- SUPPURER**, **v. n.**, جاری شدن ریم *djari choudèné rim*, آمدن چرک *àmèdèné tchèrk*.
- SUPPUTATION**, **s. f.**, شمار *choumar* a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.
- SUPPUTER**, **v. a.**, شماردن *choumourdèn*, حسب کردن *hèçab kèrdèn*; — supputé, e, شمرده شده *choumourdè-choudè*, محسوب شده *hèçab-kèrdè-choudè*, a. mahsoub *mèh-soub*, pr. t. *mahsoub*.
- SUPRÉMATIE**, **s. f.**, برتری *bèr-tèri*, a. شرافت *chèrafèt*, نفقت *tèfèrrouq*.
- SUPRÊME**, **adj.** des 2 g., برترین *bèr-tèrîn*, a. اعلیٰ *è'èla*, pr. t. *a'la*, عالی *'ali*, سامی *sami*, اعظم *è'èzèm*, pr. t. *a'zèm*; — ordre suprême, a. امر عالی *èmrè 'ali*, pr. t. *èmri 'a'li*; — au suprême degré, بدترین درجه *bè-bèr-tèrîn dèrèdjè*.
- SUR**, **E**, **adj.** qui a un goût aigrelet, ترش مزه *tourch-mèzè*.
- SÛR**, **E**, **adj.**, واخ *vakh*, (vieux) خاطر جمع *khatèr-djèm'*, یقینی *yèqini*, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — être sûr, بودن *khatèr-djèm' boudèn*, دانستن *yèqîn danèstèn*, pr. t. *yaqîn danistèn*; — qui a le pied sûr, پایش محکم *paï-èch meuhkèm*; — à qui on peut se fier, خاطر جمع *khatèr-djèm'*, p. t. *chayané èmniyèt*, pr. t. *cha-*

yani èmniyèt, a. امين *èmn*; — une personne sûre,
 شاکس امين *chèkhsé èmn*, pr. t. *chakhsi èmn*; —
 chemin sûr, راه امن *rahé èmn*.

SUR, prépos. de lieu, بر *bèr*, روی *roui*, بالا *bala*, a. على *èla*, pr. t. 'ala; — sur terre, بر زمین *bèr zèmn*, روی *roui zèmn*; — donner sur, avoir vue sur, مشرف بودن *mouchrèf boudèn*; — prendre sur soi, گرفتن *guèrdèn guèrèftèn*, بر عهده خود گرفتن *bèr 'euh-dèyé khoud guèrèftèn*; — sur ces entrefaites, در اين اثنا *dèr in èsna*.

SURABONDAMENT, adv., بسيار انبوه *èmbouh*, افزون *èfzoun*, *bèciar*, خیلی فراوان *khèili fèravan*.

SURABONDANCE, s. f., فراوانی *fèravani*, فروزی *fouzouni*, بسیارى *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*.

SURABONDANT, e, adj., خیلی بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, *khèili*, متکثر *moutèkacèr*, فراوان *fèravan*, a. کثیر *kècir*, pr. t. *mutèkiacir*.

SURABONDER, v. n., فراوان بودن *fèravan boudèn*, pr. t. *fira-van boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, pr. t. *biciar boudèn*, انبوه بودن *èmbouh boudèn*.

SURACHETER, v. a., گران خریدن *guè-ran khèridèn*, acheter trop cher.

SURANNATION, s. f., (lettre de) terme de chancellerie, a. تجديد حکم *tèdjdidé heukm*, pr. t. *tèdjdidì hukm*.

SURAFNER, v. n., از بکسل گشتن *èz yèk-sal gou-zèchlèn*.

SURANNÉ, e, adj., ديرين *dirin*, کهنه *kohnè*, a. عتيق *'ètiq*, pr. t. 'atig.

SUR-ARBITRE, s. m., a. حکم ثالث *hèkémé salès*, pr. t. *hakèmi salis*.

SURATE, s. m., chapitre du Coran, a. سورة *sourè*.

SURBAISSÉ, e, adj., از وسط خمیده *èz vècèt khèmidè*.

SURBAISSEMENT, s. m., خمیدگی وسط *khèmidèguï vècèt*.

SURCHARGE, s. f., سر بار *sèré bar*.

SURCHARGER, v. a., سر بار گذاشتن *sèré bar gouzachtèn*, زیاد بار را سنگین کردن *bar-ra sènguïn kèrdèn*, بارش زیاد حمل کردن *ziad hèml kèrdèn*; — surchargé, e, بارش بار-èch *bar-èch-sènguïn*, زیاد است *ziad-èst*.

SURCHAUFFER, v. a., آهنگ را زیاد در آتش نهادن *âhèn-ra ziad dèr âtèch nèyah-dachtèn*, آهنگ را سوزاندن *âhèn-ra souzandèn*.

SURCHAUFFURE, s. f., سوختگی آهنگ *soukhtèguï âhèn*.

SURCROISSANCE, s. f., گوشت زاید *gouchté zayèd*, a. لحم زاید *lèhmé zayèd*, pr. t. *louhoumi zaïd*.

SURCROÎT, s. m., زیادتی *ziadèti*, a. علاوه *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*, ضمیمه *zèmimé*, pr. t. *zamimè*.

SURCROÎTRE, v. a., خیلی زیاد کردن *khèili ziad kèrdèn*.

SURDENT, s. f., دندان زاید *dèndané zayèd*, a. سن زاید *sènné zayèd*, pr. t. *sinni zaïd*.

SURDITÉ, s. f., کوری *kèri*, pr. t. *kièri*, گرانگوشی *guèran-gouchi*, pr. t. *guiran-gouchi*, سنگینی گوش *sènguiniï gouch*, a. صمم *sèmèm*, pr. t. *samèm*.

SURDORER, v. a., دوباره مظلا کردن *dou barè mouttèla kèrdèn*.

BUREAU, s. m., شعبه *choubouqè*, خان *khèman*.

SURELLE ou **SURETTE**, oreille des prés, ترشك صحرایی *tourchèké sèhrayi*.

SÛREMENT, adv., بدون بیم و خطر *bè-douné bim-ou-khètèr*,
بمئیت *bè-ènniyèt*; — avec certitude, بضر يقين *bè-
toouré yèqîn*, a. یقیناً *yèqînèn*, pr. t. *yaqînèn*, فی الواقع
fil-raqè', pr. t. *fil-raqi'*.

SURENCHÈRE, s. f., افزایش قیمت *èfzayèché qèimèt*, pr. t.
èfzayichi qimèt.

SURENCHÉRIR, v. n., بر قیمت افزودن *bèr qèimèt èfzoudèn*.

SURÉROGATION, s. f., زیادی *ziadi*, زیادتی *ziadèti*, بر علاوه
'èlavè bèr roudjoub.

SURÉROGATOIRE, adj. des 2 g., بر وجوب علاوه *'èlavè bèr
roudjoub*, واجبه نعمت *'èlavè bèr vadjèbèyé zè-
mèt*, a. الزايد عن الواجب *zayèd-'èn-oul-vadjèb*, pr. t.
zaïd-'an-ul-vadjib.

SURET, **TE**, adj. aigrelet, diminutif de sur, V. **SUR**.

SÛRETÉ, s. f., عدم بیم و خطر *'èdèmé bim-ou-khètèr*, a.
جای امن *ènniyèt*, امن *èmn*; — lieu de sûreté, جایی امن
djaï èmn; — mettre en lieu de sûreté, au fig. mettre
en prison, بزرندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس
hèbs kèrdèn.

SURFACE, s. f., روی *rouï*, رو *rou*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*,
pl. سطوح *soutouh*.

SURFAIRE, v. a., بر قیمت گران گفتن *guèran goftèn*, علاوه
'èlavè bèr qèimèt khastèn.

SURFAIX, s. m., زبرتنگ *zèbèr-tèng*.

SURGEON, s. m., رشتاک *rèchtak*, ستاک *sètak*.

SURGIR, v. n. arriver, aborder, رسیدن *rècidèn*, واصل شدن

vacèl choudèn; — sortir, s'élever, پیدا شدن *pèida choudèn*, کردن ظهور *zouhour kèrdèn*.

SURHAUSSEMENT, s. m. action de surhausser, V. **SURHAUS-SER**.

SURHAUSSER, v. a. élever plus haut, بالاتر کردن *bala-tèr kèrdèn*, — augmenter le prix, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*, قیمت را زیاد کردن *qèimèt-ra ziad kèrdèn*.

SURHUMAIN, e, adj., از حد بشر بیرون *èz hèddé bèchèr biroun*.

SURINTENDANCE, s. f., نظارت باشی *nazèr-bachi-guèri*.

SURINTENDANT, e, s., ناظر باشی *nazèr-bachi*.

SURJET, s. m., نبدوزی *lèb-douzi*, ترکی دوزی *tourki-douzi*

SURJETER, v. a., نبدوزی کردن *lèb-douzi kèrdèn*, ترکی دوزی کردن *tourki-douzi kèrdèn*.

SURLENDEMAIN, s. m., دو روز بعد *dou rouzé bè'èd*, دو روز دیگر *dou rouzé diguèr*.

SURMENER, v. a., پا انداختن *èz pa èndakhtèn*; — surmené, e, از پا انداخته شده *èz pa èndakhtè-choudè*, *va-mandè* و مانده *èz kar ouftadè*.

SURMONTER, v. a. monter au dessus, بالا رفتن *bala rèftèn*, بالا آمدن *bala àmèdèn*; — vaincre, dompter, فایق شدن *fayèq choudèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*; — surpasser, پیش افتادن *pich ouftadèn*, سابقهت کردن *mouçabèqèt kèrdèn*; — surmonté, e, surmonté d'une croix, در سر آن یک خاج *dèr sèré ân yèk khatch*.

SURMOÛT, s. m., جوش نکرده *chèrabé djouch-nè-kèrdè*.

SURNAGER, v. n., بر روی آب استادن *bèr rouï ab èstudèn*,
بر روی آب ماندن *bèr rouï ab mandèn*.

SURNATUREL, LE, adj., از حد طبیعت خارج *èz heddé tè-
bi'èt kharèdj*, a. فوق الطبیعت *foouq-out-tèbi'èt*, pr. t.
fèvq-ut-tabi'at.

SURNATURELLEMENT, adv., a. بطریق فوق الطبیعة *bè-tèriqè
foouq-out-tèbi'èt*.

SURNOM, s. m., پاز نامہ *paj-namè*, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*,
pl. القاب *èlqab*, کنیه *kouniyè*.

SURNOMMER, پاز نامہ سر کسی گذاشتن *paj-namè sèré kèci
gouzachtèn*, لقب گذاشتن *lèqèb gouzachtèn*, pr. t. *laqab
guzachtèn*.

SURNUMÉRAIRE, adj. des 2 g., خارج از عدد معین *kharèdj
èz 'èdèdé mou'èiyèn*.

SURPASSER, v. a. être plus haut, بلندتر بودن *boulènd-tèr
boudèn*; — au fig. être au dessus de quelqu'un, برتر
بودن *bèr-tèr boudèn*, گذشتن *gouzèchtèn*, برتری داشتن
bèr-tèri dachtèn, تفوق داشتن *tèfèvvoûq dachtèn*, فایده
در شگفت انداختن *fayèq boudèn*; — étonner, حیران کردن
dèr chèguèft èndakhtèn, — surpassé, e, گذشته *gouzèchtè*.

SURPAYER, v. a., گران خریدن *guèran khèridèn*.

SURPLIS, s. m., جامه نماز کشیش *djamèyé nèmazé kèchich*.

SURPLOMB, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, کجی *kèdji*.

SURPLOMBER, v. n., خمید بودن *khèmidè boudèn*.

SURPLUS, s. m., زیادتى *ziadèti*, زیادى *ziadi*, a. فضلہ *fèzlè*,
pr. t. *fazlè*; — au surplus, علاوه بر این *'èlavè bèr in*,
گذشته از این *èz in gouzèchtè*.

SURPRENANT, *e*, *adj.*, حيرت انگيز *hèirèt-ènguiz*, *a*. عجيب *'edjib*, *pr. t.* 'adjib, غريب *ghèrib*, *pr. t.* *ghariù*.

SURPRENDRE, *v. a.* prendre sur le fait, حين ارتكاب بامري *hiné èrtèkabé bè-èmri guèrèstèn*, ناگهان گرفتن *naguèhan guèrèstèn*, *pr. t.* *naguihan guiriftèn*, غفلة *ghèstètèn guèrèstèn*; — abuser, tromper, گول *goul zèdèn*, گول دادن *fèrib dadèn*; — surprendre le secret de quelqu'un, راز کسی را کشف کردن *razé kèci-ra kèchf kèrdèn*; — étonner, حیران کردن *hèiran kèrdèn*, بحیرت انداختن *bè-hèirèt èndakhtèn*; — se laisser surprendre, گول خوردن *goul khourdèn*, *pr. t.* *goul khordèn*; — surpris, *e*, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, *pr. t.* *dèr chiguift mandè*, *a*. حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*; — trompé, گول خورده *goul-khourdè*, *pr. t.* *goul-khordè*.

SURPRISE, *s. f.* action de surprendre, *V. SURPRENDRE*; — signifie aussi étonnement, حیرت *chèguèft*, *a*. حیرت *hèirèt*, *pr. t.* *haïrèt*.

SURSAUT, *s. m.*, سراسیمه *sèracimè*; — s'éveiller en sursaut, خواب بیدار شدن *sèracimè èz khab bidar choudèn*.

SURSEANCE, *s. f.*, *a*. مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*, تأخیر *tè'èkhir*, *pr. t.* *ta'khir*.

SURSEMER, *v. a.*, بخر کاشتن *bèr tokhmé kachtè tokhmé diguèr kachtèn*.

SURSEOIR, *v. a.*, بتأخیر انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعهدة تأخیر انداختن *bè-'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*.

SURSIS, *s. m.*, *a*. مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*.

- SURTAUX**, s. m., ازدياد ماليات *èzdiadé maliat*.
- SURTAXE**, s. f., ضميمه ماليات *zènimèyé maliat*.
- SURTAXER**, v. a., زياد کردن ماليات را *maliat-ra ziad kèrdèn*.
- SURTOUT**, adv., به خصوص *bè-vijè, ba khouçous*, ا على الخصوص *khoucoucèn*, pr. t. *khoucouça*, على الخصوص *'èlèl-khouçous*, pr. t. *'alal-khouçous*.
- SURTOUT**, s. m. habit de dessus, بالا پوش *bala-pouch*.
- SURVEILLANCE**, s. f., نگاهى *nègah-bani*.
- SURVEILLANT**, e, نگاهبان *nègah-ban*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.
- SURVEILLER**, v. a., پاييدن نگاهى *payidèn, nègah-bani kèrdèn*.
- SURVENANCE**, s. f., a. ظهور غير متوقع *zouhouré ghèiré moutèrèqqèb*, pr. t. *zouhourî ghaïrî mutèraqqib*.
- SURVENANT**, e, adj., آندة بعد *ayèndèyé bè'èd*.
- SURVENDRE**, v. a., گران فروختن *guèran fouroukhtèn*, pr. t. *guiran furoukhtèn*.
- SURVENIR**, v. n., ظهور پيدا شدن *pèida choudèn, zouhour kèrdèn*; — survenu, e, پيدا شده *pèidu-choudè, zouhour-kèrdè*.
- SURVIDER**, v. a., از رويش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*.
- SURVIE**, s. f., زنده بودن بعد از وفات ديگرى *zèndè boudènè bè'èd èz vèfaté diguèri*.
- SURVIVANCE**, s. f., a. حق الاستخلاف على منصب المتوفى *hèqq-oul-èstèkhlaf 'èla mènseb-oul-moutèvèffa*, pr. t. *haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mutèvèffa*.
- SURVIVancier**, s. m., a. ذو حق الاستخلاف على منصب المتوفى *zou hèqq-oul-èstèkhlaf 'èla mènseb-oul-moutè-*

vèffa, pr. t. *zou haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mu-tèvèffa*.

SURVIVANT, E, adj. et s., *زنده ماند* بعد از وفات دیگری *zèndè-mandè bè'èd èz vèfatè diguèri*.

SURVIVRE, V. N., *زنده ماندن* بعد از فوت دیگری *zèndè mandèn bè'èd èz fooutè diguèri*.

SUS, prépos. *sur*, رو *rou*, بر *bèr*, a. *علی 'èla*, pr. t. *'ala*; — en *sus*, علاوه بر این *'èlavè bèr in*.

SUSCEPTIBILITÉ, s. f., *زود رنجی* *zoud-rèndji*.

SUSCEPTIBLE, adj. des 2 g. capable de recevoir certaine qualité, پذیر *pèzir*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*, مستعد *moustè'èdd*; — la matière est susceptible de toutes sortes de formes, ماده قابل اختلاف صیر است *maddè qabèlè èkhtèlafè souvèr èst*; — susceptible d'amélioration, اصلاح پذیر *èslah-pèzir*; — qui est facile à offenser, زود رنج *zoud-rèndj*.

SUSCITER, v. a. faire naître, en parlant des hommes extraordinaires que Dieu envoie sur la terre, فرستادن *fouroustadèn*, pr. t. *fristadèn*, مبعوث کردن *mèb'ous kèrdèn*; — faire naître à quelqu'un des embarras, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*.

SUSCRIPTION, s. f., *سرنامه* *sèr-namè*, *ورنامه* *vèr-namè*, a. عنوان *'ounvan*.

SUSDIT, E, adj., a. مزبور *mèzbour*, مذکور *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مرقوم *mèrqoum*, مشار الیه *mouchar-ilèih*, مومی الیه *mouma-ilèih*, معزی الیه *mou'èzzi-ilèih*.

SUSPECT, E, adj., a. مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*, مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPECTER, v. a., بد گومان بودن *bèd-gouman bourdèn*, شبهه داشتن *bèd-gouman dachtèn*, چوبهه داشتن *choubhè dachtèn*; — suspecté, e, مظنون شده *mèznoun-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPENDRE, v. a. soutenir en l'air, آویختن *avikhtèn*, معلق کردن *mou'èllèq kèrdèn*; — signifie aussi surseoir, différer, V. SURSEOIR et DIFFÉRER; — suspendu, e, آویخته *avikhtè*, آویزان *avizan*, a. معلق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

SUSPENS (EN), adv., a. معوق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avvaq*.

SUSPENSIF, IVE, adj., a. باعث التأخير *ba'ès-out-tè'èkhir*, pr. t. *ba'is-ut-tè'èkhir*, موجب التأخير *mooudjèb-out-tè'èkhir*, pr. t. *moudjib-ut-tè'èkhir*, معوق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avviq*.

SUSPENSION, s. f. action de suspendre, a. آویختن *avikhtèn*, a. تعليق *tè'èliq*, pr. t. *ta'liq*; — état de ce qui est suspendu, آویختهگی *avikhtègui*; — cessation d'opération, a. تعويق *tè'èviq*, pr. t. *ta'viq*, تأخير *tè'èkhir*; — support suspendu dans lequel on met une lampe, آویز *aviz*; — suspension d'armes, a. متارکه *moutarèkè*; interdiction pour un temps, a. منع مؤقت *mèn'è mou-èqqèt*, pr. t. *mèn'i mouvaqqat*.

SUSPENSOIR, s. m., صفن بند *sèfèn-bènd*.

SUSPICION, s. f., بدگمانی *bèd-goumani*, a. سوء ظن *sou'è zènn*, pr. t. *sou'i zann*; — être en suspicion, بمعرض افتادن *bè-mè'èrèzé bèd-goumani ouftadèn*, در معرض سوء ظن مردم بودن *dèr mè'èrèzé sou'è zènnè mèrdoum boudèn*.

SUSTENTATION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*.

SUSTENTER, v. a., پروردن *pèrvèrdèn*, پرورانیدن *pèrvèrani-dèn*, خوراک دادن *khourak dadèn*, غذا دادن *ghèza dadèn*.

SUTURE, s. f., کاسهٔ درز *dèrzé kacèyé sèr*.

SUZERAIN, e, adj., بزرگ *bouzourg*, آقا *âqa*, آغا *âga*, a. متبوع *mèlbou'*, pr. t. *matbou'*.

SUZERAINETÉ, s. f., آقائی *âqayi*, pr. t. *âgayi*, a. متبوعیت *mèlbou'iyèt*, pr. t. *matbou'iyèt*.

SVELTE, adj. des 2 g., باریک *barık*, نازک اندام *nazèk-èndam*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — une taille svelte, نازک اندام *nazèk èndam*, pr. t. *nazik èndam*.

SYCOMORE, s. m., انجیر آدم *èndjiré âdèm*, a. جمیز *djèm-mèyèz*, pr. t. *djèmmèiz*.

SYCOPHANTE, s. m. fourbe, menteur, نا درست *na-droust*, نَبکار *na-bè-kar*, pr. t. *na-bè-kiar*; — délateur, a. نَمّام *nèmmam*, غتاز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

SYLLABAIRE, s. m., کتاب الف با *kètabé èlèf-ba*.

SYLLABE, s. f., a. کلمه جز *djouz'é kèlèmè*, pr. t. *djuz'i kèlimè*, pl. کلمه اجزاً *èdjiza'é kèlèmè*, pr. t. *èdjiza'i kèlimè*.

SYLLABIQUE, adj. des 2 g., متعلق باجزأ کلمات *moutè'èllèq* *bè-èdjiza'é kèlèmat*.

SYLLOGISME, s. m., a. قیاس *qiyas*; — règles du syllogisme, قواعد قیاس *qèva'èdé qiyas*, pr. t. *qava'idi qiyas*.

SYLLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. قیاسی *qiyaci*.

SYLPHE, s. m., پری *pèri*, a. جن *djènn*, pr. t. *djïnn*.

SYMBOLE, s. m., نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, صورت *sourèt*, pl. صور *souèr*; — les symboles sacrés, آیات المنسك المقدسه *dyat-oul-mounacèk-oul-mouqèddècè*, pr. t. *dyat-èl-munacik-èl-mouqaddècè*; — formulaire qui contient les principaux articles de la foi, كتاب اصل دين *kètabé ouçoulé dîn*, pr. t. *ki-tabi ouçouli dîn*.

SYMBOLIQUE, adj. des 2 g., a. صورت المتانيه *mou-bèiyèn-ous-sourèt-oul-mèçaliè*.

SYMBOLISER, v. n., مناسب داشتن *mounacèbèt dachtèn*, pr. t. *munacibèt dachtèn*.

SYMÉTRIE, s. f., a. قرينه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*, a. تناسب *tènaçoub*, هندام *hèndam*.

SYMÉTRIQUE, adj. des 2 g., با قرينه *ba qèrinè*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

SYMÉTRIQUEMENT, adv., با قرينه *ba qèrinè*, بقرينه *bè-qèrinè*, a. بالتناسب *bèt-tènaçoub*, pr. t. *bit-tènaçub*.

SYMÉTRISER, v. n., قرينه بودن *qèrinè boudèn*, مناسب همديگر بودن *mounacèbè hèm-diguèr boudèn*.

SYMPATHIE, s. f. rapport qui existe entre certains corps éloignés, a. امتزاج طبيعي *èmtèzadjè tèbî'i*, pr. t. *imti-zadjî tabî'i*; — penchant instinctif qui attire deux personnes l'une vers l'autre, ميل طبيعي *mèilè tèbî'i*, pr. t. *mèili tabî'i*, جذب محبت *djèzbè mouhèbbèt*, pr. t. *djazbi mouhabbèt*, ميل و رغبت *mèil-ou-règhbèt*, pr. t. *mèil-u-raghbèt*.

SYMPATHIQUE, adj. des 2 g., محبت انگيز *mouhèbbèt-èn-*

guiz, دلربا *dèl-rouba*, a. جانب *djazèb*, pr. t. *djazib*,
جذب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qou-*
loub.

SYMPATHISER, v. n., ب' هم امتزاج *èmtèzadj kèrdèn*,
امتزاج کردن *ba hèm èmtèzadj kèrdèn*, pr. t. *ba hèm im-*
tizadj kièrdèn.

SYMPHONIE, s. f., هم آهنگی *fèrou-dèst*, فرودست
dhèngui.

SYMPHONISTE, s. m., سازنده *sazèndè*.

SYMPHYSE, s. f., پیوندگاه استخوان *pèivènd-gahé èstou-*
khan.

SYMPTOMATIQUE, adj. des 2 g., a. عارضی *'àrèzi*, pr. t.
àrizi.

SYMPTÔME, s. m., علامت ناخوشی *'èlamèté na-khochi*; —
au fig. indice, présage, نشان *nèchan*, نشانه *nèchand*,
pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات
'èlamat, pr. t. *'alamat*, اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, دلیل
dèlil.

SYNAGOGUE, s. f., معبد یهودان *mè'èbèdé yèhoudan*,
معبد جهودان *mè'èhèdé djèhoudan*.

SYNALÈPHE, s. f. terme de gram., a. ادغام *edgham*, pr. t.
idgham, اجتماع کلمات *èdjitéma'e kèlèmètèin*, pr. t.
idjítima'i kèlimètèin.

SYNALLAGMATIQUE, adj. des 2 g., a. حاوی بتعهد طرفین
havi bè-tè'èhhoudé tèrèfèin, pr. t. *havi bè-tè'èhhudi ta-*
rafèin.

SYNALLAGMATIQUEMENT, adj., a. بوجه تعهد طرفین *bè-vèdjhé*
tè'èhhoudé tèrèfèin.

SYNARTHROSE, s. f. terme d'anat., *بندگاہ استخوان* *bènd-gahé èstoukhan*.

SYNCHONDROSE, s. f. terme d'anat., a. *ملتقى الغضروفين* *moultèqi-oul-ghèzroufèin*.

SYNCHRONE ou ISOCHRONE, adj. des 2 g., *هموقت* *hèm-vèqt*, *در وقت واحد وقوع یافتہ* *dèr vèqté vahèd vouqou'-yafte*.

SYNCHRONISME, s. m., a. *وقوع فی وقت واحد* *vouqou' fi vèqté vahèd*, pr. t. *vuqou' fi vaqti vahid*.

SYNCOPE, s. f. défaillance, *بی خودی* *bi khoudi*, *غش* *ghèch*; — tomber en syncope, *بی خود افتادن* *bi khoud ouftadèn*, *غش کردن* *ghèch kèrdèn*; — terme de gram., *حذف* *hèzf*, pr. t. *hazf*.

SYNCOPER, v. a., *حذف کردن* *hèzf kèrdèn*; — syncopé, e, *حذف شد* *hèzf-choudè*.

SYNCRÉTISME, s. m., a. *توافق مذاهب مختلفه* *tèvasouqé mèzahèbè moukhtèlèfè*, pr. t. *tèrafuqi mèzahibi moukhtèlifè*.

SYNDIC, s. m., a. *وکیل* *vèkil*, pl. *وکلا* *voukèla*.

SYNDICAL, e, adj., a. *وکیلی* *vèkili*.

SYNDICAT, s. m., a. *وکالت* *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SYNECDOQUE, s. f., terme de rhétorique. *کنایه* pr. t. *kè-nayè*, pr. t. *kinayè*.

SYNÉVROSE, s. f. terme d'anat., *کرگرانک بندگاہ استخوان* *kèrguèranèké bènd-gahé èstoukhan*.

SYNODAL, e, adj., *کشیسان متعلق بکنگاج* *moutè'èllèq bè-koungadjé kèchichan*.

SYNODE, s. m., *اجلاس مجلس کشیسان* *mèdjilacé kèchichan*, *رهبانان* *èdjilacé rouhbanan*.

SYNONYME, adj. des 2 g., هم معنى *hèm-mè'èni*, pr. t. *hèm-ma'ana*, ياك معنى *yèk-mè'èni*, a. مترادف المعنا *moutèradèf-oul-mè'èna*, pr. t. *mutèradif-ul-ma'ana*; — s., a. لفظ مترادف *lèfzé moutèradèf*, pr. t. *lafzi mutèradif*, pl. الفاظ مترادفه *èlfazé moutèradèfè*, pr. t. *èlfazi mutèradifè*.

SYNONYMIE, s. f., هم معنى بوردن الفاظ *hèm-mè'èni bou-dèné èlfaz*.

SYNOPTIQUE, adj. des 2 g., فهرست محتوی بر اجمال مضامین *fèhrèsté mouhtèvi bèr èdjmalé mèzamîn*, pr. t. *fihristi muhtèvi bèr idjmalî mazamîn*.

SYNOQUE, adj. et s. f. terme de méd., fièvre continue, تب *tèbé lazèm*, a. حتماً لازمه *houmma'é lazèmè*, pr. t. *houmma'i lazimè*.

SYNOVIE, s. f. terme de méd., رطوبة لرجت *routoubèté lèzdjèt*, pr. t. *routoubèti lèzdjèt*.

SYNTAXE, s. f., a. ترتيب كلمات *tèrtibé kèlèmat*, pr. t. *tèrtibi kèlimat*, النحو *èn-nèhv*, نحو *nèhv*.

SYNTHÈSE, s. f. terme didactique, فن انشائى *fènné èncha-guèri*, pr. t. *fènni incha-guiri*, فن ربط كلمات *fènné rèbté kèlèmat*, a. اصول تأليف *ouçoulé tè'èlif*, pr. t. *oçouli tè'èlif*; — terme de pharmacie, composition, a. تركيب *tèrkib*.

SYNTHÉTIQUE, adj. des 2 g., a. تركيبى *tèrkibi*, تأليفى *tè'èlifi*.

SYPHILIS, s. f., كوفت *kouft*, a. آكله *akèlè*.

SYPHILITIQUE, adj. des 2 g., كوفتى *koufti*.

SYRIAQUE, adj., سريانى *souriani*, pr. t. *sèriani*.

SYRIE, s. f. contrée, شامات *chamat*, بَر شام *bèrré cham*, a. شام *cham*.

SYRIEN, NE, adj., a. اهل شام *èhlé cham*, pr. t. *ahli cham*, شامي *chami*.

SYSTÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. قاعدة مقرري *qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÉMATIQUEMENT, adv., اِز روى قاعدة مقرري *èz rouï qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÈME, s. m., a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصول *ouçoul*, قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*; — opinion, a. قياس *qiyas*.

SYSTOLE, s. f. terme d'anat., a. حركت انقباضية *hèrèkèlè ènqèbaziye*, pr. t. *harèkèlè inqibaziye*.

SYZYGIE, s. f. terme d'astron., a. تقارن و تقابل شمس و قمر *tèqaroun-ou-tèqaboulé chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *tèqarun èrè tèqabuli chèms-u-qamar*, اقتران شمس و قمر *èqtèrané chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *igtirani chèms-u-qamar*.

T

TA, pron. poss. V. TON.

TABAC, s. m., p. t. توتون توتن *toutoun*, pr. t. *tutun*; — tabac de Chiraz, p. t. تنباکو *tèmbakou*; — p. t. tabac à priser, انفيّه *ènfiyè*; — marchand de tabac, توتونجی *toutoundji*, pr. t. *tutundji*.

TABAGIE, s. f., جلی مخصوص کشیدن چپوق و غلیان *djaï mèkhsoucè kèchidèné tchèbouq-ou-ghèlian*.

TABARIN, s. m. farceur, زنجکار *zèndj-kar*, a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*, مضحک *mouzhèk*,

pr. t. mouzhik, مقلد *mouqèllèd*, pr. t. mouqallid.

TABARINAGE, s. m., زنج *zendj*, مسخرگی *mèskhèrègui*, لاغ *lagh*.

TABATIÈRE, s. f., انقبیه دان *ènfiyè-dan*.

TABELLION, s. m., نویسندۀ دهاتی *nèvicèndèyè dèhati*.

TABELLIONNAGE, s. m., شغل نویسندۀ دهاتی *choughlé nèvicèndèyè dèhati*.

TABERNACLE, s. m., خرگاه *khèrgah*, a. خیمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خیمات *khèimat*, pr. t. *khaïmat*, خیام *khiam*.

TABIDE, adj. des 2 g. terme de méd., بغایت لاغر *bè-ghayèt laghèr*, a. نحیف *nèhif*, pr. t. *nahif*.

TABIS, s. m., تافتۀ موجدار *taftèyè mooudj-dar*, خاراى *kharai mooudj-mooudj*.

TABISER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*; — tabisé, e, موجدار *mooudj-dar*.

TABLATURE, s. f., دختر خط موسیقی *dèftèré khètlé mouciqi*, pr. t. *dèftèri khatti mouciqi*.

TABLE, s. f., ميز *miz*, a. t. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*, (en persan ce dernier mot est employé dans le sens de nappe); — table à manger, سفره خانه *mizé soufrè-khanè*; — mettre la table, سفره انداختن *soufrè èndakhtèn*, (litt. jeter la nappe); — se mettre à table, سر سفره *sèrè soufrè nèchèstèn*, pr. t. *sèri sofrà nichèstèn*; — se lever de table, از سر سفره برخاستن *ès sèré soufrè bèr khastèn*; — signifie aussi bonne ou mauvaise chère, خوراک *khourak*, pr. t. *khorak*, خوردنی *khourdèni*, pr. t. *khordèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,

خوراک خوب *ghèza*, pr. t. *ghida*; — bonne table, *khouraké khoub*, pr. t. *khoraki khob*, طعام خوب *tè'âmé khoub*, pr. t. *ta'âmi khob*; — lame de métal, de pierre etc., تختہ *tèkhtè*, pr. t. *takhta* a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èlvah*; — tables, les deux lames osseuses qui composent le crâne, هر دو پهلوی استخوان *hèr dou pèhlouï èstoukhané kacèyé sèr*, a. کاسه سر *kasè sèr*, جدران *djèdran*; — table d'un livre, a. فهرس *fèhrès*, pr. t. *fihris*, فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*; — table astronomique, a. زیج *zidj*, pl. زایجه *zaïdjè*; — table de trictrac, تختہ نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nard*.

TABLEAU, s. m., نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. تصویر *tèsvir*, pr. t. *tasvir*, pl. تصویرات *tèsvirat*, pr. t. *tasvirat*, ou تصویر *tègavir*, نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pl. صور *soucèr*; — au fig. représentation d'une chose, a. وصدغ *vèsf*, pr. t. *vasf*, بیان *bèyan*; — faire le tableau, le portrait d'une personne, la copie de quelque chose, وصف کردن *vèsf kèrdèn*, pr. t. *vasf kièrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

TABLER, v. n. se dit au trictrac pour caser V. CASER; — au fig. compter sur, اعتماد کردن *è'èlèmad kèrdèn*, امید داشتن *oumid dachtèn*.

TABLETIER, IÈRE, s., a. خراط *khèrrat*, pr. t. *kharrat*.

TABLETTE, s. f., تاخچه *takhtchè*, a. راف *raf*, pl. رفیف *roufouf*.

TABLETTERIE, s. f., تختہ نرد سازی *tèkhtè-nèrd-sazi*, pr. t. *takhta-nard-sazi*.

TABLIER, s. m., پیش دامن *pich-damèn*, a. فوته *foutè*, pr. t. *fouta*.

TABLOIN, s. m., سکوی توپ *sèkouï toup*.

TABOURET, s. m., اسکملى *èskèmlî*.

TAC, s. m. maladie des moutons, آبله ٹوسفندان *abèlèyé gousfèndan*.

TACHE, s. f., لکه *lèkè*, a. شایبه *chaïbè*, pl. شویب *chèvayèb*, pr. t. *chèvaïb*.

TÂCHE, s. f. ouvrage qu'on donne à faire, کار *kar*, a. عمل *'èmlè*, pr. t. *'amèl*; — donner une tâche à quelqu'un, کسی در دادن *bè-kèci kar dadèn*; — prendre à tâche, بعده گرفتن *bè-'euhdè guèrdèn guèrèftèn*, گرفتن *guèrèftèn*.

TACHER, v. a., faire une tache, salir, چرك كردن *tchèrk kèrdèn*, آلوده كردن *lèkè-dar kèrdèn*, آلوده *âloudè kèrdèn*; — taché, e, لکه شده *lèkè-choudè*; — au fig. blesser l'honneur, de quelqu'un, آلوده كردن *âloudè kèrdèn*, عرض کسی را هتک کردن *èrzé kèci-ra hètk kèrdèn*; — se tacher, لکه دار شدن *lèkè-dar choudèn*.

TÂCHER, v. n. faire des efforts, کوشش کردن *kouchèch kèrdèn*, کوشیدن *kouchidèn*, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, چغیدن *tchèghidèn*, تغلی کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی *djèdd-ou-djèhd kèrdèn*, جهد کردن *sè'i kèrdèn*, pr. t. *sa'i kièrdèn*, اهتمام کردن *èhtè-mam kèrdèn*, pr. t. *ihtimam kièrdèn*.

TACHETER, v. a., خالدار, خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*, خال دار کردن *khal-dar kèrdèn*, منقط کردن *mounèqqèt kèrdèn*;

— tacheté, e, خال خال *khal-khal*, خالدار *khal-dar*,
a. مَنقَط *mounèqqèt*, pr. t. *munaqqat*.

TACHYGRAPHE, s. m., اختصار نویس *èkhtèçar-nèvis*, pr. t. *ikhtîçar-nèvis*.

TACHYGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvici*, زود نویسی *zoud-nèvici*.

TACITE, adj. des 2 g., a. ضمینی *zèmnî*, pr. t. *zimnî*.

TACITEMENT, adv., a. ضمناً *zèmnèn*, pr. t. *zimnèn*.

TACITURNE, adj. des 2 g., کم حرفزن *kèm-hèrf-zèn*, pr. t. *kièm-harf-zèn*, خاموشی گزین *khamouchi-gouzîn*, a. ساکت *sakèt*, pr. t. *sakit*.

TACITURNITÉ, s. f., کم گویی *kèm-gouyi*, خاموشی *khamouchi*, a. سکوت *soukout*, pr. t. *sukiout*.

TACT, s. m., پرواس *pèrvas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamiça*, قوّة لامسه *qouvèyé lamècè*, pr. t. *qouvèï lamiça*; — au fig. jugement fin, a. سليقة *sèliqè*, pr. t. *saliga*, مذاق *mèzaq*.

TACTICIEN, s. m., شخص ماهر در آراستن صفوف لشکر *chèkhsé mohèr dèr àrastènè soufoufè lèchkèr*.

TACTILE, adj. des 2 g., پرواسیدنسی *pèrvacidèni*, a. ممکن اللمس *moumkèn-oul-lèms*, pr. t. *mumkîn-ul-lèms*.

TACTIQUE, s. f., فنّ آراستی *fènné soufouf-àrayi*, فنّ تصفیف لشکر *fènné lèsfifè lèchkèr*.

TAFFETAS, s. m., تافند *taftè*.

TAFIA, s. m., عرق شکر *èrèqé chèkèr*.

TAIE, s. f., روبه بالین *rouyèyé balèch*, روبه بالش *rouyèyé balîn*; — tache, لکه *lèkè*.

TAILLABLE, adj. des 2 g., خراجگذار *khèradj-gouzar*, مالیات بدہ *maliat-bèdè*.

TAILLADE, s. f., زخم *zèkhm*, a. جرح *djèrh*, pr. t. *djarh*, pl. جروح *djourouh*.

TAILLADER, v. a., بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, تکه تکه کردن *tèkè kèrdèn*, شق کردن *chèqq kèrdèn*.

TAILLANDERIE, s. f., آهنگری *âhèn-guèri*.

TAILLANDIER, s. m., آهنگر *âhèn-guèr*, a. حداد *hèddad*, pr. t. *haddad*.

TAILLANT, s. m., تیزنا *tizna*.

TAILLE, s. f. tranchant d'une épée, V. TAILLANT; — coupe, برش *bourèch*; — en parlant des pierres on emploie en ture et en persan le mot تراش *tèrach*; — la taille d'un diamant, تراش الماس *tèraché èlmas*; — la taille des arbres, پیرایش درختان *pirayèché dèrèkhtan*; — terme de chirurgie, opération de la pierre, در آوردن خرق سنگی مثانه *dèr âvourdènè sènguè mèçanè*, a. خرق *khèrqé mèçanè*, pr. t. *kharqi mèçanè*; — structure du corps, اندام *èndam*, a. قد *qèdd*, pr. t. *qadd*, قامت *qamèt*; — terme de finances, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*.

TAILLER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — en parlant de pierres ou de plumes, تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèrdèn*; — en parlant des arbres, شاخ بریدن *chakhé dèrèkhtan bouridèn*, پیراستن درختان *pirastènè dèrèkhtan*; — tailler en morceaux, تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*; — taillé, e, بریده

bouridè, تراشیده *tèrachidè*, پیراسته *pirastè*; — bien taillé, bien fait, خوش اندام *khoch-èndam*.

TAILLEUR, s. m., درزی *dèrzi*, a. خياط *khèiyat*, pr. t. *khaïyat*.

TAILLIS, s. m., جنگل مخصوص برش درختان *djènguèlè mèkhsoucè bourèché dèrèkhtan*.

TAILLOIR, s. m., تختۀ گوشت بری *tèkhtèyé goucht-bouri*.

TAILLON, s. m. impôt analogue à la taille, V. TAILLE dans ce sens.

TAIN, s. m., ورق جيوه پشت آينه *djivèyé pouchté dînè*, ورق ارزير *vèrèqé èrziz*.

TAIRE, v. a., نكفتن *nè-goftèn*, كردن كتمان *kètman kèrdèn*; — se taire, خاموشى ماندن *khamouch mandèn*, سكوت كردن *khamouchi èkhtiar kèrdèn*, اسكات كردن *soukout kèrdèn*; — faire taire, اسكات كردن *èskat kèrdèn*.

TAISSON, s. m. blaireau V. BLAIREAU.

TALC, s. m., زردرق *zèrvèrèq*, a. طلق *tèlq*, pr. t. *tilq*, تلك *tèlk*, pr. t. *tilk*.

TALENT, s. m. don de la nature, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*; — capacité, habileté, معرفت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, مرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, pl. معارف *mè'arèf*, pr. t. *mè'arif*.

TALION, s. m., a. قصاص *qèças*, pr. t. *qiças*; — appliquer la peine du talion, كردن قصاص *qèças kèrdèn*.

TALISMAN, s. m., a. طلسم *tèlèsm*, pr. t. *tilism*, تلاسّم *tè-*

lacèm, pr. t. *talacim*, طلسمات *tèlèsmat*, pr. t. *tilismat*.

TALISMANIQUE, adj. des 2 g., a. طلسمی *tèlèsmi*, pr. t. *tilismi*.

TALLE, s. f., رشتاك *rèchtak*.

TALLER, v. n., رویدن رشتاك *rouyidènè rèchtak*.

TALMUD, s. m., a. تلمود *sèlmoud*, تلمود *tèlmoud*, pr. t. *tèlmud*.

TALOCHE, s. f., سلّه *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TALON, s. m., شتالنگ *chètalèng*, پاشنه *pachnèyé pa*;
— le talon d'une chaussure, پاشنه کفش *pachnèyé kèsch*;
— être sur les talons de quelqu'un, از کسی منفک نشدن *èz kèci mounfèkk nè-choudèn*;
— tourner les talons, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*,
pr. t. *firar kièrdèn*.

TALONNER, v. a., کسی افتادن *èz 'èqèbé kèci ouftadèn*,
پشت سر کسی رفتن *pouchté sèré kèci rèflèn*;
— au fig. importuner, به تنگ آوردن *bè-tèng àvourdèn*,
بسته آوردن *bè-soutouh àvourdèn*.

TALUS, s. m., شیب *chib*, شیو *chiv*, سرازیری *sèra-ziri*.

TALUTER, v. a. mettre en talus, شیب گزونه ساختن *chib-gounè sakhtèn*.

TAMARIN, s. m., أنبله *èmbèlè*, a. تمر *tèmr*, تمر هندی *tèmrè hèndi*, pr. t. *tèmri hīndi*.

TAMARINIER, s. m., درخت تمر *dèrèkhté tèmr*.

TAMBOUR, s. m., تبیر *tèbirè*, تبیر *tèbir*, کوس *kous*, دهل *douhoul*,
pr. t. *duhul*, a. طبیل *tèbl*, pr. t. *tabl*, pl. طبیل *touhoul*,
ou اطلیل *ètbal*, pr. t. *atbal*; — battre le tam-

bour, دهل زن *douhoul zèdèn*, pr. t. *duhul zèdèn*, طبل *tèbl zèdèn*; — signifie aussi celui qui bat le tambour, دهل زن *tèbl-zèn*, دهل زن *tèbl-zèn*, دهل زن *tèbl-zèn*, دهل زن *tèbl-zèn*; — tambour de basque, دایره *daïrè*, a. دَف *dèff*, pl. دُفوف *doufouf*, pr. t. *doufouf*.

TAMBOURIN, s. m., تنبک *toumbèk*, a. کوبه *koubè*.

TAMBOURINER, v. n., دهل زن *tèbl zèdèn*, دهل زن *douhoul zèdèn*.

TAMBOURINEUR, s. m., تنبک زن *toumbèk-zèn*, دهل زن *douhoul-zèn*.

TAMIS, s. m., گِرمه بیز *guèrmè-biz*, پرویزین *pèrvizèn*; — gros tamis, crible, غلبیر *ghèlbir*, a. غریال *ghèrbal*, pr. t. *ghirbal*, pl. غراییل *ghèrabil*, pr. t. *gharabil*.

TAMISER, v. a., بیختن *bikhtèn*, اند کردن *èlèk kèrdèn*.

TAMPON, s. m., روضه *rouboucè*, سر بند *sèr-bènd*.

TAMPONNER, v. a., گذاشتن *sèr-bènd gouzachtèn*, سرش گرفتن *sèrèch guèrèftèn*; — tamponné, e, سرش بسته شده *sèrèch-guèrèftè-choudè*, سرش بسته شده *sèrèch-bèstè-choudè*.

TAM-TAM, s. m., زِل *zèll*, pr. t. *zill*.

TAN, s. m., نرم کرده *pousté dèrèkhtè bèlout nèrm-kèrdè*.

TANAISIE, s. f. nom de plante, herbe aux vers, خوناچان *khoulèndjan*.

TANCER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*.

TANDIS QUE, pendant que, prépos., مادامیکه *ma-dami-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*.

TANDOOR, s. m., تنور *ténour*.

TANGAGE, s. m., حرکت کشتی از چپ بر است و بر عکس *hèrèkètè kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANGENTE, s. f., a. خط ملاقی *khètté moulaqi*, pr. t. *khatti mulaqi*.

TANGUER, v. n., terme de marine, حرکت کردن کشتی از چپ بر است و بر عکس *hèrèkètè kèrdèné kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANIÈRE, s. f., غل *ghal*, a. غار *ghar*, مغاره *mègharè*, pr. t. *magharè*, جاهر *djèhr*, pr. t. *djahr*, pl. اجار *èdjhar*, pr. t. *adjhar*.

TANNER, v. a., دبای پیستن پوست *pirastèné poust*, دبای کردن *dèbbaghi kèrdèn*; — tanné, e, پیراسته *pirastè*, دبای کردن *dèbbaghèt-kèrdè*; — tanner au fig. ennuyer, (terme familier), به تنگی آوردن *bè-tèng àvourdèn*, بیزار کردن *bi-zar kèrdèn*.

TANNERIE, s. f., دبایخانه *dèbbagh-khanè*.

TANNEUR, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبای *dèbbagh*, pl. دبایین *dèbbaghîn*.

TANT, adv., این قدر *în qèdr*, pr. t. *în qadr*, چندین *tchènd-dîn*, چندان *tchèndan*; — il a tant d'amis que . . . , این قدر دوست دارد که *în qèdr doust darèd ké*; — aussi longtemps que . . . tant que je vivrai, تا زنده ام *ma-dami-ké zèndè-èm*; — quelque, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*; — pour tant qu'il soit petit, قدر کوچک باشد *hèr qèdr koutchèk bachèd*; — tant s'en faut, خیالی منده *khèili mandè*; — pour tant que ce soit, هر چند که *hèr-tchènd-*

ké; — tant que je pourrai, هر قدر بتوانم *hèr qèdr hè-tèvanèm*; — tant soit peu, اندکی *èndèki*.

TANTE, s. f., sœur du père, خواهر پدر *khahèré pèdèr*, a. عمه *'èmmè*, pr. t. 'ammè, pl. عمات *'èmmat*, pr. t. 'ammat; — sœur de la mère, خواهر مادر *khahèré madèr*, a. خاله *khalè*.

TANTÔT, adv., يکديقه ديگر *yèk dèqigèyé diguèr*, يکديقه *yèk dèqigèyé* بعد از اين *bè'èd èz in*, pr. t. *yèk daqigèi ba'd èz in*, a. الان *èlan*; — depuis peu, اندکی قبل *èndèki qèbl èz in*; — tantôt, conj. گاه *gah*, pr. t. *guiah*, a. بعضاً *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*; — il est tantôt d'un avis tantôt d'un autre, رایش گاه اين نور است *rè'èi-èch gah in toour-èst gah àn toour*, pr. t. *ra'i-èch guiah in tèer-èst guiah àn tèer*.

TAON, s. m., خرمنگس *khèr-mèguès*.

TAPAGE, s. m., خروش *khourouch*, هنگامه *hèngamè*; — faire du tapage, بر پا کردن هنگامه *hèngamè bèr pa kèrdèn*.

TAPAGEUR, EUSE, s., انگيز هنگامه *hèngamè-ènguiz*.

TAPE, s. f.; زنجی *zènèchi*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TAPER, v. a., زدن *zèdèn*; — enfoncer en frappant, سپختن *soupoukhtèn*.

TAPINOIS, (EN), پنهان *pounhan*, pr. t. *pènhan*, در خفيه *dèr khoufiyè*.

TAPIR, (SE), خود را طپاندن *khoud-ra tèpandèn*, پنهان شدن *pounhan choudèn*; — *tapi*, e, خود را طپاند *khoud-ra tèpandè*, پنهان شد *pounhan-choudè*.

TAPIS, s. m., t. p. قالى *qali*, خالى *khali*, pr. t. *hali*, a. فرش *fèrch*; — petit tapis, قالىچه *qalitchè*, pr. t. *qalidjè* ou *halidjè*, a. ساجاه *sèdjadjadè*; — au fig. mettre sur le tapis, بىميان آوردن *bè-mian àvourdèn*.

TAPISSER, v. a. orner de tapisserie, بديوار كاغذ چسپاندن *bè-divar kaghèz tchèspandèn*; — tapissé, e, كاغذ چسپانده *kaghèz-tchèspandè*.

TAPISSERIE, s. f. travail à l'aiguille, سوزندوزى *souzèn-douzi*.

TAPISSIER, iÈRE, s., سازنده اسباب خانه *sazèndèyè èsbabè khanè*.

TAPOTER, v. a., آغسته آغسته زدن *àhèstè-àhèstè zèdèn*.

TAQUIN, E, adj., a. مناكف *lèdjoudj*, pr. t. *ludjoudj*, مناكف *mounakèf*.

TAQUINER, v. a., سر بسر گذاشتن *sèr bè-sèr gouzachtèn*, لèdjadjèt كèrdèn.

TAQUINERIE, s. f., a. لèdjadjèt.

TARABUSTER, v. a., درد سر دادن *dèrdè sèr dadèn*.

TARAUD, s. m., ميل بزرگ جهت ساختن مهره پيچ *milé bouzourg djèhètè sakhtènè mèuhrèyè pitch*.

TARAUDER, v. a., سوراخ کردن مهره پيچ *sourakh kèrdènè mèuhrèyè pitch*.

TARD, adv. de temps. دير *dir*, وقت *dir vèqt*; — il est tard, دير است *dir-èst*; — arriver tard, venir tard, دير *dir àmèdèn*, دير رسيدن *dir rècidèn*.

TARDE, v. n., mettre du retard, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. impers. désirer ardemment, il me tarde, دلم *dèl-èm mi-kahèd*.

TARDIF, *IVE*, *adj.*, دیر آینده *dir-âyendê*, دیر کننده *dir-kounêndê*, پس از وقت *pès êz vèqt*.

TARDIVEMENT, *adv.*, دیر *dir*.

TARDIVETÉ, *s. f.* terme de jardinage, دیر رسیدن ماکصول *dir rêcidêné mèhsoul*.

TARE, *s. f.* déchet, défaut d'une marchandise, کاست *kast*, *pr. t. kiast*, کاعش *kahèch*, *pr. t. kiahèch*, ا. کسر *kèsr*, نقصان *nouqsan*, *pr. t. noqsan*.

TARÉ, *e*, *adj.*, ا. خراب *khèrab*, *pr. t. kharab*, ضایع *zayè'*, *pr. t. zayi'*, معیوب *mè'èyoub*, *pr. t. ma'youb*; — en parlant des personnes, بد نام *bèd-nam*, ا. مذموم *mèz-moum*.

TARENTULE, *s. f.*, ا. رتیل *routèil*, رتیلایا *routèila*.

TABER, *v. a.*, کم آوردن *kèm âcourdèn*, کسر آوردن *kèsr âcourdèn*; — peser, کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*.

TARGETTE, *s. f.*, چفت *tchèft*, در چفت *tchèft-dèr*.

TARGUER, (*se*), se prévaloir de, مفاخرت کردن *moufakhè-rèt kèrdèn*.

TARIÈRE, *s. f.*, grosse vrille, متد *mètè*, ا. متقب *mèsqèb*, *pr. t. masqab*.

TARIF, *s. m.*, بار نام *bar-namè*, بار نامج *bar-namèdj*, ا. تعریف *tè'èrifè*, *pr. t. ta'rifè*; — le tarif de la douane, بارنامه گمرک *bar-namèyé goumrouk*.

TARIFER, *v. a.*, بارنامہ نوشتن *bar-namè nèvèchtèn*.

TARIE, *v. a.*, خشک کردن *khochk kèrdèn*, تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — *v. n.*, خشک شدن *khochk chou-dèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*; — *tari*, e, خشک

شده *khochk-choudè*, تمام شده *tèmam-choudè*.

TARISSABLE, adj. des 2 g., خشك شدن *khochk-choudèni*, ممکن الانفاد *tèmam-choudèni*, a. *moumkèn-oul-ènfad*, pr. t. *mumkîn-ul-înfad*.

TARISSEMENT, s. m., تمام خشك شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*, a. *ènfad*, pr. t. *înfad*.

TAROUPE, s. f., poil entre les sourcils, موى ما بين ابروان *mouï ma-bèiné èbrèvan*.

TARSE, s. m. V. COU-DE-PIED.

TARTANE, s. f., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*.

TARTARE, s. m. enfer. (terme poétique), دوزخ *douzèkh*, a. جهنم *djèhènnèm*.

TARTARE, adj. des 2 g. habitant de la Tartarie, تتار *tètèr*, تاتار *tatar*.

TARTAREUX, EUSE, adj., درد آلود *dourd-âloud*, دردی *dourdi*.

TARTARIE, s. f., nom de pays, تاتارستان *tatarèstan*, pr. t. *tataristan*.

TARTE, s. f., نان روغنی *nané rooughèni*.

TARTELETTE, s. f. V. TARTE.

TARTRE, s. m., درد *dourd*.

TARTUFE, s. m., ریاکار *ria-kar*, a. متعابد *moutè'âbèd*, pr. t. *mutè'âbid*.

TAS, s. m., توده *toudè*, a. کومه *koumè*, pl. کوام *èkram*; — mettre en tas, توده کردن *toudè kèrdèn*; — en parlant de fleurs, de blé, etc. on emploie le mot, خرمن *khèrmèn*.

TASSE, s. f. vase qui sert à boire, پیاله *pialè*; — à thé et à café, فنجان *fèndjan*, pr. t. *fîndjan*.

TASSEAU, s. m., پازير pa-sir.

TASSER, v. a., توده کردن *toudè kèrdèn*, جمع کردن *djèm' kèrdèn*, خرمي هم گذاشتن *rouï hèm gouzachtèn*, خرمي کردن *khèrmèn kèrdèn*; — se tasser, en parlant d'une construction, s'affaisser, نشستن *nèchèstèn*, فرود آمدن *fouroud àmèdèn*; — v. n. terme de jardinage, زياد شدن *ziad choudèn*.

TÂTER, v. a., toucher, palper, دست زدن *dèst zèdèn*, دست لمس کردن *dèst malidèn*, پرواسيدن *pèrvacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*; — goûter quelque chose, چشيدن *tchèchidèn*; — au fig. essayer, امتحان کردن *èmtèhan kèrdèn*.

TÂTEUR, EUSE, s. au fig. irrésolu, سست راي *soust rè'i*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

TATILLOX, NE, adj., پايي جزئات *pa-pèiyé djouziat*.

TATILLONNAGE, s. m., بيهوده جوئي *bihoudè-djouyi*, هره جوئي *hèrzè-djouyi*.

TATILLONNER, v. n., پايي جيزهاي بيهوده شدن *pa-pèiyé tchiz-haï bihoudè choudèn*.

TÂTONS, (à) marcher à tâtons. V. TÂTONNER; — au fig. avec doute, بترديد *bè-tèrdid*.

TÂTONNEMENT, s. m., برنج *bèrèndj*, ا. تعبيس *tè'èyis*, pr. t. *ta'yis*.

TÂTONNER, v. n. chercher dans l'obscurité, برنجانه *bèrèndjanè djoustè-djou kèrdèn*, در جستجو کردن *dèr tariki djoustè-djou kèrdèn*; — marcher dans l'obscurité, à tâtons, راه رفتن *bèrèndjanè djoustè-djou kèrdèn*.

bèrèndjanè rah rèftèn, راه رفتن *dèr tariki rah rèftèn*; — être irrésolu, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*.

TATOUAGE, s. m., خالکوبی *khal-koubi*, a. توشیم *toouchim*, pr. t. *tèvchim*.

TATOUER, v. a., خال کوبیدن *khal koubidèn*; — tatoué, e, خال کوبیده *khal-koubidè*, a. موشم *mouvèchchèm*.

TAUDIS, s. m., خانه اربار *khanèyé èdbar*.

TAUPE, s. f., موش گور *mouché gour*.

TAUPIÈRE, s. f., تله موش گور *tèlèyé mouché gour*.

TAURE, s. f., jeune vache, ماده گاونا *madè-gavè na-zaïdè*, a. عاجله *'èdjilèt*, pr. t. *'idjlèt*.

TAUREAU, s. m., گاونا *gavè nèr*, a. سور *soour*, pr. t. *sèvr*, pl. تیران *siran*.

TAUTOCHROME, adj. des 2 g., در یک وقت هموقت *hèm-rèqt*, در یک وقت وقوع یافتند *dèr yèk rèqt vouqou'-yastè*.

TAUTOCHRONISME, s. m., وحدت الوقت *yèk-rèqti*, a. وحدت الوقت *vèhdèt-oul-rèqt*.

TAUTOLOGIE, s. f., a. تکریر معنی *tèkriré mè'èni*, pr. t. *tèk-riri ma'na*.

TAUX, s. m., نرخ *nèrkx*, pr. t. *narkx*, بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, فئات *fiat*.

TAVELER, v. a., خالخال کردن *khal-khal kèrdèn*; — tavelé, e, خالخال *khal-dar*, خالخال *khal-khal*.

TAVELURE, s. f., خالخال بودن *khal-khal boudèn*.

TAVERNE, s. f., میخانه *mèi-khanè*, میخانه *mèi-kèddè*, خیمخانه *khoum-khanè*, خرابات *khèrabat*, pr. t. *khara-bat*, a. خماره *khoummarè*.

TAVERNIER, s. m., میفروش *mèi-fourouch*, شیرجی *chirèdji*,
میخانجی *mèi-khanèdji*.

TAXATION, s. f. action de taxer. V. TAXER.

TAXE, s. f. prix réglé, نرخ معین *nèrkhé mou'èiyèn*, نرخ
nèrké, pr. t. *narké*, بها *bèha*.

TAXER, v. a., گذاشتن *nèrké gousachtèn*, قیمت را
گرفتن *qèimèt-ra mou'èiyèn kèrdèn*, pr. t. *qimèt-
ra mu'aïyèn kièrdèn*; — imposer, مالیات بر کردن
maliat bèr guèrdènè kèci gousachtèn,
گذاشتن وجه مالیات *vèdjhé maliat mouqèrrèr dach-
tèn*; — accuser, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad
dadèn*; — se taxer. V. COTISER (se).

TE, pron. pers. V. TU.

TECHNIQUE, adj. des 2 g., a. اصطلاحی *èstèlahi*, pr. t. *is-
tilahi*; — mot technique, لفظ اصطلاحی *lèfzè èstèlahi*,
pr. t. *lafzi istilahi*.

TECHNOLOGIE, s. f., شرح و بیان اصطلاحات *chèrh-ou-bèyané
èstèlahat*, pr. t. *chèrh-u-bèyani istilahat*.

TE DEUM, s. m., نماز تشکر *nèmazé tèchèkkour*.

TÉGUMENT, s. m., پشم *pouch*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TEIGNE, s. f., کچلی *kètchèli*.

TEIGNEUX, RUSE, adj., کچل *kètchèl*.

TEINDRE, v. a., رنگ کردن *rèng kèrdèn*, رنگ زدن *rèng zè-
dèn*; — teint, e, رنگ کرده *rèng-kèrdè*.

TEINT, s. m. manière de teindre, رنگریزی *rèng-risi*; —
coloris du visage, رنگرو *rènguè-rou*, a. لون الوجه *looun-
oul-vèdjé*, pr. t. *lèon-ul-vèdjé*.

TEINTE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. لون *looun*, pr. t. *lèon*, pl. ألوان *àlvan*.

TEINTURE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. صبغ *sèbgh*, pr. t. *sibgh*, صباغ *sèbagh*, pr. t. *sibagh*.

TEINTURIER, iÈRE, s., رنگر *rèng-riz*, a. صباغ *sèbbagh*, pr. t. *sabbagh*.

TEL, LE, adj. semblable, این گونه *manèndé in*, *in gounè*, مثل این طور *in toour*, pr. t. *in tèvr*, مثل این *mèslé in*; — de telles choses, این گونه چیزها *in gounè tchiz-ha*; — un tel homme, این طور آدم *in toour àdèm*, pr. t. *in tèvr àdèm*; — tel que, marquant le rapport de ressemblance des choses dont on parle, مانند *manènd*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*; — un homme tel que lui, مرد مانند او *mèrdé manèndé ou*; — tel que, marquant le degré de la grandeur, de la force etc., بحدی *bè hèddi*, که *bè hèddi ké*, این قدر *in qèdr ké*; — il a une telle mémoire que, بحدی حافظه دارد *bè-hèddi hafèzè darèd ké*; — tel, telle; un tel, une telle, فلان *felan*, pr. t. *fulan*; — telle chose, چیز *felan tchiz*, pr. t. *fulan tchiz*; — telle personne, un tel, une telle, فلان کس *felan kès*, pr. t. *fulan kiès*; — tel quel, همین طور *hèmîn toour*, pr. t. *hèmîn tèvr*; -- tel quel, به همین صورت *bè-hèmîn sourèt*.

TÉLÉGRAPHE, s. m., تلگراف *tèlèghraf*, تلگراف *tèlègraf*.

TÉLESCOPE, s. m., دوربین بزرگ *dour-biné bouzourg*.

TÉLESCOPIQUE, adj. des 2 g., با دوربین بزرگ دیدنی *ba dourbiné bouzourg didèni*.

TELLEMENT, adv., بطوری *bè-toouri*, به نوعی *bè-noon'i*,

pr. t. *bè-tèvri*, بختى *bè-hèddi*, بوجهى *bè-vèdjhi*; — tellement que, بنوعيكه *bè-noou'i-ké*, بطوريكه *bè-toouri-ké*.

TÉMÉRAIRE, adj. des 2 g., بى پروا *bi pèrva*, a. متهور *mou-tèhèvvèr*, pr. t. *mutèhèvvir*; — audacieux, گستاخ *gous-takh*, pr. t. *kustakh*, a. جسور *djèçour*.

TÉMÉRAIREMENT, adv., بجسارت *bè bi pèrvayi*, بى پروائى *bè-djèçarèt*, بتهور *bè-tèhèvvour*.

TÉMERITÉ, s. f., بى پروائى *bi pèrvayi*, a. تهور *tèhèvvour*, جسرت *djèçarèt*.

TÉMOIGNAGE, s. m. rapport sur un fait, گواهي *guèrahi*, a. شهادت *chèhadèt*; — faux témoignage, گواهي كذب *guèvahii kazèb*, دروغ شهادت *chèhadètè dourough*, a. كذب شهادت *chèhadètè kazèbè*, pr. t. *chèhadèti kia-zibè*; — de conscience, دل گواهي *guèvahii dèl*; — preuve, marque de quelque chose, نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. دليل *dèlil*, pl. دلايل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — manifestation, اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; — témoignage d'amitié, اظهار دوستى *èzharè dousti*.

TÉMOIGNER, v. s. servir de témoin, گواهي دادن *guèrahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt dadèn*, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*; — marquer, faire connaître, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — témoigner de la joie, اظهار شادی کردن *èzharè chadi kèrdèn*; — de l'amitié, اظهار دوستى کردن *èzharè dousti kèrdèn*.

TÉMOIN, s. m., گواه *guèvah*, a. شاهد *chahèd*, pr. t. *chahid*, pl. شهد *chouhoud*; — témoin suspect, شاهد منظرين *chahèd menzerin*.

chahèdè mènzoun, pr. t. *chahidi mènzoun*; — faux témoin, *guèvahé dourough*, a. شاهد كاذب *chahèdè kazèb*, pr. t. *chahidi kiazib*; — prendre à témoin, *chahèd guèrèftèn*; — servir de témoin, *chahèd boudèn*.

TEMPE, s. f., *میانۀ چشم و گوش mianèyé tchèchm-ougouch*, a. صدغ *soudgh*, pl. اصداغ *èsdagh*, pr. t. *astagh*.

TEMPÉRAMENT, s. m., a. مزاج *mèzadj*, pr. t. *mizadj*, pl. امزجه *èmzèdjè*, pr. t. *èmzidjè*; — en matière d'affaires, adoucissement, a. سهولت *souhoulèt*, تعديل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

TEMPÉRANCE, s. f., a. اعتدال *è'ètèdal*, pr. t. *i'tidal*.

TEMPÉRATURE, s. f., پناد *pènad*, inusité dans la conversation, a. هوا *hèva*, pr. t. *hava*.

TEMPÉRER, v. a., بحد اعتدال آوردن *bè-hèddè è'ètèdal àrourdèn*, معتدل کردن *meu'eutèdèl kèrdèn*, pr. t. *mu'tèdil kièrdèn*; — tempéré, e, a. معتدل *meu'eutèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

TEMPÊTE, s. f., تندباد *tound-bad*, كولاك *koulak*, طوفان *toufan*.

TEMPÊTER, v. n., كج خلقی کردن *kèdj-khoulqi kèrdèn*, هتنامه کردن *hèngamè kèrdèn*.

TEMPLE, s. m., عبادتگاه *'èbadèt-gah*, pr. t. *'ibadèt-guah*, a. معبد *mè'èbèd*, pr. t. *ma'bid*, pl. معابد *mè'ábèd*, pr. t. *mè'ábid*.

TEMPORAIRE, adj. des 2 g., a. موقت *mouvèqqèt*, pr. t. *mouvagqat*, موقتی *mouvèqqèti*, pr. t. *mouvagqati*.

TEMPORAIREMENT, adv., a. مؤقتاً *mouèqqètèn*, pr. t. *mon-vaqqatèn*.

TEMPORAL, E, adj., a. متعلق بصدغ *moulè'èllèq bè-soudgh*, a. صدغى *soudghi*.

TEMPOREL, LE, adj., a. دنىـ دنى *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*, فنى *fani*; — les biens temporels, مال دنيا *malé dounia*, a. اموال دنيوته *èmvale dounièviyè*, pr. t. *èmvali dunièviyè*.

TEMPORELLEMENT, adv., باحسب امر دنيوى *bè-hècàbé èmré dounièri*.

TEMPORISATION, s. f., a. تأخير *tè'èkhir*, تعويق *tè'èviq*, pr. t. *ta'viq*.

TEMPORISER, v. n., تذراندن وقت *gouzèrandène vèqt*, بعده تعويق *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, گذاشتن *bè-'euhdèyé tè'èviq gouzachtèn*.

TEMPORISEUR, s. m., تأخير کننده *tè'èkhir-kounèndè*, a. مهمل *moumèhhèl*, pr. t. *mumèhhil*.

TEMPS, s. m., هنگام *hengam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt* ou *vaqit*, pl. اوقات *oouqat*, pr. t. *èvqat*, زمان *zèman*, pl. ازمنه *èzmèndè*, ازمان *èzman*, حين *hīn*; — un long temps, زمان دراز *zèmané dèraz*, pr. t. *zèmani diraz*, a. زمانديد *zèmané mèdid*, pr. t. *zèmani mèdid*; — le temps passé, زمان گذشته *zèmané gouzèchtè*; — le temps futur, زمان آينده *zèmané àyèndè*; — en peu de temps, در اندك زمان *dèr èndèk zèman*; — avec le temps, بهرور زمان *bè-mourouré zèman*; — de temps en temps, گاه گاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah*, وقت *gah vèqt*, pr. t. *guiah vaqit*; — peu de temps après, اندك مدت

بعد از این *èndèk mouddèt bè'èd èz in*; — perdre son
 temps, le temps, وقت را از دست دادن *vèqt-ra èz dèst
 dadèn*, کردن ضایع کردن *vèqt-ra zayè' kèrdèn*; — je
 n'ai pas le temps, وقت ندارم *vèqt nè-darèm*, فرصت
 ندارم *fèrsèt nè-darèm*, pr. t. *foursat nè-darèm*; — ce
 n'est pas le temps, وقتش نیست *vèqt èch nist*; — ce
 n'est plus le temps, وقتش گذشته است *vèqt-èch gou-
 sèchtè-èst*; — au fig. tuer le temps, se distraire, وقت را
 گذرانیدن *vèqt-ra gouzèranidèn*; — délai, a. مهلت *meuhlèt*;
 — occasion, a. فرصت *fèrsèt*, pr. t. *foursat*;
 — saison, a. موسم *mooucèm*, pr. t. *mèvcim*; — le temps,
 l'air, la température, a. هوا *hèva*, pr. t. *kava*; — le
 temps est beau, هوا خوب است *hèva khoub-èst*, pr. t.
kava khob-èst; — mauvais temps, هواى بد *hèvaï bèd*;
 — temps froid, هواى سرد *hèvaï sèrd*; — terme de
 grammaire, le temps présent, a. زمان حال *zèmané hal*,
 pr. t. *zèmani hal*; — le temps passé, زمان ماضى *zè-
 mané mazi*, pr. t. *zèmani mazi*; — le temps futur,
 مستقبل *moustèqbbèl*, pr. t. *mustaqbil*; — à temps, a.
 بموقع *bè moouqè'*, بوقت *bè-vèqt*, pr. t. *bè-vaqit*; — en
 même temps, در يك وقت *dèr yèk vèqt*, همان وقت *hè-
 man vèqt*; — de tout temps, همیشه *hèmichè*, همه
 وقت *hèmè vèqt*, هر وقت *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*, a.
 دائماً *daïmèn*, pr. t. *daïma*; — de temps à autre, بعضى
 اوقات *bè'èzi oouqat*, pr. t. *ba'zi èvqat*; — en temps et
 lieu, در وقت و جای مناسب *bè-vèqt-èch*, بوقتش *vèqt vè
 djaï mounacèb*; — en temps de guerre, هنگام
 جنگى *hèngamé djèng*, در اثنای جنگى *dèr ànnaï djèng*;

— en temps de paix, هَنگامِ مصالحه *hèngamé mou-calèhè*.

TENABLE, adj. des 2 g. terme de guerre, شایانِ محافظت *chayané mouhafèzèt*, *mouhafèzèt-kèrdèni*, a. ممکنِ اِمْحَافِظَه *moumkèn-oul-mouhafèzè*, pr. t. *mumkîn-ul-mouhafaza*; — où l'on peut se tenir, qu'on peut supporter, تَهْمَمُؤْلِ کَرْدَنِ *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhèmmul-kèrdèni*. a. ممکنِ اِنْقِرَارِ *moumkèn-oul-qèrar*, pr. t. *mumkîn-ul-qarar*.

TENACE, adj. des 2 g. visqueux, adhérent, چسپند *tchèspèndè*, a. لازِقِ *lazèq*, pr. t. *laziq*; — au fig. avare, تَنگْدَسْتِ *tèng-dèst*, سیدِ دَسْتِ *sich-dèst*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بَخِیلِ *òèkhl*, pr. t. *bakhil*.

TÉNACITÉ, s. f., دُوسیدِ دَسْتِ چسپندگِی *tchèspèndègui*, *doncidègui*, a. لُزُوقِ *louzouq*; — avarice, سیدِ دَسْتِ *sich-dèsti*, a. بَخْلِ *boukhl*, خَسِستِ *khèçacèt*, pr. t. *khacacèt*, خَسْتِ *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

TENAILLE, s. f., کَلْبَتِیْنِ اَنْبُورِ *kèlbètàn*, *kèlbètèin*.

TENANCIER, iÈRE, s. m. propriétaire, صاحبِ ملكِ *sahabé moulk*.

TENANT, e. m., a. مُدَافِعِ *moudafè'*, pr. t. *mudafì*, pl. مُدَافِعِیْنِ *moudafè'in*; — au fig. qui défend une personne, حَاميِ کُنندِ *hèmayèt-kounèndè*, a. حامی *hami*; — les tenants et aboutissants, اِمْحَاقَاتِ *moulhèqat*, pr. t. *mulhagat*, تَعْلَقَاتِ *tè'èllouqat*, pr. t. *tè'allugat*.

TENDANCE, s. f., گُرایشِ *guèrayèch*, اِرتِیْدَجِ *èrtidjah*, pr. t. *irtidjah*, مِیلِ *mèil*.

TENDANT, e, adj., a. *مايل mayèl*, pr. t. *maïl*, راجع *radjè'*, pr. t. *radji'*, مناجر *moundjèrr*, pr. t. *mun-djirr*.

TENDINEUX, EUSE, adj., *پیدا پیدار pèi-dar*, متعلق به پی *mou-tè'èllèq bè-pèi*.

TENDON, s. m., *پی pèi*, a. *عصب 'ècèb*, pr. t. *'açab*, pl. *اعصاب è'èçab*, pr. t. *a'çab*.

TENDRE, adj. des 2 g., *نرم nèrm*, a. *ملايم moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, *لئین lèiyîn*; — jeune, frais, تازه *tazè*; — tendre jeunesse, جوانی *'ounfèvané djèvani*, pr. t. *'unfèvani djuvani*, *اول جوانی èrvèlè djèvani*, pr. t. *èrvèli djuvani*, *عنفوان شباب 'ounfèvané chèbab*, pr. t. *'unfèvani chèbab*; — humain, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mih-ruban*, a. *شفیق chèfiq*; — propre à émouvoir, رقت *rèqqèt-ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*.

TENDRE, v. a. bander, tirer, کشیدن *kèchidèn*, زه کردن *zèh kèrdèn*; — tendre l'arc, *کمان را زه کردن kèman-ra zèh kèrdèn*; — tendre, allonger la main, دست را دراز *dèst-ra dèraz kèrdèn*; — tendre la main signifie aussi mendier, *گدایی کردن guèdayi kèrdèn*; — étendre un tapis, فرش گسترانیدن *fèrch kèrdèn*, فرش گoustèranidèn; — tendre un piège, un filet, دام *dam nèhadèn*; — tendre les bras, در اغوش *dèr àghouch kèchidèn*; — tendu, e, کشیده *kèchidè-choudè*.

TENDRE, v. n. tendre à, *گراییدن guèrayidèn*, میل کردن *mèil kèrdèn*, مناجر شدن *mayèl boudèn*, *moundjèrr choudèn*.

TENDREMENT, adv., بهمهربانی *bè-mèhrèbani*, pr. t. *bè-mihrubani*, مشفقانه *mouchfèqanè*, pr. t. *muchfiganè*; — aimer tendrement, مشفقانه دوست داشتن *mouchfèqanè doust dachtèn*, از دل دوست داشتن *èz dèl doust dachtèn*, pr. t. *èz dil doust dachtèn*.

TENDRESSE, s. f., مهربانی *mèhrèbani*, مهر *mèhr*, a. محبت *mouhèbbèt*, pr. t. *muhabbèt*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfaqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*.

TENDRETÉ, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملائمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*, نعومت *non'oumèt*; — en parlant des fruits, ابروت *tèravèt*.

TENDRON, s. m., jeune pousse d'arbre, نو رسنه *cha-khèyè noou-rèstè*, a. نهل *nèhal*, au fig. une jeune fille, (terme familier) V. FILLE

TÉNÈBRES, s. f., pl. تاریکی *tariki*, تیرگی *tirègui*, a. ظلمت *zoulmèt*, pr. t. *zulmèt*, pl. ظلمات *zoulèmat*, pr. t. *zulmat*; — les ténèbres de la nuit, تاریکی شب *ta-rikū chèb*.

TÉNÉBREUX, EUSE, adj., تاریک *tarik*, تار *tar*, تیره *tirè*, a. مظلّم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlīm*; — au fig. mélancolique, اندوهگین *èndouhkkīn*; — qui cache des intentions criminelles, بد درون *bèd dèroun*, بد اندیش *bèd-èndich*.

TENESME, s. m., (terme de méd.), پیچ شکم *pitché chèkèm*, ا. حیر *zèhir*, pr. t. *zahir*.

TENEUR, s. f., a. مضمون *mèzmoun*, pr. t. *muzmoun*, pl. مضامین *mèzamīn*; — s. m. teneur de livres, نویسندہ *nèvicèndè*.

TÉNIA, s. m., کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفور *sèfour*, pr. t. *safur*.

TENIR, v. a., نگاهداشتن *dèr dèst dachtèn*, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. نگاهداشتن *guèrèstèn*, pr. t. *guiriftèn*; — *tenez bien cela, tenez cela ferme*, این را محکم نگاهدارید *in-ra meuhkèm nègah-darid*, این را خوب بگیرید *in-ra khoub be-guirid*; — *avoir en sa possession* در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. در تصرف داشتن *dèr tèçarruf dachtèn*, مالک بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*; — *tenir de quelqu'un, lui ressembler*, بودن شبیه *chèbih boudèn*; — *contenir*, گرفتن *guèrèstèn*, pr. t. گرفتن *guiriftèn*, گنجاییدن *goundjanidèn*; — *garder*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, پاس داشتن *pas dachtèn*; — *tenir sa parole*, سر حرف خود استادن *sèré hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *sèri harfi khod istadèn*; — *tenir tête*, مقابله *mouqavèmèt kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqabèlè kèrdèn*; — *tenir bon*, پا بر جا بودن *pa bèr dja boudèn*, قوی استادن *qèri èstadèn*, pr. t. *qavi istadèn*; — *se tenir à quelque chose*, چسبیدن *tchèspidèn*; — *se tenir sur ses gardes*, حذر کردن *hèzèr kèrdèn*, خود را پییدن *khoud-ra payidèn*; — *être tenu*, a. مجبور بودن *mèdjbour boudèn*.

TENSIF, ive, adj., کشنده *kèchèndè*.

TENSION, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, تنجیدگی *tèndjidègui*, a. تمدد *tèmèddoud*.

TENTANT, e, adj., انگیز شوق *choouq-ènguiz*, pr. t. *chèvq-ènguiz*, انگیز آرزو *arzou-ènguiz*, a. مشوق *mouchèvvèq*, pr. t. *muchèvvig*.

TENTATEUR, TRICE, s., اغوا کنندۀ *èghra-kounèndè*, a. مشوق *mouchèvvèq*, pr. t. *muchèrriq*; — en parlant du démon, a. وسواس *vèsvas*, الوسواس *el-vèsvas*.

TENTATION, s. f. sollicitation au mal, a. تسويل *tèsvil*, رصصه *vèsvècè*, اغراء نفس *èghra'è nèfs*, pr. t. *ighraï nèfs*, اغوا *èghra*, pr. t. *ighra*; — tentation du démon, a. تسويلات شيطان *tèsvilatè chèitan*, pr. t. *tèsvilati chèitan*; — désir passager, أرزو *àrzou*, a. شوق *choouq*, pr. t. *chèrq*, رغبته *règhbèt*, pr. t. *raghbèt*.

TENTATIVE, s. f., آزميش *àzmayèch*, a. تجريبه *tèdjroubè*, امتحان *èmtèhan*, pr. t. *imtihan*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam*, سعی *sè'i*; — faire une tentative, جيزرا *tchizi-ra àzmoudèn*, بكارى اقدام کردن *bè-kari èqdam kèrdèn*.

TENTE, s. f., خرنه *khèrgah*, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*, خيمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خيم *khièm*; — tendre, dresser une tente, چادر زن *tchadèr zèdèn*.

TENTER, v. a. éprouver, آزمودن *àzmoudèn*, آزميش کردن *àzmayèch kèrdèn*, تجريبه کردن *tèdjroubè kèrdèn*, اقدام *èqdam kèrdèn*; — solliciter au mal, اغوا کردن *èghra kèrdèn*; — donner envie, بميل آوردن *bè-mèil àvourdèn*, تشويق کردن *bè-hèrès àvourdèn*, تشويق کردن *tèchtiq kèrdèn*; — être tenté, اغوا شدن *èghra chou-dèn*; — être tenté, avoir envie, دل خواستن *dèl khas-tèn*, ميل داشتن *mèil dach-tèn*, هوس داشتن *hèvès dachtèn*, أرزو داشتن *àrzou dachtèn*.

TENTURE, s. f. étoffe qui couvre les murs, قماش ديوار *qoumachè divar*.

TENUE, s. f. séance, durée d'une assemblée, هنگام انعقاد *hèngamé èn'èqadé mèdjlès*, pr. t. *hèngami èn'i-qadi mèdjlis*, a. مدت قيام مجلس *mouddète qiyamé mèdjlès*, pr. t. *muddèti qiyami mèdjlis*; — tenue d'une personne, maintien, a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, ترتز *tèrz*, pr. t. *tarz*, هيئت *hèi'èt*; — manière d'être vêtu; — il a une belle tenue, خوش رختی پوشیده است *khoub-rèkhti pouchidè èst*, pr. t. *khob-rakhti pouchidè-èst*; — qui n'a pas de tenue, variable, بی قرار *bi qèrar*.

TÉXU, e, adj. باریک *barik*, نازک *nazèk*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

TÉNUITÉ, s. f., نازکی *nazèki*, باریکی *bariki*, a. رقت *rèq-qèt*, pr. t. *riqqat*.

TÉRÉBENTHINE, s. f., صمغ خارخسک *sèmghe kharkhècèk*, صمغ خندجک *sèmghe khèndjèk*, زنج خندجک *zendjè khèndjèk*, a. صمغ البطم *sèmghe-oul-boutm*, pr. t. *samgh-èl-boutm*.

TÉRÉBINTHE, s. m. arbre à résine, خارخسک *kharkhècèk*, درخت خندجک *dèrèkhté khèndjèk*, a. شجر البطم *chè-djèr-oul-boutm*.

TÉRÉBRATION, شکافتن پوست درخت *chèkaftèné pousté dèrèkht*.

TERGIVERSATION, s. f., سرهمبندی *sèr-hèm-bèndi*, a. تعلل *tè'lloul*, pr. t. *tè'allul*.

TERGIVERSER, v. n., سرهمبندی کردن *sèr-hèm-bèndi kèrdèn*.

TERME, s. m., انجام *èndjam*, a. انتها *èntèha*, pr. t. *èntiha*, نهایت *nèhayèt*, pr. t. *nihayèt*, pl. نهایت *nèhayat*, pr.

t. *nihayat*, غاييت *ghayèt*, آخر *âkhèr*, pr. t. *âkhir*; — le terme de la vie, زندگانی *ëndjamé zèndègani*, آخر عمر *âkhèrè 'eumr*; — échéance, سر وعده *sèrè se'èdè*, pr. t. *sèri va'dè*, a. وعده *re'èdè*, pr. t. *va'dè*; — en parlant d'une somme due au bout d'un terme, a. قسط *qèst*, pr. t. *qist*, pl. تقاسیط *tèqacit*; — temps, moment, a. وقت *reqt*, pr. t. *vaqt*, ou *vaqit*; — avant terme, (se dit d'un enfant né avant le temps) پیش از *pich èz reqt*; — après terme, بعد از وقتش *bè'èd èz reqt-èch*; — terme, locution, façon de parler a. لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, اصطلاح *èstilah*, pr. t. *istilah*, pl. اصطلاحات *èstilahat*, pr. t. *istilahat*.

TERMINAISON, s. f., a. آخر کلمه *âkhèrè kèlèmè*, pr. t. *âkhiri kèlèmè*.

TERMINER, v. a. limiter, حد گذاشتن *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*; — achever, finir, تمام کردن *tèmam kèrdèn*, pr. t. *tamam kièrdèn*, بنجام صورت رسانیدن *bè-ëndjam règanidèn*, sou-رته *indjam dudèn*, بنجام رسانیدن *bè-ètмам règani-dèn*, ختم کردن *khètm kèrdèn*; — terminer le discours, ختم کلام کردن *khètmè kèlam kèrdèn*; — se terminer, تمام شدن *tèmam choudèn*, بنجام رسانیدن *bè-ëndjam rècidèn*, صورت انجام پذیرفتن *sourètè òndjam pèzirouf-tèn*; — terminé, e, تمام شده *tèmam-choudè*, صورت انجام پذیرفته *sourètè òndjam pèzirouftè*; — c'est une affaire terminée, کاریست تمام شده *karist tèmam-choudè*, pr. t. *kiarist tamam-choudè*.

TERNAIRE, adj. des 2 g, a. ثلاثی *sèlaci*.

TERNE, adj. des 2 g. qui a peu d'éclat, تیره *tirè*, تار *tar*,
 بلا بی *bi djèla*.

TERNIR, v. a. rendre obscur, کردن تیره *tirè kèrdèn*, تار *tar kèrdèn*, سیاه کردن *sièh-fam kèrdèn*; — ôter le lustre d'une chose, جلارا بر داشتن *djèla ra bèr-dachtèn*; — au fig. ternir la réputation, بدنام کردن *bèd-nam kèrdèn*; — se ternir, تیره شدن *tirè choudèn*, تار شدن *tar choudèn*; — terni, e, تیره شده *tirè-choudè*.

TERNISSURE, s. f., تیرگی *tirègui*.

TERRAGE, s. m., حق زمین *hèqqé zèmin*, ارض *arz*,
hèqq-oul-èrz, pr. t. *haqq-ul-arz*.

TERRAIN, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, ارض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضی *èrazi*; — espace, میدان *mèidan*, ارضه *èrsè*, pr. t. *arsa*; — gagner du terrain, پیش رفت *pich-rèft kèrdèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*; — reconnaître le terrain, استمراج کردن *èstèmzadj kèrdèn*.

TERRAL, s. m., a. ریح انبر *rih-oul-bèrr*.

TERRASSE, s. f., d'une maison, پاشت بام *bam*, پاشتیم *pouchtè-bam*,
 سطح *sèth*, pr. t. *sath*.

TERRASSER, v. a. mettre de la terre contre un mur, بخاک *khak rikhtèn*,
 انباشتن *bè-khak èmbachtèn*.

TERRASSER, v. a. jeter de force par terre, زمین انداختن *bè-zèmin zèdèn*,
 بترساندن *bè-zèmin zèdèn*; — au fig. consterner, بشگفت انداختن *bè-chèguèft èndakh-tèn*, مهوت کردن *mèbhout kèrdèn*; — terrassé, e, con-

sterné, مبهوت *dèr chèguèft mandè*, a. مبهوت *mèbhout*; — renversé, زده شده *bè-zèmin zèddè-choudè*.

TERRASSIER, s. m., خاک کش *khak-kèch*.

TERRE, s. f., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. أرض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضى *èrazi*, تراب *tourab*; — domaine, a. ملك *moulk*; — continent, خشكى *khochki*, a. بر *bèrr*; — par mer et par terre, راه خشكى *èz rahé khochki*, a. برآ و بحرأ *bèhrèn vè bèrrèn*; — les armées de terre, a. عساكر برته *'èçakèré bèrriyè*, pr. t. 'aşakiri *bèrriyè*; — les armées de mer, عساكر بحريته *'èçakèré bèhriyè*, pr. t. 'aşakiri *bahriyè*; — le monde, دنيا *dounia*, pr. t. *dunia*, a. عالم *'ålèm*; — toute la terre, tous les hommes, جميع مردم *djèmi'è mèrdoum*, a. كل عالم *koullé 'ålèm*, pr. t. *kulli 'ålèm*.

TERREAU, s. m., کوت *kout*, خاکروبه *khak-roubè*; — dans le Ghilan, چرم *tchèrm*.

TERRE-NOIX, s. f. plante, بلبوس *bèlbous*, a. بصل الزير *bèsl-ouz-zir*, pr. t. *basl-èz-zir*.

TERRE-PLEIN s. m., سدى بخاك انباشته *sèddi bè-khak èmbachtè*.

TERRE, (se), v. pron., زیر خاک نهان شدن *ziré khak nèhan choudèn*.

TERRESTRE, adj. des 2 g., خاكى *khaki*, a. برى *bèrri*, ارضى *èrzi*, pr. t. *arzi*; — animaux terrestres, a. حيوانات ارضيه *hèivanaté èrziyè*, pr. t. *haïvanati arziyè*; — le Paradis terrestre, باغ ارم *baghé èrèm*, a. عدن

'èdèn, pr. t. 'adèn; — se dit par opposition à spirituel, a. دنيوی dounièvi, pr. t. dunièvi.

TERREUR, s. f., ترس شدید tèrsé chèdid, هراس hèras, a. خوف khoouf, pr. t. khavf, هول hooul, pr. t. hèvl, سهم sèhm.

TERREUX, EUSE, adj., خاک آلود khak-âloud, باخاک آلوده bè-khak âloudè; — goût terreux, مزهٔ خاک mèzèyé khak.

TERRIBLE, adj. des 2 g., ترسناک هراس انگیز hèras-ènguiz, هولناک hooulnak, pr. t. hèvilnak, a. هایل hayèl, pr. t. haïl, مهيب mouhib, pr. t. muhib.

TERRIBLEMENT, adv., بصورت هایل mouhibanè, به-سورتهٔ هایلè, a. هایلè hayèlèn, pr. t. haïlèn.

TERRIEN, NE, s., دارندهٔ ملک darèndèyé moulk, صاحب ملک sahèbé moulk.

TERRIER, s. m., سوراخ در زمین sourakh dèr zèmin.

TERRIFIER, v. a. causer de la terreur, ترسانیدن tèrsani-dèn, هراسان کردن hèraçan kèrdèn; — terrifié, e, هراسان hèraçan.

TERRINE, s. f., تَغَارَة tègharè, تَغَارَة طشت گلی tèchté guèli, تَغَار tèghar.

TERRITOIRE, s. m., خاک دیار khak, ناحیه nahiè, pl. نواحی nèrahi, مملکت mèmlèkèt, pl. ممالك mèma-lèk, pr. t. mèmalik, بلد bèlèd, pl. بلدان bouldan; — le territoire français, خاک فرانسه khaké fransè.

TERRITORIAL, e, adj., متعلق مملکتی mèmlèkèti, متعلق مملکت moutè'èllèq bè-mèmlèkèt.

TERROIR, s. m., زمین zèmin, خاک khak, a. تراب tourab, ارض èrz, pr. t. arz.

TERRORISME, s. m., بیدادی حکومت *bi-dadiï houkoumèt*,
 a. ظلم حکومت *zoulmé houkoumèt*, pr. t. *zulmi hukiou-*
mèt, zulmé حکومتی *zulmé houkoumèti*, pr. t. *zulmi hu-*
kioumèti.

TERTRE, s. m., پشته *pouchtè*, a. تل *tèll*, pl. تلال *tèlal*.

TES, adj. pos. V. **TON**.

TESSON, s. m. V. **TÊT**.

TESTACÉ, E, adj., صدقدار *sèdèf-dar*, صدقی *sèdèfi*.

TESTAMENT, s. m., وصیت نامه *vèciyèt-namè*, a. وصیت *vèciyèt*, pr. t. *raciyèt*, pl. وصایا *rèçaya*, pr. t. *vaçaya*;
 faire un testament, وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTAMENTAIRE, adj. des 2 g., در وصیت نامه *moun-*
dèrèdjé dèr vèciyèt-namè.

TESTATEUR, TRICE, s., وصیت کننده *vèciyèt-kounèndè*.

TESTER, v. n., وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTICULE, s. m., خیه *khayè*, a. خصیة *khècièt*, pr. t. *khi-*
cièt, pl. خصی *khouça*.

TESTIMONIAL, E, adj., گواهی دهنده *guèvahi-dèhèndè*.

TÊT, s. m., tesson, کوزه شکسته *tèkèyé kouzèyé chikèstè*.

TÉTANOS, s. m., گزاز *gouzaz*, رنج اعضا *touroundjé d'èza*,
 pr. t. *turundji a'za*.

TÊTARD, s. m., بچه غوک *ghouk-bètchè*, وزق *bètchèyé*
èzèzq.

TÊTE, s. f., سر *sèr*, کله *kèllè*, a. رأس *rè's*, pr. t. *ra's*, pl.
 رؤس *rou'ous*; — couper la tête, سر بریدن *sèr bouridèn*,
 سر از تن جدا کردن *sèr èz tèn djèda kèrdèn*; — au fig.
 برود سر آوردن, rompre la tête, casser la tête, importuner, سرد
 آوردن *dèrdé sèr àvourdèn*; — tête, esprit, entendement, هوش

houch, a. عقل 'èql, pr. t. 'aql; — perdre la tête, گنجیدن *guidj choudèn*; — relever la tête, se révolter, کردن سرکشی *sèr-kèchi kèrdèn*; — tenir tête à quelqu'un, lui résister, مقاومت کردن *mouqarèchèt kèrdèn*; — au fig. le premier, a. اول *èvèl*.

TÊTE À TÊTE, adv. seul à seul, en particulier, a. در خلوت *dèr khèlvèt*, pr. t. *dèr khalvèt*.

TÊTE-À-TÊTE, s. m. entretien de deux personnes, a. خلوت *khèlvèt*, pr. t. *khalvèt*, اختلا *èkhtèla*, pr. t. *ikhtila*.

TÊTER, v. a., شیر خوردن *chir khourdèn*; — donner à téter, شیر دادن *chir dadèn*.

TÊTIÈRE, s. f., کدلی دهنه *kèllèguï dèhènè*.

TÊT'S, s. m., سر پستان *sèrè pèstan*, لوله پستان *loulèyé pèstan*.

TÉTINE, s. f. mamelle, pis, V. MAMELLE.

TÉTOS, s. m., پستان *pèstan*, a. ثدی *sèdi*, pl. اندی *èsdi*.

TÉTRAÈDRE, s. m., چهار زاویه *chèklé tchèhar zaviyè*.

TÉTRAGONE adj. des 2 g., چهار گوشه *tchèhar-gouchèyi*.

TETTE, s. f., bout de la mamelle des animaux, سر پستان *sèrè pèstané hèivanat*.

TÊTU, E, adj., لاجوج *lèdjoudj*, معاند *mou'ânèd*, pr. t. *mou'ânid*.

TEXTE, s. m., a. متن *mètn*, pl. متون *moutoun*, نص *nèss*, pr. t. *nass*; — le texto d'un livre, a. متن کتاب *mètné kètab*, pr. t. *mètni kitab*, نسخه *nouskhè*.

TEXTILE, adj. des 2 g., تابیدی *tabidèni*, تابش پذیر *tab-èch-pèzir*.

TEXTUEL, LE, adj., a. متنی *mètni*, نصی *nèssi*, pr. t. *nassi*.

TEXTUELLEMENT, adv., a. مطابق متن *moutabèqé mèn*, pr. t. *moutabiqi mèn*, لفظاً بلفظ *lèfzèn bè-lèfz*, pr. t. *laf-zèn bè-lafz*.

TEXTURE, s. f. action de tisser, بافتگی *baftègui*, a. نسج *nèsij*, انتساج *èntèçadj*, pr. t. *intigadj*; — au fig. liaison des différentes parties d'un poème, d'un ouvrage d'esprit, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, کلمات ربط *rèbté kè-lèmat*, pr. t. *rabti kèlèmat*.

THACMATURGE, s. m., a. صاحب کرامت *sahèbé kèramèt*.

THÉ, s. m., چای *tchaï*; — prendre du thé, چای خوردن *tchaï khourdèn*.

THÉÂTRAL, e, adj., مخصوص تماشا خانہ *mèkhsoucè tè-macha-khanè*.

THÉÂTRE, s. m., تماشا خانہ *tèmacha-khanè*, تماشا *tèmacha-guh*, تیاترو *tiatro*; — au fig. théâtre de la guerre, میدان جنگ *mèidané djèng*, میدان محاربه *mèidané mouharèbè*, pr. t. *mèidani mouharèbè*.

THÉIÈRE, s. f., قوری *qouri*.

THÉBAÏDE, s. f. province d'Egypte, a. صعيد مصر *sè'idé mèsr*, pr. t. *sa'idi miar*.

THÉISME, s. m., اعتقاد بخدا و بس *è'èlèqadé bè-khoudu ou-bès*.

THÉISTE, s. m., معتقد بخدا و بس *mou'outèqèdé bè-khoudu ou-bès*.

THÈME, s. m. ce qu'on se propose de démontrer ou de traiter, sujet, a. مطلب *mèllèb*, pr. t. *matlèb*, مسأله *mè's'èlè*, کلام موضوع *kèlamé moouzou'*, pr. t. *kèlami*.

mèvzou'; — texte qu'on donne aux écoliers pour le traduire dans une autre langue, درس ترجمه *dèrsé tèrdjournè*.

THÉOCRATIE, a. جانب الله *sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *saltanat mìn djanib-ullah*.

THÉOCRATIQUE, a. متعلق بـجانب الله *moutè'llèq bè-sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *mutè'al-liq bè-saltanèti mìn djanib-ullah*.

THÉODICÉE, s. f., عدالت خدائي *'èdalèté khoudayi*, a. عدالت الله *'èdalèt-oullah*, pr. t. *'adalèt-ullah*.

THÉOLOGAL, s. m., a. مدرّس العلم الإلهي *moudèrrès-oul-'èlmé èlahi*, pr. t. *mudèrris-èl-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIE, s. f., a. علم الإلهي *'èlmé èlahi*, pr. t. *'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, s. m., a. اهل علم الإلهي *èhlé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èhli 'ilmi ilahi*, ارباب علم الإلهي *èrbabé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èrbabi 'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم الإلهي *moutè'llèq bi-'èlmé èlahi*, pr. t. *mutè'lliq bè-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ علم الإلهي *èz rouï qa'èdèyè 'èlmé èlahi*.

THÉORÈME, s. m., a. قضيه *qèziè*, pr. t. *qaziè*, pl. قضايا *qè-zaya*, pr. t. *qazaya*.

THÉORICIEN, s. m., a. ارباب علم نظري *èrbabé 'èlmé nèzèri*, pr. t. *èrbabi 'ilmi nazari*.

THÉORIE, s. f., a. علم نظري *'èlmé nèzèri*, pr. t. *'ilmi nazari*; — art militaire, principes de la tactique des manœuvres, علم صغوف اراتي *'èlmé soufouf-àrayi*, تعليم سپاه *'èlmé tè'èlmé sèpah*, pr. t. *'ilmi ta'limi si-*

pah, a. اصل تعلیم عساکر *ouçoulé t'èlîmé 'èçakèr*, pr. t. *ouçouli ta'limi 'açakir*.

THÉORIQUE, adj. des 2 g., a. نظری *nèzèri*, pr. t. *nazari*.

THÉORIQUEMENT, adv., از روی قاعده علم نظری *èz rouï qa'èdèyé 'èlmé nèzèri*.

THÉRAPEUTIQUE, s. f., a. علم معالجه *'èlmé mou'âlèdjè*, pr. t. *'ilmi mou'âlidjè*.

THÉRIACAL, e, adj., ترياك ائود *triak-âloud*.

THÉRIAQUE, s. f., ترياك *triak*, a. ترياق *trîaq*, pr. t. *tèriaq*.

THERMAL, e, adj. eau thermale, آب گرم معدنی *âbè guèrmé mè'èdèni*.

THERMANTIQUE, adj., گندم گرم کنند *guèrm-kounèndè*, a. مستحس *moucèkhkhèn*, pr. t. *mouçakhkhin*.

THERMES, s. m., pl. گرمابه *guèrm-abèha*, a. حمامات *hèmmamat*.

THERMOMÈTRE, s. m., درجه عوا *dèrèdjèyé hèva*.

THÉSAURISER, v. n., جمع پهل کردن *poul djèm' kèrdèn*, پهل اندوختن *poul èndoukhtèn*.

THÈSE, s. f., a. مطلب *mètlèb*, pr. t. *matlab*, pl. مناتب *mètalèb*, pr. t. *mètalib*, مسئله *mès'èlè*, pl. مسائل *mèçayèl*, pr. t. *mèçail*.

THÉURGIE, s. f., افسونگری پری خوانی *pèri-khani*, *èfsoun-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sîhr*.

THORACHIQUE, adj. des 2 g., سودمند سینہ *soudmèndè sinè*.

THORAX, s. m., سینہ *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*, pl. صدور *soudour*.

THROMBUS, s. m., در محفل فصد *vèrèm dèr mèhèllé fèsd*.

THUYA, s. m., a. شجر الحيات *chèdjèr-oul-hèyat*.

THYM, s. m., اوشه *ouchè*, a. سعتّر *se'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

TIARE, s. f., افسر *èfsèr*, ديهيم *dèihim*, تاج *tadj*, a. اكلیل *èklil*, pr. t. *iklil*.

TIBIA, s. m., استخوان ساق پا *èstoukhané saqé pa*.

TIBIAL, e, adj., متعلق باستخوان ساق پا *moutè'èllèq bè-èstoukhané saqé pa*.

TIC, s. m. mouvement convulsif d'un membre, حرکت *hèrèkètè bi èkhtiarü 'ouzø*; — habitude mauvaise, عادت بدی *'àdètè bèdi*.

TIÈDE, adj. des 2 g., نیم گرم *nim-guèrm*; — eau tiède, آب نیم گرم *àbé nim-guèrm*; — au fig. qui manque d'ardeur, سست *soust*, شل *choul*, a. فاتّر *fatèr*, pr. t. *fatir*.

TIÈDEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

TIÈDEUR, s. f., نیم گرمی *nim-guèrmi*; — au fig. مستی *sousti*, a. فنور *foutour*.

TIÉDIR, v. n., نیم گرم شدن *nim-guèrm choudèn*; — tiédi, نیم گرم شده *nim-guèrm choudè*.

TIEN, NE, pron. possessif relatif, le tien, la tienne, مال تو *malé tou*.

TIERCE, s. f. terme de mathém., شصت يك ثانيه *chèst-yèk-saniè*.

TIERCELET, s. m., مرغان شکاری *nèrinèyé mourghané chèkari*.

TIERCEMENT, s. m., افزایش ثلث قیمت بر قیمت معتن *èfzayèché soulsé qèimèt bèr qèimètè mou'èiyèn*.

TIERCER, v. n., اثروندن *soulsed qèimèt hèr qèimètè mou'èiyèn ètzoudèn*.

TIERS, s. m., سه يك *se-yèk*, a. ثالث *souls*; — personne qui sert d'intermédiaire entre deux autres, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*; — le tiers et le quart, toutes sortes de personnes et de choses, a. عمر و زيد *'èmr-ou-zèid*, pr. t. *'amr-u-zèid*.

TIERS, **TIERCE**, adj., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*.

TIGE, s. f., تنه درخت *tènèyé dèrèkht*, a. بدن اشجر *bè-dèn-ouch-chèdjèr*; — en parlant des plantes on emploie le mot arabe, ساق *sag*; — l'arbre, la plante elle-même, درخت *dèrèkht*, a. شجر *chèdjèr*, pl. اشجار *èchdjar*.

TIGRE, **TIGRESSE**, s., پلنگ *pèlèng*, a. نمر *nèmèr*.

TIGRE, grand fleuve d'Asie, a. دجله *dèdjilè*.

TIGRÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, خالخال *khal khal*.

TILLAC, s. m. terme de marine, بلاخته کشتی *balu-kha-nèyé kèchti*.

TILLE, s. f., رشته زبرفون *rèchtèyé zirfoun*.

TILLER, **TEILLER**, v. a., شاعدانرا از هم وا کردن *chahda-nè-ra èz hèm va kèrdèn*.

TILLEUL, s. m., la fleur, زبرفون *zirfoun*, زبرقون *zirqoun*; — l'arbre, درخت زبرفون *dèrèkhtè zirfoun*.

TIMBALE, s. f. tambour à l'usage de la cavalerie, نقاره *nèqarè*, a. کوس *kous*, دبداب *dèbdab*; — gobelet, a. کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

TIMBALIER, s. m., زن نقاره *nèqarè-zèn*.

TIMBRE, s. m. sorte de cloche sur la quelle frappe un marteau, زنگ *zèng*; — le timbre d'une horloge, زنگى *zèngü sa'èt*; — le son même du timbre, صدای *sèdaï zèng*; — marque, نشان *nèchan*, مهر *meuhr*, مهر کاغذ پست *meuhré kaghèzé post*, timbr.

TIMBRER, v. a., مهر زدن *meuhr zèdèn*; — timbré, e, مهر *meuhr-zèdè*; — timbré, (terme familier) atteint de folie, دیوانه *diwanè*.

TIMBREUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

TIMIDE, adj. des 2 g. qui manque de hardiesse, شرم‌دار *chèrm-dar*, شرم‌مند *chèrmèndè*, a. محجوب *mèhdjoub*, pr. t. *mahdjoub*; — craintif, واهمه ناک *rahèmènak*, ترسند *tèrsèndè*, غریل *ghèrdèl*, ترسا *tèrsa*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبن *djèban*, vulg. جبون *djèboun*, خایف *khayèf*, pr. t. *khaïf*.

TIMIDEMENT, adv., محجوبانه *bè-chèrmèndègui*, *mèhdjoubanè*, a. بالکیا *bèl-hèya*, pr. t. *bil-haya*.

TIMIDITÉ, شرم‌ندگی *chèrmèndègui*, شرم *chèrm*, شرمساری *chèrm-sari*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*.

TIMON, s. m., مائیند *mal-bènd*; — terme de marine, barre du gouvernail, دستۀ سکان کشتی *dèstèyé soukkané kèchti*.

TIMONIER, s. m., سکان کشتی *moubachèré soukkané kèchti*; — se dit aussi des chevaux d'attelage, اسب *èspé guèrdounè*, اسب کالسکه *èspé kalèskè*.

TIMORÉ, e, adj., خدا ترس *khouda-tèrs*, a. اهل تقوی *èhli taqva*, pr. t. *èhli taqva*.

TINE, s. f., رابيه جيمين *ravièye tchoubîn*.

TINETTE, s. f., تغار جيمين *tèghart tchoubîn*.

TINTAMARRE, s. m., هنگامه *hèngamè*, غلغله *ghoulghoulè*,
a. ونونه *velèlè*.

TINTEMENT, s. m. son des cloches, صدای ناقوس *sèdai na-*
gous; — tintement d'oreille, شنیدن گوش *tènidènè*
gouch, a. طنین الان *tènîn-oul-ouzn*.

TINTER, v. a., آهسته ناقوس زدن *dhèstè naqous zèdèn*;
v. n. en parlant de l'oreille, V. TINTEMENT, dans sa
deuxième acception.

TINTOUIN, s. m. bourdonnement dans les oreilles V. TIN-
TEMENT; — au fig. inquiétude, تشییش قلب *tèchviché*
qèlb, a. اضطراب *èzlèrab*, pr. t. *iztirab*.

TIQUE, s. f., parasite des chiens, کنه *kènè*, a. نرد *narèd*,
pr. t. *narid*, قراد *qèrad*, pr. t. *qirad*, pl. فردان *qèrdan*,
pr. t. *qirdan*.

TIQUER, v. n. avoir un tic, V. TIC.

TIQUETÉ, s. adj., خندار *khal-dar*, a. منقط *mounèqqèt*, pr.
t. *mounaqqat*.

TIR, s. m., تیر اندازی *tir-èndazi*, a. رمی *rèmi*.

TIRADE, s. f., a. قطع *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, pl. قطعات *qèt'ât*,
pr. t. *qit'ât*.

TIRAGE, s. m., کشیدن *kèchidèn*, a. جر *djèrr*, pr. t. *djirr*.

TIRAILLEMENT, s. m. action de tirailler, V. TIRAILLER; —
tiraillement d'entraille, پیچ شکم *pitché chèkèm*; —
d'esprit, سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تذبذب عقل *tèzèb-*
zoubé 'èql, pr. t. *tèzèbzubi 'aql*; — se dit de l'absence

d'accord dans les affaires, کشاکش *kècha-kèch*, و کش *kèch-ou-mèkèch*.

TIRAILLER, v. a., این طرف و آن طرف کشیدن *in tèrèf-ou-ân tèrèf kèchidèn*; — v. n. tirer des coups de fusil sans ordre et sans résultat, بی‌هوده تیر انداختن *bi-houdè tir èndakhtèn*.

TIRAILLERIE, s. f., تیر اندازی بی‌هوده *tir-èndazî bi-houdè*.

TIRAILLEUR, s. m. qui tire sans résultat, (peu usité dans ce sens) بی‌هوده تفنگ انداز *toufèng-èndazé bi-houdè*; — soldat détaché en avant de l'armée pour tirer isolément, تفنگچی پیش رو لشکر *toufèngtchî pich-rové lèchkèr*.

TIRANT, s. m. cordon de bourse, بند کیسه *bèndé kicè*; — de soulier, بند نفش *bèndé kèfch*; — de botte, دستک *dèstèké tchèkmè*.

TIRASSE, s. f., دام *dam*.

TIRASSER, v. a., با دام صید مرغ کردن *ba dam sèidé mourgh kèrdèn*.

TIRE, s. f. voler à tire d'aile, یک سر پریدن *yèk sèr pè-ridèn*.

TIRE-BALLE, s. m. terme de chirurgie, کلبتین جراحی *kèlbètîné djèrrahi*; — instrument pour tirer la balle d'un fusil, گولوله کش *gouloulè-kèch*.

TIRE-BOTTE, s. m., چکمه کش *tchèkmè-kèn*, چکمه کن *mè-kèch*.

TIRE-BOUCHON, s. m., پیچ بطری *pitché boutri*.

TIRE-BOURRE, s. m., پیچ سر سنبه *pitché sèré soumbè*.

TIRE-LIGNE, s. m., آلت خط کشی *alètè khàtt-kèchi*.

TIRE-LIÈRE, s. m., قلک *goulèk*.

TIRER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, جر کردن *djèrr kèrdèn*; — au fig. tirer le diable par la queue, به تنگی گذران *bè-tèngi gouzèran kèrdèn*, عسرت خرجی کردن *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*, کشیدن *'ousèrèlé khèrdji kèchidèn*; — tirer au clair, en parlant d'une affaire, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, تهقیق کردن *tèhqi q kèrdèn*, pr. t. *tahqi q kièrdèn*; — en parlant de vin ou de toute autre boisson, صاف کردن *saf kèrdèn*; — tirer d'embarras, خلاص کردن *khèlas kèrdèn*, pr. t. *khilas kièrdèn*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*, pr. t. *inti qam kèchidèn*; — retirer d'un endroit, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, در آوردن *dèr àvourdèn*; — tirer une traite, une lettre de change, برات کشیدن *bèrat kèchidèn*; — tirer le canon, توپ انداختن *toup èndakhtèn*; — tirer des coups de fusil, تفنگ انداختن *toufèng èndakhtèn*; — se tirer d'affaire, se tirer d'embarras, خلاص شدن *khèlas choudèn*, pr. t. *khilas choudèn*; — tiré, کشیده شده *kèchidè-choudè*, کشیده *kèchidè*.

TIRET, s. m., بند کاغذ *bèndé kaghèz*; — trait d'union, خط وصل *khèttè vèsl*, a. خط الیصل *khètt-oul-vèsl*, pr. t. *khatt-ul-vasl*.

TIREUR, s. m., انداز تفنگ *toufèng-èndaz*; — qui tire une traite, کشنده برات *kèchèndèyé bèrat*; — tireur d'or, سیم کش *sim-kèch*, صرمه کش *sèrmè-kèch*, p. t.

TIROIR, s. m., خانه کش *khànè-kèch*.

TISANE, s. f., جوشنده *djouchèndè*.

TISON, s. m., سوخته تکه *tèkèyé hizoumé nim-soukhtè*.

TISONNER, v. n., آتش را بهم زدن *Atèch-ra bè-hèm zèdèn*.

TISONNIER, s. m., آتشکش *Atèch-kèch*.

TISSAGE, s. m., بافتگی *baftègui*.

TISSER, v. a., بافتن *baftèn*, کدن *djoulahi kèrdèn*,
بافته *baftè*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; — tissé, e, بافته *baftè*,
شد *baftè-choudè*.

TISSERAND, s. m., شرباب *chè'èr-baf*, جولا *djoulah*, بافنده *bafèndè*.

TISSERANDERIE, s. f., شربابی *chè'èr-bafi*, جولا *djoulahi*,
a. نساجه *nèssadjèt*.

TISSU, s. m., بافته *baftè*, a. نسج *nècidj*.

TISSURE, s. f., بافتگی *baftègui*, بافت *baft*, a. نسج *nèsdj*;
— en parlant de la tissure, des développements, d'un
discours, a. ربط *rebt*, رابطه *rabètè*, انتساق *èntèçaq*, pr.
t. *intiçaq*.

TITHYMALE, s. m. plante, شبرم *chèbrèm*, dans le dialecte
de Chiraz: گاو بنتونک *gav-bèntounèk*, a. يتوع *yètou'*,
pr. t. *yatou'*, pl. يتوعات *yètou'ât*.

TITILLANT, e, adj., جهنده *djèhèndè*, a. هتياج *hèiyadj*.

TITILLATION, s. f., a. هيجان *hèyèdjan*.

TITILLER, v. a. chatouiller V. CHATOUILLER; — v. n.
متهززدن *moutèhèzzèz boudèn*, éprouver un mouvement de titillation,

TITRE, s. m. titre d'un livre, بر نامه *bèr namè*, سر نوشت *sèr-nèvècht*,
pr. t. *sèr-nicicht*, a. عنوان *'ounvan*, عنوان *'ounvané kètab*,
pr. t. *'unvani kitab*; — qualité,

nom de dignité, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القباب *èlqab*; — acte qui établit un droit, a. سند *sèned*, pl. سندات *sènedat*, حجت *heudjdjèt*, pl. حجج *houdjdjèj*; — à titre de . . . adv., باسم *bè-èsm*, pr. t. *bè-ism*, بعنوان *bè-'ounvan*; — à juste titre, à bon titre, بسزاواری *bè-sèzavari*, باستحقاق *bè-èstèhqaq*.

TITRE, v. a., لقب دادن *lèqèb dadèn*, ملقب کردن *moulèq-qèb kèrdèn*; — titré, e, a. ملقب *moulèqqèb*, pr. t. *mou-laqqab*, صاحب لقب *sahèbè lèqèb*, pr. t. *sahibi laqab*.

TITUBATION, s. f., چیدگی *tchèmidègui*, a. ارتجاج *èrtè-djadj*, pr. t. *irtidjadj*.

TITULAIRE, adj. des 2 g., دارنده منصب *darèndèyè mèn-sèb*, صاحب منصب *sahèb-mèn-sèb*.

TOCSIN, s. m., ناقوس مصیبت *naqoué moucibèt*.

TOI, pron. person. de la 2me personne, V. TU.

TOILE, s. f. toile de lin, ریج کتان *partchèyè kètan*; — toile de coton, حلوارى *tchèlvarî*; — toile grossière, کرباس *kèrbas*; — toile écrue, کتان نشیر *kètanè nachour*; — toile cirée, a. مشمع *mouchèmmè'*, pr. t. *muchèmma'*; — toile, rideau qui cache la scène dans un théâtre, پردہ *pèrdè*; — toile d'araignée, تار عنکبوت *târ ènkèbout*.

TOILERIES, s. f. pl. marchandises de toile, امعۀ بزازى *èmtè'èyè bèzzazî*.

TOILETTE, s. f. tout ce qui sert à une femme pour se parer, اسباب تزئین زنان *èsababè tèzyinè zènan*.

TOILIER, IÈRE, celui qui vend la toile. a. بزاز *bèzzas*; —

celui qui fabrique la toile, بافنده قماش بزّاری *bafèn-dèyé goumaché bèzzazi*, a. نّسّاج البزّ *nèssadj-oul-bèz*, قماش *goummach*.

TOISE, s. f., گز *guèz*, a. ذراع *zèra'*, vulg. *zèr'*, pr. t. *zira'*, pl. اذرع *èzrè'*, pr. t. *èzra'*.

TOISER, v. a., گز کردن *guèz kèrdèn*, ذراع کردن *zèra' kèrdèn*, vulg. *zèr' kèrdèn*.

TOISEUR, s. m., گز کنند *guèz-kounèndè*.

TOISON, s. f., laine d'un mouton, پشم گوسفند *pèchmé gousfènd*.

TOIT, s. m., پش خانه *pouché khanè*, بام خانه *bamé khanè*, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*.

TÔLE, s. f., صکیفۀ آهنی *sè-hifèyé àhèni*, تختۀ آهنی *tèkhtèyé àhèni*.

TOLÉRABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhammul-kèrdèni*, a. قابل تحمل *qabèlè tèhèmmoul*, pr. t. *qabili tèhammul*, ممکن انتحمل *moumkèn-out-tèhèmmul*, pr. t. *mumkîn-ut-tèhammul*.

TOLÉRABLEMENT, adv., بقدریکه طاقت توان آورد *bè-qèdri-ké taqèt tèvan âvourd*, بقدر امکان تحمل *bè-qèdré èmkané tèhèmmoul*.

TOLÉRANCE, s. f., a. تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*, مساحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamèha*, اغماص *èghmaz*, pr. t. *ighmaz*, مساحله *mouçahèlè*.

TOLÉRANT, E, adj., تحمل کننده *tèhèmmoul-kounèndè*, با تحمل *ba tèhèmmoul*, a. متحمل *moutèhèmmèl*, pr. t. *mutèhammil*, مسامح *mouçamèh*,

pr. t. *muçamiñ*, مساحل *mouçahèl*, pr. t. *muçahil*.

TOLÉRANTISME, s. m., رخصت باجراى اديان مختلفه, *roukhsaté bè-édjraï édiané moukhtèlèfè*, pr. t. *roukhsati bè-idjraï édiani mukhtalifè*.

TOLÉRER, v. a., روا داشتن *rèva dachten*, مسامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*, اغماص کردن *èghmaz kèrdèn*, pr. t. *ighmaz kièrdèn*.

TOMATE, s. f., بادنجان فرنگى *badèndjané frèngui*.

TOMBE, s. f., روى قبر *sènguè rouï qèbr*, ا. حجر انقبير *hèdjèr-oul-qèbr*, pr. t. *hadjèr-ul-qabr*.

TOMBEAU, s. m., گور *gour*, فرجامگاه *fèrdjam-gah*, ا. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pl. ترب *tourèb*, pr. t. *tourab*; — au fig. la mort, مړى *mèrg*, ا. مېمات *mèmat*, مړت *moout*, pr. t. *mèrt*.

TOMBÉE, s. f., à la tombée de la nuit, ا. طرف عصر *tè-rèfé 'èsr*.

TOMBELIER, s. m., خا لړوبه کش با عړاده *khak-roubè-kèché ba 'èrradè*.

TOMBER, v. n., افتادن *ouftadèn*, زمین خردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*; — tomber en ruines, خراب شدن *khèrab choudèn*, منهدم شدن *mounhèdèm choudèn*; — tomber malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — au fig. tomber d'accord, متفق الرأى شدن *moultèfèq-our-rè'i choudèn*, يك قول شدن *yèk-qooul choudèn*; — déchoir, از اعتبار افتادن *èz d'èlèbar ouftadèn*, pr. t. *èz d'libar uftadèn*; — en parlant de la neige ou de la pluie qui tombe, باریدن *baridèn*; — tomber dans la misère, dans la pauvreté, بى نوا شدن

bi nèva choudèn; — tomber aux pieds de quelqu'un, *افتادن بپای کسی bè-paï kèci ouftadèn*; — tomber sur l'ennemi, *هجوم کردن houdjoum kèrdèn*; — faire tomber, *زمین انداختن zèmin èndakhtèn*, *بزمین افکندن bè-zèmin èfkèndèn*; — tombé, e, *افتاده ouftadè*, a. *مسقوت mèsqout*.

TOMBEREAU, s. m., *خاکروبه کشی 'èrradèyé khakroubè-kèchi*.

TOME, s. m. volume, a. *جلد djèld*, pr. t. *djild*, pl. *جلود djouloud*.

TON, adj. possessif, m. — fém. ta, pl. tes., se rend par un kesré (voyelle) à la fin du mot qui précède cet adjectif, exemple: ton livre, *کتاب تو kètabé tou*, pr. t. *kitabi tou*, ton père, *پدر تو pèdèré tou*, pr. t. *pèdèri tou*; — lorsque le substantif est terminé par un ' (èléf) le kesré est changé en ی (ya); lorsqu'il est terminé par un « (hè) le kesré est représenté par un « (èléf hèmzè) exemple: ta maison, *خانه تو khanèyé tou*, pr. t. *kha-nèi tou*, ton palais, *سرای تو sèraï tou*.

TON, s. m., *پرده آواز pèrdèyé èvaz*, *پرده pèrdè*; — la voix elle-même, *آواز èvaz*, a. *صوت soout*, pr. t. *savt*; — manière de parler, a. *طرز کلام tèrzé kèlam*, pr. t. *tèrzi kèlam*, *وضع کلام vèz'é kèlam*, pr. t. *vaz'i kèlam*; — manière, procédé, a. *طور toour*, pr. t. *tavr*, pl. *اضوار ètvar*, pr. t. *atvar*; — mauvais ton, *اطوار بد ètvaré bèd*, a. *اضوار قبیحه ètvaré qèbihe*, pr. t. *atvari qabiha*; — en terme de médecine, degré de force a. *قوت qouvvèt*.

- TONDEUR, EUSE, s., پشم جین *pèchm-tchin*, a. جزاز *djèz-zaz*, pr. t. *djazzaz*.
- TONDRE, v. a., پشم بریدن *pèchm tchidèn*, پشم بوریدن *pèchm bouridèn*; — tondu, e, پشم بر چیده *pèchm bèr tchidè*, a. مکزوز *mèdjzouz*.
- TONIQUE, adj. et s., مقوتی *gouvèèt-bèkhch*, a. مقوتی *mouqèvvi*, pr. t. *mouqavvi*, pl. مقوتیات *mouqèvviyat*, pr. t. *mouqavviyat*.
- TONNAGE, s. m., گنجایش نشنی *goundjayèché kèchti*.
- TONNANT, E, adj., غرند *ghourèndè*, غروان *ghèrwan*, a. رعد *ra'èd*, pr. t. *ra'id*.
- TONNE, s. f., پیپ بزرگ *pipé bouzourg*.
- TONNEAU, s. m., چلیک *tchèlik*, پیپ *pip*; — un tonneau de vin, یک پیپ شراب *yèk pipé chérab*.
- TONNELER, v. a., با دام صید کردن *ba dam sèid kèrdèn*.
- TONNELEUR, s. m., دام انداز *dam-èndaz*.
- TONNELIER, s. m., چلیکساز *tchèlik-saz*, پیپ ساز *pip-saz*.
- TONNELLERIE, s. f., پیپ سازی *pip-sazi*; — lieu où l'on fabrique les tonneaux, کارخانه پیپ سازی *kar-kha-nèyé pip-sazi*.
- TONNER, v. n., صدا کردن *sèda kèrdènè toundèr*, غریدن *ghouridènè rè'èd*.
- TONNERRE, s. m., تندر *toundèr* ou *toundour*, a. رعد *rè'èd*, pr. t. *ra'd*, pl. رعود *rou'oud*; — l'endroit d'une arme à feu où l'on met la poudre, خزینه *khèzinè*, pr. t. *kha-zinè*; — la foudre, a. صاعقه *sa'èqè*, pr. t. *sa'iqà*.
- TONSURE, s. f., تراش موی سر *tèraché mouï sèr*.
- TONSurer, v. a., سر تراشیدن *mouï sèr tèrachidèn*.

TONTE, s. f., action de tondre les moutons, بریدن پشم *bouridéné pèchmé gousfèndan*, a. جَزَة *djèz-zè*; — faire la tonte, بریدن پشم گوسفندان *bouridéné pèchmé gousfèndan*; — la tonte, époque où l'on tond les troupeaux, موسم بریدن پشم گوسفندان *mooucémé bouridéné pèchmé gousfèndan*; — laine qu'on tire de la tonte, پشم *pèchm*, a. جَزَاة *djèzazèt*.

TONTURE, s. f., تراشهء مدحوت *tèrachèyé mahout*.

TOPAZE, s. f., ا. زبرجد *zèbèrdjèd*.

TOPE, v. n., (familier) consentir, گواریدن *guèrèvidèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*.

TOPINAMBOUR, s. m., سيب زمينى ايرانى *sib-zèminiï irani*.

TOPIQUE, s. m., ا. مرهم *mèrhèm*.

TOPOGRAPHIE, s. f., وصف جگہ کو نگى مکان *vèsfé tchè-gounèguïï mèkan*, a. وصف احوال مکان *vèsfé èhvalé mèkan*, pr. t. *vasfi ahvali mèkian*, وصف الامكنه *vèsf-out-èm-kènè*, pr. t. *vasf-ul-èmkine*.

TOPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بوصف حد کو نگى *moutè'èllèq bè-vèsfé tchè-gounèguïï mèkan*.

TOQUE, s. f., تاقى *taqi*.

TOQUÉ, adj., سفيد *sèfih*.

TORCHE, s. f., a. مشعل *mèch'el*, مشعل *mèch'èlè*, pr. t. *mèch'alè*, pl. مشعل *mècha'èl*, pr. t. *mècha'il*.

TORCHE-NEZ, s. m. terme de manège, corde qui serre le nez du cheval, لَوَاشَه *lèvachè*.

TORCHER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

TORCHÈRE, s. f., شمعدان اديار *chèm'è-dané èdbar*.

TORCHIS, s. m., كاهگل *kah-guèl*, a. سينع *sia'*.

TORCHON, s. m., دستمال آشپزی *dèst-malé ach-pèzi*.

TORDAGE, s. m., تابندگی *tabèndègui*.

TORDEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*.

TORDRE, v. a., تاب دادن *tab dadèn*, شکنج دادن *chèkèndj dadèn*, تابیدن *tabidèn*, پیچ دادن *pitch dadèn*; — tordu, e, تاب خورده *tabidè-choudè*, *tab-khourdè*, تابیده *tabidè*.

TORMENTILLE, s. f. plante, هفت برگه *hèft-bèrguè*.

TORON, s. m., لای ریمان *laï risman*.

TORPEUR, s. f., بی حسی *bi hèssi*, کرخت *kèrèkht*, کرخ *kèrèkh*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*.

TORPILLE, s. f., a. رعاد *ra'ad*, pr. t. *ra'ad*.

TORRÉFACTION, s. f. action de torréfier, V. TORRÉFIER.

TORRÉFIER, v. a., بو دادن *bou dadèn*; — torréfié, e, بو داده *bou-dadè*.

TORRENT, s. m., سیلاب *sèil-âb*, a. سیل *sèil*, pl. سیول *souyoul*.

TORRIDE, adj. des 2 g. zone torride, a. منطقه حاره *mèn-tèqèyé harrè*, pr. t. *mîntaqai harrè*.

TORS, e, adj., تنجیده *tèndjidè*, پیچیده *pitchidè*, تاب *tab*, خورده *tab-khourdè*, a. ملتوی *moultèvi*.

TORSER, v. a., terme d'archit., پیچ دادن *pitch dadèn*.

TORT, s. m. ce qui est contraire à la justice, نا حق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*; — il a tort, حرفش نا حق است *hèrf-èch na-hèqq-èst*, ندارد حق *hèqq nè-darèd*; — faute, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, a. تقصیر *tèqsir*, pr. t. *taq-sir*, خطا *khèta*, pr. t. *khata*; — mettre quelqu'un dans son tort, کسی را مقصر کردن *kèci-ra mouqèssèr kèrdèn*,

pr. t. *kièci-ra mouqassar kièrdèn*; — lésion, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, مضرت *mèzèrrèt*, pr. t. *mazarrèt*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*; — faire tort, faire du tort, ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn*, متضرر کردن *moulèzèrrèr kèrdèn*; — éprouver du tort, ضرر کردن *zian kèrdèn*, ضرر کردن *zèrèr kèrdèn* pr. t. *zarar kièrdèn*; — à tort, ناحق *na-hèqq* pr. t. *na-haqq*.

TORTICOLIS, s. m., درد گردن *dèrdé guèrdèn*; — adj. qui a le cou de travers, کج گردن *kèdj-guèrdèn*.

TORTILLAGE, s. m., پیچیدگی سخن *pitchidèguui soukhèn*.

TORTILLEMENT, s. m., پیچیدگی *pitchidègui*, پیچش *pitchèch*.

TORTILLER, v. a., پیچاندن *pitchidèn*, پیچاندن *pitchan-dèn*, تاب دادن *pitch dadèn*, تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *tab dadèn*; — tortiller les cheveux, گیسورا تاب دادن *guiçou-ra tab dadèn*; — au fig. v. n. chercher des subterfuges, راه گریز جستن *rahé gouriz djoustèn*; — se tortiller, بر خود پیچیدن *bèr khoud pitchidèn*.

TORTIONNAIRE, adj. des 2 g., a. جبری *djèbri*; — s. bourreau, میر غضب *mir-ghèzèb*, a. جلاد *djèllad*.

TORTIS, s. m., ناکها بهم تابیده *nèkh-ha bè-hèm tabidè*, a. میره *mèrirè*, pl. مراریر *mèrarir*.

TORTU, s. adj., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. معوج *mou'èv-vèdj*, pr. t. *mou'avvadj*; — chemin tortu, راه کج *rahé kèdj*; — au fig. esprit tortu, کج رأی *kèdj-rè'i*, pr. t. *guèdj-ra'i*.

TORTUE, s. f., سنگ پشت *sèng-poucht*, لاک پشت *lak-poucht*.

poucht, کاسه پشت *kacè-poucht*, چدچله *tchèltchèlè*,
 کشف *kèchèf* a. سلاحفا *soulahfa*, pl. سلاحف *sèlahèf*,
 pr. t. *sèlahif*.

TORTUER, v. a., کردن *kèdj kèrdèn*, معوج کردن *mou'èv-
 vèdj kèrdèn*; — se tortuer, کج شدن *kèdj choudèn*;
 — tortué, e, کج شده *kèdj-choudè*, کج *kèdj*, a. معوج
mou'èvvèdj, pr. t. *mou'avvadj*, منحنی *mounhèni*, pr. t.
munhani.

TORTUEUSEMENT, adv., کج بطور *bè-toouré kèdj*, a. معوجاً
mou'èvvèdjèn.

TORTUEUX, EUSE, adj., کج *kèdj*, پیچیده *pitchidè*, a. معوج
mou'èvvèdj.

TORTUOSITÉ, s. f., پیچیدگی *pitchidègui*, پیش *pi-
 tchèch*, a. حیت *hèviyèt*, pr. t. *haviyèt*.

TORTURE, s. f., شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*,
 شکنجه *èchkèndjè*; appliquer la torture, شکنجه
chèkèndjè kèrdèn; — être mis à la torture,
 شکنجه کشیدن *chèkèndjè choudèn*, شکنجه شدن
chèkèndjè kèchidèn.

TORTURER, v. a. faire éprouver la torture, شکنجه کردن
chèkèndjè kèrdèn; — tourmenter, اذیت کردن
èziyèt kèrdèn, آزار دادن *azar dadèn*.

TOSTE ou **TOAST**, s. m. porter un toast à quelqu'un,
 کسی خوردن *bè-sèlamètiĩ kèci khourdèn*.

TOSTER ou **TOASTER**, v. a. porter un toast, V. **TOSTE**.

TÔT, adv., زود *zoud*, a. عجله *'èdjèlètèn*, pr. t. *'idjalètèn*,
 سریعاً *sèri'èn*, pr. t. *sari'èn*; — de bonne heure, زود
zoud; — bientôt, زود *zoud*, a. عنقریب *'èngqèrib*, pr. t.

'anqarib; — aussitôt que, sitôt que, همانکه *hèman-ké*, هماندمیکه *hèman-dèmi-ké*, تا *ta*; — aussitôt que j'en reçus la nouvelle, خبرش بمن رسید *hèman-ké khèbèr-èch bè-mèn rəcìd*, تا خبرش بمن رسید *ta khèbèr-èch bè-mèn rəcìd*.

TOTAL, s. m., همه *hèmè*, a. جمله *djoumlè*, pr. t. djumlè, مجموع *mèdj mou'*; — prenez le total, le tout, همه را *hèmè-ra bèn darid*, را بگیریید *hèmè-ra bèn guirid*; — le total d'une somme, a. جمع *djèm'*.

TOTAL, e, adj., درست *droust*, pr. t. drust, بی کم و زیاد *bi kèn-ou-ziad*, a. تمام *tèmam*, pr. t. tamam, تمام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. kiamil.

TOTALEMENT, adv., همه *hèmè*, بکلی *bè-koulli*, a. کاملاً *ka-mèlèn*, pr. t. kiamilèn, جملاً *djoumlètèn*, مجموعاً *mèdj-mou'èn*, کلیاً *koullièn*.

TOTALITÉ, s. f., همهگی *hèmègui*, a. مجموع *mèdj mou'*, کلیت *koullièt*.

TOTON, s. m. espèce de dé à jouer,, مهره *meuhrè*.

TOUAGE, s. m. terme de marine, action de touer, V.

TOUER.

TOUAÏLLE, s. f., رو پاککن *rou-pak-koun*.

TOUCHANT, prép. sur, concernant, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*.

TOUCHANT, e, adj., دلسوزنده *dèl-souzèndè*, pr. t. dil-souzèndè, تاثیر رقت انگیز *rèqqèt-ènguiz*, دلسوز *dèl-souz*, مؤثر القلب *mou'èssèr-oul-qalb*, pr. t. mu'èssir-ul-qalb.

TOUCHE, s. f., پَرده *pèrdè*; — les touches d'un orgue,

پرده های ارغنون *pèrdè-haï èrghènoun*; — pierre de touche, سنگی محاکمه *sènguè mèhèkk*, a. محاکمه *mèhèkk*, pr. t. *mahakk*.

TOUCHER, v. a., دست زدن *dèst zèdèn*, دست سودن *dèst soudèn*, پیرواسیدن *pèrvacidèn*, برماسیدن *bèrmacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*, mess کردن *mèss kèrdèn*; — toucher de l'argent, پول گرفتن *poul guèrèftèn*, pr. t. *poul guiriftèn*; — en parlant d'un instrument, زدن *zèdèn*; — toucher de l'orgue, ارغنون زدن *èrghènoun zèdèn*; — émouvoir. برقت بقلب تأثیر کردن *bè-rèqqèt àvourdèn*, بقلب تأثیر کردن *bè-qèlb tè'ècir kèrdèn*, pr. t. *bè-qalb ta'cir kièrdèn*; — concerner, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*; — cela ne me touche en rien, این بهیچ وجه بمن دخل ندارد *in bè-hitch vèdjh bè-mèn dèkhl nè-darèd*; — être touché, دست شده *dèst-zèdè-choudè*; — touché de compassion, برقت تأثیر شده *bè-rèqqèt àmèdè*, برقت تأثیر شده *moutè'èssèr-choudè*, a. متأثر *moutè'èssèr*, pr. t. *mutè'èssir*, متأثر البال *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*.

TOUCHER, s. m., پیرواس *pèrvas*, برماس *bèrmass*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamicè*, قوه لامسه *qouvveyè lamècè*, pr. t. *qouvveyè lamicè*.

TOUE, s. f., زورق *zoourèq*, ناو *navè*; — action de touer, V. **TOUER**.

TOUER, v. a., terme de marine, با ریسمان کشتی کشیدن *ba risman kèhti kèchidèn*, بقرت بازو کشتی کشیدن *bè-qouvveté bazou kèhti kèchidèn*.

TOUFFE, s. f., دسته *dèstè*, a. جثیل *djècil*; — une touffe d'herbes, یكدسته گیاه *yèk dèstèyé guiah*.

TOUFFER, v. a., دسته کردن *dèstè-dèstè kèrdèn*; — v. n., دسته شدن *dèstè-dèstè choudèn*.

TOUFFEUR, s. f. vapeur, بخار گرما *boukharé guërma*, بخار گرمی هوا *boukharé guërmaï hèva*.

TOUFFU, e, adj., پر شاخ و برگ *pour chakh-ou-bèrg*; — épais, bien garni, توی عم *touï-hèm*, a. جثیل *djècil*; — un bois touffu, جنگل پر درخت *djènguélé pour dèrèkht*; — barbe touffue, ریش پر موی *riché pour mouï*, ریش پر مو *riché pour mou*.

TOU ou TOUC, s. m., queue de cheval au bout d'une pique, پرچم *pèrtchèm*.

TOUJOURS, adv. de temps, همیشه *hèmichè*, همواره *hèm-varè*, پیوسته *pèivèstè*, a. دایماً *daïmèn*; — en attendant, néanmois, با وصف این *ba in hèmè*, با این همه *ba vèsfé in*, a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*.

TOUPET, s. m. touffe de cheveux au sommet de la tête, کاکل *kakoul*, pr. t. *kiakul*; — au fig. avoir du toupet, جسارت *djèçarèt dachtèn*.

TOUPIE, s. f., بد افراہ *bad-èfrâh*, چرخوک *fèrmouk*, چرخوک *tchèrkhouk*, بادبهر *bad-bour*, خذروف *khèzrouf*, pr. t. *khazrouf*, pl. خذاریف *khèzarif*, pr. t. *khazarif*.

TOUPILLER, v. n., چرخ خوردن *manèndé fèrmouk tchèrk khourèn*.

TOUR, s. f., a. برج *bourdj*, pl. بروج *bouroudj*; — tour de Babel, برج نمروود *bourdjé nèmrout*, pr. t. *bordji nèmrout*.

TOUR, s. m., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*; — le tour du soleil, آفتاب گردش *guèrdèché áftab*, pr. t. *guirdèchi áfitab*; — circonférence, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*; — le tour de la ville, شهر دور *doouré chèhr*, pr. t. *dèvri chèhèr*; — tour de promenade, گردش *guèrdèch*; — trait de ruse, رنکی *rèng*, بازی *bazi*, گیل *goul*; — jouer un mauvais tour, رنکی دادن *bazi dadèn*, رن-گی *zèdèn*; — à tour de bras, بزور بازو *bè-zouré bazou*; — tour de force, زور بازی *zour-bazi*; — tour d'escamoteur, tour de gobelet, حقه بازی *hoqqè-bazi*, pr. t. *hoqqa-bazi*; — rang successif, a. نوبت *nooubèt*, pr. t. *nèvbèt*, نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*; — ce n'est pas mon tour, نوبت من نیست *nooubèyé mèn nist*; — tour à tour, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبه *bè-nooubè*, pr. t. *bè-nèvbè*, a. بالمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-muna-èbè*; — un tour, instrument du tourneur, حرخک *tchèrkhèk*.

TOURBE, s. f. terre combustible, خس و خاشک پوسیده *khès-ou-khachaké poucidè*.

TOURBE, s. f. multitude de menu peuple, اعیان الناس *'èvam-oun-nas*, pr. t. *'avam-un-nas*.

TOURBILLON, s. m., گردباد *guèrdè-bad*, سنگدونه *sèng-doulè*; — masse d'eau qui tournoie avec violence, گردآب *guèrd-âb*.

TOURDILLE, adj. des 2 g., gris tourdille, تیره رنک *tirè-rèng*, تیره فام *tirè-fam*.

TOURELLE, s. f., برج کوچک *bourdjé koutchèk*.

TOURMENT, s. m. douleur corporelle, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja*; — torture, شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*, شکنجه *èchkèndjè*, a. عقوبت *'ouqoubèt*; — mauvais traitement, آزار *âzar*, a. اذیت *èziyèt*; — grande peine d'esprit, اندوه *èndouh*, a. ألم *èlèm*, pl. آلام *âlam*, غصه *ghoussè*.

TOURMENTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, زحمت دهند *zèhmèt-dèhèndè*.

TOURMENTER, v. a., آزار دادن *âzar kèrdèn*, آزار دادن *âzar dadèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*; — importuner, زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zahmèt dadèn*; — se tourmenter, اضطراب کردن *èztèrab kèrdèn*, pr. t. *izti-rab kièrdèn*; — s'inquiéter, s'affliger, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

TOURNAILLER, v. n., (familier) چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

TOURNANT, e, adj., گردان *guèrdan*, a. دوار *dèvvar*.

TOURNANT, s. m., چم کوچه گوشه *gouchèyé koutchè*, *tchèmé koutchè*; — lieu où l'eau tourne toujours, گرداب *guèrd-âb*.

TOURNE-BROCHE, s. m., سیخ چرخى *sikhé tchèrkhi*.

TOURNÉE, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

TOURNER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, چرخانیدن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*, چرخاندن *tchèrkhandèn*; — tourner le dos à quelqu'un, پشت بکسی کردن *poucht bè-kèci kèrdèn*; — tourner le dos, prendre la fuite, گریختن

gourikhtèn, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièr-dèn*; — tourner bride, مراجعت بر گشتن *bèr guèchtèn*, *mouradjè't kèrdèn*; — changer, تغییر صورت *tèghyiré sourèt kèrdèn*; — tourner quelqu'un en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — v. n., گردش کردن *tchèrk khourdèn*, *guèrdèch kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — se tourner vers quelqu'un, رو بکسی برگردانیدن *vou bè-kèci bèr-guèrdanidèn*, توجه بکسی کردن *tèvèddjouh bè-kèci kèrdèn*; — arranger d'une certaine manière les pensées, les expressions d'un ouvrage d'esprit, آراستن *drastèn*, تلغیف کردن *tèlfiq kèrdèn*; — en parlant du lait qui tourne, qui aigrit, بريدن *bouridèn*; — tourné, e, برگردانیده *bèr guèrdanidè*, برگشته *bèr guèchtè*; — tourné, décomposé, بريدن *bouridè*, خراب شده *khèrab-choudè*; — bien tourné, e, خارش اندام *khoch-èndam*.

TOURNESOL, s. m., آفتاب گردان *âftab-guèrdan*.

TOURNEUR, s. m., a. خراط *khèrrat*.

TOURNEVIS, s. m., آچار *âtchar*.

TOURNIQUET, s. m., چرخ گردان *tchèrkhé guèrdan*.

TOURNOI, s. m., جشن *djèchn*.

TOURNOIEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*; — tournoiement de tête, گیمج شدن سر *gimidj choudèné sèr*.

TOURNOYER, v. n., گردش خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — biaiser, chercher des détours, راه گریز *rahé gouriz djoustèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*.

TOURNURE, s. f., اندام *èndam*, قواره *qèvarè*, a. شکل *chèkl*,
pr. t. *chèkil*.

TOURTE, s. f., t. p. بورك *beurèk*.

TOURTEREAU, s. m., a. بچۀ قمری *bètchèyé goumri*.

TOURTERELLE, s. f., a. قمری *goumri*, قمریه *goumriè*, pl.
قماری *goumari*.

TOUSSAINT, s. f., عيد اوليا *'idé ooulia*, pr. t. *'idi èolia*.

TOUSSER, v. n., سرفه کردن *sourfè kèrdèn*, vulg. *soulfè kèrdèn*.

TOUSSEUR, EUSE, s., سرفه کننده *sourfè-kounèndè*.

TOUT, E, adj., همه *hèmè*, a. جميع *mèdjimou'*, جميع *djèmi'*,
جملة *djoumlè*, pr. t. *djumlè*, كافة *kaffè*, pr. t. *kiaffè*, كل *koull*;
— tout l'univers, a. كل عالم *koullé 'âlèm*, pr. t. *kulli 'âlèm*;
— tout le monde, همه کس *hèmè kès*; — tout le jour, از صبح تا شام
èz soubh ta cham; — tout homme, هر مردی *hèr mèrdi*, هر آدمی
hèr àdèmi; — tout de bon, روی حقیقت *èz rouï hèqigèt*,
a. جداً *djèddèn*, pr. t. *djiddèn*; — toute es-
pèce, هر جنس *hèr djèns*, pr. t. *hèr djïns*, a. انواع *ènva'*;
— tout à coup, یکدفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk dèf'a*,
ناگهان *naguèhan*, a. دفعة *dèf'ètèn*, pr. t. *dèf'atèn*; —
tout à fait, a. بکلی *bè-koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*,
pr. t. *bil-kulliye*; — tout à l'heure, tout de suite, همین
hèmin-sa'èt, a. حالا *hala*, الآن *èl'an*; — tout
au plus, اگر باشد *hèmin èguèr bachèd*, منتهايش
moutèhaï-èch; — tout au moins, هیچ نباشد *hitch nè bachèd*;
— tout, encore que, هر چند *hèr-tchènd*, هر قدر *hèr-qèdr*;
— tout riche qu'il est, هر چند

هر قدر *hèr-tchènd dooulètmènd-èst*, دولتمند باشد *hèr-qèdr dooulètmènd bachèd*, pr. t. *hèr-qadr dèvlètmènd bachèd*; — pas du tout, point, هیچ *hitch*; — en tout, a. جمعاً *djèm'èn*; — c'est tout un, یکیست *yèkist*; — après tout, همه *ba in hènè*.

Tout, s. m., a. کل *koull*, pr. t. *kull*; — le tout est plus grand que la partie, a. الكل اعظم من انجزء *èl-koull è'èzèm mèn-èl-djuz'*, pr. t. *èl-kull a'zam mìn-èl-djuz'*.

Tout, adv. entièrement, a. بکلی *bè koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*, pr. t. *hil-kulliye*, تمام *tèmamèn*, کلیه *koul-liyètèn*, pr. t. *kulliètèn*; — il est tout malade, بکلی *bè-koulli na-khoch-èst*; — tout doucement, آهسته آهسته *dhèstè-dhèstè*.

TOUTEFOIS, adv., با وصف *ba in hèmè*, ونی *vèli*, همه *ba in hèmè*, با وجود این *ba vèsfé in*, مع *ba voudjoudé in*, a. هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*, مع ذلك *mè'-zèlèk*, pr. t. *ma'-zalik*. لکن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

TOUTENAGUE, s. f. substance métallique, a. خرصینی *kharsini*.

TOUTE-PUISSANCE, s. f., a. قدرت مطلقه *goudrètè moutlèqè*, pr. t. *goudrèti moutlaga*.

TOUT-PUISSANT, adj. V. PUISSANT, s. le Tout-Puissant, خدا *khouda*, a. الله *allah*.

TOUX, s. f., سرفه *soursfè*, vulg. soulfè, a. سعال *sou'al*.

TOXIQUE, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*.

TRACAS, s. m., آشوب *achoub*, شلوغ *choulough*, خرخشه *khèrkhèchè*, غرغره *ghèrghèrchè*.

TRACASSER, v. a., زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zah-mèt dadèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*; — v. n. et se tracasser, v. pron., بی جا دست و پا زدن *bi dja dèst-ou-pa zèdèn*, عبث خود را برحمت انداختن *'èbès khoud-ra bè-zèhmèt èndakhtèn*.

TRACASSERIE, s. f. chicane, mauvaise difficulté, شلوغ کاری *choulouq-kari*, pr. t. *chulouq-kiari*, آشوبکاری *âchoub-kari*, مغشوش کاری *mèghchouch-kari*, a. خلال *âkhlal*, pr. t. *ikhhlal*.

TRACASSIER, e, adj., آشوب انگیز *âchoub-ènguiz*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منافق *mounafèq*, pr. t. *munafiq*.

TRACE, s. f. vestige qu'un homme ou un animal laisse à l'endroit où il a passé, رد پا *rèdè pa*, نقش *nèqchè pa*, a. اثر انقدم *ècèr-oul-qèdèm*, pr. t. *ècèr-ul-qadèm*; — marque qui reste de quelque chose, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

TRACÉ, s. m. trait d'un plan, d'un ouvrage d'art, نیرنگی *nèirèng*, گوزار *gouzar*, a. طرح *tèrh*, pr. t. *tarh*, رسم *rèsm*.

TRACEMENT, s. m. action de tracer, a. ترسیم *tèrsim*.

TRACER, v. a. tirer des lignes, خط کشیدن *khètt kèchidèn*; — tracer un plan, طرح انداختن *tèrh èndakh-tèn*, طرح کشیدن *tèrh kèchidèn*; — au fig. tracer le chemin à quelqu'un, راه نمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — tracer, ouvrir un chemin, راه وا کردن *rah va kèrdèn*.

TRACHÉE OU TRACHÉE-ARTÈRE, s. f., a. قصبه الریه *qècèbèt-our-riyè*, pr. t. *qaçabèt-ur-riyè*.

TRACQIR, s. m., كشى الخط *alète khètt-kèchi*, pr. t. *alèti khatt-kièchi*.

TRACTION, s. f., ا. جذب *djèzb*.

TRADITION, s. f. action par laquelle on livre quelque chose à quelqu'un, دادن *dadèn*, a. تسليم *tèslim*; — voie par laquelle les faits se transmettent oralement d'âge en âge, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, روایت *rèvayèt*, pr. t. *riavayèt*; — chose transmise oralement, بروایت *brèvayèt*, رسید *bè-rèvayèt rəcìdè*, روایتی *rèvayèti*, مسموعی *mèsmou'i*.

TRADITIONNEL, LE, adj., روایت مبنی *mèbni bèr rèvayèt*, a. نقلی *nèqli*, pr. t. *naqli*.

TRADITIONNELLEMENT. adv., بحسب روایت *bè-hècèbé rèvayèt*, از روی روایت *èz rouï rèvayèt*.

TRADUCTEUR, TRICE, s., ترجمه کننده *tèrdjourné-kounèndè*, a. مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*, pl. مترجمین *moutèrdjèmīn*, pr. t. *mutèrdjimīn*.

TRADUCTION, s. f., a. ترجمه *tèrdjournè*, pr. t. *tèrdjemè*.

TRADUIRE, v. a. faire passer d'une langue dans une autre, از جای به جای *tèrdjournè kèrdèn*; — terme de palais, transférer d'un lieu dans un autre, نقل کردن *èz djaï bè-djaï diguèr bourdèn*, *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — faire comparaître, احضار *hazèr kèrdèn*, pr. t. *hazir kièrdèn*; — traduire en justice, محکمه کردن *èhzar kèrdèn*; — traduire en justice, در محکمه حاضر کردن *bè-mèhkèmè kèchidèn*, کشیدن *dèr mèhkèmè hazèr kèrdèn*.

TRADUISIBLE, adj. des 2 g., پذیر ترجمه *tèrdjournè-pèzir*,

قابل *moumkèné tèrdjournè kèrdèn*, ممکن ترجمه کردن
qabèlé tèrdjournè, a. ممکن الترجمة *moumkèn-out-
 tèrdjournè*, pr. t. *mumkîn-ut-tèrdjemè*.

TRAFIC, s. m., داد و ستد *dad-ou-sètèd*, pr. t. *dad-u-sitèd*,
 تجارت *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*,
tèdjarèt, pr. t. *tidjarèt*, بيع و شراء *bèi-ou-chèra*, pr. t.
bèi-u-chira.

TRAFIQUANT, s. m., بازرگان *soouda-guèr*, *bazèrgan*,
 pr. t. *bazèrguian*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجّار
touddjar.

TRAFIQUER, v. n., داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*,
 pr. t. *dad-u-sitèd kièrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèr-
 dèn*; — v. a. trafiquer des lettres de change, معامله
 ببرات کردن *mou'âmèlèyé bèrat kèrdèn*.

TRAGACANTHE, s. f. plante, کنیره *kètirè*, a. قتاد *qètað*, pr.
 t. *qatad*.

TRAGÉDIE, s. f., داستان رقت انگیز *dastané rèqqèt-ènguiz*,
 تعزیه *tè'èziè*.

TRAGI-COMÉDIE, s. f., داستان مصایب و هزلیات آمیز *dastané
 mèçayèb-ou-hèzliat-àmiz*, a. حکایت مخلوطة بالمصایب
hèkayèt mèkhloutèt bèl-mèçayèb vèl-hèzliyat,
 pr. t. *hikiayèt makhhloutat bil-mèçaib vèl-hèzliyat*.

TRAGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بداستان فاجعه *moutè'èl-
 lèq bè-dastané fadjè'è*; — au fig. funeste, malheureux,
 مؤلم ماتم انگیز *matèm-ènguiz*, مصیبتی *moucibèti*, a. مؤلم
mou'oulèm, pr. t. *mu'ulim*.

TRAGIQUEMENT, adv., فجع انگیزانه *fèdjè'-ènguizané*.

TRAHIR, v. a., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*; — trahir

ses sentiments, sa promesse, *بی وفائی کردن* *bi vèfayi kèrdèn*, *نقض پیمان کردن* *nèqzè pèiman kèrdèn*; — trahir un secret, le secret, *راز را فاش کردن* *raz ra fach kèrdèn*; — trahir son secret, *راز خود را فاش کردن* *razé khoud-ra fach kèrdèn*.

TRAHISON, s. f., *خیانت* *khianèt*, *khayini*, s. f.

TRAILLE, s. f., *کَلک* *kèlèk*, a. *صال* *sal*.

TRAIN, s. m. allure des chevaux, *راهِ* *rah*, *رفتار* *rèftar*, *روش* *rèvèch*; — le train de ce cheval est agréable, *راه این* *rah èn*, *اسب خوب است* *èsp khoub-èst*; — aller bon train, *راه رفتن تند* *tound rah rèstèn*; — suite de valets, *خیل و حشم* *dèst-gahé djèlal*, a. *جلال* *khèil-ou-hèchèm*, pr. t. *khail-u-hachèm*; — train d'artillerie, *توپخانه* *toup-khanè*, pr. t. *top-khunè*; — mettre en train, *شروع کردن* *èghaz kèrdèn*, *آغاز کردن* *chourou' kèrdèn*; — être en train, *سر دماغ بودن* *sèré dèmagh boudèn*; — je ne suis pas en train, *دماغ ندارم* *dèmagh nè-darèm*; — être en train de, *در کار بودن* *dèr kar boudèn*; — par extension, bruit, *هنگامه* *hèngamè*, *غوغا* *ghèrghèrchè*; — cours, état des choses, a. *حالت* *halèt*, *حال* *hal*; — le train des affaires, *حالت امور* *halètè oumour*, pr. t. *halèti oumour*.

TRAINANT, a. adj., *بزمین کشان* *bè-zèmin kèchan*; — au fig. discours trainant, *سخن سست و دراز* *soukhènt-soust-ou-dèraz*.

TRAINEAU, s. m., *سورتمه* *sour-tèmè*, *لغز گردونه* *lèghz-guèrdounè*.

TRAINER, v. a. tirer après soi, *کشیدن* *kèchidèn*; — trat-

ner en longueur, طول دادن *toul dadèn*; — v. n. pendre jusqu'à terre, بزمین خوردن *bè-zèmîn khourdən*; — se prolonger, بطول انجامیدن *toul kèchidèn*, بè-toul èndjamidèn; — se traîner, خودرا کشیدن *khoud-ra kèchidèn*.

TRAÎNEUR, s. m., عقب مانده *'èqèb-mandè*.

TRAIBE, v. a., دوشیدن *douchidèn*.

TRAIT, s. m. toute arme qui se lance avec la main ou se tire avec un arc, تیر *tir*; — javelot, جرید *djèrid*, pr. t. *djirid*, a. سهم *sèhm*, pl. سهام *sèham*; — décocher, lancer un trait, تیر انداختن *tir èndakhtèn*; — cheval de trait, اسب کالسکه *èspé kalèskè*; — d'un trait, بيك دفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk-dèf'a*, بè-yèk *dèf'è*, pr. t. *bè-yèk dèf'a*; — ligne tracée avec une plume, خط کشیده *khètté kèchidè*, a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — au fig. action, کار *kar*, pr. t. *kiur*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — ce n'est pas un trait d'ami, این کار دوست نیست *în karé doust nist*; — trait d'esprit, نکته *nouktè*, pr. t. *nuktè*, pl. نکات *noukat*, pr. t. *nukiat*; — rapport, avoir trait à دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, تعلق داشتن *tè'èl-louq dachtèn*.

TRAITABLE, adj. des 2 g., خوشمعامله *chirîn-kar*, خوشرفتار *khoch-mou'âmèlè*, خوشرفتار *khoch-rèftar*.

TRAITANT, s. m., تحویلدار *tèhvil-dar*, a. ملترم *moultèzèm*, pr. t. *multèzim*, pl. ملترمین *moultèzèmîn*, pr. t. *multè-zimîn*.

TRAITE, s. f. étendue de chemin que fait un voyageur

sans s'arrêter, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*; — aller tout d'une traite, از جای بجای يك منزل كرن *èz djaï bè-djaï yèk mèn-zèl kèrdèn*; — transport des marchandises, a. نقل *nèqlè èmtè'a*, pr. t. *naqli èmti'a*; — lettre de change, برات *bèrat*.

TRAITÉ, s. m. ouvrage où l'on traite de quelque science, a. رساله *rèçalè*, pr. t. *riçalè*; — convention faite entre des souverains ou des états, عهد نامه *'èhd-namè*, pr. t. *'ahd-namè*, a. عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, معاهدة *mou'âhèdè*, pr. t. *mu'âhidè*, pl. معاهدات *mou'âhèdat*; — traité de commerce, معاهدة تجارتي *mou'âhèdèye tédjarèti*, pr. t. *mu'âhidèi tidjarèti*, عهد نامه تجارت *'èhd-namèye tédjarèt*, pr. t. *'ahd namèi tidjarèt*; — traité de paix, عهد نامه مصلحہ *'èhd-namèye mouçalîhè*; — traité entre particuliers, شریعتنامه *chèrt-namitchè*, a. مقاوله *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRAITEMENT, s. m. manière d'agir avec quelqu'un, رفتار *rèftar*, a. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, سلوك *soulouk*; — bon traitement, رفتار خوب *rèftare khoub*, pr. t. *rèftari khob*, a. حسن سلوك *heusné soulouk*, pr. t. *husni sulouk*, حسن معامله *heusné mou'âmèlè*, pr. t. *husni mou'âmèlè*; — appointements, a. وظیفہ *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علوفہ *'ouloufè*, وظيفه *vèzifè*, pr. t. *vazifè*, pl. وظيفه *vèzayèf*, pr. t. *vazâif*; — en parlant des malades, تیمار *timar*, (peu usité), a. مداوا *mou'âlèdjè*, pl. معالجات *mou'âlèdjat*, مداوا *moudava*, pr. t. *mudava*.

TRAITER, v. a. discuter, *بەهس کەردەن* *bèhs kèrdèn*; — traiter un sujet, *دەر سەر مائە باکت کەردن* *dèr sèré mad-dèi bèhs kèrdèn*; — être en pourparlers, en négociations, *گفت و شنود کەردن* *goftè-gou kèrdèn*, *گفتە-وێ-چەنود کەردن* *goft-ou-chenoud kèrdèn*, مذاکرە کەردن *mouzakèrè kèrdèn*; — agir avec quelqu'un, *رەفتار کەردن* *rèftar kèrdèn*, درست رفتار *soulouk kèrdèn*; — bien traiter, *درست رفتار کەردن* *droust rèftar kèrdèn*; — en parlant des malades, *مەداوا کەردن* *mou'âldjè kèrdèn*, معالاجە کەردن *moudava kèrdèn*; — donner à manger, *مەھمان کەردن* *mèhman kèrdèn*.

TRAITEUR, s. m., *مەھمانخانە دار* *mèhman-khanè-dar*, pr. t. *mihman-khanè-dar*.

TRÂTRE, ESSE, s., *خیانتکار* *khianèt-kar*, a. *خین* *khayèn*, pr. t. *khain*; — se dit des actions de trahison, *خیانت* *khianèt-âmiz*; — un procédé bien traître, *حەکت* *hèrèkètè khianèt-âmiz*; — en traître, V. **TRÂTREUSEMENT**.

TRÂTREUSEMENT, adv., *از روی خیانت* *èz rouï khianèt*, *خیانتەن* *khianètèn*, *با خیانت* *ba khianèt*, a.

TRAJET, s. m., a. *مەسافەت* *mèçafèt*.

TRAMAIL, s. m. sorte de filet pour prendre du poisson, *دام مەھی گیری* *damé mahi-guiri*.

TRAME, s. f., *پود* *poud*, *پودە* *poudè*, a. *لەحمە* *louhmè*; — au fig. complot, a. *فەتنە* *fètnè*, pr. t. *fitnè*, *فساد* *fèçad*, V. **COMLOT**.

TRAMER, v. a. passer la trame entre les fils tendus sur le métier, *پود انداختن* *poud randèn*, *پود راندن* *poud*

èndakhtèn; — au fig., *فتنه انگيختن fètnè ènguikh-tèn*, *تار فتنه بافتن taré fètnè bastèn*, pr. t. *tari fitnè bastèn*.

TRAMONTANE, s. f., *باد شمال badé chèmal*, a. *ريح شمال rihé chèmal*, pr. t. *rihi chimal*; — l'étoile du nord, *ستاره شمال sètarèyé chèmal*; — fig. perdre la tramontane, *گيچ شدن guidj choudèn*.

TRANCHANT, s. m., *تيزنا tizna*; — épée à deux tranchants, *شمشير دو دم chèmchiré dou-dèm*.

TRANCHANT, a. adj., *برنده bourèndè*, *بزا bourra*, *تيز tiz*, a. *قاطع qatè'*, pr. t. *qatî'*; — au fig. argument tranchant, a. *برهان قاطع bourhané qatè'*, pr. t. *bourhani qatî'*; — des raisons tranchantes, *دلایل قاضه dèla-yèlé qatè'è*, pr. t. *dèlaîli qatî'è*.

TRANCHE, s. f., *قاج qadj*, a. *شرحè chèrhè*, pl. *شرايح chèra-yèh*, pr. t. *chèraîh*.

TRANCHÉE, s. f., *مار پيچ mar-pitch*, a. *خندق khèndèq*, pr. t. *khandaq*, pl. *خنادق khènadèq*, pr. t. *khanadiq*; — ouvrir, faire une tranchée, *کندن مار پيچ mar pitch kèndèn*; — entrer dans la tranchée, *توی مار پيچ رفتن touî mar-pitch rèflèn*; — douleur dans les entrailles, *پيچ شکم pitché chèkèm*, pr. t. *pitchi chikièm*, a. *تقصيع tèqzi'*, pr. t. *taqzi'*.

TRANCHEFILE, s. f., *بند شیرازة کتاب bèndé chirazèyé kètab*.

TRANCHELARD, s. m., *کارد آشپزی kardé àch-pèzi*.

TRANCHE-MONTAGNE, s. m. fanfaron, V. FANFARON.

TRANCHER, v. a., *بریدن bouridèn*, *کرنن qèt' kèrdèn*; — trancher une difficulté, *مشکلیرا حل کردن mouch-*

kèli-ra hèll kèrdèn; — décider, قطع کردن *qèl' kèrdèn*,
fèsl kèrdèn; — trancher court, سخن را
soukhèn-ra koutah kèrdèn; — au fig.
 trancher du . . . contrefaire, imiter, تقلید کردن *tèqlid*
kèrdèn.

TRANCHET, s. m., نشکده *nèchguèrdè*.

TRANCHOIR, s. m. V. TAILLOIR.

TRANQUILLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, آسوده *âçoudè*, a.
 راحت *rahèt*, pr. t. rahat, ساکن *sakèn*, pr. t. sakîn;
 — c'est un enfant tranquille, آرام طفلیست *tèflist*
âram; — la mer était tranquille, بود دریا ساکن *dèria*
sakèn boud.

TRANQUILLEMENT, adv., آسوده *âçoudè*, باستراحت *bè èstèra-*
hèt, pr. t. bè-istirahat, باآسودگی *bè âçoudègui*, a.
 مستریحا *bèl-èstèrahèt*, pr. t. bil-istirahat, مستریحا
moustèrihèn.

TRANQUILLISANT, e, adj., آسوده کننده *âçoudè-kounèndè*,
 آرامبخش *âram-bèkhèch*, باعث آسودگی *ba'ècè âçoudègui*,
 مسکن *moucèkkèn*, pr. t. mucèkkîn.

TRANQUILLISER, v. a., آرام کردن *âram dadèn*, آرام
âram kèrdèn, آسایش دادن *âçayèch dadèn*, آسوده کردن
âçoudè kèrdèn, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*, راحت
rahèt kèrdèn; — tranquilliser l'esprit, خاطر جمع کردن
khatèr-djèm' kèrdèn, آسوده خاطر کردن *âçoudè-khatèr*
kèrdèn, مطمئن کردن *moutmèyèn kèrdèn*; — se tran-
 quilliser, آرامیدن *ârami-*
dèn, آرام گرفتن *âram guèrèftèn*, آسوده شدن
âçoudè choudèn, تسکین یافتن *tèskîn*
yafètèn; — tranquillisé, e, آرام گرفته *âram-guèrèftè*,

تسکین آرامیدہ *Aramidè*, تسکین آسودہ شدہ *Açoudè-choudè*, تسکین یافتہ *tèskîn-yafè*; — être tranquilisé, V. SE TRANQUILLISER.

TRANQUILLITÉ, s. f., آرامش *âramèch*, آرامی *ârami*, آسایش *Açayèch*, آسودگی *Açoudègui*, راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*, سکون *soukoun*, pr. t. *sukioun*, سکونت *soukounèt*, pr. t. *sukiounèt*; — tranquillité de l'âme, de l'esprit, اضمینان خاطر جمعی *khatèr-djèm'i*, اضمینان *azmînân*, اضمینان خاطر *ètminané khatèr*, pr. t. *itminani khatir*, اضمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. *itminani qalb*.

TRANSACTION, s. f. acte par lequel on transige sur un différend, مصالحہ نامچہ *mouçalîhè-namtchè*; — dans un sens plus étendu, se dit des relations d'intérêt entre les hommes, معاونہ *mouçavèlè*, pl. مقاولات *mouçavèlat*.

TRANSBORDER, v. a., از کشتی بکشتی دیگر نقل کردن *èz kèçhti bè-kèçhtiî diguèr nèql kèrdèn*.

TRANSCENDANCE, s. f., برتری *bèrtèri*, ا. تفوق *tèfèrvouq*, مزیت *mèziyèt*, فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

TRANSCENDANT, e, adj., برتر *bèrtèr*, برترین *bèrtèrîn*, ا. اعلا *è'èla*, pr. t. *a'la*, فایق *fayèq*, pr. t. *faîq*, افضل *èfzèl*; — esprit transcendant, برترین عقل *bèrtèriné 'èql*, ا. عبقلی *èqlé fayèq*, pr. t. *'aqli faîq*.

TRANSCRIPTION, s. f. action de transcrire, V. TRANSCRIPTION.

TRANSCRIRE, v. a., سواد برداشتن *sèvad bèr dachtèn*, نسخہ صورت برداشتن *sourèt bèr dachtèn*, صورت برداشتن *sourèt bèr dachtèn*; — transcrit, e, صورتش برداشته شدہ *sou-*

rèt-èch bèr dachtè-choudè, a. مستنسخ *moustènsèkh*,
pr. t. *mustansakh*.

'TRANSE, s. f., ترس *tèrs*, هراس *hèras*, a. سهم *sèhm*, حمل
hooul, pr. t. *hèol*, اضطراب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TRANSFÉRER, v. a., بردن *bourdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*;
transféré, e, برده شده *bourdè-choudè*, نقل کرده شده
nèql-kèrdè-choudè, a. منقول *mènqoul*.

TRANSFERT, s. m., a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

TRANSFIGURATION, s. f. ce mot n'est usité que dans cette
expression: la Transfiguration de Jésus-Christ, a.
تجلی حضرت عیسی *tèdjèllü hèzrètè 'iça*, pr. t. *tèdjèl-
lï hazrèti 'iça*.

TRANSFORMATION, s. f., a. تغییر ترکیب *tèghyirè tèrkib*,
pr. t. *taghyiri tèrkiò*, تبدیل صورت *tèbdilè sourèt*,
استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSFORMER v. a., بصورت تغییر دادن *tèghyir dadèn*, بصورت
دیگر در آوردن *bè-sourètè diguèr dèr àvourdèn*; — se
transformer, بصورت دیگر یافتن *tèghyir yaftèn*,
در آمدن *bè-sourètè diguèr dèr àmèdèn*; — transformé,
e, تغییر یافته *tèghyir-dadè-choudè*, تغییر یافته
tèghyir-yaftè.

TRANSFUGE, s. m. گریزان *gourizèndè*, گریزان *gourizan*,
a. فراری *fèrari*, pr. t. *firari*.

TRANSFUSER, v. a., از ظرفی بطرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-
zèrfè diguèr rikhtèn*; — transfuser le sang, خون را از
بدن دیگر افراف کردن *khoun-ra èz bèdèni bè-
bèdèné diguèr èfragh kèrdèn*.

TRANSFUSION, s. f. action de transfuser, V. TRANSFUSER.

TRANSGRESSER, v. a., تجاوز کردن *tèdjavouz kèrdèn*,
pr. t. *tèdjavouz kierdèn*, برخلاف حرکت کردن *bèr khè-
laf hèrèkèt kèrdèn*.

TRANSGRESSEUR, s. m., تجاوز کننده *tèdjavouz-kounèndè*,
خلاف کننده *khèlaf-kounèndè*.

TRANSGRESSION, s. f., a. حرکت خلاف *hèrèkètè khèlaf*,
pr. t. *harèkièti khilaf*, برخلاف قانون *hèrèkètè
khèlafé qanoun*, pr. t. *harèkièti khilafi qancun*, حرکت
مخالفه *hèrèkètè moukhalèfè*, pr. t. *harèkièti moukha-
lifè*, تجاوز *tèdjavouz*.

TRANSIGER, v. n., بمصالحه گذراندن *bè-mouçalhè gou-
zèrandèn*.

TRANSIR, v. a. saisir de froid, سرد کردن *sèrd kèrdèn*; —
au fig. transir, saisir de peur, ترساندن *tèrsandèn*; —
v. n. être saisi de froid, سرما خوردن *sèrma khourdèn*,
یخ شدن *yèkh choudèn*, سرد بودن *sèrd boudèn*; —
transi, e, سرما خورده *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-
khordè*, یخ کرده *yèkh-kèrdè*; — transi de peur, ترسان
tèrsan, هراسان *hèraçan*.

TRANSIT, s. m., گذر مال تجارت *gouzèré malè tèdjarèt*, a.
مورور اموال *mourouré èmval*, pr. t. *murouri èmval*.

TRANSITIF, IVE, terme de grammaire, a. متعدی *mou-
tè'èddi*, pr. t. *mutè'addi*; — verbe transitif, a. فعل
متعدی *fè'èlé moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*.

TRANSITION, s. f., وصل میان کلام *vèslé miané kèlam*, a.
وصل ما بین الکلام *vèsl ma-bèin-oul-kèlam*; — au fig.
تبدیل صورت *tèbdilè sourètè èhval*, pr. t. *tèbdili sourètè ahval*.

TRANSITOIRE, adj. des 2 g., نا پايدار *na-paï-dar*, بي دوام *bi dèvam*, a. سريع المرور *sèrî-oul-mourour*.

TRANSLATEUR, s. m. V. TRADUCTEUR.

TRANSLATION, s. f., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

TRANSMETTRE, v. a. céder, دادن *dadèn*, واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, mountèqèl kèrdèn, pr. t. *muntaqil kièrdèn*; — faire passer, envoyer, رسانیدن *rèçanidèn*, fouroustadèn, pr. t. *firistadèn*; — transmis, e, مفروغ شده *mountèqèl-choudè*, a. مفروغ *mèfrough*, mountèqèl, pr. t. *muntaqil*.

TRANSMIGRATION, s. f., t. p. کوچ *koutch*, pr. t. *gueutch*, a. رحلت *rèhlèt*, pr. t. *rihlèt*; — transmigration des âmes, V. MÉTEMPSYCOSE.

TRANSMISSIBLE, adj. des 2 g., انتقاليذير *èntèqal-pèzir*, pr. t. *întiqal-pèzir*, قابل انتقال *qabèlè èntèqal* pr. t. *qabili întiqal*, a. ممكن الانتقال *moumkèn-oul-èntèqal*, pr. t. *mumkîn-ul-întiqal*, ممكن الفراغ *moumkèn-oul-fèragh*, pr. t. *mumkîn-ul-firagh*.

TRANSMISSION, s. f., واگذار *va-gouzar*, a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *întiqal*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

TRANSMUABLE, adj. des 2 g., تغيير پذير *tèghyir-pèzir* a., ممكن الاستحاله *moumkèn-oul-èstèhalè*, pr. t. *mumkîn-ul-istihalè*.

TRANSMUER, v. a., منقلب کردن *tèghyir dadèn*, *mounqèlèb kèrdèn*, تهريل کردن *tèhvil kèrdèn*; — transmué, e, منقلب شده *tèghyir-kèrdè*, *mounqèlèb-choudè*, a. متحول *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvil*.

TRANSMUTABILITÉ, s. f., a. قابلیت تاختل *gabèliyèlè tèhèrvoul*, a. قابلیت التاختل *gabèliyèl-out-tèhèrvoul*, pr. t. *gabilyèt-ut-tèhavoul*.

TRANSMUTATION, s. f., منقلب شدن *moungèlèb choudèn*, a. استحالہ *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSOXIANE nom de pays, contrée de l'Asie centrale, ما وراء النهر *ma-vèra-oun-nèhr*.

TRANSPARENCE, s. f., روشنائی *roouchènayi*, a. شفاف *choufèf*, شفاف *choufouf*, شفق *chèff*.

TRANSPARENT, s. m., a. مسطر *mèstèr*.

TRANSPARENT, e, adj., روشن *roouchèn*, a. شفاف *chèffaf*.

TRANSPERCER, v. a., سقتن *souftèn*, سوراخ کردن *sourakh kèrdèn* ou سنبیدن *soumbidèn*, سوراخ ثقب *sèqb kèrdèn*; — transpercé, e, سوراخ شده *sourakh-choudè*, سفته *souftè-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

TRANSPIRABLE, adj. des 2 g., قابل خوی ریختن *gabèlè khèi rikhtèn*, قابل عرق کردن *gabèlè 'èrèq kèrdèn*, a. ممکن الانفصاج *moumkèn-oul-ènfèzadj*, pr. t. *mumkîn-ul-înfizadj*.

TRANSPIRATION, s. f., خوی *khèi*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. 'araq, انفصاج *ènfèzadj*, pr. t. *înfizadj*.

TRANSPIRER, v. n., خوی ریختن *khèi rikhtèn*, عرق کردن *'èrèq kèrdèn*; — au fig., se divulguer, شیوع یافتن *chouyou' yaftèn*, شنیده شدن *chènide choudèn*, بروز آمدن *bè-rouz àmèdèn*.

TRANSPLANTATION, s. f., نشا *nècha*, vulg. وا نشا *va-nècha*.

TRANSPLANTER, v. a., نشا کردن *nècha kèrdèn*, vulg. وانشا *va-nècha kèrdèn*, نشاندن *nèchandèn*, نشاختن *nèchaxtèn*.

nèchakhtèn; — se dit du transport des personnes
 d'un pays dans un autre, کوچانیدن *koutchanidèn*;
 — se transplanter, رحلت کوچ کردن *koutch kèrdèn*,
 رحلت کردن *rèhlèt kèrdèn*.

TRANSPORT, s. m., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*;
 — cession juridique, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*,
 انتقال *èntèqal*, pr. t. *întiqal*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*;
 — au fig. mouvement passionné, a. هیجان *hèyèdjan*,
 pr. t. *hèidjan*, هزهزه *hèzhèzè*; — transport de joie,
 هیجان شادی و سرور *hèyèdjané chadi-ou-sourour*, a.
 هیجان سرور و نشاط *hèyèdjané sourour-ou-nèchat*, pr. t.
hèidjani surour-u-nichat; — de colère, a. هیجان غضب
hèyèdjané ghèzèb, pr. t. *hèidjani ghazab*; — délire, a.
 هذیان *hèzian*.

TRANSPORTER, v. a., بردن *bourdèn*, حمل و نقل کردن *hèml-ou-nèql kèrdèn*; — en parlant de déménagement des effets que l'on transporte, بردن *bourdèn*, کوچ کردن *koutch kèrdèn*; — se transporter, خود را رسانیدن *khoud-ra rècanidèn*, رفتن *rèftèn*; — transporter, céder juridiquement, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*; — au fig. transporter de colère, بگضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*; — être transporté de colère, بشکت *bè-chèddèt kèdj-khoulq choudèn*, بگضب آمدن *bè-ghèzèb àmèdèn*; — transporté, e, حمل *hèml-ou-nèql choudè*, a. منقول *mènqoul*; — transporté juridiquement, منتقل شده *mountèqèl-choudè*.

TRANSPOSER, v. a., پیش گذاشتن *pès-ou-pich gou-*

zachtèn, جایش را عوض کردن *djaï-èch-ra 'èvèz kèrdèn*.

TRANSPOSITION, s. f., عوض شدن جا *'èvèz choudènè dja, a.*

تبدیل محل *tèbdilè mèhèll*, pr. t. *tèbdili mahall*; —
terme de grammaire, نظم نلام *èkhtèlèlèlè*
nèsmè kèlam, pr. t. *ikhtilali nazmi kièlam*.

TRANSSUBSTANTIATION, s. f., a. استحالة جوهر *èstèhalèyè*
djoouhèr, pr. t. *istihalèi djèvhèr*.

TRANSSUBSTANTIER, v. a. (peu usité), منقلب کردن جوهر
moungèlèb kèrdènè djooouhèr bè-djoouhèrè
diguèr, تحویل جوهر کردن *tèhvèilè djooouhèr kèrdèn*.

TRANSSUDATION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.

TRANSSUDER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراوش کردن
tèravèch kèrdèn, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*.

TRANSVASER, v. a., از ظرفی بظرف دیگر ریختن
èz zèrfi bè-zèrfè diguèr rikhtèn ou کردن خالی *khali kèrdèn*; —
transvasé, e, به ظرفی دیگر ریخته شده *èz zèrfi*
bè-zèrfè diguèr rikhtè-choudè.

TRANSVERSAL, e, adj., خمیه *khèmidè*, کج *kèdj*, a.
منکرف *mounhèrèf*, pr. t. *munharif*.

TRANSVERSALEMENT, adv., کجوار *kèdj-vari*, a. منکرف
mounhèrèfèn, pr. t. *munharifèn*.

TRAPÈZE, s. m., a. شیبیه بالمنکرف *chèbih bâl-mounhèrèf*,
pr. t. *chèbih bil-munharif*.

TRAPPE, s. f. espèce de porte, دریچه *dèrvanè*, درپچه
dèritchè; — piège, تله *tèlè*.

TRAPU, e, adj., کوتاه و گنده *tènoumènd*, *koutah-*
ou-goundè.

TRAQUE, s. f., جرگه *djèrguè*, a. حص *hèsr*, pr. t. *haer*.

TRAQUER, v. a., جرگه کردن *djèrguè kèrdèn*; — traqué, محاصره, e, جرگه افتاده *miané djèrguè ouftadè*, اطرافش گرفته *mouhacèrè-choudè*, رفته, a. محصور *mèhsour*, pr. t. *mahsour*.

TRAQUET, s. m., تله *tèlè*.

TRAQUEUR, s. m., انده شکار, *ranèndèyé chèkar*, pr. t. *ranèndèi chikiar*.

TRAVADE, s. f. terme de marine, تند باد دریا *tound-badé dèria*.

TRAVAIL, s. m. ouvrage, کار *kar*, a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*, شغل *choughl*; — travaux militaires, a. ابنیه حربیه *èbniyèyé hèrbiyè*, pr. t. *èbniyèi harbiyè*.

TRAVAILLER, v. n., کار کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'è mèl kèrdèn*; — travaillé, e, کار کرده شده *kar-kèrdè-choudè*, a. مصنوع *mèsnou'*, pr. t. *masnou'*.

TRAVAILLEUR, EUSE, s., کارپرداز *kar-pèrdaz*, کار کننده *kar-kounèndè*, کارکن *kar-koun*, a. عامل *'è mèl*, pr. t. *'àmil*, موجد *moudjèdd*, pr. t. *mudjidd*.

TRAVÉE, s. f., فاصله میان دو تیر *facèlèyé miané dou tir*.

TRAVERS, s. m. étendue d'un corps considéré selon sa largeur, پهنا *pèhna*, a. عرض *'è rz*, pr. t. *'arz*; — biais, irrégularité d'un lieu, کجی *kèdji*, قناس *qènas*; — au fig. irrégularité d'esprit, défaut, عقل کجی *kèdjiï*, 'èql, خط دماغ *khèbté dèmagh*; — en travers, a. عرضاً *'è rzèn*, pr. t. *'arzèn*; — en travers, obliquement, کج *kèdj*, a. منحرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*; — de travers, de côté, کج *kèdj*; — de travers, à contre-sens, وارونه *varounè*, a. معکوساً *mè'èkoucèn*, pr. t. *ma'*

kioucèn ; — il a l'esprit de travers, عقلش کج است *'èql-èch kèdj-èst* ; — à travers, از میان *èz mian*.

TRAVERSABLE, adj. des 2 g., a. ممکن العبور *moumkèn-oul-'oubour*, pr. t. *mumkîn-ul-'oubour*.

TRAVERSE, s. f., توفالہ *toufalè*, فرواز *fèrvaz* ; — chemin de traverse, کور جاتہ *kour-djaddè* ; — au fig. obstacle a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mè-vani'*.

TRAVERSÉE, s. f., سفر دریا *sèfèré dèria*.

TRAVERSE, v. a., گذشتن *gouzèchtèn*, رد شدن *rèdd chou-dèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn* ; — traverser, être en travers de quelque chose, از میان گذشتن *èz mian gouzèchtèn* ; — la route qui traverse la forêt, راهی که *rahi ké èz miané djènguèl mi-gouzèrèd* ; — percer, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn* ; — au fig. susciter des obstacles, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*.

TRAVERSIN, s. m., بالین *balîn*.

TRAVESTIR, v. a., تبدیل لباس کردن *tèbdilé lèbas kèrdèn* ; — travestir une pensée, un sens, معنی را به عکس بیان *mè'èni-ra bèr 'èks bèyan kèrdèn*, معنی را دیگر گونه *mè'èni-ra diguèr gounè tè'èbir kèrdèn* ; — se travestir, تبدیل لباس کردن *tèbdilé lèbas kèrdèn*, رخت دیگر پوشیدن *rèkhté diguèr pouchidèn* ; — travesti, e, تبدیل لباس کرده *tèbdilé lèbas kèrdè*, pr. t. *tèbdili libas kièrdè*.

TRAVESTISSEMENT, s. m., a. تبدیل لباس *tèbdilé lèbas*, pr. t. *tèbdili libas*.

TRAYON, s. m., V. TETTE.

TRÉBUCHER, v. n., لغزیدن *lèghzidèné pa*; — tomber, اوftادن *ouftadèn*, زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*.

TRÉBUCHET, s. m. piège, تله *tèlè*; — petite balance pour peser les monnaies, مئقال ترازو *mèsqal-tèrazou*.

TRÈFLE, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*, شبدر *chèbdèr*, a. رطبه *rètèbè*.

TREILLAGE, s. m., چپر *tchèpèr*.

TREILLAGER, v. a., چپر بستن *tchèpèr bèstèn*, چپر زدن *tchèpèr zèdèn*.

TREILLAGEUR, s. m., چپر بند *tchèpèr-bènd*.

TREILLE, s. f., در بست *dar-bèst*, جفته *djouftè*, a. عریشه *'èrichè*, pr. t. *'arichè*; — le jus de la treille, le vin, آب انگور *abé èngour*, باده *badè*, می *mèi*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*.

TREILLIS, s. m., غلبیکن *ghèlbèkèn*, غلبیکن *ghèlbikèn*, پندجهره مشبک *pèndjèrèyé mouchèbbèk*, قفس *qèfès*, a. خیش *khèich*, pr. t. *khich*, مشبک *mouchèbbèk*.

TREILLISSER, v. a., گذاشتن *ghèlbèkèn gouzachtèn*, شبکه گذاشتن *chèbèkè gouzachtèn*; — treillissé, غلبیکندار *ghèlbèkèn-dar*, a. مشبک *mouchèbbèk*.

TREIZE, adj. num., سیزده *siz-dè*, a. ثلاثه عشر *sèlacèt-'èchèr*, pr. t. *salacèt-'achèr*.

TREIZIÈME, adj. ordinal, سیزدهم *siz-dèhoum*, a. ثالث عشر *salès-'èchèr*, pr. t. *salis-'achèr*; — s. la treizième partie, سیزده یک *siz-dè-yèk*.

TREBLANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, a. مرتعد *mourtè'dèd*, pr.

t. *murtè'id*, مرتعش *mourtè'èch*, pr. t. *murtè'ich*.

TREMBLE, s. m. arbre, برگی لرزان *tèbriziï bèrg-lèrzan*.

TREMBLEMENT, s. m., لرز *lèrz*, لرزه *lèrzèch*, لرزه *lèrzè*, a. ارتعاش *èrtè'èch*, pr. t. irtè'èch, رعشه *rè'èchè*, pr. t. *ra'chè*; — tremblement de terre, حرکت زمین *hèrè-kèté zèmin*, a. زلزله *zèzèlè*, pl. زلازل *zèlazoul*.

TREMBLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, لرزه کردن *lèrzè kèrdèn*, از سرما لرزیدن *nèvidèn*; — trembler de froid, لرزیدن *èz sèrma lèrzidèn*; — faire trembler, لرزانیدن *lèrzanidèn*; — v. a. trembler la fièvre, لرزش تب داشتن *lèr-zèché tèb dachtèn*.

TREMBLEUR, EUSE, adj. qui tremble, لرزنده *lèrzèndè*; — qui a peur, بی دل *bi dèl*, بی رعب *bi zèhrè*, غردل *ghèr-dèl*, ترسنده *tèrsèndè*, واهمند *vahèmènak*, a. خویف *khèvvif*, pr. t. *khavvif*, خایف *khaïf*.

TREMBLOTANT, E, adj., لرزان *lèrzan*.

TREMBLOTER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*.

TRÉMIE, s. f., دول *doul*.

TRÉMOUSSEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*.

TRÉMOUSER, (se), تکان خوردن *djoumbidèn*, *tè-kan khourdèn*; — au fig. se donner beaucoup de mouvement, تلاش *dèst-ou-pa zèdèn*, زدن *tèlach kèrdèn*, تقلا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

TREMPE, s. f., آب دادن آهن *àb dadèn àkèn*, آب دادن *àb dadèn*.

TREMPER, v. a., خیساندن *khicandèn*, خیسانیدن *khicānidèn*, فرغاریدن *fèrgharidèn*; — v. n., خیسیدن *khi-*

cidèn; — trempé, e, خیسیده *khicidè*; — trempé de sueur, a. غرق غرق *ghèrqé 'èrèq*.

TRENTAINE, s. f., بقدر سی دانه *bè-qèdré si danè*.

TRENTE, adj. num., سی *si*, a. ثلاثون *sèlaçoun*.

TRENTIÈME, adj. ordinal, سی ام *sioum*; — s. la trentième partie, سی یک *si-yèk*.

TRÉPAN, s. m., منته جراحی *pèrmahé djèrrahi*, پرمه جراحی *mètèhé djèrrahi*.

TRÉPANEUR, v. a., سوراخ کردن استخوان *sourakh kèrdèn èstoukhan*.

TRÉPAS, s. m., مرگی *mèrg*, تسليم جان *tèslimé djan*, a. موت *moout*, pr. t. اجل *èdjèl*.

TRÉPASSER, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — trépassé, e, مرده *mourdè*, میت *mèiyit*, متوفی *moutèvèffa*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*, a.

TRÉPIDATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, ارتعاد *èr-tè'âd*, لرزه *lèrzè*, pr. t. irti'âd.

TRÉPIED, s. m., سه پایه *sè-payè*.

TRÉPIGNEMENT, s. m. action de trépigner, V. TRÉPIGNER.

T. ÉPIGNER, v. n., پا بزمین زدن *pa bè-zèmin zèdèn*.

TRÈS, adv., بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*, سخت *sèkht*; — très-froid, سرد *khèili sèrd*, سخت سرد *sèkht sèrd*; — très-difficile, مشکل *khèili mouchkèl*; — le Très-haut, a. حق تعالی *hèqq-tè'âla*, pr. t. haqq-ta'âla.

TRÉSOR, s. m., گنجینه *guèndjinè*, خزینه *khèzinè*, pr. t. *khaziné*, خزانه *khèzanè*, pl. خزاين *khèzayèn*, pr. t.

khazaïn ; — trésor royal, خزینة همايون *khèzinèyé hou-mayoun*, pr. t. *khazinèi humayoun* ; — trésors, au pl. grandes richesses, دولت بسیار *dooulètè bèciar* ; — un trésor caché sous terre, ا. دفينه *dèfinè*, pl. دفاين *dèfayèn*, pr. t. *dèfaïn*.

TRÉSORERIE, s. f., خزينة دولت *khèzinèyé dooulèt*, pr. t. *khazinèi dèvlèt*.

TRÉSORIER, s. m., a. معیر المملک *mou'èiyèr-oul-mèmalèk*, p. t. خزینه دار *khèzinè-dar*, pr. t. *khazinè-dar*.

TRESSAILLEMENT, s. m., et تپش دل *tèpèché dèl*, تپ *tèp*, تپاک دل *tèpaké dèl*, a. اهتزاز القلب *èhtèzaz-oul-qèlb*, pr. t. *ihtizaz-ul-qalb*, اضطراب القلب *èztèrab-oul-qèlb*, pr. t. *iztirab-ul-qalb*.

TRESSAILLIR, v. n., او تپیدن دل *tèpidènè dèl*, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*.

TRESSE, s. f. de cheveux, گیسوی بهم بافته *guiçouï bè-hèm bafte*, گیسوی تابیده *guiçouï tabidè*, a. ضغیر *zèfirè*, pl. ابریشم بهم تابیده *èbrichoum bè-hèm tabidè*.

TRESSER, v. a., تابیدن تاب *tab dadèn*, تافتن *taftèn*, a. صفر *zèfr*, pr. t. *zafr* ; — tressé, e, تابیده *tabidè*, تافته *tafte*, a. مصفور *mèzfoour*, pr. t. *mazfour*.

TRESSEUR, EUSE, s., تابیدن *tabèndè*, گیسو تاب *guiçou-tab*.

TRESSOIR, s. m., آلت تابیدن زلف *alètè tabidènè zoulf*.

TRÉTEAU, s. m., چهار پایه *tchèhar-payè*, چار پایه *tchar-payè*.

TREUIL, s. m., a. *ألت جر اتقال* *alèté djèrré èsqał*, a. *مربعة* *mèrbè'èt*, pr. t. *mirba'at*.

TRÈVE, s. f., a. *مطاركة* *moutarèkè*, *ترك* *tèrk*.

TRIAGE, s. m., *بر گزیدگی* *vertchidègui*, *بر گزیدگی* *bèr gou-zidègui*, a. *انتخاب* *èntèkhab*, pr. t. *intikhab*; — faire le triage, *ورجیدن* *vertchidèn*, *کردن* *èntèkhab kèrdèn*.

TRIANGLE, s. m., *سه گوشه* *chèklé sè-gouchè*, a. *شکل* *chèklé moucellès-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli mucellès-uz-zèvaya*.

TRIANGULAIRE, adj. des 2 g., *سه گوشه‌یی* *sè-gouchèyi*, a. *مثلث الزویا* *moucèllès-ouz-zèvaya*.

TRIBADE, s. f., *سعترباز* *tèbbèq-zèn*, *سعترباز* *sè'ètèr-baz*, a. *سحاقة* *sèhhaqèt*, pr. t. *sahhaqat*, *سحیقة* *sèhhiqèt*, pr. t. *sahiqat*.

TRIBORD, s. m., *راست کشتی* *tèrèfé rasté kèchti*, a. *میمنة السفينة* *mèimènèt-ous-sèfinè*.

TRIBU, s. f., t. *ایل* *il*, pl. *ایلات* *ilat*, *قبيله* *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. *قبایل* *qèbayèl*, pr. t. *qabaïl*.

TRIBULATION, s. f., *سختی* *sèkhti*, a. *شدت* *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, *مكنت* *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. *مكن* *mè-hèn*, pr. t. *mihèn*.

TRIBULE, s. f. plante, *تلخه* *tèlkhè*.

TRIBUN, s. m., *ریش سفید قبيله* *rich-sèfidé qèbilè*, a. *نقيب* *nèqib-oun-nas*, pr. t. *naqib-un-nas*, *نقيب* *nèqib*, pr. t. *naqib*.

TRIBUNAL, s. m., a. *مکبه* *mèhkèmnè*, pl. *مکام* *mèha-kèm*, pr. t. *mèhakim*.

TRIBUNAT, s. m., a. نقابت *nèqabèt*, pr. t. *naqabèt*.

TRIBUNAL, s. f., افراز *èfraz*, a. منبر *mèmbèr*, pl. منابر *mèna-bèr*, pr. t. *mènabir*.

TRIBUT, s. m., مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, باز *baj*, باج *badj*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*, جزیه *djèziè*, تکلیف *tèklif*, pl. تکالیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*.

TRIBUTAIRE, s. m., مالیات بد *maliat-bèdè*, خراجگذار *khèradj-gouzar*.

TRICHER, v. n., در قمار دغلی کردن *dèr qoumar dèghèli kèrdèn*; — tromper en général, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*, مغبون کردن *mèghboun kèrdèn*.

TRICHERIE, s. f., در بازی *dèghèli dèr bazi*; — au fig. tromperie, فریب *fèrib*.

TRICHEUR, SE, s., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, a. دغل *dèghèl*, دغول *doughoul*.

TRICOISES, s. f. pl., کلبتین نعلبندی *kèlbètèiné nè'âl-bèndi*.

TRICOLORE, adj. des 2 g., سه رنگی *sè-rèngui*.

TRICOT, s. m. sorte de tissu, بافت *baf*; — baton gros et court, چوب کوتاه و تنده *tchoubé koutah-ou-goundè*.

TRICOTAGE, s. m., بافکاری *baf-kari*, بافندگی *bafèndègui*.

TRICOTER, v. a., بافتن *bafèn*, کردن *baf-kari kèrdèn*; — tricoté, e, بافته *bafè*, بافته شده *bafè-choudè*.

TRICOTEUR, EUSE, s., بافنده *bafèndè*, جوراب باف *djourab-baf*, بافکار *baf-kar*.

TRICTRAC, s. m., تخته نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nèrd*, نرد بازی *nèrd-bazi*.

TRIDE, adj. des 2 g., چالاک *tchalak*, چست *tchoust*, t. p.

چابک *tchabouk*, pr. t. *tchapouk*, a. سریع *sèrî*.

TRIDENT, s. m., گاو سر سه شاخه *gav-sèrè sè-chukhè*.

TRIENNAL, e, adj., سه سالهیی *sè-salèyi*.

TRIENNALITÉ, s. f., مدت سه سال *mouddète sè sal*.

TRIER, v. a., برگزیدن *vertchidèn*, ورچیدن *bèr gouzidèn*,

ورچیده شد *èntèkhab kèrdèn*; — trié, e, ورچیده

vertchidè-choudè, a. منتخب *mountèkhèb*, pr. t. *mun-takhab*.

TRIEUR, EUSE, s., ورچینند *vertchinèndè*.

TRIFOLIUM, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*.

TRIGAUD, e, adj. (familier), a. حيله باز *hile-baz*,

حيله کار *hile-kar*, pr. t. *hile-kiar*, a. مکار *mèkkar*,

pr. t. *mèkkiar*, ختال *khèttal*.

TRIGAUDEUR, v. n., حيله کردن *dèghèli kèrdèn*,

hile kèrdèn.

TRIGAUDEURIE, s. f., a. حيله *dèghèli*, a. حيله *hile*.

TRIGONOMÉTRIE, s. f., علم مساحت مثلثات *'èlmé mèçahète*

moucèllèçat, a. علم مساحت المثلثات *'èlmé mèçahèt-oul-*

moucèllèçat, pr. t. *'ilmi mèçahat-ul-mucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم مساحت

مثلثات *moutè'èllèq bè-èlmé mèçahète mucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUEMENT, adv., از روی قاعده علم مساحت

مثلثات *èz rouï qa'èdèyé 'èlmé mèçahète mucèllèçat*.

TRILATÉRAL, e, adj., سه پهلو *sè-pèhlou*, a. مثلث الاضلاع

moucèllès-oul-èzla', pr. t. *mucèllis-ul-azla'*.

TRIMBALLER, v. a., همراه خود بردن *hèmè dja hèm-*

rahé khoud bourdèn.

TRIMER, v. n., بعجابه رفتن *bé-'èdjèlè rèftèn*.

TRIMESTRE, s. m., سه ماهه *sè-mahè*.

TRIMESTRIEL, LE, adj., مدت سه ماهی *sè-mahi*, موددت سه ماه *mouddèté sè mah*.

TRINGLE, s. f., میل پرده *milé pèrdè*.

TRINGLER, v. a., با ريسانكار خط کشیدن *ba risman-kar khètt kèchidèn*.

TRINITÉ, s. f., a. تثلیث *tèslis*.

TRINQUER, v. n., با هم آشامیدن *ba hèm àchamidèn*, ب هم شراب خوردن *ba hèm chérab khourdèn*.

TRIO, s. m. d'instruments, سه نفری نوازندگی *nèvazèndè-guï sè-nèfèri*, سه نفری خوانندگی *khanèndèguï sè-nèfèri*.

TRIOLET, s. m., a. شعر مثنی *chè'èré moucèmmèn*, pr. t. *chi'ri mucèmmèn*.

TRIOMPHAL, E, adj., ضفر نمون، فیروزی نشان *firouzi-nèchan*, زعفر-نمون، نصری *nèsri*.

TRIOMPHALEMENT, adv., بفیروزمندی *bè-firouzmèndi*, مظهرانه *mouzèffèranè*, a. مظهراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mou-zaffirèn*.

TRIOMPHANT, E, adj., فیروزمند *firouzmènd*, a. مظهر *mou-zèffèr*, pr. t. *mozaffer*, منصور *mènsour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*; — être triomphant, فنصور و مظهر بودن *mènsour-ou-mouzèffèr houdèn*.

TRIOMPHATEUR, s. et adj. m., متح، فیروزمند *firouzmènd*, فتح کننده *fètk-kounèndè*, a. غازی *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, pl. غزات *ghouzat*.

TRIOMPHE, s. m. honneur accordé au vainqueur, تشریفات *tèchrifaté zèfèr-nèchan*, کوکبه نصرت نمون *kooukèbèyé nousrèt-nèmoun*; — victoire, فیروزی *firouzi*, ظفر فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*, غزا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. غزوات *ghèzèvat*, pr. t. *ghazavat*, غلبه *ghèlèbè*, pr. t. *ghalèbè*.

TRIOMPHER, v. n., فیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, نصرت کردن *zèfèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*, غلبه کردن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

TRIPAILLE, s. f. V. **TRIBE**.

TRIBE, s. f., اشکنبه *chèkèmbè*, pr. t. *chikèmbè*, اشکنبه *èch-kèmbè*, pr. t. *ichkèmbè*.

TRIPERIE, s. f., بازار اشکنبه فروشی *bazarè chèkèmbè-fou-rouchi*.

TRIPIER, ÈRE, s., اشکنبه فروش *chèkèmbè-fourouch*.

TRIPLE, adj. des 2 g., سه ضبقه *sè tèbèqè*, سه قد *sè qèdd*; — une maison à triple étage, عمارت سه ضبقه *'èmarèté sè tèbèqè*; — s., سه چندان *sè tchèndan*, سه این قدر *sè in qèdr*.

TRIPLEMENT, adv., سه چندان *sè tchèndan*.

TRIPLER, v. a., سه چندان کردن *sè tchèndan kèrdèn*; — v. n., سه چندان شدن *sè tchèndan choudèn*; — triplé, e, سه چندان شده *sè tchèndan choudè*.

TRIPPLICITÉ, s. f., سه تایی *sè-tayi*, اثلث *èslas*, تثلیث *tèslis*.

TRIPOLI, nom de ville, طرابلس *tèraboulous*.

TRIPOLI, s. m., ثرد سنباده *guèrdé soumbadè*, جلا *guèrdé djèla*.

TRIPOT, s. m., قمار خانه *goumar-khanè*.

TRIPOTAGE, s. m., آمیزش نا مربوط *amizèché na-mèrbout*.

TRIPOTER, v. n., مخلوط کردن *bè-hèm zèdèn*, مکhlout کردن *mèkhlout kèrdèn*.

TRIPOTIER, ÈRE, s., ننده اخلاط *èkhlât-kounèndè*.

TRIQUE, s. f., چوب گنده *tchoubé goundè*, جندره *djèn-dèrè*.

TRISAÏEUL, s. m., پدر نیای بزرگ *pèdèré niaï bouzourg*, a. جد ثالث *djèddé salès*, pr. t. *djèddi salis*.

TRISAÏEULE, s. f., مادر نیای بزرگ *madèré niaï bouzourg*, a. جدّه ثالثه *djèddèyé salècè*, pr. t. *djiddèi salicè*.

TRISECTION, s. f., انقطاع چیزی بسد گوشه *ènqèta'è tchizi* *bè-sè gouchè*.

TRISSYLLABE, adj. des 2 g., سه هجائی *sè-hèdjayi*.

TRISTE, adj. des 2 g., دلتنگ *dèl-tèng*, اندوهکین *èndouh-kîn*, غمناک *ghèmnak*, a. ملول *mèloul*, محزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — qui chagrine, qui fait de la peine, حزن انگیز *heuzn-ènguiz*, a. محزون *mouhzèn*, pr. t. *mouhzîn*.

TRISTEMENT, adv., باحزن و ملال *bè-heuzn-ou-mèlal*, a. محزوناً *mèhzounèn*, pr. t. *mahzounèn*.

TRISTESSE, s. f., اندوه *èndouh*, a. حزن *heuzn*, pr. t. *huzn*, ملال *mèlal*, ملالت *mèlatèt*; — tomber dans la tristesse, ملول شدن *mèloul choudèn*, اندوهکین شدن *èndouhkin choudèn*.

TRITURABLE, adj. des 2 g., نرم شدنی *nèrm-choudèni*.

TRITURATION, s. f., نَرم شدن *nèrm choudèn*, گُرد شدن *guèrd choudèn*, ا. ساحق *sèhq*, pr. t. *sahq*.

TRITUREE, v. a., نَرم کوبیدن *nèrm kèrdèn*, نرم کردن *nèrm koubidèn*.

TRIUMVIR, s. m., از سه حاکم *yèki èz sè hakèm*.

TRIUMVIRAT, s. m., اتحاد سه حاکم *ètèhadé sè hakèm*.

TRIVIAIRE, adj. m. un chemin triviale, محلّ تفریق شدن *mèhèllé tèfrieg choudèné sè rah*.

TRIVIAL, E, adj., a. عوامی *'èvami*, ا. عامی *'àmmi*.

TRIVIALEMENT, adv., عوامانه *'èvamané*.

TRIVIALITÉ, s. f., a. عامیّت *'àmmiyèt*, عوامیّت *'èvamiyèt*, pr. t. *'aramiyèt*.

TROC, s. m., t. p. دگش *dèguèch*, pr. t. *dèich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'âvèzè*; — faire un troc, دگش معاوضه کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kèrdèn*, *mou'âvèzè kèrdèn*.

TROCART, s. m., مبضّة *nichtèré djèrrahi*, جراحی *moubètètè*.

TROCHANTER, s. m. terme d'anat., a. حرکت *hèrkèkèt*, pr. t. *harkèkèt*, pl. حراکیک *hèrakik*, pr. t. *karakik*.

TROCHET, s. m., خوشه *khochè*, a. قطف *qètʃ*, pr. t. *qitʃ*, pl. قنطوف *qoutouf*.

TROCHISQUES, s. m. pl., a. حبّ *hèbb*, pr. t. *habb*, قرص *qours*.

TROGLODYTES, s. m. pl. habitants des grottes, غار نشینان *ghar-nèchinan*.

TROGNE, s. f., صورت گنده *sourètè goundè*.

TROGNOM, s. m., هسته دان *hèstè-dan*.

TROIS, adj. num. des 2 g., سه *sè*, a. ثلاثه *sèlacè*.

TROISIÈME, adj. ord. des 2 g., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*,
pr. t. *salis*; — s., سه بك *sè-yèk*.

TROISIÈMEMENT, adv., سيمين *sèyoumîn*, a. ثالثاً *salècèn*,
pr. t. *salicèn*.

TROIS-MÂTS, s. m., سه دیرکی *kèchtiî sè dirèki*.

TROLER, v. a., بی ج هر طرف برتن *bi dja hèr tèrèf bour-*
dèn; — v. n. courir çà et là, این طرف رفتن *în tèrèf-ou-ân tèrèf rèftèn*,
این طرف و آن طرف *în tèrèf-ou-ân tèrèf guèchtèn*.

TROMBE, s. f., دیباد *diè-bad*, گردباد *guèrd-bad*, گردباده
guèrd-badè.

TROMBLON, s. m., زرنای بزرگ *zournai bouzourg*.

TROMBONNE, s. f., زرنای نظم *zournai nèzam*.

TROMPE, s. f. instrument, زنا *zourna*, a. بوق *bouq*, pl.
ابواق *èbraq*; — partie du museau de l'éléphant, a.
خورنم *khèrtoum*, خورنم *khourtoum*, pr. t. *khor-*
toum.

TROMPER, v. a., فریفتن *fèristèn*, دادن فریب *fèrib dadèn*,
گول زدن *goul-zèdèn*, مغبن کردن *mèghboun kèrdèn*,
کنبوریدن *kèmbouridèn*; — tromper la vigilance de
quelqu'un, غفل کردن *ghafèl kèrdèn*; — se tromper,
سهو کردن *sèho kèrdèn*, اشتباه کردن *èchtèbah kèrdèn*,
pr. t. *ichtibah kièrdèn*, مشتبه شدن *mouchtèbèh chou-*
dèn, pr. t. *mouchtèbih choudèn*, خبط کردن *khèbt kèr-*
dèn, غلط کردن *ghèlèt kèrdèn*, pr. t. *ghalat kièrdèn*; —
être trompé, se laisser tromper, گول خوردن *goul*
khourdèn, pr. t. *goul khordèn*, مغبن شدن *mèghboun*

choudèn, فریفته شدن *feriftè choudèn*, فریب خوردن *fè-rib khourdèn*; — *trompé*, e, فریفته *fèriflè*, گول خورده *goul-khourdè*, مغبون فریب خورده *fèrib-khourdè*, مغبون شده *meghboun-choudè*, a. مغبون *mèghboun*, pr. t. *maghboun*.

TROMPERIE, s. f., فریب *fèrib*, فریبندگی *fèribèndègui*, کذب *kèmbourè*, دمدمه *dèmdèmè*, a. خدیعه *khèdi'è*, pr. t. *khadi'a*, غبن *ghèbn*, pr. t. *ghabn*.

TROMPETTE, s. f., شیپور *chèipour*.

TROMPETTER, v. a. publier, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, vulg. بصدای شیپور اعلام *djar kèchidèn*, جار کشیدن *bè-sèdaï chèipour d'èlam kèrdèn*.

TROMPETTEUR, s. m., a. عضلة الفنيك *'èzèlèt-oul-fènik*.

TROMPETTE, s. m. celui qui joue de la trompette, شیپورزن *chèipour-zèn*.

TROMPEUR, EUSE, adj. et s., چاپلوس *tchapelous*, pr. t. *tchaplous*, فریب دهنده *fèrib-dèhèndè*, فریبند *fèribèndè*, a. خادع *khadè'*, pr. t. *khadi'*, مکار *mèkkar*, pr. t. *mèkkar*.

TRONC, s. m., تنه *tènè*, a. جذل *djèzl*, pl. جذال *djèzal*, ساق *saq*; — le tronc d'un arbre, تنه درخت *tènèyè dèrèkht*.

TRONÇON, s. m., تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

TRONÇONNER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, لخت *lèkht-lèkht* *bouridèn*.

TRÔNE, s. m., اورنگ *oourèng*, pr. t. *èvrèng*, تخت *tèkht*, pr. t. *takht*, a. سریر *sèrig*, pl. استرة *ècèrrèt*, اریکه *èrikè*,

pl. *àrayèk*, pr. t. *araïk*; — le trône royal, تخت *tèkhté padèchahi*, pr. t. *takhti padichahi*, تخت سلطنت *tèkhté sèltènèt*, pr. t. *takhti saltanèt*.

TRONQUER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*; — mutiler, en parlant des statues, شکستن *chèkèstèn*; — en parlant des ouvrages d'esprit dont on retranche des passages, ناقص کردن *kèm kèrdèn*, ناقص *naqès kèrdèn*; — tronqué, e, بریده شده *naqès-choudè*, *bou-ridè-choudè*, a. مقطوع *mèqtou'*, pr. t. *maqrou'* ناقص *naqès*, pr. t. *naqis*.

TROP, adv., پیر *pour*, خیلی *khèili*, a. زیاد *ziad*; — ce n'est pas trop loin, پیر دور نیست *pour dour nist*, زیاد دور *ziad dour nist*; — c'est trop, این زیاد است *in ziad-èst*, زیاد است *ziad-èst*.

TROPE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, صورت مجاز *sourètè mèdjaz*, pr. t. *sourèti mèdjaz*.

TROPHÉE, s. m. dépouille d'un ennemi vaincu, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنایم *ghènayèm*, pr. t. *ghanaïm*; — assemblage d'armes, a. علامت فتح *'èla-mèté fèth*, pr. t. *'alamèti fèth*; — victoire, a. فتح *fèth*, pl. فتوح *foutouh*, فتوحات *foutouhat*; — au fig. faire trophée d'une chose, en tirer vanité, فخر کردن *fèkhr kèrdèn*.

TROPIQUE, s. m., a. دائرة الانقلاب *daïrèt-oul-ènqèlab*, pr. t. *daïrèt-ul-îngilah*, مدار انقلاب *mèdar-oul-ènqèlab*, pr. t. *mèdar-ul-îngilab*; — le Tropique du Cancer, مدار سرطان *mèdaré sèrètan*, pr. t. *mèdari sèrètan*; — du

Capricorne, مدار جدی *mèdaré djèdi*, pr. t. *mèdari djèdi*.

TROQUER, v. a., دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kièrdèn*, عوض کردن *'èvèz kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'â- vèzè kèrdèn*, pr. t. *mu'âvizè kièrdèn*.

TROQUEUR, EUSE, s., معاوضه کننده *mou'âvèzè-kounèndè*.

TROT, s. m., چهار نعل *tchèhar-nè'èl*, چار نعل *tchar-nè'èl*, pr. t. *tchar-na'l*.

TROTTE, s. f. (populaire), راه *rah*; — il y a une bonne trotte d'ici, از اینجا معقول راهیست *èz in-dja mè'èqoul rah-ist*.

TROTTER, v. n., چار نعل رفتن *tchar-nè'èl rèftèn*.

TROTTEUR, s. m., چار نعل رو *èspé tchar-nè'èl-roou*, pr. t. *èspi tchar-na'l-rèv*.

TROTTOIR, s. m., پیادگان *rahé piadègan*.

TROU, s. m., سوراخ *sourakh*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*; — faire un trou, سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — boucher un trou, سوراخ گزفتن *sourakh guèrèftèn*.

TROUBADOUR, s. m., شعر خوان *chè'èr-khan*.

TROUBLE, adj. des 2 g., آلوده *âloudè*, نا صاف *na-saf*.

TROUBLE, s. m. confusion, désordre, مغشوشی *mèghchou-chi*, شلوغ *choulough*, آشوب *âchoub*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*.

TROUBLE-FÊTE, s. m., مختل *moukhèll*, pr. t. *moukhill*.

TROUBLER, v. a. rendre trouble, آلوده کردن *âloudè kèrdèn*, نا صاف کردن *na-saf kèrdèn*; — apporter du désordre, مغشوش کردن *mègh-*

chouch kèrdèn; — inquiéter, tourmenter, زحمت دادن
zèhmèt dadèn, pr. t. *zahmèt dadèn*, متعصب شدن
tè'èrrèz choudèn; — causer des troubles, فتنه بر پا
 کردن *fètnè bèr pa kèrdèn*, pr. t. *filnè bèr pa kièrdèn*,
 فتنه بر انگیزختن *fètnè bèr ènguikhtèn*; — inter-
 rompre, مختل شدن *moukhèll choudèn*; — agiter,
 mouztlèrèb kèrdèn; — se troubler, deve-
 nir trouble, نا صاف شدن *na-saf choudèn*; — s'intimi-
 der, گیج شدن *sèr-guèrdan choudèn*, سر گردان شدن
guidj choudèn; — troublé, e, ناصاف *na-saf*; — en dé-
 sordre, شلوع *choulough*, a. مغشیش *mèghchouch*, pr. t.
maghchouch, مختل *moukhtèll*, pr. t. *moukhtill*; —
 agité, e, مضطرب *mouztlèrèb*, pr. t. *mouztarib*.

TROUÉ E, s. f., گذرگاه میان جنگل *gouzèr-gahé miané djènguèl*.

TROUER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, سوراخ کردن
sèqb kèrdèn.

TROUPE, s. f., گروه *guèrouh*, pr. t. *gourouh*, a. فوج *fooudj*,
 pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfvadj*; — une troupe de voleurs,
 یک گروه دزد *yèk guèrouhé douzd*; — gens de guerre
 armée, لشکر *gouchoun*, سپاه *sèpah*, pr. t. *sipah*, لشکر
lèchkèr, a. عسکر *'èskèr*, pr. t. *'askièr*, pl. عساکر *'èça-
 kèr*, pr. t. *'açakir*.

TROUPEAU, s. m., گله *guèlè*, گله *guèllè*, ره *rèmè*, گله
kouparè; — un troupeau de moutons, گوسفند
yèk guèlèyè gousfènd.

TROUSSE, s. f. faisceau de plusieurs choses liées ensemble,
 دسته *dèstè*, پشت واره *poucht-varè*, a. حرمة *houzmèt*;

— trousse de chirurgien, جزودان جراحی *djouzv-dané djèrrahi*, جزو کش جراحی *djouzv-kèché djèrrahi*; — en trousse, en croupe derrière un cavalier, ترک *tèrk*.

TROUSSEAU, s. m. nippes et hardes qu'on donne aux filles en les établissant, a. جهاز *dj' haz*, pr. t. *djihaz*, pl. يكدهسته *èdjhèzè*; — un trousseau de clefs, يكدهسته کلید *yèk dèstèyé klid*.

TROUSSE QUEUE, s. m., بدم اسب *bèndé doummé èsp*.

TROUSSE-QUIN, s. m. derrière de la selle, کوه پشت زين *kouhèyé pouchlé zîn*.

TROUSSER, v. a., زيل رخترا بلند کردن *zèilé rèkht-ra boulènd kèrdèn*, زيل رخت را برجيدن *zèilé rèkht-ra bèr tchidèn*; — on dit dans un sens obscène : trousse un femme, تنبان رنى را كندن *toumbané zèni-ra kèndèn*.

TROUSSIS, s. m., چين *tchîn*, شكن *chèkèn*, شكنج *chèkèndj*, pr. t. *chikièndj*.

TROUVAILLE, s. f., بد آور *bad-àvèr*, a. لقط *lèqèt*, pr. t. *laqat*, لغنه *lèqètè*, pr. t. *laqata*.

TROUVER, v. a., پيدا کردن *pèida kèrdèn*, جستن *djoustèn*, *djustèn*, يافتن *yaftèn*, — inventer, ايجاد کردن *idjad kèrdèn*, اختراع کردن *èkhtèra' kèrdèn*, pr. t. *ikhtira' kièrdèn*; — trouver bon, approuver, مناسب دیدن *mounacèb didèn*, pr. t. *munacib didèn*; — trouver, estimer, juger, دیدن *didèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*; — je trouve cela bien, ou, que cela est bien, من اين را خوب ميدانم *mèn in-ra khoub mi-danèm*, ou من اين را خوب مي بينم *mèn in-ra khoub mi-binèm*;

— aller trouver quelqu'un, پيش کسی رفتن *piché kèci rèftèn*; — se trouver en quelque endroit, بودن *boudèn*; — se trouver bien de quelqu'un ou de quelque chose, خوشنود بودن *khochnoud boudèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — il se trouve que . . . , چنان شد که *tchènan choud ké*, پيدا معلوم شد که *mè'èloum choud ké*; — trouvé, e, پيدا *pèida-choudè*; — enfant trouvé, بچه گاو *bètchèyé gou*, ا. لقيط *lèqit*.

TRUAND, s. m., سړوب *mèrdé bi sèr-ou-pa*.

TRUANDER, v. n. (peu usité), گدایي کردن *guèdayi kèrdèn*, بدروزه رفتن *bè-dèriouzè rèftèn*.

TRUANDERIE, s. f., گدایي *guèdayi*, بدروزه *dèriouzè*.

TRUBLE, ou TROUBLE, s. f. sorte de filet, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRUCHEMAN ou TRUCHEMENT, s. m., a. ترجمان *terdjouman*, مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutirdjim*.

TRUCHER, v. n. V. TRUANDER.

TRUCHEUR, se, s., گدا *guèda*.

TRUELLE, s. f., انداو *èndavè*, اندابه *èndaòè*, مانه *malè*, pr. t. *mala*.

TRUELLÉE, s. f., بقدر يك انداو *bè-qèdré yèk'èndavè*.

TRUFFE, s. f., دنبلان *doumbèlan*.

TRUFFER, v. a., دنبلان انداختن *bè-doumbèlan àkèndèn*.

TRUFFIÈRE, s. f., دنبلانزار *doumbèlan-zar*.

TRUIE, s. f., ماده خوک *mèdinèyé khouk*, مادۀ خوک *ma-dè-khouk*.

TRUIE, s. f., t. p. قول انه *qèzèl àlè*, pr. t. *qizil àla*.

TRUITÉ, *e*, adj., خالخال *khal-khal*.

TRUMEAD, *s. m.* espace entre deux fenêtres, فاصله میان *facèlèyé miané dou pèndjèrè*; — le jarret d'un bœuf, پشت زانوی گاو *pouchté zanouï gav*.

TU, *te*, toi, pron. de la seconde personne des 2 g., تو *tou*. tu se rend en persan par un *ی* placé à la fin du verbe. Le pronom تو *tou*, précède toujours le verbe, exemple : آمدی *âmèdi*, tu es venu, میدانی *mi-dani*, tu sais, tu le sais, ou تو آمدی *tou âmèdi*, tu es venu, toi, tu es venu, تو میدانی *tou mi-dani*, tu sais, tu le sais. Comme on le voit, on peut, dans les verbes, conserver ou supprimer le pronom تو *tou*. Quand le verbe est terminé par un *ی* ou ajoute à ce *ی* pronom un *ه* éléf-hènzè, qui le double. exemple : میایی *mi-âyi*, tu viens; — te, à l'accusatif en persan se rend par تو را *tou-ra* précédant le verbe, ou par un *ت* placé, soit à la fin de l'adjectif ou du substantif qui entre dans la composition d'un verbe actif ou neutre, soit à la fin du verbe, exemple : je t'aime, تو را دوست میدارم *tou-ra doust mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوستت میدارم *doust-èt mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوست میدارمت *doust mi-darèm-èt*, ou دارمت *darèm-èt*; — je t'ai dit, je te l'ai dit تو را گفتم *tou-ra goftèm*, گفتتم *goftèm-èt*. Cependant, بنو *bè-tou*, à toi, comme régime indirect, est plus usité, بنو گفتتم *bè-tou goftèm*, je t'ai dit je te l'ai dit; — بتو دادم *bè-tou dadèm*, je t'ai donné, je te l'ai donné.

TUABLE, adj. des 2 g., کشتنی *kouchtèni*, قابل کشتن *ga-bèlé kouchtèn*.

TUANT, e, adj. fatigant, آوند بهستوه *bè-soutouh àvèrèndè*, زیاده زحمت دهند *ziad mou-zahèm*.

TUBE, s. m., انبیه *emboubè*, لوله *loulè*.

TUBERCULE, s. m. excroissance qui survient à la racine des plantes, گره *guèrèh*.

TUBÉREUSE, s. f. plante qui vient d'un oignon, گل پیازی *goulé piazì*.

TUBÉROSITÉ, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, آماس *amas*, a. ورم *verèm*, pl. اورام *ouram*, pr. t. *èvràm*.

TUBULEUX. EUSE, adj., انبیه دار *emboubè-dar*.

TUBULURE, s. f. petit tube, V. TUBE.

TUDESQUE, adj. des 2 g., نمسی *nèmsèvi*.

TUER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*, pr. t. *qatl kièrdèn*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, خود را تلف کردن *khoud-ra tèlèf kèrdèn*; — on dit: tuer le temps, وقت را گذرانیدن *vèqt-ra gouzèranidèn*, وقت گذرانیدن *gouzèranidèné vèqt*, pr. t. *guzèranidèni vaqit*; — tuer, fatiguer excessivement, بهستوه *bè-soutouh àvourdèn*, کشتن *kouchtèn*; — tué, e, کشته شد *kouchtè-choudè*, a. مقتول *mèqtoul*, pr. t. *maqtol*; — crier à tue-tête, فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان گهین *fèghan kèrdèn*, pr. t. *fighan kièraèn*.

TUERIE, s. f., خنیزی *khoun-rizi*, a. قتل عام *qètlé 'àm*, pr. t. *qatli 'àm*; — lieu où on tue les animaux, سلخخانه

sèlèkh-khanè, a. مذبحة *mèzbèhè*, pr. t. *mazbaha*, V.

ABATTOIR.

TUMEUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, قتال *qèttal*.

TUF, s. m., خاک سبید *khaké sèfid*.

TUILE, s. f., سفال *soufal*.

TUILEAU, s. m., ریزۀ سفال *rizèyé soufal*.

TUILERIE, s. f., کوره سفالپزی *kourèyé soufal-pèzi*.

TUILIER, s. m., سفالپز *soufal-pèz*.

TULIPE, s. f. fleur, لاله *lalè*.

TULLE, s. m., تور *tour*.

TUMÉFACTION, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, آماس *âmas*, آمه *âmah*, شیش *chich*, ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*, انتفاخ *èntèfakh*, pr. t. *întifakh*.

TUMÉFIER, v. a., آماس در آوردن *âmas dèr àvourdèn*, آماسیدن *âmacidèn*; — se tuméfier, آماس کردن *âmas kèrdèn*, ورم کردن *vèrèm kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*; — tuméfié, e, باد کرده *bad-kèrdè*, آماس کرده *âmas-kèrdè*, a. منتفخ *mountèfèkh*, pr. t. *mun-tèfikh*.

TUMEUR, s. f., آماس *âmas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*.

TUMULAIRE, adj. des 2 g., قبرستانی *qèbrèstani*.

TUMULTE, s. m., هنگامه *hèngamè*, شورش *noufè*, شورش *chou-rèch*, غلغله *ghoulghoulè*, آشوب *âchoub*, a. دغدغه *dègh-dèghè*, pr. t. *daghdagha*; — en tumulte, آشوب تمام *bè-âchoubé tèmam*.

TUMULTUAIRE, adj. des 2 g., شلوغ *choulough*; — une as-

semblée tumultuaire ou mieux, tumultueuse, مجلس مجلس *mèdjlecé choulough*.

TUMULTUAIREMENT, adv., ou mieux, TUMULTUEUSEMENT, شلوع شلوع *choulough*, غوغا و غوغا *bè-chour-ou-ghoouga*.

TUMULTUEUSEMENT, adv. V. TUMULTUAIREMENT.

TUMULTUEUX, EUSE, adj. V. TUMULTUAIRE.

TUMULUS, s. m., علامت گور *'èlamètè gour*, قبر *loouché qèbr*.

TUNIQUE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*; — par analogie vêtement de femme et d'homme, کمر چین *kèmèr-tchin*, کولبدجه *koulèdjè*, pr. t. *koulidjè*, قبا *qèba*, pr. t. *qaba*; — terme de chirurgie, pellicule, membrane, پردہ *pèrdè*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اعشيه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TUORBE, s. m., ا. طنبور *tèmbour*, pr. t. *tambour*, pl. تندبیر *tènabir*.

TURBAN, s. m., دسٹار *dèstar*, ا. عمامه *'èmamè*, pr. t. *'imamè*, pl. عمام *'èmayèm*, pr. t. *'amaïm*.

TURBOT, s. m., سپر ماهی *sèpèr-mahi*.

TURBULEMMENT, adv., بعربده جویی *bè-'èrbèdè-djouyi*, بفتنه جویی *bè-fètne-djouyi*.

TURBULENCE, s. f., فتنه انگیزی *'èrbèdè-djouyi*, عربده جویی *fètne-ènguizi*.

TURBULENT, E, adj., فتنه انگیز *'èrbèdè-djouï*, عربده جوی *fètne ènguiz*, فتنه جوی *fètne-djouï*.

TURC, s. m., ا. تترك *tourk*, pr. t. *turk*, pl. اتراک *ètrak*. Pour désigner les turcs de Constantinople on emploie le mot, عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*.

TURC, turque, adj., تترکی *tourki*; — la langue turque,

ترکی حرف *zèbané tourki* ; — parler turc, *زبان تهرکی* *tourki hèrf zèdèn*.

TURCIE, s. f., بنداآب *bèndé âb*, سداآب *sèddé âb*, چل *tchèl*, ا. سدا *sèdd*.

TURCOMAN, a. ترکمن *tourkmèn*, pr. t. *turkmèn*, pl. تراکمه *tèrakèmè*, pr. t. *tèrakimè*.

TURGESCECE, s. f., آماس *âmas*, باد *bad*, a. تنفیخ *tènfigh*, نفاخه *nèfkhèl*, pr. t. *nafkhat*.

TURGESCENT, e, adj., باد کننده *nèfkh-kounèndè*, باد-کونده *bad-kounèndè*.

TURLUPINADE, s. f. (familier), بی مزگی *hèrzègui*, بی مزهگی *bi mèzègui*.

TURLUPINER, v. n., بی مزگی *hèrzègui kèrdèn*, بی مزهگی *bi mèzègui kèrdèn*, یاهو گفتن *yavè goftèn* ; — v. a. tourner en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhor kièrdèn*.

TURNEPS, s. m. espèce de gros navet, شلغم گنده *chèl-ghèné goundè*.

TURPITUDE, s. f., زسواپی *rousveyi*, a. اقتضاح *èstèzah*, pr. t. *iftizah*, قباحه *qèbahèt*, pr. t. *qabahat*.

TURQUESTAN, ou TURKESTAN, contrée de la grande Tartarie, ترکستان *tourkèstan*, pr. t. *turkistan*.

TURQUIE, l'empire turc, خاک عثمانلو *khaké 'osmanlou*, مملکت عثمانلو *memlèkètè 'osmanlou*.

TURQUOISE, s. f., فیروزه *firouzè*, پیروزه *pirouzè*.

TUTÉLAIRE, adj. des 2 g., نگهبان *nèguèh-ban*, نگاهبان *nè-gah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پاسدار *pas-dar*, نگاهدار.

nègah-dar, a. حامى *hami*, حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*,
pl. حافظين *hafèzoun*.

TUTELLE, s. f., a. وكلت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*, ولايت *vè-
layèt*, pr. t. *vilayèt*.

TUTEUR, TRICE, s., a. وكيل *vèkil*, ولي *vèli*, وصى *vèci*.

TUTIE, s. f. oxyde de zinc, سنگ توتی *sèngué toutia*, a.
توتیا *toutia*, حجر التوتيا *hèdjèr-out-toutia*, pr. t.
hadjèr-ut-toutia.

TUTOIEMENT, s. m., خطاب بلفظ تو *khètabé bè-lèfzé
tou*.

TUTOYER, v. a., تو خطاب کردن *bè-lèfzé tou khètab
kèrdèn*, تو گفتن *tou goftèn*.

TUYAU, s. m., أنبوبة *èmboubè*, نون *loulè*, pr. t. *lulè*.

TYMPAN, s. m., پردۀ گوش *pèrdèyé gouch*, a. صحنه *sèhna*,
pr. t. *sahna*.

TYMPANISER, v. a. décrier quelqu'un hautement, رسواى
کردن *rousvaï 'àlèm kèrdèn*, علانية رسوا *'èla-
niyètèn rousva kèrdèn*; -- tympanisé, e, رسواى عنم
شد *rousvaï 'àlèm choudè*.

TYMPANITE, s. f., a. استسقاء يابس *èstèsqae yabès*, pr. t. *is-
tisqai yabis*, استسقاء رباكى *èstèsqae rihi*, pr. t. *istis-
qai rihi*.

TYMPANON, s. m., صنتور *sèntour*, pr. t. *santour*; — jouer
du tympanon, صنتور زدن *sèntour zèdèn*.

TYPE, s. m. figure originale, اصل صورتش *èslé sourèt-èch*,
صورت اصلی *sourèté èsli*.

TYPHON, s. m., V. TROMBE.

TYPHUS, s. m., a. مكرقه *mouhrèqè*.

TYPOGRAPHE, s. m., بسمه زن چاپ کنده *tchap-kounèndè*, بسمه زن *bèsmè-zèn*.

TYPOGRAPHIE, s. f., فن چاپ کردن *fènné tchap kèrdèn*, a. فن طباعة *fènné tèba'èt*, pr. t. *fènni tèba'at*; — établissement d'imprimerie, بسمه خانه *bèsmè-khanè*, pr. t. *basma-khanè*.

TYPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., بسمه‌ئی *tchapi*, بسمه‌ئی *bèsmèyi*.

TYRAN, s. m. se disait chez les Anciens de celui qui usurpait la puissance souveraine, غصب کننده تخت *ghèsb-kounèndèyè tèkhté sèltènèt*; — se dit aujourd'hui de celui qui gouverne avec injustice, بيدادگر *bidad-guèr*, ستمکار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, pl. ظلمه *zèlèmè*, غدار *ghèddar*, pr. t. *ghaddar*, جبار *djèbbar*, pl. جبار *djabèrè*, جابرة *djabèrèt*.

TYRANNIE, s. f., بيدادگری *bidad-guèri*, ستمکاری *sètèm-kari*, pr. t. *sitèm-kiari*, a. ظلم *zoulm*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, جبر *djèbr*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

TYRANNIQUEMENT, adv., به بيدادگری *bè-bidad-guèri*, بظلم و بستمکاری *bè-sètèm-kari*, جبارانه *djèbbaranè*, تعدی *bè-zoulm-ou-tè'èddi*, بيدادگری *èz roui bidad-guèri*, a. ظلماً *zoulmèn*, جبراً *djèbrèn*, جوراً *djoourèn*, pr. t. *djènrèn*.

TYRANNIQUE, adj. des 2 g., a. ظلمی *djèbri*, ظلمی *zoulmi*.

TYRANNISER, v. a., بيدادگری کردن *bidad-guèri kèrdèn*,

کردن *zoulm kèrdèn*, *tè'addi kèrdèn*,
 pr. t. *tè'addi kièrdèn*, *djèbr kèrdèn*, ستم
sètèm kèrdèn, pr. t. *sitèm kièrdèn*; — tyrannisé,
 e, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*.

U

UBIQUITÉ, s. f., همه جا موجود بودن *hèmè dja mooudjoud boudèn*, a. حيثيت *hèiciyèt*.

UKASE, s. m., حکم امپراتور روسيه *heukmé èmpèratouré rouciyè*.

ULCÉRATION, s. f., پیدا شدن زخم *pèida choudèné zèkhm*,
 a. نقیح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

ULCÈRE, s. m., زخم *zèkhm*, ریش *riçh*, a. قرحة *qèrhèt*, pr.
 t. *qarhat*, pl. قروح *qourouh*.

ULCÉRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — ulcéré, e,
 زخم دار شده *zèkhm-dar-choudè*, زخم دار *zèkhm-dar*, a.
 مقروح *mèqrouh*, pr. t. *maqrouh* — au fig. V. FÂCHÉ,
 IRRITÉ.

ULCÉREUX, EUSE, adj. de la nature de l'ulcère, مانند زخم
manèndé zèkhm, از جنس زخم *èz djènsé zèkhm*; — qui
 est couvert d'ulcères, پر زخم *pour zèkhm*.

ULÉMA, OULÉMA, s. m. pl., a. علما *'ouléma*.

ULTÉRIEUR, E, adj. qui est au delà, par opposition à cité-
 rieur, آن طرف *ân tètèf*, pr. t. *ân taraf*, سمت *ân sèmt*; — qui vient après, بعد از این *bè'èd èz ïn*, pr. t.
ba'd èz ïn, پس از این *pès èz ïn*, a. مؤخر *mou'èkhkhèr*,
 pr. t. *mou'akhhkhar*.

ULTÉRIEUREMENT, adv. au delà, outre ce qui a été dit ou

fait, علاوه بر این 'èlavè bèr in; — postérieurement, ensuite, پس از این pès èz in, بعد از این bè'èd èz in, a. بعد من mèn bè'èd, pr. t. mìn ba'd, بعد bè'èd, pr. t. ba'd.

ULTIMATUM, s. m., حرف آخر soukhèné àkhèr, آخر الحرف hèrfé àkhèr, a. آخر الكلام àkhèr-oul-kèlam.

ULTRAMONTAIN, E, adj., آن طرف کوه àn tèrèfé kouh.

UN, UNE, adj. num., يك yèk, یکی yèki, a. واحد vahèd, pr. t. vahid, fém. واحدة vahèdèt, pr. t. vèhdèt; — Dieu est un, خدا واحد است khouda yèkist, خدا واحد است khouda vahèd-èst; — c'est tout un, یکیست yèkist, تفاوت ندارد tèfavout nè-darèd; — un à un, يك يك yèk-yèk; — les uns et les autres, همه hèmè, a. مجموع mèdjimou'.

UNANIME, adj. des 2 g., يكزبان yèk-zèban, يكدل yèk-dèl, pr. t. yèk-dil, a. متفق نقول mouttèfèq-oul-qooul, pr. t. muttèfiq-ul-qavl, متفق الرأي mouttèfèq-our-rè'i, pr. t. muttèfiq-ur-rè'i.

UNANIMEMENT, adv., يكزبان yèk-zèban, a. بالاتفاق bæl-èt-tèfaq, pr. t. bil-ittifaq.

UNANIMITÉ, s. f., يكزبانى yèk-zèbani, همزبانى hèm-zèbani.

UNI, E, adj. égal, هموار hèm-var, a. مستوی moustèvi; — sans ornement, ساده sadè; — en parlant des personnes qui sont liées d'amitié, de sentiment, جور djour, پیوسته bè-hèm pèivèstè.

UNIÈME, adj. ord. ne s'emploie qu'avec les nombre vingt, trente, quarante, etc. بیست و یکم bist-ou-yèkoun.

UNIFICATION, s. f., بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, یکی یکی *yèki choudèn*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*.

UNIFIER, v. a., کردن یکی *yèki kèrdèn*.

UNIFORME, adj. des 2 g., یکسان *yèk-san*, یک شکل *yèk-chèkl*, a. مساوی *mouçavi*, متساوی *moutèçavi*.

UNIFORME, s. m., رخت نظام *rèkhtè nèzam*, رخت رسمی *rèkhtè rèsmi*, البسة رسمية *lèbare rèsmi*, a. رسمی *èbècèyè rèsmiyè*, pr. t. *èlbicèi rèsmiyè*, le mot *rèsmi*, ou *rèsmiyè* n'est employé que pour officiel, ou uniforme civil.

UNIFORMÉMENT, adv., بیک نور *bè-yèk ousloub*, *bè-yèk nèvèrd* علی انسیه *bè-yèk tèrkib*, a. ترکیب *'èlès-sèviyè*, pr. t. *'alas-sèviyè*.

UNIFORMITÉ, s. f., مناسبیت بهمدیگر *yèk-sani*, *nacèbètlè bè-hèm-diguèr*, a. مساوات *mouçavat*.

UNIMENT, adv., همار *hèm-var*; — simplement, ساده *sadè*; — sans façon, بی تکلیف *bi tèklifanè*, بی تکلیف *tèklif*.

UNION, s. f. jonction, بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. اتصال *ètèçal*, pr. t. *itticàl*; — accord, اتحاد *yèk-djèhèli*, a. اتحاد *ètèhad*, pr. t. *ittihad*, اتفاق *ètèfaq*, pr. t. *ittifaq*.

UNIQUE, adj. des 2 g., یگانه *yèganè*, pr. t. *yèguianè*, a. واحد *vahèd*, pr. t. *vahid*, وحید *rèhid*; — fils unique, پسر یگانه *pècèrè yèganè*, ولد یگانه *vèlèdè yèganè*, pr. t. *vèlèdi yèguianè*.

UNIQUEMENT, adv., همان تنها *hèman tènha*, همین تنها *hè-mîn tènha*, a. مخصوص *mèhçèn*, pr. t. *mahçèn*, معص

mèhz, pr. t. *mahz*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makh-sous*; — je suis venu uniquement pour toi, همین تنها *hèmin tènha bèraï tou àmèdèn*, محض از *mèhz èz bèraï tou àmèdèm*.

UNIR, v. a. joindre ensemble, بهم پیوستن *bè-hèm pèivès-tèn*, ملحق کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*, *moulhèq kèrdèn*; — s'unir, s'associer, یکیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجبهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متفق شدن *moultfèq choudèn*; — s'unir d'amitié, رابطه دوستی پیدا کردن *rabètèyè dousti pèida kèrdèn*, دوست شدن *doust choudèn*; — unir, ôter les inégalités, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*; — uni, e, joint, بهم پیوسته *bè-hèm pèivèstè*, وصل شده *vèsl-choudè*, a. ملحق *moulhèq*, pr. t. *mulhaq*; — aplani, هموار شده *hèm-var-choudè*, هموار *hèm var*, a. مستوی *moustèvi*; — qui n'a aucun ornement, سده *sadè*.

UNISSON, s. m., یک آهنگی *yèk-âhèngui*, یکپرده *yèk-pèrdè*, a. وحدۃ الاصوات *vèhdèt-oul-èsvat*, pr. t. *vahdèt-ul-èsvat*; — au sens moral, commun accord, a. اتفاق *èt-tèfaq*, pr. t. *ittifaq*; — à l'unisson, a. بالاتفاق *bèl-èt-tèfaq*, pr. t. *bil-ittifaq*.

UNITAIRE, s. et adj., a. متحد *mouvèhhèd*, pr. t. *muva-hid*, pl. موحدین *mouvèhhèdîn*, pr. t. *muva-hhidîn*.

UNITÉ, s. f., یگانگی *yèganègui*, یکی بودن *yèki boudèn*, a. وحدت *vèhdèt*, pr. t. *vahdèt*, وحدانیت *vèhdaniyèt*, pr. t. *vahdaniyèt*, احدیت *èhèdiyèt*, pr. t. *ahadiyèt*; — principe du nombre, يك *yèk*, a. احد *èhèd*, pr. t. *ahad*, pl. احاد *èhad*, pr. t. *ahad*.

UNITIF, IVE, adj. (peu usité) qui unit, يَكِي كُنْدَه *yèki-kounnèdè*; — terme de dévotion, qui unit par le pur amour, état unitif, اهل السلوك حالت *halète èhl ous-selouk*, pr. t. *halèti-èhl us-sulouk*, حالت موحدين *halète mouchhèdîn*, pr. t. *halèti muvahhidîn*.

UNIVALE, adj., يَكْ صَدَفِي *yèk-sèdèfi*, ا. نو صدف *zou sèdèf-oul-vahèd*, pr. t. *zou sadèf-ul-vahid*.

UNIVERS, s. m., كَيْتِي *guiti*, جِهَان *djèhan*, pr. t. *djihan*, دُونِيَا *dounia*, عَالَم *'àlèm*, pl. عَوَالِم *'èvalèm*, pr. t. *'avalim*, اَقْدَار *'àlèmîn*; — les parties de l'univers, اَقْدَار *'àlèm*, pr. t. *aqtarè 'àlèm*.

UNIVERSALITÉ, s. f., ا. عُمُوم *'oumoum*, عُمُومِيَّت *'oumoumi-yèt*; — l'universalité des êtres, عُمُومِيَّت مَوْجُودَات *'oumoumiyèlè mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumiyèti mèvdjoudat*, عُمُوم مَوْجُودَات *'oumoumè mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumi mèvdjoudat*.

UNIVERSAUX, s. pl., ا. كَلِّيَّات *koulliat*.

UNIVERSEL, LE, adj., ا. عُمُومِي *'oumoumi*, اَم *'àmm*; — famine universelle, ا. قَحْط عَام *qèhtè 'àmm*, pr. t. *qahti 'àmm*; — avoir l'approbation universelle, مَظْهَر *mèzhèrè tèhsîn 'àmmè choudèn*; — un homme universel, qui embrasse tout, ا. كُلّ *koull*, pr. t. *kull*; — science universelle, ا. عِلْم كُلّ *'èlmè koull*, pr. t. *'ilmi kull*.

UNIVERSELLEMENT, adv., ا. عُمُومًا *'oumoumèn*, عَلَى الْعُمُوم *'èlèl-'oumoum*.

UNIVERSITAIRE, adj. des 2 g., ا. مَتَعَلِّق بِدَارِ الْغَنُون *mou-*

tè'èllèq bè-dar-oul-founoun, pr. t. *mutè'alliq bè-dar-l-ul-funoun*.

UNIVERSITÉ, s. f., دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*, دار العلوم *dar oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*.

UNIVOCATION, s. f., a. عمومیت الاسم *'oumoumiyèt-oul-èsm*, pr. t. *'oumoumiyèt-ul-ism*.

UNIVOQUE, adj. des 2 g., a. اسم عام *èsmé 'âmm*, pr. t. *ismi 'âmm*.

URANOGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت آسمان *vèsfé kèifiyèté âsman*, a. وصف السماء *vèsf-ous-sèma*, pr. t. *vasf-us-sèma*.

URANOMÈTRE, s. m., a. مقياس انكواب *mèqias-oul-kèvakèb*, pr. t. *magias-ul-kèvakib*.

URANOMÉTRIE, s. f., علم مساحت سترگان *'èlmé mèçahèté sètarègan*, علم مساحت کواب *'èlmé mèçahèté kè-vakèb*.

URBAIN, e, adj., شهری *chèhri*.

URBANITÉ, s. f., a. ادب *èdèb*, معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qouliyèt*.

URE, s. m. taureau sauvage, گاو کوهی *gavé kouhi*, گوزن *guèrèzn*, a. ثور جبلی *sèvré djebeli*, pr. t. *sèvri djèbèli*.

URETÈRE, s. m., a. مجرای کلیه *mèdjraï kouliè*, حالب *hal-lèb*, pr. t. *halib*.

URÈTRE, s. m., a. مجرای بول *mèdjraï booul*, pr. t. *mèdjraï bèvl*, مخرج بول *màkhrèdjé booul*, pr. t. *màkhrèdji bèvl*.

URGENCE, s. f., a. ضرورت *zèrourèt*, pr. t. *zarourèt*, لزوم *lou-zoum*, لزومیت *louzoumiyèt*.

URGENT, *a.* adj., *a.* ضروری *zèrouri*, *pr. t.* *zarouri*, واجب *vadjèb*, *pr. t.* *vadjib*, لازم *lazèm*, *pr. t.* *lazim*, ضرور *zèrou*, *pr. t.* *zarour*; — affaire urgente, کار ضروری *karé zèrouri*, کار واجب *karé vadjèb*.

URINAIRE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — canal urinaire, ou mieux, canal de l'urètre, *a.* مجرای بیل *mèdjraï booul*.

URINAL, *s. m.*, شاشدان *chach-dan*, بولندان *booul-dan*, *a.* قارور *qarourè*.

URINE, *s. f.*, شاش *chach*, کمبز *koumiz*, *pr. t.* *guèmiz*, پیشاب *pich-âb*, *a.* بول *booul*, *pr. t.* *bèvl*, *pl.* ابوال *èbval*.

URINER, *v. n.*, شاش کردن *chach kèrdèn*, شاشیدن *chachi-dèn*, بول کردن *booul kèrdèn*, پیشاب کردن *pich-âb kèrdèn*, زهر آب ریختن *zèhr-âb rikhtèn*.

URINEUX, *EUSE*, *adj.*, پیشابی *pich-âbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*.

URIQUE, *adj.* des 2 *g.*, پیشابی *pich-âbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — acide urique, *a.* جوهر بولی *djoouhèrè boouli*, *pr. t.* *djèrhèri bèvli*.

URNE, *s. f.*, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t.* *zarf*, *pl.* ظروف *zourouf*, *a.* قوانس *qècanès*, *pr. t.* *qacanis*.

Us, *s. m.*, *pl.* ایمن *âyin*, *a.* عادت *âdèt*, رسم *rèsm*, *pl.* رسوم *rouçoum*, معناد *meu'eutad*, *pr. t.* *mu'tad*.

USAGE, *s. m.* action et manière d'user d'une chose, بکار بردن *bè-kar bourdèn*, *a.* استعمال *estè'èmal*, *pr. t.* *istè'mal*; — coutume, *V.* *Us*.

USAGER, *s. m.*, استفاده دارنده *darèndèyé hèqqé ès-tè'èmal*.

USANCE, s. f. terme pour le payement, مهلت ادای پل *meuhlètè èdai poul*, مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — ce délai est quelquefois de trente jours.

USER, v. n. faire usage, بمصرف بکار بردن *bè-kar bourdèn*, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, استعمال کردن *èstè'èmal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — user d'un mot, در حق کسی را استعمال کردن *lèfzi-ra èstè'èmal kèrdèn*; — en user (bien ou mal) avec quelqu'un, در حق کسی *dèr hèqqé kèci rèftar kèrdèn*, در حق کسی سلوك کردن *dèr hèqqé kèci soulouk kèrdèn*, ou حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*; — en user librement, بی تکلیفانه حرکت کردن *bi tèklifanè hèrèkèt kèrdèn*; — consommer, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, مصرف داشتن *mèsrouf dachtèn*, مصرف کردن *mèsrèf kèrdèn*; — j'ai usé beaucoup de bois, خیلی هیزم *khèili hizoum bè-mèsrèf rèçanidèm*; — détériorer les choses à force de s'en servir, کهنه کردن *keuhnè kèrdèn*, pr. t. *kohnè kièrdèn*, مندرس کردن *moundèrès kèrdèn*; — s'user, کهنه شدن *keuhnè chou-dèn*; — diminuer par le frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*; — le marbre s'use, مرمر فرسوده میشود *mèrmèr fèrsoudè mi chèvèd*; — usé, e, مستعمل شده *moustè'èmèl choudè*, کهنه *keuhnè-choudè*, کهنه *keuhnè*, pr. t. *kohnè*, a. مستعمل *moustè'èmèl*, *mus-ta'mèl*; — usé par le frottement, فرسوده شده *fèrsoudè-choudè*, فرسوده *fèrsoudè*.

USER, s. m., a. استعمال *èstè'èmal*, pr. t. *isti'mal*, V. **USAGE**.

USINE, s. f., کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khanè*.

USITÉ, s, adj., a. مستعمل *moustè'è mèl*, pr. t. *musta'mèl*;
— ce mot n'est pas usité, این لفظ مستعمل نیست *in lèfz moustè'è mèl nist*,
این لفظ استعمال نمیشود *in lèfz èstè'è mèl nè-mi-chèrèd*.

USTENSILE, s. m., اسباب خانه *èsbabè khanè*; — de cuisine, اسباب مطبخ *èsbabè àch-pèz-khanè*,
èsbabè mètbèkh.

USTION, s. f. action de brûler, سوزش *souzèch*, a. حرق *hèrq*,
pr. t. *harq*.

USUEL, LE, adj., متداول *moutèdavèl*, pr. t. *mutèdavil*,
متعارف *moutè'arèf*, pr. t. *mutè'arif*, عادی *'adi*; —
langage usuel, زبان متعارف *zèbanè moutè'arèf*, زبان
متداول *zèbanè moutèdavèl*, a. منداول *lèçané moutèdavèl*,
لسان عادی *lèçané 'adi*.

USUELLEMENT, adv., a. عادتاً *'aditèn*; — cela se dit usuellement,
این سخن عادتاً گفته میشود *in soukhèn 'adè-tèn goftè mi-chèrèd*.

USUFRUCTUAIRE, adj. des 2 g., a. استحقاق محسولی *èstèhqaqè mèhsouli*,
pr. t. *istihqaqi mahsouli*.

USUFRUIT, s. m., a. استحقاق اخذ محسول *èstèhqaqè èkhzé mèhsoul*,
pr. t. *istihqaqi akhzi mahsoul*.

USUFRUITIER, ÈRE, a. صاحب حاصل *sahèbè hacèl*, pr. t. *sahibi hacil*,
صاحب محسول *sahèbè mèhsoul*, pr. t. *sahibi mahsoul*.

USURAIRE, adj. des 2 g., اُمیز ربا *rèba-àmiz*, متضمن ربا *mou-tezèmmèné rèba*.

USURE, s. f., a. ربا *rèba*, pr. t. *riba*, ربح *rèbh*, pr. t. *ribh*;

— accroître son bien par l'usure, بوسيله ربا دولت *bè-vècilèyé rèba dooulèt èfzoudèn*, بوسيله ربا *bè-vècilèyé rèba dooulèt ziad kèrdèn*;
— rendre avec usure, rendre ou prendre en bien ou en mal au delà ou le double de ce qu'on a reçu, دو کردن *dou tchèndan kèrdèn*, — usure, dépérissement par suite de l'usage, کهنه شدن *keuhnè choudèn*; — diminution de l'épaisseur par suite du frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*.

USURIER, ÈRE, s., رباخوار *rèba-khar*, رباخور *rèba-khour*, حرامخوار *hèram-khar*, a. معامل بارتبا *mou'âmèlé bèr-rèba*, pr. t. *mou'âmili bir-riba*.

USURPATEUR, TRICE, s., غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, a. غصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, pl. غصبون *ghacèboun*, pr. t. *ghaciboun*.

USURPATION, s. f., a. غصب *ghèsb*, pr. t. *ghashb*.

USURPER, v. a., بزور گرفتن *rouhoudèn*, بè zour guè-rèftèn, غصب کردن *ghèsh kèrdèn*; — usurpé, e, غصب شده *ghèsb-choudè*, a. مغصوب *mèghsoub*, pr. t. *maghsoub*.

UTÉRIN, e, adj., از يك مادر و پدر ديگر *èz yèk madèr-ou-pè-dèrè diguèr*.

UTÉRUS, s. m. matrice, بچه دان *bètchè-dan*, a. رحم *rè-hèm*, pr. t. *rahim*.

UTILE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, با فايده *ba faïdè*, مفيد *mèsrèf*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفيد *moufid*.

UTILEMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, با فايده *ba faïdè*.

UTILISER, v. a., بكار بردن *bè kar bourdèn*, رسانيدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*; — s'utiliser, با مصرف شدن *ba mèsrèf choudèn*, خودرا بمصرف رسانيدن *khoudra bè-mèsrèf rèçanidèn*.

UTILITÉ, سود *soud*, a. فايده *faïdè*, pl. فوايد *fèvayèd*, pr. t. *fèvaïd*, نفع *nèf*, منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafè*, pr. t. *mènafi*.

UTOPIE, s. f., a. خيال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, فكر باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*, pl. افكار باطله *èfkaré batèlè*, pr. t. *èfkiari batilè*.

UVÉE, s. f., a. نبيقه عنبیه *tèbèqèyè 'ènèbiyè*, pr. t. *tabaqat 'anèbiyè*.

V

VA, impératif du verbe aller., s'emploie adverbialement dans le sens de soit volontiers, باشد *bachèd*.

VACANCE, s. f., خالی ماندن *khali mandèn*, محلّل ماندن *mèhloul mandèn*, a. محلوليت *mèhlouliyèt*.

VACANCES, s. f. pl., a. تعطيل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*, وقت تعطيل *rèqtè tè'ilil*, pr. t. *vaqti ta'til*; — un jour de vacances, روز تعطيل *rouzé tè'ètil*.

VACANT, e, adj., تهی *touhi*, pr. t. *tèhi*, a. خالی *khali*; — une chambre vacante, يك اطاق خالی *yèk outaqé khali*; — en parlant des places, des dignités on emploie de préférence le mot, a. محلّل *mèhloul*, pr. t. *mahloul*; — le Saint-Siège était vacant, مسند حضرت

محلل بود *mèsnèdé hèzrètè pap mèhloul boud*, pr. t. *mèsnèdi hazrèti pap mahloul boud*.

VACARME, s. m., هَنَغامَه *hèngamè*, غُلْغُلَه *ghoulghoulè*, داد و فرید *dad-ou-fèriad*, آشوب *âchoub*, ا. عَرَبَدَه *'èrbèdè*, pr. t. *'arbèdè*.

VACATION, s. f. espace de temps que des personnes publiques emploient à quelque affaire, مدت کار کردن *mouddètè kar kèrdèn*, مدت مشغونیت *mouddètè mèch-ghouliyèt*, ا. اِیام الشَّغَل *èiyam-ouch-choughl*; — vacations au pl. cessation des séances des gens de justice, ا. تَعْطِيل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*.

VACCIN, s. m., بَلَهْ گَو *abèlèyé gav*, ابله *abèlè*, ا. جَدْرِی *djèdèrî*, بَقْرِی *djèdèrîü bèqèri*, pr. t. *djèlèrîü baqari*.

VACCINE, s. f. maladie particulière aux vaches V. VACCIN; — procédé pour inoculer le vaccin, ابله کوبی *abèlè-koubi*, ا. تَلْقِیَه جَدْرِی بَقْرِی *tèlqihe djèdèrîü bèqèri*, pr. t. *tèlqihi djèdèrîü baqari*.

VACCINATION, s. f., inoculation de la vaccine V. VACCINE.

VACCINER, v. a., ابله کوبیدن *abèlè koubidèn*.

VACHE, s. f., ماد گاو *madè-gav*, گاو *gav*, ا. بَقَرَه *bèqèrèt*, ou *bèqèrè*, pr. t. *baqara*, pl. بَقَرَات *bèqèrat*, pr. t. *baqarat*; — traire les vaches, گاوهارا دوشیدن *gav-ha-ra dou-chidèn*.

VACHER, ÈRE, s., گاو بن *gav-ban*.

VACHERIE, s. f., نوبله گاو *tèvilèyé gavan*.

VACILLANT, e, adj., نَزَل کُناں *tèzèlzoul kou-nan*; — au fig. irrésolu, ا. مَتَرَدَد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, مَتَرَدَد الرأی *moutèrèddèd-our-rè'i*, pr. t. *mu-*

tèrèddid-ur-rè'i, متذبذب *moutèzèbzèb*, pr. t. *mutè-zèbzib*.

VACILLATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, جنبش *djoumbèch*, a. تزلزل *tèzèlzoul*, زعزع *zè'èzè'è*, pr. t. *za'za'a*, نوسان *noou-san*, pr. t. *nèvsan*; — la vacillation d'une barque, جنبش زورق *djooumbèché zoourèq*; — au fig. irrésolution, بی قراری *bi qèrariï rè'i*, a. تردّد *tèrèddoud*, تردید *tèrdid*, تذبذب *tèzèbzoub*.

VACILLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, جنبیدن *djoumbidèn*, زعزع کردن *zè'èzè'è kèrdèn*, تزلزل کردن *tèzèlzoul kèrdèn*, زعزع کردن *tèzè'zou' kèrdèn*; — au fig. être irrésolu, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, متذبذب بودن *moutèzèhzèb boudèn*.

VACUITÉ, s. f., خالی بودن *khali boudèn*, a. خلو *khèlv*, pr. t. *khile*.

VAGABOND, E, s. et adj., ونگرد *vèl-guèrd*, یاه تاز *yavè-taz*, آواره *àvarè*.

VAGABONDAGE, s. m., آوارگی *àvarègui*, بی کاری *bi kari*, سرسری *sèrsèri*, ونگردی *vèl-guèrdi*.

VAGABONDER, v. n., ونگردیدن *vèl guèrdidèn*, آواره گشتن *àvarè guèchtèn*.

VAGIN, s. m. terme d'anat., a. کس *kous*, pl. اکساس *èksas*, مهبل *mèbhèl*, pr. t. *mèbhil*.

VAGISSEMENT, s. m., نو زائیده *fèriadé koudèkanè* *noou-zaïdè*.

VAGUE, s. f., کوه آب *kouhèyé àb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

VAGUE, adj. des 2 g. indéterminé, indéfini, نامحدود *na-*

mèhdoud, a. غير معين *ghèiré mou'èiyèn*, pr. t. *ghaïri mou'aïèn*, غير محدود *ghèiré mèhdoud*, pr. t. *ghaïri mahdoud*; — espace vague, a. مسافت غير محدود *mèçafètè ghèiré mèhdoudè*, pr. t. *mèçafèti ghaïri mahdoudè*; — au fig. qui n'a point d'objet déterminé, a. مجهول *mèdjhoul*, مبهم *moubhèm*.

VAGUE, s. m. grand espace vide, a. خلا *khèla*, pr. t. *khala*; — le vague de l'air, خلای هوا *khèlaï hèva*, pr. t. *khalaï hava*; — incertitude, manque de précision, a. ابهام *èbham*, pr. t. *ibham*; — il y a du vague dans son discours, سخنش ابهام دارد *soukhèn-èch èbham darèd*, سخنش مبهم است *soukhèn-èch moubhèm-èst*.

VAGUEMENT, adv., مبهم گونه *bè-toouré moubhèm*, مبهم موبهم *moubhèm-gounè*, مبهم *moubhèm*.

VAGUER, v. n., بیهوده گشتن *àvarè guèrdidèn*, آواره گردیدن *bi-houdè guèchtèn*.

VAILLAMMENT, adv., بدلاوری *dèliranè*, دلیرانه *bè-dèl-àvèri*, باجلالت *ba chèdja'èt*, بهادراجه *bèhadèranè*, با شجاعت *ba djèladèt*.

VAILLANCE, s. f., دل آوری *dèliri*, بهادری *bèhadèri*, دل آوری *dèl àvèri*, a. شجاعت *chèdja'èt*, pr. t. *chadja'at*, غیرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, جلالت *djèladèt*.

VAILLANT, s. m. fonds, capital, سرمایه *sèr-mayè*, (peu usité); — adv. il n'a pas un sou vaillant, يك پىل سرمایه *yèk poul sèr-mayè nè-darèd*.

VAILLANT, e, adj., دلیر *dèlir*, دلآور *dèl-àvèr*, بهادر *bèhadèr*, a. شجاع *choudja'*.

VAIN, E adj. inutile, بی سود *bi soud*, بی فایده *bi faïdè*, بی حاصل *bi hacèl*, a. بیهوده *bi-houdè*, بی جا *bi dja*, عبث *'èbès*, pr. t. *'abès*; — faire de vains efforts, کوشش بی جا *kouchèché bi faïdè kèrdèn*, بی کوشش *bi dja kouchèch kèrdèn*; — sans fondement, chimérique, بی پایه *bi pa*, a. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — pensée vaine, فکر بی پایه *khialé bi pa*, فکر بی پایه *fèkré bi pa*, pr. t. *fikri bi pa*, a. باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*; — orgueilleux, پندار *poundar*, pr. t. *pèndar*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, متکبر *moutèkèb*, pr. t. *mutèkèbbir*, عجب النفس *'oudjb oun-nèfs*; — en vain, adv., بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, a. عبث *'èbès*, pr. t. *'abès*.

VAINCRE, V. A., غالب آمدن *chèkèst dadèn*, غلبه کردن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*, فایق شدن *fayèq choudèn*; — vaincu, e, شکست خورده *chèkèst-khourdè*, مغلوب *mèghloub*, مغلوب شده *mèghloub-choudè*, a. مغلوب *maghloub*, pr. t. *maghloub*.

VAINEMENT, adv. en vain V. **VAIN.**

VAINQUEUR, S. M., فیروزمند *firouzmènd*, a. فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghalib*, غلب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*.

VAISSEAU, S. M. vase quelconque, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*, pl. ظروف *zourouf*; — vaisseau de bois, چوبین *zèrfé tchoubîn*; — bâtiment pour naviguer, کشتی *kèchti*, a. سفینه *sèfinè*, سفینه *sèfinè*, pl. سفین *sefîn*, et سفين *soufoun*, pr. t. *sufun*; — vaisseau de guerre, جنگی کشتی *kèchti djèngui*; — vaisseau

à trois ponts, سه طبقه جهاز جنگی *djèhazé djènguîi sè-tèbèqè*; — se dit aussi des veines et des artères, رگ, *règ*, a. عرق 'èrq, pr. t. 'irq, pl. عروق 'ourouq, وعاء vè'a, pl. اوعبة v'iet.

VAISSELLE, s. f., ظروف سفره *èsbabé soufrè*, ظروف سفره *zouroufé soufrè*, اسباب ميز *èsbabé miz*.

VAL, pl. vaux s. m. vieux mot, on dit plutôt vallée, V. VALLÉE.

VALABLE, adj. des 2 g., a. معتبر *meu'entèbèr*, pr. t. mu'tèbèr, شرعاً مقبول *chèr'èn mèqboul*, pr. t. chèr'èn magboul, مقبول *mèqboul*, pr. t. magboul.

VALABLEMENT, adv., a. بطور معتبر *bè-toouré meu'entèbèr*, موافق شرع *mouvasèqé chèr'*.

VALACHIE, ancienne province de la Turquie, افلاق *èflaq*, pr. t. iflaq.

VALÉRIANE, s. f., فوف *fouv*, vulg. سنبل کوهی *soumboulé kouhi*.

VALET, s. m., نوکر *nooukèr*, چاکر *tchakèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. khizmèt-kiar, a. خادم *khadèm*, pr. t. khadim, pl. خدام *khouldam*, خدمه *khèdèmè*, pr. t. khadimè; — pour appeler les domestique, en persan on dit, بچه *bètchè-ha*.

VALETAGE, s. m., نوکری *nooukèri*, چاکری *tchakèri*.

VALETAILLE, s. f., بچه *bètchè-ha*, نوکرها *nooukèr-ha*.

VALETER, v. n. être d'une assiduité servile, خوارى بردن *khari kèrdèn*; — faire des courses désagréables pour quelqu'un, دوندگی کردن *dèvendègui kèrdèn*.

VALÉTUDINAIRE, adj. des 2 g., بیمارناک *bi-mar-nak*, ناخوش

VALLON, S. M., دڙهه کچک *dèrèyè koutchèk*.

VALOIR, v. n., ارزیدن *èrzdiden*, داشتن *èrzech dach-*
tèn; — combien cela vaut-il? این چند میارزد *in*
tchènd mi-èrzed, دارد این چند ارزش *in tchènd èrzech*
darèd, چه چیز است *qèimèté in tchè tchiz-*
èst; — cela vaut dix francs, این ده فرنک میارزد *in dè*
frènk mi-èrzed; — cela ne vaut rien, این بهیچ نمیارزد
in bè-hitch nè-mi-èrzed; — cela n'en vaut pas la peine,
 این بےزحمّتش نمیارزد *in bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzed*; —
 il vaut mieux, اولی است *bèhtèr-èst*, بهتر است *ooulast*;
 — faire valoir une terre, زراعت کردن *zèra'èt kèrdèn*,
 — se faire va-
 loir, se vanter, خودنمایی کردن *khoud-nèmayi kèrdèn*,
 — à valoir sur... مفاخرت کردن *moufakhhèrèt kèrdèn*;
 a. مکتسوباً *mèhsoubèn*, pr. t. *mahsoubèn*; — valoir, v.
 a. rapporter, مداخل داشتن *mèdakhèl dachtèn*, حاصل
 آوردن *hacèl àvourdèn*.

VALSE, s. f., رقص بالمداد، *rèqse' bèl-moudavèrè*, pr. t.
raqsi bil-mudavèrè

VALSER, v. n., بالمداوره رقص کردن *hèl-moudavèrè rêqs kèrdèn.*

VALUE, s. f. plus value, افزایش بر قیمت *əfzayəché bər qèimèté əsli*, a. فصل ثمن معین *fəzlé sèmènè mou- 'èiyèn*, pr. t. *fazli sèmèni mou'aïyèn*.

VALVE, s. f., V. ÉCAILLE.

VALVULE, s. f. membrane, پردہ *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr.
t. *ghicha*.

VAMPIRE, s. m. être chimérique, غول بیابان *ghould biaban*,

pr. t. *ghouli biyeban*; — au fig. celui qui s'enrichit par des gains illicites, ربا خور, *rèba-khour*, رشوت خور, *rouch-nèt-khour*.

VAN, s. m., سگو *sègou*, هید *hid*, چک *tchèk*; — dans le Khorasân, چار شاخ *tchar-chakh*, ا. مدری *mèdri*, مفقله *mèfqalè*, pr. t. *mèfqalè*.

VANILLE, s. f., ونیل *vènil*, ونلیا *vanilia*.

VANILLIER, s. m., درخت ونیل *dèrèkhté vènil*.

VANITÉ, s. f. inutilité, بی مصرفی *bi mèsrèfi*, بیهودگی *bi-houdègui*, پوچ بودن *poutch boudèn*, ا. بطلان *boutlan*, بطل *boutl*, pl. ابطالیل *èbatil*; — amour-propre fondé sur des objets frivoles, پنداری *poundari*, خود *khoud*, خود پسندي *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*; — faire vanité, tirer vanité, مفاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

VANITEUX, EUSE, adj. et s., خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خود بین *khoud-bîn*, ا. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.

VANNE, s. f., درزاده *dèrzadè*, ا. ترعه *tèr'è*, pr. t. *tèr'a*.

VANNEAU, s. m. oiseau, خروس کولی *khourous-kouli*.

VANNER, v. a., بید دادن *ghèllè-ra bè-bad dadèn*, غلّرا از کاه جدا کردن *ghèllè-ra èz kah djèda kèrdèn*; — *vanné*, e, کاه جدا شده *èz kah djèda-choudè*, ا. مفقل *mèfqoul*.

VANNERIE, s. f., سبد بافی *sèbèd-bafi*, زنبیل بافی *zèmbil-bafi*.

VANNETTE, s. f., سبد جهت باد دادن جو *sèbèdé djèhètè bad dadènè djoou*.

VANNEUR, s. m., سگوزن *ségou-zèn*, a. فغال *fèqqal*, pr. t. *faqgal*.

VANNIER, s. m., سبد باف *sèbèd-baf*.

VANTAIL, s. m., لنگه در *lènguèyé dèr*; — les vantaux d'une porte, هر دو لنگه در *hèr dou lènguèyé dèr*.

VANTARD, e, adj., بادپیر *bad-pèr*, بادپیران *bad-pèrran*, بادبهر *bad-bèr*, لافزن *laf-zèn*.

VANTER, v. a., ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèr-dèn*, خودستایی *mèdh kèrdèn*; — se vanter, خودستایی *khoud-sètayi kèrdèn*, خود را مدح کردن *khoud-ra mèdh kèrdèn*; — se vanter de... se glorifier, مفاخرت *tèfakhour kèrdèn*, تفاخر کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

VANTERIE, s. f., خودستایی *khoud-sètayi*, لافزنی *laf-zèni*, لاف *laf*, بادبیری *bad-bèri*.

VAPEUR, s. f., a. بخار *boukhar*, pl. ابخره *èbkhèrè*, pr. t. *èbkhirè*; — la force de la vapeur, a. قوت بخار *gouvèti boukhar*, pr. t. *gouvèti boukhar*; — bateau à vapeur, بخار کشتی *kèhtiï boukhar*.

VAPOREUX, EUSE, adj., تار *tar*, ابر *èbr*.

VAPORISATION, s. f., بخار شدن *boukhar choudèn*.

VAPORISER, v. a., به بخار کردن *boukhar kèrdèn*, به بخار منقلب کردن *bè-boukhar mounqèlèb kèrdèn*; — vaporisé, e, بخار شده *boukhar-choudè*.

VaquER, v. n. être vacant, خالی بودن *khali boudèn*, محلول بودن *mèhloul boudèn*; — en parlant des tribunaux, être en vacance, تعطیل کردن *tè'tèlil kèrdèn*; — donner son temps à quelque chose, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

VARENNE, s. f., زمین غیر مزرع *zèminé ghèiré mèsrou'*.

VARIABILITÉ, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèzirî*, بی ثباتی *bi soubatî*.

VARIABLE, adj. des 2 g., اختلاف پذیر *èkhtèlaf-pèzir*, تغییر پذیر *tèghyir-pèzir*, بی ثبات *bi soubat*.

VARIANT, e, adj. V. VARIABLE.

VARIANTE, diverses leçons d'un même texte, s. f., a. صور مختلفه *souvérd moukhtèlèfè*, pr. t. *sirèri moukhtèlèfè*, عبارات مختلفه *'èbaratè moukhtèlèfè*, pr. t. *'ibaratî moukhtèlèfè*.

VARIATION, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèzirî*, a. تبدیل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*, تحوّل *tèhèvvoul*, pr. t. *tèhavvul*, pl. تحولات *tèhèvvoulat*, pr. t. *tèhavvulat*.

VARICE, s. f., رگی *âmacé règ*, a. غدة رخوة *ghouddètè rèkhvèt*, pr. t. *ghouddètî rakhvèt*.

VARICELLE, s. f., سرخچه *sourkhtchè*, سرخیزه *sèrkhizé*, سرخیزه *sèrkhijè*.

VARICOÈLE, s. f., a. ورم الصفن *vèrèm-ous-soufoun*.

VARIER, v. a. رنگارنگی *gouna-goun kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*, مختلف کردن *moukhtèlèf kèrdèn*; — v. n., تغییر یافتن *tèghyir yaftèn*, تغییر پذیر *tèghyir kèrdèn*; — varié, e, گوناگون *gouna-goun*, پ. t. گونده گونده *gounè-gounè*, pr. t. *guiounè-guiounè*, a. مختلف *moukhtèlèf*, pr. t. *moukhtèlèf*, متنوع *moulè-nèvvè'*, pr. t. *mutè-nèvvè'*; — des fleurs variées, گلهاى *èzharé* متنوعه *goul-haï gouna-goun*, a. ازهار متنوعه *èzharé moulè-nèvvè'*, pr. t. *èzhari mutè-nèvvè'*.

VARIÉTÉ, s. f., رَنْگَارَنْگ بَوْدَن *rènga-rèng boudèn*, a. قَنْوَع *tènèvvou'*; — variété de figures, a. قَنْوَع صُور *tènèvvou'è* souvèr, pr. t. *tènèvvu'i sivèr*; — variétés littéraires, a. مَجْمُوعَةُ عِلْمِيَّة *mèdjimou'èyè 'èlmiyè*, pr. t. *madjimou'aï 'ilmiyè*.

VARIOLE, s. f. petite vérole, أَبَلَه *àbèlè*, a. جَدْرِي *djèdèri*, pr. t. *djèdri*.

VARIOLIQUE, adj. des 2 g., مَتَعَلِّق بِأَبَلَه *mo'itè'èllèq bè-àbèlè*.

VARIQUEUX, EUSE, adj. گُرْهَدَار *guèrèh-dar*, غَدَه دَار *ghoud-dè dar*, a. ذُو غَدَه *zou-ghouddè*.

VARLOPE, s. f. grand rabot, رَنْدَه بَزْرُگ *rèndèyè bouzourg*.

VASCULAIRE, **VASCULEUX**, EUSE, adj., a. كَثِير الْجَوَافِ *kècir-oul-djèvayèf*, pr. t. *kècir-ul-djèvaïf*.

VASE, s. m. vaisseau, pot, a. ظَرْف *zèrf* pr. t. *zarf*, pl. ظُرُوف *zourouf*; — un vase d'or, زَرْفِي از نِلا *zèrfi ès tèla*, زَرْفِي زَرْبَن *zèrfé zèrrîn*.

VASE, s. f. bourbe, لَدَجَن *lèdjèn*, غَلِيْظَن *ghèlijèn*, a. غَرِيْل *ghèril*, pr. t. *gharil*.

VASEUX, EUSE, adj., پَر لَدَجَن *pour lèdjèn*.

VASISTAS, s. m. petite partie d'une porte ou d'une fenêtre qui s'ouvre à volonté, دَرِيْچَه *dèritchè*.

VASSAL, E, s. pl. vassaux, فَرْمَانْبَرْدَار *fèrman-bèr-dar*, تَابِع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. تَابِعِيْنَ *tabè'in*, pr. t. *tabi'in*, مَحْكُوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

VASSELAGE, s. m., فَرْمَانْبَرْدَارِي *fèrman-bèr-dari*, فَرْمَانْبَرِي *fèrman-bèri*, a. مَحْكُومِيَّت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkioumiyèt*.

VASTE, adj. des 2 g., پهڼ *pèhn*, a. واسع *vèci'*, واسع *vacè'*,
pr. t. *vacè'*.

VATICAN, s. m., درې خانۀ حضرت پې *dèrb-khanèyé hèz-*
rètè pap.

VAU-DE-ROUTE, (à) adv., بهشتاب *bè-chètāb*, شتابان *chè-*
taban.

VAUDEVILLE, s. m. pièce de théâtre. V. COMÉDIE.

VAU-L'EAU, (à) adv., سرازير *sèra-zir*, سراپايين *sèra-payin.*

VAURIEN, NE, s., نابك *na-bè-kar*, نادرست *na-droust*, ناپك *na-pak*; — un vaurien, مرد نادرست *mèrdé na-droust*,
مرد نادرستی *mèrdé na-drousti.*

VAUTOUR, s. m., كركس *kèrkès*, a. نسر *nèsr*, pl. انسر
ènsour.

VAUTRER (SE), v. pron., غلطيديڼ *ghèltidèn*; — se vautrer
dans la boue, ټولې غلطيديڼ *toù quèl ghèltidèn*; —
se vautrer dans le vice, غرق فسق و فجور شدن *ghèr-*
qé fèsq-ou-foudjour choudèn.

VEAU, s. m., گوسانه *gouçalè*, a. عجول *'èdjil*, pr. t. *'idjl*, pl.
گوشته دوسانه *'oudjoul*; — viande de veau, گوشت دوسانه
gouchté gouçalè.

VÉDA, s. m. livre sacré de l'Inde, کتاب ديني هندوان *kè-*
tabé dinii hèndèvan.

VEDETTE, s. f., دنده باران سواره *qèraroulé sèvarè*, دنده باران سواره
didè-bané sèvarè.

VEGÉTABLE, adj. des 2 g., روئيديڼی *rouyidèni.*

VÉGÉTAL, E, s. m., گياه *guiāh*, روينده *rouyèndè*, a. نابت
nabèt, pr. t. *nabit*, pl. نوابت *nèvabèt*, pr. t. *nèvabit.*

VÉGÉTAL, E, adj., از جنس گياه *èz djènsé guiāh*, pr. t. *èz*

djïnsi guiah, a. نباتی *nèbati*, pr. t. *nabati*, نباتیه *nè-batiyè*, pr. t. *nabatiyè*; — vertu végétale, a. خاصیت *khaciyètè nèbatiyè*, pr. t. *khaciyèti nabatiyè*; — matières végétales, a. موادّ نباتیه *mèvaddé nèbatiyè*, pr. t. *mèvaddi nabatiyè*.

VÉGÉTANT, E, adj., روبنده *rouyèndè*, a. نامی *nami*.

VÉGÉTATIF, IVE, adj., رویتند *rouyanèndè*, a. منبت *mounbèt*, pr. t. *munbit*.

VÉGÉTATION, S. f., روبند دی *rouyèndègui*, a. نبت *nèbt*, نمو *noumouuv*.

VÉGÉTER, V. n., روئیدن *rouyidèn*, ستن *roustèn*, نمو کردن *noumouuv kèrdèn*.

VÉHÉMENŒE, S. f., تندى *toundi*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, حدّت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*.

VÉHÉMENT, E, adj., تند مزاج *tound-mèzadj*, a. شدید *chèdid*.

VÉHÉMENTEMENT, adv., تند *tound*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*.

VÉHICULE, S. m. voiture en général, گوردونه *guèrdounè*, (vieux) کالسکه *kalèskè*, t. p. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*; — terme didactique, ce qui sert à conduire, a. سايق *sayèq*, pr. t. *saïq*; — fig. ce qui prépare, ce qui aide, a. مدار سهولت *mèdaré souhoulèt*, pr. t. *mèdari souhoulèt*, اسباب سهولت *èsbabé souhoulèt*, pr. t. *èsbabi souhoulèt*.

VEILLE, S. f., بی خوابی *bi khabi*, شب پیمائی *chèb-pèi-mayi*, بیداری *bidari*; — la veille, le jour précédent, روز پیش *rouzé pich*, روز قبل *rouzé qèbl*.

VEILLÉE, s. f., شب نشینی *chèb-nèchini*.

VEILLER, v. n., بی خوابی *bidar boudèn*, شب نشینی کردن *bi khabi kèchidèn*, *chèb-nè-chini kèrdèn*.

VEILLEUR, s. m., شب‌نشین *chèb-nèchîn*.

VEILLEUSE, s. f., چراغ شب سوز *tchèraghé chèb-souz*.

VEINE, s. f., رگی *règ*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

VEINÉ, e, adj., رگی *règ-règ*.

VEINEUX, EUSE, adj., رگ‌دار *règ-dar*, a. کثیر العروق *kècir-oul-'ourouq*.

VÉLAR, s. m. plante, a. نودری *toudèri*.

VÉLER, v. n., زایدن کدو *zaidènè gav*.

VÉLIN, s. m., پوست گوسنه *pousté gouçalè*, a. رَق *rèqq*, pr. t. *raqq* رَق *rèqq-oul-'èdjî*, pr. t. *raqq-ul-'idjî* — papier vélin, کاغذ مبره دار *kaghèzé meuh-rè dar*.

VELLÉITÉ, s. f., اراده بی مَل *khialé bi pa*, مَل *dèyé bi mè'al*.

VÉLOCE, adj. des 2 g., تند گرش *tound-guèrdèch*, a. سریع *sèri-ous-sèir*.

VÉLOCITÉ, s. f., تندگی گرش *toundü guèrdèch*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

VELOURS, s. m., مخمل *mèkhmèl*, a. قشیفه *qètifè*, pr. t. *qatifè*, pl. قشایف *qètayèf*, pr. t. *qataïf*, خميلة *khèmi-lèt*, pr. t. *khamilèt*.

VELOUTÉ, e, adj. qui a l'aspect du velours, مخمل مانند *mèkhmèl-manènd*; — qui est doux au toucher comme

le velours, مثل مخمل *mèslé mèkhmèl nèrm*, a. ملايم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*; — qui n'est point de velours mais qui a des fleurs faites en velours, گل دار *goulé mèkhmèli-dar*.

VELOUTÉ, s. m. galon fabriqué comme le velours, گلابتون *goulabètouné mèkhmèli*; — douceur, finesse du duvet qui couvre certains fruits ou certaines membranes, a. لطافت *lètafèt*, نراکت *nèzakèt*; — le velouté de la pêche, نراکت پوست هلو *nèzakètè pousté houlou*.

VELOUTER, v. a., مخمل مانند کردن *mèkhmèl-manènd kèrdèn*, مخمل نما کردن *mèkhmèl-nèma kèrdèn*.

VELTE, s. f., پیمانه شراب *pèimanèyé chérab*

VELTER, v. a., پیمانه کردن *pèimanè kèrdèn*.

VELU, e, adj., مودار *mou-dar*, پر موی *pour mouï*.

VENAISON, s. f., کشت شکار *gouchté chèkar*.

VÉNAL, e, adj. qui est susceptible d'être vendu, فروختنی *fouroukhtèni*; — valeur vénale, prix marchand, بهای *bèhaï rayèdj*, قیمت بزار *qèimètè lazar*; — qui met à prix sa conscience, sa plume, etc., رشوت خور *rèchvét-khour*, a. مرتشی *mourtèchi*.

VÉNALEMENT, adv., با رشوت *bè-rèchvét*, رشوت *ba rèchvét*.

VÉNALITÉ, s. f., رشوتگیری *rèchvét-khourî*, رشوتخوری *rèchvét-guiri*, ارتشا *èrtècha*, pr. t. *irticha*.

VENANT, e, adj., آینده *âyèndè*; — allant et venant, آمد و رفت *âmèd-choudègan*, آینده و رنده *âyèndè-ou rèvèndè*.

VENDABLE, adj. des 2 g., قابل فروختنی *fouroukhtèni*.

فروختن *qabèlé fouroukhtèn*, a. ممکن البیع *moumkèn-oul-bèi'*, pr. t. *mumkîn-ul-bèi*.

VENDANGE, s. f., ایندور چینى *èngour-tchini*; — vendanges, au pluriel, موسم اندور چینى *mooucèmé èngour-tchini*.

VENDANGER, v. a., ایندور چیدن *èngour tchidèn*.

VENDANGEUR, EUSE, s., اندور چینى *èngour-tchîn*, a. قذاف *qèttaf*, pr. t. *qattaf*.

VENDEUR, EUSE, s. terme de pratique, fém., venderesse, فروشنده *fourouchèndè*, فروش *fourouch*, a. باع *bayè'*, pr. t. *baï'*; — le vendeur et l'acheteur, و فروشنده *fourouchèndè-ou-khèridar*; vendeur de fruits, میوه فروش *mixè-fourouch*.

VENDITION, s. f. V. VENTE.

VENDRE, v. a., فروختن *fouroukhtèn*; — vendre cher, گران فروش *guèran fouroukhtèn*; — à bon marché, ارزان فروش *èrzan fouroukhtèn*; — vendu, e, فروخته شده *fouroukhtè-choudi*.

VENDREDI, s. m., روز جمعه *rouzé djoum'è*, a. جمعه *djoum'è*, pr. t. *djum'a*, يوم الجمعة *yoooum-oul-djoum'è*, pr. t. *yècm-ul-djum'a*.

VÉNÉFICE, s. m. empoisonnement avec sortilège, a. تسميم *tèsmim-bès-sèhr*, pr. t. *tèsmim-bis-sihr*.

VÉNÉNEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-âloud*, زهرناک *zèhrnak*.

VÉNÉRABLE, adj. des 2 g., شایسته ازم *chayèstèyé âzèrm*, واجب الاحترام *va-djèb-oul-èhtèram*, a. شایان حرمت *chayanè heurmèt*, pr. t. *radjib-ul-ihitiram*.

VÉNÉRATION, s. f., ازم *âzèrm*, a. احترام *heurmèt*, احترام

èhtèram, pr. t. *ihitiram*, توفیر *toouqir*, pr. t. *tèvqir*, تبجیل *tèbdjil*; — grande vénération, a. کمال حرمت *kèmalé heurmèt*, pr. t. *kièmalî heurmèt*.

VÉNÉRER, v. a., گذاشتن *ázèrm gouzachtèn*, حرمت کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *meuhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — vénéré, e, a. محترم *meuhtèrèm*, pr. t. *muhtèrèm*, مبجل *mubèddjèl*, pr. t. *mubèddjil*.

VÉNÉRIE, s. f., فن شکر بـ نون شکاری *fènné chèkar ba toulèyé chèkari*, a. فن الصيد بانقلاب *fènn-ous-sèid-bèl-kèlab*, pr. t. *fènn-us-saïd-bil kilab*.

VÉNÉRIEN, NE, adj. plaisir vénérien, a. لذت جماع *lèzzètè djèma'*, pr. t. *lizzètè djima'*; — ce mot est aussi synonyme de syphilitique., mal vénérien, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*.

VENETTE, s. f. peur, ترس *tèrs*, غراس *hèras*, واعمه *vahèmè*; — avoir la venette, واعمه داشتن *rahèmè dachtèn*; — donner la venette, ترسانیدن *tèrsanidèn*.

VENEUR, s. m., دزبان *tazi-ban*; — grand veneur, صیاد *sèiyad-bachi*.

VENGEANCE, s. f., کینه خواهی *kinè-khahi*, a. انتقام *èntèqam*, pr. t. *întiqam*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

VENGER, v. a., انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*; — se venger, on emploie en Persan et en Turc les mêmes mots qui précèdent; — vengé, e, انتقام کشیده *èntèqam-kèchidè*.

VENGEUR, VENGERESSE, s. f., انتقامکش *èntèqam-kèch*, انتقام

کینه کشند *èntèqam-kèchèndè*, کینه خوا *kindè-khah*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntaqim*.

VÉNIEL, LE, adj. qui peut être pardonné, پوزش پذیر *pou-zèch-pèzir*, غفر قبل *qabèlé 'èfo*; — se dit d'une faute légère, خطای جزئی *khèltaï djouz'i*.

VENIMEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-âloud*, زهرناک *zèhrnak*, a. سالم *samm*, ساقم *sammèl*.

VENIN, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*; — venin mortel, زهر کشند *zèhrè kouchèndè*, زهر قاتل *zèhrè qatèl*, a. سم قاتل *sèmmè qatèl*, pr. t. *sèmmi qatil*; — au fig. haine cachée, کینه درون *kinèyé dèroun*.

VENIR, v. n., آمدن *àmèdèn*: — viens, بیا *bia*, pr. t. *bèya*; — il viendra, میآید *mi-âyèd*, خواهد آمد *khahèd àmèd*; — arriver, v. ce mot; — venir, survenir, en parlant des choses qui arrivent fortuitement, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, pr. t. *zouhour kièrdèn*, وقوع یافتن *vou-qou' yastèn*, بظهور رسیدن *bè-zouhour rècidèn*; — il vint une tempête, طوفانم بظهور رسید *toufani bè-zou-hour rècid*, ou پیوست *pèivèst*; — échoir, revenir, رسیدن *rècidèn*; — dériver, مشتق شدن *mouchtèq choudèn*; — ce mot vient de l'arabe, این لفظ از عربی *în lèfz èz 'èrèbi mouchtèq-èst*; — croître. être produit, بعمل آمدن *bè-'èml àmèdèn*; — tel arbre ne vient pas dans ce pays, فلان درخت در این مملکت *flan dèrèkht dèr 'în mèmèlèkèt bè-'èml nè-mi-âyèd*; — venir à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr rècidèn*; — venir au monde, بدنیا آمدن *bè-dounia*

àmèdèn; — venir à bout de.... *از عهد بر آمدن* *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, *بسانجام رسانیدن* *bè-èndjam rèsanidèn*, — venir de.... a. *حالا* *hala*, *الان* *èl'an*; — il vient de partir, *راه افتاد* *èl'an rah ouftad*, ou *روانه شد* *èlan rèvanè choud*; — le temps à venir, *زمان آئنده* *zèmané àyèndè*, — venu, e, *آمده* *àmèdè*; — soyez le bienvenu, *خوش آمدید* *khoch àmèdid*, *صفا آوردید* *sèfa àvourdid*.

VENT, s. m., *باد* *bad*, a. *ريح* *rih*, pl. *رياح* *riah*; — vent du nord, *باد شمال* *badé chèmal*; — froid, *باد سرد* *badé sèrd*; — le vent souffle, *باد میوزد* *bad mi-vèzèd*; — lâcher un vent, *بادی صادر کردن* *badi sadèr kèrdèn*, *گمزید تیزی زن* *gouzidèn tizi zèdèn*.

VENTE, s. f., *فروش* *fourouch*, a. *بيع* *bèi'*; — vente volontaire, a. *بيع اختیاری* *bèi'è èkhtiari*, pr. t. *bèi'i ikhtiari*; — forcée, *بيع جبری* *bèi'è djèbri*, pr. t. *bèi'i djèbri*; — frauduleuse, *بيع فاسد* *bèi'è facèd*, pr. t. *bèi'i facid*; — nulle, *بيع باطل* *bèi'è batèl*, pr. t. *bèi'i batil*; — mettre en vente, *برای فروش وضع کردن* *bèraï fourouch vèz' kèrdèn*, a. *عرض للبيع* *'èrz lèl-bèi'*, pr. t. *'arz lil-bèi'*; — lieu où l'on vend, *بازار* *bazar*.

VENTER, v. n., *وزیدن* *vèzidèn*, *وزیدن بد* *vèzidèné bad*, a. *هوبوب* *houboub*.

VENTEUX, EUSE, adj. sujet aux vents, *پر باد* *pour bad*, a. *کثیر الريح* *kècir-our-riah*; — qui cause des vents, *باد آورنده* *bad-àvèrèndè* a. *موتد ریح* *mouvèllèdé riah*, pr. t. *muvellidi riah*.

VENTILATEUR, s. m., بادغس *bad-ghès*, بادهنج *badhèndj*,
p. t. بادگیر *bad-guir*.

VENTOSITÉ, s. f., باد *bad*, a. ریح *rih*, pl. ریاح *riah*, mieux
ریحیت *rihiyèt*.

VENTOUSE, s. f. instrument de chirurgie, کوپه *koupè*, a.
موحجم *mouhdjèm*, pl. موحجمات *mouhdjèmat*; — ap-
pliquer des ventouses, V. VENTOUSER; — ouverture
pratiquée dans un conduit, a. مئفz *mènfez*.

VENTOUSER, v. a., حجامت کردن *hèdjamèt kèrdèn*; —
ventousé, e, حجامت شده *hèdjamèt-choudè*, a. محجوم
mèhdjourn, pr. t. mahdjourn.

VENTRE, s. m., شکم *chèkèm*, pr. t. چیکم *chikièm*, قرن *qèrn*, pr.
t. گرن *garn*, قارن *qarèn*, a. بطن *bètn*, pr. t. batn, pl. بطن
boutoun; — mal de ventre, درد شکم *dèrdè chèkèm*; —
bas-ventre. زیر شکم *zirà chèkèm*, a. اسفل البطن *èsfèl-
oul-bètn*.

VENTRÉE, s. f., یک شکم *bètchè-haï yèk chèkèm*, a.
نتاج واحد *nètadjé cahèdè*, pr. t. nitadji vahidè.

VENTRICULE, s. m. terme d'anat., a. حوف *djoouf*, pr. t.
djèf, pl. اجوف *èdjouf*; — les ventricules du cerveau,
a. اجواف دماغ *èdjoufè dèmugh*, pr. t. èdjoufi dimagh,
du cœur, اجواف قلب *èdjoufè qèlb*, pr. t. èdjoufi
qalb.

VENTRIÈRE, s. f., زیرتنگ *zèhèr-tèng*, a. نسع *nès'*, pr. t.
nas', pl. انساع *ènsa'*, pr. t. ènsa'.

VENTROUILLER, (SE) v. pron. V. VAUTRER (SE).

VENTRU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

VENUE, s. f., آمدن *àmèdèn*, a. ورود *vouroud*, pr. t. vouroud,

بعد از آمدن شما *vouçoul*; — après votre venue, *bè'èd èz àmèdèné chouma*; — allées et venues, *آمد و ایاب و ذهاب* *àmèd-ou-rèft*, *آمد شد* *àmèd-choud*, a. *ایاب و ذهاب* *èyab-ou-zèhab*, pr. t. *èyab-u-zèhab*.

VÉNUS, s. f. planète, *ناهید* *nahid*, a. *زهرة* *zeuhrè*, pr. t. *zohrè*; — déesse de la beauté, *رب النوع حسن* *rèbb-oun-noou'é heusn*, pr. t. *rèbb-un nèv'i husn*.

VÊPRES, s. f. pl. *نمز عصر* *nèmazé 'èsr*.

VER, s. m., *کرم* *kèrm*, a. *دود* *doud*, pl. *دبداران* *didan*, ver solitaire V. TÉNIA; — ver qui ronge le bois, *روناجو* *rèvèndjou*, *کرم چوب* *kèrmé tchoub*; — qui ronge les étoffes, *بید* *bid*; — qui ronge les grains, *سیسک* *sicèk*, *سیسرو* *sisrou*, *سیسک* *sicèrèk*, *سوسه* *soucè*; — ver nuisant, *شب چراغک* *chèb-tchèraghèk*.

VÉRACITÉ, s. f., *راستی* *rasti*, a. *صدق* *sèdq*, pr. t. *sidq*, *حقیقت* *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VERBAL, E, adj. terme de gram., a. *فعلی* *fè'èli*, pr. t. *fi'li*; — adjectif verbal, a. *صفت فعلیه* *sèfètè fè'èliyè*, pr. t. *sifati fi'liyè*; — qui n'est que de vive voix, *زبانی* *zèbani*, *لسانی* *lèçani*, pr. t. *liçani*, *شفاهی* *chè-fahi*, pr. t. *chifahî*.

VERBALEMENT, adv., *زبانیه* *zèbani*, a. *شفاهاً* *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*, *لساناً* *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*.

VERBALISER, v. n. dire des raisons ou des faits pour les faire mettre dans un procès-verbal, *تقریر کلام کردن* *tèqriré kèlam kèrdèn*, *بیان واقعہ کردن* *bèyané vaqè'è kèrdèn*; — dresser un procès-verbal, *کیفیت واقعہ را* *kèifiyètè vaqè'è-ra tèhrir kèrdèn*.

VERBE, s. m., a. فعل *fè'el*, pr. t. *f'i*, pl. افعال *af'al*; — verbe actif ou transitif, فعل متعدي *fè'elè moulè'daddi*, pr. t. *f'i li mutè'daddi*, معلّم فعل *fè'elè mè'èloum*, pr. t. *f'i li ma'loum*, ou معروف فعل *fè'elè mè'rrouf*, pr. t. *f'i li ma'rrouf*; — verbe neutre, فعل لازم *fè'elè lazè'm*, pr. t. *f'i li lazim*; — verbe passif, فعل مجهول *fè'elè mèdjhoul*, pr. t. *f'i li mèdjhoul*; — verbe régulier, فعل قياسى *fè'elè qiaci*, pr. t. *f'i li qiyaci*; — verbe irrégulier, فعل غير قياسى *fè'elè ghèirè qiaci*, pr. t. *f'i li ghaïri qiyaci*; — ton de voix, آواز *avaz*; — parole, a. كلام *kèlam*; — en termes de théologie, la seconde personne de la Sainte-Trinité, a. كلام اللّه *kèlam-oullah*, سلام ازلى *kèlamé èzèli*, pr. t. *kèlami èzèli*.

VERBÉRATION, s. f., a. مصلامة الهوا *mouçadèmet-oul-hèva*, pr. t. *muçadèmet-ul-hava*.

VERBEUX, EUSE, adj., بسيار حرفن *bèciar hèrf-zèn*, a. كثير انكلام *kècir-oul-kèlam*.

VERBIAGE, s. m., حرفن جفتى *djèfèng*, حرف هèrfé mouft, جند حرف بيهوده *hèrfé bi-houdè*, ياوه گوئى *yavè-gouyi*, چند Tchèrènd-pèrènd, a. خطيات هزيان *hèzian*, خطيات *khèltiyat*.

VERBIAGER, v. n., (peu usité) جفتى گفتن *djèfèng goftèn*, ياوه گوئى *yavè goftèn*, حرف بيهوده زدن *hèrfé bi-houdè zèdèn*.

VERBIAGEUR, SE, adj., ياوه گو, حرف هèrfé mouft-zèn.

VERBOSITÉ, s. f., كثير گوئى *pour-gouyi*, a. كثرت الكلام *kès-rèt-oul-kèlam*.

VERDÂTRE, adj. des 2 g., مایل برنگ سبز *mayèl bè-rènguè sèbz*.

VERDELET, **TE**, adj. un peu vert., اندک سبز *èndèk sèbz*; — en parlant d'un vin un peu acide, ترش مزه *tourch-mèzè*; — qui a encore de la vigueur, هنوز نیرومند *hènouz niroumènd*.

VERDET ou **VERT-DE-GRIS**, نگار *zèngar*, pr. t. *zènguiar*, a. زنجار *zèndjar*.

VERDEUR, s. f. la sève des plantes, V. SÈVE; — acidité, حموضیة *houmouziyèt*; — la verdure du vin, ترش مزگی شراب *tourch-mèzèguï chérab*; — vigueur, jeunesse, نیرومندی *niroumèndi*, جوانی *djèvani*, a. طراوت *tèravèt*.

VERDIER, s. m., مبشر جنگل *moubachèré djènguèl*.

VERDIR, v. a., سبز رنگ کردن *sèbz-rèng kèrdèn*, رنگی *rènguè sèbz zèdèn*; — v. n. devenir vert, سبز شدن *sèbz choudèn*; — verdi, e, سبز شده *sèbz-choudè*, a. مخضر *moukhèzzèr*, pr. t. *moukhazzar*.

VERDOYANT, e, adj., سبز و خرم *sèbz-ou-khourrèm*, a. خضر *khezèr*, pr. t. *khazir*.

VERDOYER, v. n. V. **VERDIR**, v. n.

VERDURE, s. f. herbes, feuilles quand elle sont vertes, سبزه *sèbzè*; — lieu plein de verdure, سبزه زار *sèbzè-zar*; — se dit des plantes potagères, سبزی *sèbzi*, pl. سبزیات *sèbziat*, pl. سبزوآت *sèbzèvat*.

VÉREUX, **EUSE**, adj., کرم خورده *kèrm-dar*, کرم *kèrm-khourdè*; — au fig. défectueux, عیبدار *'èib-dar*, a.

سقيم *sèqim*, pr. t. *saqim*, معيوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*.

VERGE, s. f., چوب *tchoub*, دست چوب *dèst-tchoub*; — la verge de Moïse, ا. عصا موسى *'èça'è mouça*, pr. t. *'açaï mouça*; — battre, frapper de verges, چوب زدن *tchoub zèdèn*; — la verge, کیر *kir*, a. ذکر *zèkèr*.

VERGÉ, e, adj. se dit des étoffes dont la couleur ou le tissu n'est pas uni, ناهموار *na-hèm-car*, خط خط *khètt-khètt*.

VERGER, s. m., باغ درختان میوه دار *baghé dèrèkhtané mi-cè-dar*.

VERGER, v. a. mesurer avec la verge, چوب کردن *djèrib kèrdèn*.

VERGETER, v. a., با ضرب چوب از گرد پاک کردن *ba zèrbè tchoub èz guèrd pak kèrdèn*.

VERGETTES, s. f. pl., ماهوت پاک کن *mahout pak-koun*.

VERGLAS, s. m., باران نیم یخ دره *barané nèrm yèkh-kèrdè*, یخ نازک *yèkhè nazouk*.

VERONE, ou AUNE, s. m. nom d'arbre, بشاجیر *bouchdjir*, a. نبع *nèb'*, pr. t. *nab'*.

VERGOONE, s. f., شرم شرمندگی *chèrm chèrmèndègui*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, عار *'àr*.

VERGUE, s. f., درک بادبن *dirèkè bad-ban*.

VÉRICLE, s. f., سنگ مصنوعی *sèngué mèsnou'i*.

VÉRIDICITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

VÉRIDIQUE, adj. des 2 g. qui dit la vérité, راستگو *rast-gou*, a. صدق انقول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadig-ul-qael*; — conforme à la vérité, V. VRAI.

VÉRIFICATEUR, s. m., سیدگی کننده, *récidègui-kou-nèndè*.

VÉRIFICATION, s. f., سیدگی, *récidègui*, غور رسی *ghoour-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

VÉRIFIER, v. a. s'assurer si une chose est vraie, سیدن, *récidèn*, سیدگی کردن *va-rèci kèrdèn*, رسی کردن *récidègui kèrdèn*, غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqiğ kèrdèn*; — démontrer la vérité, اثبات حقیقت کردن *èsbaté hèqiğèt kèrdèn*; — vérifié, e, محقق شده *va-rèci kèrdè-choudè*, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*, متحقق *moutèhèqqèq*, pr. t. *moutèhaqqaq*.

VÉRIN, s. m., a. اسباب جز اتقال *èsbabé djèrré èsqał*, pr. t. *èsbabi djèrri èsqał*.

VÉRITABLE, adj. des 2 g. conforme à la vérité, راست *rast*, a. حقیقی *hèqiği*, pr. t. *haqiqi*, صحیح *sèhiğ*, pr. t. *sahih*; — qui n'est pas falsifié, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*; — véridique dans ses paroles, a. صادق القول *sa-dèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiğ-ul-qavl*; — un véritable ami, دوست حقیقی *dousté hèqiği*, a. محب صادق *mouhèbbé sadèq*, pr. t. *mouhibbi sadiğ*.

VÉRITABLEMENT, adv., از روی حقیقت *rast*, راست *èz roui hèqiğèt*, a. بالصدق *bès-sèdğ*, pr. t. *bis-sidğ*, بالصحة *bès-sèhhè*, pr. t. *bis-sihha*.

VÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. حقیقت *hèqiğèt*, pr. t. *haqiqat*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — c'est la vérité toute pure, حقیقت محض است *hèqiğèté mèhz-èst*.

VERJUS, s. m. raisin vert, غوره *ghourè*; — suc de raisins non mûrs, آب غوره *âb ghourè*.

VERJUTÉ, e, adj., توشمه *tourch-mèzè*.

VERMEIL, s. m., نقرة مطّلا *nouqrèyè moutèlla*.

VERMEIL, LE, adj., گولگون *goul-goun*, pr. t. *gul-guioun*, لعلگون *lè'l-goun*, pr. t. *la'l-guioun*.

VERMICELLE, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyè frèngui*.

VERMICELLIER, s. m., رشته ساز *rèchtè-saz*.

VERMICULAIRE, adj. des 2 g., کرم مانند *kèrm-manènd*, a. دودی *doudi*.

VERMIFORME, adj. des 2 g., کرم بنرکب *bè-tèrkibè kèrm*, a. دودی انشکل *doudi-ouch-chèkl*.

VERMIFUGE, adj. des 2 g., دواي کرمکش *dèvaï kèrm-kouch*, a. دافع انصفار *dafè'-ous-sèfar*, pr. t. *dafi'-us-safar*.

VERMILLON, s. m. cinabre, زنجرف *zèndjèrf*, شنجرف *chèndjèrf*; — couleur vive qu'on en tire, رنگ شنجرف *rèngué chèndjèrf*; — se dit pour vermeil, V. VERMEIL.

VERMILLONNER ou VERMILLER, v. n., از زیر خاک کرم در آوردن *èz ziré khak kèrm dèr àvourdèn*; — peindre en vermillon, رنگ شنجرف زدن *rèngué chèndjèrf zèdèn*.

VERMINE, s. f., شپش *choupouch*, a. قمل *qèml*, pr. t. *qaml*; — au fig. gens de mauvaise vie, a. حشرات الناس *hèchèrat-oun-nas*, pr. t. *hachèrat-un-nas*.

VERNISSEAU, s. m., کرم ریزه *kèrmè rizè*.

VERMOULER, (se), v., کرم خورده شدن *kèrm-khourdè choudèn*.

VERMOULU, e, adj., کرم خورده *kèrm-khourdè*.

VERMOULURE, s. f., اثر اکل کرم *ècèré kèrm*, اثر کرم *ècèré èklé kèrm*.

VERMOUT, s. m., شراب افسنتين *chèrabé èfsèntîn*.

VERNAL, m, adj., بهاری *bèhari*, a. ربیعی *rèbi'yi*, V. PRINTANIER.

VERNIR, v. a., روغن زدن *rooughèn zèdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*.

VERNIS, s. m., روغن کمان *rooughèné kèman*, سندر *sèndèr*, سندرè *sèndèrè*, سندروس *sèndèrous*, a. سمان *sèmmàn*; — enduit vitrifiable qu'on applique sur les poteries, کاشی *lou'abé kachi*, a. لعاب *lou'ab*.

VERNISSER, v. a., لعاب زدن *lou'ab zèdèn*; — vernissé, e, «لعاب زد» *lou'ab-zèdè*.

VERNISSEUR, s. m., جلاگر *djèla-guèr*, لعابزن *lou'ab-zèn*.

VERNISSURE, s. f., لعابزنی *lou'ab-zèni*, جلاگری *djèla-guèri*.

VÉROLE, s. f. nom vulgaire de la syphilis, کوفت *kouft*, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*; — petite-vérole, V. VARIOLE; — marqué de la petite-vérole, آبله دار *abèlè-dar*.

VÉROLÉ, e, adj., کوفتی *koufti*.

VÉROLIQUE, adj. des 2 g., متعلق بناخوشی کوفت *mou-tè'èllèq bè-nakhochiï kouft*.

VÉRONIQUE, s. f. plante, درمند *dèrmènè*, a. شیخ *chiîh*.

VERRAT, s. m., خوک زر *khoulk-nèr*.

VERRE, s. m. corps transparent, آبگینه *ab-guinè*, شیشه *chichè*, a. زجاج *zèdjadj*, pr. t. *zidjadj*; — vase pour boire, استکان *èstèkan*, (tiré du russe), پیاله *pialè*, a. قدح *qèdèh*, pr. t. *qadèh*.

VERRERIE, s. f., کارخانه شیشه گر *chichè-guèr-khandè*, شیشه گر *kar-khandèyè chichè-guèri*; — art de faire le verre, شیشه گر *chichè-guèri*.

VERRIER, s. m., زجاجی *chichè-guèr*, a. *zèdjadjji*, pr. t. *zidjadji*, pl. زجاجیتون *zèdjadjjiyoun*, pr. t. *zidjadjiyoun*.

VERROTERIE, s. f., خر مهر *khèr-meuhrè*.

VERROU, s. m., کلون پروند اغنی *pèravèndé àhèni*, کلون *kouloun*.

VERROUILLER, v. a., پروند کلون کردن *kouloun kèrdèn*, پروند ب پروند *pèravènd kèchidèn*; — verouillé, o, پروند ب بسته *ba pèravènd bèstè*.

VERRE, s. f., پنجه *goundoumè*, ازخ *èjoukh*, پالو *palou*, گوک *gouk*, a. سولول *souloul*, pl. سلیل *sèlil*, pr. t. *sèlil*.

VERS, s. m., شعر *chè'r*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'âr*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, بیت *bèit*, pl. ابیات *èbiat*.

VERS, prép. de lieu, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèh*, pr. t. *djanib*; — vers la ville, سوی شهر *souï chèkr*, طرف شهر *tèrèfè chèhr*; — ver lui, سوی *souï* او, سوی بسوی او *bè-souï ou*; — vers le nord, سوی شمال *souï chèmal*; — prép. de temps, vers le soir, طرف عصری *tèrèfè 'èsri*.

VERSANT, e, adj., زود افنان *zoud-ouftan*.

VERSATILE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi soubat*, استقامت *moutèlèvvèn-mèzadj*, a. متلون المزاج *mutèlèvvèn-ul-mizadj*, pr. t. *mutèlèvvèn-ul-mizadj*.

VERSATILITÉ, s. f., بی ثباتی *bi soubati*, بی قراری *bi qèrari*, ا. تلون *tèlèvvoun*.

VERSE, (à) adv. il pleut à verse, به شدت میبارد *bè-chèddèt mi-barèd*.

VERSEAU, s. m. onzième signe du Zodiaque, برج دلو *bourdjé dèlv, دلو dèlv*.

VERSEMENT, s. m., سازشی تندخواه *kar-saziï tènkhah*.

VERSER, v. a., ریختن *rikhtèn*, فراغ کردن *èfragh kèrdèn*;
— verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون
ریزی کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — verser son sang, sa-
crifier sa vie, فدای جن کردن *fèdaï djan kèrdèn*; —
verser des fonds, سرمایه گذاشتن *sèr-mayè gouzachtèn*;
— verser de l'or, زر افشانی کردن *zèr-èschani kèrdèn*,
زر افشاندن *zèr èschandèn*; — v. n., به پهلو افتادن *bè-
pèhlou ouftadèn*, افتادن *ouftadèn*; — versé, e, ریخته
شد *rikhtè-choudè*; — en parlant d'une voiture, افتاده
ouftadè, به پهلو افتاده *bè-pèhlou ouftadè*; — s'emploie
adjectivement, با وقوف *ba vouqouf*, آزموده *âzmoudè*,
اشنا *âchènà*, pr. t. *âchina*, ا. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*.

VERSET, s. m., a. آیه *âyè*, آتة *âyèt*, pl. آیات *âyat*.

VERSIFICATEUR, s. m., نظم پرداز *nèzm-pèrdaz*, شعرگو *chè'èr-
gou*, a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعراء *chou'èra'*,
pr. t. *chou'ara'*, نازم شعر *nazèmé chè'èr*, pr. t. *nazimi
chî'r*.

VERSIFICATION, s. f., علم عروض *chè'èr-gouyi*, شعر گوئی
'èlmé'èrouz; — les règles de la versification, a. قواعد
نظم *qèva'èdé nèzm*, pr. t. *qara'idi nazm*.

VERSIFIER, v. n., شعر گفتن *chè'èr goftèn*; — versifié, نظم
شده *nèzm-choudè*, a. منظوم *mènzoum*, pr. t. *manzoum*.

VERSION, s. f., a. ترجمه *tèrdjoumè*.

VERSO, s. m., پشت ورقی *pouchté vèrèq*, پشت صکیفه *pouchté sèhifè*.

VERT, s. m., رنگ سبز *rènguè sèbz*, a. لون اخضر *loounè èkhzèr*, pr. t. *lèvni akhzèr*; — herbe qu'on fait manger aux chevaux, خصبیل *khècil*, علف تر *'èlèfé tèr*; — vert d'émeraude, زمرد رنگ *rènguè zoumouroud*.

VERT, E, adj., سبز سبز *sèbz*, رنگ سبز *sèbz-rèng*, سبز فام *sèbz-fam*, a. اخضر *èkhzèr*, pr. t. *akhzèr*; — en parlant du bois, تر *tèr*; — du bois vert, هیزم تر *hizoumé tèr*; — en parlant des fruits qui ne sont pas mûrs, نارس *narès*, خم *kham*; — des fruits verts, میوه‌های نارس *mivè-haï narès*, میوه‌های خم *mivè-haï kham*; — au fig. réponse verte, جواب سخت *djèvabé sèkht*.

VERTÉBRAL, E, adj., متعلق بمهره پشت *moutè'èllèq bè-meuhrèyé poucht*, a. فقری *fèqèri*, pr. t. *faqari*.

VERTÈBRE, s. f., مهره پشت *meuhrèyé poucht*, استومی *ous-touti*, a. فقرة *fèqrèt*, pr. t. *figrèt*, فقره *fèqrè*, pr. t. *figrè*, pl. فقرات *fèqrat*, pr. t. *figrat*.

VERTEMENT, adv., a. بشدت *bè-chèddèt*, سخت *sèkht*, a. شدیداً *chèdidèn*, بیشدت *bèch-chèddèt*, pr. t. *bich-chiddèt*.

VERTICAL, E, adj., a. عمودی *'èmoudi*, pr. t. *'amoudi*, منتصب *moutècèb*, pr. t. *muntacib*.

VERTICALEMENT, adv., a. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*, منتصباً *moutècèbèn*, pr. t. *muntaçabèn*.

VERTICILLÉ, E, adj., حلقه حلقه دار *hèlqè-dar*, حلقه *hèlqè*.

VERTIGE, s. m., گیجی *guidji*, a. دوار *dèvar*; — il a des

vertiges, سرش گیج است *guidj-èst* ou سر گشته است *sèr-guèchtè-èst*; — égarément, folie, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djenoun*, pr. t. *djunoun*.

VERTIGINEUX, EUSE, adj. qui occasionne des vertiges, گیج کننده *guidj-kounèndè*; — sujet aux vertiges, peu usité en ce sens سرسامی *sèrsami*, آسبون *acioun*.

VERTIGO, s. m. fantaisie ridicule, caprice, رومی خوئی *roumi-khouyi*, هوس بیهوده *hèvècé bi-houdè*, a. مراق *mèraq*.

VERTU, s. f. disposition de l'âme qui porte à faire le bien et à fuir le mal, a. فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*, pl. فصایل *fèzayèl*, pr. t. *fazaïl*; — la vertu morale, a. فضیلت اخلاق *fèzilètè èkhlaq*, pr. t. *fazilèti akhlaq*; — vertu sublime, a. فضیلت عالیّه *fèzilètè 'àliyè*, pr. t. *fazilèti 'àliyè*, فضیلت جلیلّه *fèzilètè djèlilè*, pr. t. *fazilèti djèlilè*; — c'est un homme de grande vertu, مردیست صاحب فضیلت کامله *mèrdist sahèbè fèzilètè kamèlè*; — chasteté, پاکدامنی *pak-damèni*, a. عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*, عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*; — qualité qui rend propre à produire un effet, a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; — cette plante a une grande vertu, این گیاه *khaciyètè in guiah khèilist*; — en vertu de... (locution prépositive) en conséquence, a. بحسب *bè-hècèbé*, باقتضای *bè-èqtèzaï*, بموجب *bè-mooudjèbbé*, a. حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*, *hisb*; — en vertu de l'ordre de..., بموجب *bè-hècèbé fèrmayèch*, فرمایش

bè-moondjèbé fèrman, a. حسب الحكم *hèsb-oul-heukm*, pr. t. *hasb-ul-hukm*.

VERTUEUSEMENT, adv. en parlant de la vertu des femmes, a. با عفت *ba 'èffèt*, بعفت *bè-'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*; — en parlant de la vertu des hommes, de leur droiture, on emploie les mots arabes, صلاح *sèlah*, pr. t. *salah*, صواب *sèwab*, pr. t. *savab*; — se conduire vertueusement, از روی صلاح و صواب حرکت کردن *èz rouf sèlah-ou-sèrab hèrèkèt kèrdèn*.

VERTUEUX, EUSE, adj., پاكدامن *pak-damèn*, پاك نهاد *pak-nèhad*, a. اهل صلاح *èhlè sèlah*, pr. t. *èhli salah*, اهل صواب *èhlè sèrab*, pr. t. *èhli savab*, صالح *salèh*, pr. t. *salih*, pl. صلاى *soulèha*; — femme vertueuse, با عفت *ba 'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*, a. عفيفه *'èfifè*, pr. t. *'afifè*.

VERVE, s. f., a. حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*, حميت *hèmiyètè tèb'*, pr. t. *hamiyèti tab'*; — verve poétique, حميت ذبيع شعريه *hèmiyètè tèb'è ch'è'èriyè*, pr. t. *hamiyèti tab'i ch'i'riyè*, طبع شعر *tèb'è ch'è'èr*, pr. t. *tab'i ch'i'r*.

VERVEINE, s. f. fleur. شاپسند *chah-pècènd*, شاپسند *chapècènd*, برابران *bèrabran*, سترارون *sètarioun*, ce dernier mot est pris du grec.

VERVEUX, EUSE, adj. plein de verve, a. با حميت *ba hèmiyèt*.

VERVEUX, s. m., دام ماهيگيري *damè mahi-guiri*.

VESCE, s. f., کسنک *kèsnèk*, کرسنه *kèrsènè*, ارونس *èrounès*, (pris du grec) بارستارون *barèstarioun*, (pris du grec)

a. رعى *rè'i-oul-hèmam*, pr. t. *ra'i-ul-hamam*.

VESCERON, s. m., کرسنه نشتی *kersènèyè dèchti*.

VÉSICAL, e, a. متعلق بمثانه *moutè'èllèq bè-mèçanè*.

VÉSICATOIRE, s. m., ضد خردل *zèmodé khèrdèl*.

VÉSICULE, s. f., توبره *toubrà*, a. نفضه *nèftè*, pr. t. *nèfta*; —
la vésicule du fiel, زهره توبره *toubràyè zèhrè*, کیسه زهره
kicèyè zèhrè, a. نفضه مراره *nèftèyè mèrarè*, pr. t. *nèftaï mèrarè*.

VENSE, s. f., چس *tchos*, تس صدا *tès*, گوز بی صدا *gouzé bi sèda*, a. فسا *fèça*.

VESSE-DE-LOUP, s. m., سماروغ *sèmarough*.

VESSER, v. n., چس تسیدن *tès kèrdèn*, تسیدن *tècidèn*, چس
تس *tchos kèrdèn*.

VESSEUR, EUSE, s., بسیار تس کنند *biciar tès-kounèndè*,
a. فسا *fèssa*.

VESSIE, s. f., شاشدان *chach-dan*, آبدان *âb-dan*, a. مثانه
mèçanè.

VESTALE, s. f., بشیزه عقیقه *bèchizyè 'èfifè*, a. مخدره
khèddèrè, pr. t. *moukhaddèrè*, pl. مخدرات *moukhèd-
dèrat*.

VESTE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*, پشتک *pouchtèk*, a. رد
rèda.

VESTIAIRE, s. m., جامه خانه *djamè-khanè*, صندوق خانه
sèndouq-khanè.

VESTIBULE, s. m., کفشکن *kèfch-kèn*, والیز *valiz*, a. دهلیز
dèhliz, pl. دهالیز *dèhaliz*.

VESTIGE, s. m. empreinte du pied, رد پا *nèchan*,
رد پا اثر *rèdè pa*, اثر *ècèrè pa*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*; —

reste, trace d'anciens édifices, indice, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

VÊTEMENT, s. m., رخت *rèkht*, جامه *djamè*, پوشندگی
pouchèndègui, پوشا *poucha*, a. لباس *lèbas*, pr. t. *libas*,
pl. البسة *èlbècè*, ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. اثواب *èsvab*,
تیاب *siab*, کسه *kèsvè*, pr. t. *kisvè*, pl. کسی *kouça*.

VÉTÉRAN, s. m., دیرینه *dirinè*, a. قدیم *qèdim*, pr. t. *qa-*
dim, عتیق *'ètiq*, pr. t. *'atig*; — un vétérân de l'ar-
mée, سرباز قدیم *sèr-bazé qèdim*.

VÉTÉRANCE, s. f., خدمات دیرینه سپاهیان *khèdèmaté diri-*
nèyé sèpahian.

VÉTÉRINAIRE, s. m., a. بیطار *bèitar*, vulg. *bèital*; — adj.
qui a pour but la guérison des animaux domestiques,
متعلق به بیطاری *mènsoub bè-bèitari*, بیطاری *bèitari*; — art vété-
rinaire, بیطاری *bèitari*.

VÉTILLARD, s. s., کر بیهوده *hi-houdè-kar*, هرزه کار *hèr-*
zè-kar.

VÉTILLE, s. f., کار بیهود *karé bi-houdè*, چیزی پوچ *tchizi*
poutch, چیزی لغو *tchizi lèghv*, a. لغو *lèghv*, pr. t.
laghv, pl. لغیات *lèghviat*, pr. t. *laghviat*.

VÉTILLER, v. n. s'amuser à des vétilles, مشغول لغیات *mèchghoulé lèghviat*
choudèn; — faire des diffi-
cultés sur des petites choses, کار را مشکل *'èbès-'èbès kar-ra mouchkèl*
kèrdèn.

VÉTILLEUR, EUSE, s. V. VÉTILLARD.

VÉTILLEUX, EUSE, adj. qui demande beaucoup d'attention,
a. دقیق *dèqiq*, pr. t. *daqiq*; — en parlant des per-

sonnes, qui entrent dans les plus petits détails, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *moudaqqiq*; — qui s'arrête à des vétilles, V. VÉTILLARD.

VÊTIR, v. a. donner des habits à quelqu'un, رخت دادن *rèkht dadèn*, لباس دادن *lèbas dadèn*; — vêtir les pauvres, رخت بفقرا *bè-fougèra rèkht dadèn*; — se vêtir, رخت پوشیدن *rèkht pouchidèn*; — vêtu, e, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبوس *mèlbous*.

VÊTO, s. m., قبل ندارم *qèboul nè-darèm*.

VÉTUSTÉ, s. f., کهنگی *keuhnègui*, فسادگی *fèrsoudègui*.

VEUF, veuve adj. et s., بیوه *bivè*, a. ارمِل *èrmèl*, pr. t. *èrmil*, féminin, ارمِله *èrmèlè*, pr. t. *èrmilè*, pl. ارامِل *èramèl*, pr. t. *èramil*; — une veuve. زن بیوه *bivè-zèn*; — au fig. privé de ... a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

VEULE, adj. des 2 g., شل *choul*, سست *soust*, pr. t. *soust*, a. رخو *rèkhv*, pr. t. *rakhv*.

VEUVAGE, s. m., بیوگی *bivègui*.

VEXATEUR, TRICE, اذیت کننده *sètèm-pichè*, ستیم پیشه *sètèm-pichè*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

VEXATION, s. f., بی حسابی *bi hèçabi*, ستمکاری *sètèm-kari*, بیدادگری *bi-dad-guèri*, a. جفا *djèfa*, اذیت *èziyèt*, تَعَدّی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, pl. تعديات *tè'èddiat*, pr. t. *tè'addiat*, ظلم *zoulm*, مظلّمة *mèzlèmèt*, pl. مظالم *mèzalèm*, pr. t. *mèzalim*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*.

VEXATOIRE, adj. des 2 g., ستیم امیز *sètèm-àmiz*, اذیت رسان *èziyèt-rèçan*, a. ظلمی *zoulmi*.

VEXER, v. a. faire injustement de la peine, بی حسابی

کردن *bi hêgabi kèrdèn*, بیدادگری کردن *bi-dad-guèri kèrdèn*, ستم کردن *sètèm kèrdèn*, زولم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدى کردن *tè'ddi kèrdèn*; — contrarier, رنجیدن *rèndjanidèn*, رنجیده خن کردن *rèndjidè-khatèr kèrdèn*; — se vexer, رنجیدن *rèndjidèn*, رنجیده خن شدن *rèndjidè-khatèr choudèn*; — vexé, e, qui a subi des injustices, ستم دیده *sètèm-didè*, مظلوم شده *mèzloum-choudè*, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*; — fâché, رنجیده *rèndjidè*.

VIABLE, adj. des 2 g., زنده ماندنی *zèndè-mandèni*, a. قابل حیات *qabilè hèyat*, pr. t. *qabili hayat*.

VIAGER, ÈRE, adj. a. مدام انکیات *ma-dam-oul-hèyat*, pr. t. *ma-dam-ul-hayat*.

VIANDE, s. f., گوشت *goucht*, a. لحم *lèhm*, pr. t. *lahm*, pl. لحوم *louhoum*.

VIATIQUE, s. m. provision de voyage, پرواز، پوشه *touchè*, پرواز، پوشه *pèrvazè*, زاد راه *zadè rah*. — argent qu'on donne pour un voyage. خرج راه *khèrdjè rah*; — (peu usité dans ces deux sens); — sacrement de l'Eucharistie, a. قربان *qourbanè*, مقلّس *qourbanè mouqèddès*, pr. t. *qourbani mouqaddas*.

VIBORD, s. m., دیوار بالای کشتی *divarè balai kèchti*.

VIBRANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, لرزنده *lèrzèndè*, a. متموّر *moutèmèccèr*, pr. t. *mutèmèccir*, متنوّس *moutènèvvès*, pr. t. *mutènèccis*.

VIBRATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, a. تموّر *tèmèccour*, نوسان *noousan*, pr. t. *nècsan*, هزّه *hèzhèzè*.

VIBRER, v. n., لرزیدن *lèrزيدèn*, متموّر شدن *moutè-*

mèvvèr choudèn, متننّس شدن moutènèvvès choudèn.

VICAIRE, s. m., جا نشين dja-nèchīn, a. نايب nayèb, pr. t. naīb, pl. نواب nèvvab, وكيل vèkil, pl. وكلا vukèla, pr. t. vukèla; — vicaire général, a. وكيل مطلق vèkilè moutlèq, pr. t. vèkili moutlaq, نايب مضق nayèbè moutlèq, pr. t. naībi moutlaq.

VICAIRIE, s. f. (moins usité que vicariat), جا نشيني dja-nèchini, a. نيابت niabèt, وكنت vèkalèt, pr. t. vèkialèt.

VICARIAL, e. adj., مخصوص جا نشيني mèkhsoucè dja-nèchini, متعلق به نيابت moutè'èllèq bè-niabèt.

VICARIAT, s. m. V. VICAIRIE.

VICARIER v. n., نيابت كردن niabèt kèrdèn.

VICE, s. m., a. عيب 'èib, pr. t. 'aīb, pl. عيوب 'ouyoub, نقص nèqs, pr. t. naqs, قصير gouçour, نقصان nouqsan; — disposition habituelle au mal, تباھکاري tèbah-kari, بددکري bèd-kari; — débauche, عيشي 'èiyachi, a. فاجر fèsq-ou-foudjour, pr. t. fisq-u-fudjour.

VICE-AMIRAL, s. m., نايب درېبگمي nayèbè dèria-bègui.

VICE-CHANCELIER, s. m., نايب دفتردار nayèbè dèftèr-dar.

VICE-CONSUL, s. m., نايب قونسول nayèbè gonsoul.

VICE-CONSULAT, s. m., نيابت قونسولگري niabètè gonsoul-guèri.

VICE-PRÉSIDENT, s. m., a. وكيل رئيس vèkilè rè'is.

VICE-ROI, s. m., جا نشين dja-nèchin, نايب شاه nayèbè chah, a. نايب السلطان nayèb-ous-soultan, pr. t. naīb-us-soultan.

VICE-ROYAUTÉ, s. f., نيابت جا نشيني dja-nèchini, a. نيابت سالتنت niabètè sèltènèt, pr. t. niabèti saltanèt.

VICE-VERSÀ, loc. adv., بالعكس *èd bër 'èks*, a. بالمقابل *bèl-mouqabèlè*, pr. t. *bil-mouqabèlè*.

VICIE, v. a., خراب کردن *tèbuh kèrdèn*, فاسد کردن *khè-rab kèrdèn*, ضایع کردن *zayè' kèrdèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, معیوب کردن *mè'èyoub kèrdèn*; — rendre nul, منسوخ کردن *batèl kèrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — vicié, e, فاسد شد *facèd-choudè*, ضایع شد *zayè'-choudè*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*.

VICIEUSEMENT, adv., بطور معیوب *bè-toouré mè'èyoub*, a. معیبا *mè'èyoubèn*, pr. t. *ma'youbèn*.

VICIEUX, EUSE, adj., عیب دار *'èib-dar*, a. معیوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*, سقیم *sèqim*, pr. t. *saqim*.

VICINAL, E, adj. pl. **VICINAUX**, qui est proche, همسایه *hèm-sayè*, همجوار *hèm-djèvar*, مجاور *moudjarèr*, pr. t. *mudjarir*; — chemin vicinal, راه ما بین دهات *rahé ma-bèiné dèhat*.

VICISSITUDE, s. f., a. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaïyuri halat*, pl. تغییرات حالات *tèghèiyouraté halat*, pr. t. *tèghaïyurati halat*, تبذل *tèbèddoul*, pl. تبذلات *tèbèddoulal*, دوران حالات *doourané halat*, pr. t. *dèorani halat*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, pl. انقلابات *èngèlabat*, pr. t. *ingilabat*; — les vicissitudes du temps, a. تبذلات زمان *tèbèddoulaté zèman*, pr. t. *tèbèddulati zèman*; — du monde, انقلابات دنیا *èngèlabaté karé djèhan*, a. انقلابات دهریه *èngèlabaté dèhriyè*, pr. t. *ingilabati dèhriyè*; — instabilité des choses humaines, عدم ثبات کبر

بی وفائی امور جهان, *bi vefayî oumouré djèhan*, *èdémé sèbaté karé dounia*.

VICTIME, s. f., a. قربان *qourban*, pl. قرباين *qèrabîn*, pr. t. *qarabîn*, ذبيحه *zèbihè*, pr. t. *zabihè*, pl. ذبايح *zèbayèh*, pr. t. *zabaîh*; — le sang des victimes, خون قرباين *khouné qèrabîn*, a. دم قرباين *démé qèrabîn*, pr. t. *dèmi qarabîn*.

VICTIMER, v. a. (peu usité), فدا کردن *fèda kèrdèn*; — so victimer, خويشتن را فدا کردن *khichtèn-ra fèda kèrdèn*, فدای نفس خویش کردن *fèdaî nèfsé khich kèrdèn*.

VICTOIRE, s. f., فيروزي *firouzi*, a. فتوح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafer*; — remporter la victoire, فيروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, شکست دادن *chèkèst dadèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

VICTORIEUSEMENT, adv., فيروزمندانه *firouzmèndanè*, به نصرت *bè-nousrèt*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mouzaf-firèn*, منصوراً *mènsourèn*.

VICTORIEUX, EUSE, adj., فيروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-zèffèr*, pr. t. *mouzaffèr*, منصور *mènsour*, pr. t. *mansour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*, فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, ناصر *nacèr*, pr. t. *nacir*.

VICTUAILE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIDANGE, s. f., خالی کردن *khali kèrdèn*, a. تخلیه *tèkhliè*, pr. t. *taikhliè*.

VIDANGEUR, s. m., کنندۀ مبرز *khali-kounèndèyè*
mèbrèz, چندان *tchèndal*, کومش *koumèch*.

VIDE, adj. des 2 g., تهی *touhi*, a. خالی *khali*.

VIDE, s. m., a. خلا *khèla*; — le vide absolu est impossi-
 ble, خلای محض محال است *khèlaï mèhz mèhal-èst*
 — à vide, تهی *touhi*, a. خالیاً *khalièn*.

VIDER, v. a., تخلیه کردن *khali kèrdèn*, تخلص کردن *tèkh-
 liè kèrdèn*, تهی کردن *touhi kèrdèn*; — vidé, o, خالی
 شده *khali-choudè*, a. خلی *khali*.

VIDIMER, v. a. certifier qu'une copie est conforme à l'ori-
 ginal, با اصلش تطبیق کردن *ba èsl-èch tètbiq
 kèrdèn*; — vidimé, e, با اصلش تطبیق شده *ba èsl-èch
 tètbiq-choudè*.

VIDIMUS, s. m., صحه *sèhhè*, صح *sahh*.

VIDUITÉ, s. f. veuvage, V. VEUVE.

VIE, s. f., زندگی *zèndègui*, جان *djan*, a. حیات *hèyat*,
 pr. t. *hayat*; — renoncer à la vie, ترک زندگی کردن
tèrké zèndègui kèrdèn, ترک حیات کردن *tèrké hèyat
 kèrdèn*; — sauver la vie à quelqu'un, جان کسی را
djané kèci-ra khèlas kèrdèn; — perdre la
 vie, جان مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — expo-
 ser, hasarder sa vie, جان خود را بمعرض مخاطره
*djané khoud-ra bè-mè'èrèzè moukhatèrè èn-
 dakhtèn*; — demander la vie, امان خواستن *èman khas-
 tèn*; — sans vie, بی جان *bi djan*; — vie, l'espace de
 temps depuis la naissance jusqu'à la mort, زندگیانی
zèndègani, a. عمر *'eumr*, pr. t. *'umr* ou *'eumr*, pl اعمار
è'mar, pr. t. *a'mar*; — la durée de la vie, a. مکت

آخر عمر *mouddètè 'eumr*; — la fin de la vie, a. آخر عمر *âkhèré 'eumr*, pr. t. *âkhiri 'eumur*; — donner sa vie, دانا کړن *djan fèda kèrdèn*; — l'autre vie, آن دنيا *ân dounia*, a. آخرت *âkhèrèt*; — nourriture, subsistance, گذران *gouzèran*, a. قوت *qout*, معاش *mè'âch*, کفاف *kèfafé mè'âch*, pr. t. *kèfafi mè'âch*; — gagner sa vie, کسب کفاف معاش کړن *kèsbé kèfafé mè'âch kèrdèn*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *soulouk*; — une vie sage, سلوك عاقلانه *soulouké 'âqèlanè*, pr. t. *sulouki 'âqilanè*; — la manière de vivre, گذران *gouzèran*, a. تعیش *tè'èiyouch*, pr. t. *tè'aïyuch*; — eau de vie, عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*.

VIEIL, VIEUX, fém. VIEILLE, adj., پير *pir*, سال خورده *sal-khourdè*, کهنه سال *keuhnè-sal*, a. مسن *moucènn*, pr. t. *moucinn*; — il est fort vieux, پير است *khèili pir-èst*; — vieil ami, دوست دسريمه *dousté dirinè*, دوست قديم *dousté qèdim*; — la vieille mode, a. تيرز قديم *tèrzé qèdim*, pr. t. *tarzi qadim*; — de vieux titres, a. سندات عتيقه *sènedaté 'ètiqè*, pr. t. *sè-nèdati 'atiqa*.

VIEILLARD, s. m., پير فرتيت *piré fèrtout*, مرد کهنه سال *mèrdé keuhnè-sal*, زانخور *zad-khour*, a. شيخ *chèikh*, pl. شيخ *chouyoukh*.

VIEILLERIE, s. f., رخت و پخت کهنه *rèkht-ou-pèkhté keuhnè*.

VIEILLESSE, s. f., پيرى *piri*, ايام پيرى *èiyamé piri*, a. شيخوخه *cheikhoukhèt*.

VIEILLIR, v. n., پير شدن *pir choudèn*, مسن شدن *mou-*

cènn choudèn; — v. a., *پیر کردن pir kèrdèn*; — vieilli, e, *پیر شده pir-choudè*.

VIEILLISSEMENT, s. m., *حالت پیری halète piri*, a. *شیخوخته chèikhoukhèt*.

VIELLE, s. f. instrument de musique, *شش‌نا chèch-ta*, *تنبور tèmbour*, a. *طنبور tènbour*.

VIELLE, v. n. (peu usité), *ششتا زدن chèch-ta zèdèn*, *تنبور زدن tèmbour zèdèn*.

VIELLEUR, EUSE, *تنبورزن tèmbour-zèn*.

VIERGE, s. f., *دوشیزه douchizè*, *دختر باکره doukhtèrè ba-kèrè*, a. *بکر bèkr*, pr. t. *bikr, bikir*, pl. *ابکار èbkar*, pr. t. *èbkïar*, *باکره bakèrè*, pr. t. *bakirè*, pl. *بواکر bèvakèr*, pr. t. *bèvakir*; — la Sainte-Vierge, a. *حضرت مریم hèz-rètè mèrièm*, pr. t. *hazrètì mèrièm*; — ce mot est aussi adjectif: elle est encore vierge, *هنوز بکر است hènouz bèkr-èst*, *هنوز بکره است hènouz bakèrè-èst*; — pur, sans mélange, *پاک pak*, a. *خالص khalès*, pr. t. *khalis*.

VIEUX, adj. m. V. **VIEIL**.

VIF, *یژه*, adj. qui est en vie, *زنده zèndè*, a. *حیّ hî, pr. t. haî*; — qui a beaucoup de vigueur, *چست tchoust*, *چالاک tchalak*, *چپک tchapouk*, *تیز مزاج tiz-mèzadj*, pr. t. *tiz-mizadj*; — regard vif, *نگاه تیز nègahé tiz*, *نظر nèzèrè tiz*; — propos vifs, *حرفهای سخت hèrf-haî sèkht*; — vif, qui fait une forte impression, *تند tound*, *سخت sèkht*, a. *شدید chèdid*; — une vive douleur, *درد شدید dèrdé chèdid*, a. *وجع شدید vèdjè'é chèdid*, pr. t. *vèdja'i chèdid*; — chaux-vive, *آهک ناکشته àhèké na-kouchtè*; — vif-argent,

سیمب *sim-âb*, جیوه *djivè*, ا. زیبق *zèbèq*, pr. t. *zibaq*,
ou *zibiq*.

VIGIE, s. f., دیدبان *didè-bané kèchti*, دیدبان *didè-ban* ; — être en vigie, دیده بانی کردن *didè-bani kèrdèn*.

VIGILAMMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, بانتباه *bè-èntèbah*, بصیرت *bè-bècirèt*.

VIGILANCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, ا. انتباه *èntèbah*, pr. t. *èntibah*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, تیقظ *tèyèq-qouz*, pr. t. *tèyaqqouz*.

VIGILANT, e, adj., هوشیار *houchiar*, ا. متیقظ *moutèyèq-qèz*, pr. t. *mutèyaqqiz*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, متنبه *moutènèbbèh*, pr. t. *mutènèbbih*.

VIGILE, s. f., روز عرفه *rouzé 'èrèfè*, ا. عرفه *'èrèfè*, pr. t. *'arèfè*, ا. يوم عرفه *yoomé 'èrèfè*, pr. t. *yèvmi 'arèfè*.

VIGNE, s. f., درخت انگور *dèrèkhté èngour*, تاک *tak*, رز *rèz*, ا. کرم *kerm*, pr. t. *kierm*, pl. کرم *keuroum*, pr. t. *kiuroum* ; — feuille de vigne, برگ تاک *bèrguè tak*.

VIGNERON, s. m., رزبان *rèz-ban*, باغبان *bagh-ban*.

VIGNETTE, s. f., ا. تصویر کتاب *tèsviré kètab*.

VIGNOBLE, s. m., انگورستان *èngourèstan*, تاکستان *ta-kèstan*.

VIGOREUSEMENT, adv., باقوت *ba qouvèt*, ا. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*.

VIGOREUX, EUSE, adj., نیرومند *niroumènd*, پر زور *pour-sour*, زورمند *zourmènd*, ا. صاحب قوت *sahèbè qouv-vèt*, ا. قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*.

VIGUEUR, s. f., نیرو *nirou*, توانائی *tèvanayi*, زور *zour*, a. قوت *qouvoèt*.

VIL, E, adj., فرومایه *fourou-mayè*, خوار *khar*, پست *pèst*, a. رذیل *rèzil*, دنی *dèni*.

VILAIN, E, adj. qui ne plaît pas à la vue, بد *bèd*, زشت *zècht*; — c'est une vilaine chose, بد چیزبست *bèd tchizist*; — vilain temps, بد هوای *hèraï bèd*, بد هوای *bèd-hèraï*; — vilain chemin, راه بد *rahé bèd*; — vilaine action, کار بد *karé bèd*, a. فعل شنیع *fè'èlé chèn-ni'*, pr. t. *f'i'li chèn-i'*; — avare, تنگدست *tèng-dèst*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, باخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*; — s., جمری *djournri*, مردار *mourdar*, pr. t. *murdar*.

VILAINEMENT, adv., بطور زشت *bè-toouré bèd*, بطور بد *bè-toouré zècht*, بطرز بد *bè-tèrzé bèd*; — sordidement, به خست *hè-khèssèt*.

VILBREQUIN, s. m., متد *mèlè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. متفب *mès-qèb*, pr. t. *misqab*.

VILEMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, a. سفیلاً *sèfilèn*.

VILENIE, s. f. ordure, saleté, خاشاک *khès ou-kha-chak*, a. نجاست *nèdjacèt*, کناسه *kounacè*, کوناسته *kounacèt*; — parole injurieuse, دشنام *douchnam*, حرف نا سزا *hèrfé na-sèza*, a. فکش *jeuhch*, pr. t. *fouhch* et *fahch*, pl. فکوش *fouhouch*; — action basse et vile, عمل *'èmlè qèbih*, pr. t. *'amèli qabih*; — avarice, تنگدستی *tèng-dèsti*, a. خساست *khèçacèt*, pr. t. *kha-çacèt*, خست *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

VILETÉ, s. f. bas prix d'une chose, ارزانی *èrzani*, کم *kem*, قیمتی *kèm-qèimèti*; — peu d'importance d'une chose, بی قدری *bi qèdri*, ا. عدم قابلیت *'èdèmé qabèliyet*, pr. t. 'adèmi qabiliyèt.

VILIPENDER, v. a., تحقیر کردن *khar kèrdèn*, تهنیت کردن *tèhqir kèrdèn*, رذیل کردن *rèzil kèrdèn*; — se vilipender, se dire mutuellement des injures, همدیگر را *hèm-diguèr-ra* douchnam dadèn.

VILLAGE, s. m., ده *dèh*, pl. دهات *dèhat*, a. قریه *qèriè*, pr. t. *qariè*, pl. قرا *qoura*.

VILLAGEOIS, e, adj., دهقان *dèhqan*, دهقانی *dèhqani*, دهاتی *dèhati*.

VILLANELLE, s. f., شعر دهات *chè'èré dèhat*, شعر دهاتی *chè'èré dèhati*.

VILLE, s. f., شهر *chèhr*, pr. t. *chèhir*, a. مدینه *mèdinè*, pl. مداین *mèdayèn*, pr. t. *mèdaïn*, بلد *bèlèdè*, pl. بلاد *bèlad* et بلدان *bouldan*; — petite ville, قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VILLETTE, s. f., شهر کوچک *chèhré koutchèk*, a. قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VIN, s. m., می *mèi*, باده *badè*, (poét) دختر رز *doukhtèré rèz*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*, خمر *khèmr*, pr. t. *khamr*; — du vin blanc, سفید شراب *chèrabé sèfid*; mettre de l'eau dans son vin, آب ریختن *touï chèrab àb rikhtèn*; — au fig. se modérer, آرام *àram* گرفتن *guèrèftèn*, تسکین یافتن *tèskîn yaftèn*.

VINAIGRE, s. m., سرکه *sèrkè*, pr. t. *sirkè*, a. خل *khèll*, pr. t. *khall*.

VINAIGRE, v. a., سرکه ریختن *sèrkè rikhtèn*, سرکه قاتی *sèrkè qatì kèrdèn*; — vinaigré, e, سرکه ریخته *sèrkè-rikhtè*, سرکه پودنه *touï sèrkè pèrvèrdè*.

VINAIGRETTE, s. f., خوراک سرکهائی *khourakè sèrkèyi*.

VINAIGRIER, s. m. qui vend ou qui fait du vinaigre, سرکه ساز *sèrkè-saz*, سرکه فروش *sèrkè-fourouch*; — petit vase à mettre le vinaigre, سرکه دان *sèrkè-dan*, pr. t. *sirkiè-dan*.

VINDICATIF, ive, adj. qui aime à se venger, کینه خوا *kinè-khah*, کینه جو *kinè-djou*, انتقام کش *èntèqam-kèch*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntaqim*; — qui ne pardonne pas, کینه دار *kinè-dar*.

VINDICTE, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, قصاص *qèças*, pr. t. *qaças*.

VINÉE, s. f., a. حاصل شراب *hacèlé chèrab*.

VINEUX, e, adj. se dit du vin qui a beaucoup de force, pour gouverner, نش دار *nèchè'-dar*; — qui a le goût ou l'odeur du vin, دارنده مزه شراب *da-rèndèyé mèzèyé chèrab*, بوی شرابدار *bouï chèrab-dar*; — qui a la couleur du vin, برنگی شراب *bè-rènguè chèrab*.

VINGT, adj. num., بیست *bist*, a. عشرون *'èchrounè*, pr. t. *'ichrounè*, عشرين *'èchrinè*, pr. t. *'ichrinè*.

VINGTAINE, s. f., بقدر بیست عدد *bè-qèdré bist 'èdèd*, بقدر بیست دانه *bè-qèdré bist danè*.

VINGTIÈME, adj. ord. des 2 g., بیستم *bistoum*; — s. la vingtième partie, بیست یک *bist-yèk*.

VIOL, s. m. action de violer V. VIOLER.

VIOLACÉ, E, adj., بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèschè.

VIOLAT, adj. m. sirop violat, شربت بنفشه chèrbètè bè-nèschè.

VIOLATEUR, TRICE, s., شکن chèkèn, شکننده chèkènèndè, نقص نکندè nèqz-kounèndè, a. ناقص naqèz, pr. t. naqiz; — les violateurs des lois, نقض کنندگان ارکان nèqz-kounèndègané èrkané qanoun; — violateur des traités, نقض عهد شکن 'èhd-chèkèn, a. ناقص عهد و naqèzé 'èhd-ou-miçaq, pr. t. naqizi 'ahd-ou-miçaq.

VIOLATION, s. f., شکستن chèkèstèn, a. نقص nèqz, pr. t. naqz; — la violation des traités, شکستن : بیمان chèkèstèné pèiman, a. نقض عهد nèqzé 'ouhoud, pr. t. naqzi 'ouhoud.

VIOLÂTRE, adj. des 2 g., بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèschè.

VIOLE, s. f., کمانچه بیرئی kèmantchèyé bouzourg.

VIOLEMENT, s. m. V. VIOLATION.

VIOLEMMENT, adv., پر زور pour-zour, سخت sèkht, بزور bè-zour, a. بد شدت bè-chèddèt, بد شدت bè-hèddèt, a. شدیداً chèdidèn.

VIOLENCE, s. f., زور zour, pr. t. zor, a. شدت chèddèt, pr. t. chiddèt; — la violence du vent, زور باد zouré bad, شدت باد chèddèté bad; — la force dont on use contre quelqu'un, زور zour, pr. t. zor, a. جبر djèbr; — prendre par violence, بزور گرفتن bè-zour guèrèstèn, بزور گرفتن djèbrèn.

guèrèssèn; — faire violence, user de violence, زور کردن *zour kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

VIOLENT, *e*, *adj.*, سخت *sèkht*, زور *pour-zour*, تند *tound*,
a. شدید *chèdid*; — vent violent, باد زور *badé pour zour*,
 باد تند *badé tound*, *a.* ريح شديد *rihé chèdid*,
pr. t. *rihi chèdid*; — en parlant des personnes, em-
 porté, colère, تند مزاج *tound-mèzadj*, خوی تند مزاج *tound-
 khou*, کج خلق *kèdj-khoulq*, تیز مزاج *tiz-mèzadj*, *pr.*
t. *tiz-mizadj*.

VIOLENTER, *v. a.*, زور کردن *zour kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*;
 — violenté, *e*, مجبور شده *mèdjbour-choudè*,
a. مجبور *mèdjbour*.

VIOLER, *v. a.*, شکستن *chèkèstèn*, نقض کردن *nèqz kèrdèn*,
 عدول کردن *'oudoul kèrdèn*, خلاف کردن *khèlaf kèrdèn*;
 — violer les lois, نقض قانون کردن *nèqzè qanoun kèrdèn*,
 خلاف قانون هرن کردن *khèlafè qanoun hèrè-
 kèt kèrdèn*; — violer un serment, son serment, سوگند
 از سوگند عدول کردن *soouguènd chèkèstèn*, سوگند
 عدول کردن *soouguènd 'oudoul kèrdèn*; — violer les traités,
 نقض پیمان *nèqzè 'èhd kèrdèn*, پیمان شکستن
chèkèstèn; — violer les limites d'un pays, بزور از
 سر حد مملکتی تجاوز کردن *bè-zour èz sèr-hèddé
 mèmlèkèti tédjavouz kèrdèn*; — violer une femme ou
 une fille, زنی یا دختر را بزور تصرف کردن *zèni ya doukh-
 tèri-ra bè-zour tècèrrouf kèrdèn*; — violé, *e*, شکسته
chèkèstè, نقض شده *nèqz-choudè*.

VIOLET, *te*, *adj.*, رنگ بنفشه *bènèschè-rèng* — *s. m.*, رنگ
 بنفشه *rènguè bènèschè*.

VIOLETTE, s. f., بنفشه *bènèfchè*.

VIOLIER, s. m., شب بوی زرد *chèb-bouï zèrd*.

VIOLON, s. m., کمان *kèman*, کمانچه *kèmantchè*; — jouer du violon, کمانچه زدن *kèmantchè zèdèn*; — prison contiguë à un corps de garde, زندان *zèndan*, حبس خانہ *hèbs-khanè*, ا. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — on l'a mis au violon, حبسش کردند *hèbs-èch kèrdènd*.

VIOLONCELLE, s. m., کمانچه گند *kèmantchèyé goundè*.

VIOLONISTE, s. m., کمانچه زن *kèmantchè-zèn*.

VIPÈRE, s. f., تیر *tir*, تیر مار *tir-mar*, ا. افعی *èf'i*, pr. t. *èf'a*, pl. افعی *èfa'i*, pr. t. *èfa'a*; — au fig. langue de vipère, زهر زبان *bèd-zèban*, زهر زبان *zèhr-zèban*.

VIPÉREAU, s. m., تیر بچه *tir-bètchè*.

VIPÉRINE, ou langue de bouc, s. f., ا. لسان التيس *lèçan-out-tèis*, pr. t. *liçan-ut-tèis*.

VIRAGO, s. f., زن مردآس *zènè manèndé mèrd*, زن مردآس *zènè mèrd-àça*.

VIREMENT, s. m. terme de banque, ا. تقاص اندبن *tèqass-oud-dèin*; — terme de marine, virement de bord, بر گرداندن کشتی *bèr guèrdandènè kèçhti*.

VIRER, v. n. aller en tournant, گردیدن *guèrdidèn*, چرخ *tchèrkè khourdèn*; — terme de marine, virer de bord, کشتی را بر گردانیدن *kèçhti-ra bèr guèrdanidèn*; — au fig. v. a. virer et tourner quelqu'un, lui faire dire ce qu'il cache, استمزاج جویا شدن *djouya choudèn*, استمزاج کردن *èstènzadj kèrdèn*.

VIREVOLTE, s. f., چرخاندن اسب *tchèrkèhandènè èsp*.

VIRGINAL, E, adj., دوشیزه گئی *doukhèrè*, دوشیزه گئی *douchi-*

zègui, a. بکری *bèkri*, pr. t. *bikri*, بکریه *bèkriyè*, pr. t. *bikriyè*; — pudeur virginal, حیای دختري *hèyaï doukhtèri*.

VIRGINITÉ, s. f., دوشیزگی *douchizègui*, دختري *doukhtèri*, ا. بکارت *bèkarèt*, pr. t. *bèkiarèt*.

VIRGULE, s. f., نشان فاصله *nèchané 'acèlè*.

VIRIL, e, adj. qui appartient à l'homme, مردى *mèrdi*, مردانه *mèrdanè*, a. رجولى *rèdjouli*, pr. t. *radjouli*, ذکرى *zèkèri*; — sexe viril, مردان *mèrdan*; a. رجال *èhlé zoukour*, pr. t. *èhli zukiour*, رجدال *rèdjal*; — l'âge viril, سن مردانگی *sènné mèrdanègui*, a. سن رجولیت *sènné rèdjouliyèt*, pr. t. *sinni radjouliyèt*; — membre viril, کير *kir*, انت *ànt*, مردى *àlèté mèrdi*, a. انت رجولیت *àlèté rèdjouliyèt*, pr. t. *àlèti radjouliyèt*, ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — au fig. ferme, vaillant, مردانه *mèrdanè*; — action virile, کار مردانه *karé mèrdanè*; — courage viril, جرأت مردانه *djour'èté mèrdanè*, pr. t. *djour'ati mèrdanè*.

VIRILEMENT, adv., مردانه *mèrdanè*.

VIRILITÉ, s. f., مردى *mèrdi*, a. رجولیت *rèdjouliyèt*, pr. t. *radjouliyèt*.

VIROLE, s. f., برازبان *bèrazban*, برازوان *bèrazvan*.

VIRTUALITÉ, s. f., a. کینونة بالقوة *kèinounèté bèl-qouvè*, pr. t. *kèinounèti bil-qouvè*.

VIRTUEL, LE, adj., a. کاین بالقوة *kayènt bèl-qouvè*, pr. t. *kiayini bil-qouvè*; — chaleur virtuelle, ا. حرارت بالقوة *hèrarèté bèl-qouvè*, pr. t. *hararèti bil-qouvè*; — in-

tention virtuelle, a. ارادة بالقوة *èradèyé bèl-gouvè*, pr. t. *iradèi bil-gouvè*.

VIRTUELLEMENT, adv., a. بالقوة *bèl-gouvè*, pr. t. *bil-gouvè*.

VIRTUOSE, s. des 2 g., هنرمند *hounèrmènd*, a. صاحب *sahèbé mè'èrèfèt*, pr. t. *sahibi ma'rifèt*.

VIRULENCE, s. f., زهر الدكي *zèhr-àloudègui*, a. سميّة *sèmmiyèt*.

VIRULENT, E. adj., زهر دار *zèhr-dar*, زهر الد *zèhr-àloud*, a. ذو سميّة *zou-sèmmiyèt*.

VIRUS, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*.

VIS, s. f., بيچ *pitch*, a. لولب *looulèb*, pr. t. *lèvlèb*, pl. لوالب *lèvalèb*, pr. t. *lèvalib*.

VISA, s. m., a. صح *sèhh*, pr. t. *sahh*, امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

VISAGE, s. m., روى *rouï*, رو *rou*, سيما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. وجه *vèdjh*, pl. وجوه *voudjouh*, صورت *sourèt*; — beau visage, روى زيبا *rouï ziòà*, خوش صورت *khoch-sourèt*.

VIS-A-VIS, adv., رو برو *rou-bè-rou*; — vis-à-vis de ..., رو برو *rou-bè-rou*.

VISCÉRAL, E. adj. terme d'anat., متعلق برودها *moutè'èllèq bè-roudè-ha*, a. احشائي *èhchaï*, pr. t. *ahchaï*, مختصّ بجوايف النفس *moukhtèss bè-djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *moukhtass bè-djèvaïf-un-nèfs*.

VISCÈRE, s. m., روده *roudè*, a. حشى *hècha*, pr. t. *hacha*, pl. احشا *èhcha*, pr. t. *ahcha*, جايفة النفس *djayèfèt-oun-nèfs*, pl. جوايف النفس *djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *djèvaïf-un-nèfs*.

VISÉE, s. f., دید *did*, قراول *qèravoul-rèvi*; — au fig. changer de visée, اراده خود را تغییر دادن *èradèyè khoud-ra tèghyir dadèn*.

VISER, v. n., دید رفتن *qèravoul rèftèn*, رفتن *rèftèn*, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*; — avoir en vue, منظور داشتن *mèqsoud dachtèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*.

VISER, v. a. mettre son visa, صح گذاشتن *sèhh gouzachtèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*; — visé, e, امضا شده *èmza-choudè*, صح گذاشته شده *sèhh-gouzachtè-choudè*.

VISIBILITÉ, s. f., امکان دیدن *èmikanè didè choudèn*, قابلیت دیدار بودن *qabèliyètè pèdidar boudèn*, a. قابلیت عین *qabèliyètè 'èyan*, pr. t. *qabilyèti 'ayan*.

VISIBLE, adj. des 2 g. qui peut être vu, دیده میشود *didè-mi-chèvèd*, پیدا میشود *pèida-mi-chèvèd*; — évident, نمایان *nèmou-dar*, دیدار *pèdidar*, دید *pèdid*, آشکار *achkar*, واضح *vazèh*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*; — cela est visible, این پیدا است *in pèidast*, این واضح است *in pèdidar-èst*, این واضح است *in vazèh-èst*.

VISIBLEMENT, adv., آشکار *achkar*, بصر محسوس *bè-toouré mèhsous*, a. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*; — manifestement, évidemment, آشکارا *achkara*, بصر نمایان *bè-toouré nèmayan*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*, واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

VISIÈRE, s. f., آفتابگردان *âftab-guèrdané koulah*, آفتابگیر *âftab-guir*; — (familier) la vue, چشم دید *didè, chêm tchèchm*, a. بصر *bècèr*; — visière trouble, چشم تار *tchèchmé tar*; — au fig. il a la visière courte, il a peu de sagacité, عقلش کم است *'èql-èch kè-m-èst*, عقل ندارد *'èqlé drousti nè-darèd*; — petit bouton au bout d'une arme à feu pour viser, دید تفنگی *didé toufèng*.

VISION, s. f. action de voir, بینائی *binayi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — terme de théologie, مشاهده خدا *mou-chahèdèyé khouda*, a. طلعة الوجه الله *tèl'èt-oul-vèdjh-oullah*, pr. t. *ta'at-ul-vèdjh-ullah*; — révélation faite aux prophètes, a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — chimère, image vaine, a. خیال *khial*, pr. t. *khayal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khayalat*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

VISIONNAIRE, adj. et s. des 2 g., a. مجذوب *mèdjzoub*, pl. مجذوبین *mèdjzoubîn*; — au fig. qui a des idées folles, خیالات باطله گرفتار *guèrèftaré khialaté batèlè*, دیوانه *divanè*.

VISIR, s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*,
V. **VIZIR**.

VISITATION, s. f., روز زیارت حضرت مریم *rouzé ziarètè hèz-rètè mèrièm*.

VISITE, s. f., دیدن *didèn*, a. زیارت *ziarèt*, pl. زیارات *ziarat*; — visite officielle, دیدن رسمی *didèné rèsmi*, a. زیارت رسمیّه *ziarètè rèsmiyè*, pr. t. *ziarèti rèsmiyè*; —

faire une visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — rendre une visite qu'on a reçue, باز دید کردن *baz-did kèrdèn*, باز دید رفتن *baz did rèftèn*; — recevoir des visites, مهمان پذیرائی کردن *mèhman-pèzirayi kèrdèn*; — j'ai beaucoup de visites, خیلی مهمان دارم *khèili mèhman darèm*; — perquisition, recherche, جستجو *djoustè-djou*, پژوهش *pèjouhèch*, ا. تفتیش *teftich*, كشف *kèchf*, تفحص *tèfèhho* s.

VISITER, v. a. aller voir quelqu'un, دیدن کردن *didèn kèrdèn*, دیدن رفتن *bè-didèn rèftèn*; — faire un examen, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, رسیدن *rècidèn*; — visiter un malade, عیادت مریض کردن *'èyudètè mèriz kèrdèn*; — ou simplement, عیادت کردن *'èyadèt kèrdèn*.

VISITEUR, s. m., تفحص کننده *pèjouhèndè*, تفتیش *tèfèhhous-kounèndè*, ا. مفتش *moufètchèch*, pr. t. mu-fètlich; — celui qui est en visite, qui passe son temps à en faire, زیاد دیدن کننده *ziad didèn-kounèndè*.

VISON-VISU, locut. adv. fam., رو برو *rou-bè-rou*.

VISQUEUX, EUSE, adj. V. GLUANT.

VISSE, v. a., با پیچ محکم کردن *pitch zèdèn*, با پیچ *ba pitch meuhkèm kèrdèn*.

VISUEL, LE, adj., منسوب *moutè'èllèq bè-didè*, متعلق بدیده *mènsoubé bè-tchèchm*, ا. بصری *bècèri*.

VITAL, E, adj. qui appartient à la vie, متعلق بزندگی *moutè'èllèq bè-zèndègui*, ا. حیوانی *hèivani*, pr. t. haf-vani; — qui sert à conserver la vie, ا. مدّ حیات

moumèddé hèyat, pr. t. *mumiddi hayat*; — principe vital, میه زندگی *mayèyé zèndègui*.

VITALITÉ, s. f., زیست *zist*, a. بودن *zèndè boudèn*, *hèyat*, pr. t. *hayat*.

VITE, adj. des 2 g., پای تیز *tiz-paï*, پای سبک *sèbouk-paï*, پای باد *bad-paï*, تیز دو *tiz-doou*, باد پیما *bad-pèima*, a. سریع السیر *sèri'-ous-sèir*.

VITE, adv., زود *zoud*, تند *tound*, جلد *djèld*, بهشتاب *bè-chè-tab*, a. سریعاً *sèri'èn*; — aller vite, زود رفتن *zoud rèf-tèn*, تند رفتن *tound rèftèn*.

VITEMENT, adv. fam., بزودی *bè-zoudi*, با سرعت *ba sour'èt*, شتابان *chètaban*, a. سریعاً *sèrièn*.

VITESSE, s. f., زودی *zoudi*, تندی *toundi*, جابکی *tchabouki*, شتاب *chètab*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*; — agir avec vitesse, تند حرکت کردن *tound hèrèkèt kèrdèn*; — avec la plus grande vitesse, a. در کمال سرعت *dèr kèmalé sour'èt*.

VITRAGE, s. m., پنجره‌های شیشه‌ها *chichè-haï pèndjèrè*.

VITRAUX, s. m. pl. پنجره کلیسا *djam-haï bouzourgué pèndjèrèyé kliça*.

VITRE, s. f., پنجره شیشه *chichèyé pèndjèrè*, جام پنجره *djamé pèndjèrè*.

VITRER, v. a., گذاشتن شیشه *chichè èndakhtèn*, گذاشتن *gouzachtèn*; — vitrer une fenêtre, به پنجره شیشه *bè-pèndjèrè chichè èndakhtèn*.

VITRERIE, s. f., fabrication de vitres, شیشه‌گری *chichè-guèri*; — commerce de vitres, شیشه فروشی *chichè-fourouchi*, جام فروشی *djam-fourouchi*.

VITRESCIBLE, adj. des 2 g., V. VITRIFIABLE.

VITREUX, EUSE, adj., شیشه وار *chichè-manènd*, شیشه گونه *chichè-var*, شیشه گونه *chichè-gounè*.

VITRIER, s. m., جامساز *djam-saz*, شیشه گر *chichè-guèr*, a. زجاج *zèddiadj*.

VITRIFIABLE, adj. des 2 g., قابل شیشه شدن *qabèlè chichè choudèn*, قابل منقلب شدن به شیشه *qabèlè mounqèlèb choudènè bè-chichè*.

VITRIFICATION, s. f., منقلب شدن بشیشه *mounqèlèb choudènè bè-chichè*, شیشه شدن *chichè choudèn*, a. تزجج *tèzèddjoudj*.

VITRIFIER, v. a., گردانییدن *bè-chichè guèrdani-dèn*, به شیشه منقلب کردن *bè-chichè mounqèlèb kèr-dèn*, به شیشه استحاله کردن *bè-chichè èstèhalè kèr-dèn*; — se vitrifier, شیشه شدن *chichè choudèn*, بشیشه منقلب شدن *bè-chichè mounqèlèb choudèn*; — vitrifié, e, شیشه شده *chichè-choudè*.

VITRIOL, s. m. couperose, زاک *zag*, زاک سیاه *zaguè siah*, a. زاج *zadj*, pl. زاجات *zadjat*.

VITRIOLÉ, E, adj., زاج آمیخته *bè-zadj àmikhtè*, a. زاجی *zadj*; — eau vitriolée, آب زاج آمیخته *àbè bè-zadj àmikhtè*.

VITRIOLIQUE, adj. des 2 g., a. زاجی *zadj*.

VIVACE, adj. des 2 g., دراز عمر *dèraz'-eumr*, a. ضویل العمر *tèvil-oul'-eumr*; — en parlant des plantes, qui durent longtemps, با دوام *ba dèvam*.

VIVACITÉ, s. f., جلدی *djèldi*, چستی *tchousti*, چابکی *tchabouki*, a. جولان الطبع *djèvèlan-oul-tèb'*, pr. t. *djè-*

vèlan-ut-tab'; — de l'esprit, تیزی عقل *tizit'èql*; — ardeur, گرمیت *guèrmiyèt*, a. حلت *hèddèt*, pr. t. *hid-dèt*, شلت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*; — dans la vivacité du discours, حین گرمیت صحبت *hiné guèrmiyètè seuhbèt*.

VIVANDIER, ÈRE, s., چیز فروش در آوردو *tchiz-fourouch dèr ourdou*.

VIVANT, E, adj., زند *zèndè*, جاندار *djan-dar*, a. نوی *zouï-oul-hèyat*, pr. t. *zèvi-ul-hayat*, حتی *hèt*, pr. t. *haï*; — de son vivant, بده زند *vèqti-kè zèndè boud*, در حیاتش *dèr hèyat-èch*; — s. les vivants, زنده ها *zèndè-ha*; — un bon vivant, مرد خوش طبع *mèrdé khoch-tèb'*, a. اهل ذوق *èhlé zoouq*, pr. t. *èhli zèvq*.

VIVAT, s. m. interjection, باده زند *zèndè bada*, آبرون *àbroun*, a. حیاك الله *hèyak-oullah*.

VIVEMENT, adv., تند *tound*, سخت *sèkht*, بشدت *bè-chèddèt*, a. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*, شدیداً *chèdidèn*, اکیداً *èkidèn*.

VIVIER, s. m., حوض جهت نگاه داشتن ماهی *hoouzé djè-hètè nègah-dachtènè mahi*.

VIVIFIANT, E, adj., جان بخشا *djan-bèkhcha*, جان دهند *djan-dèhèndè*, زند کننده *zèndè-kounèndè*.

VIVIFICATION, s. f., حیاة بخشی *hèyat-bèkhchi*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*.

VIVIFIER, v. a., روح بخشیدن *zèndè kèrdèn*, زند کردن *rouh bèkhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*.

VIVOTER, v. n., بمصایقه گذران کردن *bè-mouzaïqè gouzè-*

ran kèrdèn, گذران کردن *bè-'ousrèt gouzèran kèrdèn*, به تنگی گذران کردن *kèrdèn*.

VIVRE, v. n., زندگی کردن *zèndègui kèrdèn*, زیستنی *zèndègani kèrdèn*, زیستن *zizt kèrdèn*, *zistèn*, عمر بسر کردن *'eumr kèrdèn*, *'eumr bè-sèr bourdèn*; — vivre, soutenir sa vie par les aliments, گذرانیدن *gouzèran kèrdèn*, *gouzèranidèn*; — vivre avec économie, باداره گذران کردن *bè-èdarè gouzèran kèrdèn*; — vivre en ville, در شهر *dèr chèhr mouqim boudèn*, در شهر نشستن *dèr chèhr nèchèstèn*, در شهر عمر بسر کردن *'eumr bè-sèr bourdèn*.

VIVRE, s. m. nourriture, خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*, ذخیره *zèkhirè*; — vivres, au pl. provisions de bouche, توشه *touchè*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhaïr*, رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIZIR s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*; — le Grand-Vizir, a. صدر اعظم *sèdré-è'èzèm*, pr. t. *sadri-a'zam*.

VIZIRIAT, s. m., a. وزارت *vèzarèt*, Grand-Viziriat, صدارت *sèdarètè 'ouzma*, pr. t. *sadarèti 'uzma*, وزارت *vèzarètè 'ouzma*, pr. t. *vèzarèti 'uzma*.

VOCABULAIRE, s. m., a. لغت مختصر *loughètè moukh-tècèr*.

VOCABULISTE, s. m., a. لغت مختصر نویس *loughètè moukh-tècèr nèvis*.

VOCAL, *E*, adj., آوازی *āvazi*, a. صوتی *soouti*, pr. t. *savti*;
 — musique vocale, آوازی موسیقی *mouciqi āvazi*, a.
 موسیقی بالصوت *mouciqi bès-soout*, pr. t. *mouciqi*
bis-savt.

VOCATIF, *s. m.* terme de gram., a. ندا *nèda*, pr. t. *nida*,
 حرف ندا *hèrfé nèda*, pr. t. *harfi nida*.

VOCATION, *s. f.* mouvement intérieur par lequel Dieu ap-
 pelle une personne à quelque genre de vie, a. ارشاد
 الهی *èrchadé èlahi*, pr. t. *irchadi ilahi*; — inclina-
 tion pour un état, a. میل طبیعی *mèilè tèbi'i*, pr. t.
mèili tabi'i.

VOCIFÉRATION, *s. f.*, داد و فریاد *dad-ou-fèriad*, فغان *fèghan*,
 a. صیحات *sèihat*, pr. t. *saïhat*.

VOCIFÉRER, *v. n.*, داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*,
 فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

VŒU, *s. m.* promesse faite à Dieu, offrande, a. نذر *nèzr*,
 pl. نذور *nouzour*; — rompre son vœu, le violer, نقص
 نذر *nèqzé nèzr kèrdèn*; — souhait, a. دعا *do'â*,
 pr. t. *dou'â*, pl. ادعیه *èd'iyè*; — faire des vœux, دعا
 کردن *do'â kèrdèn*; — vœux désirs, خواهش *kha-*
hèch, دلخواهی *dèl-khahi*, a. مقصود مرادات *mouradat*,
mèqsoud, pr. t. *maqsoud*; — exaucer, remplir les
 vœux de quelqu'un, خواہش کسی را بجا آوردن *kha-*
hèché kèci-ra bè-dja àvourdèn, مقصود کسی را بجا آوردن
mèqsoudé kèci-ra bè-dja àvourdèn.

VOGUE, *s. f.* crédit, réputation, a. شهرت *rèvadj*,
 اعتبار *cheuhrèt*, اشتہار *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*,
 د'تہبار *d'tèbar*, pr. t. *i'tibar*; — il, ou elle est en vogue,

رواج دارد *rèvadj darèd*, شهربت دارد *cheuhrèt darèd*.
VOGUEUR, v. n. être poussé sur l'eau à force de rames,
 پارش زورق رفتن پیش *pich rèstèné zoourèq bè-zouré*
parou; — ramer, کشیدن *parou kèchidèn*, روی آب روان شدن *fèh kèchidèn*; — naviguer,
 روی دریا گردش کردن *roui dèria guèrdèch kèrdèn*.

VOGUEUR, s. m. (devenu vieux) V. RAMEUR.

VOICI, prép., اینک *inèk*; — le voici qui vient, اینک
 میاید *inèk mi-âyèd*.

VOIE, s. f., جاده *djadè*, راه *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. ta-
riq, pl. طرق *tourouq*, جاده *djaddè*, pl. جوات *djèvadd*;
 — aller par la voie de terre, رفتن از راه خشکی *èz rahé khochki rèstèn*; — par la voie de mer, رفتن از راه آب *èz rahé dèria rèstèn*;
 — voie-lactée, V. LACTÉ; — mettre sur la voie, راه کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — au fig. moyen
 dont on se sert, a. وسیله *vècilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*, pl. وسایط *vèçayèt*,
 pr. t. *vèçaïl*.

VOILÀ, prép., اینک *inèk*, این است *in-èst*.

VOILE, s. m. pièce d'étoffe pour couvrir quelque chose,
 روپوش *rou-pouch*, پد-ر *pèrdè*, a. خدر *khèdr*, pr. t. *khidr*, pl. خدور *khoudour*; — voile dont les femmes
 se couvrent le visage, روبند *rou-bèndè*, a. نقاب *nàqab*, pr. t. *nigab*, برقع *bourqè'*, pr. t. *burqa'*; — voile
 de visage que portent les femmes, سرپوشه *sèr-pouchè*,
 سرروز *sèr-vèz*, روبوسه *rouboucè*, a. مقنعه *mèqnè'*, pr. t.

migna'a, مقنعة *mèqnè'èt*, pr. t. *migna'at*; — prétexte, بهانه *bèhanè*.

VOILE, s. f., بادبان کشتی *bad-bané kèchti*, بادبان *bad ban*,
a. شراع *chèra'*, pr. t. *chira'*, pl. أشرعة *èchèr'èt*, pr. t.
èchir'at; — mettre à la voile, بادبانگشای عزیمت
bad-ban-gouchaï 'èzimèt choudèn.

VOILER, v. a. couvrir d'un voile, رو پوشیدن *rou pouchi-*
dèn, ستر کردن *rou-pouch èndakhtèn*, رو پوش انداختن
sètr kèrdèn, پوشیدن *pouchidèn*; — au fig. cacher,
déguiser, زیر پرده داشتن *nèhan dachtèn*, زیور پرده داشتن
zirà pèrdè dachtèn, کتمان کردن *sètr kèrdèn*, کتمان کردن
kətmən kèrdèn; — se voiler, رو گرفتن *rou guèrèftèn*;
— voilé, e, رو گرفته *rou-guèrèftè*, رو پوشیده *rou-pou-*
chidè.

VOILERIE, s. f., محل بادباندوزی *mèhèllé bad-ban-douzi*.

VOILIER, s. m. qui racommode les voiles, بادباندوز *bad-*
ban-douz; — bon voilier, bâtiment qui va vite, کشتی
کشتی تیز سیر *kèchtiï tiz-roou*, تیز رو *kèchtiï tiz-sèir*;
— mauvais voilier, کشتی کند رو *kèchtiï kound-roou*.

VOILURE, s. f., بادبانهای کشتی *bad-ban-haï kèchti*; — fa-
brication de voiles, بادبانباپی *bad-ban-baï*; — art de
placer les voiles, فن بادبانکشی *fènné bad-ban-kèchi*.

VOIR, v. a., دیدن *didèn*, مشاهده کردن *mouchahèdè kèr-*
dèn, رؤیت کردن *rou'ouyèt kèrdèn*; — voir de loin, (au
propre) از دور دیدن *èz dour didèn*; — au fig. être pré-
voyant, بصیر بودن *bècir boudèn*, ذکی بودن *zèki bou-*
dèn; — avoir vue sur, donner sur, مشرف بودن
mouchrèf boudèn; — cette maison voit sur le jardin,

بنظر انتفات نگاه *in khaneh bē-bagh mouch-rēf-est*; — voir d'un bon œil, انتفات داشتن *bē-nēzrē ēltēfat nēgah kērdēn*, چیز است *ēltēfat dachtēn*; — c'est une chose à voir, جویا شدن *tchizist didēni*; — voir, s'informer, جویا شدن *djouya choudēn*, خبر گرفتن *khēbēr guērēstēn*; — vu, e, دیده شده *didē-choudē*, a. منظور *mēnzour*, pr. t. *manzour*; — vu que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-kē*, جهت *djēhētē in-kē*; — au vu et au su de tout le monde, در حضور جمیع مردم *dēr houzourē djēmī'ē mērdoum*, a. علی ملا الناس *'ēla mēla'-oun-nas*, pr. t. *'ala mēla'-un-nas*.

VOIRE, adv., a. حتی *hētta*, pr. t. *hatta*.

VOIERIE, s. f. lieu où l'on porte les immondices, شلته *chēltē*, a. مزبله *mēzbēlē*, pr. t. *mēzbulē*.

VOISIN, INE, adj., نزدیک *nēzdik*, همسایه *hēm-sayē*; — la maison voisine, خانه همسایه *khaneh hēm-sayē*.

VOISIN, INE, s., همسایه *hēm-sayē*, pl. همسایگان *hēm-sayēgan*, a. جار *djar*, pl. جیران *djēiran*, pr. t. *djiran*.

VOISINAGE, s. m. les voisins, همسایه‌ها *hēm-sayē-ha*, همسایگان *hēm-sayēgan*; — proximité, نزدیکی *nēzdiki*, a. قرب *gourb*, قربیت *gourbiyēt*, مجاورة *moudjavārēt*, pr. t. *mudjavirēt*, جوار *djēvar*, pr. t. *djivar*.

VOISINER, v. n., با همسایگان آمیزش کردن *ba hēm-sayēgan āmizēch kērdēn*, با همسایگان معاشرت کردن *ba hēm-sayēgan mou'āchērēt kērdēn*.

VOITURE, s. f. qui sert à transporter des marchandises, عراده بارکش *'ērradēyē bar-kēch*; —

qui sert à transporter des personnes, کالسکه *kalèskè*,
(tiré du russe), — p. t. عرابه 'èrabè, pr. t. 'araba, a.
عجلة *èdjlet*, pr. t. 'idjlèt, pl. اعجال *è'djäl*, pr. t.
a'djal.

VOITURER, v. a., با عرابه حمل و نقل کردن *ba 'èrabè hèm-l-ou-nèql kèrdèn*, بجای بردن *ba ka-lèskè èz djaï bè-djuï bourdèn*.

VOITURIER, s. m., کالسکهچی *kalès-kè'tchi*, a. عرابهچی *'èrabèdji*, pr. t. 'arabadji.

VOITURIN, s. m. V. VOITURIER.

VOIX, s. f., آواز *avaz*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*, pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*; — une belle voix, آواز خوب *avazé khoub*, آواز خوش *avazé khoch*; — de vive voix, زبانی *zèbani*, a. شفاعاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*, لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*; — parler à haute voix, بلند حرف زدن *boulènd hèrf-zèdèn*; — suffrage, opinion, رأی *rè'i*, pl. آرا *ära*; — donner sa voix, رأی خـود را گـفتن *rè'i khoud-ra goftèn*; — la voix du peuple est la voix de Dieu, لسان الخلق لسان الحق *lèçan-oul-khèlq lèçan-oul-hèqq*, pr. t. *liçan-ul-khalq liçan-ul-haqq*.

VOL, s. m. mouvement de l'oiseau qui se soutient dans l'air, پرواز *pèrvaz*, a. طیران *tèïran*, pr. t. *taïran*.

VOL, s. m. action de celui qui dérobe, دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — vol de grand chemin, رهزنی *rèh-zèni*.

VOLABLE, adj. des 2 g., دزدیدنش *douzdidèni*, دزدیدنی

ممکن *douzdidèn-èch-moumkèn*, a. السرقت *moumkèn-ous-sèrqèt*, pr. t. *mumkîn-us-sirqat*.

VOLAGE, adj. des 2 g., ده دله *dèh-dèlè*, بی استقامت مزاج *bi èstèqamètè mèzadj*, a. هوائی *hèvayi*, pr. t. *havayi*, عديم التمكن *'èdim-out-tèmkîn*.

VOLAILLE, s. f., مرغان خانگی *mourghané khanègui*, ماڻيان خانگی *maguiané khanègui*.

VOLANT, e, adj., پر آور *pèr-àvèr*, a. ظاير *taïr*, پرتند *pèrèndè*, پل *tèkhtè-poul*, pr. t. *taïyar*; — pont-volant, ناخته پل *tèkhtè-poul*.

VOLATIL, e, adj., در هوا مستحيل شوند *dèr hèva moustèhil chèvèndè*, بهوا متساعد شوند *bè hèva moutèça'èd chèvèndè*.

VOLATILE, s. m. qui vole, V. **VOLANT**.

VOLATILISATION, s. f., در هوا بخار شدن *boukhar choudèn*, متساعد *dèr hèva moustèhil choudèn*, شدن بهوا *moutèça'èd choudènè bè-hèva*, a. تصعيد *tès'id*, pr. t. *tas'id*.

VOLATILISER, v. a., در هوا مستحيل کردن *dèr hèva moustèhil kèrdèn*, به بخار کردن *mounqèlèb bè-boukhar kèrdèn*, به بخار استكانه کردن *bè-boukhar èstèhalè kèrdèn*; — se volatiliser, بخار شدن *boukhar choudèn*, در هوا مستحيل شدن *dèr hèva moustèhil choudèn*, بهوا پريدن *bè-hèva pèridèn*; — volatilisé, e, در هوا مستحيل *bè-hèva pèridè*, بهوا پريد *bè-hèva pèridè*, مستحيل الى *dèr hèva moustèhil-choudè*, a. البخار *moustèhil èlal-boukhar*, pr. t. *moustahil ilal-boukhar*.

VOLATILITÉ, s. f., قابليت بخار شدن *qabèliyeté boukhar choudèn*.

VOLCAN, s. m., کوه آتشفشان *kouhé àtèch-fèchan*, a. طور النار *tour-oun-nar*, جبل النار *djèbèl-oun-nar*; — au fig. imagination vive, آتش مزاج *àtèch-parè*, آتش مزاج *àtèch-mèzadj*, pr. t. *àtèch-mizadj*.

VOLCANIQUE, adj. des 2 g. qui appartient aux volcans, منسوب بکوه آتشفشان *mènsoub bè-kouhé àtèch-fèchan*; — des produits volcaniques, اجزای کوه آتشفشان *èdjzaï kouhé àtèch-fèchan*, a. اجزاء جبل آتشفشان *èdjza'è djèbalé nariyè*, pr. t. *èdjzaï djèbali nariyè*.

VOLÉE, s. f. vol d'un oiseau, پرواز *pèrvaz*, a. طير *tèir*, در پرواز اول *tèiran*; — dès la première volée, در پرواز اول *dèr pèrvazé èvèl*; — bande d'oiseaux, گروه *guèrouh*, گله *guèlè*, جغاله *djèghalè*, a. سرب *sèrb*, pr. t. *sirb*, pl. يك گروه کبوتر *yèk guèrouhé kèboutèr*, يك جغنه کبوتر *yèk djèghalèyè kèboutèr*; — rang, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*; — une personne de haute volée, شخص بلند *chèkhsé boulènd-payè*; — une volée de coups de bâton, کونک مضبوطی *keutèké mèzbouti*; — il fait tout à la volée, هر کاری میکند بی اندیشه میکند *hèr kari mi-kounèd bi èndichè mi-kounèd*.

VOLER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*, پريدن *pèridèn*, طيران کردن *tèiran kèrdèn*.

VOLER, v. a., دزدیدن *douzdidèn*, دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت کردن *sèrqèt kèrdèn*; — voler sur les

grands chemins, رهزنی کردن *rèh-zèni kèrdèn*, قطع
دزدیده *qèl'è tèriq kèrdèn*; — volé, e, دزدیده *douzdide*,
douzdide-choudè, a. مسروق *mèsrouq*; — au féminin et au pluriel, مسروقه *mèsrouqè*.

VOLEREAU, s. m., دزدك *douzdèk*, دزد كوچك *douzdé kou-tchèk*.

VOLERIE, s. f. terme de fauconnerie, t. p. شكار قوش *chèkaré gouch*, شكار با قوش *chèkaré ba gouch*.

VOLERIE, s. f., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèl*, pr. t. *sirqat*.

VOLET, s. m., درواچه *dèrvatchè*, پنجره *lènguèyé*
pèndjèrè; — pigeonnier, کبوتر خانه *kèboutèr-khanè*.

VOLETER, v. n., بسته بسته پیریدن *djèstè-djèstè pèridèn*.

VOLEUR, EUSE, s., دزد *douzd*, a. سارق *sarèq*, pr. t. *sariq*,
pl. سراق *sèrraq*; — voleuse, a. سارقه *sarèqè*; — vo-
leur de grand chemin, رهزن *rèh-zèn*, a. قاطع الطريق *qatè'-out-tèriq*, pr. t. *qati'-ut-tariq*, pl. قطاع الطريق *qoutta'-out-tèriq*, pr. t. *qoutta'-ut-tariq*.

VOLIÈRE, s. f., قفس مرغان *pèrèndè-khanè*, پرندۀ خانه *qè-fècé mourghan*, کوفجان *koufdjan*.

VOLIGE, s. f., تختۀ نازک *tèkhtèyé nazèk*.

VOLITION, s. f., a. جزم الاراده *djèzm-out-èradè*, pr. t. *djèzm-ul-iradè*.

VOLONTAIRE, adj. des 2 g., a. اختیاری *èkhtiari*, pr. t. *ikhtiari*, اختیاریه *èkhtiariyé*, pr. t. *ikhtiariyé*; —
mouvement volontaire, a. حرکت اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyé*, pr. t. *harèkèti ikhtiariyé*; — e. un volon-
taire, سرباز دو طلب *doou-tèlèb*, دو طلب *sèr-bazé doou-tèlèb*.

VOLONTAIREMENT, adv., دلخواه *dèl-khah*, باختيار *bè-èkh-tiar*, باختيار خود *bè-heusné èkhtiar*, بهختيار خود *bè-èkhtiaré khoud*.

VOLONTÉ, s. f. faculté par laquelle on veut, a. قوّة ارادة *qouvveté èradèt*, pr. t. *qouvveti iradèt*, قوّة ارادة *qouv-vèyé èradè*, pr. t. *qouvveti iradè*, مشيت *mèchiyèt*; — la Volonté Éternelle, celle de Dieu, a. مشيت ازليته *mèchiyète èzèliyé*, pr. t. *mèchiyèti èzèliyé*; — acte de volonté, a. ارادت *èradèt*, pr. t. *iradèt*, ارادة *èradè*, pr. t. *iradè*; — ce qu'on veut qui soit fait, خواهش *khahèch*, دلخواهي *dèl-khahi*, دلخواه *dèl-khah*, خاطر *khatèr-khah*, pr. t. *khatir-khah*, a. مراد *mourad*, pr. t. *murad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*, مرام *mèram*; — bonne volonté, a. حسن نيت *heusné niyèt*, pr. t. *husni niyèt*; — à volonté, loc. adv. quand on veut, هر وقت بخواهد *hèr vèqt bè-khahèd*, pl. هر وقت بخوانند *hèr vèqt bè-kha-hènd*.

VOLONTIERS, adv., از روی ميل *èz rouï mèil*, بربغت *bè-règh-bèt*, از روی دل *èz rouï dèl*, صفای دل *sèfaï dèl*; — il fait ce'a volontiers, اين کار را از روی ميل *in kar-ra èz rouï mèil mi-kounèd*; — volontiers, dans le sens de: je le ferai avec plaisir, بچشم *bè-tchèchm*, چشم *tchèchm*, a. بالراس والعين *bèr-rè'es-vèl-'èin*, pr. t. *bir-ras-vèl-'aïn*.

VOLTE, s. f., بجولان *tchèrkhandènè èsp*, چرخاندن اسب *bè-djèvèlan èpourdènè èsp*.

VOLTE-FACE, s. f. faire volte-face, بطرف دشمن رو گردان *bè-tèrèfè douchmèn rou-guèrdan choudèn*.

VOLTIGEMENT, s. m., پرواز *pèrvaz*, a. هومان *hoouman*, pr. t. *havman*; — le voltigement d'un papillon, پرواز پروانه *pèrvazé pèrvanè*, این طرف و آن طرف پرواز کردن پروانه *in tèrèf-ou-ân tèrèf pèrvaz kèrdènè pèrvanè*.

VOLTIGER, v. n., بهر سو پرواز کردن *bè-hèr sou pèrvaz kèrdèn*; — en parlant d'un étendard qui voltige au vent, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*; — courir à cheval ça et là, اسب را بهر سو تاختن *èsp-ra bè-hèr sou takhtèn*; — faire des tours de force sur une corde tendue, رسن بازی کردن *rècèn-bazi kèrdèn*.

VOLTIGEUR, s. m., رسنباز *rècèn-baz*.

VOLUBILIS, s. m., نیلوفر گل *goulé niloufèr*, a. نیلوفر *niloufèr*.

VOLUBILITÉ, s. f. facilité de se mouvoir ou d'être mû dans un mouvement de rotation, سهولت چرخیدن *souhoulètè tchèrkhidèn*, تندی چرخ *toundiï tchèrkèh*, a. سرعت حرکت *sour'èlé hèrèkèt*, pr. t. *sur'ati harèkièt*; — au fig. articulation nette et rapide, تریزبانی *tèrzèbani*, سلاست لسان *sèlacètè zèban*, a. سلاستة اللسان *sèlacèt-oul-lèçan*, pr. t. *sèlacèt-ul-liçan*.

VOLUME, s. m., بزرگئی *bouzourgui*, a. حجم *hèdjim*, pr. t. *hadjam*, ضخامت *zèkhamèt*, pr. t. *zakhamèt*, جسمات *djècamèt*; — d'un grand volume et d'un petit poids, كثير الحجم و خفيف الوزن *kècir-oul-hèdjim vè khèfif-oul-vèzn*, pr. t. *kècir-ul-hadjam vè khafif-ul-vèzn*;

— livre, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*, pl. جلود *djèloud*, pr. t. *djuloud*.

VOLUMINEUX, EUSE, adj., كبير *bouzourg*, a. كبير الحاجم *kèbir-oul-hèdjim*, pr. t. *kèbir-ul-hadjam*, ضخيم *zèkchim*, pr. t. *zakhim*, جسيم *djècim*.

VOLUPTE, s. f., a. لذت *lèzzèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*, ذوق *zoouq*, pr. t. *zèvq*; — plaisir des sens, a. شهوت *chèh-vèt*, pl. شهوات *chèhvât*.

VOLUPTUEUSEMENT, adv., با لذت *ba lèzzèt*, بذوق *bè-zoouq*; — en parlant des sens, از روی شهوت *èz rouï chèhvèt*.

VOLUPTUEUX, EUSE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

VOLVULUS, s. m. douleur des intestins, قولنج التوائى *goulèndj èltèvayi*, a. قولنج الامعا *goulèndj-ul-èm'a*.

VOMER, s. m. terme d'anat., استخوان وسط بينى *èstoukhané vècètè bini*, a. قصبه الانف *qèsbèt-oul-ounf*, pr. t. *gasbat-ul-unf*.

VOMIQUE, s. f. amas de pus dans les viscères, آماس شش *âmacé chouch*, ورم شش *vèrèmé chouch*, a. ورم فى الريه *vèrèm fir-riè*.

VOMIQUE, adj. noix vomique, كچوله *koutchoulè*, ازاراقى *èzaraqi*, dans le Mazandaran: كلاج دارو *kèladj-darou*, a. خانق الكلب *khanèq-oul-kèlb*, pr. t. *khaniq-ul-kèlb*, قاتل الكلب *qatèl-oul-kèlb*, pr. t. *qatil-ul-kèlb*.

VOMIR, v. a., قى کردن *qèi kèrdèn*, استفراغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, هراش کردن *hèrach kèrdèn*.

VOMISSEMENT, s. m., هراش *hèrach*, a. قى *qèi*, pr. t. *qai*, استفراغ *èstèfragh*, pr. t. *istifragh*.

VOMITIF, IVE, adj., آورنده قى *qèi-âvèrèndè*, a. مقبى *mou-*

qèiyi, pr. t. mouqāiyi; — s., دواى قى dēvāi qēi, a.
مقیى mouqāiyi, pr. t. mouqāiyi.

VORACE, adj. des 2 g., بسیار خوار bēciar-khar, a.
bēciar-khour, حریص در خوراک hēris dēr khourak, a.
اکل ēkoul, pr. t. ēkioul.

VORACITÉ, s. f., حرص در خوراک hērs dēr khourak, a.
نیامت nēhamet, شری chēre.

VOTANT, s. m., رای دهنده rē'i-dēhēndē.

VOTATION, s. f. action de voter, V. VOTER.

VOTER, v. n., رأی خود را اظهار داشتن rē'i khoud-ra ēzhar
dachten, رأی خود را گفتن rē'i khoud-ra goftēn.

VOTIF, IVE, adj., متعلق بنذر moutē'ellēq bē-nēzr, a.
نذری nēzri.

VOTRE, adj. possessif des 2 g., شما خودتان khoudētan, شما
chouma; — votre livre, کتاب شما kētabē chouma,
مل شما مل خودتان kētabē khoudētan; — le vôtre, مل شما
malé chouma, مل خودتان malé khoudētan; — les vô-
tres, مل شما malé chouma.

VOUER, v. a. consacrer à Dieu, بخدا وقف کردن bē-
khouda vēqf kērdēn; — promettre par vœu, نذر کردن
nēzr kērdēn; — promettre d'une manière particulière,
عهد کردن 'ēhd kērdēn; — vouer ses services à quel-
qu'un, بکسی عهد خدمت کردن bē-kēci 'ēhdē khēd-
mēt kērdēn; — voué, e, voué à Dieu, بخدا وقف شده
bē-khouda vēqf-choudē; — promis par vœu, نذر شده
nēzr-choudē, a. منذور mēnzour; — promis d'une ma-
nière particulière, عهد شده 'ēhd-choudē, a. معهود
mē'ēhoud, pr. t. ma'houd.

VOULOIR, v. a., خواستن *khashtèn*; — je veux partir aujourd'hui, امروز میخوام بیروم *èmrouz mi-khahèm bè-ròvèm*, امروز میخوام عزیمت کنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt kounèm*, امروز میخوام عزیمت بکنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt be-kounèm*; — ordonner, commander, exiger avec autorité, فرمانیدن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*; — Dieu le veut, خدا میفرماید *khouda mi-fèrmayèd*, خداست حکم *heukmé khoudast*; — désirer, خواهش داشتن *khahèch dachtèn*, آرزو خدا بخواهد *arzou dachtèn*; — Dieu le veuille! *khouda be-khahèd*; — vouloir du bien à quelqu'un, خواستن کسی را خیر *khèiré kèci-ra khashtèn*; — que veut dire cela? این یعنی چه *in yè'èni tchè*, این چه *in tchè mè'èni darèd*.

VOULOIR, s. m., خواهش *khahèch*, ا. اراده *èradè*, pr. t. *iradè*, مرام *mèram*, pr. t. *maram*.

VOUS, pron. person. pl., شما *chouma*.

VOUSOIR ou **VOUSSEAU**, s. m., سنج گنبد *sèngué goubbèd*.

VOUSURE, s. f., خمیدگی گنبد *khèmidèguit goubbèd*, ا. قوسیت *qoouciyèt*, pr. t. *qavsiyèt*.

VOÛTE, s. f., گنبد *goubbèd*, طاق *taq*, ا. قبة *qoubbè*, pl. گنبد ازرق *goubbèd*; — au fig. la voûte du ciel, گنبد ازرق *goubbèd èzrèq*, گنبد تیز رو *goubbèdè tiz-roou*, گنبد لاجورد *goubbèdè ladjòrd*, pr. t. *kumbèdi ladjivèrd*, گنبد نیلگون فلک *goubbèyè nil-gouné fèlèk*, pr. t. *goubbèr nil-guiouni fèlèk*.

VOÛTER, v. a., گنبدی ساختن *taq bèstèn*, طاق بستن.

goumbèdi sakhten; — se voûter, en parlant des personnes, پشت شدن *khèmidè-poucht choudèn*, گنبدی دولای *dou laï choudèn*; — voûté, e, گنبدی *goumbèdi*, a. مقبب *mouqèbbèb*; — en parlant des personnes, پشت شده دولای *khèmidè-poucht, dou laï choudè*.

VOYAGE, s. m., a. سفر *sèfèr*, pl. اسفار *èsfar*, سیاحت *sia-hèt*, pr. t. *siahat*; — voyage par mer, سفر دریا *sèfèrè dèria*; — bon voyage, je vous souhaite un bon voyage, سفر شما بخیر *sèfèrè chouma bè-khèir*; — être en voyage, در سفر بودن *dèr sèfèr boudèn*; — voyage, relation de voyage, سیاحتنامه *siahèt-namè*, pr. t. *siahat-namè*, a. سانه سیاحت *rèculèyé siahèt*, pr. t. *riçalèï siahat*; — au fig. voyage de l'autre monde, a. سفر آخرت *sèfèrè àkhèrèt*, pr. t. *sèfèri àkhirèt*.

VOYAGER, v. n., سفر کردن *sèfèr kèrdèn*, سفر رفتن *sèfèr rèftèn*, سیاحت کردن *siahèt kèrdèn*; — voyager par mer, از راه دریا رفتن *sèfèrè dèria kèrdèn*, در خشکی سفر کردن *èz rahé dèria rèftèn*; — par terre, از راه خشکی رفتن *dèr khochki sèfèr kèrdèn*, از راه خشکی رفتن *èz rahé khochki rèftèn*.

VOYAGEUR, EUSE, s., سیاحت کننده *siahèt-kounèndè*, a. مسافر *mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. مسافریں *mouçafè-rîn*, pr. t. *muçafirîn*, سیاح *sèiyah*, pl. سیاحین *sèiyahîn*, سافر *safèr*, pr. t. *safir*, pl. سفار *sèffar*, pr. t. *saffar*.

VOYANT, E, adj., نمایان *nèmayan*.

VOYELLE, s. f., a. pl. اعراب *d'èrab*, pr. t. *i'rab*, حرک *hè-rèkè*, pr. t. *harèkiè*, pl. حرکات *hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*.

VOYER, s. m., ناظر الطريق *moubachèré rah-ha*, a. *nazèr-out-tourouq*, pr. t. *nazir-ut-tourouq*.

VRAI, E, adj., راست *rast*, a. صحيح *sèhîh*, pr. t. *sahîh*, مضمون *mèqrouné bè-sèdq*, pr. t. *maqrouni bè-sidq*; — est-ce vrai? آیا راست است *àya rast-èst*; — vrai, réel, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, خاص *khalès*, pr. t. *khalis*; — de l'or vrai, طلاي اصل *tèlaï' èsl*, اصل *èsl-tèla*; — les vrais amis, دوستان حقيقي *doustane hèqiqi*; — la vraie cause, اصل سببش *èsl sè-bèb-èch*.

VRAI, s. m., راستی *rasti*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*; — voilà le vrai, راستیش این *rastich ou راستی-èch in-èst*, حقیقتش این است *hèqiqèt-èch in-èst*; — à vrai dire . . . , حقش این است *hèqq-èch in-èst ké*, a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VRAIMENT, adv., راستی *rasti*, حقیقت *hèqiqèt*, از روی *èz rouf hèqiqèt*, a. حقیقة *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqatèn*, فی الحقیقة *fil-hèqiqèt*, pr. t. *fil-haqiqat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — est-ce vraiment comme cela, آیا راستی *àya راستی in toour-èst*, ایسا حقیقت این *àya hèqiqèt in toour-èst*.

VRAISEMBLABLE, adj. des 2 g., راست مانند *rast-manènd*, a. غالب الاحتمال *ghalèb-oul-èhtèmal*, pr. t. *ghalib-ul-ihimal*, محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *mouhtèmil*.

VRAISEMBLABLEMENT, adv., گویا *gouya*, a. غالباً *ghalèbèn*, pr. t. *galiba*, ظاهراً *zahèrèn*; — vraisemblable-

ment il viendra aujourd'hui, گویا امروز بیاید *gouya èmrour bi-àydèd*, ظاهر امروز میآید *zahèrèn èmrour mi-àydèd*, ظاهر امروز خواهد آمد *zahèrèn èmrour khahèd amèd*.

VRAISEMBLANCE, s. f., راستی *rasti-manènd*, a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. ihtimal, جواز عقلی *djèvasè 'èqli*, pr. t. *djivazi 'aqli*, احتیال عقلی *èhtèmalé 'èqli*, pr. t. *ihimali 'aqli*.

VEILLE, s. f., متد *mètdè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. منقب *mèsqèb*, pr. t. *misgab*.

VUE, s. f. faculté par laquelle on voit, celui des cinq sens par lequel on aperçoit les objets, بینائی *binayi*, a. بصر *bècèr*, قوة باصرة *gouvètyé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*, قوة باصرة *gouvètlé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*; — l'organe de la vue, چشم دید *didè*, چشم *tchèchm*, a. عین *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عیون *ouyoun*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — jeter la vue sur quelque chose, بچیزی چشم افکندن *bè-tchizi tchèchm èfkèndèn*, چیزی را نگاه کردن *tchizi-ra nègah kèrdèn*; — être perdu de vue, از نظر غیب شدن *èz nèzèr ghayèb choudèn*, نا پدید شدن *na-pèdid choudèn*; — but, objet, projet, a. مرام *mèram*, قصد *qèsd*, pr. t. *qasd*, مقصد *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharèz*, نیت *niyèt*; — je n'ai point d'autres vues que celle-là, این غرضی ندارم *bè-ghèir èz in ghèrèzi nè-darèm*; — au fig., a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*, pl. ملاحظت *moulahèzat*, pr. t. *mulahazat*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — gran-

des vues, a. افكار عاليه *efkaré 'aliè*, pr. t. *efkiari 'aliè*, ملاحظات جليله *moulahèzaté djèlilè*, pr. t. *mulahazati djèlilè*; — vues profondes, ملاحظات عميقه *moulahèzaté 'èmiqè*, pr. t. *mulahazati 'amiqu*; — vues bornées, ملاحظات محدوده *moulahèzaté mèhdoudè*, pr. t. *mulahazati mahdoudè*; — point de vue, نظرگاه *nèzèrgah*, pr. t. *nazar-guiah*; — longue-vue, lunette d'approche, دبر بين *dour-bîn*, pr. t. vulg. *dourbun*.

VULGAIRE, s. m., a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t. *'avamm-un-nas*.

VULGAIRE, adj. des 2 g., a. عوامى *'èvami*; — expression vulgaire, عبارت عوامى *'èbarètè 'èvami*.

VULGAIREMENT, adv., عوامانه *èvamanè*, بطور عوام *bè-toouré 'èvam*.

VULGARITÉ, s. f., a. عواميت *'èvamiyèt*, pr. t. *'avamiyèt*.

VULNÉRABLE, adj. des 2 g., زخمپذير *zèkhm-pèzir*, قابل ممکن الجرح *qabèlé zèkhm khourdèn*, a. زخم خوردن *moumkèn-oul-djèrh*, pr. t. *mumkîn-ul-djèrh*.

VULNÉRAIRE, adj. des 2 g., زخم نافع *nafè'è zèkhm*, التيام *èltiam-kounèndèyè zèkhm*.

VULVE, s. f., عورت زن *'oourètè zèn*, a. وماج *vèmadj*, pr. t. *vimadj*, وماج *vèmah*, pr. t. *vimah*, فرج *fèrdj*.

VULVITE, s. f., a. ورم فرج *vèrèmé fèrdj*, pr. t. *vèrèmi fèrdj*.

X

XANTHIUM, s. m. plante, a. شربين *chèrbîn*.

XÉNÉLASIE, s. f., ممانعت از سكنى اجنبى *moumanè'èt ès souknaï èdjnebi*.

XÉNE, s. f. don, présent, یرمغان *yèrmèghan*, ارمغان *èrmèghan*, a. هدیّه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

XIPHIAS, s. m., t. p. قلجماهی *qlidj-mahi*.

XIPHOLDE, adj. des 2 g. qui a la forme d'une épée, سیخ *sikh*, مانند *manènd*; — s. m. terme d'anat. partie inférieure du sternum, a. رهابه *rèhabè*, pr. t. rahabè, pl. رهاب *rèhab*, pr. t. rahab, لسان الكلب *lèçan-oul-kèlb*, pr. t. liçan-ul-kèlb.

XILON, s. m. arbre, درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.

Y

Y, adv., آنجا *àn-dja*, pr. t. ón-dja, در آنجا *dèr àn-dja*; — voulez-vous y aller? میخواهید آنجا بروید *mi-khahid àn-dja bè-rèvid*; — y, à cela, بآن *bè-àn*, pr. t. bè-ón; — j'y répondrai, داد جواب خواهم *bè-àn djèvab khahèm dad*; — si c'est une réponse écrite, بآن جواب *bè-àn djèvab khahèm nèvècht*.

YACHT, s. m., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*, کشتی بادبانی و پارو کشی *kèchtiï bad-bani vè parou-kèchi*.

YALOTECHNICIEN, s. m., شیشه گر *chihè-guèr*, a. زجاجی *zèdjadji*, pr. t. zidjadji, pl. زجاجیون *zèdjadjiyoun*, pr. t. zidjadjiyoun.

YALOTECHNIE, s. f., فن شیشه گری *fènnè chichè-guèri*.

YATAGAN, s. m., خنجر *khèndjèr*.

YÈBLE, s. m. V. HIÈBLE.

YEUSE, s. f., درخت بلوط همیشه سبز *dèrèkhté bèlouté hèmichè sèbz*, سندیان *sèndian*.

YEUX, s. m. pl. d'OEIL, چشم *tchèchm*, دیدگان *didè*.

didègan, a. عيـون 'ouyoun, pl. de عيـن 'èin, pr. t. 'aïn.

YOLE, s. f., سـنـدل sèndèl.

Z

ZAGAIE, s. f. sorte de javelot, جـرید *djèrid*; — lancer la zagaie, جرید انداختن *djèrid èndakhtèn*.

ZACHARIE, nom propre, a. زکریا *zèkèriya*.

ZAÏM, s. m. soldat turc, سرباز عثمانلو *sèr-bazé 'osmènlou*, a. زعيم *zè'im*, pr. t. za'im, pl. زعمـا *zou'èma*.

ZAIN, adj. m. en parlant d'un cheval, یک رنگ *yèk-rèng*, a. بهيم *bèhim*.

ZÈBRE, s. m., قاتر دشتی *qatèré dèchti*, a. زرد *zèrd*.

ZÈBRÉ, e, adj., راه راه *rah-rah*, خط خط *khètt-khètt*.

ZÈBRER, v. a., خط کردن *khètt-khètt kèrdèn*.

ZÈBRURE, s. f., روی پوست خطوط *khoutouté rouï poust*.

ZÉBU, s. m. taureau d'Afrique ou d'Asie, ورازو *vèrzav*, نرينه گلو *nèrinèyé gah*, a. ثور *sèv*, pl. ثيران *siran*.

ZÉDOAIRE, s. f., ماه پروين *mah-pèroïn*, زوار *zèdvar*, زرنباد *zeuroun-bad*, زرنب *zèrnèb*, a. جدوار *djèdvar*.

ZÉLATEUR, *TRICE*, s., با حميت *ghèirèt-kèch*, غيرتكش *ghèirèt-kèch*, با *ba* hèmiyèt, a. حمى *hèmi*, pr. t. *hami*.

ZÈLE, s. m., غيرتكشى *ghèirèt-kèchi*, a. غيرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*; — zèle religieux, pour la foi, a. غيرت دينيه *ghèirètè diniyè*, pr. t. *ghaïrètè diniyè*; — pour la patrie, a. غيرت وطن *ghèirètè vètèn*, pr. t. *ghaïrètè vatan*.

ZÉLÉ, e, adj., با غيرت *ba ghèirèt*.

ZEND, *e.* adj., زند; زبانه *zèbané zènd*.

ZEND-AVESTA, *s. m.*, زند; زنداستا *zèndasta*, زنديستا;
zèndousta.

ZENDIK, *s. m.* athée, qui ne croit pas à la vie future, ا.
زنديق *zèndiq*.

ZÉNITH, *s. m.*, a. سمت الرأس *sèmt-our-rè's*; — le zénith
et le nadir, سمت الرأس و سمت القدم *sèmt-our-rè's-*
ou-sèmt-oul-qèdèm, pr. t. *sèmt-ur-rè's-u-sèmt-ul-qa-*
dèm.

ZÉPHYR, *s. m.*, باد صبا *badé sèba*, a. نسيم *nècim*.

ZÉRO, *s. m.*, a. سفر *sèfr*, pr. t. *sifr*.

ZEST, *s. m.* fam. être en re le zist et le zest, incertain, دو
دلہ بدلہ *dou delè boudèn*, تردید داشتن *tèrdid dachlèn*;
— ni bon ni mauvais, مینہ *mianè*, نه بد *nè khoub-ou-nè béd*, a. وسط *vècèt*.

ZESTE, *s. m.* cloison dans l'intérieur des noix qui sépare
la chair en quatre, پردہای درون گردو *pèrdèhaï dè-*
rouné guèrdou; — pellicule très-mince qu'on enlève
de la peau d'un citron, سر پوست لیمو *sèré pousté limou*,
روی پوست لیمو *rouī pousté limou*.

ZIBELINE, *s. f.*, a. ستبر *sèmmour*.

ZIBETH, *s. m.* civette d'Asie, زباد *zèbad*.

ZIG-ZAG, *s. m.*, پیدچش *pitchèch*, پیچیدگی *pitchidègui*,
a. شکل معرج *chèklé mou'èrrèdj*, pr. t. *chèkli mou'ar-*
radj.

ZINC, *s. m.*, روی *rouī*.

ZINZOLIN, *s. m.*, رنگ بنفشه مایل بسرخي *rènguè bènèsfchè*
mayèl bè-sourkhī.

ZIST, s. m. V. ZEST.

ZIZANIE, s. f., *زغاني nèfaq*, pr. t. *nifaq*.

ZODIACAL, *زيج*, adj., *موتلّ بمنطقه بروج moutè'llèq bè-mèn-tèqèyé bouroudj*, a. *موتلّ بمنطقه البروج moutè'llèq bè-mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mutè'alliq bè-mīnta-gat-oul-bouroudj*.

ZODIAQUE, s. m., a. *منطقه البروج mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mīntaqat-ul-bouroudj*, *فلك البروج fèlèk-oul-bouroudj*.

ZONE, s. f., a. *منطقه mentèqè*, pr. t. *mīntaqā* ; — la zone torride, a. *مكترقه منطقه mèntèqèyé mouhtèrèqè*, pr. t. *mīntaqāi mouhtèriqā* ; — la zone glaciale, *منطقه منجمده mèntèqèyé moundjèmèdè*, pr. t. *mīntaqāi munda-jèmèdè*.

ZOOGRAPHIE, s. f. description des animaux, a. *وصف احوال الحيوانات vèsfé èhval-oul-hèivanat*, pr. t. *vasfi ahval-ul-haïvanat*.

ZOOGONIE, s. f., a. *علم تناسل حيوانات 'èlmè tènəçoulé hèivanat*, pr. t. *'ilmi tènəçuli haïvanat*.

ZOOLOGIE, s. f., a. *علم وصف الحيوانات 'èlmè-vèsf-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilmi-vasf-ul-haïvanat*, *علم الطبائع 'èlm-out-tèbayè'-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilm-ut-tèbaï'-ul-haïvanat*.

ZOOPHYTE, s. m., *هيوانگياه hèivan-guiah*, a. *نابت بين النبات والحيوانات nabèt bèin-oun-nèbat vèl-hèivanat*, pr. t. *nabit bèin-un-nèbat vèl-haïvanat*.

ZOOTOMIE, s. f., a. *تشریح حيوانات tèchrihé hèivanat*, pr. t. *tèchrihi haïvanat*.

ZOROASTRE, nom propre, زردشت *zèrdoucht*, زرتشت *zèrtoucht*, زرادشت *zèradoucht*.

ZOROASTRIEN, ENNE, adj. et s., زردشتی *zèrdouchti*, زند خوان *zènd-khan*, زند باف *zènd-baf*.

ZYMOLOGIE, s. f., باحث عن الاحتمار *bèhs-'en-oul-èhtèmar*,
pr. t. *bahs-'an-ul-ihthimor*.

ZYTHUM, s. m., آبجو *âbê-djoou*, ا. جمع *djè'd*.

